

CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomen verkortingen:

S.	BETEEKENT:	<i>Staatsblad.</i>
Sc.	„	<i>Staatscourant.</i>
B.	„	<i>Bijvoegsel op het Staatsblad.</i>
C. V.	„	<i>Chronologische Verzameling.</i>
W. v. 't R.	„	<i>Weekblad van het Recht.</i>
Gem.stem.	„	<i>Gemeentestem.</i>
W. v. D. B. A.	„	<i>Weekblad voor de Burgerlijke Administratie.</i>

LUTTENBERG'S
CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813

VOORTGEZET DOOR

Mr. Dr. J. G. STENFERT KROESE
Secretaris der gemeente Amersfoort

1911

ZWOLLE
W. E. J. TJEENK WILLINK

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

2 Januari 1911. BESLUIT, houdende aanwijzing van een heerbaan en uitbreiding van de attributen van het kantoor *Coevorden*.
S. 1.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën dd. 28 December 1910, N°. 67 (Invoerrechten);

Gezien de artikelen 37, 38, 42, 63, 64, 66 en 75 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), artikel 97 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), artikel 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127), artikel 51 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92) en de artikelen 1, 43 en 53 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 28 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 175);

Gelet op de Koninklijke besluiten van 10 December 1822 (*Staatsblad* n°. 50), 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 23), 15 September 1870 (*Staatsblad* n°. 161), 19 December 1871 (*Staatsblad* n°. 130) en op Ons besluit van 4 October 1907 (*Staatsblad* n°. 265);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De spoorweg van *Coevorden* naar de Duitse grens in de richting van *Laarwald* wordt aangewezen als heerbaan voor den invoer van goederen met spoorwagens.

2. Het kantoor *Coevorden* wordt mede opengesteld:

a. voor de inkleding van met spoorreinen aangebrachte goederen, overeenkomstig het voormeld gewijzigd Koninklijk besluit van 26 Maart 1872, en voor de lossing van goederen, aangebracht op vracht- of volgluisten,

volgens de artikelen 4 en 5 van het Koninklijk besluit van 15 April 1872 (*Staatsblad* n°. 47);

b. voor den uitvoer met spoorreinen van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd, bier en wijn), ook met afschrijving of teruggaaf van den accijns;

c. voor den doorvoer met spoorreinen.

3. Dit besluit treedt in werking op 1 Februari 1911.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 2den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 13 Jan. 1911.)

2 Januari 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

De bij art. 23 van het Motor- en Rijwielreglement gestelde afwijkingen ten aanzien van voertuigen op vaste assen vormen eene uitzondering op den algemeenen regel, op welke uitzondering van de zijde van beklagde te zijner bevrijding een beroep kan worden gedaan, doch welker niet-aanwezigheid niet bij dagvaarding behoeft te worden gesteld.

De beperking van dit artikel tot voertuigen, welke niet achter andere rij- en voertuigen zijn gekoppeld, maakt alleen eene uitzondering voor voertuigen, welke onmiddellijk aan een voorafgaand voertuig zijn vastgebonden. Zoodanige koppeling is uitgesloten ten aanzien van een voertuig waarvan in de dagvaarding werd gezegd, dat het was „bespannen”.

De Hooge Raad enz. ;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie :

Schending, althans verkeerde toepassing van de artt. 23 en 29 van het Motor- en Rijwielreglement, zooals dit laatstelijk bij Koninklijk Besluit van 30 Nov. 1908 is gewijzigd ;

Overwegende, dat bij het door het bestreden vonnis bevestigde vonnis, ten laste van den requirant, overeenkomstig de aanklacht, wettig en overtuigend bewezen is verklaard : dat hij in den namiddag van 1 Maart 1910 te ongeveer 7 uur te IJzervoorde, gemeente Ambt-Doetinchem, bestuurder zijnde van een bespannen voertuig, geen motorrijtuig of rijwiel zijnde, daarmede tusschen een uur na zons- ondergang en een uur voor zonsopgang heeft gereden over den openbaren kunstweg van Doetinchem naar Varsseveld zonder dat gemeld voertuig was voorzien van minstens een lantaarn, die vooraan geplaatst aan de linker- zijde, voorwaarts een helder wit licht uit-straalde ;

dat dit feit is gequalificeerd en requirant deswege is veroordeeld, zooals aan het hoofd van dit arrest is vermeld ;

O. dat het middel van cassatie, blijkens de daaraan gegeven toelichting hierover klaagt, dat op den requirant is toepasselijk verklaard art. 23 van het Motor- en Rijwielreglement, ofschoon in de dagvaarding niets wordt vermeld van deze twee omstandigheden, die noodzakelijke bestanddeelen van de ten laste gelegde overtreding zouden vormen : 1°. dat het door den requirant bestuurde voertuig geen vaste assen had ; 2°. dat het niet achter een ander rij- of voertuig was gekoppeld ;

O. dat het eerste onderdeel van het middel geen steun vindt in de redactie van het toegepast artikel waarin in de eerste alinea zeer algemeen en stellig is bepaald, dat — met uitzondering van kruiwagens, kinderwagens en daarmede gelijk te stellen rij- of voertuigjes — elk rij- of voertuig, geen motorrijtuig of rijwiel zijnde, wat het voeren van licht betreft moet voldoen aan de in het artikel gestelde eischen ;

dat nu wel in de volgende alinea ten aanzien van voertuigen op vaste assen afwijkingen van die algemeen gestelde verplichting worden toegestaan, doch daaruit alleen blijkt, dat hij, die beweert met een voertuig op vaste assen te hebben gereden, zich daarop te zijner bevrijding kan beroepen, geenszins, dat de afwezigheid van zoodanige bevrijdende omstandigheid bij dagvaarding zou moeten worden gesteld ;

dat dus dit onderdeel van het middel is ongegrond ;

O. wat het tweede punt betreft :

dat, waar art. 23 van het Motor- en Rijwielreglement het daarin met het oog op de veiligheid van het verkeer gegeven voorschrift beperkt tot voertuigen, welke niet achter andere rij- en voertuigen zijn gekoppeld, daarbij blijkens den tekst en de strekking van het voorschrift, alleen een uitzondering is gemaakt voor voertuigen, welke onmiddellijk aan een voorafgaand voertuig zijn vastgebonden ;

dat dus in de dagvaarding waar ingesteld is, dat het voertuig van den requirant was „bespannen” met volkomen duidelijkheid de mogelijkheid van koppeling achter een ander rij- of voertuig in den zin van voormeld art. 23 is buitengesloten ;

dat dus ook het tweede onderdeel niet tot cassatie kan leiden ;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 't R.)

3 Januari 1911. BESLUIT, houdende vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de *Westerbrugssloot* bij *Uitwellingerga*, over den *Oudeweg* bij *Joure*, over de *St. Nicolaasgavaart* bij *St. Nicolaasga*, over de *Follegasloot* bij *Follega* en over de *Zijlroede* bij *Lemmer* in den spoorweg *Sneek-Joure-Lemmer*. S. 2.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 16 November 1910, n°. 216, Afdeling Spoorwegen ;

Gelet op artikel 2, laatste lid, van de wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118) ;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 December 1910, n°. 24) ;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 31 December 1910, n°. 243, Afdeling Spoorwegen ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Vast te stellen het bij dit besluit gevoegde reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen in den spoorweg *Sneek—Joure—Lemmer* :

1°. over de *Westerbrugssloot* bij *Uitwellingerga* ;

2°. over den *Oudeweg* bij *Joure* ;

3°. over de *St. Nicolaasgavaart* bij *St. Nicolaasga* ;

4°. over de *Follegasloot* bij *Follega* ;

5°. over de *Zijlroede* bij *Lemmer*.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het

Staatsblad geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 3den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REBOUW.

(Uitgeg. 24 Jan. 1911.)

REGLEMENT voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen in den spoorweg Sneek-Joure-Lemmer :

1°. over de Westerbrugslot bij Uitwellingerga ;

2°. over den Oudeweg bij Joure ;

3°. over de St. Nicolaasgavaart bij St. Nicolaasga ;

4°. over de Follegaslot bij Follega ;

5°. over de Zijlroede bij Lemmer.

Art. 1. Alleen de brugwachters zijn bevoegd de bruggen te openen of te sluiten, of enig deel daarvan te verzetten.

2. (1). De beweegbare bruggen worden ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2). Is er tijdelijk geene scheepvaart te verwachten, dan kunnen de bruggen gesloten blijven.

(3). Met het sluiten van de bruggen wordt zóó tijdig aangevangen, dat zij tien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken, gesloten zijn.

(4). Voor werktreinen worden de bruggen gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de bruggen.

(5). Alvorens over te gaan tot het sluiten van eene brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart gestremd is.

(6). Bij elke brug is een seinpaal geplaatst, waarlangs een bol, met een minimum-middellijn van 0,90 M. en waarvan het oppervlak is verdeeld in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde, gelijk en gelijkvormige driehoeken, tot eene hoogte van ten minste 5,50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van ten minste 3,50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(7). Is eene brug geopend, dan wordt dit aangeduid :

bij dag : door den geheel opgehaalden wit-zwartten bol ;

bij nacht : door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(8). Is eene brug gesloten, dan wordt dit aangeduid :

bij dag : door den neergelaten wit-zwartten bol ;
bij nacht : door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(9). Nachtsseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(10). Bij mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden wordt bovendien bij dag tevens het nachtssein gegeven.

3. Bij het naderen en doorvaren van de bruggen gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

4. (1). Bij het naderen van eene brug moeten de schippers bij de aan weerszijden, op een afstand van 150 M. uit de brug, geplaatste afstandspalen, waarop het woord „Langzaam”, voor zooveel noodig, de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij de op een afstand van 100 M. uit de brug geplaatste stoppalen, waarop het woord „Halt”, kan worden stilgehouden, in geval de brugwachter daartoe last geeft.

(2). Bij harden wind, sterken stroom of bij snelle vaart van het schip, zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3). In geen geval zullen de schippers gedurende het gesloten zijn of gedurende het sluiten van de brug deze met hunne schepen, zonder vergunning van den brugwachter, dichter naderen dan tot de bovenbedoelde stoppalen.

(4). De schippers moeten door krachtige geluidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(5). Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven, en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoo langzaam voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingwerken door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

(6). Indien door mist of andere oorzaken de bol en het licht der lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen buiten de stoppalen van de brug gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

5. (1). Bij het doorvaren van eene brug worden de schepen met geringe snelheid be-

wogen; schepen met mechanische beweegkracht varende, met geene grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2). Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorkomen.

(3). Van het tuig mogen geen touwwerken of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen.

(4). Van de schepen mogen de ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij niet met de brug of de remmingwerken in aanraking kunnen komen.

(5). Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de remmingwerken, schuifhouten, haalpenen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(6). Het verminderen van de vaart of het vastmaken van de schepen geschiedt door het uitbrengen van kettingen of touwen aan de meerpalen; het uitbrengen van een anker mag slechts in onvermijdelijke gevallen geschieden.

(7). De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden:

a. schepen in de opening van eene brug te doen stilhouden;

b. schepen aan eenig deel van eene brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1). Een schip mag binnen de in artikel 4 bedoelde stoppalen niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2). Binnen de brugopeningen varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(3). Binnen de in artikel 4 bedoelde stoppalen varen de schippers elkander in de richting naar de brugopening niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(4). Buiten de stoppalen wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaaren.

(5). Rijksschepen, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat of van de provincie *Friesland* en, voorzoveel de St. Nicolaasgavaart en de Follegasloot betreft, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van de gemeente *Doniawerstal* of de gemeente *Lemsterland*, schepen, welke aan de provincie

Friesland of voor zooveel de bovengenoemde vaarwaters betreft aan de gemeente *Doniawerstal* of aan de gemeente *Lemsterland* toebehooren, of schepen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde, vóór alle andere schepen doorgelaten.

(6). In zoodanig geval verplaatsen de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich binnen de stoppalen, echter niet in de richting naar de spoorwegbrug.

(7). Is eene ontmoeting te vreezen tusschen een zeilend en een door mechanische kracht voortbewogen schip, dan moet dit laatste buiten den stoppaal stoppen, tot dat het zeilend schip gepasseerd is.

(8). Met inachtneming van deze regelen is voor alle gelijk aankomende schepen de voorrang van doorkomen toegekend aan de van bovenwinds of met stroom komende, zoodat schepen, die van benedenwinds of tegen stroom komen, buiten den stoppaal moeten wachten.

(9). Bij verschil tusschen de schippers over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

8. In geval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor eene gesloten brug aankomt, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aankomende.

9. Na het weder geopend zijn van eene brug varen de schepen door met vergunning van den brugwachter, volgens artikel 4; van dezelfde zijde naar volgorde van aankomst, en van verschillende zijden, met inachtneming van den voorrang als in artikel 7 is omschreven.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen de in artikel 4 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Schepen, waarvan het niet te vreezen is, dat zij in de brugopening zullen beklemd raken, kunnen onder de vaste openingen worden doorgelaten en, met vergunning van den brugwachter, ook door de opening onder de beweegbare brug tijdens deze gesloten is.

12. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten van eene brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of den eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

13. (1). Onder schepen worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

(2). Onder schippers worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3). Onder brugwachters worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

14. (1). Aan de brugwachters is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2). De brugwachters, de ambtenaren in artikel 8, sub 1°. tot en met 6°. van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëdigde beampten en bedienden, aan wie door de Spoorwegonderneming het toezicht op de bruggen is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

15. Aan de beampten en bedienden van den spoorweg, met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag door de hoofden van het bestuur der gemeenten, waarin de bruggen gelegen zijn, en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 3 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 2).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

3 Januari 1911. **BESLUIT**, betreffende de beëdiging van de ingezetenen van het kanton, bedoeld in artikel 33 der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, en de schrijvers ter griffie en ten parkette, bedoeld in artikel 11 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181). S. 3.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 7den December 1910, 1ste afdeling C/AS, n°. 606;

Gelet op artikel XXXI der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180) en artikel 22 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 December 1910, n°. 17);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 30sten December 1910, 1ste afdeling C/AS, n°. 577;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze :

Art. 1. Alvorens hunne verrichtingen aan te vangen, leggen de ingezetenen van het

kanton, bedoeld in art. 33 der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, in handen van den rechter of den oudsten rechter van het kanton den eed of de belofte af, dat zij hetgeen zij als zoodanig te weten komen, niet verder bekend zullen maken dan voor de uitoefening van hunne betrekking noodig is, tenzij — onverminderd het geheim der raadkamer — hunne verklaring als getuige of deskundige volgens de wet mocht worden gevorderd.

2. Alvorens in dienst te treden, leggen de schrijvers ter griffie, bedoeld in art. 11 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), in handen van den rechter of den oudsten rechter van het kanton of van den voorzitter van het college, en de schrijvers ten parkette, in gemeld artikel bedoeld, in handen van het hoofd van het parket den eed of de belofte af, dat zij hunne betrekking getrouwelijk zullen waarnemen.

3. De vóór 1 Maart 1911 benoemde schrijvers ter griffie of ten parkette, wier benoeming terugwerkt, zullen den eed of de belofte zoo spoedig mogelijk na hunne benoeming afleggen.

4. Het Koninklijk besluit van 8 Juni 1877 (*Staatsblad* n°. 144) is ingetrokken.

5. Dit besluit treedt in werking op 1 Februari 1911.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 3den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 11 Jan. 1911.)

4 Januari 1911. **BESCHIKKING** van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van den vorm van de overeenkomsten van borgtocht, bedoeld in de artt. 12 en 25 der gemeente-borgtochtenwet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken ;

Overwegende dat ingevolge artt. 12 en 25 der Gemeente-borgtochtenwet, de vorm van de in die artikelen bedoelde overeenkomsten van borgtocht moet worden vastgesteld ;

Heeft goedgevonden te bepalen :

dat bedoelde overeenkomsten zullen worden ingericht overeenkomstig het bij deze beschikking behoorend model.

Afschrift dezes zal worden gezonden aan Gedeputeerde Staten der onderscheidene pro-

vinciën ter mededeeling aan de gemeentebesturen.

's Gravenhage 4 Januari 1911.

Model der overeenkomsten van borgtocht, bedoeld in artt. 12 en 25 der Gemeenteborgtochtenwet.

Tusschen het bestuur der gemeente . . . . . met machtiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken van . . . . ., in deze handelende ter uitvoering van de Gemeenteborgtochtenwet, ter eenre, en de *Naamlooze Vennootschap*

Vereeniging van tot zekerheidstelling verplichte gemeenteambtenaren (volgt omschrijving),

ten deze vertegenwoordigd door

ter andere zijde,

is overeengekomen als volgt:

De contractante ter andere zijde stelt zich, overeenkomstig de voorschriften der Gemeentewet, en der Gemeenteborgtochtenwet, tegenover de gemeente . . . . . borg voor het beheer der nagenoemde ambtenaren dier gemeente, tot het bedrag achter ieders naam vermeld.

Naam	Ambt of betrekking	Bedrag
Tenzij reeds vroeger tot het volle bedrag van den borgtocht verhaal mocht zijn uitgeoefend, zal de aansprakelijkheid der contractante ter andere zijde, voor elk der hiervoren genoemde ambtenaren blijven voortduren, totdat wegens het door den betrokken ambtenaar, in dienst van contractant ter eenre zijde, gevoerde beheer, volledige décharge is verleend.		

De contractant ter eenre zijde aanvaardt voorzooveel noodig, de verklaringen der contractante ter andere zijde.

De contractant ter eenre zijde,

het gemeentebestuur van . . . . .

De contractante ter andere zijde,

Behoort bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Januari 1911, n°. 40, afd. B. B.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal,

(get.) J. B. KAN.

6 Januari 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat van een besluit van Gedep. Staten in waterstaatsaangelegenheden, genomen krachtens opdracht van Prov. Staten, ingevolge art. 19 der Wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176) geen beroep op de Kroon openstaat.

WIJ WILHELMINA ENZ.;

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. STALENS te *Philippine* tegen het besluit van Gedep. Staten van *Zeeland*, dd. 12 Augustus 1910, n°. 50, 2de Afd., waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om toekenning van een pensioen wegens zijne 33-jarige werkzaamheid aan de waterkeering van den calamiteuzen Hoofdplaatpolder;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 November 1910, n°. 258;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 4 Januari 1911, n°. 220, Afdeling Waterstaat;

Overwegende, dat J. STALENS in Maart 1910 tot Provinciale Staten van *Zeeland* het verzoek heeft gericht, het daaraan te willen leiden, dat hem, wegens bovenbedoelde diensten, een pensioen werd toegekend;

dat bij besluit dd. 12 Juli 1910, n°. 19 Provinciale Staten hebben besloten, de beslissing op dit verzoek over te laten aan Gedeputeerde Staten, waarna laatstgenoemd college, bij besluit dd. 12 Augustus 1910, n°. 50, 2de Afd. heeft besloten aan J. STALENS mede te deelen, dat voor Gedep. Staten geen termen bestaan, om aan zijn verzoek te voldoen;

dat van het besluit van Gedep. Staten J. STALENS bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende, dat krachtens art. 19 der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176) alleen van die beschikkingen of beslissingen van Gedep. Staten beroep op Ons openstaat, welke krachtens algemeene of bijzondere reglementen voor waterschappen zijn genomen;

dat het bestreden besluit van Gedep. Staten niet is genomen krachtens eenig reglement als hier bedoeld, doch krachtens bovenvermeld besluit van Provinciale Staten dd. 12 Juli 1910, n°. 19;

Gezien de wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176) en bovengemeld Reglement;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant in zijn beroep niet-ontvankelijk te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

7 Januari 1911. WET, houdende vrijstelling van belasting bij invoer van geschenken ten behoeve van den bouw of de inrichting van het gebouw voor het Hof van Arbitrage te 's Gravenhage. S. 4.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben,

dat het wenschelijk is de als geschenken ten behoeve van den bouw of de inrichting van het te 's Gravenhage gesticht wordende gebouw voor het Hof van Arbitrage in te voeren goederen vrij te stellen van belasting;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Goederen, waarvan ten genoegen van Onzen Minister van Financiën blijkt, dat zij worden ingevoerd als geschenk ten behoeve van den bouw of de inrichting van het te 's Gravenhage gesticht wordende gebouw voor het Hof van Arbitrage, worden bij den invoer vrijgesteld van belasting.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den Januari 1911.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 25 Jan. 1911.)

7 Januari 1911. WET houdende verzekering van de naleving der Conventie voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken in de legers te velde, den 6 Juli 1906 te Genève gesloten. S. 5.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wettelijke bepalingen noodig zijn tot verzekering van de naleving der Conventie voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken in de legers te velde, den 6 Juli 1906 te Genève gesloten ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. In het Wetboek van Strafrecht wordt na artikel 435 een nieuw artikel ingevoegd, luidende :

„Art. 435bis. Hij, die zonder daartoe gerechtigd te zijn, gebruik maakt, zij het ook met een geringe afwijking, van een naam of van een onderscheidingsteeken, waarvan het gebruik krachtens wettelijk voorschrift uitsluitend aan eenige vereeniging of aan het personeel van eenige vereeniging of aan het personeel van den geneeskundigen dienst des legers is toegekend, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.”

2. Na n°. 3 van artikel 18 der Merkenwet wordt een nieuw nummer gevoegd, luidende : „4°. op 31 December 1913 voor alle ingeschreven merken, welke bevatten, zij het ook met eene geringe afwijking, den naam of het

onderscheidingsteeken van „het Roode Kruis”, ook genaamd „het Kruis van Genève”.”

In het eerste lid van artikel 19 der Merkenwet worden na het woord „merk” ingevoegd de woorden : „overeenkomstig artikel 5 gedaan”, terwijl aan het slot van artikel 19 dier wet twee nieuwe leden worden toegevoegd, luidende :

„Bij vernieuwde inschrijving zijn het tweede en het derde lid van artikel 10 en de verdere artikelen dezer wet van toepassing.

Het Bureau voor den industrielen eigendom kan de vernieuwde inschrijving weigeren indien het merk in strijd is met de bepaling van het voorlaatste lid van artikel 4, in welk geval het Bureau handelt gelijk bij het eerste lid van artikel 9 is voorgeschreven ; alsdan zijn het tweede lid van artikel 9, artikel 11 en de verdere artikelen dezer wet van toepassing.”

3. Het personeel van eene erkende Nederlandsche vereeniging tot het verleen van hulp aan zieke en gewonde krijgslieden is onderworpen aan de militaire wetten en reglementen, voor zoover de toepassing dier wetten en reglementen op dat personeel, als zijnde niet militair, mogelijk is, van af het oogenblik dat het bij eene op voet van oorlog gebrachte krijgsmacht als zoodanig in dienstbetrekking is tot het oogenblik waarop zijn dienstverband bij eene zoodanige krijgsmacht eindigt.

4. In het Wetboek van Militair Strafrecht wordt na artikel 132 een nieuw artikel ingevoegd, luidende :

„Art. 132bis. Hij, die geweld pleegt tegen een doode, zieke of in den krijg verwonde, behoorende tot de krijgsmacht van een der strijdende partijen, wordt gestraft met den dood, levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste twintig jaren.

Onder hen, die behooren tot de krijgsmacht van een der strijdende partijen, worden voor de toepassing van dit artikel gerekend allen, die bij deze krijgsmacht in dienstbetrekking zijn of haar met toestemming van de militaire overheid vergezellen of volgen.”

5. Artikel 137 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt gelezen als volgt :

„Met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren wordt gestraft hij, die diefstal pleegt aan of tegen een doode, zieke of in den krijg verwonde, behoorende tot de krijgsmacht van een der strijdende partijen.

De bepaling van het tweede lid van artikel 132bis geldt voor de toepassing van dit artikel.”

6. Met afwijking van het bepaalde bij artikel 2 der wet, houdende algemeene bepalingen

der wetgeving van het Koninkrijk, treedt artikel 1 dezer wet in werking op 1 Januari 1914.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Marine,

(get.) J. WENTHOLT.

De Minister van Oorlog,

(get.) H. COLIJN.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 3 Febr. 1911.)

7 Januari 1911. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Johanna Elisabeth Strefeld, weduwe van Hermannus Thebelt, geboren te *Epe i/W. (Pruisen)* den 8 Augustus 1860, zonder beroep, wonende te *Epe i/W. (Pruisen)*. S. 6.

Bernard Julius Hüer, geboren te *Bawinkel (Pruisen)* den 3 Januari 1870, koopman, wonende te *Tilburg (provincie Noordbrabant)*. S. 7.

Carl Louis Ferdinand Stroetzel, geboren te *Königsberg (Pruisen)* den 5 November 1856, zonder beroep, wonende te *Brummen (provincie Gelderland)*. S. 8.

Camille Bernard Maenhout, geboren te *Waterland-Oudeman (België)* den 15 Juni 1866, wonende te *Sluis (provincie Zeeland)*. S. 9.

Franz Constantin Zemrowski, geboren te *Berlijn (Pruisen)* den 21 Februari 1867, hotelhouder, wonende te *Noordwijk (provincie Zuidholland)*. S. 10.

Georg Hermann Josephi, geboren te *Ibbenbüren (Pruisen)* den 15 April 1859, koopman, wonende te *Breda (provincie Noordbrabant)*. S. 11.

Wilhelm Schmitz, geboren te *Duisburg-Ruhrort (Pruisen)* den 4 Juni 1866, schipper, wonende te *Dordrecht (provincie Zuidholland)*. S. 12.

Regina Rothschild, weduwe van Mozes de Lange, zonder beroep, geboren te *Gronau (Pruisen)* den 28 Mei 1854, wonende te *Epe i/W. (Pruisen)*. S. 13.

Thusmelde Helene Gabriel, weduwe van Ernst Albert Hamann, geboren te *Chemnitz (Saksen)* den 15 Mei 1867, winkelhouder, wonende te *Arnhem (provincie Gelderland)*. S. 14.

Johannes Bauchhenas, geboren te *Bellheim (Beieren)* den 28 Augustus 1864, behanger en stoffeerder, wonende te *Amsterdam (provincie Noordholland)*. S. 15.

Friedrich Ernst Caldemeijer, geboren te *Lengerich (Pruisen)* den 15 Mei 1875, koopman, wonende te *Rotterdam (provincie Zuidholland)*. S. 16.

Jean Baptiste Lachapelle, geboren te *Straatsburg (Elzas)* den 12 Juni 1846 fabrikant, wonende te *Teteringen (provincie Noordbrabant)*. S. 17.

Hermann Jean Schussler, geboren te *Ste. Croix (canton de Vaud, Zwitserland)* den 26 Februari 1872, wonende te *Emden (Pruisen)*. S. 18.

Carl August Wilhelm Böer, geboren te *Groszjanowitz, Silezië (Pruisen)* den 12 Februari 1860, kamerdienaar, wonende te 's Gravenhage (provincie Zuidholland). S. 19

Carolina Dahl, weduwe van Elias Hartog, geboren te *Geilenkirchen (Pruisen)* den 11 April 1840, zonder beroep, wonende te *Crefeld (Pruisen)*. S. 20.

Peter Joseph Küsters, geboren te *Crefeld (Pruisen)* den 14 Juli 1870, fabrieksarbeider, wonende te *Crefeld-Bockum (Pruisen)*. S. 21.

7 Januari 1911. WET, tot wijziging van art. 8, 1ste lid, 16°, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235). S. 22.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1909/10, n°. 295, 1—3; 1910/11, n°. 64, 1—4.

Hand. id. 1910/11, *bladz.* 478—483.

Hand. 1° Kamer 1910/11, *bladz.* 92, 94, 181.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de bepaling van art. 8, eerste lid, 16°, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

In art. 8, eerste lid, 16°, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235) worden de woorden: „of wanneer de verzoeker eenig openbaar ambt bekleedt” vervangen door de woorden: „of wanneer de verzoeker een betrekking in dienst van een publiekrechtelijk lichaam bekleedt of

lid is van een College van burgemeester en wethouders of van Gedeputeerde Staten'.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 24 Jan. 1911.)

7 Januari 1911. WET, tot wijziging en verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1910. S. 28.

Bij deze wet worden de volgende nieuwe artikelen ingevoegd:

Na Artikel 56:

Artikel 56bis. Subsidie aan de naamlooze vennootschap Waterleiding-Maatschappij „Zuid-Beveland” . . . . . Memorie.

Na Artikel 72:

Artikel 72bis. Reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven ten behoeve van de commissie, aan welke is opgedragen het instellen van een onderzoek naar de financieele zijde van het vraagstuk der kolonisatie van krankzinnigen in Nederland . . . . . f 1000.

Na Artikel 100:

Artikel 100bis. Kosten van het onderzoek naar de vermoedelijke lasten van eene pensionneering van gemeente-ambtenaren en hunne weduwen en weezen . . . . . f 600.

Na Artikel 119bis:

Artikel 119ter. Bijdrage aan het college van curatoren der Rijksuniversiteit te Groningen ten behoeve van het „Fonds voor ramen van gebrand glas in het Trappenhuis van het academiegebouw te Groningen” . . . . . f 1796.90.

Voorts wordt het volgende artikel, betreffende kosten van het provinciaal bestuur van Utrecht, voor zoover deze ten laste van het Rijk komen, verhoogd, te weten:

Artikel 24. Onderhoud, aanbouw, verbetering, lasten en huur van gebouwen en terreinen en aankoop en onderhoud van meubelen, met f 40,940 en daardoor gebracht op f 45,240.

Ten gevolge van voorschreven invoeging van nieuwe artikelen en verhooging van een artikel wordt verhoogd het totaal der IIde afdeeling met f 42,540, dat der IVde afdeeling met f 1796.90 en het totaal van het hoofdstuk met f 44,336.90.

7 Januari 1911. WET, tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten Ouder-Amstel en Weesperkarspel. S. 24.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de grens tusschen de gemeenten Ouder-Amstel en Weesperkarspel te veranderen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De grens der gemeenten Ouder-Amstel en Weesperkarspel wordt veranderd en zal voortaan het volgende beloop hebben:

Van het noordoostelijk grenspunt van het perceel gemeente Ouder-Amstel, Sectie C, nummer 1391, af, zijnde erf, welk punt is gelegen in de bestaande grenslijn, loopt de nieuwe grenslijn noord-westwaarts en, samenvallende met de noord-oostelijke grenzen van genoemd perceel en van de bermsloot Sectie C, nummer 1386, derzelfde gemeente, tot in het midden van de sloot, welke den Hoofdweg, nummer 1326, dier zelfde sectie en gemeente aan de zuidzijde begrenst.

Daarna het midden van deze sloot en haar verlengde volgende, loopt de grenslijn noord-oostwaarts tot aan en over den tweeden dwarsweg en de daarlangs gelegen bermsloot, nummer 1396, van evengenoemde sectie en gemeente, buigt vervolgens noord-westwaarts om en volgt de oostelijke grens van laatstgenoemd perceel tot in het midden der sloot, welke de grenslijn vormt, aanvankelijk tusschen de perceelen, Sectie C, nummers 1402 en 1403, van de gemeente Ouder-Amstel en vervolgens tusschen de perceelen, Sectie A, nummers 845 en 846, der gemeente Weesperkarspel.

Het midden der laatstgenoemde sloot en haar verlengde noord-oostwaarts volgende, tot over den ringdijk, nummer 842, en de ringvaart, nummer 841, beide van de Sectie A der gemeente Weesperkarspel, loopt de nieuwe grenslijn vervolgens eerst noord-westwaarts langs de oostelijke grens der ringvaart, kadastraal bekend gemeenten Ouder-Amstel, Sectie C, nummer 1421, en Weesperkarspel, Sectie A, nummers 841 en 816, en daarna westwaarts omhoog, dezelfde ringvaart volgende, tot in het midden der bermsloot van de Oudkerkerlaan, waar tusschen de perceelen gemeente Weesperkarspel, Sectie A, nummers 814 en 815, de bestaande, niet gewijzigde grenslijn tusschen de beide gemeenten wordt ontmoet.

2. Alle stukken, die betrekking hebben op het grondgebied, hetwelk van de eene gemeente naar de andere overgaat, worden wederkeerig door de gemeentebesturen aan elkander uitgekeerd.

Evenzoo hebben beide besturen het recht

kosteloos inzage te nemen van elkanders archief en daaruit afschriften of uittreksels tegen betaling der kosten te nemen.

3. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied, hetwelk van de ééne naar de andere gemeente overgaat, worden voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad van het tijdstip van de inwerkingtreding dezer wet af, beschouwd als ingezetenen der gemeente, waarin zij in het vervolg woonplaats hebben.

4. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 15 Febr. 1911.)

7 Januari 1911. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van stoepen, noodig voor het aanleggen van een verhoogd trottoir in de Visscherstraat te Groningen. S. 25.

7 Januari 1911. BESLUIT, betreffende de hoegroothed van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1911 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen van de lichting van 1911 en van het daarin door elke Provincie te dragen aandeel. S. 26.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van

Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken van 29 December 1910, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 117, van 31 December 1910 Bureau B n°. 4; en van 4 Januari 1911, n°. 2, afdeling Militie en Weerbaarheid;

Gezien artikel 55bis van Ons besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), zooals dat Besluit laatstelijk is aangevuld en gewijzigd bij Ons Besluit van 9 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10);

Gezien ook Ons Besluit van 11 October 1910 (*Staatsblad* n°. 301), betreffende de lichting der nationale militie van het jaar 1911;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De hoegroothed van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1911 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen der lichting van 1911 bedraagt 6844 man.

2. De hoegroothed van het aandeel, door elke Provincie in het bij artikel 1 vermeld aantal te dragen, wordt aangewezen in de vierde kolom van den Staat, welke bij dit Besluit behoort.

Onze voornoemde Ministers zijn, ieder voor zoveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 7den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Marine, (get.) J. WENTHOLT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 25 Jan. 1911.)

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 7 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 26).

STAAT, aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen der lichter van 1911.

PROVINCIEËN.	AANTALLEN ter volledige oefening in te lijven manschappen.	AANTALLEN in het tijdvak van 1 tot 15 Maart af te leveren manschappen		Opmerkingen.
		UITSLAG der globale berekening.	AANTAL af te leveren manschappen.	
Noordbrabant.	1196	665 $\frac{5924^*}{12300}$	666	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland.	1838	744 $\frac{6072^*}{12300}$	745	
Zuidholland	2873	1598 $\frac{7412^*}{12300}$	1599	
Noordholland	2472	1375 $\frac{5868}{12300}$	1375	
Zeeland.	500	278 $\frac{2600}{12300}$	278	
Utrecht.	593	329 $\frac{11792^*}{12300}$	330	
Friesland	785	436 $\frac{9740^*}{12300}$	437	
Overijssel	818	455 $\frac{1882}{12300}$	455	
Groningen	701	390 $\frac{644}{12300}$	390	
Drenthe	389	216 $\frac{5516}{12300}$	216	
Limburg	635	353 $\frac{4040}{12300}$	353	
	12300	6939 $\frac{61600}{12300}$	6844	

De Minister van Oorlog, (get.) Ons bekend,
 De Minister van Marine, " H. COLIJN.
 De Minister van Binnenlandsche Zaken, " J. WENTHOLT.
 " HEEMSKERK.

9 Januari 1911. BESLUIT, houdende vrijdom van den accijns voor melasse en andere suikersappen, welke worden ingevoerd om daarvan hier te lande gedistilleerd te vervaardigen. S. 27.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 12 December 1910, n°. 29, Accijnzen;

Gezien artikel 88, § 2 der Suikerwet en artikel XV der wet van 24 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 248);

Herzien het Koninklijk besluit van 14 Maart 1898 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 December 1910, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 Januari 1911, n°. 77, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Melasse en andere suikersappen, welke worden ingevoerd om daarvan hier te lande gedistilleerd te vervaardigen, worden onder de volgende bepalingen vrijgesteld van accijns.

2. De inslag mag alleen plaats hebben door branders, die daartoe vergunning hebben gekregen van Onzen Minister van Financiën.

Wordt door deze branders ook binnenlandse melasse of stroop tot gedistilleerd verwerkt, dan wordt omtrent elken inslag daarvan, daags te voren, bij den ontvanger der accijnzen, onder wiens kantoor de branderij is gelegen, eene schriftelijke en onderteekende aangifte ingeleverd, vermeldende:

de juiste hoeveelheid in gewicht (in schriftletters);

het tijdstip, waarop de inslag zal plaats hebben.

3. Bij den invoer van melasse en andere suikersappen, waarvoor de vrijdom wordt verlangd, wordt van dat verlangen melding gemaakt in de aangifte, voorgeschreven bij artikel 120 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38).

Op die aangifte worden, nadat voor den accijns zekerheid is gesteld, een of meer volgbrieven afgegeven, waarin ook bedoeld verlangen vermeld wordt.

Het vervoer naar de branderij geschiedt onder verzegeling.

4. De inslag met vrijdom in de branderij heeft plaats onder toezicht van ambtenaren der accijnzen, die op den volgbrief de ingeslagen hoeveelheid moeten vermelden. De brander stelt op den volgbrief de verklaring, dat het ingeslagene enkel zal worden gebruikt om daarvan in zijne branderij gedistilleerd te vervaardigen.

De accijns voor een bij den inslag bevonden tekort wordt berekend tegen f 17.52 per 100 kilogram.

5. De met vrijdom ingeslagen melasse en andere suikersappen mogen tot geen ander doel worden gebruikt dan tot het vervaardigen van gedistilleerd en mogen niet uit de branderij worden uitgeslagen. Uitslag van binnenlandsche melasse of stroop is eveneens verboden.

Onze Minister van Financiën kan in bijzondere gevallen hierop uitzondering toelaten, onder de noodige voorzieningen tot verzekering van den accijns.

6. De ontvanger der accijnzen, onder wiens kantoor de branderij is gelegen, houdt van de met vrijdom ingeslagen melasse en andere suikersappen met den brander eene rekening; hij houdt mede aanteekening van de inslagen als bedoeld bij het tweede lid van artikel 2.

7. De brander levert bij het einde van elk kalenderjaar ten kantore van den ontvanger eene schriftelijke en onderteekende opgaaf in van de hoeveelheden met vrijdom van den accijns verwerkte melasse en andere suikersappen, van de daarvan vervaardigde hoeveelheden gedistilleerd, herleid tot 50 pCt. bij 15° Celcius en van de hoeveelheden die bij den afloop van dat tijdvak nog onverwerkt voorhanden zijn.

Wordt in de branderij ook binnenlandsche melasse of stroop tot gedistilleerd verwerkt, dan wordt daaromtrent gelijke opgaaf ingeleverd.

Zoolang de voormelde opgaven niet zijn gedaan, wordt geen nieuwe inslag met vrijdom van accijns toegelaten.

8. De ambtenaren zijn bevoegd, met mach-

tiging van den ontvanger, binnen acht dagen na afloop van het jaar, de voorhanden melasse en andere suikersappen op te nemen, onverschillig of de bij het voorgaand artikel voorgeschreven opgaven al dan niet reeds zijn ingeleverd.

9. Onze Minister van Financiën kan bij gebleken misbruik of poging daartoe, alsmede bij het niet nakomen van de bepalingen van dit besluit, den brander voor bepaalden of onbepaalden tijd verderen inslag met vrijdom van accijns van melasse en andere suikersappen ontzeggen of den vrijdom beperken tot eene door hem te bepalen hoeveelheid per jaar.

10. Bij het in werking komen van dit besluit vervalt het Koninklijk besluit van 14 Maart 1898 (*Staatsblad* n°. 62).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

(get.)

(*Uitgeg.* 20 Jan. 1911.)

9 Januari 1911. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 7 November 1876 (*Staatsblad* n°. 193), houdende nadere bepalingen tot vereenvoudiging der formaliteiten, in acht te nemen bij het in- en uitvoeren van goederen over entrepot. S. 28.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 12 December 1910, n°. 30, Accijnzen;

Gezien art. 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61) en de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 212), alsmede het Koninklijk besluit van 7 November 1876 (*Staatsblad* n°. 193);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 December 1910, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 4 Januari 1911, n°. 78, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Het laatste lid van artikel 9 van voormeld Koninklijk besluit van 7 November 1876 (*Staatsblad* n°. 193) wordt gelezen als volgt:

„Het gelijktijdig aanwezig zijn van wijn en

gedistilleerd in afgehuurde, afzonderlijke berg-plaatsen van een algemeen entrepot, anders dan met toestemming van of namens Onzen Minister van Financiën, is verboden."

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 20 Jan. 1911.)

9 Januari 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 18 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 78), houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer ende nederlagen van accijnsgoederen in het terrein van toezicht langs de grenzen, zooals dit gewijzigd is bij het Koninklijk besluit van 8 December 1908 (*Staatsblad* n°. 376). S. 29.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 12 December 1910, n°. 31, Accijnzen;

Gelet op het eerste en het tweede lid van artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), op artikel 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250), alsmede op de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 212);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 December 1910, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 Januari 1911, n°. 79, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In het eerste lid van art. 3 van Ons besluit van 18 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 78), gewijzigd bij Ons besluit van 8 December 1908 (*Staatsblad* n°. 376), vervallen de woorden: „wier panden aan peiling zijn onderworpen”.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 20 Jan. 1911.)

9 Januari 1911. BESLUIT, tot regeling van de tenuitvoerlegging in *Nederland* van in de kolonie *Suriname* opgelegden dwangarbeid. S. 30.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Justitie van 27 October 1910, Afdeling B, n°. 50 en van 31 October 1910, 2de Afdeling A, n°. 582;

Gelet op de artikelen 48, 117 en 140 van het Regeeringsreglement van *Suriname*;

Den Raad van State gehoord (advies van 18 December 1910, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 27 December 1910, Afdeling B, n°. 7 en van 9 Januari 1911, 2de Afdeling A, n°. 569;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De Gouverneur van *Suriname* kan met het oog op den persoon van den veroordeelde bepalen dat de in die kolonie opgelegde straf van dwangarbeid in *Nederland* zal worden ondergaan, in welk geval zij aldaar door tusschenkomst van den officier van justitie bij de arrondissements-rechtbank te *Amsterdam* als gevangenisstraf wordt ten uitvoer gelegd.

Onze Ministers van Koloniën en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 24 Jan. 1911.)

10 Januari 1911. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1907, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën dd. 6 Januari 1911, n°. 40, afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

I. Artikel 24, laatste lid van Ons besluit

van 30 Maart 1907, n°. 81, wordt gelezen als volgt:

Met verplaatsing in het belang van den dienst wordt gelijkgesteld:

a. benoeming tot een ander ambt;
b. benoeming tot eene andere betrekking in hetzelfde ambt:

een en ander voor zoover zij den ambtenaar tot verandering van woonplaats noopt, wanneer die benoeming het gevolg is van sollicitatie en daardoor aanspraak of uitzicht wordt verkregen op hoogere bezoldiging;

II. Dit besluit blijft buiten toepassing ten aanzien van benoemingen welke vóór 1 Februari 1911 hebben plaats gehad.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 10 Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

12 Januari 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat het gemeentebestuur met aan den onderwijzer te gelasten om in het dorp te wonen, waar de school staat, hem eene verplichting opgelegd heeft, welke vervulling voor hem eene zoo goed als ondoenlijke zaak was;

dat derhalve die onderwijzer, hoewel zijne instructie overtreden hebbende, die overtreding onder zoodanige omstandigheden gepleegd heeft, dat op grond daarvan het geven van ongevraagd ontslag uit den dienst niet gerechtvaardigd kan worden geacht.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Stedum*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Groningen*, dd. 28 Juli 1910, n°. 5, 3de afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd. 13 Juni 1910, waarbij aan G. TH. BEISHUIZEN te *Loppersum*, ongevraagd ontslag is verleend uit zijne betrekking van onderwijzer aan de openbare lagere school te *Garsthuizen*, wegens het niet-nakomen van art. 19, al. 1, der op den 22 Febr. 1907 vastgestelde Instructie voor het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente *Stedum*, bepalende, dat de onderwijzers verplicht zijn te wonen in het dorp, waar de school staat, waaraan zij werkzaam zijn;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 21 Dec. 1910, n°. 272;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Januari 1911, n°. 68, afd. Lager Onderwijs;

Overwegende: dat de Raad der gemeente *Stedum* op 13 Juni 1910 het volgende besluit heeft genomen:

„De Raad der gemeente *Stedum*;

Gelet op de voordracht van Burgemeester en Wethouders om den onderwijzer aan de openbare school voor lager onderwijs te *Garsthuizen*, G. TH. BEISHUIZEN, wonende te *Loppersum*, uit zijne betrekking te ontslaan, wegens het niet-nakomen van het bepaalde bij de 1^e al. van art. 19 van de op den 22 Febr. 1907 vastgestelde Instructie voor het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in deze gemeente, volgens welke bepaling hij verplicht is te wonen in het dorp, waar de school staat, waaraan hij werkzaam is, terwijl hem de bij de 2^e al. van genoemd art. bedoelde vrijstelling van deze verplichting, door den Raad niet werd verleend;

Gelet op de artt. 19f en 30c der wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Besluit;

G. TH. BEISHUIZEN te ontslaan als onderwijzer aan de openbare lagere school te *Garsthuizen* met ingang van den dag, waarop dit besluit en de goedkeuring daarop, aan den betrokkene wordt medegedeeld;

dat Gedeputeerde Staten van *Groningen* bij besluit van 28 Juli 1910, n°. 5, 3^e afd. aan het raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden, daarbij overwegende, dat G. TH. BEISHUIZEN sedert 1878 is onderwijzer aan de openbare lagere school te *Garsthuizen*; dat hij van 1878 tot het najaar van 1902 te *Garsthuizen* heeft gewoond; dat hij in 1902 naar *Loppersum* is verhuisd en sedert daar heeft gewoond; dat bij besluit van den Raad van *Stedum* van 22 Febr. 1907 eene nieuwe instructie voor het onderwijzend personeel is vastgesteld, waarvan art. 9 luidt als volgt: „De onderwijzers zijn verplicht te wonen in het dorp waar de school staat, waaraan zij werkzaam zijn. In bijzondere gevallen kan hun van deze verplichting door den Raad vrijstelling worden verleend”;

dat deze instructie ter kennis van de onderwijzers is gebracht door toezending van een exemplaar aan ieder hunner; dat BEISHUIZEN echter te *Loppersum* is blijven wonen zonder dadelijk na de inwerking-treding der instructie de in de 2^e al. bedoelde vrijstelling te hebben

gevraagd en bekomen; dat hij eerst in November 1907 zoodanige vrijstelling en wel eene doorlopende heeft aangevraagd na vanwege het gemeentebestuur op de desbetreffende bepaling te zijn opmerkzaam gemaakt;

dat hem daarop door den Raad vergunning is verleend tot 1 Mei 1909 te *Loppersum* te blijven wonen; dat BEISHUIZEN verzuimd heeft vóór 1 Mei 1909 opnieuw vrijstelling aan te vragen en desniettemin te *Loppersum* woonachtig is gebleven; dat BEISHUIZEN daarop in Juli 1909 vrijstelling heeft gevraagd tot wederopzeggens toe, waarop hem bij raadsbesluit van 5 Aug. 1909 opnieuw vrijstelling is verleend, echter tot 1 Mei 1910, onder te-kennengeving dat daarna eene nieuwe vrijstelling niet weder zou worden verleend; dat BEISHUIZEN inmiddels bouwterrein te *Loppersum* had gekocht en in Aug. 1909 begonnen is aldaar een huis te bouwen; dat hij in Dec. 1909 en in April 1910 den Raad heeft verzocht op zijn besluit van 5 Aug. 1909 terug te komen, waarop echter door den Raad afwijzend is beschikt; dat BEISHUIZEN echter het inmiddels door hem gebouwde huis te *Loppersum* heeft betrokken en daarin ook na 1 Mei 1910 is blijven wonen; dat BEISHUIZEN door niet in het dorp *Garsthuizen* zijne woonplaats te vestigen, niet heeft voldaan aan de op hem ingevolge instructie rustende verplichting om te wonen in het dorp, waar de school staat, waaraan hij werkzaam is, dat echter zijnerzijds is beweerd, dat hij niet aan die verplichting heeft kunnen voldoen omdat de *Garsthuizen* geene geschikte woning beschikbaar is; dat de juistheid van deze bewering door de uitkomsten van het door het schooltoezicht ingestelde onderzoek is bevestigd en van de zijde van het gemeentebestuur zoo niet toegegeven, althans niet is ontkend; dat de eisch om te *Garsthuizen* eene woning te bouwen bezwaarlijk kan worden gesteld omdat eene aldaar gebouwde woning eene waarde zou hebben belangrijk beneden het bedrag der stichtingskosten en dit bij eventueel vertrek een betekenend geldelijk verlies zou opleveren; dat zulks in het bijzonder bezwarend zou zijn geweest voor een weinig bemiddeld man als BEISHUIZEN, die om een huis van ± f 3000 te bouwen, daarvoor een bedrag van f 1600, op hypotheek heeft moeten opnemen; dat alzoo het gemeentebestuur van *Stedum* met aan BEISHUIZEN te gelasten om te *Garsthuizen* te wonen, hem eene verplichting heeft opgelegd, welke vervulling voor hem eene zoo goed als ondoenlijke zaak was; dat BEISHUIZEN dienvolgens, hoewel de instructie

overtreden hebbende, die overtreding onder zoodanige omstandigheden gepleegd heeft, dat op grond daarvan het geven van ongevraagd ontslag uit den dienst niet gerechtvaardigd kan worden geacht; dat BEISHUIZEN door meer dan eens de vereischte in art. 19, al. 2 bedoelde vrijstelling niet of te laat aan te vragen, berispelijk heeft gehandeld en blijk heeft gegeven van een onjuist begrip van het standpunt dat een ambtenaar tegenover het boven hem gestelde gezag heeft in te nemen; dat hij daardoor, al heeft hij later erkend in verzuim te zijn geweest, er zelf toe heeft bijgedragen, dat het gemeentebestuur zich tegenover hem minder inschikkelijk heeft betoond, dan wellicht anders het geval zou zijn geweest; dat echter niet gebleken is, dat deze tekortkomingen van de zijde van BEISHUIZEN zijn ingegeven geweest door de bedoeling om de hem gegeven voorschriften van het gemeentebestuur opzettelijk te wederstreven of met geringschatting te bejegenen; dat daarom ook deze tekortkomingen, zij het ook dat zij tot rechtmatige ergernis aanleiding hebben gegeven en op de houding van BEISHUIZEN een ongunstig licht doen vallen, niet van dien aard zijn geweest, dat zij een zoo zware straf als het geven van ongevraagd ontslag uit den dienst zouden kunnen wettigen; dat in casu tot toepassing van die straf te meer bezwaar bestaat, nu van de zijde van het gemeentebestuur is erkend, dat BEISHUIZEN overigens gedurende zijn langen dienstdtijd een goed onderwijzer is geweest en als zoodanig zijn plicht heeft gedaan; dat op grond van het vorenstaande Gedep. Staten bezwaar moeten maken, aan het gemelde raadsbesluit van 13 Juni j.l. n°. 10, de vereischte goedkeuring te verlenen;

dat de Gemeenteraad van *Stedum* van het besluit van Gedep. Staten bij Ons in beroep is gekomen, op grond dat zijns inziens de aan BEISHUIZEN bij raadsbesluit van den 5 Aug. 1909 opgelegde verplichting om na den 1 Mei 1910 te *Garsthuizen* te wonen, moet worden beschouwd als een noodzakelijk ingrijpen van den Raad, na de door BEISHUIZEN gepleegde, door Gedep. Staten erkende, tekortkomingen en berispelijke handelingen, hierin bestaande, dat hij meer dan eens niet of te laat de vereischte bij art. 19 al. 2 der Instructie bedoelde vrijstelling had aangevraagd en blijk had gegeven van een onduidelbare opvatting van het standpunt, dat een ambtenaar tegenover het boven hem gestelde gezag heeft in te nemen; dat dit besluit tevens BEISHUIZEN in de gelegenheid stelde, ook wanneer hij daarin door het huren van eene woning niet mocht slagen, zij het in

de toekomst mogelijk met eenig geldelijk verlies, vóór den gestelden termijn alsnog aan zijne verplichtingen, hem opgelegd bij art. 19 der Instructie te voldoen; dat BEISHUIZEN even goed als de andere onderwijzers in de gemeente in staat was, aan de gestelde verplichting te voldoen, wat appellant nader betoogt; dat het verzuim door BEISHUIZEN wel degelijk opzettelijk is gepleegd en dat den Raad in de gegeven omstandigheden niets anders overbleef dan het geven van ontslag; dat de overtreding van de Instructie en het niet opvolgen van het raadsbesluit van den 5 Aug. 1909 alzoo juist onder voor BEISHUIZEN bezwarende omstandigheden is gepleegd;

dat de omstandigheid dat BEISHUIZEN overigens gedurende zijn langen diensttijd een goed onderwijzer is geweest, niet van zoo veel invloed mag worden geacht, dat deze onderwijzer ongestraft bij herhaling en opzettelijk zijn Instructie mag overtreden en eene dergelijke miskenning van gezag verradende houding mag aannemen; dat wel is waar het niet wonen door BEISHUIZEN hebben tengevolge gehad maar niettegenstaande dat, het bij het gemeentebestuur toch wel bekend is, dat zulks een storenden invloed op den gang van het onderwijs heeft gehad en in de toekomst nog meer kan hebben; dat de Raad geheel onrechtmatig in de handhaving van een Instructie wordt belemmerd, waardoor alle waarde aan eene door den Raad vastgestelde Instructie wordt ontnomen; dat dit in het algemeen belang niet wenschelijk moet worden geacht en met het oog op eenen ordelijken gang van zaken bij onderwijs en gemeentebedrijf tot de meest bedenkelijke gevolgen aanleiding kan geven, om welke redenen adressant Ons verzoekt om, met vernietiging van het besluit van Gedep. Staten van Groningen, alsnog goedkeuring te verleen en aan zijn bovengenoemd besluit;

Overwegende: dat de gronden, waarop het bestreden besluit steunt, juist zijn en die tot de Onze makende;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

13 Januari 1911. BESLUIT, tot vaststelling der eischen, waaraan de bescheiden moeten beantwoorden, welke door de schuldeischers van de koloniën *Suriname* en *Curaçao* tot staving hunner vorderingen moeten worden overgelegd en tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de indiening van vorderingen ten laste van die koloniën. S. 31.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat de eischen, waaraan de bescheiden moeten beantwoorden, door de schuldeischers van de koloniën *Suriname* en *Curaçao* tot staving hunner vorderingen over te leggen, door Ons moeten worden vastgesteld bij algemeene maatregel van bestuur, nadat de Algemeene Rekenkamer gehoord is, en vorder dat het wenschelijk is omtrent de indiening van vorderingen ten laste van de koloniën nadere voorschriften te geven;

Gelet op de artikelen 25, 2de lid en 28 van de Surinaamsche en Curaçaosche comptabiliteitswetten;

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, dd. 19 November 1910, Afdeeling E¹, n°. 52;

De Algemeene Rekenkamer gehoord;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27sten December 1910, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen voor-
noemden Minister, dd. 10 Januari 1911, Af-
deeling E¹, n°. 14;

Hebben goedgevonden en verstaan

met ingang van 1 Januari 1911 te bepalen als volgt:

Art. 1. De indiening van alle vorderingen ten laste van de koloniën, met uitzondering van die, bedoeld in artikel 30, 1°. der comptabiliteitswetten, geschiedt bij de administratiën, collegiën, autoriteiten of ambtenaren, die de orders tot het doen der leveringen, dienstverrichtingen of anderszins hebben gegeven, op de zoo noodig, in *Nederland* door Onzen Minister van Koloniën en in de koloniën door de Gouverneurs nader voor te schrijven wijze en met gebruikmaking van de door hen vast te stellen modellen.

2. Declaratiën, met uitzondering van die in het tweede lid van dit artikel bedoeld, moeten vermelden den naam en de woonplaats van den belanghebbende, den aard, de bestemming of het doel van de levering of dienstverrichting, de overeenkomst, de machtiging of lastgeving, krachtens welke zij zijn uitgevoerd, de dagteekening van de levering of verrichting, de grondslagen voor de berekening van

het bedrag, dat bedrag voluit in letters en verder alle gegevens en verklaringen, noodig tot staving en beoordeeling van hare juistheid. Zij worden ingediend: in *Nederland* in tweevoud of in viervoud, naar het voorschrift van Onzen Minister van Koloniën, en in de koloniën in tweevoud, met inachtneming van bestaande bepalingen omtrent zegelplichtigheid; zij worden gedagteekend en onderteekend.

Verschetdeclaratien moeten worden gestaafd door quitantiën met de noodige bescheiden, voldoende aan de in het eerste lid voor declaratiën gestelde eischen. Eveneens moeten daaraan voldoen de bescheiden gevoegd bij quitantiën voor betaling van vorderingen uit ter goede rekening verstrekte gelden.

Voor bedragen beneden f 3 behoeven geen quitantiën te worden overgelegd. De betrokken vorderingen moeten echter behoorlijk worden omschreven.

3. Bij het doen van opdrachten of aangaan van overeenkomsten kunnen nog andere dan de hiervoren genoemde eischen worden gesteld ten aanzien van den aard en den vorm der over te leggen bescheiden.

Ter zake van de indiening, den inhoud en de modellen van declaratiën wegens vorderingen van bijzonderen aard, welke zulks vereischen, kunnen door het bevoegd gezag bijzondere voorschriften worden gegeven.

4. Bewijsstukken waarin schriftdelging heeft plaats gehad, worden niet toegelaten. Doorhalingen of bijvoegingen moeten door den onderteekenaar of de onderteekenaars uitdrukkelijk zijn goedgekeurd.

5. Andere dan origineele bewijsstukken worden tot staving eener vordering niet aangenomen, dan wanneer twee personen ten genoegen van hem, die de betaalbaarstelling verleent, zich schriftelijk verbinden als borgen van den schuld-eischer tot teruggaaf van de som, welke later blijken mocht meer dan eens te zijn betaald.

Met afwijking der bepaling van het vorig lid, worden zonder de daarbedoelde borgstelling authentieke afschriften aangenomen, indien tengevolge van wettelijke voorschriften, de origineele stukken niet kunnen worden overgelegd.

6. Tot het erlangen van betaling van pensioenen en in het algemeen bij alle betalingen, alleen afhankelijk van het in leven zijn der belanghebbenden, wordt gevorderd de overlegging van eene attestatie de vita volgens het door Onzen Minister van Koloniën of door de Gouverneurs der koloniën vast te stellen model.

In afwijking van het vorenstaande is in de koloniën overlegging van eene attestatie de

vita niet noodig, indien belanghebbenden het hun toekomende in persoon komen ontvangen. Alsdan moet echter door den met de uitbetaling belasten ambtenaar op het betalingsstuk eene verklaring worden gesteld, dat de uitbetaling van het bedrag aan den — hem bekende — belanghebbende in persoon heeft plaats gehad.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 18den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(get.) DE WAAL MALEFIJT.
(Uitgeg. 26 Jan. 1911.)

18 Januari 1911. BESLUIT, houdende regeling der vervolging van en het verhaal op landsdienaren, die aan de kolonie *Suriname* of *Curaçao* schade hebben toegebracht. S. 32.

WIJ WILHELMINA, KON.

Gelet op artikel 37 der Surinaamsche en Curaçoesche comptabiliteitswetten;

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, dd. 19 November 1910, Afdeling E¹, n°. 52;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27sten December 1910, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, dd. 10 Januari 1911, Afdeling E¹, n°. 14;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In elk geval, waarin door de Algemeene Rekenkamer aan den Gouverneur van *Suriname* of aan dien van *Curaçao* eene mededeeling is gedaan, welke tot het opleggen van vergoeding van aan de Kolonie toegebrachte schade zou kunnen leiden, op grond van artikel 37 der Surinaamsche- of Curaçoesche comptabiliteitswet, doet de betrokken Gouverneur onderzoeken, of door de Kolonie schade is geleden en of de betrokken landsdienaren die schade, meddeelijk of onmiddelijk, door eenige onrechtmatige handeling of door het nalaten van de zorg, waartoe zij gehouden waren, hebben toegebracht.

2. Indien de aan het slot van artikel 1 bedoelde vragen toestemmend worden beantwoord, wordt aan de betrokken personen, aan hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden, of,

bij ontstentenis van dezen, aan de beheerders der nalatenschappen, mededeeling gedaan van het bedrag, der op te leggen vergoeding en van de gronden, waarop zij rust, en wordt den belanghebbenden tevens een door den betrokken Gouverneur te bepalen termijn gesteld, binnen welken eene schriftelijke verdediging kan worden voorgedragen.

3. Nadat eene schriftelijke verdediging is ontvangen of de voor de indiening daarvan gestelde termijn is verstreken, wordt, tenzij het geldswaardig bedrag der schade vrijwillig in de Koloniale Kas is gestort, bij een met redenen omkleed besluit, den Raad van Bestuur gehoord, door den Gouverneur eene beslissing genomen en, zoo daartoe termen zijn, de vergoeding opgelegd, met vaststelling tevens van ieders aandeel daarin, indien niet één, maar meer landsdienaren bij de zaak betrokken zijn.

4. Hetgeen omtrent onderzoek, schriftelijke verdediging en beslissing in de voorgaande drie artikelen is voorgeschreven, geldt mede voor de gevallen, waarin de Gouverneur, zonder ter zake van de Algemeene Rekenkamer eene mededeeling als in artikel 1 bedoeld, te hebben ontvangen, van oordeel is, dat er termen bestaan om te onderzoeken, of niet, naar aanleiding van artikel 37 van de Surinaamsche of Curaçaosche comptabiliteitswet, eene vergoeding behoort te worden opgelegd.

5. Zij, aan wie vergoeding is opgelegd, kunnen van de besluiten van den Gouverneur, waarbij dit is geschied, bij Ons herziening vragen.

Het daartoe strekkend verzoekschrift wordt door hen ingediend uiterlijk binnen dertig dagen nadat het besluit te hunner kennis is gebracht. Indien de betrokken personen zich in *West-Indië* bevinden, wordt het verzoekschrift binnen den bovenbedoelden termijn aan den betrokken Gouverneur ingediend en door diens tusschenkomst aan Onzen Minister van Koloniën verzonden.

Zoolang Wij op een binnen den gestelden termijn ingediend verzoekschrift geen beschikking hebben genomen, wordt het besluit, waarvan herziening is gevraagd, niet ten uitvoer gelegd, ten ware bij dat besluit voorloopige tenuitvoerlegging is bevolen.

Op verzoeken om herziening, ingediend na het verstrijken van den gestelden termijn, wordt door Ons afwijzend beschikt, zonder onderzoek van de zaak zelve.

Wij behouden Ons echter voor, wegens bijzondere redenen een langeren of naderen termijn toe te staan.

Wij behouden Ons mede voor, besluiten van de Gouverneurs van *Suriname* en *Curaçao*, als in het eerste lid bedoeld, ook al is eene herziening daarvan niet of niet tijdig gevraagd, alsmede door Ons, krachtens dit artikel genomen beschikkingen, te herzien of nader te herzien, indien die besluiten of beschikkingen later mochten blijken te zijn genomen op grond van onjuiste gegevens of onjuiste voorstelling van feiten.

6. Nadat de opgelegde vergoedingen betaald zijn of reeds voor die oplegging het geldswaardig bedrag der schade vrijwillig in de Koloniale Kas is gestort, gaan, tot het gestorte bedrag, van rechtswege op de betrokken landsdienaren, hunne erfenamen of rechtverkrijgenden de rechtsvorderingen over, welke de Kolonie ter zake op grond van wettelijke of contractueele bepalingen tegen derden heeft verkregen of mocht hebben behouden.

Door den betrokken Gouverneur worden aan de belanghebbenden op hun verzoek de bewijsstukken verstrekt, welke zij noodig hebben om hun recht tegen derden geldig te maken.

7. De afschriften van de besluiten, waarbij vergoeding wordt opgelegd, aan het hoofd voerende de woorden „In naam des Konings” en ondertekend door den gouvernementssecretaris, hebben dezelfde kracht en worden, met inachtneming van de 3de alinea van artikel 5, op dezelfde wijze ten uitvoer gelegd, als de grossen van in kracht van gewijsde gegane vonnissen in burgerlijke zaken.

De invordering van de verschuldigdesommen geschiedt echter bij voorkeur op de ten laste van de Surinaamsche- of Curaçaosche begrooting komende inkomsten der betrokken personen.

8. Over elk dienstjaar wordt van de in de artikelen 1 en 4 bedoelde gevallen eene lijst opgemaakt, die, met afschriften van de noodige bescheiden ter toelichting, gevoegd wordt bij de ingevolge artikel 34 der Surinaamsche en Curaçaosche comptabiliteitswetten in te dienen stukken.

De lijst vermeld voor elk geval hetzij de vrijwillige betaling welke heeft plaats gehad, hetzij de beslissing, welke door den betrokken Gouverneur is genomen.

Wanneer tijdens de inzending van de lijst nog geen beslissing door den betrokken Gouverneur is genomen in een geval, waarin geen vrijwillige betaling heeft plaats gehad, wordt zulks vermeld en wordt bij de inzending van de op een volgend dienstjaar betrekking hebbende stukken, de stand der zaak medegedeeld, totdat zij is uitgemaakt.

9. Indien binnen een tijdsverloop van twee jaren, te rekenen van den dag, waarop de wet of de koloniale verordening, houdende vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven van den dienst, op welken de schade betrekking heeft, in het *Gouvernementsblad van Suriname* of het *Publicatieblad van Curaçao* is afgekondigd, nog geene vergoedingen als bedoeld in de artikelen 1 en 4, zijn opgelegd, vervalt voor de betrokken landdienaren de aansprakelijkheid, voortvloeiende uit artikel 37 der Surinaamsche- of Curaçoesche comptabiliteitswet.

Overigens zijn op de verjaring der vorderingen van de Kolonie ter zake van krachtens dit besluit opgelegde vergoedingen, de voorschriften van het burgerlijk wetboek voor *Suriname* en van dat voor *Curaçao* omtrent verjaring van toepassing.

10. Dit besluit wordt geacht in elk van de koloniën *Suriname* en *Curaçao* in werking te zijn getreden op 1 Januari 1911.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 13den Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(get.) DE WAAL MALEFLIJT.
(Uitgeg. 26 Jan. 1911.)

13 Januari 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

De rechter is niet bevoegd om aan een onteigende, behalve het verlies van zijn eigendom, nog verplichtingen op te leggen; dit laatste is alleen toelaatbaar ter voorkoming van schade, mits partijen daarin toestemmen.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende, dat tegen het bovengemelde, tusschen partijen gewezen vonnis als middel van cassatie is aangevoerd:

Schending van de artt. 35 der wet van 9 April 1875 (*Stbl.* n°. 67) en 59 der wet van 28 Aug. 1851 (*Stbl.* n°. 125), doordien de Rechtbank de vordering van eischeresse ten einde te hooren bepalen, dat op de bediening van het afsluithek op den ten processe bedoelden overweg de tweede alinea van het eerst aangehaalde wetsartikel van toepassing is, af te wijzen ofschoon ten deze waar krachtens het vonnis der Rechtbank ten behoeve van zekere aan den verweerder toebehoorende perceelen op voorschreven overweg de erfdienstbaarheid van

weg gevestigd zal zijn, juist het geval aanwezig is waarin gemelde alinea moet worden toegepast en de bediening volgens die alinea moet geschieden, doende hiertegen de onstandigheid, dat de weg waarvan het voor overweg onteigende een deel uitmaakt openbare weg zou zijn, niet af, reeds niet omdat door de onteigening alle op het onteigende rustende lasten en dus ook de last van openbaren weg, vervallen;

O. dat blijkens het bestreden vonnis en dat van den 22 Juni 1910, naar hetwelk daarbij wordt verwezen, ten behoeve en ten name van de eischeresse is gevorderd de onteigening van 2 nader omschreven gedeelten der kadastrale perceelen gemeente Mijdrecht Sectie E n°. 380 en n°. 392, met bepaling, dat tot schadeloosstelling voor den afstand van dat onroerend goed zou worden betaald de som van f 1000 of zoodanige andere som als de Rechtbank zal verschuldigd achten en met bepaling verder:

1°. dat door en op kosten van de eischeresse op perceel E n°. 380 en op het aangrenzend perceel n°. 416 zal worden gemaakt en onderhouden een verharde overweg, zullende daartoe op de grens der wederzijdsche eigendommen een afsluithek, wijd 3 M., met scheringen worden geplaatst, *welk afsluithek met scheringen door den gedaagde* (verweerder in cassatie) *zal moeten worden onderhouden*;

2°. *dat op de bediening van bedoeld afsluithek de tweede alinea van art. 35 der wet van 9 April 1875 (Stbl. n°. 67) van toepassing is*;

3°. dat op den bovengenoemden overweg gevestigd zal worden de erfdienstbaarheid van weg ten behoeve van het aan den gedaagde verblijvende deel van perceel E n°. 380 en van alle andere door hem te noemen perceelen tot dezelfde bouwhoeve behoorende;

4°. dat door en op kosten van de eischeresse ter afscheiding van het aan gedaagde verblijvende deel van perceel E n°. 392 in het te ont-eigenen gedeelte van de Noordzijde van den spoorweg zal worden gemaakt en onderhouden eene sloot volgens polderkeur;

O. dat, nadat de verweerder had verklaard deze voorwaarden en bepalingen, voor zoover zij betreffen het onderhoud van het te plaatsen afsluithek met scheringen en de bediening van het hek, niet te accepteren en had geconcludeerd haar in zoover te laten vervallen, de Rechtbank daaromtrent in de 9^e rechtsoverweging heeft beslist:

„dat zoo de eene partij niet wil, de andere haar tot het *op zich nemen van dergelijke verplichtingen* niet zal kunnen dwingen en de

rechter bij zijn vonnis niet zal kunnen verklaren dat de verbintenis bestaat; dat waar het hier ongetwijfeld geldt dergelijke verplichtingen, en waar de gedaagde heeft verklaard, die niet te kunnen accepteren en bezwaar te moeten maken tegen het onderhoud van het afsluithek met scheringen en dat op de bediening van dit hek art. 35, 2^e lid, der Spoorwegwet van toepassing zal zijn, aan zijn verlangen om deze bepalingen in het vonnis niet op te nemen, gevolg zal moeten worden gegeven";

O. dat diensvolgens de Rechtbank in het dictum van het bestreden vonnis, de onteigening uitsprekende, de door eischeresse voorgestelde bepalingen alleen in zoover heeft opgenomen, als zij geene betrekking hadden op het onderhoud van het hek met scheringen en de bediening van dat hek;

O. dat uit het voorafgaande blijkt, dat de Rechtbank de door eischeresse voorgestelde bepalingen omtrent onderhoud en bediening voormeld opvatte in dien zin, dat het hier geldt aan den verweerder op te leggen verplichtingen;

O. nu dat de klacht van het middel: dat is afgewezen de vordering van eischeresse, dat de Rechtbank zoude bepalen, dat op de bediening (waartoe het middel zich beperkt) van het afsluithek de 2^e alinea van art. 35 der wet van 9 April 1875 (*Stbl.* n°. 67) van toepassing is, derhalve in dien zin is te verstaan, dat ten onrechte de Rechtbank den verweerder ondanks zijne weigering niet met de verplichting om het hek te bedienen heeft belast;

O. dat echter de bevoegdheid om aan een onteigende, behalve het verlies van zijn eigendom, nog verplichtingen op te leggen aan den rechter niet is toegekend;

dat deze toch blijkens art. 18, 1^e lid, en 37, 3^e lid, der wet regelende de onteigening ten algemeenen nutte alleen heeft uitspraak te doen omtrent de onteigening en het bedrag der schadeloosstelling, terwijl het opleggen van verplichtingen alleen toelaatbaar kan worden geacht ter voorkoming van schade, mits partijen daarin toestemmen;

O. dat de Rechtbank voorts in de 10^e en 12^e overweging in rechte met betrekking tot de bediening van het bedoelde hek heeft onderzocht, of de verweerder daartoe voortaan ingevolge de wet (art. 35, 2^e lid, der wet van 9 April 1875, *Stbl.* n°. 67), zal zijn gehouden en of hem in dat geval dan niet schadevergoeding daarvoor toekomt;

dat de Rechtbank heeft aangenomen, dat de weg, die door het hek zal worden afge-

sloten, niet is te beschouwen als een uitweg of overweg in den zin van art. 35, 2^e lid, voormeld, zulks op den bij het middel als niet afdoend gekenmerkt grond dat de ringdijk van den polder Zevenhoven, tot afsluiting waarvan het hek zal dienen, is een openbare weg en hekken tot afsluiting van openbare wegen onder de bedoelde wetsbepaling niet zijn begrepen;

O. dat dientengevolge aan den verweerder door de Rechtbank te dier zake geene schadevergoeding is toegekend;

O. dat de eischeresse zich door de laatste beslissing moeilijk bezwaard kan gevoelen en daartegen dan ook niet is opgekomen, maar daarmede ook het voornoemd bezwaar, als enkel gericht tegen de motiveering van eene niet bestreden beslissing, niet tot cassatie kan leiden;

O. dat voorts eene verklaring van de Rechtbank, dat de verweerder tot de bediening van het hek ingevolge art. 35, 2^e lid, voormeld, zal zijn gehouden — ook dan wanneer zoodanige gehoudenheid voor den verweerder in dit geval uit dat artikel mocht voortvloeien — door de eischeresse in dit geding niet met grond kan worden verlangd, omdat eene zoodanige verklaring ligt geheel buiten een geding tot onteigening, zooals het door de wet is geregeld, waarbij, als boven overwogen is, alleen is te beslissen omtrent de onteigening en de daarvoor toe te kennen schadeloosstelling;

O. dat alzoo het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep in cassatie en veroordeelt de eischeresse in de kosten daarop gevallen. (W. v. 't R.)

17 Januari 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 24 Juni 1908 n°. 50, houdende voorschriften ter uitvoering van art. 5 der wet op de uitwerking van vleesch 1907 (*Staatsblad* n°. 217).

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op de artt. 62, sub *d*, en 63 van het Koninklijk besluit van 24 Juni 1908, n°. 50, houdende voorschriften ter uitvoering van art. 5 der Wet op de uitvoerkeuring van vleesch 1907 (*Staatsblad* n°. 217);

Heeft goedgevonden:

met ingang van 1 Februari 1911:

I. in te trekken zijne beschikking van 18 October 1909, Directie van den Landbouw, n°. 10117, keuring van Vee en Vleesch;

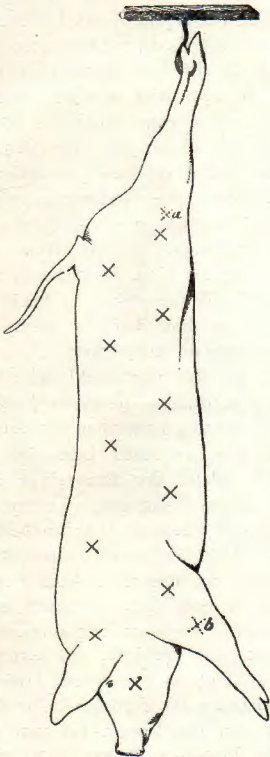
II. te bepalen:

a. varkensvleesch, overeenkomstig de bepalingen van bovengenoemd Koninklijk besluit ter keuring aangeboden, met de bedoeling het na verduurzaming uit te voeren, zal onmiddellijk nadat het voor uitvoer geschikt is bevonden worden voorzien van een stempelmerk, ingericht als volgt :

(X) Ruimte voor den naam van den keuringsdienst ;

b. afdrucken van dit stempelmerk zullen worden aangebracht op iedere lichaamshelft, op de plaatsen, aangegeven door kruisjes op onderstaande teekening.

De plaatsen a en b zijn gelegen respectievelijk op de binnenvlakte van de dij en de binnenvlakte van denopperarm ;

c. het merk, omschreven in art. 61 van het Koninklijk besluit van 24 Juni 1908 n°. 50, zal aan het sub a bedoelde varkensvleesch door den Rijkskeurmeester niet worden aangebracht, dan nadat hem bij onderzoek is gebleken, dat dit vleesch nog voor uitvoer geschikt is.

's Gravenhage, 17 Januari 1911.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
VERSTEEG.

(get.)

20 Januari 1911. BESLUIT, tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en de Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 33.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en Aziatische cholera op enkele plaatsen in het buitenland ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 December 1910, n°. 6676, afdeling Volksgezondheid en Armwezen.

Den Raad van State gehoord (advies van 20 December 1910, n°. 19) ;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Januari 1911, n°. 7444, afdeling Volksgezondheid en Armwezen ;

Hebben goedgevonden en verstaan :
te bepalen :

Art. 1. Verboden zijn, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door deze ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften :

1°. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren ;

2°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen, overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.

2. Verboden is, tenzij met inachtneming van de door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken ter voorkoming van verbreiding

der besmetting te geven voorschriften, het vervoer van stoffen, die pest- of cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.

3. Dit besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 20sten Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 11 Febr. 1911.)

20 Januari 1911. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, der wet van 31 December 1909 (*Staatsblad* n°. 454). S. 34.

Verlengd met zes maanden.

21 Jan. 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat de wet niet verbiedt een pensioen, dat aanvankelijk is geweigerd, later alsnog te verleenen.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van DEREK IWEMA, gewezen onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te *Terschelling*;

Gezien het omtrent bovengenoemde aanvraag uitgebracht advies van den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren dd. 15 Januari 1911, n°. 22;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 21 December 1910, n°. 295 A;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Januari 1911, n°. 61, afdeling Lager Onderwijs, en van Onzen Minister van Financiën van 18 Januari 1911, n°. 100, afd. Pensioenen;

Overwegende, dat de Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op de aanvraag afwijzend te beschikken, op grond dat de belanghebbende, vóór 1 Jan. 1891 in dienst getreden, bij Ministerieele beschikking van 5 Juni 1885, n°. 16691, afd. Ond., met ingang van 1 Aug. 1885, eervol is ontslagen; dat de belanghebbende ook in

1886 en 1896 aanvraag om pensioen heeft gedaan, op welke verzoeken afwijzend is beschikt, respectievelijk bij beschikking van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 21 Februari 1887, n°. 437, Afd. Onderwijs, en bij Kon. Besluit van 21 Juli 1896, n°. 25; dat de wet niet kent revisie van de beschikkingen op die aanvragen, behoudens dat binnen den in art. 18, al. 4, der Burgerlijke Pensioenwet gestelden termijn verhooging van het toegekende pensioen kan worden gevraagd; dat de verzoeken van 1886 en 1896 op de bij de wet bepaalde wijze zijn afgedaan en op het thans ingestelde verzoekschrift geen pensioen kan worden toegekend, reeds op grond dat de termijn van art. 18 der genoemde wet sinds lang verstreken is; dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was toegezonden met mededeeling, dat Onze Minister van Binnenlandsche Zaken er zich niet mede vereenigde, de belanghebbende het verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijns inziens als de wetgever een uitzonderingsgeval als dit had kunnen voorzien, hij stellig in de wet eene bepaling hadde opgenomen waardoor eene hardheid ware voorkomen als het advies van den Pensioenraad tengevolge heeft; dat hij bovendien meent, dat de afwijzende beschikking, genomen vóór 23 Maart 1909 „(dus in een tijd dat er andere pensioensbepalingen golden dan na dien datum)” door het Kon. Besluit van 23 Maart 1909, n°. 19 alle rechtskracht heeft verloren en daarom na dien dag als nooit genomen behoort te worden beschouwd;

O., dat nu de belanghebbende binnen 5 jaren na zijn ontslag pensioen heeft aangevraagd, zijn recht op pensioen niet kan worden geacht te zijn verbeurd ingevolge art. 18, 3^e lid, 2^en volzin, der Burgerlijke Pensioenwet; dat die wet ook gene andere bepaling bevat op grond waarvan de belanghebbende — die een diensttijd heeft van 10 jaren, 8 maanden en 29 dagen en wegens opheffing van zijne betrekking is ontslagen — thans zijn recht op pensioen niet meer zou kunnen doen gelden; dat de wet niet verbiedt, dat een pensioen, dat aanvankelijk is geweigerd, later als nog wordt verleend; dat derhalve belanghebbende op grond van het laatste lid van art. 5 der Burgerlijke Pensioenwet van 1846, zooals die wet is gewijzigd bij de wet van 21 Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64), en van art. 18, derde lid, der thans vigeerende Burgerlijke Pensioenwet,

met ingang van 1 Jan. 1887 aanspraak heeft op een jaarlijksch pensioen van f 264 ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Aan DERK IWEMA, gewezen onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te *Terschelling*, met ingang van 1 Jan. 1887 een pensioen toe te kennen van f 264 's jaars.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken en Onze Minister van Financiën zijn belast, enz.
(W. v. d. B. A.)

21 Januari 1911. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende regeling vergoeding onderstand met Duitschland.

Wanneer overeenkomstig mijne nevensvermelde circulaire (1) de overneming van een arm-lastigen Duitscher of gewezen Duitscher werd gevraagd met mededeeling van de voorwaarden, waaronder men dezerzijds van uitleiding wilde afzien, deelden de Deutsche autoriteiten tot nu toe hunne beslissing omtrent een en ander eerst mede, nadat was beëindigd het onderzoek omtrent de nationaliteit van hem wiens uitleiding was voorgenomen en tevens was ingesteld het onderzoek naar de gemeente, welke volgens de Deutsche wetgeving de kosten van den onderstand van den hulpbehoevende zouden moeten dragen. Vooral het laatstbedoelde onderzoek bleek somtijds veel tijd te vorderen, waardoor tusschen den dag, waarop de overneming werd gevraagd en dien, waarop de beslissing vernomen werd, geruimen tijd moest verlopen.

Aandrag bij de Deutsche Regeering om spoediger met de genomen beslissing op de aanvraag in kennis te worden gesteld, heeft slechts in zoover gevolg gehad, dat in het vervolge, tenzij bekend is op welke gemeente in Duitschland de onderhoudslast rust, eerst slechts zal worden medegedeeld of men tot overneming bereid is. Luidt deze beslissing gunstig, dan zal men dezerzijds, al naar dit wenschelijk voorkomt, of tot uitleiding kunnen overgaan, of de nadere mededeeling afwachten aangaande de vergoeding van de kosten van onderstand.

Volledigheidshalve zij hierbij opgemerkt dat, ingeval men van Deutsche zijde de onderstandskosten wil vergoeden, op die vergoeding aanspraak kan worden gemaakt van af den dag, waarop in de eventueele overneming was bewilligd; dat echter geen aanspraak op deze vergoeding bestaat, indien men op het verzoek om vergoeding van onderstandskosten niet

(1) Van 15 Januari 1909, opgenomen in de C. V.

ingaat, doch tot overneming van den arm-lastige besluit.

Ik heb de eer U.H.E.G. te verzoeken ten opzichte van het bovenstaande te handelen als in het laatste lid van mijne nevensvermelde circulaire aangegeven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(get.) J. B. KAN.

23 Januari 1911. ARREST van den Hoogen Raad,

Bij de bepaling van art. 49 van de Algemeene Politieverordening van de gemeente Hedel, volgens welke, indien het in het belang der openbare orde noodig is, de Burgemeester een of meer taperijen gedurende den dag of een gedeelte daarvan kan doen sluiten en het tappen of den verkoop van sterken drank kan verbieden, heeft de Raad slechts aan den Burgemeester opgedragen om in een bepaald geval bevelen overeenkomstig 's Raads voorschriften aan de tappers te geven en den Burgemeester dus slechts overeenkomstig art. 188 der Gemeentewet, dat het politietoezicht over de taperijen aan den Burgemeester opdraagt, met de uitvoering van 's Raads verordening belast.

Het genoemde art. 49 legt geenerlei verplichting op aan den persoon die den taper vervangt.

De Hooge Raad enz. ;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie :

I. Schending, door niet-toepassing van art. 49 jis de artt. 48 en 50 der Alg. Pol. Verord. voor de gemeente Hedel, afgekondigd den 18 April 1900 en art. 23 Strafr., in verband met II. verkeerde toepassing van de artt. 135 en 188 der Gemeentewet, art. 7 aanhef en sub 3°. der Drankwet, alsmede art. 216 j^o. art. 253 Strafr. ;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis, overeenkomstig de dagvaarding, ten laste van de gerequireerde, met hare schuld daaraan, wettig en overtuigend is bewezen verklaard, dat zij op 13 Juni 1910, des voormiddags tusschen 11 en 12 uur te Hedel, ofschoon de Burgemeester, als zijnde na te melden sluiting in het belang der openbare orde noodig, in den morgen van dien dag aan alle vergunning- en verlofhouders in de gemeente Hedel had doen aanzeggen, dat zij tijdens de te dien dage te Hedel te houden militaire inspectie, van des voormiddags 10 uur tot des namiddags één

uur hunne tapperijen moesten sluiten, gedurende dien tijd gesloten houden, en aan niemand mochten tappen, als vervangster van den tapper A. G. v. D. V., haren echtgenoot, in diens aan den Maasdijk, wijk C n°. 54, gelegen tapperij, een aantal personen als bezoekers heeft aanwezig gehad ;

dat de Kantonrechter bij het bestreden vonnis de gerequireerde te dier zake heeft ontslagen van alle rechtsvervolgving, als grond daarvoor aanvoerende, dat de 2^e alinea van art. 49 Alg. Pol. Verord. voor de gemeente Hedel verbindende kracht mist, omdat daarin aan den Burgemeester de bevoegdheid wordt toegekend om, met wijziging van den sluitingstijd voor tapperijen, zoowel voor bepaalden als voor onbepaalden tijd, een anderen sluitingstijd voor tapperijen vast te stellen, en hierdoor aan den Burgemeester eene repressieve bevoegdheid wordt toegekend, die, volgens art. 135 der Gemeentewet, uitsluitend toekomt aan den gemeenteraad, om welke reden voormeld bewezen verklaard feit, naar 's rechters oordeel bij de Pol. Verord. van de gemeente Hedel niet strafbaar is gesteld, terwijl dit ook niet het geval is bij eenige andere wettelijke bepaling ;

O. dat, tegen deze beslissing zijn gericht de beide voormelde middelen van cassatie, die tegelijk kunnen worden onderzocht, omdat zij, blijkens de toelichting, beide berusten op de eenige grief van den requirant, die hierop neerkomt, dat de Kantonrechter ten onrechte aan den 2^{en} zin van art. 49 der voormelde Verord. verbindende kracht heeft ontzegd ;

O. daaromtrent :

dat gemeld art. 49 der Alg. Pol. Verord. voor de gemeente Hedel, vastgesteld bij raadsbesluit van 5 April 1900, en de overige artikelen der afdeling, welke tot opschrift heeft „Van de herbergen en tapperijen”, voor zooveel thans van belang luiden : Art. 47. Onder de benaming van tapperijen worden verstaan alle huizen, winkels of plaatsen, waar wijn, bier, sterke en andere dranken tegen betaling worden geschonken, en onder den naam van tappers alle houders van zoodanige huizen, winkels of plaatsen ; art. 48. Alle tappers zijn verplicht hunne tapperijen en dergelijke voor het publiek openstaande plaatsen des avonds te 10 uur te sluiten en tot des morgens 6 uur gesloten te houden. Gedurende dien tijd is het niemand geoorloofd zich aldaar op te houden. Uitgezonderd zijn 1°. enz. ;

Verkoop van sterken drank tusschen 's avonds 10 en 's morgens 6 uur is in tapperijen verboden ;

De tappers of die hen vervangen zijn verplicht vóór het bepaalde sluitingsuur de bezoekers aan te manen om te vertrekken, en, indien deze hieraan niet voldoen, daarvan dadelijk kennis te geven aan de politie ;

Art. 49. In bijzondere gevallen kan door den Burgemeester van de verbodsbepalingen van art. 48 schriftelijk ontheffing worden verleend. Indien het in het belang der openbare orde noodig is, kan de Burgemeester een of meer tapperijen gedurende den dag of een gedeelte daarvan doen sluiten of voor een bepaalden tijd het tappen of den verkoop van sterken drank in tapperijen verbieden ;

Art. 50. De overtreding van een der bepalingen van de artt. 48 en 49 dezer Verord. wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste f 25 ;

O. dat uit den voormelden inhoud der artt. 48 en 49 al aanstonds blijkt de onjuistheid van het beweren, dat de 2^e zin van art. 49 zoude inhouden eene wijziging van den in art. 48 vastgestelden sluitingstijd voor de tapperijen, daar laatstgenoemd artikel het sluiten van alle tapperijen op alle dagen des jaars voorschrijft gedurende zekere nachtelijke uren, terwijl de 2^e zin van art. 49 voorziet in een geheel ander geval, dat bij art. 48 niet is geregeld en daarin ook geen verandering brengt, nl. in het geval, dat in het belang der openbare orde sommige of alle tapperijen gedurende den dag of een gedeelte daarvan behooren te worden gesloten ;

dat ook de beteekenis van dien 2^{en} zin van art. 49 geen andere is dan deze, dat de Raad der gemeente Hedel daarin, in den vorm van eene toekenning van bevoegdheid aan den Burgemeester in werkelijkheid aan de tappers te Hedel voorschrijft om gevolg te geven aan een bevel tot sluiting hunner tapperij door den Burgemeester, overeenkomstig het voorschrift van art. 49 in het belang der openbare orde gegeven, zulks met bedreiging van straf bij art. 50 tegen overtreding van zoodanig bevel ;

dat de Raad der gemeente Hedel, ingevolge art. 135 der Gemeentewet, bevoegd was om zoodanig voorschrift tot het sluiten der tapperijen in het belang der openbare orde bij Pol. Verord. te geven, en de Raad zijne bevoegdheid niet heeft overschreden door daarbij aan den Burgemeester op te dragen, om zoo noodig, een daartoe strekkend bevel overeenkomstig 's Raads voorschriften te geven ;

dat immers de Raad daarbij aan den Burgemeester slechts heeft opgedragen om in het in de Verord. bepaalde geval, nl. *indien het in het belang der openbare orde noodig is*, be-

velen overeenkomstig 's Raads voorschriften aan de tappers te geven, waardoor de Raad niet eenige hem toekomende regelingsbevoegdheid op den Burgemeester heeft overgedragen, maar dezen slechts heeft belast met de uitvoering van 's Raads verordening voor zoover daarbij dit onderdeel van de gemeentelijke politie over de tapperijen is geregeld, zulks overeenkomstig art. 188 der Gemeentewet, dat het politietoezicht op de tapperijen aan den Burgemeester opdraagt;

dat de Kantonrechter alzoo ten onrechte aan voormeld voorschrift van art. 49 verbindende kracht heeft ontzegd en Mitsdien de middelen van cassatie zijn gegrond;

O: echter ambtshalve:

dat ten laste van de gerequireerde als bevezene is aangenomen, dat zij als *vervangster van den tapper A. G. v. D. V.*, in diens tapperij, in strijd met de aanzegging van den Burgemeester bezoekers heeft aanwezig gehad;

dat meergemeld voorschrift van art. 49 echter geenerlei verplichting oplegt aan den persoon, die den tapper vervangt, en bijgevolg zijn verzuim om aan dit voorschrift te voldoen ook niet bij art. 50 strafbaar is gesteld;

dat hieruit volgt, dat het door de gerequireerde als *vervangster van den tapper* gepleegde feit niet strafbaar is volgens de artt. 49 en 50 der Alg. Pol. Verord. voor de gemeente Hedel en dat alzoo op dien grond het uitgesproken ontslag van rechtsvervolging, behoort te worden gehandhaafd, zoodat de daartegen aangevoerde middelen niet tot cassatie kunnen leiden;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 't R.)

24 Januari 1911. **BESLUIT**, betreffende vrijdom van het invoerrecht voor houtgeest, voor uit houtgeest bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en voor vaste stoffen die houtgeest bevatten. S. 35.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 28 December 1910, n°. 93, Accijnzen;

Gezien artikel 4 litt. a en b der wet van 30 December 1910 (*Staatsblad* n°. 377), houdende bepalingen omtrent het belasten van houtgeest;

Den Raad van State gehoord (advies van 10 Januari 1911, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 20 Januari 1911, n°. 64, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Er wordt vrijdom verleend van het invoerrecht:

A. voor houtgeest en alle daaruit bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en alle vaste stoffen die houtgeest bevatten, bestemd om te dienen als mengmiddel voor andere goederen, waarvoor vrijdom van accijns of invoerrecht wordt genoten.

De voorzieningen noodig tot wering van misbruik van dezen vrijdom worden vastgesteld door Onzen Minister van Financiën.

B. voor:

1. vet, cellangohl en alle andere dergelijke uit houtgeest bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en vaste stoffen, benodigd bij de werkzaamheden in leder- en schoenfabrieken;

2. vernissen en dergelijke niet tot inwendig gebruik bestemde vloeistoffen die buitenslands met houtgeest zijn bereid en benodigd zijn als hulpmiddel bij de werkzaamheden in fabrieken of trafieken.

Ten aanzien van dezen vrijdom zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artikelen 3 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284).

2. Bij het in werking treden van dit besluit blijft:

1. Ons besluit van 10 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 254) alleen van kracht voor zoover de daarin bedoelde stoffen niet uit houtgeest bereid of daarmede vermengd zijn;

2. artikel 39 van Ons besluit van 30 November 1908 (*Staatsblad* n°. 346) alleen van kracht voor vernissen en dergelijke niet tot inwendig gebruik bestemde vloeistoffen die buitenslands niet met houtgeest zijn bereid.

Echter zullen de vrijdommen en vergunningen, verleend krachtens bij het tegenwoordige artikel ingetrokken bepalingen, in stand blijven en geacht worden te zijn vrijdommen van invoerrecht als bedoeld in artikel 1 B van Ons tegenwoordig besluit.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 24sten Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 7 Febr. 1911.)

24 Januari 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot uitvoering van art. 7 van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364).

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 7 van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee; Heeft goedgevonden te bepalen :

1. dat de vergoeding welke zal worden gegeven voor krachtens het bovenaangehaalde Koninklijk besluit door het Rijk ter slachting overgenomen tuberculeuze runderen, zal worden berekend naar het volgende tarief :

Klasse I.

Vee in goeden voedingstoestand verkeerende en zonder zichtbare ziekteverschijnselen :

- a. dragend en melkgevend fokvee, niet ouder dan 6 jaar : f 0.38 per K.G. levend gewicht ;
- b. dragend en melkgevend fokvee, ouder dan 6 jaar, f 0.35 per K.G. levend gewicht ;
- c. andere melkgevende koeien : f 0.32 per K.G. levend gewicht ;

een en ander vermeerderd met f 2 voor elke liter melk, welke het dier per dag geeft, mits de melkgift ten minste 6 liter per dag bedraagt.

Klasse II.

Vee niet vallende onder klasse I of klasse III, met of zonder zichtbare ziekteverschijnselen : f 0.30 per K.G. levend gewicht.

Klasse III.

Vermagerd vee en vee met ernstige ziekteverschijnselen, f 0.20 per K.G. levend gewicht ;

2. dat het wegen der runderen zal geschieden, ter keuze van den belanghebbende, hetzij op zijne kosten door een beëdigden weger in of in de nabijheid van zijne woonplaats, hetzij op Rijkskosten, zoo spoedig mogelijk na aankomst in het voor de afmaking bestemde slachthuis.

's Gravenhage, 24 Januari 1911.

De Minister voornoemd,

(get.) A. S. TALMA.

26 Januari 1911. BESLUIT, tot vaststelling van den dag van openstelling van de gelegenheid, bedoeld in artikel 1 van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364). S. 36.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 24 Janu-

ari 1911, Directie van den Landbouw, n°. 661, 3de Afdeling, Bureau B ;

Gezien Ons besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

te bepalen, dat de, in artikel 1 van Ons in het hoofd dezes genoemde besluit bedoelde, gelegenheid wordt opengesteld met ingang van 1 Februari 1911.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 26sten Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 3 Febr. 1911.)

27 Januari 1911. BESLUIT, tot regeling van de wijze van bewaring der effecten, bedoeld in artikel 11, eerste lid, en artikel 21, eerste lid, der Gemeenteborgtochtenwet. S. 37.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën van 15 December 1910, n°. 7839, Afdeling Binnenlandsche Bestuur, en van 17 December 1910, n°. 79, Afdeling Generale Thesaurie :

Overwegende, dat ingevolge artikel 11, tweede lid, en artikel 21, tweede lid, der Gemeenteborgtochtenwet, de wijze van bewaring der effecten, bedoeld in het eerste lid van die beide wetsartikelen, bij algemeenen maatregel van bestuur moet worden geregeld ;

Den Raad van State gehoord, (advies van 10 Januari 1911, n°. 16) ;

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 20 Januari 1911, n°. 224, afdeling Binnenlandsch Bestuur, en van 24 Januari 1911, n°. 97, Generale Thesaurie ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

te bepalen, dat de bij artikel 11 en artikel 21 der Gemeenteborgtochtenwet bedoelde verpande effecten in bewaring worden gegeven bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, volgens de door Ons ten aanzien van de bewaring enz. der gelden en geldswaarden bij dat Agentschap vastgestelde, of nader vast te stellen, regelen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat aan den Raad van

State in afschrift zal worden medegeedeeld en dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 27sten Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 15 Febr. 1911.)

30 Januari 1911. **BESLUIT**, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij de wet van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281) en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 38.

1 Februari 1911. **BESLUIT**, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Nieuwkoop*, van 17 Januari 1911, waarbij besloten werd, dat binnen drie weken eene raadsvergadering moet bijeenkomen, waarin behandeld zal moeten worden eene door Burgemeester en Wethouders in te dienen aanbeveling voor de op 1 Mei e. k. te vaceren betrekkingen van secretaris, ontvanger en ambtenaar van den burgerlijken stand. S. 39.

Geschorst tot 1 Juli 1911.

1 Februari 1911. **BESLUIT**, houdende wijziging van het bij Koninklijk besluit van 2 April 1908 (*Staatsblad* n°. 106) vastgestelde „Reglement op het geneeskundig onderzoek voor den kolonialen militairen dienst”. S. 40.

WIS WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog van 15 November 1910, Afdeling C, 1ste Bureau, n°. 3, en van 19 November 1910, IIIde Afdeling, n°. 126;

Gezien Ons besluit van 2 April 1908 (*Staatsblad* 106), en het bij dat besluit vastgestelde „Reglement op het geneeskundig onderzoek voor den kolonialen militairen dienst”;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Januari 1911, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 21 Januari 1911, Afdeling C, 1ste Bureau, n°. 12, en van 28 Januari 1911, IIIde Afdeling, n°. 196;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel een.

In artikel één van Ons besluit van 2 April

1908 (*Staatsblad* n°. 106) vervallen de woorden: „, doch onverminderd de bepaling van het volgend artikel”.

Artikel twee.

Artikel 2 van Ons voornoemd besluit van 2 April 1908 (*Staatsblad* n°. 106) vervalt.

Artikel drie.

Aan artikel 2 van het bij Ons besluit van 2 April 1908 (*Staatsblad* n°. 106) vastgesteld „Reglement” wordt eene 4de alinea toegevoegd, luidende:

Personen, behept met tref of geïnfecteerd door filaria, ook zonder verdere verschijnselen dezer ziekte, zijn ongeschikt voor een engagement bij den kolonialen militairen dienst.

Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 1sten Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFJIT.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLLJN.
(Uitgeg. 14 Febr. 1911.)

1 Februari 1911. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën betreffende vrijdom van briefport. Herhaaldelijk wisselen gemeente-ontvangers hunne ambtelijke correspondentie, onderling of door tusschenkomst van de gemeentebesturen, als dienststukken, portvrij.

De Minister van Waterstaat vestigt er mijne aandacht op, dat voor deze correspondentie geene vrijstelling van port is verleend, met verzoek de noodige maatregelen te nemen ten einde te bevorderen dat de genoemde praktijk ophoude.

Ik heb de eer Uw College uit te noodigen de gemeentebesturen in Uw gewest dienovereenkomstig in te lichten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

2 Februari 1911. **BESLUIT**, houdende vaststelling van bepalingen ter uitvoering van de Surinaamsche en Curaçaosche Compabiliteitswetten van den 7den November 1910 (*Staatsblad* n°. 315 en n°. 316), voorzooveel de ontvangsten en uitgaven betreft, overeenkomstig die wetten in Nederland te doen. S. 41.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Financiën dd. 1 December 1910 (Staatsblad n°. 315 en n°. 316), voor zooveel de ontvangsten en uitgaven betreft, overeenkomstig die wetten in *Nederland* te doen;

Willende bepalingen vaststellen tot uitvoering van de wetten van den 7den November 1910 (Staatsblad n°. 315 en n°. 316), voor zooveel de ontvangsten en uitgaven betreft, overeenkomstig die wetten in *Nederland* te doen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3den Januari 1911, n°. 15);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers dd. 14 Januari 1911, Afdeling E¹, n°. 63, en dd. 18 Januari 1911, n°. 92, Afdeling Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. *Van de ontvangsten in Nederland ten bate van de koloniale huishoudelijke begrotingen van Suriname en Curaçao.*

Art. 1. Alle stortingen in *Nederland* ten bate van de koloniale huishoudelijke begrotingen geschieden bij de betaalmesters in de arrondissementen of bij de Nederlandsche Bank als Rijkskassier.

Onze Minister van Financiën bepaalt, na overleg met Onzen Minister van Koloniën, welke van die stortingen bij de Nederlandsche Bank geschieden. Alle overige geschieden bij de betaalmesters.

De stortingen worden voor elke kolonie afzonderlijk met bijzondere aanwijzing opgenomen in de gewone verantwoordingen, welke de rekenplichtigen aan het Departement van Financiën en de Algemeene Rekenkamer afleggen.

2. De quitantiën, wegens de stortingen bij het voorgaande artikel bedoeld afgegeven, worden, behoudens het bepaalde bij het laatste lid van dit artikel, door het Departement van Koloniën ingetrokken, desverlangd tegen een bewijs van overneming.

De ingetrokken quitantiën wegens storting worden, na afloop van elke maand, voor elke kolonie afzonderlijk, verzameld op borderellen in drievoud.

Twee exemplaren van die borderellen, worden, met de quitantiën, overgelegd aan het Departement van Financiën, dat, na gedane boeking, één exemplaar met de quitantiën aan de Algemeene Rekenkamer inzendt.

De quitantiën wegens storting afgegeven aan personen, die belast zijn met den verkoop van koloniale goederen in *Nederland* en als

zoodanig aan de Algemeene Rekenkamer rekenplichtig zijn, worden, na aan het Departement van Koloniën ter visie gezonden en van daar terugontvangen te zijn, nevens hunne rekeningen overgelegd en in uitgaaf gebracht.

Van deze quitantiën worden bij het Departement van Koloniën afschriften genomen, waarmede gehandeld wordt als ten opzichte van de ingetrokken quitantiën bij dit artikel is bepaald.

3. Binnen drie maanden na ontvangst van de in het vorig artikel bedoelde borderellen, deelt de Algemeene Rekenkamer de tegen de stortingen en daarop betrekking hebbende bescheiden bij haar gerezen bedenkingen aan Onzen Minister van Koloniën mede. Indien dezen de bedenkingen gegrond voorkomen, zorgt hij dat daaraan tegemoet gekomen wordt.

4. Het Departement van Koloniën zendt over elke maand aan den betrokken Gouverneur eene gedetailleerde opgaaf van de ontvangsten ten bate van de middelen der kolonie, vermeld in de bij artikel 3 bedoelde borderellen. Wijzigingen in die opgaaf worden zoo spoedig mogelijk aan den Gouverneur medegedeeld.

5. Ontvangsten, welke hier te lande door verrekening met de begroting of de in artikel 20 bedoelde rekeningen kunnen geschieden, worden door bevelschriften ten name van de Generale Thesaurie en ten bate van het betrokken middel hetzij verevend ten laste van de begrotingsartikelen waarop de bij verrekening ingehouden bedragen behooren te worden aangewezen, dan wel geboekt ten laste van genoemde rekeningen.

Deze bevelschriften worden, met afzonderlijke aanwijzing, in de gewone verantwoording van den betaalmester voor de verrekeningen bij het Departement van Financiën opgenomen.

§ 2. *Van de uitgaven in Nederland ten laste van de koloniale huishoudelijke begrotingen van Suriname en Curaçao.*

6. De in *Nederland* verevende vorderingen ten laste van de koloniale huishoudelijke begrotingen worden, behoudens de bepalingen in de volgende artikelen van deze paragraaf vervat, op gelijke wijze betaalbaar gesteld, gekweten en gestaafd als de aan latere verevening door de Algemeene Rekenkamer onderworpen vorderingen ten laste van de Staatsbegroting, met deze uitzondering, dat geene voorafgaande beschikbaarstelling van de daartoe vereischte sommen op de betrokken begrotings-artikelen plaats heeft.

7. De voldoening der vorderingen geschiedt:

a. op betaalsrollen voor pensioenen, toe-
lagen en dergelijke vaste posten;

b. op wissels voor vorderingen van schuld-
eischers, aan wie dit middel van beschikking
is toegestaan;

c. op bevelschriften ten name van de
schuldeischers of hunne rechtverkrijgenden,
voor alle andere uitgaven.

In bijzondere gevallen kunnen tot betaal-
baarstelling van de sub a vermelde onder-
werpen van uitgaaf ook bevelschriften gebezigd
worden.

8. De betalingen op de betalingsstukken in
artikel 7 vermeld, geschieden door de betaal-
meesters in de arrondissementen.

Onze Minister van Financiën geeft hun, na
overleg met Onzen Minister van Koloniën,
voorschriften omtrent hetgeen zij daarbij
hebben in acht te nemen.

Die voorschriften worden aan de Algemeene
Rekenkamer medegedeeld.

9. Pensioenen worden betaalbaar gesteld
om de drie maanden, omstreeks den 22sten
der laatste maand van het kwartaal, waarover
de betaling loopt. Onze Minister van Kolo-
niën kan evenwel ten aanzien van bepaalde
personen van dezen regel afwijken, door hun
pensioen om de maand betaalbaar te stellen.

Verlofstrakementen, toelagen en andere
dergelijke vaste posten worden betaalbaar
gesteld om de maand.

10. De betalingen, bedoeld bij artikel 8,
geschieden krachtens kredieten, welke Onze
Minister van Financiën op aanvraag van
Onzen Minister van Koloniën opent.

De aanvraag en opening van, alsmede de
beschikking over en de afschrijving op deze
kredieten, geschiedt in gelijker voege, als ten
aanzien van gelijksoortige kredieten ten laste
van de Staatsbegroting plaats heeft, met
deze uitzondering, dat aan de kredietopening
geene afzondering van de daartoe benoedigde
sommen op de betrokken begrotingsartikelen
voorafgaat.

11. Na afloop van elke maand worden de
gekweten betalingsstukken, bedoeld bij art. 7
door de betaalmeesters per soort, per dienst
en per kolonie gebracht op afzonderlijke borde-
rellen in drievoud, waarvoor modellen door
Onzen Minister van Financiën worden vast-
gesteld.

De betaalmeesters zenden één exemplaar
dier borderellen met de bewijzen der gedane
betalingen, gelijktijdig met hunne andere, tot
dezelfde maand betrekkelijke uitgaafstukken,
aan de Algemeene Rekenkamer en de twee
overige exemplaren, nevens hunne algemeene
1911.

maandelijksche rekening-courant, aan het
Departement van Financiën, dat één exem-
plaar aan het Departement van Koloniën doet
toekomen.

12. De bevelschriften ter zake van uitgaven,
die bij verrekening tot stand komen, worden
door den betaalmeester voor de verrekeningen
bij het Departement van Financiën op afzon-
derlijke borderellen gebracht en in diens ge-
wone maandelijksche verantwoording aan de
Algemeene Rekenkamer opgenomen.

Een exemplaar dier borderellen wordt door
dien betaalmeester aan het Departement van
Koloniën ingezonden.

13. De betalingen en verrekeningen worden
aan de betaalmeesters geleden, indien zij be-
antwoorden aan de vereischten, waarop de
rekenplichtigen naar hunne instructiën te
letten hebben.

14. Maandelijks zendt het Departement
van Koloniën, na ontvangst van de borderellen
der betaalde en verrekende uitgaven, de be-
scheiden tot staving van de deugdelijkheid
dier uitgaven aan de Algemeene Rekenkamer,
vergezeld van een staat in tweevoud.

De bescheiden worden vooraf voor elk be-
talingsstuk afzonderlijk vereenigd in een
omslagvel, houdende aanwijzing van den be-
grootingspost, den titularis, het bedrag der
vordering en van dagteekening en nummer
van het betalingsstuk.

Posten, welke verevening uitsluitend ge-
schiedt krachtens door Ons genomen, aan de
Algemeene Rekenkamer medegedeelde be-
sluiten en krachtens beschikkingen van den
Gouverneur van de Kolonie of Onzen Minister
van Koloniën, welke door laatstgenoemde te
haar kennis zijn gebracht, worden, zonder
bijvoeging van bescheiden op die staten
vermeld.

15. In de maand Januari na de afsluiting
van elken dienst, zendt Onze Minister van Kolo-
niën aan de Algemeene Rekenkamer, verge-
zeld van de vereischte in omslagen vereenigde
bescheiden, een staat in tweevoud van alle
door hem ten laste van den dienst verevende
vorderingen, welke den laatsten December
tevorens nog onbetaald waren.

Een afschrift van dien staat wordt aan den
Gouverneur van de Kolonie gezonden.

16. Uiterlijk binnen drie maanden na ont-
vangst van de in de beide vorige artikelen be-
doelde staten, zendt de Algemeene Rekenkamer
een exemplaar van die staten, wat den maande-
lijkschen staat betreft, voorzien van een
appointement van boeking en wat den anderen
staat aangaat, voorzien van haar visum, aan

Onzen Minister van Financiën en deelt zij aan Onzen Minister van Koloniën mede:

1°. of, en zoo ja, welke uitgaven, vermeld in eerstgenoemden staat, door haar tengevolge van bedenkingen tegen de verantwoordingen van betaalmesters, tot een ander bedrag zijn geboekt, dan in den staat is vermeld;

2°. de bij haar gerezen bedenkingen tegen de vereveningen, onder terugzending van de bescheiden, welke daarop betrekking hebben.

Indien de bedenkingen van de Algemeene Rekenkamer Onzen Minister van Koloniën gegrond voorkomen, zorgt hij, naar bevind van zaken, dat of hetgeen ten onrechte werd betaald in 's Rijks schatkist wordt teruggestort, of dat de gerezen bedenking door aanvulling of verbetering der bescheiden als anderszins wordt opheven.

17. Het Departement van Koloniën zendt over elke maand aan den betrokken Gouverneur eene gedetailleerde opgaaf van de uitgaven ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting, vermeld in den bij artikel 14 bedoelden staat.

Wijzigingen in die opgaaf worden zoo spoedig mogelijk aan den betrokken Gouverneur medegedeeld.

18. Indien verevende uitgaven worden teruggegeven vóór de afsluiting van den dienst, welke er mede belast werd, dan heeft terzake van die teruggaven eene vermindering van bezwaar op den betrokken begrotingspost plaats.

De opgaaf van die vermindering wordt door Onzen Minister van Koloniën, met de vereischte bescheiden, in tweevoud gezonden aan Onzen Minister van Financiën, die haar in handen stelt van den betaalmester voor de verrekening bij zijn Departement, om bij de Algemeene Rekenkamer te worden gebracht. Van de vermindering van bezwaar wordt mede aan den betrokken Gouverneur kennis gegeven.

Afschrijving van ontvangsten, welke bij verrekening tot stand kwamen, wordt voor de toepassing van dit artikel met teruggaaf gelijk gesteld.

19. Wanneer blijkt, dat bij het verevenen der uitgaven verkeerde aanwijzing van een begrotingspost heeft plaats gehad, dan wordt dit, zoo de betrokken dienst of diensten nog niet zijn afgesloten, door een overdracht van bezwaar hersteld.

De opgaaf van deze overdracht, alsmede van die, bedoeld in het eerste lid van artikel 31 der Surinaamsche en Curaçaosche comptabiliteitswetten wordt door Onzen Minister van Koloniën, met de voorhanden bescheiden,

in tweevoud gezonden aan Onzen Minister van Financiën, opdat daarmede op dezelfde wijze worde gehandeld, als met de in het vorig artikel bedoelde opgaaf van vermindering van bezwaar.

Van de overdracht van bezwaar wordt mede aan den betrokken Gouverneur kennis gegeven.

§ 3. *Van de rekeningen van het Departement van Koloniën met de besturen van Suriname en Curaçao.*

20. Bij de Departementen van Koloniën en van Financiën en bij de Algemeene Rekenkamer wordt voor elk jaar en voor elke kolonie afzonderlijk eene rekening geopend van het Departement van Koloniën met de besturen van *Suriname* en *Curaçao*.

21. De in artikel 20 bedoelde rekeningen worden geerediteerd voor:

a. alle in *Nederland* gedane ontvangsten, daaronder begrepen die, welke bij verrekening geschieden, waarvan het bedrag door tusschenkomst van het koloniaal bestuur, hetzij in geld dan wel door verrekening is of moet worden uitbetaald;

b. de uit de koloniën ontvangen muntspeciën;

c. de bedragen ter aanvulling der koloniale kas, welke door schipbreuk of ander ongeval mochten verloren gaan.

Deze laatste tegoederschrijving geschiedt niet voordat het bedrag als uitgaaf hier te lande ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting, of op andere wijze, behoorlijk verevend zij.

22. Op de ontvangsten, bedoeld bij artikel 21, sub a, met uitzondering van die welke bij verrekening geschieden, zijn de bepalingen van artikel 1 en van het 1ste, 2de en 3de lid van artikel 2 toepasselijk.

23. Voor de ontvangsten bedoeld bij artikel 21, sub a, worden, indien zij door inhoudingen op uitgaven geschieden, bevelschriften opgemaakt ten laste van de daarbij betrokken begrotingsartikelen en ten name van de Generale Thesaurie, om ten bate van de bij artikel 20 bedoelde rekeningen te worden geboekt.

De verantwoording van die bevelschriften geschiedt overeenkomstig het bepaalde bij het 2de lid van artikel 5.

24. De in artikel 20 bedoelde rekeningen worden gebediteerd voor:

a. alle in *Nederland* gedane betalingen, daaronder begrepen die, welke bij verrekening geschieden, waarvan het bedrag in de kolonie, hetzij in geld dan wel door verrekening is of moet worden ontvangen;

b. de betalingen van wissels, door het koloniaal bestuur op het Departement van Koloniën getrokken ter aanvulling van de koloniale kas;

c. de uitzendingen van muntspeciën.

25. Voor de betalingen, bedoeld in artikel 24, worden door Onzen Minister van Financiën, op aanvraag van Onzen Minister van Koloniën, afzonderlijke kredieten geopend, wat de uitzending van muntspeciën betreft bij de Nederlandsche Bank, in hoedanigheid van Rijkskassier en voor de andere betalingen bij de betaalmeesters.

26. De betalingen ten laste van de kredieten, bij artikel 25 bedoeld, geschieden op bevelschriften en betaalsrollen, door of namens Onzen Minister van Koloniën afgegeven, en op wissels, door of namens hem geaccepteerd.

Voor die betalingen zullen eveneens gelden de voorschriften, in artikel 8 bedoeld.

Op de betalingsstukken, betreffende die betalingen, is artikel 11 toepasselijk; op de betalingsstukken ten name van de Generale Thesaurie artikel 12.

De betalingen voor de uitzending van muntspeciën worden aan de Nederlandsche Bank geleden op de daartoe afgegeven bevelschriften, voor voldaan geteekend door een gemachtigde van Onzen Minister van Koloniën tot overneming der speciën.

Onze Minister van Koloniën zendt daarenboven aan de Algemeene Rekenkamer een exemplaar van de cognossemten ter zake van de inlading der speciën afgeven.

De overige betalingen worden geleden als die, in artikel 13 bedoeld.

De Algemeene Rekenkamer deelt aan Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zoo spoedig mogelijk mede of en zoo ja, welke betalingen door haar niet zijn geleden tengevolge van bedenkingen tegen de verantwoordingen van betaalmeesters.

27. Het Departement van Koloniën zendt over elke maand aan den betrokken Gouverneur een staat, aantoonende hetgeen ontvangen is ten bate-, en hetgeen betaald is ten laste van de in artikel 20 bedoelde rekening.

Wijzigingen in dien staat worden zoo spoedig mogelijk aan den betrokken Gouverneur medegedeeld.

28. Behoudens het bepaalde in het eerste lid van artikel 11 en in het derde lid van artikel 26, worden de modellen der borderellen, opgaven, staten, bevelschriften en betaalsrollen in dit besluit bedoeld, door Onzen Minister van Koloniën vastgesteld.

Onze Ministers van Koloniën en van Finan-

ciën zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer. 's Gravenhage, den 2den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(get.) DE WAAL MALEFIJT.
De Minister van Financiën,
(get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 15 Febr. 1911.)

3 Februari 1911. BESLUIT, houdende beschikking op de beroepen, door eenige polderbesturen op het eiland *Goeree en Overflakkee* ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* dd. 12 April 1910, G. S. n°. 78, tot goedkeuring van de door het bestuur van het waterschap de *Dijkkring Flakkee* vastgestelde keur op het dijkbeheer van dat waterschap. S. 42.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door eenige polderbesturen op het eiland *Goeree en Overflakkee* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* dd. 12 April 1910, G. S. n°. 73, tot goedkeuring van de door het bestuur van het waterschap „de *Dijkkring Flakkee*” vastgestelde keur op het dijkbeheer van dat waterschap;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 21 September 1910, n°. 184;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 30 Januari 1911, n°. 250, afdeling Waterstaat;

Overwegende: dat tegen gemeld goedkeuringsbesluit bij Ons in beroep zijn gekomen de besturen van den polder *Klinkerland*, van den *Heerenpolder te Oude-Tonge*, van den polder het *Oudeland e. a.* en van den polder *Battenoord*;

dat de drie eerstgenoemde polderbesturen bezwaar maken tegen de bepaling, voorkomende in de voorlaatste zinsnede van art. 1 van bedoelde keur, volgens welke onder „dijken” ook worden begrepen de *bermsloten* langs de *bermen der dijken*; dat zij bevreesd zijn, dat ten gevolge van deze bepaling de bevoegdheden, welke zij krachtens hunne keuren tot nog toe over de langs den *binnenberm der zeedijken* gelegen slooten in het belang van de goede uitwatering hunner polders hebben uitgeoefend, aan hen zullen worden onttrokken

en worden overgebracht naar het waterschapsbestuur ;

dat in het adres van den polder Klinkerland bovendien bezwaar wordt gemaakt tegen het onderwerpen van de buitenbermsloten aan het toezicht van het waterschapsbestuur en ook tegen het bepaalde in art. 7, eerste volzin ;

dat, wat het eerste bezwaar betreft, dit polderbestuur van oordeel is, dat het waterschapsbestuur de buitendijks gelegen spuijkolk van dien polder zal beschouwen als een berm-sloot en daarover zijn toezicht zal uitstrekken ;

dat ten aanzien van art. 7, eerste volzin, bepalende, dat de wegen, welke thans over de buitendijken naar de voorliggende gorzen of andere polders voeren, ten gedooge zijn van het waterschapsbestuur, het polderbestuur van Klinkerland vrees, dat het waterschap aan deze bepaling de macht zal ontleenen om willekeurig het gebruik van wegen op te heffen, hetgeen voor den polder Klinkerland bijzonder bezwarend zou zijn ;

dat in het appellatoir adres van den polder Battenoord wordt betoogd, dat het noodzakelijk is scherpere verbodsbepalingen in de keur op te nemen nopens het „beweiden der dijken”, en wel in tweeërlei opzicht :

1°. dat het verbod zich niet alleen bepale tot de dijken, maar zich ook uitstrekke tot de daarvoor gelegen gorzen en werken ;

2°. dat ook gedurende de zomermaanden (Mei—October) ten aanzien van groot rundvee en paarden de beweidingsverboden worde ;

Overwegende : wat betreft het bezwaar der drie eerstgenoemde polderbesturen tegen de voorlaatste zinsnede van artikel 1 der keur — als zouden ten gevolge dezer bepaling bevoegdheden, welke appellanten tot nu toe krachtens polderkeur in het belang van de uitwatering hunner polders over de berm-sloten uitoefenden, aan hen worden ontnomen en overgebracht bij het waterschapsbestuur —

dat de strekking van bedoeld voorschrift is om de slooten langs de dijksbermen binnen de sfeer van het waterschapsgezag te betrekken, voorzoverre de aan het waterschap opgedragen taak, de dijkszorg zulks mocht eischen, doch geenszins om die slooten voor zooveel deze dienen voor de uitloozing van polderwater, te onttrekken aan de gelding der polderkeuren, welke derhalve ten aanzien van dit laatste belang ten volle toepassing zullen blijven vinden ;

datmitsdien het aangevoerde bezwaar niet gegrond is te achten ;

Overwegende omtrent het bezwaar van het

bestuur van den polder Klinkerland gericht in het bijzonder nog tegen het onderwerpen van de buitenbermsloten der dijken aan het toezicht van het waterschapsbestuur,

dat dit bezwaar blijkens het beroepsadres van het polderbestuur is een uitvloeisel van diens vrees, dat de buitendijks gelegen spuijkolk van den polder door het waterschapsbestuur zal worden gerekend tot de buitenbermsloten ;

Overwegende hieromtrent, dat een spuijkolk in geen enkel opzicht kan worden gelijk gesteld met een berm-sloot, zoodat van toepasselijkheid van de waterschapskeur op die spuijkolk geen sprake kan zijn ;

dat alzoo ook dit bezwaar als ongegrond is te beschouwen ;

Overwegende ten opzichte van de grief van het bestuur van den polder Battenoord, dat sommige voorschriften in de keur ten aanzien van het beweiden der dijken onvoldoende zouden zijn,

dat het geldelijk belang van het waterschap voldoende waarborg biedt, dat die voorschriften door het waterschapsbestuur zullen worden verscherpt, zoodra de ervaring de behoefte daaraan zal hebben doen gevoelen ;

dat derhalve dit bezwaar evenzeer ongegrond moet heeten ;

Overwegende ten slotte : wat aangaat het bezwaar van het bestuur van den polder Klinkerland tegen den eersten volzin van art. 7 der keur, bepalende, dat de wegen, welke thans over de buitendijken naar de vóórliggende gorzen of andere polders voeren, ten gedooge zijn van het waterschapsbestuur ;

dat zulk eene bepaling, die aan dit laatste bestuur de onbepaalde bevoegdheid geeft om bij het in werkingtreden der keur bestaande wegen naar zijn welmeenen op te heffen, niet in eene politieverordening tehuis behoort en de grenzen der geoorloofde politiezorg te buiten gaat ;

dat het, gelet op den tweeden volzin van het artikel nu wel de bedoeling schijnt, dat de bestaande wegen door het waterschapsbestuur moeten worden geëerbiedigd, welk bestuur dan slechts bevoegd zoude zijn het gebruik dier wegen tijdelijk te verbieden, totdat eventueele verlagings der dijkskruin of wijziging van het dijksprofiel, door het gebruik veroorzaakt, hersteld zal zijn, doch dat die bedoeling door de redactie niet tot haar recht komt en, — zoo zij bestaat — de eerste volzin van het artikel overbodig is en tot misverstand moet leiden ; dat derhalve evenbedoeld bezwaar gegrond is, en in verband daarmede het besluit van Gedeputeerde Staten, waarbij de keur is goedgekeurd, niet kan worden gehandhaafd ;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 139) en het reglement voor het waterschap de dijkkring Flakkee;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, dd. 12 April 1910, G. S. n°. 73, waarbij de door het bestuur van het waterschap de Dijkkring Flakkee op 24 Maart 1910 vastgestelde keur op het dijkbeheer van het waterschap is goedgekeurd, aan deze keur goedkeuring te onthouden.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en, met het rapport van Onzen Minister voornoemd, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 3den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(*Uitg.* 17 Febr. 1911.)

6 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 43.

Bij deze wet wordt het IIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende de *Hooge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt :

1 ^e AFD.:	De Staten-Generaal	f	393,040.—
2 ^e „	De Raad van State	„	109,400.—
3 ^e „	De Algemeene Rekenkamer	„	153,929.16
4 ^e „	De Kanselarij der Nederlandsche Orden	„	19,270.—
5 ^e „	Het Kabinet der Koningin	„	41,540.—
6 ^e „	Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën, toelagen en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	„	32,699.—
7 ^e „	Onvoorziene uitgaven	„	5,000.—

Totaal van het IIde Hoofdstuk . . . . . f 754,878 16

6 Februari 1911. BESLUIT, bepalende het tijdstip van in werking treden van de „Trek-hondenwet” 1910 (*Staatsblad* n°. 203), houdende bepalingen ter bescherming van trekhonden. S. 44.

Bepaald op 1 September 1911.

6 Februari 1911. BESLUIT, tot uitvoering van de artikelen 1, 4 en 5 der „Trek-hondenwet” 1910 (*Staatsblad* n°. 203). S. 45.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 December 1910, n°. 8054, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Den Raad van State gehoord (advies van 17 Januari 1911, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 3 Februari 1911, n°. 321, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op de artikelen 1, 4 en 5 der „Trek-hondenwet” 1910 (*Staatsblad* n°. 203);

Hebben goedgevonden en verstaan :

met ingang van den dag, waarop in werking treedt de „Trek-hondenwet” 1910 (*Staatsblad* n°. 203) te bepalen :

Art. 1. Het is verboden als trekhonden te gebruiken of te doen gebruiken :

- 1°. kreupele, schurftige, gewonde, zichtbaar drachtige of zoogende honden;
- 2°. nog niet volwassen honden;
- 3°. honden met eene geringere schouderhoogte dan zestig centimeter.

2. Tot het tuig moeten behooren een borstriem van minstens vier centimeter breedte van zacht leder, reikende tot achter de voorpooten en met strengen verbonden aan een spoorstok, onder de hondenkar vastgemaakt tusschen de twee uiteinden van de boomen, een draagriem van minstens zes centimeter breedte en een buikriem van minstens vier centimeter breedte.

3. De hondenkar moet voorzien zijn van steunsels, die voorkomen, dat zij den hond drukt, wanneer hij in rust is en van een drinkbak.

Op de kar moeten de naam van den houder en van de gemeente, waarin hij woonplaats heeft, alsmede het nummer van de kar goed leesbaar voorkomen.

4. Als geleider van de hondenkar mag niet optreden een persoon die den leeftijd van veertien jaren nog niet heeft bereikt.

5. Indien de hondenkar met meer dan één hond is gespannen, moeten de honden naast elkander worden gespannen.

Voor de kar mogen niet meer dan drie, onder de kar niet meer dan twee honden worden gespannen.

Onder de kar mogen geen honden worden gespannen, die, te rekenen naar de schouderhoogte, niet rechtop onder de kar kunnen staan.

6. Het is verboden, dat meer dan twee personen op de hondenkar plaats nemen.

De lading, met inbegrip van den persoon, of de personen, op de kar gezeten, moet zich in evenwicht bevinden en haar gewicht mag niet zoo groot zijn, dat het trekken bovenmatige inspanning vereischt.

7. De snelheid mag niet grooter zijn, dan die van een paard in draf.

8. De inschrijving van den houder van eene hondenkar, bedoeld in de artikelen 1 en 5 der „Trekhondenwet” 1910 (*Staatsblad* n°. 203), geschiedt in eene doorlopende nummerreeks, met dien verstande, dat voor elke hondenkar een afzonderlijk nummer wordt gebezigd.

Is eene inschrijving onherroepelijk doorgehaald, dan is eene nieuwe inschrijving eerst toegelaten na verloop van dertig dagen na de doorhaling.

9. De burgemeester geeft van eene onherroepelijke doorhaling terstond kennis aan de burgemeesters der omliggende gemeenten, met vermelding van de dagteekening dier doorhaling.

10. De afgifte van nummerbewijzen geschiedt kosteloos.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en in afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 16 Febr. 1911.)

6 Februari 1911. BESLUIT, houdende nadere regeling van het port der pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande, rechtstreeks over zee tusschen Nederland en de koloniën Suriname en Curaçao of tusschen die beide koloniën onderling verzonden wordende. S. 46.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van

Onze Ministers van Waterstaat en van Koloniën van 22 December 1910, n°. 4714, Afdeling Posterijen en Telegrafie, en van 2 Februari 1911, Afdeling A4, n°. 40;

Gelet op artikel 9 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70) tot inrigting eener dienst ter verzending met de post van pakketten een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het Koninklijk besluit van 14 Juli 1894 (*Staatsblad* n°. 133; *Gouvernementsblad* n°. 27; *Publicatieblad* n°. 19), te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. Het port der pakketten uit Nederland met bestemming naar de plaatsen in de koloniën Suriname en Curaçao waar post- of hulppostkantoren voor den buitenlandschen pakketpostdienst zijn opengesteld, of uit die plaatsen met bestemming naar Nederland, bij verzending rechtstreeks over zee, bedraagt:

f 0.45 voor een pakket van een gewicht tot 1 kilogram,

f 0.60 voor een pakket van een gewicht van meer dan 1 tot 3 kilogram, en

f 0.75 voor een pakket van een gewicht van meer dan 3 tot 5 kilogram.

Dit tarief is ook toepasselijk op de pakketten, welke rechtstreeks uit de kolonie Suriname naar de kolonie Curaçao of uit de kolonie Curaçao naar de kolonie Suriname worden verzonden.

2. De Nederlandsche postadministratie voorziet in het vervoer der pakketten over zee.

Voor de pakketten uit Nederland naar de kolonie Suriname of Curaçao verzonden, wordt door de Nederlandsche aan de Surinaamsche of Curaçaosche postadministratie te goed gedaan:

f 0.15 voor een pakket van een gewicht tot 1 kilogram,

f 0.20 voor een pakket van een gewicht van meer dan 1 tot 3 kilogram, en

f 0.25 voor een pakket van een gewicht van meer dan 3 tot 5 kilogram.

Omgekeerd wordt door de Surinaamsche of Curaçaosche aan de Nederlandsche postadministratie, voor de uit de kolonie Suriname of Curaçao naar Nederland verzonden pakketten, naar de zoevoen bedoelde gewichtsschaal uitgekeerd, respectievelijk f 0.30, f 0.40 en f 0.50 per pakket.

Voor de pakketten uit de eene kolonie naar de andere verzonden, wordt door de afzende koloniale postadministratie, naar de voormelde gewichtsschaal, betaald:

aan de Nederlandsche postadministratie, res-

pectievelijk f 0.15, f 0.20 en f 0.25, en aan koloniale postadministratie van bestemming mede respectievelijk f 0.15, f 0.20 en f 0.25 per pakket.

3. Het tegenwoordige besluit treedt in werking, voor zooveel de verzendingen uit *Nederland* naar de koloniën *Suriname* en *Curaçao* betreft, op den dag door Onze Ministers van Waterstaat en van Koloniën te bepalen en ten aanzien der verzendingen uit de koloniën *Suriname* en *Curaçao* naar *Nederland*, alsmede voor de verzendingen tusschen de beide koloniën onderling, op den dag door de Gouverneurs van *Suriname* en van *Curaçao*, respectievelijk vast te stellen.

Onze Ministers van Waterstaat en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 6den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(get.) L. H. W. REGOUT.
De Minister van Koloniën,
(get.) DE WAAL MALEFIJT.
(Uitgeg. 1 Maart 1911.)

6 Februari 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 10den Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 290), houdende den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij artikel 4 der Arbeidswet, S. 47.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 23 December 1910, n°. 2748, afdeling Arbeid;

Gezien artikel 4 der Arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, laatstelijk gewijzigd door de wet van 1 Juli 1909, *Staatsblad* n°. 244);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Januari 1911, n°. 63);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 3 Februari 1911, n°. 298, afdeling Arbeid;

7 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het derde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 48.

Bij deze wet wordt het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911, betreffende het *Departement van Buitenlandsche Zaken*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1°	Afd.: Kosten van het Departement	f	118,540.—
2°	„ Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	„	1,022,683.33
3°	„ Verschillende uitgaven.	„	59,650.—
4°	„ Pensioenen, wachtgeld en toelagen	„	35,054.—
5°	„ Onvoorziene uitgaven	„	10,000.—

Totaal van het IIIde hoofdstuk . . . f 1,240,927.33

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het bepaalde onder D van artikel 2 van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 290), wordt gelezen als volgt:

„1. op of in aanbouw of in herstelling zijnde schepen, bouw- of andere constructies,

2. op daken, dakgoten en dergelijke, voor zoover een of ander voor hem het gevaar oplevert meer dan 4 Meter naar beneden te vallen”.

2. Het eerste en het tweede lid van artikel 28 van bovengenoemden algemeenen maatregel van bestuur worden gelezen als volgt:

„Het is verboden in eene fabriek of werkplaats een vrouwelijk persoon beneden 16 jaren arbeid te doen verrichten, als genoemd in categorie I van artikel 19.

„Het is verboden in eene fabriek of werkplaats een mannelijk persoon beneden 16 jaren of een vrouwelijk persoon boven 16 jaren arbeid te doen verrichten, als genoemd in categorie I, tenzij het bepaalde in artikel 21, sub 1, alsmede het volgende voorschrift wordt in acht genomen.”

3. In de eerste alinea van artikel 40 van bovengenoemden algemeenen maatregel wordt tusschen „20” en „82” ingelascht: „28, eerste lid”.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien van de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.
(Uitgeg. 9 Febr. 1911.)

7 Februari 1911. WET, houdende goedkeuring van het verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de Duitsch-Nederlandsche grens. S. 49.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het op 6 Juni 1910 te 's Gravenhage, tusschen Nederland en Duitschland gesloten verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken, wettelijke rechten betreft ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Wordt goedgekeurd het in afdruk nevens deze wet gevoegde op 6 Juni 1910 te 's Gravenhage, tusschen Nederland en Duitschland gesloten verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken. (1)

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg. 24 Febr. 1911.*)

AFSCHRIFT.

Ten einde het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen Nederland en Duitschland te regelen zijn de ondergetekenden : de Minister van Buitenlandsche Zaken van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de tijdelijk Zaakgelastigde van het Duitse Rijk, behoudens nadere goedkeuring van hunne wederzijdsche Regeeringen overeengekomen als volgt :

Art. 1. Afschrijving of teruggaaf van accijns bij uitvoer van gedistilleerd langs de daarvoor aangewezen of alsnog aan te wijzen kantoren aan de grens tusschen Nederland en Duitschland, wordt slechts dan verleend, wanneer aan het kantoor waarlangs de uitvoer heeft plaats gehad, door het kantoor waarlangs de invoer geschiedde, een bewijs is verstrekt, waaruit blijkt dat de goederen aan laatstgenoemd kantoor behoorlijk zijn aangegeven.

2. De in artikel 1 genoemde bewijzen moeten inhouden :

den naam van den afzender en van den geadresseerde ; de plaats van afzending en die

(1) Hierna is alleen de Nederlandsche tekst opgenomen.

van bestemming zoomede het aantal en de soort, het bruto-gewicht en den inhoud der colli. De bewijzen moeten worden afgegeven door het kantoor waarlangs de invoer geschiedt, onverschillig of de goederen tot verblijf bin-nenslands of ten doorvoer bestemd zijn, dadelijk nadat de aangifte heeft plaats gehad, vrij van kosten, in het bijzonder ook van zegelrecht ; deze bewijzen moeten zoodra mogelijk aan het kantoor waarlangs de uitvoer geschiedde worden toegezonden. Wanneer de bewijzen per post worden verzonden, moeten de brieven door het kantoor van afzending worden gefrankeerd, terwijl geen aanspraak bestaat op teruggaaf van frankierkosten.

3. Het bepaalde bij artikel 1 is niet van toepassing op goederen, die per post uitgevoerd worden.

4. Elk der beide Regeeringen heeft het recht de tegenwoordige overeenkomst te allen tijde te doen eindigen.

5. Deze overeenkomst treedt in werking nà uitwisseling der bekrachtigingen der wederzijdsche Regeeringen en treedt in de plaats van die betreffende ditzelfde onderwerp gesloten te Berlijn op 18 Mei 1906.

Gedaan in dubbel te 's Gravenhage den 6den Juni 1910.

(L.S.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(L.S.) H. V. BENECKENDORFF U. V.

HINDENBURG.

7 Februari 1911. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 29 Mei 1903, betreffende regeling van de Landweer.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 2 Februari 1910, Kabinet, Litt. A^o ; Gezien het Koninklijk Besluit van 29 Mei 1903, n°. 29, zooals dit laatstelijk gewijzigd is bij Koninklijk Besluit van 31 Juli 1907, n°. 31 ;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat in den Staat, behoorende bij gemeld gewijzigd Koninklijk Besluit, als standplaats voor de commandanten in het IIIde, VIde, VIIde, IXde, XVde, XVIIde, XXXVIIste, XXXIXste en XXXXVIIste District onderscheidenlijk zal worden gelezen : *Leeuwarden, Groningen, Groningen, Assen, Amersfoort, Utrecht, Rotterdam, Vlissingen en Maastricht.*

De bovenvermelde wijziging zal in werking treden op een nader, door Onzen Minister van Oorlog voor elk district afzonderlijk te bepalen, tijdstip.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift

zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 7 Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

7 Februari 1911. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende het constateeren van mond- en klauwzeer.

Ik meen niet te mogen nalaten de aandacht van U.H.E.G. er op te vestigen, dat het wel eens is voorgekomen dat aangifte werd gedaan van het uitbreken van mond- en klauwzeer terwijl het later, bij onderzoek door den districts-veearts, bleek, dat men niet met deze ziekte te doen had. Daar het niet onmogelijk is, dat iets dergelijks zich weder zal voordoen, heb ik de eer U.H.E.G. voor zooveel noodig, in overweging te geven niet tot het nemen van bijzondere maatregelen over te gaan, dan nadat met volkomen zekerheid is gebleken, dat inderdaad mond- en klauwzeer in het spel is, vooral met het oog op onzen uitvoerhandel zoude het ten zeerste te betreuren zijn, wanneer zoodanige maatregelen, welke de aandacht op het voorkomen der ziekte hier te lande kunnen vestigen, werden genomen zonder dat zulks noodig was. Doch ook wanneer het noodzakelijk is voorschriften te geven, verdient het, in verband met het bovenbedoelde handelsbelang, aanbeveling den vorm zoodanig te kiezen, dat niet de aandacht op het verband dier voorschriften met het mond- en klauwzeer worde gevestigd van anderen, dan die daarvan kennis behooren te dragen.

7/9 Februari 1911. LIJST van fondsen, vastgesteld ingevolge art. 92 der Ongevallenwet 1901, door den Raad van Toezicht op de Rijksverzekeringsbank en goedgekeurd door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën.

Door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën is onder dagteekening van 7/9 Februari 1911 goedgekeurd de onderstaande, in artikel 92, tweede lid, der Ongevallenwet 1901 bedoelde lijst van fondsen, welke in aanmerking komen voor de belegging van gelden der Rijksverzekeringsbank en welke, met uitsluiting van andere, in pand kunnen worden gegeven door werkgevers, die het risico van de bij de genoemde wet geregelde verzekering zelf wenschen te dragen, en door naamlooze vennootschappen en vereenigingen,

welke risico's als bovenbedoeld wenschen over te nemen.

LIJST VAN FONDSEN, ingevolge art. 92 der Ongevallenwet 1901, door den Raad van Toezicht, bedoeld in artikel 18 der Ongevallenwet 1901, in zijne vergadering van 9 Januari 1911 vastgesteld.

- a. Obligatiën en certificaten der Nationale Schuld;
- b. Obligatiën ten laste van Nederlandsche provinciën, gemeenten en waterschappen, voor zooveel die in de officieele noteering voor den effectenhandel zijn opgenomen;
- c. Obligatiën ten laste van de kolonie Suriname en van het Immigratiefonds dier kolonie, door den Staat der Nederlanden onvoorwaardelijk voor kapitaal en rente gewaarborgd;
- d. Obligatiën uitgegeven door:

Rentevoet.

1. de Maatschappij voor gemeentecrediet 4, 3.5, 3, 2.5
Pandbrieven ten laste van:
2. de Algemeene Hypotheekbank 4, 3.5
3. de Amsterdamsche Hypotheekbank 4.5, 4, 3.5
4. de Arnhemsche Hypotheekbank voor Nederland 4.5, 4, 3.5
5. de Bataafsche Hypotheekbank 4, 3.5
6. de Eerste Nederlandsche Hypotheekbriefbank 4
7. de Friesch-Groningsche Hypotheekbank 4, 3.5
8. de 's-Gravenhaagsche Hypotheekbank voor Nederland 4.5, 4, 3.5
9. de Haarlemsche Hypotheekbank 4, 3.5
10. de Hypotheekbank voor Nederland 4, 3.5
11. de Maastrichtsche Hypotheekbank 4.5, 4, 3.5
12. de Maatschappij voor hypothecair crediet in Nederland 4, 3.5
13. de Nationale Hypotheekbank 4.5, 4, 3.5, 3
14. de Nederlandsche Hypotheekbank te Veendam 4, 3.5
15. de Oranje-Nassau Hypotheekbank 4.5, 4, 3.5
16. de Rotterdamsche Hypotheekbank voor Nederland 4.5, 4, 3.5, 3
17. de Stedelijke Hypotheekbank te 's-Gravenhage 4.5, 4

	Rentevoet.		Rentevoet.
18. de Utrechtsche Hypotheekbank	4.5, 4, 3.5	10. de Ned. Indische Spoorwegmaatschappij	4, 3.5, 2.5
19. de Westlandsche Hypotheekbank.	4, 3.5	11. de Italiaansche Maatschappij der Siciliaansche Spoorwegen	4
20. de Zuider Hypotheekbank.	4	12. de West-Siciliaansche Spoorwegmaatschappij	5
21. de Zuid-Hollandsche Hypotheekbank	4.5, 4, 3.5	13. de Zuid-Italiaansche Spoorwegmaatsch. (serieën A—H).	3
e. Pandbrieven uitgegeven door :			
1. de Mitteldeutsche Bodenkredit Anstalt te Greiz, 5de serie.	4	14. de Oostenrijksch-Hongaarsche Staatsspoorwegmaatschappij (Fransch-Oostenr.)	3
2. de Preussische Boden Credit Actiën Bank te Berlijn, serie XVII.	4	15. de Oostenrijksche Locaalspoorwegmaatschappij	4
3. de Hongaarsche Boden Credit Instituut te Budapest	4, 3.5	16. de Warschau-Weenen Spoorwegmaatschappij-leeningen 1890, 1894, 1901	4
4. de Central Hypotheken Bank Ungarischer Sparcassen te Budapest, 11de serie	4	17. de Koslow—Woronesch—Rostow Spoorwegmaatschappij, serie B.	4
5. de Hongaarsche Hypotheekbank te Budapest.	4	18. de Lodzer-Fabrik Spoorwegmaatschappij Prior. obl.	4
6. de Landes Boden Credit Institut für Kleingrundbesitzer	5	19. de Moskow—Kasan Spoorwegmaatschappij	4.5, 4
7. de Christiania Hypothek en Realkreditbank te Christiania, IIIde en IVde serie	4.5	20. de Moskow—Kiew—Woronesch Spoorwegmaatschappij	4.5, 4
8. de K. W. Geprivil. Algem. Oostenr. Boden Credit Anstalt.	4	21. de Moskow—Kiew—Woronesch voorheen Kursk—Kiew Spoorwegmaatschappij	4
9. de Galicischer Boden Credit Verein.	4	22. de Moskow—Windau—Rybinsk Spoorwegmaatschappij	4
10. de Kon. Zweedsche Rijkshypotheekbank te Stockholm (obl.).	4	23. de Rjasan—Uralsk Spoorwegmaatschappij	4
f. Obligatiën uitgegeven door :			
1. de Almelo-Salzberger Spoorwegmaatschappij	3.5	24. de Rybinsk Spoorwegmaatschappij	4
2. de Deli-spoorwegmaatschappij	4	25. de Wladikawkas Spoorwegmaatschappij, leeningen 1885, 1894, 1895, 1897 en 1898	4
3. de Electriche Spoorwegmaatschappij	4	26. de Wladikawkas Spoorwegmaatschappij 1909	4.5
4. de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorwegmaatschappij	4	27. de Russische Zuid-Oost Spoorwegmaatschappij-leeningen 1897, 1898 en 1901	4
5. de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij	4, 3.5, 3	28. de San Antonio & Aransa Pass, Railway Co., 1ste hyp. goud obl.	4
6. de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen	4, 3.5, 3	29. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij, alg. hyp. goud obl.	4
7. de Nederlandsche Buurtspoorwegmaatschappij	4	30. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij (Eastern Aklahama), 1ste hyp. goud obl.	4
8. de Nederl. Centraal-Spoorwegmaatschappij	4, 3.5, 3	31. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij, convertible goudbonds van 1905.	4
9. de Zuid-Hollandsche Electriche Spoorwegmaatschappij	4.5		

	Rentevoet.
32. de Chesapeake & Ohio Spoorwegmaatschappij, 1—25 858 gecon. 1ste hyp. goud obl.	5
33. de Chesapeake & Ohio Spoorwegmaatschappij, 1—18 481 18 489—35 080 Alg. hyp. goud obl., afl. 1992.	4.5
34. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (sinking fund) goud obl. afl. 1933	5
35. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij Madison Ext. 1ste Hyp. goud obl. afl. 1911.	7
36. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (Menominee Ext.) 1ste Hyp. goud obl. afl. 1911.	7
37. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (North-Western Un. Div.) Hyp. goud obl. afl. 1917.	7
38. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (Winoma & St. Peter Div.) Hyp. goud obl., afl. 1916.	7
39. de Chicago Burlington & Quincy Railway Co., goud obl. per 1949.	3.5
40. de Chicago Milwaukee & St. Paul Spoorwegmaatschappij Western Division 1ste hyp. goud obl., afl. 1921	5
41. de Chicago Milwaukee & St. Paul Spoorwegmaatschappij (Chic. & Lake Sup. Div.) 1ste hyp. goud obl., afl. 1921	5
42. de Chicago Rock Islands & Pacific Spoorwegmaatschappij 1ste en refund. hyp. goud obl., afl. 1934	4
43. de Chicago & Erie Spoorwegmaatschappij 1ste hyp., goud obl.	5
44. de Cleveland, Akron & Columbus Spoorwegmaatschappij, algemeene 1ste hyp. goud obl., afl. 1927.	5
45. de Denver & Rio Grande Spoorwegmaatschappij, 1ste gecons. hyp. goud obl., afl. 1936	4
46. de Denver & Rio Grande Spoorwegmaatschappij, 1ste gecons. hyp. goud obl., afl. 1936	4.5

	Rentevoet.
47. de Denver & Rio Grande Spoorwegmaatschappij, Impr. hyp. goud obl. afl. 1928	5
48. de Des Moines & Fort Dodge Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl.	4
49. de N. Y. Pennsylvania & Ohio Spoorwegmaatschappij, bevoor. 1ste hyp. goud obl. 1935.	4.5
50. de Grand Trunk Western Railway Co., 1ste hyp. 50 jarige goud obl. 1950	4
51. de Illinois Central Spoorwegmaatschappij Coll. goud obl. 1952.	4
52. de idem goud obl. 1953, nos. 1—21 679 en 22.001—28.000	4
53. de idem (Louisville div. and term.) 1ste mortgage goud obl. 1953.	3.5
54. de idem (St. Louis div. and term.) 1ste mortgage goud obl. 1951.	3.5
55. de Kansas City Southern Railway Co., 1ste hyp. obl. 1950.	3
56. de St. Louis & Cairo Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1931.	4
57. de St. Louis & South-Western Spoorwegmaatsch., 1ste hyp. goud trustb. 1989	4
58. de Louisiana & Arkansas Railway Co., 1ste hyp. goud obl.	5
59. de Louisville & Nashville Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. (South-Eastern, St. Louis div.) 1921	6
60. de idem (Collateral Trust), 1ste hyp. goud obl. 1931	5
61. de Louisville & Nashville Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. (Mobile & Montgomery) 1945.	4.5
62. de St. Louis & San Francisco Spoorwegmaatschappij (Missouri West Div.), 1ste hyp. goud obl. 1919.	6
63. de idem Alg. hyp. goud obl. 1931.	6
64. de idem Gecons. hyp. obl. 1996.	4
65. de idem Ref. Mortgage goud	4

	Rentevoet.		Rentevoet.
obl. 1951, nos. 1—42,625, 45,549—52,770, 52,971— 54,018, 54,088—54,318, 54,397—56,427, 56,470— 57,429, 58,638—61,105 . .	4	84. de idem (Montana Ext.), 1ste hyp. goud obl. 1937 . .	4
66. de idem (St. Louis, Wichita, Western), 1ste hyp. goud obl. 1919.	6	85. de idem (Pacifio Ext.), 1ste hyp. goud obl. 1940.	4
67. de Mexican Int. Railr. Co. Prior. Lien Sterling obl. 1947	4.5	86. de Pennsylvania Railroad Co., converteerbare goud obl.	3.5
68. de Minneapolis, St. Louis Spoorwegmaatschappij, 1ste gecons. goud obl. 1934 . .	5	87. de Pittsburg Cincinnati & St. Louis Spoorwegmaat- schappij, gec. hyp. goud obl. 1940.	4.5
69. de Missouri Kans. & Texas Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1990	4	88. de Southern Pacific Com- pany Collat. trust goud obl. 1949.	4
70. de idem (Dallas & Waco), 1ste hyp. goud obl. 1940.	5	89. de Central Pacific Railw. Co., 1ste ref. hyp. obl. 1949	4
71. de National Railroad Co. of Mexico Prior. Lien, goud obl. 1926.	4.5	90. de Central Pacific Railw. Co. Mortgage goud obl. 1929	3.5
72. de National Railroad Co. of Mexico, 1 ^e gec. goud obl. 1951.	4	91. de Central Pacific Railw. Co. Through Short Line, 1ste hyp. goud obl. nos. 1— 1400.	4
73. de New-York Central & Hudson Spoorwegmaatsch.	3.5	92. de Southern Pacific Spoor- wegmaatschappij (van Cali- fornïë), 1ste hyp. Landgrant Mortgage goud obl., seriën E—F 1912	6
74. de Norfolk & Western Rail- way Co., 1ste gec. goud obl. 1996.	4	93. de Southern Pacific Railroad Co., 1ste refunding hyp. goud obl. 1955.	4
75. de Norfolk & Western Rail- way Co., divisional first Lien & General mortgage goud bonds	4	94. de Texas & New-Orleans Spoorwegmaatschappij (Sa- bine Div.), 1ste hyp. goud obl. 1912.	6
76. de Northern Pacific Rail- way Co. Prior. Lien, goud bonds 1997.	4	95. de Southern Railway Co., 1ste gec. Mortgage & Collat. trust Bonds 1994	5
77. de Oregon & Calif. Spoorweg- maatschappij. 1ste hyp. goud obl. 1927.	5	96. de Union Pacific Spoorweg- maatschappij 1ste hyp. Land- grant obl. 1947.	4
78. de Oregon Short Line Railw. Co., 1ste hyp. goud obl. 1946	5	97. de idem 1ste Lien conv. goud obl. 1911.	4
79. de San Francisco & Northern Pacific Spoorwegmaatschap- pij, 1ste hyp. goud obl. 1919	5	98. de Utah & Northern Spoor- wegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1926	5
80. de St. Paul Minneapolis & Manitoba Spoorwegmaat sch. gec. hyp. goud obl. 1933. .	6	99. de Western N. Y. & Penns Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1937.	5
81. de idem gec. hyp. goud obl. 1933	4, 4.5	100. de idem general Mortgage bonds 1943.	4
82. de St. Paul Minneapolis & Matitoba Spoorwegmaat- schappij, (Montana Central) 1ste hyp. goud obl. 1937, nos. 1—4500, 5001—6500 . .	6	101. de Canadian Pacific Spoor- wegmaatschappij, 1ste hyp. obl. 1915.	5
83. de idem 1ste hyp. goud obl. 1937, nos. 4501—5000, 6501—8000.	5	102. de idem (Atlantic & N. W. Spw.), 1ste hyp. obl. 1937	5
		103. de idem Algoma Branch Spw. 1ste hyp. obl. 1937 . .	5

	Rentevoet.		Rentevoet
104. de idem (Landgrant) obl. 1938.	3.5	maatschappij, 1ste hyp. goud obl. per 1934.	4.5
105. de Manitoba South. Western Colonisation Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1934.	5	g. Obligatiën uitgegeven door:	
106. de Toronto Grey & Bruce Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. obl. 2882	4	1. de Illinois Central Spoorwegmaatschappij Cairo bridge goud obl.	4
107. de Vera Cruz Spoorweg-		2. de Louisville & Jeffersonville Bridge Co., 1ste hyp. goud obl. 1945.	4

8 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 50.

Bij deze wet wordt het IVde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het *Departement van Justitie*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD.: Kosten van het Departement	f 235,165.50
2 ^e „ Kosten van de rechterlijke macht.	2,662,805.—
3 ^e „ Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen	54,100.—
4 ^e „ Kosten van den Centralen Raad van Beroep en van de Raden van Beroep.	207,250.—
5 ^e „ Gerechtskosten	421,000.—
6 ^e „ Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij	1,738,718.—
7 ^e „ Kosten van gevangenen en Rijkswerkinrichtingen	2,503,728.—
8 ^e „ Kosten van het Rijkstucht- en opvoedingswezen	1,730,032.50
9 ^e „ Gebouwen	665,152.—
10 ^e „ Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz.	691,764.—
11 ^e „ Verschillende uitgaven	47,112.50
12 ^e „ Onvoorziene uitgaven	50,000.—

Totaal van het IVde Hoofdstuk . . . f 11,006,827.50

8 Februari 1911. WET, tot wijziging, aanvulling en verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 51.

Bij deze wet wordt de omschrijving van een artikel gewijzigd; wordt een artikel verhoogd en één artikel verminderd en wordt een nieuw artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal van de IXde afdeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 zoomede het eindcijfer van dit hoofdstuk verhoogd met f 4052.

8 Februari 1911. WET, tot verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 52.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd; tengevolge hiervan worden de totalen van de VIIIste, IXde en Xde afdeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 verhoogd respectievelijk met f 190,000, f 76,000 en f 25,000 en het eindcijfer van dat hoofdstuk met f 291,000.

9 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 53.

Bij deze wet wordt het Vde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het *Departement van Binnenlandsche Zaken*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD.: Kosten van het Departement. Art. 1—6	f 217,310.50
---	--------------

2° AFD.: Binnenlandsch Bestuur.

a. Kosten van het provinciaal bestuur voor zoover deze ten laste van het Rijk komen.	
Art. 7—9. Noordbrabant	f 12,550.—
„ 10—12. Gelderland	„ 14,600.—
„ 13—15. Zuidholland	„ 16,050.—
„ 16—18. Noordholland	„ 16,100.—
„ 19—21. Zeeland	„ 20,800.—
„ 22—24. Utrecht	„ 11,550.—
„ 25—27. Friesland	„ 12,450.—
„ 28—30. Overijssel	„ 11,250.—
„ 31—33. Groningen	„ 11,700.—
„ 34—36. Drenthe	„ 10,500.—
„ 37—39. Limburg	„ 10,700.—
„ 40. Uitkeering aan de provinciën, krachtens artikel 72 der wet van 17 Juni 1905 (<i>Staatsblad</i> n°. 210)	„ 627,048.50
b. Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur. Art. 41—55.	„ 228,975.—
	f 1,004,273.50

3° AFD.: Volksgezondheid en Armwezen.

a. Volksgezondheid en volkshuisvesting. Art. 56—81	f 852,568.—
b. Krankzinnigen. Art. 82—91	„ 453,650.—
c. Armwezen. Art. 92—94	„ 715,800.—
d. Verdere uitgaven betreffende volksgezondheid en armwezen. Art. 95—102.	„ 72,050.—
	f 2,093,568.—

4° AFD.: Militie en Weerbaarheid. Art. 103—109 . . . . . f 80,875.—

5° „ Hooger en Middelbaar onderwijs.

Hooger onderwijs. A. Rijks-universiteiten.

Art. 110—113 I. Rijks-universiteit te Leiden	„ 1,153,887.—
„ 114—116 II. Rijks-universiteit te Utrecht	„ 1,028,839.—
„ 117—119bis. III. Rijks-universiteit te Groningen	„ 709,005.—
„ 120—121 IV. Verdere uitgaven betrekkelijk de Rijks-universiteiten.	„ 14,900.—
„ 122—126 B. Technische Hoogeschool	„ 1,083,870.83

C. Verdere uitgaven betrekkelijk het Hooger onderwijs.

Art. 127. Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd Kerkgenootschap vanwege dat genootschap	„ 42,374.54
Art. 128. Kweekscholen der godgeleerdheid voor de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitsgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen	„ 8,705.—
Art. 129. Seminariën voor het Roomsche-Katholiek kerkgenootschap	„ 13,580.—
Art. 130. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerd- en godsdienstonderwijs voor de Israëlietische kerkgenootschappen	„ 19,600.—
Art. 131. Tegemoetkoming in de kosten van de voorziening in onderwijs-lokalen aan besturen van instellingen, stichtingen of vereenigingen voor bijzondere Universiteiten, bedoeld in art. 197 der Hooger-Onderwijswet	„ 4,000.—
Art. 132. Kosten der gouden eerepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijksuniversiteiten en de Technische Hoogeschool, bedoeld in de artikelen 37 en 84 der Hooger-Onderwijswet	„ 1,000.—
Art. 133. Beurzen voor studeerenden aan bijzondere Universiteiten, bedoeld in art. 198 der Hooger-Onderwijswet	„ 3,500.—
Art. 134. Reis-, verblijf- en bureelkosten der leden van de commissie van toezicht op de bijzondere leerstoelen en de bijzondere Universiteiten, bedoeld in artikel 201 der Hooger-Onderwijswet	„ 500.—
Art. 135. Beurs ter begeving van den Heer van Warmond en uitkeering aan dezen voor de armen der gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt	„ 390.—
Art. 136. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia	„ 4,000.—

Art. 137. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia.	f	1,500.—
Art. 138. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia bedoeld in art. 8 der Hooger-Onderwijswet	„	265,000.—
Art. 139. Subsidiën aan besturen van bijzondere gymnasia, bedoeld in artikel 168 der Hooger-Onderwijswet	„	130,000.—
Art. 140. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommiteerden bedoeld in art. 11 en 157, en der commissie bedoeld in art. 12 der Hooger-Onderwijswet	„	18,000.—

Middelbaar onderwijs.

a. Schooltoezicht.

Art. 141. Jaarwedden van vier inspecteurs van het middelbaar onderwijs en van een ambtenaar toegevoegd aan een hunner	„	17,200.—
Art. 142. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs en reis- en verblijfkosten van een ambtenaar toegevoegd aan een hunner.	„	9,800.—

b. Hoogere burgerscholen.

Art. 143. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en beloningen der leeraren, beampten en bedienden bij de Rijks- hogere burgerscholen	„	824,276.50
Art. 144. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogenle leerlingen, lokaalbehoefien, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijffloonen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks-hoogere burgerscholen.	„	128,590.—
Art. 145. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare hogere burgerscholen	„	265,500.—
Art. 146. Subsidiën aan besturen van bijzondere hogere burgerscholen	„	47,000.—

c. Scholen voor vakopleiding en teekenscholen.

Art. 147. Subsidie ten behoeve van de middelbare technische school „Amsterdam” (tevens kweekschool voor machinisten)	„	35,000.—
Art. 148. Subsidie ten behoeve van eene middelbare technische school voor scheepsbouw, werktuigbouw en suikertechniek te Dordrecht.	„	20,000.—
Art. 149. Subsidie ten behoeve van de Nederlandsche school voor nijverheid en handel en van de textielschool te Enschedé	„	29,000.—
Art. 150. Subsidie ten behoeve van de Academie voor Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam	„	15,000.—
Art. 151. Subsidie ten behoeve van de middelbare technische school voor de bouwkunde te Utrecht	„	17,500.—
Art. 152. Subsidiën aan scholen voor zeevaarkundig onderwijs.	„	62,285.—
Art. 153. Subsidiën aan inrichtingen voor handelonderwijs	„	101,710.—
Art. 154. Subsidiën aan industriescholen voor meisjes.	„	134,390.—
Art. 155. Subsidiën aan scholen voor ambachtsonderwijs	„	637,026.—
Art. 156. Subsidiën aan teekenscholen benevens medailles voor leerlingen dier scholen	„	198,429.—
Art. 157. Subsidiën aan scholen voor speciale vakken	„	43,985.—
Art. 158. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en beloningen van directeur en leeraren der Rijksrietvlechtschool te Noordwolde	„	9,200.—
Art. 159. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogenle leerlingen, lokaalbehoefien, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijffloonen en verdere uitgaven ten behoeve van de Rijksrietvlechtschool te Noordwolde	„	76,050.—
Art. 160. Kosten van oprichting en instandhouding eener Rijksschool voor leerlooiers en schoenmakers	„	10,000.—

d. *Subsidiën voor speciale inrichtingen en vereenigingen voor middelbaar onderwijs.*

Art. 161. Subsidiën voor speciale inrichtingen en vereenigingen voor middelbaar onderwijs	f	24,100.—
Art. 162. Subsidiën aan vereenigingen ter bevordering van het leerlingwezen.	„	6,410.—

e. *Kosten van examens.*

Art. 163. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hogere burgerscholen benevens verdere kosten van die examens	„	80,000.—
---	---	----------

Art. 164. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid vermeld in art. 86 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens	„	80,000.—
---	---	----------

Verdere uitgaven betreffelijk het hooger en middelbaar onderwijs in het algemeen.

Art. 165. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissie tot het examineeren van hen die een diploma van geëxamineerd en beëdigd landmeter wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens	„	300.—
--	---	-------

---

 f 7,375,402.87

Vide AFD.: Lager onderwijs.

Art. 166. Jaarwedden van drie inspecteurs van het lager onderwijs	f	12,000.—
Art. 167. Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs.	„	4,000.—

Art. 168. Jaarwedden en belooningen van de districts-schoolopzieners.	„	78,000.—
---	---	----------

Art. 169. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners.	„	24,100.—
--	---	----------

Art. 170. Reis-, verblijf- en bureelkosten of abonnement deswege van en toelagen aan de arrondissements-schoolopzieners	„	152,000.—
---	---	-----------

Art. 171. Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen bij artikel 90 der wet tot regeling van het lager onderwijs	„	150.—
---	---	-------

Art. 172. Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen tot opleiding van onderwijzers en van onderwijzeressen en bij de daaraan verbonden leerscholen benevens tegemoetkoming in de huishuur van onderwijzers bij de leerscholen	„	275,950.—
--	---	-----------

Art. 173. Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweekelingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen	„	205,050.—
---	---	-----------

Art. 174. Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onderhoud van gebouwen en terreinen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoefden; personeele hulp en schrijffloonen, buitengewoon toezicht; het gebruik maken van bad- en zweminrichtingen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen.	„	69,255.—
---	---	----------

Art. 175. Subsidiën voor kweekscholen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen	„	525,000.—
--	---	-----------

Art. 176. Rijksnormaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen	„	543,500.—
---	---	-----------

Art. 177. Bijdrage aan normaallessen en aan hoofden van scholen voor door hen opgeleide personen, die de akte, bedoeld in art. 77 onder a der wet op het lager onderwijs hebben verkregen	„	265,000.—
---	---	-----------

Art. 178. Subsidiën en toelagen aan de arrondissements-schoolopzieners ten gevolge van art. 23 van het Koninklijk besluit van 7 Juni 1906 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 126).	„	15,000.—
--	---	----------

Art. 179. Jaarwedden, belooningen en tegemoetkoming in de huishuur van onderwijzers bij de Rijks- lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijker-		
---	--	--

wold en te Vledder, benevens belooning dier onderwijzers voor het geven van herhalingsonderwijs	f	19,050.—
Art. 180. Onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoefden; buitengewoon opzicht; personeele hulp; schrijffloonen en verdere uitgaven voor de Rijks- lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder	„	5,980.—
Art. 181. Subsidiën aan gemeenten tot bestrijding van jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen bij de lagere scholen	„	72,295.—
Art. 182. Bijdrage aan de gemeenten in de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zoomede tegemoetkoming aan gemeenten wegens verlies van die bijdrage	„	12,110,000.—
Art. 183. Bijdrage aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs, te weinig genoten over 1909 ten gevolge van art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs	„	125,500.—
Art. 184. Bijdrage aan de gemeenten in de aan de onderwijzers uit te keeren belooning wegens het geven van herhalingsonderwijs	„	178,560.—
Art. 185. Tijdelijk subsidie aan gemeenten, door de uitgaven tot eene behoorlijke inrichting van haar lager onderwijs vereischt, onbillijk bezwaard overeenkomstig art. 53 der wet tot regeling van het lager onderwijs	„	700,000.—
Art. 186. Bijdrage aan bijzondere scholen, ten gevolge van art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, voorschot op die bijdrage, zoomede tegemoetkoming aan besturen van zoodanige scholen wegens verlies van die bijdrage	„	7,000,000.—
Art. 187. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 77 onder a en b of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, voor de vrije en orde- oefeningen der gymnastiek of voor het handteekenen, vermeld in art. 87 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens	„	152,000.—
<i>Verdere uitgaven betrekkelijk het onderwijs in het algemeen.</i>		
Art. 188. Reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven ten behoeve van de commissie, benoemd bij Koninklijk besluit van 22 Juni 1909 n ^o . 26	„	500.—
Art. 189. Subsidiën ten behoeve van scholen voor zwakzinnigen	„	90,000.—
Art. 190. Kosten, voortvloeiende uit de bevordering van het invoeren van bewegingsspelen	„	20,000.—
Art. 191. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen voor onderwijs, gratificatiën, hulp- en aanmoedigingsmiddelen	„	41,400.—
Art. 192. Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs	„	500.—
		f 22,684,790.—
7 ^e Afd.: Kunsten en Wetenschappen. Art. 193—233	f	1,158,085.—
8 ^e „ „ Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgelden, enz. Art. 234—241.	„	1,750,001.50
9 ^e „ „ Onvoorziene behoeften. Art. 242.	„	40,000.—
Totaal van het Vde Hoofdstuk	f	36,404,106.87.

9 Februari 1911. WET, tot wijziging van de wet van den 22sten Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 141). S. 54.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1909/10, n°. 240, 1—4; 1910/11, n°. 35, 1—8.

Hand. id. 2^e Kamer 1910/11, *bladz.* 1369.

Hand. id. 1^e Kamer 1910/11, *bladz.* 209, 265, 397.

WIJ WILHELMINA ENZ . . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, 1911.

dat het wenschelijk is de artikelen XXVI en XXVII der wet van 22 Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 141) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel XXVI der wet van 22 Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 141) worden de woorden „binnen vijf jaren na de inwerkingtreding van deze wet” vervangen door het woord „nader”.

2. Artikel XXVII der wet van 22 Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 141) wordt gelezen als volgt:

„Een voorstel van wet tot nadere regeling van het bepaalde omtrent de vakken van de faculteit der Godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteiten wordt nader bij de Staten-Generaal ingediend.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den Februari 1911.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.
(*Uitgeg.* 24 Febr. 1911.)

9 Februari 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het verbreden van de Nachtegaalstraat te Utrecht. S. 55.

9 Februari 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het verplaatsen van markten naar het Paardenveld en naar het Vreeburg te Utrecht. S. 56.

9 Februari 1911. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende attestatiën de vita voor West-Indische gepensioneerden.

Als gevolg van het inwerking treden van de wetten van 7 November 1910, houdende regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der Koloniën Suriname en Curaçao (Nederlandsch Staatsblad 1910, n°. 315 en 316) zal in den vervolge de betaalbaarstelling van de in Nederland te betalen pensioenen en van de daarmede gelijkstaande onderstanden, toegekend ten laste van de geldmiddelen van genoemde Koloniën, welke tot nu toe bij bevelschriften geschiedde, voortaan plaats vinden door middel van betaalsrollen, zoodat de West-Indische gepensioneerden — evenals de Oost-Indische — voortaan bij de betaalmeesters, in stede van bij het departement van Koloniën eene attestatie de vita zullen moeten overleggen ten einde hun pensioen of onderstand te kunnen ontvangen.

Ten gevolge van deze nieuwe regeling kan voor de West-Indische gepensioneerden het thans in gebruik zijnde model attestatie de vita niet meer dienen en wordt daarvan voortaan een ander model vereischt, waarop tevens eene quitantie voor het te ontvangen bedrag voorkomt.

Deze nieuwe West-Indische attestatie de vita

zal ter onderscheiding van de andere worden gedrukt met bruinen inkt.

Aangezien deze attestatiën benodigd zullen zijn voor de betaling van de West-Indische pensioenen en onderstanden welke o. a. reeds ongeveer 22 Maart a. s. plaats heeft en het opmaken en onderteekenen van die stukken door den Burgemeester van de woonplaats van de(n) gepensioneerde behoort te geschieden op of na den 1^{en} van die maand, heb ik de eer U. H. E. G. te verzoeken, de burgemeesters reeds nu met het vorenstaande in kennis te willen stellen, opdat van nu af geen oude modellen meer worden uitgereikt.

Zoodra de attestatiën de vita overeenkomstig het nieuwe model zullen zijn gedrukt, zal de Minister van Koloniën, op wiens verzoek vorenstaande uitnodiging geschiedt, de noodige exemplaren aan U. H. E. G. doen toekomen, om ze aan de gemeentesecretariën na aanvraag te verstrekken.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

10 Februari 1911. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent het verleen van teruggaaf van accijns voor suiker, gebezigd voor de bereiding van eetwaren en dranken, die naar het buitenland worden uitgevoerd. S. 57.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 18 Januari 1911, n°. 98, Afdeling Accijnzen;

Gezien artikel 83 der Suikerwet en artikel XV der wet van 24 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 248);

Den Raad van State gehoord (advies van 31 Januari 1911, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën van 6 Februari 1911, n°. 50, afdeling Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Artikel 10 van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1897 (*Staatsblad* n°. 186) wordt gelezen als volgt:

„Het is verboden het gehalte, het bruto of het netto gewicht te hoog of te laag aan te geven.

Verschillen van niet meer dan 5 ten honderd van hetgeen is aangegeven, worden niet als overtreding van dit verbod beschouwd.”

Onze Minister van Financiën is belast met

uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 10den Februari 1911.
(get.) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 23 Febr. 1911.)

10 Februari 1911. ARREST van den Hoogen Raad:

Onder de werkelijke waarde, waarvan art. 40 Onteig.wet gewaagt, kan niet gebracht worden de waardevermeerdering teweeggebracht door niets anders dan hetgeen de onteigenaar zelf aanlegt.

Geen wetsbepaling dwingt den rechter zich te richten naar de prijzen die in de omgeving voor soortgelijke terreinen worden besteed en niettegenstaande het aanbod door de onteigene partij gedaan blijft de rechter vrij in de bepaling der waarde van het te onteigenen goed.

De Hooge Raad enz.:

Overwegende, dat door eischeresse tegen het bestreden vonnis als middelen van cassatie zijn aangevoerd:

I. Schending of verkeerde toepassing van de artt. 151 en 161 der Grondwet, de artt. 27, 37 en 40 der wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. 125), 59, 235 en 236 B. R., 20 der wet van 18 April 1827 (Stbl. 20) op de samenstelling der Rechterlijke Macht en het beleid der Justitie, 1960, 1962 en 1963 B. W. en voor zooveel noodig ook van de artt. 27 en 28 der Woningwet, doordien de Rechtbank bij de vaststelling der schadeloosstelling:

A. ten aanzien van *alle* de onbebouwde percelen van eischeres ten onrechte geen rekening heeft gehouden met de *algemeene exploitatie* waarde dier percelen, d. i., met de waarde die de bedoelde landerijen hebben voor *verschillende* wijzen van exploitatie, meer bijzonder voor ondernemingen van industrieele, commercieele en particulieren aard als die waarvoor zij onteigend worden — haven en bouwterrein exploitatie — en welke niet bepaald en in geen geval uitsluitend tot den werkring eener gemeente behooren;

B. ten aanzien van de percelen Rotterdam (Charlois) sectie A, nos. 178, 179, 182, 183, 184, 185, 186, 654, 609 en 1480, ten onrechte ook geen rekening heeft gehouden — terwijl de Rechtbank ten aanzien van de percelen Rotterdam (Charlois) Sectie A, nos. 1475 en 1479 daarbij zonder eenigen grond en dus

mede ten onrechte is afgeweken zelfs van de minste waardeering van de meerderheid der deskundigen — met de zoogenaamde „*overgangswaarde*” tusschen die van cultuurland en bouwterrein, m. a. w. met de *verhoogde reële waarde*, de meerdere ruil- of verkoopswaarde boven de gebruiks- of cultuurwaarde, welke de evenbedoelde landerijen sedert lang bezitten als noodzakelijk gevolg van hunne ligging binnen het uitbreidingssterrein der nabij de bebouwingen, havenwerken, handelsinrichtingen en industriele ondernemingen van eene zich voortdurend naar alle zijden en meestendeels naar het westen uitbreidende handels- en havenstad, welke verhoogde reële waarde wordt weergevonden in de prijzen, die:

1°. gedurende een aantal jaren aan deze onteigening *voorafgaande*, zoo door de gemeente Rotterdam zelfe voor terreinen onmiddellijk naast deze percelen gelegen, als door anderen voor naasten in de omgeving en zeer veel verder gelegen terreinen zijn besteed geworden;

2°. ook *thans* door de gemeente Rotterdam zelfe bij deze onteigening voor de rondom deze percelen gelegen terreinen in der minne zijn betaald geworden; en volgens eigen erkenning der gemeente Rotterdam, blijkens haar aanbod voor schadeloosstelling boven de cultuurwaarde ook aan de onderwerpelijke percelen behoort te worden toegekend;

C. ten aanzien van *alle* de onbebouwde percelen van eischeres ten onrechte als van groot gewicht heeft doen gelden de omstandigheid „dat zij niet zijn opgenomen in het ingevolge art. 28 der Woningwet door de gemeente Rotterdam gemaakt plan van uitbreiding”, door welke omstandigheid volgens de Rechtbank — mede ten onrechte — de mogelijkheid zou zijn afgesneden dat de onderwerpelijke percelen waarde als gewoon bouwterrein verkrijgen, en zulks terwijl van algemeene bekendheid is dat door den Raad der gemeente Rotterdam voor den geheelen linker Maasoever *nimmer* een zoodanig uitbreidingsplan is *opgemaakt en vastgesteld*, doch daaraan juist een *gedeelte is ondergeschoven* in den vorm van het in 1907 eindelijk openbaar gemaakt plan voor den aanleg der Waalhaven cum annexis, hetwelk tegelijkertijd *uitbreiding der stedelijke bebouwing* beoogt en omvat en daarin zelf een *groot gedeelte* der percelen van eischeres daarvoor heeft *begrepen*;

D. ten aanzien van de percelen Rotterdam (Charlois) Sectie A, nos. 178, 179, 182, 183, 184, 185 en 186 ten onrechte — hebbende de Rechtbank voor *andere* in de nabijheid gelegen percelen die omstandigheid dan ook te recht

niet in rekening geleden — heeft aangenomen, dat de tegenwoordige zelfs in het geheel niet nader aangeduide „bouwverordening”, aan de exploitatie van deze perceelen als bouwterrein in den weg staat, en dan ook in het geheel niet heeft aangegeven *waarom* en in *hoever* zulks het geval zoude zijn, ondanks door alle deskundigen eene waardeering met inachtneming der plaatselijke verordeningen en van de daaruit eventueel voor de eischeres voortvloeiende bezwaren is gedaan;

II. Schending of verkeerde toepassing van de artt. 161 der Grondwet, 37 en 40 der wet van 28 Aug. 1851 (*Staatsblad* 125) en van de artt. 16 en 48 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65) tot vaststelling van bepalingen betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisrechten, door te beslissen dat van het perceel Rotterdam (Charlois) sectie A, n°. 1479 een strook ter breedte van 10 M. *in geen geval* voor bebouwing in aanmerking kan komen wegens de nabijheid der begraafplaats, en zulks ofschoon:

1°. door Ged. Staten verlof tot bouwen kan worden verleend; 2°. binnen bedoelde strook Noordwaarts doorgetrokken reeds bebouwing wordt aangetroffen; 3°. bedoeld perceel zich zuidwaarts verder uitstrekt dan 35 M. ten zuiden der bedoelde begraafplaats; — met welke beslissing alzoo bovendien en mede ten onrechte de werkelijke waarde van dat perceel door de Rechtbank te laag is gesteld;

O. dat door incidenteel eischer als middel van cassatie is aangevoerd:

Schending of verkeerde toepassing van de artt. 3, 4, 42 en 50 der wet van 28 Aug. 1851 (*Staatsblad* 125) en 56 B. R., door hem medeverweerder te veroordeelen in de proceskosten gevallen op zijne interventie, ofschoon: door hem ten dage bestemd voor het nemen der eindconclusiën slechts is gevorderd zooveel als hem destijds rechtens toekwam, hem door den principalen verweerder geen afzonderlijk aanbod voor schadeloosstelling was gedaan, hetwelk hij trouwens ten gevolge van de tusschen de principale partijen voortgezette procedure niet kon ontvangen, en de voor de eischeres in cassatie bepaalde schadevergoeding minder bedroeg dan het aan haar gedaan aanbod;

Ten aanzien van het eerste der door eischeresse aangevoerde middelen:

O met betrekking tot onderdeel a.: dat blijkens inhoud en toelichting van dit onderdeel zijne strekking is te betoogen dat de Rechtbank bij de bepaling der waarde der te onteigenen perceelen rekening had moeten houden met het te ondernemen werk;

dat evenwel de Rechtbank dezen factor te recht buiten aanmerking heeft gelaten omdat, overeenkomstig de strekking der Onteigeningswet onder de werkelijke waarde, waarvan art. 40 gewaagt, niet gebracht kan worden de waardevermeerdering teweeggebracht door niets anders dan hetgeen de onteigenaar zelf aanlegt;

O. ten aanzien van onderdeel b.: dat in de 9^e en 10^e rechtsoverweging van het bestreden vonnis uitvoerig wordt aangetoond dat en waarom in *het algemeen* mogelijke verandering van bestemming in aanmerking komt bij de waardebepaling der op den linker Maasoever gelegen gronden binnen de gemeente Rotterdam; dat in de 11^e tot 14^e overweging wordt betoogd dat desniettemin ten aanzien van de *onderhavige* perceelen met zoodanige bestemming geen rekening kan worden gehouden, in hoofdzaak op grond van de — wegens hunne ligging verklaarbare — niet opnemings dier terreinen in het uitbreidingsplan van Rotterdam en de afwezigheid van omstandigheden, buiten den havenaanleg, die opnemings dier gronden in dat plan binnen afzienbaren tijd zouden aannemelijk maken; dat de Rechtbank deze gronden ten aanzien van de westelijk gelegen perceelen (de nos. 178, 179, 182—186) nog eens herhaalt in de hieronder sub c ter sprake komende 18^e overweging en dan verder ten opzichte van de 5 overige onbebouwde, oostelijk gelegen perceelen, — in verband met de richting waarin de verdere bebouwing van Oud-Charlois verwacht wordt zich te zullen voortzetten — aanneemt dat ook deze perceelen voor bebouwing niet in aanmerking komen, doch alleen met betrekking tot 2 dier perceelen, nos. 1475 en 1479, de mogelijkheid van bebouwing binnen afzienbaren tijd aannemelijk acht, zij het al dat daarbij groote bezwaren zijn te overwinnen en geschikter terreinen beschikbaar zijn, — om welke redenen de Rechtbank aan die beide perceelen eene hoogere waarde dan die van zuiver cultuurland toekent, daarbij in aanmerking nemende dat door eischer zelf vóór de onteigening prijzen waren aangeboden die de waarde van cultuurland te bovengaan;

O. dat uit dit alles volgt dat, waar thans in cassatie wordt beweerd dat, in strijd met de, in de omgeving door de gemeente Rotterdam en anderen bestede prijzen en blijkens het aanbod van de gemeente aan de thans onteigende partij, aan de onteigende perceelen niet of in te beperkte mate eene hoogere waarde dan cultuurwaarde is toegekend — eischeresse op feitelijke en dus in cassatie

niet in aanmerking komende gronden opkomt tegen de door de Rechtbank gedane waardeering; dat voorts geen wetsbepaling den rechter dwingt zich te richten naar de prijzen die in de omgeving voor soortgelijke terreinen worden besteed, terwijl eindelijk eischeresse uit het oog verliest dat niettegenstaande het aanbod door de onteigenende partij gedaan de rechter vrij blijft in de bepaling der waarde van het te onteigenen goed, en hij dus door eene lagere waarde dan de aangeboden aan te nemen geenszins kan hebben geschonden de in het middel aangehaalde artikelen, met name die omtrent het bewijsrecht;

O. met betrekking tot onderdeel *c.*: dat dit blijkens de toelichting gericht is tegen de achttiende rechtsoverweging van het bestreden vonnis, alwaar de Rechtbank aldus overweegt: dat „waar als vaststaande moet worden aangenomen dat de tegenwoordige bouwverordening aan de exploitatie van deze niet in het uitbreidingsplan der gemeente opgenomen perceelen als bouwterrein in den weg staat, terwijl terreinen die wel in dat plan zijn opgenomen in zeer ruime mate nog ter bebouwing beschikbaar zijn, de ligging van deze perceelen niet van dien aard is dat binnen afzienbaren tijd wijziging in die omstandigheden is te verwachten of zelfs wenschelijk zal moeten worden geoordeeld”;

O. dat de strekking dezer woorden, voor zoover daartegen bij dit onderdeel wordt opgekomen geene andere is dan dat ingeval het uitbreidingsplan eener gemeente overeenkomstig art. 28 der Woningwet is vastgesteld, aan gronden welke, als die waarvan in dit geding de onteigening gevraagd is, daarin niet zijn opgenomen, eerst dan waarde als bouwterrein kan worden toegekend wanneer zij ter uitbreiding van de bebouwde kom der gemeente zoodanig zijn gelegen, dat bij een juist inzicht der Overheid hunne opneming in het uitbreidingsplan binnen niet al te langen tijd waarschijnlijk is te achten, wat dan, op grond van het beschikbaar zijn van vele gunstiger gelegen terreinen, voor de in dit geval te onteigenen perceelen wordt uitgesloten verklaard;

dat deze beschouwing niet steunt op des rechters opvatting omtrent de betekenis van als geschonden of verkeerd toegepast aangehaalde artikelen, inzonderheid van art. 28 der Woningwet, maar op des rechters waardeering in de eerste plaats van den feitelijken toestand door de uitvoering van dat wetsartikel in het leven geroepen en in de tweede plaats van de ligging der te onteigenen perceelen ten op-

zichte van de bebouwde kom der gemeente Rotterdam;

O. dat ter bestrijding van dat oordeel in cassatie geen beroep kan worden gedaan op feiten die van algemeene bekendheid heeten te zijn, noch op het doel dat de onteigenende partij bij den aanleg van de Waalhaven met betrekking tot deze terreinen voor oogen heeft en bereikbaar acht;

O. ten aanzien van onderdeel *d.*: dat dit blijkens de toelichting mede gericht is tegen de zooveen woordelijk aangehaalde 18^e rechtsoverweging;

dat de strekking van dit onderdeel geene andere zijn kan dan te klagen of hierover dat de Rechtbank zekere bepalingen der tegenwoordige bouwverordening van Rotterdam verkeerd heeft toegepast, of hierover dat zij bepalingen dier verordening heeft toegepast hoewel, als in strijd met de wet of uit anderen hoofde, niet verbindend;

dat evenwel, nu in het middel geen enkele bepaling dier verordening wordt aangehaald, de gegrondheid der klacht niet kan worden onderzocht;

O. met betrekking tot het tweede principale middel:

dat de Rechtbank van perceel 1479 in de 31e rechtsoverweging de waarde bepaalt op f 9000 er onder meer op lettende dat daarvan een strook ter breedte van 10 M. wegens de nabijheid der begraafplaats voor bebouwing in geen geval kan in aanmerking komen, terwijl het perceel in zijn geheel als zuiver cultuurland een waarde zou hebben van f 6200;

O. dat weliswaar art. 16 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n° 95), betrekkelijk het begraven van lijken, de mogelijkheid om binnen zekeren afstand van een begraafplaats te bouwen niet absoluut uitsluit, doch behoudens beroep op de Kroon afhankelijk stelt van het verlot van Ged. Staten;

O. dat echter uit de door de Rechtbank gebezigde woorden geenszins voortvloeit dat zij die bepaling anders zou hebben opgevat, daar hare bedoeling blijkbaar geene andere is geweest dan om te doen uitkomen dat op het oogenblik der onteigening bij de waardebepaling in geen geval rekening is te houden met eene geheel onzekere mogelijkheid;

Ten aanzien van het incidenteele middel:

O. dat in de procedure tusschen den tegenwoordigen verweerder als eischer en de eischeresse in cassatie als gedaagde, en waarin door eerstgenoemde aan de laatste een aanbod was gedaan hooger dan de schadeloosstelling haar door de Rechtbank bij het bestreden vonnis

toegekend, de partij Blok als intervenient was toegelaten;

dat de tegenwoordige verweerder (de Burge-meester van Rotterdam) bij conclusie van 15 Dec. 1910 had gesteld dat aan dezen intervenient als huurder van de bovengenoemde perceelen 178, 179, 182—186, waarvan de huur zou eindigen 24 Dec. 1911, niet meer toekwam dan f 400 zijnde één jaar huur, welke som in zijn aanbod was begrepen, terwijl door intervenient bij conclusie van dienzelfden dag op diezelfde gronden was beweerd dat hem eene schadeloosstelling toekwam van f 800 of twee jaren huur, en door hem een zelfstandige eisch op die bewering was gegrond;

dat de Rechtbank bij haar thans bestreden vonnis van 5 Jan. 1911 heeft overwogen in de 23e rechtsoverweging: „dat, zooals uit de bovenvermelde feitelijke overwegingen voortvloeit de huurtijd voor alle genoemde perceelen met Kerstmis 1911 zal zijn afgelopen, zoodat aan den huurder als schadeloosstelling slechts zal mogen worden toegekend het bedrag van één jaar huur, daar immers het tijdstip van de uitspraak van het vonnis te dien aanzien beslissend moet worden geacht, zoodat het aanbod van eischer in dit opzicht voldoende is en aan den intervenient Blok,

die vergoeding over twee jaar huur heeft gevorderd, zijne vordering voor het meerdere zal moeten worden ontzegd”; dat de Rechtbank eene dienovereenkomstige beslissing heeft gegeven met veroordeeling van dezen intervenient in de kosten op zijne interventie gevallen;

O. dat waar aan dezen intervenient niet een afzonderlijk aanbod is geschied, de bepaling van art. 50 der Onteigeningswet niet in aanmerking kan komen bij de regeling der proceskosten, terwijl de veroordeeling van den intervenient als in het ongelijk gestelde partij in de kosten op zijne interventie gevallen geheel voldoet aan het in verband met art. 4 der Onteigeningswet ten deze toepasselijke art. 56 B. R.;

O. dat derhalve geen der aangevoerde middelen tot cassatie kan leiden;

Verwerpt zoowel het principaal als het incidenteel beroep in cassatie;

Veroordeelt in de zaak ten principale de eischeresse in de kosten der procedure in cassatie;

in het incidenteel geding den incidenteele eischer in de kosten der procedure in cassatie.

(W. v. 't R.)

11 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 58.

Bij deze wet wordt het VIDE hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het *Departement van Marine*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

EERSTE AFDEELING. Militaire uitgaven. Actieve zeemacht.

1 ^o	Onderafd.	Kosten van beheer en administratie.	f	437,943.52
2 ^o	„	Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen en inrichtingen.	„	7,871,056.50
3 ^o	„	Personeel der zeemacht	„	5,583,383.19*
4 ^o	„	Militaire Hydrographie	„	18,574.97*
5 ^o	„	Pensioenen, onderstanden, wachtgeld, enz.	„	2,914,786.—
			f	16,825,744.19

TWEDE AFDEELING. Niet-militaire uitgaven. Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting en hydrographie.

1 ^o	Onderafd.	Loodswezen, betonning, bebakening en verlichting . . .	f	2,963,257.92
2 ^o	„	Hydrographie	„	46,245.85
3 ^o	„	Pensioenen, onderstanden, wachtgeld, enz.	„	319,042.—
			f	3,328,545.77

DERDE AFDEELING. Onvoorzien uitgaven . . . . . f 60,000.—

Totaal van het VIDE hoofdstuk . . f 20,214,289.96

11 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 59.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk B der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het Departement van Financiën, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1°	ARD. : Kosten van het Departement	f	358,777.50
2°	„ Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld, van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam	„	88,725.—
3°	„ Kosten van 's Rijks schatkist	„	114,296.—
4°	„ Kosten van het Muntwezen	„	323,735.—
5°	„ Kosten van administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.	„	7,061,218.—
6°	„ Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de successie, de hypotheeken en het kadaster, de vermogensbelasting, de Staatsloterij, de domeinen onder beheer van het Departement van Financiën, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen.	„	2,574,596.—
7°	„ Kosten der Eerediensten	„	1,971,417.08 ^s
8°	„ Kosten van den Pensioenraad, pensioenen, enz.	„	1,343,681.75
9°	„ Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgeld, onderstanden, gratificatiën en toelagen	„	13,037,535.—
10°	„ Onvoorziene uitgaven	„	86,000.—

Totaal van het VIIde hoofdstuk B . . . . f 26,894,931.33^s

11 Februari 1911. WET, tot goedkeuring van den onderhandschen verkoop aan de gemeente Maastricht van het perceel Staatsgrond nabij het slachthuis te Maastricht, kadastraal bekend sectie D n°. 849, gedeeltelijk, groot 18,87 Ares. S. 60.

11 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het twaalfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 61.

Bij deze wet wordt het XIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende de onvoorziene uitgaven, vastgesteld op f 50,000. S. 61.

11 Februari 1911. WET, houdende aanvulling van artikel 21 der „Weduwenwet voor de ambtenaren 1890” en van artikel 92 der Ongevallenwet 1901”. S. 62.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1910/11, n°. 133, 1—5.
Hand. id. 1910/11, bladz. 1370.

Hand. id. 1° Kamer 1910/11, bladz. 211, 421.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat de wenschelijkheid is gebleken eener aanvulling van artikel 21 der „Weduwenwet voor de ambtenaren 1890” en van artikel 92 der „Ongevallenwet 1901”;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In artikel 21 der „Weduwenwet voor de

ambtenaren 1890” en in artikel 92 der „Ongevallenwet 1901” wordt achter het bepaalde sub c het volgende ingevoegd:

C¹ in schuldbrieven van gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen in Nederlandsch-Indië.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 11den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 4 Maart 1911.)

11 Februari 1911. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1911. S. 63.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge de wet van 3 December 1874 (Staatsblad n°. 193), houdende bepalingen omtrent het beheer der gelden bestemd tot voltooiing van het vestingstelsel, eene afzonderlijke begrooting van de uitgaven voor dit onderwerp, voor den dienst 1911, bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, aangewezen bij de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), wordt voor den dienst van 1911 vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedden, toelagen en daggelden voor tijdelijk in dienst zijnde civiele ingenieurs, opzichters en teekenaars, toelagen voor officieren en opzichters der genie, reis- en verblijfkosten, bureel- en locaalbehoefden, aankoop van instrumenten, kaarten en verdere benodigdheden . . . . . f 40,000.

Art. 2. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Nieuwe Hollandse Waterlinie*:

1°. verbeteren van inundatiemiddelen in de geheele linie;

2°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele linie. ----- f 2,725.

Art. 3. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van den Helder*:

1°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele stelling;

2°. maken van eenvoudige scherf-vrije onderkomens van beton in eenige werken van de stelling. ----- f 500.

Art. 4. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van Amsterdam*:

1°. onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling;

2°. maken van aardwerken, zand-ophoogingen, metsel- en betonwerk, enz. voor verschillende werken in de stelling;

3°. maken van bomvrije gebouwen met toebehooren in verschillende werken in de stelling;

4°. maken van pantseringen voor verschillende werken in de stelling;

5°. ophoogen en maken van wegen en inundatiekaden en maken van bruggen en steigers;

6°. inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen;

7°. maken van loodsen, munitie- en buskruitmagazijnen;

8°. aanleg van beplantingen;

9°. verschillende verbeteringen

van ondergeschikt belang aan werken in de geheele stelling;

10°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van de drinkwatervoorziening;

11°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van het inrichten van groepdepots en sectorparken. ----- f 588,400.

Art. 5. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van 't Hollandsch Diep en het Volkerak*:

verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de positiën van *Willemstad en Ooltgensplaat*. ----- 3,100.

Art. 6. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van de Monden der Maas en van het Haringvliet*:

verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de stelling. ----- 500.

Art. 7. Materieel der genie voor het instaat van verdediging brengen der werken in verschillende stellingen . . . . . 26,940.

Art. 8. Telegraphische en telephonische verbinding van verdedigingswerken en posten 17,185.

Art. 9. Doen van voorzieningen, opmetingen, waterpassingen, grond-boringen, enz. in de verschillende liniën en vestingen, alwaar, ingevolge de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), werken tot voltooiing van het vestingstelsel aangelegd of verbeterd moeten worden en voor welke in de voorgaande artikels geene gelden zijn uitgetrokken . . . . . 2,000.

Art. 10. Onvoorziene uitgaven . 50,000.

Totaal . . . . . f 781,300.

2. Tot dekking der uitgaven begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, wordt aangewezen:

a. de som van *viijfhonderd zes en seventig duizend twee honderd gulden* beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting

ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1910;

c. De toevallige baten, welke gedurende het jaar 1911 uit den aanleg der vestingwerken kunnen voortvloeien.

3. Wanneer het bedrag uitgetrokken bij een der artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 van Artikel 1 dezer wet ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit artikel 10 van hetzelfde Artikel 1 worden aangevuld.

4. Op artikel 10 van Artikel 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1911

behoorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere artikelen van genoemd artikel en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 11den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLLIN.
(Uitgeg. 24 Febr. 1911.)

11 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 64.

Bij deze wet wordt het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het *Departement van Oorlog*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e	Afd.: Kosten van het Departement.	f	281,868.—
2 ^e	„ Bezoldiging van het personeel der staven van het leger	„	264,625.—
3 ^e	„ Bezoldiging van het personeel der militaire administratie	„	286,550.—
4 ^e	„ Bezoldiging van het personeel der verschillende wapens, der landweeer en van op proef in dienst gestelde jongelingen	„	6,986,581.—
5 ^e	„ Kosten van voeding van onderofficieren en soldaten en van op proef in dienst gestelde jongelingen.	„	3,175,780.—
6 ^e	„ Kosten van kleeding en uitrusting van onderofficieren en soldaten en van op proef in dienst gestelde jongelingen, van ledergoed en paardetuig en van onderhoud van wapenen.	„	2,575,441.—
7 ^e	„ Kosten van huisvesting, stalling, nachtilgging en reiniging	„	769,200.—
8 ^e	„ Aanschaffing, voeding en verzorging van paarden	„	1,893,561.—
9 ^e	„ Studiën, onderwijs en oefeningen.	„	757,095.—
10 ^e	„ Administratiekosten.	„	147,024.—
11 ^e	„ Verschillende uitgaven bij de staven en diensten en de wapenkorpsen	„	678,544.—
12 ^e	„ Geneeskundige dienst.	„	960,485.—
13 ^e	„ Inrichtingen van onderwijs.	„	489,601.—
14 ^e	„ Centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting en militaire verplegingsinrichtingen; aanschaffing en onderhoud van kampementsgoederen en velduitrusting	„	448,983.—
15 ^e	„ Artillerie-inrichtingen, aanschaffing en bewaring van artilleriematerieel, zoomede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie	„	2,501,870.—
16 ^e	„ Militaire verkenningen en Topografische Inrichting.	„	120,742.—
17 ^e	„ Dienst der Genie	„	790,090.—
18 ^e	„ Kosten van verplaatsing van personen en goederen.	„	298,098.—
19 ^e	„ Subsidiën, gratificatiën en verdere uitgaven van bijzonderen aard.	„	120,055.—
20 ^e	„ Nonactiviteits-traktementen, pensioenen en daartoe betrekkelijke uitgaven, onderstanden, lijfrenten, toelagen en wachtgelden	„	3,601,204.—
21 ^e	„ Wapen der marechaussee	„	411,195.—
22 ^e	„ Buitengewone uitgaven	„	1,026,605.—
23 ^e	„ Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
24 ^e	„ Voltooiing van het vestingstelsel.	„	576,200.—
	Totaal van het VIIIste Hoofdstuk	f	29,211,397.—

13 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 65.

Bij deze wet wordt het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het Departement van Waterstaat, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^o Afd.:	Kosten van het Departement	f	181,150.—
2 ^o „	Waterstaat	„	11,424,113.21
3 ^o „	Spoorwegen	„	3,821,040.—
4 ^o „	Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën enz.	„	300,800.—
5 ^o „	Onvoorziene behoeften	„	40,000.—
6 ^o „	Posterijen	„	21,834,371.—

Totaal van IXde hoofdstuk . . . . . f 37,601,474.21

13 Februari 1911. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van verbetering in de ligging van den spoorweg van *Rijnsburg* naar *Noordwijk*. S. 66.

18 Februari 1911. WET, tot verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. (Uitbreiding Staatsmijnveld.) S. 67.

Tengevolge van de verhooging van een artikel bij deze wet wordt het totaal der IIIde afdeling en het eindcijfer van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 verhoogd met f 300,000.

13 Februari 1911. WET, tot uitbreiding van het Staatsmijnveld. S. 68.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, dat het Staatsmijnveld worde uitgebreid;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De ontginning van steenkolenmijnen in de terreinen der provincie *Limburg*, welke op de bij deze wet behoorende kaart met geel en rood zijn aangeduid, zal geschieden van Staatswege.

2. De in artikel 1 bedoelde terreinen zijn begrensd als volgt:

ten zuiden door de noordgrens van het bij Koninklijk besluit van 18 Februari 1877 n°. 24 in concessie gegeven veld „Vereeniging”;

ten zuidwesten door de noordoostelijke grens van het terroin, omschreven in artikel 2 sub A van de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 170) betreffende exploitatie van Staatswege van steenkolenmijnen in *Limburg*;

ten noorden en ten oosten door de Duitsche grens.

3. De bepalingen van de in artikel 2 aangehaalde wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 170) zijn op de in dat artikel omschreven

terreinen van toepassing met uitzondering van de artikelen 3 en 4 dier wet.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 13den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 3 Maart 1911.)

13 Februari 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Sneek*, dd. 13 Augustus 1910, n°. 5, houdende eene afwijzende beschikking op het verzoek van de firma A. M. KUYT, te *Sneek*, om wijziging van twee voorwaarden, haar opgelegd bij besluit van voornoemd College, dd. 7 Juni 1909, n°. 3, waarbij voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene bewaarplaats voor lompen en beenderen op perceel kadastraal bekend gemeente *Sneek*, sectie B, n°. 3484 aan het Kleinzand. S. 69.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 Januari 1911, n°. 5H, afdeling Arbeid, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Sneek*, dd. 13 Augustus 1910, n°. 5, houdende eene afwijzende beschikking op het verzoek van de firma A. M. KUYT, te *Sneek*, om wijziging van twee voorwaarden, haar opgelegd bij besluit van voornoemd college, dd. 7 Juni 1909, n°. 5, waarbij voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene bewaarplaats voor lompen en beenderen op perceel kadastraal bekend gemeente *Sneek*, sectie B, n°. 3484, aan het Kleinzand;

Overwegende, dat elke beslissing, ingevolge artikel 12, 2de lid, der Hinderwet genomen, ook wanneer die beslissing eene weigering bevat, behoort te worden afgekondigd, zooals

blijkt uit art. 15 der wet, krachtens welk artikel binnen 14 dagen na de afkondiging beroep bij Ons openstaat niet alleen voor belanghebbenden, wanneer een verzoek om ontslagen te worden van de naleving van gestelde voorwaarden wordt toegestaan, maar ook voor den verzoeker, wanneer op zijn verzoek afwijzend wordt beschikt; dat derhalve het besluit van Burgemeester en Wethouders van Sneek, dd. 13 Augustus 1910, n°. 5, had behooren te worden afgekondigd;

dat deze afkondiging niet is geschied;

Overwegende, dat tegen eenbesluit, genomen ingevolge artikel 12, 2de lid, der Hinderwet, krachtens artikel 15 dier wet beroep moet kunnen worden ingesteld;

dat indien zoodanig besluit niet is afgekondigd, het in strijd met de wet voor onvatbaar is geworden en alzoo op grond van strijd met de wet behoort te worden vernietigd;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 31 Januari 1911, n°. 20);

Gelet op het nader rapport aan Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 Februari 1911, n°. 112H, afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Burgemeester en Wethouders van Sneek, dd. 13 Augustus 1910, n°. 5, houdende eene afwijzende beschikking op het verzoek van de firma A. M. KUYT, te Sneek, om wijziging van twee voorwaarden, haar opgelegd bij besluit van voornoemd College, dd. 7 Juni 1909, n°. 8, waarbij voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene bewaarplaats voor lompen en beenderen op perceel kadastraal bekend gemeente Sneek, sectie B, n°. 3484 aan het Kleinzand, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 13den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 25 Febr. 1911.)

13 Februari 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Twisk, dd. 22 Juli 1910, n°. 172, waarbij aan W. LEEUW te Twisk vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene stoomgraanmalerij in perceel Kom n°. 127 te Twisk. S. 70.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 Januari 1911, n°. 31 H., Afdeeling Arbeid, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Twisk, dd. 22 Juli 1910, n°. 172, waarbij aan W. LEEUW te Twisk vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene stoomgraanmalerij in perceel Kom n°. 127 te Twisk;

Overwegende, dat naar luid van artikel 6, laatste lid, en van artikel 8, 3de lid, der Hinderwet had behooren te zijn zorg gedragen, dat de daarbedoelde aankondigingen ook in de gemeente *Opperdoes* waren geschied, vermits de kring, bedoeld in artikel 5, sub 3, der Hinderwet, zich ook in laatstgenoemde gemeente uitstrekt;

dat deze aankondigingen in de gemeente *Opperdoes* echter zijn nagelaten;

Overwegende, dat tengevolge van dit verzuim het besluit van Burgemeester en Wethouders van Twisk, dd. 22 Juli 1910 n°. 172, niet voldoet aan de eischen, aan een dergelijk besluit bij de Hinderwet gesteld;

dat voorts van een besluit, genomen ingevolge artikel 8 der Hinderwet, krachtens artikel 15 dier wet beroep moet kunnen worden ingesteld;

dat, indien zoodanig besluit niet of niet volledig is afgekondigd, het in strijd met de wet voor beroep omvatbaar is geworden en alzoo op grond van strijd met de wet behoort te worden vernietigd;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 31 Januari 1911, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 Februari 1911, n°. 118 H., Afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Burgemeester en Wethouders van Twisk, dd. 22 Juli 1910, n°. 172, waarbij aan W. LEEUW te Twisk vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene stoomgraanmalerij in perceel Kom n°. 127 te Twisk, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 13den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 25 Febr. 1911.)

18 Februari 1911. WET, tot vaststelling van het tiende Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 71.

Bij deze wet wordt het Xde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e	AFD.: Kosten van het Departement	f	196,150.—
2 ^e	„ Landbouw	„	2,805,584.50*
3 ^e	„ Nijverheid	„	4,321,677.—
4 ^e	„ Handel	„	174,375.—
5 ^e	„ Arbeid	„	516,985.—
6 ^e	„ Arbeidersverzekering	„	535,000.—
7 ^e	„ Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën en toelagen (met uitzondering van die, welke komen ten laste van het Staatsmijnbedrijf).	„	56,910.—
8 ^e	„ Onvoorzien behoeften	„	50,000.—
	Totaal van het Xde Hoofdstuk	f	8,656,861.50*

18 Februari 1911. WET, tot verhooging en aanvulling van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. (Aankoop van vast goed in Drenthe onder Odoorn.) S. 72.

Bij deze wet wordt de tekst van een art. gewijzigd en dit art. verhoogd.

Ten gevolge van het vorenstaande wordt het totaal der IIde afdeling en het eindcijfer van voormeld hoofdstuk verhoogd met f 30.000.

14 Februari 1911. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Slie-drecht van 30 Januari 1911, strekkende tot benoeming van mej. J. VAN OUWERKERK tot onderwijzeres aan de openbare lagere school n°. IV aldaar. S. 73.

Geschorst tot 1 April 1911.

14 Februari 1911. WET, houdende definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1911. S. 74.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1911, voor zooveel de uitgaven betreft, definitief vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e	AFD.: Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst	f	191,070.—
2 ^e	„ Justitie en politie	„	399,793.—
3 ^e	„ Schutterij te Paramaribo	„	6,825.—
4 ^e	„ Administratie van financiën	„	3,245,092.—
5 ^e	„ Immigratie en kolonisatie	„	69,165.—
6 ^e	„ Eeredienst, onderwijs, wetenschappelijke betrekkingen, inrichtingen en ondernemingen, armenzorg en burgerlijke geneeskundige dienst	„	942,731.—
7 ^e	„ Bouwdepartement	„	952,116.—
8 ^e	„ Koloniale vaartuigen, betonning, bebakening, seinwezen en brandweer	„	364,147.—
9 ^e	„ Koloniale spoorwegen en exploratie van het Lawagebied en telefoonwezen	„	710,653.—
10 ^e	„ Pensioenen, wachtgeld, onderstanden en toelage	„	288,100.—
11 ^e	„ Onvoorzien uitgaven	„	50,000.—
		f	7,219,692.—

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijving van- en betaling uit de onvoorzien uitgaven.

Bij art. 4 worden tot gøedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Directe en indirecte belastingen.

B. Inkomsten van onderscheiden aard.

C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale gøedmiddelen.

14 Februari 1911. WET, houdende definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1911. S. 76.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1911, voor zoover de uitgaven betreft, definitief vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

Curaçao.

1 ^e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f	67,468	
2 ^e „	Justitie en politie.	„	44,975	
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	56,131	
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	99,952	
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	109,114	
6 ^e „	Openbare werken	„	104,809	
	Totaal van het eiland Curaçao	f	481,949	

Aruba.

1 ^e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f	6,385	
2 ^e „	Justitie en politie.	„	2,615	
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	7,029	
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	15,583	
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	13,455	
6 ^e „	Openbare werken	„	5,500	
	Totaal van het eiland Aruba	„	50,567	

Bonaire.

1 ^e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f	7,070	
2 ^e „	Justitie en politie.	„	2,290	
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	6,732	
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	11,913	
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	20,580	
6 ^e „	Openbare werken	„	4,225	
	Totaal van het eiland Bonaire	„	52,810	

St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)

1 ^e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f	7,315	
2 ^e „	Justitie en politie.	„	3,500	
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	6,150	
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	14,870	
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	8,825	
6 ^e „	Openbare werken	„	7,160	
	Totaal van het eiland St. Martin (N.-G.)	„	47,820	

St. Eustatius.

1 ^e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f	4,590	
2 ^e „	Justitie en politie.	„	3,050	
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	3,765	
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	6,835	
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	8,535	
6 ^e „	Openbare werken	„	2,450	
	Totaal van het eiland St. Eustatius	„	29,225	

Saba.

1 ^e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f	4,280	
2 ^e „	Justitie en politie.	„	990	
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	4,115	
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	10,825	
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	4,300	
6 ^e „	Openbare werken	„	2,950	
	Totaal van het eiland Saba	„	27,260	

Geheele Kolonie.

1 ^e Afd.: Gewestelijk bestuur	f	4,500
2 ^e „ Politie	„	45,000
3 ^e „ Plaatselijke kosten	„	79,800
4 ^e „ Pensioenen, wachtgeld, onderstanden en andere uitgaven van algemeenen aard	„	167,286
5 ^e „ Onvoorziene uitgaven	„	20,000
Totaal	f	316,366

OVERZICHT.

Curaçao	f	481,949
Aruba	„	50,567
Bonaire	„	52,810
St. Martin (Ned. gedeelte)	„	47,820
St. Eustatius	„	29,225
Saba	„	27,260
	f	689,631
Geheele kolonie	„	316,366
	f	1,005,997

Artt. 2 en 3 handelen over af- of overschrijving van en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij art. 4 worden tot goedmaking van de uitgaven aangewezen:

- A. Belastingen.
- B. en C. Inkomsten van onderscheiden aard.
- D. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale geldmiddelen.

14 Februari 1911. WET, houdende vaststelling van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 76.

Bij deze wet wordt het *XIde* hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911, betreffende het *Departement van Koloniën*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD.: Kosten van het Departement	f	408,518.—
2 ^e „ Uitgaven ten behoeve van de kolonie Suriname	„	1,863,682.—
3 ^e „ Uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao	„	597,813.50
4 ^e „ Pensioenen en gagementen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea	„	2,228.—
5 ^e „ Pensioenen, wachtgeld, onderstanden en gratificatiën, alsmede daarmede in verband staande uitgaven	„	40,230.—
6 ^e „ Subsidie aan en Regeeringstoezicht over de Deutsch-Niederlandsche Telegraphengesellschaft	„	113,250.—
7 ^e „ Onvoorziene uitgaven	„	40,000.—
Totaal van het <i>XIde</i> hoofdstuk	f	3,065,715.50

16 Februari 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 20 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 33).

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Overwegende, dat krachtens het Koninklijk besluit van 20 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 33), strekkende tot vervanging van het Koninklijk besluit van 27 Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 36), verboden zijn, tenzij met vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door dezen ter voorko-

ming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften:

- 1°. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren;
- 2°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest;
- 3°. vervoer van stoffen, die pest- of cholera-smetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen;

Gelezen het advies van den Centralen Ge-

zondheidsraad van 24 November 1910, n°. 1734/2;
 Hebben goedgevonden te bepalen :

§ 1. *Onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulk een onderzoek kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men het onderzoek wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende de inrichting van de localiteit waar het onderzoek zal worden verricht, en de voorzorgen welke bij het onderzoek zullen worden genomen tegen de verspreiding van de smetstof.

Er zal o. a. moeten blijken welke voorzorgen de aanvrager heeft genomen :

a. om de localiteit, waar het onderzoek zal worden verricht, ontoegankelijk te maken voor personen die niet bij het onderzoek behoeven te zijn, en voor dieren die daarbij niet gebuigd worden ;

b. om de ontsnapping van proefdieren te voorkomen ;

c. om de vernietiging der proefdieren enz. behoorlijk te doen plaats hebben ;

d. om de personen, kleeren en voorwerpen voldoende te kunnen ontsmetten.

Voorts zal moeten worden opgegeven, welke personen bij het onderzoek tegenwoordig zullen zijn en inlichtingen moeten worden gegeven aangaande de bekwaamheid, de ervaring, de nauwgezetheid en de betrouwbaarheid van de personen die bij het onderzoek zullen behulpzaam zijn.

De inspecteur brengt de aanvraag, met bijvoeging van zijn advies, zoo spoedig mogelijk (desnoods per telegraaf) over aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ 2. *Het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen, overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulk eene lijkopening kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men de lijkopening wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende :

a. de wijze waarop de stoffen, van het lijk

afkomstig, zullen worden gehouden buiten het bereik van dieren, welke de smetstof kunnen verspreiden ;

b. de wijze waarop die stoffen zullen worden verzameld en onschadelijk gemaakt ;

c. de voorzorgen tegen verspreiding der smetstof, te nemen door hen die de lijkopening verrichten, en door hen die daarbij behulpzaam zijn.

Met de aanvraag wordt gehandeld als met die bedoeld in § 1.

§ 3. *Vervoer van stoffen, die pestsmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.*

Het vervoer van zulke stoffen zonder geleide, met eenig middel van vervoer, wordt niet toe gelaten.

Het vervoer is geoorloofd, wanneer het persoonlijk geschiedt door een lid van den Centralen Gezondheidsraad, door een inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, door een directeur van een openbaar pathologisch, hygiënisch of pharmaceutisch laboratorium, door een geneeskundige of door een persoon in het bezit van eene bijzondere schriftelijke machtiging daartoe van een lid van den Centralen Gezondheidsraad, een inspecteur, een directeur of een geneeskundige als bovengenoemd, mits :

a. de te onderzoeken stof zij gebracht in eene goed waterdicht gesloten flesch, welke degelijk met eenig absorbeerend pakmiddel omgeven en in een goed waterdicht gesloten kistje of bus verpakt is, welk kistje of welke bus weder met papier is omwikkeld ;

b. het pakket voorzien zij van een duidelijk adres en daarop ook het woord „smetstof” met duidelijke letters vermeld zij.

§ 4. *Vervoer van stoffen die cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.*

Het vervoer van zulke stoffen is geoorloofd, mits met inachtneming van de voorschriften, in § 3 onder a en b omschreven.

Deze beschikking zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant*.

's Gravenhage, 16 Februari 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

17 Februari 1911. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten in de provinciën betreffende de Rijksbijdrage aan tijdelijke onderwijzers.

In verband met de bepalingen der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) zijn mij eenige vragen gesteld betreffende de berekening van de rijksbijdrage voor z.g. tijdelijke onderwijzers aan scholen met uitgebreid leerplan.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer Uw College mede te deelen, dat die wet geen verandering heeft gebracht in de opvatting, dat de tijdelijke waarneming overeenkomstig artikel 33 der Lager onderwijswet geen aanspraak geeft op eene minimum-jaarwedde volgens art. 26 der wet en voor de gemeente dus evenmin recht geeft op eene dienovereenkomstige bijdrage voor de tijdelijke leerkracht.

Nochtans wil ik ten deze geene verandering brengen in hetgeen eenmaal, krachtens beslissing van mijn ambtsvoorganger, door de gemeente pleegt te worden genoten. Mitsdien zal ook in de toekomst ten behoeve van tijdelijke leerkrachten een gelijke bijdrage worden verleend als voor surnumeraire onderwijzers placht te worden toegekend, derhalve een bedrag van f 260 voor het gewoon en van f 310 voor het uitgebreid lager onderwijs. In den hier gevolgden gedachtengang is het natuurlijk dat een en ander slechts wordt verleend, indien ten behoeve van den onderwijzer, in wiens plaats de tijdelijke leerkracht treedt, een bijdrage zou zijn genoten onder vigueur van de wet gelijk zij luidde vóór de wijziging van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) en dus voor scholen van uitgebreid lager onderwijs alleen wanneer artikel II, voorlaatste lid, dier wet toepasselijk is.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

17 Februari 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

De wet van 22 Mei 1845 *Staatsblad* n°. 22 — ook na de herhaalde wijzigingen die zij in 1869 en latere jaren heeft ondergaan — betreft de invordering van 's Rijks directe belastingen en kan slechts op de invordering van provinciale of gemeentelijke belastingen worden toegepast voor zoover aanwezig is een wettelijke toepasselijke wording.

Nu deze ontbreekt ten aanzien van het recht van voorrang, verleend bij de artt. 12 en 14 dier Wet, strekt deze voorrang zich niet uit tot directe provinciale of gemeentebelastingen, vermits art. 12 alleen aan 's Rijks schatkist dat recht toekent en art. 24 eene uitbreiding daarvan voorbij de rijksbelasting zelve tot hare opcenten en inningskosten bevat.

Sinds naar luid van art. 240 Gemeente wet en art. 126bis Provinciale wet de Gemeentebesturen en de Provinciale Staten zelf als belastingen tot dekking hunner locale uitgaven o.a. heffen opcenten op de personeele belasting, dragen deze niet meer het rechtskarakter van rijksbelasting; dit wordt niet gewijzigd door het feit, dat ingevolge de bepalingen der artt. 126 novies der Provinciale Wet en 263 Gemeentewet het Rijk door zijne ambtenaren die locale opcenten invordert tegen een wettelijk bepaalde vergoeding.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende, dat door het bestreden vonnis vaststaat dat ter verificatie-vergadering in het faillissement van K. A. H. de eischer in cassatie als Rijksontvanger voor een bedrag van f 16.76 is erkend als schuldeischer ter zake van personeele belasting over het belastingjaar 1908, waarvan f 8.74 aan opcenten voor de provincie Noordholland en de gemeente Amsterdam; dat echter de verweerder faillissements-curator heeft betwist, voor zooveel gezegde opcenten betreft, den door den eischer op grond der artt. 12 en 24 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) beweerden voorrang voor zijne vordering en dat de Rechtbank, uitspraak doende in dit verificatiegeschil, heeft verstaan dat het beweerde recht van voorrang voor gezegde opcenten te recht is betwist en dat die vordering van f 8.74 te recht als slechts concurrent is gebracht op de lijst van erkende vorderingen;

O. ten aanzien van het tegen die beslissing gerichte middel van cassatie, luidende: schending of verkeerde toepassing van de artt. 174 Grondwet, 12 en 24 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22), art. 240 aanhef en sub b, en art. 263 Gemeentewet, art. 126bis aanhef en sub b en art. 126 novies der Provinciale wet, art. 113 Faill.wet, door te overwegen, dat op de opcenten op de Rijksbelastingen ten behoeve van de provinciën en gemeenten geheven wordende niet toepasselijk is art. 24 der wet van 21 Dec. 1845 (*Staatsblad* n°. 216 (lees: 22 Mei 1845, *Staatsblad* n°. 22)), en op dien grond te verstaan dat het door den eischer in cassatie beweerde recht van voorrang voor de erkende vordering van f 8.74 wegens door den gefailleerde verschuldigde opcenten voor de provincie en de gemeente over de hoofdsom van den aanslag in de personeele belasting voor het belastingjaar 1908 te recht is betwist, voor welke vordering het Rijk der Nederlanden als concurrent schuldeischer was geverifieerd geworden;

dat blijkens haren titel, beweegredenen en algemeenen inhoud de wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) — ook na de herhaalde wijzigingen die zij in 1869 en latere jaren heeft ondergaan — betreft de invordering van 's *rijks* directe belastingen en op de invordering van provinciale of gemeentelijke belastingen slechts kan worden toegepast voor zoover aanwezig is eene wettelijke toepasselijkwording;

dat waar zoodanige toepasselijkwording ontbreekt ten aanzien van het recht van voorrang, verleend bij de artt. 12 en 24 dier wet, in het cassatiemiddel onder de miskende wetsbepalingen aangehaald, die voorrang zich niet uitstrekt tot directe-, provinciale- of gemeentebelastingen, vermits art. 12 alleen aan 's *rijks* schatkist dat recht toekent en art. 24 eene uitsluiting dáárvan, voorbij de rijksbelastingen zelf tot hare opcenten en inningskosten bevat;

dat alzoo, nu noch de in het middel aangehaalde artikelen van de provinciale of gemeentewet noch eenige andere wetsbepaling toepasselijkverklaring dier twee artikelen inhouden, de eischer in cassatie, om vernietiging van het bestreden vonnis te verkrijgen, zal moeten aantoonen dat over het belastingjaar 1908 verschuldigde provinciale of gemeentelijke opcenten op de personeele belasting het rechtskarakter van *rijks*belasting dragen;

dat, al kon uit eene of meer der wetsbepalingen van vroegere dagteekening, waarop de eischer zich grondt om dit te betoogen, zoo iets worden afgeleid voor het tijdperk waarin die bepalingen van kracht waren, zulks niet meer opgaat sinds, naar luid van art. 240 Gemeentewet en art. 126bis der provincialewet, de gemeentebesturen en de Provinciale Staten zelf (zij het onder hogere goedkeuring) als belastingen tot dekking hunner locale uitgaven o. a. heffen opcenten op de personeele belastingen;

dat immers thans de ingezetenen deze opcenten op de rijksbelasting verschuldigd worden niet krachtens de wet, die naar art. 174 Grondwet de eenige grondslag voor heffingen ten behoeve van 's lands kas uitmaakt, maar ten behoeve van eene provinciale of gemeentekas krachtens een Gemeenteraads- of een Statenbesluit;

dat deze rechtsbeschouwing steun ontvangt door het feit dat uit dien hoofde verschuldigd wordende opcenten het dan slechts zijn *locaal* en tot *verschillend* bedrag, terwijl rijksopcenten, evenals de hoofdsom eener rijksbelasting, geheven worden overal, waar binnen het rijk de voorwaarden der belastingheffing worden aangetroffen, en dan tot gelijk getal;

1911.

O. dat (zooals de Rechtbank richtig heeft overwogen) het rechtskarakter der provinciale en gemeentelijke opcenten niet wordt gewijzigd door het feit, dat ingevolge de bepaling der artt. 126 novies der provinciale en 263 Gemeentewet het *rijk* door *zijne* ambtenaren die lokalen opcenten invordert tegen eene wettelijk bepaalde vergoeding;

dat bovendien de door de Rechtbank bedoelde wet van 21 Dec. 1852 (*Staatsblad* n°. 226) omtrent die vergoeding de in dier voege in te vorderen opcenten met zoovele woorden omschrijft als „opcenten, als *provinciale* of *plaatselijke* belastingen op de rijksbelastingen geheven”;

O. dat dus het voorgestelde cassatiemiddel is ongegrond;

Verwerpt het beroep en veroordeelt den eischer gelijk hij procedeert in de kosten van cassatie. (W. v. r. R.)

18 Februari 1911. BESLUIT, houdende wijziging van de attributen der kantoren *Heurne* en *Aalten*. S. 77.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd. 14 Februari 1911, n°. 119 (Invoerrechten);

Gezien de artt. 37, 38, 42, 63, 64, 66 en 75 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), art. 97 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127) en art. 51 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92);

Gelet op de Koninklijke besluiten van 10 December 1822 (*Staatsblad* n°. 60), 23 Maart 1859 (*Staatsblad* n°. 15), 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 23), 15 September 1870 (*Staatsblad* n°. 161) en 19 December 1871 (*Staatsblad* n°. 130);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het kantoor gevestigd in de buurtschap *De Heurne* wordt mede opengesteld:

a. als expeditiekantoor voor den invoer van alle accijnsgoederen en als betalingskantoor voor den invoer van accijns- en accijnsvrije goederen; een en ander op den voet van het 6de Hoofdstuk der voormelde Algemeene Wet;

b. voor den uitvoer van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd, bier en wijn), ook met afschrijving of teruggaaf van den accijns;

c. voor den doorvoer van alle goederen.

2. De aanwijzing van het kantoor *Aalten* als betalingskantoor voor den invoer van goederen op den voet van het 6de Hoofdstuk der voormelde Algemeene Wet wordt ingetrokken.

3. Dit besluit treedt in werking op 1 April 1911.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 18den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 8 Maart 1911.)

18 Februari 1911. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Idaarderadeel* van 8 Februari 1911, waarbij aan het Bestuur van de Afdeling „het Groene Kruis” te *Grouw* toestemming is verleend tot het houden eener loterij van banket op 21 Februari 1911 ten huize van de bakkers H. BOOMSTRA, W. KLAREN, E. KERKHOF en A. ANDRINGA, allen te *Grouw*. S. 78.

Geschorst tot 1 April 1911.

18 Februari 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 31 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 41); houdende bepalingen omtrent de jaarwedden van de leden van den Centralen Raad van Beroep, de voorzitters van de Raden van Beroep en de ambtenaren bij die colleges aangesteld. S. 79.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 16den Februari 1911, Algemeen Secretariaat/2de Afdeling A, n°. 614;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

In artikel 1 van Ons besluit van 31 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 41), houdende bepalingen omtrent de jaarwedden van de leden van den Centralen Raad van Beroep, de voorzitters van de Raden van Beroep en de ambtenaren, bij die colleges aangesteld, gelijk dit besluit laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 13 April 1909 (*Staatsblad* n°. 106), worden de woorden: „Raden van Beroep te *Almelo*” enz. tot en met de slotwoorden „griffier . . . „2000” gelezen:

Raden van beroep te *Almelo, Arnhem, Breda, Dordrecht, 's-Gravenhage, Haarlem en Utrecht*:
voorzitter. . . . . ten hoogste f 3000
griffier. . . . . „ „ „ 2500
Raden van beroep te *Groningen, 's-Hertogen-*

bosch, Hoogeveen, Leeuwarden, Middelburg, Roermond en Zutphen:

voorzitter. . . . . ten hoogste f 2500
griffier. . . . . „ „ „ 2000

Slotbepaling.

Dit besluit treedt in werking op den dag van de uitgifte van het *Staatsblad*, waarin het is opgenomen.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 18den Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 22 Febr. 1911.)

20 Februari 1911. VOORSCHRIFTEN betreffende elektrische lijnen en geleidingen in, op of boven wegen, wateren en gronden onder beheer van het Departement van Waterstaat. (1)

Art. 1. De elektrische lijnen, voor zooveel deze geene regeling vinden in de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7), worden met betrekking tot de voorschriften, welke zijn in acht te nemen bij den aanleg, de instandhouding, de wijziging, de uitbreiding en het gebruik van elektrische lijnen, ten behoeve van de veiligheid van personen en goederen verdeeld in:

I. Zwakstroomlijnen, zijnde lijnen tot het overbrengen van seinen, waarin onder normale omstandigheden geen elektrische stroom optreedt, welke gevaar voor personen of goederen oplevert.

II. Sterkstroomlijnen, zijnde lijnen ten dienste van inrichtingen voor verlichting en het overbrengen van kracht, welke gevaar voor personen of goederen kunnen opleveren.

verdeeld in:

a. sterkstroomlijnen met lage spanning, zijnde die waarin de effectieve spanning tusschen een der geleidingen en aarde 300 volt niet te boven gaat, met uitzondering van die bedoeld onder c;

(1) Deze voorschriften zijn doorden Minister van Waterstaat bij schrijven van 20 Februari 1911 aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën gezonden, ter vervanging van de bij schrijven van 28 Mei 1910 toegezonden voorschriften, met hetzelfde verzoek als in dit laatst genoemde schrijven vervat.

b. sterkstroomlijnen met hooge spanning, zijnde die waarin de effectieve spanning tusschen een der geleidingen en aarde 300 volt te boven gaat, met uitzondering van die bedoeld onder c;

c. lijnen ten dienste van spoor- en tramwegen, voor zooveel betreft de contactdraden met hetgeen daartoe behoort, en de overige geleidingen, welke met de contactdraden gemeenschappelijke steunpunten hebben.

Onder „lijnen” worden verstaan de geleidingen buiten gebouwen, voer- en vaartuigen, met hetgeen tot hare ondersteuning, bevestiging of bescherming behoort, en onder „contactdraden” de geleidingen, waarlangs de elektrische spoor- en tramwegen direct den stroom voor hunne motoren ontvangen.

2. A. Tenzij met goedkeuring van den bevoegden ambtenaar en behoudens het in dit artikel onder C bepaalde, mag niet worden afgeweken van de navolgende regelen:

1°. De bovengrondsche sterkstroomgeleidingen mogen de bovengrondsche zwakstroomgeleidingen tot op geen geringeren afstand dan 6 M. in horizontale projectie gemeten, naderen.

2°. De ondergrondsche sterkstroomlijnen mogen de ondergrondsche zwakstroomlijnen tot op geen geringeren afstand dan 0.50 M. naderen.

B. Indien van de sub A. onder 1°. en 2°. bedoelde afstanden wordt afgeweken, moet aan de navolgende voorwaarden worden voldaan.

1°. Ten aanzien van het geval, bedoeld sub A, onder 1°, wat betreft kruisingen:

a. Tusschen de kruisende geleidingen moeten met aarde verbonden metallieke schutdraden of vangnetten worden aangebracht, tenzij de constructie van de lijnen voldoende waarborg tegen onderlinge aanraking van de geleidingen door breuk biedt, dan wel of de sterkstroomgeleidingen, mits deze niet behooren tot lijnen met hooge spanning, of de zwakstroomgeleidingen bestaan uit geïsoleerd draad, beantwoordende aan de eischen, welke de electrotechniek daaraan stelt in verband met het doel, waarvoor het dient. Indien de plaatselijke omstandigheden van dien aard zijn, dat zij reeds uit zich zelf voldoende waarborg tegen onderlinge aanraking van de geleidingen bieden, is nadere voorziening niet noodig. Een en ander ter beoordeeling van den bevoegden ambtenaar.

b. De kruisingen behooren zooveel mogelijk rechthoekig te geschieden.

c. De steunpunten van de geleidingen, welke

het hoogst worden geplaatst, moeten op den geringst mogelijken afstand ter weerszijden van de kruisingen worden aangebracht, terwijl de geleidingen zoodanig aan deze steunpunten behooren te worden bevestigd, dat zij bij het breken van den draad niet kunnen doorschieten.

d. In de zwakstroomgeleidingen worden beveiligingstoestellen aangebracht ter weerszijden van de kruisingen.

2°. Ten aanzien van het geval, bedoeld sub A, onder 1°, wat betreft het samen- of evenwijdig loopen:

a. Tusschen de binnen den afstand van 6 M. samen- of evenwijdig loopende geleidingen is een met aarde verbonden metalliek schutnet aan te brengen, tenzij of de sterkstroomgeleidingen, mits deze niet behooren tot lijnen met hooge spanning, of de zwakstroomgeleidingen bestaan uit geïsoleerd draad, beantwoordende aan de eischen, welke de electrotechniek daaraan stelt in verband met het doel waarvoor het dient. Indien de plaatselijke omstandigheden van dien aard zijn, dat zij reeds uit zich zelf voldoende waarborg tegen onderlinge aanraking van de geleidingen bieden, is nadere voorziening niet noodig. Een en ander ter beoordeeling van den bevoegden ambtenaar.

b. Indien de vorenbedoelde ambtenaar zulks noodig acht, worden beveiligingstoestellen in de zwakstroomgeleidingen aangebracht.

3°. Ten aanzien van het geval bedoeld sub A, onder 2°:

Tusschen de elkander binnen den afstand van 0.50 M. naderende ondergrondsche lijnen behoort, ter beoordeeling van den bevoegden ambtenaar, eene dusdanige voorziening te worden getroffen, dat directe aanraking tusschen de lijnen niet kan voorkomen.

C. Indien de zwakstroomgeleidingen uitsluitend dienen tot eigen gebruik van eene sterkstroom-inrichting ten dienste van verlichting en voor het overbrengen van kracht, behoeven de onder A genoemde afstanden tusschen deze zwakstroom- en sterkstroomgeleidingen niet te worden in acht genomen, doch moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

a. Bij bovengrondsche kruisingen moeten beveiligingstoestellen in de zwakstroomgeleidingen worden aangebracht ter weerszijden van de kruising, en, bijaldien de sterkstroomgeleidingen en de zwakstroomgeleidingen samen- of evenwijdig loopen, aan de uiteinden der zwakstroomgeleidingen, voor zooveel het betrokken gedeelte dier geleidingen aangaat.

δ. Indien de zwakstroomgeleidingen op dezelfde steunpunten zijn aangebracht als de sterkstroomgeleidingen, zijn zij onder deze laatste te plaatsen en moeten zij van deze gemakkelijk door het lijn personeel te onderscheiden zijn.

c. Maatregelen behoeven te worden getroffen, opdat bij draadbreek van de zwakstroomgeleiding deze spanningloos wordt.

D. Met betrekking tot de in art. 1, sub II, bedoelde sterkstroomlijnen gelden voor het onderling naderen de onder A, B en C vermelde bepalingen, met dien verstande, dat de daarbij bedoelde voorziening door middel van geïsoleerde geleidingen niet is toegestaan, en dat ten opzichte van de sterkstroomgeleidingen met de lagere spanning overeenkomstige beveiligingstoestellen zijn toe te passen als in bedoeld voorschrift ten opzichte van de zwakstroomgeleidingen zijn voorgeschreven.

E. Vangnetten moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

a. Het vangnet moet zoodanig geconstrueerd en bevestigd zijn, dat het ook bij sneeuwbelasting niet met de geleidingen in aanraking kan komen.

β. Het vangnet moet een zoodanigen vorm en eene zoodanige ligging ten opzichte van de geleidingen hebben, dat eene gebroken geleiding, ook bij sterken wind, opgevangen wordt.

c. Indien vangnetten niet met aarde kunnen worden verbonden, moeten zij geïsoleerd worden.

3. Onverminderd het bepaalde in art. 2, gelden voor de in art. 1, onder II, a en β, bedoelde bovengrondse sterkstroomlijnen de navolgende voorschriften:

1. Voor sterkstroomgeleidingen met hooge spanning moet uitsluitend blanke draad worden gebruikt; waar bijtende dampen te duchten zijn, mag eene beschermende verflaag aangebracht worden.

2. Niet met aarde verbonden sterkstroomgeleidingen mogen slechts op porceleinen klokisolatoren of daarmede gelijkstaande isoleerende dragers aangelegd worden; daarbij moeten de klokisolatoren recht op geplaatst worden.

3. Sterkstroomgeleidingen, alsook toestellen aan deze geleidingen aangesloten, moeten zoo geplaatst worden, dat zij zonder bijzondere hulpmiddelen niet van af den grond, van af daken, balcon, ramen of andere gemakkelijk toegankelijke plaatsen te bereiken zijn.

Hiertoe is onder meer elke houten of ijzeren paal, alsmede elke niet uit gewoon draad be-

staande schoor, welke dient tot verzekering van den rechten stand van een paal, te voorzien van eene inrichting om het klimmen in de palen door onbevoegden te verhinderen.

4. De afstand tot den grond van onbeschermde sterkstroomgeleidingen met hooge spanning moet in den regel overal minstens 6 Meter bedragen; bij kruisingen met verkeerswegen minstens 7 Meter.

5. Sterkstroomgeleidingen moeten met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en met het oog op de aangesloten generatoren, motoren, transformatoren, booglampen en verdere toestellen, beschermd zijn door spanningsbeveiligingstoestellen, welke ook na herhaalde ontladingen werkvaardig blijven.

De aardgeleidingen van deze beveiligingstoestellen moeten tot eene hoogte van 2 Meter boven den grond tegen beschadiging beschut zijn.

6. Spanwijdte en doorhang van bovengrondse sterkstroomgeleidingen moeten zoodanig gekozen worden, dat bij eene temperatuur van -15° C. eene vijfvoudige zekerheid aanwezig is. Daarbij moet een winddruk van 125 K.G. per M^2 loodrecht getroffen oppervlak in rekening worden gebracht.

7. In bochten en in het algemeen waar de geleiding van richting verandert, moeten vangbeugels worden aangebracht, die bij het breken van de isolatoren het naar beneden vallen van de geleidingen verhinderen.

8. Indien de sterkstroomgeleidingen straten of wegen kruisen, moet, voor zooveel doenlijk, een steunpunt op of naast iedere straat of iederen weg worden geplaatst, terwijl de geleidingen zoodanig aan deze steunpunten behoeven te worden bevestigd, dat zij bij het breken niet kunnen doorschieten.

9. Indien sterkstroomgeleidingen zoo dicht nabij openbare gronden komen, dat bij draadbreek gevaar voor voorbijgaande personen ontstaat, moeten inrichtingen aanwezig zijn, die het naar beneden vallen van de geleidingen verhinderen, of wel inrichtingen, welke de afhangelende stukken spanningloos maken.

10. Bovengrondse sterkstroomgeleidingen met hooge spanning in bebouwde kommen moeten onder het bedrijf bij gedeelten uitgeschakeld kunnen worden.

11. IJzeren palen en hunne verankeringsdraden voor sterkstroomgeleidingen met spanningen van 1000 volt en hooger moeten met aarde verbonden worden, zoo noodig door een evenwijdig met de stroomvoerende geleiding gaarden draad. Verankeringsdraden van houten palen moeten bij de genoemde spanningen

of met aarde verbonden of buiten handbereik van deugdelijke spanisolatoren worden voorzien.

12. Houten steunpunten moeten zoodanig berekend worden, dat eene tienvoudige zekerheid, ijzeren steunpunten zoodanig dat eene viervoudige zekerheid aanwezig is, met inachtneming van het onder 6 bepaalde.

De topmiddellijn van houten palen moet ten minste 15 c.M. bedragen.

Op de palen moet aangegeven zijn:

- a. het loopende nummer;
- en op de houten palen bovendien:
- b. de wijze van eventuele impregneering of bereiding tegen bederf;
- c. het jaar, waarin de impregneering of bereiding heeft plaats gehad, en
- d. het jaar, waarin de paal is geplaatst.

13. Steunpunten van sterkstroomgeleidingen voor meer dan 750 volt spanning ten opzichte van aarde moeten met een rooden bliksempijl worden gemerkt.

4. Met betrekking tot de sterkstroomgeleidingen en -lijnen met spanningen boven 6000 volt kunnen de voorschriften vermeld in de artt. 2 en 3 voor elk geval in het bijzonder door den bevoegden ambtenaar worden aangevuld.

5. Onverminderd het bepaalde in art. 2, gelden voor de in art. 1, onder II, c, bedoelde lijnen, voor zooveel de spanning ten opzichte van aarde niet hooger is dan 1000 volt, de voorschriften, hierna vermeld onder de punten 1 tot en met 20.

1. De kleinste toe te laten metaaldoorsnede van blanke geleidingen, contactdraden uitgezonderd, bestaande uit hardgetrokken koper of ander materiaal van minstens gelijke vastheid, alsmede van draden, middellijk of rechtstreeks dienende tot bevestiging van den contactdraad, nader aangeduid als spandraden, bedraagt 10 m.M².

2. Geïsoleerde geleidingen met een koperdoorsnede van ten minste 10 m.M² zijn, op isolatoren aangelegd, toegelaten, mits de isoleerende omhulling beantwoordt aan de eischen, welke de electrotechniek daaraan stelt in verband met het doel waarvoor de geleidingen dienen.

3. Contactdraden moeten ten opzichte van aarde op twee plaatsen deugdelijk geïsoleerd zijn; hetzelfde geldt voor de overige blanke geleidingen, tenzij deze zijn bevestigd op dubbele klokisolatoren.

4. Spandraden, die zonder bijzondere hulpmiddelen bereikbaar zijn, moeten ten opzichte van onder spanning staande geleidingen op twee plaatsen geïsoleerd zijn.

5. Zoowel contactdraden als andere bovengrondsche geleidingen moeten in het laagste punt ten minste 5 M. afstand tot den grond hebben; een geringere afstand wordt bij onderdoorgangen toegelaten, mits met inachtneming der plaatselijke omstandigheden voldoende voorzorgsmaatregelen tegen aanraking zijn genomen.

6. Zoowel contactdraden als andere bovengrondsche geleidingen moeten beschermd zijn doorspanningsbeveiligingstoestellen, welke ook na herhaalde ontlading werkvaardig blijven. Deze toestellen mogen alleen aan steunpunten bevestigd worden op ten minste 5 M. afstand van den grond, tenzij zij in kasten zijn opgesloten.

De aardgeleidingen der beveiligingstoestellen moeten tot eene hoogte van 2 M. boven den grond tegen beschadiging beschermd zijn.

7. Zoowel contactdraden als andere geleidingen, benevens daarmede verbonden toestellen, transformatoren uitgezonderd, moeten zoo aangebracht worden, dat zij zonder bijzondere hulpmiddelen onbereikbaar zijn. Hiertoe is onder meer elke houten of ijzeren paal, van waaruit blanke onder spanning staande deelen met de hand bereikbaar zijn, alsmede elke niet uit gewoon draad bestaande schoor, welke dient tot verzekering van den rechten stand van zulk een paal, te merken met een bliksempijl en te voorzien van eene inrichting om het klimmen in de palen door onbevoegden te verhinderen.

8. Tenzij buiten het bereik aangebracht, moeten transformatoren geheel in met aarde verbonden metalen kasten gesloten zijn.

9. Spanwijdte en doorhang van de contactdraden en van de spandraden moeten zoodanig gekozen worden, dat bij een temperatuur van — 15° C. eene drievoudige zekerheid aanwezig is. Daarbij moet een winddruk van 125 K.G. per M². loodrecht getroffen oppervlakte in rekening worden gebracht. Voor alle overige geleidingen moet onder bovenvermelde omstandigheden eene vijfvoudige zekerheid aanwezig zijn.

10. De contactdraden moeten door isolatoren in afzonderlijke secties verdeeld worden, die door schakelaars uitgeschakeld kunnen worden en waarvan de lengte in dichtbevolkte buurten in den regel niet meer dan 1 K.M. en in weinig bevolkte buurten niet meer dan 2 K.M. bedraagt.

Bij spoor- en tramwegen op onbebouwde wegen mogen de schakelaars achterwege blijven. De plaats der schakelaars moet op in het oog vallende wijze zijn aangeduid.

11. Houten steunpunten moeten zoodanig berekend worden, dat eene tienvoudige zekerheid, ijzeren steunpunten, zoodanig dat eene viervoudige zekerheid aanwezig is met inachtneming van het bepaalde onder 9.

De topmiddellijn van houten palen moet ten minste 16 c.M. bedragen.

Op de palen moet aangegeven worden :

a. het loopende nummer ;

en op de houten palen bovendien :

b. de wijze van eventuele impregneering of bereiding tegen bederf ;

c. het jaar, waarin de eventuele impregneering of bereiding tegen bederf heeft plaats gehad ; en

d. het jaar waarin de paal is geplaatst.

12. Indien de bovengrondsche geleidingen, contactdraden uitgezonderd, straten en wegen kruisen, moet voor zooveel doenlijk een steunpunt op of naast iedere straat of iederen weg geplaatst worden, terwijl de geleidingen zoodanig aan deze steunpunten behooren te worden bevestigd, dat zij bij het breken niet kunnen doorschieten, tenzij bijzondere maatregelen zijn getroffen om het doorschieten van den draad onschadelijk te maken. Indien de geleidingen, contactdraden uitgezonderd, zoo dicht nabij openbare gronden komen, dat bij draadbreek gevaar voor voorbijgaande personen ontstaat, moeten inrichtingen aanwezig zijn, die het naar beneden vallen van de geleiding verhinderen, of wel de afhangende stukken spanningloos maken.

13. Voedingsgeleidingen, welke bedrijfs-spanning ten opzichte van de aarde hebben, moeten in de Centrale van de stroombron en in de voedingspunten van den contactdraad afschakelbaar zijn.

De schakelaars moeten voldoen aan het onder 7 en 10 bepaalde.

14. Indien vangnetten worden gebezigd, moeten deze voldoen aan de volgende voorwaarden :

a. het vangnet moet zoodanig geconstrueerd en bevestigd zijn, dat het ook bij sneeuwbelasting niet met de geleidingen in aanraking kan komen ;

b. het vangnet moet een zoodanigen vorm en eene zoodanige ligging ten opzichte van de geleidingen hebben, dat eene gebroken geleiding, ook bij sterken wind, opgevangen wordt ;

c. indien de spoorstaven als teruggeleiding dienen, moet het vangnet met deze, en waar mogelijk met aarde geleidend verbonden worden.

15. Laaschen en verbindingen in geleidingen en spandraden moeten dezelfde trekvastheid bezitten als de geleidingen en draden zelve.

16. Luchtwissels moeten aan eigen spandraden bevestigd zijn.

17. Bij gebruik van de spoorstaven als teruggeleiding behooren, buiten en behalve de maatregelen, welke ter beoordeeling van den bevoegden ambtenaar in elk bijzonder geval zijn te nemen, de stootvoegen van de spoorstaven geleidend met elkander verbonden te worden, terwijl bovendien een voldoende aantal geleidende verbindingen van de tegenover elkander liggende spoorstaven en, bij meer dan één spoor, van de verschillende sporen onderling, moet worden tot stand gebracht.

18. Bij gebruik van tweeleider-gelijkstroom met de spoorstaven als teruggeleiding, moet de negatieve pool met de spoorstaven verbonden worden.

19. Directe aanraking tusschen buizen en niet tot den spoorweg of tramweg behoorende kabels eenerzijds en spoorstaven anderzijds is niet toegelaten.

20. Bovengrondsche geleidingen in bebouwde kommen moeten onder het bedrijf bij gedeelten uitgeschakeld kunnen worden.

6. Bijaldien de spanning, bedoeld in art. 5 ten opzichte van aarde hooger is dan 1000 volt, worden de voorschriften in dat artikel gesteld, voor elk geval in het bijzonder door den bevoegden ambtenaar aangevuld.

7. Wanneer aan eenige lijn werkzaamheden moeten worden verricht, welke belemmering voor andere lijnen of vreemde elektrische inrichtingen kunnen veroorzaken, of waardoor het met werkzaamheden aan deze lijnen of inrichtingen belaste personeel aan gevaar wordt blootgesteld, is het hoofd of de bestuurder van den aanleg, waaraan de werkzaamheden zijn te verrichten, verplicht de hoofden of bestuurders van de andere lijnen of inrichtingen tijdig daarmede in kennis te stellen, opdat de noodige voorzorgsmaatregelen getroffen kunnen worden tot beveiliging van personen en goederen.

21 Februari 1911. BESLUIT, houdende ongegrondverklaring van de bezwaren van den gepensionneerden Sergeant-Majoor-Schrijver J. P. M. SCHMIDZ, te 's-Gravenhage, tegen de beslissing op zijn verzoek om verhooving van militair pensioen. S. 80.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden Sergeant-Majoor-Schrijver J. P. M. SCHMIDZ, te 's-Gravenhage, betreffende de beslissing op zijn verzoek om verhooving van pensioen ;

Gezien het daarover door den Militairen

Pensioenraad uitgebracht advies van 22 Juni 1910, n°. 17 L;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 7 December 1910, n°. 262;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 15 Februari 1911, IIIde Afd., n°. 133;

Overwegende, dat aan J. P. M. SCHMIDZ, bij Koninklijk Besluit van 12 April 1910, n°. 19, krachtens de artikelen 2 3°., 19, 20b en 24 der Pensioenwet voor de Landmacht 1902, met ingang van 1 Mei 1910, een voortdurend pensioen is toegekend van f 254 's jaars;

dat, nadat hij bij request van 31 Mei 1910 had verzocht om verhooging van pensioen, op grond dat zijne gebreken in en door de uitoefening van den militairen dienst zouden zijn ontstaan, de Militaire Pensioenraad in zijn ter zake uitgebracht advies van 22 Juni 1910, n°. 17L., Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvraag afwijzend te beschikken, uit overweging, dat reeds bij het onderzoek door de militair-geneeskundige Commissie te 's-Gravenhage op 23 September 1909 door belanghebbende is aangevoerd, dat het lichaamsgebrek, waarvoor hij voor de verdere waarneming van den militairen dienst is afgekeurd, het gevolg zou zijn van buitengewoon drukke werkzaamheden als sergeant-majoor-schrijver; dat echter, gelijk in 's Raads advies van 30 Maart 1910, n°. 15L., werd overwogen, deze bewering door den Chef van den Generalen Staf, in diens schrijven dd. 14 Maart 1910, n°. 310, afdoende is weerlegd; dat belanghebbende in zijn hierboven aangehaald request geen nieuwe gezichtspunten heeft geopend, welke aanleiding zouden kunnen geven tot toekenning van pensioen krachtens het bepaalde bij artikel 2 2°. der Pensioenwet voor de Landmacht 1902, en hem mitsdien bij Koninklijk Besluit van 12 April 1910 terecht een pensioen ten bedrage van f 254 is toegekend;

dat, nadat bij Ministerieele beschikking dd. 18 Juli 1910, IIIde Afd., n°. 160, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, daarbij aanvoerende dat hij tot 1903, toen hij schrijver is geworden, steeds eene uitstekende gezondheid genoot; dat hij als schrijver bij den Chef van den Generalen Staf steeds met de allergrootste inspanning op de

schrijfmachine heeft gewerkt, waartoe hij verplicht was, wilde de groote hoeveelheid werk op dat bureau, dat ook steeds van spoedeischenden aard was, niet achterstallig geraken; dat hij door die bovenmatige inspanning zóó is afgemat en zijne zenuwen zóó overspannen zijn geraakt, dat hij zich ziek moest melden; dat hij na hervatting zijner werkzaamheden niet langzaam aan weer kon beginnen, maar dadelijk weer als voorheen met alle kracht heeft moeten „tikken”, en hij als gevolg daarvan weer is ingestort, zoodanig dat hij kort daarna ongeschikt voor den militairen dienst is geworden; dat het van algemeene bekendheid is, dat het aanhoudend ingespannen werken op de schrijfmachine een verwoestenden invloed op 's menschen zenuwgestel heeft; dat hij dus van oordeel is, dat zijne gebreken wel degelijk *in* en *door* den dienst zijn ontstaan en hij derhalve vermeent, aanspraak te kunnen maken op vol pensioen, als bedoeld bij artikel 18 der „Pensioenwet voor de Landmacht 1902”;

Overwegende, dat reclamant aanspraak maakt op verhoogd pensioen, op grond dat zijne gebreken, welke hem voor de verdere waarneming van den militairen dienst ongeschikt maken, het gevolg zouden zijn van een der oorzaken genoemd in punt 2 van artikel 2 der Pensioenwet voor de Landmacht 1902;

Overwegende, dat van de in punt 2 van artikel 2 bedoelde redenen, waarom pensioen kan worden verleend, ten aanzien van reclamant, wilde men bedoeld punt op hem zien toegepast, zou moeten aanwezig zijn óf het geval dat de gebreken, welke hem voor de verdere waarneming van den militairen dienst ongeschikt maken, zijn te beschouwen als het gevolg van verrichtingen of vermoenissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, óf wel het geval dat die gebreken het gevolg zijn van *bijzondere omstandigheden* of toestanden die zich bij de uitoefening van dien dienst hebben voorgedaan;

Overwegende te dien aanzien, dat wel is waar de Commissie voor het geneeskundig onderzoek te 's-Gravenhage, blijkens haar ter zake uitgebracht rapport van 23 September 1909, n°. 318, aannemelijk acht, dat de door reclamant verrichte arbeid op den duur de verschijnselen zijner ziekte heeft veroorzaakt, maar dat hierin geen voldoende aanleiding te vinden is om reclamant's gebreken te beschouwen als te zijn ontstaan *in* en *door* de uitoefening van den militairen dienst, vermits voor een militair, wiens gestel na korteren of langeren tijd niet bestand blijkt te zijn tegen

de gewone militaire dienstverrichtingen, op dien grond niet het recht ontstaat op pensioen uit hoofde van gebreken, welke het gevolg zijn van verrichtingen of vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden; waar trouwens de ervaring leert, dat er wel haast geen betrekking te noemen valt, welke op den duur niet een nadeeligen invloed kan uitoefenen op het gestel van sommige personen;

Overwegende, dat ook het in meervermeld punt 2 van artikel 2 bedoelde geval van ongeschiktheid wegens gebreken welke het gevolg zijn van bijzondere omstandigheden of toestanden, die zich bij de uitoefening van den dienst hebben voorgedaan, ten deze niet aanwezig is te achten; vermits, blijkens schrijven van den toenmaligen Chef van den Generalen Staf van 14 Maart 1910, n°. 310, aan dezen opperofficier geene buitengewone omstandigheden bekend waren, waaronder de door reclamant verrichte arbeid heeft plaats gehad;

dat derhalve de door reclamant verrichte werkzaamheden moeten geacht worden te zijn geweest gewone, alledaagsche werkzaamheden, welke van hem, in de uitoefening van den militairen dienst, mochten gevorderd worden;

Gezien meervermelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan te verklaren, dat de bezwaren van den reclamant tegen de afwijzende beslissing op zijn verzoek om verhooging van militair pensioen, zijn ongegrond.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van Onzen genoemden Minister, in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (Afdeling voor de Geschillen van Bestuur) en aan den Militairen Pensioenraad.

's-Gravenhage, den 21sten Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.
(Uitgeg. 30 Maart 1911.)

21 Februari 1911. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende voorschriften in acht te nemen ten opzichte van de behandeling van pensioensaanvragen.

In verband met de wet van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 314), op 25 Januari 1911 in werking getreden, heb ik de eer U.H.E.G.

namens mijn ambtgenoot van Financiën mede te deelen, dat ten opzichte van de behandeling van pensioensaanvragen voortaan de volgende voorschriften zullen zijn in acht te nemen.

De *staten van dienst*, in te vullen door de pensioensaanvragende burgerlijke ambtenaren en onderwijzers bij het openbaar en het bijzonder lager onderwijs zullen door het Departement van Financiën worden verstrekt. Bij elken staat zal zijn gevoegd een *lijst van stukken*, die bij de pensioensaanvraag moeten worden overgelegd.

Aan ieder van bovenbedoelde ambtenaren en onderwijzers, die den dienst verlaat met aanspraak op pensioen zal tegelijk met het afschrift van het besluit, waarbij hem ontslag wordt verleend, een exemplaar van zoodanigen staat met lijst worden uitgereikt.

Deze uitreiking zal geschieden:

- a. aan de burgerlijke ambtenaren in provinciaal dienst door het provinciaal bestuur;
- b. aan de burgerlijke ambtenaren in gemeentediensdienst, zoodeme aan de onderwijzers bij het openbaar lager onderwijs in gemeentediensdienst door het gemeentebestuur;
- c. aan de onderwijzers bij het bijzonder lager onderwijs door het bestuur der inrichting voor bijzonder lager onderwijs.

Het hiervoor benodigde materieel zal het bestuur eener bijzondere lagere school hebben aan te vragen aan het gemeentebestuur, het gemeentebestuur aan het provinciaal bestuur en laatstgenoemd bestuur aan het Departement van Financiën. Vanwege dit Departement zijn U.H.E.G. een aantal staten met lijsten als bovenbedoeld vermoedelijk reeds geworden of zullen U.H.E.G. eerlang worden toegezonden.

De pensioensaanvrager zal den behoorlijk ingevulden en door hem onderteekenden dienststaat, voor wat betreft de opgaven betrekking hebbende op den tijd in zijn laatste betrekking doorgebracht, als volgt moeten doen waarmerken:

- a. door den griffier van het provinciaal bestuur, zoo hij laatstelijk als burgerlijk ambtenaar in dienst der provincie is werkzaam geweest;
- b. door den secretaris der gemeente, zoo hij laatstelijk als burgerlijk ambtenaar of als onderwijzer in dienst der gemeente is werkzaam geweest;
- c. door den voorzitter en de secretaris van het bestuur der bijzondere lagere school, zoo hij laatstelijk als onderwijzer bij het bijzonder lager onderwijs is werkzaam geweest.

De betrokken opgave zal door hem, aan wien de waarmaking is opgedragen, zoo noodig moeten worden aangevuld of verbeterd.

De burgemeesters zenden van hunne beschikking tot benoeming van de geneeskundigen, bedoeld in de artt. 44 en 71 der wet op het lager onderwijs, een afschrift aan den Minister van Financiën, terwijl in bedoelde beschikking zal zijn te bepalen, dat de geneeskundigen hunne verklaring, na registratie, rechtstreeks zenden aan den Minister van Financiën te 's Gravenhage.

De modellen voor bovenbedoelde verklaringen, ten dienste van het personeel der openbare en bijzondere lagere scholen, zullen op uwe aanvraag door den Minister van Financiën in voorraad worden verstrekt, ten einde die modellen aan de burgemeesters, op hunne tot U.H.E.G. te richten aanvraag te kunnen doen uitreiken.

Ik heb de eer U.H.E.G. te verzoeken met een en ander, voor zooveel betreft de provinciale burgerlijke ambtenaren in Uw gewest, voor het vervolg wel rekening te willen houden en de besturen der tot Uwe provincie behoorende gemeenten, eveneens voor zooveel hen aangaat, daarmede in kennis te willen stellen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

22 Februari 1911. *MISSIVE* van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende de verspreiding van het mond-en klauwzeer en betreffende de vergoeding voor afgemaakt vee.

Ik heb de eer te verzoeken de burgemeesters in Uw gewest uit te noodigen de aandacht van de veehouders er op te vestigen, dat het, aangezien het mond-en klauwzeer dikwijls wordt overgebracht door personen, die in aanraking zijn geweest met dieren, welke aan die ziekte leden, b.v. door veehandelaren, aanbeveling verdient geen lieden op de boerderij toe te laten, van wie men vermoeden kan, dat zij de smetstof bij zich kunnen dragen. Aan deze kennisgeving ware toe te voegen, dat het zeer wenschelijk is, dat de veehouders bijzondere aandacht wijden aan hunne schapen, daar deze meermalen het eerst door mond- en klauwzeer worden aangetast. Het is daarom geraden, wanneer deze dieren eenig verdacht verschijnsel, b. v. kreupelheid, vertoonen, dadelijk den veearts te raadplegen.

Ten slotte zoude ik het op prijs stellen, indien U.H.E.G. tot de burgemeesters het verzoek wildet richten om, wanneer tot afmaking van vee moet worden overgegaan, ter zake

van de benoeming van den schatter overleg te plegen met den districtsveearts. De onderzinking toch heeft geleerd, dat de belooningen der taxateurs, volgens het thans geldende tarief berekend, niet altijd voldoende zijn ter verkrijging van volkomen betrouwbare personen.

Eene wijziging van dat tarief zal dan ook in overweging genomen worden. Inmiddels zullen de districtsveeartsen, zoo noodig, aanwijzingen kunnen geven ter tegemoetkoming aan bovenbedoeld bezwaar.

23 Februari 1911. *BESCHIKKING* van den Minister van Oorlog, betreffende de in werking treding van het besluit van 7 Februari 1911, tot wijziging van het besluit van 29 Mei 1908, betreffende regeling van de Landweer.

De Minister van Oorlog,

Gezien het Koninklijk Besluit van 7 Februari 1911, n°. 22, enz.;

Brengt voorschreven Koninklijk Besluit, door deze, ter kennis van de landmacht;

En heeft goedgevonden tevens, bij deze, te bepalen, dat, ten aanzien van het 6^e District, de in het Besluit bepaalde wijziging in werking zal treden met ingang van 1 April 1911; zullende, ten aanzien van de andere in het Besluit genoemde districten, de data van ingang nader worden bekend gemaakt.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(get.) DE BRUIJN.

24 Februari 1911. *BESLUIT*, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Leiden*, dd. 10 October 1910, waarbij is gewijzigd de sub 4 gestelde voorwaarde van het besluit van voornoemd college, dd. 5 Juli 1909, strekkende tot het verlenen van eene voorwaardelijke vergunning aan A. VAN DEN OUWEELEN, aldaar, tot het oprichten van eene koperen blikslagerij in het perceel Hooigracht n°. 108. S. 81.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 30 Januari 1911, n°. 80H, afdeling Arbeid, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Leiden*, dd. 10 October 1910, waarbij is gewijzigd de sub 4 gestelde voorwaarde van het besluit van voornoemd college, dd. 5 Juli 1909, strekkende tot het verlenen van eene voorwaardelijke vergunning aan A. VAN DEN OUWEELEN, aldaar, tot het op-

richten van eene koper- en blikslagerij in het perceel Hooigracht n°. 103;

Overwegende, dat elke beslissing ingevolge artikel 12, 2de lid, der Hinderwet genomen, behoort te worden afgekondigd, zooals blijkt uit artikel 15 der wet, krachtens welk artikel binnen 14 dagen na de afkondiging beroep bij Ons openstaat;

dat derhalve het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Leiden*, dd. 10 October 1910, had behooren te worden afgekondigd; dat deze afkondiging niet is geschied;

Overwegende, dat tegen een besluit, genomen ingevolge artikel 12, 2de lid, der Hinderwet, krachtens artikel 15 dier wet, beroep moet kunnen worden ingesteld;

dat, indien zoodanig besluit niet is afgekondigd, het in stijl met de wet voor beroep onvatbaar is geworden en alzoo op grond van strijd met de wet behoort te worden vernietigd;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 14 Februari 1911, n°. 16;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 22 Februari 1911, n°. 161H, afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan :

het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Leiden*, dd. 10 October 1910, waarbij is gewijzigd de sub 4 gestelde voorwaarde van het besluit van voornoemd college, dd. 5 Juli 1909, strekkende tot het verlenen van eene voorwaardelijke vergunning aan A. VAN DEN OUWEELEN, aldaar, tot het oprichten van eene koper- en blikslagerij in het perceel Hooigracht n°. 103, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 24sten Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

(Uitgeg. 8 Maart 1911.)

28 Februari 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging der bij Koninklijk Besluit van 21 Juni 1877 (*Staatsblad* n°. 152) vastgestelde instructie voor den geneeskundige, belast met het gezondheidsonderzoek, bedoeld bij art. 7 der wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen. S. 82.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Januari 1911, n°. 336, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Februari 1911, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 Februari 1911, n°. 1228, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen :

Eenig artikel.

In de bij Koninklijk Besluit van 21 Juni 1877 (*Staatsblad* n°. 152) vastgestelde, laatstelijk bij Ons besluit van 14 November 1907 (*Staatsblad* n°. 297) gewijzigde instructie van den geneeskundige, belast met het gezondheidsonderzoek, bedoeld bij art. 7 der wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, wordt nader de volgende wijziging gebracht :

Art. 3 wordt gelezen als volgt :

„Hij vangt het gezondheidsonderzoek van het schip, dat daaraan moet worden onderworpen aan, zoodra de omstandigheden van weer en tijd dit veroorloven, met inachtneming van door den Minister van Binnenlandsche Zaken gegeven bevelen.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Marine, alsmede aan den Raad van State en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 28sten Februari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 10 Maart 1911.)

1 Maart 1911. BESLUIT, houdende het Consulair Reglement. S. 83.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, dd. 28 November 1910, n°. 24339, Tweede Afdeling;

Den Raad van State gehoord (advies van 20 December 1910, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 31 December 1910, Tweede Afdeling, n°. 26202 en van 13 Januari 1911,

Tweede afdeling, n°. 300; en van 27 Februari 1911, Tweede Afdeling, n°. 4278;

Hebben goedgevonden en verstaan:

a. in te trekken het Consulaire Reglement, vastgesteld bij Ons Besluit van 4 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 215) en gewijzigd bij Ons Besluit van 31 December 1909 (*Staatsblad* n°. 472);

b. vast te stellen het volgende Reglement op de inrichting van den consulaire dienst.

HOOFDSTUK I.

Van de bezoldigde consulaire ambtenaren.

Art. 1. 1. De bezoldigde consulaire ambtenaren hebben den rang van aspirant-vice-consul, vice-consul, consul of consul generaal.

2. De bezoldigde consulaire ambtenaren worden door Ons benoemd, bevorderd, in disponibiteit gesteld en ontslagen. Zij kunnen door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken worden geschorst.

2. 1. Voor de bezetting der door Ons ingestelde of in te stellen bezoldigde consulaire posten komen bij voorkeur in aanmerking zij, die de rangen van aspirant-vice-consul en vice-consul doorloopen hebben.

2. Tot aspirant-vice-consul kunnen alleen zij worden benoemd, die als candidaat voor den consulaire dienst zijn aangewezen en met goed gevolg hebben afgelegd het in artikel 5 bedoelde examen voor den consulaire dienst.

3. Tot vice-consul kunnen alleen zij worden benoemd, die gedurende den in artikel 8 genoemden termijn als aspirant-vice-consul geëind hebben.

3. 1. Telkens wanneer het belang van den dienst zulks eischt, wordt de aanwijzing als candidaat voor den consulaire dienst voorbereid door eene daartoe door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken aangewezen commissie, bestaande uit vijf leden onder welke het hoofd der Afdeling van het Departement van Buitenlandsche Zaken, welke belast is met de behandeling der consulaire zaken, bijgestaan door een secretaris.

2. Deze commissie plaatst binnen veertien dagen na ontvangst van eene opgave van het aantal der aan te wijzen candidaten voor den consulaire dienst eene oproeping in de *Nederlandsche Staatscourant*, waarbij tevens het bovenbedoelde aantal wordt vermeld. Deze oproeping wordt door de commissie herhaald zoovele malen als zij zulks gewenscht acht.

3. Bij haar onderzoek naar de aanbevelens-

waardigheid van de personen, die zich bij haar hebben aangemeld, let de commissie op hun verleden, hunne geschiktheid voor hunnen toekomstigen werkring en hunne algemeene ontwikkeling. Zij onderwerpt hen aan een vergelijkend examen, waarbij moet blijken worden gegeven:

1°. van vaardigheid om schriftelijk in goed Nederlandsch eene zakelijke uiteenzetting of beschrijving te leveren, een stuk Nederlandsch behoorlijk te lezen en zich van het gelezene goed rekenschap te geven, alsmede om Fransch, Duitsch en Engelsch proza goed te vertalen in het Nederlandsch en zich van die vreemde talen practisch mondeling en schriftelijk te kunnen bedienen;

2°. van eenige handelskennis; eenige kennis van handelsrekenen, van boekhouden, van handelsaardrijkskunde en van de Staatsinstellingen van Nederland en zijne koloniën, alsmede van bekendheid met de grondbeginselen der Staathuishoudkunde.

4. De commissie kan het examen, al naar zij wenschelijk acht, schriftelijk of mondeling afnemen.

5. De commissie is bevoegd om hen, wier schriftelijk werk onvoldoende is, niet tot het mondeling onderzoek toe te laten.

6. Het strekt tot aanbeveling wanneer de examinandus gedurende niet te korten tijd in den handel practisch werkzaam geweest is.

7. Zij, die zich aan het in het derde lid van dit artikel bedoelde onderzoek wenschen te onderwerpen, moeten mannelijk Nederlander zijn en in den loop van het jaar, waarin dat onderzoek plaats vindt, den leeftijd van 21 jaar bereikt hebben. Zij melden zich binnen den bij de oproeping vermelden termijn schriftelijk bij den secretaris der commissie aan, met overlegging van een bewijs van Nederlandschap, een uittreksel uit hunne geboorte-akte, een kort relaas van hunne opvoeding en het door hen genoten onderwijs, eene verklaring van goed maatschappelijk gedrag, hunne diploma's, getuigschriften of eindrapporten en een medisch attest van geschiktheid voor den dienst in tropische landen. Indien er voor hen uitzicht bestaat om na hunne aanmelding nog diploma's, getuigschriften of eindrapporten te verkrijgen, deelen zij dit mede, en zoo spoedig doenlijk na de verwerving zenden zij die stukken aan den secretaris der commissie in. Tevens deelen zij mede welke verplichtingen zij nog te vervullen hebben ten aanzien van den militairen dienst.

8. De commissie brengt binnen twee maan-

den na afloop van het examen rapport uit aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, waarin zij haar oordeel uitsprekt over de personen, die voor aanwijzing in aanmerking komen, met opgaaf der volgorde, waarin zij geplaatst zouden moeten worden.

9. Na ontvangst van dit rapport worden binnen eene maand door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken de kandidaten voor den consulaire dienst aangewezen.

4. 1. De kandidaten voor den consulaire dienst moeten zich uiterlijk binnen twee jaar na hunne aanwijzing schriftelijk bij Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken aanmelden tot het afleggen van het in artikel 5 bedoelde examen voor den consulaire dienst.

2. Wanneer zij zich in staat achten met goed gevolg het examen te doen, geven zij daarvan kennis aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, die alsdan bepaalt wanneer het examen zal gehouden worden, met dien verstande, dat het examen wordt afgenomen uiterlijk zes maanden nadat de aanmelding heeft plaats gehad.

3. Ter zake van hunne voorbereidende studie worden hun vanwege Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken de noodige aanwijzingen verstrekt.

4. De kandidaten voor den consulaire dienst zijn verplicht omtrent hun studie en voorts omtrent hun gedrag aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken alle inlichtingen te verstrekken, die hij direct of indirect, mondeling of schriftelijk, van hen verlangt en alle desbetreffende wenken van voornoemden Minister te volgen.

5. Wegens aanhoudende ziels- of lichaamsziekte en wegens plichtverzuim en wangedrag van de kandidaten voor den consulaire dienst kan Onze genoemde Minister, te zijner beoordeeling, hunne aanwijzing als zoodanig intrekken.

6. Het candidaatschap vervalt voor hen, die zich voor het examen niet binnen den in het eerste lid omschreven termijn hebben aangemeld.

7. Wanneer een candidaat voor den consulaire dienst voor de eerste maal niet slaagt bij het afleggen van het examen, kan hij het nog eenmaal herhalen binnen een door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, in overleg met de commissie, te bepalen termijn.

8. Voor hen, die zich na hunne aanwijzing aan de studie van rechts- of staatswetenschap aan eene Universiteit wijden of cursussen van hooger handelonderwijs, hetzij in Nederland, hetzij in het buitenland volgen of wel in han-

del of industrie practisch werkzaam zijn, kan de in het eerste lid genoemde termijn door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken met ten hoogste één jaar worden verlengd. Gelijke verlenging kan op grond van welbewezen ziekte of op grond van andere buitengewone omstandigheden — ter beoordeeling van Onzen genoemden Minister — door dezen worden toegestaan.

5. 1. Het examen voor den consulaire dienst omvat :

I. De Nederlandsche, Fransche, Engelsche en Deutsche talen, waarin de candidaat zich schriftelijk en mondeling juist moet kunnen uitdrukken. Kennis van eenige andere vreemde taal strekt tot aanbeveling.

II. a. het Nederlandsch burgerlijk recht en wel voornamelijk Boek I, II en III, en de wet houdende Algemeene Bepalingen der Wetgeving van het Koninkrijk;

b. de voornaamste bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

c. het Nederlandsch handelsrecht, in het bijzonder het zeerecht;

d. kennis in hoofdzaken van het volkenrecht;

e. de strekking der voornaamste Nederlandsche verdragen op handelsgebied;

f. de verplichtingen en bevoegdheden der Nederlandsche consulaire ambtenaren, zooals die omschreven zijn in de „Handleiding voor den Nederlandschen consulaire ambtenaar”, in de wetten betreffende de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en de consulaire rechtsmacht, alsmede in de consulaire conventies;

g. de voornaamste bepalingen van het Nederlandsch strafrecht en de strafvordering.

III. a. de groote handels- en verkeerswegen;

b. den tegenwoordigen toestand van handel en nijverheid, landbouw en scheepvaart, voornamelijk met het oog op de Nederlandsche en Nederlandsch Oost- en West-Indische belangen;

c. de handelsgeschiedenis van den nieuweren tijd;

d. de wijze van voortbrenging der voornaamste Nederlandsche en koloniale artikelen;

e. de inrichting der Nederlandsche handels- en scheepvaartstatistiek.

2. De kandidaten voor den consulaire dienst, die aan eene der Nederlandsche Hoogeschoolen den graad van doctor in de rechtswetenschappen hebben verworven, zijn vrijgesteld van het examen in de vakken, vermeld sub II, littera a, b en g. De kandidaten voor den consulaire dienst, die aan eene der Neder-

landsche Hoogeschole den graad van doctor in de Staatswetenschappen hebben verworven, zijn vrijgesteld van het vak, vermeld sub II, littera d.

6. 1. Het examen voor den consulairen dienst wordt in het openbaar gehouden te 's Gravenhage bij voorkeur in de tweede helft van de maand April of van de maand October.

2. Tijd en plaats van het examen worden vóóraf in de *Staatscourant* aangekondigd.

3. Het examen voor den consulairen dienst wordt afgenomen door eene door Ons benoemde commissie, bestaande uit een voorzitter en 4 leden.

4. In die commissie heeft zitting een rechtsgeleerde bekend met de rechtspraktijk, een vertegenwoordiger van den handel en, zoo mogelijk, een consul-generaal of consul of oud-consul-generaal of oud-consul. Een ambtenaar van het Departement van Buitenlandsche Zaken wordt door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken aan die commissie als secretaris toegevoegd.

5. De commissie kan zich bij het afnemen van het examen doen bijstaan door deskundigen, na voorafgaande verkregen machtiging van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken.

6. Bij ontstentenis van den voorzitter of van een der leden wordt door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken tijdelijk in de vervanging voorzien.

7. De commissie wordt door haren voorzitter tot het afnemen van het examen opgeroepen, wanneer de Minister oordeelt dat daaraan behoefte bestaat.

8. De commissie brengt aan voornoemden Minister schriftelijk verslag uit van het examen.

7. 1. Zij, die met goed gevolg het examen voor den consulairen dienst aflegden, worden binnen drie maanden na dien tot aspirant-vice-consul aangesteld.

2. Zij worden door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken werkzaam gesteld bij zijn Departement, bij een Gezantschap of bij een Consulaat-Generaal of bij een Consulaat of wel ter beschikking gesteld van het hoofd van eenig ander Departement van Algemeen Bestuur, een en ander met dien verstande dat de aspirant-vice-consul althans een deel van zijn dienstdag in het buitenland werkzaam zij.

8. 1. Drie jaren na hunne aanstelling als zoodanig kunnen de aspirant-vice-consuls tot vice-consul bevorderd worden.

2. Voor hen, wien krachtens de eerste zinsnede van het zevende lid van artikel 4 op grond van studie of werkzaamheid in de prak-

tijk, verlenging van den termijn, binnen welken examen moet worden afgelegd, is toegestaan, wordt de tijd van drie jaren, in het vorig lid bedoeld, met den duur van genoemde verlenging verminderd.

9. 1. De vice-consuls worden door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken werkzaam gesteld bij zijn Departement, bij een Gezantschap of bij een Consulaat-Generaal of Consulaat of wel ter beschikking gesteld van het hoofd van eenig ander Departement van Algemeen Bestuur.

2. Zij kunnen ook worden belast met de waarneming van een consulairen post, mits zij ten minste twee jaren als vice-consul dienst hebben gedaan. Dit voorbehoud geldt niet voor waarneming van korten duur van een post.

10. Nadat de vice-consul vijf jaren als zoodanig heeft dienst gedaan kan hij tot consul worden bevorderd.

11. Nadat de consul vijf jaren als zoodanig heeft dienst gedaan kan hij tot consul-generaal worden bevorderd.

12. 1. Wanneer voor de richtige vervulling van een bepaalden post zulks door Ons wenselijk geacht wordt, kan aan een consul-generaal een diplomatieke titel verleend worden voor den tijd gedurende welken hij dien post vervult.

2. Bij ontslag of overplaatsing vervalt die titel van rechtswege.

13. 1. De aspirant-vice-consuls genieten eene bezoldiging van f 1200 per jaar.

2. Zoo zij buiten Nederland worden werkzaam gesteld, kan hun bovendien eene door Ons te bepalen vergoeding voor verblijf toegekend worden.

14. 1. De vice-consuls genieten eene bezoldiging van f 2000 per jaar; dit bedrag wordt na drie jaar dienst als zoodanig met f 500 en na vijf jaar verderen dienst met f 500 verhoogd, totdat een bedrag van f 3000 is bereikt.

2. Zoo zij buiten Nederland worden werkzaam gesteld, kan hun bovendien eene door Ons te bepalen vergoeding voor verblijf toegekend worden, voor zooveel hun niet krachtens artikel 18 reeds eene vergoeding toekomt.

15. De consuls genieten eene bezoldiging van f 3000 per jaar, welke bezoldiging na elke vijf jaren dienst als zoodanig met f 1000 wordt verhoogd, totdat een bedrag van f 5000 is bereikt.

16. De consuls-generaal genieten eene bezoldiging van f 5000 per jaar, welke bezoldiging na elke vijf jaren dienst als zoodanig met f 1000 wordt verhoogd, totdat een bedrag van f 7000 is bereikt.

17. Door Ons kan aan een consul-generaal, die minstens 20 jaren als zoodanig werkzaam was en daarbij zijne taak steeds ten genoegen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken heeft vervuld, eene jaarlijksche toelage verleend worden van *f* 1000. Na minstens 25-jarigen dienst als zoodanig kan die toelage worden gebracht op *f* 2000.

18. 1. De consuls-generaal en de consuls, alsmede de vice-consuls, die anders dan ter tijdelijke vervanging van een titularis een consulaire post beheeren, genieten voorts eene verblijfsvergoeding tot zoodanig bedrag, als voor den door hen bekleeden post is vastgesteld.

2. Het bedrag der toe te kennen verblijfsvergoeding wordt door Ons voor elken post afzonderlijk vastgesteld.

3. Ingeval van overlijden wordt de aan den consulaire ambtenaar toegekende verblijfsvergoeding aan diens erfgenamen uitbetaald tot en met de sterfmaand.

19. Aan de consulaire ambtenaren, die aan het hoofd van een post zijn geplaatst, kunnen de dienstuitgaven, voor zooverre Onze Minister van Buitenlandsche Zaken dit noodig mocht oordeelen, vergoed worden.

20. Bij definitieve plaatsing aan het hoofd van een post kan ter vergoeding der kosten van vestiging aan den consulaire ambtenaar door Ons een bedrag worden toegekend:

voor consuls-generaal van ten hoogste *f* 3500;

voor consuls van ten hoogste *f* 2500;

voor vice-consuls van ten hoogste *f* 1500.

21. 1. In geval van plaatsing, overplaatsing, eervol ontslag, of in disponibilitetstelling, zullen aan de consuls-generaal, de consuls en de vice-consuls, die anders dan ter tijdelijke vervanging van een titularis een consulaire post beheeren, de reis- en verblijfkosten van hun gezin naar hunnen post of naar Nederland vergoed worden. Hun eigen reis- en verblijfkosten worden vergoed op den voet als door Ons geregeld of te regelen.

2. In geval van overlijden van een consulaire ambtenaar, als in het vorige lid bedoeld, worden de reis- en verblijfkosten van zijn gezin naar Nederland vergoed.

22. 1. Telkens na een tijdvak van drie jaren onafgebroken dienst op de posten, welke ingevolge artikel 4, letter c, der wet houdende regeling van de pensioenen, der burgerlijke ambtenaren bij algemeenen maatregel van bestuur zijn of zullen worden aangewezen, en van vijf jaren onafgebroken dienst op alle overige posten, kan aan de consuls-generaal en consuls, die aan het hoofd van een post

staan, alsmede aan die vice-consuls, die anders dan ter tijdelijke vervanging van een titularis een consulaire post beheeren, een verlof verleend worden van drie of acht maanden, naar gelang zij al dan niet in Europa gevestigd zijn.

2. Van dit verlof brengen de in Europa gevestigde consulaire ambtenaren ten minste drie weken en de buiten Europa gevestigde consulaire ambtenaren ten minste zes weken in Nederland door ter aanknooping van betrekkingen met Nederlandsche belanghebbenden en voor zoodanige andere bezigheden als Onze Minister van Buitenlandsche Zaken noodig mocht oordeelen.

(Met Europa worden voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld Noord-Afrika, Klein-Azië en Syrië.)

3. Bij aankomst in Nederland wendt de in het 1ste lid bedoelde consulaire ambtenaar zich onmiddellijk tot Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken ter verkrijging van de noodige instructies in verband met het in het vorige lid aangegeven doel.

4. Wanneer gedurende een jaar niet meer dan vier weken verlof is genoten door de in alinea 1 van dit artikel bedoelde consulaire ambtenaren, wordt dit niet als dienstonderbreking aangemerkt.

5. In geval van afwezigheid wegens ziekte bepaalt Onze Minister voornoemd, in verband met den duur der ziekte, in hoever deze als dienstonderbreking beschouwd wordt.

6. De ter zake van de in alinea 1 van dit artikel bedoelde verloven door de consulaire ambtenaren te maken reis- en verblijfkosten, alsmede die voor hun gezin, worden hun vergoed op den voet als door Ons geregeld of te regelen.

7. Bij tusschentijdsche verloven genieten de in alinea 1 van dit artikel genoemde consulaire ambtenaren en hun gezin geene vergoeding ter zake van de kosten hunner verlofreizen.

8. Wij behouden Ons voor in elk voorkomend geval te bepalen of en in hoever de kosten hunner verlofreizen vergoed zullen worden aan de vice-consuls, die tijdelijk een consulaire post beheeren ter vervanging van den titularis, alsmede aan de vice-consuls en de aspirant-vice-consuls, die werkzaam gesteld zijn aan een Gezantschap, aan een Consulaat-Generaal of aan een Consulaat.

9. Gedurende hunne verloven blijven de consulaire ambtenaren in het genot hunner jaarwedde, met dien verstande, dat geene jaarwedde wordt genoten voor den tijd dat het verlof langer dan een jaar duurt of geduurd heeft.

10. De termijn, waarna de consulaire ambtenaar volgens de bepalingen van dit Reglement in aanmerking zoude kunnen komen voor rang- of tractements-verhooging, wordt verlengd met den duur van het door hem buiten bezwaar van 's Lands schatkist genoten verlof.

23. 1. De verloven der consulaire ambtenaren worden behoudens de in de volgende alinea bedoelde uitzondering verleend door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken.

2. De onmiddellijke chef van een bezoldigd consular ambtenaar is bevoegd aan dezen een verlof te verlenen, hetwelk den duur van 8 weken 's jaars niet mag overschrijden, tenzij ziekte of buitengewone omstandigheden dit noodig maakt. Van het verlenen van zoodanig verlof geeft hij kennis aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken.

24. 1. Bij afwezigheid met verlof of wegens ziekte van een consular ambtenaar, die een consulaire post beheert, wordt door Ons in elk afzonderlijk geval vastgesteld of, en zoo ja, tot welk bedrag op de hem toegekende verblijfsvergoeding zal worden gekort.

2. Mede wordt door Ons in elk geval afzonderlijk vastgesteld of, en zoo ja, tot welk bedrag aan den waarnemer van den post eene verblijfsvergoeding zal worden toegekend.

3. De waarnemer mag, zonder voorafgaande machtiging van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken of van den titularis, geene verandering brengen in de inrichting van den post.

25. 1. De consulaire ambtenaren kunnen te allen tijde in disponibiiteit worden gesteld.

2. Bij in disponibiiteitstelling, kunnen de consulaire ambtenaren gedurende twee jaren in het genot blijven van hoogstens $\frac{2}{3}$ van het bedrag hunner bezoldiging.

26. Tot de bevordering tot vice consul, in artikel 8 bedoeld, en tot de verhooging van bezoldiging bedoeld in de artt. 14, 15 en 16, wordt alleen dan overgegaan, wanneer de consulaire ambtenaar zijne taak ten genoegen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken heeft vervuld.

27. De bezoldigde consulaire ambtenaren mogen geen handel drijven, noch beheerend vennoot of agent eener handelsvennootschap onder eene firma, of bestuurder, commissaris of agent van eene andere vennootschap zijn.

HOOFDSTUK II.

Van de onbezoldigde consulaire ambtenaren.

28. 1. De onbezoldigde consulaire ambtenaren voeren in hiërarchische volgorde den

titel van consular agent, vice-consul, consul en consul-generaal.

2. Nederlanders, die eene voldoende zelfstandige positie hebben, genieten voor eene benoeming tot onbezoldigd consular ambtenaar de voorkeur.

29. Voor benoeming, ontslag en schorsing der onbezoldigde consulaire ambtenaren geldt het bepaalde bij artikel 1, sub 2.

30. Aan de onbezoldigde consulaire ambtenaren worden ter zake hunner aanstelling en commissie geene kosten in rekening gebracht.

31. De onbezoldigde consulaire ambtenaren ontvangen geene geldelijke belooning voor hunne diensten. Wel behouden zij de hun ingevolge de bestaande of nog uit te vaardigen voorschriften toekomende consulaatrechten en andere baten.

HOOFDSTUK III.

Bepalingen, aan alle consulaire ambtenaren gemeen.

32. 1. Bij de eerste aanvaarding van eene consulaire betrekking leggen de consulaire ambtenaren den volgenden eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof), dat ik de mij opgedragen en later eventueel op te dragen consulaire betrekkingen in allen deele getrouwelijk overeenkomstig de Nederlandsche wetten en de mij gegeven of nog te geven voorschriften zal vervullen, en dat ik in alles naar mijn beste vermogen zal medewerken tot bevordering van den handel, de nijverheid, den landbouw en de scheepvaart van Nederland.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig (Dat beloof ik)“.

2. Deze eed (belofte) wordt afgelegd in handen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken of schriftelijk, en door den consulaire ambtenaar onderteeekend, aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken toegezonden.

33. 1. De consulaire ambtenaren mogen geene consulaire betrekking eener andere Mogendheid aanvaarden zonder Onze voorafgaande machtiging.

2. Wanneer zij ophouden eene dergelijke betrekking te bekleeden, geven zij daarvan onverwijld kennis aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken.

34. 1. Voor elken consulaire post wordt door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken de plaats of de landstreek aangewezen, op welke, als vormende zijn ressort, hij, die den post bekleedt, zijne aandacht vooral heeft te richten.

2. Zijn of komen er binnen dit ressort andere consulaire posten, dan verkrijgen deze als sub-ressort een deel van het hoofd-ressort, met dien verstande dat zij daartoe blijven behooren.

3. De benoeming van een vice-consul ter plaatse waar reeds een consul-generaal of consul gevestigd is, brengt niet mede dat daardoor te bedoelder plaatse een vice-consulaat gevestigd wordt.

4. De aanwijzing van ressorten doet echter niet te kort aan de bevoegdheid van den consulaire ambtenaar om zijne werkzaamheden ook tot buiten die plaats of die landstreek uit te strekken, wanneer zulks door eenig Nederlandsch belang wordt gevorderd, mits hij zodoende niet zijne werkzaamheid uitbreidt tot het ressort van een anderen consulaire ambtenaar en voor zooveel niet eenige wettelijke bepaling of eenig voorschrift van Onzen genoemden Minister zich tegen zulk optreden verzet.

35. 1. Consulaire ressorten alsmede landstrekken, die niet tot een ressort behooren, kunnen door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken tot een district worden samengevoegd.

2. Aan het hoofd van zulk een district wordt door hem bij voorkeur gesteld een bezoldigd consul-generaal of consul of anders een onbezoldigd consul-generaal.

36. 1. Hij, die aan het hoofd van een district is gesteld evenals ook hij, wiens ressort verschillende posten omvat, heeft te waken voor de behoorlijke ambtsvervulling van de consulaire ambtenaren, bij de tot zijn district, respectievelijk ressort, behoorende posten werkzaam.

2. Hij houdt met hen zooveel mogelijk voeling en heeft de bevoegdheid hun de inlichtingen te vragen en de werkzaamheden op te dragen, die hij noodig acht.

37. 1. De consulaire ambtenaren in een land, alwaar een Nederlandsche diplomatieke ambtenaar is geaccrediteerd, zijn aan de leiding en het toezicht van dien ambtenaar onderworpen.

2. Die diplomatieke ambtenaar is bevoegd aan bedoelde consulaire ambtenaren — bij voorkeur door tusschenkomst van het hoofd van het district, respectievelijk ressort, waartoe zij behooren — de werkzaamheden op te dragen en de inlichtingen te vragen, welke hij ter richtige uitoefening van zijne taak noodig acht en om aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken met betrekking tot den consulaire dienst in het land, waar hij is geaccrediteerd, zoodanige voorstellen te doen

als hij voor de behoorlijke behartiging van de Nederlandsche belangen noodig acht.

38. De consulaire ambtenaren mogen zich niet buiten hun ressort of, zoo zij niet aan het hoofd van een post staan, buiten hunne standplaats begeven, dan met inachtneming van de voorschriften door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken ten aanzien van verlof tot of kennisgeving van afwezigheid te geven.

39. De consulaire ambtenaren zijn belast met de administratieve handelingen, hun door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken opgedragen, en meer in het bijzonder met de bevordering van den Nederlandschen handel, nijverheid, landbouw en scheepvaart, alsmede met de behartiging der belangen van de zich in hunnen amtskring bevindende Nederlandsche onderdanen en schepen, voor zoover de wetten, tractaten en gebruiken van het land hunner vestiging die behartiging toelaten.

40. De consulaire ambtenaren oefenen hunne functie uit overeenkomstig de voorschriften, door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken verstrekt of te verstrekken.

Overgangsbepaling.

41. Voor de bij de inwerkingtreding van dit Reglement, ingevolge het Consulair Reglement van 1906 (*Staatsblad* n°. 215) aangewezen candidaat consulaire-ambtenaren blijven, wat het afleggen van het examen voor den consulaire dienst betreft, van kracht de artikelen 2 en 5 van dat Reglement.

Slotbepaling.

42. Dit Reglement kan worden aangehaald onder den titel van Consulair Reglement, met vermelding van jaargang en nummer van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst.

43. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Buitenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 1sten Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(Uitg. 5 Maart 1911.)

1 *Maart* 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat de in casu gestelde voorwaarde, dat van uit de boven de bakkerij aanwezige slaapgelegenheid een brandvrije ladder worde gemaakt die rechtstreeks naar buiten leidt, niet beantwoordt aan art. 12 der Hinderwet aangezien zij niet strekt ter tegemoetkoming aan het bezwaar van gevaar, schade of hinder van belanghebbende bureu of van eigenaars en gebruikers van naburige perceelen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.;

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. WALLÉS te Assen tegen besluit van Burg. en Weth. dier gemeente dd. 6 Oct. 1910, n°. 1047/920, 2e afd., waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het plaatsen van een dubbelen heete-luchtoven, {ter vervanging van een bestaanden oven in het perceel aan den Noordersingel n°. 3;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 8 Februari 1911, n°. 8;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 Febr. 1911, n°. 140a, afd. Arbeid;

Overwegende: dat nadat ter zitting bedoeld in art. 7 der Hinderwet bezwaren waren ingebracht ontleend aan vrees voor hinder van ernstigen aard, Burg. en Weth. de gevraagde vergunning hebben verleend onder eenige voorwaarden waarvan die sub 3 en 5 luiden:

2°. dat de houten zolder boven de ovens, en ter breedte van minstens 1 M. daarbuiten, met de bintlaag moeten worden vervangen door een brandvrijen zolder van metselwerk of beton, welke minstens 500 K.G. per M². kan dragen;

5°. dat van uit de boven de bakkerij aanwezige slaapgelegenheid een brandvrije ladder wordt gemaakt die rechtstreeks naar buiten leidt;

dat van het besluit van Burg. en Weth., H. WALLÉS bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij in zijn bakkerij twee ovens heeft, waarvan een zal worden vervangen door een dubbelen heete-luchtoven, waardoor het brandgevaar in stede van te vermeerderen, belangrijk zal verminderen;

dat de nakoming van de voorwaarden sub 3 en 5 zeer kostbaar zou zijn; dat aanleiding tot de oplegging zal geweest zijn de aanwezigheid van de slaapgelegenheden boven de bakkerij; dat adressant voornemens is deze slaapgelegenheden in het vervolg niet meer in gebruik te doen nemen, maar zijn knechts in zijn woonhuis slaapplaatsen aan te wijzen;

1911.

Overwegende, ten aanzien van de voorwaarde sub 3, dat blijkens nader ingesteld deskundig onderzoek door het bouwen van een dubbelen heete-luchtoven ter vervanging van den bestaanden oven het gevaar voor brand zal verminderen;

dat mitsdien de sub 3 opgelegde voorwaarde niet door de noodzakelijkheid wordt geboden en als onnoodig bezwarend voor den concessionaris behoort te vervallen;

Overwegende ten aanzien van de voorwaarde sub 5, dat gebleken is, dat van den zolder en de bakkerij geen gebruik meer wordt gemaakt voor slaapgelegenheid;

dat overigens deze voorwaarde niet ingevolge art. 12 der Hinderwet had mogen worden gesteld aangezien zij niet strekt ter tegemoetkoming aan het bezwaar van gevaar, schade of hinder van belanghebbende bureu of van eigenaars en gebruikers van naburige perceelen

dat mitsdien ook deze voorwaarde behoort te vervallen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving overigens van het bestreden besluit van Burg. en Weth. van Assen, de daarin sub 3 en 5 gestelde voorwaarden te doen vervallen;

Met bepaling wijders dat de inrichting moet zijn voltooid en in werking gebracht binnen zes maanden na dagteekening dezes.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

2 *Maart* 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat, vermits de leeraren aan onverplichte gemeentegymnasia vóór 1 Januari 1906 niet waren burgerlijke ambtenaren, de tijd door den belanghebbende vóór dien datum als leeraar aan zoodanig gymnasium doorgebracht, niet tot zijn burgerlijken dienst in den zin van art. 6, eerste lid der Burgerlijke Pensioenwet behoort.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van D. VAN OOSTVEEN, eervol ontslagen leeraar aan het gymnasium te *Middelburg*, wonende aldaar;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor Burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 30 Juli 1910, n°. 9;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Februari 1911, n°. 3;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 18 Februari 1911, n°. 62, Afd. P.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor Burgerlijke ambtenaren Ons in zijn bovenvermeld advies heeft in overweging gegeven, den belanghebbende met ingang van 1 Sept. 1910 een jaarlijksch pensioen toe te leggen ten bedrage van f 1334, op grond, dat hij voor 1 Jan. 1891 in dienst getreden, bij besluit van den Raad der gemeente *Middelburg* van 23 Februari 1910, n°. 11 met ingang van 1 Sept. 1910 eervol is ontslagen;

dat zijn burgerlijke diensttijd van 5 jaren, 4 maanden en 24 dagen vereenigd met den overigen volgens art. 9d der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden dienst bij het hooger onderwijs, een tijdvak uitmaakt van meer dan 40 jaren; dat hij, geboren 18 Mei 1841, den ouderdom van 65 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 25 November 1881 tot 25 Maart 1882 f 600, van 1 Jan. 1906 tot 1 Sept. 1910 f 2100, zoodat de middelsom bedoeld bij art. 6, 1° lid, der wet bedraagt f 2000; weshalve de Pensioenraad van oordeel is, dat belanghebbende volgens de artt. 3a en 9a en d der wet recht heeft op een pensioen van f 1333.33 $\frac{1}{2}$ zijnde het maximum of $\frac{2}{3}$ gedeelten der voormelde middelsom;

dat nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was toegezonden, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van Bestuur, daarbij aanvoerende, dat, blijkens het antwoord op een door hem tot den Minister van Binnenlandsche Zaken gerichte vraag, dit Departement met den Pensioenraad van gevoelen is, dat vermits de betrekking van leeraar aan een onverplicht gemeentelijk gymnasium ingevolge de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 154) in verband met het Kon. besluit waarbij het tijdstip van inwerkingtreden dier wet is vastgesteld, eerst met ingang van 1 Jan. 1906 het karakter van eene burgerlijke betrekking heeft verkregen, de laatste zestig maanden van adressants burgerlijken dienst zouden zijn gelegen in de tijdvakken 1 Jan. 1906—1 Sept. 1910 (56 maanden) en 25 Nov. 1881—25 Maart 1882 (4 maanden), gedurende welk laatstgenoemd tijdvak adressant den lande in de betrekking van onderwijzer bij 's Rijks normalessen te *Middelburg* heeft gediend; dat zijn pensioen dus tengevolge van eene vroeger bekleede burgerlijke betrekking minder zou bedragen, dan anders het geval ware geweest; dat dit in strijd is met de billijkheid en ook met de economie der Burgerlijke Pensioenwet, die in het algemeen

genomen meer de strekking heeft eene verhooging van eenig pensioen dan en dit nog wel uit hoofde van vroegeren burgerlijken dienst, eene verlaging te bevorderen; dat bovendien z. i. door den Minister evenals door den Pensioenraad in dezen wordt voorbijgezien art. III der wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 152), tengevolge van welke bepaling als burgerlijke dienst in aanmerking komt de tijd zoowel vóór als na de Burgerlijke Pensioenwet doorgebracht in werkelijken dienst als onderwijzer bij eene openbare inrichting van hooger onderwijs (dus ook een niet verplicht gemeentelijk gymnasium) krachtens eene vaste aanstelling van een gemeentebestuur ontvangen, hoedanige dienst adressant gedurende meer dan 40 jaren vervuld heeft;

dat, waar in art. 9 voornoemd limitatief wordt opgesomd, welke tijd als diensttijd in aanmerking komt en daarin onder letter a worden genoemd de burgerlijke betrekkingen (die immers ingevolge de wet voor pensioen in aanmerking doen komen), zelve, er geen onderscheid, zomin kwalitatief als quantitatief, bestaat tusschen burgerlijke betrekkingen in bedoelde letter genoemd en de overige in meergemeld art. 9 sub letters b, c en d opgesomd, welke met eerstgenoemde op één lijn worden gesteld; dat de Pensioenraad dus z. i. niet had behooren te overwegen, dat zijn burgerlijke diensttijd in twee afzonderlijke gedeelten moet worden gesplitst waarvan 5 jaren, 4 maanden en 24 dagen sinds 1 Jan. 1906 als burgerlijke diensttijd, en de overige tijdsduur zijner betrekking als leeraar aan een onverplicht gemeentelijk gymnasium als ingevolge wetsfictie voor burgerlijken diensttijd in aanmerking komende, doch gelet op art. 9 letter a der Burgerlijke Pensioenwet, zooals deze thans luidt, had behooren aan te nemen, dat zijn burgerlijke diensttijd ingevolge art. 9 principio in verband met letter d bedraagt meer dan 40 jaren; dat waar nu ingevolge letter d van art. 9 dit de eenige wetsbepaling is, waarin de burgerlijke diensttijd wordt geregeld, verzoekers diensttijd voor de bepaling van de hoegrootheid van zijn pensioen behoort te worden berekend naar den inhoud van dat artikel, en dat waar art 6 der Burgerlijke Pensioenwet de hoegrootheid van het pensioen wil zien berekend naar de middelsom over een jaar van het bedrag dat gedurende de laatste 60 maanden van den burgerlijken dienst des ambtenaars, overeenkomstig art. 13 als grondslag voor de berekening van het pensioen moet gelden, mede ingevolge art. 3 der wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 154), waarbij art. 20

der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102) wordt gewijzigd, als die laatste 60 maanden moeten worden aangemerkt, de maanden verloopende tusschen 1 Sept. 1906 en 1 Sept. 1910, gedurende welken geheelen tijd de verzoeker eene wedde of belooning in den zin der Burgerlijke Pensioenwet groot f 2100 heeft genoten;

Overwegende dat het hier alleen de vraag geldt, of de pensioensgrondslag van den belanghebbende door den Pensioenraad met juistheid is berekend;

dat die vraag bevestigend moet worden beantwoord;

dat toch art. 6, 1^e lid, der Burgerlijke Pensioenwet bepaalt, dat het pensioen der ambtenaren voor ieder dienstjaar wordt berekend op een zestigste deel van de middelsom over een jaar van het bedrag dat gedurende de laatste zestig maanden van den burgerlijken dienst der ambtenaars overeenkomstig art. 13, als grondslag voor de berekening van het pensioen moet gelden;

dat vermits de leeraren aan onverplichte gemeente gymnasia vóór 1 Jan. 1906 niet waren burgerlijke ambtenaren, de tijd door den belanghebbende vóór dien datum als leeraar aan het gymnasium te *Middelburg* doorgebracht, niet behoort tot zijn burgerlijken dienst, waartoe echter wel gerekend moet worden de tijd gedurende welken de belanghebbende is werkzaam geweest als onderwijzer aan de Rijksnormaallessen aldaar;

dat de Pensioenraad dus terecht de middelsom bedoeld in art. 6, eerste lid, der wet heeft berekend naar hetgeen de pensioensgrondslag heeft bedragen van 25 Nov. 1881—25 Maart 1882 en van 1 Jan. 1906—1 Sept. 1910;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet en de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 164);

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan D. VAN OOSTVEEN, eervol ontslagen leeraar aan het gymnasium te *Middelburg* een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 1834.

Onze Minister van Financiën is belast enz.
(W. v. D. B. A.)

3 Maart 1911. BESLUIT, houdende nadere aanwijzing van losplaatsen van ruw zout of zouthoudend water. S. 84.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 27 Februari 1911, n°. 41, Accijnzen;

Gezien art. 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), art. 2 van Ons besluit van

3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2) en Ons besluit van 14 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 162);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van de dagteekening van dit besluit worden nader aangewezen als losplaatsen van ruw zout of zouthoudend water:

Hof van Delft, bij invoer ter zee en langs rivieren en kanalen;

Zierikzee, bij invoer langs rivieren en kanalen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 3den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitged. 7 Maart 1911.)

4 Maart 1911. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie enz.”, vastgesteld bij beschikking van 28 April 1909.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, wijziging te brengen in het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale „Militie”, enz., vastgesteld bij de Beschikking van 28 April 1909, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 166, laatstelijk gewijzigd bij de Beschikking van 10 December 1910, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 110;

Heeft goedgevonden, na, voor zooveel noodig, gehouden overleg met den Minister van Marine, te bepalen, dat evenbedoeld Voorschrift wordt gewijzigd als volgt:

§ 16. De laatste alinea vervalt.

§ 18. Aan de eerste alinea wordt toegevoegd: „Zij, die gedurende de reis moeten overnachten, worden voor Rijksrekening bij de „ingezetenen gehuisvest en gevoed”.

§ 25. Voor „Model n°. 6” in de eerste alinea wordt gelezen: „Model n°. 4”.

Voor „Model n°. 7” in de vierde alinea wordt gelezen: „Model n°. 5”.

§ 26. Na het woord „onderzocht” in de eerste alinea, 3de regel v. b., wordt ingelascht: „of nader onderzocht”.

Aan de eerste alinea wordt toegevoegd:

„Overigens genieten zij geen vervoer voor „Rijkerekening”.

De laatste alinea vervalt.

§ 27. Voor „Model n°. 8” in de tweede alinea wordt gelezen: „Model n°. 6”.

§ 28. a. wordt gelezen :

„a. alle declaratiën en quitantiën van ge-
„meentebesturen wegens schuldvorderingen,
„waarvan het bedrag bij voorschot uit de
„kassen der gemeenten ten behoeve van de
„land- of zeemacht is betaald, mitsgaders
„declaratiën en quitantiën wegens alle voor
„de land- of zeemacht gedane uitschotten,
„die door het Rijk moeten terugbetaald
„worden”;

Model n°. 1. Noot (g) wordt gelezen :

„Handteekening van den Burgemeester of
„van een door dezen aan te wijzen Gemeente-
„ambtenaar”.

Model n°. 2. Noot (l) wordt gelezen :

„Handteekening van den Burgemeester of
„van een door dezen aan te wijzen Gemeente-
„ambtenaar. Gestempelde handteekeningen
„zijn niet geldig”.

Modellen n°s. 4 en 5 vervallen.

Modellen n°s. 6 en 7 worden genummerd
resp. n°s. 4 en 5.

Model n°. 8 wordt vervangen door het hier-
navolgende Model n°. 6.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BRUIJN.

4 Maart 1911. MISSIVE van den Minister
van Binnenlandsche Zaken betreffende de
naleving van subsidie-voorwaarden van
teekenscholen.

Het heeft mijne aandacht getrokken, dat de
besturen van verschillende, door het Rijk ge-
subsidieerde vakscholen niet geregeld de hand
houden aan het tijdig aan mijn Departement
inzenden van het reglement, het programma
van onderwijs, de rekening en verantwoording,
het verslag, de begrooting, en de voordrach-
ten ter benoeming van het onderwijzend per-
soneel van die scholen. Deze bescheiden
moeten krachtens de voor het verlenen van
subsidie aan vakscholen geldende voorwaar-
den, aan mijne goedkeuring worden onder-
worpen, *terwijl afschriften of afdrukken daar-
van moeten worden gezonden aan den Inspecteur
van het Middelbaar Onderwijs met het toezicht
op de school belast.*

De dienaangaande thans geldende voorschrif-
ten luiden :

De eventuele toekenning van het Rijks-
subsidie wordt afhankelijk gesteld van het
eveneens verlenen van subsidie door de pro-
vincie en door de gemeente en van de uit-
drukkelijke aanvaarding van de volgende voor-
waarden :

1. Aan de goedkeuring van den Minister van
Binnenlandsche Zaken worden onderworpen :

a. het reglement, het programma van onder-
wijs, de rooster van lesuren, zoomede de wij-
zigingen, welke in voornoemde stukken wor-
den aangebracht ;

b. de voordrachten ter benoeming van onder-
wijzend personeel, de regeling van hunne be-
zoldiging en de besluiten tot het verlenen
van ontslag, wanneer dit niet op eigen ver-
zoek geschiedt ; van benoeming en op eigen
verzoek verleend ontslag van dat personeel
wordt aan genoemden Minister binnen 14 da-
gen kennisgeving gezonden ;

c. de voorstellen, betreffende den bouw en
het gebruik van de lokalen, waarin onderwijs
gegeven zal worden ;

d. jaarlijks vóór 1 April de rekening en ver-
antwoording over het afgelopen kalenderjaar
en vóór 1 December de begrooting van inkom-
sten en uitgaven voor het volgend kalender-
jaar ;

2. Jaarlijks vóór 1 April wordt aan den
Minister van Binnenlandsche Zaken gezonden
een verslag van de uitkomsten van het onder-
wijs in het afgelopen kalenderjaar ;

3. Onvermogenen worden geheel en min-
vermogenen gedeeltelijk vrijgesteld van de
betaling van schoolgeld ;

4. Van de aan den Minister van Binnen-
landsche Zaken in te zenden stukken wordt
een afschrift of afdruk toegezonden aan den
inspecteur van het middelbaar onderwijs, met
het toezicht op de school belast.

Gaarne zal ik vernemen of deze voorwaar-
den door U worden aanvaard.

Voor zoover dit nog niet geschiedde, gelieve
U alsnog aan mijn Departement in te zenden
de bescheiden, welke in het jaar 1910 behoor-
den te zijn ingezonden ; aan den Inspecteur
de afschriften te zenden, waarvan de inzen-
ding hierboven is voorgeschreven, en na te
gaan, of bovenstaande voorwaarden in het re-
glement van Uwe school zijn opgenomen,
zoo niet, dan is het reglement, voor zooveel
noodig, aan te vullen, en daarna tevens ter goed-
keuring aan mijn Departement in te zenden.

Uw bericht zie ik gaarne tegemoet vóór
1 April e. k. (W. v. d. B. A.)

6 Maart 1911. BESLUIT, tot vaststelling van
een reglement, houdende bijzondere bepa-
lingen ter voorkoming van aanvaring op
de rivier de *Nieuwe Maas* onder de ge-
meente *Rotterdam*. S. 85.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van
Waterstaat van 23 Januari 1911, n°. 280, Af-
deeling Waterstaat ;

Gezien de wet van 16 April 1891 (*Staatsblad* n°. 91) en het reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 18 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 102) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 23 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 275);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Februari 1911, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 3 Maart 1911, n°. 247, Afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:
vast te stellen het navolgende

REGLEMENT, houdende bijzondere bepalingen ter voorkoming van aanvaring op de rivier de Nieuwe Maas onder de gemeente Rotterdam.

Art. 1. Met afwijking in zooverre van de voorschriften omtrent het voeren van lichten en seinen en omtrent het uitwijken, vervat in het bij Koninklijk besluit van 18 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 102) vastgestelde en laatstelijk bij Koninklijk besluit van 23 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 275) gewijzigde reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan, gelden op de rivier de Nieuwe Maas onder de gemeente Rotterdam met betrekking tot de wagenveerbooten van die gemeente, de volgende bepalingen.

2. De wagenveerbooten zullen, varende in den veerdienst het volgende sein voeren:

a. bij dag,

in den top van den mast een *zwarten* cylinder van ten minste 0,65 M. middellijn en ten minste 1 M. hoogte;

b. bij nacht,

in den top van den mast, één Meter boven de voorveerbooten bepaalde lichten één *rood* licht, dat aan alle zijden op een afstand van ten minste 1 zeemijl (van 60 in den breedtegraad) zichtbaar is.

3. Ieder met eigen beweegkracht varende binnenvaartuig zonder vaartuig of vlot op sleep, moet voor de wagenveerboot, welke het in artikel 2 genoemde sein voert, wijken.

4. De handhaving van dit reglement is opgedragen aan de ambtenaren en de beamtenden der Rijks- en Gemeentepolitie, aan die van den Waterstaat en het Loodswezen en aan de ambtenaren door of van wege den Minister van Waterstaat met eenig toezicht of beheer over dit vaarwater belast.

Onze Minister van Waterstaat is belast met

de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 6den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(Uitgeg. 12 Maart 1911.)

6 Maart 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat het niet in strijd is met eene redelijke behartiging van het gemeentebelang, een post van f 100 voor kosten van aanbidding van een feestdiner ter gelegenheid der installatie van den nieuwen burgemeester, en van f 30 voor kosten van versiering van raadzaal en raadhuis bij die gelegenheid, te brengen ten laste der gemeentebegroting.

WIJ WILHELMINA, enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Mierlo*, tegen het besluit van Gedep. Staten van Noord-Brabant dd. 3 November 1910, G. n°. 278, 2^e afd., 1^e bur., waarbij gedeeltelijk hunne goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd. 22 Juni 1910, tot wijziging der gemeentebegroting voor het jaar 1910;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Februari 1911 n°. 1;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Maart 1911 n°. 919, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat de Raad der gemeente *Mierlo* bij besluit van 22 Juni 1910 machtiging heeft verzocht aan Gedep. Staten van Noord-Brabant, om ingevolge art. 213 der Gemeentewet, eenige uitgaven te doen ten laste van het jaar 1910, waarin bij de begroting niet is voorzien en waartoe behooren f 100 voor kosten van aanbidding van een feestdiner ter gelegenheid der installatie van den nieuwen burgemeester en f 30 voor kosten van versiering van raadzaal en raadhuis ter gelegenheid van die installatie;

dat, nadat door Gedep. Staten bedenkingen zijn geopperd tegen het brengen der kosten van het diner ten laste der gemeente, aan welke bedenkingen door den gemeenteraad niet is tegemoet gekomen, door Gedep. Staten aan den Gemeenteraad is te kennen gegeven, dat de vraag, of de bewuste uitgaven buiten de begroting ten laste van den gemeentelijken dienst kunnen gebracht worden, niet uit het 1^e lid van art. 213 kan beantwoord worden, daar het feestdiner ter eere van de installatie van den burgemeester gehouden was den 7 Juni

1910, alzoo 15 dagen vóórdat het besluit om machtiging te vragen was genomen;

dat bij besluit van 8 November 1910 door hun College de machtiging tot het doen der meervermelde uitgaven is geweigerd, waarbij door hen is overwogen, dat de vraag of de uitgaaf buiten de begrooting ten laste van den gemeentelijken dienst gebracht kan worden nu nog te beantwoorden blijft uit het 2e lid van art. 213 der gemeentewet; dat voor deze beantwoording is gevraagd inzending van het besluit dat te dezer zake vooraf was genomen, waarop is ontvangen een uittreksel uit de notulen der raadsvergadering van 30 Mei te Rotterdam, inhoudende, dat de nieuw benoemde burgemeester in die vergadering is verschenen en zijn uitdrukkelijk verlangen heeft te kennen gegeven, dat bij zijn installatie geen openbare plechtigheden zouden plaats hebben; dat, toen de burgemeester vertrokken was, de loco-voorzitter van den Raad heeft voorgesteld, nu het publiek niet in de gelegenheid zou zijn, van zijne ingenomenheid met den nieuwen Burgemeester blijk te geven, namens de ingezetenen ten raadhuize door het aanbieden van eerewijn en feestdiner en versiering van het raadhuize te toonen, dat de Buergermeester hun welkom was; dat hiertoe met algemeene stemmen is besloten en tevens om de kosten ten laste der gemeente te brengen; dat echter dit besluit niet met redenen is omkleed en niet terstond aan Gedep. Staten is ingezonden en alzoo niet beantwoordt aan de eischen, gesteld bij het 2e lid van art. 213 der Gemeentewet;

dat noch in het verband der feiten, nog in de medegedeelde beweegredenen, waardoor de Raad is geleid, voldoende grond is gevonden om ondanks deze onregelmatigheden het besluit tot het doen der uitgaaf goed te keuren;

dat van het besluit van Gedep. Staten de Gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat onthouding van goedkeuring alleen mag steunen op strijd met de wet of in het algemeen belang; dat strijd met de wet in casu niet kan worden geacht aanwezig te zijn;

dat toch aan Gedep. Staten uit de overgelegde stukken voldoende zal gebleken zijn van de redenen, die tot het nemen van het besluit hebben geleid, en dat, waar die redenen niet in het besluit zijn opgenomen, slechts aan een onregelmatigheid van ondergeschikt belang kan gedacht worden; dat ook het niet terstond opzenden van het besluit aan Gedep. Staten, waar zijn gevoelens hun overigens bekend is, niet kan aangemerkt worden als van ernstige betekenis te zijn;

dat beide omstandigheden blijkbaar ook door het Gewestelijk Bestuur niet als van overwegend belang worden beschouwd, waar zij genoemd worden „onregelmatigheden”;

dat het besluit evenmin kan geacht worden genomen te zijn in strijd met het algemeen belang; dat veeleer het algemeen belang, in casu het gemeentebelang, door dat besluit is gediend, wijl daarbij op den voorgrond stond eene welwillende tegemoetreding van de vertegenwoordigers der ingezetenen jegens het nieuw benoemd hoofd der gemeente, het aanknoopen alzoo van eene goedgezinde verhouding, welke niet anders dan bevorderlijk kan zijn aan een goede behartiging der gemeentebelangen; dat wanneer de Raad meent daarvoor eene uitgaaf uit de gemeentekas te moeten doen en daartoe besluit, hij aldus doende gebruik maakt van zijn goed recht, en dat zijns erachtens de bevoegdheid van Gêdep. Staten niet zoo ver gaat om sanctie te weigeren aan het brengen op de begrooting van uitgaven, die noch in strijd met de wet, noch in strijd met het algemeen belang zijn;

Overwegende: dat, zooals door den Gemeenteraad in het appellatoir adres terecht wordt aangevoerd, de gepleegde informaliteiten niet van zoodanigen aard zijn, dat Gedep. Staten daarin aanleiding badden behooren te vinden tot het onhouden van goedkeuring;

dat evenwel onjuist is de in appell gevoerde bewering, dat de bevoegdheid van Gedep. Staten niet zoover gaat om sanctie te weigeren aan het brengen op de begrooting van uitgaven, die noch in strijd met de wet, noch in strijd met het algemeen belang zijn;

dat immers het toezicht van Gedep. Staten strekt om te beoordeelen of een besluit van den gemeenteraad overeen te brengen is met eene redelijke behartiging van het gemeentebelang;

dat zulks in casu kan geacht worden het geval te zijn, daar enerzijds de onkosten geëmaakt zijn ter eere van eene zoo bijzondere gelegenheid als de installatie van een nieuwen burgemeester, en niet bovenmatig zijn, anderzijds de toestand der gemeentesfinanciën zich niet tegen zoodanige uitgaven verzet;

dat onder deze omstandigheden geen voldoende termen aanwezig zijn om de gevraagde goedkeuring te weigeren;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan: met vernietiging van het bestreden besluit van Gedep. Staten van Noordbrabant, alsnog goedkeuring te verleenen aan het besluit van den Raad der gemeente *Mierlo* dd. 22 Juni 1910,

tot wijziging der gemeentebegroting voor het jaar 1910.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

7 Maart 1911. BESLUIT, houdende bepalingen betreffende een doorlopend van Rijkswegen uit te oefenen, vrijwillig aanvaard toezicht op het logis voor de schepelingen en op de bestaande ziekenverblijven aan boord van Nederlandsche schepen. S. 86.

WIJ WILHELMINA, KONINGIN.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 Maart 1911, Afdeling Nijverheid, n°. 1282;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen als volgt:

Te rekenen van heden wordt gelegenheid gegeven om Nederlandsche schepen te onderwerpen aan een doorlopend van Rijkswegen uit te oefenen toezicht op het logis voor de schepelingen en op de aan boord bestaande ziekenverblijven en wel onder de volgende voorwaarden.

Art. 1. 1. Op nieuw te bouwen schepen moet het logis voor de schepelingen ten minste een inhoud van 3.5 M³ en een oppervlakte van 1.5 M² per schepeling hebben. Is het logis verdeeld in eene afdeling om in te slapen en eene afdeling voor andere doeleinden, dan moet de eerstbedoelde afdeling ten minste een inhoud van 2.150 M³ en eene oppervlakte van 1.15 M² per schepeling hebben.

2. Op schepen, die bij het in werking treden van dit besluit reeds in dienst of in aanbouw waren, kan worden volstaan met een niet in afdelingen verdeeld logis voor de schepelingen met een inhoud van 2 M³ en eene oppervlakte van 1.15 M², beide per schepeling.

3. Op nieuw te bouwen schepen moet het logis voor schepelingen, niet behoorende tot het blanke ras, ten minste een inhoud van 2.150 M³ per hoofd hebben. Op schepen, die bij het in werking treden van dit besluit reeds in dienst of in aanbouw waren kan voor deze schepelingen volstaan worden met een inhoud van 1.900 M³ per hoofd.

2. De hoogte van het logis voor schepelingen tusschen de dekken mag niet minder dan 1.83 M. bedragen.

3. 1. De dekken die het logis boven en beneden afsluiten en de schotten die het van de buitenlucht afsluiten, moeten waterdicht zijn.

2. Als het benedenste dek van het logis van hout is, moet het gobsruwd zijn en als het

van staal of ijzer is, bedekt zijn met een laag van een stof, die de warmte slecht geleidt.

3. Als het bovenste dek van het logis van staal of ijzer is, moet het aan de bovenzijde met hout of eene andere stof, die de warmte slecht geleidt, bekleed zijn. Deze bekleeding moet ten minste 5 c.M dik zijn. Aan de onderzijde mag het slechts bedekt zijn door een stof, die onmiddellijk tegen het staal of ijzer is aangebracht.

4. Als het logis doorloopt tot tegen boord of tegen een metalen schot, dan mag de huid of het schot niet met eene wegering bedekt zijn, maar moeten ter hoogte van de slaappleatsen planken zijn bevestigd, hoog ten minste 40 c.M.

5. De ankerkettingen mogen niet door het logis loopen, tenzij beschermd door zware ijzeren kokers. Het logis mag geen spullen of lieren bevatten.

4. 1. De luiken in het logis moeten waterdicht gesloten kunnen worden.

2. De ruimten, die voor logis dienen, moeten van alle andere ruimten die niet uitsluitend voor logis of verblijf voor de schepelingen zijn aangewezen, door goed afsluitende schotten zijn afgescheiden.

3. Geen andere buizen dan die voor de verwarming en de stoomleibuis voor het spil mogen door het logis loopen. Deze laatste moet in het logis behoorlijk beveiligd zijn.

5. Elk logis bevat zooveel kasten of kisten als het aantal schepelingen bedraagt, waarvoor het bestemd is en tafels en zetels voor het aantal personen, dat in zee gelijktijdig niet op wacht is, tenzij in een afzonderlijk schaftlokaal is voorzien.

2. Elke schepeling heeft recht op een eigen afzonderlijke slaappleats.

3. De slaappleatsen zijn ten minste 1.83 M. lang en 0.56 M. breed. Zij moeten elk afzonderlijk toegankelijk zijn.

4. De onderkant van de onderste slaappleats moet ten minste 30 c.M. boven het benedenste dek zijn en die er boven halfweg tusschen deze en het bovenste dek. Meer dan twee slaappleatsen mogen niet boven elkander worden aangebracht in ruimten, bestemd tot logis voor schepelingen, behoorende tot het blanke ras. Voor schepelingen behoorende tot andere rassen, mogen ten hoogste drie slaappleatsen boven elkander worden aangebracht, mits de hoogte van het logis van dek tot dek gemeten, ten minste 2 M. bedraagt.

5. Geen slaappleats mag worden aangebracht onder luchtkokers of onder betings, die op het ijzeren dek vaststaan.

6. Bij den ingang van elk logis wordt een merk aangebracht, angevende voor hoeveel menschen het bestemd is.

7. Er wordt gelegenheid gegeven om de vuile en natte kleeren van machinekamer- en dekpersoneel buiten het logis op te hangen.

6. 2. Naar gelang van den tijd van het jaar en van de te ondernemen reis worden in het logis middelen ter verwarming aangebracht. Bestaan deze uit kachels, die op een houten dek zijn geplaatst, dan wordt er een ijzeren plaat onder gebracht. Kachel en schoorsteen worden omgeven door metaalgaas of eene andere dergelijke doeltreffende afscheiding.

2. Er worden maatregelen getroffen om te zorgen dat de schuiven der kachels niet geheel gesloten kunnen worden.

7. Overdag wordt het logis, zoo mogelijk, verlicht door patrijs- of andere poorten en anders door dekprisma's. Des nachts geschiedt dit door op vaste plaatsen behoorlijk bevestigde lantaarns.

8. Alle ruimten, bestemd voor logis van de schepelingen, zijn voorzien van twee doeltreffende ventilatie-inrichtingen, de eene om verse lucht in en de andere om verse lucht uit te laten.

9. Alle ruimten, bestemd voor logis van de schepelingen, zijn voorzien van twee spuigaten om ingestroomd water af te voeren. Deze spuigaten moeten inrichtingen hebben, waardoor zij waterdicht kunnen worden afgesloten.

10. Kombuis en bakkersoven worden zoo hoog mogelijk in het schip geplaatst en behoorlijk geventileerd. Houten dekken en schotten in de nabijheid der stookplaatsen worden met ijzeren platen beschermd.

11. 1. In de privaten moet plaats zijn bij een aantal schepelingen van minder dan 10 personen voor 1 persoon, van 10 tot 25 personen voor 2 personen, van 25 tot 40 voor 3 personen en verder voor elke 40 of een gedeelte van 40 personen voor 1 persoon meer.

2. De privaten worden boven de diepladlijn in het schip geplaatst en zoodanig ingericht en doorgespoeid, dat zij geen stank verspreiden.

12. Wanneer het machinekamerpersoneel, behalve de machinisten en leerlingen 10 man bedraagt, moet er boven in het schip een verblijf zijn, waar het geheele personeel van de afgaande wacht gelijktijdig zich kan reinigen.

13. 1. Onafhankelijk van het bepaalde in andere wetten en besluiten omtrent het vervoer van passagiers, moet op elk schip, waar het geheele aantal opvarenden, die niet in hutten verblijf hebben, meer dan 100 bedraagt en de reis meer dan drie etmalen duurt, een zieken-

verblijf zijn ingericht, dat voor iedere 50 van deze opvarenden ten minste 4 M². ruimte heeft en eene slaappleatsen bevat. In dit verblijf mogen de slaappleatsen niet boven elkander zijn aangebracht en de hoogte moet ten minste 1.88 M. bedragen.

2. Er moet gelegenheid zijn om personen, die aan ernstige of aan besmettelijke ziekten lijden, afgezonderd van alle anderen behoorlijk te verplegen.

3. Bij het ziekenverblijf behooren eene apotheek, tevens verbandkamer, privaten en een badkamer.

4. Het ziekenverblijf moet zooveel mogelijk in een dekhuis of onder het bovenste dek zijn geplaatst en zooveel doenlijk van de andere verblijven zijn afgescheiden.

14. Voor schepen, die bij de afkondiging van dit besluit reeds in dienst of in aanbouw waren, kan in overleg met de ambtenaren van scheepsvaartininspectie afwijking worden toegestaan van het bepaalde in artikel 2, artikel 3 onder 5, artikel 4 onder 3, artikel 5 onder 1, 4 en 7, artikel 8, artikel 9, artikel 12 en artikel 13, mits, wat artikel 8 en 9 betreft, voor voldoende ventilatie en afwatering is gezorgd en wat artikel 13 betreft, voor afdoende verpleging van zieken is gezorgd.

15. Reeders, die een of meer van hunne schepen aan dit toezicht wenschen te onderwerpen, zenden hiertoe hunne aanvragen schriftelijk in aan den hoofdinspecteur voor descheepvaart.

Wanneer bij het hierna ingestelde onderzoek blijkt, dat deze schepen aan al de bovenstaande voorwaarden voldoen, dan wordt hiervan uit Onzen naam door den hoofdinspecteur voor de scheepvaart een certificaat afgegeven.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 7den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 21 Maart 1911.)

7 Maart 1911. BESLUIT, tot uitvoering van artikel 67, eerste lid, onder a, der Schepenwet. S. 87.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 Maart 1911, Afdeling Nijverheid, n°. 1282;

Gelet op artikel 67, eerste lid, onder a, van de Schepenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de Fransche bepalingen betreffende de minimum-uitwatering, vastgesteld ingevolge de Fransche wet van 17 April 1907, te erkennen als hebbende in voldoende mate eene overeenkomstige strekking en draagwijdte als de hier te lande betreffende de minimum-uitwatering geldende wettelijke bepalingen.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 7den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 21 Maart 1911.)

11 Maart 1911. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Herwijnen* van 21 Februari 1911, strekkende tot wijziging van de Instructie van den secretaris dier gemeente. S. 88.

Geschorst tot 1 October 1911.

13 Maart 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Middelburg* van 30 September 1910, n°. 30, waarbij aan H. W. VERNIEL te *Middelburg* toestemming is verleend tot het aanleggen en houden eener loterij van kunstvoorwerpen. S. 89.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Naar aanleiding van het rapport van Onzen Minister van Justitie van den 31 Januari 1911, 2de Afdeling A, n°. 581, betreffende de vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Middelburg* van 30 September 1910, n°. 30, waarbij aan H. W. VERNIEL te *Middelburg* toestemming is verleend tot het aanleggen en houden eener loterij van kunstvoorwerpen;

Overwegende, dat de opbrengst dezer loterij ten goede zou komen aan den aanlegger der loterij, VERNIEL voornoemd;

Overwegende, dat Burgemeester en Wethouders der gemeente *Middelburg* toestemming tot het aanleggen en houden dezer loterij hebben verleend, omdat zij deze loterij achtten te zijn in het algemeen belang, aangezien bij weigering der toestemming VERNIEL aan het Burgerlijk Armbestuur zou vervallen en het van algemeen belang is dat de uitgaven van een Bur-

gerlijk Armbestuur niet hooger worden opgevoerd dan strikt noodig is;

Overwegende echter, dat artikel 3 der Loterijwet 1905 aan Burgemeester en Wethouders eener gemeente alléén de bevoegdheid geeft toestemming tot het aanleggen en houden eener loterij te verlenen, indien — behalve aan andere voorwaarden — óók aan deze wordt voldaan, dat de loterij *uitsluitend strekt* tot een liefdadig doel of ter bevordering van wetenschap, kunst of een ander algemeen belang;

Overwegende, dat aan de woorden „uitsluitend strekkende” in artikel 3 der Loterijwet 1905 deze beteekenis moet worden gehecht, dat alléén toestemming mag worden verleend tot het aanleggen en houden eener loterij, bij welke de aanlegger uitsluitend de bedoeling heeft een liefdadig doel of het algemeen belang te bevorderen;

Overwegende, dat in het onderwerpelij geval de aanlegger der loterij H. W. VERNIEL met de loterij beoogde zich zelf persoonlijk voordeel te verwerven, zoodat het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Middelburg* is genomen in strijd met artikel 3 der Loterijwet 1905;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28sten Februari 1911, n°. 22);

Gezien de voordracht tot vernietiging van Onzen Minister van Justitie van den 10den Maart 1911, 2de Afdeling A, n°. 571;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Middelburg* van 30 September 1910 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift naar den Raad van State zal gezonden worden.

's Gravenhage, den 13den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie.

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 21 Maart 1911.)

14 Maart 1911. BESLUIT, tot vaststelling van voorschriften voor het verlenen van eene Rijksbijdrage aan gemeentelijke en bijzondere kweekscholen, bedoeld in artikel 12, derde lid, sub 1°, der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 26 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 219). S. 90.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 December 1910, n°. 1383/3, afdeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is, met intrekking van Onze besluiten van 8 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 107), 29 Januari 1907 (*Staatsblad* n°. 21) en 15 Maart 1909 (*Staatsblad* n°. 69), voorschriften te geven tot uitvoering van artikel 12, derde lid, sub 1°, der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 26 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 219);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Februari 1911, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 Maart 1911, n°. 1787, afdeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan :
te bepalen :

Art. 1. De Rijksbijdrage, welke krachtens het bepaalde in artikel 12, derde lid, sub 1°, der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 26 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 219), aan gemeentelijke en aan bijzondere kweekscholen voor onderwijzers kan worden verleend, bedraagt, behoudens het voldoen aan de hierna vermelde eischen en voorwaarden :

a. ten hoogste vijf en veertig gulden 's jaars voor ieder wekelijks gegeven uur onderwijs in de vakken, genoemd onder a tot en met t in artikel 2 van voormelde wet, in de beginselen van onderwijs en opvoeding, in gezondheidsleer en in slójd tot een maximum van honderd twintig uren 's weeks, en

b. ten hoogste vijf honderd acht en twintig gulden voor iederen kweekeling, die de akte van bekwaamheid, bedoeld in artikel 77, onder a van voormelde wet verkrijgt.

Deze bijdrage wordt berekend naar elf gulden voor iedere volle kalendermaand van het aan de maand, volgende op die, waarin het examen aanvangt, onmiddellijk voorafgaande tijdvak, dat die kweekeling achtereenvolgens en onafgebroken aan de inrichting is opgeleid, met dien verstande, dat indien de akte is behaald in de laatste maand van het afgelopen schooljaar, die maand voor de berekening van de bijdrage ten volle medetelt.

Indien de opleiding in de laatste vier jaren, voorafgaande aan het examen, heeft plaats gehad achtereenvolgens aan verschillende opleidingsinrichtingen, welke voor eene Rijks-

bijdrage in aanmerking kunnen komen, kan de Rijksbijdrage, sub b in het eerste lid van dit artikel bedoeld, mits de geheele opleiding ten minste twee jaren onafgebroken heeft geduurd, worden gesplitst in verhouding tot den duur der opleiding bij de verschillende inrichtingen. Heeft de opleiding in zoodanig tijdvak plaats gehad aan eene opleidingsinrichting, uitgaande van het Rijk, en aan één of meer opleidingsinrichtingen, welke voor eene Rijksbijdrage in aanmerking kunnen komen, dan kan eene Rijksbijdrage, als sub b in het eerste lid van dit artikel bedoeld, aan laatstbedoelde inrichtingen worden uitgekeerd in verhouding tot den duur van de opleiding aan die inrichtingen.

De bijdrage, sub a in het eerste lid van dit artikel bedoeld, wordt niet toegekend, wanneer gedurende een tijdvak van vijf achtereenvolgende jaren minder dan vijf en twintig kweekelingen de akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres hebben verkregen. Kweekelingen, die de akte verkregen hebben, doch die niet gedurende twee schooljaren, onmiddellijk aansluitende aan het examen, aan de kweekschool zijn opgeleid, tellen voor de berekening van het getal geslaagde kweekelingen in vorenbedoeld vijfjarig tijdvak niet mede. De eerste vier jaren na de oprichting der kweekschool tellen voor de berekening van dat vijfjarig tijdvak niet mede.

2. Om voor de Rijksbijdrage, in artikel 1 bedoeld, in aanmerking te komen, heeft de kweekschool te voldoen aan de volgende eischen :

1°. de kweekschool — welke, zoo zij eene bijzondere school is, moet staan onder het bestuur van eene instelling of vereeniging, die rechtspersoonlijkheid bezit — is gevestigd in één gebouw met ten minste vier daarvoor bestemde klasselokalen, welke ieder eene ruimte aanbieden voor twintig leerlingen.

Die klasse-lokalen moeten voldoen aan de eischen, genoemd in artikel 6, eerste lid, en artikel 15 van het bij Koninklijk besluit van 4 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 41) vastgesteld reglement op de inrichting van schoollokalen, en mogen binnenshuis geen gemeenschap hebben met eene voor woning bestemde localiteit.

Van dit verbod kan door den districts-schoolopziener ontheffing worden verleend, indien de schoollokalen voor de leden van het Rijkschooltoezicht op gemakkelijke wijze toegankelijk zijn.

Van de eischen en van het verbod, bedoeld sub 1°, alinea 2, van dit artikel, kan voor de

kweekscholen, welke vóór 1 Mei 1906 bestonden, door den districts-schoolopziener ontheffing worden verleend, met dien verstande, dat de vloerooppervlakte van elk klasse-lokaal voor iederen leerling niet minder dan 0.65 M², mag bedragen en de lichamelijke inhoud niet minder dan 3 M³.

Van de beslissing van den districts-schoolopziener is beroep op Onze voornoemde Minister.

Indien de klasse-lokalen geen geschikte gelegenheid aanbieden voor het onderwijs in het handtekenen en in de kennis der natuur, dan behoort het gebouw voor die vakken afzonderlijke daartoe geschikte lokalen te bevatten.

Gedurende drie jaren, gerekend van het begin van het schooljaar, waarin de oprichting heeft plaats gehad, kan het getal klassen, waarin onderwijs wordt gegeven, minder dan vier bedragen;

2°. aan de kweekschool zijn verbonden ten minste vier onderwijzers, die in het bezit zijn van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of, aan de kweekschool onderwijs gevende in een of meer der vakken, genoemd onder *c-g* in artikel 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs, daarvoor de wettelijke bevoegdheid bezitten tot het geven van middelbaar schoolonderwijs, en die tijdens de schooluren der kweekschool aan geene andere onderwijsinrichting verbonden zijn.

Een van deze onderwijzers is, met den titel van directeur, met de leiding van het onderwijs belast.

Aan kweekscholen, waar op 1 Mei 1906 eene regeling, afwijkende van die in het vorig lid omschreven, bestond, kan met Onze toestemming die afwijking tijdelijk gehandhaafd blijven, doch in geen geval langer dan de op voormeld tijdstip in dienst zijnde directeur als zoodanig in functie blijft.

Gedurende twee jaren, gerekend van het begin van het schooljaar, waarin de oprichting heeft plaats gehad, kan het getal onderwijzers, met inbegrip van den directeur, drie bedragen, wanneer het getal klassen niet meer dan twee bedraagt;

3°. aan het onderwijs in de vakken, genoemd onder *a-j*, *o* en *p* van artikel 2 der wet op het lager onderwijs, alsmede in de theorie en praktijk van onderwijs en opvoeding, worden in ieder der klassen ten minste twintig uren 's weeks besteed, die tusschen des voormiddags 8 uur en des namiddags 5 uur vallen, met dien verstande, dat het vak genoemd onder *p* niet verplicht is voor kweekscholen, uitslui-

tend voor vrouwelijke kweekelingen bestemd, en dat aan gemengde kweekscholen vrouwelijke leerlingen van het onderwijs in dit vak kunnen worden vrijgesteld;

4°. boven en behalve het onderwijs sub 3°. bedoeld, wordt ten minste 16 uur 's weeks in de 4 klassen onderwijs gegeven in twee of meer der vakken, genoemd in artikel 2 der wet op het lager onderwijs, onder *l*, *m*, *n*, *r* of *r bis*; bovendien wordt onderwijs gegeven in gezondheidsleer en — aan meisjes — in de nuttige handwerken, terwijl aan jongens ook onderwijs kan worden gegeven in handenarbeid (slöjd).

Wanneer tusschen meer dan twee achtereenvolgende uren onderwijs ten hoogste $\frac{1}{4}$ uur van ontspanning wordt gegeven, telt die ontspanningstijd mede voor de in rekening gebrachte uren;

5°. het onderwijs in de vakken *i*, *j* en *k* wordt gegeven door daartoe in ieder opzicht bekwame onderwijzers, wat het vak, bedoeld onder letter *j* betreft, indien de kweekschool niet uitsluitend door vrouwelijke kweekelingen wordt bezocht, met wettelijk bewijs van bekwaamheid voor het geven van onderwijs in het vak, genoemd onder *s* in artikel 2 der wet;

6°. het onderwijs wordt gegeven overeenkomstig een rooster, opgemaakt met inachtneming van de in dit besluit gegeven voorschriften, waarop de vacantiedagen zijn vermeld en waarop voor elk lesuur staan aangegeven het vak van onderwijs en de naam van den daarmede belasten onderwijzer.

Vóór den aanvang van ieder schooljaar doet de directeur een exemplaar van den rooster toekomen aan den districts- en aan den arrondissementsschoolopziener;

7°. de leeftijd van toelating voor de kweekelingen wordt bepaald op ten minste 14 en ten hoogste 23 jaar; deze leeftijd moet blijken uit de geboorte-akten, welke berusten bij den directeur en desgevraagd ter inzage moeten worden gegeven aan de ambtenaren van het Rijks-schooltoezicht.

Het bestuur is bevoegd leerlingen van 13 jaar of ouder dan 23 jaar als toehoorder tot de lessen toe te laten. De door toehoorders behaalde akten komen voor de Rijksbijdrage niet in aanmerking;

8°. de toelating geschiedt na het afleggen van een examen, afgenomen door de vaste onderwijzers aan de kweekschool;

9°. de kweekschool mag niet worden gehouden als winstgevend bedrijf;

10°. Onze Minister, met de uitvoering van de wet tot regeling van het lager onderwijs

belast, en de ambtenaren van het Rijksschooltoezicht hebben ten aanzien van de kweekschool dezelfde bevoegdheid als hun ten opzichte van alle scholen, waar lager onderwijs wordt gegeven, is verleend bij artikel 96 der wet.

De in dat wetsartikel aan de hoofden der scholen en de overige onderwijzers ten opzichte van genoemde autoriteiten opgelegde verplichtingen gelden zoowel voor het bestuur der kweekschool als voor den directeur en de onderwijzers;

11°. de praktische opleiding van de kweekelingen van de hoogste twee studie jaren heeft plaats aan één of meer leerscholen. In of bij ten minste één van de leerscholen moet een afzonderlijk lokaal zijn voor het onderwijs in vak *j*;

12°. aan de leerschool, gevestigd in een voor die school bestemd gebouw of gedeelte van een gebouw, zijn ten minste drie vaste onderwijzers verbonden, terwijl het in die school te volgen leerplan de goedkeuring behoeft van den directeur der kweekschool, welke directeur de volle bevoegdheid heeft tot regeling van het practisch onderwijs der kweekelingen in de leerschool;

13°. aan de leerschool wordt in elke klasse gedurende ten minste 20 uren 's weeks onderwijs gegeven.

Dit onderwijs omvat de vakken, genoemd onder *a—i* in artikel 2 der wet, alsmede het vak, genoemd onder *k*, indien de school door vrouwelijke leerlingen wordt bezocht, en in het vak, genoemd onder *j*, indien de leerschool is aangewezen voor de praktische oefening in dat vak voor de kweekelingen der kweekschool.

3. Aan de toekenning van de Rijksbijdrage zijn de volgende voorwaarden verbonden:

1°. gemeentebesturen en besturen van bijzondere kweekscholen, die voor het ontvangen van eene Rijksbijdrage in aanmerking wenschen te komen, doen hiervan vóór den aanvang van ieder schooljaar kennisgeving aan den districts-schoolopziener, in wiens amtsgebied de kweekschool is gelegen;

2°. de kennisgeving, in het vorige lid bedoeld, gaat vergezeld van eene lijst, waarvan het model door Onzen Minister, die met de uitvoering van de wet tot regeling van het lager onderwijs is belast, wordt vastgesteld, bevattende opgaven met betrekking tot het onderwijzend personeel, de leerlingen der kweekschool, de leervakken, alsmede de verklaring dat, wat het getal en de inrichting der lokalen van de kweekschool en wat de leerschool betreft, wordt voldaan aan de voor-

waarden in artikel 2, sub 1°, 11°, 12°. en 13°, van dit besluit gesteld;

3°. bij ontslag, overlijden of aanstelling van onderwijzend personeel, bij aanneming of ontslag van kweekelingen, alsmede bij verandering in het onderwijs in den loop van het schooljaar, wordt aan den districts-schoolopziener binnen acht dagen nadat het ontslag, het overlijden, de aanstelling, de aanneming, het vertrek of de verandering heeft plaats gehad, kennis gegeven van de wijziging of aanvulling, welke de sub 2°. bedoelde lijst daardoor ondergaat.

Het model van de kennisgeving van ontslag, overlijden of aanstelling van onderwijzend personeel en dat van de kennisgeving van aanneming of ontslag van kweekelingen, worden vastgesteld door Onzen voornoemden Minister.

4. De districts-schoolopziener, bij wien de lijsten, bedoeld in artikel 3, zijn ingekomen, houdt toezicht over de lessen en op de naleving van de eischen en voorwaarden, voor de aanspraak op eene Rijksbijdrage gesteld, en doet daarvan jaarlijks, in de maand Januari, verslag aan Onzen voornoemden Minister, door tusschenkomst van den inspecteur van het lager onderwijs.

Hij deelt na ontvangst van de lijsten en bij de uitoefening van het toezicht aan het bestuur der kweekschool onmiddellijk de bezwaren schriftelijk mede, waartoe de kennisneming der stukken of zijne bevindingen bij het schoolbezoek hem aanleiding mochten geven. Van zijne bezwaren is beroep op Onzen voornoemden Minister.

5. Gemeentebesturen en besturen van bijzondere kweekscholen, die op eene Rijksbijdrage aanspraak maken, zenden binnen veertien dagen, nadat voor alle candidaten hunner kweekschool de examens ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als onderwijzer zijn afgegaan, aan den districts-schoolopziener eene aanvraag tot uitkeering van de Rijksbijdrage, met bijvoeging van de verkregen akten. Zijn die examens afgegaan vóór 1 Mei, dan behoeft de inzending dier stukken niet vóór 14 Mei te geschieden.

Het model van bedoelde aanvraag wordt instgelijks door Onzen voornoemden Minister vastgesteld.

Binnen eene maand, nadat de examens tot het verkrijgen van de bedoelde akte zijn afgegaan, zendt de districts-schoolopziener, door tusschenkomst van den inspecteur van het lager onderwijs, aan Onzen voornoemden Minister de bij hem ingekomen aanvragen en

bijlagen, vergezeld van een rapport omtrent de gedane aanvragen.

Door Onzen voornoemden Minister wordt de som vastgesteld, waarop het gemeentebestuur of het bestuur der bijzondere kweek-school aanspraak heeft.

Bij de vaststelling van het bedrag der Rijksbijdrage wordt rekening gehouden met het getal uren, gedurende welke onderwijs is gegeven in het schooljaar, eindigende in het kalenderjaar, waarin de Rijksbijdrage wordt uitgekeerd, met de kosten van de kweek-school over dat schooljaar en met het getal kweekelingen, die aan het einde van dat schooljaar de akte van bekwaamheid, bedoeld in artikel 77, onder a, der wet tot regeling van het lager onderwijs hebben verkregen.

Het schooljaar wordt geacht aan te vangen 1 Mei van ieder jaar.

6. Artikel 1 van dit besluit wordt voor het eerst toegepast op de in 1911 toe te kennen Rijksbijdrage.

7. Gemeentelijke kweekescholen, die vóór het in werking treden van de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) in het genot van eene bijdrage uit 's Rijks kas waren en sedert in dat genot zijn gebleven, kunnen op gelijken voet dat genot behouden, zoolang zij voldoen aan de eischen, welke daartoe waren gesteld in artikel 12, derde lid, der wet vóór de wijziging van dat artikel bij voormelde wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175).

8. Uiterlijk tot en met 30 April 1912 kan aan bijzondere kweekescholen, die vóór het tijdstip van het in werking treden van dit besluit eene Rijksbijdrage genoten, alsmede aan die welke vóór 1 Januari 1906 de toezegging van zoodanige bijdrage hebben ontvangen, indien zij niet aan de eischen van dit besluit voldoen, eene Rijksbijdrage worden verleend volgens den maatstaf en de regelen, die vóór dat tijdstip golden.

Indien die kweekescholen in aanmerking komen voor eene Rijksbijdrage overeenkomstig artikel 1 van dit besluit, worden ter bepaling van het vijfjarig tijdvak, bedoeld in het laatste lid van dat artikel, de eerste vier jaren gedurende welke de kweek-school in het genot van Rijkssubsidie is geweest, niet mede gerekend.

9. Waar in dit besluit van onderwijzers gesproken wordt, zijn hieronder onderwijzeressen begrepen.

10. Bij het in werking treden van dit besluit vervalt Ons besluit van 8 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 107), gewijzigd bij Onze besluiten van 29

Januari 1907 (*Staatsblad* n°. 21) en 15 Maart 1909 (*Staatsblad* n°. 69).

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 14den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 5 April 1911.)

14 Maart 1911. BESLUIT, houdende aanvulling van artikel 24 van het Koninklijk besluit van den 5den Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), tot regeling van de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, zooals dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 8 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 119). S. 91,

WJ WILHELMINA, RNZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is, over te gaan tot aanvulling van artikel 24 van het Koninklijk besluit van den 5den Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), tot regeling van de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, zooals dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van den 8sten Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 119);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 15den October 1910, n°. 85 (Generale Thesaurie);

Den Raad van State gehoord (advies van den 28sten Februari 1911, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Financiën van den 9den Maart 1911, n°. 118 (Generale Thesaurie);

Hebben goedgevonden en verstaan :

Art. 1. Aan artikel 24 van het Koninklijk besluit van den 5den Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), zooals dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 8 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 119) wordt toegevoegd de volgende littera :

„g. het personeel van de Staatsmijnen in Limburg, alsmede particulieren, die ten behoeve van de Staatsmijnen reizen”.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën zijn ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden ge-

zonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 14den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 1 April 1911)

15 Maart 1911. BESLUIT, houdende wijziging van den Algemeenen Maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 21 Maart 1908 (Staatsblad n°. 88). S. 92.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 27sten October 1910, 1ste Afdeling C, n°. 572, en van Onzen Minister van Waterstaat van den 7den November 1910, Afdeling Posterijen en Telegrafie, n°. 4127;

Overwegende, dat de wenschelijkheid is gebleken eener wijziging van de artikelen 1 en 4, 2de lid, van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 21 Maart 1908 (Staatsblad n°. 88);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20sten December 1910, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 24 Februari 1911, 1ste Afdeling C, n°. 501, en van 11 Maart 1911, n°. 970, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Art. I. Artikel 1 van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 21 Maart 1908 (Staatsblad n°. 88), wordt gelezen als volgt:

„De regelen voorgeschreven voor de inlagen en de terugbetalingen te doen krachtens de wet tot instelling eener Rijkspostspaarbank, zooals zij opnieuw zijn vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 15 December 1910 (Staatsblad n°. 869) gelden, voor zoover daarvan bij de volgende bepalingen van dit besluit niet is afgeweken, ook voor de inlagen en de terugbetalingen krachtens artikel 1638 S van het Burgerlijk Wetboek te doen.”

Art. II. Het tweede lid van artikel 4 van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 21 Maart 1908 (Staatsblad n°. 88), wordt gelezen als volgt:

„Terugbetaling krachtens rechterlijk vonnis geschiedt na overlegging van eene expeditie van het vonnis, van een exploit, waaruit blijkt, dat dit vonnis minstens acht dagen te voren is beteekend aan de partij, die in het ongelijk is gesteld en van eene verklaring des griffiers, dat op zijne registers geen verzet, hooger be-

roep of cassatie tegen het vonnis is aange- teekend.”

Onze Ministers van Justitie, en van Waterstaat zijn, ieder zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(Uitgeg. 28 Maart 1911.)

15 Maart 1911. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent het gebruik van „Maltofluidum” in bierbrouwerijen. S. 93.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 23 Februari 1911, n°. 11, Accijnzen;

Overwegende, dat er bierbrouwers zijn, die ook „Maltofluidum” als grondstof gebruiken;

Gezien art. 2, laatste zinsnede, en de artt. 55 en 63 der wet van 25 Juli 1871 (Staatsblad n°. 92), houdende bepalingen omtrent den accijns op bier en azijn;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 Maart 1911, n°. 39);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 11 Maart 1911, n°. 96, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan de bierbrouwers wordt vergund om op den voet van dit besluit, bij het maken van bier ook „Maltofluidum” als grondstof te gebruiken en dit op andere wijs en op andere tijdstippen te bewerken dan de overige grondstoffen.

Overigens zijn, behoudens het hierna bepaalde, ook de voorschriften der genoemde wet van toepassing op de bierbrouwerijen, waarin van de voormelde vergunning gebruik wordt gemaakt.

2. Voor het „Maltofluidum” is de accijns van 8,5 cent, bepaald in art. 2, laatste zinsnede, der genoemde wet, verschuldigd per 0,85 kilogram.

3. Bij de aangifte tot brouwen volgens art. 30 der voormelde wet moet afzonderlijk worden opgegeven:

1. de hoeveelheid „Maltofluidum”, die voor het brouwsel zal worden gebezigd, met aan-

wijzing van het werktuig, waarin en het tijdstip, waarop de storting zal plaats hebben;

2. de hoeveelheid „Maltofluidum”, die boven de voor het brouwsel aangegevene, gedurende het tijdsverloop, bepaald bij art. 7 van dit besluit, voorhanden zal zijn in de bij dat artikel bedoelde bergplaats;

3. de hoeveelheid „Maltofluidum”, welke gedurende het tijdsverloop, bepaald bij art. 7 van dit besluit, in de bij dat artikel bedoelde bergplaats voorhanden zal zijn, ingeval voor het brouwsel geen „Maltofluidum” wordt gebruikt.

4. Alleen wanneer het „Maltofluidum” in de roerkuip wordt gestort, strekt deze stof in mindering van de hoeveelheid meel, die volgens art. 31 der genoemde wet ten minste moet worden aangegeven.

5. Het te verwerken „Maltofluidum” moet ten minste een half uur vóór het aangegeven tijdstip van den aanvang der werkzaamheden in de roerkuip — behoorlijk afgewogen en afgezonderd — geplaatst zijn bij het werktuig, waarin de storting zal plaats hebben.

6. Het bepaalde bij art. 34 der voormelde wet geldt afzonderlijk voor het „Maltofluidum” en voor elk der andere grondstoffen.

7. Het in art. 3, sub 2 en 3, bedoelde „Maltofluidum” moet, gedurende een tijdsverloop, voor elk brouwsel aanvangende een half uur vóór dat volgens de aangifte met de werkzaamheden in de roerkuip wordt begonnen en eindigende bij den afloop van het koken der aftreksels, worden neergelegd in eene hiertoe, onder goedkeuring van den inspecteur der accijnzen, aangewezen bergplaats, welke gedurende dat tijdsverloop afgesloten moet zijn en waarvan de sleutel op de eerste aanvraag aan de ambtenaren moet worden ter hand-gesteld.

De brouwer zorgt, dat op of boven den in gang dier bergplaats, in duidelijk leesbare letters, in olieverf, worden vermeld de woorden: „Bergplaats voor Maltofluidum”.

Gedurende het hiervoren vermelde tijdsverloop mag inslag van „Maltofluidum in de brouwerij of de panden en erven, die daartoe behooren of daarmede gemeenschap hebben, alleen plaats hebben na schriftelijke, in duplo bij den ontvanger in te leveren aangifte van den brouwer, vermeldende dag en uur, waarop en de hoeveelheid, waarvan de inslag zal geschieden.

Een exemplaar dier aangifte strekt tot dekking van den inslag, mits het door den ontvanger voor „gezien” is geteekend, en mits de inslag, indien de ontvanger dit heeft voor-

geschreven, plaats hebbe in tegenwoordigheid van ambtenaren.

Uitslag van „Maltofluidum” gedurende voormeld tijdsverloop is verboden.

Er bestaat overtreding, indien bij opneming in de bergplaats een grooter verschil bevonden dan van één ten honderd op de hoeveelheid, aangegeven volgens het bepaalde sub 2 of 3 van art. 3, vermeerderd met die, ingeslagen volgens het derde lid van dit artikel.

8. In de brouwerij en in de panden of op erven, die daartoe behooren of daarmede gemeenschap hebben, mag geen ander dan het in de artt. 5 en 7 van dit besluit bedoelde „Maltofluidum” voorhanden zijn.

9. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 28 Maart 1911.)

15 Maart 1911. BESLUIT, betreffende vrijstelling van de opkomst voor herhalingsoefeningen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 11 Maart 1911, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 293;

Overwegende, dat militieplichtigen, die gedurende tenminste drie jaren bij de koloniale troepen hebben gediend, langeren tijd onder de wapenen hebben doorgebracht dan de ter volledige-oefening ingelijfd, die tevens krachtens art. 109 der Militiewet 1901 onder de wapenen zijn gehouden of geroepen;

Gezien de laatste zinsnede van Art. 111 der Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Militieplichtigen, die gedurende drie jaren of langer bij de koloniale troepen hebben gediend, worden bij eene oproeping onder de wapenen voor herhalingsoefeningen van de verlofgangers van de lichte en van het korps, waartoe zij behooren, buiten die oproeping gelaten.

Onze Minister van Oorlog is belast met de

uitvoering van dit Besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 15 Maart 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

17 Maart 1911. BESLUIT van den Minister van Oorlog, afdeling Militie en Landweer (M) n°. 242 tot wijziging van het besluit van 21 Januari 1909, tot vaststelling van de Militie-Beschikking 1909, met daarbij behorende Militie-Instructie 1909.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, wijziging te brengen in de Militie-Beschikking 1909, laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij de Beschikking van 1 Juli 1910, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 265, zoomede in de Militie-Instructie 1909, laatstelijk gewijzigd bij de Beschikking van 3 November 1910, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 193.

Heeft goedgevonden te bepalen :

A. Militie-Beschikking 1909.

§ 2, 8°, en 9°, wordt gelezen als volgt :

8°. De provinciale-adjudanten doen van de miliciens-verlofgangers, die zich tot vrijwilligen overgang bij de zeemacht, de marine-reserve of het korps mariniers bij hen hebben aangeboden, en van de werkelijk dienende miliciens, nopens wie hun van de chefs der korpsen voordrachten tot zoodanigen overgang zijn geworden, opgave aan den directeur en commandant der marine of aan den ambtenaar van de marine met de aanneming voor de zeemacht belast, in de plaats het meest in de nabijheid hunner standplaats gelegen, met verzoek de lichamelijke geschiktheid van de betrokken miliciens nader te doen onderzoeken, en de plaats te doen kennen, waarheen zij behooren te worden gedirigeerd, tot het afleggen van de vereischte proef ter eventueele aanneming.

Worden zij geschikt bevonden, dan wordt door de provinciale-adjudanten op de overplaatsing de vereischte orde gesteld.

9°. Miliciens-verlofgangers kunnen, in afwachting van de beslissing op hunne aanvraag om als vrijwilliger in den zeedienst over te gaan, op de standplaats van den provinciale-adjutant in daggeld of bij een der korpsen in subsistentie worden opgenomen.

B. Militie-Instructie 1909.

Art. 27, vierde zinsnede, 3°, wordt gelezen als volgt :

3°. Dat de overige miliciens-verlofgangers zich bij hun korps moeten aanmelden :

voor zooveel zij binnen het Rijk gevestigd zijn, op het tijdstip, waarop zij aanwezig kunnen zijn, indien zij zich op den dag, voor de opkomst bepaald, met het eerst vertrekkende middel van versneld vervoer langs de op de vervoerbewijzen aangegeven route naar de plaats van opkomst begeven ;

voor zooveel zij buiten het Rijk gevestigd zijn, op den dag voor de opkomst bepaald vóór 4 uur namiddag.

Art. 42 wordt gelezen als volgt :

Voor den verlofganger, die zonder geldige reden aan de te zijnen aanzien gedane oproeping voor den werkelijken dienst niet voldaan heeft, behoort een afschrift van de openbare kennisgeving te worden aangevraagd bij den burgemeester van de gemeente waar de oproeping heeft plaats gehad, d. i. :

a. ingeval dat de oproeping geschied is wegens nietnaleving van art. 120 der Militiewet 1901, en de milicien voor de eerste maal met groot-verlof huiswaarts is gezonden, de gemeente waarvoor hij is ingelijfd ;

b. in alle andere gevallen, de gemeente, waarin het laatst door den burgemeester de verlofpas van den milicien voor gezien werd geteekend en hij derhalve het laatst ingeschreven werd op het register der verlofgangers, model n°. 21, voorgeschreven bij artikel 93 van het aangevuld en gewijzigd Koninklijk Besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230).

Bevindt de verlofganger zich op den dag der openbare kennisgeving met toestemming van of vanwege den Minister van Oorlog in het buitenland, dan behoort tevens toezending te worden verzocht van een afschrift van den brief van oproeping, waarvan sprake is in artikel 82 van vorengenoemd Koninklijk Besluit.

Die afschriften behooren te worden overgelegd, of bij het verslag bedoeld in art. 37, of bij het rapport vermeld in art. 39 van deze Instructie. De inzending van het verslag of van het rapport mag echter door het wachten op de afschriften der openbare kennisgevingen of der brieven van oproeping niet worden vertraagd. Worden deze niet tijdig ontvangen, dan kan in het verslag of in het rapport worden vermeld, dat zij zullen worden nagezonden, zoodra zij zijn ontvangen.

Aangaande de oproeping en de afschriften van de openbare kennisgevingen en van de brieven van oproeping geldt nog het navolgende :

1°. Bij oproeping onder de wapenen van miliciens-verlofgangers, in gewone omstandigheden, behoort steeds een termijn van ten minste

tien dagen te worden gelaten tusschen de afkondiging van de openbare kennisgeving en den datum voor de opkomst in werkelijken dienst vastgesteld, in welken termijn noch de dag van aanplakking noch de dag, voor de opkomst bepaald, mag worden medegerekend.

2°. In de openbare kennisgeving mag niet worden opgenomen eene clause, waarbij nadere hoofdelijke oproeping of kennisgeving in uitzicht wordt gesteld.

3°. De openbare kennisgeving en de brief van oproeping moeten den woordelijken last tot opkomst in werkelijken dienst inhouden; het is noodzakelijk daarin steeds den datum van de opkomst te noemen en geen uitdrukking te bezigen als „zoo spoedig mogelijk” of dergelijke.

4°. Geschiedt de openbare kennisgeving nominatief, dan moet deze, evenals de brief van oproeping, behalve den naam ende voornamen, beide voluit geschreven, van den opgeroepen verlofganger, ook vermelden de lichting en het korps waartoe hij behoort.

5°. Elk afschrift van de openbare kennisgeving en van den brief van oproeping, aan de Commandeerende-Officieren der korpsen op hunne aanvraag te verstrekken, moet voor gelijkluidend afschrift zijn geteekend en voorts voorzien zijn van eene door den burgemeester onderteekende verklaring, voor eerstbedoeld afschrift inhoudende dat de openbare kennisgeving is gedaan *bij aanplakking*, ter plaatse als daartoe bij gemeentelijke verordening aangewezen of algemeen gebruikelijk is, en voor het afschrift van den brief van oproeping inhoudende, dat de brief van oproeping bij aangeeteekenden brief aan den daarin genoemden verlofganger is verzonden zoomede, of de brief van oproeping al dan niet als onbestelbaar bij den burgemeester terugontvangen is.

Art. 43, eerste zinsnede, wordt gelezen als volgt:

De afschriften, in het voorgaand artikel bedoeld, die den Commandeerende-Officier van het korps worden teruggezonden bij den last tot afvoering als deserteur van den niet-opgekomen verlofganger, worden met de overige ter zake op te maken stukken toegezonden aan den commandant van het garnizoen, tot hetwelk de als deserteur afgevoerde verlofganger behoorde.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
DE BRUIJN.

(get.)

—

18 Maart 1911. BESLUIT, tot wijziging van de algemeene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 385b, laatste lid, en 385c, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek en onderscheidenlijk vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 207) laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 28 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 244) en bij Koninklijk besluit van 5 November 1909 (*Staatsblad* n°. 356). S. 94.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 4den Februari 1911, 3de afdeling B, n°. 584;

Overwegende, dat het wenschelijk is de algemeene maatregelen van bestuur, bedoeld in de artikelen 385b, laatste lid, en 385c, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek en onderscheidenlijk vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 207), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 28 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 244) en bij Koninklijk besluit van 5 November 1909 (*Staatsblad* n°. 356), te wijzigen, zulks in verband met het bepaalde bij de Wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181);

Den Raad van State gehoord (advies van den 28sten Februari 1911, n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Justitie van den 16den Maart 1911, 3de afdeling B, n°. 603;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te rekenen van af 1 Januari 1911, te bepalen als volgt:

Art. I. In artikel 2, tweede lid, van den algemeenen maatregel van bestuur van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 207) worden de laatste twee zinnen aldus gelezen:

Het ressort van den voogdijraad *Rotterdam I* strekt zich uit over de voormalige kantons *Rotterdam n°. 1* en *n°. 2*; dat van den voogdijraad *Rotterdam II* over het voormalige kanton *Rotterdam n°. 3* en over de kantons *Schiedam*, *Gouda*, *Schoonhoven*, *Brielle* en *Sommelsdijk*.

Het ressort van den voogdijraad *Amsterdam I* strekt zich uit over de voormalige kantons *Amsterdam n°. 1* en *n°. 2*, dat van den voogdijraad *Amsterdam II* over de voormalige kantons *Amsterdam n°. 3* en *n°. 4* en over het kanton *Hilversum*.

Art. II. De artikelen 2, 3 en 4 van den algemeenen maatregel van bestuur van 5 November 1909 (*Staatsblad* n°. 356) vervallen.

Art. III. Artikel 8 van den algemeenen maatregel van bestuur van 5 November 1909 (*Staatsblad* n°. 356) wordt gelezen als volgt:

Op het register wordt door den griffier een alphabetische klapper gehouden. Bij samengestelde namen wordt steeds met de eerste hoofdletter van den naam rekening gehouden.

Dit besluit zal gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* worden geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 18den Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 28 Maart 1911).

20 Maart 1911. BESLUIT, tot bekendmaking van het op 6 Juni 1910 te 's Gravenhage tusschen *Nederland* en *Duitschland* gesloten verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken. S. 95.

WIJ WILHELMINA, KON.

Gezien het op 6 Juni 1910 te 's Gravenhage tusschen *Nederland* en *Duitschland* gesloten verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken, welk bedrag is goedgekeurd bij de wet van 7 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 49), en in de plaats treedt van het verdrag, gesloten te *Berlijn* op 18 Mei 1906 (*Staatsblad* 1907, n°. 16);

Overwegende dat de akten van bekrachtiging van bedoeld verdrag zijn uitgewisseld te 's Gravenhage op 6 Maart 1911 en dat tusschen de Nederlandsche en Duitse Regeeringen is overeengekomen dat het 4 weken daarna in werking zal treden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 14 Maart 1911, n°. 5600, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan; de bekendmaking van voorszgd verdrag, waarvan een afdruk bij dit Besluit gevoegd is, te bevelen door de plaatsing van dit Besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van meerge-noemd verdrag belast.

's Gravenhage, den 20sten Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 28 Maart 1911.)

Ten einde het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen *Nederland* en *Duitschland* te regelen, zijn de ondergeteekenden, de Minister van Buitenlandsche Zaken van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de tijdelijk Zaakgelastigde van het Duitse Rijk, behoudens nadere goedkeuring van hunne wederzijdsche Regeeringen, overeengekomen als volgt:

Art. 1. Afschrijving of teruggaaf van accijns bij uitvoer van gedistilleerd langs de daarvoor aangewezen of alsnog aan te wijzen kantoren aan de grens tusschen *Nederland* en *Duitschland*, wordt slechts dan verleend, wanneer aan het kantoor waarlangs de uitvoer heeft plaats gehad, door het kantoor waarlangs de invoer geschiedde, een bewijs is verstrekt, waaruit blijkt dat de goederen aan laatstgenoemd kantoor behoorlijk zijn aangegeven.

2. De in artikel 1 genoemde bewijzen moeten inhouden:

den naam van den afzender en van den geadresseerde; de plaats van afzending en die van bestemming, zoomede het aantal en de soort, het bruto-gewicht en den inhoud der colli. De bewijzen moeten worden afgegeven door het kantoor waarlangs de invoer geschiedt, onverschillig of de goederen tot verblijf binnenlands of ten doorvoer bestemd zijn, dadelijk nadat de aangifte heeft plaats gehad en wel vrij van kosten, in het bijzonder ook van zegelrecht; deze bewijzen moeten zoodra mogelijk aan het kantoor waarlangs de uitvoer geschiedde worden toegezonden. Wanneer de bewijzen per post worden verzonden, moeten de brieven door het kantoor van afzending worden gefrankeerd, terwijl geen aanspraak bestaat op teruggaaf van frankeerkosten.

3. Het bepaalde bij artikel 1 is niet van toepassing op goederen, die per post uitgevoerd worden.

4. Elk der beide Regeeringen heeft het recht de tegenwoordige overeenkomst te allen tijde te doen eindigen.

5. Deze overeenkomst treedt in werking na uitwisseling der bekrachtigingen der wederzijdsche Regeeringen en treedt in de plaats van die betreffende ditzelfde onderwerp gesloten te *Berlijn* op 18 Mei 1906.

Gedaan in dubbel te 's Gravenhage den 6den Juni 1910.

(L. S.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(L. S.) H. V. BENECKENDORFF U. V. HINDENBURG.

20 Maart 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 4 der Zondagswet bevat een voor ieder geldend verbod van het houden of geven van openbare vermakelijkheden op Zondagen en algemeene Christelijke feestdagen.

De beklagde, van wien is aangenomen, dat hij eene publieke danspartij heeft „gegeven”, is terecht volgens dit artikel veroordeeld.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

I. Schending immers verkeerde toepassing der artt. 406, 407, 391 en 392 Strafv.;

II. Schending, immers verkeerde toepassing der artt. 4 en 6 der Wet van 1 Maart 1816 (*Staatsblad* n°. 21) (Zondagswet) jis. de artt. 214, 216 Strafv. en art. 1 Strafr.;

III. Subsidiar: Schending, immers verkeerde toepassing van de onder II genoemde wetsbepalingen, jis de artt. 47 en 52 Strafr. en art. 11 der Wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis, overeenkomstig de aanklacht, wettig en overtuigend is bewezen verklaard — met requirants schuld daaraan — dat hij op Zondag 30 Jan. 1910 en op Zondag 6 Febr. 1910 telkens des namiddags tusschen 7 en 11 uur te Apeldoorn zonder toestemming van B. en W. der gemeente Apeldoorn een publieke danspartij heeft gegeven;

dat die feiten zijn gequalificeerd en requirant deswege is veroordeeld, zooals aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat het eerste middel blijkens de daarvan gegeven toelichting hierop berust, dat de te laste gelegde daadzaak, dat hij, requirant, de danspartij in kwestie heeft gegeven, bewezen is, o. m. door de navolgende aanwijzingen: dat de vereeniging, waarop de requirant zich beroepen heeft eene schijnvereeniging is en eene uitvinding om de wet te ontduiken, daar ieder die in de zaal kwam dansen lid van de vereeniging werd, ook zonder den wil daartoe kenbaar gemaakt te hebben, en dat requirant finantieel belang bij de zaak had;

dat echter die omstandigheden niet uit de in het vonnis bezigde bewijsmiddelen rechtstreeksch blijken, doch daaruit slechts bij wege van gevolgtrekking kunnen zijn afgeleid, zodat recht is gedaan op aanwijzingen, welke zelve wederom door aanwijzingen zijn bewezen;

O. hieromtrent:

dat in het bestreden vonnis bij de opsom-

ming der bewijsmiddelen, allereerst is opgenomen de erkenntenis van den beklagde „dat hij is en op de tijdstippen, ter dagvaarding vermeld, ook reeds was koffiehuishouder te Apeldoorn, dat op de Zondagen, ter dagvaarding aangeduid telkens te Apeldoorn des namiddags tusschen 7 en 11 uur in een hem toebehoorende zaal van zijn koffiehuis een danspartij werd gehouden, zonder dat B. en W. van Apeldoorn hem toestemming hadden verleend een danspartij te doen houden, dat hij vroeger zelf verlof heeft gevraagd om in voormeld lokaal op Zondagavonden te mogen laten dansen, doch hem dit steeds door den Burgemeester van Apeldoorn is geweigerd;

dat in het vonnis verder wordt vermeld, dat beklagde aan deze erkenntenis als verweer heeft toegevoegd, „dat niet hij die danspartijen ten tijde en ter plaatse, bij dagvaarding bedoeld, liet houden, maar dezelve uitgingen van een vereeniging die den balletmeester MICHELS tot president en hem, beklagde, tot penningmeester heeft, dat ieder bezoeker tijdelijk lid voor één avond moet worden of geweerd wordt;

„dat niet ieder wordt toegelaten en er een enkele keer wel eens iemand niet toegelaten is;

„dat namen der tijdelijke leden in een schrift worden opgetekend”;

dat vervolgens worden opgenomen de verklaringen van vier getuigen, de inhoud van twee op ambtsead opgemaakte processen-verbaal en van twee verklaringen van B. en W. van Apeldoorn, waarna wordt overwogen „dat wettig en overtuigend is bewezen het den beklagde ten laste gelegde en zijn schuld daaraan, welk bewijs is verkregen:

A. voor zoover de danspartij van 30 Jan. betreft door de in onderling verband en samenhang beschouwde aanwijzingen, voortvloeiende uit de desbetreffende erkenntissen van beklagde, de opgaven der getuigen B. en C., het eerste verbaal van W. en de eerste verklaring van B. en W. van Apeldoorn;

„B. voor zoover de danspartij van 6 Febr. betreft door de in onderling verband en samenhang beschouwde aanwijzingen, voortvloeiende uit de desbetreffende erkenntenis van beklagde, de opgaven der getuigen S. en B., het tweede verbaal van W. en de tweede verklaring van B. en W. van Apeldoorn”;

dat daarop de overweging volgt, waarop het middel doelt en luidende voor zoover ter zake dienende „dat immers uit de over elk ten laste gelegd feit gehoorde getuigenverklaringen in verband met de daaromtrent opgemaakte verbaalen en met beklagdes eigen opgaven, ge-

lijk een en ander hierboven is medegedeeld als hebbende gestrekt tot constructie van het bewijs, voortvloeiend: 1° enz.;

„2°. dat niet een vereeniging, maar hij beklagde, de danspartij liet houden; omdat die vereeniging er een is in schijn — en een uitvinding om de wet te ontduiken en den beklagde in staat te stellen om zonder verlof van B. en W. de gewenschte danspartijen te laten houden; daar ieder, die in de zaal kwam dansen, lid werd der vereeniging ook zonder den wil daartoe kenbaar gemaakt te hebben, de zaal aan beklagde, koffiehuishouder toebehoorde, deze financieel belang bij de zaak had, enz.”;

dat nu uit deze geheele samenstelling van het vonnis blijkt, dat de gewraakte overweging niet inhoudt een nadere opgave van gronden, waarop het te laste gelegde als wettig en overtuigend bewezen is aangenomen, welke gronden immers reeds in de voorafgaande overwegingen volledig zijn vermeld, maar zij alleen strekt om kenbaar te maken, waarop de door den beklagde gevoerde verdediging is verworpen;

dat nu bij zoodanige weerlegging van een gevoerd verweer de Rechter niet gebonden is aan de wettelijke voorschriften van bewijsvoering, die alleen betreffen het bewijs van het te laste gelegde en van beklagde's schuld daaraan, zoodat bij het middel ten onrechte wordt geklaagd over schending van de daarin genoemde voorschriften;

O. dat bij het tweede middel een beroep wordt gedaan op den tekst van art. 4 der Zondagswet, waaraan de aanhof luidt: „Dat geene openbare gemakkelijkheden, zooals schouwburgen, publieke danspartijen, concerten en harddraverijen, op de Zondagen en algemeene feestdagen zullen gedoogd worden”;

welk artikel niet meer zou inhouden, dan een verbod aan de Overheid om de genoemde openbare gemakkelijkheden te gedoogen, zoodat art. 6, hetwelk overtreding van art. 4 met straf bedreigt, ook alleen op vertegenwoordigers dier Overheid toepasselijk zoude zijn;

O. te dien aanzien:

dat de wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21), blijkens den considerans ten doel hebbende: „de pligmatige viering van den dag des Heeren en andere dagen den openbare christelijken godsdienst toegewijd, door eenparige en voor de geheele uitgestrektheid der Vereenigde Nederlanden algemeen werkende maatregelen te verzekeren” in art. 4 — evenals dit in de artt. 1, 2 en 3 ten aanzien van andere onderwerpen geschiedde — een voor

ieder geldend verbod gaf van het houden of geven van openbare gemakkelijkheden op Zondagen en algemeene christelijke feestdagen;

dat dit behalve uit de strekking der wet en uit het verband met de artt. 1, 2 en 3 nog duidelijk blijkt uit het tweede gedeelte van art. 4, waarin aan de plaatselijke besturen vrijheid wordt gelaten hieromtrent eene uitzondering toe te staan;

dat daaruit immers niet anders kan worden gelezen, dan dat het plaatselijk bestuur bevoegd is ten aanzien van een bepaalde persoon het algemeen verbod, anders voor hem geldende, in een bepaald geval op te heffen;

dat dus met de woorden „geen openbare gemakkelijkheden zullen gedoogd worden” is uitgedrukt, dat zoodanige gemakkelijkheden zijn verboden, zoodat het middel is ongegrond;

O. dat bij het 3° middel subsidiair wordt aangevoerd, dat zoo al art. 4 zich niet alleen richt tot de autoriteiten, maar ook tot de justiciabelen, dan nog onder dat artikel alleen vallen zij, die de publieke danspartij maken of houden, d. w. z. de dansers;

O. dat ook dit middel moet worden verworpen, vermits nu door de Rechtbank als bewezen is aangenomen, dat de requirant de publieke danspartijen heeft „gegeven”, met andere woorden, dat hij de door de wet verboden feiten heeft teweeggebracht, hij terecht als de dader van de ten laste gelegde overtreding is aangemerkt;

Verwerpt het beroep.

21 Maart 1911. BESLUIT, betreffende beoordeeling van het bedrag, krachtens art. 28 der gezondheidswet aan eene gemeente opgelegd als toelage aan de gezondheidscommissie.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Rockanje, tegen het besluit van Gedeputeerde staten van Zuidholland dd. 12/18 December 1910 G. S., n°. 92/1, waarbij met toepassing van art. 212 der gemeentewet op de begroting dier gemeente voor 1911 een post is gebracht van f 184.88, zijnde het aandeel voor de gemeente Rockanje door Ged. Staten voornoemd vastgesteld ingevolge art. 28, 2de lid, der gezondheidswet, in het salaris van een technischer ambtenaar in dienst van de gezondheidscommissie te Brielle en belast met het woningonderzoek;

Den Raad van State, enz.;

Overwegende, dat op de begroting der gemeente Rockanje voor het dienstjaar 1911, zoo

als die door den Raad der gemeente op den 14en Oct. 1910 is vastgesteld, in Hoofdstuk IV der uitgaven, onder art. 1, de toelage der gemeente aan de gezondheidscommissie te Brielle voor „Memorie” was uitgetrokken;

dat bij besluit dd. 12 Dec. 1910 B. n°. 6339 (3de afd.), G. S. n°. 92/1, Ged. Staten onder meer hebben besloten, bedoelden post uit te trekken op een bedrag van f 184.88, waardoor het totaal van Hoofdstuk IV der uitgaven wordt gebracht op f 174.88 en het totaal der uitgaven op f 15.468.75;

dat Ged. Staten daarbij hebben overwogen, dat bij besluit van hun college d.d. 22 Nov. 1910, n°. 24/1, op grond van art. 28 der gezondheidswet, het aandeel der gemeente Rockanje in de kosten der gezondheidscommissie op een bedrag van f 184.88 is vastgesteld; dat dus ingevolge art. 205x der gemeentewet, in verband met art. 27d en art. 28 der gezondheidswet, eene toelage aan de gezondheidscommissie tot dit bedrag als eene door de wet opgelegde uitgaaf moet worden aangemerkt, zoodat, waar de Raad weigert deze som op de gemeentebegroting uit te trekken, hun college, ingevolge art. 212, 1e lid, der gemeentewet geroepen is om den post tot het vereischte bedrag op de begroting te brengen;

dat van het besluit van Ged. Staten de Raad der gemeente Rockanje bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat hij zich niet kon vereenigen met de door de gezondheidscommissie te Brielle vastgestelde begroting voor 1911, waarop voorkomt een post voor „woning-onderzoek” ad f 1000, zijnde het salaris van den door die commissie aangestelden technischen ambtenaar; dat voor de gemeente Rockanje, naar het oordeel van den Raad, deze ambtenaar vrijwel als overbodig kan worden beschouwd met het oog op den in functie zijnden gemeente-opzichter, die belast is met het toezicht op de richtige naleving der voorschriften voortvloeiende uit de woningwet; dat, waar nu de door de gezondheidscommissie aangestelde ambtenaar het onderzoek zal moeten uitoefenen in zestien gemeenten, het aan geen twijfel onderhevig is, dit onderzoek veel te wenschen zal overlaten en dus hiervan weinig heil is te verwachten; dat het te voorzien is, nu door Ged. Staten is beslist, dat de kosten voor het woningonderzoek ad f 1000 terecht op de door de gezondheidscommissie vastgestelde begroting voor 1911 zijn gebracht, dit voor de gezondheidscommissie een stap zal zijn om den met het onderzoek belasten ambtenaar te bestendigen, wat, bij de voortdurende stijging der uitgaven van deze ge-

meente, allerminst wenschelijk is te achten;

O., dat art. 28, 1e lid, der gezondheidswet aan de gemeente of de gemeenten, waarvoor de gezondheidscommissiën zijn ingesteld, de verplichting oplegt jaarlijks eene som toe te kennen ter bestrijding van hare uitgaven;

dat derhalve een toelage der gemeente Rockanje aan de gezondheidscommissie te Brielle als eene door de wet opgelegde uitgave moet worden aangemerkt;

dat, waar de Raad van gemelde gemeente in gebreke is gebleven bedoelde toelage op de gemeentebegroting uit te trekken, Ged. Staten ingevolge art. 212, 1e lid, der gemeentewet bevoegd zijn, om den post tot het vereischte bedrag op de begroting te brengen;

dat voor eene gemeente als Rockanje eene toelage van f 184.88 niet als bovenmatig hoog kan worden aangemerkt, wanneer men in aanmerking neemt, dat de gezondheidscommissie ingevolge hare bevoegdheid zich voor een in haar ressort te verrichten woningonderzoek tijdelijk wil doen bijstaan door een door haar aan te wijzen deskundige; weshalve Ged. Staten bij hun bestreden besluit terecht in Hoofdstuk IV der uitgaven van bovengemelde begroting onder art. I de toelage der gemeente aan de gezondheidscommissie tot bovenvermeld bedrag hebben uitgetrokken;

Gezien de gemeentewet en de gezondheidswet;

Hebben goedgevonden en verstaan:
het bestreden besluit te handhaven.

(Gem.-stem.)

—
22 Maart 1911. BESLUIT, houdende opheffing van een heerbaan. S. 96.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 17den Maart 1911, n°. 52 (Invoerrechten);

Gezien de artikelen 38 en 64 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38);

Herzien het Koninklijk besluit van 22 November 1849 (*Staatsblad* n°. 60);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met wijziging van het aangehaalde Koninklijk besluit wordt de aanwijzing als heerbaan van den weg van *Geldern* langs *Walbeck* tot het vereenigingspunt op Nederlandsch grondgebied met den weg van *Straelen* op *Arcen*, ingetrokken.

2. Dit besluit treedt in werking op 1 Mei 1911.

Onze Minister van Financiën is belast met

de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 22sten Maart 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

(get.)

(Uitgeg. 1 April 1911).

22 Maart 1911. **BESLUIT**, houdende aanvulling en wijziging van eenige bepalingen van het Koninklijk Besluit van 5 September 1904 (*Staatsblad* n°. 220) en van de daarbij behorende Lijst van categorieën van dienstplichtigen, als bedoeld in artikel 15, tweede lid, der Landweerwet. S. 97.

WIJ WILHELMINA, KON.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Binnenlandse Zaken, van 7 Februari 1911, Kabinet Litt. H²⁰, en 11 Februari 1911, n°. 206, Afdeling Militie en Weerbaarheid;

Overwegende, dat het wenschelijk is, eenige bepalingen van het Koninklijk Besluit van 5 September 1904 (*Staatsblad* n°. 220) en van de daarbij behorende Lijst van categorieën van dienstplichtigen, als bedoeld in artikel 15, tweede lid, der Landweerwet, aan te vullen en te wijzigen;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 Maart 1911, n°. 40);

Gelet op het nader gemeenschappelijk rapport van Onze voornoemde Ministers van 14 Maart 1911, Kabinet, Litt. L²⁰, en van 20 Maart 1911, n°. 458, afdeling Militie en Weerbaarheid;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

A. Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

De dienstplichtigen voor wie de voorloopige vrijstelling van opkomst in werkelijken dienst is geëindigd of wordt geacht te zijn geëindigd, melden zich aan zonder uitstel, althans zoodra doenlijk, in de standplaats van het depot van de troepenafdeeling, waartoe zij behooren, voor zoover aanmelding daarbij mogelijk is, en anders bij het door hen het eerst te bereiken of het door hen het eerst bereikte korps of troependeel van de landweer of het leger. De dienstplichtigen, die voor den werkelijken dienst opkomen, als verkeerende in den toestand, waarin de voorloopige vrijstelling wordt geacht te zijn geëindigd, geven, vóór hun vertrek, van het verlaten van hunne standplaats kennis aan den chef, aan wien zij te dier tijde

onmiddellijk onderhoorig zijn, en zulks onder beknopte vermelding van redenen en met inachtneming van hetgeen bij het neerleggen hunner betrekking of het afbreken hunner werkzaamheden behoort te geschieden, dan wel dienstig is, in verband met de tijdsomstandigheden, waarin zulks plaats vindt.

B. In de in artikel 1 van het Besluit vermelde Lijst van categorieën van dienstplichtigen, als bedoeld in artikel 15, tweede lid, der Landweerwet, wordt:

1°. het gestelde achter punt 11 in de kolommen 1, 2 en 3 gelezen als volgt:

De hoofdambtenaren, ambtenaren en bezoldigde beambten bij de Rijks- en bij de gemeentelijke politie, wier werkkring uitsluitend tot het politiewezen beperkt is;

2°. kolom 1, alsmede kolom 2, aangevuld met een punt, luidende:

12. Het personeel van den loodsdienst, betoning, bekakening en verlichting, dat aangesteld is als militaire loods of militaire kustwachter;

3°. het gestelde onder punt 16 van kolom 3 gelezen als volgt:

Het personeel van den loodsdienst als: de loodsschippers, de zee- en binnenloodsen, de hulploodsen, de loodskweekelingen, matrozen, kwartiermeesters, roeiers, machinisten en stokers, zoomede het personeel bij de betoning, bekakening en verlichting, dat aangesteld is als militaire kustwachter;

4°. het gestelde onder punt 10 van kolom 4 gelezen als volgt:

Het personeel bij de betoning, bekakening en verlichting, voor zoolang dat personeel gedurende bovenvermelde omstandigheden in de genoemde diensten werkzaam is en voor zoover het niet als militaire kustwachter is aangesteld.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Oorlog en van Binnenlandse Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 22sten Maart 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

(Uitgeg. 16 April 1911.)

29 Maart 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 98.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 16 Januari 1911, IIde Afd., n°. 103 en van 23 Januari 1911, Afdeeling C, Eerste bureau, n°. 8;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7den Maart 1911, n°. 46);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 18 Maart 1911, IIde Afd., n°. 184 en van 25 Maart 1911, Afdeeling C, 1ste Bureau, n°. 10;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 14 September 1891 (*Staatsblad* n°. 170), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 2 Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 130), wordt gewijzigd als volgt:

1°. In artikel 4 wordt tusschen de eerste en de tweede alinea eene nieuwe alinea ingelascht, luidende:

„Door de bij artikel 3 bedoelde officieren „kunnen deze praktische oefeningen ook worden „gehouden gedurende hunne detacheringen „buiten 's-Gravenhage”.

2°. In artikel 46 wordt het gestelde in de eerste zinsnede onder a en b vervangen door, „a. te *Wageningen* tot het ontvangen van onderricht aan de Rijkse Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool en aan het Rijksproefstation voor Zaadcontrole, in het tweede studiejaar, van 1 Maart tot 31 October d. a. v.;

„b. te *Enschede* tot het volgen van lessen aan de Afdeeling Textielschool van de Nederlandsche school voor Nijverheid en Handel, in het derde studiejaar, van 1 April tot en met 30 Juni d. a. v.;

3°. In artikel 46 wordt in de plaats van de tweede zinsnede gelezen:

„De regeling van het onderwijs aan de Rijksinstellingen te *Wageningen*, alsmede die van het onderwijs aan de Afdeeling Textielschool van de Nederlandsche school voor Nijverheid en Handel te *Enschede* worden vastgesteld door de Ministers van Oorlog en van Koloniën, eerstbedoelde regeling in overleg met den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel en laatstvermelde na gehouden overleg met den Minister van Binnenlandsche Zaken en met het bestuur der gemeente *Enschede*.

„Tevens kan aan andere Rijkse, Provinciale, Gemeentelijke of particuliere instellingen, gevestigd in of nabij de plaatsen, waar de bedoelde officieren tijdens hunne studiën verblijf moeten houden, aan hen onderricht worden gegeven, voor zoover dit in het belang is van hunne praktische vorming. De Ministers van Oorlog en van Koloniën treffen tot dit doel de regelingen, die zij noodig achten, in overleg met de betrokken Ministers, Besturen van provinciën, gemeenten, instellingen, enz.”

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en afschrift aan den Raad van State zal worden toegezonden.

's-Gravenhage, den 29sten Maart 1911.

(get.) W I L H E L M I N A,

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Koloniën,

(get.) D E W A A L M A L E F I J T.

(Uitgeg. 25 April 1911.)

29 Maart 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie. S. 99.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 16 Januari 1911, IIde Afd., n°. 103 en van 23 Januari 1911, Afdeeling C, Eerste bureau, n°. 8;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7den Maart 1911, n°. 46);

Gezien het nader rapport van voornoemd^e Ministers van 18 Maart 1911, IIde Afd., n°. 184 en van 25 Maart 1911, Afdeeling C, 1ste Bureau, n°. 10;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In de Tabel, behorende bij het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van 6 April 1895 (*Staatsblad* n°. 40), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 12 September 1910 (*Staatsblad* n°. 281) worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

1°. In de tweede kolom wordt eene noot (13) geplaatst achter „Sergeant of wachtmeester (5)”, naast:

„Militaire onderwijzers bene- } gymnastiek
den den rang van officier in: } schermen.”

2°. In de tweede kolom worden de woorden: „Sergeanten der infanterie of van het regiment genietroepen, wachtm. der cavalerie (5), serg.

of wachtm. der artillerie," vervangen door:
 „Sergeanten der infanterie of van
 het regiment genietroepen, wachtmee-
 ters der cavalerie (5), sergeanten of } (18)“
 wachtheesters der artillerie.

3°. In de kolom Bijzondere bepalingen wordt
 eene noot (13) toegevoegd, luidende:

„(13) Kunnen ook sergeant (wachtheester)
 1ste klasse zijn.”

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën
 zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast
 met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in
 het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in af-
 schrift aan den Raad van State zal worden
 toegezonden.

's-Gravenhage, den 29sten Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 25 April 1911.)

29 Maart 1911. BESLUIT, tot wijziging van het
 Reglement voor de Cadettenschool. S. 100.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van
 Oorlog en van Koloniën van 16 Januari 1911,
 IIde Afd., n°. 103 en van 23 Januari 1911,
 Afdeling C, Eerste bureau, n°. 8;

Den Raad van State gehoord (advies van
 den 7den Maart 1911, n°. 46);

Gezien het nader rapport van voornoemde
 Ministers van 18 Maart 1911, IIde Afd., n°. 184
 en van 25 Maart 1911, Afdeling C, Iste Bureau,
 n°. 10;

Hebben goedgevonden en verstaan te be-
 palen:

Eenig artikel.

In de Tabel, behorende bij het Reglement
 voor de Cadettenschool, vastgesteld bij het
 Koninklijk Besluit van 5 April 1893 (*Staats-
 blad* n°. 58), laatstelijk gewijzigd bij het Ko-
 ninklijk Besluit van 12 September 1910 (*Staats-
 blad* n°. 282), worden de navolgende wijzigin-
 gen aangebracht:

1°. In de tweede kolom wordt het woord
 „Sergeant", geplaatst achter:

Hofmeester . . . . .

Concierge, tevens factuur . . . . .

Onderwijzers in exercceeren, gymnastiek,
 schermen en dansen . . . . .

Sergeant, belast met de werkzaamheden in
 het fysisch kabinet . . . . .

Personeel tot het verrichten van huishoude-
 lijke, inwendige en andere diensten. . . . .
 vervangen door: „Sergeant (9)“.

2°. In de kolom Bijzondere bepalingen wordt
 eene noot (9) toegevoegd, luidende:

„(9) Kunnen ook sergeant 1ste klasse zijn”.

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën
 zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast
 met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in
 het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in af-
 schrift aan den Raad van State zal worden
 toegezonden,

's-Gravenhage, den 29 Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 25 April 1911.)

29 Maart 1911. BESLUIT, tot wijziging van het
 Reglement voor den Hoofdcursus. S. 101.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van
 Oorlog en van Koloniën van 16 Januari 1911,
 Iide Afd., n°. 103 en van 23 Januari 1911,
 Afdeling C, Eerste bureau, n°. 8;

Den Raad van State gehoord (advies van
 den 7den Maart 1911, n°. 46);

Gezien het nader rapport van voornoemde
 Ministers van 18 Maart 1911, Iide Afd., n°. 184
 en van 25 Maart 1911, Afdeling C, Iste Bureau,
 n°. 10;

Hebben goedgevonden en verstaan te be-
 palen:

Eenig artikel.

Het Reglement voor den Hoofdcursus, vast-
 gesteld bij het Koninklijk Besluit van 7 Fe-
 bruari 1910 (*Staatsblad* n°. 45), wordt gewijzigd
 als volgt:

1°. Aan art. 48 wordt het navolgende toe-
 gevoegd:

„De beoordeeling der aspiranten in het vak
 „schrijven" heeft geen invloed op hunne rang-
 schikking, doch dient slechts om vast te stel-
 len of zij aan den in Artikel 41, sub a, ge-
 noemden exameneisch al dan niet voldoen.

„Deze beoordeeling zal daarom plaats heb-
 ben door de woorden „voldoende" of „onvol-
 doende", ter vervanging van de in dit artikel
 genoemde cijfers”.

2°. Het gestelde in art. 60 bij C, onder m,
 2°, 3° en 4°, wordt gelezen:

„2°. Tijdelijke en duurzame versterkings-
 kunst: een algemeen overzicht van de inrich-
 ting van tijdelijke en duurzame werken, inzon-
 derheid van kustversterkingen;

„3°. Het in staat van verdediging brengen
 dier versterkingen, zoomede een denkbeeld om-
 trent de wijze waarop de verdediging van en

de aanval op duurzame werken worden gevoerd".

3°. Het gestelde in Art. 60 bij D onder g vervalt.

4°. In Art. 61 wordt onder a het woord „aardrijkskunde” vervangen door: „militaire aardrijkskunde en de statistiek”.

5°. In Art. 68 wordt achter „Militaire aardrijkskunde en statistiek” in de kolommen I¹ en A¹ het cijfer „1” vervangen door „.”.

6°. In de Tabel, behoorende bij het Reglement voor den Hoofdcursus, wordt achter het woord „Sergeanten (5)” in de tweede kolom, geplaatst naast „Menagemeester, cantinemeester en bibliothecaris” in de eerste kolom, toegevoegd een noot „(7)”.

7°. In de kolom Bijzondere bepalingen wordt eene noot (7) toegevoegd, luidende:

„(7) Kunnen ook sergeant 1ste klasse zijn”.

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden toegezonden.

's Gravenhage, den 29sten Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(Uitgeg. 25 April 1911.)

30 Maart 1911. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkestbiljetten en schatkestpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij de wet van 3f December 1897 (*Staatsblad* n°. 281), en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 102.

31 Maart 1911. BESLUIT tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 29 Maart 1911, n°. 90, afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, worden de artikelen 10 en 85 gelezen als volgt:

Art. 10. „De jaarlijksche bezoldiging der controleurs bedraagt f 2000 en wordt verhoogd, na een diensttijd als zoodanig van:

4 jaren tot	f 2200,
8 „ „	„ 2400,
12 „ „	„ 2700,
16 „ „	„ 3000,
20 „ „	„ 3400.

Art. 85. „De directeurs te Amsterdam en Rotterdam genieten eene toelage van f 1000 's jaars.

Eene toelage van f 600 's jaars wordt genoten door de inspecteurs en de controleurs te Amsterdam en Rotterdam, welke tot f 500 's jaars wordt verlaagd, zoodra hunne bezoldiging meer dan f 3300 's jaars bedraagt.

Eene toelage van f 300 's jaars wordt genoten door de inspecteurs en de controleurs te Arnhem, 's Gravenhage (daaronder begrepen die welke aan het Departement van Financiën werkzaam zijn), Groningen, 's Hertogenbosch, Leeuwarden, Winschoten en Zaandam, voorts door de hoofdcommiezen en commiezen ter directie, de adjunct-inspecteurs, de adjunct-controleurs en de hoofdverificateurs te Amsterdam en Rotterdam.

Een toelage van f 200 's jaars wordt genoten door de inspecteurs en de controleurs te Delft, Dordrecht, Enschede, Haarlem, Hilversum, Leiden, Schiedam, Terneuzen, Utrecht en Zwolle; voorts door de hoofdcommiezen en commiezen ter directie, de adjunct-inspecteurs, de adjunct-controleurs en de hoofdverificateurs te Arnhem, 's Gravenhage (daaronder begrepen die welke aan het Departement van Financiën werkzaam zijn), Groningen, 's Hertogenbosch, Leeuwarden, Winschoten en Zaandam.

Eene toelage van f 150 's jaars wordt genoten door de hoofdcommiezen en commiezen ter directie, de adjunct-inspecteurs, de adjunct-controleurs en de hoofdverificateurs te Delft, Dordrecht, Enschede, Haarlem, Hilversum, Leiden, Schiedam, Terneuzen, Utrecht en Zwolle.

De enz.

Art. 2. Wij behouden Ons voor, de bezoldiging der bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde controleurs der grondbelasting met afwijking van het bepaalde bij het vorig artikel te regelen, met dien verstande, dat dit met ingang van 1 Januari 1913 algemeen volle toepassing erlangt.

Art. 3, enz.

Art. 6. Dit besluit treedt in werking 1 April 1911.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 31sten Maart 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

31 Maart 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van zijn beschikking van 28 September 1909, ter uitvoering van art. 6, 3° en 4° lid der Schepenwet.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

De hoofdinspecteur voor de scheepvaart gehoord;

Gelet op art. 6, derde lid der Schepenwet; Heeft goedgevonden:

het bij de beschikking van 23 September 1909, n°. 4002, afdeling Nijverheid, vastgestelde tarief A aan te vullen met de navolgende bepaling:

Voor het onderzoek van schepen, welke hier te lande worden gebouwd en uitgevoerd voor buitenlandsche rekening, wordt betaald het $\frac{1}{4}$ gedeelte van het bij het tarief vastgesteld bedrag, onder voorwaarde, dat voor een dergelijk vaartuig het overige $\frac{3}{4}$ gedeelte van het bedrag moet worden aangezuiverd, wanneer het later weder onder Nederlandsche vlag wordt gebracht, tenzij het op dat tijdstip is geclassceerd bij een der erkende particuliere onderzoeksbureau's.

's Gravenhage, 31 Maart 1911.

De Minister voornoemd,

(get.) A. S. TALMA.

8 April 1911. BESLUIT, houdende herziening van het Koninklijk besluit van 31 December 1847 n°. 106, zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 13 Juni 1910, n°. 62. S. 103.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën dd. 29 Maart 1911, n°. 102, Generale Thesaurie, gedaan na gehouden overleg met de Algemeene Rekenkamer;

Overwegende, dat, in verband met het bepaalde in artikel 3, 1ste lid der wet van 30 December 1910 (*Staatsblad* n°. 379) eene aanvulling noodig is van het bij Ons besluit van 13 Juni 1910 n°. 62 gewijzigde Koninklijk besluit van 31 December 1847 n°. 106, houdende bepalingen omtrent de toelating, het beheer en de verantwoording:

a. van Rijksontvangsten en -uitgaven, waarvan dadelijk overname, noch overgifte van gelden verbonden is;

b. van die werkelijke ontvangsten, met welker bedrag het geordonnanceerde op de Staatsbegroting vermag te worden verminderd in tegenstelling van andere, welke onder de Staatsinkomsten moeten worden verantwoord; en

c. van de vorderingen die de Departementen van Algemeen Bestuur, ter zake van materiele verstrekingen, elkander hebben te voldoen door overdrachten van bezwaar;

Overwegende voorts, dat het wenschelijk is vorenbedoeld Koninklijk besluit van 31 December 1847 n°. 106 te herzien;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Rijksgoederen, hoe ook genaamd, worden niet aan een schuldeischer afgestaan in het voordeel van het artikel der begrooting waaruit zijne vordering moet worden gekweten.

Evenmin wordt de waarde van goederen door een schuldenaar aan het Rijk afgestaan of de waarde van door een schuldenaar aan het Rijk bewezen diensten in mindering gebracht van den post van de middelen ter goedmaking van de Rijksuitgaven, op welken het bedrag der schuld moet worden verantwoord.

2. De geschatte geldswaarde van afbraak en andere voorwerpen die door het Rijk aan aannemers of leveranciers zijn afgestaan of verstrekt, wordt gebracht ten laste van den begrotingspost waaruit de betrokken werken of leveringen worden bekostigd en ten bate van de middelen ter goedmaking van de Rijksuitgaven.

3. Wanneer voor 's Rijks dienst bestemde roerende goederen niet meer voor dien dienst bruikbaar zijn, geschiedt de afstand of verkoop daarvan met inachtneming der bestaande voorschriften en wordt de opbrengst in 's Rijks Schatkist gestort en onder de middelen ter goedmaking van de Rijksuitgaven verantwoord.

4. Wegens alle betalingen die moeten gebracht worden ten laste van eenigen begrotingspost of van eenig bijzonder of gedeponeerd fonds en ten bate van de middelen tot goedmaking van de Rijksuitgaven of van eenig bijzonder of gedeponeerd fonds, worden de aanvragen van betaling opgemaakt en verevend of de beschikkingen op crediet-opening en mandaten gesteld ten behoeve van de Generale Thesaurie.

Nadat het bedrag van de in het vorig lid bedoelde stukken ter Generale Thesaurie in ontvang is geboekt, worden die stukken na afloop van iedere maand of zooveel vaker als zulks wenschelijk mocht blijken, met een verzamelaarsregister ter goedkeuring bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

De uitvoering van het in dit artikel bepaalde wordt door Onzen Minister van Financiën opgedragen aan een der ambtenaren van zijn

Departement, die behoudens den rang overigens door hem bekleed, den titel zal voeren van „Betaalmeester voor de verrekningen”.

5. Indien vóór de afsluiting van een dienst bedragen, welke ten laste van dien dienst zijn verevend en betaald, worden terugontvangen of indien vóór de afsluiting van een dienst blijkt, dat ten laste van dien dienst verevende bedragen niet behoeven te worden betaald, worden die bedragen in mindering gebracht van de uitgaven bereids ten laste van den betrokken begrotingspost verevend. De aanvraag daartoe wordt, vergezeld van de noodige bewijstukken, gezonden aan Onzen Minister van Financiën.

6. Indien na de afsluiting van een dienst bedragen, welke ten laste van dien dienst zijn verevend en betaald, worden terugontvangen of indien na die afsluiting blijkt dat ten laste van den afgesloten dienst verevende bedragen niet behoeven te worden betaald, worden die bedragen onder de middelen ter goedmaking van de Rijksuitgaven verantwoord.

7. Ter verkrijging van vermindering van bezwaar overeenkomstig het bepaalde in artikel 3 der wet van 30 December 1910 (*Staatsblad* n°. 379), ter zake van door de Departementen van Marine of van Oorlog gedane verstrekkingen, wordt op gelijke wijze gehandeld als in de gevallen in artikel 5 bedoeld.

8. Wanneer onroerende goederen onder beheer van de Administratie der Domeinen aan eenig Departement van Algemeen Bestuur worden overgedragen ten einde daaraan eene publiekrechtelijke bestemming te geven, wordt de van wege Onzen Minister van Financiën geschatte waarde dier goederen gebracht ten laste van den begrotingspost, bestemd voor de betaling van de zaak, waarvoor de goederen overgenomen worden en ten bate van het Fonds voor Koopprijzen van Domeinen.

9. Wanneer voorwerpen welke voor 's Rijks dienst zijn aangemaakt of aangekocht, worden afgestaan aan een anderen tak van dienst dan die, welke de uitgaaf tot aankoop of aanmaak gelast, wordt de begrotingspost bestemd tot aanschaffing van gelijksoortige behoeften in het dienstjaar, waarin de afstand plaats heeft (overschillig wanneer de aankoop of aanmaak is geschied) voor de geschatte geldswaarde goedgegheven en met een gelijk bedrag belast het artikel, waaruit de tak van dienst die de goederen behoeft, de uitgaaf tot aanschaffing kan kwijten.

Het bepaalde in het vorig lid vindt overeenkomstige toepassing wanneer door den eenen tak van dienst werkzaamheden ten be-

hoeve van een anderen tak van dienst zijn verricht en door dezen hiervoor vergoeding verschuldigd is.

De aanvragen tot overdracht van bezwaar overeenkomstig het bepaalde in het 1ste en 2de lid van dit artikel worden opgemaakt door de betrokken Departementen van Algemeen Bestuur.

10. Overdracht van bezwaar van eenigen post der begrooting op eenen anderen, al of niet tot hetzelfde hoofdstuk behoorenden post zal voorts plaats hebben, wanneer onroerende goederen, tot dusverre bestemd voor eene zaak, waarin ten laste van eerstgenoemden begrotingspost op andere wijze zal worden voorzien, beschikbaar komen voor eene andere bestemming en de andere post uitdrukkelijk in de begrooting is opgenomen ten einde die goederen voor hunne nieuwe bestemming over te kunnen nemen. Deze overdracht van bezwaar heeft ten hoogste tot het bedrag van de som in den laatstbedoelden post voor de overneming uitgetrokken, plaats op eene aanvraag opgemaakt door de betrokken Departementen van Algemeen Bestuur.

Onder overneming voor eene andere bestemming als bedoeld in het eerste lid, is mede begrepen overneming van de onroerende goederen door de Administratie der Domeinen, ten einde die goederen te verkoopen of onder haar beheer te houden, hetzij blijvend, hetzij totdat daarvoor eene andere publiekrechtelijke bestemming zal zijn aangewezen.

11. Ingeval ten laste van een begrotingspost minder is verevend dan het bedrag waarmede de uitgaven tengevolge van het bepaalde in de artikelen 5, 9 en 10 zouden moeten worden verminderd, wordt het verschil ten bate van de middelen ter goedmaking van de Rijksuitgaven geboekt. Is ten laste van den begrotingspost nog niets verevend dan wordt het geheele zooveel bedoelde bedrag ten bate van die middelen geboekt.

Wanneer na de boeking ten bate van de middelen verevening ten laste van den begrotingspost plaats heeft, zal door overboeking het bedrag dier verevening zooveel mogelijk worden verminderd met de ten bate van de middelen geboekte som.

12. De aanvragen bedoeld in de artikelen 9 en 10 worden vergezeld van de noodige bewijstukken, aan Onzen Minister van Financiën gezonden teneinde daaraan gevolg te geven.

13. Wegens alle tot stand gebrachte verminderingen en overdrachten van bezwaar, wordt na afloop van iedere maand, of zooveel vaker als zulks wenschelijk mocht blijken, door

den betaalmeester voor de verrekeningen een verzamelstaat opgemaakt en, vergezeld van de door hem zooveel mogelijk onderzochte aanvragen en daarbij behorende bewijsstukken, ter goedkeuring bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

14. Na afloop van ieder jaar, wordt door den betaalmeester voor de verrekeningen, met verwijzing naar de goedgekeurde verzamelstaten, bedoeld in de artikelen 4 en 13, eene rekening bij de Algemeene Rekenkamer ter opneming en sluiting overgebracht wegens hetgeen door hem in het afgelopen jaar ter uitvoering van dit besluit is verricht.

Met betrekking tot die rekening is het bepaalde in artikel 45 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) van toepassing.

15. Door Onzen Minister van Financiën worden modellen vastgesteld van de in artikel 4, 2de lid en artikel 13 bedoelde verzamelstaten alsmede van de in de artikelen 5 en 12 bedoelde aanvragen tot vermindering of overdracht van bezwaar.

16. Het Koninklijk besluit van 31 December 1847 n°. 106, zooals dat is gewijzigd bij Ons besluit van 13 Juni 1910, n°. 62, wordt ingetrokken.

Onze Ministers zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 8den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLEMAN.

(*Uitgeg.* 21 April 1911.)

3 April 1911. **BESLUIT**, tot bekendmaking van de op 19 Januari 1911 te *Berlijn* tusschen Hr. Ms. Gezant aldaar en den Duitschen Staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken gewisselde nota's, waarbij *Heerlen* en *Aken* worden aangewezen als nieuwe grensplaatsen, waar de overneming der krachten het vestigingsverdrag uit te leiden personen zal kunnen geschieden. S. 104.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de op 19 Januari 1911 te *Berlijn* tusschen Onzen Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te *Berlijn* en den Duitschen Staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken gewisselde nota's, waarbij *Heerlen* en *Aken* worden aangewezen als grensplaatsen, waar de overneming der krachten het op 17 December 1904 tusschen *Nederland* en *Duitschland* geslo-

ten vestigingsverdrag (*Staatsblad* 1906, n°. 279) uit te leiden personen zal geschieden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 31 Maart 1911, n°. 6297, Directie van het Protocol en Eerste Afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan: de bekendmaking van bedoelde nota's, waarvan de tekst en eene vertaling bij dit besluit gevoegd zijn, te bevelen door de plaatsing daarvan in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van dit Besluit belast.

's Gravenhage, den 8den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 14 April 1911.)

VERTALING.

Gezantschap der Nederlanden. Berlijn, 19 Januari 1911.
N°. 217.

Mijnheer de Staatssecretaris,

Met verwijzing naar onze voorafgaande briefwisseling heb ik de eer U mede te deelen, dat overeenstemming geacht kan worden verkregen te zijn omtrent de regeling, volgens welke *Aken* en *Heerlen* in het vervolg als nieuwe grensplaatsen voor het overnemingsverkeer tusschen *Duitschland* en *Nederland* zullen dienen. Het blijft verstaan dat de langs dien weg naar *Nederland* uit te leiden personen, onmiddellijk na hunne aankomst te *Herzogenrath* en tot het oogenblik van hun vertrek naar *Heerlen*, in een bijzonderlijk voor dit doel bestemd lokaal van het Nederlandsch spoorwegstation te *Herzogenrath* zullen worden geïnterneerd, of dat zij onmiddellijk plaats zullen nemen in den trein die hen naar *Heerlen* zal brengen. Mijne Regeering zal niet nalaten de noodige maatregelen voor de uitvoering dezer regeling te nemen.

Terwijl ik U de ontvangst erken van een brief van gelijken inhoud en dagteekening, waarbij Uwe Excellentie mij wel van de toestemming Harer Regeering heeft willen verwittigen, neem ik, Mijnheer de Staatssecretaris, de gelegenheid te baat, om U bij hernieuwing de verzekering mijner hoogachting aan te bieden.

GEVERS.

*Zijner Excellentie
den Heer Staatssecretaris aan het Keizerlijk
Departement van Buitenlandsche Zaken.*

VERTALING.

Auswärtiges Amt. Berlijn, 19 Januari 1911.
III 6 2327/16247.

Mijnheer de Gezant,

Met verwijzing naar onze voorafgaande briefwisseling heb ik de eer U mede te deelen, dat overeenstemming geacht kan worden verkregen te zijn omtrent de regeling, volgens welke Aken en Heerlen in het vervolg als nieuwe grensplaatsen voor het overnemingsverkeer tusschen Duitschland en Nederland zullen dienen. Het blijft verstaan dat de langs dien weg naar Nederland uit te leiden personen, onmiddellijk na hunne aankomst te Herzogenrath en tot het oogenblik van hun vertrek naar Heerlen, in een bijzonderlijk voor dit doel bestemd locaal van het Nederlandsch spoorwegstation te Herzogenrath zullen worden geïnterneerd, of dat zij onmiddellijk plaats zullen nemen in den trein die hen naar Heerlen zal brengen. Mijne Regeering zal niet nalaten de noodige maatregelen voor de uitvoering dezer regeling te nemen.

Terwijl ik U de ontvangst erken van een brief van gelijken inhoud en dagteekening, waarbij U mij wel van de toestemming Uwer Regeering heeft willen verwittigen, neem ik, Mijnheer de Gezant, de gelegenheid te baat om U bij hernieuwing de verzekering mijner hoogachting aan te bieden.

KIDERLEN.

Aan den Heer Baron GEYERS,
Gezant der Nederlanden.

3 April 1911. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten van Friesland betreffende rijksbijdrage voor tijdelijke onderwijzers.

In die circulaire (1) is alleen te kennen gegeven, dat voor scholen, waar tot heden voor tijdelijke leerkrachten eene bijdrage ad f 260 per jaar werd toegekend, ten deze dezelfde regel blijft gelden, doch dat voor scholen met uitgebreid leerplan de bijdrage ad f 310 's jaars voor die tijdelijke onderwijzers alleen dan zal kunnen worden toegekend, wanneer en voor zoover de school, overeenkomstig art. II, voorlaatste lid, der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202)

(1) Zie de missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Februari 1911.

voor zulk eene bijdrage in aanmerking kan komen.

Het voorlaatste lid van dit wetsartikel is niet toepasselijk op de scholen bedoeld bij het in art. 1 dier wet gewijzigd art. 48, sub 1°. 3 vijfde en volgende alinea's der lager-onderwijs-wet. Uit mijne boven aangehaalde circulaire kan dus niet anders worden afgeleid dan dat voor tijdelijke leerkrachten aan deze scholen noch de bijdrage van f 260, noch die van f 310 per jaar kan worden toegekend. (Gem.-stem.)

4 April 1911. BESLUIT, tot wijziging van de bij Koninklijk Besluit van 13 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 199) vastgestelde lijst van vestingwerken, voor zooveel betreft de *Stelling aan de Linge*. S. 105.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 28 Februari 1911, Vde Afd. n°. 83; Gelet op artikel 3 der Wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Gelet op het Koninklijk Besluit van 13 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 199);

De Raad van State gehoord (advies van 21 Maart 1911, n°. 7);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 31 Maart 1911, Vde Afd., n°. 220;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De lijst, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 13 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 199), wordt, voor zooveel de *Stelling aan de Linge* betreft, vervangen door de bij dit Besluit behorende lijst.

2. Op de in de laatste kolom dier lijst aangeduide perceelen, ofschoon binnen een verboden kring liggende, is de Wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) niet van toepassing.

3. Dit besluit, met de daarbij behorende lijst, treedt in werking op den *tweeden* dag na de dagteekening van het *Staatsblad* waarin het Besluit is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 4den April 1911.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLLIN.
(Uitgeg. 26 April 1911.)

L I J S T.

Gemeente of gemeenten waarin het vestingwerk en de verboden kringen liggen.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot:			Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot geene klasse.	Beschrijving van de in Artikel negen der Wet bedoelde lijnen.	Perceelen of perceelsgedeelten, binnen een verboden kring liggende, ten aanzien van welke de Wet niet van toepassing is.
	de eerste klasse.	de tweede klasse.	de derde klasse.			
<i>Beesd, Asperen en Herwijnen.</i>	De Stelling aan de <i>Linge</i> , bestaande uit: a. de twee batterijen aan den <i>Meerdijk</i> ; b. het werk bij <i>Asperen</i> ; c. de wapenplaats bij <i>Asperen</i> ; d. de batterij aan den <i>Nieuwen Lingedijk</i> , en e. het fort bij de <i>Nieuwe Steeg</i> .					De perceelen of gedeelten van perceelen, gelegen ten Noorden, ten Westen en ten Zuiden van de grenslijn, gevormd door de aaneenschakeling van: de lijn, getrokken in Noordoostelijke richting, onder een hoek van 45° met de Noordlijn, door grenspunt 1 van den militairen Landsgrond van de Noordelijkste der onder <i>a</i> genoemde batterijen; de grens van evenbedoelden militairen Landsgrond: de lijn, getrokken in de richting West-Oost, door grenspunt 10 van dien militairen Landsgrond; de grens tusschen de provinciën <i>Zuidholland</i> en <i>Gelderland</i> : de lijn getrokken in de richting Oost-West door grenspunt 1 van den militairen Landsgrond van de Zuidelijkste der onder <i>a</i> genoemde batterijen; de grens van evenbedoelden militairen Landsgrond: het verlengde in Oostelijke richting van de Zuidelijke grens van dien militairen Landsgrond; de grens tusschen de provinciën <i>Zuidholland</i> en <i>Gelderland</i> : den kleinen verboden kring van de onder <i>d</i> genoemde batterij; den Noordwestelijken teen van den <i>Nieuwen Lingedijk</i> ; de grens van den militairen Landsgrond van de onder <i>d</i> genoemde batterij, en de lijn getrokken in de richting Noord-Zuid door het Zuidelijk uiteinde van de vuurlijn in het meest Zuidelijke emplacement van laatstgenoemde batterij; voor zooveel deze perceelen of gedeelten van perceelen niet zijn gelegen binnen de verboden kringen van het werk op den spoorweg bij den <i>Diefdijk</i> en de batterij aan dien dijk.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 4 April 1911 (*Staatsblad* n°. 105).

Mij bekend,
De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

7 April 1911. WET, houdende ontbinding van het kantongerecht *Berlikum*. S. 106.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is om tot ontbinding van het kantongerecht *Berlikum* over te gaan;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het kantongerecht *Berlikum* is ontbonden.

2. § 1. In artikel 1 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 78) tot vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der arrondissementsrechtbanken en kantongerechten binnen het ressort van het gerechtshof te Leeuwarden, worden de woorden: „1e Arrondissement Leeuwarden” tot en met: „7e kanton Bolsward” gelezen als volgt:

1e. Arrondissement Leeuwarden.

1e. kanton Leeuwarden.

2e. kanton Dokkum.

3e. kanton Bergum.

4e. kanton Harlingen.

5e. kanton Sneek.

6e. kanton Bolsward.

§ 2. In artikel 2 van voormelde wet worden de woorden: „Kantongerecht Leeuwarden” tot en met: „Schiermonnikoog” gelezen als volgt:
Kantongerecht Leeuwarden.

Leeuwarden. Baarderadeel.

Leeuwarderadeel. Menaldumadeel.

Idaarderadeel. 't Bildt.

Kantongerecht Dokkum.

Dokkum. Dantumadeel.

Westdongeradeel. Ferwerderadeel.

Oostdongeradeel. Ameland.

Kollumerland en Schiermonnikoog.

Nieuw-Kruisland.

3. De kantonrechter van en de griffier bij het ontbonden kantongerecht behouden hunne volle wedde als wachtgeld, totdat zij, hetzij eene van Rijkswege bezoldigde betrekking aanvaard hebben, hetzij eene betrekking weigeren te aanvaarden die hun, krachtens artikel 5 ook buiten hun verzoek kan worden opgedragen.

Voor de berekening van het pensioen wordt als diensttijd der hier bedoelde ambtenaren ook beschouwd de tijd, verlopen tusschen de inwerkingtreding dezer wet en hunne herplaatsing of hunne weigering om eene hun overeenkomstig artikel 5 opgedragen betrekking te aanvaarden.

4. De kantonrechter of de griffier, die eene in artikel 3 bedoelde openbare betrekking aanneemt, waaraan eene mindere wedde verbonden is, dan hij tot dusverre genoot, ontvangt het verschil als toelage.

5. De volgende rechterlijke betrekkingen kunnen aan den kantonrechter en den griffier, ook buiten hun verzoek, worden opgedragen: aan den kantonrechter, de betrekking van president, vice-president, raadsheer, rechter of kantonrechter;

aan den griffier, behalve de reeds vermelde betrekkingen, ook die van griffier.

6. Bij weigering om eene der in het vorige artikel genoemde betrekkingen te aanvaarden, wordt het in artikel 3 bedoelde wachtgeld met de helft verminderd.

7. De deurwaarder bij het ontbonden kantongerecht wordt geacht te zijn aangesteld bij de kantongerechten Leeuwarden en Dokkum.

Hij is verplicht zijne woonplaats te *Berlikum* te houden.

8. De op het tijdstip der inwerkingtreding van deze wet bij het ontbonden kantongerecht aanhangige zaken worden overgebracht bij het kantongerecht, waartoe de gemeente behoort, waar het ontbonden kantongerecht was gevestigd.

Die overbrenging geschiedt, wat de burgerlijke rechtsgedingen betreft, door de meest gereede partij bij exploit aan de wederpartij of aan hare gekozen woonplaats beteekend, houdende oproeping tegen een bepaalden rechtstag, om op de laatste dingtalen voort te procederen,

Tusschen de oproeping en den daarbij bepaalden rechtstag moet, onverschillig waar de opgeroepenen wonen, een termijn van achtvrije dagen worden gelaten.

9. De oproeping en dagvaardingen, om voor het ontbonden kantongerecht te verschijnen, gelden van rechtswege, als oproeping of dagvaarding om te verschijnen voor het kantongerecht, naar hetwelk de aanhangige zaken volgens het vorig artikel worden overgebracht.

Houdt dit kantongerecht op den bepaalden tijd geene zitting, bestemd voor de behandeling der soort van zaken, tot welke die, waartoe de oproeping of dagvaarding betrekking heeft, behoort, dan wordt de oproeping of dagvaarding van rechtswege geacht te zijn gedaan tegen de eerstvolgende voor de behandeling dier zaken bestemde zitting.

10. In de gevallen, waarin de wet de kennisneming van geschillen opdraagt aan den rechter, die een vonnis gewezen heeft, treedt in de plaats van het ontbonden kantongerecht dat, naar hetwelk de daarbij aanhangige zaken volgens deze wet worden overgebracht.

11. De archieven van het ontbonden kantongerecht, alsmede de gelden, geldswaardige papieren en andere zaken of stukken, ter griffie van hetzelfde bewaard, worden bij of zoo spoec-

dig mogelijk na het in werking treden dezer wet, gesteld onder de bewaring van den griffier bij het kantongerecht, waartoe de gemeente behoort, waar het ontbonden kantongerecht was gevestigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie, (get.) E. R. H. REGOUT.
(Uitgeg. 26 April 1911.)

7 April 1911. WET, houdende wijziging van de wet van 3 Januari 1884 (Staatsblad n°. 3) tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan en van aanverwante gestichten, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 12 Februari 1901 (Staatsblad n°. 64). S. 107.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wenschelijkheid is gebleken van eene wijziging der wet van 3 Januari 1884 (Staatsblad n°. 3) tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan en van aanverwante gestichten, zooals die thans na verschillende wijzigingen, laatstelijk bij wet van 12 Februari 1901 (Staatsblad n°. 64), luidt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. In artikel 7, 2e, van voormelde wet van 3 Januari 1884 wordt voor „'s-Hertogenbosch" gelezen „'s-Gravenhage".

2. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie, (get.) E. R. H. REGOUT.
(Uitgeg. 14 April 1911.)

7 April 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het verbreden van de Apeldoornsehe straat te Arnhem. S. 108.

7 April 1911. WET, tot goedkeuring van de overeenkomst met de gemeente 's-Hertogenbosch, betreffende overdracht in eigendom van twee perceelen grond en gracht van het voormalige fort Sint-Anthonie langs den straatweg naar Vught en kadastraal bekend als 's-Hertogenbosch, Sectie E, nos. 198 ged. en 194 ged. S. 109.

7 April 1911. WET, tot wijziging der wet van 11 Juli 1904 (Staatsblad n°. 142.) S. 110.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de wet van 11 Juli 1904 (Staatsblad n°. 142) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

In artikel 1 van de wet van 11 Juli 1904 (Staatsblad n°. 142) wordt in plaats van „een derde" gelezen : „twee vijfden" en in plaats van „f 180,000" : „f 368,000".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(Uitgeg. 25 April 1911.)

7 April 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente Groenlo, noodig voor normaliseering van de Boven-Slinge. S. 111.

7 April 1911. WET, tot goedkeuring van eene met den Grooten IJpolder gesloten overeenkomst tot ruiling van gronden. S. 112.

7 April 1911. WET, houdende vaststelling van bepalingen betreffende het gebruik van de benaming „Metriek karaat". S. 113.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is wettelijke bepalingen vast te stellen betreffende het gebruik van de benaming metriek karaat om het gewicht aan te duiden van parels, diamanten en andere edelgesteenten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Met afwijking van de artikelen 3, 7, 8, 9 en 10 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad n°. 67), betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 2 Mei 1897 (Staatsblad n°. 122), mag om het gewicht aan te duiden van parels, diamanten en edelgesteenten de benaming „metriek karaat" worden gebezigd voor een gewicht van 0,2 gram.

2. Het bezigen van die benaming om een ander gewicht aan te duiden, is verboden.

3. Overtreding van het bepaalde in het

vorige artikel wordt gestraft met eene gold boete van ten hoogste tien gulden.

4. Het feit bij deze wet strafbaar gesteld, wordt beschouwd als overtreding.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

D: Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 21 April 1911.)

7 April 1911. BESLUIT houdende beslissing omtrent de woonplaats van een armlastigen krankzinnige.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den armlastigen krankzinnige J. H. NIJENHUIS;

Den Raad van State, enz.;

Overwegende, dat J. H. NIJENHUIS, geboren te Lonneker 4 Aug. 1866, den 14 Juni 1907 voor rekening van de gemeente Borne in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen „St. Elisabeth's Gasthuis” te Deventer is opgenomen en den 24 Aug. 1907 daaruit is ontslagen, waarna hij kwam inwonen bij zijn vader G. J. NIJENHUIS te Lonneker, nadat hij ongeveer een maand bij de ouders zijner overleden vrouw, de familie SCHOOLDERMAN te Enter, gemeente Wierden, had doorgebracht;

dat na drie jaren zijne opname in een gesticht weer noodig is gebleken en hij op 13 Oct. 1910 is overgebracht naar het krankzinnigengesticht te Deventer;

dat tusschen de gemeentebesturen van Lonneker en Borne geschil is ontstaan over het betalen der verplegingskosten, welk geschil Ged. Staten van Overijssel niet in der minne hebben kunnen bijleggen;

dat Burg. en Weth^e. van Lonneker nu van meening zijn, dat NIJENHUIS na zijn ontslag uit het gesticht in 1907, hoewel geen gevaar voor zichzelf of zijne omgeving opleverende, toch nog lijdende was, toen hij in hunne gemeente kwam wonen; dat, waar deze opvatting bevestigd is geworden door den uitslag van het onderzoek ingesteld door den inspecteur-veldwachter van Lonneker, de verplegingskosten niet door deze gemeente zullen kunnen worden gedragen, omdat de gemeente, alwaar art. 26 der wet op het armbestuur het eerst moest worden toegepast, tot betaling der kosten gehouden is;

dat Burg. en Weth^e. van Borne betoogen, dat J. H. NIJENHUIS op den 24 Aug. 1907 als geheel 1911.

hersteld uit het St. Elisabeth's Gasthuis is ontslagen; dat hij daarna zijn wettig domicilie in de gemeente Lonneker heeft gevestigd en dat, waar na drie jaren opnieuw zijne opname in een gesticht noodzakelijk werd, deze ziekte niet als eene voortzetting der vroegere kan worden beschouwd; dat tegenover de medische verklaring van het gesticht, dat hij als hersteld is ontslagen, slechts staat het rapport van den inspecteur-veldwachter van Lonneker, die verschillende bloedverwanten en eenvoudige personen heeft gehoord, welke zeer zeker niet in staat moeten worden geacht een betrouwbaar getuigenis af te leggen omtrent den geestestoestand van iemand, die thans krankzinnig is; dat ook eene verwijzing naar het Kon. besluit van 16 Jan. 1899, n°. 14, niet opgaat, omdat het aldaar niet geheel hetzelfde geval gold en bovendien uit latere Kon. besluiten o. a. dat van 18 Maart 1909, n°. 24, blijkt, dat niet elke nieuwe krankzinnigheid is te beschouwen als de voortzetting van eene vroegere; dat op grond van een en ander de gemeente Borne de verplegingskosten niet behoeft te dragen;

O., dat J. H. NIJENHUIS een maand na zijn ontslag uit het krankzinnigengesticht te Deventer in de gemeente Lonneker is komen inwonen bij zijn vader G. J. NIJENHUIS, alwaar hij ongeveer drie jaren is gebleven totdat hij wederom in het krankzinnigengesticht moest worden opgenomen;

dat in verband hiermede de gemeente Lonneker als woonplaats zou moeten worden aangewezen, indien vaststond, dat J. H. NIJENHUIS geheel hersteld uit het gesticht ontslagen was en destijds in staat was zijne woonplaats aldaar te vestigen;

dat dit echter niet het geval is en er integendeel ernstige twijfel bestaat of de tegenwoordige krankzinnigheid niet moet beschouwd worden als eene voortzetting der vorige, omdat toch geenszins overtuigend uit de door de gemeente Borne overgelegde verklaring van het krankzinnigengesticht blijkt, dat N. geheel hersteld was, toen hij ontslagen werd en derhalve in staat was zijne woonplaats te vestigen, terwijl ook door de gemeente Lonneker eene verklaring van den inspecteur-veldwachter is overgelegd, waarin als resultaat van een ingesteld onderzoek wordt beweerd, dat N. nog lijdende was, toen hij bij zijn vader kwam inwonen;

dat, waar in verband met het voorgaande de gemeente Lonneker niet als woonplaats kan worden aangewezen, hieruit echter evenmin met zekerheid kan worden afgeleid, dat de tegenwoordige krankzinnigheid eene voortzet-

ting is der vroegere, omdat bovengenoemde feiten, hoezeer zij ook den ernstigen twijfel aan het volledig herstel van N. na zijn ontslag wettigen, toch niet van genoegzame waarde kunnen worden geacht, om in deze te beslissen, dat N. steeds na zijn ontslag lijdende aan krankzinnigheid is gebleven;

dat mitsdien de kosten van opzending en verpleging moeten komen ten laste van het Rijk;

Gezien de wet tot regeling van het armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat geene gemeente als woonplaats van den armlastigen krankzinnige J. H. NIJENHUIS kan worden aangewezen.

(Gem.-stem.)

10 April 1911. BESCHIKKING van den Minister van Financiën tot wijziging van de beschikking van den Minister van Financiën van den 1sten Maart 1909, betreffende afkoop van Tiendrente.

In den staat voor de berekening van de afkoopsommen van tiendrenten als bedoeld in artikel 18 der Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222), vastgesteld bij de resolutie van 1 Maart 1909, n°. 33, en medegedeeld bij die van 5 Maart 1909, n°. 86, wordt tusschen „zullen zijn:" en „29 termijnen enz." ingevoegd: „30 termijnen . . . f 18.39^a voor elken gulden aan tiendrente, welke op het perceel rust."

11 April 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Heerlen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;
Gehoord Gedeputeerde Staten van Limburg;
Gelet op de artt. 93 en 128 der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

a. enz.

b. te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Heerlen de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 11 April 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(get.)

J. B. KAN.

11 April 1911. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, betreffende de in werking treding van het besluit van 7 Februari tot wijziging van het besluit van 29 Mei 1903, betreffende regeling van de Landweer.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, zulks ten gevolge op de Beschikking van 23 Februari 1911, IIde Afd., n°. 209, dat de in die Beschikking bedoelde standplaatsaanwijzing (1) voor het 37^e en 47^e Landweerdistrict zal ingaan op 1 Mei 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BRUIJN.

12 April 1911. BESLUIT, houdende regeling der bezoldiging van de bedienden bij het Hoog Militair Gerechtshof. S. 114.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 10den April 1911, 4de Afdeeling, n°. 530;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. In te trekken alle vroegere Koninklijke besluiten betreffende regeling der bezoldigingen van den Kamerbewaarder en de boden bij het Hoog Militair Gerechtshof;

II. te bepalen:

a. dat de regeling der bezoldiging van de bedienden bij de rechtscolleges, kantongerechten en daarbij behoorende parketten, vastgesteld bij Ons besluit van den 28sten Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 130), toepasselijk zal zijn op de bedienden bij het Hoog Militair Gerechtshof;

dat de kamerbewaarder en de boden bij genoemd College ten aanzien hunner bezoldiging onderscheidenlijk gelijk gesteld worden met de in artikel 1 sub a van voormeld besluit bedoelde concierges en boden, en dat als dienstdtijd voor hunne aanspraak op periodieke verhooging alleen in aanmerking komt de tijd na 1 Januari 1911;

b. dat de tengevolge van dit besluit aan de voornoemde bedienden door het Hoog Militair Gerechtshof toe te kennen verhooging van bezoldiging met het loopende jaar, met afwijking van het bepaalde bij het Koninklijk besluit van 14 Maart 1816, n°. 88, zal ingaan met den 1sten Januari 1911.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift

(1) Vastgesteld bij besluit van 7 Februari 1911.

zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 12den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 25 April 1911.)

12 April 1911. **BESLUIT**, betreffende onthefing van den werkelijken dienst bij de militie.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 30 Maart 1911, n°. 311, afdeling Militie en Weerbaarheid, en van 8 April 1911, afdeling Militie en Landweer (M.), n°. 119;

Overwegende:

dat JAN HUBERT JOZEF ACKERMANS, op 1 Maart 1887 te Schaerbeek (België) is geboren uit destijds aldaar gevestigde Nederlandsche ouders;

dat hij dus Nederlander was op grond van het bepaalde in art. 5. 2°, van het Burgerlijk Wetboek, en in verband met de overgangsbepaling der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 216), die hoedanigheid nog bezat op 1 Januari 1906, tijdstip waarop hij hier te lande voor de militie moest worden ingeschreven;

dat hij in 1906 voor de lichte van 1907 voor de militie werd ingeschreven te Rotterdam, vermits zijn vader op evenbedoeld tijdstip woonplaats had in België;

dat, nadat hem bij de loting een dienstplichtig nummer was te beurt gevallen en hij bij onherroepelijke uitspraak van den militieraad tot den dienst bij de militie was aangewezen, hij op 20 Maart 1907 werd ingelijfd bij het 6de regiment infanterie;

dat uit ambtelijke stukken blijkt:

dat genoemde loteling op 18 Januari 1909 gebruik heeft gemaakt van het recht, dat de Belgische wetgeving toekent aan hem, die in België uit Belgische ouders is geboren, om te verklaren, dat hij de hoedanigheid van Belg wenscht te bezitten;

dat hij ten gevolge van deze optie wegens het bepaalde sub 3°. van art. 7 der vorenaangehaalde wet van 12 December 1892 het Nederlandschap verloren heeft;

dat bij de op 4 October 1900 tusschen Nederland en België gesloten, bij de wet van 30 December 1901 (*Staatsblad* n°. 295) goedgekeurde, overeenkomst is bepaald, dat de Nederlandsche onderdanen in België en de Belgische onder-

danen in Nederland vrijgesteld zullen zijn van iedere verplichting betreffende den verplichten militairen dienst, hetzij bij het leger, hetzij bij de marine, hetzij bij de militie of de schutterij;

dat, in verband met deze bepaling, in het gegeven geval grond bestaat tot toepassing van de derde zinsnede van art. 113 der Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den loteling JAN HUBERT JOZEF ACKERMANS, voornoemd, ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie voor het nog onvervuld gedeelte van zijnen dienstdijl te verleen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 12 April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

12 April 1911. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende afgifte van bewijstukken aan Nederlandsche arbeiders in Duitschland.

Het is, naar mij uit consulaire ambtsberichten blijkt, in het belang van Nederlandsche arbeiders dringend gewenscht, dat zij bij vertrek naar Duitschland, om daar te gaan werken, een bewijs van Nederlandschap of althans, als voorloopig bewijstuk, eene verklaring van den Burgemeester, dat een bewijs van Nederlandschap is aangevraagd. In die verklaring moeten behalve hun naam en voornamen ook de datum en plaats van geboorte zijn vermeld. In plaats van zoodanige verklaring kan desnoods dienen hetzij eene geboorteakte, hetzij een bewijs van afschrijving uit het bevolkingsregister, hetzij een binnenlandsch paspoort, mits op deze stukken naam, voornamen, datum en plaats van geboorte vermeld staan.

Ik heb de eer U H.E.G. te verzoeken het voormelde, dat in de *Staatscourant* bekend wordt gemaakt, mede te deelen aan de Burge-meesters der gemeenten in Uwe provincie en hen uit te noodigen op de meest doelmatige wijze de aandacht van de betrokken arbeiders te vestigen op de wenschelijkheid om zich vóór hun vertrek van een der boven omschreven papieren te voorzien.

18 April 1911. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Swalmen* van 24 Maart 1911, strekkende tot benoeming van een gemeente-ontvanger. S. 115.

Geschorst tot 1 October 1911.

18 April 1911. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Heesch* van 24 Maart 1911, strekkende tot wijziging van de instructie van den secretaris dier gemeente. S. 116.

Geschorst tot 1 November 1911.

18 April 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Mook en Middelaar. De Minister van Binnenlandsche Zaken; Gelet op artikel 93, derde lid, der Kieswet; Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Limburg, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad van de gemeente Mook en Middelaar de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in artikel 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 13 April 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

15 April 1911. BESLUIT, tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnenvisscherij en tusschen de wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend. S. 117.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 Februari 1911, n°. 825, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 1 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311);

Den Raad van State gehoord, (advies van 14 Maart 1911, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 April 1911, n°. 1981, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, te bepalen:

Art. 1. De grenzen tusschen de wateren, waarin *kustvisscherij* en die, waarin *binnenvisscherij* wordt uitgeoefend, als bedoeld in het

eerste lid, *b* en *c*, van artikel 1 der Visscherijwet, zijn:

A. voor de wateren, die door sluizen of duikersluizen met wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend, in gemeenschap staan: de waterkeering of, indien de sluis of duikersluis zoowel aan de zee als aan de landzijde water keert, de buitenste waterkeering.

B. voor de wateren, die in open gemeenschap staan met wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend:

1°. waar hoofden of leidammen aanwezig zijn: de lijn, gaande over de uiteinden daarvan;

2°. waar hoofden of leidammen ontbreken: de lijn, gaande over den mond ter plaatse waar deze de kustlijn, gerekend ter hoogte van gewoon hoogwater, snijdt;

behoudens dat voor de nagenoemde wateren de grens is als volgt:

a. voor de *Goot*: de lijn, gaande van den Noordelijken hoek der kade van den Nieuwen- en Veneritepolder onder de gemeente Genemuiden naar de daartegenover staande gedenknaald;

b. voor de *Regterdiep*: de lijn, gaande van den hoekpuntpaal n^o. CCCXCI-R der herziene rivierkaart (geplaatst in den Westelijken dijk van den polder het Raas onder de gemeente Kampen) naar de Oostelijke punt van de daartegenover liggende kade Noordoostwaarts van de Kattewaard;

c. voor de *Scheur*: de verlengde aslijn van de baven van Maassluis;

d. voor de *Brielsche Nieuwe Maas*: de lijn, gaande van den Zuidelijken veerhevel van Rozenburg naar de lantaarn aan den mond der Brielsche haven;

e. voor de *Spui*: de lijn, gaande van den Zuidwestelijken dijkhoek van den polder Oude Korendijk naar den Zuidoostelijken dijkhoek van den polder Zuidland;

f. voor de *Dordtsche Kil*: de lijn, gaande van den lichtopstand op de punt van Willemsdorp haaks op den stroom;

g. voor de *Hollandsch diep*: de as van de spoorwegbrug aan den Moerdijk.

2. De grenzen tusschen de afzonderlijke wateren, waarin *kustvisscherij* wordt uitgeoefend, als bedoeld in *b* van het eerste lid van artikel 1 der Visscherijwet, zijn:

A. tusschen de *territoriale wateren* en de *zee-gaten*:

a. voor de *Wester-Eems*: de lijn, gaande van den lichttoren van Borkum naar de Ender- of Groote Kaap op Rottumerog, voor zoover die lijn over Nederlandach gebied loopt;

b. voor de *Schild*: de lijn, gaande van de

Ender- of Groote Kaap op Rottumeroog naar het bakken op de Boschplaat;

c. voor de *Lauwers*: de lijn, gaande van het bakken op de Boschplaat naar den Noord-lichttoren op Schiermonnikoog;

d. voor het *Friesche gat*: de lijn, gaande van den Noord-lichttoren op Schiermonnikoog naar de Groote Kaap op de Engelsmanplaat;

e. voor het *Pinkegat*: de lijn, gaande van de Groote Kaap op de Engelsmanplaat naar den hoogsten top van het Oerder- of Pinkeduin op Ameland;

f. voor het *Amelander gat*: de lijn, gaande van den lichttoren op Ameland naar de Kaap op de Noordoostpunt of Bosch van Terschelling;

g. voor het *Vlie*: de lijn, gaande van de Zuidkaap op den Noordvaarder bij Terschelling naar de Groote- of Strandkaap op Vlieland;

h. voor het *Eierlandsche gat*: de lijn, gaande van het Scherm op den Vliehorst naar den lichttoren van Eierland op Texel;

i. voor het *Texelsche gat*: de lijn, gaande van den toren van den Hoorn op Texel over de roode tonnen n°. 1 Molengat en n°. 4 Westgat, genaamd Jan Duinkers, naar het licht Falga ten Zuiden van Huisduinen;

j. voor den *Nieuwen Watervogel*: de lijn, gaande over de koppen der zeehoofden;

k. voor de *Brielsche Nieuwe Maas*: de lijn, gaande van de baak op het Zuidelijk uiteinde van den Oostelijken dam van het Kanaal door Rozenburg naar de steenen baak op den Noordelijken dijkhoek van den polder Klein-Oosterland op Voorne;

l. voor het *Goereesche gat*: de lijn, gaande van den toren van Rockanje op Voorne naar de ijzeren baak bij de reddingboot op Goeree;

m. voor het *Brouwershavensche gat*: de lijn, gaande van het huisje van den Springer op Goeree naar den Westelijken lichttoren van Noord-Schouwen;

n. voor het *Zierikzeesche gat*: de lijn, gaande van den lichttoren van West-Schouwen naar den toren van Domburg op Walcheren;

o. voor den *Mond der Wester-Schelde*: de lijn, gaande van den lichttoren van West-Kapelle op Walcheren naar de Directieket aan de Wielingen bij Kadzand;

B. tusschen de *territoriale wateren en de open havens*: de lijn, gaande over de koppen der buitenste havenhoofden;

C. tusschen de *Waddenzee en de Zuiderzee*: de lijn, gaande van het licht van de Ven (Noord-Holland) naar den molen op het Roode Klif bij Laaxum.

D. tusschen de *Zuidhollandsche en Zeeuwsche stroomden*: de Oostgrens van de provincie Zee-

land in de Krammer en haar verlengde Noordwaarts, benevens de lijn, gaande van den Heenschen polder naar den Kramerspolder tot waar deze de provinciale grens snijdt.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 22 April 1911.)

15 April 1911. BESLUIT, houdende bepalingen betreffende de keuring van geaakte haring. S. 118.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 Februari 1911 n°. 825, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 10, eerste lid, der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311);

Den Raad van State gehoord, (advies van 14 Maart 1911 n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 April 1911, n°. 1981, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, te bepalen:

Art. 1. Er wordt van Staatswege gelegenheid gegeven tot het doen keuren van geaakte haring, die van de Nederlandsche visscherijen afkomstig en nog niet in den handel geweest is.

2. 1. Onder toezicht van den hoofdinspecteur der visscherijen is de keuring opgedragen aan keurmeesters, die door Onzen met de uitvoering van de Visscherijwet belaste Minister worden benoemd, ontslagen en geschorst.

2. De keurmeesters genieten eene door Onzen voornoemden Minister te bepalen jaarwedde van ten hoogste zes honderd gulden (f 600), welke zoo noodig met ingang van den dag, waarop de betrekking wordt aanvaard, wordt toegekend, benevens het keurloon, overeenkomstig het bepaalde in artikel 10.

3. Op plaatsen, waar meer dan één keurmeester zijn gevestigd, wordt het ontvangen keurloon onderling en in gelijke verhouding verdeeld.

3. 1. Aan een der keurmeesters wordt de titel van opper-keurmeester verleend.

2. Hunne instructie wordt vastgesteld en hunne standplaatsen worden bepaald door Onzer voornoemden Minister.

4. 1. Reeders, die keuring verlangen van de door hunne schepen aangebrachte haring, vervoegen zich daartoe tot een der keurmeesters, ter plaatse aanwezig.

2. De keurmeesters zijn tusschen zonsop- en zonsondergang verplicht aan een verzoek tot keuring onmiddellijk gevolg te geven.

3. Zijn in een gemeente meer dan een keurmeester gevestigd, dan kan de hoofdinspecteur der visscherijen zoo noodig de volgorde vaststellen, waarin zij aan het verzoek moeten voldoen.

4. Alle keurmeesters houden zich intusschen beschikbaar om, wanneer inmiddels meer aanvragen tot keuring inkomen, hieraan onmiddellijk te kunnen voldoen.

5. Het oppakken van de ter keuring aangeboden haring geschiedt onder toezicht van den keurmeester en met inachtneming van de voorschriften door dezen te stellen. Neemt de aanvrager die voorschriften niet in acht, dan blijft de keuring achterwege.

6. 1. De keurmeester is verplicht de hoedanigheid van de haring, in de vaten voorkomende, nauwkeurig te onderzoeken.

2. Hij kan, acht hij dat tot vestiging van zijn oordeel noodig, het fust gedeeltelijk doen ontpakken of den onderbodem doen open slaan.

7. De keurmeester weigert de keuring, wanneer òf gemis aan ruimte òf welke andere oorzaak ook hem belet de keuring naar behooren te verrichten.

8. 1. De keurmeester vermeldt de uitkomst van zijn onderzoek naar de hoedanigheid van de aangeboden haring door zoodanige duidelijke teekens op het fust te stellen als door den hoofdinspecteur der visscherijen worden aangewezen.

2. Wordt dit door den aanvrager of den koper van de gekeurde haring verlangd, dan geeft hij bovendien van de uitkomst van zijn onderzoek eene schriftelijke verklaring af.

9. Van de uitspraak van den keurmeester is, zoolang de haring niet is verwerkt of in den handel geweest, beroep toegelaten en wel ten aanzien van haring, die zich bevindt te *Vlaardingen* of op een plaats, waar een of twee keurmeesters zijn gevestigd, op den opperkeurmeester, en ten aanzien van haring, die zich bevindt op een andere plaats, waar drie of meer keurmeesters gevestigd zijn, op twee andere keurmeesters aldaar te zamen.

10. 1. Het keurloon bedraagt:

1°. voor de keuring van haring: van elk last van veertien ton, geheel of gedeeltelijk, vijf en veertig cent (f 0.45);

2°. voor eene herkeuring:

a. van elke geheele ton, vijf cent (f 0.05);
b. van elk onderdeel van een ton tot en met een achtste ton, een en een halven cent (f 0.01⁵),
c. van elke zestiende ton, een cent (f 0.01);
en bovendien een bedrag voor reiskosten, indien de opperkeurmeester de herkeuring buiten zijn standplaats heeft verricht.

2. De keurmeester is verplicht, als dit wordt verlangd, eene kwitantie voor het ontvangen keurloon te geven.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 15den April 1911.

(gef.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(gef.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 22 April 1911.)

15 April 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement voor de binnenvisscherij. (Binnenvisscherijreglement.) S. 119.

WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 Februari 1911, n°. 825, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en op Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117), tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnenvisscherij en tusschen de wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Maart 1911 n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister; van 11 April 1911, n°. 1981, afdeling Nijverheid:

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, vast te stellen de navolgende bepalingen, welke zullen uitmaken een Reglement voor de binnenvisscherij.

REGLEMENT VOOR DE BINNEN- VISSCHERIJ.

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

Art. 1. I. Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder *Onze Minister*, Onze Minister met de uitvoering van de Visscherijwet belast.

II. Voor de toepassing van dit reglement wordt beschouwd als:

1. *visschen*, het te water brengen, hebben,

lichten of ophalen van vischnetten, korven of andere vischtuigen, alsmede het bezigen van eenig middel om visch te vangen of te dooden;

2. *visschersvaartuig*, ieder vaartuig, dat bij het visschen gebezigd wordt of gewoonlijk daarvoor wordt gebruikt;

3. *nacht*, de tijd tuschen één uur na zons-
ondergang en één uur vóór zonsopgang;

4. *hoepelwijdte*, de middellijn of de grootste
wijdte binnenwerks van den hoepel;

5. *maaswijdte*, de lengte van de zonder bij-
zondere krachtsinspanning gestrekte maas
tusschen haar eindknoopen, nat gemeten.

Bij meerwandige netten heeft de bepaling
der maaswijdte betrekking op de boezemmazen;

6. *rivieren*, alle niet door sluizen of duiker-
sluizen afgesloten stroomende wateren, zoo-
mede de daarmede in open gemeenschap staande
vertakkingen en armen.

Tot de rivieren worden geacht niet te be-
hooren de daarmede in open gemeenschap
staande inhammen, kreken, spranken en killen.

Waar in dit reglement sprake is van den
Rijn, zijn vertakkingen en uitmondingen wor-
den daartoe niet gerekend te behooren de be-
neden afdammingen gelegen afgedamde rivier-
armen, wanneer de afdammingen geen voor
den doortocht van visch geschikte opening
hebben en niet overstroemd zijn;

7. *Zuidhollandsche benedenrivieren*, alle rivie-
ren, welke water afvoeren van den Rijn en de
Maas, beneden de volgende grenzen:

in de Lek:

de lijn, gaande van den toren der Neder-
landsch Hervormde Kerk te Krimpen aan de
Lek naar het Noordelijk uiteinde van den
Veerweg aan den Elshout;

in de Merwede:

de lijn, gaande van het licht op den Ooste-
lijken havendam van de doorvaarthaven te
Werkendam over het licht op het scheidings-
punt van Nieuwe Merwede en Merwede naar
den Noordelijken oever van de Merwede;

in de Bergsche Maas:

de grens tusschen de gemeenten Made en
Drimmelen en Raamsdonk;

8. *aalfuik*, iedere fuik met een maaswijdte
van ten hoogste 36 m.M. en een hoepelwijdte
van ten hoogste 110 c.M.;

9. *aalzak*, mede de sluis- of henfuik, de
molenzak, de tjoel en het aalraamnet;

10. *aalzeggen*, iedere zegen met een lengte
van ten hoogste 40 M. en een maaswijdte van
ten hoogste 28 m.M.;

11. *fiut- of houtingdrijfnet*, ieder drijfnet,
waarvan de maaswijdte minder dan 12 c.M.,
doch meer dan 35 m.M. bedraagt;

12. *gebbe*, mede de oever-, bos-, steek- of
slaghaam;

13. *schutwaan*, ieder net, waarmede bij ebbe
geheel of gedeeltelijk droog vallende platen of
oevers geheel of gedeeltelijk worden afgezet;

14. *spieringdrijfnet*, ieder één- of meerwandig
drijfnet, waarvan de maaswijdte ten hoogste
35 m.M. bedraagt;

15. *spiering- of alverzeggen*, iedere zegen langer
dan 40 M., waarvan de maaswijdte ten hoogste
50 m.M. bedraagt;

16. *staand spieringnet*, ieder één- of meer-
wandig staand net, waarvan de maaswijdte
ten hoogste 35 m.M. bedraagt;

17. *steurdrijfnet*, ieder drijfnet, waarvan de
maaswijdte meer dan 25 c.M. bedraagt;

18. *vischzegen*, iedere andere zegen dan de
zalm- of elftzegen, de spiering- of alverzeggen
en de aalzeggen;

19. *zalm- of elftdrijfnet*, ieder drijfnet, waar-
van de maaswijdte meer dan 12 c.M., doch
minder dan 25 c.M. bedraagt. Stukken drijf-
net, die tegelijk te water of in een vaartuig, of
gedeeltelijk te water en gedeeltelijk in een vaar-
tuig zijn, worden als één drijfnet beschouwd;

20. *zalm- of elftfuik*, iedere fuik met een
hoepelwijdte voor den grootsten hoepel van
meer dan 1.25 M. en die op den Rijn of op
een zijner vertakkingen of uitmondingen ge-
bruikt wordt, staande aan een steek of aan
een andere uit schuttingen of vastgezette netten
bestaande geleiding;

21. *zalm- of elftzegen:*

a. iedere zegen, die met een spil ingehaald
en aan een of meer vaste ophaalplaatsen op-
gehaald wordt, of bij het uitbrengen, afdrijven
of inhalen waarvan gebruik wordt gemaakt
van stoomkracht of van paarden;

b. iedere zegen, die langer is dan 100 M. en
wordt gebruikt op den Rijn of op een zijner
vertakkingen of uitmondingen gedurende den
voor de zalmzegen gesloten tijd;

c. iedere zegen, die na te zijn opgehaald,
weder in dezelfde zegendreef of zegenworp
wordt uitgeworpen, of met een of meer andere
zegens om beurten in dezelfde zegendreef of
zegenworp in dier voege wordt gebezigd, dat
het inhalen van de eene door het uitwerpen
van de andere gevolgd wordt.

Stukken zegen, die tegelijk te water of in
een vaartuig, of gedeeltelijk te water en ge-
deeltelijk in een vaartuig zijn, worden als één
zegen beschouwd.

III. Waar in dit reglement een tijdvak wordt
aangeduid met de woorden: „van . . . . .
tot . . . . .” worden de beide genoemde
datums bij dat tijdvak inbegrepen.

§ 2. *Van de verboden stoffen, vischtuigen en vischwijsen.*

2. Het is verboden te visschen met gebruikmaking van kokkelboonen, ongebluschte kalk, dynamietpatronen, of andere vergiftige, bedwelmende of ontplofbare stoffen.

3. Het is verboden te visschen met:

a. den karperbeugel, het beugelnets, het hoepnet, den handkuil, het schepnet en alle andere daarmede overeenkomende of op overeenkomstige wijze gebezigde vischtuigen, hoe ook genaamd, met uitzondering van de gebbe; het gebruik van het schepnet is toegelaten om gevangen visch op te scheppen, over te zetten of te vervoeren;

b. de stolpmant;

c. den strik;

d. den harpoen, den elger, de aalschaar, den zeeltklauw, de snoekdreg, zoomede alle andere vischtuigen, welke geëigend zijn de visch te verwonden, met uitzondering van alle hoekwant;

e. vischnetten, waarvan het netwerk van metaal is vervaardigd.

4. 1. Het is verboden:

a. zalm- of elftdrijfnetten vast te zetten of op korteren afstand van elkander uit te werpen, dan de dubbele lengte van het grootste net;

b. op een zegenvisscherij met spil en een of meer vaste ophaalplaatsen meer dan twee netten tegelijk visschende in het water te hebben, met dien verstande, dat een zegen met beide vleugels aan denzelfden oever toegehaald als niet visschende wordt beschouwd;

c. op den Rijn, zijn vertakkingen en uitmondingen, de rivier over meer dan de helft harer breedte, gemeten bij gewoon laag water in de kortste rechte lijn, van oever tot oever, te bezetten met een zalm- of elftsteek of met andere schuttingen van staken of rijshout, of met vaststaande netten, of met verschillende dezer inrichtingen.

2. Als vaststaand net wordt beschouwd:

a. ieder net, waarvan een of beide einden op den oever of aan een of meer staken of ankers in den rivierbodem bevestigd is;

b. ieder net, dat, zonder op den oever of in den rivierbodem bevestigd te zijn, meer dan 15 minuten geheel of gedeeltelijk te water is zonder af te drijven.

5. Het is verboden:

a. elk ander vischnet dan de zegen en het schrobnet door het water voort te bewegen anders dan om het te water te brengen, te lichten of op te halen;

b. de aalzeggen op een andere wijze te bezi-

gen, dan door haar van uit een vaartuig te water te brengen en haar daarin weder op te halen;

c. te visschen onder aanwending van middelen om de visch te verdooven of te bedwelmen.

§ 3. *Van het gebruik der vischtuigen en de eischen, waaraan deze moeten voldoen.*

6. Het is verboden, wanneer het water met ijs bedekt is, te visschen:

a. met fuiken, indien een water over meer dan de halve breedte daarmede wordt bezet;

b. met vischzeggen in molentochten en andere wateren, leidende naar watermolens, stoomgemalen en uitwateringssluizen, binnen een afstand van 200 M. hiervan.

7. Het is verboden te visschen:

a. met de vischzeggen in alle wateren der provinciën *Friesland, Groningen en Drenthe*, met uitzondering van de navolgende:

in de provincie *Friesland*:

het Tjeukemeer, de Groote Brekken in Lemsterland, het Slotermeer, de Morra, het Oud Karre, de Oorden, de Fluessen, het Heegermeer, het Groote Gaastmeer, het Zandmeer, de Vlakke Brekken, de Ringwiël, de Oudega'ster Brekken, de Idsega'ster poelen, het Jentjemeer, het Koeverdormeer, de Langweerderwielen westen de trambaan, de Zwarte en Witte Brekken, de Goïngarijster poelen, het Sneekermeer, de Terkaplester poelen, de Ternhornster poelen, het Pikmeer, de Wijde Ee in Idaardeadeel, de Sytebuurster Ee, de Wijde Ee in Smallerland, de Oudega'sterzanding, de Smalle Eesterzanding, de Kruisdobbe, de Westertzanding, het Eernewoudsterwijd, de Wijde Ee in Tietjerksteradeel, het Noordermeer, het Suameerdermeer, de Leijen, het Bergumermeer, de Groote en de Kleine Wielen, de Sierdswiël, de Zwarte Broek, de Houtwielen en de Sanjes;

in de provincie *Groningen*:

het Zuidlaardermeer, het Schildmeer, het Leekstermeer en het benedenpand van het Reitdiep van het punt af waar de grens tusschen de gemeenten Leens en Ulrum het Reitdiep ontmoet;

in de provincie *Drenthe*:

het Zuidlaardermeer, het Leekstermeer en de navolgende wateren:

het Meppelderdiep, de Drentsche hoofdvaart het Noord-Willemskanaal, de Witte wijk, de Hoogenveensche vaart tot aan de Duitse grens, het Stieltjeskanaal, het kanaal Koeverdorm—Alte Picardie, het Koeverdorm Vechtkanaal, de Lutter hoofdwijk, het Oranjekanaal,

het Compasuumkanaal, het Scholtenskanaal en het Veenhuizer kanaal;

b. met de spiering- of alverzegen in alle wateren, behalve de rivieren;

c. met de aalzeggen in alle wateren, met uitzondering van:

de wateren in de provincie Zeeland;

de meren, kanalen en ringvaarten in de provincie Noordholland;

d. met het spieringdrijfnet in alle wateren, met uitzondering van:

het Zwarte Water beneden de lijn, gaande van het punt van samenvloeiing tusschen het Zwarte Water en de Overijselsche Vecht, haaks over den stroom;

den Gelderschen IJssel beneden de as van de spoorwegbrug bij Deventer;

de Zuidhollandsche benedenrivieren, de Boven-Merwede en de Waal bovenwaarts tot de as van de spoorwegbrug te Zaltbommel;

e. met ankerkuilen en raampalingfuiken in de Zuidhollandsche benedenrivieren.

8. Het is verboden te visschen met:

a. een zalm- of elftzegen of een zalm- of elftfuik, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 65 m.M.;

b. een ankerkuil, een raampalingfuike, een spieringdrijfnet of een staand spieringnet, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 25 m.M.;

c. een aalzak, een aaljaagnet, een aalzeggen, een stalnet, een spiering- of alverzegen of een kruisnet, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 20 m.M.;

d. een zalm- of elftdrijfnet, dat tusschen den houtreep en den loodreep breder is dan 2,5 M. langs het garen der laddermazen gemeten;

e. een zalm- of elftsteek, indien:

1°. de palen en staken of rijzen van den steek of van iedere andere tot geleiding naar een of meer zalm- of elftfuiken dienende schutting minder dan 10 c.M. en de dwarsverbindingen minder dan 20 c.M. van elkander verwijderd zijn;

2°. de vaststaande netten, dienende tot geleidingen naar een of meer zalm- of elftfuiken, een kleiner maaswijdte hebben dan 14 c.M.;

f. een reep, een dobber of een zetlijn, indien de wijdte van den bek der hoeken kleiner is dan 1 c.M.;

g. een niet in de vorige letters genoemd vischnet, met uitzondering van de aalkubbe, de aalfuik en de gebbe, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 55 m.M.

§ 4. Van de tijden gedurende welke niet gevischt mag worden.

9. 1. Het is verboden te visschen:

a. van 16 Maart tot 30 April op baars en snoek;

b. van 23 April tot 31 Mei op barbeel, brasem, meun, sneep, snoekbaars, winde en zeelt;

c. van 23 April tot 30 Juni op karper;

d. van 21 Juni tot 28 Februari op elft en fint;

e. van 1 Juli tot 31 Augustus op steur;

f. van 16 October tot 14 Februari op beekforel;

g. van 23 November tot 31 December op hou-ting.

2. Visschen, gevangen gedurende den daarvoor in het vorige lid vastgestelden gesloten tijd, moeten onmiddellijk, nadat zij zijn opgehaald, weder in hetzelfde water worden vrijgelaten.

3. Als visschen, gevangen gedurende den daarvoor vastgestelden gesloten tijd, worden mede beschouwd die, welke gedurende dien tijd worden aangetroffen in het bezit van iemand, terwijl hij bezig is te visschen of zich te dien einde bevindt op of in de nabijheid van water, waarop dit reglement van toepassing is.

10. Het is verboden te visschen:

a. van 16 Maart tot 30 April met zetangels, zetlijnen en loop- of sleephengels;

b. van 23 April tot 31 Mei met de vischzegen in de rivieren;

c. van 1 Maart tot 30 September met de vischzegen en het schrobnet in de overige wateren;

d. van 1 October tot 31 Mei met de aalzeggen;

e. van 16 Augustus tot 15 October met de zalm- of elftzegen;

f. van 1 Juli tot 31 Augustus met het steurdrijfnet;

g. van 1 Maart tot 31 October met het staand spieringnet;

h. van 23 April tot 15 October met de spiering- of alverzegen;

i. met het spieringdrijfnet:

1°. van 23 April tot 31 Januari in den Gelderschen IJssel, het Zwarte Water, de Waal en de Boven-Merwede;

2°. van 23 April tot 15 October in de Zuidhollandsche benedenrivieren boven de volgende grenzen:

in het Scheur: de verlengde aalijn van de haven van Vlaardingén;

en in de Brielsche Nieuwe Maas: de lijn, gaande van de lantaarn op den Westelijken havendam van de haven te Nieuwesluis naar het Zuidelijk uiteinde van den daartegenover gelegen veerweg;

3°. van 23 April tot 14 September in de Zuidhollandsche benedenrivieren beneden de in 2°. genoemde grenzen;

k. van 1 April tot 31 Mei met ankerkuilen en raampalingfuiken ;

l. van 16 October tot 14 Februari met den hengel, geaasd met de kunstvlieg ;

m. van 23 April tot 31 Mei met alle overige vischtuigen met uitzondering van ;

1°. den aalkorf, de aalkubbe, de alfuik, den aalreep, den aaldobber, de peur en de gebbe ;

2°. het zalm- of elftdrijfnet, het fint- of houtingdrijfnet, de zalm- of elftfuik en het kruisnet, mits alleen in de rivieren.

11. 1. Onze Minister is bevoegd, met afwijking van het in de beide vorige artikelen bepaalde, de tijdvakken waarin op eenige vischsoort of met eenig vischtuig niet mag worden gevischt ten hoogste veertien dagen vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

2. De daaromtrent genomen beschikking wordt ten minste drie dagen, vóór zij in werking treedt, in de *Staatscourant* geplaatst.

3. Het in het eerste lid van dit artikel bepaalde is niet van toepassing op den in artikel 10, letter e, vastgestelden gesloten tijd voor het visschen met de zalm- of elftzegeu.

12. 1. Het is verboden te visschen gedurende den nacht.

2. Dit verbod geldt niet :

a. op de Zuidhollandsche benedenrivieren voor het visschen met alle vischtuigen ;

b. op de overige wateren voor het visschen met drijfnetten, den ankerkuil, de raampalingfuike, de zalm- of elftzegeu, het schutwant, het kruisnet en de peur, zoomede voor het te water hebben van andere vischtuigen.

13. Het is verboden op den Rijn, zijn vertakkingen en uitmondningen :

a. met een zalm- of elftzegeu of een zalm- of elftdrijfnet te visschen tusschen Zaterdagavond zes uur en Zondagavond zes uur ;

b. een zalm- of elftfuik openstaande te water te hebben :

1°. daar waar vloed gaat, tusschen het tijdstip van het eerste laagwater na Zaterdagavond zes uur en het tijdstip van het tweede daaropvolgende laagwater ;

2°. daar waar geen vloed gaat, tusschen Zaterdagavond zes uur en Zondagavond zes uur.

Een zalm- of elftfuik wordt slechts dan geacht niet open te staan, wanneer het einde van den niet aan de zijde van den bout zich bevindenden vleugel is vastgezet tegen den wel aan die zijde zich bevindenden vleugel.

§ 5. Van het vervoer van vischtuigen.

14. 1. Het is verboden vischtuigen, welke bij artikel 3 verboden zijn, zoomede die, welke niet aan de bij artikel 8 gestelde eischen vol-

doen, op of in de nabijheid van wateren, waarop dit reglement van toepassing is, op openbare wegen of voetpaden, of in een openbaar middel van vervoer, bij zich te hebben, te vervoeren of te doen vervoeren, tenzij droog en zoodanig verpakt of in zoodanigen toestand, dat zij niet voor dadelijk gebruik kunnen worden aangewend.

2. In geval van overtreding van het bepaalde in het vorige lid door of vanwege den ondernemer van een openbaar middel van vervoer als zoodanig, zal deze niet worden vervolgd, mits door hem de naam en de woonplaats van den afzender worden bekend gemaakt, uiterlijk op de eerste aanmaning van den ambtenaar van het openbaar ministerie vóór het uitbrengen der dagvaarding en hij aannemelijk maakt, dat hij bij het begaan der overtreding te goeder trouw was.

15. 1. Het is verboden op eenig water, waarop dit reglement van toepassing is, geoorloofde vischtuigen te vervoeren of te doen vervoeren, anders dan in een openbaar middel van vervoer, of op of in de nabijheid van zoodanige wateren geoorloofde vischtuigen bij zich te hebben.

Dit verbod geldt niet :

a. wanneer het gebruik der vischtuigen in het water, waarop of in welks nabijheid zij worden aangetroffen, op dat tijdstip niet verboden is ingevolge het bepaalde in de artikelen 7 en 10, en degene, die de vischtuigen vervoert of bij zich heeft, kan aantoonen, dat hij in dat water tot visschen bevoegd is :

b. wanneer degene, die de vischtuigen vervoert of bij zich heeft, kan aantoonen, dat hij op weg is naar water, waarin op dat tijdstip het gebruik dier vischtuigen niet verboden is ingevolge het bepaalde in de artikelen 7 en 10, en waarin hij tot visschen bevoegd is, of zich vandaar naar huis begeeft.

2. Het bepaalde in het vorige lid is niet van toepassing op den hengel.

§ 6. Van de maat op de visch.

16. 1. De maat, welke op nagenoemde vischsoorten wordt gesteld, bedraagt als volgt :

a.	voor aal of paling	25 c.M. ;
b.	„ baars	18 „ ;
c.	„ barbeel	40 „ ;
d.	„ beek- en regenboogforel	20 „ ;
e.	„ bot	16 „ ;
f.	„ brasem	20 „ ;
g.	„ houting	25 „ ;
h.	„ karper	35 „ ;
i.	„ meun	25 „ ;
k.	„ sneep	25 „ ;

l. voor snoek	40 c.M. ;
m. „ snoekbaars	40 „ ;
n. „ stèur	150 „ ;
o. „ winde	25 „ ;
p. „ zalm	40 „ ;
q. „ zeelt	21 „ .

2. Onder maat wordt verstaan de lengte van den visch, gemeten van de punt van den snuit tot het uiteinde van de staartvin.

3. Visschen, beneden de in het eerste lid gestelde maat, moeten, onmiddellijk nadat zij zijn opgehaald, weder in hetzelfde water worden vrijgelaten.

§ 7. *Van de paaiplaatsen van visch en de bescherming van kuit en broed van visch.*

17. De aanwijzing van eenig water als paaiplaats van visch, bedoeld in artikel 21 der Visscherijwet, geschiedt door Onzen Minister.

18. 1. Hij, die een water, waarvan hij de rechthebbende op het vischrecht is, als paaiplaats van visch wil doen aanwijzen of de intrekking van die aanwijzing wensch, dient daartoe een aan Onzen Minister gerichte aanvraag (op ongezegeld papier) in bij den Inspecteur der visscherijen in het district, waarin het water gelegen is.

2. Van deze aanvraag wordt mededeeling gedaan in de *Staatscourant*.

19. De aanvraag tot aanwijzing houdt in een opgave van:

a. den naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van den aanvrager;

b. het water, dat deze als paaiplaats van visch wil doen aanwijzen;

c. de overige wateren, waarvan de aanvrager de rechthebbende op het vischrecht is en die met het in b bedoelde water in open gemeenschap staan.

20. 1. De aanwijzing van een water als paaiplaats van visch geschiedt voor den duur van ten hoogste vijf jaren.

2. De aanwijzing kan tusschentijds worden ingetrokken:

a. bij overgang van het vischrecht, op verzoek van den nieuwen rechthebbende;

b. wanneer het water zijn geschiktheid als paaiplaats van visch heeft verloren;

c. bij veroordeeling van den rechthebbende op het vischrecht wegens overtreding van het bepaalde in de artikelen 23 en 25 van dit reglement of van de voorwaarden, gesteld in de krachtens artikel 24 verleende vergunning, wanneer de veroordeeling onherroepelijk is geworden, of de opgelegde boete is betaald;

d. bij nalatigheid in de betaling van de in artikel 22, tweede lid, bedoelde vergoeding.

21. 1. Van de beschikkingen tot aanwijzing van een paaiplaats van visch en tot intrekking van die aanwijzing wordt ten minste veertien dagen, vóór zij in werking treden, mededeeling gedaan in de *Staatscourant* en in een of meer plaatselijke bladen.

2. De beschikking, houdende weigering van de aanwijzing, wordt met redenen omkleed.

22. 1. De grenzen van een paaiplaats van visch worden van Rijksweg aangeduid door borden met aan beide zijden het opschrift:

„Paaiplaats van visch.

Verboden te visschen van 1 Februari—
31 Augustus.”

2. Ter tegemoetkoming in de kosten moet door den rechthebbende op het vischrecht jaarlijks vóór 1 October een bedrag van f 0.50 voor ieder bord aan den in de beschikking aan te wijzen Ontvanger der registratie en domeinen worden voldaan.

23. Het is verboden op of in een paaiplaats van visch van 1 Februari tot 31 Augustus:

a. te visschen;

b. zich te bevinden met visschersvaartuigen of vischtuigen bij zich te hebben;

c. te baggeren, te slikkeren, zand of andere zinkende stoffen te storten, riet te snijden, te kroozen of op eenige andere wijze de zich in het water bevindende waterplanten te verwijderen, tenzij ten behoeve van de uitvoering van waterstaatswerken;

d. visch te verstoren of te verjagen;

e. eenden, ganzen of zwanen te laten zwemen of vertoeven.

24. Door den Inspecteur der visscherijen in het district, waarin een paaiplaats van visch is gelegen, kan op schriftelijk verzoek van den rechthebbende op het vischrecht, onder ont-heffing van het in artikel 23, letters a en b, bepaalde, tot wederopzegging, vergunning worden verleend om op die paaiplaats te visschen op aal of paling, baars en snoek, met de in de vergunning te noemen vischtuigen, gedurende het daarin te bepalen tijdvak en onder tot bescherming der paaiplaats en in het belang der vischteelt te stellen voorwaarden.

25. 1. Het is verboden vischkuit of vischbroed als lokaas te bezigen, te bemachtigen, te vernielen, te beschadigen of te verstoren.

2. Het verbod van het vorige lid geldt niet voor vischkuit, welke aan te water staande vischtuigen op natuurlijke wijze is afgezet.

§ 8. *Straf, overgangs- en slotbepalingen.*

26. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van de artikelen 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, derde lid, 23 letter a, en 25;

b. met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden, de overtreding van de artikelen 3, 23, letter b, en van de voorwaarden, gesteld in de krachtens artikel 24 verleende vergunning;

c. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van de artikelen 14, eerste lid, en 23, letters, c, d en e.

27. 1. Gedurende vier jaren na het in werking treden van dit reglement is het geoorloofd in iedere provincie te visschen met vischtuigen, met een kleiner maaswijdte dan in artikel 8 is bepaald, mits zij voldoen aan de vereischten, vastgesteld in het voor die provincie op voornoemd tijdstip vervallend reglement, ter uitvoering van artikel 9 der Jagtwet.

2. Gedurende dat tijdvak worden in iedere provincie, voor de toepassing van artikel 14, eerste lid, de vischtuigen, welker mazen aan de in het vorige lid bedoelde vereischten voldoen, geacht aan de bij artikel 8 gestelde eischen te beantwoorden.

3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel geldt niet voor vischzegers met een kleiner maaswijdte dan 85 m.M.

28. In afwijking van het bepaalde in artikel 16, eerste lid, wordt, ook voor de toepassing van het derde lid van dat artikel, gedurende twee jaren, gerekend na het in werking treden van dit reglement, de maat op de nagenoemde vischsoorten gesteld als volgt:

op baars	15 c.M.;
„ meun	20 „
„ sneep	20 „
„ snoek	35 „
„ snoekbaars	35 „
„ winde	20 „
„ zeelt	18 „

29. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel: „Binnenvisscherijreglement”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 15den April 1911.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 22 April 1911.)

15 April 1911. BESLUIT, betreffende het College voor de Visscherijen. S. 120.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 Februari 1911 n°. 825, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 25 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311);

Den Raad van State gehoord, (advies van 14 Maart 1911 n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 11 April 1911, n°. 1981, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, te bepalen:

Art. 1. 1. Het college voor de visscherijen is samengesteld uit ten hoogste een en twintig door Ons te benoemen leden.

2. De leden hebben zitting gedurende ten hoogste vijf jaren.

3. Hunne aftreding wordt geregeld bij een rooster, die door Onzen met de uitvoering van de Visscherijwet belasten Minister wordt vastgesteld.

4. De aftredenden zijn dadelijk weder benoembaar.

5. De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter worden door Ons uit de leden benoemd, nadat het college in de gelegenheid is gesteld voor ieder van die betrekkingen eene aanbeveling van twee personen in te zenden.

2. De zetel van het college is gevestigd in de gemeente, waar de voorzitter zijn woonplaats heeft.

3. De leden genieten als zoodanig geene jaarwedde; zij ontvangen vergoeding voor reis- en verblijfkosten en voor iederen dag, waarop zij in hun woonplaats eene vergadering van het college of van de afdelingen bijwonen, eene vergoeding van f 4.

4. Het college is verdeeld in de nagenoemde afdelingen:

I. afdeling voor de zeevisscherij.

II. „ „ „ kustvisscherij.

III. „ „ „ binnenvisscherij.

IV. „ „ „ juridische en economische aangelegenheden.

5. 1. Het college bepaalt hoeveel leden iedere afdeling telt en wie van de leden daarin zitting hebben.

2. De leden van het college kunnen tegelijkertijd lid zijn van meer dan eene afdeling.

3. Iedere afdeling kiest uit haar midden een voorzitter.

4. De voorzitter van het college kan de vergaderingen der afdelingen bijwonen.

5. De secretaris van het college is tevens secretaris van ieder der afdelingen, tenzij de voorzitter van het college daartoe een van de leden der afdeeling heeft aangewezen.

6. 1. De afdelingen zijn belast met het voorbereidend onderzoek van de aangelegenheden, welke tot dit einde door den voorzitter of door het college zelf in hare handen worden gesteld of waaromtrent de afdelingen uit eigen beweging haar gevoelen willen doen kennen.

2. De afdelingen brengen hare verslagen uit aan het college. Ieder verslag gaat vergezeld van een ontwerp van het door het college uit te brengen advies en vermeldt, bij verschil van gevoelen, de gronden daarvan.

3. Is de zaak in handen van meer dan eene afdeeling gesteld of uit eigen beweging door meer dan eene afdeeling in onderzoek genomen, dan kunnen die afdelingen gezamenlijk bijeenkomen en een gemeenschappelijk advies uitbrengen.

4. In eene bijeenkomst van twee of meer afdelingen wordt het voorzitterschap bekleed door den voorzitter van het college of, indien deze niet aanwezig is, door den afdelingsvoorzitter, die de oudste in jaren is.

5. Wanneer het college zich niet vereenigt met het advies van de afdeeling, wordt dit bij zijn advies overgelegd.

7. 1. Het college is bevoegd den wetenschappelijk adviseur in visscherijzaken, den hoofdinspecteur der visscherijen en deskundigen tot het bijwonen van de behandeling eener bepaalde aangelegenheid uit te noodigen. Deze hebben voor de behandeling dier aangelegenheid eene raadgevende stem in de vergadering van het college of van de afdeeling. De deskundigen genieten vergoeding voor reis- en verblijfskosten en eene door Ons te bepalen vergoeding voor het bijwonen der bijeenkomsten.

2. Het college is bevoegd andere ambtenaren bij den dienst der visscherijen te hooren.

8. De voorzitter kan een of meer leden met bepaalde werkzaamheden belasten of hun een onderzoek, ook buiten hunne woonplaats, opdragen.

9. 1. De secretaris wordt door Ons benoemd voor ten hoogste 5 jaren, doch is weder benoembaar. Hij geniet eene door Ons te bepalen belooning, benevens vergoeding voor reis- en verblijfskosten.

2. Hij kan niet tevens lid zijn. In de bijeenkomsten van het college en in die der afdelingen heeft hij eene raadgevende stem.

3. Hij is het college, de afdelingen, den voorzitter van het college en de voorzitters der

afdeelingen behulpzaam in alles wat tot hun taak behoort.

4. Hij is belast met de bewaring der archieven, voor zoover het college daaromtrent niet anders beslist en is verantwoordelijk voor hun goed onderhoud.

5. De secretaris wordt zoo noodig vervangen door een door den voorzitter van het college aangewezen lid, tenzij op andere wijze in zijne vervanging door Ons wordt voorzien.

6. De instructie van den secretaris wordt vastgesteld door het college.

10. De voorzitter en de secretaris ondertekenen alle stukken, die van het college uitgaan.

11. 1. De voorzitter is bevoegd namens het college de zaken af te doen, waarvan de behandeling naar zijn oordeel niet tot de eerstvolgende vergadering kan of behoeft te worden uitgesteld.

2. In spoedeisende gevallen kan hij de beslissing van het college schriftelijk vragen.

12. 1. Het college vergadert tenminste tweemaal 's jaars; een van die vergaderingen wordt gehouden in den loop van de maand April. Het vergadert voorts zoo dikwijls als de voorzitter het noodig oordeelt, of drie leden dit schriftelijk met opgaaf van redenen verlangen.

2. De dag, het uur en de plaats der vergadering worden door den voorzitter bepaald.

3. Indien door de leden een vergadering is aangevraagd, wordt deze door den voorzitter belegd uiterlijk op den veertienden dag na dien, waarop de aanvraag is ingekomen, tenzij de aanvragers in een langer uitstel toestemmen.

4. Van het houden der vergaderingen wordt kennis gegeven aan Onzen voornoemden Minister.

5. Het college kan ook elders dan in de gemeente, waar het zijn zetel heeft, vergaderen.

13. 1. De leden worden door den secretaris namens den voorzitter ter vergadering opgeroepen.

2. Spoedeisende gevallen uitgezonderd, geschiedt die oproeping ten minste acht dagen vóór den dag der bijeenkomst.

3. In den oproepingsbrief worden de te behandelen onderwerpen zooveel mogelijk vermeld. De voorzitter kan nog andere onderwerpen aan de orde stellen.

4. Is geheimhouding omtrent eenig onderwerp noodig, dan wordt dit in den oproepingsbrief daarbij aangeteekend.

14. 1. Het college mag beraadslagen noch besluiten, wanneer niet ten minste de meerderheid van het aantal leden, waaruit het college op dat oogenblik bestaat, tegenwoordig is.

2. Indien een kwartier na het tijdstip voor de opening van de vergadering bepaald, het vereischte aantal leden nog niet tegenwoordig is, wordt 'de bijeenkomst verdaagd.

15. Bij verhindering om de vergadering van het college bij te wonen, geschiedt hiervan kennisgeving, door den voorzitter aan den plaatsvervangend voorzitter, door de overige leden aan den voorzitter.

16. 1. Na het openen der zitting worden de notulen der vorige bijeenkomst, tenzij zij staande de vergadering zijn vastgesteld of in ontwerp aan de leden zijn toegezonden, door den secretaris voorgelezen.

2. De notulen behelzen de namen der leden, die tegenwoordig zijn geweest, een beknopte opgave van den inhoud der ingekomen stukken en gedane mededeelingen, van de ingekomen voorstellen en verslagen en van de genomen besluiten, met aanduiding van het aantal stemmen, waarmede zij genomen zijn, benevens het hoofdzakelijke van hetgeen vóór of tegen een voorstel is aangevoerd.

3. De voorzitter onderwerpt de notulen aan de goedkeuring der vergadering.

17. De leden kunnen, desverlangende, in de notulen doen aanteekenen, dat zij zich met een genomen besluit niet vereenigd hebben.

18. De voorzitter doet in elke vergadering mededeeling van de sedert de laatste vergadering ingekomen en verzonden stukken en van hetgeen door hem is verricht ter uitvoering van de besluiten van het college of krachtens het bepaalde in artikel 11.

19. 1. De leiding van de vergadering behoort aan den voorzitter.

2. Over alle aanhangige voorstellen verleent hij het woord aan de leden, in de orde waarin het gevraagd is.

3. Acht hij eenig voorstel genoegzaam toegelicht, dan raadpleegt hij de vergadering over het sluiten der beraadslagingen.

4. De vergadering, waarin de aanbeveling voor de benoeming van den voorzitter wordt opgemaakt, wordt geleid door den oudste in jaren van de leden.

20. 1. De leden hebben het recht amendementen op aanhangige voorstellen in te leveren en motiën van orde te doen.

2. De stemming over de amendementen, te beginnen met het verst strekkende, gaat aan de stemming over het voorstel vooraf.

3. Bij het doen eener motie van orde wordt daarover dadelijk beraadslaagd en beslist en de behandeling van de zaak, bij gelegenheid van welke de motie gedaan werd, tot na die beslissing gestaakt.

21. 1. Over alle zaken wordt mondeling gestemd en bij meerderheid van stemmen beslist.

2. Indien de stemmen staken, beslist de stem van den voorzitter.

22. 1. De stemming over personen geschiedt met gesloten en ongeteekende briefjes.

2. Er hebben zoovele stemmingen plaats als er personen te kiezen of voor te dragen zijn.

3. Wanneer niemand bij de eerste stemming de volstrekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede vrije stemming overgegaan.

4. Is ook bij deze geene volstrekte meerderheid verkregen, dan wordt de stemming bepaald tot de twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben verkregen, of, zijn de meeste stemmen tusschen meer dan twee personen verdeeld, tot allen die aldus de meeste stemmen hebben erlangd. Wanneer ook hierdoor geene volstrekte meerderheid van stemmen verkregen is, heeft er een vierde stemming plaats over de twee personen die bij de derde stemming de meeste stemmen hebben erlangd.

5. Indien bij de derde of vierde stemming de stemmen staken, beslist het lot.

23. Het college ontvangt in elke vergadering van de voorzitters der afdelingen bericht omtrent de werkzaamheden door de afdelingen sedert zijne jongste bijeenkomst verricht.

24. 1. Wanneer de punten, op de agenda vermeld, zijn afgedaan, wordt aan elk der leden gelegenheid gegeven voorstellen ter tafel te brengen.

2. De vergadering kan die voorstellen of dadelijk afdoen, of ze tot eene nadere bijeenkomst aanhouden.

25. Het bepaalde in de artikelen 12, lid 2, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 en 24 is, voor zoover daartoe aanleiding bestaat, ook van toepassing op de vergaderingen der afdelingen.

26. Het college zendt jaarlijks vóór 1 Juni aan Onzen voornoemden Minister een verslag van zijne verrichtingen in het afgelopen kalenderjaar en vóór 1 Mei eene raming van zijne uitgaven voor het volgende kalenderjaar.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg 22 April 1911.)

18 April 1911. **BESLUIT**, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 28 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 144) tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der deskundigen in het provinciaal krankzinnigengesticht „Meerenberg”, te *Bloemendaal*. S. 121.

WIJ WILHELMINA, KONZ.,

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 April 1911, n°. 2615, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

In het tweede lid van artikel 1 van het Koninklijk besluit van 28 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 144), zooals dat wordt gelezen ingevolge de Koninklijke besluiten van 24 Februari 1894 (*Staatsblad* n°. 86), van 8 Augustus 1902 (*Staatsblad* n°. 165), van 15 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 72), van 31 Mei 1907 (*Staatsblad* n°. 140), en van 11 April 1910 (*Staatsblad* n°. 109), wordt in de plaats van „twee jaren” gelezen „drie jaren en acht maanden”.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 18den April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 29 April 1911.)

19 April 1911. **BESLUIT** van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Hoedekenskerke.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Zeeland, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Hoedekenskerke de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 19 April 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

21 April 1911. **BESLUIT**, tot wijziging van het besluit van 8 Mei 1906, betreffende het reserve-personeel van de landmacht beneden den rang van officier.

WIJ WILHELMINA, KONZ.,

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 15 April 1911, IIIde Afd., n°. 281; Gelet op het Koninklijk Besluit van 15 Maart 1910, n°. 63;

Gezien het sedert gewijzigd Koninklijk Besluit van 8 Mei 1906, n°. 95;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat het laatstaangehaald Koninklijk Besluit nader wordt gewijzigd als volgt:

1°. In art. 2 vervallen de woorden:

„ter opleiding voor den naast hooger rang”;
en „bij het leger”;

2°. De aanhef van art. 26 wordt gelezen:

„Als vrijwilliger kunnen worden toegelaten „personen, die tot geenerlei vrijwilligen militairen dienst, noch tot dienst bij de militia „of — met uitzondering van hen, die zich in „den rang van sergeant-majoor-administrateur „of van fourier (sergeant belast met den dienst „van fourier) wenschen te verbinden — tot „dienst bij de landweer of bij de reserve voor „de landmacht verplicht zijn en, behoudens „de uitzonderingen in de artt. 21, 27 en 29 „vermeld”.

3°. In het gestelde onder *d* van art. 26 worden de woorden:

„art. 7 der” vervangen door het woord „de”;

4°. De aanhef van art. 27 wordt gelezen:

„Met afwijking in zooverre van het bepaalde „onder *a* van het vorige artikel kunnen tot „het volbrachte 36ste levensjaar worden toe- „gelaten:

„1°. personen, die vroeger hebben gediend;”

5°. Het tweede lid van art. 27 wordt vervangen door:

„2°. in den rang van sergeant-majoor-administrateur of van fourier (sergeant belast met „den dienst van fourier); personen die tot den „dienst bij de reserve voor de landmacht of „bij de landweer verplicht zijn;”

6°. Waar in laatstaangehaald Koninklijk Besluit sprake is van „fourier” wordt daaronder mede verstaan:

„sergeant, belast met den dienst van fourier”.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine en van Koloniën en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 21 April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

21 April 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Warnsveld.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;
Gelet op artikel 93, derde lid, der Kieswet;
Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Gelderland, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Warnsveld de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in artikel 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 21 April 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

22 April 1911. BESLUIT, tot vernietiging van de besluiten van Burgemeester en Wethouders van *Zelhem* van 15 Mei 1908 en 31 Augustus 1910, waarbij achtereenvolgens aan G. LOOMAN en G. J. BUUNK, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein S. 122.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Maart 1911, n°. 1933, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende de besluiten van Burgemeester en Wethouders van *Zelhem*, dd. 15 Mei 1908 en 31 Augustus 1910, waarbij achtereenvolgens aan G. LOOMAN en G. J. BUUNK, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein;

Overwegende, dat bij Ons besluit van 1 Januari 1906, n°. 1, ingevolge het bepaalde bij artikel 4, 2de lid, 1° der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235) het maximum der vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein voor de gemeente *Zelhem* is vastgesteld op 8;

dat zoowel op 15 Mei 1908 als op 31 Augustus 1910 het aantal in de gemeente *Zelhem* verleende vergunningen dit maximum overtrof; dat volgens het bepaalde bij artikel 8, 1ste lid, 1° der aangehaalde wet, de vergunning wordt geweigerd o. m. wanneer door het verleenen van de vergunning in strijd zoude worden gehandeld met een besluit door Ons genomen ingevolge artikel 4, tweede lid, van die wet;

dat mitsdien bovenvermelde besluiten van

Burgemeester en Wethouders van *Zelhem* in strijd zijn met de Drankwet;

Gelet op artikel 153 van de Gemeentewet;
Den Raad van State gehoord, advies van 4 April 1911, n°. 16;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 April 1911, n°. 2717, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermelde besluiten van Burgemeester en Wethouders van *Zelhem* van 15 Mei 1908 en 31 Augustus 1910 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

Het Loo, den 22sten April 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 4 Mei 1911.)

26 April 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat waar de mogelijkheid bestaat, dat appellant, die n°. 73 is van het lotingsregister, zal worden opgeroepen tengevolge van de vrijstelling, verleend aan n°. 72 van dat register, appellant ingevolge art. 81 sub 2°. Militiewet ontvankelijk moet worden geacht in zijn beroep tegen de uitspraak van den Militieraad.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door SIEK POSTMA, te *Longerhouw* gemeente *Wonseradeel*, loteling, voor de lichte der nationale milite van 1911 voor gemelde gemeente tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Friesland*, dd. 5 Jan. 1911, n°. 59, 1° afd. M.:

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Maart 1911, n°. 45;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 April 1911, n°. 8033, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten bij voormelde uitspraak appellant niet ontvankelijk hebben verklaard in zijne bezwaren tegen de uitspraak van den Militieraad in het 2° district der provincie *Friesland*, waarbij HANS STEENSMA, loteling van dezelfde lichte als appellant, is vrijgesteld wegens broederdienst;

dat genoemde HANS STEENSMA en zijn broeder PIETER STEENSMA, die gediend heeft, blijkens de overgelegde stukken, één halfbroeder hebben, IJDE SIESWERDA, die gesproken is uit het eerste huwelijk hunner moeder, WILLEMKE AUKEMA met BAUKE SIESWERDA en die van den dienst is vrijgesteld wegens broederdienst;

dat BAUKE SIESWERDA in zijn eerste huwelijk gehuwd is geweest met SJOUKE HOFMA, uit welk huwelijk drie zonen zijn geboren, waarvan twee gediend hebben;

dat de militieraad in het 2^e district van Friesland bij zijne uitspraak dd. 28 October 1910, overeenkomstig het advies van den Militiecommissaris genoemden loteling HANS STEENSMA heeft vrijgesteld van den dienst, op grond van eene verklaring van den Burgemeester der gemeente *Wonseradeel* dat op 1 Aug. 1910 tot het gezin, waarvan hij deel uitmaakt, behoorden zes broeders en halfbroeders;

dat tegen deze uitspraak door SIEK POSTMA te *Longerhouw*, gemeente *Wonseradeel*, bezwaren bij Gedeep. Staten zijn ingebracht, die bij hun bovenvermelde uitspraak appelland niet-ontvankelijk hebben verklaard in zijne bezwaren, uit overweging dat, waar hij, tengevolge van de uitspraak van den Militieraad omtrent HANS STEENSMA, niet zou worden opgeroepen, hij aan artikel 81, 2^e der Militiewet 1901 geen recht kan ontleenen om tegen deze uitspraak bezwaren in te brengen;

dat van deze uitspraak van Gedeep. Staten SIEK POSTMA bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat Gedeep. Staten hem ten onrechte niet-ontvankelijk hebben verklaard in zijne bezwaren, aangezien het geval zich wel degelijk kan voordoen, dat hij, tengevolge van vrijstelling aan HANS STEENSMA verleend, tot den dienst kan worden opgeroepen; dat wijders HANS STEENSMA voor den dienst had moeten worden aangewezen, aangezien het gezin, waartoe hij behoort, bestaat uit drie broeders en halfbroeders waarvan slechts één gediend heeft;

Overwegende: dat tot het indienen van bezwaren tegen eene uitspraak van den Militieraad bevoegd is iedere loteling, wiens nummer tengevolge van de uitspraak zou kunnen worden opgeroepen;

dat, waar de mogelijkheid bestaat, dat appelland, die n°. 78 is van het lotingsregister, zal worden opgeroepen tengevolge van de vrijstelling, verleend aan HANS STEENSMA, n°. 72 van dat register, Gedeep. Staten van *Friesland* hem ten onrechte niet-ontvankelijk hebben verklaard in zijne bezwaren tegen de uitspraak van den Militieraad;

Overwegende: wat betreft de verleende vrij-
1911.

stelling aan HANS STEENSMA, dat tot het gezin, waarvan hij deel uitmaakt, behooren drie broeders en halfbroeders;

dat van deze slechts één, PIETER STEENSMA, gediend heeft, zoodat voormelde HANS STEENSMA aan geene bepaling der wet vrijstelling wegens broederdienst kan ontleenen en de Militieraad hem alzoo ten onrechte wegens broederdienst heeft vrijgesteld;

Gezien de Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraken van Gedeep. Staten van *Friesland* dd. 5 Jan. 1911, n°. 69, 1^e afd. M., en van den Militieraad in het 2^e district van Friesland, dd. 28 Oct. 1910, den loteling van de lichte 1911 voor de gemeente *Wonseradeel*, HANS STEENSMA, alsnog voor den dienst bij de nationale militie aan te wijzen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

28 April 1911. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, betreffende wijziging van den Staat, bedoeld bij § 4 der Landweerinstructie II.

De Minister van Oorlog brengt, door deze, ter algemeene kennis, dat in den staat, bedoeld bij § 4 der Landweerinstructie II, voorkomende in de *Nederlandsche Staatscourant* van 6 October 1904, n°. 233, zooals deze staat luidt ingevolge de beschikkingen van den Minister van Oorlog van 13 Februari 1908, afdeling Militie en Landweer (L.), n°. 95, 5 December 1908, afdeling Militie en Landweer (L.), n°. 89, en 4 Mei 1909, IIIde afd., n°. 133, voorkomende in de *Nederlandsche Staatscouranten* onderscheidenlijk van 20 Februari 1908, n°. 43, 8 December 1908, n°. 238, en 6 Mei 1909, n°. 105, met ingang van 1 Mei 1911, in de kolom „Standplaats van den commandant in nevensvermeld landweerdistrict”, achter de in de daaraan voorafgaande kolom gestelde cijfers XXXVII en XXXVII, in stede van „Brielle” en „Sittard” moet worden gelezen onderscheidenlijk: „Rotterdam” en „Maastricht”.

's Gravenhage, 28 April 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BRUYN.

1 Mei 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 31bis van de Algemeene Politieverordening van de gemeente Middelburg bevat niet eene ongeoorloofde overdracht van wetgevende bevoegdheid, daar de Gemeenteraad bij dit artikel aan de politie slechts overlaat wat krachtens het in art. 190 lid 2 der Gemeentewet eigenaardig tot haar werking behoort.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending van art. 216 lid 2 Strafv. door niet-toepassing van art. 31*bis* der Verord. van Alg. Plaatselijke Politie voor de gemeente Middelburg van 27 Maart 1907, gewijzigd 19 Mei 1909, 28 Juli 1909 en 14 Dec. 1910 in verband met artt. 31 en 38 dier verordening, 144 Grondwet, 135 en 190 lid 2 der Gemeentewet;

Overwegende dat bij inleidende dagvaarding den gerequiereerde was ten laste gelegd: „dat hij op 11 Nov. 1910 des voormiddags ± 11¹/₄ uur te Middelburg op den openbaren weg den Kinderdijk, — toen in het belang der openbare orde en veiligheid het verkeer daar was beperkt en daarvoor een bepaalde richting was aangewezen door den ter plaatse aanwezigen agent van politie, tevens onbezdield gemeente-veldwachter J. G. — zich dienaangaande niet onderworpen heeft aan diens bevelen, maar in strijd daarmede, als bestuurder van een met een paard bespannen voertuig, na daaruit aldaar het graan gelost te hebben, daarmede den Kinderdijk bereden heeft in de richting van de Spijkerbrug naar de Bellinkbrug”;

dat de Kantonrechter dit ten laste gelegde feit, alsmede de schuld van beklagde daaraan wettig en overtuigend heeft bewezen verklaard op grond van wettige bewijsmiddelen waarvan de inhoud in het bestreden vonnis is opgenomen, doch dit feit niet strafbaar heeft geacht, oordeelende: dat bij art. 31*bis* der Verord. van Alg. Plaatselijke politie voor de gemeente Middelburg van 27 Maart 1907 — zooals deze nu luidt na de wijziging van 19 Mei 1909, en welk artikel de ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij zijn vervolging op het oog had — een onbegrensde bevoegdheid aan de politie wordt gegeven om wat het verkeer betreft, óók ten opzichte van de richting, in het belang der openbare orde en veiligheid aan een ieder bevelen te geven zooals haar goedgebeurt, en zoodanige bevoegdheid krachtens het bepaalde bij art. 135 der Gemeentewet wel aan den Gemeenteraad toekomt, doch door den Gemeenteraad niet mag worden overgedragen aan de politie, zoodat dus voormeld artikel een verbodene delegatie van wetgevende macht op de politie bevat, en bijgevolg niet verbindend is;

dat tegen deze beslissing het cassatiemiddel is gericht ter ondersteuning waarvan is aangevoerd:

dat gemeld artikel 31*bis* moet worden beschouwd in verband met art. 31 dier verordening, waarbij eene algemeene regeling omtrent het verkeer wordt gemaakt, doordien daarbij

wordt verboden met een bespannen rij- of voertuig of met een motorrijtuig de openbare straat te berijden in een richting, welke door B. en W. bij openbare kennisgeving is verboden en welk artikel al wat voor algemeene regeling van het verkeer vatbaar is, omvat, zoodat dus reeds daardoor de bevoegdheid bij art. 31*bis* aan de politie toegekend om ten opzichte van het verkeer, in het belang der openbare orde en veiligheid bevelen te geven, wordt beperkt en derhalve laatstgenoemd artikel wel verre van aan de politie een geheel onbegrensde bevoegdheid te verleen, slechts voor oogen heeft de gevallen, die voor regeling in bijzonderheden te voren niet vatbaar zijn en waarin ter voorkoming van ongevallen slechts een ingrijpen telkens „pro re nata” mogelijk is, en waarbij dus het vooraf stellen van vaste regelen uitgesloten is, terwijl voorts dit artikel voor het ingrijpen van de politie, vereischten stelt;

O. daaromtrent:

dat art. 31*bis* voornoemd luidt als volgt: „Wanneer in het belang der openbare orde of veiligheid het verkeer moet worden belet of beperkt, of voor het verkeer een bepaalde richting moet worden aangewezen, moet ieder zich dienaangaande onderwerpen aan de bevelen van den ter plaatse aanwezigen ambtenaar of beambte van politie”, terwijl art. 38 der gemelde verordening op overtreding van art. 31*bis* als straf stelt eene geldboete van ten hoogste f 5;

dat art. 31*bis* geenszins inhoud eenige delegatie door den Gemeenteraad af de politie, van de hem krachtens de artt. 134 en 135 in verband met art. 161 Gem.wet toekomende wetgevende bevoegdheid, daar de Gemeenteraad bij dit artikel der politie niet opdraagt om bepalingen te maken ten opzichte van het verkeer, doch daarbij slechts aan de politie wordt overgelaten wat krachtens het in art. 190 lid 2 Gem.wet uitgesproken beginsel eigenaardig tot haar werkkring behoort, nl. handhaving der door den Gemeenteraad vastgestelde verordeningen, binnen de door die verordeningen gestelde grenzen;

dat immers bij art. 31*bis* slechts aan de politie wordt overgelaten wat voor eene algemeene, elk geval voorziende, regeling onvatbaar is, nl. de beoordeeling of in een bepaald, door de verordening zelve in het algemeen aangewezen geval, d. i. wanneer het belang van openbare orde of veiligheid zulks vordert, noodig zijn de in de verordening zelve omschreven bevelen, nl. die betreffende het beletten, beperken of richting aanwijzen van het verkeer:

dat alzoo het middel is gegrond;

Vernietigd het vonnis door den Kanton-

rechter te Middelburg op 31 Dec. 1910 gewezen, doch alleen voor zooverre daarbij het ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit niet strafbaar is verklaard en de gerequireerde van alle rechtsvervolgving te dier zake is ontslagen;

Rechtdoende ten principale krachtens art. 105 R. O.;

Qualificeert dit feit als:

„Het in de gemeente Middelburg wanneer, in het belang der openbare orde of veiligheid, voor het verkeer een bepaalde richting moet worden aangewezen, zich dienaangaande niet onderwerpen aan de bevelen van den ter plaatse aanwezigen ambtenaar of beambte van politie”;

Verklaart gerequireerde schuldig daaraan;

Gezien de artt. 31bis en 38 der Verord. van Alg. Plaatselijke politie voor de gemeente Middelburg van 27 Maart 1907, gewijzigd bij verord. van 19 Mei 1909, alsmede artt. 23 en 91 Strafr.;

Veroordeelt den gerequireerde bij verstek te dier zake tot een geldboete van f 2;

Bepaalt den duur der hechtenis ter vervanging dezer boete bij gebreke van betaling binnen twee maanden na den dag, waarop dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd op een dag.

(W. v. 't R.)

4 Mei 1911. BESLUIT, tot aanvulling van het Reglement betreffende den vorm, de samenstelling en de afmetingen der maten en gewichten, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 16 October 1869 (*Staatsblad* n°. 159) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 9 Juni 1897 (*Staatsblad* n°. 164). S. 123.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 September 1910, n°. 4329, Afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 12 der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143) en die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 122) en op de wet van 7 April 1911 (*Staatsblad* n°. 113), houdende vaststelling van bepalingen, betreffende het gebruik van de benaming „Metriek karaat”;

Den Raad van State gehoord (advies van 18 October 1910, n°. 21);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemen Minister van 1 Mei 1911, n°. 2429, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het reglement, betreffende den vorm, de samenstelling en de afmetingen der maten en

gewichten, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 16 October 1869 (*Staatsblad* n°. 159) en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 16 Augustus 1874 (*Staatsblad* n°. 121), 19 Mei 1875 (*Staatsblad* n°. 77), 8 November 1875 (*Staatsblad* n°. 185), 1 September 1877 (*Staatsblad* n°. 175), 5 Maart 1878 (*Staatsblad* n°. 15), 27 Juli 1878 (*Staatsblad* n°. 101), 8 April 1879 (*Staatsblad* n°. 54), 7 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 68), 14 Juli 1894 (*Staatsblad* n°. 132) en 9 Juni 1897 (*Staatsblad* n°. 164), wordt aangevuld als volgt:

Tusschen het vierde en vijfde lid van artikel 68 wordt een nieuw lid ingevoegd van den volgende inhoud:

„Het is geoorloofd op de gewichten voor fijnere wegingen van 200 milligram tot en met 1 hektogram, nevens de hierboven vermelde aanduiding van de zwaarte, de zwaarte in metriek karaat uit te drukken door het getal, vermeldende het aantal metriek karaat, gevolgd door de verkorting M. K.”

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 4den Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 17 Mei 1911.)

5 Mei 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat art. 47, vierde zinsnede Militiewet 1901 geen uitzondering behelst voor het geval, dat de broeder, die het laagste nummer heeft getrokken, wegens lichaamsgebreken van den dienst moet worden vrijgesteld.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door DOUWE KAMST te Erica, gemeente Emmen, als vader van den loteling voor de lichte der nationale militie van 1911 voor vermelde gemeente WOLTER KAMST, tegen het besluit van Gedep. Staten van Drenthe dd. 18 Nov. 1910, N°. 88, waarbij de loteling dierzelfde lichte en gemeente, DERK DE JONGE, met vernietiging van de uitspraak van den militieraad omtrent dezen gedaan, alsnog wegens broederdienst van den dienst is vrijgesteld;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 19 April 1911, N°. 50;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 Mei 1911, N°. 8174, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat DERK DE JONGE de derde is van drie zonen, van welke de oudste JAN DE JONGE, in 1899 voor de militie ingeschreven op 18 Maart 1900 als loteling der lichte 1900 uit de gemeente Emmen bij het 5^e Regiment Infanterie werd ingedeeld en op 1 Aug. 1908 naar de Landweer is overgegaan, en de tweede en derde, HENDRIK DE JONGE en DERK DE JONGE, tweelingen, geboren 5 Febr. 1891, in 1910 voor de militie zijn ingeschreven en aan de loting voor de gemeente Emmen hebben deelgenomen, waarbij eerstgenoemde het lotingsnummer 50 en laatstgenoemde het lotingsnummer 114 heeft getrokken;

dat, nadat de loteling HENDRIK DE JONGE wegens lichaamsgebreken van den dienst was vrijgesteld, de Militieraad den loteling DERK DE JONGE tot den dienst heeft aangewezen;

dat van de uitspraak van den Militieraad de vader van HENDRIK en DERK DE JONGE bij Gedep. Staten in beroep is gekomen, op grond dat zijn zoon DERK als houder van het hoogste nummer wegens broederdienst had moeten zijn vrijgesteld, aangezien de onderlinge overeenkomst, waarvan sprake is in de vierde zinsnede van art. 47 der Militiewet 1901 door de lotelingen niet werd aangegaan;

dat bij besluit dd. 18 Nov. 1910, N°. 88, Gedep. Staten, met vernietiging van de uitspraak van den Militieraad, DERK DE JONGE, alsnog wegens broederdienst hebben vrijgesteld, uit overweging, dat naar het duidelijke voorschrift van art. 47, vierde zinsnede der Militiewet 1901, van broeders die in hetzelfde jaar geboren zijn, hij die het laagste nummer heeft getrokken voor den dienst moet worden aangewezen, zoodat de vrijstelling wegens broederdienst, waarvan in die zinsnede sprake is, ten goede komt aan den houder van het hoogste nummer, tenzij anders mocht zijn overeengekomen, wat hier niet het geval is: dat de wet geene uitzondering behelst voor het geval dat de broeder, die het laagste nummer, heeft getrokken, wegens lichaamsgebreken van den dienst moet worden vrijgesteld; dat derhalve de Militieraad ten onrechte den loteling DERK DE JONGE, die het hoogste nummer heeft getrokken, voor den dienst heeft aangewezen;

dat van het besluit van Gedep. Staten DOUWE KAMST te Erica, gemeente Emmen, bij ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat z. i. door den Militieraad de loteling DERK DE JONGE terecht voor den dienst is aangewezen; dat hij in die opvatting versterkt wordt door het Kon. besluit van 18 Juni 1907 N°. 49 C. V. waarbij is beslist, dat wanneer

in geval van twee in hetzelfde jaar geboren broeders een van den dienst wordt vrijgesteld, voor den ander geen beroep kan worden gedaan op art. 50 der Militiewet 1901;

Overwegende, dat de gronden, waarop de bestreden uitspraak van Gedep. Staten van Drente steunt, juist zijn, en die tot de Onze makende; Gezien de Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan: met handhaving van de bestreden uitspraak van Gedep. Staten van Drente, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

5 Mei 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat: bij art. 28 Drankwet geen onderscheid wordt gemaakt, naar gelang de vergunning door Gedeputeerde Staten of door de Kroon is verleend;

derhalve Gedeputeerde Staten tot hun in dezen genomen besluit bevoegd waren.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. B. JANSSEN te Haarlem tegen het besluit van Gedep. Staten van Noord-Holland dd. 25 Jan. 1911, n°. 7, waarbij de te zijnen name staande logementsvergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein in de gelagkamer van het perceel aan de Noorder Schoolsteeg n°. 8, aldaar is ingetrokken;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 19 April 1911, n°. 65;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 Mei 1911, n°. 8208, afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat Gedep. Staten bij bovengemeld besluit hebben ingetrokken de bij Kon. Besluit van 17 Jan. 1910, n°. 43, aan J. B. JANSSEN verleende vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein alleen aan logeergasten voor gebruik ter plaatse van verkoop in de gelagkamer van het perceel aan de Noorder Schoolsteeg n°. 8 te Haarlem; dat Gedep. Staten daarbij hebben overwogen, dat door den Burgemeester van Haarlem aanwijzing is ingezonden tot intrekking der voormelde vergunning, op grond dat J. B. JANSSEN bij vonnissen van het kantongerecht te Haarlem dd. 11 Maart 1908 en 17 Aug. 1910 is veroordeeld, beide malen wegens overtreding van art. 453 Wetboek van Strafrecht, welke veroordeelingen sedert onherroepelijk zijn geworden; dat die omstandigheid, ware zij op 17 Jan 1910 aanwezig geweest, aanleiding zou hebben gegeven tot weigering van de ver-

gunning ingevolge het bepaalde bij art. 9, 1^e lid 1°, 5^e art. 8, 1° lid, 11° litt. a der Drankwet; dat mitsdien op grond van het bepaalde bij art. 28, 1° der wet, voormelde vergunning behoort te worden ingetrokken; dat van het besluit van Ged. Staten J. B. JANSSEN bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat z. i. Ged. Staten onbevoegd waren tot intrekking zijner vergunning; dat ingevolge art. 30 der Drankwet belanghebbende bij intrekking in hooger beroep kan komen; dat volgens art. 30, 4° lid, het beroep moet worden ingesteld bij Ged. Staten indien het geldt eene beschikking van Burg. en Weth. en bij de Kroon indien het geldt eene beschikking van Ged. Staten; dat, daar nu de beschikking om vergunning niet door een der genoemde Colleges is genomen maar door de Kroon, en het recht op beroep indien de beschikking door de Kroon is gedaan, niet in de wet is geformuleerd, zoodanige intrekking z. i. in strijd met de wet is;

Overwegende: dat ingevolge art. 28 der Drankwet de vergunning wordt ingetrokken door Ged. Staten voor zooveel het betreft eene vergunning voor den verkoop in een logement alleen aan logeergasten;

dat daarbij geen onderscheid wordt gemaakt, naar gelang de vergunning door Gedep. Staten of door Ons is verleend; dat derhalve Gedep. Staten bevoegd waren tot hun bestreden besluit, hetwelk op de daarin vermelde motieven terecht is genomen;

Gezien de Drankwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:
het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

5 Mei 1911. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, IIIde Afd. n°. 54, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 6 Juni 1906, IIIde Afd., n°. 396, houdende voorschriften ter uitvoering van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1906, n°. 95.

De Minister van Oorlog;

Gezien het Koninklijk besluit van 21 April 1911, n°. 45, aldus luidende, enz.

Brengt voorschreven Koninklijk besluit, door deze, ter kennis van de Landmacht;

En heeft goedgevonden, bij deze, het navolgende te bepalen:

In de sedert gewijzigde Ministerieele Beschikking van 6 Juni 1906, IIIde Afd., n°. 396 (R. M. 1906, blz. 487), wordt de navermelde wijziging gebracht:

In § 6 worden de woorden:

„moeten bepaaldelijk” vervangen door: „kunnen o. a.”.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BRUYN.

5 Mei 1911. ARREST van der Hoogen Raad.

Art. 42 Ont.wet verbiedt uitdrukkelijk eene schatting der huurwaarde na de verbouwing van het perceel door den huurder uitgevoerd en bekostigd, ten einde te geraken tot een anderen huurprijs dan den overeengekomene.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende dat blijkens het bestreden vonnis op de vordering van den eischer in cassatie, gericht tegen de eigenaar dier percelen is uitgesproken de onteigening van zekere huizen en erven te Amsterdam en het bedrag der daarvoor aan hen te betalen schadeloosstellingen bij gezegd vonnis is bepaald op f 149,200; dat ten aanzien van dit gedeelte van het vonnis, blijkens de dingtalen in cassatie, de rechtsstrijd is geëindigd;

dat almede blijkens dat vonnis en hetgeen daarin uit eene interlocutoire uitspraak is overgenomen, in het geding voor de Rechtbank zijn tusschen gekomen, overeenkomstig het 2de lid van art. 3 der Onteigeningswet o. a. de thans door Mr. BAKKER vertegenwoordigde verweerders, gezamenlijke erfgenamen der Wed. P. VAN RIJK, zulks als huurders van sommige dier percelen, vorderende schadeloosstelling als zoodanig op den voet eener bij de Rechtbank genomen primaire en subsidiaire conclusie; dat na hare vermindering in den loop des gedings deze strekt tot uitbetaling van f 1000 aan deze intervenienten;

dat de Rechtbank de primaire conclusie ontoewijsbaar heeft geoordeeld wegens hare strekking om geheel of gedeeltelijk terug te bekomen na te noemen verbouwingskosten, als onkosten vroeger dan de laatste twee jaren door den huurder gemaakt en naar het 2de lid van art. 42 der Onteigeningswet alzoo niet in aanmerking konnende komen;

dat ook tegen deze beslissing niet is opgekomen, maar slechts de uitspraak der Rechtbank op des huurders subsidiaire conclusie wordt bestreden door het volgende middel van cassatie:
Schending en verkeerde toepassing der artt. 34 al. 5, 42 en 50 der Onteigeningswet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad n°. 125) en art. 1584 B. W., omdat, terwijl vaststaat, dat het onteigende verhuurd goed was verhuurd voor eene bij de huurovereenkomst bepaalde som van f 2200 per jaar, de Rechtbank gemeend

heeft, dat zij, ter voldoening aan het 1ste lid van art. 42 der Onteigeningswet, den huurprijs had te begrooten en te stellen op de hoogere huurwaarde, die het perceel gekregen had door eene van wege den huurder in 1905 ondernomen verbouwing, tot welke verbouwing het huurcontract hem wél berechtigde doch niet eens verplichtte en de Rechtbank er zoo doende toe is gekomen, om den huurder, ter voldoening aan art. 42 al. 1, een bedrag toe te kennen van f 8000, zijnde tweemaal den door haar geschatten huurprijs van f 4000 per jaar, in plaats van f 4400, zijnde in casu het bedrag waarop de huurder aanspraak zou kunnen maken;

O. dat blijkens het bestreden vonnis vaststaat dat ter onteigening zijn aangewezen kadastrale perceelen te Amsterdam aan den Dam gelegen aldaar plaatselijk gemerkt n°. 13, 15, 17, waarvan de verweerders zijn huurders krachtens eene overeenkomst door hunnen auteur aangegaan met den onteigende, houdende verhuuring met ingang van 1 Mei 1905 voor twintig jaren deels vast, deels in optie, met bepaling zoo van den huurprijs op f 2200 's jaars, als tevens dat de huurster het recht had om op haar kosten het gehuurde te verbouwen; voorts dat de huurster meer dan twee jaren voor dat de eigenaar tot onteigening is gedagvaard een kostbare verbouwing heeft tot stand gebracht;

O. dat voormelde contractsbepaling als rechtsgevolg aan zijde van den verhuurder medebrengt uitsluiting van alle aanspraken, door hem anders wellicht te ontleenen aan een eigenmachtig wijzigen van wellicht den ganschen opstal, doch haar gebruik door den huurder hem verhuurder geenerlei bevoegdheid heeft geschapen om na de verbouwing vermeerdering van huurprijs te vorderen, daar toch deze bij de overeenkomst is vastgesteld op f 2200 voor elk opvolgend huurjaar en haar voorwerp — het met ingang als boven gehuurde — onveranderlijk bleef de perceelen Dam 13, 15, 17, onverschillig elke wijziging van gedaante en inrichting aan hunnen opstal door de huurster bewerkstelligd;

O. dat, nu de eigenaar daarvan door den Burgemeester van Amsterdam was gedagvaard tot onteigening en de verweerders, in dit geding intervenieerende, zelfstandig vroegen vaststelling der door hen te belooopen schade, de deswege te verlenen vergoeding naar de uitdrukkelijke bepaling van art. 42 lid 1 der Onteigeningswet geene andere kon zijn, dan het tweevoud van voorschreven f 2200 huurprijs van het onteigende, met uitsluiting van iedere

begrooting, vermits op die bepaling in het 2de lid slechts twee uitzondering zijn toegelaten hier niet van toepassing, wjl blijkens het bovenoverwogene de tweede in dit geval al niet meer in aanmerking kan komen en de eerste slechts voor beteelde gronden gelden;

O. dat deze door den tekst van art. 42 geboden omvatting volkomen strookt met zijne geschiedenis en strekking, naar welke de wetgever wel erkent eene aanspraak van huurders op vergoeding van de schade hun te berokkenen door de onmogelijkheid om verder hun bedongen genot van het onteigende te hebben, doch die wetgever tevens vaststelling van den omvang dier schade heeft willen onttrekken aan schattingen in het geding en, de bepaling van den omvang aan zich trekkende, de schade heeft vastgesteld op den huurprijs van een of twee jaren, naar mate de huurtijd nog korter of langer dan een jaar moet duren;

O. dat ten deze de Rechtbank, in strijd met hetgeen zij zelve omtrent den inhoud der huurovereenkomst vaststelde, als haar oordeel uitsprekt dat de jaarlijksche huurprijs van het verbouwde perceel niet zou zijn f 2200 voor het oude perceel betaald;

dat voorts afgescheiden hiervan de Rechtbank zich, in strijd met het uitdrukkelijke voorschrift van art. 42 der Onteigeningswet, heeft begeven in eene schatting der huurwaarde na de verbouwing van het perceel door den huurder uitgevoerd en bekostigd, ten einde te geraken, tot eenen anderen huurprijs dan den overeengekomene en dien, overeenkomstig die schatting, te stellen op f 4000 's jaars en dus de Rechtbank ook niet den verweerders als „den huurprijs van twee jaren” mocht toekennen eene schadeloosstelling van f 8000, terwijl zij huurders wettelijk slechts tot het tweevoud van f 2200 waren gerechtigd;

O. dat dus het middel is gegrond;

Vernietigt het vonnis den 3 April 1911 door de Arrond.-Rechtbank te Amsterdam gewezen, doch alleen voor zoover daarbij de aan de intervenienten gezamenlijke erfgenamen van H. C. M. BROOKMAN, wed. P. VAN ERJK toegekende schadeloosstelling is bepaald op f 8000 en de eischer tot onteigening is veroordeeld in proceskosten door die partij gemaakt;

En krachtens art. 105 R. O. in zoover rechtdoende ten principale;

Stelt het bedrag der aan die partij door de gemeente te betalen schadeloosstelling vast op f 4400;

Veroordeelt die partij, thans verweerders in cassatie, in de proceskosten bij de Rechtbank en in cassatie gemaakt. (W. v. 't R. 9182.)

5 Mei 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

Recht tot schadeloosstelling wegens onteigening wordt bij de wet alleen toegekend aan den eigenaar van het te onteigenen goed, en alzoo uitsluitend ter zake van door den eigenaar tengevolge van de onteigening te lijden schade.

Nu eischeres bij eersten aanleg hare begrooting der schade deed rusten, niet op haar belang bij het door haar als beheerend vennoot van zekere commanditaire vennootschap voor deze uitgeoefend bedrijf, maar op het nadeel door haar tengevolge der onteigening in haar bedrijf te ondergaan, liet de Rechtbank (W. 9138) die begrooting buiten aanmerking geenszins wegens ontstentenis van bedoeld belang, maar omdat aan de zijde van eischeres geen sprake is van bedrijfsschade.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende dat als middel van cassatie is voorgesteld:

Schending en verkeerde toepassing der artt. 151 Grondwet, 37, 40, 41 en 42 der wet van 28 Aug. 1851 (*Staatsblad* 125) regelende de onteigening ten algemeenen nutte, 1655, 1656, 1670 en 1672 B. W., benevens 1, 19 en 21 W. v. K.;

De Rechtbank toch, ofschoon als vaststaand aannemende, dat eischeresse is beheerend vennoot voor de commanditaire vennootschap WILLEMS & Co., zoomede dat in het te onteigenen perceel het café-restaurant dier vennootschap „De Roode Leeuw”, gevestigd is (wordende dit door eischeresse in hare voormelde hoedanigheid van beheerend vennoot geëxploiteerd) heeft geoordeeld, op den enkelen grond, dat eischeresse *stechts* in die hoedanigheid (te weten van beheerend vennoot) het bedrijf van koffiehuis-houdster in het litigieus perceel uitoefent, en voorts op grond dat alle ontvangsten, betreffende gemeld café-restaurant uitsluitend in de *administratie* van gemelde vennootschap zijn opgenomen, te moeten afeiden, dat zij in den zin der wet niet is belanghebbende bij het bedrijf en dat alzoo schade, door de onteigening van dat perceel aan het bedrijf veroorzaakt, in geen geval als element van vergoeding voor haar, als beheerende vennoot, in aanmerking komt. Op dien enkelen grond toch meent de Rechtbank eischeresses vordering tot vergoeding van bedrijfsschade te moeten ontzeggen, zonder in aanmerking te nemen, dat een beheerend vennoot naar de wet belang *kan*, ja *moet* hebben bij het bedrijf zijner commanditaire vennootschap;

Dit doende, heeft zij de hierbovenaangehaalde wetsartikelen miskend;

O. dat, blijkens het alleen bestreden eindvonnis en het in deze zaak gewezen interlocutoire vonnis van 5 Dec. 1910, naar hetwelk bij eerstgemeld vonnis wordt verwezen, de verweerder in cassatie als eischer heeft gevorderd de onteigening ten behoeve der gemeente Amsterdam van het perceel, aldaar gelegen en kadastraal bekend als sectie G n°. 5283, van welk perceel bij het betrekkelijk Kon. Besluit de tegenwoordige eischeres als eigenares is aangewezen, zulks met vaststelling van het bedrag der schadeloosstelling op de som van f 105,000.— of zooveel meer of minder als de Rechtbank zal vermeenen te behooren; dat de eischeres in cassatie als gedaagde de vordering alleen heeft tegengesproken op het punt der aangeboden schadeloosstelling en te dien aanzien heeft in het midden gebracht, dat in voorschreven perceel door de commanditaire vennootschap WILLEMS & Co. wordt uitgeoefend een café-restaurant, genaamd „De Roode Leeuw”; dat zij, gedaagde, van die vennootschap is beheerend vennoot en dus in die hoedanigheid genoemd café-restaurant drijft, weshalve zij aanspraak heeft op vergoeding der schade door de onteigening in haar bedrijf geleden; dat zij, met inachtneming hiervan recht heeft op vergoeding der kosten, vereischt voor stichting op eene andere plaats in Amsterdam van een even groot en even gunstig nieuw koffiehuis en voor inrichting der nieuwe zaak, voorts op vergoeding voor stilstand van het bedrijf, voor renteverlies gedurende de verhuizing en voor verlies der vergunning tot uitoefening eener slijterij, een en ander te zamen door haar begroot op f 341,610;

O. dat de Rechtbank bij het beklagde vonnis, de onteigening uitsprekende, het bedrag der schadeloosstelling heeft bepaald op f 150,000 vertegenwoordigende, volgens de door haar overgenomen begrooting der deskundigen, de werkelijke waarde van het te onteigenen goed; oordeelende zij voorts dat hier van bedrijfsschade geen sprake is;

dat deze laatste beslissing hierop steunt: „dat in deze mag worden aangenomen, dat de uitoefening van het bedrijf in het evengemelde café-restaurant geschiedt ten name en voor rekening van gemelde commanditaire vennootschap WILLEMS & Co. en dat gedaagde daarbij wel optreedt als beheerend vennoot van die vennootschap, doch niet voor zich zelf handelt; dat toch — waar aan de deskundigen door inzage van de boeken, zoowel van gedaagde als van genoemde commanditaire vennootschap, is gebleken, dat de gedaagde voor het gebruik van bedoeld haar in eigendom toebehoorend

perceel waarin „De Roode Leeuw” is gevestigd, van gemelde commanditaire vennootschap jaarlijks eene vergoeding van f 4000 geniet, welke vergoeding op de wederzijdsche winst- en verliesrekeningen als „huur” is verantwoord, zoodme dat alle ontvangsten betreffende gemelde café-restaurant uitsluitend in de administratie van gemelde commanditaire vennootschap WILLEMS & Co. zijn opgenomen, en waar bovendien als door eischer beweerd en door gedaagde niet weersproken, vaststaat, dat het vergunningsrecht tot verkoop van sterken drank in het klein staat ten name van WILLEMS & Co. uit een en ander niets anders valt af te leiden dan dat de gemelde commanditaire vennootschap WILLEMS & Co. het te onteigenen perceel in gebruik heeft en niet de gedaagde eigenares zelf;

O. dat de Rechtbank hiermede feitelijk uitmaakt, dat de tegenwoordige eischeres het bedrijf in het café-restaurant „De Roode Leeuw” uitoefent niet voor zich maar ten name en voor rekening van de commanditaire vennootschap WILLEMS & Co., alsmede dat deze vennootschap en niet de eischeres het te onteigenen perceel in gebruik heeft;

O. dat op deze in cassatie onaantastbare beslissingen het voorgestelde middel van cassatie afstuit;

dat toch recht tot schadeloosstelling wegens onteigening — behalve in enkele hier niet aanwezige gevallen — bij de wet alleen wordt toegekend aan den eigenaar van het te onteigenen goed, en alzoo uitsluitend ter zake van door den eigenaar tengevolge van de onteigening te lijden schade;

dat bijgevolg de eischeres, die, gelijk ten deze vaststaat, het haar toebehorende te onteigenen perceel niet als eigenares gebruikt tot eenig bedrijf, mitsdien niet door de onteigening bedrijfsschade kan lijden;

O. dat, bij de omschrijving van het middel in de dagvaarding, de eischeres hare aanspraak op vergoeding der schade, door de onteigening aan het bedrijf te veroorzaken, grondt op het belang, hetwelk een beheerend vennoot naar de wet kan en moet hebben bij het bedrijf zijner commanditaire vennootschap, welk belang volgens eischeres door de Rechtbank niet zou zijn aangenomen;

dat evenwel eischeres in eersten aanleg hare begroting der schade deed rusten, niet op haar belang bij het door haar als beheerend vennoot van genoemde vennootschap voor deze uitgeoefend bedrijf, maar op het nadeel door haar tengevolge der onteigening in haar bedrijf te ondergaan; terwijl de Rechtbank die

begroting buiten aanmerking liet geenszins wegens ontstentenis van bedoeld belang, maar omdat aan de zijde der eischeres geen sprake is van bedrijfsschade;

dat bovendien — waar bedoelde vennootschap, te wier name en voor wier rekening eischeres als beheerend vennoot het bedrijf uitoefent, als niet zijnde eigenares van het te onteigenen perceel, elke aanspraak op vergoeding van door de onteigening te veroorzaken bedrijfsschade mist — eischeres ook niet als belanghebbende bij dat bedrijf eenige aanspraak kan doen gelden;

O. dat op bovenstaande gronden het middel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt de eischeres in de kosten daarop gevallen. (W. v. 't R. 9183.)

6 Mei 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, afd. Nijverheid, n°. 2780, betreffende vischen en hengelakten.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel; Gelet op artikel 16 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, Staatsblad n°. 311);

Heeft goedgevonden:

vast te stellen de onderstaande:

Voorschriften betreffende het aanvragen en verleenen der akten en duplicaten daarvan en modellen van de aanvragen en de akten zelf.

1. Hij die een akte voor de uitoefening van binnenvisscherij verlangt, richt een ondertekende aanvraag (op ongezegeld papier) aan den Commissaris der Koningin in de provincie, waarin hij woont of — zoo hij zijn woonplaats niet in het Rijk heeft — verblijft.

De aanvragen van minderjarigen worden mede ondertekend door hun vader of voogd.

2. De aanvraag voor een akte houdt in:

a. een opgaaaf van den naam, de voornamen, het geboortjaar, de woonplaats en — zoo de aanvrager zijn woonplaats niet in het Rijk heeft — tevens de verblijfplaats (gemeente, dorp, straat of wijk, en nummer) en het beroep van den aanvrager, het dienstjaar (van 1 Juli tot en met 30 Juni d.a.v.) en de soort der verlangde akte;

b. de verklaring, dat de aanvrager niet is: veld- of boschwachter, beambte der marechaussee, niet zijnde hulpofficier van justitie, ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, beneden den rang van inspecteur der Rijksveldwacht of van commissaris van politie, beambte van den Rijks- of provincialen waterstaat of beambte van de domeinen, beneden den rang van hoofdopziener.

Een model van deze aanvraag is als bijlage *A* bij deze beschikking gevoegd.

3. Hij die zijn akte verloren heeft en een duplicaat daarvan wenscht, richt een onder- teekende aanvraag (op ongezegeld papier) aan den Commissaris der Koningin, die de oorspronkelijke akte heeft uitgereikt.

4. De aanvraag voor een duplicaat houdt in een opgaf van den naam, de voornamen, het geboortejaar, de woonplaats en — zoo de aanvrager zijn woonplaats niet in het Rijk heeft — tevens de verblijfplaats (gemeente, dorp, straat of wijk, en nummer) en het beroep van den aanvrager, het dienstjaar, de soort en zoo mogelijk ook het nummer en de dagteekening der uitreiking van de verloren geraakte akte.

Een model van deze aanvraag is als bijlage *B* bij deze beschikking gevoegd.

5. De aanvragen, onder 1 en 3 bedoeld, moeten worden ingediend bij den burgemeester der gemeente waarin de aanvrager woont of — zoo hij zijn woonplaats niet in het Rijk heeft — verblijft.

Formulieren voor deze aanvragen zijn kosteloos op de gemeentesecretarieën te bekomen.

6. De burgemeester zendt de bij hem ingekomene aanvragen, vergezeld van zijn advies, aan den Commissaris der Koningin in de provincie.

7. De akten worden ingericht volgens de in bijlage *C* dezer beschikking opgenomen modellen.

De groote vischakte wordt gedrukt op wit, de kleine vischakte op licht blauw, de hengelakte op licht rood papier.

8. Het model voor het duplicaat is gelijk aan dat der akte, behoudens dat aan het hoofd daarvan wordt geplaatst het woord „Duplicaat” en dat aan den voet van het stuk wordt gelezen: „Duplicaat uitgereikt den . . . 19 ”.

9. De uitgereikte akten worden voor ieder dienstjaar van een doorlopend nummer, voor elke soort afzonderlijk, voorzien.

De duplicaten dragen de nummers van de oorspronkelijke akten.

10. De akten en duplicaten worden ter uitreiking aan den ontvanger der registratie en domeinen, onder wiens kantoor de woon- of verblijfplaats van de aanvragers ressorteert, toegezonden, vergezeld van een staat, aangevende de nummers der akten en de namen en woonplaatsen van de aanvragers, en waaraan een verzameling van de zich in den staat bevindende akten wordt toegevoegd. Vóór den 5den van iedere maand wordt aan den directeur der registratie en domeinen een opgaf verstrekt, ingedeeld naar de kantoren van registratie, van het aantal, de soort en het

bedrag van het recht van iedere in de afgelopen maand aan de ontvangers gedane zending van akten en duplicaten.

11. Indien in den naam of de woonplaats van den belanghebbende een misslag voorkomt of dezen een akte is verleend, die hij niet heeft aangevraagd, zendt de ontvanger de akte onverwijld ter verbetering terug aan den Commissaris der Koningin. Misslagen in de aanwijzing van het kantoor van invordering geven geen aanleiding tot terugzending; zij worden evenwel ter kennis van den Commissaris gebracht.

12. Na de ontvangst zendt de ontvanger een kennisgeving aan de aanvragers, dat de akte of het duplicaat op vertoon der kennisgeving kan worden afgehaald of, na overmaking van het verschuldigde bedrag per postwissel of postbewijs, per post zal worden toegezonden.

13. Ingeval een akte niet kan worden uitgereikt, wordt daarvan binnen drie weken na de indiening der aanvraag door den Commissaris der Koningin aan den aanvrager door tusschenkomst van den burgemeester met opgave van redenen kennis gegeven.

14. Alvorens de akte of het duplicaat in gebruik te nemen, moet de houder daarop zijn handteekening plaatsen.

15. Van de verzending der akten of duplicaten aan den ontvanger wordt op den dag, waarop de verzending plaats vindt, aantekening gehouden op een staat, ingericht volgens de in bijlage *D* dezer beschikking opgenomen modellen.

16. De in den loop van het jaar onafgehaald gebleven akten en duplicaten worden door den ontvanger, tegen bewijs van ontvangst, vóór 10 Januari daaraanvolgende aan den Commissaris der Koningin teruggezonden.

17. Een opgaf van de voor het afgelopen dienstjaar uitgereikte akten en duplicaten wordt vóór 1 September van ieder jaar door den Commissaris der Koningin aan den met de uitvoering van de Visscherijwet belasten Minister gezonden, benevens vóór 15 Januari d.a.v. een opgaf van de onafgehaald gebleven akten en duplicaten.

18. Zoodra het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel mededeeling heeft ontvangen van een veroordeeling tot de straf van ontzegging, ingevolge artikel 84 der Visscherijwet, wordt hiervan onverwijld kennis gegeven aan den Commissaris der Koningin in de provincie en aan den burgemeester van de gemeente waarin de veroordeelde woont.

's-Gravenhage, 6 Mei 1911.

De Minister voornoemd, (get.) A. S. TALMA.

BIJLAGE A. (Zie lid 2, der beschikking.)

MODEL voor de aanvraag tot het bekomen van een visch- of hengelakte.

Naam en voornamen van den aanvrager.	
Geboortejaar.	
Woonplaats (gemeente, dorp, straat of wijk en nummer).	
Verblijfplaats (1) (gemeente, dorp, straat of wijk en nummer).	
Beroep.	
Dienstjaar waarvoor de akte wordt verlangd.	
Soort der verlangde akte (2)	Prijs der akte
{ groote vischakte . . . kleine vischakte voor het visschen met . . . . . (3) hengelakte (voor het visschen met meer dan één hengel, de loop- of sleephen- gel en de peur daar- onder niet begre- pen) (4)	f 2.50
	„ 1.—
	„ 0.50

Ondergeteekende verklaart dat hij *niet* is: veld- of boschwachter, beambte der marechaussee, niet zijnde hulpofficier van Justitie, ambtenaar van Rijks- of gemeente-politie, beneden den rang van inspecteur der Rijksveldwacht of van commissaris van politie, beambte van den Rijks- of provincialen waterstaat, of beambte van de domeinen, beneden den rang van hoofdopziener.

De aanvrager verbindt zich de voor de akte verschuldigde kosten op de eerste kennisgeving te zullen voldoen.

Aldus naar waarheid opgemaakt

te . . . . . op . . . . . 19 . . .
 door mij . . . . . (5)
 . . . . . (6)

(1) *Alleen* dan in te vullen, als de aanvrager zijn woonplaats *niet* in het Rijk heeft.

(2) Door te halen wat *niet* verlangd wordt.

(3) Voor zooveel het een *kleine* vischakte geldt, in te vullen den naam van het *éene* ge-

oorloofde vischtuig, waarmede de aanvrager wenscht te visschen.

(4) Voor het visschen met den loop- of sleephengel en de peur wordt *geen* hengelakte, doch een kleine vischakte vereischt.

(5) Handteekening van den aanvrager.

(6) Hier moet de vader of voogd zijn handteekening plaatsen, indien de aanvrager minderjarig is.

N.B. Deze aanvraag moet bij den Burgemeester van de gemeente, waarin de aanvrager woont of — zoo hij zijn woonplaats niet in het Rijk heeft — verblijft, worden ingediend. Bij toezending per post te frankeren.

BIJLAGE B. (Zie n°. 4, lid 2, der beschikking.)

MODEL voor de aanvraag tot het bekomen van een duplicaat-visch- of hengelakte.

Naam en voornamen van den aanvrager.	
Geboortejaar.	
Woonplaats (gemeente, straat of wijk en nummer).	
Verblijfplaats (1) (gemeente, straat of wijk en nummer).	
Beroep.	
Dienstjaar van de verloren geraakte akte.	
Soort der verloren geraakte akte (2)	{ groote vischakte. kleine vischakte voor het visschen met. . . . . (3) hengelakte.
Nummer en dagteekening der verloren geraakte akte (zoo mogelijk in te vullen).	

Aldus naar waarheid opgemaakt

te . . . . . op . . . . . 19 . . .
 door mij . . . . . (4)

(1) *Alleen* dan in te vullen, als de aanvrager zijn woonplaats *niet* in het Rijk heeft.

(2) Door te halen wat *niet* verlangd wordt.

(3) In te vullen den naam van het vischtuig.

(4) Handteekening van den aanvrager.

N.B. Deze aanvraag moet bij den Burgemeester van de gemeente, waarin de aanvrager woont of — zoo hij zijn woonplaats niet in het Rijk heeft — verblijft, worden ingediend. Bij toezending per post te frankeren.

(Duplicaat)

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

19 — 19

GROOTE VISCHAKTE

KLEINE VISCHAKTE

HENGELAKTE

alle geoorloofde vischtuigen

töt het visschen met

meer dan één hengel (de loop- of sleepeengel en de peur is daaronder niet begrepen)

geldig tot en met 30 Juni 1900

IN HET GEHEELE RIJK.

Voor .....¹⁾, geboren in .....²⁾

wonende (verblijvende) te .....³⁾, straat of wijk en nummer .....³⁾

(Duplicaat) Uitgereikt den .....

N^o. ..... De Commissaris der Koningin in .....

Voorzijde.

6 MEI 1911.

1) Naam en voornamen. 2) Geboortjaar van den houder. 3) Alleen zoo noodig in te vullen.

Handteekening van den houder:

ONTVANGEN voor recht de $\left. \begin{array}{l} \text{f } 2,50 \\ \text{f } 1,- \\ \text{f } 0,50 \\ \text{f } 0,25 \end{array} \right\}$
Somma van

De Ontvanger der registratie en domeinen

te.....

N.B. Deze akte zal niet gelden, dan nadat daarop de quitantie van den ontvanger en de handteekening van den houder zal zijn geplaatst.

De visscher moet de akte bij het visschen *steeds* bij zich hebben en haar aan de ambtenaren op de eerste vordering ter inzage verstrekken. Bij het visschen moeten de daarvoor vastgestelde bepalingen worden in acht genomen. (Zie de Visscherijwet en het Binnenvisscherijreglement).

VISCHSOORT.	MAAT IN CM. (1)	GESLOTEN TIJD (1)
Aal of paling	25	geen
Baars	18 (15) (2)	16 Maart tot en met 30 April.
Barbeel	40	23 April " " " 31 Mei.
Beek of regenboogforel	20	16 October " " " 14 Febr. (8)
Bot	18	geen
Brasem	20	23 April " " " 31 Mei.
Elft en flnt	geen	21 Juni " " " 28 Febr.
Houting	25	23 November, " " " 31 Dec.
Karper	35	23 April " " " 30 Juni.
Meun	25 (20)	23 April " " " 31 Mei.
Sneep	25 (20)	23 April " " " 31 Mei.
Snoek	40 (35)	16 Maart " " " 30 April.
Snoekbaars	40 (35)	23 April " " " 31 Mei.
Steur	150	1 Juli " " " 31 Aug.
Winde	25 (20)	23 April " " " 31 Mei.
Zalm	40	16 Augustus " " " 15 Oct. (4)
Zeelt	21 (18)	23 April " " " 31 Mei.

(1) Visschen kleiner dan die maat (van de punt van den snuit tot het uiteinde van de staartvin) en die gevangen in gesloten tijd, moeten onmiddellijk, nadat ze zijn opgehaald, weder in hetzelfde water worden vrijgelaten.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel kan de gesloten tijden veertien dagen vroeger of later doen ingaan of doen eindigen. De hieromtrent genomen beschikking wordt in de Staatscourant geplaatst.

(2) De tusschen haakjes geplaatste getallen geven de maat aan gedurende twee jaar na het in werking treden der Visscherijwet.

(8) Voor de regenboogforel geldt de gesloten tijd niet.

(4) De gesloten tijd geldt alleen voor het visschen met de zalm- of elftzegen.

6 MEI 1911.

Achterzijde.

140

Volgnummer.	Nederlandsche naam.	Latijnsche naam.	Volksbenamingen, gewestelijke en plaatselijke namen, enz.	Van belang voor de Zee-, Kust- of Binnen-visscherij. (1)	Volgnummer.	Nederlandsche naam.	Latijnsche naam.	Volksbenamingen, gewestelijke en plaatselijke namen, enz.	Van belang voor de Zee-, Kust- of Binnen-visscherij. (1)
1.	Zeeprik	<i>Petromyzon marinus</i>	Zeelamprei Moederprik	Kust.	26.	Kabeljauw	<i>Gadus morrhua</i>	(jong) Gul Molenaar	Zee.
2.	Rivierprik	<i>Petromyzon fluviatilis</i>	Lamprei Negenoo	Kust en Binnen.	27.	Wijting	<i>Gadus merlangus</i>		Zee en (Kust).
3.	Toonhaai	<i>Mustelus vulgaris</i>		Zee en (Kust).	28.	Koolvisch	<i>Gadus virens</i>		Zee.
4.	Doornhaai	<i>Acanthias vulgaris</i>		Zee en (Kust).	29.	Stokvisch	<i>Merluccius vulgaris</i>	Hake	Zee.
5.	Vleet	<i>Raja batis</i>		Zee.	30.	Kwabaal	<i>Lota vulgaris</i>	Aalkwab Aalpad Kwab Kwabbe Merkor Puitaal	(Kust) en Binnen.
6.	Rog	<i>Raja clavata</i>		Zee en Kust.					
7.	Pijlstaartrog	<i>Trygon pastinaca</i>	Pielrog	Kust.					
8.	Steur	<i>Acipenser sturio</i>		(Zee), Kust en Binnen.	31.	Leng	<i>Molva vulgaris</i>		Zee.
9.	Baars	<i>Perca fluviatilis</i>		(Kust) en Binnen.	32.	Meun	<i>Motella mustela</i>		Zee.
10.	Zeebaars	<i>Labrax lupus</i>		Zee.	33.	Lom	<i>Brosmius brosme</i>		Zee.
11.	Pos	<i>Acerina cernua</i>	Post Schele jongen Schele pos Stekelpos	(Kust) en Binnen.	34.	Smelt	<i>Ammodytes lanceolatus</i>	Zandaal	Kust.
12.	Snoekbaars	<i>Lucioperca sandra</i>	Sander Spieringbaars	(Kust) en Binnen.	35.	Heilbot	<i>Hippoglossus vulgaris</i>		Zee.
13.	Koning van de poon	<i>Mullus surmuletus</i>	Mul	Zee.	36.	Lange schar	<i>Hippoglossoides platessoides</i>		Zee.
14.	Noorsche schelvisch	<i>Sebastes norvegicus</i>	Zeebaars	Zee.	37.	Tarbot	<i>Rhombus maximus</i>		Zee.
15.	Horsmakreel	<i>Caranx trachurus</i>	Hors Marshanker	Zee.	38.	Griet	<i>Rhombus laevis</i>		Zee.
16.	Zonnevisch	<i>Zenus faber</i>		Zee en (Kust).	39.	Schol	<i>Pleuronectes platessa</i>		Zee en Kust.
17.	Makreel	<i>Scomber scomber</i>		Zee en Kust.	40.	Tongschar	<i>Pleuronectes microcephalus</i>		Zee.
18.	Pieterman	<i>Trachinus draco</i>		Zee en Kust.	41.	Schar	<i>Pleuronectes limanda</i>		Zee en (Kust).
19.	Zeedonderpad	<i>Cottus scorpius</i>		Kust.	42.	Bot	<i>Pleuronectes flesus</i>		(Zee), Kust en (Binnen).
20.	Groote poon	<i>Trigla hirundo</i>	Knorhaan Roode poon Zeehaan	Zee.	43.	Tong	<i>Solea vulgaris</i>		Zee en (Kust).
21.	Kleine poon	<i>Trigla gurnardus</i>	Grauwe poon Poon	Zee.	44.	Meerval	<i>Silurus glanis</i>	Wels Val Vischduivel	Binnen.
22.	Zeewolf	<i>Anarrhichas lupus</i>		Zee.	45.	Karper	<i>Cyprinus carpio</i>	Blauwkarper Boerenkarper Hollandsche karper (jong) Knol	(Kust) en Binnen.
23.	Puitaal	<i>Zoarcas viviparus</i>	Moeraal	Kust.					
24.	Harder	<i>Mugil chelo</i>	Herder	Kust en (Binnen).					
25.	Schelvisch	<i>Gadus aeglefinus</i>		Zee.					

(1) Indien een visch voor meer dan één tak van visscherij van belang is, doch voor een daarvan van geringer beteekenis is, is de laatste tusschen haakjes geplaatst.

6 Mei 1911. BESCHRIJVING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, afdeling Nijverheid, no. 2346, houdende vaststelling van een lijst van de visschen, welke voor de visscherij van belang zijn. De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel: Gelet op artikel 3, tweede lid, der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, Staatsblad no. 311): Heeft goedgevonden: vast te stellen de onderstaande: **Lijst van de visschen, welke voor de visscherij van belang zijn.**

Volgnummer.	Nederland- sche naam.	Latijnsche naam.	Volksbena- mingen, ge- westelijke en plaatselijke namen, enz.	Van belang voor de Zee-, Kust- of Binnen- visscherij. (1)	Volgnummer.	Nederland- sche naam.	Latijnsche naam.	Volksbena- mingen, ge- westelijke en plaatselijke namen, enz.	Van belang voor de Zee-, Kust- of Binnen- visscherij. (1)
46.	Gekweekt: Edelkarper in drie variëtei- ten: 1. Spiegelkar- per of Karper- koning 2. Lederkarper 3. Schubkarper Kroeskarper	Carassius vulgaris	Hamburger Kruiskarper Maankarper Steenkarper Kroes	Binnen.	52.	Winde	Leuciscus idus (Idus melanotus)	Hardkop Manvisch Meeuw Wijnd Wind Windvoorn	(Kust) en Binnen.
	Gekweekt de variëteit: Goudvisch				Gekweekt de variëteit: Goudwinde	Leuciscus idus var. melanotus (Idus melanotus var. miniatus)			
47.	Barbeel	Carassius vulgaris var. auratus Barbus vulgaris	Barf Barm Berm Govie Grind Groentje Grondeling Grondje Grundje Poepeggrondel	(Kust) en Binnen.	53.	Ruischvoorn	Leuciscus ery- throphthalmus (Scardinius ery- throphthalmus)	Rietvoorn Roet Roetvoorn Ruisch Ruitvoorn Louw	Binnen.
48.	Grondel	Gobio fluviatilis	Voor Dikkop Dikkopvoorn Hesseling Kopvoorn Maan Meeuw Meuning Munne Viesvisch Gruis Hesseling Springer Viesvisch Witvisch	(Kust) en Binnen.	54.	Zeelt	Tinca vulgaris	Moethond Mudhon Mudhond Muidehond Muithond Schoenmaker Slei Tinker Kommel Neusvisch Schoorsteen- veger Snijdershoeck Steenmeeuw Tabaksrooker	(Kust) en Binnen.
49.	Blankvoorn	Leuciscus rutilus	Voor Dikkop Dikkopvoorn Hesseling Kopvoorn Maan Meeuw Meuning Munne Viesvisch Gruis Hesseling Springer Viesvisch Witvisch	(Kust) en Binnen.	55.	Sneep	Chondrostoma- nasus	Kommel Neusvisch Schoorsteen- veger Snijdershoeck Steenmeeuw Tabaksrooker	(Kust) en Binnen.
50.	Meun	Leuciscus cepha- lus (Squalius cepha- lus)							
51.	Serpeling	Leuciscus vulga- ris (Squalius leucis- cus)	Gruis Hesseling Springer Viesvisch Witvisch	(Kust) en Binnen.	56.	Brasem	Abramis brama	Blei Bliëk Kolbliék Koloog Platje Platter Puilooog Witvisch	(Kust) en Binnen.
					57.	Kolblei	Abramis blicca (Blicca björkna)		(Kust) en Binnen.

(1) Indien een visch voor meer dan één tak van visscherij van belang is, doch voor een daarvan van geringer beteekenis is, is de laatste tusschen haakjes geplaatst.

Alphabetische opgaaf der benamingen.

Aalkwab	30	harder	24	molenaar	27	sneep	55
aal of paling	72	hardkop	52	mossel	83, 85	snijdershoek	55
aalpad	30	haring	68	mudhon	54	snoek	60
adelvisch	66	heilbot	35	mudhond	54	snoekbaars	12
alfje	58	hein	71	muidehond	54	spiegelkarper	45
alft	58	hengst	61	muithond	54	spiering	65
alikuik	89	herder	24	mul	13	spieringbaars	12
alvenaar	58	hesseling . 50, 61, 58	58	munne	50	spierling	65
alver	58	hollandsche karper	45	Negenoog	2	spionnetje	59
alvertje	58	hors	15	nesteling	58	spjirring	65
ansjovis	67	horsmakreel	15	neusvisch	55	springer	51
avel	58	houting	66	noordzeeharing	68	sprot	69
Baars	9	Jacobszalm	61	noorsche schelvisch	14	steenkarper	46
barbeel	47	Kabeljauw	26	noorweegsche		steenmeeuw	55
barf	47	karper	45, 46	kreeft	76	stekelpos	11
barm	47	karperkonig	46	Oester	87	steur	8
beekforel	63	kleine poon	21	overleupertien	58	steurkrab	78
berm	47	knol	45	Paling of aal . 72, 78		stokvisch	29
blankvoorn	49	knorhaan	20	panharing	68	strandgaper	82
blauwe spiering	66	kokhaan	84	pielrog	7	strandkrab	79
blauwkarper	45	kokkel	84	pieterman	18	Tabaksrooker	55
blauwneusje	66	kolblei	57	pijlstaartrog	7	tarbot	37
blei	56, 57	kolbleik	57	plas	70, 71	tinker	54
bleik	56, 68	koloog	57	platje	57	tong	43
boerenkarper	45	kommel	55	platter	57	tongschar	40
bot	42	koning van de		poepgrondel	48	toonhaai	3
bovenleupertien	58	poon	13	poon	20, 21	Val	44
brasem	58	koolvisch	28	pos	11	viesvisch	50, 51
Dikkop	50	kopvoorn	50	post	11	vischduivel	44
dikkopvoorn	50	krab . 78, 79, 80, 81	81	prik	1, 2	vleet	5
dolhein	70, 71	kreeft . 74, 75, 76	76	puiloo	57	voorn	49, 53
doornhaai	4	kreukel	89	putaal	23, 30	Wels	44
Edelkarper	45	kroes	46	Regenboogforel	64	wewer	58
eetbare zandschelp	84	kroeskarper	46	rietvoorn	53	wind	62
elft	70	kruiskarper	46	rievierkreeft	76	wijting	27
esseling	58	kustharing	68	rivier- of zoetwa-		wind	52
Fint	71	kwab	30	termossel	83	winde	52
forel	62, 63, 64	kwabaal	30	rievierprik	2	windvoorn	52
Garnaal	77	Lamprei	1, 2	roet	53	winterzalm	61
geep	59	lange schar	36	roetvoorn	53	witvisch . 51, 57, 58	58
gestreepte spiering	61	lederkarper	45	rog	6, 7	wulk	88
goudvisch	46	leng	31	roode poon	20	Zalm	61
goudwinde	52	lom	33	ruisch	53	zandaal	34
govie	48	louw	54	ruischvoorn	53	zandschelp	84
grauwe poon	21	Maan	50	ruitvoorn	53	zeebaars	10, 14
griet	38	maankarper	46	Sander	12	zeebleik	58
grind	48	makreel	17	schar	36, 41	zeedonderpad	19
groentje	48	mantel	86	schardijn	69	zeeforel	62
grondel	48	manvisch	52	schele jongen	11	zeehaan	20
grondeling	48	marbanker	15	schele pos	11	zeeker	82
grondje	48	meerval	44	schelvisch	14, 25	zeekrab	80
groote mantel	86	meeuw	50, 52	schol	39	zeekreeft	75
groote poon	20	meivisch	70, 71	schoenmaker	54	zeelamprei	1
gruis	51	merkor	30	schol	39	zeelt	54
grundje	48	meun	32, 50	schoorsteenveger	55	zeepaling	78
gul	26	meuning	50	schotje	62	zeeprik	1
Haai	8, 4	moederprik	1	schotzalm	62	zeewolf	22
hake	29	moeraal	23	schubkarper	45	zoetwatermossel	83
halvertje	58	moertje	58	serpeling	51	zomerzalm	61
hamburger	46	moethond	54	slei	54	zonnevisch	16
				smelt	34	zwmkrab	81

's Gravenhage, 6 Mei 1911.

De Minister voornoemd, (get.) A. S. TALMA.

6 Mei 1911. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende vrijdom van briefport.

Het komt voor, dat burgemeesters door tusschenkomst van ambtenaren, b.v. gemeenteveldwachters, met wie door hen onder genot van vrijdom van port kan worden gecorrespondeerd, stukken aan belanghebbenden, voor de correspondentie met wie de vrijstelling niet geldt, doen toekomen, en aldus een ongeoorloofd gebruik maken van de bestaande vrijstelling. De Minister van Waterstaat, die bij schrijven van 29 April j.l., n°. 1640, afdeling Posterijen en Telegraphie, mijne aandacht op bovenomschreven aangelegenheid vestigt, verzoekt mij maatregelen te nemen, ten einde eene richtige toepassing van de aan Gemeentebesturen en hunne ambtenaren verleende vrijdommen te verzekeren.

Ter voldoening aan dit verzoek, noodig ik Uw college uit te dezer zake het noodige te willen verrichten.

6 Mei 1911. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende het onderzoek van verlofgangers der militie te land. Blijkens enz.

Door een der Militiecommissarissen wordt in zijn verslag opgemerkt, dat enkele verlofgangers gedurende de inspectie niet waren voorzien van hunne zakboekjes, als gevolg van de omstandigheid, dat deze door de korpsen waren opgevraagd. Behalve dat bedoelde verlofgangers niet in staat waren te voldoen aan het voorschrift, dat het zakboekje bij de inspectie dadelijk moet kunnen worden vertoond, gaf het ontbreken van de zakboekjes bovendien aanleiding tot ongerief en oponthoud. Van de aanwezige kleeding- en uitrustingsstukken der betrokken verlofgangers moest nu aantekening gehouden worden, ten einde later, na terugontvangst van de zakboekjes, die aantekeningen met de boekjes te kunnen vergelijken.

In overleg met den Minister van Oorlog heb ik de eer U HoogEdelGestrenge te verzoeken de Burgemeesters in Uwe provincie uit te noodigen bij het toezenden van zakboekjes aan de Korpsen te verzoeken, dat de zakboekjes op zoodanig tijdstip worden teruggezonden, dat zij ter inspectie kunnen worden vertoond.

Door een Uwer ambtgenooten is aan mij het voorstel gedaan dat, met afwijking van de brieven van mijn Departement van 12 April 1876, n°. 34, 4de Afdeling, en van 22 April

1887, n°. 670, afdeling Militie en Schutterijen, (VAN MAANEN'S Verzameling jaargang 1876, n°. 730 en jaargang 1887, n°. 1327), in het vervolg de afschriften der openbare kennisgevingen betreffende het onderzoek en het nader onderzoek, alleen door den secretaris voor gelijkkluidend afschrift worden geteekend en de op die afschriften te stellen verklaring nopens de wijze, waarop de kennisgeving heeft plaats gehad, worde gedaan alleen door den Burgemeester.

Met bedoeld voorstel kan ik mij vereenigen.

D: Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

8 Mei 1911. *BESLUIT* van den Minister van Oorlog tot wijziging van de Landweerinstructie II.

De Minister van Oorlog:

Gezien het Koninklijk besluit van 22 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 97), aldus luidende, enz.;
Brent voorschreven Koninklijk besluit, door deze, ter algemeene kennis;

En heeft goedgevonden, tevens te bepalen: § 9 der beschikking van 27 September 1904, VIIde afd., n°. 212 — de Landweerinstructie II — voorkomende in de *Nederlandsche Staatscourant* van 5 October 1904, n°. 233, wordt gelezen als volgt:

De commandeerende-officier van het landweerdepot, dan wel van het korps of het troependeel, waarbij zich dienstplichtigen aanmelden ter voldoening aan de in art. 7 vervatte bepaling, geeft van die aanmeldingen zoodra doenlijk en rechtstreeks kennis aan het Departement van Oorlog.

's Gravenhage, 8 Mei 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BRUYN.

8 Mei 1911. *ARREST* van den Hoogen Raad.

Blijkens de omschrijving van art. 2 der Verordening tegen de openbare ontucht in de gemeente Maastricht valt onder de verbodsbepalingen van art. 1 het beschikbaar stellen tot het plegen van ontucht van elk huis, erf of andere plaats, ook al wordt daarbij de openbaarheid vermeden en het publiek er niet toegelaten.

Een dergelijk verbod reikt verder dan de bevoegdheid aan den gemeentelijken wetgever toegekend.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie door den

requirant voorgesteld bij memorie, luidende:

Schending door verkeerde toepassing van art. 185 der gemeentewet en daardoor niet-toepassing van art. 2 j°. de artt. 1 en 8 der verordening tegen de openlijke ontucht, vastgesteld door den Raad der gemeente Maastricht, den 15 Febr. 1909, n°. 588;

Gelet op de bestrijding van het beroep, namens de gerequireerde, bij contra-memorie;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis der Rechtbank, van de aanklacht, ten laste van de gerequireerde, met hare schuld daaraan, is bewezen verklaard, dat zij gedurende een tijdsbestek vallende ongeveer in de zes maanden onmiddellijk voorafgaande aan den 28 Oct. 1910, te Maastricht in het door haar bewoonde huis, gelegen aan de Helstraat n°. 33, waarin door haar een sigarenwinkel werd gedreven, aan de bij haar in dienst zijnde J. C. A., geboren 24 Juni 1883, bij herhaling gelegenheid heeft gegeven tot het hebben van vleeschelijke gemeenschap met mannen, waarmede zij niet was gehuwd, op een kamer van voormeld huis, op welke kamer een bed stond, hebbende zij beklaagde (nu gerequireerde) in voormeld tijdsbestek: 1°. eenmaal aan A. S. gelegenheid gegeven om op eene kamer, waarop een bed stond, met voormelde A., waarmede hij niet was gehuwd, zich af te zonderen en vleeschelijke gemeenschap met die vrouw te hebben, 2°. eenmaal aan W. P. gelegenheid gegeven om op eene kamer, waarop een bed stond, zich met A., waarmede hij niet was gehuwd, af te zonderen en vleeschelijke gemeenschap met die vrouw te hebben;

dat de Rechtbank vervolgens heeft verklaard, dat die bewezen feiten in de gemeente Maastricht zijn verboden bij art. 1 j°. 2, en strafbaar gesteld bij art. 8 der verordening tegen de openlijke ontucht van 15 Febr. 1909, n°. 588, maar aan die bepalingen der verordening verbindende kracht moet worden ontzegd, omdat zij niet enkel betreffen de openbare zedelijkheid en gezondheid, doch mede de belangen der personen, welke bij die verordening in bescherming worden genomen met betrekking tot hunne bijzondere zedelijkheid en gezondheid, daar immers die bepalingen ook beperken de vrijheid der ingezetenen binnen hun huis, erf of plaats buiten alle openbaarheid, vermits zij het beschikbaar stellen voor anderen geheel algemeen verbieden, terwijl ook de toevoeging aan het verbod, dat moet zijn gehandeld „uit winstbejag” of „bij herhaling” niet medebrengt, dat met die beschikbaarstelling eenige openbaarheid, noch de huis-houding der gemeente zou zijn gemoed, —

waarna de Rechtbank de gerequireerde ter zake van die feiten van alle rechtsvervolgving heeft ontslagen;

O. dat ter toelichting van het tegen deze beslissing gerichte middel van cassatie door den requirant in hoofdzaak is aangevoerd het in art. 2 der voormelde verordening omschreven feit van het voor anderen beschikbaar stellen van een huis, erf of andere plaats tot het onderling plegen van ontucht, van karakter verandert wanneer die handeling geschiedt „uit winstbejag” of „bij herhaling” en daardoor wordt een stelselmatig zedenbederf, waarvan de pleger niet blijft binnen de sfeer van zijn individueel zedelijk leven, doch de rechtsgoederen van anderen en van de gemeenschap aanrandt, zoodat verbieden daarvan betreft de openbare zedelijkheid en orde;

O. hieromtrent:

dat de voormelde verordening der gemeente Maastricht, vastgesteld door den raad der gemeente den 15 Febr. 1909, n°. 588, tot opschrift heeft: „Verordening tegen de openlijke ontucht”, en de genoemde artikelen daarvan luiden:

Art. 1. „Het is verboden een openlijk huis van ontucht te houden of tot het houden daarvan op eenige wijze mede te werken”.

Art. 2. „Onder het houden van een openlijk huis van ontucht wordt verstaan het uit winstbejag of bij herhaling voor anderen beschikbaar stellen van een huis, erf of andere plaats tot het onderling plegen van ontucht, onverschillig onder welke benaming zoodanige gelegenheid wordt aangeduid of onder welken vorm de beschikbaarstelling plaats vindt”, terwijl bij art. 8 straf is gesteld op overtreding dezer bepalingen;

dat uit den tekst van voormeld art. 2 al aanstonds blijkt dat het verbod van art. 1 slechts in zoover op de bovengemelde bewezen verklaarde feiten toepasselijk is, als in art. 2 onder het houden van een openlijk huis van ontucht wordt verstaan het bij herhaling plegen der daar omschreven handeling, en hiervan het gevolg is, dat thans ook alleen behoort te worden onderzocht of ten aanzien van dit verbod door de Rechtbank ten onrechte aan de voormelde artikelen verbindende kracht is ontzegd; dat dit onderzoek in de eerste plaats leert, dat de Raad der gemeente Maastricht, blijkens het verhandelde ter in zijne vergadering van den 5 en 15 Febr. 1909, bij het vaststellen der verordening, in overeenstemming met het daaraan gegeven opschrift, uitsluitend heeft op het oog gehad de bevordering der openbare zedelijkheid in de gemeente, zoodat die verorde-

ning niet betreft de handhaving der openbare orde of gezondheid in de gemeente noch hare huishouding;

dat verder uit de omschrijving door den Raad in voormeld art. 2 gegeven, van hetgeen hij verstaat onder het houden van een openlijk huis van ontucht, blijkt, dat daarvoor niet wordt vereischt, dat het beschikbaar gestelde huis, erf of de andere plaats, voor het publiek toegankelijk zij, of dat daarbij eenige andere eisch van openbaarheid wordt gesteld, zoodat de Raad daaronder mede begrijpt het beschikbaar stellen tot het plegen van ontucht van elk huis, erf of andere plaats, ook al wordt daarbij de openbaarheid vermeden en het publiek er niet toegelaten;

dat wel in de gegeven omschrijving, voor zooveel voor deze zaak van belang, nog de eisch wordt gesteld, dat het beschikbaar stellen moet zijn geschied *bij herhaling* maar de toevoeging van dit vereichte het gegeven verbod niet maakt, tot een voorschrift van *openbare* zedelijkheid, omdat de omstandigheid dat de dader handelt bij herhaling, niet noodwendig aan de verboden handeling ruchtbaarheid of openbaarheid geeft, noch haar op andere wijze met de openbare zedelijkheid in strijd brengt, zoodat ook die toevoeging niet belet, dat het verbod, in de artt. 1 en 2 der voormelde verordening te dien aanzien gegeven, verder reikt dan de bevoegdheid bij art. 135 der Gemeentewet aan den gemeentelijken wetgever toegekend;

dat bijgevolg de Rechtbank terecht aan die bepalingen, voor zoover op de bewezen verklaarde feiten toepasselijk, verbindende kracht heeft ontzegd en de gerequireerde van alle rechtsvervolgung ontslagen, en het tegen die beslissing gerichte middel alzoo is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 't R.)

9 Mei 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot wijziging van het besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 16den Juli 1907, houdende vaststelling van de voorschriften bedoeld in art. 1 van het Koninklijk besluit van 29 Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 155).
De Minister van Binnenlandsche Zaken;
Gelet op art. 1 van het Koninklijk besluit van 29 Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 155), en op de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 16 Juli 1907;

Gezien het advies van den Centralen Gezondheidsraad, dd. 1 Mei 1911, n°. 704/2;

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat in de bij bovengenoemde be-

schikking vastgestelde voorschriften de volgende wijzigingen worden gebracht:

Sub 4e., onder A, wordt gelezen als volgt:

„Kresolzeepwater, versch bereid door één volumen kresolzeepoplossing der Nederlandsche Pharmacopee, 4de uitgave, te mengen met 19 volumina zuiver water. De vloeistof bevat ongeveer 2½ procent ruw kresol. Bij voorkeur worde van warme oplossingen gebruik gemaakt.”

„Voorwerpen, ontsmet met kresolzeepwater, worden nabehandeld met gewoon water.”

Het 5de lid van § 1, sub B, wordt gelezen als volgt:

„Voorwerpen, welke schade zouden lijden, of wel geheel bedorven zouden worden door den waterdamp in een ontsmettingsoven of door koken, zooals pelswaren, lederwerk, ingebonden boeken, sommige kleedingstukken enz., kunnen behandeld worden of in een bepaaldelijk daartoe aangewezen toestel, goedgekeurd door den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, of door ze overvloedig met eene oplossing van formaldehyde te bestuiven (door middel van een spray-apparaat) en daarna flink te borstelen.”

De eerste zinsnede van § 7 wordt gelezen als volgt:

„Het ruimwater, zoomede het verdere aan boord aanwezige water, wordt, indien en voor zoover zulks noodig wordt geacht, overeenkomstig het bepaalde in § 5 ontsmet en vervolgens, doch niet eerder dan na verloop van ten minste 6 uren, buiten boord gepompt.”

Deze beschikking zal in de *Nederlandsche Staatscourant* worden geplaatst.

's Gravenhage, 9 Mei 1911.

(gef.)

HEEMSKERK.

10 Mei 1911. BESLUIT, tot regeling van den dienst der Rijkslandbouwproefstations. S. 124.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 Maart 1911, Directie van den Landbouw, n°. 1636, afdeling V;

Overwegende, dat wijziging van het Koninklijk besluit van 19 Augustus 1907 (*Staatsblad* n°. 235), houdende vaststelling van een Reglement voor de Rijkslandbouwproefstations, wenschelijk is:

Den Raad van State gehoord (advies van 11 April 1911, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 Mei 1911, Directie van den Landbouw, n°. 4151, afdeling V;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1. *Algemeene bepalingen.*

Art. 1. Dit besluit verstaat door:

a. Minister, Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

b. Directeur-Generaal, Directeur-Generaal van den Landbouw.

2. In de door Ons aan te wijzen gemeenten zijn Rijkslandbouwproefstations gevestigd.

2. *Van het personeel.*

3. Aan het hoofd van ieder Rijkslandbouwproefstation staat een directeur.

4. De directeurs van de Rijkslandbouwproefstations worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

Omtrent de benoeming en het ontslag van de directeurs wordt de in artikel 17 bedoelde Commissie van advies gehoord.

5. De ambtenaren bij de Rijkslandbouwproefstations worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

Omtrent de benoeming en het ontslag van de vaste ambtenaren wordt de in artikel 17 bedoelde Commissie van advies en, voor zover de hoofdambtenaren betreft, ook het in artikel 10 bedoelde College van directeurs gehoord.

6. De beambten en vaste bedienden bij de Rijkslandbouwproefstations worden, den betrokken directeur gehoord, door Onzen Minister benoemd, geschorst en ontslagen.

7. De tijdelijke bedienden bij de Rijkslandbouwproefstations worden, na machtiging van Onzen Minister, door den betrokken directeur benoemd, geschorst en ontslagen.

8. De directeurs, ambtenaren en beambten bekleeden geen ander ambt en oefenen geen beroep uit zonder toestemming van Onzen Minister.

9. De instructiën van de directeurs, ambtenaren en beambten worden vastgesteld door Onzen Minister.

De instructiën van de bedienden worden vastgesteld door het College van directeurs en onderworpen aan de goedkeuring van Onzen Minister.

10. De directeurs vormen een College.

De voorzitter van het College van directeurs wordt door Onzen Minister, nadat het College in de gelegenheid is gesteld eene aanbeveling van twee personen uit zijn midden

in te dienen, voor den tijd van drie jaren benoemd.

11. De voorzitter belegt ten minste tweemaal in het jaar en verder zoo dikwijls hij het noodig oordeelt of ten minste twee leden het schriftelijk aanvragen, eene vergadering van het College van directeurs.

In het laatste geval belegt hij de vergadering binnen veertien dagen na ontvangst der aanvraag.

12. Indien een directeur verhinderd is eene vergadering bij te wonen, kan hij voor de behandeling van een of meer zaken worden vervangen door een door hem aan te wijzen ambtenaar bij het onder zijn beheer gestelde Rijkslandbouwproefstation.

13. Alle besluiten worden bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen.

Bij staking van stemmen beslist over zaken de stem van den voorzitter, over personen het lot.

14. Het huishoudelijk reglement en het reglement van orde worden door het College van directeurs vastgesteld en aan de goedkeuring van Onzen Minister onderworpen.

15. Van het tijdstip en de plaats van iedere vergadering, de punten van behandeling en de genomen besluiten wordt kennis gegeven aan den Directeur-Generaal en aan de in artikel 17 bedoelde Commissie van advies.

16. Het College van directeurs is bevoegd zich door de ambtenaren en beambten te doen voorlichten.

3. *Van de Commissie van advies.*

17. In de zorg voor eene richtige vervulling van de taak der Rijkslandbouwproefstations wordt Onze Minister bijgestaan door eene Commissie van advies van ten minste negen leden, die door Ons worden benoemd, geschorst en ontslagen en uit wier midden door Ons een voorzitter wordt aangewezen.

18. Om de twee jaren treedt een derde van de leden af, volgens een door Onzen Minister vast te stellen rooster.

19. Die ter vervulling van eene tusschentijds opengevallene plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop degeen, in wiens plaats hij is benoemd, zou moeten aftreden.

20. Aan de Commissie wordt een secretaris toegevoegd, die door Ons, nadat de Commissie in de gelegenheid is gesteld eene aanbeveling van twee personen in te dienen, wordt benoemd, geschorst en ontslagen.

De secretaris wordt benoemd voor den tijd van zes jaren.

21. De secretaris geniet vergoeding voor bureaunkosten tot een bedrag, te bepalen door Onzen Minister, de Commissie gehoord.

22. De instructie van den secretaris wordt door de Commissie vastgesteld en aan Onzen Minister medegedeeld.

23. De voorzitter belegt eene vergadering van de Commissie zoo dikwijls hij het noodig oordeelt, of ten minste twee leden het schriftelijk aanvragen.

In het laatste geval belegt hij de vergadering binnen veertien dagen na ontvangst der aanvrage.

24. De Directeur-Generaal wordt in den regel tot het bijwonen van de vergaderingen uitgenoodigd.

25. De artikelen 13 en 14 zijn op de Commissie van toepassing.

26. De Commissie houdt zich door geregeld bezoek op de hoogte van den gang van zaken aan de Rijkslandbouwproefstations.

27. De Commissie dient Onzen Minister van bericht en raad omtrent:

a. de ontwerp-begroting van de uitgaven voor den dienst der Rijkslandbouwproefstations;

b. de voorstellen van het College van directeuren betreffende onderzoekingen en proefnemingen, bedoeld in artikel 36 sub a;

c. alle andere door Onzen Minister in hare handen gestelde aangelegenheden.

28. De Commissie doet aan Onzen Minister de voorstellen en mededeelingen, welke zij in het belang der Rijkslandbouwproefstations wenschelijk oordeelt.

29. De leden van de Commissie hebben te allen tijde toegang tot de Rijkslandbouwproefstations.

30. De leden van de Commissie zijn bevoegd zich door het personeel bij de Rijkslandbouwproefstations te doen voorlichten.

31. De Commissie ontvangt mededeeling van alle, door Onzen Minister genomen beslissingen, waarvan de kennis geacht kan worden van belang te zijn voor de uitoefening van hare taak.

32. De Commissie kan een dagelijksch bestuur, bestaande uit den voorzitter met een of meer der andere leden, belasten met de uitvoering van de werkzaamheden, aangewezen bij het huishoudelijk reglement.

33. Het dagelijksch bestuur is wegens zijne handelingen aan de Commissie verantwoordig schuldig en geeft te dien aanzien alle door de Commissie verlangde inlichtingen.

4. Van het toezicht.

34. Het toezicht op de Rijkslandbouwproefstations wordt uitgeoefend door of vanwege den Directeur-Generaal.

5. Van de werkzaamheden.

35. Voor den dienst der Rijkslandbouwproefstations kan het Rijk door Onzen Minister worden verdeeld in kringen.

36. De werkzaamheden van de Rijkslandbouwproefstations bestaan in:

a. het verrichten van onderzoekingen en het leiden en uitvoeren van proefnemingen in het belang van den landbouw;

b. het op aanvraag onderzoeken van producten van landbouw en van daarvoor benodigde grondstoffen;

c. het opsporen van vervalschingen van veevoeder, meststoffen en zaaizaden.

Zij verrichten voorts alle hun door den Directeur-Generaal opgedragen werkzaamheden.

37. Een of meer Rijkslandbouwproefstations kunnen door Ons bij uitsluiting worden belast met bepaalde van de in artikel 36 genoemde werkzaamheden.

38. Jaarlijks vóór 1 November worden door het College van directeuren bij den Directeur-Generaal de voorstellen ingediend omtrent de in het volgende jaar aan te vangen of voort te zetten onderzoekingen en proefnemingen, bedoeld in artikel 36 sub a.

39. De methoden, volgens welke de onderzoekingen, bedoeld in artikel 36 sub b, geschieden, worden, op voorstel van het College van directeuren, door Onzen Minister vastgesteld en, voor zooveel de landbouw en de handel bij de kennis daarvan belang hebben, tijdig in de *Staatscourant* medegedeeld.

40. Alles, wat verband houdt met de uitvoering van de onderzoekingen en opsporingen, bedoeld in artikel 36 sub b en c, wordt geregeld bij een reglement, vast te stellen door Onzen Minister, het College van directeuren gehoord.

41. Onze Minister geeft regelen, volgens welke de uitkomsten van onderzoekingen, proefnemingen en opsporingen zullen worden openbaar gemaakt.

42. Voor zoover de in artikel 36 bedoelde onderzoekingen en proefnemingen geschieden op aanvraag van bijzondere instellingen of personen, kan vergoeding van kosten worden gegeven tot een door Onzen Minister vast te stellen bedrag.

De wijze van invordering en verantwoor-

ding dezer bedragen wordt geregeld door Onzen Minister.

43. Met het in werking treden van dit besluit vervalt het Koninklijk besluit van 19 Augustus 1907 (*Staatsblad* n°. 235).

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 10den Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 23 Mei 1911.)

10 Mei 1911. BESLUIT.

Bouwverbod uit kracht van art. 27 Woningwet.

De beslissing over de vraag, wat naar dit artikel onder „naaste toekomst” is te verstaan, behoort geheel aan den gemeenteraad.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. SOETTER te Breda en C. M. G. NIERAARD te Arnhem, als Directeuren der Naamlooze Vennootschap „Bredasche Bouwgrondmaatschappij” gevestigd te Breda, tegen het besluit van Gedep. Staten van Noordbrabant, dd. 11 Augustus 1910, G. S. n°. 68, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Ginneken c.a. van 14 Mei 1910, voor zooverre daarbij een bouwverbod is gelegd op gedeelten der perceelen, kad. bek. Gem. Ginneken, Sectie H. n°. 1170 en 1065;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 19 April 1911, n°. 61;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Mei 1911, n°. 3256, afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat, nadat de Raad der gemeente Ginneken c.a. bij besluit van 12 Maart 1910 onder andere gedeelten van bovengemelde perceelen had aangewezen als grond, welke in de naaste toekomst voor den aanleg van straten en een of meer pleinen bestemd is, hij bij besluit dd. 14 Mei 1910 onder andere op bovengemelde perceelsgedeelten een bouwverbod heeft gelegd, welk besluit bij besluit van Gedep. Staten dd. 11 Augustus 1910, n°. 68, is goedgekeurd;

dat van het besluit van Gedep. Staten bovengemelde Directeuren der Naamlooze Vennootschap, „Bredasche Bouwgrondmaatschappij”

bij Ons in hooger beroep zijn gekomen, aanvoerende, dat de perceelen kad. bekend Sectie H. n°. 1170 en 1065 tijdens het Raadsbesluit dd. 14 Mei 1910 ten name stonden en ook thans het eigendom zijn van de Bredasche Bouwgrondmaatschappij; dat dit Raadsbesluit is goedgekeurd bij besluit van Gedep. Staten van Noordbrabant dd. 11 Aug. 1910, terwijl verzoekers niet tijdig genoeg kennis gekregen hebben van den administratieven gang van zaken, daardoor buiten hun wil verzuimd hebben bij Gedep. Staten hunne bezwaren tegen dit raadsbesluit in te dienen; dat zij zich thans echter met hun ernstige bezwaren wenden tot de Kroon en de vernietiging van dit Raadsbesluit wegens strijd met de wet verzoeken; dat art. 27 der Woningwet den Gemeenteraad de bevoegdheid geeft tot een bouwverbod „in het belang van stelselmatige bebouwing. . . op grond, welke ingevolge een voorafgaand Raadsbesluit in de naaste toekomst voor den aanleg van eene straat, eene gracht of een plein bestemd is”; dat nu wel de Gemeenteraad van Ginneken bij besluit van 12 Maart 1910 (van welk Raadsbesluit verzoekers voor zooveel noodig de vernietiging vragen) grond heeft bestemd voor den aanleg van straten en een of meer pleinen, maar dat hier nog van een *stelselmatige* bebouwing, noch van een plan voor de naaste toekomst sprake kan zijn; dat op het zoogenaamde bouwplan voor de *naaste toekomst* (sic) door den Raad van Ginneken een nieuwe weg gesteld is, loopende vanaf de hoofdstraat van Ginneken door de ten Westen daarvan gelegen bouwlanden tot aan de rivier „de Mark” en vandaar vorksgewijze doorgaande naar de door de verzoekende vennootschap aangelegde Baronielaan; dat door dezen willekeurigen aanleg de bouwterreinen van genoemde Maatschappij, gelegen aan de Oostzijde van de Baronielaan, op twee punten op hoogst onvoordeelige wijze doorsneden worden; dat men blijkbaar geen oogenblik gedacht heeft aan het enorme verlies, daardoor der Maatschappij voornoemd toegebracht; dat de overdreven eisch tot verbinding van de Baronielaan met den voormelden nieuwen weg op twee plaatsen, door geen enkel verkeersbelang gewettigd wordt; wat duidelijk blijkt, wanneer men nagaat, dat in de nabijheid der beide nieuwe wegen reeds een bestaande hoofdweg, parallel hieraan loopend, de Baronielaan met het Marktplein van Ginneken verbindt, en er bij uitvoering van het plan der gemeente Ginneken dus over den luttelen afstand van 300 M. langs de Baronielaan gemeten, drie hoofdverbindingswegen met dien laan door de gemeente Ginneken worden

geëischt, waarvan één dubbele weg, elk gedeelte van zestien Meter breedte loopende langs een weiland, toebehoorende aan den wethouder MAASSEN:

dat de terreinen der Bredasche Bouwgrondmaatschappij met ontzagelijke kosten voor het ophoogen der gronden en het aanbrengen van alle benoodigde werken voor bestratingen, rioleering, gas- en waterleidingen, enz. enz. der wegen, tot bouwterreinen gecreëerd zijn en de perceelen, waarop eventueel bouwbeslag zoude rusten, eene oppervlakte beslaan van ongeveer 2150 M².; dat deze courante terreinen, onmiddellijk verkoopbaar, eene waarde vertegenwoordigen van minstens f 13,000; welk bedrag de Maatschappij voormeld niet kan realiseeren en gehouden zal zijn dit groote offer te brengen tot in de „naaste toekomst” eene eventuele beschikking over die gronden zal noodig blijken; dat men die „naaste toekomst” echter gevoelig kan beschouwen als een termijn „ten eeuwigen dage”; dat toch de gemeente Ginneken aan de zijde van de Baronielaan volstrekt geen behoefte heeft aan uitbreidingssterrein, vermits enorme terreinen nog aanwezig zijn aan de andere zijde der gemeente, alle welke terreinen hoog en watervrij gelegen, een ruim veld voor gemeentebuitbreiding aanbieden; terwijl de gronden, waardoor de thans aangegeven weg naar de Baronielaan is getraceerd, zoo laag gelegen zijn, dat zij bij hoogen waterstand onderloopen en daardoor eene groote ophooging noodig maken met een kostbare overbrugging van de Mark en men voor de verwezenlijking van het plan aan de hoofdstraat van Ginneken ettelijke huizen zal moeten onteigenen; dat het dáár, waar de gemeente Ginneken slechts accres van 1300 bewoners gedurende de laatste 8 jaren kan aanwijzen (tegen 6022 inwoners in 1901 bedroeg het getal op het eind van 1909 7384), het wel geen betoog zal behoeven, dat de tijd niet is te voorzien, dat de gemeente aan een dergelijken weg tot uitbreiding behoefte zal gaan gevoelen; dat toch de nieuw aangegeven weg eene lengte zou bekomen van 800 M. en hieraan dus minstens een 250 stuks huizen zouden moeten verrijzen, terwijl men niet weet, wanneer het tijdstip zal komen, dat men met dien bouw tot aan de Baronielaan zal genaderd zijn; dat het vrijwel ondenkbaar is, dat de gemeente Ginneken ooit zelf tot den aanleg van den geprojecteerden weg zou kunnen overgaan; dat toch de terreinen, waarop de weg tot stand moet komen, alle behooren aan particulieren, welke hiervoor groote sommen eischen; dat de aanleg van den weg, ophooging, overbrugging van de Mark,

bestrating en watervoorziening met verlichting en de onteigening der gronden tonnen gouds zoude kosten, en de gemeente Ginneken voor een schuldenlast zoude komen te staan, welke het denkbeeld van aanleg van gemeentewege totaal uitsluit; dat voor particuliere onderneming dezelfde bezwaren in den weg staan en het plan wegens de groote kosten en de bescheiden opbrengst der bouwgronden in eene gemeente als Ginneken niet uitvoerbaar is; noch dargelaten, dat het groote aantal grondeigenaren een groot beletsel is om tot resultaat te komen, als hebbende elk zijne bijzondere belangen; dat verzoekers met het bovenstaande meenen duidelijk te hebben gemaakt, dat hier van een „stelselmatige bebouwing in de naaste toekomst” geen sprake kan zijn en dus art. 27 der Woningwet is geschonden; dat zij hier nog bij willen voegen, dat nl. het plan van den aanleg van wegen en bouwterreinen van de verzoekende vennootschap door de gemeente Ginneken vroeger is goedgekeurd en de vennootschap op dien grondslag is doorgestaan en haar bouwplannen en finantieele berekeningen heeft gebaseerd; dat reeds eenmaal de Kroon heeft beslist, dat van onteigening ingevolge art. 77, 4^e lid der Onteigeningswet geen sprake kan zijn zonder uitbreidingsplan of bouwplan; dat het verband van *het tweede lid* van art. 27 der Woningwet met *het eerste lid* van genoemd artikel en het verband van art. 27 met art. 28 er op wijst, dat ook het leggen van een bouwverbod aan strenge eischen moet worden getoetst, hetgeen dadelijk blijkt, indien men er op let, dat in het door verzoekers aangevallen raadsbesluit ook getroffen worden gronden, waaromtrent het verbod meer dan $\frac{1}{3}$ gedeelte betreft; gronden dus waaromtrent gemotiveerd wordt, waarom men niet tot onteigening overgaat, waaruit dus blijkt, dat zoo men wel onteigende een onteigening aanwezig zou zijn die door de Kroon wordt gewraakt; dat er onder de gemeente Ginneken tusschen de hoofdstraat van Ginneken en de Baronielaan ligt een complex gronden van pl.m. 20 H.A.; terwijl de nieuw aan te leggen weg met eventuele bebouwing slechts $\frac{1}{4}$ gedeelte hiervan zou beslaan en daardoor $\frac{3}{4}$ gedeelte van dit terrein geheel geïsoleerd blijven en dus verzuimd werd het daarvoor nooddige plan van uitleg vast te stellen; dat verzoekers ten slotte er nog op wijzen, dat van de perceelen n°. 1170 en 1065 toch nog geen uitweg voor de gemeente Ginneken zou bestaan op de Baronielaan, daar deze laan het eigendom is van een particulier;

Overwegende, wat betreft deze aangevoerde bezwaren;

dat appellanten er geenszins in geslaagd zijn aannemelijk te maken, dat voormeld bouwverbod niet zoude zijn in het belang van stelselmatige bebouwing, terwijl intengende verwacht mag worden, dat tengevolge van het bestreden besluit hierin eene gunstige verandering zal komen;

Overwegende, dat naar aanleiding van de bewering van appellanten, dat deze wegen in de naaste toekomst niet tot stand zullen komen, moet worden opgemerkt, dat — daargelaten de vraag of eene spoedige totstandkoming der wegen niet waarschijnlijk is — aan den Raad geheel de beslissing is overgelaten, wat hij onder „naaste toekomst” wil verstaan;

dat toch het raadsbesluit waarbij de grond, welke in de naaste toekomst voor den aanleg van eene straat, eene gracht of een plein bestemd is, wordt aangewezen, welk raadsbesluit ingevolge art. 27 der Woningwet aan dat hetwelk het bouwverbod vaststelt moet vooraf gaan, niet aan de goedkeuring van Gedep. Staten is onderworpen;

dat bovendien in de Memorie van Antwoord bij de behandeling van voormelde wet aan de 2e Kamer der Staten-Generaal gegeven, gezegd werd, dat, hoewel de uitdrukking „in de naaste toekomst” zeer vaag is, echter door hier een bepaalden termijn te noemen, de Raad te veel zoude worden gebonden, waaruit ten overvloede blijkt, dat de wetgever bedoeld heeft, den Raad vrijheid te laten bij de beoordeeling van hetgeen onder naaste toekomst is te verstaan;

Overwegende, dat ten slotte ten aanzien van het beroep van appellanten op de geldelijke benadeeling, die voor hen te duchten is, niet uit het oog moet worden verloren, dat, hoewel door het bouwverbod een gedeelte van de bewaste perceelen n°. 1170 en 1065 niet meer als bouwterrein in aanmerking zal komen, hieruit geenszins volgt, dat deze perceelen in hun geheel in verkoopswaarde zullen dalen, daar toch bij de exploitatie van een eenigzins uitgestrekt bouwterrein steeds met den aanleg van straten moet worden rekening gehouden, en dat bovendien, al ware eenig nadeel het gevolg van het bouwverbod, dit op zich zelf geen reden zoude zijn, zoodanig bouwverbod als onrechtmatig te beschouwen, daar de Woningwet met eventueele schade voor den eigenaar geen rekening houdt, behalve in het geval, bedoeld in art. 27, 2, welk geval hier niet aanwezig is;

dat mitsdien Gedep. Staten terecht hunne goedkeuring aan voormeld raadsbesluit hebben verleend;

Gezien de Woningwet:

Hebben goedgevonden en verstaan:
het ingesteld beroep te verklaren ongegrond.
Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

11 Mei 1911. BESLUIT, tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten.
S. 125.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 April 1911, n°. 225, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 10 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Overwegende dat het wenschelijk is het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 23 April 1910 (*Staatsblad* n°. 122), te herzien;

Den Raad van State gehoord (advies van 25 April 1911, n°. 20);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 Mei 1911, n°. 214, afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onder intrekking van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 159), zooals het thans luidt, vast te stellen de navolgende regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten:

§ 1. Algemeene bepaling.

Art. 1. Het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten wordt onder Onzen Minister van Waterstaat uitgeoefend door een Raad van Toezicht; het dagelijksch toezicht door ambtenaren onder den Raad.

§ 2. Van de samenstelling van den Raad van Toezicht.

2. De Raad van Toezicht bestaat uit niet minder dan drie en niet meer dan zeven leden en een secretaris.

Bovendien wordt uit de aan den Raad toegevoegde ambtenaren een plaatsvervangend secretaris aangewezen, ten aanzien van wien van toepassing is hetgeen bij artikel 13, artikel 14, artikel 15 en artikel 16 omtrent den secretaris is bepaald.

De leden, de secretaris en de plaatsvervangend secretaris worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

Een der leden, daartoe door Ons aan te wijzen, is voorzitter.

3. Niemand is tot lid van den Raad be-

noembaar. dan die Nederlander is, niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over zijne goederen heeft verloren noch van de verkiesbaarheid ontzet is, en den ouderdom van dertig jaren heeft vervuld.

4. Bloedverwantschap of zwagerschap in den eersten of tweeden graad mag niet bestaan tusschen de leden onderling.

5. De leden van den Raad mogen geen andere bedieningen gelijktijdig waarnemen dan met Onze toestemming.

6. Alvorens hun ambt te aanvaarden wordt door de leden in handen van Onzen Minister van Waterstaat de volgende eed of belofte afgelegd :

„Ik zweer (beloof), dat ik al de plichten, „die de wetten tot regeling van den dienst „en het gebruik der spoorwegen en de krach- „tens die wetten vastgestelde algemeene maat- „regelen van bestuur aan mijn ambt verbinden, „eerlijk en vlijtig zal vervullen.

„Zoo waarlijk helpe mij God almachtig ! „(Dat belooft ik).”

Zij worden hiertoe niet toegelaten dan na den in artikel 87 der Grondwet bedoelden eed (verklaring of belofte) van zuivering te hebben afgelegd.

7. De leden hebben hunne standplaats te 's-Gravenhage.

8. Zij behoeven, om zich buiten de uitoefening hunner betrekking langer dan drie dagen van hunne standplaats te verwijderen, de toestemming van Onzen Minister van Waterstaat.

9. De Raad mag geen besluit nemen, zoo niet de helft, of is hun getal oneven, de grootste helft zijner leden tegenwoordig is.

Indien de stemmen staken, beslist de stem van den voorzitter.

10. De voorzitter brengt de stukken, welke daartoe door hem of door een der andere leden worden aangewezen, in de eerstvolgende vergadering.

11. Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den voorzitter wordt hij vervangen door het oudste lid in diensttijd.

12. De Raad stelt een reglement van orde voor zijne werkzaamheden vast.

Dat reglement behoeft de goedkeuring van Onzen Minister van Waterstaat.

13. Niemand is tot secretaris van den Raad benoembaar, dan die Nederlander is, niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over zijne goederen heeft verloren noch van de verkiesbaarheid ontzet is, en den ouderdom van vijf en twintig jaren heeft vervuld.

14. De secretaris mag den leden niet in den eersten of tweeden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaan.

Artikel 5 is op hem van toepassing.

15. Door den secretaris worden, alvorens zijne betrekking te aanvaarden, in de vergadering van den Raad, in handen van den voorzitter dezelfde eeden of beloften afgelegd, als in artikel 6 zijn voorgeschreven.

16. De secretaris heeft zijne standplaats te 's-Gravenhage en behoeft, om zich daarbuiten te begeven, verlof van den Raad, in spoedeisende gevallen van den voorzitter.

17. Hij heeft in de vergadering van den Raad eene raadgevende stem.

18. Bij ontstentenis van den secretaris wordt deze vervangen door den plaatsvervangend secretaris, bedoeld in artikel 2, ten aanzien van wien alsdan artikel 17 van toepassing is, of bij ontstentenis ook van dezen, door het jongste lid in diensttijd, geen voorzitter zijnde.

§ 3. Van de bevoegdheid van den Raad van Toezicht.

19. De Raad ziet toe op :
de naleving van de wetten tot regeling van den dienst en het gebruik der spoorwegen en van de krachtens die wetten vastgestelde algemeene maatregelen van bestuur, dienstreglementen, tarieven en door Ons of Onzen Minister van Waterstaat goedgekeurde of voorgeschreven regelingen ;

de naleving van de voorwaarden, waarop de vergunning tot uitoefening van den dienst is verleend ;

de uitoefening van den dienst zelve.

20. De Raad wordt door Onzen Minister van Waterstaat gehoord, en dient hem van bericht en raad omtrent alles wat den dienst en het gebruik der spoorwegen aangaat, en waaromtrent de beslissing aan Ons of aan dien Minister is opgedragen, en in het algemeen omtrent alle spoorwegzaken, welke naar het oordeel van dien Minister daarvoor in aanmerking komen.

21. De Raad beschikt ten aanzien van de geschillen tusschen de bestuurders der spoorwegdiensten en de in artikel 1 bedoelde ambtenaren gerezen, welke eene onmiddellijke beslissing eischen en waaromtrent de beslissing niet bij de wet aan Ons of aan Onzen Minister van Waterstaat is opgedragen.

Hij geeft van elke beschikking onmiddellijk kennis aan genoemden Minister ; deze is bevoegd de beschikking te schorsen of te vernietigen en doet, ingeval van vernietiging, uitspraak.

22. De Raad is verplicht de bevelen van Onzen Minister van Waterstaat stipt na te leven.

23. De Raad is bevoegd aan Onzen Minister van Waterstaat de voorstellen te doen, welke hij in het belang van eene behoorlijke uitoefening der spoorwegdiensten noodig acht.

24. Op de tijden, door den Raad te bepalen, zullen de spoorwegen en de daartoe behoorende werken, gebouwen en werkplaatsen en de voor den spoorwegdienst bestemde voertuigen opgenomen worden. Deze opnemingen worden verricht door een of meer leden van den Raad of door een of meer in § 4 van dit besluit genoemde ambtenaren, die door den Raad daartoe worden aangewezen.

Wanneer hun dit door Onzen Minister van Waterstaat wordt opgedragen, doen de leden van den Raad afzonderlijk of te zamen plaatselijke opnemingen van de hun daarbij aan te wijzen spoorwegen met bijbehooren.

Wanneer een ongeval plaats vindt, of zich bijzondere omstandigheden voordoen, zijn zij bevoegd afzonderlijk of te zamen een plaatselijk onderzoek in te stellen.

25. Van de schriftelijke kennisgevingen, die de Raad of zijne leden en de ambtenaren met het dagelijksch toezicht belast, krachtens artikel 13 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), aan de bestuurders der spoorwegdiensten doen, wordt door den Raad onmiddellijk mededeeling gedaan aan Onzen Minister van Waterstaat.

26. Met uitzondering van de gevallen, bedoeld in het vierde lid van artikel 13 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), geeft de Raad zonder toestemming van Onzen Minister van Waterstaat geene bevelen aan de bestuurders der spoorwegdiensten, waaruit kosten voor den Staat zouden kunnen voortvloeien.

27. De Raad zorgt, zooveel van hem afhangt, dat, zoo noodig, proces-verbaal worde opgemaakt tegen de bestuurders der spoorwegdiensten, de beampten en bedienden der spoorwegen of tegen andere personen, wegens overtreding der wetten en algemeene maatregelen van bestuur betrekkelijk de spoorwegen.

Hij zorgt, zooveel van hem afhangt, dat gevolg aan de processen-verbaal wordt gegeven.

28. De Raad is bevoegd de hoofdingenieurs-directeuren van den Rijkswaterstaat in de onderscheidene directiën omtrent den toestand van de spoorwegen en de daartoe behoorende werken, en gebouwen te hooren.

29. De Raad is bevoegd in briefwisseling te treden met de Commissarissen der Koningin in de provinciën, met de Gedeputeerde Staten

en de gemeentebesturen, ten einde inlichtingen te vragen.

30. De Raad is bevoegd in briefwisseling te treden met de ambtenaren van het Openbaar Ministerie over de aangelegenheden, die tot zijn werkkring behooren.

31. Vóór den 1sten Mei van elk jaar doet de Raad een omstandig verslag aan Onzen Minister van Waterstaat omtrent den toestand van de spoorwegen en de daartoe behoorende werken en gebouwen en omtrent de uitoefening der spoorwegdiensten in hun ganschen omvang, alsmede omtrent het uitgeoefende toezicht in het afgelopen jaar.

Het verslag wordt ingericht in den vorm, door Onzen Minister van Waterstaat te bepalen.

Onze voornoemde Minister legt dit verslag aan Ons over en bericht Ons omtrent den inhoud.

32. Statistieke opgaven betrekkelijk de spoorwegdiensten worden jaarlijks door den Raad aan Onzen Minister van Waterstaat gezonden.

§ 4. *Van de ambtenaren en bedienden, aan den Raad van Toezicht toegevoegd, en van de ambtenaren, belast met het dagelijksch toezicht.*

33. Onder den Raad kunnen worden aangesteld rijksingenieurs voor de spoorwegen, adjunct-ingenieurs en technische ambtenaren, inspecteurs in algemeenen dienst, en opzichters in algemeenen dienst.

Zij worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

In bijzondere gevallen kan door Ons aan de rijksingenieurs voor de spoorwegen de rang van rijkshoofdingenieur voor de spoorwegen worden toegekend.

De rijksingenieurs zijn belast met het onderzoeken van ontwerpen tot wijziging, verbetering en uitbreiding der spoorwegwerken, het opmaken van ontwerpen van spoorwegwerken, voor zooveel daartoe bijzondere aanleiding bestaat, en met het beproeven der groote spoorwegbruggen.

34. Voor de rijksingenieurs voor de spoorwegen en de inspecteurs in algemeenen dienst worden door den Raad instructiën vastgesteld.

Deze instructiën behoeven de goedkeuring van Onzen Minister van Waterstaat.

35. Van de onder den Raad aan te stellen administratieve ambtenaren geschieden in den rang van adjunct-commies of in hooger rang benoeming, schorsing en ontslag door Ons, en overigens door Onzen Minister van Waterstaat, die eveneens de bedienden van den Raad benoemt, schorst en ontslaat.

36. Met het dagelijksch toezicht op het rollend materieel en op de tot de spoorwegen behorende elektrische inrichtingen, dienende tot beweegkracht op- en tot de beveiliging van de spoorwegen, zijn belast ingenieurs onderscheidenlijk voor het stoomwezen en voor de elektrische inrichtingen der spoorwegdiensten.

Ten aanzien van de spoorwegen, bedoeld in artikel 2 der wet van 2 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118), en van de spoorwegen, bedoeld in art. 1 dier wet, waarop door Onzen Minister van Waterstaat het Vereenvoudigd Locaal spoorwegreglement 1902 van toepassing verklaard, zal dit toezicht ook kunnen worden opgedragen aan de ambtenaren, bedoeld in artikel 37, eerste lid.

37. Met het dagelijksch toezicht op de uitoefening der spoorwegdiensten in hun geheel omvang, op het onderhoud van de spoorwegen en van wat daartoe behoort, alsmede op de uitvoering van werken op in exploitatie zijnde spoorwegen, zijn belast district-inspecteurs der spoorwegdiensten.

Met het dagelijksch toezicht op de naleving van de bepalingen betreffende de dienst- en rusttijden, alsmede van de reglementen, waarin de dienstvoorwaarden voor de beambten en bedienden der spoorwegdiensten zijn neergelegd, zijn mede belast inspecteurs in algemeen dienst.

Het gedeelte van het dagelijksch toezicht, waarmede de rijksingenieurs voor de spoorwegen mede zijn belast, wordt bij hunne instructie omschreven.

38. Met het dagelijksch toezicht op de middelen, om de eerste hulp aan gekwetsten te verleenen en hen te vervoeren, zijn belast geneeskundige inspecteurs der spoorwegdiensten.

39. De ambtenaren, bedoeld in de artikelen 36, 37, eerste lid, en 38, worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

In bijzondere gevallen kan door Ons aan de in artikel 36, eerste lid, bedoelde ingenieurs de rang van hoofdingenieur worden toegekend.

40. Op de ambtenaren, bedoeld in de artikelen 34, 36 en 37, eerste lid, is van toepassing, hetgeen bij artikel 5 ten aanzien van de leden van den Raad en bij de artikelen 13 en 15 ten aanzien van den secretaris is bepaald.

Op de ambtenaren, bedoeld in artikel 38, is van toepassing hetgeen bij artikel 15 ten aanzien van den secretaris is bepaald.

41. De Raad kan aan de ambtenaren, met het dagelijksch toezicht belast, de behandeling

opdragen van alle zaken, welke daarmede verband houden.

42. De wijze, waarop het dagelijksch toezicht zal zijn uit te oefenen, wordt geregeld bij instructiën, door den Raad van Toezicht onder goedkeuring van Onzen Minister van Waterstaat vast te stellen.

De spoorwegen, waarop de ambtenaren, bedoeld in artikel 36, eerste lid, dagelijksch toezicht uitoefenen, de districten, binnen welke de ambtenaren, bedoeld in de artikelen 37, eerste lid, en 38, dit toezicht uitoefenen, en hunne standplaatsen worden door den Raad van Toezicht onder goedkeuring van Onzen voornoemden Minister bepaald.

§ 5. Overgangsbepalingen.

43. De adjunct-secretaris van den Raad van Toezicht wordt geacht met het in werking treden van dit besluit benoemd te zijn tot plaatsvervangend secretaris.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 11den Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 30 Mei 1911.)

12 Mei 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 18 December 1874 (*Staatsblad* n°. 212), zooals dit besluit het laatst gewijzigd is bij Koninklijk besluit van 18 Augustus 1903 (*Staatsblad* n°. 256), houdende voorschriften omtrent de onderwerpen, aangewezen bij artikel 78 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) tot vaststelling van een tarief van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt. S. 126.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 29sten Maart 1911, Afdeling 2A/4, n°. 593;

Overwegende, dat het Koninklijk besluit van 18 December 1874 (*Staatsblad* n°. 212), het laatst gewijzigd bij Koninklijk besluit van 18 Augustus 1903 (*Staatsblad* n°. 256), houdende voorschriften omtrent de onderwerpen, aangewezen bij artikel 78 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) tot vaststelling van een tarief van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt, wijziging behoort te ondergaan;

Den Raad van State gehoord (advies van den 25sten April 1911, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Justitie van den 9den Mei 1911, 2de Afdeling A/4, n°. 555;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Art. 1. De artikelen 10, 12, 13, 14 en 30 van het voormeld Koninklijk besluit van 18 December 1874 (*Staatsblad* n°. 212) vervallen.

2. In het eerste lid van artikel 43 vervallen de woorden : „de griffiers en”.

3. Artikel 54 wordt gelezen: „Door de ambtenaren van het openbaar ministerie wordt een register van aan de deurwaarders opgedragen exploiten of andere geregelijke verordeningen gehouden.

„De in te dienen declaratiën worden met het register vergeleken.”

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 12den Mei 1911.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 24 Mei 1911.)

12 Mei 1911. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement n^o. I, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 308). S. 127.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 29sten Maart 1911, Afdeling 2A/4, n°. 593;

Overwegende, dat het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde Reglement I, betreffende de wijze van Eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken, zooals dit Reglement laatstelijk gewijzigd is bij het Koninklijk besluit van 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 308), wijziging behoort te ondergaan;

Den Raad van State gehoord (advies van den 25sten April 1911, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Justitie van den 9den Mei 1911, 2de Afdeling A/4, n°. 555;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Art. 1. Artikel 63 van voormeld Reglement I wordt vervangen door hetgeen volgt:

Artikel 63. De Regterlijke ambtenaren, bij een geregt kunnen de processtukken, ter griffie berustende, te hunnen huize ontvangen tegen requ.

Onverminderd het elders bepaalde mogen de minuten, registers en stukken, aan het geregt behoorende, alsmede de stukken van overtuiging niet van de griffie worden verplaatst dan ter inzage van den regter, die, buiten de griffie, als zoodanig optreedt.

Artikel 63a. Processtukken en, buiten de gevallen bij de wet bepaald, bevelschriften en in raadkamer genomen beschikkingen in strafzaken worden verzonden in minuut.

Op deze bepaling kunnen uitzonderingen worden toegelaten door Onzen Minister van Justitie.

Onder processtukken worden niet verstaan de vonnissen en arresten in de openbare terechtzitting geweest, de processen-verbaal van het voorgevallene op de terechtzitting en de aantekeningen of verklaringen, die in krachtens de wet te houden openbare registers worden ingeschreven.

Artikel 63b. De arresten of vonnissen, in strafzaken geweest, worden binnen het Rijk op de minuut beteekend.

Beschikkingen in raadkamer genomen, bevelen tot voorloopige aanhouding, gevangenhouding, gevangenneming en medebrenging, worden op de minuut ten uitvoer gelegd en beteekend, indien de beteekening of tenuitvoerlegging geschiedt binnen het Rijk.

De minuten worden afgegeven aan de ambten met de uitvoering belast.

Op deze bepalingen kunnen uitzonderingen worden toegelaten door Onzen Minister van Justitie.

Artikel 63c. Behalve ten behoeve van de beteekening kunnen in het algemeen de ambtenaren van het openbaar ministerie de minuten van alle uitspraken, in strafzaken geweest, te hunnen parkette ontvangen. Indien het parket gevestigd is buiten de gemeente, waar het geregt zijnen zetel heeft, geschiedt de verzending van uitspraken in minuut niet dan per te adviseeren dienstbrief of op eene andere veilige wijze.

2. Artikel 84 van voormeld Reglement vervalt.

3. Dit besluit treedt in werking op den

tweeden dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 12den Mei 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.)

E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg. 24 Mei 1911.*)

12 Mei 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat noch aan art. 200 Gemeentewet noch aan eenige andere wetsbepaling een gemeentebestuur het recht ontleent om van de Kroon eene beslissing te vragen ten aanzien van een besluit van Gedep. Staten, waarbij wel is waar bedenkingen zijn geopperd tegen zeker raadsbesluit, maar een goedkeuring daaraan nog niet is onthouden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Brunssum* tegen een besluit van Gedep. Staten van Limburg dd. 17 Febr. 1911, 1^e afd. 1^a 759/2 C., betreffende zijn besluit van 29 November 1910 tot verkoop van gemeentegrond;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 April 1911, n°. 77;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Mei 1911, n°. 2006, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat bij voormeld besluit de Raad besloten heeft onderhands in eigendom over te dragen ongeveer 80 H. A. moeras en heidegrond aan J. KEYZER-ANDRÉ te *Maastricht*, J. BECKERS te *Jabeek*, L. JAQUEMIN te *Jupille*, J. VAN GROENENDAEL te *Breda* en MR. DR. H. VAN GROENENDAEL te *Zwolle* voor den koopprijs van f 0,60 per kleine roede of f 288. per H. A. onder de volgende voorwaarden:

dat alle kosten op dezen koop, verkoop en levering vallende, zijn ten laste der koopers; dat de koopprijs voldaan moet worden bij het passeeren der koopakte in Nederlandsch geld, of dat de koopers hoogstens $\frac{2}{3}$ gedeelte van het uit te betalen bedrag, tegen eene rente van 4 % 's jaars met onderpandstelling van onroerende goederen, ten hypotheekkantore kunnen laten inschrijven; dat de kosten van metingen, behoorlijke afpalingen en onderhoud der beken en waterwerken, komen ten laste

der koopers; dat de koopers zich het recht hebben voorbehouden om dwars over den strook grond breed 12 M., ter zijde van den Rimbürgerweg over de perceelen sectie B. n°. 1023 en 1241, tusschen de eigendommen van den Staat der Nederlanden en het hierbij verkochte terrein over een lengte van circa 300 M. vanaf den Rimbürgerweg, eene eventueele spoorwegverbinding aan te brengen met den mijnspoorweg der 3e Staatsmijn;

dat Gedep. Staten van Limburg, aan wie dit raadsbesluit ter goedkeuring werd opgezonden, na den Hoofdingenieur van den Provinciaal Waterstaat te hebben geraadpleegd, Burgemeester en Wethouders van *Brunssum* bij schrijven van 17 Febr. 1911, 1^e afd. 1^a 759/2 C., bericht hebben, dat zij vooralsnog niet geneegen waren hunne goedkeuring te verleen aan voormeld raadsbesluit, waar zij niet overtuigd waren, dat de bedongen koopprijs evenredig is aan de waarde, welke bedoelde gronden, in verband met eene in het vooruitzicht gestelde ontginning van bruinkool in eene wellicht niet ver verwijderde toekomst kunnen vertegenwoordigen; dat zij hun uit dien hoofde in het welbegrepen belang der gemeente aanbevelen om den Raad in overweging te geven, op zijn besluit tot vorenbedoelden verkoop terug te komen; dat de Raad hiertoe des te eerder zou kunnen besluiten, nu de gemeente enkele maanden geleden overgegaan is tot verkoop van gemeentegronden aan de Directie der Staatsmijnen, waarvan de opbrengst ten bedrage van f 20400 eventueel kan aangewend worden tot bestrijding van buitengewone uitgaven;

dat Burg. en Weth. der gemeente *Brunssum* zich daarop tot Ons hebben gewend, met verzoek, om voorziening van de beslissing van Gedep. Staten van Limburg, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van den Raad dd. 29 Nov. 1910 tot onderhandschen verkoop van gemeentegrond;

Overwegende: dat art. 200 der Gemeentewet, ingeval Gedep. Staten het besluit van een gemeentebestuur weigeren goed te keuren, aan dit bestuur de bevoegdheid toekent binnen dertig dagen, te rekenen van de dagteekening der beslissing van Gedep. Staten, bij Ons voorziening te vragen;

dat echter een gemeentebestuur noch aan dit voorschrift, noch aan eenige andere bepaling der wet de bevoegdheid ontleent om van Ons eene beslissing te vragen, zoolang Gedep. Staten nog geen uitspraak hebben gedaan;

dat Gedep. Staten van Limburg nu wel bij schrijven dd. 17 Febr. 1911, 1^e afd. 1^a 759/2 C.,

bedenkingen hebben geopperd tegen het raadsbesluit van 29 Nov. 1910, waarbij ze klaarblijkelijk beoogden den Raad te bewegen dit alsnog in hun geest te wijzigen, doch geenszins een besluit hebben genomen tot onthouding van goedkeuring aan het door den Raad genomen besluit tot onderhandschen verkoop van gemeentegrond;

dat derhalve het ingesteld beroep is praematuur;

Gezien de Gemeentewet.

Hebben goedgevonden en verstaan:

den Raad der gemeente Brunssum niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz.; (W. v. d. B. A.)

18 Mei 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat:

art. 204 der Gemeentewet wel voorschrijft, dat de begrooting der inkomsten alle ontvangsten der gemeente, van welken aard ook, vermeldt, doch dat deze bepaling niet mede brengt, dat op de begrooting ook inkomsten die niet te verwachten zijn, of ontvangsten waarop niet te rekenen valt, kunnen worden aangebracht;

dat, waar derhalve Gedep. Staten op goede gronden hebben aangenomen, dat in het onderhavige geval zich geen bijzondere omstandigheden voordoen, die eene bijdrage van het Rijk in de gemeentehuishouding zouden kunnen doen verwachten, en mitsdien tusschen de plaatselijke inkomsten en uitgaven geen evenwicht zou bestaan, Gedep. Staten terecht hunne goedkeuring aan de gemeentebegrooting onthouden hebben.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Schelluinen*, tegen besluit van Gedep. Staten van *Zuid-Holland*, dd. 21 Jan. (2 Febr. 1911, B. n°. 681 (3^e afd.) G.S. n°. 81), waarbij zij hunne goedkeuring hebben onthouden aan de begrooting der gemeente *Schelluinen* voor het dienstjaar 1911;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 26 April 1911, n°. 76;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Mei 1911, n°. 2010, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat Gedep. Staten hunne goedkeuring hebben onthouden op grond van de navolgende overwegingen: dat op de be-

grooting voor 1911 onder n°. 18 een ontvangpost van f 700, voorkomt wegens bijdrage van het Rijk in de gemeentehuishouding; dat hiertegen vooreerst dit bezwaar bestaat, dat het Rijk geen subsidie in de kosten der gemeentehuishouding verleent, dan wanneer de provincie tenminste evenveel verleent, en dat een provinciaal subsidie niet geraamd is; dat verder dergelijke subsidiën op dit oogenblik slechts door hoogst enkele gemeenten des Rijks genoten worden, terwijl het bekend is, dat de Regeering slechts in zeer buitengewone omstandigheden bereid wordt bevonden, dezen steun ook aan andere gemeenten te verleenen, en de Staten der provincie Zuid-Holland van hun geringe gezindheid om tot dergelijke subsidieering over te gaan duidelijk hebben doen blijken;

dat nu niet kon worden aangetoond, dat buitengewone omstandigheden hier inderdaad aanwezig zijn; dat toch te *Schelluinen* naast 40 opercenten op de grondbelasting voor de gebouwde eigendommen, 10 op die voor de ongebouwde eigendommen en 50 op de personeele belasting, voor 1910 kon worden volstaan met een hoofdelijken omslag van 3½%, terwijl de raming dezer belasting op de begrooting 1911, gelijk is aan die van het vorig jaar; dat nu zoowel dit bedrag der opercenten op de personeele belasting als dit percentage van den hoofdelijken omslag in verscheidene plattelands gemeenten der provincie overtroffen wordt, zoodat althans laatstgenoemde belasting aanmerkelijk zou worden verhoogd voordat er van subsidieering sprake zou kunnen zijn; dat intusschen van den gemeenteraad niet verlangd kan worden, dat hij het volle tekort van f 700, door verhooging van den hoofdelijken omslag dekt aangezien deze belasting dan ongeveer verdriedubbeld zou moeten worden, terwijl ook verhooging van de opercenten op de personeele belasting in verband met den beperkenden regel van art. 247 der Gemeentewet slechts een geringe bate zou afwerpen; dat echter in dit geval een binnen enkele jaren af te lossen leening het aangewezen middel is om in het tekort voor zoover dat niet door een redelijke belastingverhooging kan worden gedekt, te voorzien, aangezien dit tekort voor verreweg het grootste gedeelte het gevolg is van een nadeelig saldo van den dienst 1909 ad f 619,06½, zoodat niet gezegd kan worden, dat de inkomsten der gemeente blijvend ontoereikend zijn om de uitgaven te dekken; dat dit middel in dezen te onbedenklijker is, omdat de gemeente *Schelluinen* op dit oogenblik geen enkele lee-

ning tot haar last heeft; dat hierbij nog komt, dat er reden is om aan te nemen, dat bij eenigszins scherpere schatting van de belastbare inkomens de hoofdelijke omslag ook bij handhaving van het percentage van 1910 belangrijk meer zal kunnen opbrengen, zoodat zonder verzwaring van den nominalen druk zoowel een deel van het tekort reeds op 1911 door gewone middelen kan worden gedekt als de aflossing der aan te gane geldleening in enkele jaren zal kunnen afloopen;

dat van het besluit van Ged. Staten de Raad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat bij de herziening van de jaarwedden van Burg. en Secr. de uitgaven werden verhoogd met f 450, tegenover eene meerdere ontvangst van f 112.50 volgens art. 10 der Wet van 24 Mei 1897, *Staatsblad* n°. 156, zoodat ten laste der gemeente blijft f 337.50; dat deze verhooging de kleine en arme gemeente in financiële zorgen dompelde; dat de gemeentebelasting in 1910 is verhoogd en gebracht op 3½ % en niet verder is op te voeren in verband ook met misgewas in 1910; dat de meerdere uitgaven over 1910 eene opneming van tijdelijk kasgeld veroorzaakten ten bedrage van f 800, terwijl onder goedkeuring van Ged. Staten een bedrag van f 250, van den dienst 1909 op den dienst 1910 werd overgebracht;

Overwegende: dat art. 204 der Gemeentewet wel voorschrijft, dat de begrooting der inkomsten alle ontvangsten der gemeente, van welken aard ook, vermeldt, doch dat deze bepaling niet medebrengt, dat op de begrooting ook inkomsten die niet te verwachten zijn, of ontvangsten waarop niet te rekenen valt, kunnen worden aangebracht; dat Ged. Staten op goede gronden, waarmede wij Ons vereenigen, hebben aangenomen, dat in het onderhavige geval zich geen bijzondere omstandigheden voordoen, die eene bijdrage van het Rijk in de gemeentehuishouding zouden kunnen doen verwachten; dat mitsdien tusschen de plaatselijke inkomsten en uitgaven over 1911 voor de gemeente *Schelluinen* geen evenwicht zou bestaan en Gedep. Staten mitsdien terecht hunne goedkeuring aan de begrooting hebben onthouden;

Gezien de Gemcentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:
het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz.; (W. v. d. B. A.)

13 Mei 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad dor gemeente Wormer.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;
Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Wormer, de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 13 Mei 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

17 Mei 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Zwartsuis* van 29 April 1908, waarbij aan T. JONKMAN aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 128.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Februari 1911, n°. 1125, afdeeling Volksgezondheid en Armeezaken, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Zwartsuis* van 29 April 1908, waarbij aan T. JONKMAN aldaar vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein;

Overwegende, dat het aantal vergunningen voor den verkoop van sterken drank in het klein, berekend volgens den maatstaf van art. 4, 1ste lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235), op 29 April 1908 voor de gemeente *Zwartsuis* niet meer mocht bedragen dan 14;

dat op genoemden datum in die gemeente ook 14 vergunningen waren verleend;

dat volgens art. 8, 1ste lid, van de aangehaalde wet de vergunning wordt geweigerd, o. m. wanneer door het verleenen van de vergunning in strijd zoude worden gehandeld met de bepaling van artikel 4, 1ste lid, van die wet;

dat de aan T. JONKMAN verleende vergunning niet behoort tot de vergunningen, welke ingevolge artikel 55, 1ste lid, van de aangehaalde wet niet geweigerd zouden mogen worden;

dat mitsdien bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Zwaartsluis* is in strijd met die wet;

Gelet op artikel 153 van de Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 21 Maart 1911, n°. 14;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Mei 1911, n°. 3448, Afdeling Volksgezondheid en Armeezaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Zwaartsluis* van 29 April 1908 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 17den Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 2 Juni 1911).

18 Mei 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Idaarderadeel* van 8 Februari 1911, waarbij aan het bestuur der Afdeling „het Groene Kruis” te *Grouw* toestemming is verleend tot het aanleggen en houden eener loterij van banket op 21 Februari 1911, ten huize van de bakkers H. BOONSTRA, W. KLAREN, E. KERKHOF en A. ANDRINGA, allen te *Grouw*. S. 129.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Naar aanleiding van het rapport van Onzen Minister van Justitie van den 3den April 1911, 2de Afdeling A, n°. 578, betreffende de vernietiging van het Besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Idaarderadeel* van 8 Februari 1911, waarbij aan het Bestuur van de Afdeling „het Groene Kruis” te *Grouw* toestemming is verleend tot het aanleggen en houden eener loterij van banket op 21 Februari 1911 ten huize van de bakkers H. BOONSTRA, W. KLAREN, E. KERKHOF en A. ANDRINGA, allen te *Grouw*;

Overwegende, dat ongeveer de helft van de winst der voorgenomen loterij zou worden gestort in de kas der Afdeling „het Groene 1911.

Kruis”, te *Grouw*, en dat de andere helft der winst aan de bakkers voornoemd zou ten goede komen;

Overwegende, dat de bakkers voornoemd tot het Bestuur van de Afdeling „het Groene Kruis” te *Grouw* het verzoek hebben gericht toestemming tot het aanleggen en houden dezer voorgenomen loterij te vragen en dat het bestuur, aan dit verzoek gevolg gevend, wist dat deze bakkers uit de loterij geldelijk voordeel zouden trekken;

Overwegende, dat op grond hiervan moet worden aangenomen, dat het bestuur der Afdeling „het Groene Kruis”, te *Grouw* met de voorgenomen loterij niet alléén beoogde versterking der kas dier afdeling, doch tevens den bakkers voornoemd geldelijk voordeel te verschaffen;

Overwegende, dat art. 3 der Loterijwet 1905 aan Burgermeester en Wethouders eener gemeente alléén de bevoegdheid geeft toestemming tot het aanleggen en houden eener loterij te verleen, indien — behalve aan andere voorwaarden — óók aan deze wordt voldaan, dat de loterij uitsluitend strekt tot een liefdadig doel of ter bevordering van wetenschap, kunst of een ander algemeen belang;

Overwegende, dat aan de woorden „uitsluitend strekkende” in artikel 3 der Loterijwet 1905 deze beteekenis moet worden gehecht, dat alléén toestemming mag worden verleend tot het aangaan en houden eener loterij, bij welke de aanlegger uitsluitend de bedoeling heeft een liefdadig doel of het algemeen belang te bevorderen;

Overwegende, dat, waar in het onderwerpelijke geval de aanleggers met de loterij beoogden tevens aan vier banketbakkers te *Grouw* voordeel te verschaffen, het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Idaarderadeel* derhalve genomen is in strijd met artikel 3 der Loterijwet 1905;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2den Mei 1911, n°. 23);

Gezien de voordracht tot vernietiging van Onzen Minister van Justitie van den 15den Mei 1911, 2de Afdeling A, n°. 594;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Idaarderadeel* van 8 Februari 1911 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het

Staatsblad geplaatst en in afschrift naar den Raad van State zal gezonden worden.

Het Loo, den 18den Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 3 Mei 1911.)

18 Mei 1911. **BESLUIT** van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Tilburg.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, te bepalen, dat in de kiesdistricten voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Tilburg, de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 18 Mei 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

18 Mei 1911. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de commissarissen der koningin betreffende luchtvaart.

De Minister van Oorlog schrijft mij, onder dagteekening van 10 Mei 1911, Kabinet, Litt. D⁹⁷, het navolgende:

„De landing van Duitsche luchtballons in de nabijheid van het fort Pannerden en de vesting Willemstad, alsmede de omstandigheid, dat in deze ballons fotografische toestellen werden medegevoerd, waardoor de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat van de vestingwerken fotografische opnamen zijn genomen, heeft mij aanleiding gegeven, om in overleg met den Minister van Justitie, de aandacht van de Stellingcommandanten te vestigen op art. 430 van het Wetboek van Strafrecht, hetwelk strafbedreiging inhoudt tegen degene, die, zonder verlof van het bevoegd gezag, eene opneming doet van eenig militair werk.

„De militaire autoriteiten moeten in verband hiermede, zoodra een luchtschip in de nabijheid van eenig militair werk wordt gezien, de politieautoriteiten van de plaatsen,

„waar het luchtschip vermoed kan worden te zullen landen, onmiddellijk telegrafisch of telefonisch waarschuwen, waarna deze politieautoriteiten een onderzoek kunnen instellen „en naar bevind van zaken handelen.”

20 Mei 1911. **WET**, tot bestrijding van zedeloosheid. S. 130.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1908/09, n°. 293, 1—3; 1909/10, n°. 56, 1—3; 1910/11, n°. 28, 1—15.

Hand. id. 1910/11, *bladz.* 1440—1484, 1486—1580, 1532—1613, 1775—1781.

Hand. 1° Kamer 1910/11, *bladz.* 489—498, 506—517, 526—546.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging en aanvulling der bepalingen van het Wetboek van Strafrecht tot bestrijding van zedeloosheid alsmede, in verband daar mede, uitbreiding op enkele punten van de bevoegdheden van justitie en politie wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

HOOFDSTUK I.

Afdeeling A.

Art. 1. Artikel 240 van het Wetboek van Strafrecht wordt gelezen als volgt:

„Hij die eenig geschrift waarvan hij den inhoud kent, of eenige hem bekende afbeelding of voorwerp, aanstootelijk voor de eerbareheid, hetzij verspreidt, hetzij ter verspreiding vervaardigt, invoert, uitvoert of in voorraad heeft, hetzij openlijk ten toon stelt, aanbiedt, aanslaat of als verkrijgbaar aankondigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste drie duizend gulden.

Indien de schuldige het misdrijf in zijn beroep begaat en er tijdens het plegen van het misdrijf nog geen twee jaren zijn verlopen, sedert eene vroegere veroordeeling wegens gelijk misdrijf te zijnen opzichte onherroepelijk is geworden, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet.

Indien de schuldige van het plegen van het misdrijf een beroep of eene gewoonte maakt, kan gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden worden opgelegd.”

2. Na artikel 240 van het Wetboek van Strafrecht wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

„Art. 240bis. Met gevangenisstraf van ten

hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden wordt gestraft hij die aan een minderjarige van wien hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze den leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, uit winstbejag hetzij eenig geschrift, eenige afbeelding of eenig voorwerp, aanstoetelijk voor de eerbaarheid, hetzij eenig middel tot voorkoming of eenig middel tot verstoring van zwangerschap, aanbiedt of blijvend of tijdelijk afstaat, indien de inhoud van het geschrift of indien de afbeelding, het voorwerp of het middel hem bekend zijn."

3. Na artikel 451 van het Wetboek van Strafrecht worden drie nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

„Art. 451bis. Hij die op of aan plaatsen, voor openbaar verkeer bestemd, hetzij eenig geschrift, waarvan de leesbaar gestelde titel, omslag of inhoud geschikt is om de zinnelijkheid van de jeugd te prikkelen, hetzij eenige afbeelding of eenig voorwerp, geschikt om de zinnelijkheid van de jeugd te prikkelen, openlijk ten toon stelt, aanbiedt of aanslaat, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

Art. 451ter. Hij die hetzij eenig middel tot voorkoming van zwangerschap openlijk ten toon stelt, hetzij zoodanig middel of diensten ter voorkoming van zwangerschap openlijk of ongevraagd aanbiedt, of openlijk, of door verspreiding van eenig geschrift ongevraagd, als verkrijgbaar aanwijst, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

Art. 451quater. Hij die hetzij eenig middel tot verstoring van zwangerschap openlijk ten toon stelt, hetzij openlijk of ongevraagd zoodanig middel of diensten ter verstoring van zwangerschap aanbiedt of als verkrijgbaar aanwijst, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden."

Afdeeling B.

4. Na artikel 248 van het Wetboek van Strafrecht worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

„Art. 248bis. De meerderjarige die met een minderjarige van hetzelfde geslacht, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, ontucht pleegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren.

Art. 248ter. Hij die door giften of beloften van geld of goed, misbruik van gezag, geweld, bedreiging of misleiding een minderjarige van

onbesproken gedrag, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, opzettelijk beweegt om vleeschelijke gemeenschap met hem te hebben, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren.

Vervolging heeft niet plaats dan op klachte van hem tegen wien het misdrijf is gepleegd.

De termijnen bedoeld in artikel 66 beloopt voor deze klachte onderscheidenlijk zes en twaalf maanden."

Afdeeling C.

5. Artikel 250 van het Wetboek van Strafrecht wordt gelezen als volgt:

„Wordt gestraft:

1°. met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren, de vader, moeder, voogd of toezienende voogd die het plegen van ontucht door zijn minderjarig kind of den onder zijne voogdij of toezienende voogdij staanden minderjarige met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert;

2°. met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren, ieder ander die het plegen van ontucht door een minderjarige, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert."

Aan artikel 250 van genoemd Wetboek wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„Indien de schuldige van het plegen van het misdrijf een beroep of eene gewoonte maakt, kunnen de straffen met een derde worden verhoogd."

6. Na artikel 250 van het Wetboek van Strafrecht worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

„Art. 250bis. Hij die van het opzettelijk teweegbrengen of bevorderen van ontucht door anderen met derden een beroep of eene gewoonte maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

Art. 250ter. Vrouwenhandel wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren."

7. Artikel 251 van het Wetboek van Strafrecht wordt gelezen als volgt:

„Bij veroordeeling wegens een der in de artikelen 239, 241—247 en 248bis—250ter omschreven misdrijven, kan ontzetting van de in artikel 28 n°. 1—4 vermelde rechten worden uitgesproken.

Indien de schuldige aan een der misdrijven in de artikelen 248bis—250ter omschreven, het misdrijf in zijn beroep begaat, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet."

8. Art. 452 van het Wetboek van Strafrecht vervalt.

9. De slotpunt van artikel 432 van het Wetboek van Strafrecht wordt vervangen door een punt komma, en het volgende nummer wordt aan dit artikel toegevoegd:

„3°. hij die als souteneur uit de ontucht van eene vrouw voordeel trekt.”

HOOFDSTUK II.

10. Na artikel 251 van het Wetboek van Strafrecht wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

„Art. 251bis. Hij die opzettelijk eene vrouw in behandeling neemt of eene behandeling doet ondergaan, te kennen gevende of de verwachting opwekkende dat daardoor zwangerschap kan worden verstoord, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van ten hoogste drie duizend gulden.

Indien de schuldige uit winstbejag heeft gehandeld, van het plegen van het misdrijf een beroep of eene gewoonte maakt, of geneeskundige, vroedvrouw of artsnijbereider is, kunnen de straffen met een derde worden verhoogd.

Indien de schuldige het misdrijf in zijn beroep begaat, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet.”

HOOFDSTUK III.

11. Na artikel 254 van het Wetboek van Strafrecht wordt in Titel XIV van het Tweede Boek een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

„Art. 254bis. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste zes duizend gulden wordt gestraft:

1°. hij die het opzettelijk aanbieden of geven van gelegenheid tot hazardspel als bedrijf uitoefent, of opzettelijk in eene onderneming daartoe deelneemt;

2°. hij die opzettelijk het publiek gelegenheid tot hazardspel aanbiedt of geeft, of opzettelijk in eene onderneming daartoe deelneemt, onverschillig of het gebruik maken van die gelegenheid al dan niet van eenige voorwaarde of van de inachtneming van eenigen vorm afhankelijk is gesteld;

3°. hij die het deelnemen aan hazardspel als bedrijf uitoefent.

Indien de schuldige het misdrijf in zijn beroep begaat, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet.

Onder hazardspel wordt verstaan elk spel waarbij in het algemeen de kans op winst van het toeval afhangt, ook wanneer die kans toeneemt met de meerdere geoefendheid of de

grootere behendigheid van den speler. Daaronder worden begrepen alle kansovereenkomsten over den uitslag van wedstrijden of verdere spelen, welke niet tusschen hen die daaraan deelnemen zijn gesloten, zoomede alle weddenschappen. Daaronder worden niet begrepen loterijen naar de daarvan bij het eerste lid van artikel 1 der Loterijwet 1905 gegeven omschrijving.”

12. Artikel 456 van het Wetboek van Strafrecht vervalt.

13. Artikel 457 van het Wetboek van Strafrecht wordt gelezen als volgt:

„Hij die gebruik maakt van eene in strijd met de bepalingen van artikel 254bis opengestelde gelegenheid tot hazardspel, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verlopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van de geldboete, hechtenis van ten hoogste eene maand worden opgelegd.”

HOOFDSTUK IV.

14. In artikel 43 van het Wetboek van Strafvordering worden onmiddellijk vóór het woord: „zal” de volgende woorden ingevoegd: „of in het geval van de artt. 240, laatste lid, 250bis, 251bis of 254bis van het Wetboek van Strafrecht.”

15. In het eerste lid van artikel 86 van het Wetboek van Strafvordering wordt in plaats van de woorden: „oplichting of de in de artt.” gelezen als volgt: „oplichting of de in de artt. 240, laatste lid, 250bis, 254bis.”

16. De in artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde ambtenaren zijn te allen tijde bevoegd ter inbeslagneming de uitlevering te vorderen van al hetgeen kan dienen tot bewijs of redelijkerwijs vermoed kan worden bestemd te zijn geweest of gediend te hebben tot het plegen van eenig bij de artikelen 240, 240bis, 248bis, 248ter, 250, 250bis, 250ter, 251bis, 254bis, 451bis, 451ter of 451quater van het Wetboek van Strafrecht omschreven strafbaar feit.

Zij hebben te allen tijde vrijen toegang tot alle plaatsen, waar redelijkerwijs vermoed kan worden dat eenig zoodanig strafbaar feit wordt gepleegd.

Wordt hun de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

Is de plaats tevens eene woning of alleen door eene woning toegankelijk, dan treden zij deze tegen den wil des bewoners niet binnen

dan op bijzonderen schriftelijken last van den burgemeester en in tegenwoordigheid hetzij van dien burgemeester, hetzij van den kantontrechter, hetzij van een commissaris van politie.

Van dit binnentreden wordt door hen proces-verbaal opgemaakt, dat binnen tweemaal vier-en-twintig uren aan den ingezetene, wiens woning is binnengetreden, in afschrift wordt medegedeeld.

Slotbepaling.

Het tijdstip, waarop deze wet, of de tijdstippen, waarop onderscheidenlijk de bepalingen dezer wet zullen in werking treden, worden door Ons vastgesteld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 20sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitg. 31 Mei 1911.)

20 Mei 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Reglement van politie voor de Visschershaven te *IJmuiden*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 23 April 1900 (*Staatsblad* n°. 71). S. 181.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 April 1911, n°. 259, Afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69), tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks Waterstaatswerken;

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Mei 1911 n°. 18);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen voornoemden Minister van 17 Mei 1911, n°. 219, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

In de artikelen 2, 24, laatste lid, 25, 26, 27 en 28 van het Reglement van politie voor de Visschershaven te *IJmuiden*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 23 April 1900 (*Staatsblad* n°. 71) wordt gelezen voor, „Directeur” en in artikel 24 eerste lid voor „Directeur der Visschershaven” „, Ingenieur, belast met het toezicht op het beheer der Visschershaven”, en in artikel 28 voor „de Directeur der Visschershaven” „, de Ingenieur

van den Rijkswaterstaat, belast met het toezicht op het beheer der Visschershaven”.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 20sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(Uitg. 3 Juni 1911.)

22 Mei 1911. WET, tot nadere regeling van de rechten van successie en van overgang bij overlijden. S. 182.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1909/10, n°. 130, 1—8; 1910/11, n°. 29, 1—11.

Hand. id. 1910/11, *bladz.* 1618—1615, 1618—1647, 1651—1660, 1662—1685, 1688—1708.

Hand. 1° Kamer 1910/11, *bladz.* 483—487, 503—505, 547—561.

WIJ WILHELMINA, ENZ....doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het recht van successie op andere wijze te regelen en tevens het recht van overgang bij overlijden van effecten en rentegevende schuldvorderingen af te schaffen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

ARTIKEL I.

In de wet van den 13den Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 36), zooals zij is gewijzigd en aangevuld door de wetten van den 28sten Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 95), van den 9den Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 95), van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 263) en van den 24sten Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 154), zooals deze wet is gewijzigd door die van den 29sten Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 35), worden de volgende veranderingen gebracht:

§ 1. Het vierde lid van art. 1 wordt gelezen als volgt:

„Eer wordt, onder den naam van „*regt van overgang*”, eene belasting geheven van de waarde van alle onroerende zaken binnen het Rijk in Europa gelegen of gevestigd, in vruchtgebruik of eigendom geërfd of verkregen wordende door overlijden van iemand die geen ingezetene is van het Rijk.”

§ 2. In het tweede lid van art. 2 worden de woorden: „de regten van successie en van overgang” vervangen door: „het regt van successie”.

§ 3. In art. 3 vervallen de woorden: „en voor het regt van overgang, onder n°. 1 van

art. 1 vermeld", voorkomende in het eerste lid en: „ , onder n°. 2 van art. 1 vermeld" voorkomende aan het slot van het tweede lid.

§ 4. In het derde lid van art. 10, n°. 1 vervallen de woorden: „aan het recht van overgang onderworpen”.

Het voorlaatste lid van art. 10 wordt gelezen als volgt:

„De onder n°. 5 vermelde opgave wordt niet vereischt ingeval zij niet noodig is voor de berekening van het verschuldigde regt.”

§ 5. Art. 12 wordt gelezen als volgt:

„Gaaf bij boedels van ingezetenen des Rijks, geheel geërfd wordende door bloedverwanten in de regte lijn, door de(n) echtgenoot, of door die bloedverwanten met de(n) echtgenoot, hetgeen door ieder hunner wordt geërfd of verkregen, duizend gulden niet te boven, dan bepaalt zich de aangifte tot vermelding van:

1°. de erfgenamen, met opgave van hunne verwantschap of de betrekking van huwelijk tot den overledene;

2°. het actief en het zuiver saldo der nalatenschap;

3°. de onroerende goederen, aangewezen als in art. 10, onder 1°. is bepaald. Indien geen onroerende goederen zijn nagelaten, moet dit worden opgegeven;

4°. de legatarissen en andere verkrijgers onder bijzonderen titel met aanwijzing van den aard en de waarde van hetgeen zij verkrijgen en krachtens welken titel.

Bij gegrond vermoeden van onjuiste opgaven is de ontvanger bevoegd, op de wijze bij art. 21 bepaald, de indiening te vorderen eener memorie, als in art. 10 bedoeld.

Vererft de boedel, alleen tengevolge van verwerping, geheel op de in het eerste lid bedoelde erfgenamen, dan doen deze aangifte overeenkomstig art. 10.”

§ 6. In het derde lid van art. 19 vervalt: „bij art. 1 n°. 2 bedoelde”.

§ 7. In art. 25 vervalt: „ , vermeld bij n°. 2 van art. 1.”.

§ 8. Art. 26 wordt ingetrokken.

§ 9. Art. 28 wordt gelezen als volgt:

„Binnen eene maand na de aangifte van eenen boedel van een ingezetenen des Rijks, moet de aangever, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, in persoon, voor den kantonregter te zijner keuze, den volgenden eed (verklaring) afleggen:

„Ik zweer (verklaar) dat ik in gemoede vermeen, dat ik bij de door mij gedane aangifte „van hetgeen door het overlijden van N.N. „wordt geërfd of verkregen, niets heb ver-

„zwegen wat daartoe behoort en voor de regt „geling van het regt van successie heeft moe- „ten worden aangegeven; dat ik dezelfde „schuld niet twee of meermalen heb gebragt; „dat ik geen schuld heb opgegeven, welke „niet uit den boedel moet worden betaald; „dat ik de buitenlandsche bezittingen (zoo „er zijn) en de roerende goederen, welker „waarde uitsluitend naar de begrooting des „aangevers wordt gerekend, op die waarde „heb gesteld, welke ik in gemoede vermeen „bij de wet te worden gevorderd; dat ik even- „zeer in gemoede vermeen, dat geene waarden, „niet in de aangifte vermeld, uit den boedel „zijn of zullen worden afgegeven, welke naar „mijne overtuiging niet reeds vóór den dood „des erflaters aan den daartoe aangewezenen in „eigendom toebehoorden; eindelijk zweer (be- „loof) ik, dat ik dadelijk aangifte zal doen „van en het regt van successie zal voldoen „voor al hetgeen ik naderhand zal vernemen „niet of kwalijk te hebben aangegeven. „Zoo waarlijk helpe mij God almachtig. (Dat belooft ik.)”

Indien eene aangifte door een gemagtigde is gedaan, wordt de persoon, namens wien aangifte is gedaan, als aangever aangemerkt.

Indien eene aangifte door of namens meerdere personen is gedaan, wordt de eed afgelegd door één hunner, daartoe door den Rijksambtenaar aan te wijzen bij eene door hem binnen vijf dagen na de aangifte aan de gekozene of bij gebreke daarvan door de wet aangewezenen woonplaats gezondene kennisgeving op ongezegeld papier. Binnen een jaar na het doen der aangifte, kunnen met magtiging van 's Rijks ambtenaar, bedoeld in het voorlaatste lid van het vorig artikel, de overige aangevers of een of meer hunner voor het beëdigden der aangifte worden aangewezen, in welk geval de eed moet worden afgelegd binnen eene maand, nadat de kennisgeving aan de hiervoor vermelde woonplaats is gezonden.”

§ 10. Art. 29 wordt gelezen als volgt:

„Geen eed wordt afgelegd:

a. voor boedels, waarvan het actief, volgens de specifieke aangifte, driehonderd gulden niet te boven gaat;

b. door de erfgenamen in de regte nederdalende linie en door den met hen overeenkomstig art. 41 n°. 1 gelijkgestelden echtgenoot, indien hetgeen aan elk hunner uit het actief opkomt volgens de aangifte duizend gulden niet te boven gaat;

c. door den Staat.

Wanneer ten gevolge van verwerping de

boedel geheel wordt verkregen door de in lit. b bedoelde personen, is de daar vermelde vrijstelling niet toepasselijk.

Indien in het in lit. b bedoelde geval door den erfater legaten zijn besproken, niet van het regt vrijgesteld en niet bestaande in vaste en bepaalde sommen, wordt, op boven omschreven wijze en plaats, de volgende eed (verklaring) afgelegd:

„Ik zweer (verklaar) dat ik in gemoede ver-
„meen voor den boedel van N.N. alles, waar-
„voor regt van successie verschuldigd is, op-
„regtelijk te hebben aangegeven.

„Zoo waarlijk helpe mij God almachtig.
(Dat verklaar ik.)”

Indien het niet van het regt vrijgestelde legaat bestaat in een vruchtgebruik van de geheele nalatenschap of van een evenredig deel daarvan, wordt evenwel de eed (verklaring), bedoeld in art. 28, afgelegd.”

§ 11. De aanhef van art. 30 wordt gelezen als volgt:

„Indien een vruchtgebruik bij opvolging wordt verkregen, of fidei commissair goed door overlijden of door overdragt onder de levenden op de verwachters overgaat, wordt, behoudens de uitzonderingen bij het vorig artikel bepaald, op gelijke wijze de navolgende eed (of verklaring) afgelegd:”

§ 12. De woorden „de aangevers” in het eerste lid van art. 37 worden vervangen door de woorden: „een of meer der aangevers”.

Het woord „aangevers” in het vierde lid van dat artikel wordt vervangen door het woord „eedpligtigen”.

§ 13. In het eerste lid van art. 38 worden de woorden: „de regten van overgang” vervangen door: „het regt van overgang”.

§ 14. Art. 41 wordt gelezen als volgt:

„Het regt van successie wordt bepaald als is aangewezen op de volgende tabel:

INDIEN GEEFDE OF VERKREGEN WORDT.	Percentage voor het gedeelte der verkrijging, dat bedraagt:												
	f 5000 en minder.	Meer dan f 5000 doch niet meer dan f 10,000.	Meer dan f 10,000 doch niet meer dan f 25,000.	Meer dan f 25,000 doch niet meer dan f 50,000.	Meer dan f 50,000 doch niet meer dan f 100,000.	Meer dan f 100,000 doch niet meer dan f 200,000.	Meer dan f 200,000 doch niet meer dan f 500,000.	Meer dan f 500,000.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
1. Door bloedverwanten in de rechte nederlende lijn of door de(n) echtgenoot, terwyl kind of kinderen uit het huwelijk verwekt of afstammelingen daarvan aanwezig zijn.	1,5	1,5	1,5	1,5	1,75	2	2,25	2,50					
2. Door bloedverwanten in de rechte opgaande lijn	4	4	4,25	4,50	4,75	5	5,25	5,50					
3. Door de(n) echtgenoot, indien geen kind of kinderen uit het huwelijk verwekt of geene afstammelingen daarvan aanwezig zijn.	6	6	6,50	7	7,50	8	8,50	9					
4. Door broeders en zusters	7	8	9	10	11	12	12	12					
5. Door kinderen en kleinkinderen van broeders en zusters, door ooms en moeien, oudooms en oudmoeien.	10	11	12	13	14	15	16	16					
6. In alle andere niet voorziene gevallen.	15	16	17	18	19	20	20	20					

Indien in de gevallen vermeld onder n°. 4 en n°. 5 de verkrijging meer bedraagt dan het aandeel bij versterf zou hebben beloopt, wordt het regt verhoogd met 8 ten honderd van dat meerdere in de gevallen onder n°. 4 — en met 5 ten honderd van dat meerdere in de gevallen onder n°. 5 vermeld."

§ 15. Art. 42 wordt gelezen als volgt:

„Hetgeen echtgenooten uit éénzelfden boedel verkrijgen, wordt, voor zoover dit valt in eene tusschen hen bestaande huwelijksgemeenschap, voor de regeling van het regt van successie geacht voor het geheel te zijn verkregen door den echtgenoot, wiens verkrijging het laagst belast is."

§ 16. Art. 43 wordt gelezen als volgt:

„Het regt van overgang wordt bepaald op acht en een half ten honderd."

§ 17. Art. 44 wordt ingetrokken.

§ 18. Het tweede lid van art. 46 wordt gelezen als volgt:

„Het regt van overgang wordt geheven van de waarde der zaken, zonder aftrek van legaten, schulden of lasten."

§ 19. In art. 53 worden de woorden:

„in de regte lijn drie, in alle andere gevallen tien ten honderd geheven" vervangen door: „het hoogste regt geheven, dat verschuldigd zoude kunnen zijn".

§ 20. In het eerste lid van art. 55 worden de woorden: „de regten" vervangen door: „het regt".

§ 21. Art. 56 wordt gelezen als volgt:

„Van het regt van successie is vrijgesteld:

1°. al wat door den Staat wordt geërfd of verkregen;

2°. al wat door iemand in de regte lijn en door de(n) echtgenoot van de(n) overledene wordt geërfd of verkregen, indien het zuiver saldo der verkrijging volgens de aangifte, duizend gulden niet te boven gaat.

Dit bedrag van duizend gulden wordt verhoogd:

a. voor verkrijgingen in de regte nederdalende lijn met drie honderd gulden voor ieder jaar, dat de verkrijger jonger is dan 21 jaar (gedeelte van een jaar voor een vol jaar gerekend);

b. voor verkrijgingen door de(n) echtgenoot van de(n) overledene, terwijl kind of kinderen uit hun huwelijk verwekt aanwezig zijn, tot het bedrag, dat sub a voor het jongste dier kinderen als maximum der vrijstelling is bepaald;

3°. van hetgeen door iemand in de regte lijn of door de(n) echtgenoot van de(n) overledene wordt geërfd of verkregen, een bedrag gelijk aan de helft van dat, hetwelk sub 2

voor den verkrijger als maximum der geheele vrijstelling is bepaald, indien het zuiver saldo der verkrijging, volgens de specifieke aangifte, dit maximum overschrijdt, doch niet meer dan anderhalf maal dat maximum beloopt;

4°. al wat in andere gevallen geërfd of verkregen wordt, indien het zuiver saldo der verkrijging, volgens de specifieke aangifte, drie honderd gulden niet te boven gaat;

5°. een bedrag van een honderd gulden op hetgeen door iemand in de sub 4 bedoelde gevallen geërfd of verkregen wordt, indien het zuiver saldo der verkrijging, volgens de specifieke aangifte, meer dan drie honderd gulden, doch niet meer dan vijf honderd gulden beloopt;

6°. al wat in vruchtgebruik of bij wijze van periodieke uitkeering wordt geërfd of verkregen, zoo de verkrijger sterft vóór dat zijn genot zes maanden heeft geduurd. In geval van later overlijden wordt vrijstelling verleend voor dat gedeelte van het regt, hetwelk het voordeel door den verkrijger, blijkens daarvoor overgelegde bewijzen genoten, te boven gaat;

7°. de waarde der onroerende zaken, over welke, in de overzeesche bezittingen van het Rijk, het regt van overgang wordt bewezen te zijn betaald geworden, doch alleen voor zoover die in het actief uitgetrokken waarde, naar evenredigheid, in het zuiver saldo is begrepen;

8°. de waarde van elke periodieke uitkeering, niet meer bedragende dan f 6 per week, verkregen door iemand, die niet behoort tot de bloed- en aanverwanten tot en met den vierden graad en die krachtens arbeidsovereenkomst twee jaar of langer in dienst is geweest van den overledene of diens echtgenoot.

Het regt van successie kan niet hooger zijn dan het bedrag, waarmede de verkrijging het voor den verkrijger bepaalde maximum der geheele vrijstelling te boven gaat. Indien eene verkrijging het voor de toepassing der gedeeltelijke vrijstelling bepaalde maximum te boven gaat, kan het regt van successie niet hooger zijn dan het totaal van: a het bedrag, waarmede de verkrijging dit maximum overtreft en b het bedrag dat aan regt verschuldigd zoude zijn wegens eene verkrijging ten bedrage van dat maximum.

Ingeval het onder n°. 6 bedoelde overlijden plaats heeft of de onder dat nummer en onder n°. 7 bedoelde bewijzen geleverd worden na de betaling van het regt, wordt dit teruggegeven, zoo deze teruggave wordt gevraagd binnen den termijn, voor de verjaring bepaald.

Bij verkrijgingen, welke aan een verschillend percentage zijn onderworpen, worden de onder n°. 5 en n°. 6 bepaalde vrijstellingen op de voor den verkrijger meest voordelige wijze — en wordt de onder n°. 7 bepaalde vrijstelling naar evenredigheid toegepast.

Indien eene vrijstelling van iemands leeftijd afhankelijk is, worden voor de toepassing dezer vrijstelling de opgave van dien leeftijd in de memorie van aangifte en de overlegging van eene geboorte-acte of — indien dit niet mogelijk is — van eene acte van bekendheid, als bedoeld in het laatste lid van art. 10, vereischt."

§ 22. Art. 57 wordt ingetrokken.

§ 23. Aan art. 59 wordt het volgende nieuwe lid toegevoegd:

„De in art. 56 n°. 4 en n°. 5 bepaalde vrijstellingen zijn op deze schenkingen niet toepasselijk."

2. In de wet van den 24sten Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 154), zooals zij is gewijzigd door die van den 29sten Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 85), worden de volgende veranderingen gebracht:

§ 1. In art. 3 worden in het eerste lid de woorden: „de rechten van successie en van overgang" vervangen door: „het recht van successie" en vervalt in het derde lid: „Voor zoover de verplichting tot afgifte onder de schulden kan worden opgenomen, blijven de waarden buiten aanmerking bij de berekening van het recht van overgang, vermeld onder n°. 1 van art. 1."

§ 2. In het derde lid van art. 5 worden de woorden: „de rechten van successie en van overgang" vervangen door: „het recht van successie".

§ 3. In het eerste lid van art. 6 worden de woorden: „de rechten van successie en van overgang" vervangen door „het recht van successie."

§ 4. In art. 7 worden in het eerste en in het derde lid de woorden: „de rechten van successie en van overgang" vervangen door: „het recht van successie" en vervalt in het vierde lid: „, van overgang en opcenten."

§ 5. In het eerste lid van art. 8 worden de woorden: „de rechten van successie en van overgang" vervangen door: „het recht van successie".

§ 6. In het eerste lid van art. 9 worden de woorden: „de rechten van successie en van overgang" vervangen door: „het recht van successie".

§ 7. In het eerste lid van art. 10 vervalt: „Als de rechtshandeling meer dan een jaar

vóór het overlijden plaats had, blijven de zaken, die tengevolge van dit artikel geacht worden bij legaat te zijn verkregen, buiten aanmerking bij de berekening van het recht van overgang, vermeld onder n°. 1 van art. 1 der wet van den 13den Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 36)."

In het derde lid van art. 10 worden de woorden: „successie, van overgang en opcenten" vervangen door: „successie of van overgang".

§ 8. In het eerste lid van art. 18 vervallen de woorden: „en van overgang".

3. Van de rechten en boeten van successie en van overgang bij overlijden worden geene opcenten geheven.

4. De wet van den 13den Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 36), zooals zij bij latere wetten is of mocht worden gewijzigd, zal kunnen worden aangehaald als „Successiewet".

5. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Zij is van toepassing wanneer het overlijden of de andere gebeurtenis, waardoor de verplichting tot aangifte ontstaat, op of na dien dag plaats heeft, zoomede wanneer op of na dien dag wordt geërfd of verkregen tengevolge van de vervulling eener voorwaarde.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 22sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitg. 1 Juni 1911.)

22 Mei 1911. BESLUIT, betreffende de aanwijzing der kringen van de commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten en van hare standplaatsen. S. 183.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 24 April 1911, n°. 82 (Directe Belastingen);

Gelet op artikel 19, § 2, der wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149);

Herzien het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 13 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 268), en aangevuld bij dat van 6 December 1910 (*Staatsblad* n°. 366);

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Mei 1911, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 Mei 1911, n°. 98 (Directe Belastingen);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De staat, behoorende bij het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 13 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 286), en aangevuld bij dat van 6 December 1910 (*Staatsblad* n°. 366), wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

De commissiën van aanslag met standplaats; *Leiden. Alphen. Woubrugge. Gouda* (beide), *Haarlem. Bergen. Beverwijk. Hoorn. Nieuwer-Amstel. Hilversum. Zaandam. Purmerend. Zwolle. Deventer. Almelo. Ootmarsum. Enschede. Hengelo. Kampen. Zwartsluis. Ommen. Avereest. Maas-tricht. Valkenburg.*

zooals zij thans zijn ingesteld, worden opgeheven.

Commissiën worden ingesteld ter standplaats en voor de kringen als omschreven in den aan dit besluit gehechten staat.

2. De opschriften „Provinciale Inspectie enz.,” voorkomende in den staat, bedoeld in den aanhef van artikel 1, vervallen.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening, waarop het in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* is geplaatst.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 22sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 31 Mei 1911.)

STAAT van kringen, waarvoor krachtens art. 19, § 2 der wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149), commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten worden ingesteld en van hare standplaatsen.

STANDPLAATSSEN DER COMMISSIËN VAN AANSLAG.

Leiden I.

GEMEENTEN OF GEDEELTEN VAN GEMEENTEN, TOT ELKE COMMISSIE BEHOORENDE.

Noordwijk, Noordwijkerhout, Voorhout, Lisse, Hillegom, Sassenheim.

Leiden II.

Leiderdorp, Zoeterwoude, Oegstgeest, War-

mond, Voorschoten, Katwijk, Rijnsburg, Valkenburg, Wassenaar, Alkemade, Leimuiden, Rijnsaterswoude, Woubrugge.

Alphen.

Alphen, Aarlanderveen, Oudshoorn, Bodegraven, Zwammerdam, Hazerswoude, Benthuizen, Boskoop, Koudekerk, Nieuwkoop, Nieuwveen, Zevenhoven, Ter Aar.

Gouda I.

Gouda, Reeuwijk, Waddinxveen, Zevenhuizen, Moerkapelle, Moordrecht.

Gouda II.

Haastrecht, Vlist, Bergambacht, Ammerstol, Schoonhoven, Lekkerkerk, Krimpen a/d Lek, Krimpen a/d IJssel, Onderkerk a/d IJssel, Berkenwoude, Stolwijk, Gouderak, Streefkerk.

Woerden.

Woerden, Waarder, Barwoutswaarder, Rietveld, Oudewater, Papekop, Lange Ruige Weide, Hekendorp.

Haarlem.

Bloemendaal, Spaarndam, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede, Bennebroek, Zandvoort, Schoten.

Beverwijk.

Beverwijk, Velsen, Wijk aan Zee en Duin.

Alkmaar I.

Bergen, Schoorl, Egmond Binnen, Egmond aan Zee, Koedijk, Oudorp, St. Pancras, Broek op Langendijk, Noord-Scharwoude, Zuid-Scharwoude, Warmenhuizen, Heilo, Limmen, Akersloot.

Alkmaar II.

Schermerhorn, Oterleek, Heerhugowaard, Ursem, Zuid- en Noord-Schermer, De Rijp, Graft, Uitgeest, Heemskerk, Castricum.

Hoorn.

Hoorn, Berkhout, Avenhorn, Oudendijk, Beets, Wognum, Sybekarspel, Spanbroek, Hoogwoud, Obdam, Opmeer, Hensbroek.

Nieuwer-Amstel.

Nieuwer-Amstel, Watergraafsmeer, Ouder-Amstel, Uithoorn, Sloten, Muiden, Diemen, Haarlemmermeer, Aalsmeer.

Buiksloot.

Buiksloot, Nieuwendam, Ransdorp, Landsmeer, Monnikendam, Broek in Waterland, Marken, Katwoude.

Hilversum.

Hilversum, 's Graveland, Kortenhoef, Ankeveen, Naarden, Bussem, Blaricum, Huizen, Laren, Weesp, Weesperkarspel, Nederhorst den Berg.

Zaandam.

Zaandam, Oostzaan, Koog aan de Zaan, Westzaan, Wormerveer, Krommenie, Zaan-dijk, Assendelft.

Purmerend.

Purmerend, Beemster, Ilpendam, Wijdewormer, Oosthuizen, Edam, Middellie, Warder, Kwadijk, Wormer, Jisp.

Zwolle.

Zwolle, Zwollerkerspel, Dalfsen.

Kampen.

Kampen, Grafhorst, Kamperveen, Wilsum, IJsselmuiden, Zalk en Veecatzen.

Zwartsluis.

Zwartsluis, Wanneperveen, Stad-Vollenhoven, Ambt-Vollenhoven, Kuinre, Blokzijl, Blankenham, Genemuiden, Hasselt, Staphorst.

Ommen.

Stad-Ommen, Ambt-Ommen, Den Ham, Avereest, Nieuwleusen.

Deventer.

Wijhe, Olst, Bathmen, Diepenveen, Raalte, Heino, Hellendoorn, Holten, Rijssen, Wierden.

Oldenzaal.

Oldenzaal, Losser, Ootmarsum, Denekamp, Weerselo.

Hengelo.

Hengelo, Stad-Delden, Ambt-Delden, Borne.

Enschede.

Enschede, Lönneker, Goor, Diepenheim, Markelo, Haaksbergen.

Almelo.

Stad-Almelo, Ambt-Almelo, Vriezenveen, Tubbergen.

Hardenberg.

Stad-Hardenberg, Ambt-Hardenberg, Gramsbergen.

Maastricht I.

Maastricht, Oud-Vroenhoven, St. Pieter.

Maastricht II.

Cadier en Keer, Gronsveld, Heer, Mheer, Rijckholt, St. Geertruid, Eysden, Mesch, Amby, Bemelen, Borgharen, Bunde, Itteren, Meeressen, Schimmert, Ulestraten.

Gulpen.

Gulpen, Margraten, Noorbeek, Slenaken, Wittem, Wylre, Berg en Terblijt, Houthem, Hulsberg, Klimmen, Oud-Valkenburg, Schinop-Geulle, Valkenburg, Wijnandsrade, Vaals, Bocholtz, Sempelveld.

Heerlen.

Heerlen, Eyselshoven, Nieuwenhagen, Schaesberg, Ubach over Worms, Voerendael, Kerkrade.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 22sten Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 183).

Mij bekend,

De Minister van Financiën,

(get.)

KOLKMAN.

22 Mei 1911. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 31 December 1896 (*Staatsblad* n°. 266) tot instelling van raden van beroep voor de uitspraak op bezwaarschriften, betreffende de personeele belasting en aanwijzing van hunne standplaatsen. S. 134.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat herziening van het Koninklijk besluit van 31 December 1896 (*Staatsblad* n°. 266), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 14 Augustus 1905 (*Staatsblad* n°. 255), noodig is wegens opheffing en instelling van inspectiën der directe belastingen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 26 April 1911, n°. 148 (Afdeling Directe Belastingen);

Gelet op art. 58 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Herzien voormeld Koninklijk besluit van 31 December 1896 (*Staatsblad* n°. 266);

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Mei 1911, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 17 Mei 1911, n°. 99 (Afdeling Directe Belastingen);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In het eenig artikel van het Koninklijk besluit van 31 December 1896 (*Staatsblad* n°. 266), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 14 Augustus 1905 (*Staatsblad* n°. 255), worden de volgende wijzigingen aangebracht:

onderdeel 1 wordt gelezen:

„het gedeelte der provincie *Noordbrabant*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te 's *Hertogenbosch*, 1e Afdeling, 's *Hertogenbosch*, 2e Afdeling, *Tilburg*, *Eindhoven*, *Helmond* en *Gennep*; standplaats 's *Hertogenbosch*;"

onderdeel 8 wordt gelezen:

„het gedeelte der provincie *Zuidholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Leiden*, 1e Afdeling, *Leiden*, 2e Afdeling, en *Gouda*; standplaats *Leiden*;"

onderdeel 11 wordt gelezen:

„het gedeelte der provincie *Noorholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Haarlem*, 1e Afdeling, *Haarlem*, 2e Afdeling, en *Hilversum*, alsmede de gemeenten, behorende tot de inspectie *Amsterdam* (*Buitengemeenten*), met uitzondering van die, gelegén benoorden het *IJ*; standplaats *Haarlem*;"

onderdeel 13 wordt gelezen :

„het gedeelte der provincie *Noordholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Hoorn* en *Zaandam*, alsmede de gemeenten, behorende tot de inspectie *Amsterdam* (*Buitengemeenten*), gelegen benoorden het *IJ*; standplaats *Hoorn*;"

onderdeel 16 wordt gelezen :

„het gedeelte der provincie *Friesland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Leeuwarden*, 1e Afdeling, *Leeuwarden*, 2e Afdeling, en *Harlingen*; standplaats *Leeuwarden*;"

onderdeel 18 wordt gelezen :

„het gedeelte der provincie *Overijssel*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Zwolle*, 1e Afdeling, en *Zwolle*, 2e Afdeling, alsmede tot de inspectie *Deventer*, behalve de gemeenten *Rijssen*, *Wierden* en *Holten*; standplaats *Zwolle*;"

onderdeel 19 wordt gelezen :

„het onderdeel der provincie *Overijssel*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Amelo*, *Enschede* en *Oldenzaal*, alsmede de gemeenten *Rijssen*, *Wierden* en *Holten*; standplaats *Hengelo*;"

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening, waarop het in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* is geplaatst.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 22sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 31 Mei 1911.)

24 Mei 1911. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van het besluit van 21 Januari 1909, tot vaststelling van de Militie-Beschikking 1909, met daarbij behorende Militie-Instructie 1909.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat het Model lit. F, behorende bij de Militie-Beschikking 1909, laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij de Beschikking van 17 Maart 1911, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 242, wordt vervangen door het hierbij gevoegde Model lit. F.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(get.) DE BRUIJN.

MODEL lit. F.

Behoort bij de Militie-Beschikking 1909.

ad § 7, 2°.

Art. 51 der Militiewet 1901.

NATIONALE MILITIE.

Bewijs van werkelijken dienst.

- a. De Commandeerende-officier van (benaming van het korps)
- b. De Gouverneur der Koninklijke Militaire Academie
- c. De Directeur der Cadettenschool

verklaart dat N. N.
geboren den tweeden 1800
negentig te . . . . . Provincie . . . .
zoon van . . . . . en van
. . . . . op den twintigsten
. . . . . 1900 en zeven

a, b en c als $\left\{ \begin{array}{l} \text{vrijwilliger met eene verbintenis} \\ \text{voor den tijd van . . . . . jaren} \\ \text{bij het leger hier te lande in dienst} \\ \text{is getreden, *) . . . . .} \\ \text{. . . . . en zich in hoedanigheid} \\ \text{sergeant} \\ \text{van huzaar} \quad \text{werkelijk op} \\ \text{soldaat (oppasser)} \end{array} \right.$
het korps
1 Augustus 1909 bij de academie
de cadettenschool
nog in dienst bevond.
(Stamboeknummer . . . . .)
(of)

b en c, zich werkelijk op 1 Augustus 1909 als
cadet bij gezegde inrichting nog in
dienst bevond.
(Stamboeknummer . . . . .)

. . . . ., den . . . . . 1900 en negen.

- a. De Commandeerende-officier voormeld,
- b. De Gouverneur voormeld,
- c. De Directeur voormeld,

*) In voorkomend geval hier te vermelden elke nieuwe verbintenis; bijv.: zich op . . . . .
. . . . . 1900 en . . . . . opnieuw heeft verbonden voor . . . . . jaren.

27 Mei 1911. BESLUIT, houdende vaststelling der tijdstippen, waarop onderscheidenlijk de bepalingen der wet van 20 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 130) tot „Bestrijding van zedeloosheid” zullen in werking treden.
S. 136.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 23sten Mei 1911, 2e Afdeling en 3e Afdeling A, n°. 597;

Gelet op de slotbepaling der wet van 20 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 180);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen als tijdstippen, waarop onderscheidenlijk de bepalingen der wet van 20 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 180) tot „Bestrijding van zedeloosheid” zullen in werking treden:

A. voor die bepaling van Artikel 6 dier wet, waarbij in het Wetboek van Strafrecht wordt ingevoegd een nieuw artikel 250bis, het tijdstip van 1 Januari 1912;

B. voor alle overige bepalingen dier wet het tijdstip van 15 Juni 1911.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 27sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 31 Mei 1911.)

29 Mei 1911. BESLUIT, betreffende de verwisseling van drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen uitgegeven krachtens de wet van 31 December 1910 (*Staatsblad* n°. 412), tegen inschrijving op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 136.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het bepaalde bij art. 5 der wet van 31 December 1910 (*Staatsblad* n°. 412);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën dd. 23 Mei 1911, n°. 37, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De krachtens de wet van 31 December 1910 (*Staatsblad* n°. 412) uitgegeven drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, waarvoor verwisseling tegen inschrijving op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld wordt verlangd, kunnen tot dat einde, zoolang zij niet zijn uitgeloot of aflosbaar gesteld, vergezeld van alle daarbij behorende onverschenen coupons en van het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons op alle werkdagen van des voormiddags tien tot des namiddags twee uur, worden ingeleverd bij het

agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.

Zij worden vermeld op daarnevens te voegen, behoorlijk ingevulde en door den inleveraar ondertekende nummerlijsten, waarvan de formulieren tegen betaling van vijf cents per stuk bij genoemd agentschap verkrijgbaar zijn.

Indien de agent van het Ministerie van Financiën aanleiding vindt, om niet dadelijk bij de overneming der schuldbekentenissen tot de afgifte van het bij art. 2, letter a, van dit besluit bedoelde bewijs over te gaan, geeft hij voor de ingeleverde stukken een bewijs van overneming af; aan den voet van dit bewijs wordt gesteld eene door den ambtenaar, belast met de bewaring der gelden en geldswaarden bij het agentschap te onderteekenen verklaring, luidende: „Voor overneming van eene nominale waarde van f . . . . . aan drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen.” Het door den agent en door evengenoemde ambtenaar ondertekende bewijs van overneming kan, van den derden werkdag na dien der afgifte af, worden verwisseld tegen een bewijs als bedoeld in artikel 2, letter a, van dit besluit.

De voor deze schuldbekentenissen afgegeven receipten kunnen, zoolang de gelegenheid tot inwisseling daarvan tegen definitieve schuldbekentenissen niet is opengesteld, op dezelfde wijze als hiervoren is bepaald, tot verwisseling tegen inschrijving op het hiervoren genoemde Grootboek bij het agentschap worden ingeleverd.

2. Voor het bedrag van elke ingeleverde, in orde bevonden partij schuldbekentenissen of receipten worden door den agent voornoemd aan den inleveraar afgegeven:

a. een gedagteekend bewijs aan den voet waarvan eene door den in artikel 1, derde lid, van dit besluit bedoelden ambtenaar te onderteekenen verklaring wordt gesteld, luidende: „Voor overneming van eene nominale waarde van f . . . . . aan drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen (of receipten)”.

Het door den agent en door evenbedoelden ambtenaar ondertekende bewijs geeft recht op eene inschrijving tot gelijk nominaal bedrag als dat der overgenomen schuldbekentenissen of receipten, in het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, met ingang van rente als volgt:

indien de afgifte geschiedt van 8 Mei tot en met 7 November op den tusschen die beide dagen vallenden eersten dag der maand Juni;

en indien de afgifte geschiedt van 8 November tot en met 7 Mei op den tusschen die beide dagen vallenden eersten dag der maand December;

b. een door den inleveraar in te vullen en te onderteekenen formulier van verklaring tot het bekomen der verlangde inschrijving met duplicaat daarvan.

Voor de sub b bedoelde formulieren wordt vijf cents per exemplaar betaald.

3. Wanneer de afgifte der in het voorgaande artikel onder litt. a en b vermelde stukken geschied tusschen den 8sten en den laatsten Mei of tusschen den 8sten en den laatsten November wordt de respectievelijk op 1 Juni of op 1 December daaraanvolgende verschijnende coupon van de ter overschrijving aangeboden schuldbekentenissen of receptissen aan den inleveraar teruggegeven.

4. De kapitalen, waarvoor de bij letter a van art. 2 bedoelde bewijzen zijn afgegeven, worden door de directie van de Grootboeken der Nationale Schuld ambtshalve in het Grootboek ingeschreven onder een hoofd van rekening, luidende:

„Schuldbekentenissen (schuld voortspruitende uit de verwisseling van krachten de wet van 31 December 1910 (Staatsblad n°. 412) uitgegeven).”

De dagteekening van dit besluit en het nummer waaronder het in het *Staatsblad* is geplaatst, worden mede in dat hoofd van rekening uitgedrukt.

5. De bij art. 2 bedoelde bewijzen worden, vergezeld van de daarbij behoorende formulieren, nadat deze behoorlijk zijn ingevuld en onderteekend, ingeleverd bij de directie van de Grootboeken der Nationale Schuld om daarvoor op den voet der bepalingen, vastgesteld bij het Vorstelijk besluit van den 8sten December 1814 (*Staatsblad* n°. 111), door afschrijving van het hoofd van rekening, vermeld bij art. 4, de verlangde inschrijving te bekomen.

6. Indien tengevolge van vertraagde inlevering der bij art. 2 vermelde stukken, of door onjuiste of onvolledige invulling en onderteekening van het bij dat artikel bedoelde formulier, de verlangde inschrijving eerst kan geschieden met lateren ingang van rente dan in de afgegeven bewijzen is uitgedrukt, kan door Onzen Minister van Financiën machtiging worden gegeven tot uitbetaling der verschuldigd gebleven renten, voor zoover deze niet zijn verjaard.

7. Door den agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam wordt dagelijks aan de Algemeene Rekenkamer opgave gedaan van de volgens dit besluit overgenomen schuld-

bekentenissen of receptissen en daarvoor afgegeven bewijzen, recht gevende op inschrijving.

De overgenomen schuldbekentenissen of receptissen worden, dadelijk na afgifte der bij het voorgaande lid bedoelde bewijzen, bij het genoemde agentschap voorzien van een ken-teeken, dat zij van onwaarde zijn, om alzoo later bij de Algemeene Rekenkamer te worden overgebracht.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 29sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 3 Juni 1911.)

29 Mei 1911. BESLUIT, houdende beslissing, dat, waar pieteits- en hygienische gronden aanleiding hebben gegeven tot het vragen van het verlof, en, indien de overbrenging der lijken met inachtneming van eenige voorzorgsmaatregelen geschiedt, daaruit geen gevaar voor de volksgezondheid kan ontstaan, het verlof voorwaardelijk behoort te worden verleend.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door ALEGONDIS COOLEN als voorzitter en JOHANNA BRUENS, als secretaresse van de Vereniging „de Augustinessen” te *Deursen*, tegen het besluit van den burgemeester van *Deursen* en *Dennenburg*, dd. 20 Sept. 1910, A, n°. 587, waarbij haar verlof is geweigerd tot verplaatsing van eenige lijken op de bijzondere begraafplaats dier vereeniging;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 10 Mei 1911, n°. 84;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Mei 1911, n°. 3902, afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat het bovengenoemd besluit van den Burgemeester van *Deursen* en *Dennenburg* steunt op de volgende overwegingen:

dat al moge het verzoek gegrond zijn op gronden van pieteit en hygiene, uit vroegere adressen van de verzoekster niet van dusdanige beweegredenen blijkt, en dat het bij dezen stand der zaak waar eenmaal zelfs verlof werd gevraagd om alle lijken (zonder uitzondering) van de oude begraafplaats te mogen

overbrengen, het onverantwoordelijk zou zijn mede te werken aan het verkrachten van een der hoofdbeginselen der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65) met name het onverbiddelijk verbod van artikel 23 tot het niet-roeren van graven binnen tien jaren nadat er het laatste lijk in is geplaatst;

dat van het besluit van den Burgemeester de verzoeksters bij Ons in hooger beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat voor het thans gedane verzoek de ware motieven zijn aangevoerd; dat geenerlei wetsverkrachting te duchten is; dat toch door het verlot geenszins medegewerkt wordt tot schending van het onverbiddelijk verbod van art. 23 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65) maar veeleer door het weigeren er van de woorden en de zin van art. 12 dier wet worden geschonden;

Overwegende: dat pieteits- en hygienische gronden aanleiding hebben gegeven tot het vragen van het verlot;

dat voorts — indien de overbrenging der lijken met inachtneming van eenige voorzorgsmaatregelen geschiedt — daaruit geen gevaar voor de volksgezondheid kan ontstaan;

dat het verlot dus alsnog voorwaardelijk kan worden verleend;

Gezien de wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, aan de Vereniging „de Augustinessen” te *Deursen* alsnog verlot te verleen tot het verplaatsen van de lijken van ANTONETTA ELEMANS, THEODRA BROEKMANS, ANNA MARIA VERPLOEGEN, WILHELMINA VAN GROENINGEN en MARIA VAN HEUMEN op de bijzondere begraafplaats van genoemde vereniging, onder de volgende voorwaarden:

1°. dat ieder graf worde afgegraven tot circa 5 c.M. boven de kist en in ruime mate worde begoten met eene 5 % oplossing van creoline;

2°. dat de kist, na voorzichtig geheel te zijn ontgraven, worde geplaatst in een grootere kist, waarin zij gesloten en overgebracht kan worden;

3°. dat de opgraving en overbrenging van de lijken onder toezicht der politie voor zonsopgang of na zonsondergang en binnen den tijd van drie maanden na de dagteekening van dit Kon. besluit plaats hebben op een uur, dat de begraafplaats niet voor het publiek toegankelijk is;

4°. dat van den dag en het uur, waarop een en ander zal geschieden, acht dagen te voren kennis worde gegeven aan den Burgemeester

en aan den Hoofdinspecteur der Volksgezondheid.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

30 Mei 1911. BESLUIT, houdende vrijdom van het invoerrecht voor houtgeest, benodigd bij de vervaardiging van cocaïne en van methylesters. S. 137.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 22sten April 1911, n°. 98, Accijnzen;

Gezien art. 4 litt. c der wet van 30 December 1910 (*Staatsblad* n°. 377), houdende bepalingen omtrent het belasten van houtgeest;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Mei 1911, n°. 81);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 Mei 1911, n°. 85, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Er wordt vrijdom verleend van het invoerrecht voor houtgeest, benodigd bij de vervaardiging:

van cocaïne;

van methylesters.

Ten aanzien van dezen vrijdom zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artikelen 3 tot en met II van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284), of de bepalingen die in bijzondere gevallen door Onzen Minister van Financiën zullen worden vastgesteld.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 30sten Mei 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 22 Juni 1911.)

30 Mei 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 24 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 35), houdende vrijdom van het invoerrecht voor houtgeest, voor uit houtgeest bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en voor vaste stoffen die houtgeest bevatten. S. 138.

WIJ WILHELMINA, ENZ,

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 22 April 1911, n°. 97, Accijnzen;

Gezien art. 4 litt. b der wet van 30 December 1910 (*Staatsblad* n°. 877), houdende bepalingen omtrent het belasten van houtgeest;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Mei 1911, n°. 32);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 Mei 1911, n°. 86, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te palen:

Art. 1. De laatste zinsnede van art. 1 van Ons besluit van 24 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 35) wordt vervangen door het volgende:

„Ten aanzien van dezen vrijdom zijn van toepassing de bepalingen vervat in de artikelen 3 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284) of de bepalingen, die in bijzondere gevallen door Onzen Minister van Financiën zullen worden vastgesteld”.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 30sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLLMAN.

(*Uitgez. 22 Juni 1911.*)

31 Mei 1911. BESLUIT, tot bekendmaking van de op 7 Maart 1911 te *Christiania* tusschen *Nederland* en *Noorwegen* gesloten overeenkomst betreffende den aan schipbreukelingen te verlenen onderstand. S. 139.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de op 7 Maart 1911 te *Christiania* tusschen *Nederland* en *Noorwegen* gesloten overeenkomst betreffende den aan schipbreukelingen te verlenen onderstand, van welke overeenkomst een afdruk met vertaling bij dit Besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de akten van bekrachtiging van bedoelde overeenkomst zijn uitgewisseld te *Christiania* op 8 Mei 1911, op welken dag de overeenkomst in werking is getreden;

Op de voordracht van Onzen Minister van

Buitenlandsche Zaken van 27 Mei 1911, n°. 10225, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voornoemde overeenkomst met de vertaling (1) daarvan te bevelen door de plaatsing van dit Besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van meergevoemde overeenkomst belast.

Het Loo, den 31sten Mei 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgez. 10 Juni 1911.*)

VERTALING.

VERKLARING van 7 Maart 1911 tot regeling van den onderstand te verstrekken aan achtergebleven zeelieden, die in behoeftige omstandigheden verkeerden.

Aangezien de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Regeering van Zijne Majesteit den Koning van Noorwegen eene regeling wenschen te maken ten aanzien van den onderstand in zekere gevallen aan hulpbehoevende zeelieden van de respectieve landen te verstrekken, zoo zijn de ondergeteekenden, hiertoe behoorlijk gemachtigd, het volgende overeengekomen:

Wanneer een zeeman van een der contracteerende Staten, na gediend te hebben aan boord van een schip, behoorend tot den anderen Staat, ten gevolge van schipbreuk of om andere redenen zonder middelen van bestaan achtergebleven is in een derde land, in de koloniën van dat land, of op het grondgebied of in de koloniën van den Staat, welks vlag het schip voert, zal de Regeering van dien laatsten Staat gehouden zijn dien zeeman onderstand te verlenen, totdat hij wederom aangemonsterd wordt, eene andere betrekking vindt of tot aan zijne aankomst in zijn eigen land of tot zijn dood.

Het is echter verstaan dat de zeeman, die zich in den toestand bevindt, in de vorige paragraaf bedoeld, van de eerst voorkomende gelegenheid gebruik zal moeten maken om zich tegenover de bevoegde overheden van den Staat, die geroepen is hem onderstand te verlenen, te verantwoorden wegens zijne behoeftige omstandigheden en de oorzaken, die daartoe geleid hebben. Hij zal bovendien moeten

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

bewijzen dat zijn behoeftige toestand het natuurlijk gevolg is van het verlaten van het schip. Bij gebreke van dien zal de zeeman zijn recht op onderstand verliezen.

Hij zal dit recht eveneens verliezen in geval van desertie of wanneer hij van boord is gezonden wegens het plegen van een misdrijf of een misdrijf, of het schip verlaten heeft tengevolge van ongeschiktheid voor den dienst, veroorzaakt door ziekte of verwonding, te wijten aan eigen schuld.

In den onderstand zijn begrepen het onderhoud, de kleeding, de geneeskundige behandeling, de geneesmiddelen, de reiskosten en in geval van overlijden, de begrafenis-kosten.

Deze regeling zal in werking treden van af den datum der uitwisseling van de akten van bekrachtiging, en van kracht blijven totdat een der beide contracteerende Partijen, één jaar tevoren haar voornemen om er de gevolgen van te doen ophouden, zal hebben kenbaar gemaakt.

Ten blijke waarvan de ondergeteekenden deze regeling hebben onderteekend en van hun zegels voorzien.

Gedaan in dubbel te Christiania den 7den Maart 1911.

De Buitengewone Gezant en Gevolmachtigd Minister van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

(L. S.) W. VAN WELDEREN RENGERS.

De Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Koning van Noorwegen,

(L. S.) J. IRGENS.

1 Juni 1911. BESLUIT tot wijziging van het Koninklijk besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* n°. 77) tot uitvoering van artikel 30 der Gezondheidswet. S. 140.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 April 1911, n°. 1597, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op Ons besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* n°. 77);

Den Raad van State gehoord, advies van 16 Mei 1911, n°. 20;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Mei 1911, n°. 4027, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Art. 16 van Ons besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* n°. 77) wordt gelezen als volgt:

„De voorzitter van den Centralen Gezondheidsraad wordt bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis vervangen door een der andere

leden of een der buitengewone leden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen. Die aanwijzing geldt voor ten hoogste één dienstjaar.

Wanneer in bijzondere omstandigheden dit noodzakelijk wordt geacht, kan door Onzen voornoemden Minister worden bepaald, dat hij, die den voorzitter vervangt, gedurende de vervanging binnen de gemeente *Utrecht* verblijf zal houden”.

2. Artikel 17 van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„De secretaris van den Centralen Gezondheidsraad wordt bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis vervangen door een der andere leden of een der buitengewone leden, door den voorzitter aan te wijzen.

Wanneer in bijzondere omstandigheden dit noodzakelijk wordt geacht, kan door Onzen voornoemden Minister worden bepaald, dat hij, die den secretaris vervangt, gedurende de vervanging binnen de gemeente *Utrecht* verblijf zal houden.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 1sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitg.* 14 Juni 1911.)

3 Juni 1911. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor de *Keulse Vaart*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 100) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 12 October 1901 (*Staatsblad* n°. 216). S. 141.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 12 April 1911, n°. 274, Afdeling Waterstaat, tot wijziging en aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor de *Keulse Vaart*;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz. onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 262);

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Mei 1911, n°. 29);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 31 Mei 1911, n°. 234, Afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bij koninklijk besluit van 13 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 100) vastgesteld en bij Koninklijk besluit van 12 October 1901 (*Staatsblad* n°. 216) gewijzigd bijzonder reglement van politie voor de *Keulsche Vaart* nader te wijzigen en aan te vullen als volgt:

I. Artikel 1 zal worden gelezen als volgt:

„Onder de *Keulsche Vaart* wordt verstaan het vaarwater, loopende van ongeveer 50 M. bewesten de spoorwegbrug aan den *Omvul* bij *Amsterdam* door de *Weespertrekvaart*, *Weesp*, de *Vecht*, de grachten buiten het westelijk gedeelte van *Utrecht*, door den *Vaartschen Rijn* tot aan de rivier de *Lek* te *Vreeswijk*, met dien verstande, dat het gedeelte *Vaartsche Rijn* tusschen het Huis de *Liesbosch* en het Huis te *Wiers*, hetwelk gemeen ligt met het *Merwedekanaal*, gerekend wordt niet tot de *Keulsche Vaart* te behooren. Voorts behoort tot de *Keulsche Vaart* het in de gemeente *Watergraafsmeer* gelegen gedeelte van den *Amstel*, tusschen de *Schulpbrug* over de *Ringvaart* van de *Watergraafsmeer* en de voormalige uitmonding der *Weespertrekvaart* aan den *Omvul*.”

II. Tusschen de artikelen 9 en 10 wordt ingevoegd het volgende:

„Art. 9bis. Met afwijking in zooverre van den derden volzin van artikel 15, eerste lid, van het Algemeen Reglement, is het verboden de stoomfuit te gebruiken voor andere doeleinden, dan tot het geven van de seinen, opgenomen in de bepalingen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart open staan.”

III. In artikel 12, sub e, wordt in plaats van „artikel 10” gesteld: „de artikelen 9bis en 10.”

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 3den Juni 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, (get.) L. H. W. REGOUT.
(Uitgeg. 17 Juni 1911.)

3 Juni 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat noch de wet noch het taalgebruik grond geeft om hem, die niet ten behoeve van eene provincie of gemeente, maar uitsluitend ten eigen bate tolgelden int, niet als tolgaarder in den zin van art. 8, eerste lid sub 16 der Drankwet te beschouwen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. W. PAAR, te *Ottersum*, tegen het besluit van Gedep. Staten van Limburg, dd. 23 Febr. 1911, La 1143/3 m, 4° afd. waarbij hem vergunning is geweigerd voor den verkoop van sterken drank in het klein voor gebruik ter plaatse van verkoop uitsluitend aan logeergasten in de gelagkamer links van den ingang en twee rechts daarvan gelegen kamers van het perceel op de Keldersche heide Wijk A, N°. 60 aldaar;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur gehoord, advies van 17 Mei 1911, n°. 90;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Juni 1911, n°. 4125, afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat Gedep. Staten van Limburg de bovenbedoelde vergunning hebben geweigerd uit overweging, dat uit een ter zake ingesteld onderzoek is gebleken, dat de adresant is pachter van den gemeentetol van *Ottersum*, derhalve verkeert in het geval bedoeld bij art. 8, 1° lid, 16° van de Drankwet, waarin, ingevolge art. 9, 1° lid, 1° dier wet de gevraagde vergunning geweigerd moet worden;

dat van het besluit van Gedep. Staten de aanvrager bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat in artikel 8, eerste lid, sub 16 der Drankwet slechts sprake is van tolgaarder, waarmede een tolpachter toch niet kan gelijk gesteld worden; daar eerstgenoemde de tolgelden rechtstreeks voor een provincie of gemeente int, terwijl laatstgenoemde, zooals adresant, de gelden voor zich zelf invordert; dat het tolgeld ook ontvangen wordt op den openbaren weg, terwijl hij nabij zijne woning staat, en dus niet in een der localiteiten van zijn logement; dat de vergunning zeer gewenscht ware, dewijl adressants woning gelegen is in de nabijheid van het Pensioonaat „Maria Roepaan” waar ongeveer 200 Duitsche leerlingen verblijven, welke zeer veel bezoek ontvangen, waardoor een zeer druk gebruik van zijn logement wordt gemaakt;

Overwegende, dat Gedep. Staten terecht de gevraagde logementsvergunning hebben geweigerd;

dat toch appellant niet alleen pachter van een tol, maar, aangezien hij zelf de tolgelden int, tevens tolgaarder is;

dat noch de wet, noch het taalgebruik grond geeft om hem die niet ten behoeve van eene provincie of gemeente maar uitsluitend ten eigen bate de tolgelden int, niet als tolgaarder te beschouwen;

Gezien de Drankwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:
met handhaving van het bestreden besluit,
het daartegen ingestelde beroep ongegrond te
verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken
is belast enz. (W. v. d. B. A.)

6 Juni 1911. **BESLUIT**, tot aanvulling en
wijziging van artikel 11, van het Konink-
lijk besluit van 14 December 1895 (*Staats-
blad* n°. 222), tot uitvoering van onder-
scheidene bepalingen der Wet tot regeling
der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n^o.
316), zooals dat artikel luidt na de daarin
laatstelijk bij het Koninklijk besluit van
28 September 1908 (*Staatsblad* n°. 302),
aangebrachte aanvulling. S. 142.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van
Waterstaat van 24 April 1911, n°. 1538, Af-
deeling Posterijen en Telegrafie;

Gelet op artikel 21 der Wet tot regeling
der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n°. 316);
Den Raad van State gehoord (advies van
16 Mei 1911, n°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen voor-
noemden Minister van 1 Juni 1911 n°. 14,
Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te be-
palen hetgeen volgt:

Eenig artikel.

In artikel 11, § 1, eerste lid, van het Konink-
lijk besluit van 14 December 1895 (*Staatsblad*
n°. 222), aangevuld en gewijzigd bij Onze be-
sluiten van 2 November 1899 (*Staatsblad* n°. 226),
3 December 1901 (*Staatsblad* n°. 233), 28 April
1903 (*Staatsblad* n°. 138), 22 Maart 1905 (*Staats-
blad* n°. 118), 15 September 1905 (*Staatsblad*
n°. 269), 8 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 104),
4 Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 141) en 28 Septem-
ber 1908 (*Staatsblad* n°. 302), wordt na „post-
zegelboekjes” opgenomen „postzegelrollen”.

Hetgeen in § 2 van het aangehaalde artikel
betreffende postzegelboekjes is bepaald, geldt
mede voor postzegelrollen.

Onze Minister van Waterstaat is belast met
de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staats-
blad* opgenomen en in afschrift aan den Raad
van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 6den Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 23 Juni 1911.)

8 Juni 1911. [**BESCHIKKING** van den Minis-
ter van Oorlog, houdende bepaling] van
inwerking treden van het Koninklijk be-
sluit van 7 Februari 1911, tot wijziging
van het besluit van 29 Mei 1903, betref-
fende regeling van de Landweer.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, zulks ten
vervolge op de Beschikking van 28 Februari
1911, II° Afd., n°. 209, dat de in die Be-
schikking bedoelde standplaatswijziging voor
het 39ste Landweerdistrict zal ingaan op 1 Oc-
tober 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) ABEL, I.S.G.

9 Juni 1911. **MISSIVE** van den Minister van
Binnenlandsche Zaken aan de Commissa-
rissen der Koningin betreffende kosten ter
zake van de nationale militie.

De verificatie der kosten, welke aan mijn
Departement, in verband met het bijwonen
van de loting door burgemeesters of gemeente-
raadsleden, het afleveren van manschappen en
de zittingen van de Militieraden, worden in
rekening gebracht, ondervindt meermalen moei-
lijkheden. Deze spruiten in hoofdzaak voort
uit onbekendheid met den duur, welke hoofd-
zakelijk is voor de dienstverrichting. Indien
mij de volgende opgaven konden worden over-
gelegd zal, naar ik veronderstel, in onder-
scheidene gevallen, op het betrachten van groo-
ter zuinigheid kunnen worden aangedrongen.

a. een opgaaf van den militiecommissaris,
waaruit blijkt, op welk tijdstip de loting voor
elke gemeente in zijn district eindigde;

b. een opgaaf van den Voorzitter van den
Militieraad waaruit blijkt, op welke dagen de
zittingen werden gehouden, op welk tijdstip
de opening was uitgeschreven en op welk tijd-
stip de zittingen werden gesloten;

c. een opgaaf van U, waaruit blijkt, op welk
tijdstip de manschappen voor elke gemeente
werden afgeleverd en hoe groot het aantal
voor elke gemeente af te leveren manschap-
pen was.

Gaarne zou ik de opgaven bedoeld sub a
en b door Uwe tusschenkomst ontvangen. Ik
verzoek UHEG. den militiecommissaris en
den Voorzitter van den Militieraad in Uwe
provincie de noodige instructie te geven.

Meermalen maken geleiders van manschap-
pen, in geval er inkwartiering moest plaats
hebben, bezwaar, op den dag, voorafgaande
aan dien van de aflevering, met een eenigzins
lateren trein uit hunne woonplaats te vertrek-
ken, omdat, al is de inkwartiering van te

voren schriftelijk aangevraagd, daarvoor nog formaliteiten moeten vervuld worden; hetgeen met het oog op de sluiting van de bureaux der gemeente-secretarie, bij een later vertrek uit de woonplaats niet meer mogelijk is. Daarom waren de Burgemeesters in de gemeenten waar de aflevering plaats heeft, uit te noodigen, te bevorderen, dat tot op den avond, voorafgaande aan de aflevering, een ambtenaar van de secretarie beschikbaar blijft ter vervulling van die formaliteiten. Ik twijfel niet of de betrokken Burgemeesters zullen, met het oog op de besparing van kosten voor het Rijk, daartoe bereid zijn.

Van de gelegenheid om het geleide onder bijstand te doen geschieden, wordt vaak te ruim gebruik gemaakt. Het is niet twijfelachtig, dat in sommige gevallen het geleide meestal feitelijk geschiedt door dengene, die tot bijstand van den geleider optreedt en dat de geleider zelf, naar de plaats van aflevering gaat in hoofdzaak om de manschappen aan den Commissaris of aan hem, die dezen ter zake vertegenwoordigt, over te geven. In de circulaire van mijn ambtsvoorganger dd. 7 Maart 1903, n°. 431, M. Afdeling M. S., werd dit, vooral met het oog op de daaruit voor het Rijk voortvloeiende kosten, overbodig geacht.

De bijstand zal veelal van zelf niet noodig zijn, indien het geleide der manschappen geschiedt door veldwachters of andere gemeente-beambten. Ik noodig U HEG. uit om, voor zoover dit in Uwe provincie nog niet gebruikelijk is en zich geen bijzondere omstandigheden voordoen, waardoor de tegenwoordigheid van den Burgemeester wordt vereischt, dit te bevorderen.

In verband met het bovenstaande zal het ook U HEG. noodig voorkomen dat in het vervolg de declaratie van den geleider en van hem, die dezen bijstaat, gelijktijdig aan mijn Departement worden ingezonden.

Ten slotte verzoek ik U, ter bevordering van eene betere werkverdeling en van eene nauwkeurige verificatie, de inzending van de declaratiën ter zake van de Nationale Militie, voor het vervolg, in den regel bij een 30 à 40tal tegelijk aan mijn Departement te doen geschieden.

U HEG. gelieve deze circulaire, voor zooveel noodig, ter kennis van de Burgemeesters in Uw gewest te brengen. (W. v. D. B. A.)

12 Juni 1911. **BESLUIT**, tot wijziging van artikel 1, 3°. van het Koninklijk besluit van 6 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 45), tot uitvoering van de artikelen 1, 4 en 5 der „Trek-hondenwet” 1910 (*Staatsblad* n°. 203), S. 143.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 April 1911, n°. 1884, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Den Raad van State gehoord, advies van 23 Mei 1911, n°. 21;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Juni 1911, n°. 2430, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

aan artikel 1, 3°. van het Koninklijk besluit van 6 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 45), worden toegevoegd de woorden:

„indien zij na 1 September 1914 vóór de kar worden gespannen; vijftig centimeter, indien zij vóór 1 September 1914 vóór de kar, of indien zij onder de kar worden gespannen”.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en in afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 12den Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 Juni 1911.)

12 Juni 1911. **BESLUIT**, betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen. S. 144.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 Februari 1911 n°. 825, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311);

Den Raad van State gehoord, (advies van 14 Maart 1911 n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 Juni 1911 n°. 3219, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, te bepalen:

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

Art. 1. 1. De registers voor de inschrijving van zee- en kustvisschersvaartuigen, als bedoeld in de artikelen 8, eerste lid, en 11 der Visscherijwet, worden gehouden volgens het bij dit besluit gevoegde model I. De registers

worden volgens het kaartenstelsel ingericht. De kaarten worden in drie kleuren gebezigd, al naar gelang het vaartuig zal worden gebruikt voor de zeevisscherij, voor de kustvisscherij of voor de beide visscherijen.

2. De vaartuigen worden in het register onder een doorlopend nummer ingeschreven, met dien verstande, dat opengevallen nummers voor nieuwe vaartuigen worden gebruikt en dat aan een vaartuig, dat ingevolge de bij het in werking treden van dit besluit vervallende voorschriften in het register voor dezelfde gemeente reeds was ingeschreven, het oude nummer wordt gegeven, tenzij dit tien of meer nummers hooger is dan het aantal der in de gemeente tehuis behorende vaartuigen.

3. Indien in eene gemeente zoowel zee- als kustvisschersvaartuigen tehuis behooren, geschiedt de inschrijving in hetzelfde register.

2. 1. De houder van het register schrijft, na ontvangst van eene aangifte voor de inschrijving, het vaartuig in, indien hij geen reden heeft de juistheid der daarin vermelde opgaven in twijfel te trekken.

2. Ingeval van twijfel stelt hij een onderzoek in en wendt hij zich zoo noodig tot het districtshoofd of, voor de Zeeuwsche stroomen, tot het bestuur der visscherijen op die wateren.

3. Van eene weigering tot inschrijving geeft de houder van het register, onder opgaaf van redenen, schriftelijk kennis aan den aanvrager. Deze kan hiervan binnen veertien dagen na de dagteekening der weigering schriftelijk in beroep komen bij Onzen met de uitvoering van de Visscherijwet belasten Minister.

4. Na de inschrijving van een vaartuig, dat voor de zeevisscherij of voor de zee- en kustvisscherij zal worden gebruikt, wordt door den Burgemeester van de gemeente, waar het vaartuig tehuis behoort, aan den reeder of gebruiker de in artikel 4 der wet van 7 December 1883 (*Stbl.* n°. 202) bedoelde verklaring uitgereikt. Indien het register niet door den Burgemeester wordt gehouden, stelt de houder dezen met de inschrijving van een zoodanig vaartuig en de doorhaling daarvan in kennis.

3. 1. De houder van het register brengt daarin na ontvangst van eene mededeeling, als bedoeld in artikel 9, tweede lid, der Visscherijwet en artikel 7, derde lid, van dit besluit, alsmede wanneer hem dit uit eene mededeeling van het districtshoofd of, voor de Zeeuwsche stroomen, van het bestuur der visscherijen op die wateren of uit anderen hooftede noodig blijkt, de vereischte wijziging aan.

2. Wanneer het den houder van het register bekend is, dat het vaartuig te voren in het register van eene andere gemeente was ingeschreven, gaat hij niet tot inschrijving over, vóórdat hij van den houder van het register in die gemeente bericht heeft, dat het vaartuig in het register aldaar is doorgehaald.

3. De houder van het register gedraagt zich, zoowel wat de al dan niet inschrijving van een vaartuig, als wat de doorhaling van eene gedane inschrijving betreft, naar de van Onzen voornoemden Minister ontvangen opdrachten.

4. 1. De houder van het register zendt in de eerste week van iedere maand, door tusschenkomst van het districtshoofd of, voor de Zeeuwsche stroomen, van het bestuur der visscherijen op die wateren, aan den hoofdinspecteur der visscherijen in uittreksel of in het oorspronkelijke, de wijzigingen, die het register in de afgelopen maand heeft ondergaan, benevens een opgaaf van de verongelukten bij de uitoefening van de visscherij, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behorende model II. De hoofdinspecteur zendt de in het oorspronkelijke overgelegde stukken zoo spoedig mogelijk aan den houder van het register terug.

2. Jaarlijks vóór 1 Maart zendt de houder van het register aan voornoemden hoofdinspecteur een verslag van de uitkomsten der zee- en kustvisscherij in zijne gemeente in het afgelopen jaar of vischseizoen, waarin de bijzondere opmerkingen worden opgenomen, tot welke de gesteldheid der visscherij aanleiding mocht geven en die voor het jaarverslag van den toestand der visscherijen benuttigd kunnen worden.

3. Aan de ambtenaren der visscherijinspectie geeft hij desgevraagd inzage van het register en van de het register betreffende mededeelingen.

5. Formulieren voor de aangiften tot inschrijving van zee- en kustvisschersvaartuigen in de daartoe bestemde registers en van de mededeelingen, als bedoeld in artikel 9, tweede lid, der Visscherijwet en artikel 7, derde lid, van dit besluit, zijn kosteloos op het bureau van de met de inschrijving belaste autoriteit te bekomen. Zij worden van rijkswege verstrekt.

2. *Inschrijving van kustvisschersvaartuigen.*

6. 1. Onder „kustvisschersvaartuig” wordt in dit besluit verstaan een vaartuig, in Nederland tehuis behorende, dat gebezigd wordt voor kustvisscherij.

2. Voor de toepassing van dit besluit wordt een vaartuig, dat voor kustvisserij gebezigd wordt, geacht in Nederland tehuis te behooren, indien het vaartuig als regel in Nederland havent.

3. Als gemeente, waar het vaartuig tehuis behoort, geldt de gemeente, waar het vaartuig als regel havent.

7. 1. Alvorens een vaartuig voor kustvisserij in gebruik wordt genomen, moet daarvan door den eigenaar schriftelijk aangifte worden gedaan bij de autoriteit, die, ingevolge artikel 11 der Visscherijwet, in de gemeente, waar het vaartuig zal tehuis behooren, met het houden van het register is belast. Het formulier voor de aangifte wordt door Onzen voornoemden Minister vastgesteld.

2. Wordt een vaartuig zoowel voor zee als voor kustvisserij in gebruik genomen, dan kan de eigenaar volstaan met het inzenden van eene aangifte voor het in gebruik nemen van een zeevisschersvaartuig, overeenkomstig het bepaalde in artikel 9, eerste lid, der Visscherijwet, mits nij daarin vermeldt, dat het vaartuig ook voor kustvisserij wordt gebezigd.

3. De eigenaar van een kustvisschersvaartuig is verplicht aan de in het eerste lid bedoelde autoriteit binnen een maand, nadat hij daarvan kennis heeft gekregen, mededeeling te doen van elke verandering, die wijziging kan ten gevolge hebben in hetgeen omtrent het vaartuig in het register is aangetekend.

4. Alvorens een vaartuig, dat aanvankelijk uitsluitend voor een van de beide in het tweede lid van dit artikel genoemde soorten van visserij werd gebezigd, voor de andere soort van visserij in gebruik wordt genomen, moet hiervan door den eigenaar schriftelijk aangifte worden gedaan aan den houder van het register, overeenkomstig het bepaalde in artikel 9, eerste lid, der Visscherijwet of in het eerste lid van dit artikel.

§ 3. *Lettertceken en nummers voor de kustvisschersvaartuigen.*

8. Elk kustvisschersvaartuig moet het letterteeken voeren, dat voor de gemeente, waar het tehuis behoort, door Onzen voornoemden Minister is bepaald en in de *Staatscourant* bekend gemaakt en het nummer, waaronder het in het daartoe bestemde register is ingeschreven.

9. 1. Het letterteeken en het nummer van het vaartuig moeten staan ter wederzijde van den boeg, 8 tot 10 centimeters onder het potdeksel, tenzij het boord van het vaartuig

niet genoeg ruimte onder het potdeksel aanbiedt of het vaartuig geen potdeksel heeft, in welke gevallen het letterteeken en het nummer hooger of op den bovenboei worden geplaatst.

2. Het letterteeken en het nummer moeten geschilderd zijn in witte olieverf op een zwarten grond en de navolgende afmetingen hebben :
voor vaartuigen met een bruto inhoud van 42,45 M³. of meer, hoog 45, dik 6 c.M. ;
voor vaartuigen met een bruto inhoud van 16 tot 42,45 M³., hoog 20, dik 4 c.M. ;
voor vaartuigen met een bruto inhoud van beneden 16 M³., hoog 10, dik 2 c.M.

3. Dezelfde letterteekens en nummers moeten in olieverf geschilderd zijn aan weerszijden in het midden van het gaffelzeil 30 c.M. boven den hoogsten ribband. Zij worden op witte zeilen en op zeilen, die de oorspronkelijke kleur van het zeildoek hebben, in zwarte verf geschilderd ; op zeilen van andere dan de evengenoemde kleuren, in witte verf, tenzij door het districtshoofd een andere kleur wordt bepaald.

4. Het letterteeken en het nummer op de zeilen moeten de navolgende afmetingen hebben :

voor vaartuigen met een bruto inhoud van 42,45 M³. of meer, hoog 60, dik 8 c.M. ;
voor vaartuigen met een bruto inhoud van 16 tot 42,45 M³., hoog 40, dik 6 c.M. ;
voor vaartuigen met een bruto inhoud van beneden 16 M³., hoog 25, dik 4 c.M.

5. Een stoomvaartuig moet het letterteeken en het nummer, behalve ter wederzijde van den boeg, in witte olieverf op een zwarten grond voeren ter hoogte van 30 en ter dikte van 4 centimeters op een ijzeren band, die op twee derde van de hoogte van den schoorsteen bovendecks, aan den schoorsteen met een tusschenruimte van 5 centimeters is vastgeklonken.

6. Een roeiboot, die bij een kustvisschersvaartuig behoort, moet het letterteeken en het nummer voeren van dat vaartuig.

7. De in de vorige leden genoemde getallen geven de kleinste afmeting aan, die de letterteekens en nummers mogen hebben. Zij moeten op den boeg zooveel grooter genomen worden, als de beschikbare ruimte toelaat. De letters en cijfers moeten goed gevormd en duidelijk zichtbaar zijn. Hun onderlinge afstand mag niet kleiner dan 10 centimeters, de afstand tusschen het letterteeken en het nummer niet kleiner dan 25 centimeters zijn, of wat de letters en cijfers aan den schoorsteen betreft, zooveel kleiner als in verband met de beschikbare ruimte noodig is.

10. 1. De kustvisschersvaartuigen mogen op den boeg of de zeilen geen andere letterteekens of nummers voeren dan die, welke in de twee vorige artikelen zijn voorgeschreven.

2. Het is verboden het letterteeken of het nummer, op de vaartuigen en op de zeilen geplaatst, zonder geldige reden, uit te wisschen, te veranderen, onduidelijk of onkenbaar te maken, te teren, of te besmeren, te bedekken of te verbergen, door welk middel ook, of het verminkt, onduidelijk, geteerd, getaand, besmeerd, onherkenbaar, bedekt of verborgen te voeren.

11. De bepalingen van deze paragraaf zijn niet van toepassing op de vaartuigen, die ook voor de zeevisscherij of voor de visscherij in de Zeeuwsche stroomen worden gebruikt. Die vaartuigen moeten het letterteeken en het nummer voeren overeenkomstig het bepaalde onderscheidenlijk in de overeenkomst tot regeling van de politie der visscherij in de Noordzee buiten de territoriale wateren, den 6 Mei 1882 tusschen Nederland, België enz. gesloten en gewijzigd bij de verklaring van 1 Februari 1889, en het Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement.

4. *Strafbepalingen.*

12. 1. Met hechtenis van ten hoogste vijftien dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden wordt gestraft:

- a. het niet of niet tijdig nakomen van eene der bepalingen, vervat in artikel 7;
- b. overtreding van eene der bepalingen, vervat in de artikelen 8, 9 en 10.

2. Voor de naleving van het bepaalde in de artikelen 8, 9 en 10 zijn aansprakelijk de schipper en de eigenaar van het vaartuig. De aansprakelijkheid van den eigenaar vervalt, indien hij de noodige bevelen heeft gegeven, de noodige middelen heeft verschaft en het noodige toezicht heeft gehouden om de naleving van het bepaalde in die artikelen te verzekeren.

3. Onder schipper wordt verstaan ieder gezagvoerder van een vaartuig of hij, die dezen vervangt.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 12den Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 15 Juni 1911.)

MODEL I.

MODEL van een kaart voor het register voor de inschrijving van zee- en kustvisschersvaartuigen, te bezigen in drie kleuren
Rose voor zeevisschersvaartuigen.
Geel „ kustvisschersvaartuigen.
Wit „ zee- en kustvisschersvaartuigen.

LETTERTEKEN EN NUMMER VAN INSCHRIJVING	GEMEENTE	BLIJZONDERHEIDEN VAN HET VAARTUIG	DAGTEKENING VAN DE INSCHRIJVING
Soort:	Nam:	Aantal der bemanning	Woonplaats: . . . . .
Bruto inhoud . . . . . M ³			
Netto			
Naam en voornamen van den eigenaar			
Vermeldenswaardige bijzonderheden betreffende de soort en de plaats der visscherijen			
			. . . . . 19.

*) In deze kolom te vermelden of het vaartuig wordt gebruikt voor de zeevisscherij, voor de kustvisscherij, dan wel voor de zee- en kustvisscherij.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 12den Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, (get.) A. S. TALMA.

Bij de uitoefening van de zee- en kustvisserij van deze gemeente uit, ^{is} ~~sijn~~ in de afgelopen maand verongelukt ..... man ..... , namelijk:

184

Namen en voornamen.	Leef- tijd.	Als hoedanig hij werkzaam was (schipper, matroos, enz.), en aan boord van welk vaartuig (ook letterteeken en nummer).	Wonende te	Nalatende			Datum	Plaats	Aard en bij- zonderheden
				Weduwe.	Aantal kinderen beneden 16 jaar.	Aantal ouderlooze kleinkin- deren bene- den 16 jaar.			
1.		..... aan boord van							
2.		..... aan boord van							
3.		..... aan boord van							
4.		..... aan boord van							
5.		..... aan boord van							

12 JUNI 1911.

Aldus opgemaakt door mij, ^{Waterschout} ~~Commissaris van politie~~ ^{Burgemeester} } te ..... , den ..... 19 ..

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 12den Juni 1911 (Staatsblad n°. 144).

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, (get.) A. S. TALMA.

12 Juni 1911. *MISSIVE* van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende wijziging van de beschikking van 6 April 1910 van den Minister van Oorlog, nopens de inlevering van wapenen, van kleding en uitrusting en van ledergoed zoomede van reglementen of dienstvoorschriften bij ontslag van eene lichter landweer.

Bij deze missive heeft de Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën de wenschelijkheid te kennen gegeven, dat in de openbare kennisgeving, bedoeld in de 1ste alinea van § 2 van de bijlage, behoorende bij bovengenoemde beschikking het volgende worde opgenomen:

„Bij de inlevering kunnen de verlofgangers in burgerkleding, dan wel in uniformkleding verschijnen; in het laatste geval zijn zij voorzien van de noodige burgerkledingstukken, om daarin gekleed weder huiswaarts te keeren.”

18 Juni 1911. *BESLUIT*, tot aanvulling van het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het *Wantij* in den spoorweg van *Dordrecht* naar *Elst*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 8 Juni 1888 (*Staatsblad* n°. 88). S. 145.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 2 Mei 1911, n°. 217, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Mei 1911, n°. 13);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Waterstaat van 7 Juni 1911, n°. 249, afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

tusschen het eerste en het tweede lid van artikel 2 van het bij het Koninklijk besluit van 8 Juni 1888 (*Staatsblad* n°. 88) vastgestelde reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het *Wantij* in den spoorweg van *Dordrecht* naar *Elst*, een nieuw lid in te voegen, luidende:

„Op Zon- en algemeen erkende Christelijke feestdagen mag de brug gesloten worden gehouden.”

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den

Raad van State medegedeeld zal worden.
Het Loo, den 18den Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, (get.) L. H. W. REGOUT.
(Uitgeg. 27 Juni 1911.)

18 Juni 1911. *BESCHIKKING* van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, houdende vaststelling van voorschriften betreffende het aanvragen en verlenen der consenten voor de kustvisserij, met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwse Stroomen.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, Gelet op artikel 12 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311);

Heeft goedgevonden:

vast te stellen de onderstaande:

VOORSCHRIFTEN betreffende het aanvragen en verlenen der consenten voor de kustvisserij, met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwse stroomen.

1. Hij, die een consent voor de uitoefening van de kustvisserij verlangt, richt een onderteekende aanvraag (op ongezegeld papier) aan de autoriteit (waterschout, commissaris van de politie of burgemeester), die in de gemeente, waar hij woont of — voor het geval de visscherij met een vaartuig wordt uitgeoefend —, waar het vaartuig tehuis behoort, ingevolge artikel 11 der Visscherijwet, met het houden van het register voor de kustvischersvaartuigen is belast.

Voor de toepassing dezer voorschriften wordt een vaartuig geacht tehuis te behooren in de gemeente waar het als regel havent en wordt alleen de schipper van een kustvischersvaartuig beschouwd de visscherij met een vaartuig uit te oefenen.

2. De aanvraag houdt in:

a. een opgaf van den naam, de voornamen, het geboortejaar, de woonplaats (gemeente, dorp, straat of wijk, en nummer), het beroep van den aanvrager en het tweejarig tijdvak, waarvoor het consent wordt verlangd;

b. indien de aanvrager de kustvisserij met een vaartuig uitoefent: een opgaf van den naam, de soort, het letterteeken en het nummer van inschrijving van het vaartuig;

c. de verklaring, dat de aanvrager ingezetene van het Rijk is (ingezetenen van het Rijk zijn zij, die hunne woonplaats in het Rijk hebben en haar gedurende de voorafgaande achttien maanden in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddelen gehad hebben.)

Het model van deze aanvraag is als bijlage A bij deze beschikking gevoegd. Formulieren

voor de aanvragen zijn kosteloos op de gemeentesecretarie en op het bureau van de voornoemde autoriteit te bekomen.

3. Na ontvangst van de aanvraag onderzoekt de voornoemde autoriteit of er in verband met het bepaalde in artikel 12, lid 5 en 7, der Visscherijwet redenen zijn om de uitreiking van het consent te weigeren.

Van een weigering tot uitreiking wordt zoo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken na de indiening der aanvraag, aan den aanvrager onder opgaaf van redenen kennis gegeven.

4. De consenten worden ingericht volgens het in bijlage B dezer beschikking opgenomen model.

De telkens voor hetzelfde tweearig tijdvak geldige consenten worden doorlopend genummerd.

5. Indien de houder van het consent gedurende den tijd, waarvoor dit geldt, schipper van een kustvisschersvaartuig wordt of van vaartuig verandert, is de voornoemde autoriteit bevoegd de desbetreffende rubriek op het consent in te vullen of te wijzigen.

6. Alvorens het consent in gebruik te nemen, moet de houder daarop zijne handteekening plaatsen.

7. Van de uitreiking der consenten wordt op den dag, waarop deze plaats heeft, door de voornoemde autoriteit aanteekening gehouden op een staat, ingericht volgens het in bijlage C dezer beschikking opgenomen model. Een desgewenscht door middel van carbon papier verkregen afschrift van dien staat wordt binnen een week na afloop van elke maand door tusschenkomst van het districtshoofd aan den hoofdinspecteur der visscherijen gezonden.

8. De voor de uitvoering dezer voorschriften benodigde blanco formulieren voor de aanvragen, consenten en staten worden door het Departement van Landb., Nijverheid en Handel ter beschikking van de voornoemde autoriteit gesteld.

9. De in het afgelopen kalenderjaar wegens de uitreiking van consenten ontvangen gelden worden in de eerste week van de maand Januari in 's Rijks schatkist gestort. De storting geschiedt bij den Rijksbetaalmeester in de gemeente; indien zich daar geen Rijksbetaalmeesterskantoor bevindt, bij den ontvanger der registratie; of, bij gebreke van dien, bij den ontvanger der directe belastingen. De quitantie van storting wordt vóór den 10den van bovengenoemde maand zonder begeleidend schrijven toegezonden aan voornoemd Departement, vergezeld van een staat van ontvangsten en een verklaring, waaruit blijkt, dat het gestorte bedrag overeenstemt met dat, hetwelk is ontvangen en verschuldigd was.

De modellen van den staat van ontvangsten en van de verklaring zijn als bijlagen D en E bij deze beschikking gevoegd.

10. Zoodra het voornoemde Departement mededeeling heeft ontvangen van een veroordeeling tot de straf van ontzegging, ingevolge artikel 34 der Visscherijwet, wordt hiervan onverwijld kennis gegeven aan de in artikel 11 dier wet bedoelde autoriteit in de gemeente, waar de veroordeelde woont of — voor het geval de visscherij met een vaartuig wordt uitgeoefend — waar dit tehuis behoort.

's Gravenhage, 13 Juni 1911.

De Minister voornoemd, (get.) A. S. TALMA.

BIJLAGE A. (Zie n°. 2, lid 2, der beschikking.)

MODEL voor de aanvraag tot het bekomen van een consent voor kustvisscherij met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwache stroomen.

Naam en voornamen van den aanvrager.	
Geboortejaar.	
Woonplaats (gemeente, dorp, straat of wijk en nummer).	
Beroep.	
Tweearig tijdvak, waarvoor het consent wordt verlangd.	

(1) De aanvrager oefent de visscherij uit met het . . . . . (2) vaartuig, genaamd . . . . ., ingeschreven in het register onder letterteeken . . . . . en nummer . . . . .

Ondergetoekende verklaart te zijn ingezetene van het Rijk. (Ingezetenen van het Rijk zijn zij, die hunne woonplaats in het Rijk hebben en haar gedurende de voorsafgaande achttien maanden in het Rijk of zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen gehad hebben.)

Hij verbindt zich het voor het consent verschuldigde bedrag van 50 cent op de eerste kennisgeving te zullen voldoen.

Aldus naar waarheid opgemaakt te . . . . .
 . . . . . op . . . . . 19 . . . . .
 door mij . . . . . (3)

(1) Alleen als de aanvrager *schipper* van een kustvisschersvaartuig is, moet deze rubriek worden ingevuld.

(2) Hier in te vullen de soort van het vaartuig, als hoedanig het in het register voor de inschrijving van zee- en kustvisschersvaartuigen is ingeschreven, dus b.v.: „half gedekt, platboomvaartuig enz.”

(3) Handteekening van den aanvrager.

N.B. Deze aanvraag moet worden ingediend bij de autoriteit, (waterschout, commissaris van politie of burgemeester), die in de gemeente, waar de aanvrager woont of — voor het geval de visscherij met een vaartuig wordt uitgeoefend — waar het vaartuig tehuis behoort, met het houden van het register voor de zee- en kustvisschersvaartuigen is belast.

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

19 — 19

CONSENT N°. _____,

tot uitoefening van kustvisscherij (behalve in de Zeeuwsche stroomen), geldig tot en met

31 December 1900 _____

voor . . . . . ¹⁾ geboren in . . . . . ²⁾, wonende te . . . . .
straat of wijk en nummer . . . . . ³⁾ met het . . . . . ⁴⁾ vaartuig,
genaamd . . . . . letterteeken ³⁾ . . . . . nummer . . . . .

Dit consent vergunt den houder de kustvisscherij uit te oefenen (behalve in de Zeeuwsche stroomen) onder inachtneming van de desbetreffende bepalingen van de Visscherijwet, het Zuiderzee-visscherijreglement, het Waddenzee visscherijreglement en het Zuidhollandsche stroomen-visscherijreglement. Hij moet dit consent bij het visschen steeds bij zich hebben en het aan de met het toezicht belaste ambtenaren op de eerste vordering ter inzage verstrekken.

Uitgereikt den . . . . . 19 . . . . .

Waterschout
De Commissaris van politie } te . . . . .
Burgemeester

Handteekening van den houder:
.....

¹⁾ Naam en voornamep. ²⁾ Geboortejaar van den houder.
³⁾ Alleen in te vullen, indien de houder schipper van een kustvisschersvaartuig is. ⁴⁾ Soort van het vaartuig.

BIJLAGE C. (Zie N°. 7 der beschikking.)

MODEL VOOR DEN STAAT TER AANTEEKENING VAN UITGEREIKTE
CONSENTEN.

Gemeente . . . . . Jaar . . . . . Maand . . . . .

Tweejarig tijdvak, waarvoor het consent geldt.	N ^o . v/h consent.	(*) Letterteeken en nummer v/h vaarttuig.	Naam en	Geboorte-	Woon-	Beroep	Opmerkingen.	
			voorletters	jaar	plaats			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
			van den houder.					

(*) Alleen dan in te vullen, indien de houder schipper van een kustvisschersvaartuig is.

BIJLAGE D. (Zie n°. 9, lid 2, der beschikking.)

GEMEENTE . . . . .

STAAT AANWIJZENDE ONTVANGSTEN VOOR HET RIJK

gedurende het jaar 19 . . . , wegens de uitreiking van consenten voor de kustvischerij.

GEDANE ONTVANGSTEN.		Door wien ontvangen en overgestort.	OVERSTORTINGEN IN 'S RIJKS SCHATKIST.			Opmerkingen.
Bedrag.	ONDERWERP.		Kantoor van den betaal- meester, ont- vanger der Registratie, of ontvanger der directe belastingen.	Datum en nummer der kwitantie van storting.	Bedrag.	
	Gelden ontvangen we- gens de uitreiking van . . . . . ¹⁾ consenten voor de kustvischerij.	Waterschout Commissaris van politie Burgemeester } te:				

¹⁾ In te vullen het aantal der uitgereikte consenten.

BIJLAGE E. (Zie n°. 9, lid 2, der beschikking.)

De ondergeteekende Waterschout
Commissaris van politie } te . . . . .
Burgemeester

verklaart, dat het bedrag, hetwelk blijkens nevensgaande quitantie van storting dd. . . . .
. . . . . 19 . . . . .

n^o. . . . . bij den Betaalmeester
Ontvanger der registratie } te . . . . .
Ontvanger der directe belastingen

is gestort, overeenstemt met dat, hetwelk gedurende het jaar 19 . . . . , door hem wegens de
uitreiking van consenten voor de kustvischerij is ontvangen en verschuldigd was.
. . . . . , den . . . . . 19 . . . .

14 Juni 1911. BESLUIT, houdende bekendmaking van den tekst van de wet van 18 April 1827 (*Staatsblad* n°. 20) op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180). S. 146.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 10den Juni 1911, 1ste Afdeling C, n°. 628;

Gelet op het Koninklijk besluit van 4 Juli 1837 (*Staatsblad* n°. 51), waarbij is bepaald, dat de wet van 18 April 1827 (*Staatsblad* n°. 20), op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, gelijk die destijds luidde, ter Landsdrukkerij zou worden uitgegeven, volgens het exemplaar aan de minuut van dat besluit gehecht;

Gelet verder op de onderscheiden wetten, waarbij de voormelde wet naderhand en laatstelijk bij de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180) wijziging heeft ondergaan;

Overwegende, dat het wenschelijk is, den tekst dier wet, gelijk deze, met uitzondering van de overgangs- en slotbepalingen, thans luidt, algemeen bekend te maken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de tekst van de wet van 18 April 1827 (*Staatsblad* n°. 20) op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, gelijk deze, met uitzondering van de overgangs- en slotbepalingen, thans luidt, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 14den Juni 1911.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 30 Juni 1911.)

TEKST DER WET van den 18den April 1827 (*Staatsblad* n°. 20) op de samenstelling der Regterlijke magt en het beleid der Justitie, laatstelijk gewijzigd bij de wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 180).

ERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. De regterlijke magt wordt (onverminderd het rechtsgebied over bepaalde onderwerpen bij de grondwet of bij andere wettelijke bepalingen aan bijzondere kollegien toegekend) uitgeoefend door:

- 1°. De kantongeregten;
- 2°. De arrondissements-regtbanken;
- 3°. De gerechtshoven;
- 4°. Den hoogen raad.

2. De kennisneming en beslissing van alle geschillen over eigendom of daaruit voort-spruitende regten, over schuldvorderingen of burgerlijke regten, en de toepassing van alle soort van wettig bepaalde straffen, zijn bij uitsluiting opgedragen aan de regterlijke magt, volgens de verdeelingen van rechtsgebied, de regterlijke bevoegdheid en de werkzaamheden bij deze wet geregeld.

3. Het openbaar ministerie wordt uitgeoefend door den procureur-generaal bij den Hoogen Raad, door de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, door de officieren van justitie bij de arrondissements-regtbanken en door de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten.

In ieder arrondissement wordt de waarneming van het openbaar ministerie bij de kantongeregten opgedragen aan één of meer ambtenaren.

Bij opdracht aan meer dan ééne ambtenaar wordt het rechtsgebied, waarin ieder hunner werkzaam zal zijn, door den Koning aange-wezen.

3a. Overeenkomstig regels door Ons te stellen, wijzen de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, ieder in zijn amtsgebied, de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten aan om bij toerbeurt als waarnemend substituut-officier op te treden.

4. Het openbaar ministerie is bijzonderlijk belast met de handhaving der wetten, met de vervolging van alle strafbare feiten en het doen uitvoeren van alle straffonnissen. Hetzelve moet worden gehoord in al de gevallen bij de wet voorzien.

5. De ambtenaren bij het openbaar ministerie zijn verplicht de bevelen natekomen, welke hun in hunne ambtsbetrekking door de daartoe bevoegde magt, van wege den Koning, zullen worden gegeven.

6. In geval van afwezigheid, belet of ontstentenis van den procureur-generaal of van den officier bij de arrondissements-regtbank, wordt de dienst waargenomen, door eenen advocaat-generaal of substituut, volgens den rang hunner benoeming, en bij afwezigheid, belet of ontstentenis van dezen, door een der raadsheeren of regters, daartoe respectivelijk door de presidenten van den hoogen raad, het gerechtshof of de regtbank van het arrondissement te benoemen.

De ambtenaar van het openbaar ministerie

bij een kantongeregt wordt als zoodanig, des- vereischt, vervangen door een plaatsvervanger van den kantongeregt, door dezen aan te wijzen.

6a. Ter vervanging van den procureur-generaal bij een geregtshof kan door Ons een advocaat-generaal bij een ander geregtshof of een officier van justitie bij eene arrondissements-regtbank als waarnemend procureur-generaal worden aangewezen.

Ter vervanging van den officier van justitie kan de procureur-generaal bij het geregtshof, binnen welks rechtsgebied de arrondissements-regtbank is gelegen, binnen zijn ambtsgebied een substituut-officier of een ambtenaar van het openbaar ministerie aanwijzen om als waarnemend officier op te treden.

Ter vervanging van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij een kantongeregt kan door den officier van justitie bij de regtbank, tot wier rechtsgebied dit kanton behoort, een beëdigd klerk ten parkette als waarnemend ambtenaar worden aangewezen.

Bij zoodanige aanwijzing blijft, voor wat betreft het geregtshof, de vervanging van den procureur-generaal door een raadsheer, voor wat betreft de regtbank, die van den officier van justitie door een regter en voor wat betreft het kantongeregt, die van den ambtenaar van het openbaar ministerie door een plaatsvervangend kantongeregt achterwege of houdt zij op, indien zij reeds was aangevangen.

6b. De beëdigde klerken ten parkette worden, voor een of meer kantongeregten, op aanbeveling van den officier van justitie, door de arrondissements-regtbank, tot wier rechtsgebied die kantongeregten behooren, tot wederopzeggens benoemd. Zij moeten den vollen ouderdom van 23 jaren bereiken, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de rechtswetenschap verkregen hebben en leggen, alvorens in bediening te treden, bij die regtbank den door Ons vast te stellen eed (belofte) af.

6c. Waarnemende procureurs-generaal, officieren, substituut-officiëren en ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten houden verblijf ter plaatse, waar degenen, die zij vervangen, hun vast en voortdurend verblijf moeten hebben.

Zij ontvangen overeenkomstig regels door Ons te stellen, vergoeding, indien zij, ingevolge het voorschrijf van het eerste lid elders moeten verblijven dan ter plaatse waar zij hun vast en voortdurend verblijf hebben, of, ter voldoening aan eenen ambtspligt, moeten hebben.

7. De presidenten van den hoogen raad, van de hoven en regtbanken, worden, in geval van afwezigheid, belet of ontstentenis, vervangen door een vice-president, of bij gebreke van dezen, door den oudstbenoemden raadsheer of regter.

8. De leden van de regterlijke magt (met uitzondering van de raadsheeren- en registers-plaatsvervangers) kunnen niet tevens zijn advocaat, procureur, notaris of solliciteur, of eenig ambt bekleeden aan hetwelk eene vaste wedde is verbonden.

Zij zullen echter tevens mogen zijn, leden van de stedelijke of gemeente-raden, leden en secretarissen van hoogheemraadschappen, dijken polderbesturen, curatoren van hooge en andere scholen, leden van de commissien van openbaar onderwijs of van alle inrigtingen, welke niet als eigenlijk bezoldigde ambten kunnen worden beschouwd.

In geval van twijfel of eenige openbare betrekking van laatstgenoemden aard met het lidmaatschap der regterlijke magt bestaanbaar zij, zal zulks door den Koning worden beslist.

9. De leden van den Hoogen Raad zullen niet tevens mogen zijn leden van de Staten-Generaal.

10. Bloedverwanten of aanverwanten tot den derden graad ingesloten, kunnen niet te zamen zijn raadsheeren, registers, ambtenaren van het openbaar ministerie en griffiers in den hoogen raad, of in hetzelfde hof, of in dezelfde regtbank.

Indien de zwagerschap eerst mogt zijn ontstaan na de benoeming, zal degeen, die dezelve heeft aangegaan, zijn ambt niet kunnen blijven behouden, zonder vergunning van den Koning.

Deze wetsbepaling is niet toepasselijk op de substituten-griffiers.

De zwagerschap houdt op door het overlijden der vrouw, die haar veroorzaakte.

11. De leden der regterlijke magt, die voor hun leven of voor een bepaalden tijd zijn benoemd, kunnen door den Hoogen Raad, bij een met redenen omkleed arrest, uit hun ambt worden ontzet:

1°. wanneer zij wegens misdrijf tot gevangenisstraf of hechtenis zijn veroordeeld;

2°. wanneer zij verklaard zijn in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen, of wegens schulden zijn gegijzeld;

3°. wegens wangedrag of onzedelijkheid, of bij gebleken voortdurende achteleosheid in de waarneming van hun ambt; of

4°. wegens overtreding van de bepalingen der wet, waarbij hun:

a. het uitoefenen van eenig beroep wordt verboden,

b. een vast en voortdurend verblijf wordt aangewezen,

c. verboden wordt zich in eenig onderhoud of gesprek in te laten met partijen of hare advocaten of procureurs, of eenige bijzondere onderrigting, memorie of schriftuur van hen aan te nemen,

d. de verpligting wordt opgelegd het geheim der raadkamer te bewaren.

Overtreding van de bepalingen onder 4°. vermeld kan alleen dan grond tot ontzetting opleveren, wanneer de overtreder reeds vooraf voor gelijke overtreding is gewaarschuwd.

De Hooge Raad spreekt de ontzetting niet uit dan op de vordering van den procureur-generaal, of zoo zij dezen zelve geldt, op de vordering van den advocaat-generaal, daartoe door Ons aangewezen.

Zij, wier ontzetting moet worden gevorderd, worden ten minste veertien dagen te voren door den ambtenaar van het openbaar ministerie, door wien de vordering geschiedt, opgeroepen, ten einde te worden gehoord.

De oproeping geschiedt bij gesloten brief, die de redenen der vordering behelst. De bezorging van den brief aan den opgeroepen ambtenaar geschiedt bij deurwaarders-exploit.

De Hooge Raad kan, hetzij ten verzoeken van het openbaar ministerie of van den betrokken persoon, hetzij ambtshalve, getuigen hooren.

Het onderzoek heeft plaats in raadkamer.

De uitspraak geschiedt in het openbaar.

12. De ambtenaren, in het vorig artikel bedoeld, worden op de wijze, daarbij bepaald, uit hun ambt ontslagen:

1°. bij gebleken ongeschiktheid door ouderdom, door aanhoudende lichaamsziekte of ten gevolge van zielsziekte;

2°. wanneer zij onder curatele zijn gesteld;

3°. wegens de aanvaarding van een ambt of betrekking, onvereinigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt.

Voor de aanspraak op pensioen der wegens ongeschiktheid door ziels- of lichaamsziekte ontslagen ambtenaren wordt geen nader bewijs van de oorzaak der ongeschiktheid gevorderd.

13. Elk lid van de regterlijke magt, tegen wien hetzij een bevel van gevangenneming of gevangenhouding, hetzij magtiging tot openeming in een huis van bewaring of geneeskundig gesticht voor krankzinnigen is verleend, of op wien lijfswang is ten uitvoer gelegd, wordt, op de vordering van den procureur-

generaal, door den Hoogen Raad in zijne bediening geschorst.

Gelijke schorsing kan door den Hoogen Raad, op de vordering van den procureur-generaal, worden uitgesproken ten aanzien van elk lid der regterlijke magt, tegen wien regtsingang zonder bevel van gevangenneming of gevangenhouding is verleend.

De opheffing der schorsing na den afloop van de vervolging, na het ontslag uit het huis van bewaring of geneeskundig gesticht, of na het ontslag uit de gijzeling, geschiedt op de vordering van den procureur-generaal, of op verzoek van den geschorsten regterlijken ambtenaar, den procureur-generaal gehoord.

Bevindt zich de procureur-generaal in een der in dit artikel omschreven gevallen, dan geschiedt de vordering door den advocaat-generaal, daartoe door Ons aangewezen.

Schorsing in de bediening brengt geene schorsing mede in het genot der bezoldiging.

14. De presidenten zijn bevoegd, ambtshalve of op de vordering van het openbaar ministerie, aan de leden van hun collegie, de griffiers en substituut-griffiers, die de waardigheid van hun ambt, hunne ambtsbezigheden of ambtspligten verwaarloozen, of die zich schuldig maken aan de overtredingen in art. 11 onder 4°. bedoeld, na hen in de gelegenheid te hebben gesteld om te worden gehoord, de noodige waarschuwing te doen.

De presidenten der arrondissements-regtbanken hebben gelijke bevoegdheid ten aanzien van de regters-plaatsvervangers bij hun collegie en de binnen het regtsgebied daarvan gevestigde kantonregters, hunne plaatsvervangers, griffiers en substituut-griffiers.

De presidenten der gerechtshoven hebben gelijke bevoegdheid ten aanzien van de raadsheeren-plaatsvervangers bij hun collegie en de presidenten der arrondissements-regtbanken binnen het regtsgebied van hun collegie, de president van den Hoogen Raad ten aanzien van de presidenten der gerechtshoven, en de procureur-generaal bij den Hoogen Raad ten aanzien van de andere voor hun leven benoemde ambtenaren van het openbaar ministerie.

15. De leden van den Hoogen Raad, mitsgaders van de hoven en regtbanken, de ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers en hunne substituten bij die collegien hebben hun vast en voortdurend verblijf in de gemeente, waar hun collegie is gevestigd, of binnen den afstand van duizend meters daarbuiten.

16. De leden van de regterlijke magt kunnen

buiten den tijd der vacantien zich van de plaats van hun vast en voortdurend verblijf niet verwijderen, zonder daartoe verlof te hebben bekomen.

Zij kunnen zelfs in den tijd der vacantien niet buiten het Koninkrijk gaan, zonder bijzonder verlof van den Koning.

17. De jaarlijksche vacantien van den hoogen raad, de hoven en arrondissements-regtbanken, zullen aanvangen met den eersten Juli en eindigen met den laatsten Augustus ingesloten.

18. Gedurende de vacantien zal er in den Hoogen Raad, gelijk mede in elk Hof en in elke Regtbank eene kamer zijn, belast met de afdoening der burgerlijke en handelzaken, welke spoed vereischen.

Voor de behandeling van strafzaken heeft geene vacantie plaats.

19. Alles wat de wijze van eeds-aflegging, het costuum der onderscheiden regterlijke ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling, en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven, regtbanken en kantongeregten, de advocaten, procureurs en regtbedienden aangaat, zal bepaald worden bij reglementen van openbaar bestuur.

20. In strafzaken zal het rechtsgeding op de terechtzittingen in het openbaar worden gehouden, op straffe van nietigheid, ten zij bij de wet anders mogt zijn bepaald, of, de hooge raad, het hof, de regtbank, of het kantongeregte, om gewigtige, bij het proces-verbaal der zitting te vermelden redenen, mogt bevelen dat het rechtsgeding, geheel of gedeeltelijk, met gesloten deuren zal plaats hebben.

Dezelfde bepaling is ook toepasselijk op de gedingen in burgerlijke zaken.

In alle gevallen zullen de vonnissen en arresten, zoo in burgerlijke als in strafzaken, in het openbaar worden uitgesproken, en moeten zijn ingerigt volgens de voorschriften van art. 172 en 173 der grondwet, alles op straffe van nietigheid.

21. De vonnissen en arresten, gewezen met een ander getal Regters dan in deze wet is bepaald, zijn nietig.

22. De Hooge Raad, Hoven en Regtbanken, mitsgaders de ambtenaren van het openbaar ministerie zijn verplicht, berigt en consideratien te geven, wanneer zulks hun van 's Konings wege zal worden gevraagd.

23. Geen lid van den Hoogen Raad, of van eenig Hof of Regtbank, zal tot commissaris of rapporteur mogen worden benoemd in eene zaak, in welke een zijner bloed- of aanverwanten tot den derden graad ingesloten,

als advocaat of procureur werkzaam is, of geweest is.

24. De leden van den hoogen raad, de hoven en regtbanken mogen zich niet directelijk of indirectelijk over eenige voor hen aanhangige geschillen, of die zij weten of vermoeden dat voor hen aanhangig zullen worden, in eenig bijzonder onderhoud of gesprek inlaten met partijen of derzelve advocaten of prokureurs, noch eenige bijzondere onderrigting, memorie of schrifturen aannemen.

25. De regterlijke kollegien en ambtenaren zijn onderling verplicht aan letteren requisitoriaal ten dienste der justitie wettig gevolg te geven.

26. In alle zaken zal de President hoofdelijke omvraag doen, beginnende met den commissaris of rapporteur, en vervolgens aan de verdere leden, van den jongst benoemden tot den oudsten; de President brengt het laatste zijn advies uit.

Geen afwezend lid kan zijn advies door een zijner medeleden doen voordragen, noch hetzelfde schriftelijk indienen.

27. Wanneer er meer dan twee verschillende gevoelens zijn uitgebragt, zal het besluit worden opgemaakt, op de wijze, die het meest overeenkomt met het gevoelen van de meerderheid.

28. De leden van de regterlijke magt zijn verplicht het geheim te bewaren opzigtelijk de gevoelens die in de raadkamer over regtshangige gedingen door de raadsheeren of regters zijn geuit geworden.

29. Al de leden van de regterlijke magt in deze wet opgenoemd, zullen, elk naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, alvorens in bediening te treden, den eed (belofte) afleggen.

„Dat zij getrouw zullen zijn aan den Koning, „en de grondwet zullen onderhouden en na- „komen.

„Dat zij, middellijk noch onmiddellijk, onder „welken naam of voorwendsel, tot het verkrij- „gen hunner aanstelling aan iemand, wie hij „ook zij, iets hebben gegeven of beloofd, noch „zullen geven of beloven.

„Dat zij nimmer eenige giften of geschenken „hoegenaald zullen aannemen of ontvangen „van eenig persoon welken zij weten of ver- „moeden eenig rechtsgeding of zaak te hebben „of te zullen krijgen, in welke hunne ambts- „verrigtingen zouden kunnen te pas komen.

„Dat zij voorts hunne posten met eerlijk- „heid, naauwgezetheid en onzijdigheid, zonder „aanzien van personen, zullen waarnemen en „zich in de uitoefening hunner bediening ge- „dragen zoo als braven en eerlijken regter- „lijken ambtenaren betaamt.”

TWEDE AFDEELING.

Van de Kanton-Geregtten.

30. Bijzondere wetten regelen het regtsgebied en de zetels der kantongeregtten, alsmede hunne zamenstelling en de klassen waartoe zij behooren, en de jaarwedden der kantonregters en der ambtenaren bij de kantongeregtten.

31. *Ingetrokken bij art. IX der Wet van den 5den Juli 1910 (Staatsblad n°. 180).*

32. Bij verhindering of ontstentenis van den kantonregter wordt hij vervangen door een plaatsvervanger, naar rang van benoeming.

33. Bij verhindering of ontstentenis van den griffier worden zijne ambtsverrigtingen, bij gebreke van eenen substituut-griffier, waargenomen door een ingezetenen van het kanton, minstens drie en twintig jaren oud, door den kantonregter te benoemen tot wederopzeggens toe en te beëdigigen.

Het formulier van den in dit artikel voorgeschreven eed wordt door den Koning bepaald.

34. De kantonregters en hunne plaatsvervangers hebben hun vast en voortdurend verblijf in het kanton. Zij houden hunne teregtzittingen in de hoofdplaats van het kanton.

De griffiers en de substituut-griffiers hebben hun vast en voortdurend verblijf in die hoofdplaats. Om bijzondere redenen kan door den Koning eene andere plaats in het kanton voor hun vast en voortdurend verblijf worden aangewezen.

De ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregtten hebben hun vast en voortdurend verblijf ter plaatse door den Koning aan te wijzen.

35. Om te kunnen worden benoemd tot kantonregter moet men den ouderdom van vijfentwintig jaren, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt; tot plaatsvervangend kantonregter, griffier, substituut-griffier en ambtenaar van het openbaar ministerie kunnen worden benoemd zij die den ouderdom van driëntwintig jaren, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

Zij moeten, met uitzondering van de plaatsvervangers, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap verkregen hebben.

36. *Ingetrokken bij art. XIV der Wet van den 5den Juli 1910 (Staatsblad n°. 180).*

37. De kantonregters worden voor het leven, de ambtenaren van het openbaar ministerie

en de griffiers en substituut-griffiers tot wederopzeggens toe door den Koning benoemd.

De kantonregters-plaatsvervangers worden door den Koning voor vijf jaren aangesteld. Zij zijn bij aftreding weder benoembaar.

38. Behalve de werkzaamheden aan de kanton-regters bij de wet opgedragen, nemen zij kennis zoo in burgerlijke als in handelszaken, zonder hooger beroep, indien de vordering niet meer beloopt dan f 50 en behoudens hooger beroep indien dezelve niet meer beloopt dan f 200.

1°. Van alle louter personele regtsvorderingen.

2°. Van alle regtsvorderingen tot betaling van renten, huren en pachten, mitsgaders van interessen of gedeelten van inschulden, zelfs ingeval de rente, de huur, de pacht of de hoofdsom der inschuld meer dan f 200 bedraagt: mits de regtstitel niet worde betwist.

39. Zij zullen, insgelijks zonder hooger beroep, indien de vordering niet meer dan f 50 beloopt, en behoudens hooger beroep, tot welke som de vordering zich mogt uitstrekken, kennis nemen.

1°. Van burgerlijke regtsvorderingen tot vergoeding van schaden, hetzij door menschen, het zij door dieren toegebracht aan land, houtgewas, boom-, tuin- of veldvruchten.

2°. Van zoodanig herstel aan huizen, woningen, gebouwen en pachthoeven, hetwelk volgens de wet tot laste van den huurder valt.

3°. Van alle regtsvorderingen betreffende tot eene arbeidsovereenkomst of tot eene collectieve arbeidsovereenkomst als bedoeld bij artikel 1637ⁿ van het Burgerlijk Wetboek.

40. Zij nemen kennis van burgerlijke regtsvorderingen, ter zake van mondelinge beëdiging, zonder hooger beroep indien de gevraagde betering zich blootelijk bepaalt tot eene geldsom geen vijftig gulden te bovengaande, en behoudens hooger beroep tot welke hoogere som de gevraagde betering moge loopen, of ook in alle gevallen waarin, nevens of in de plaats van eenige geldsom, een verdere eisch tot betering mogt gedaan zijn.

41. Zij nemen insgelijks, behoudens hooger beroep, kennis van de regtsvorderingen tot ontruiming van huizen, gebouwen, woningen, pakhuizen, stallen, zolders en kelders, zonder onderscheid van het bedrag der huur, indien de huurder geen schriftelijk bewijs van bestaande, vernieuwde of verlengde huur te berde brengt, en in gebreke blijft het perceel te ontruimen.

De bovenstaande bepaling is ook toepasselijk

op pachthoeven, landerijen, tuin- en andere gronden, mits de huur, over het jaar berekend, of de waarde van dien niet meer dan f 200 bedrage.

In beide gevallen kunnen de vonnissen bij voorraad worden ten uitvoer gelegd, niettegenstaande verzet of hooger beroep, behoudens de bevoegdheid van den kanton-regter, om het stellen van borgtocht te bevelen.

42. Zij nemen mede kennis van de regtsvoor-deringen tot ontbinding van huur van huizen, gebouwen, woningen, pakhuizen, stallen, zolders en kelders, mitsgaders van pachthoeven, landerijen, tuin- en andere gronden, en dien ten gevolge van derzelver ontruiming, ter zake van wanbetaling der huurpenningen, zonder hooger beroep, indien de huur, over het jaar berekend, niet meer dan f 50, en behoudens hooger beroep indien dezelve niet meer dan f 200 bedraagt.

De bepaling van het laatste lid des vorigen artikels is insgelijks te dezen toepasselijk.

43. In alle geschillen welke voor dading of compromis vatbaar zijn en in welke partijen zich voor een kantonregter ter hunner keuze doch binnen het arrondissement aanmelden, en zijne beslissing inroepen, zal deze van derzelver geschil moeten kennis nemen, welke ook de aard van het geschil en de waarde van het betwiste voorwerp zij.

In dat geval zal de kantonregter altijd wijzen in het hoogste ressort, ten ware partijen in zaken aan hooger beroep onderworpen, dat beroep hadden voorbehouden.

44. De kantonregters vonnissen over strooperij, bedoeld bij artikel 314 van het Wetboek van Strafrecht, en over alle overtredingen, waarvan de kennisneming niet aan een anderen regter is opgedragen.

Hunne vonnissen zijn aan hooger beroep onderworpen, met uitzondering van de gevallen dat geene andere straf is bedreigd dan geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden.

Zij nemen insgelijks kennis van de vordering tot vergoeding van kosten en schaden ten behoeve der beledigde partij, wanneer die vordering geen f 50 te boven gaat; wanneer die vordering f 50 te boven gaat, moet dezelve bij eene afzonderlijke actie bij den daartoe bevoegden burgerlijken regter vervolgd worden.

45. *Ingetrokken bij art. 4 der Wet van den 9den April 1877 (Staatsblad n°. 73).*

DERDE AFDEELING.

Van de Arrondissements-Regtbanken.

46. Bijzondere wetten regelen het regts-

gebied en de zetels der arrondissements-regtbanken, alsmede hare samenstelling, de klassen waartoe zij behooren, en de jaarwedden der leden van en der ambtenaren bij die regtbanken.

47. In geval van ziekte of belet van een regter, wordt hij, bij gebreke van een ander regter, vervangen door eenen der regters-plaatsvervangers.

47a. Ingeval van ziekte of belet van den griffier, wordt hij, bij gebreke van eenen substituut-griffier, vervangen door eenen beedigden klerk ter griffie.

De beëdigde klerken ter griffie worden, op aanbeveling van den griffier, door de regtbank tot wederopzeggens benoemd. Zij moeten den vollen ouderdom van drieëntwintig jaren bereikt hebben en leggen, alvorens in bediening te treden, voor de regtbank den door Ons vast te stellen eed (belofte) af.

Beëdigde klerken ter griffie, die niet eenen graad bezitten, als in artikel 48 bedoeld, zijn niet bevoegd, den griffier ter teregtzitting te vervangen.

48. Tot regters van de arrondissements-regtbanken, officieren van justitie, griffiers en regters-plaatsvervangers kunnen alleen worden benoemd zij, die onverminderd de vereischten bij de grondwet voorgeschreven, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap hebben bekomen en den vollen ouderdom van vijfentwintig, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

De substituut-officiers en substituut-griffiers moeten insgelijks, om te kunnen worden benoemd, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap hebben bekomen; zij moeten den ouderdom van drieëntwintig, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

49. *Ingetrokken bij art. 7 der Wet van den 9den April 1877 (Staatsblad n°. 72).*

50. De arrondissements-regtbanken vonnissen in burgerlijke zaken in oneffen getal, doch, behoudens uitzonderingen, ten minste met drie regters.

Uit één lid bestaande (enkelvoudige) kamers worden gevormd met Ons verlof, en bezet overeenkomstig door Ons te stellen regels.

51. De presidenten, vice-presidenten, regters en regters-plaatsvervangers worden door den Koning voor hun leven aangesteld.

De ambtenaren van het openbaar ministerie, griffiers en derzelver substituten worden ins-

gelijks door den Koning aangesteld, doch tot wederopzeggens toe.

52. Wanneer eene plaats van regter, plaatsvervanger, griffier of van kantonregter openvalt, zendt de regtbank, de officier van justitie daaronder begrepen, aan den president en prokureur-generaal van het gerechtshof, tot welks ressort zij behoort, eene lijst van aanbeveling van drie candidaten, welke lijst, alphabetisch ingerigt, aan den Koning wordt aangeboden, om daarop zoodanig acht te slaan als Hij zal dienstig oordeelen.

53. De arrondissements-regtbanken zullen in eersten aanleg kennis nemen van alle persoonlijke, zakelijke en gemengde regtsvorderingen van allerlei aard, uitgezonderd die, welke bij de wet verklaard zijn tot de bevoegdheid van de kantonsgerigten, of van de hoven en den hoogen raad te behooren.

54. Zij nemen in het hoogste ressort kennis :

1°. Van alle jurisdictie-geschillen tusschen de kantongeregten van hun regtsgebied.

2°. Van alle personele regtsvorderingen de waarde van *f* 400 in hoofdsom niet te boven gaande.

3°. Van alle zakelijke regtsvorderingen, indien de waarde van het onderwerp, het zij in hoofdsom, het zij in inkomsten tegen vijf ten honderd berekend, niet meer beloopt dan *f* 400.

4°. Van alle regtsgedingen betrekkelijk verplaatsing van scheidteekenen, aanmatiging van gronden, boomen, heggen, slooten, van afleidingen, belemmering van waterloopen, alle binnen 's jaars gepleegd, en van alle regtsvorderingen wegens bezitregt.

5°. Van alle aan hooger beroep onderworpen vonnissen door de kanton-regters gegeven.

55. Zij wijzen in het hoogste ressort, in alle personele zakelijke en gemengde regtsvorderingen aan hooger beroep onderworpen, in gevalle partijen verklaard hebben van het hooger beroep af te zien.

Deze bepaling is niet toepasselijk in zaken, die niet voor dading of compromis vatbaar zijn.

56. De arrondissements-regtbanken vonnissen in eersten aanleg over overtredingen, bedoeld in artikel 432, 433 en 434 van het Wetboek van Strafrecht, over overtredingen ter zake van belastingen en over alle misdrijven, waarvan de kennismening niet aan een anderen regter is opgedragen.

Die vonnissen zijn aan hooger beroep onderworpen, met uitzondering van die, welke ter zake van overtredingen zijn geweest ten aanzien van een persoon, die tijdens de uitspraak

van het eindvonnis in eersten aanleg den leeftijd van achttien jaren had bereikt.

Zij nemen ook kennis van de vordering tot vergoeding van kosten en schaden ten behoeve van de beleedigde partij, wanneer die vorderingen geen *f* 150 te boven gaan. Wanneer die vorderingen *f* 150 te boven gaan, moeten dezelve bij eene afzonderlijke burgerlijke actie vervolgd worden.

57. Zij vonnissen in strafzaken met drie leden.

58. De arrondissements-regtbanken nemen in hooger beroep kennis van de daarvoor vatbare vonnissen door de kantonregters in strafzaken in eersten aanleg gewezen.

De bepaling van het voorgaand artikel is ook van toepassing op vonnissen in hooger beroep.

59. De regtsmagt der arrondissements-regtbanken, ten aanzien der eerste en voorloopige instructie van strafzaken, mitsgaders die der regters-commissarissen, gelijk ook het getal, de diensttijd van laatstgemelden en de verdere daartoe betrekkelijke bepalingen, worden geregeld bij het Wetboek van strafvordering.

VIERDE AFDEELING.

Van de Gerechtshoven.

60. Er zijn vijf gerechtshoven, waarvan de zetels zijn te 's Hertogenbosch, te Arnhem, te 's Gravenhage, te Amsterdam en te Leeuwarden.

Het regtsgebied van het gerechtshof te 's Hertogenbosch strekt zich uit over de arrondissementen, wier hoofdplaatsen zijn gelegen in de provincien Noordbrabant en Limburg; dat van het gerechtshof te Arnhem over de arrondissementen, wier hoofdplaatsen zijn gelegen in de provincien Gelderland en Overijssel; dat van het gerechtshof te 's Gravenhage over de arrondissementen, wier hoofdplaatsen zijn gelegen in de provincien Zuidholland en Zeeland; dat van het gerechtshof te Amsterdam over de arrondissementen, wier hoofdplaatsen zijn gelegen in de provincien Noordholland en Utrecht; dat van het gerechtshof te Leeuwarden over de arrondissementen, wier hoofdplaatsen zijn gelegen in de provincien Friesland, Groningen en Drenthe.

61. Eene bijzondere wet regelt de zamenstelling der gerechtshoven, alsmede de jaarwedden der leden van en der ambtenaren bij die hoven.

61a. Ingeval van ziekte of belet van eenen raadshoer, wordt hij, bij gebreke van eenen anderen raadshoer, vervangen door eenen der raadshoeren-plaatsvervangers.

61b. Ingeval van ziekte of belet van den griffier, wordt hij, bij gebreke van eenen substituu-griffier, vervangen door eenen beëdigden klerk ter griffie.

De beëdigde klerken ter griffie worden, op aanbeveling van den griffier, door het gerechtshof tot wederopzeggens benoemd. Zij moeten den vollen ouderdom van vijftieng jaren bereikt hebben en leggen, alvorens in bediening te treden, voor het gerechtshof den door Ons vast te stellen eed (belofte) af.

Beëdigde klerken ter griffie, die niet eenen graad bezitten, als in artikel 64 bedoeld, zijn niet bevoegd, den griffier ter teregtzitting te vervangen.

62. De presidenten, vice-presidenten, raadsheeren en raadsheeren-plaatsvervangers worden door den Koning voor hun leven aangesteld.

De ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers en hunne substituten worden insgelijks door den Koning aangesteld doch tot wederopzeggens toe.

63. Wanneer eene plaats van raadsheer of raadsheer-plaatsvervanger openvalt, maakt het hof, de procureur-generaal daaronder begrepen, eene lijst van aanbeveling van drie kandidaten op, welke lijst, alphabetisch ingerigt, aan den Koning wordt aangeboden, om daarop zoodanig acht te slaan als Hij zal dienstig oordeelen.

64. Tot raadsheeren van de gerechtshoven, procureurs-generaal, advocaten-generaal, griffiers en raadsheeren-plaatsvervangers kunnen alleen worden benoemd zij, die onverminderd de vereischten bij de grondwet voorgeschreven, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap sedert ten minste vijf jaren of, voor zoover de raadsheeren-plaatsvervangers betreft, sedert ten minste tien jaren hebben bekomen en den vollen ouderdom van dertig of, voor zoover de raadsheeren-plaatsvervangers betreft, van veertig, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

De substituu-griffiers moeten insgelijks, om te kunnen worden benoemd, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap hebben bekomen; zij moeten den ouderdom van vijftieng jaren, doch nog niet dien van zeventig jaren hebben bereikt.

65. De hoven oordeelen in eersten aanleg over jurisdictie-geschillen tusschen arrondissement-regtbanken of tusschen kanton-geregtshof, in verschillende arrondissementen, binnen hun regtsgebied voorvallende.

66. Zij oordeelen in eersten aanleg en in

het hoogste ressort, behoudens de voorziening in cassatie over alle burgerlijke en aan hooger beroep aan het hof onderworpen verschillen, binnen zijn regtsgebied voorvallende, wanneer partijen de regtsmagt van het gerechtshof raauwelijk te dien einde inroepen.

67. *Ingetrokken bij art. 9 der Wet van den 26sten April 1884 (Staatsblad n°. 92).*

68. Zij oordeelen in hooger beroep over de daarvoor vatbare vonnissen, in strafzaken bij de arrondissement-regtbanken, binnen hun regtsgebied in eersten aanleg geweest.

69. Zij oordeelen in hooger beroep van de daaraan onderworpen vonnissen, door de arrondissement-regtbanken, binnen hun regtsgebied, in eersten aanleg, in burgerlijke zaken geweest.

70. De gerechtshoven vonnissen met 3 raadsheeren.

71. *Ingetrokken bij art. XXIV der Wet van den 5den Juli 1910 (Staatsblad n°. 180).*

72. *Ingetrokken bij het eenig artikel der Wet van den 1den Juli 1874 (Staatsblad n°. 90).*

73. De hoven zullen, indien dezelve door het beklag der belanghebbende partij, of op eene andere voldoende wijze kennis dragen dat er verzuim heeft plaats gehad in het vervolgen van strafbare feiten, den procureur-generaal belasten om te dien aanzien aan hen verslag te doen, en voorts kunnen bevelen dat te dier zake het vereischte gevolg worde gegeven, zoo daartoe termen zijn.

74-82. *Ingetrokken bij art. 2 der Wet van den 26sten Mei 1841 (Staatsblad n°. 16).*

VLIJFDE AFDEELING.

Van den Hoogen Raad.

83. Eene bijzondere wet regelt de zamenstelling van den hoogen raad, alsmede de jaarwedden der leden van en der ambtenaren bij dien raad.

83a. Ingeval van ziekte of belet van den griffier, wordt hij, bij gebreke van eenen substituu-griffier, vervangen door eenen beëdigden klerk ter griffie.

De beëdigde klerken ter griffie worden, op aanbeveling van den griffier, door den hoogen raad tot wederopzeggens benoemd. Zij moeten den vollen ouderdom van vijftieng jaren bereikt hebben en leggen, alvorens in bediening te treden, voor den hoogen raad den door Ons vast te stellen eed (belofte) af.

Beëdigde klerken ter griffie, die niet eenen graad bezitten, als in artikel 86 bedoeld, zijn niet bevoegd, den griffier ter teregtzitting te vervangen.

84. De president, de vice-president en de raadsheeren van den Hoogen Raad, benevens de procureur-generaal bij dien Raad, worden door den Koning voor hun leven aangesteld.

De advocaten-generaal, de griffier en zijne substituten worden insgelijks door den Koning aangesteld, doch tot wederopzeggens toe.

85. Wanneer eene plaats van Raadsheer in den Hoogen Raad openvalt, zal de Hooge Raad daarvan kennis geven aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en daarbij inzenden eene door dien Raad, de Procureur-Generaal daaronder begrepen, bij besloten briefjes en met meerderheid van stemmen opgemaakte aanbevelingslijst van 6 kandidaten, waarop de Tweede Kamer bij het maken van hare nominatie zoodanig acht zal slaan, als zij zal dienstig oordeelen.

De leden der hoven en der arrondissements-regtbanken, mitsgaders de leden van het openbaar ministerie bij dezelve, welke deze hunne ambtsbedieningen met lof en ijver hebben waargenomen, zullen bij het opmaken dier lijst meer bijzonderlijk in aanmerking komen.

86. Tot raadsheeren van den hoogen raad, procureur-generaal, advocaten-generaal en griffier kunnen alleen worden benoemd zij, die onverminderd de vereischten bij de grondwet voorgeschreven, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap sedert ten minste tien jaren hebben bekomen en den vollen ouderdom van vijfendertig, doch nog niet dien van vijfenzeventig jaren hebben bereikt.

De substituut-griffiers moeten insgelijks, om te kunnen worden benoemd, op eene Rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandsche universiteit den graad van doctor in de regtswetenschap hebben bekomen; zij moeten den ouderdom van vijftiwintig, doch nog niet dien van vijfenzeventig jaren hebben bereikt.

87. *Ingetrokken bij art. 1 der Wet van den 22sten Juni 1893 (Staatsblad n°. 93).*

88. De Hooge Raad oordeelt ter eerster instantie, over alle jurisdictie-geschillen:

1°. Tusschen alle regterlijke autoriteiten, welke niet behooren onder hetzelfde Geregts-hof.

2°. Tusschen de Geregts-hoven.

3°. Tusschen eenig Geregts-hof ter eerster instantie regt doende, en eenige regtbank of gereg, onder hetzelfde ressorterende.

4°. Tusschen een geregts-hof of eene regtbank ter eenre, en een der bijzondere collegien, bij art. 1 vermeld, ter andere zijde.

89. De Hooge Raad neemt insgelijks ter eerster instantie kennis van alle geschillen in zaken van prijzen en buit, die door de schepen van oorlog van den Staat of door schepen bij particulieren uitgerust en van commissie of *lettres de Marque* voorzien, worden achterhaald en opgebracht, mitsgaders van alle geschillen, welke tusschen de nemers onderling deswege zouden mogen ontstaan.

90. De arresten door den Hoogen Raad ter eerster instantie in burgerlijke zaken gegeven, zullen onderhevig zijn aan revisie, overeenkomstig de bepalingen van het wetboek van burgerlijke rechtspleging.

91. De Hooge Raad oordeelt bij wege van hooger beroep in burgerlijke zaken:

1°. Over de aan hooger beroep onderworpen vonnissen door de gerechtshoven in eersten aanleg gegeven.

2°. Over de vonnissen gewezen bij de hoven van justitie in de koloniën of bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, overeenkomstig de bepalingen deswege door den Koning te maken.

92. De Hooge Raad neemt in het eerste en laatste ressort kennis van de ambtsmisdriven en ambtsovertredingen begaan door de leden der Staten-Generaal, de hoofden der ministeriële departementen, de Gouverneurs-Generaal of de hooge ambtenaren onder een anderen naam met gelijke magt bekleed in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen, de leden van den Raad van State en de commissarissen des Konings in de provincien.

Onder ambtsmisdriven en ambtsovertredingen worden hier begrepen strafbare feiten begaan onder eene der verzwarende omstandigheden omschreven in artikel 44 van het Wetboek van Strafrecht.

In de in het eerste en tweede lid van dit artikel bedoelde gedingen, is de Hooge Raad bevoegd tevens kennis te nemen van de vordering tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, volgens de bepalingen van het laatste lid van artikel 56.

93. De Hooge Raad neemt in het eerste en laatste ressort kennis van de misdrijven omschreven in de artikelen 381 tot 385 en in de artikelen 388 en 389 van het Wetboek van Strafrecht. (1)

94. Tegen de arresten van den Hoogen Raad wordt gene cassatie toegelaten.

(1) In de bij besluit van 14 Juni 1911, S. 146, bekend gemaakte tekst staat in plaats van „omschreven”: „omtrent”

95. De hooge raad neemt kennis van den eisch tot cassatie, gedaan tegen de handelingen der hoven, de arrondissemens-regtbanken en kanton-geregtten en tegen derzelve arresten en vonnissen in het hoogste ressort geweest, behoudens de slotbepaling van het laatste lid van art. 99.

96. De eisch tot cassatie kan worden ingesteld, het zij door de partijen, hetzij ambts-halve door den procureur-generaal bij den Hoogen Raad, met in achtneming van de hie-navolgende voorschriften.

97. De wetboeken van burgerlijke rechtspleging en van strafvordering, bepalen de regelen, termijnen en vormen van de voorziening in cassatie.

98. De Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad zal zich in cassatie kunnen voorzien in het belang der wet, na verloop der termijnen, aan de partijen toegestaan, zonder dat het te wijzen arrest eenig nadeel kan toebrengen aan de regten door partijen verkregen.

99. De Hooge Raad vernietigt de handelingen, arresten en vonnissen :

1°. Wegens het verzuim der vormen, voorgeschreven op straffe van nietigheid ;

2°. Wegens verkeerde toepassing of schending der wet.

3°. Wegens overschrijding der regtsmagt. Niettemin kunnen de vonnissen in burgerlijke zaken door de kanton-regters in het hoogste ressort geweest, niet anders worden vernietigd, dan wegens onbevoegdheid of overschrijding van regtsmagt, of ter zake, dat dezelve de gronden niet inhouden, waarop zij zijn gewezen, of niet met opene deuren zijn uitgesproken. Onverminderd de bevoegdheid van den procureur-generaal bij den hoogen raad, om zich, alleen in het belang der wet, tegen die vonnissen in cassatie te voorzien.

100. Behoudens de gevallen, waarin volgens de wet een ander getal raadsheeren vereischt wordt, vonnist de hooge raad steeds met vijf raadsheeren.

101. In zaken, vermeld bij art. 92 vonnist de hooge raad ten getale van tien raadsheeren.

Bij het staken der stemmen wordt het vonnis uitgesproken ten voordeele van den beklagde.

102. *Ingetrokken bij art. XXIX der Wet van den 5den Juli 1910 (Staatsblad n°. 180).*

103. Partijen zijn niet ontvankelijk om in cassatie te worden toegelaten, zoo lang de gewone wijze van procederen toereikende is om hare bezwaren te doen herstellen, hetzij door denzelfden regter bij wien de zaak heeft gediend, hetzij door middel van hooger beroep.

104. De Hooge Raad zal in alle zaken van

cassatie de bepalingen der twee volgende artikelen in acht nemen.

105. Indien het arrest of vonnis vernietigd wordt ter zake van verkeerde toepassing of schending der wet, of van overschrijding van magt, zal de Hooge Raad, zonder in een nieuw onderzoek naar het al of niet bestaan van daadzaken in het beklagde arrest of vonnis vermeld te kunnen treden, ten principale regt doen ; zullende 's hofs uitspraak in geen geval voor eenige nadere regterlijke voorziening vatbaar zijn.

106. Indien het arrest of vonnis vernietigd wordt ter zake van verzuim in de vormen, die op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven, zal de Hooge Raad eene nieuwe instructie der zaak bevelen, te beginnen van de oudste akte, in welke de nietigheid begaan is, en zal in dat geval de zaak worden verwezen :

1°. Wanneer de vernietigde uitspraak gegeven was, door een kanton-geregt, aan de arrondissemens-regtbank tot welke ressort hetzelfde behoort ;

2°. Wanneer het vernietigd vonnis is gewezen door eene arrondissemens-regtbank, aan het geregtshof van het ressort ;

3°. Wanneer het vonnis gewezen is door een geregtshof, aan een aangrenzend geregtshof.

107. De Hooge Raad zal van de geregtshoven, regtbanken en kanton-geregtten van het Rijk de berigten en informatien mogen vragen welke dezelve zal dienstig oordeelen, met of zonder voortbrenging of opeisching der stukken, betreffende eene zaak, waarin de Hooge Raad moet oordeelen.

108. *Ingetrokken bij het enig artikel der Wet van den 4den Juli 1874 (Staatsblad n°. 90).*

109. De Hooge Raad zal indien dezelve door het beklag der belanghebbende partij, of op eenige andere voldoende wijze, kennis draagt dat er verzuim heeft plaats gehad in het vervolgen van strafbare feiten aan de regtsmagt van den Hoogen Raad onderworpen, den Prokureur-Generaal belasten om te dien aanzien verslag te doen en voorts kunnen bevelen, dat te dier zake het vereischte gevolg worde gegeven, zoo daartoe gronden zijn.

110. *Ingetrokken bij art. XXX der Wet van den 5den Juli 1910 (Staatsblad n°. 180).*

Bijzondere voorzieningen.

111. De tegenwoordige ambtenaren van de regtelijke magt, welke niet bezitten de vereischten bij deze wet bepaald, kunnen nogtans benoemd worden tot gelijksoortige ambten, als zij thans bekleeden.

De tegenwoordige commiesen-griffiers, welke

den graad van meester of licentiaat in de regten niet bezitten, zijn niet te min tot griffiers benoembaar.

De te voren verleende dispensaties wegens de graden van bloedverwantschap of aanhuwelijking blijven in stand.

112. Nadat de zetels der onderscheidene regterlijke Kollegien zijn bepaald, kunnen dezelve niet dan ten gevolge eener wet worden verplaatst.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 14 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 146).

Mij bekend,

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

14 Juni 1911. BESLUIT, houdende bekendmaking van den tekst van de ingevolge artikel 19 der wet op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde reglementen van openbaar bestuur n°. 1, 2, 3 en 4, laatstelijk gewijzigd onderscheidenlijk bij de Koninklijke besluiten van 12 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 127), 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 309), 1 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 178) en 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 310). S. 147.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 10den Juni 1911, 1ste Afdeling C, n°. 628;

Gelet op de onderscheiden Koninklijke besluiten, waarbij de, ingevolge artikel 19 der wet op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde reglementen van openbaar bestuur n°. 1, 2, 3 en 4 herhaaldelijk en laatstelijk, onderscheidenlijk, bij de Koninklijke besluiten van 12 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 127), 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 309), 1 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 178) en 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 310) wijziging hebben ondergaan;

Overwegende, dat het wenschelijk is, den tekst dier reglementen, gelijk deze thans luidt, algemeen bekend te maken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de tekst van de, ingevolge artikel 19 der wet op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde reglementen

van openbaar bestuur n°. 1, 2, 3 en 4, gelijk deze thans luidt, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 14den Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 30 Juni 1911.)

TEKST der ingevolge art. 19 der wet op de samenstelling der Regterlijke magt en het beleid der Justitie bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgestelde reglementen van openbaar bestuur nos. 1, 2, 3 en 4, laatstelijk onderscheidenlijk gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 12 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 127), 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 309), 1 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 178) en 1 November 1910 (*Staatsblad* n°. 310).

I. REGLEMENT, betreffende de wijze van Eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken.

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

EERSTE AFDEELING.

Van de wijze van Eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren.

Art. 1. De Eed (belofte) voorgeschreven bij art. 29 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der Justitie, zal worden afgelegd als volgt:

Door de Kantonregters, hunne Plaatsvervangers, alsmede door de Griffiers, de Substituut-Griffiers en de Ambtenaren van het openbaar ministerie bij de Kanton-Geregten, in handen der Regtbank van het arrondissement, waaronder dezelve behooren;

Door de Presidenten, Vice-Presidenten, Regters, Regters-plaatsvervangers, Ambtenaren van het openbaar ministerie en Griffiers bij de Arrondissementen-Regtbanken, in handen van het gerechtshof, binnen welks rechtsgebied zij zijn gevestigd;

Door de Presidenten, Vice-Presidenten, Raadsheeren, Raadsheeren-Plaatsvervangers,

Ambtenaren van het openbaar ministerie en Griffiers der Gerechtshoven in handen van den Hoogen Raad ;

Door den President, de Raadsheeren, Ambtenaren van het openbaar ministerie en den Griffier, mitsgaders de Substituten-Griffiers van den Hoogen Raad, in handen van den Koning of in handen van den Minister van Justitie, daartoe door den Koning gemachtigd.

De Substituut-Griffiers der overige kollegien leggen den Eed af in handen van het kollegie, waartoe zij behooren.

Van het afleggen van den Eed in de opgemelde kollegien wordt eene behoorlijke akte opgemaakt.

2. De Eed (belofte), welke in handen der regterlijke kollegien wordt afgelegd, wordt afgenomen, op requisir utovan het Openbaar Ministerie, op een regtsdag, voor behandeling van burgerlijke zaken bestemd.

3. Er wordt door den Griffier van den Hoogen Raad en van ieder Gerechtshof en Arrondissements-Regtbank een register gehouden, waarin worden ingeschreven de Koninklijke besluiten, bevattende de benoeming der Regterlijke Ambtenaren, die voor dezelve tot het afleggen van den Eed zijn toegelaten, benevens de akten van den in de kollegien respectievelijk afgelegden Eed.

Een uittreksel uit dat register, de akte van den door hem afgelegden Eed bevattende, wordt aan iederen Regterlijken Ambtenaar uitgereikt, tegen voldoening der daartoe bepaalde griffie-regten.

De Griffier van den Hoogen Raad zal bovendien nog een afzonderlijk register houden, waarin de benoeming der Regterlijke Ambtenaren in en bij dat kollegie zal worden ingeschreven.

4. De installatie der Regterlijke Ambtenaren bestaat in de eenvoudige voorlezing op de terechtzitting der akte van den afgelegden Eed, door den Griffier of door den genen, die deszelfs functien waarneemt.

5. Op de beëdiging van de beëdigde klerken ter Griffie en ten Parkette, vindt artikel 2 overeenkomstige toepassing.

TWEDE AFDEELING.

Van de afwezigheid en de vacantie.

6. De leden der Regterlijke Magt zich buiten den tijd van vacantie, en wanneer hunne dienst niet gevorderd wordt, langer dan acht dagen van de plaats, waar zij hunne bediening uitoefenen, willende verwijderen, hebben daartoe verlof noodig; te weten: de Vice-Presi-

denten, Raadsheeren, Raadsheeren-Plaatsvervangers, Regters, Regters-plaatsvervangers, Griffiers en Substituut-Griffiers, van den President van het kollegie waartoe zij behooren; de Advocaten-Generaal, van den Procureur-Generaal en de Substituut-Officiëren, van den Officier van Justitie.

De Presidenten van de Arrondissements-Regtbanken vragen het verlof van den President van het gerechtshof, binnen welks regtsgebied zij zijn gevestigd, en de Officiëren van Justitie, van den Procureur-Generaal bij hetzelfde.

De Kanton-Regters, hunne Griffiers en Substituut-Griffiers zich langer dan acht dagen uit hun kanton willende verwijderen, hebben verlof noodig van den President der Arrondissements-Regtbank, waaronder zij behooren.

De ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten, zich langer dan acht dagen willende verwijderen uit de kantons waar zij hunne bediening uitoefenen, hebben verlof noodig van den officier van justitie bij de arrondissements-regtbank waaronder zij behooren.

7. Indien de afwezigheid langer dan ééne maand moet duren, hebben alle voornoemde Regterlijke Ambtenaren, buiten de vacantie, daartoe het verlof noodig van den Minister van Justitie.

De Minister beschikt op het gedaan verzoek, na alvorens te hebben ingewonnen het berigt van den President en van den Procureur-Generaal of van den Officier van Justitie van het kollegie, waartoe de ambtenaar behoort.

8. De Presidenten en de Procureurs-Generaal bij den Hoogen Raad en de Gerechtshoven vragen voor elke afwezigheid van langer dan acht dagen, buiten de vacantie, verlof aan den Koning.

9. Er wordt geen verlof verleend, dan in geval aan de dienst der Justitie, door de afwezigheid van den ambtenaar die het verlof verzoekt, geen nadeel wordt toegebracht.

10. Afwezigheid van meer dan acht dagen zonder het verlof in de vorige artikelen vermeld, kan aanleiding geven tot de toepassing van art. 14 der Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie, en zelfs tot die van art. 11 der evengemelde Wet.

11. Bij den Hoogen Raad, bij elk Gerechtshof en bij elke Arrondissements-Regtbank bestaat eene meervoudige Kamer van vacantie, welke belast is met de behandeling van spoed vereischende zaken en van strafzaken.

Bij de Arrondissements-Regtbanken, waarbij enkelvoudige Kamers zijn gevormd, treden deze

ten aanzien van de naar haar verwezen zaken, voor zoover deze spoedvereischend zijn, als Kamers van vacantie op.

12. De meervoudige Kamer van vacantie is zamengesteld, bij den Hoogen Raad uit den President of eenen Vice-President en vijf tot zeven Raadsheeren; bij de Gerechtshoven uit den President of eenen Vice-President en twee tot zes Raadsheeren; bij de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam uit den President en een of twee der Vice-Presidenten of uit twee of drie der Vice-Presidenten en acht Regters; bij de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam uit den President en een der Vice-Presidenten of uit twee der Vice-Presidenten en zeven Regters; bij de Arrondissements-Regtbank te 's-Gravenhage uit den President of een der Vice-Presidenten en vijf Regters; bij de overige Arrondissements-Regtbanken uit den President of Vice-President of, waar geen Vice-President is aangesteld, uit den President of oudst benoemden Regter en twee of drie Regters.

Bij iedere Kamer van vacantie behooren een of meer Ambtenaren van het Openbaar Ministerie, alsmede een Griffier of een of meer Substituut-Griffiers; ook wordt, voor zooveel de Gerechtshoven en de Arrondissements-Regtbanken betreft, bij iedere Vacantie-Kamer een bepaald getal plaatsvervangers gevoegd.

13. De zamenstelling der meervoudige Kamer van vacantie geschiedt bij ieder kollegie telken jare uiterlijk eene maand vóór den aanvang der vacantie, in eene algemeene vergadering op eene voordragt daartoe door den President te doen; waarbij moet worden in acht genomen, dat de leden van het kollegie, zoo veel mogelijk, bij jaarlijksche beurtverwisseling in de meervoudige Vacantie-Kamer zitting hebben; moettende bij die verrigting tevens gezorgd worden, dat geen kollegie, door afwezigheid van leden ten gevolge der vacantie, buiten staat gerake om in de zaken tot deszelfs kennismening behoorende regt te spreken.

14. Het zal echter aan de leden van ieder kollegie vrij staan, om met elkanderen onderling, bij minnelijke schikking, te ruilen; doch met voorkennis van den President.

15. Te gelijk met de benoeming van de leden der meervoudige Kamer van vacantie, worden, na verhoor van het Openbaar Ministerie, de dagen en uren bepaald, waarop dezelve hare gewone teregtzittingen zal houden, en worden deze dagen en uren door aanplakking aan het Gerechtsgebouw, en des noods door afkondiging

in een of meer dagbladen, openlijk bekend gemaakt.

DERDE AFDEELING.

Van de afwisseling en orde van de inwendige dienst.

16. De rang van ouderdom van dienst der bij eenzelfde Geregte werkzame Regterlijke Ambtenaren, ieder in de betrekking, waariñ hij geplaatst is, wordt geregeld naar den dag waarop het besluit hunner benoeming door den Koning is geteekend.

17. Wanneer meer Ambtenaren op denzelfden dag bij een en hetzelfde besluit of bij verschillende besluiten tot dezelfde betrekking zijn benoemd, zal als oudste in rang gelden degene, wiens naam voorgaat in het enkele of in het eerst genomen besluit.

Van de leden van een kollegie gaat de oudere in rang, in de orde van zitting, aan den jongere voor.

18. Er wordt in ieder kollegie door den Griffier eene lijst gehouden, waarop de leden geplaatst worden, naar hunne orde van zitting, en met vermelding van hunnen rang en ouderdom.

19. Wanneer een regterlijk kollegie uit meer dan ééne meervoudige Kamer is te zamen gesteld, heeft de President het regt om bij die Kamer voor te zitten, welke hij zal verkiezen. Hij kan echter ook in de andere Kamers voorzitten, wanneer hij zulks noodig oordeelt, en is verplicht om zulks, zoo mogelijk, tenminsten vier malen in het jaar te doen. In de andere Kamers wordt het voorzitterschap door eenen Vice-President waargenomen.

20. Wanneer de President bij eene teregtzitting het voorzitterschap waarneemt, kan de Vice-President bij dezelve als lid zitting nemen, en is zelfs daartoe verplicht, in gevalle het kollegie, ten gevolge van ontstentenis, afwezigheid of belet van leden, niet mogt in staat wezen, om zijne werkzaamheden te vervullen, en in het algemeen, wanneer het belang van de dienst zulks mogt vorderen.

21. Wanneer een regterlijk kollegie uit meer dan ééne meervoudige Kamer is samengesteld, wordt de Voorzitter van iedere Kamer in de werkzaamheden, welke de zittingen van dezelve betreffen, in geval van afwezigheid, belet of ontstentenis, vervangen door den Vice-President, den Raadsheer of Regter, die hem in de orde van zitting in die Kamer opvolgt.

Ten opzigte van alle andere werkzaamheden, gelden de bepalingen van art. 7 der Wet op

de Regterlijke organisatie en het Beleid der Justitie.

21a. Aan eene Arrondissements-Regtbank kan door Ons op haar verzoek verlof worden verleend een of meer enkelvoudige Kamers te vormen voor de beregting van burgerlijke en handelszaken.

Het verleend verlof kan door Ons worden ingetrokken, nadat de Regtbank en het Geregts-hof, tot welks regtsgebied zij behoort, over de wenschelijkheid dier intrekking zijn gehoord.

22. Jaarlijks vóór den aanvang der vacantie regelen de Hooge Raad, de Geregts-hoven en de Arrondissements-Regtbanken de samenstelling en bezetting hunner Kamers in eene algemeene vergadering, waarin een ontwerp dier samenstelling en bezetting door den President aan het kollegie wordt voorgedragen. Het gevoelen van den Procureur-Generaal of van den Officier van Justitie wordt vooraf ingewonnen.

De samenstelling van de meervoudige Kamers der kollegies geschiedt voor het volgende regterlijke jaar; de bezetting van de enkelvoudige Kamers der Regtbanken, zooveel mogelijk, voor de volgende twee volle jaren, te rekenen van het einde der vacantie.

Om dringende redenen kan, voor zooveel noodig, de samenstelling of bezetting der Kamers tusschentijds, op de wijze als in het eerste lid is bepaald, gewijzigd worden.

Indien een lid van een kollegie tusschentijds in de plaats van een ander, tot lid of plaatsvervangend lid van eene Kamer aangewezen wordt, geldt deze aanwijzing zoolang als de aanwijzing van zijnen voorganger zou gegolden hebben.

22a. De samenstelling der meervoudige Kamers geschiedt zoodanig, dat hierin jaarlijks eene gedeeltelijke afwisseling plaats grijpe, zoodat ieder lid op zijne beurt de dienst in alle meervoudige Kamers waarneemt.

Geen Raadsheer of Regter zal, tegen zijnen wil, langer dan twee jaren bij dezelfde meervoudige of enkelvoudige Kamer behoeven te blijven.

22b. Voor iedere enkelvoudige Kamer worden, behalve het lid, een of meer plaatsvervangende leden aangewezen.

In eene enkelvoudige Kamer nemen als lid of plaatsvervangend lid zooveel mogelijk de leden van de Regtbank zitting, die in het geheel gedurende ten minste twee regterlijke jaren lid eener meervoudige Kamer voor burgerlijke of handelszaken geweest zijn.

22c. Indien eene enkelvoudige Kamer voor de eerste maal bezet wordt, gaan de aanwij-

zingen voor lid of voor plaatsvervangend lid dier Kamer terstond in. Die aanwijzingen gelden tot het einde van de eerstkomende of van de loopende jaarlijksche vacantie.

22d. Het lid der enkelvoudige Kamer blijft bevoegd, om na verloop van den termijn, waarvoor hij als zoodanig aangewezen was, de zaken af te doen, die naar hem zijn verzeven.

22e. De samenstelling en de bezetting der Kamers worden gelijk alle nader daarin aangebragte wijzigingen, terstond door aanplaking aan het Geregtsgebouw bekend gemaakt.

23. Een lid in eene Kamer tot commissaris of rapporteur benoemd zijnde, en in eene andere Kamer overgaande, zal de hem opgedragene werkzaamheden in de Kamer, welke hij verlaten heeft, ten einde brengen.

Een lid van een kollegie kan tegelijk in meer dan eene, hetzij meervoudige of, voor zoover de Regtbanken betreft, ook enkelvoudige Kamer zitting hebben.

24. Wanneer ten gevolge van ontstentenis, afwezigheid of belet van een of meer harer leden, eene Kamer niet mogt in staat zijn om hare teregtzittingen te houden, zal het ontbrekende getal door den Voorzitter van het kollegie worden aangevuld uit eene andere Kamer, die op dat oogenblik geene zitting houdt, of die al hare leden niet volstrekt benodigd heeft.

In geval van ontstentenis, afwezigheid of belet van het lid eener enkelvoudige Kamer, treedt een der plaatsvervangende leden dier Kamer in zijne plaats op.

25. Het zal aan ieder lid in eene Kamer geplaatst vrijstaan om, met voorkennis van den President, bij minnelijke schikking zich te doen vervangen door een lid van eene andere Kamer, mits de dienst van laatstgemelde Kamer daardoor niet lijde.

Het lid der enkelvoudige Kamer kan zich slechts door een plaatsvervangend lid dier Kamer doen vervangen.

25a. Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, worden deze bij voorkeur door een Regter van het kanton vervangen.

26. De Voorzitter van ieder kollegie heeft de bevoegdheid om in zaken van veel gewigt of van grooten omvang, een of meer Raadsheeren of Regters, boven het bij de wet bepaalde getal als bijzitters te benoemen.

Dezelve zullen bij de behandeling der zaak moeten tegenwoordig zijn, doch niet mede werken tot het wijzen van het arrest of vonnis, dan alleeh ter vervanging van die Raadsheeren of Regters, het gewone getal uitmakende,

welke mogten verhinderd worden daarin deel te nemen.

En zal van dit alles aanteekening worden gehouden op het audientie-blad.

27. Ieder regterlijk kollegie houdt wekelijks zoo veele zittingen, als de behandeling der zaken vereischt.

De dagen der gewone zittingen en het uur van den aanvang derzelve worden door ieder Gerechtshof, Regtbank of Kanton-Geregt uiterlijk binnen drie maanden na derzelve installatie, bij een bijzonder reglement, naar gelang der omstandigheden bepaald, hetwelk aan den Minister van Justitie ter goedkeuring wordt onderworpen.

Hetzelve wordt, na door den Minister van Justitie te zijn goedgekeurd, bij aanplakking aan het Gerechtsgebouw en door middel der dagbladen openlijk bekend gemaakt.

28. Voorloopig, en tot dat de in het vorig artikel vermelde reglementen zullen zijn goedgekeurd, worden de dagen en uren van de gewone zittingen door ieder Gerechtshof, Regtbank of Kanton-Geregt, dadelijk na derzelve installatie geregeld, en bij aanplakking aan het Gerechtsgebouw openlijk bekend gemaakt.

29. Behalve de gewone zullen er ook buitengewone zittingen kunnen gehouden worden, indien de drang der omstandigheden of het nut van de dienst dit zoude mogen vorderen.

De bepaling daarvan wordt opgedragen aan den President van het kollegie, of, indien hetzelve uit meer dan ééne Kamer bestaat, aan het lid van het kollegie, hetwelk het voorzitterschap bekleedt in de meervoudige of hetwelk zitting heeft in de enkelvoudige Kamer, bij welke de buitengewone zittingen gevorderd worden.

De buitengewone zittingen van een Kanton-Geregt worden door den Regter van het kanton bepaald. Indien voor een kanton meer dan een regter is aangesteld, worden de buitengewone zittingen bepaald door den Regter, voor de behandeling van de betrekkelijke zaken door het bij artikel 90 bedoelde reglement van orde aangewezen.

30. Er zullen algemeene vergaderingen kunnen gehouden worden, zoo dikwerf de President van het kollegie zulks nuttig oordeelt.

Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, zullen algemeene vergaderingen gehouden worden, zoo dikwerf de in rang oudste Regter zulks nuttig oordeelt of ten minste één andere hem vraagt eene algemeene vergadering te beleggen. Bij den in rang oudsten Regter berust de leiding der vergaderingen.

Bij de algemeene vergaderingen van een kollegie moeten alle leden, en bij die van de Kanton-Regters alle Regters zooveel mogelijk tegenwoordig zijn.

31. De uur der gewone zittingen wordt aan de regterlijke kollegien overgelaten; doch zal dezelve telkens niet korter mogen zijn dan van drie uren, in geval de behandeling der zaken dit vereischt.

De President draagt zorg, dat de zittingen stiptelijk op het bepaalde uur worden geopend; indien hij daartoe door afwezigheid, hetzij van leden, het zij van den Ambtenaar van het openbaar ministerie, of van den Griffier, mogt buiten staat wezen, kan hij hiervan procesverbaal opmaken en hetzelve opzenden aan het Ministerie van Justitie. De Ambtenaar van het openbaar ministerie heeft dezelfde bevoegdheid.

32. De tijd, voor de teregtzittingen bestemd, mag tot geene andere werkzaamheden worden besteed.

33. De Raadsheeren of Regters, welke met personele commissien in het kollegie waartoe zij behooren, mogten belast zijn, zorgen, dat zij de daaruit voortvloeiende werkzaamheden op zoodanigen tijd verrigten, dat daardoor in de zittingen van het kollegie geene verandering of vertraging worde veroorzaakt.

34. De commissarissen en rapporteurs, mitsgaders de leden der personele commissien, worden in ieder kollegie door den President benoemd, ten ware de wet zulks anders had bepaald. Hij zal zorgen, dat de leden hierin elkander afwisselen, volgens een daarvan te maken rooster.

35. Er wordt ter Griffie van den Hoogen Raad, alsmede van ieder Gerechtshof en Arrondissement-Regtbank, een register of algemeene rol gehouden voor burgerlijke zaken, die van koophandel daaronder begrepen, waarop worden ingeschreven alle zaken in den rang waarin zij worden aangebragt, met de namen der partijen en van hare Procureurs. Aan iedere zaak wordt een afzonderlijk nummer gegeven; op deze rol wordt ook kortelijk aanteekening gehouden van al hetgeen in iedere zaak voortvalt.

36. Indien het kollegie in meer meervoudige Kamers voor burgerlijke zaken, die van Koophandel daaronder begrepen, is verdeeld, worden de zaken onmiddellijk aangebragt bij de Kamer, daartoe aan te wijzen bij het bij artikel 90 bedoelde reglement van orde en worden er zoovele rollen gehouden, als er Kamers bestaan.

De Presidenten dier Kamers zijn bevoegd —

voor zoover zij niet tevens Voorzitter van het kollegie zijn, met diens toestemming — op den dienenden dag de zaken, wier behandeling op dien dag niet aftoopt, naar eene andere meervoudige Kamer te verwijzen op zoodanige wijze als het meest bevorderlijk is aan den geregelden gang van zaken.

Het vorige lid is niet van toepassing op de zaken waarin de wet dagvaarding op de eerstkomende terechtzitting voorschrijft.

Op de rollen der enkelvoudige Kamers worden de daarheen verwezen zaken ambts-halve ingeschreven.

36a. Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, worden de burgerlijke zaken, die van Koophandel daaronder begrepen, onmiddellijk aangebragt bij den Regter, daartoe aan te wijzen bij het bij artikel 90 bedoelde reglement van orde.

De Kanton-Regters zijn bevoegd — voor zoover zij niet tevens in rang oudste Kanton-Regter zijn, met diens toestemming — op den eersten dienenden dag de zaken, wier behandeling op dien dag niet aftoopt, naar eenen anderen Regter van het kanton te verwijzen op zoodanige wijze als het meest bevorderlijk is aan den geregelden gang van zaken.

37. De Procureur van den eischer draagt zorg, dat de inschrijving op de rol plaats hebbe, niet later dan den dag vóór dat de zaak moet dienen, en in de zaken, waarin de dagvaarding op korte termijnen gedaan is, zoo spoedig mogelijk.

38. Ten dage dienende roept de Deurwaarder de zaken op, een voor een, in den rang harer plaatsing op de rol. — De Griffier zorgt, dat er voor iedere zitting een uittreksel uit de rol gereed zij, houdende vermelding der zaken, welke moeten worden opgeroepen.

39. Wanneer de zaken in staat zijn om te worden voorgedragen, zal zulks geschieden in den rang, waarin dezelve op de rol voorkomen; echter zal de Regter daarvan eene uitzondering maken voor de zaken die spoed vereischen, welke zonder rang van de rol worden voorgedragen; laatstgemelde worden het eerst opgeroepen.

40. Indien eene zaak niet dadelijk op de eerste terechtzitting wordt afgedaan, wordt de voortzetting of afdoening tot eenen naderen dag verschoven, en de Griffier draagt zorg, dat daarvan aantekening worde gehouden; ook die zaken worden op den bepaalden dag in haren oorspronkelijken rang opgeroepen.

41. Wanneer men tegen een vonnis of arrest, bij verstek gewezen, in verzet komt, herneemt de zaak haren ouden rang op de rol,

ten zij de Voorzitter een' bepaalden dag stelle om op het verzet regt te doen.

42. Wanneer op den dag, tot voortzetting van de zaak bepaald, de Praktizijns van beide partijen afwezig zijn, wordt de zaak op de rol doorgehaald.

43. Er wordt bij ieder kollegie eene afzonderlijke rol gehouden voor de zaken, die voor den President in kort geding worden behandeld.

44. De Procureurs der partijen zijn verplicht om aan den Griffier ter hand te stellen een door hem geteekend afschrift der conclusien, welke zij hebben genomen, ten einde aan het audientieblad te worden gehecht.

45. Vóór den aanvang der pleidooijen worden de met reden omkleede conclusien door partijen voorgelezen.

46. Er wordt door den Griffier van ieder regterlijk kollegie eene rol gehouden der strafzaken, die bij hetzelfde op de openbare terechtzitting moeten worden behandeld, zoo veel mogelijk in denzelfden vorm als bij art. 35 van dit reglement is bepaald.

47. Wanneer de Regters eenparig oordeelen, dat eene zaak tot genoegzame klaarheid is gebragt, zal de President de pleidooijen doen ophouden.

48. De President is belast met de handhaving der orde bij de terechtzittingen en vergaderingen.

49. De vonnissen of arresten worden uitgesproken door den President van het kollegie of van de Kamer, die hetzelfde heeft gewezen.

50. In alle strafzaken bepaalt de President, op het verzoek en de voordragt van het Openbaar Ministerie of der ambtenaren, vermeld in art. 141 n°. 2 van het Wetboek van Strafvordering, in zaken, welke door deze moeten worden aanhangig gemaakt, den dag waarop dezelve ter openbare terechtzitting zullen worden behandeld.

51. In zaken, waarin de stukken, volgens de wet, ter griffie moeten worden opgezonden of nedergelegd, bepaalt de President (voor zoo veel des noods) den tijd, gedurende welken zoo wel de Raadsheeren of Regters, als de Ambtenaren van het openbaar ministerie en de Praktizijns der beschuldigten of beklaagden, van de stukken in strafzaken inzage zullen kunnen nemen.

VIERDE AFDEELING.

Van het Openbaar Ministerie.

52. De Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad waakt in het bijzonder voor de handhaving en uitvoering der wetten en regle-

menten bij den Hoogen Raad, bij al de Geregts-hoven, Regtbanken en Kanton-Geregtten in het Koninkrijk.

53. De Procureurs-Generaal bij de Geregts-hoven, de Officiëren van Justitie bij de Regtbanken en de Ambtenaren van het openbaar ministerie bij de Kanton-Geregtten zijn verplicht de bevelen na te komen, die hun, naar aanleiding van art. 5 der Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie, tot uitvoering van het vorig artikel door den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad in hunne ambtsbetrekking zullen gegeven worden.

54. De Procureurs-Generaal bij de Geregts-hoven zijn, ieder in de geheele uitgestrektheid van zijn ressort, belast met de uitoefening en het beleid der criminele justitie, en met eene gelijke zorg, als in art. 52 is bepaald, bij het Gerechtshof en bij de daaronder ressorterende arrondissements-regtbanken en kantongeregtten; de Officiëren van Justitie bij die Arrondissements-Regtbanken en de Ambtenaren van het openbaar ministerie bij die Kanton-Geregtten oefenen hunne ambtspligten ten aanzien der criminele justitie uit, onder het toezigt en de directie van den Procureur-Generaal bij het Gerechtshof, en zijn voorts te zijnen aanzien aan gelijke verplichting als in het voorgaande artikel, onderworpen.

55. Dezelfde bepalingen gelden ten aanzien van de Officiëren van Justitie in den omtrek van het rechtsgebied der Arrondissements-Regtbanken, waarbij zij behooren.

56. De rechtsbedienden zijn in het bijzonder aan het toezigt der Ambtenaren van het openbaar ministerie onderworpen.

57. De Procureurs-Generaal bij den Hoogen Raad en bij de Gerechtshoven verdeelen het werk tusschen zich en de Advokaten-Generaal, gelijk ieder hunner zulks in het belang der Justitie zal geraden oordeelen.

De Procureur-Generaal kan, zoo dikwerf hij zulks goed vindt, zelf de werkzaamheden verrigten, die hij bepaaldelijk aan eenen Advocaat-Generaal mogt hebben opgedragen.

Bij de algemeene vergaderingen van het kollegie, zullen de functien van het Openbaar Ministerie door den Procureur-Generaal in persoon worden waargenomen.

De bepalingen van dit artikel zijn mede toepasselijk op de Officiëren van Justitie ten opzichte van hunne Substituten.

58. Advokaten-Generaal bij den Hoogen Raad en de Gerechtshoven en de Substituut-Officiëren van Justitie bij de Regtbanken zijn ondergeschikt in hunne ambtsbetrekkingen aan het hoofd van het Parket waartoe zij behooren.

Indien voor dezelfde kantons of hetzelfde kanton meer dan een Ambtenaar van het Openbaar Ministerie is aangesteld, wijst de Procureur-Generaal onder hen dengene aan, aan wien de anderen in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn. De Procureur-Generaal kan in die aanwijzing te allen tijde verandering brengen.

59. Het Openbaar Ministerie niet op den bepaalden dag zijne conclusien nemende, kan zulks slechts eenmaal worden uitgesteld.

60. De leden van het Openbaar Ministerie zijn niet bevoegd om de raadplegingen der Regters of Raadsheeren in de Raadkamer, tot het opmaken van het vonnis of arrest, bij te wonen; zij worden echter bij alle raadplegingen geroepen, welke de orde en de inwendige dienst betreffen, en zij hebben het regt om op de registers van de Regtbank, van het Gerechtshof of van den Hoogen Raad de requisitoiren te doen inschrijven, die zij gepast oordeelen.

60a. Hij die als waarnemend Procureur-Generaal, Officier van Justitie of Substituut-Officier van Justitie of Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij een Kanton-Geregt optreedt, is, tijdens den duur der waarneming, van zijne gewone ambtsverrigtingen ontheven, tenzij en voor zoover het tegendeel bij de aanwijzing tot waarneming is bepaald.

60b. Indien hij elders moet verblijven dan ter plaatse, waar hij zijn vast en voortdurend verblijf heeft of, ter voldoening aan eenen ambtspligt, hebben moet, ontvangt hij als vergoeding per dag:

1°. de waarnemende Procureur-Generaal f 10

2°. de waarnemende Officier en Substituut-Officier van Justitie . . . . ., 8

3°. de waarnemende Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij een Kanton-Geregt . . . . ., 6

Deze bedragen worden met f 2 per dag verhoogd, indien de waarnemende Procureur-Generaal, Officier, Substituut-Officier of Ambtenaar te Amsterdam of Rotterdam moet verblijven.

60c. De Procureur-Generaal regelt de toerbeurt van de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kanton-Geregtten, die hij als waarnemend Substituut-Officier van Justitie aanwijst en onderwerpt zijne regeling aan de goedkeuring van Onzen Minister van Justitie.

60d. Alvorens hunne betrekking te aanvaarden, leggen de beëdigde klerken ten parkette in handen van den Voorzitter van de Regt-

bank den Eed of de belofte af, dat zij hetgeen zij als zoodanig te weten komen niet verder bekend zullen maken dan voor de uitoefening van hunne betrekking noodig is, tenzij hunne verklaring als getuige of als deskundige volgens de wet mogt gevorderd worden.

VIJFDE AFDEELING.

Van de Griffiers en Substituut-Griffiers.

61. Buiten de werkzaamheden aan den Griffier bij de wet opgedragen, zijn zij belast met het beheer der griffie en met het bewaren der minuten, registers en stukken aan het kollegie, waarbij zij zijn aangesteld, behoorende, als mede der gelden en van het geldswaarde hebbende papier en andere zaken of stukken, die ter griffie zijn overgebracht.

De verzamelingen van wetten en besluiten, als mede de boekwerken ten gebuike van het kollegie, worden insgelijks door hen bewaard.

62. In zaken waarin, volgens de wet, de stukken ter griffie moeten worden opgezonden of nedergelegd, is de Griffier verplicht om aan de Ambtenaren van het openbaar ministerie binnen vier en twintig uren kennis te geven van de ontvangst ter griffie der processtukken in strafzaken.

63. De Regterlijke ambtenaren bij een gereg kunnen de processtukken, ter griffie berustende, te hunnen huize ontvangen tegen regn.

Onverminderd het elders bepaalde mogen de minuten, registers en stukken, aan het gereg behorende, alsmede de stukken van overtuiging niet van de griffie worden verplaatst dan ter inzage van den regter, die, buiten de griffie, als zoodanig optreedt.

63a. Processtukken en, buiten de gevallen bij de wet bepaald, beveldschriften en in raadkamer genomen beschikkingen in strafzaken worden verzonden in minuut.

Op deze bepaling kunnen uitzonderingen worden toegelaten door Onzen Minister van Justitie.

Onder processtukken worden niet verstaan de vonnissen en arresten in de openbare terechtzitting geweest, de processen-verbaal van het voorgevallene op de terechtzitting en de aantekeningen of verklaringen, die in krachtens de wet te houden openbare registers worden ingeschreven.

63b. De arresten of vonnissen, in strafzaken geweest, worden binnen het Rijk op de minuut betekend.

Beschikkingen in raadkamer genomen, be-

velen tot voorloopige aanhouding, gevangenhouding, gevangenneming en medebrenging, worden op de minuut ten uitvoer gelegd en beteekend, indien de beteekening of tenuitvoerlegging geschiedt binnen het Rijk.

De minuten worden afgegeven aan de ambten met de uitvoering belast.

Op deze bepalingen kunnen uitzonderingen worden toegelaten door Onzen Minister van Justitie.

63c. Behalve ten behoeve van de beteekening kunnen in het algemeen de ambtenaren van het openbaar ministerie de minuten van alle uitspraken, in strafzaken geweest, te hunnen parkette ontvangen. Indien het parket gevestigd is buiten de gemeente, waar het gereg zijn zetel heeft, geschiedt de verzending van uitspraken in minuut niet dan per te adviseeren dienstbrief of op eene andere veilige wijze.

64. De Griffier is verder belast met het behoorlijk houden der rollen, alsmede der onderscheidene registers van het kollegie, en van het audientie-blad.

65. Hij is verplicht om op de terechtzittingen van het begin tot het einde tegenwoordig te zijn, en aldaar de pen te voeren.

66. Hij is gehouden het gereg of de bijzondere leden van het kollegie of Regters van het kanton bij te staan in de gevallen, waarin de wet zulks vereischt; de expeditien der akten worden door hem met behoorlijken spoed uitgereikt.

67. De leden van het kollegie of de Kanton-Regters ontvangen van hem de noodige kennisgeving der terechtzittingen en andere bijeenkomsten, waarbij zij moeten tegenwoordig wezen.

68. De Griffier is verplicht de griffie open te houden op de uren door het kollegie te bepalen, en althans gedurende ten minste zes uren elken dag, de Zondag uitgezonderd. Op de dagen der terechtzittingen zal de griffie moeten geopend zijn ten minste één uur vóór den aanvang derzelve.

68a. De Griffier houdt nauwkeurig aantekening van hetgeen door hem is ontvangen en uitgegeven.

68b. Voor zoover de griffier niet optreedt tot bijstand van den regter in diens verrigtingen, is hij verplicht de bevelen na te komen, welke hem in zijne ambtsbetrekking van Onzentwege zullen worden gegeven.

69. Bij ontstentenis, afwezigheid of belet van den Griffier, worden zijne ambtsbezigheden waargenomen door eenen Substituut-Griffier of beëdigd klerk ter griffie, volgens den rang van benoeming.

70. De Substituut-Griffiers en beëdigde klerken ter griffie zijn aan den Griffier in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt.

De Griffier verdeelt het werk tusschen zich en de Substituut-Griffiers en beëdigde klerken ter griffie, gelijk hij zulks in het belang der Justitie geraden oordeelt.

Hij kan echter, zoo dikwerf hij dit goed vindt, zelf de werkzaamheden waarnemen, die hij bepaaldelijk aan eenen Substituut-Griffier of eenen beëdigden klerk ter griffie heeft opgedragen.

Bij de algemeene vergaderingen van het kollegie, zal de Griffier in persoon tegenwoordig zijn.

71. Alvorens hunne betrekking te aangaan leggen de beëdigde klerken ter griffie in handen van den Voorzitter van het kollegie den Eed of de belofte af, dat zij hetgeen zij als zoodanig te weten komen, niet verder bekend zullen maken dan voor de uitoefening van hunne betrekking noodig is, tenzij — onverminderd het geheim der raadkamer — hunne verklaring als getuige of deskundige volgens de wet mogt worden gevorderd.

Zij voeren den titel: Waarnemend-Griffier.

72. Het bedrag van de door de Griffiers ten behoeve van den Staat te stellen zekerheid wordt door Onzen Minister van Justitie bepaald.

73. De Ambtenaren, door Onzen Minister van Financiën (in overleg met zijnen Ambtgenoot van Justitie) met het toezigt op het geldelijk beheer van de Griffiers belast, nemen ten minste tweemaal 's jaars de kas der Griffiers op.

De Griffiers verschaffen hun alle noodige inlichtingen en stellen hun, op hun verzoek, alle ter griffie berustende boeken en bescheiden ten behoeve van hun onderzoek ter hand.

De Substituut-Griffiers, de beëdigde klerken, de Rijksklerken en de hulpschrijvers ter griffie zijn verplicht, desgevraagd, aan deze Ambtenaren alle mogelijke inlichtingen te verschaffen.

74. De Ambtenaren, in art. 73 bedoeld, zijn bevoegd zich bij de kasopneming te doen bijstaan door Ambtenaren of beambten, door Onzen Minister van Financiën te dien einde tot hunne beschikking gesteld.

75. De Griffiers zijn bij belet of afwezigheid niet van hunne verantwoordelijkheid ontheven, tenzij de Substituut-Griffier, beëdigd klerk of beëdigd ingezetene, die tijdelijk voor den Griffier het beheer voert, met toestemming van Onzen Minister van Justitie ten behoeve van den Staat zekerheid stelt tot het door dien Minister bepaalde bedrag.

76. Nadere voorschriften met betrekking tot het geldelijk beheer, de verantwoording en de zekerheidstelling van de Griffiers en alles wat daarmee samenhangt, worden door Onzen Minister van Justitie vastgesteld.

Voor zoover het geldelijk beheer en de verantwoording betreft, wordt omtrent die voorschriften vooraf met Onzen Minister van Financiën overleg gepleegd.

HOOFDSTUK II.

Bijzondere bepalingen.

EERSTE AFDEELING.

Van den Hoogen Raad.

77. De Hooge Raad wordt verdeeld in ten minste twee Kamers, iedere Kamer te zamen gesteld uit den President of eenen Vice-President en vijf tot zeven Raadsheeren, benevens den Procureur-Generaal of een Advocaat-Generaal en den Griffier of eenen Substituut-Griffier.

78. De verdeling van het werk onder de Kamers, alsmede alle andere beschikkingen, rakende de inwendige dienst, welke mogten worden noodig bevonden en die, als van bijzondere omstandigheden afhankelijk, in het tegenwoordige Reglement niet zijn kunnen worden begrepen, worden door den Hoogen Raad vervat in een afzonderlijk reglement van orde, hetwelk aan Onze goedkeuring moet worden onderworpen.

Hetzelve wordt, na door Ons te zijn goedgekeurd, door aanplakking, alsmede door middel der dagbladen openlijk bekend gemaakt.

79. *Ingetrokken bij art. V van het Besluit van den 19den September 1910 (Staatsblad n°. 287).*

80. In de zaken vermeld bij art. 92 en 93 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie zal de Kamer, bij het reglement van orde aangewezen, een harer leden tot commissaris benoemen, en wordt de behandeling mede aan dezelfde Kamer opgedragen, met uitzondering van die op de openbare terechtzitting.

De behandeling der zaak op de openbare terechtzitting geschiedt door een andere Kamer, daartoe bij het reglement van orde aangewezen, en aangevuld door zooveel leden, als daartoe zullen vereischt worden.

81. In de gevallen, waarin de wet geen bepaald getal leden voorschrijft, zit elke Kamer van den Hoogen Raad met vijf leden, de Voorzitter daaronder begrepen.

82. De Ambtenaren van het openbaar minis-

terie bij de Gerechtshoven en Regtbanken, zijn verplicht aan den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad in tijds eenvoudige afschriften te doen toekomen van alle in burgerlijke zaken gewezen vonnissen of arresten, welke zij zouden vermeenen voor cassatie in het belang der wet vatbaar te zijn; zij laten deze afschriften met hunne bedenkingen vergezeld gaan.

83. De ambtenaren van het openbaar ministerie zenden van een in kracht van gewijsde gezaan vonnis of arrest, in strafzaken gewezen door het Kantongerecht, de regtbank of het hof, waarbij zij werkzaam zijn, een afschrift in aan den procureur-generaal bij den Hoogen Raad, indien naar hunne meening de uitspraak hetzij om haar algemeen belang, hetzij om hare bedenkelijkheid te zijner kennis behoort te komen.

De ingezonden uitspraken gaan vergezeld van eenen staat, vermeldend den naam van het gerecht, dien van den beklaagde of van den eersten beklaagde, het rolnummer der zaak, benevens de redenen der inzending.

De inzending geschiedt maandelijks.

De uitspraken van kantongeregtten worden gezonden aan den betrokken officier van justitie, die ze, met de uitspraken der rechtbank, doet toekomen aan den betrokken procureur-generaal; deze zendt de ingekomen vonnissen, met de arresten van het hof, naar den procureur-generaal bij den Hoogen Raad.

84. *Ingetrokken bij art. 2 van het Besluit van den 12den Mei 1911 (Staatsblad n°. 127).*

85. De verzoeken om dispensatie en gratie worden door den President van den Hoogen Raad onmiddellijk gesteld in handen van den Procureur-Generaal, ten einde daarop den Raad te dienen van berigt, consideratien en advijs.

86. De Procureur-Generaal, na (zoo veel des needs) berigt te hebben ingewonnen bij den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie meer bijzonder met de zaak bekend, legt zijn advies schriftelijk over bij de Kamer, waar de zaak behoort.

87. De President der Kamer benoemt een rapporteur, op wiens rapport zij haar, met redenen omkleed advies, aan den Koning uitbrengt.

Het advies wordt door den President der Kamer en den Griffier geteekend.

88. Iedere Kamer van den Hoogen Raad houdt wekelijks drie gewone terechtzittingen.

De dagen, waarop de zittingen worden gehouden, alsmede het uur van derzelve aanvang, worden door den Hoogen Raad bij een bijzonder reglement bepaald: hetzelfde wordt door aanplakking aan het gerechtsgebouw

en door middel der dagbladen openlijk bekend gemaakt.

TWEDE AFDEELING.

Van de Gerechtshoven, Regtbanken en Kantongeregtten.

89. De Gerechtshoven zijn verdeeld in ten minsten twee Kamers.

Bij de Gerechtshoven is iedere Kamer zamengesteld uit den President of eenen Vice-President en twee of drie Raadsheeren, alsmede uit den Procureur-Generaal of een Advokaat-Generaal en den Griffier of een Substituut-Griffier.

De Arrondissements-Regtbank te Amsterdam is verdeeld in zes meervoudige Kamers, namelijk:

de eerste Kamer zamengesteld uit den President of een Vice-President en vier Regters; de tweede Kamer zamengesteld uit den President of een Vice-President en drie of vier Regters;

de derde Kamer zamengesteld uit den President of een Vice-President en drie of vier Regters;

de vierde Kamer zamengesteld uit den President of een Vice-President en twee of drie Regters;

de vijfde Kamer zamengesteld uit den President of een Vice-President en twee of drie Regters;

de zesde Kamer zamengesteld uit den President of een Vice-President en twee of drie Regters.

Tot iedere Kamer behooren bovendien de Officier of een Substituut-Officier en de Griffier of een of meer Substituut-Griffiers.

De Arrondissements-Regtbank te Rotterdam is verdeeld in vier meervoudige Kamers, iedere Kamer zamengesteld uit den President of een Vice-President en twee tot vier Regters, alsmede uit den Officier of een Substituut-Officier en den Griffier of een Substituut-Griffier.

De Arrondissements-Regtbank te 's-Gravenhage is verdeeld in drie meervoudige Kamers, iedere Kamer zamengesteld uit den President of een Vice-President en twee of drie Regters, alsmede uit den Officier of een Substituut-Officier en den Griffier of een Substituut-Griffier.

De overige Arrondissements-Regtbanken, bij welke een Vice-President is aangesteld, zijn verdeeld in twee meervoudige Kamers.

De Arrondissements-Regtbanken, bij welke geen Vice-President is aangesteld, vormen slechts ééne meervoudige Kamer.

Bij elke meervoudige Kamer van eene Regtbank of een Geregts-hof wordt een bepaald getal plaatsvervangers gevoegd.

90. De verdeeling van het werk onder de Kamers bij de kollegien, waar dezelve bestaan, alsmede onder de Regters van eenzelfde kanton, waar meer dan een Regter is aange-steld, en alle andere beschikkingen, rakende de inwendige dienst, welke mogten worden noodig bevonden, en die, als van bijzondere omstandigheden afhankelijk, in het tegenwoordig reglement niet zijn kunnen worden begrepen, worden door ieder Geregts-hof, Regtbank of Kanton-Geregts vervat in een afzonderlijk reglement van orde, hetwelk, met het advies van den Hoogen Raad, aan 's Konings goedkeuring moet worden onderworpen.

Hetzelve wordt, na door den Koning te zijn goedgekeurd, door aanplakking, alsmede door middel der dagbladen, openlijk bekend gemaakt.

Stobepaling.

91. Indien verandering van wetgeving vaststelling of wijziging van een reglement van orde noodig maakt, zendt het betrokken Geregts-onverwijd een ontwerp-reglement bij Onzen Minister van Justitie in.

Voorloopig en totdat het ontwerp-reglement door Ons is goedgekeurd en in werking is getreden, wordt hierin door den Hoogen Raad, het Geregts-hof, de Regtbank of het Kanton-Geregts voorzien, op de wijze bij art. 28 bepaald.

II. REGLEMENT, betreffende de titulature en het costuum der Regterlijke Ambtenaren, alsmede het costuum der Advocaten, Procureurs en Deurwaarders.

Art. 1. De regterlijke kollegien voeren de navolgende titels:

de *Hooge Raad*;

dien van: *Edele Hoog Achtbare Heeren.*

de *Geregts-hoven*;

dien van: *Edele Groot Achtbare Heeren.*

de *Arrondissements-Regtbanken*, alsmede de *Kanton-Regters*;

dien van: *Edele Achtbare Heeren.*

2. Het costuum der regterlijke ambtenaren bij de openbare teregtzittingen, gelijk mede wanneer zij, het zij en corps, het zij bij commissien uit hun midden ten Hove verschijnen of ambtshalve openbare plegtigheden bijwonen, zal zijn als volgt:

Zwarte onderkleed, een zwart bovenkleed of simare, gesloten met eenen breeden nederhangenden gordel, een zwarte tabbaard of

toga met wijde mouwen, eene zwarte muts tot hoofddekseel, en eene nederhangende geplooid befe van wit batist, en zulks met de volgende onderscheidingen:

Voor den *Hoogen Raad*, de simare en gordel van zwarte zijde; de toga mede van zwarte zijde, met zwart fluweelen omslagen; de muts van zwart fluweel met een hermelijnen boordseel.

Voor den *President* en den *Procureur-Generaal*, de omslagen van de toga geboord met hermelijn.

De mutsen van de *Substituut-Griffiers*, zonder hermelijnen boordseel.

Voor de *Geregts-hoven*, de simare en gordel van zwarte zijde; de toga van zwart grein met omslagen van zwarte zijde; de muts van zwart fluweel.

Voor de *Presidenten* en de *Procureurs-Generaal*, de fluweelen muts met een zwarte zijden geborduurd rand; de muts van de *Substituut-Griffiers* van zwarte zijde.

Voor de *Arrondissements-Regtbanken*, de simare en toga van zwart grein, de laatste met omslagen van zwarte zijde, de gordel en de muts mede van zwarte zijde.

Voor den *President* en den *Officier van Justitie*, de muts omzet met eene fluweelen rand, en voor de *Substituut-Griffiers*, de muts van zwart grein.

Voor de *Kantonregters*, de *Griffiers*, de *Substituut-Griffiers* en de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten, de simare, de toga en de muts van zwart grein; de gordel van zwart zijde.

Alles volgens daarvan te maken modellen.

Het costuum der beëdigde clerken ter griffie en ten parkette is gelijk aan dat der *Substituut-Griffiers* en der *Ambtenaren van het Openbaar Ministerie* bij de geregten, bij welke zij optreden.

De *Ambtenaren van het Openbaar Ministerie*, die worden aangewezen om als waarnemend Ambtenaar in eenen hooger rang op te treden, dragen het costuum, aan hunnen eigen rang verbonden.

3. Individueel ten Hove verschijnende of openbare plegtigheden bijwonende, zullen zij het navolgende costuum kunnen dragen:

Zwarte gekleede lakensche rok met zwarte zijde gevoerd; zwarte onderkleeding; driekanten hoed met zwarte liggende pluimen en een oranje kokarde; degen met verguld geveest: — en zulks met de volgende onderscheidingen:

Voor den *Hoogen Raad*, de kraag op den rok, de opslagen, de tasschen der zakken en tusschen de zakken in het goud geborduurd

met eiken en oranje takken, ter breedte van zes duimen; gele knoopen met 's Rijks wapen.

Voor de *Geregtshoven*, de *Arrondissements-Regtbanken*, de *Kanton-Regters* en hunne *Griffiers*, hetzelfde borduursel, doch van zwarte zijde, zwart gewerkte knoopen; — bij de eerst-gemelde collegien het borduursel ter breedte van zes duimen, en voor 'de *Arrondissements-Regtbanken* ter breedte van vier duimen.

Voor de *Kanton-Regters* en hunne *Griffiers*, alleen de kraag en opslagen der mouwen geborduurd, ter breedte van vier duimen.

De *Substituut-Griffiers* dragen hetzelfde costuum als hunne *Griffiers*; doch is het borduursel slechts ter halve breedte.

Alles volgens daarvan te maken modellen.

4. Het costuum der *Advocaten* en *Procureurs* op de teregtzittingen en bij hunne eeds-aflegging zal zijn als volgt:

Voor *eerstgenoemden*, eene zwarte onderkleeding, geslotene toga van zwart grein met wijde mouwen, eene muts van dezelfde stof en eene nederhangende bef van wit batist.

Voor de *Procureurs*, hetzelfde costuum, doch zonder bef.

5. De *Deurwaarders* zijn bij de teregtzittingen in het zwart gekleed; zij dragen bij dezelve, alsmede bij de uitoefening hunner andere ambtsverrigtingen, om den hals een zilveren penning met 's Rijks wapen, aan een oranje-lint.

III. REGLEMENT van orde en discipline, voor de *Advocaten* en *Procureurs*.

EERSTE AFDEELING.

Van de Advocaten, de Raden van discipline en het Bureau van consultatie.

Art. 1. Ieder, die den graad van doctor in de regten of in de regtswetenschap bezit, is bevoegd om te worden ingeschreven als advocaat, tenzij art. 12 op hem mogt zijn toegepast.

2., Zij die den in art. 1 vereischten graad niet bezitten, doch op 1 Augustus 1879 met Onze bijzondere toestemming als advocaat waren ingeschreven, behouden de bevoegdheid om als zoodanig te fungeren, tenzij art. 12 op hen mogt worden toegepast.

3. De advocaten zijn verplicht hunne woonplaats te hebben binnen het arrondissement, waarin gevestigd is het regterlijk collegie waarbij zij zijn ingeschreven.

De advocaten die hun bestendig verblijf niet hebben in de plaats, waar het collegie, bij hetwelk zij zijn ingeschreven, gevestigd

is, moeten ter griffie van dat collegie eene woonplaats in die plaats kiezen.

Bij gebreke van aan de voorschriften van dit artikel te voldoen, worden zij, na eene aanmaning daartoe, op requisitoir van het openbaar ministerie, van het tableau geschrapt.

4. § 1. De inschrijving der advocaten geschiedt bij de arrondissements-regtbank hunner woonplaats.

Te 's Gravenhage echter geschiedt zij uitsluitend bij den Hoogen Raad, en in de overige gemeenten, waar een geregtshof is gevestigd, uitsluitend bij dat geregtshof.

§ 2. Zoowel in burgerlijke als in strafzaken hebben de advocaten, bij welk regterlijk collegie binnen het Koninkrijk ook ingeschreven, de bevoegdheid, om als zoodanig ook voor alle andere regterlijke collegien binnen het Rijk op te treden.

§ 3. In de gevallen waarin een advocaat zijn beroep uitoefent buiten het arrondissement zijner woonplaats, kan van hem, vóór alle toelating, worden gevorderd de vertooning van zijne acte van beëdiging, naar de voorschriften van art. 6 van dit reglement behoorlijk geveiseerd.

§ 4. Ten laste eener wederpartij mogen in geen geval gebragt worden de kosten van verplaatsing en vacatie eens advocaats buiten zijne woonplaats, ten gevolge der vorenstaande bepalingen ontstaan.

5. Zij worden beëdigd bij de Kollegien, waarbij zij verlangen te worden ingeschreven, op requisitoir van het Openbaar Ministerie, en leggen den navolgenden eed of belofte af: „Ik zwere (belove) getrouwheid aan den Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet, eerbied voor de Regterlijke autoriteiten, en dat ik geene zaak zal aanraden of verdedigen, die ik in gemoede niet geloove regtvaardig te zijn.”

6. De advocaten worden door den griffier op het tableau gesteld, op vertoon hunner acte van beëdiging, welke alsdan en daarna telken jare in de maand September door den griffier kosteloos wordt geveiseerd.

Zij, die verlangen niet langer op het tableau te staan, of eenige betrekking verkrijgen waarmede, het beroep van advocaat onverenigbaar is, of die hunne acte van beëdiging niet binnen den tijd tot het viseren derzelve voorgeschreven, aan den griffier tot dat einde ter hand stellen, worden op hunne aangifte, of op requisitoir van het openbaar ministerie, van het tableau geschrapt.

In die plaatsen, waar een Raad van toezigt en discipline bestaat, is de griffier van het

regterlijk collegie, welke de inschrijving of de doorschrijving heeft gedaan, verplicht daarvan binnen acht dagen schriftelijk kennis te geven aan den deken der orde.

Gelijke kennisgeving binnen denzelfden termijn geschiedt daarenboven door den griffier bij den Hoogen Raad aan het gerechtshof en de arrondissemens-regtbank te 's Gravenhage, en door den griffier bij elk gerechtshof in andere gemeenten aan de arrondissemens-regtbank in die gemeente.

7. Het beroep van advocaat is vereenigbaar met dat van procureur.

8. De Advocaten oefenen de praktijk uit volgens de bevoegdheid en vereischten, bij de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en Strafvordering gegeven en gevorderd, en overeenkomstig de Wet op de organisatie der Regterlijke magt.

9. In elk arrondissement, waar meer dan veertien advocaten zijn ingeschreven, wordt uit hen een raad van toezigt en discipline gevormd, bestaande uit zes leden, waaronder de deken.

De leden van dezen raad worden gekozen door eene algemeene vergadering van de in het arrondissement ingeschreven advocaten.

De stemming geschiedt schriftelijk en voor elk lid afzonderlijk, in de eerste plaats voor den deken.

Jaarlijks treden twee leden volgens rooster af, zij zijn herkiesbaar.

10. Daar, waar geene Raden van discipline zijn, oefent het Gerechtshof of de Regtbank respectivelijk het toezigt en de discipline uit.

11. De Raad van toezigt en discipline is belast met de zorg voor de eer van den stand der advocaten.

Hij houdt toezigt over de handelingen der advocaten als zoodanig.

Hij weert en beteugelt de inbreuken en misslagen, en zal tot dat einde, naar gelang der omstandigheden, kunnen opleggen de straffen van :

enkele waarschuwing,

berisping,

schorsing in de uitoefening van de praktijk, ten hoogste gedurende een jaar,

alles echter niet dan na verhoor van den belanghebbende, of deze behoorlijk geroepen zijnde, en, bij oplegging der laatstgemelde straf, behoudens beklag aan het gerechtshof, en voor diegenen welke bij den Hoogen Raad zijn ingeschreven, aan dien Raad.

Wanneer de arrondissemens-regtbanken eene der voorzeide straffen opleggen, wordt

een beklag toegelaten aan het gerechtshof; is de straf opgelegd door het gerechtshof, aan den Hoogen Raad.

Van de straffen door den Hoogen Raad opgelegd, valt geen beklag.

Het onderzoek en de oplegging of uitspraak der straf geschieden door den burgerlijken regter in raadkamer.

12. Een Advocaat, die bereids tweemaal mogt zijn geschorst in de praktijk, zal, wederom in dezelfde straf vervallende, van de lijst worden geschrapt.

13. In de residentie van den Hoogen Raad en van elk Gerechtshof, alsmede van elke Arrondissemens-Rechtbank wordt een Bureau van consultatie ingesteld, ten minste uit drie en ten hoogste uit vijftien Advocaten bestaande, te benoemen door den Hoogen Raad, het Gerechtshof of de Regtbank uit eene voordracht van twee personen voor elke vacature, opge maakt door den Raad van discipline, waar er een bestaat.

Een bureau van consultatie is bevoegd zich in afdelingen van ten minste drie leden te splitsen.

14. De Hooge Raad, het Gerechtshof of de Regtbank regelt de aftreding; de aftredende zijn op nieuw verkiesbaar.

15. Dit bureau of een der afdelingen vergadert in de residentie van den Hoogen Raad ten minste eens in iedere week; elders naar de behoeften, des noods om de veertien dagen of drie weken, alles gratis.

16. Het hoofddoel van dit bureau is om geregtelijken raad en bijstand te verschaffen aan behoeftigen, die geen praktizieren hebben, voor zoover bij de 10de afdeling van den 6den titel des derden Boeks van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering daarin niet is voorzien.

17. Het bureau onderzoekt summier de zaken der zich tot hetzelfde wendende of verwezene behoeftigen, en de zaken niet vooraf als ongegrond beschouwende, voegt het den behoeftige een advocaat toe.

Indien een bureau in afdelingen gesplitst is, geschieden dit onderzoek en die toevoeging door de afdelingen.

18. De Advocaat geroepen om een beschuldigen te verdedigen, mag zich daaraan niet onttrekken, dan om redenen door den President van den Hoogen Raad, het Gerechtshof of de Regtbank goedgekeurd.

19. De deken zal den Raad van toezigt en discipline kunnen bijeenroepen, telkens wanneer hij zulks noodig oordeelt, doch zal tot zoodanige oproeping gehouden zijn, wanneer

drie leden van dien raad zulks schriftelijk gevraagd hebben.

Indien eene bijeenroeping der orde van de advocaten, door den Raad van toezigt en discipline, of door ten minste zes leden der orde, die dit schriftelijk met opgave van redenen aanvragen, noodzakelijk wordt geoordeeld, geschiedt die bijeenroeping op last van den deken.

Zowel voor de vergaderingen van de orde der advocaten als voor die van den raad van toezigt en discipline kan een huishoudelijk reglement door de orde worden vastgesteld.

In alle vergaderingen, hetzij van de orde der advocaten, hetzij van den raad van toezigt en discipline, bekleedt de deken het voorzitterschap en heeft bij het staken der stemmen eene beslissende stem.

20. In geval een Advocaat bij pleidooi of anderszins voor den Regter zich oneerbiedig gedraagt, of zich vergeet in onbetamelijke uitdrukkingen jegens de wet, den regter, of ten aanzien van het openbaar gezag, of zich met blijkbaar doel van belediging, onbetamelijk uitlaat, jegens partijen of getuigen, zal hij door den President worden gewaarschuwd of berispt, en op deszelfs voordragt dadelijk door het collegie voor eenen tijd in de uitoefening van zijn beroep voor de regterlijke collegien kunnen worden geschorst; alles onverminderd de bevoegdheid aan de regterlijke collegien toegekend, ten aanzien der orde op de terechtzittingen.

21. De Advocaten pleiten staande, gekleed in het costuum, bij het bijzonder reglement, op dat onderwerp bepaald, des goedvindende met gedekten hoofde.

TWEDE AFDEELING.

Van de Procureurs.

22. Ieder, die den graad van doctor in de regten of in de regtswetenschap bezit, wordt op zijn verzoek toegelaten als procureur, tenzij hij als zoodanig ware ontzet.

23. Gelijktijdige toelating als procureur bij meerdere regtscollegien geschiedt alleen bij die, welke gevestigd zijn in dezelfde gemeente.

De procureur is verplicht in die gemeente of binnen den afstand van duizend meter daarbuiten zijn vast en voortdurend verblijf te hebben. Om bijzondere redenen kan hem, op zijn verzoek, eene andere gemeente in hetzelfde arrondissement tot vast en voortdurend verblijf door Ons worden aangewezen, mits in dat geval de kosten van verplaatsing naar de gemeente van den zetel van het

regtcollegie niet ten laste der wederpartij gebragt worden.

Dit artikel is niet van toepassing op procureurs, vallende in de bepalingen van art. 12 der wet van 10 November 1875 (*Staatsblad* n°. 204) en van art. 13 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 80).

24. De procureurs worden op requisitoir van het openbaar ministerie beëdigd, alvorens in functie te treden, en leggen denzelfden eed of belofte af als de advocaten, met toevoeging aan het formulier van eedsaflegging van de woorden: „alsmede dat ik mijne pligten als procureur getrouw zal vervullen.”

Zij, die bereids als advocaat zijn beëdigd, leggen den volgenden eed (belofte) af:

„Ik zweer (beloof), dat ik mijne pligten als procureur getrouw zal vervullen.”

De beëdiging, welke tevens wordt aangemerkt als toelating, geschiedt uitsluitend: te 's Gravenhage bij den Hoogen Raad, in de gemeenten, waar een gerechtshof gevestigd is, bij dat gerechtshof en elders bij de arrondissements-regtbank.

25. De bepalingen van de artikelen 6, eerste en tweede lid, 12, 18, 20 en 21 zijn op de procureurs van toepassing.

26. De Procureurs oefenen hunne functien uit overeenkomstig de Wet op de organisatie der Regterlijke magt, de Wetboeken van Burgerlijke Regtsvordering en Strafvordering, en de orde door de Gerechtshoven en Regtbanken, des noods, voor de inwendige dienst voor te schrijven.

27. Zij staan onder het toezigt en de discipline der collegien, waarvoor zij fungeren.

28. Zij zijn naarmate der misslagen, verzuimen of inbreuken, door hen begaan, onderworpen aan dezelfde straffen van waarschuwing, berisping of schorsing, als ten aanzien der Advocaten is bepaald en bovendien aan de straf van ontzetting uit hun beroep, alles te onderzoeken, op te leggen of uit te spreken door den burgerlijken regter in raadkamer, en niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van den belanghebbende.

Bij schorsing of ontzetting hebben zij gelijke bevoegdheid tot beklag als de Advocaten.

29. Zij mogen, daartoe, volgens dit reglement geroepen of aangewezen, hunne dienst niet weigeren.

30. Zij zijn gehouden in persoon, of in geval van afwezigheid of belet, door eenen anderen Procureur vertegenwoordigd, zich in hun costuum op de terechtzittingen te laten vinden, wanneer hunne zaken worden opgeroepen,

zij zullen verder in de zaken, aan hen opgedragen, aanwezig moeten zijn bij al die handelingen, waarbij de wet hunne tegenwoordigheid vereischt.

31. De Procureurs, die hun bestendig verblijf niet mogten hebben in de plaats, waar het kollegie, bij hetwelk zij fungeren, gevestigd is, moeten ter Griffie een domicilie in die plaats aanwijzen, alwaar de beteekeningen aan hen kunnen geschieden.

IV. REGLEMENT *op de organisatie en de dienst der Deurwaarders en verdere regtsbedienden.*

EERSTE AFDEELING.

Van de deurwaarders.

Art. 1. De Deurwaarders, onderscheiden in *eerste* en *gewone* Deurwaarders, zijn, behoudens de beperking hierna in art. 7 voorkomende, ieder in zijn ressort gelijkelijk bevoegd en gehouden tot het doen van alle geregtelijke aanzeggingen, bekendmakingen, protesten en verdere exploiten, het zij die met een werkelijk aanhangig regtsgeding al of niet in verband staan; tot het doen van alle dagvaardigen, insinuatien en beteekeningen, tot regtsingang of de instructie van burgerlijke gedingen of strafzaken behorende, en tot het doen van alle exploiten tot de uitvoering van alle regterlijke bevelen, vonnissen en arresten, het zij in burgerlijke of in strafzaken behorende, of daartoe vereischt wordende.

2. Zij worden aangesteld:

die van den Hoogen Raad en de Geregts-hoven, door den Koning, op voordragt van den Hoogen Raad en van dezelve Geregts-hoven, respectivelijk, in te zenden aan den Minister van Justitie;

die van de Arrondissements-Regtbanken, door het Gerechtshof van het ressort, op voordragt van de Regtbank, aan den Procureur-Generaal in te zenden;

die van de Kanton-Geregtten, door de Regtbank van het Arrondissement, waartoe het Kanton-Geregt behoort, op voordragt van den Regter of de vergaderde Regters van het kanton, in te zenden aan den Officier bij de Regtbank.

Die bij een Gerechtshof mogen tevens Deurwaarders zijn bij de Arrondissements-Regtbank in de residentie van het Gerechtshof zitting houdende; die bij de Arrondissements-Regtbanken, ook bij het Kanton-Geregt, in welks ressort zij residenten.

3. Alvorens in dienst te treden doen zij Eed in eene openbare terechtzitting:

die van den Hoogen Raad, der Geregts-hoven en Arrondissements-Regtbanken, bij de kollegien waarbij zij zijn aangesteld;

die van de Kanton-Geregtten bij de Regtbanken, door welke zij zijn benoemd; altijd op requisitoir van het Openbaar Ministerie, elk naar de wijze zijner Godsdienstige gezindheid.

Die Eed (belofte) is, behalve de Eed (belofte) van zuivering, voorgeschreven bij Koninklijk besluit van den 25sten Februari 1817, van den navolgenden inhoud:

„Ik zweer (belove) getrouwheid aan den „Koning en dat ik de Grondwet zal onder- „houden en naarkomen.”

„Ik zweer (belove), dat ik mij in allen deele „zal gedragen naar de wetten en reglementen „op mijne bediening daargesteld; alle exploiten, „waartoe ik zal worden verzocht of die mij „zullen bevolen worden, getrouwelijk en met „naarstigheit te zullen uitvoeren, en in het „algemeen mijne functien met nauwgezet- „heid en eerlijkheid, en tevens met allen eerbied „voor de regterlijke autoriteiten te zullen „waarnemen”.

4. De Deurwaarders moeten bereikt hebben den vollen ouderdom van drie en twintig jaren.

Zij worden bij voorkeur gekozen uit personen, die eenen geruimen tijd onafgebroken gewerkt hebben op het kantoor van eenen Praktijzn of Notaris, of bij eenen Deurwaarder, of aan een bureau van registratie van geregtelijke akten, of op de griffie van een der regterlijke kollegien binnen dit Rijk.

De voorzeide bepalingen zijn van geene toepassing op de Deurwaarders, die bij het in werking brengen van dit reglement in functie zijn.

5. Uit de aldus aangestelde Deurwaarders wijzen de kollegien of de vergaderde Regters van het Kanton-Geregt, waarbij meer dan één Deurwaarder fungeren zal, aan, *wie* als *eerste* Deurwaarders zullen dienst doen.

Bij de Kanton-Geregtten, waarbij slechts één Deurwaarder is aangesteld, fungeert deze als *eerste* Deurwaarder.

6. De Eerste Deurwaarders zijn meer bepaaldelijk belast met de dienst bij de terechtzittingen, alwaar zij een half uur vóór den aanvang derzelve moeten tegenwoordig zijn.

Zij ligten een uittreksel ter griffie van de zaken, die moeten worden opgeroepen; zij roepen de zaken ter rolle op, dragen zorg dat niemand, buiten de leden, de raadkamer binnentrede zonder toegelaten te zijn, en handhaven, onder de orders van den Voorzitter of den Regter van het kanton, de politie in de terechtzittingen; zij doen voorts op

gelijke wijze de inwendige dienst bij de algemeene en bijzondere vergaderingen en bij alle comparitien voor Commissarissen of andere Commissien, waarmede de respectieve regterlijke kollegien of Kanton-Regters of vergaderde Kanton-Regters zich zullen moeten bezig houden; alles behoudens de bevoegdheid van den Voorzitter van het kollegie of den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton, om bij verhindering van de Eerste Deurwaarders of in geval van ontoereikendheid derzelve, een of meer der gewone Deurwaarders tijdelijk tot gelijke dienst te bestemmen.

7. De Eerste Deurwaarders zijn uitsluitend bevoegd tot het beteekenen van al die akten, welke van Procureur aan Procureur, bij het kollegie postulerende, geschieden.

8. De Deurwaarders van den Hoogen Raad mogen alle exploiten doen in het ressort der Arrondissements-Regtbank te 's Gravenhage. In strafzaken zijn zij bevoegd de arresten of bevelschriften van den Hoogen Raad te beteekenen, en tot executie van dezelve te instrumenteren door het geheele Rijk.

Die van de Gerechtshoven mogen alle exploiten doen binnen het ressort der Arrondissements-Regtbank, waar de zetel van het Gerechtshof gevestigd is. In strafzaken zijn zij bevoegd de arresten of bevelschriften van den Hoogen Raad en van al de Gerechtshoven, te beteekenen en tot executie van dezelve te instrumenteren, ieder in het ressort van het Gerechtshof, waarbij hij is aangesteld.

Die van de Arrondissements-Regtbanken mogen in strafzaken de arresten of bevelschriften van den Hoogen Raad en van alle Gerechtshoven, Regtbanken en Kanton-Geregtten beteekenen, en tot executie van dezelve te instrumenteren, en alle andere exploiten doen, doch alleen binnen de uitgestrektheid van het Arrondissement der Regtbank, waarbij zij behooren.

Deurwaarders uitsluitend van een Kanton-Geregt mogen alle exploiten doen in het Regtsgebied van hun Kanton-Geregt. In strafzaken zijn zij bevoegd de arresten of bevelschriften van den Hoogen Raad en van al de Gerechtshoven, Regtbanken en Kanton-Geregtten, te beteekenen, en tot executie van dezelve te instrumenteren, doch alleen in het ressort van het Kanton-Geregt, waarbij zij behooren.

Dien onverminderd zijn alle Deurwaarders zonder onderscheid bevoegd tot het beteekenen van alle arresten, vonnissen of bevelschriften, en om tot de executie van dezelve te instrumenteren, wanneer zij daarbij tot die betee-

kening of ter uitvoer legging door den Regter speciaal zijn gecommiteerd; met dien verstande, dat de beteekening of executie plaats hebbe in het ressort van het Gerechtshof, de Regtbank, of het Kanton-Geregt, alwaar zij tot het doen hunner exploiten in het algemeen bevoegd zijn.

9. De Deurwaarders zullen hunne woonplaats moeten houden, indien bij hunne aanstelling geene bepaalde residentie is aangewezen:

die van den Hoogen Raad, te 's Gravenhage. die van de Gerechtshoven, in de steden, waar de zetels dezer Hoven zijn gevestigd;

die van de Arrondissements-Regtbanken, mede in de plaatsen, waar de regtbanken gevestigd zijn, en

die van de Kanton-Geregtten, in de hoofdplaats van het kanton, en anders respectievelijk in de bij hunne aanstelling bepaaldelijk aangewezen residentie.

10. Geen Deurwaarder vermag te weigeren, des verzocht, eenig exploit te doen, maar is verplicht zijn ministerie te leenen tenallentijden, als hetzelfde wordt ingeroepen.

In geval hij vermeenen mogt dit te kunnen weigeren, zal hij van die weigering onmiddellijk kennis geven aan den Voorzitter van het kollegie, en bij een Kanton-Geregt aan den Regter, of den in rang oudsten Regter van het kanton, blijvende niettemin voor die weigering in allen opzigte jegens de partijen verantwoordelijk.

11. De Deurwaarders zijn verplicht in de berekening hunner verdiensten en uitschotten zich te gedragen naar het vast te stellen tarief; zij zullen ook aan den voet hunner exploiten hunne verdiensten en uitschotten afzonderlijk moeten uitdrukken, zonder welke vermelding de berekening derzelve niet in de begrooting van kosten zal worden geleden noch partijen gehouden zijn die te voldoen.

12. De Deurwaarders moeten een register of repertoire houden. De exploiten of afschriften, welke zij uitgeven of teekenen, zullen met de vereischte duidelijkheid en naauwkeurigheid moeten geschreven zijn, en niet meerder mogen behelzen dan dertig regels per bladzijde, ieder van veertien syllaben; wanneer die niet behoorlijk leesbaar geschreven zijn, zal geen salaris aan den Deurwaarder wegens zoodanig stuk worden toegekend.

13. Uit de bij den Hoogen Raad en de Gerechtshoven aangestelde gewone Deurwaarders, designeren de respectieve Procureurs-Generaal bij dezelve kollegien eenen Deurwaarder, onder den titel van *Deurwaarder*

Crimineel, welke, als zoodanig met de overige gewone Deurwaarders gelijkelijk bevoegd tot alle exploiten op den voet en overeenkomstig de bepalingen van dit reglement, meer bepaaldelijk is verbonden aan het Openbaar Ministerie, en hetzelfde meer bijzonder ten dienste staat, op zoodanige instructie, als door den Ambtenaar van het openbaar ministerie, waarbij de gedesigneerde fungeren moet, zal worden vastgesteld.

14. Bij overtreding van een of meer der bovengemelde artikelen, en voor zoo veel aangaat de Deurwaarders crimineel, ook bij overtreding van hunne instructien, of in geval van andere onachtzaamheid of wangedrag, zullen de Deurwaarders, ieder door het collegie of den Regter of de vergaderde Regters van het kanton, waarbij zij dienst doen, worden berispt, of voor den tijd van acht dagen tot drie maanden in hunne bediening kunnen worden geschorst, of ook van dezelve worden ontzet, naar de omstandigheden.

TWEDE AFDEELING.

Van de Regtsbedienden.

15. Door Onzen Minister van Justitie kunnen worden aangesteld geschorst en ontslagen

1°. concierges, boden en knechts bij regterlijke collegiën en kantongeregten;

2°. boden bij het parket van ambtenaren van het openbaar ministerie.

Wanneer bij een regterlijk collegie, kantongeregert of parket eene vacature van bediende is ontstaan, doet het collegie, de kantongeregter, of het hoofd van het parket binnen ééne maand daarna, eene lijst van aanbeveling van drie personen, dingende naar de opengevallen betrekking, aan Onzen voornoemden Minister toekomen.

Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, geschiedt de aanbeveling door de vergaderde Regters van het kanton.

16. Dezelfde persoon kan tegelijkertijd meer dan een der in artikel 15 sub 1 en 2 genoemde betrekkingen bekleeden.

17. De boden zijn in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt aan den president van het collegie, den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton, of het hoofd van het parket en verrichten werkzaamheden ten behoeve van den inwendigen dienst van het collegie, het kantongeregert of het parket, waarbij zij zijn aangesteld.

Ingeval van ontstentenis van den bode, bij een regtscollegie of bij een kantongeregert, worden de aan dezen opgedragen werkzaamheden verricht door den concierge of den knecht.

18. Behoudens de gevallen, waarin de concierge of de knecht optreedt, ter vervanging van den bode, verrigten beiden werkzaamheden ten behoeve van den huishoudelijken dienst voor alle instellingen der regterlijke magt, gevestigd in het gebouw in gebruik bij het collegie of het kantongeregert, waarbij zij zijn aangesteld.

Hun dienst en werkzaamheden worden geregeld door den president van het regtscollegie of door den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton, naar gelang zij bij een regtscollegie of bij een kantongeregert zijn aangesteld.

Wanneer in een zelfde gebouw gevestigd zijn: meer dan een regtscollegie of een regtscollegie en een kantongeregert, worden de dienst en werkzaamheden van den concierge en den knecht geregeld, respectievelijk door:

den president van het hogere regtscollegie, in overleg met den president van het lagere regtscollegie;

den president van het regtscollegie, in overleg met den kantongeregert.

19. De concierges en de knechts zijn in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt aan den President of aan den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton.

20. *Ingetrokken bij art. XVII van het Besluit van den 1en November 1910 (Staatsblad n°. 310).*

21. Voor zooveel noodig kunnen tijdelijk personen in dienst worden genomen als concierge, bode of knecht, door den president van een regtscollegie of door den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton en als bode door het hoofd van het parket.

Hunne belooning wordt gekweten uit de jaarlijksche toelage voor kleine onkosten aan het regtscollegie, het kantongeregert of den ambtenaar van het openbaar ministerie verleend.

DERDE AFDEELING.

Van de regterlijke Beambten.

22. De schrijvers ter griffie en ten parkette voeren den titel: Rijksklerken ter griffie en ten parkette.

23. Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, geschiedt de benoeming van Rijksklerken ter griffie van het Kanton-Geregert op eene aanbeveling van de vergaderde Regters van het kanton.

24. Tot Rijksklerken ter griffie of ten parkette zijn benoembaar zij, die

1°. den vollen ouderdom van 21 jaren bereikt en dien van 40 jaren nog niet overschreden

hebben en voor het ambt van Rijksklerk, ook lichamelijk, geschikt worden geacht;

2°. ten minste 4 jaren als hulpschrijver op een griffie of een parket hebben gewerkt; en

3°. voor zoover de Rijksklerken der tweede en eerste klasse aangaat, voldaan hebben aan een (van tijd tot tijd) op last van Onzen Minister van Justitie te houden onderzoek, omtrent hetwelk door dien Minister nadere voorschriften zullen worden vastgesteld.

Tot 1 Januari 1916 kunnen personen, die niet aan de voorwaarden voor benoembaarheid voldoen, tot Rijksklerk der derde, tweede of eerste klasse worden aangesteld.

25. Met dienstdienst als hulpschrijver staat, voor zoover de benoembaarheid tot Rijksklerk aangaat, gelijk de tijd, voor 1 Januari 1911 als klerk ter griffie of ten parkette doorgebracht.

Zij, die op 1 Januari 1911 reeds langer dan tien jaren als klerk op een griffie of parket gewerkt hebben of op dien dag als klerk in 's Rijks dienst werkzaam zijn bij den Centralen Raad van beroep of eenen raad van beroep, zijn tot Rijksklerk benoembaar, ook al hebben zij den leeftijd van 40 jaren overschreden.

Zij, die op 1 Januari 1911 reeds langer dan 4 jaren als klerk op een griffie of parket gewerkt hebben of op dien dag als klerk in 's Rijks dienst werkzaam zijn bij den Centralen Raad van beroep of eenen raad van beroep, zijn tot Rijksklerk der eerste of tweede klasse benoembaar, ook al bezitten zij niet het getuigschrift, dat zij met goed gevolg aan het op last van Onzen Minister van Justitie te houden onderzoek hebben voldaan.

26. De Rijksklerken ter griffie en ten parkette zijn verdeeld in drie klassen.

De jaarwedde der Rijksklerken van de derde klasse bedraagt f 420 en wordt verhoogd na een dienstdienst als Rijksklerk van:

1 jaar tot	f 540
4 jaar tot	„ 600
8 jaar tot	„ 660
12 jaar tot	„ 720

De jaarwedde der Rijksklerken van de tweede klasse bedraagt f 720 en wordt verhoogd na een dienstdienst als Rijksklerk van:

12 jaar tot	f 840
16 jaar tot	„ 960

De jaarwedde der Rijksklerken van de eerste klasse bedraagt f 840 en wordt verhoogd na een dienstdienst als Rijksklerk van:

12 jaar tot	f 960
16 jaar tot	„ 1080
20 jaar tot	„ 1200

In bijzondere gevallen kan deze laatste bezol-

diging, na een dienstdienst van 24 jaren, trapsgewijze verder worden verhoogd tot f 1500.

De verhoogeningen gaan in met den eersten dag van het kwartaal volgend op dat, in den loop waarvan de aanspraak op verhoogening verkregen wordt.

27. Aan de Rijksklerken ter griffie of ten parkette, door Onzen Minister van Justitie als bureelchef of adjunct-bureelchef aangewezen, kan eene toelage worden verleend:

- aan den chef van ten hoogste . f 250;
- aan den adjunct-chef van ten hoogste . . . . . „ 200.

28. De benoeming tot Rijksklerk van de tweede klasse geschiedt zooveel mogelijk volgens ouderdom in dienst als Rijksklerk, mits zij door de bekwaamheid en geschiktheid van den beambte voor de te vervullen betrekking voor het overige wordt geregtvaardigd.

Na een dienstdienst als Rijksklerk van 20 jaar kunnen de Rijksklerken van de tweede klasse, die om hunne bruikbaarheid en hun goed gedrag en ijver verdere bevordering verdienen, voor de eerste klasse in aanmerking komen. In bijzondere gevallen kunnen zij bij korter dienstdienst tot de eerste klasse worden bevorderd.

29. Bij de aanstelling tot Rijksklerk kan bepaald worden, dat de dienstdienst als hulpschrijver of de tijd, voor 1 Januari 1911, als klerk ter griffie of ten parkette doorgebracht, voor de berekening der wedde geheel of ten deele als dienstdienst als Rijksklerk zal gelden.

Met dienstdienst als hulpschrijver staat gelijk de tijd, voor of na 1 Januari 1911 als klerk in 's Rijks dienst bij den Centralen Raad van beroep of eenen raad van beroep doorgebracht.

Tot 1 Januari 1916 kan, in buitengewone gevallen, bij de aanstelling tot Rijksklerk worden bepaald, dat de betrokkene geacht wordt voor de berekening der wedde, een willekeurig aantal jaren als dienstdienst als Rijksklerk te hebben.

30. Onze Minister van Justitie kent aan de Rijksklerken ter griffie en ten parkette te Amsterdam en Rotterdam eene standplaats-toelage toe van ten hoogste f 300 voor de gehuwden en ten hoogste f 150 voor de ongehuwden; aan die te 's Gravenhage eene van ten hoogste f 200 voor de gehuwden en ten hoogste f 100 voor de ongehuwden.

31. Bij de eerste aanstelling genieten de Rijksklerken ter griffie en ten parkette eene toelage ten bedrage van de bijdrage, door hen verschuldigd voor eigen pensioen volgens den grondslag bij de aanstelling vastgesteld.

32. Zoolang de wedde van een Rijksklerk

ter griffie of ten parkette (toelagen inbegrepen) lager is dan de bezoldiging, door hem als klerk ter griffie of ten parkette op 31 December 1910, of als klerk in 's Rijks dienst bij den Centralen Raad van beroep of eenen raad van beroep ten tijde van de nieuwe benoeming, genoten, ontvangt hij eene persoonlijke toelage ten bedrage van het verschil.

33. Het aantal en de klassen van de Rijksklerken ter griffie en ten parkette worden als volgt bepaald :

1. bij den Hoogen Raad :

A. ten hoogste 2 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen ;

B. ten hoogste 2 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen ;

2. bij de Geregthoven te Amsterdam en te 's Gravenhage :

A. ten hoogste 3 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse ;

B. ten hoogste 3 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse ;

3. bij de overige Geregthoven :

A. ten hoogste 2 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse ;

B. ten hoogste 2 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse ;

4. bij de Regtbank te Amsterdam :

A. ten hoogste 12 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 8 der 1ste klasse, 1 bureelchef en 2 adjunct-chefs inbegrepen ;

B. ten hoogste 5 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 3 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen ;

5. bij de Regtbank te Rotterdam :

A. ten hoogste 9 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 6 der 1ste klasse, 1 bureelchef en 1 adjunct-chef inbegrepen ;

B. ten hoogste 4 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen ;

6. bij de Regtbank te 's Gravenhage :

A. ten hoogste 7 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 4 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen ;

B. ten hoogste 3 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse ;

7. bij de Regtbanken te 's-Hertogenbosch, Maastricht, Arnhem, Haarlem, Utrecht en Groningen :

A. ten hoogste 3 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse ;

B. ten hoogste 2 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse ;

8. bij de overige Regtbanken :

A. ten hoogste 2 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse ;

B. ten hoogste 2 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse ;

9. bij de Kanton-Geregtten te Amsterdam en te Rotterdam :

A. ten hoogste 12 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 8 der 1ste klasse, 1 bureelchef en 2 adjunct-chefs inbegrepen ;

B. ten hoogste 5 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 3 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen ;

10. bij de Kanton-Geregtten te 's-Gravenhage, Utrecht en Groningen :

A. ten hoogste 5 klerken ter griffie, waarvan ten hoogste 3 der 1ste klasse, 1 bureelchef inbegrepen ;

B. ten hoogste 3 klerken ten parkette, waarvan ten hoogste 2 der 1ste klasse ;

11. bij de griffiën van de overige Kanton-Geregtten, met uitzondering van die der derde klasse :

ten hoogste 1 klerk der 1ste, 2de of 3de klasse ;

12. bij de niet hier boven vermelde parketten van de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kanton-Geregtten :

ten hoogste 2 klerken, waarvan ten hoogste 1 der 1ste klasse.

34. De Rijksklerken ter griffie en ten parkette zijn in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt aan den Griffier of het hoofd van het parket bij het Gerecht, bij hetwelk zij zijn aangesteld.

Hun dienst en hunne werkzaamheden worden door den betrokken Griffier of door het betrokken hoofd van het parket geregeld.

Onverminderd het voorschrift van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 5 November 1851 (*Staatsblad* n°. 141) is het hun verboden nevens hun ambt eenig ander beroep uit te oefenen zonder verlof van den Voorzitter van het kollegie of den Regter of in rang oudsten Regter van het kanton of, voor zoover de Rijksklerken ten parkette betreft, van het hoofd van het parket.

Onze Minister van Justitie ontvangt terstond berigt van het verleend verlof ; hij is bevoegd het te allen tijde in te trekken.

35. Onze Minister van Justitie is bevoegd om Rijksklerken ter griffie of ten parkette aan te wijzen om, onder toezigt van hem aan wien zij in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn, in algemeenen dienst op te treden.

36. Voor zooveel noodig kunnen tijdelijk hulpschrijvers in dienst worden genomen.

Zij zullen ten minste den ouderdom van 16 jaar bereikt moeten hebben.

Indien voor een kanton meer dan een Regter is aangesteld, geschiedt de benoeming, de schorsing en het ontslag van de hulpschrijvers ter griffie van het Kanton-Geregt, door de vergaderde Regters van het kanton.

De bezoldiging der hulpschrijvers wordt, binnen de grenzen door Onzen Minister van Justitie vastgesteld, in overeenstemming met hunne bekwaamheid en hunne werkzaamheden bepaald.

37. De hulpschrijvers zijn aan den betrokken Griffier of het betrokken hoofd van het parket ondergeschikt.

Hun diensttijd wordt naar den eisch der te verrigten werkzaamheden geregeld.

VIERDE AFDEELING.

Bepalingen aan regtsbedienden en regterlijke beambten gemeen.

38. De regtsbedienden en regterlijke beambten zijn verplicht te wonen in de gemeente, waar het geregt gevestigd is, bij hetwelk zij zijn benoemd.

39. Zij mogen hetgeen zij als zoodanig te weten komen, niet verder bekend maken dan voor de uitoefening van hun ambt noodig is, tenzij hunne verklaring als getuige of deskundige volgens de wet mogt worden gevorderd.

Zij mogen geene giften of geschenken aannemen van verdachten, beklaagden, partijen, hunne vertegenwoordigers of raadslieden.

Zij mogen niet ter teregtzitting als gemagtigden of raadslieden van partijen of beklaagden optreden.

De voorschriften van dit artikel vinden op de hulpschrijvers en de tijdelijk in dienst genomen regtsbedienden overeenkomstige toepassing.

40. De regtsbedienden en regterlijke beambten kunnen ook buiten hun verzoek, in het belang van de dienst worden verplaatst.

Ingeval van verplaatsing genieten zij vergoeding van verplaatsingskosten tot het bedrag, door Onzen Minister van Justitie te bepalen.

41. De regtsbedienden en regterlijke beambten hebben aanspraak op een jaarlijksch verlof van 8 achtereenvolgende dagen.

Behalve dit jaarlijksch verlof, wordt slechts in buitengewone gevallen en om zeer dringende redenen verlof verleend.

Het verlof wordt verleend door den regterlijken ambtenaar, aan wien zij in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn en op den door hem te bepalen tijd.

Zonder verlof mogen zij niet afwezig zijn. Verloven voor langer dan 6 weken worden verleend door Onzen Minister van Justitie.

Ingeval van ziekte of ongesteldheid geven zij hiervan ten spoedigste kennis aan hem, aan wien zij in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn.

42. Indien een regtsbediende of een regterlijk beambte wegens ziekte verlof geniet, of zonder in het genot van verlof te zijn, door ziekte verhinderd wordt zijn ambt waar te nemen, komen de onvermijdelijke kosten, aan zijne vervanging verbonden, voor de eerste 6 weken ten laste van het Rijk; daarna kunnen zij te zijnen laste worden gebracht.

43. Indien een regtsbediende of een regterlijke beambte gedurende één jaar verhinderd is geweest zijne betrekking waar te nemen of gedurende één jaar wegens ziekte verlof heeft genoten en nog geen termen bestaan voor ontslag, kunnen Wij bepalen, met welk bedrag zijne bezoldiging zal worden verminderd.

44. De regtsbedienden en regterlijke beambten kunnen wegens het niet-naleven van eenig voorschrift of gebrek aan ijver, pligtverzuim of onwaardig of onbehoorlijk gedrag in of buiten dienst, door hem, aan wien zij in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt zijn, worden gestraft met:

- a. schriftelijke berisping;
- b. ontneming van aanspraak op verlof; of
- c. op de wedde in te houden geldboete van ten hoogste f 25.

De strafoplegging heeft plaats bij met redenen omkleede beschikking, gedurende 14 dagen na de mededeeling onderworpen aan beroep op Onzen Minister van Justitie.

De strafoplegging kan door Onzen Minister van Justitie ambtshalve vernietigd worden.

45. Indien de bovenvermelde tekortkomingen van zeer ernstigen aard zijn, kunnen de regtsbedienden en regterlijke beambten door Onzen Minister van Justitie worden gestraft met:

- a. voortdurende of tijdelijke uitsluiting van periodieke verhooring van wedde;
- b. terugplaatsing naar eene lagere klasse;
- c. schorsing; of
- d. ontslag.

De strafoplegging heeft plaats bij met redenen omkleede beschikking, gedurende 30 dagen na de mededeeling onderworpen aan beroep op de Koningin.

46. Onverminderd de voorschriften betreffende de op wachtgeldstelling, wordt aan regtsbedienden en regterlijke beambten ontslag verleend:

- a. op hun verzoek;
- b. met het einde van het kalenderjaar, waarin zij den vollen ouderdom van 65 jaren bereiken;
- c. wegens opheffing der betrekking; en
- d. wegens gemis aan of verlies van de noodige geschiktheid of bekwaamheid voor de vervulling of de verdere vervulling van hun ambt.

47. Ontslag wegens gemis aan of verlies van de noodige geschiktheid of bekwaamheid voor de vervulling van het ambt en verplaatsing buiten verzoek geschieden bij met redenen omkleede beschikking, gedurende 30 dagen na de mededeeling onderworpen aan beroep op de Koningin.

48. De regtsbediende of regterlijke beambte, die gedurende 14 dagen zonder bekende wettige reden zijn ambt niet waarneemt, wordt geacht zijn ontslag te hebben gevraagd.

Overgangsbepaling.

De Rijksklerken ter griffie en ten parkette, vóór 1 Maart 1911 benoemd, worden geacht met ingang van 1 Januari 1911 benoemd te zijn, voor zoover bij hunne benoeming niet anders is bepaald.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 14 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 147).

Mij bekend,

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

15 Juni 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een formulier van aangifte voor de inschrijving van een zee- of kustvisschersvaartuig in het daartoe bestemde register en voor het brengen van wijziging in hetgeen omtrent een vaartuig in het register is aangeteekend.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 9, eerste lid, der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en op artikel 7, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen;

Heeft goedgevonden:

vast te stellen het bij deze beschikking behorende formulier van aangifte voor de inschrijving van een zee- of kustvisschersvaartuig in het daartoe bestemde register en voor het brengen

van wijziging in hetgeen omtrent een vaartuig in het register is aangeteekend.

's Gravenhage, 15 Juni 1911.

De Minister voornoemd,

(get.) A. S. TALMA.

FORMULIER VAN AANGIFTE voor de inschrijving van een zee- of kustvisschersvaartuig in het daartoe bestemde register en voor het brengen van wijziging in hetgeen omtrent een vaartuig in het register is aangeteekend. ¹⁾

LETTERTEEKEN . . . . . ²⁾

NUMMER . . . . .

GEMEENTE { (voor een zeevisschersvaartuig) waar het kantoor van den eigenaar is gevestigd. . . . .

(voor een kustvisschersvaartuig) waar het vaartuig als regel havent . . . . .

UITGEOEFEND WORDENDE VISSCHERIJ: zee, kust, zee en kust. ³⁾

BIJZONDERHEDEN VAN HET VAARTUIG.

Soort ⁴⁾ A. *Mechanisch voortbewogen vaartuig.*
 stoombunsloop, korboot, logger, trawler.
 motor

B. *Zeilvaartuig.*

- I. Geheel gedekt platbodem- of kielvaartuig.
 Bom, kotter, logger, sloop.
- II. Half gedekt platbodem- of kielvaartuig.
- III. Half gedekte zeilboot.
- IV. Open zeil- of roeiboot.
- V. Vrachvaartuig als visschersvaartuig dienende.

Naam van het vaartuig . . . . .

Bruto inhoud ⁵⁾ . . . . . M³.

Netto . . . . .

Aantal der bemanning ⁶⁾ . . . . .

Naam en voornamen van den eigenaar . . . . .

. . . . .

Woonplaats van den eigenaar . . . . .

BIJZONDERHEDEN. ⁷⁾

. . . . .

. . . . .

. . . . .

Indien het vaartuig vroeger in het register van een andere gemeente of in het buitenland was ingeschreven, hieronder in te vullen:

Vorig letterteeken . . . en nummer . . .

Aldus naar waarheid opgemaakt,

Te . . . . . den . . . . . 19 . . .

(Handteekening van den eigenaar)

. . . . .

Aanteekeningen voor de invulling van het formulier van aangifte.

¹⁾ Indien de aangifte alleen dient tot het brengen van wijziging in het omtrent ingeschreven vaartuigen in het register aangeteekende, zijn alleen die bijzonderheden in te vullen, welke wijziging hebben ondergaan.

²⁾ In te vullen door den ambtenaar, die het vaartuig inschrijft.

³⁾ Door te halen wat niet van toepassing is.

⁴⁾ Door te halen wat niet van toepassing is, zie de toelichting hieronder (³°).

⁵⁾ Den inhoud te vermelden in *kubieke meters* (z.g. scheepstonnen), niet in zeetonnen of registertonnen van 2.83 M³.

⁶⁾ Indien de bemanning wisselt naar gelang van de visscherij, die in den loop van het jaar wordt uitgeoefend, te vermelden hoe groot zij voor elken tak van visscherij, die uitgeoefend wordt, bedraagt.

⁷⁾ Hieronder eventueel te vermelden bijzonderheden betreffende het vaartuig en de daarmee uitgeoefende visscherij, welke voor den houder van het register van belang worden geacht, als: soort van visscherij, die in den regel wordt uitgeoefend, plaatsen, waar in den regel wordt gevischt, enz.

N.B. 1°. De eigenaar van het vaartuig gelieve het formulier, na invulling en onderteekening, te doen toekomen aan dengene (waterschout, commissaris van politie of burgemeester), die in de gemeente, waar zijn kantoor is gevestigd of (voor een kustvisschersvaartuig) waar het vaartuig in den regel havent of zal havens, met het houden van het register der zee- en kustvisschersvaartuigen is belast.

2°. Aangezien de eigenaar van het vaartuig verplicht is aan den houder van het register binnen een maand, nadat hij daarvan kennis heeft gekregen, mededeeling te doen van elke verandering, die wijziging kan tengevolge hebben in hetgeen omtrent het vaartuig in het register is aangeteekend, is het gewenscht, dat hij van deze aangifte een afschrift houdt en bewaart.

3°. Onder *zeevisschersvaartuig* wordt verstaan: een vaartuig in Nederland tehuis behorende, dat gebezigd wordt voor het vissen in zee, buiten de territoriale wateren;

onder *kustvisschersvaartuigen*: een vaartuig in Nederland tehuis behorende, dat gebezigd wordt voor het vissen in de territoriale wateren, de zeegaten, de open havens, den Dollart,

de Lauwerzee, de Waddenzee, de Zuiderzee, de Zuidhollandsche en de Zeeuwsche stroomen, zeewaarts van de in art. 1 van het Koninklijk besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117) bepaalde grenzen.

Onder *half gedekte platbodem- en kielvaartuigen* worden verstaan: botters, blazers, schokkers, jachten, aken, bonzen, pluiten, schouwen, hengsten, hoog-aartsen, enz. van een grooteren inhoud dan 16 M³. bruto, en voorzien van een vast voordek;

onder *half gedekte zeilboten*: vaartuigen van dergelijken bouwaard als de evengenoemde, benevens gondels, jollen, kubbooten, sloepen, vletten, enz., voorzien van een vast voordek, maar kleiner dan 16 M³. bruto;

onder *open zeil- en roeibooten*: vaartuigen als in de evengenoemde groep bedoeld, maar zonder vast voordek;

onder *vrachtvaartuigen, als visschersvaartuig dienende*, alle oorspronkelijk als vrachtvaartuig gebouwde, maar tijdelijk of voortdurend als visschersvaartuig gebezigde vaartuigen.

Behoort bij de beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 15 Juni 1911, n°. 3672, afdeling Nijverheid.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

15 Juni 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van het letterteeken, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen;

Heeft goedgevonden:

Het letterteeken, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behorende in de nagenoemde gemeenten, moet worden gevoerd, vast te stellen als volgt:

Ameland	A.L.
Amsterdam	A.M.
Andijk	A.K.
Anna Paulowna	A.P.
Arnemuiden	A.R.M.

Avenhorn	A.V.	Klundert	K.L.
Barradeel	B.A.R.	Kolhorn (Barsingerhorn)	K.H.
Bergen op Zoom	B.Z.	Krabbedijke	K.B.
Berkhout	B.K.H.	Kruiningen	K.N.
Blankenham	B.L.	Kuinre	K.U.
Blokzijl	B.L.O.	Lemsterland	L.E.
Bovenkarspel	B.C.	Maasland	M.L.
Breskens	B.R.	Maassluis	M.A.
Brielle	B.I.	Marken	M.K.
Broek in Waterland	B.I.W.	Medemblik	M.E.
Broek op Langendijk	B.O.L.	Meppel	M.P.
Brouwershaven	B.H.	Middelharnis	M.D.
Bruinisse	B.R.U.	Monnikendam	M.O.
Bunshoten	B.U.	Muiden	M.U.
Cadzand	C.Z.	Neuzen (ter)	N.Z.
Clinge	C.L.N.	Nieuw Beijerland	N.B.
De Werken	D.W.	Nieuw Vossemeer	N.V.
Doornspijk	D.S.	Noordwijk	N.W.
Dussen	D.U.	Noordongeradeel	O.L.
Egmond aan Zee	E.G.	Oosthuizen	O.H.
Elburg	E.B.	Oostzaan	O.Z.
Ellewoutsdijk	E.W.D.	Ouddorp	O.D.
Enkhuizen	E.H.	Pernis	P.R.
Ezinge	E.Z.	Philippine	P.I.
Finsterwolde	F.L.	Purmerend	P.M.
Franeker	F.R.	Putten	P.U.
Franekeradeel	F.A.	Ransdorp	R.D.
Gaasterland	G.A.	Retranchement	R.T.
Geertruidenberg	G.G.	Rotterdam	R.O.
Genemuiden	G.M.	Rozenburg	R.Z.
Goedereede	G.O.	Schellinkhout	S.H.
Grafhorst	G.T.	Schermerhorn	S.R.N.
Grauw	G.R.A.	Scherpenisse	S.I.
Haamstede	H.S.	Scheveningen ('s-Gravenhage)	S.C.H.
Harderwijk	H.K.	Schiedam	S.D.M.
Hardinxveld	H.D.	Schoterland	S.T.L.
Harlingen	H.A.	Sint-Philipsland	P.S.
Heenvliet	H.T.	Sloten (Friesland)	S.L.O.
Helder (den)	H.D.	Sneek	S.N.E.
Hellevoetsluis	H.V.	Stavenisse	S.V.
Hemelumer Oldephaert en Noord- wolve	H.L.	Stavoren	S.T.
Herkingen	H.R.	Stellendam	S.L.
Het Bildt	H.B.	Strijen	S.T.R.
Hindeloopen	H.I.	Terschelling	T.S.
Hoedekenskerke	H.O.E.	Texel	T.X.
Hontenisse	H.O.N.	Tholen	T.H.
Hoofdplaat	H.P.	Tietjerksteradeel	T.D.
Hoogeveen	H.O.	Urk	U.K.
Hoogvliet	H.V.L.	Utingeradeel	U.D.
Hoogwoud	H.W.	Veere	V.E.
Hoorn	H.N.	Vlaardingen	V.L.
Huizen	H.Z.	Vlieland	V.L.L.
IJmuiden (Velsen)	IJ.M.	Vlissingen	V.L.I.
IJselmuiden	IJ.S.	Volendam (Edam)	V.D.
Kampen	K.P.	Vollenhove	V.N.
Katwijk	K.W.	Wanneperveen	W.A.N.
		Warder	W.A.R.

Wemeldinge	W.M.D.
Werkendam	W.K.D.
Wervershoof	W.F.
Westdongeradeel	W.L.
Wieringen	W.R.
Wieringerwaard	W.R.W.
Wildervank	W.V.
Willemstad	W.M.
Wilsum	W.U.
Winkel	W.I.N.
Wonseradeel	W.O.N.
Workum	W.K.
Woudrichem	W.O.U.
Wijdenes	W.D.N.
Wijmbritseradeel	W.B.
Yerseke	Y.E.
Zaandam	Z.A.
Zandvoort	Z.V.
Zierikzee	Z.Z.
Zoutkamp (Ulrum)	Z.K.
Zuid-Beijerland	Z.B.
Zuid-Scharwoude	Z.U.
Zwaiuwe	Z.L.
Zwartewaal	Z.W.
Zwolle	Z.E.
Zijpe	Z.I.J.

's Gravenhage, 16 Juni 1911.

De Minister voornoemd,

(get.) A. S. TALMA.

16 Juni 1911. **BESLUIT**, tot vernietiging van artikel 17 van de Algemeene Politieverordening der gemeente *Breskens*, zooals dat artikel bij besluit van den Raad dier gemeente, dd. 20 Januari 1911, is vastgesteld. S. 148.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 April 1911 n°. 1708, afdeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende artikel 17 van de Algemeene Politieverordening der gemeente *Breskens*, zooals dat artikel bij besluit van den Raad dier gemeente, dd. 20 Januari 1911, is vastgesteld;

Overwegende, dat dit artikel luidt:

„Eigenaars, vruchtgebruikers of beheerders van bestaande straten moeten zorg dragen, dat die binnen een jaar na aanzegging door Burgemeester en Wethouders ten genoeg van den Raad worden verhard en van afwatering voorzien”;

Overwegende, dat artikel 25 van bovengenoemde verordening tegen de overtreding van de bepaling van artikel 17 eene geldboete van

ten hoogste tien gulden bedreigt, terwijl artikel 98 der verordening het begrip „straat” aldus omschrijft: „Onder straat en publieke straten, wegen of pleinen worden, zoo niet uitdrukkelijk de uitzondering daarbij is vermeld, verstaan alle voor het publiek toegankelijk gestelde straten, wegen, pleinen, kaden, voetpaden, stoepen, onafgesloten erven, enz.”

Overwegende, dat de verplichting tot verharding en de voorziening van afwatering, in artikel 17 bedoeld, daadwerkelijk meebrengen het maken van nieuwe werken in het belang der gemeente;

Overwegende, dat derhalve artikel 17 aan de in dat artikel genoemde personen de verplichting oplegt tot arbeid ten behoeve van gemeentewerken; dat op die verplichting, ingevolge artikel 239 der Gemeentewet, zooveel de aard der zaak het toelaat, de artikelen 232—237 dier wet van toepassing zijn;

Overwegende, dat laatstgemelde artikelen bij de tot standkoming van meergenoemd artikel 17 niet in acht zijn genomen;

Overwegende, dat zoo al ten deze de aard der zaak niet zoude toelaten, door invoering eener plaatselijke belasting verharding en afwatering tot stand te brengen, de gemeente zelve, ingevolge artikel 231 der Gemeentewet, met het onderhoud van gemeentewerken is belast, en dit onderhoud niet bij strafverordening aan bepaalde personen mag opleggen;

Overwegende, dat artikel 17 van de Algemeene Politieverordening der gemeente *Breskens* mitsdien in strijd is met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Mei 1911 n°. 31);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Juni 1911 n°. 2558, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 17 der bovengemelde verordening te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 16den Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 8 Juli 1911.)

17 Juni 1911. **BESLUIT**, tot wijziging van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 17 December 1890 (*Staatsblad* n°. 182), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 27 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 166), waarbij is vastgesteld een programma voor het examen, bedoeld in art. 87 der wet tot regeling van het lager onderwijs, ter verkrijging eener acte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in het vak, vermeld onder *j* in artikel 2 dier wet, en waarbij gerogeld is de wijze van afneming en hetgeen verder tot dit examen betrekking heeft. S. 149.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Mei 1911, n°. 2036/3, afdeling Lager Onderwijs;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Mei 1911, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 Juni 1911, n°. 4616, afdeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Artikel 2 van het Koninklijk besluit van 17 December 1890 (*Staatsblad* n°. 182), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 27 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 166), tot vaststelling van een programma voor het examen, bedoeld in artikel 87 der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 26 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 219), ter verkrijging eener acte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in het vak, vermeld onder *j* in artikel 2 dier wet, en tot regeling van de wijze van afneming en hetgeen verder tot dit examen betrekking heeft, wordt gelezen als volgt:

„Art. 2. Elke commissie bestaat uit ten minste vijf leden, en wel ten minste drie mannelijke leden, van wie één tevens het voorzitterschap bekleedt, en twee vrouwelijke leden.

De commissie verdeelt zich in twee afdelingen; de voorzitter heeft als lid en voorzitter in beide afdelingen zitting.

Aan de commissie kunnen worden toegevoegd twee mannelijke plaatsvervangende leden, van wie één kan worden aangewezen als plaatsvervanger van den voorzitter, en een vrouwelijk plaatsvervangend lid”.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en

waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 30 Juni 1911.)

17 Juni 1911. **MISSIVE** van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin betreffende verzorgers bij den Rijkspostduivendienst.

Ik heb de eer U Hoogedelgestrenge mede te deelen, dat door mij is bepaald, dat op den datum, waarop de lichte van de militie, waartoe de miliciens, die eene verbintenis als Verzorger bij den Rijkspostduivendienst hebben aangegaan, behooren, naar de landweer overgaat, door den Commandeerende Officier van het 7de Regiment Infanterie aan de daarbij betrokken burgemeesters, door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin in de Provincie, opgave moet worden gedaan van de namen dier verzorgers, met verzoek om die namen uit het verlofgangersregister voor de militie te schrappen en in het verlofgangersregister voor de landweer over te brengen; gelijke opgave zal geschieden aan den ter zake betrokken landweerdistrictscommandant.

Voorts zal door dien Commandeerende Officier jaarlijks op den 1sten der maand, voorafgaande aan die waarin het jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der landweer wordt gehouden, van de namen der verzorgers, die moeten deelnemen aan dat onderzoek, opgave geschieden aan de landweerdistrictscommandanten, met uitnoodiging aan deze om het vereischte te verrichten voor de oproeping dier verzorgers ter deelneming aan het onderzoek.

Ik verzoek U de burgemeesters der gemeenten in het gewest onder Uw bestuur van het vorenstaande te onderrichten en hen uit te noodigen zich daarnaar te gedragen.

De Minister van Oorlog,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) ABEL, v. S.-G.

17 Juni 1911. **MISSIVE** van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende uitvoering van de Visscherijwet.

Bij deze inmissie heeft de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de betrokken burgemeesters toegezonden afdrukken van zijne beschikking van 13 Juni 1911, n°. 3546, Afdeling Nijverheid, betreffende de consenten voor

de kustvisserij, met uitzondering van de visserij in de Zeeuwsche stroomen, alsmede een aantal afdrukken van ieder der bij die beschikking behorende formulieren.

De Minister schrijft daarbij:

Ik verzoek U tot uitvoering van die beschikking wel het noodige te willen doen of, indien in Uwe gemeente de waterschout of commissaris van politie met de uitreiking der consenten zijn belast, aan dezen, onder toezending der stukken, te verzoeken daaraan het noodige gevolg te willen geven. Aangenaam zal het mij zijn, indien belanghebbenden zoo spoedig mogelijk in het bezit der consenten zullen worden gesteld.

Ik vestig er hierbij de aandacht op, dat ingevolge artikel 12, lid 1 en 6, der Visscherijwet, ieder die kustvisserij uitoefent, anders dan met den hengel of met zetlijnen, van een consent moet zijn voorzien. In welke wateren kustvisserij wordt uitgeoefend, blijkt uit het bepaalde in artikel 1 der Visscherijwet en het Koninklijk besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117).

Het consent moet op grond van n°. 1 en 2 der beschikking worden aangevraagd en wordt uitgereikt door de bevoegde autoriteit in de gemeente, waar de aanvrager woont, of voor het geval de visserij met een vaartuig wordt uitgeoefend, waar het vaartuig thuis behoort. Als gemeente waar het vaartuig thuis behoort is, blijkens n°. 1 en 2 der beschikking, in afwijking van de tegenwoordige praktijk, waarbij als zoodanig de woonplaats van den eigenaar van het vaartuig geldt te beschouwen de gemeente, waar het als regel havent.

Ik maak voorts opmerkzaam op het bepaalde in punt 1, lid 3 der beschikking, waaruit voortvloeit, dat alleen indien de aanvrager schipper van een kustvisseriersvaartuig is, hij zijne aanvraag om consent tot de autoriteit in de gemeente waar het vaartuig thuis behoort, zal moeten richten en dat ook blijkens de aantekening in de bijlagen, alleen in dit geval in de aanvraag en het consent zelf, de rubriek betreffende het vaartuig behoeft te worden ingevuld.

Ingevolge n°. 10 der beschikking zal aan de betrokken autoriteit mededeeling worden gedaan van de tegen personen, die in zijne gemeente wonen, of wier vaartuig daar tehuis behoort, uitgesproken veroordeelingen tot de straf van ontzegging op grond van artikel 34 der Visscherijwet.

Het is gewenscht, dat de betrokken autoriteit van de ingekomen mededeelingen aantekening houdt, opdat hij aan de hand van die aantekeningen, telkens wanneer bij hem aanvragen om

een consent inkomen, spoedig kan nagaan of er termen tot weigering uit de hoofde van artikel 12, lid 7 der Visscherijwet zouden zijn.

Ingeval de aanvrager nog slechts korten tijd in de gemeente woont of nog slechts kort schipper is van een daar tehuis behoorend vaartuig, verdient het aanbeveling, dat bij de autoriteit in de andere gemeente inlichtingen worden ingewonnen.

Indien bij 't schrijven meer exemplaren van het voor de uitvoering der beschikking vereischte materiaal zijn gevoegd, dan, naar zich laat aanzien, in de eerste jaren zullen zijn benoodigd, zal ik de overtollige exemplaren gaarne terug ontvangen.

19 Juni 1911. **BESLUIT**, houdende nadere wijziging:

1°. van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 113) tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Reinier van Arkel”, te 's Hertogenbosch;

2°. van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 114) tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg” te *Vught*. S. 150.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Juni 1911 n°. 4163, afdeling Volksgezondheid en Armwezen; Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan: te bepalen:

Art. I. In het tweede lid van art. 1 van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 113), zooals dit artikel is gewijzigd bij Onze besluiten van 15 Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 147), en van 3 October 1910 (*Staatsblad* n°. 296) wordt in de plaats van „30 September 1911” gelezen: „30 September 1912”.

Art. II. In het tweede lid van artikel 1 van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 114), zooals dit artikel is gewijzigd bij Onze besluiten van 7 April 1900 (*Staatsblad* n°. 42), van 26 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 114) en van 3 October 1910 (*Staatsblad* n°. 296), wordt in de plaats van „30 September 1911” gelezen: „30 September 1912”.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is

belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 19den Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg. 5 Juli 1911.*)

19 Juni 1911. MISSIVE van den Minister van Marine aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de z.g. aanvullingsinlijving bij de Zeemilitie.

Ik heb de eer U hoogedelgestrengte hierbij te doen toekomen afschrift van een brief, door mij gericht aan Uw ambtgenoot in de provincie Groningen.

Kennisneming hiervan door U hoogedelgestrengte schijnt mij wenschelijk, omdat het wellicht noodig kan zijn ook in Uwe provincie de aandacht van Burgemeesters te vestigen op de bij mijn Departement gevolgde regelen in zake de zoogenaamde aanvullingsinlijving bij de zeemilitie.

De Minister van Marine.

(get.) J. WENTHOLT.

's Gravenhage, 19 Juni 1911.

Bij Uw brief van 9 December 1910, n° 18, 3e afdeling, waren geene naamlijsten model n° 22 van lotelingen van de lichting 1910 gevoegd, omdat, volgens de aan het slot van dien brief gedane opmerking, voor die lichting geene plaatsen bij de zeemilitie in Uwe provincie vacant waren.

Deze opmerking geeft mij aanleiding het navolgende onder de aandacht van U hoogedelgestrengte te brengen.

Vóór de inwerkingtreding der wet van 5 December 1908 (*Staatsblad* n° 347) geschiedde de vaststelling van het door elke provincie te leveren aandeel in het contingent der zeemilitie naar regelen, aangegeven bij Koninklijk besluit.

Kwam er destijds in eene bepaalde provincie bij de ingelijfde lichting eene plaats open, die volgens de wet in het volgend jaar door in-deeling van een ander loteling bij de zeemilitie kon worden aangevuld, dan moest deze plaats ook worden ingenomen door een loteling uit dezelfde provincie, aangezien de bedoelde regelen geen wijziging toelieten van de eenmaal vastgestelde verdeling van het contingent over de provinciën.

Sinds de inwerkingtreding der wet van 5 December 1908 echter wordt het aantal lotelingen, dat in iedere provincie voor de zeemilitie moet worden aangewezen, vastgesteld bij ministerieele beschikking en hangt het af 1911.

van het aantal dergenen, die bij het in de 2e zinsnede van art. 108 der Militiewet 1901 bedoelde onderzoek, in vergelijking met de lotelingen uit de andere provinciën, gebleken zijn tot de meest geschikt te behooren.

Ontstaat er nu bij de lichting der zeemilitie eene vacature, waarvan aanvulling kan plaats hebben, dan behoeft uiteraard die aanvulling niet meer te geschieden uit de lotelingen van dezelfde provincie, doch is het rationeel, dat zij plaats heeft naar gelijke regelen als de aanwijzing van de andere zeemiliciens, n.l. door keuze uit het gezamenlijk aantal van de tot bedoelde lichting behorende lotelingen, die zich in de verschillende provinciën voor de zeemilitie hebben aangemeld.

Ik heb derhalve de eer U hoogedelgestrengte te verzoeken om in den vervolge, ook wanneer in Uwe provincie geene plaatsen bij de zeemilitie opengekomen zijn, bij de naamlijsten model n° 22, betreffende de lotelingen van de nieuwe lichting, steeds de naamlijsten te voegen van de tot de vorige lichting behorende lotelingen, die zich in Uwe provincie voor de zeemilitie hebben opgegeven.

De Minister van Marine,

(get.) J. WENTHOLT.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal

bij het Departement van Marine,

(get.) DITLOF TJASSENS.

20 Juni 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 4 Augustus 1874 (*Staatsblad* n° 116), houdende bepalingen tot vereenvoudiging van de formaliteiten in acht te nemen bij het vervoer van goederen. S. 151.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 26 April 1911, n° 172, Accijnzen;

Gezien art. 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n° 61), art. 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n° 250), alsmede de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n° 212);

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Mei 1911, n° 30);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 15 Juni 1911, n° 112, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Artikel 24 van het Koninklijk besluit van 4 Augustus 1874 (*Staatsblad* n° 116), laatstelijk

gewijzigd bij Ons besluit 28 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 279), wordt gelezen als volgt:

Indien hem dit in het belang van het Rijk noodzakelijk voorkomt, kan de directeur die eene vergunning volgens artikel 18 of artikel 22 verleend heeft, die vergunning intrekken.

De belanghebbende, wien eene vergunning, als bedoeld in het eerste lid, is geweigerd, of wiens vergunning is ingetrokken, heeft beroep op Onzen Minister van Financiën.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 20sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 4 Juli 1911.)

21 Juni 1911. BESLUIT tot wijziging van het besluit van 27 December 1902, houdende uitvoering van art. 64 eerste lid der wet van 2 Januari 1901, S. 1. (Ongevallenwet 1901).

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 17 Juni 1911, n°. 1204, afdeling Arbeidersverzekering; Gezien art. 64 der Ongevallenwet 1901, wet van 2 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 1), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62);

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

In de artt. 1 en 2 van Ons besluit van 27 December 1902 n°. 22, wordt „commies” vervangen door „adjunct-commies”.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit.

Het Loo, den 21sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

22 Juni 1911. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt. S. 152.

Bepaald op 1 Juli 1911.

23 Juni 1911. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende uitvoering van de Visscherijwet. Bij deze missive heeft de Minister van Land-

bouw, Nijverheid en Handel aan de betrokken burgemeesters toegezonden:

a. afdrucken van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, alsmede een aantal exemplaren van de kaarten voor het register (model I van het besluit), en kartonnen bak tot bewaring der kaarten en eenige formulieren van de opgaaf der verongelukten bij de uitoefening der zee- en kustvisscherij (model II van het besluit);

b. afdrucken van zijne beschikking van 15 Juni 1911, n°. 3672, afdeling Nijverheid, tot vaststelling van het formulier van aangifte voor de inschrijving van een zee- of kustvisschersvaartuig in het daartoe bestemde register en voor het brengen van wijziging in hetgeen omtrent een vaartuig in het register is aangeteekend, benevens een aantal afdrucken van dat formulier;

c. afdrucken van zijne beschikking van 15 Juni 1911, n°. 3185, afdeling Nijverheid, tot vaststelling van de letterteekens voor de gemeenten, waar zee- en kustvisschersvaartuigen thuis behooren.

De Minister schrijft daarbij:

Ik vestig er uwe aandacht op, dat het onder a genoemde besluit strekt tot uitvoering van de artikelen 8 en 11 der Visscherijwet.

Voorts maak ik U opmerkzaam erop, dat terwijl een visschersvaartuig volgens de bestaande regeling wordt ingeschreven in het register in de gemeente, waar de eigenaar zijn woonplaats heeft, voortaan, ingevolge het bepaalde in artikel 8, j^o. artikel 6 der Visscherijwet en artikel 7, j^o. artikel 6 van het voornoemde besluit in het register van Uwe gemeente eventueel zullen zijn in te schrijven de zeevisschersvaartuigen, waarvan de eigenaar in Uwe gemeente zijn kantoor heeft en de kustvisschersvaartuigen, die als regel in Uwe gemeente havenen.

Ingeval van twijfel hieromtrent zou de met de inschrijving belaste autoriteit zich om inlichtingen kunnen wenden tot den inspecteur voor de visscherij te 's Gravenhage.

Aangezien de inschrijving van belang is voor de vraag tot welke nationaliteit het vaartuig behoort, is het vooral wanneer de aangifte betrekking heeft op een vaartuig, dat vroeger in het buitenland tehuis behoorde gewenscht, dat, alvorens tot inschrijving over te gaan, wordt onderzocht of het kantoor van den eigenaar inderdaad in de gemeente gevestigd is.

In sommige gemeenten is thans het aantal voor de visschersvaartuigen uitgegeven nummers aanmerkelijk hooger, dan het aantal aldaar in het register ingeschreven vaartuigen. Uit het hieromtrent in artikel 1, lid 2 bepaalde blijkt, dat voortaan aan een vroeger ingeschreven vaartuig, welks nummer tien of meer nummers hooger is, dan het aantal in de gemeente thuis behorende vaartuigen onder een nieuw lager nummer zal zijn in te schrijven. Daarvoor zal dan een door het uit de vaart raken van een vaartuig of de overschrijving van een vaartuig naar een andere gemeente opengevallen nummer zijn te bezigen.

Ik merk nog op, dat op de kaart voor het register de soort van het vaartuig zal zijn te vermelden overeenkomstig het daaromtrent in het formulier van aangifte bepaalde.

Aangezien, naar het zich laat aanzien, in verband met de nieuwe voorschriften omtrent de inschrijving (zie artikel 8, j^o. artikel 6 en artikel 11 der Visscherijwet, art. 1 lid 2 en artikel 6 van bijgaand Koninklijk besluit) de letterteekens en nummers van sommige vaartuigen wijziging zullen ondergaan en voor die vaartuigen, ingevolge het bepaalde in artikel 2, lid 4 van het besluit nieuwe nationaliteitsbewijzen zullen zijn uit te reiken, voeg ik hierbij een aantal formulieren van die bewijzen.

Ik verzoek U tot uitvoering van het bepaalde in het hiernevensgaand besluit wel het noodige te willen doen, of, indien in Uwe gemeente de Waterschout of Commissaris van politie met het houden van het register zal zijn belast, dezen onder toezending van de noodige bescheiden en onder mededeeling van het bovenstaande, te verzoeken daaraan het vereischte gevolg te geven.

Voor het geval bij dit schrijven meer exemplaren der formulieren mochten zijn gevoegd, dan naar is te verwachten in de eerste jaren zullen zijn benodigd, zal ik de overtollige exemplaren gaarne terug ontvangen.

24 Juni 1911. BESLUIT, tot regeling van den werkring en de bevoegdheden der ambtenaren van de visscherijinspectie. S. 153.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 10 Mei 1911, n°. 2869, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en op Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117), tot vaststelling van de grenzen tusschen kust-

binnenvisscherij en tusschen de wateren, waarin kustvisscherijen wordt uitgeoefend;

Den Raad van State gehoord, (advies van 6 Juni 1911, n°. 86);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 21 Juni 1911, n°. 3728, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, te bepalen als volgt:

Art. 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder „Onze Minister”, Onze Minister met de uitvoering van de Visscherijwet belast.

2. De ambtenaren, bedoeld in artikel 26 der Visscherijwet, die in dit besluit worden aangeduid als ambtenaren van de visscherijinspectie, dragen den titel van: hoofdinspecteur, inspecteur, adjunct-inspecteur, onderinspecteur en opziener der visscherijen of een anderen hun door Ons te verlenen titel.

3. 1. Het aanstellen, schorsen, ontslaan en regelen der bezoldiging en emolumenten van het bureelpersoneel en de beambten geschiedt door Ons, voor zooveel zij eene jaarwedde van f 1200 of meer genieten; wat aangaat hen, wier jaarwedde minder dan f 1200 bedraagt, door Onzen Minister, die bevoegd is hunne bezoldiging zoo noodig te doen ingaan met den dag, waarop het ambt wordt aanvaard.

2. Hunne instructiën worden voor zooveel noodig vastgesteld door Onzen Minister.

4. 1. Onze Minister wijst aan ieder der ambtenaren van de visscherijinspectie, met uitzondering van den hoofdinspecteur en de ambtenaren en het verdere personeel, aan hem toegevoegd, het district of de districten aan, waarin hij werkzaam zal zijn, benevens een standplaats.

2. De hoofdinspecteur en de ambtenaren en het verdere personeel, aan hem toegevoegd, hebben hunne standplaats te 's Gravenhage.

3. Aan den hoofdinspecteur kan door Onzen Minister de waarneming van de betrekking van inspecteur worden opgedragen.

5. De ambtenaren van de visscherijinspectie leggen bij de aanvaarding hunner bediening in handen van Onzen Commissaris in de provincie, waarin hunne standplaats is gelegen, elk naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte af, dat zij de plichten hunner bediening getrouw zullen vervullen.

6. 1. De ambtenaren van de visscherijinspectie bekleeden geen ander ambt of andere bediening zonder Onze toestemming.

2. Voor het aanvaarden van een opdracht tot het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van derden hebben zij schriftelijke vergunning van Onzen Minister noodig.

7. De ambtenaren van de visscherijinspectie slaan ter zake van het hun opgedragen toezicht op de behoorlijke uitvoering der Visscherijwet acht op alles wat voor het bereiken van het doel der wet van belang is, inzonderheid ook voor de bevordering van de ontwikkeling en den bloei van het visscherijbedrijf in den ruimsten zin genomen en den maatschappelijkten welstand van de visschers, en verrichten, binnen den kring van hunne bevoegdheid, al datgene wat hieraan bevorderlijk kan zijn.

8. 1. De hoofdinspecteur is, onder de bevelen van Onzen Minister, belast met de algemeene leiding van en het toezicht op den dienst der visscherijinspectie.

2. Aan den hoofdinspecteur kunnen ambtenaren van de visscherijinspectie en verder personeel worden toegevoegd.

3. De hoofdinspecteur brengt, desgevraagd of uit eigen beweging, aan Onzen Minister en andere autoriteiten advies uit over alle zaken het hem opgedragen toezicht en het bereiken van het doel der Visscherijwet betreffende.

4. Hij draagt zorg voor de samenstelling van een visscherijstatistiek en brengt jaarlijks vóór 1 April aan Onzen Minister, in een zoo noodig door dezen te bepalen vorm, verslag uit betreffende den dienst en de werking van het toezicht in het afgelopen jaar, alsmede over den staat der verschillende takken van visscherij.

9. Voor het toezicht wordt het Rijk in zeven districten verdeeld, omvattende:

1°. de territoriale wateren;

2°. de Noordelijke zeegeten, den Dollart, de Lauwerzee en de Waddenzee met de daaraan gelegen open havens;

3°. de Zuiderzee met de daaraan gelegen open havens;

4°. de Zuidhollandsche Stroomen met de daaraan gelegen open havens en zeegeten;

5°. de Zeeuwsche Stroomen met de daaraan gelegen open havens en zeegeten;

6°. de rivieren;

7°. de binnenwateren met de open havens van Scheveningen en IJmuiden.

10. 1. Het toezicht wordt in elk district uitgeoefend door een inspecteur (districtshoofd), onder wiens bevelen de overige ambtenaren en het verdere personeel, in het district geplaatst, werkzaam zijn.

2. Het districtshoofd verricht zijn taak onder de bevelen van den hoofdinspecteur.

3. Een inspecteur kan aan het hoofd van meer dan een district staan.

4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid is het toezicht in het vijfde district opgedragen aan het Bestuur der visscherijen op de Zeeuwsche stroomen, volgens de regelen bij algemeenen maatregel van bestuur gesteld.

11. De hoofdinspecteur kan, wanneer in bijzondere omstandigheden de belangen van den dienst dit vorderen, aan de ambtenaren en het verdere personeel werkzaamheden opdragen in een ander district dan dat, waarin zij zijn werkzaam gesteld.

12. 1. De districtshoofden stellen zich, voor zooveel hun district of districten betreft, op de hoogte van de wijze waarop de visscherij wordt uitgeoefend, van de gebeurtenissen op visscherijgebied, van den toestand van de visscherij en van de visschers, alsmede van de werking en naleving der wettelijke voorschriften.

2. Zij verzamelen de gegevens, die voor den dienst der visscherijinspectie in hun district of districten van belang zijn, en brengen jaarlijks aan den hoofdinspecteur, vóór een door dezen te bepalen datum, verslag uit van hunne bevindingen.

13. De districtshoofden zien toe op de nauwgezette plichtsbetrachting van de ambtenaren en het verdere personeel, onder hun bevelen geplaatst.

14. 1. De onderinspecteurs regelen, onder leiding en goedkeuring van het districtshoofd den dagelijkschen dienst van de opzieners en van het verder onder hen werkzaam gestelde personeel. Zij zien toe op de richtige uitoefening van dien dienst en dragen zorg, dat de opzieners en het verdere personeel hunne plichten met ijver en nauwgezetheid overeenkomstig de hun gegeven instructie vervullen.

2. Zij vervullen de opdrachten, welke hun door het districtshoofd worden gegeven.

15. Voor zooveel noodig worden voor de ambtenaren van de visscherijinspectie door Onzen Minister nadere instructiën vastgesteld.

16. 1. De ambtenaren van de visscherijinspectie houden aantekening van alle belangrijke zaken en van alle voorvallen betreffende het toezicht binnen hun district.

2. Voor zoover zij werkzaam zijn gesteld onder de bevelen van een districtshoofd stellen zij dezen desgevraagd met hunne aantekeningen in kennis.

17. Het districtshoofd geeft telkens wanneer hij een ontheffing of vergunning heeft verleend, hiervan, onder opgaaf van redenen, kennis aan den hoofdinspecteur.

18. 1. De districtshoofden zijn gemachtigd in hun district de reizen te doen voor de vervulling van hun taak noodig.

2. Tot gelijk doel machtigen zij de ambtenaren en het verdere personeel, onder hunne bevelen staande.

19. 1. Het districtshoofd is bevoegd aan de ambtenaren en het verdere personeel, onder zijn bevelen werkzaam, een verlof tot afwezigheid van ten hoogste vier dagen te verlenen, of zelf zoodanig verlof te nemen, dit laatste onder gehoudenheden daarvan kennis te geven aan den hoofdinspecteur.

2. De hoofdinspecteur is bevoegd aan de ambtenaren en het verdere personeel, aan hem toegevoegd, een verlof tot afwezigheid van niet langer dan acht dagen en aan de overige ambtenaren en het verdere personeel een van langer dan vier en niet langer dan acht dagen te verlenen.

3. De aanvragen om verlof van de ambtenaren van de visscherijinspectie en het verdere personeel aan Onzen Minister geschieden door tusschenkomst van den hoofdinspecteur.

4. Door Onzen Minister kan een inspecteur worden aangewezen om bij afwezigheid van den hoofdinspecteur dezen te vervangen.

20. 1. De ambtenaren van de visscherijinspectie zenden de door hen opgemaakte processenverbaal in uittreksel — de ambtenaren onder de bevelen van een districtshoofd werkzaam, door diens tusschenkomst — aan den hoofdinspecteur.

2. Op gelijke wijze wordt zoo mogelijk het gevolg, dat het procesverbaal heeft gehad, ter kennis van den hoofdinspecteur gebracht.

21. Bij de uitoefening van hunne betrekking zijn de ambtenaren van de visscherijinspectie steeds voorzien van een hun door Onzen Minister af te geven ambtskaart.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 28 Juni 1911.)

24 Juni 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging van het algemeen Reglement Vervoer 1901 en van het Locaalspoorwegreglement 1902, deel B. S. 154.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 18 Mei 1911, n°. 244, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 82) en op artikel 1 van de wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Den Raad van State gehoord (advies van 6 Juni 1911, n°. 28);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 21 Juni 1911, n°. 232, afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

A. Het Algemeen Reglement Vervoer 1901, vastgesteld bij Ons besluit van 4 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 20), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 10 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 85), te wijzigen en aan te vullen als volgt:

I. Artikel 9.

a. Het zevende lid wordt gelezen als volgt:

Rijtuigafdeelingen kunnen uiterlijk daags te voren worden afgehuurd tegen betaling van even zoovele malen den vrachtprijs voor een volwassene en van den eventueelen toeslag, als bedoeld bij artikel 12bis, als de rijtuigafdeeling plaatsen bevat, zulks gerekend van het station, waar het rijtuig in den trein wordt geplaatst.

b. Het achtste lid vervalt.

c. De oude negende en tiende leden worden achtste en negende lid

II. Artikel 10.

a. Aan het eerste lid wordt als slotzin toegevoegd:

De geldigheidsduur der plaatsbewijzen wordt in de tarieven geregeld.

b. Het tweede lid wordt gelezen als volgt: Mits binnen den geldigheidsduur van zijn plaatsbewijs, is het den reiziger vergund zijne reis te onderbreken; het aantal malen en de voorwaarden, waaronder van deze bevoegdheid mag worden gebruik gemaakt, worden in de tarieven geregeld.

c. De derde, vierde en vijfde leden vervallen.

d. De oude zesde, achtste, negende en tiende leden worden derde, vierde, vijfde en zesde lid.

e. Het zevende lid wordt gelezen als volgt:

Met de tarieven voor bijzondere plaatsbewijzen, retourkaarten, abonnementskaarten, te zamen reizende gezelschappen, plezier- en andere goedkoopere treinen kunnen bijzondere bepalingen voor het vervoer worden vastgesteld.

B. Artikel 7 van het Locaalspoorwegregle-

ment 1902, deel B, vastgesteld bij Ons besluit van 18 Augustus 1902 (*Staatsblad* n°. 170), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 14 Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 30), aan te vullen en te wijzigen als volgt:

a. Het eerste lid wordt gelezen als volgt:

De geldigheidsduur der plaatsbewijzen wordt in de tarieven geregeld. Mits binnen den geldigheidsduur van zijn plaatsbewijs, is het den reiziger vergund zijne reis te onderbreken; het aantal malen en de voorwaarden, waaronder van deze bevoegdheid mag worden gebruik gemaakt, worden in de tarieven geregeld.

b. De tweede en derde leden vervallen.

c. De oude vierde, zesde, zevende en achtste leden worden tweede, derde, vierde en vijfde lid.

d. Het oude vijfde lid wordt zesde lid en gelezen als volgt:

6. Met de tarieven voor bijzondere plaatsbewijzen, retourkaarten, abonnementskaarten, te zamen reizende gezelschappen, plezier- en andere goedkope treinen kunnen bijzondere bepalingen voor het vervoer worden vastgesteld.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 24sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(Uitgeg. 11 Juli 1911.)

24 Juni 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 21 April 1908 (*Staatsblad* n°. 118), tot aanwijzing van de Korpsen van het Wapen der Infanterie, waarbij een cursus wordt ingesteld. S. 155.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 24 Mei 1911, IIde Afd., n°. 292;

Overwegende, dat het wenschelijk is, wijziging te brengen in het Koninklijk Besluit van 21 April 1908 (*Staatsblad* n°. 118);

Gezien de Wet van den 21sten Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126) tot regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken, zooals deze Wet is gewijzigd bij de Wet van 23 Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 138);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Juni 1911, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen voor-

noemden Minister van 22 Juni 1911, IIde Afd., n°. 235;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat aan het Koninklijk Besluit van 21 April 1908 (*Staatsblad* n°. 118) een Artikel Drie wordt toegevoegd, luidende:

„Artikel Drie.”

„Onze Minister van Oorlog wordt gemachtigd een of meer der in Artikel Een bedoelde cursussen op te heffen, wanneer het aantal leerlingen zoodanige opheffing zal toelaten.”

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer. Het Loo, den 24sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.
(Uitgeg. 13 Juli 1911.)

24 Juni 1911. WET, tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten Groningen en Hoogkerk. S. 156.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de grens tusschen de gemeenten Groningen en Hoogkerk te wijzigen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De grens tusschen de gemeenten Groningen en Hoogkerk wordt gewijzigd als volgt:

De nieuwe grens loopt van het punt, waar het verlengde van de noordelijke grens van het perceel n°. 250bis van sectie A der gemeente Hoogkerk de lijn, die in de lengte midden door het Rietdiep loopt, snijdt, langs dat verlengde en verder langs die noordelijke grens van dat perceel, voorts langs de oostelijke grens van het perceel n°. 237 derzelfde sectie, langs de noordelijke grens van dat perceel in noordelijke richting, langs de oostzijde van het perceel 238 dier sectie, langs de noordzijde van laatstgemeld perceel, in noordelijke richting langs de oostzijde van het perceel n°. 439 dier sectie, van het meest noordelijke punt van dit perceel langs de westzijde van dit perceel tot het punt, waar de weg van den Frieschen straatweg naar Dorkwerd (op de kadastrale kaart genoemd de weg van Aduard naar Groningen) aanvangt, van af dit punt eerst langs de grens van de beide wegen, daarna langs den noordoostelijken kant van den Frieschen straatweg of, waar eene bermsloot aanwezig is, langs de lijn door

het midden dier berm sloot tot het punt, waar het verlengde van de noordelijke grens van het perceel n°. 354 die lijn snijdt, voorts in de richting van dat verlengde over de berm slooten en den straatweg heen, langs de noordelijke grens van de perceelen nos. 355 en 227 van sectie A, langs de westelijke grens van die perceelen en de perceelen n°. 240, 242, 246 en 257 van sectie A, tot de lijn, in de lengte door het midden der sloot langs den noordkant van den Leegeweg loopende, geraakt wordt, van daar langs die lijn tot het punt, waar die lijn gesneden wordt door het verlengde van de westelijke grens van het perceel n°. 61 van sectie B der gemeente Hoogkerk, langs dat verlengde dwars over den Leegeweg en de sloot langs den zuidkant van den Leegeweg, langs de westelijke grens van de perceelen nos. 61, 60, 59 en 58 van laatstgemelde sectie, in dezelfde richting verder tot het midden der watering loopende langs de zuidzijde van laatstgemeld perceel, volgt de lijn loopende in het midden dier watering, langs de perceelen 58, 89, 103, 110, 113, 119, 128, 129, 144, 145, 160, dwars over het perceel n°. 659 (weg), verder de lijn in het midden der gemelde watering, langs de westzijde der perceelen 173, 174 en 187 tot het punt, waar die lijn de lijn raakt, die loopt door het midden der watering langs de zuidzijde van laatstgemeld perceel.

2. De overgang van grondgebied, die het gevolg is van deze grensverandering, heeft plaats op 1 Januari 1912.

3. De gemeente-eigendommen, gebouwen, wegen, straten en andere werken van de gemeente Hoogkerk, op het af te scheiden grondgebied gelegen, gaan met alle daartoe behorende zaken in eigendom, beheer en onderhoud tot de gemeente Groningen over.

4. De gemeente Groningen is verplicht tot dienestelling van de onderwijzers, werkzaam aan de op het af te scheiden grondgebied aanwezige openbare school, in dezelfde rang, waarin zij thans werkzaam zijn.

De gemeente Groningen is voorts verplicht gedurende 10 jaren op die school op dezelfde voorwaarden als waarop de kinderen uit Groningen de school bezoeken, toe te laten de kinderen, die wonen op het gebied van Hoogkerk, hetwelk begrensd is door eene lijn, op een afstand van 2 kilometer zuidwestwaarts loopende van den Frieschen straatweg, de grens van de gemeente Aduard en het Reitdiep.

5. De gemeente Groningen zal op of vóór den 1sten Mei, volgende op het tijdstip van

overgang van grondgebied, aan de gemeente Hoogkerk uitkeeren het op laatstgemeld tijdstip nog uitstaande bedrag van de ter bestrijding van de kosten van den bouw van gemelde school aangegane geldleeningen, verminderd met de som van f 6500, zijnde de gelden, welke ingevolge de voorwaarden, waaronder door het gemeentebestuur van Hoogkerk vergunning is verleend tot aanleg van straten c. a. op het overgaande gebied, ter bestrijding der kosten van het onderhoud dier werken in de gemeentekas zijn gestort, benevens de naar 4 pct. te berekenen rente van die rest over vier maanden.

6. Alle kadastrale en andere stukken, uitsluitend betrekking hebbende op hetgeen bij de artikelen 3, 4 en 5 is bepaald, worden aan de gemeente Groningen in originali of afschrift medegeedeeld.

Het bestuur dier gemeente heeft ten allen tijde het recht kosteloos inzage te nemen van de archieven der gemeente Hoogkerk en daarvan afschriften en daaruit uittreksels op zijne kosten te vorderen.

7. De kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen in gestichten, voor zoover zij tijdens de opneming daarin woonplaats hadden op het grondgebied, dat ingevolge artikel 1 tot de gemeente Groningen overgaat, komen van 1 Januari 1912 af voor rekening van deze gemeente.

8. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied, dat tot de gemeente Groningen overgaat, worden voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad en voor de toepassing van artikel 7 der Kieswet (*Staatsblad* n°. 66 van 1901) van 1 Januari 1912 af als ingezetenen dier gemeente beschouwd.

Voor zoover de personen, gevestigd op het overgaand grondgebied, geplaatst zijn op de voor het loopende jaar vastgestelde kiezerslijst, zendt het bestuur der gemeente Hoogkerk vóór 8 Januari 1912 een uittreksel uit die kiezerslijst aan het bestuur der gemeente Groningen.

Bij het opmaken der kiezerslijst wordt in laatstgenoemde gemeente voor de toepassing van de artikelen 20, 21, 25 en 28, tweede lid, der Kieswet, ten aanzien van de in dat uittreksel voorkomende personen gehandeld, alsof zij op de voor het loopende jaar vastgestelde kiezerslijst voorkwamen. Te beginnen met 1 Januari 1912 worden in de tabel, bedoeld in de artikelen 1 en 2 der Kieswet, door Groningen en Hoogkerk verstaan de gemeenten, zooals zij bij artikel 1 dezer wet zijn gewijzigd.

9. Op hen, die voor de lichting der nationale militie van 1912 in de gemeente Hoogkerk zijn ingeschreven en gevestigd zijn op het grondgebied, dat van die gemeente naar de gemeente Groningen overgaat, is artikel 21 der Militiewet 1901 (*Staatsblad* n°. 212 van 1901), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 5 December 1908 (*Staatsblad* n°. 347), van toepassing.

Voor de toepassing dier wet en van de te harer uitvoering gegeven voorschriften, blijven zij mitsdien beschouwd worden als militieplichtigen van eerstgenoemde gemeente.

Zij, die in de gemeente Hoogkerk voorkomen in het register, bedoeld in artikel 122 van voormelde wet, of in het register, bedoeld in artikel 26 der Landweeerwet (*Staatsblad* n°. 160 van 1901), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 30 December 1909 (*Staatsblad* n°. 421), worden, voor zoover zij zijn gevestigd op het grondgebied, dat van die gemeente naar de gemeente Groningen overgaat, op het register van laatstgenoemde gemeente overgeschreven.

10. Te beginnen met 1 Januari 1912 worden in de tabel, bedoeld bij artikel 5 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), tot regeling der personeele belasting door Groningen en Hoogkerk verstaan de gemeenten, zooals zij bij artikel 1 dezer wet zijn gewijzigd.

11. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 24sten Juni 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

(Uitgeg. 25 Juli 1911.)

24 Juni 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het verbreden van de Tempeliersstraat te Haarlem. S. 157.

24 Juni 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van uitbreiding van het stationemplacement Heerde. S. 158.

24 Juni 1911. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor de vergroting van het post- en telegraafgebouw te Haarlem. S. 159.

24 Juni 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van eene ongestoorde exploitatie van den Betuwschen stoomtramweg in de gemeente Elst. S. 160.

24 Juni 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, houdende voorschriften hoe gehandeld moet worden met in beslag genomen visch.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 33 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311);

Heeft goedgevonden:

te bepalen:

I. met visschen, in beslag genomen ingevolge het bepaalde in art. 33, 1ste lid, der Visscherijwet, wordt door den verbalisant als volgt gehandeld:

1. Levende visschen worden weder vrijgelaten, zooveel doenlijk, in het water, waaruit zij afkomstig zijn.

2. Doodde visschen worden:

a. indien zij verkregen zijn door vischstrooperij of het visschen zonder schriftelijke vergunning van den rechthebbende op het vischrecht, buiten den op deze visschen vastgestelden gesloten tijd en zij tevens boven de daarop gestelde maat zijn, ter beschikking gesteld van den rechthebbende op het vischrecht, indien deze bekend is;

b. in alle andere gevallen en ook wanneer in het geval, onder a bedoeld de rechthebbende weigert de visch te aanvaarden, zooveel doenlijk ter beschikking gesteld van den burgemeester van de gemeente, waarin de visschen in beslag genomen worden, of van eene naburige gemeente voor het gebruik van inrichtingen van liefdadigheid.

Laten de omstandigheden zulks niet toe, of is de hoeveelheid daartoe te onbeduidend, dan worden de visschen voor het gebruik ongeschikt gemaakt en vernietigd.

II. Bij het in beslag nemen van visschen, die beneden de daarop gestelde maat zijn, of die gedurende den daarvoor vastgestelden gesloten tijd gevangen zijn, is de verbalisant bevoegd, eenige daarvan te behouden en te conserveren. De flesschen of andere voorwerpen, waarin de geconserveerde visschen zich bevinden, worden door den verbalisant verzegeld en gewaarmerkt en daarna op 's Rijks kosten, hetzij door den verbalisant zelf, hetzij op diens verzoek door de zorg van den burgemeester, in wiens gemeente de visschen in beslag ge-

nomen werden, overgebracht naar de griffie van den bevoegden rechter.

's Gravenhage, 24 Juni 1911.

De Minister voornoemd,

(get.) A. S. TALMA.

26 Juni 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement voor de visscherij in de Waddenzee, de Lauwerzee, den Dollart, de daaraan gelegen open havens en de Noordelijke zeegeaten (Waddenzee-visscherij-reglement). S. 161.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 16 Mei 1911 n°. 2963, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en op Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117), tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnen-visscherij en tusschen de wateren, waarin kust-visscherij wordt uitgeoefend;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Juni 1911, n°. 28);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 Juni 1911, n°. 3836, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, vast te stellen het hieronder volgende:

REGLEMENT voor de visscherij in de Waddenzee, de Lauwerzee, den Dollart, de daaraan gelegen open havens en de Noordelijke zeegeaten.

Art. 1. I. In dit reglement wordt verstaan onder:

a. *Onze Minister*, Onze Minister met de uitvoering van de Visscherijwet belast;

b. *visschen*, het te water brengen, hebben, lichten of ophalen van vischnetten, korven of andere vischtuigen, het bezigen van eenig middel om visch te vangen of te doden, alsmede het uitzaaien van oesters of mosselen;

c. *visschersvaartuig*, ieder vaartuig, dat bij het visschen gebezigd wordt of gewoonlijk daarvoor wordt gebruikt;

d. *schipper*, ieder gezagvoerder van een visschersvaartuig of hij, die dezen vervangt;

e. *natuurlijke bank*, iedere niet in uitsluitend gebruik gegeven plaats, waar schelpdieren van nature zijn gevallen.

II. Waar in dit reglement een tijdvak wordt aangeduid met de woorden: „van . . . . . tot . . . . .” worden de beide genoemde datums bij dat tijdvak inbegrepen.

2. Het is verboden te visschen met gebruikmaking van kokkelboonen, ongebluschte kalk, dynamietpatronen of andere vergiftige, bedwelmende of ontplofbare stoffen.

3. Het is verboden te visschen met:

a. den harpoen, den elger, de aalschaar, zoodat alle andere vischtuigen, welke geëigend zijn de visch te verwonden, met uitzondering van alle hoekwant;

b. vischnetten, waarvan het netwerk van metaal is vervaardigd;

c. de beug, indien de wijdte van den bek der hoeken kleiner is dan 1 cM.

4. 1. Het is verboden van 1 April tot 30 September op oesters te visschen, oesters bij zich te hebben of in een vaartuig, bun of kaar voorhanden te hebben.

2. Oesters, gedurende den daarvoor in het vorige lid vastgestelden gesloten tijd gevangen wordende, moeten onmiddellijk weder te water worden geworpen.

3. Het bepaalde in 'de beide vorige leden is niet van toepassing op in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen.

5. 1. Onze Minister kan: 1°. natuurlijke banken sluiten voor de visscherij; 2°. de voorwaarden vaststellen, waaronder het visschen op natuurlijke banken zal zijn toegelaten.

2. Het is verboden te visschen op natuurlijke banken gedurende den tijd, dat zij voor de visscherij zijn gesloten; overtreding van de voorwaarden, waaronder het visschen op natuurlijke banken is toegelaten, wordt met visschen op natuurlijke banken, die voor de visscherij zijn gesloten, gelijk gesteld.

3. De sluiting van natuurlijke banken, de opheffing van die sluiting en de vaststelling van de voorwaarden, waaronder het visschen op natuurlijke banken wordt toegelaten, geschiedt telkens bij eene beschikking, die in de *Staatscourant* wordt bekend gemaakt.

6. 1. Het is verboden vischtuigen, welke bij artikel 3 verboden zijn of niet aan de daarbij gestelde eischen voldoen, op of in de nabijheid van wateren, waarop dit reglement van toepassing is, bij zich te hebben, te vervoeren of te doen vervoeren, tenzij droog en zoodanig verpakt of in zoodanigen toestand, dat zij niet voor dadelijk gebruik kunnen worden aangewend.

2. In geval van overtreding van het bepaalde in het vorige lid door of vanwege den ondernemer van een openbaar middel van vervoer als zoodanig, zal deze niet worden vervolgd, mits door hem de naam en de woonplaats van den afzender worden bekend gemaakt, uiterlijk op de eerste aanmaning van den ambtenaar

van het openbaar ministerie vóór het uitbrengen der dagvaarding en hij aannemelijk maakt, dat hij bij het begaan der overtreding te goeder trouw was.

7. 1. De maat, welke op nagenoemde vischsoorten wordt gesteld, bedraagt als volgt :

- a. voor aal of paling . . . . . 25 cM. ;
- b. „ alikruiken . . . . . 9 mM. ;
- c. „ bot . . . . . 20 cM. ;
- d. „ oesters . . . . . 6 „ ;
- e. „ zalm . . . . . 40 „ .

2. Onder maat wordt verstaan de lengte van den visch, gemeten van de punt van den snuit tot het uiteinde van de staartvin, behoudens dat voor de alikruik onder maat wordt verstaan de grootste dwarsdoorsnede van de schelp en voor den oester de breedte van de schelp op de smalste zijde gemeten.

3. Visschen, beneden de in het eerste lid gestelde maat gevangen wordende, moeten onmiddellijk weder in het water worden vrijgelaten. Oesters mogen ook, onmiddellijk nadat het korren is afgelopen, op een in uitsluitend gebruik gegeven plaats worden uitgezaaid.

4. De in het eerste lid, letter d, gestelde maat is niet van toepassing op oesters van elders of van een in uitsluitend gebruik gegeven plaats afkomstig.

8. Het is verboden :

a. gevangen zeesterren over boord te werpen of te doen vallen ;

b. eenige handeling te verrichten, waardoor de op natuurlijke banken aanwezige schelpdieren kunnen worden beschadigd ;

c. te visschen met een oester- of mosselkor, die, al of niet bezwaard, meer weegt dan 35 K.G.

9. 1. De schippers van visschersvaartuigen zijn verplicht bij te draaien, zoodra zij daartoe door de ambtenaren, belast met het opsporen van de bij en krachtens de Visscherijwet strafbaar gestelde feiten, worden aangemaand.

2. Als zoodanige aanmaning geldt het in top hijschen of zwaaien van een witte vlag of het aanroepen.

10. 1. Ter bevordering van de teelt van schelpdieren in de wateren, waarop dit reglement van toepassing is, kunnen gedeelten van die wateren aan de openbare visscherij worden onttrokken en tijdelijk aan bijzondere personen in uitsluitend gebruik worden uitgegeven voor de teelt van schelpdieren.

2. Van de onttrekking aan de openbare visscherij kan worden uitgezonderd de visscherij met fuiken en andere staande vischtuigen.

3. De aanwijzing van de plaatsen en de visscherijen, in de beide vorige leden bedoeld, en

de vaststelling van de voorwaarden, waarop de plaatsen worden uitgegeven, geschiedt door Onzen Minister bij een beschikking, die in de *Staatscourant* wordt bekend gemaakt. Op dezelfde wijze wordt ook bekend gemaakt, dat bedoelde plaatsen weder aan de openbare visscherij worden teruggegeven, indien de reden van de onttrekking daarvan ophoudt te bestaan.

11. 1. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 13 en 27 der Visscherijwet, is het verboden op een in uitsluitend gebruik gegeven plaats :

a. de tot afbakening daarvan dienende bakens of boeien te beschadigen, om te halen, omver te varen of van hun plaats te verwijderen ;

b. koolasch of eenige opgehaalde vuilnis buiten boord te laten of over boord te werpen of te laten vallen ;

c. tusschen een half uur na zonsopgang en een half uur vóór zonsopgang te korren of schelpdieren te rapen ;

d. tijdens mist met de kor te visschen.

2. Het is aan anderen dan den rechthebbende op het vischrecht verboden op een in uitsluitend gebruik gegeven plaats met een vaartuig stil te liggen of zich daar te bevinden, tenzij met schriftelijke vergunning van den rechthebbende of ten behoeve van den openbaren dienst, gevallen van overmacht uitgezonderd.

3. Onze Minister is bevoegd plaatsen aan te wijzen, waar het verbod om met vaartuigen stil te liggen, bedoeld in het tweede lid, niet van toepassing zal zijn.

12. Wanneer op grond van het bepaalde in het tweede lid van het vorige artikel de visscherij met fuiken en andere vischtuigen van de onttrekking aan de openbare visscherij is uitgezonderd, worden zij, die met die vischtuigen visschen, geacht in het bezit te zijn van de vergunning, bedoeld in artikel 11, tweede lid, van dit reglement en van artikel 13, eerste lid, der Visscherijwet.

13. De schippers zijn aansprakelijk voor de naleving van het bepaalde in de artikelen 8 en 11, eerste en tweede lid.

14. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt gestraft als volgt :

a. met hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van de artikelen 2, 3, letter c, 4, eerste en tweede lid, 5, tweede lid, en 7, derde lid ;

b. met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van de artikelen 3,

letters a en b, 8, 9, eerste lid, en 11, eerste en tweede lid ;

c. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van artikel 6, eerste lid.

15. 1. In afwijking van het bepaalde in artikel 3, letter c, is het gedurende drie maanden na het in werking treden van dit reglement geoorloofd te visschen met een beug, waarvan de wijdte van den bek der hoeken minder dan 1 cM. bedraagt.

2. Gedurende dat tijdvak worden voor de toepassing van artikel 6, eerste lid, beugen, als in het vorige lid bedoeld, geacht aan de bij artikel 3, letter c, gestelde maat te voldoen.

16. In afwijking van het bepaalde in artikel 7, eerste lid, wordt, ook voor de toepassing van het derde lid van dat artikel gedurende twee jaren na het in werking treden van dit reglement de maat op bot gesteld op 16 cM.

17. 1. Het bepaalde in de vorige artikelen is niet van toepassing op de deelnemers aan onderzoekingen, ingesteld op last of met goedvinden van Onzen Minister.

2. Door het districtshoofd kan onder de noodige voorwaarden tot het voorkomen van misbruik schriftelijk ontheffing worden verleend van het bepaalde in de artikelen 2, 3, 4, eerste en tweede lid, 5, tweede lid, 6, eerste lid, 7, derde lid, eersten zin, 8, en 11, eerste en tweede lid, in het belang van de wetenschap, de vischteelt en de voeding van dieren in dierentuinen.

3. De aanvrager kan van eene door het districtshoofd voorwaardelijk verleende of geweigerde ontheffing binnen veertien dagen schriftelijk in beroep komen bij Onzen Minister, wiens met redenen omkleede beslissing aan den aanvrager wordt medegedeeld. Eene beslissing in beroep, waarbij wordt afgeweken van die, waartegen beroep is ingesteld, treedt in de plaats daarvan.

18. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel: „Waddenzee-visscherijreglement”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 29 Juni 1911.)

26 Juni 1911. BESLUIT, tot vaststelling van eenige bepalingen voor de visscherij in de Zuiderzee en de daaraan gelegen open havens (Zuiderzee-visscherijbesluit). S. 162.

WLV WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 16 Mei 1911, n°. 2963, afdeling Nijverheid ;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en op Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117), tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnenvisscherij en tusschen de watenen, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend ;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Juni 1911, n°. 28) ;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 Juni 1911, n°. 3336, afdeling Nijverheid ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, te bepalen :

Art. 1. 1. In dit besluit wordt verstaan onder :

a. *Onze Minister*, Onze Minister met de uitvoering van de Visscherijwet belast ;

b. *visschen*, het te water brengen, hebben, lichten of ophalen van vischnetten, korven of andere vischtuigen, alsmede het bezigen van eenig middel om visch te vangen of te dooden ;

c. *visschersvaartuig*, ieder vaartuig, dat bij het visschen gebezigd wordt of gewoonlijk daarvoor wordt gebruikt ;

d. *schipper*, ieder gezagvoerder van een visschersvaartuig of hij, die dezen vervangt.

2. Waar in dit besluit een tijdvak wordt aangeduid met de woorden: „van . . . . . tot . . . . .”, worden de beide genoemde datums bij dat tijdvak inbegrepen.

2. Het is verboden te visschen met gebruikmaking van kokkelboonen, ongebluschte kalk, dynamietpatronen of andere vergiftige, bedwelmende of ontplofbare stoffen.

3. Het is verboden te visschen met :

a. den harpoen, den elger, de aalschaar, zoomede alle andere vischtuigen, welke geëigend zijn de visch te verwonden, met uitzondering van alle hoekwant ;

b. vischnetten, waarvan het netwerk van metaal is vervaardigd ;

c. de beug, indien de wijdte van den bek der hoeken kleiner is dan 1 cM.

4. 1. De nagenoemde visschen, gedurende de hieronder vermelde tijden gevangen worden, moeten onmiddellijk weder in het water worden vrijgelaten. Die tijden zijn :

a. voor baars en snoek van 16 Maart tot 30 April;

b. voor brasem, meun, snoekbaars en winde van 23 April tot 31 Mei;

c. voor karper van 23 April tot 30 Juni;

d. voor elft en fint van 21 Juni tot 28 Februari;

e. voor steur van 1 Juli tot 31 Augustus;

f. voor houting van 23 November tot 31 December.

2. Onze Minister is bevoegd de in het vorige lid bepaalde tijden ten hoogste veertien dagen vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

3. De daaromtrent genomen beschikking wordt ten minste drie dagen, vóór zij in werking treedt, in de *Staatscourant* geplaatst.

5. 1. Het is verboden vischtuigen, welke bij artikel 3 verboden zijn of niet aan de daarbij gestelde eischen voldoen, op of in de nabijheid van de Zuiderzee, op openbare wegen of voetpaden, of in een openbaar middel van vervoer, bij zich te hebben, te vervoeren of te doen vervoeren, tenzij droog en zoodanig verpakt of in zoodanigen toestand, dat zij niet voor dadelijk gebruik kunnen worden aangewend.

2. Ingeval van overtreding van het bepaalde in het vorige lid door of vanwege den ondernemer van een openbaar middel van vervoer als zoodanig, zal deze niet worden vervolgd, mits door hem de naam en de woonplaats van den afzender worden bekend gemaakt, uiterlijk op de eerste aanmaning van den ambtenaar van het openbaar ministerie vóór het uitbrengen der dagvaarding en hij aannemelijk maakt, dat hij bij het begaan der overtreding te goeder trouw was.

6. 1. De nagenoemde visschen, beneden de hieronder vermelde maat gevangen wordende, moeten onmiddellijk weder in het water worden vrijgelaten. De maat bedraagt:

a. voor aal of paling	25 cM. ;
b. „ baars	18 „ ;
c. „ bot	20 „ ;
d. „ brasem	20 „ ;
e. „ houting	25 „ ;
f. „ karper	35 „ ;
g. „ meun	25 „ ;
h. „ snoek	40 „ ;
i. „ snoekbaars	40 „ ;
k. „ steur	150 „ ;
l. „ winde	25 „ ;
m. „ zalm	40 „ .

2. Onder maat wordt verstaan de lengte van den visch, gemeten van de punt van den snuit tot het uiteinde van de staartvin.

7. 1. De schippers van visschersvaartuigen

zijn verplicht bij te draaien, zoodra zij daartoe door de ambtenaren, belast met het opsporen van de bij en krachtens de Visscherijwet strafbaar gestelde feiten, worden aangemaand.

2. Als zoodanige aanmaning geldt het in top hijschen of zwacien van een witte vlag of het aanroepen.

8. Overtreding van de bepalingen van dit besluit wordt gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van de artikelen 2, 3, letter c, 4, eerste lid, en 6, eerste lid;

b. met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden, de overtreding van de artikelen 3, letters a en b, en 7, eerste lid;

c. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van artikel 5, eerste lid.

9. 1. In afwijking van het bepaalde in artikel 3, letter c, is het gedurende drie maanden na het in werking treden van dit besluit geoorloofd te vissen met een beug, waarvan de wijfde van den bek der hoeken minder dan 1 cM. bedraagt.

2. Gedurende dat tijdvak worden voor de toepassing van artikel 5, eerste lid, beugen, als in het vorige lid bedoeld, geacht aan de bij artikel 3, letter c, gestelde maat te voldoen.

10. In afwijking van het bepaalde in artikel 6, eerste lid, bedraagt gedurende twee jaren na het in werking treden van dit besluit, de maat voor de nagenoemde visschen:

voor baars	15 cM. ;
„ bot	16 „ ;
„ meun	20 „ ;
„ snoek	35 „ ;
„ snoekbaars	35 „ ;
„ winde	20 „ .

11. 1. Het bepaalde in de vorige artikelen is niet van toepassing op de deelnemers aan onderzoekingen, ingesteld op last of met goedvinden van Onzen Minister.

2. Door het districtshoofd kan onder de noodige voorwaarden tot het voorkomen van misbruik schriftelijk ontheffing worden verleend van het bepaalde in de artikelen 2, 3, 4, eerste lid, 5, eerste lid, en 6, eerste lid, in het belang van de wetenschap, de vischteelt en de voeding van dieren in dierentuinen.

3. De aanvrager kan van eene door het districtshoofd voorwaardelijk verleende of geweigerde ontheffing binnen veertien dagen schriftelijk in beroep komen bij Onzen Minister, wiens met redenen omkleede beslissing aan den aanvrager wordt medegedeeld. Eene beslissing in beroep, waarbij wordt afgeweken van die,

waartegen beroep is ingesteld, treedt in de plaats daarvan.

12. Dit besluit kan worden aangehaald onder den titel „Zuiderzee-visscherijbesluit“.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 29 Juni 1911.)

26 Juni 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement voor de visscherij in de *Zuidhollandsche stroomen* en de daaraan gelegen open havens en zeegaten. (Zuidhollandsche stroomen-visscherijreglement.) S. 163.

WIJ WILHELMINA, KONINGIN.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 April 1911, n°. 2562, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en op Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117), tot vaststelling van de grenzen tusschen kust en binnen-visscherij en tusschen de wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Juni 1911 n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 21 Juni 1911 n°. 3835, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, vast te stellen de navolgende bepalingen, welke zullen uitmaken een *Reglement voor de visscherij in de Zuidhollandsche stroomen en de daaraan gelegen open havens en zeegaten*.

REGLEMENT voor de visscherij in de *Zuidhollandsche stroomen* en de daaraan gelegen open havens en zeegaten.

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

Art. 1. I. Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder *Onze Minister*, Onze Minister met de uitvoering van de Visscherijwet belast.

II. Voor de toepassing van dit reglement wordt beschouwd als:

1. *visschen*, het te water brengen, hebben, lichten of opbalen van vischnetten, korven of andere vischtuigen, alsmede het bezigen van eenig middel om visch te vangen of te dooden;

2. *visschersvaartuig*, ieder vaartuig, dat bij het visschen bebezigt wordt of gewoonlijk daarvoor wordt gebruikt;

3. *nacht*, de tijd tusschen één uur na zonsopgang en één uur vóór zonsopgang;

4. *hoepelwijdte*, de middellijn of de grootste wijdte binnenwerks van den hoepel;

5. *maaswijdte*, de lengte van de zonder bijzondere krachtsinspanning gestrekte maas tusschen haar eindknoopen, nat gemeten.

Bij meerwandige netten heeft de bepaling der maaswijdte betrekking op de boezemmazen;

6. *aalfuik*, iedere fuik met een maaswijdte van ten hoogste 36 mM. en een hoepelwijdte van ten hoogste 110 cM.;

7. *fiut- of houtingdrijfnet*, ieder drijfnet, waarvan de maaswijdte minder dan 12 cM., doch meer dan 35 mM. bedraagt;

8. *schutwant*, ieder net, waarmede bij ebbe geheel of gedeeltelijk droog vallende platen of oevers geheel of gedeeltelijk worden afgezet;

9. *spieringdrijfnet*, ieder één- of meerwandig drijfnet, waarvan de maaswijdte ten hoogste 35 mM. bedraagt;

10. *spiering- of alverzegen*, iedere zegen, waarvan de maaswijdte ten hoogste 50 mM. bedraagt;

11. *staand spieringnet*, ieder één- of meerwandig staand net, waarvan de maaswijdte ten hoogste 35 mM. bedraagt;

12. *sturdrijfnet*, ieder drijfnet, waarvan de maaswijdte meer dan 25 cM. bedraagt;

13. *vischzegen*, iedere andere zegen dan de zalm- of elftzegen en de spiering- of alverzegen;

14. *zalm- of elftdrijfnet*, ieder drijfnet, waarvan de maaswijdte meer dan 12 cM., doch minder dan 25 cM. bedraagt.

Stukken drijfnet, die tegelijk te water of in een vaartuig, of gedeeltelijk te water en gedeeltelijk in een vaartuig zijn, worden als één drijfnet beschouwd;

15. *zalm- of elftfuik*, iedere fuik met een hoepelwijdte voor den grootsten hoepel van meer dan 1,25 M. en die gebruikt wordt, staande aan een steek of aan een andere uit schuttingen of vastgezette netten bestaande geleiding;

16. *zalm- of elftzegen*:

a. iedere zegen, die met een spil ingehaald aan een of meer vaste ophaalplaatsen opgehaald wordt, of bij het uitbrengen, afdrijven of inhalen waarvan gebruik wordt gemaakt van mechanische kracht of van paarden;

b. iedere zegen, die langer is dan 100 M.

en wordt gebruikt gedurende den voor de zalm-zegen gesloten tijd ;

c. iedere zegen, die na te zijn opgehaald, weder in dezelfde zegendreef of zegenworp wordt uitgeworpen, of met een of meer andere zegens om beurten in dezelfde zegendreef of zegenworp in dier voege wordt gebezigd, dat het inhalen van de eene door het uitwerpen van de andere gevolgd wordt.

Stukken zegen, die tegelijk te water of in een vaartuig of gedeeltelijk te water en gedeeltelijk in een vaartuig zijn, worden als één zegen beschouwd.

III. Waar in dit reglement een tijdvak wordt aangeduid met de woorden : „van . . . tot . . .” worden de beide genoemde datums bij dat tijdvak inbegrepen.

§ 2. *Van de verboden stoffen, vischtuigen en vischwijzen.*

2. Het is verboden te visschen met gebruikmaking van kokkelboonen, ongebluschte kalk, dynamietpatronen of andere vergiftige, bedwelmende of ontplofbare stoffen.

3. Het is verboden te visschen met :

a. vaststaande steurnetten ;

b. den harpoen, den elger, de aalschaar, zoodat alle andere vischtuigen, welke geëigend zijn de visch te verwonden, met uitzondering van alle hoekwant ;

c. vischnetten, waarvan het netwerk van metaal is vervaardigd.

4. 1. Het is verboden :

a. zalm- of elftdrijfnetten vast te zetten of op korteren afstand van elkander uit te werpen, dan de dubbele lengte van het grootste net ;

b. op een zegenvisscherij met spil en een of meer vaste ophaalplaatsen meer dan twee netten tegelijk visschende in het water te hebben, met dien verstande, dat een zegen met beide vleugels aan denzelfden oever toegehaald als niet visschende wordt beschouwd ;

c. de rivier over meer dan de helft harer breedte, gemeten bij gewoon laag water in de kortste rechte lijn, van oever tot oever, te bezetten met een zalm- of elftsteek of met andere schuttingen van staken of rijshout, of met vaststaande netten, of met verschillende dezer inrichtingen.

2. Als vaststaand net wordt beschouwd :

a. ieder net, waarvan een of beide einden op den oever of aan een of meer staken of ankers in den rivierbodem bevestigd is ;

b. ieder net, dat, zonder op den oever of in den rivierbodem bevestigd te zijn, meer dan 15 minuten geheel of gedeeltelijk te water is zonder af te drijven.

§ 3. *Van het gebruik der vischtuigen en de eischen, waaraan deze moeten voldoen.*

5. Het is verboden te visschen met een ankerkuil, wanneer het daarvoor gebruikt wordend vaartuig op een afstand van niet meer dan 50 M. is gaan liggen van een ander reeds geankerd liggend vaartuig, dat voor de ankerkuilvisscherij gebruikt wordt.

6. Het is verboden te visschen met :

a. een zalm- of elftzege of een zalm- of elftstuit, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 65 mM. ;

b. een spieringdrijfnet of een staand spieringnet, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 25 mM. ;

c. een spiering- of alverzege, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 20 mM. ;

d. een zalm- of elftdrijfnet, dat tusschen den houtreep en den loodreep breeder is dan 2.5 M. langs het garen der laddermazzen gemeten ;

e. schutwant, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 80 mM. met dien verstande, dat op het Hollandsch diep boven de lijn, gaande van het kustlicht van Willemstad naar den havendam van Numansdorp, niet mag worden gevischt met schutwant, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 55 mM. ;

f. een zalm- of elftsteek, indien :

1°. de palen en staken of rijzen van den steek of van iedere andere tot geleiding naar een of meer zalm- of elftstuiten dienende schutting minder dan 10 cM. en de dwarsverbindingen minder dan 20 cM. van elkander verwijderd zijn ;

2°. de vaststaande netten, dienende tot geleidingen naar een of meer zalm- of elftstuiten, een kleiner maaswijdte hebben dan 14 cM. ;

g. een reep of een beug, indien de wijdte van den bek der hoeken, zoo deze van weerhaken voorzien is, kleiner is dan 1 cM. ;

h. een in de vorige letters niet genoemd vischnet, met uitzondering van den kuil, de garnalenkor, het kruisnet, de aalkubbe en de aalfuik, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 55 mM.

§ 4. *Van de tijden gedurende welke niet gevischt mag worden.*

7. 1. Het is verboden te visschen :

a. van 16 Maart tot 30 April op baars en snoek ;

b. van 23 April tot 31 Mei op barbeel, braseem, meun, sneep, snoekbaars, winde en zeelt ;

c. van 23 April tot 30 Juni op karper ;

d. van 21 Juni tot 28 Februari op elft en fint ;

e. van 1 Juli tot 31 Augustus op steur ;

f. van 23 November tot 31 December op houting.

2. Visschen, gedurende den daarvoor in het vorige lid vastgestelden gesloten tijd gevangen wordende, moeten onmiddellijk weder in het water worden vrijgelaten.

3. Als visschen, gevangen gedurende den daarvoor vastgestelden gesloten tijd, worden mede beschouwd die, welke gedurende dien tijd worden aangetroffen in het bezit van iemand, terwijl hij bezig is te visschen of zich te dien einde bevindt op of in de nabijheid van water, waarop dit reglement van toepassing is.

8. Het is verboden te visschen :

a. van 16 Augustus tot 15 October met de zalm- of elftzegen ;

b. van 1 Juli tot 31 Augustus met het steurdrijfnet ;

c. van 23 April tot 14 September met de spiering- of alverzegen, het spieringdrijfnet en het staand spieringnet ;

d. van 1 April tot 31 Mei met den kuil, hoe ook bevestigd ;

e. van 23 April tot 31 Mei met alle overige vischtuigen, met uitzondering van :

1°. den aalkorf, de aalkubbe, de aalfuik, den aalreep, den hengel, de peur, de botbeug, de garnalenkor, het zalm- of elftdrijfnet, het fint- of houtingdrijfnet, de zalm- of elftfuik en het kruisnet ;

2°. het schutwant, mits niet gebezigd op het Hollandsch diep boven de lijn, gaande van het kustlicht van Willemstad naar den havendam van Numansdorp.

9. 1. Het is verboden te visschen van 1 Augustus tot 15 October met den kuil, hoe ook bevestigd, in het Hollandsch diep boven de lijn, gaande van het kustlicht van Willemstad naar den havendam van Numansdorp.

2. Het bepaalde van het vorige lid is, wanneer het water aan de peilschaal te Keulen 2.25 M. (= 38.09 M. + N.A.P.) of lager staat, niet van toepassing :

a. op het gedeelte van het Hollandsch diep van de in het eerste lid genoemde lijn bovenwaarts tot de lijn, gaande van den kop van den berm aan de benedenzijde van het Jan Colijns gat naar het licht van de haven van de Klundert ;

b. van 15 September tot 15 October op het gedeelte van het Hollandsch diep van de in letter a omschreven lijn bovenwaarts tot de lijn, gaande van het havenhoofd van Moerdijk naar het stoomgemaal van Strijensas, voor het visschen bij nachtebbe.

10. 1. Onze Minister is bevoegd, met afwijking van het in de drie vorige artikelen

bepaalde, de tijdvakken, waarin op eenige vischsoort of met eenig vischtuig niet mag worden gevischt, ten hoogste veertien dagen vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

2. De daaromtrent genomen beschikking wordt ten minste drie dagen, vóór zij in werking treedt, in de *Staatscourant* geplaatst.

3. Het in het eerste lid van dit artikel bepaalde is niet van toepassing op den in artikel 8, letter a, vastgestelden gesloten tijd voor het visschen met de zalm- of elftzegen.

11. Het is verboden :

a. met een zalm- of elftzegen of een zalm- of elftdrijfnet te visschen tusschen Zaterdagavond zes uur en Zondagavond zes uur ;

b. een zalm- of elftfuik openstaande te water te hebben tusschen het tijdstip van het eerste laagwater na Zaterdagavond zes uur en het tijdstip van het tweede daaropvolgende laagwater.

Een zalm- of elftfuik wordt slechts dan geacht niet open te staan, wanneer het einde van den niet aan de zijde van den bout zich bevindenden vleugel is vastgezet tegen den wel aan die zijde zich bevindenden vleugel.

§ 5. Van het vervoer van vischtuigen.

12. 1. Het is verboden vischtuigen, welke bij artikel 3 verboden zijn, zoomeede die, welke niet aan de bij artikel 6 gestelde eischen voldoen, op of in de nabijheid van wateren, waarop dit reglement van toepassing is, op openbare wegen of voetpaden, of in een openbaar middel van vervoer, bij zich te hebben, te vervoeren of te doen vervoeren, tenzij droog en zoodanig verpakt of in zoodanigen toestand, dat zij niet voor dadelijk gebruik kunnen worden aangewend.

2. In geval van overtreding van het bepaalde in het vorige lid door of vanwege den ondernemer van een openbaar middel van vervoer als zoodanig, zal deze niet worden vervolgd, mits door hem de naam en de woonplaats van den afzender worden bekend gemaakt, uiterlijk op de eerste aanmaning van den ambtenaar van het openbaar ministerie vóór het uitbrengen der dagvaarding en bij aannemelijk maakt, dat hij bij het begaan der overtreding te goeder trouw was.

13. 1. Het is verboden op eenig water, waarop dit reglement van toepassing is, geoorloofde vischtuigen te vervoeren of te doen vervoeren, anders dan in een openbaar middel van vervoer, of op of in de nabijheid van zoodanige wateren geoorloofde vischtuigen bij zich te hebben.

Dit verbod geldt niet:

a. wanneer het gebruik der vischtuigen in het water waarop of in welks nabijheid zij worden aangetroffen, op dat tijdstip niet verboden is ingevolge het bepaalde in artikel 8, en degene, die de vischtuigen vervoert of hij zich heeft, kan aantonen, dat hij in dat water tot visschen bevoegd is;

b. wanneer degene, die de vischtuigen vervoert of bij zich heeft, kan aantonen, dat hij op weg is naar water, waarin op dat tijdstip het gebruik dier vischtuigen niet verboden is ingevolge het bepaalde in artikel 8, en waarin hij tot visschen bevoegd is, of zich vandaar naar huis begeeft.

2. Het bepaalde in het vorige lid is niet van toepassing op den hengel.

§ 6. Van de maat op de visch.

14. 1. De maat, welke op de nagenoemde vischsoorten wordt gesteld, bedraagt als volgt:

a. voor aal of paling	25 cM. ;
b. „ baars	18 „ ;
c. „ barbeel	40 „ ;
d. „ bot	20 „ ;
e. „ brasem	20 „ ;
f. „ houting	25 „ ;
g. „ karper	35 „ ;
h. „ meun	25 „ ;
i. „ sneep	25 „ ;
k. „ snoek	40 „ ;
l. „ snoekbaars	40 „ ;
m. „ steur	150 „ ;
n. „ winde	25 „ ;
o. „ zalm	40 „ ;
p. „ zeelt	21 „ .

2. Onder maat wordt verstaan de lengte van den visch, gemeten van de punt van den snuit tot het uiteinde van de staartvin.

3. Visschen, beneden de in het eerste lid gestelde maat gevangen wordende, moeten onmiddellijk weder in het water worden vrijgelaten.

§ 7. Straf, overgangs- en slotbepalingen.

15. 1. De schippers van visschersvaartuigen zijn verplicht bij te draaien, zoodra zij daartoe door de ambtenaren, belast met het opsporen van de bij en krachtens de Visscherijwet strafbaar gestelde feiten, worden aangemaand.

2. Als zoodanige aanmaning geldt het hijschen of zwaaien van een witte vlag of het aanroepen.

16. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd vijftig

gulden, de overtreding van de artikelen 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13 en 14, derde lid;

b. met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden, de overtreding van de artikelen 3 en 15;

c. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van artikel 12, eerste lid.

17. 1. Gedurende vier jaren na het in werking treden van dit reglement is het geoorloofd te visschen met vischtuigen, met een kleiner maaswijdte dan in artikel 6 is bepaald, mits zij voldoen aan de vereischten, vastgesteld bij het voor het water, waarin gevischt wordt tot voornoemd tijdstip van kracht zijnde reglement, ter uitvoering van artikel 9 der Jagtwet.

2. Gedurende dat tijdvak worden in ieder der provinciën Zuidholland en Noordbrabant voor de toepassing van artikel 12, eerste lid, de vischtuigen, welker mazen aan de in het vorige lid bedoelde vereischten voldoen, geacht aan de bij artikel 6 gestelde eischen te beantwoorden.

3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel geldt niet voor vischzegen met een kleiner maaswijdte dan 35 mM.

18. 1. In afwijking van het bepaalde in artikel 6, letter g, is het gedurende drie maanden na het in werking treden van dit reglement geoorloofd te visschen met een in dat artikel bedoelde reep of beug, waarvan de wijdte van den bek der hoeken minder dan 1 cM. bedraagt.

2. Gedurende dat tijdvak worden voor de toepassing van artikel 12, eerste lid, reepen of beugen, als in het vorige lid bedoeld, geacht aan de bij artikel 6, letter g, gestelde maat te voldoen.

19. In afwijking van het bepaalde in artikel 14, eerste lid, wordt, ook voor de toepassing van het derde lid van dat artikel, gedurende twee jaren na het in werking treden van dit reglement, de maat op de nagenoemde vischsoorten gesteld als volgt:

voor baars	15 cM. ;
„ bot	16 „ ;
„ meun	20 „ ;
„ sneep	20 „ ;
„ snoek	35 „ ;
„ snoekbaars	35 „ ;
„ winde	20 „ ;
„ zeelt	18 „ .

20. 1. Het bepaalde in de vorige artikelen is niet van toepassing op de deelnemers aan onderzoekingen, ingesteld op last of met goedvinden van Onzen Minister.

2. Door het districtshoofd kan onder de

noodige voorwaarden tot het voorkomen van misbruik schriftelijk ontheffing worden verleend van het bepaalde in de artikelen 2, 3, 6, letters a—c en e—h, 7, 8, letters b—e, 9, 12, 13 en 14, lid 3, in het belang van de wetenschap, de vischteelt en de voeding van dieren in dierentuinen.

3. De aanvrager kan van eene door het districtshoofd voorwaardelijk verleende of geweigerde ontheffing binnen veertien dagen schriftelijk in beroep komen bij Onzen Minister, wiens met redenen omkleede beslissing aan den aanvrager wordt medegedeeld. Eene beslissing in beroep, waarbij wordt afgeweken van die, waartegen beroep is ingesteld, treedt in de plaats daarvan.

21. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel: „Zuidhollandsche stroomenvisscherijreglement”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg. 29 Juni 1911.*)

26 Juni 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement voor de visscherij in de *Zeeuwsche stroomen* (Zeeuwsche stroomenvisscherijreglement). S. 164.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 April 1911, n°. 2562, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117), tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnenvisscherij en tusschen de wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend, en op het Reglement betreffende de uitoefening van het recht der visscherij en van den vischandhandel op 20 Mei 1843 tusschen Nederland en België vastgesteld, ter uitvoering van artikel 9 van het tractaat tusschen beide landen gesloten op 19 April 1839 en behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45) en gewijzigd bij de verklaring van 27 Februari 1890, afgekondigd bij Koninklijk besluit van 1 Maart 1890 (*Staatsblad* n°. 29);

1911.

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Juni 1911, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 Juni 1911, n°. 3835, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, vast te stellen het hieronder volgende:

REGLEMENT voor de visscherij in de *Zeeuwsche stroomen*.

§ 1. Van de consenten.

Art. 1. Hij, die, tenzij met den hengel, vischt in de Zeeuwsche stroomen, moet voorzien zijn van een door het bestuur afgegeven consent en dit op de eerste aanvraag aan de ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van dit reglement, vertoonen.

2. Ter plaatse waar de Staat geen eigendom, noch vischrecht heeft, moet ieder, die er vischt, bovendien voorzien zijn van een schriftelijk bewijs van den eigenaar of recht-hebbende, overeenkomstig het vorig artikel te vertoonen.

3. 1. Er zijn twee soorten van consenten: *grootte*, geldig voor een jaar, kostende f 5; *kleine*, geldig voor ten hoogste twee achtereenvolgende halfjaren, kostende f 0.25 per halfjaar.

2. Grootte consenten gaan in met den dag na dien der uitgifte, tenzij de aanvrager den eersten dag eener volgende maand als dag van ingang opgeeft.

3. Kleine consenten gaan in met den dag van uitgifte.

4. Grootte consenten, ingaande in den loop van een maand, eindigen met den laatsten dag der elfde daarop volgende maand.

4. 1. Een groot consent geeft aan den houder of, bij diens afwezigheid aan zijne daarop vermelde vervangers, het recht om alle visscherij uit te oefenen, en wel, als zij met vaarttuig geschiedt, met behulp van de aan boord zijnde bemanning en anders van de in zijn dienst zijnde, hem vergezellende werklieden. De bemanning en de werklieden moeten voldoen aan de voorwaarden in artikel 5 gesteld.

2. Voor het rapen van schelpdieren of kreukels op niet in uitsluitend gebruik gegeven vischplaatsen wordt voor ieder persoon afzonderlijk een consent vereischt.

3. Een klein consent geeft alleen de bevoegdheid om zonder vaarttuig of vaste inrichting de visscherij uit te oefenen; het laat geen vervanging toe.

5. Consenten worden alleen afgegeven :

a. aan hen, die volgens de wet ingezetenen van het Koninkrijk der Nederlanden zijn ;

b. aan ingezetenen van het Koninkrijk België, doch slechts voor de wateren, bedoeld in artikel 1 van het Reglement betreffende de uitoefening van het recht der visscherij en van den vischhandel op 20 Mei 1843 tusschen Nederland en België vastgesteld, ter uitvoering van artikel 9 van het tractaat tusschen beide landen gesloten op 19 April 1839 en behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45), welk Reglement is gewijzigd bij de verklaring van 27 Februari 1890, afgekondigd bij Koninklijk besluit van 1 Maart 1890 (*Staatsblad* n°. 29).

6. 1. Aan hen, die tot gevangenisstraf van drie jaren of meer, of wegens diefstal, wegens heling of wegens verduistering van visch of vischtuig, of wegens medeplichtigheid aan of poging tot die misdrijven veroordeeld zijn, wordt een groot consent geweigerd gedurende drie jaren na het ondergaan der straf.

2. Grote consenten worden geweigerd aan personen jonger dan 18 jaren.

7. Consenten kunnen geweigerd worden aan :

1°. personen, die wegens overtreding van dit reglement of van het vorige reglement, behoord hebbende bij het Koninklijk besluit van 17 Augustus 1900 (*Staatsblad* n°. 149), veroordeeld zijn, gedurende een jaar nadat het vonnis diervoor veroordeeling onherroepelijk is geworden ;

2°. personen, die wegens het visschen met de kor, de slagrijf of eenig ander werktuig op een verboden afstand, uit dijken, oeverwerken, hoofden of andere kunstwerken veroordeeld zijn, binnen het jaar nadat een veroordeeling wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, gedurende denzelfden termijn als sub 1° ;

3°. personen, die de visscherij uitoefenen in vereeniging met of door tusschenkomst van veroordeelden wegens een der misdrijven in art. 6 genoemd, binnen een jaar nadat deze hun straf hebben ondergaan ;

4°. personen, die het bestuur van de uitoefening der visscherij meent te moeten wren in het belang van de veiligheid der visscherijen of van des Staats rechten.

8. Consenten, reeds afgegeven aan personen, wien uit kracht der bovenstaande bepalingen geen consent mag uitgereikt worden, moeten, en die afgegeven aan personen, wien een consent kan geweigerd worden, kunnen door het bestuur worden ingetrokken.

9. 1. Aanvragen om consenten worden ge-

richt aan den secretaris-penningmeester, aan een der bestuursleden of aan door het bestuur aangewezen personen.

2. Ingezetenen van België kunnen hunne aanvragen ook richten aan den agent te Bath, bedoeld in artikel 4 van het onder b van artikel 5 genoemde Reglement.

10. 1. Grote consenten bevatten :

a. naam, voornaam en woonplaats van den consenthouder ;

b. naam, voornaam en woonplaats van één of twee vervangers, zoo die verlangd worden ;

c. indien de consenthouder de visscherij met vaartuig wensch uit te oefenen, de soort van het vaartuig, het letterteeken en nummer, bedoeld in artikel 15 van dit reglement, of, voor het geval dat het vaartuig bestemd is voor de wateren, begrepen in artikel 1 van het onder b van artikel 5 genoemde Reglement, den naam, het letterteeken en het nummer, bedoeld bij de artikelen 6 tot en met 11 der internationale overeenkomst tot regeling van de visscherij op de Noordzee, den 2den Mei 1882 te 's Gravenhage gesloten ;

d. begin en einde van het jaar, waarvoor het geldt.

2. Kleine consenten houden in :

naam, voornaam en woonplaats van den consenthouder en den tijd, waarvoor het consent geldig is.

11. 1. Ingeval de houder zijn consent naar het oordeel van het bestuur ten gevolge van overmacht heeft verloren, is het bestuur bevoegd hem kosteloos een duplicaat uit te reiken, welk duplicaat van gelijke waarde is als het oorspronkelijke.

2. Het draagt aan het hoofd de woorden : „duplicaat ter vervanging van het oorspronkelijke”.

12. 1. Op verzoek van de erfgenamen van den consenthouder schrijft de voorzitter het consent kosteloos over ten name van één der erfgenamen, of van diens voorgd, mits de persoon te wiens name het consent zal worden gesteld, de vereischten bezitte, noodig ter verkrijging van eenzelfde consent.

2. Onder hetzelfde voorbehoud wordt gelijke overschrijving gedaan bij eigendomsovergang van een vaartuig ten name van den nieuwen eigenaar, of bij verandering van den zetschipper, ten name van den nieuwen.

13. De bepalingen van artikel 5 tot en met artikel 9 gelden ook ten opzichte van de in artikel 10 bedoelde vervangers. Deze laatste moeten ingezetenen zijn van hetzelfde land als de houder van het consent.

14. 1. Zijn niet bij de afgifte van een groot

consent daarop een of twee vervangers, of het onder c van artikel 10 bedoelde letterteeken en nummer vermeld, zoo kan die vermelding alnog door den secretaris-penningmeester, den voorzitter of door een der leden van het bestuur geschieden.

2. Op dezelfde wijze kan de doorhaling geschieden van den naam van een vervanger met in de plaatsstelling van dien van een anderen vervanger.

3. Het is aan ieder ander verboden iets op de consenten te veranderen, bij te voegen of door te halen, of van een consent, waarin dit een of ander is geschied, gebruik te maken.

§ 2. Van letterteekens en nummers.

15. 1. Elk Nederlandsch visschersvaartuig moet het letterteeken voeren, door Onzen Minister bepaald en in de *Staatscourant* bekend gemaakt, en het nummer van inschrijving in het door den burgemeester der gemeente, waar het vaartuig thuis behoort, daartoe bestemde register.

2. Het letterteeken en het nummer van het vaartuig moeten staan ter wederzijde van den boeg, 8 tot 10 centimeters onder het potdeksel, tenzij het boord van het vaartuig niet genoeg ruimte onder het potdeksel aanbiedt of het vaartuig geen potdeksel heeft, in welke gevallen het letterteeken en het nummer hooger of op den bovenboei worden geplaatst.

3. Het letterteeken en het nummer moeten geschilderd zijn in witte olieverf op een zwarten grond en de navolgende afmetingen hebben: voor vaartuigen met een bruto inhoud van: 42,45 M³. of meer, hoog 45, dik 6 cM.
16 tot 42,45 M³. „ 25, „ 4 „
beneden 16 „ „ 10, „ 2 „

*4. Dezelfde letterteekens en nummers moeten in olieverf geschilderd zijn aan weerszijden in het midden van het gaffelzeil 30 cM. boven den hoogsten rifband. Zij worden op witte zeilen en op zeilen, die de oorspronkelijke kleur van het zeildoek hebben, in zwarte verf geschilderd; op zeilen van andere dan de evengenoemde kleuren, in witte verf.

5. Het letterteeken en het nummer op de zeilen moeten de navolgende afmetingen hebben:

voor vaartuigen met een bruto inhoud van: 42,45 M³. of meer, hoog 60, dik 8 cM.
16 tot 42,45 M³. „ 40, „ 6 „
beneden 16 „ „ 25, „ 4 „

6. Een stoomvaartuig moet het letterteeken en het nummer, behalve ter wederzijde van den boeg, in witte olieverf op een zwarten grond

voeren ter hoogte van 30 en ter dikte van 4 centimeters op een ijzeren band, die op twee derde van de hoogte van den schoorsteen bovendeaks, aan den schoorsteen met een tusschenruimte van 5 centimeters is vastgeklonken.

7. Een roeiboort, die bij een visschersvaartuig behoort, moet het letterteeken en het nummer voeren van dat vaartuig.

8. De in de vorige leden genoemde getallen geven de kleinste afmeting aan, die de letterteekens en nummers mogen hebben. Zij moeten op den boeg zooveel grooter genomen worden, als de beschikbare ruimte toelaat. De letters en cijfers moeten goed gevormd en duidelijk zichtbaar zijn. Hun onderlinge afstand mag niet kleiner dan 10 centimeters, de afstand tusschen het letterteeken en het nummer niet kleiner dan 25 centimeters zijn, of wat de letters en cijfers aan den schoorsteen betreft, zooveel kleiner als in verband met de beschikbare ruimte noodig is.

9. De vorige leden van dit artikel zijn niet van toepassing op de vaartuigen, die ook voor de zeevisscherij worden gebruikt. Die vaartuigen moeten het letterteeken en nummer voeren overeenkomstig het bepaalde in de overeenkomst tot regeling van de politie der visscherij in de Noordzee buiten de territoriale wateren, den 6den Mei 1882 tusschen Nederland, België enz. gesloten en gewijzigd bij de verklaring van 1 Februari 1889.

10. Elk Belgisch visschersvaartuig moet voor het beveren of bevissen van de wateren, bedoeld in artikel 1 van het onder b van artikel 5 van dit besluit genoemde Reglement voorzien zijn overeenkomstig elks consent van de merkteekenen, die elk vaartuig voeren moet ingevolge de artikelen 6, 7, 8 en 9 van de in het vorige lid genoemde overeenkomst.

16. 1. De visschersvaartuigen mogen geene andere letterteekens of nummers voeren dan die, welke zij naar de voorafgaande bepalingen moeten voeren.

2. Het is verboden het letterteeken of het nummer uit te wisschen, te veranderen, onduidelijk of onkenbaar te maken, te teeren, te tanen of te besmeren, te bedekken of te verbergen, door welk middel ook, of het verminkt, onduidelijk, geteerd, getaand, besmeerd, onherkenbaar of verborgen te voeren.

§ 3. Van de regeling der visscherij.

17. 1. Op plaatsen in uitsluitend gebruik gegeven, is aan anderen dan den rechthebbende en den houders van zijne gedrukte of met inkt geschreven vergunning alle visscherij

verboden, mits die plaatsen zijn afgezet met over dag duidelijk zichtbare boeien of bakens.

2. Deze vergunning moet aan de ambtenaren, met het toezicht op de naleving van dit reglement belast, op de eerste aanvraag worden vertoond.

18. Het is aan anderen dan den recht-hebbende en den houders van zijn in het voor-gaande artikel bedoelde vergunning verboden :

1°. zich te bevinden binnen de vleugels van weeren, fuiken en daarmede in verband staande schuttingen of zich te bevinden op in uit-sluitend gebruik gegeven plaatsen ;

2°. voor de visscherij bestemde inrichtingen ongeschikt te maken voor de vangst of te beschadigen.

19. Het is verboden op een in uitsluitend gebruik gegeven plaats :

a. zich met een andere stoom- of motorboot aan den grond te laten vallen of voor anker te komen, dan met die, welke door of van wege den recht-hebbende voor de visscherij wordt gebruikt ;

b. zich met een stoom- of motorboot aan den grond te laten vallen of voor anker te komen op minder dan op 25 M. uit de grenzen van de aan een ander in uitsluitend gebruik gegeven plaats ;

c. met een schroefstoom- of motorboot te vissen, op welker voor- en achterstevende diepgang niet met duidelijke cijfers is aan-gegeven, of de schroef in beweging te brengen, voordat ten minste 30 cM. water onder het diepst stekend gedeelte van het vaartuig is ;

d. koolasch of eenig opgehaald vuilnis buiten boord te laten of over boord te werpen of te laten vallen ;

e. de tot afbakening dienende bakens of boeien te beschadigen, om te halen, omver te varen of van hun plaats te verwijderen ;

f. van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang te korren of schelpdieren te rapen. Deze bepaling is niet toepasselijk op het opvissen van voor het verkrijgen van aanslag te water gebrachte pannen of van kweekbakken.

20. 1. Het is verboden voor na te noemen visscherijen andere netten of ander vischtuig te gebruiken, op de in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen voorhanden te hebben of aan boord van het vaartuig of van de daarbij behorende roeiboort te hebben dan de na-volgende :

a. voor de botvisscherij : de weer met fuik, het schutnet, het praamnet, het staande botnet, de botfuik, waarvan de mazen ten minste 8 cM. wijd moeten zijn en de bothaken ;

b. voor de scharvisscherij : de scharkor, waar-van de mazen ten minste 8 cM. wijd moeten zijn ;

c. voor de wijting- (molenaar) visscherij : de zegen of het sleepnet en de fuik, waarvan de mazen ten minste 2 cM. wijd moeten zijn ;

d. voor de spieringvisscherij : de zegen, waarvan de mazen ten minste 2 cM. wijd moeten zijn, het spieringdrijfnet, waarvan de boezemmazen, of bij ontbreken van ladder-mazen, de mazen ten minste 25 mM. wijd moeten zijn en de ankerkuil, waarvan de mazen van den staart ten minste 13 mM. wijd moeten zijn, en de leggers van het raam niet langer dan 8 M. mogen zijn ;

e. voor de garnalenvisscherij : het stootnet en de garnaalkor, waarvan de mazen over $\frac{1}{3}$ van de lengte van het net ten minste 25 mM. wijd moeten zijn, en over de andere $\frac{2}{3}$ ten minste 15 mM. ;

f. voor de haringvisscherij : de haringweer met fuik, waarvan het hout met tusschen-ruimte van ten minste 1 cM. moet geplaatst zijn, en het sleepnet ; de mazen van de fuik en van het sleepnet moeten ten minste 3 cM. wijd zijn ;

g. voor de sprot- (schardeijn) visscherij : de schardeijnkuil, waarvan de mazen ten minste 15 mM. wijd moeten zijn, de ankerkuil, waar-van de mazen van den staart ten minste 13 mM. wijd moeten zijn, en de leggers van het raam niet langer dan 8 M. mogen zijn en de aaskuil, waarvan de mazen van den staart ten minste 13 mM. wijd moeten zijn en de houten van het raam niet langer mogen zijn dan $2\frac{1}{2}$ M. ;

h. voor de ansjovisvisscherij : de weer met fuik, waarvan de mazen ten minste 15 mM. wijd moeten zijn, en het sleepnet en het staande want, waarvan de mazen ten minste dezelfde wijdte moeten hebben ;

i. voor de hardervisscherij : het sleepnet en het staand hardernet, waarvan de mazen ten minste 8 cM. wijd moeten zijn ;

k. voor de palingvisscherij : de fuik en het kruisnet, waarvan de mazen ten minste 15 mM. wijd moeten zijn ; de saalreep, waarvan de bek van de haken ten minste 1 cM. wijd moet zijn, de welie, de paling- of aalkorf, de peur en de aalkubbe, waarvan de mazen ten minste 12 mM. wijd moeten zijn en de hoepelwijdte ten hoogste 35 cM. mag zijn ;

l. voor de roggevisscherij : de rogkor en het schutnet of staand rognet, waarvan de mazen ten minste 25 cM. wijd moeten zijn ;

m. voor de krabbenvisscherij : de krabben-beugels ;

n. voor de kreeftenvisscherij : de kreeften-

korven, voorzien van één trechtersvormige opening en waarvan de mazen van het net of van het metaalgaas een middellijn van ten minste 5 cM. moeten hebben.

2. Het bestuur kan in bijzondere gevallen voor wetenschappelijk onderzoek of anderszins, gedurende een bepaalden termijn, vergunning geven tot het gebruiken van ander vischtuig.

21. 1. Het is verboden voor de oester- en mosselvisserij andere netten of ander vischtuig te gebruiken of aan boord van het vaartuig of van de daarbij behoorende roeiboort te hebben dan de handrijf, de slagrijf en de kor.

2. Dit verbod is niet toepasselijk op de visserij en cultuur van schelpdieren op de in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen.

22. Het is verboden oesters, uit de Zeeuwse stroomen afkomstig en voor de consumtie bestemd, te verzenden of af te leveren, tenzij voorzien van een certificaat van onbesmetheid, afgegeven door het bestuur.

23. 1. Het is verboden bij zich te hebben of in een vaartuig, bun of kaar voorhanden te hebben visschen, die beneden de navolgende maat of het navolgende gewicht zijn :

aal of paling 25 cM. ;

bot 20 cM. ;

schar en schol 16 cM. ;

harder $\frac{1}{2}$ kilogram ;

tong 20 cM. ;

zalm 40 cM. ;

steur 150 cM. ;

oesters 6 cM. op de smalste zijde gemeten ;

mossels 4 cM. ;

kreeften 11 cM., gemeten van de punt van den voorhoofdshoorn tot den boven achterrand van het borststuk.

2. Hetzelfde geldt voor kreeften, die met eieren bezet zijn.

3. Onder maat wordt, behalve voor oesters, mossels en kreeften, verstaan de lengte van den visch, gemeten van de punt van den snuit tot het uiteinde van de staartvin.

4. Ten opzichte van oesters en mossels is het in het eerste lid gestelde verbod niet toepasselijk op die, afkomstig van in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen, benevens voor mossels, afkomstig van voor de openbare visserij opengestelde mosselbanken en voor mossels en kreeften, van elders voor de teelt aangevoerd.

5. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, wordt ook voor de toepassing van artikel 25 de maat op bot gedurende twee jaren na het in werking treden van dit reglement op 16 cM. gesteld.

24. Het is verboden de nagenoemde visscherijen uit te oefenen of de daarin vermelde vischsoorten bij zich te hebben of in een vaartuig, bun of kaar voorhanden te hebben gedurende den hieronder volgenden tijd :

1°. de bot- of hardervisserij tusschen 15 November en 15 Maart ;

2°. de ansjovisvisserij tusschen 1 Juli en 1 April ;

3°. de oestervisserij tusschen 15 Maart en 1 October, elders dan op in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen ;

4°. de kreeftervisserij tusschen 15 Juli en 31 Maart ;

5°. de wulkervisserij tusschen 15 Maart en 1 October.

25. Visch, waarop een der verbodsbepalingen van de vorige artikelen van toepassing is, gevangen wordende, moet onmiddellijk weder te water worden geworpen.

26. 1. Door het bestuur worden jaarlijks bij publicatie en advertentie bekend gemaakt de mosselbanken, die voor de openbare visserij worden opengesteld. De sluiting wordt op dezelfde wijze bekend gemaakt.

2. Mosselbanken, die niet aan den Staat behooren, kunnen door het bestuur, op verzoek van belanghebbenden, gedurende zekeren termijn worden opengesteld ter bevissing door de eigenaren of de houders van hunne vergunning.

27. Het is verboden :

1°. schelpdieren te visschen (kreukels zijn hieronder niet begrepen) op niet door het bestuur als voor de openbare visserij opengesteld bekend gemaakte mosselbanken van den Staat, of op aan particulieren toebehoorende mosselbanken, waarvan de bij artikel 26, 2de lid, bedoelde openstelling niet heeft plaats gehad ;

2°. iets te doen, waardoor de op die banken aan wezige schelpdieren kunnen beschadigd worden

28. Gedurende den tijd dat eenige visserij òf in het algemeen òf op bepaalde plaatsen, gesloten of verboden is, mogen ter plaatse, waar die sluiting of dat verbod toepasselijk is, geen vaste inrichtingen gesteld of netten of andere vischtuigen te water of aan boord zijn, welke dienen kunnen voor die gesloten of verboden visserij en kunnen de vaste inrichtingen door of vanwege het bestuur op kosten van den nalatige worden opgeruimd en de netten verwijderd.

29. Het is verboden :

a. in de stroomrichting vóór weeren op minder dan 1000 meters afstand met schutnet of bardnetten te visschen ;

b. botnetten te zetten binnen den afstand van 500 M. en bot te rapen binnen den afstand van 50 M. van door een ander geplaatste botnetten;

c. de visscherij uit te oefenen met weeren zonder fuik;

d. te visschen met een kor, die, al of niet bezwaard, meer weegt dan 35 K.G.;

e. tijdens mist met een kor of rijf de oester- of mosselvisscherij uit te oefenen;

f. gevangen zeesterren over boord te werpen of te doen vallen.

30. 1. Het plaatsen, hebben van, of visschen met vaste inrichtingen is verboden aan ieder, die daartoe niet van het bestuur vergunning heeft verkregen of de daarin gestelde voorwaarden niet in acht neemt. De vergunning wordt telkens voor niet langer dan een jaar verleend.

2. Het bestuur is bevoegd de inrichtingen, die zonder zijne vergunning geplaatst zijn, of die binnen acht dagen na het eindigen van den termijn niet of niet geheel zijn weggeruimd, op kosten van den nalatige te doen opruimen.

31. 1. Het is verboden, oesters van vreemden oorsprong in de Zeeuwsche stroomen te brengen of te hebben, tenzij na vooraf verkregen vergunning van het bestuur.

2. Worden ze aangetroffen en door de betrokken gebruikers der vischplaats niet dadelijk na aanzegging daartoe opgeruimd, dan zal het bestuur ze op hunne kosten kunnen doen verwijderen.

32. 1. De gebruikers van in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen en bij ontstentenis van deze de pachters of concessionarissen, zijn verplicht hunne perceelen ten genoegen van het bestuur af te bakenen en die afbakening, inzonderheid de nummer- en letterpalen, met koperen plaacjes, in goeden toestand te onderhouden.

2. Indien zij, in gebreke zijnde, niet binnen veertien dagen na daartoe door of vanwege het bestuur te zijn aangemaand, in het ontbrekende voorzien, is dit bevoegd zulks op hunne kosten te doen.

33. Het is den gebruiker verboden wanneer de afbakening van een hem in uitsluitend gebruik toekomend perceel in het ongereede is geraakt, op dat perceel te visschen of te doen visschen, voordat de afbakening is hersteld.

34. De vaartuigen gebruikt tot bewaking van in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen, moeten voldoen aan de eischen bij artikel 15 voor visschersvaartuigen gesteld.

35. De weervisschers zijn verplicht:

a. van iedere weer die des Zondags niet

bevischt wordt, het fuikgat ten minste 50 cM. hoog van den bodem open te laten;

b. voor elk tij, dat zij de weer niet bevisschen de fuik te verwijderen en de horde in het fuikgat ten minste 50 cM. op te schorten.

§ 4. Algemeene bepalingen.

36. In dit reglement wordt verstaan:

a. onder de „*wijdte eener maas*” de lengte van de zonder bijzondere krachtsinspanning gestrekte maas tusschen haar eindknoopen, nat gemeten. Ook na de krimpung van het net moeten de mazen de voorgeschreven wijdte hebben;

b. onder „*visch*” mede alle eetbare week- en schaaldieren;

c. onder „*visschen*” ook het met de hand of met een werktuig rapen, scheppen of bemachtigen van visch op drooggevalen gronden of in ondiep water, het uitzaaien of bewerken van oesters en mossels, het te water brengen of hebben en het lichten of ophalen van vischnetten, korren of andere vischtuigen en van pannen of andere verzamelaars van oesterbroed (met uitzondering van het te water brengen van schelpen voor de oestercultuur) en het bezigen van vaste inrichtingen om visch te vangten;

d. onder „*oesters*” en „*mossels*” deze weekdieren van elken leeftijd en van elke afmeting, hieronder begrepen zoogenaamd oesterbroed en mosselzaad;

e. onder „*vaste inrichtingen*”:

1°. weeren, voor de vangst van welke vischsoort ook gebezigd;

2°. inrichtingen voor de teelt van schelpdieren;

3°. in het algemeen alle netten en andere inrichtingen, voor de vangst van welke vischsoort ook gebezigd, die niet op eene of andere wijze worden voortbewogen, uitgezonderd het schutwant voor de bot- en hardervangst, de schardijnkuil, de aalkorf, de aalkubbe, de hengel en de peur;

f. onder „*visschersvaartuig*”, ieder vaartuig, dat bij het visschen gebezigd wordt of gewoonlijk daarvoor gebruikt wordt;

g. onder „*in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen*”, plaatsen, door den Staat verpacht, of in concessie gegeven en plaatsen door andere eigenaars in gebruik gegeven, verpacht of bij hen in eigen beheer;

wijders zoodanige Staatsvischplaatsen, die bij openbare aankondiging van het bestuur verklaard zijn door of voor den Staat ten behoeve van onderzoekingen of proefnemingen tijdelijk te zullen worden gereserveerd;

h. onder „mosselbanken” in de artikelen 26 en 27 de zogenaamde mosselzaadbanken ;

i. onder „Zeeuwsche Stroomen”, de buitenwaarts van den kreukelberm der dijken gelegen tot de Zeeuwsche Stroomen behoorende wateren, alsmede de daaraan gelegen open baven en zeegaten ;

j. onder „Onze Minister”, Onze met de uitvoering van de Visscherijwet belaste Minister ;

k. onder „het bestuur” het bestuur der visscherijen op de Zeeuwsche stroomen ;

l. onder „schipper” hij, wien voor het vaartuig een groot consent is afgegeven, of, bij diens ontstentenis, zijn vervanger.

37. Het bestuur brengt ieder jaar vóór 1 Mei aan Onzen Minister een naar door dezen te geven voorschriften ingericht verslag uit omtrent hetgeen het in het afgelopen jaar ingevolge de bepalingen van dit reglement heeft verricht.

§ 5. Straf-, overgangs- en slotbepalingen.

38. De schipper is aansprakelijk voor de naleving van het bepaalde in de artikelen 14, derde lid, 15, 16, 19, 29 en 34.

39. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

40. 1. Behalve de beamtben der Rijkspolitie en maréchaussée zijn met het toezicht op de visscherij belast de voorzitter des bestuurs, de opzieners, de controleurs en de schippers dier visscherijen.

2. De processen-verbaal wegens overtreding van dit reglement opgemaakt door andere ambtenaren, dan die van het bestuur, worden door hen in afschrift of bij summieren inhoud binnen acht dagen na het opmaken aan den voorzitter van het bestuur medegeedeeld.

41. 1. De bij artikel 40 bedoelde ambtenaren zijn bevoegd :

a. alle in uitsluitend gebruik gegeven vischplaatsen ten allen tijde te bezoeken en te onderzoeken ;

b. aan boord der visschersvaartuigen te komen, die te doorzoeken, de verboden netten en vischtuigen en de in strijd met dit reglement aanwezige visschen, alsmede alle voorwerpen, die kennelijk afkomstig zijn van eene in uitsluitend gebruik gegeven vischplaats, en waarvan de schipper het bezit niet ten genoegen van die ambtenaren rechtvaardigen kan, in beslag te nemen.

2. De schippers dier vaartuigen zijn verplicht bij te draaien, wanneer zij daartoe door

die ambtenaren worden aangemaand. Als zoodanige aanmaning geldt het in top hijschen of zwaaien van eene witte vlag of het aanroepen.

3. Zoo noodig brengen de genoemde ambtenaren het vaartuig, waarmede de overtreding is gepleegd, naar een der Nederlandsche havens aan de Zeeuwsche Stroomen te hunner keuze, om daar de inbeslagneming naar behooren uit te voeren.

4. Zij zijn bevoegd de onder de wettelijke maat of in gesloten tijd aanwezig bevonden visschen te water te werpen, te doen werpen of onbruikbaar te maken. De schipper en de opvarenden van het visschersvaartuig moeten desgevorderd daarbij hulp verleen.

42. De bepalingen van de Visscherijwet zijn, voor zooveel niet bij dit besluit omtrent eenig onderwerp op andere wijze is voorzien, ten aanzien van de visscherij in de bij dit reglement bedoelde wateren van toepassing.

43. De vóór het in werking treden van dit reglement uitgerekte consenten blijven van kracht gedurende den tijd, waarvoor zij zijn afgegeven.

44. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel : „Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 29 Juni 1911.)

26 Juni 1911. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent de taak en samenstelling van het Bestuur der visscherijen op de Zeeuwsche stroomen. S. 165.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën van 3 Mei 1911, n°. 2433, afdeling Nijverheid en van 5 Mei 1911, n°. 76, afdeling Domeinen ;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117), tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnenvisscherij en tusschen de wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend, en

op het Reglement betreffende de uitoefening van het recht der visscherij en van den vischhandel op 20 Mei 1843 tusschen Nederland en België vastgesteld, ter uitvoering van artikel 9 van het tractaat tusschen beide landen gesloten op 19 April 1839 en behorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45) en gewijzigd bij de verklaring van 27 Februari 1890, afgekondigd bij Koninklijk besluit van 1 Maart 1890 (*Staatsblad* n°. 29);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Juni 1911, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 22 Juni 1911, n°. 3798, afdeling Nijverheid en van 23 Juni 1911, n°. 132, afdeling Domeinen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt, te bepalen:

Art. 1. Het bestuur der visscherijen op de Zeeuwsche stroomen is belast met:

a. de handhaving van de op het stuk der visscherij in de Zeeuwsche stroomen, de daaraan gelegen open havens en zeegaten geldende voorschriften en met de zorg voor de veiligheid harer belangen;

b. het beheer der tot het Domein van den Staat behorende visscherijen in die wateren;

c. de bevordering van de belangen der visscherij in die wateren, in het algemeen, ook door het opsporen, bekendmaken en helpen invoeren van elders tot stand gebrachte verbeteringen.

2. Het bestuur ressorteert onder Onzen Minister van Financiën, maar stelt zich in betrekking tot en handelt overeenkomstig ontvangen opdrachten van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel voor al hetgeen niet behoort tot het financieel beheer der onder b van het vorige artikel bedoelde visscherijen.

3. De samenstelling en de inrichting van het bestuur worden door Ons geregeld.

4. 1. Waar zulks niet door het Reglement betreffende de uitoefening van het recht der visscherij en van den vischhandel op 20 Mei 1843 tusschen Nederland en België vastgesteld, ter uitvoering van artikel 9 van het tractaat tusschen beide landen gesloten op 19 April 1839, verboden is, kunnen gedeelten van de onder b van artikel 1 van dit besluit bedoelde wateren, bij openbare mededinging, door loting of verpachting, voor een bepaalden tijd in uitsluitend gebruik gegeven worden, en kan het stellen van vaste inrichtingen voor andere visscherij dan die op ansjovis, oesters of mossels, kosteloos vergund worden, hetzij bij loting,

hetzij aan den eersten aanvrager of bij keuze.

2. Uit de hand kunnen verpacht worden perceelen, waarop bij openbare mededinging niet of te weinig is geboden, en uit de hand kunnen in concessie worden gegeven perceelen, die bij loting wegens gebrek aan mededingers niet zijn toegewezen, of die door iemand zijn opgezocht, wiens perceel onbruikbaar is geworden, of die, hoewel hij aan de laatste verloting had deelgenomen, nog geen perceel heeft verkregen.

3. Eveneens kunnen bij uitzondering perceelen ondershands worden verpacht uit hoofde van hunne geringe waarde, van hunne ligging ten opzichte van een ander perceel of andere perceelen, van de veiligheid van omliggende visscherijen of van den korten tijd, waarvoor zij zouden kunnen worden uitgegeven.

5. Het bestuur is verplicht aan het college voor de visscherijen en den hoofdinspecteur der visscherijen desgevraagd inlichtingen te verstrekken. Laatstgenoemde woont, zoo hij dit wenscht of daartoe door het bestuur wordt uitgenoodigd, de vergaderingen van het bestuur bij. Hij heeft daarin een raadgevende stem.

Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Min. van Financiën, (get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 29 Juni 1911.)

26 Juni 1911. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Joseph Peter Aloysius Prinz, geboren te Emden (Pruisen) den 3 December 1868, commissionair in effecten, wonende te Rotterdam (provincie Zuidholland). S. 166.
Eduard August Wilhelm Hirschfeld, geboren te Bleicherode (Pruisen) den 25 Maart 1872, kantoorbediende, wonende te Amsterdam (provincie Noordholland). S. 167.
Johann Schulte-Fischedick, geboren te Essen (Pruisen) den 8 Maart 1871, broodfabrikant, wonende te Rotterdam (provincie Zuidholland). S. 168.

Franz Evers, geboren te Mülheim a/d Ruhr-Styrum (Pruisen) den 1 Februari 1877, mijnwerker, wonende te Oberhausen/Al-staden (Pruisen). S. 169.

- Franz Louis Gustav Dittrich, geboren te *Bremen* den 15 Januari 1869, koopman, wonende te *Soerabaya (Ned. O.-Indië)*. S. 170.
- Johann Peter Spanjaard, geboren te *Benrath (Pruisen)* den 17 April 1874, fabrieksarbeider, wonende te *Kleef (Pruisen)*. S. 171.
- Mathias Wetzlar, geboren te *Altona (Pruisen)* den 31 October 1861, procuratiehouder, wonende te *Rotterdam (provincie Zuidholland)*. S. 172.
- Stephen Tattersall, geboren te *New Accrington (Groot-Britannië)* den 21 November 1872, handelsagent, wonende te *Enschede (provincie Overijssel)*. S. 173.
- Philipp Schmidt, geboren te *Oberlahnstein (Pruisen)* den 13 October 1887, schipper, wonende te *Lobith, gemeente Herwen en Aerd (provincie Gelderland)*. S. 174.
- Mathias Peters, geboren te *Weeze (Pruisen)* den 27 Mei 1873, arbeider, wonende te *Flühbusch 204, Kr. Moers (Pruisen)*. S. 175.
- Otto Hugo Klever, geboren te *Keulen (Pruisen)* den 9 October 1850, koopman, wonende te *Amsterdam (provincie Noordholland)*. S. 176.
- Paul Heinrich Klever, geboren te *Keulen (Pruisen)* den 15 September 1884, kantoorbediende, wonende te *Amsterdam (provincie Noordholland)*. S. 177.
- Carolus Magnus Löhr, geboren te *Bamberg (Beieren)* den 17 November 1876, handelsagent, wonende te *'s Gravenhage (provincie Zuidholland)*. S. 178.
- Leon Hendrikus Maria Hustinx, geboren te *Lanaeken (België)* den 13 December 1873, directeur eener fabriek, wonende te *Oss (provincie Noordbrabant)*. S. 179.
- Albert Botjes Diddens, geboren te *Boen (Pruisen)* den 19 November 1861, landbouwer, wonende te *Eexta, gemeente Scheemda (provincie Groningen)*. S. 180.
- Johann Peter Beijer, geboren te *Izenbruch, gemeente Havert (Pruisen)* den 27 Maart 1876, landbouwer, wonende te *Susteren (provincie Limburg)*. S. 181.
- Mathias Gerhard Adolph Longerich, geboren te *Duisburg (Pruisen)* den 23 December 1875, arbeider, wonende te *Urmond (provincie Limburg)*. S. 182.
- Alfred Hethey, geboren te *Horst (Pruisen)* den 20 Maart 1875, bankier, wonende te *Amsterdam (provincie Noordholland)*. S. 183.
- Johann Zadow, geboren te *Freudenfier (Pruisen)* den 24 Juni 1868, schipper, wonende te *Amsterdam (provincie Noordholland)*. S. 184.
- Emil Goldstein, geboren te *Crefeld (Pruisen)* den 28 Januari 1878, vertegenwoordiger van buitenlandsche huizen, wonende te *Amsterdam (provincie Noordholland)*. S. 185.
- Josef Jongen, geboren te *Oestrich (Pruisen)* den 28 Juli 1874, mijnwerker, wonende te *Heerlen (provincie Limburg)*. S. 186.
- Petrus van Daele, geboren te *Stekene (België)* den 8 Juni 1859, landbouwer, wonende te *Koewacht (provincie Zeeland)*. S. 187.
- Bernard Antoine Charles Baron van Lijnden tot Oldenaller, geboren te *Sint-Jans-Molenbeek (België)* den 10 October 1874, tapper, wonende te *Laeken (België)*. S. 188.
- Alexander Cramer, geboren te *Preussisch Holland (Pruisen)* den 29 November 1855, tabakshandelaar, wonende te *Amsterdam (provincie Noordholland)*. S. 189.
- Henri Hubert Benedic, geboren te *Nazareth, gemeente Battice, (België)* den 21 Februari 1869, leerlooier, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 190.
- Ernst Loeb, geboren te *Düren (Pruisen)* den 30 Juli 1878, koopman en winkelier, wonende te *Leiden (provincie Zuidholland)*. S. 191.
- Koenraad Hendrik Frederik Christiaan Oudschans Dentz, geboren te *Leeuwarden (provincie Friesland)* den 3 September 1876, waarnemend administrateur van het militair hospitaal te *Paramaribo, wonende te Paramaribo (Suriname)*. S. 192.
- Lorenz Vollmers, geboren te *Nordenu (Pruisen)* den 3 October 1866, winkelier, wonende te *Gouda (provincie Zuidholland)*. S. 193.

26 Juni 1911. WET, houdende aanvulling en verhooging van het elfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 194.

Bij deze wet wordt een nieuw artikel ingevoegd.

26 Juni 1911. WET, houdende nadere verhoging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1909. S. 195.

26 Juni 1911. BESLUIT, betreffende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 9 September 1910 (*Staatsblad* n°. 279). S. 196.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken, van Landbouw, Nijverheid en Handel, van Financiën, van Marine en van Koloniën, van 13 Januari 1911, Kabinet, Litt. R²; van 19 Januari 1911, n°. 247, afdeling Binnenlandsch bestuur; van 25 Januari 1911, Directie van den Landbouw, n°. 577, 2de Afdeling, Bureau A; van 30 Januari 1911, n°. 51, afdelingen Directe Belastingen en Generale Thesaurie; van 7 Februari 1911, Bureau S n°. 56; en van 10 Februari 1911, Afdeling C, 1ste Bureau, n°. 53;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Mei 1911 n°. 18);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 1 Juni 1911, Kabinet Litt. W⁴²; van 9 Juni 1911, n°. 2514, afdeling Binnenlandsch Bestuur; 12 Juni 1911, Directie van den Landbouw, n°. 6462, 2de Afdeling, Bureau A; 14 Juni 1911, n°. 43, afdeling Directe Belastingen; 16 Juni 1911 Bureau S n°. 3 en 21 Juni 1911, Afdeling C, 1ste Bureau, n°. 39;

Overwegende, dat het noodig is gebleken, alsnog eene wijziging te brengen in het Koninklijk besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253), waarvan, na herhaalde wijziging, de tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 19 Februari 1908 (*Staatsblad* n°. 78) en hetwelk daarna laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 9 September 1910 (*Staatsblad* n°. 279);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

In bovenvermeld gewijzigd Koninklijk besluit zal in Bijlage E de zinsnede:

„Deze verklaringen kunnen door de belanghebbenden aan de districts-veeartsen of aan de plaatsvervangende districts-veeartsen gevraagd worden, in welk geval door deze aan de betrokken personen geene kosten in rekening worden gebracht.”

worden gelezen als volgt:

„Deze verklaringen kunnen door de belanghebbenden gevraagd worden aan de districts-veeartsen of aan de plaatsvervangende districts-veeartsen, die daarvoor aan de betrokken personen geene kosten in rekening brengen, wanneer de verklaringen uiterlijk drie dagen voor den aanvang der keuring bij hen zijn aangevraagd.”

Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken, van Landbouw, Nijverheid en Handel, van Financiën, van Marine en van Koloniën, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, het-

welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HREMSKERK.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

De Minister van Marine,

(get.) J. WENTHOLT.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(Uitg. 6 Aug. 1911.)

26 Juni 1911. WET, nopens het voorbehoud der bevoegdheid tot toetreding voor *Nederland* en zijne Koloniën tot de op 13 November 1908 te *Berlijn* gesloten herziene Berner Conventie ter bescherming van letterkundige- en kunstwerken; en voorbehoud der bevoegdheid tot het sluiten van soortgelijke verdragen. S. 197.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het wenschelijk is, dat de Nederlandsche letterkundige- en kunstwerken bescherming genieten in den vreemde en buitenlandsche letterkundige- en kunstwerken hier te lande worden beschermd, en dat het raadzaam is dat Wij ons de bevoegdheid voorbehouden om voor *Nederland* en zijne koloniën toe te treden tot de op 13 November 1908 te *Berlijn* gesloten herziene Berner Conventie, alsmede om, binnen zekere grenzen, soortgelijke verdragen te sluiten;

Mede overwegende dat een verdrag strekkende tot zoodanige bescherming wettelijke rechten betreft;

Gelet op artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Wij behouden ons de bevoegdheid tot toetreding voor *Nederland* en zijne koloniën tot de nevens deze wet in afdruk (1) gevoegde op 13 November 1908 te *Berlijn* tusschen *België*, *Denemarken*, *het Duitse Rijk*, *Frankrijk*, *Groot-Britannië* en *Ierland*, *Italië*, *Japan*, *Liberia*, *Luxemburg*, *Monaco*, *Noorwegen*, *Spanje*, *Tunis*, *Zweden* en *Zwitserland* gesloten herziene Berner Conventie ter bescherming van letterkundige- en kunstwerken.

(1) De in de Fransche taal gestelde afdrucken zijn hierna niet opgenomen.

2. Bij die toetreding wordt gebruik gemaakt van de bevoegdheid verleend bij de 2de zinsnede van het 3de lid van artikel 25 van het den 13den November 1908 te *Berlijn* gesloten verdrag, in dien zin, dat artikel 8 van genoemd verdrag zal worden vervangen door artikel 5 der op 9 September 1886 te *Bern* gesloten conventie, gelijk dat artikel gewijzigd werd door artikel 1, paragraaf III der Additioneele Akte van *Parijs* van 4 Mei 1896 en in afdruk (1) nevens deze wet is gevoegd;

dat artikel 9 zal worden vervangen door artikel 7 der Berner Conventie, gelijk dat artikel gewijzigd werd door artikel 1, paragraaf IV der Additioneele Akte van *Parijs* en in afdruk (1) nevens deze wet is gevoegd;

dat artikel 11, tweede lid, zal worden vervangen door het in afdruk (1) nevens deze wet gevoegd artikel 9, tweede lid, der Berner Conventie.

3. Wij behoudens Ons de bevoegdheid voor met die Mogendheden, welke de op 13 November 1908 te *Berlijn* gesloten conventie niet zullen hebben bekrachtigd of daartoe niet zullen zijn toegetreden, voor *Nederland* en zijne Koloniën verdragen te sluiten binnen de grenzen dier conventie met inachtneming van het in artikel 2 dezer wet aangegeven voorbehoud.

4. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 26sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES van SWINDEREN.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIJT.

(Uitgeg. 28 Juli 1911.)

26 Juni 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling eener instructie voor de keurmeesters van de gekaakte haring.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel:

Gelet op artikel 10, eerste lid, der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en op artikel 3, tweede lid, van het Koninklijk besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 118);

(1) De in de Fransche taal gestelde afdraken zijn hierna niet opgenomen.

Heeft goedgevonden:

met ingang van den dag waarop de Visscherijwet in werking treedt, vast te stellen de volgende:

INSTRUCTIE voor de keurmeesters van de gekaakte haring.

Art. 1. 1. De keurmeesters gedragen zich stipt naar de voorschriften, vervat in het Koninklijk besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 118) en in deze instructie.

2. De bevelen hun door den hoofdinspecteur der visscherijen gegeven worden door hen onmiddellijk en nauwkeurig uitgevoerd.

2. De keurmeesters zijn belast:

1°. met het keuren van de gekaakte haring, van de Nederlandsche visscherijen afkomstig

2°. met het verstrekken van inlichtingen aan den hoofdinspecteur der visscherijen en het bijeenzamelen van gegevens omtrent de gesteldheid van de visscherijen in het algemeen en die van de haring in het bijzonder.

3. Aan den opperkeurmeester als zoodanig, en, behoudens de verplichtingen die hij met de overige keurmeesters gemeen heeft, is opgedragen:

a. te waken, dat de bepalingen dezer instructie behoorlijk worden nageleefd en de voorschriften omtrent de keuring overal gelijkmatig worden toegepast;

b. het opmaken van een jaarlijksch verslag omtrent den dienst der haringkeur en de uitkomsten van de zeevisscherij in het afgelopen jaar.

4. Ten einde de verplichtingen, hem bij het vorige artikel opgelegd, behoorlijk te kunnen naleven, begeeft de opperkeurmeester zich, zoo dikwijls noodig, naar de plaatsen waar keurmeesters gevestigd zijn, tot het houden van toezicht.

5. Het verslag, bij artikel 3, letter b, bedoeld, wordt ingericht naar de voorschriften daaromtrent door den hoofdinspecteur der visscherijen te geven en aan dezen vóór 15 Maart ingezonden.

6. 1. Jaarlijks tegen de helft van de maand Mei zendt de opperkeurmeester aan den hoofdinspecteur der visscherijen eene opgaaft van het aantal en de namen van de ter zoutharingvisscherij uitgeruste schepen, alsmede van de namen der reeders.

2. Zoodra het bekend wordt, wanneer de eerste schepen zullen uitzeeilen en zoodra de schepen van de visscherij terugkeeren, zendt hij daarvan bericht aan genoemden hoofdinspecteur.

7. 1. De keurmeesters zijn verplicht den opperkeurmeester al de inlichtingen te verstrekken, welke hij voor de richtige vervulling van zijne taak mocht verlangen.

2. Zij gedragen zich naar zijne aanwijzingen en voorschriften omtrent het keuren van de haring.

3. Achten zij zich met die voorschriften bezwaard, dan vragen zij de beslissing van den hoofdinspecteur der visscherijen.

8. 1. De keurmeesters zullen de personen, die zich tot het doen keuren van geaakte haring aanmelden, met bescheidenheid bejegenen, hun de verlangde inlichtingen geven en aan hunne aanvragen met gepasten spoed voldoen.

2. Te dien einde zullen zij zich dagelijks, Zon- en algemeene feestdagen uitgezonderd, ter beschikking stellen van belanghebbenden.

9. Gedurende de maanden Juni tot en met November mogen de keurmeesters zich voor niet langer dan 24 uren uit hunne standplaats begeven zonder toestemming van den hoofdinspecteur der visscherijen.

10. Wanneer bij de keuring blijkt, dat fusten in buitengewone verhouding zoodanig met zout en visch gepakt zijn, dat er grond bestaat voor het vermoeden, dat een ongeoorloofd vervoer van zout bedoeld is, zullen de keurmeesters die fusten dadelijk afzonderen, en van het bevondene proces-verbaal opmaken. Zij voldoen overigens onmiddellijk aan de bevelen, die hun, naar aanleiding van het bepaalde in artikel 7 alinea 2, der wet van 11 December 1857 (*Staatsblad* n°. 213), vanwege de ambtenaren van 's Rijks belastingen gegeven worden.

11. Van alle bijzonderheden, die zich bij de keuring voordoen, houden de keurmeesters nauwkeurig aantekening en geven daarvan kennis aan den hoofdinspecteur der visscherijen en den opperkeurmeester.

12. Het is den keurmeesters ten strengste verboden voor het keuren van haring, buiten hun wettig bepaald loon, eenige gift in geld of enig ander goed aan te nemen. Overtreding wordt voor de eerste maal gestraft met schorsing in hunne betrekking voor den tijd van zes weken. Bij herhaling draagt de hoofdinspecteur der visscherijen den schuldige tot ontslag voor.

13. Op plaatsen waar meer dan één keurmeester zijn gevestigd, wordt het verdiende keurloon onderling en in gelijke verhouding verdeeld. Indien een keurmeester is geschorst, heeft hij gedurende zijn straftijd op het keurloon geen aanspraak.

14. Jaarlijks in de maand Januari zenden de keurmeesters aan den opperkeurmeester eene opgaaaf van de hoeveelheid gekeurde haring, benevens een verslag omtrent de uitkomsten van de zeevisscherij in het afgelopen jaar, inhoudende alle vermeldenswaardige bijzonderheden daaromtrent. Zij voegen daarbij tevens hunne beschouwingen omtrent de werking van het keuringsreglement en de veranderingen die zij in de voorwaarden en de wijze van keuring noodzakelijk zouden achten. Dit verslag wordt ingericht naar de voorschriften door den opperkeurmeester te geven.

15. Bij hunne aanstelling leggen de keurmeesters in handen van den burgemeester hunner gemeente, elk naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den eed of belofte af, dat zij de plichten hunner bediening getrouw zullen vervullen.

's Gravenhage, 26 Juni 1911.

De Minister voornoemd,

(get.)

A. S. TALMA.

28 Juni 1911. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kennisgeving Nederlandschap.

Ingevolge overleg met den Minister van Justitie heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken het volgende onder de aandacht van de burgemeesters Uwer provincie te brengen.

Tengevolge van de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 216) is de verplichting tot het doen van eene kennisgeving, als bedoeld in art. 7, sub 5, der wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap, vervallen voor hen, die in het Rijk en zijne koloniën of bezittingen in andere werelddelen zijn geboren.

De aanneming van dergelijke kennisgevingen zoude in het vervolg onder opgave van redenen kunnen worden geweigerd, mits de autoriteit, aan wie kennis wordt gegeven, zich door eigen onderzoek of uit de overgelegde stukken (b.v. geboorte akte) met zekerheid heeft overtuigd, dat de aangever inderdaad in het Rijk of in zijne koloniën of bezittingen in andere werelddelen is geboren. Hierbij dient in het oog te worden gehouden, dat het voorkomt, dat personen van geringe ontwikkeling niet steeds met zekerheid de plaats hunner geboorte kunnen opgeven of dienaangaande in dwaling verkeeren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

29 Juni 1911. BESLUIT, waarbij, met intrekking van het, laatstelijk bij Koninklijk besluit van 8 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 251) gewijzigde Koninklijk besluit van 24 December 1901 (*Staatsblad* n°. 274), de gemeenten zijn aangewezen, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid der Muntwet 1901 niet geldt. S. 198.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 27 Mei 1911, n°. 138, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13den Juni 1911, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Juni 1911, n°. 94, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Ons besluit van 24 December 1901 (*Staatsblad* n°. 274), zooals dat is gewijzigd, laatstelijk bij Ons besluit van 8 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 251), wordt, te rekenen van 15 Juli 1911, vervangen door het volgende:

Als gemeenten, waar het ingevolge artikel 19, 2de lid, der Muntwet 1901 geoorloofd is, vreemde munten in betaling te geven, worden aangewezen:

a. voor zilveren, nikkelen en koperen munten van het *Duitsche Rijk*:

in de provincie *Groningen*:
de gemeenten *Beerta*, *Nieuweschans*, *Bellingwolde* en *Vlagtwedde*;

in de provincie *Drenthe*:

de gemeenten *Schoonebeek*, *Coevorden* en *Sleen*;

in de provincie *Overijssel*:

de gemeenten *Lossen* en *Lonneker*;

in de provincie *Gelderland*:

de gemeenten *Aalten*, *Wisch*, *Dinxperlo*, *Genndringen*, *Bergh*, *Zevenaar*, *Herven* en *Aerd*, *Millingen*, *Ubergen* en *Groesbeek*;

b. voor zilveren, nikkelen en koperen munten van het Koninkrijk *België*:

in de provincie *Zeeland*:

de gemeenten *Cadzand*, *Retranchement*, *Sluis*, *Eede*, *Aardenburg*, *St. Kruis*, *IJzendijke*, *Biervliet*, *Philippine*, *Sas van Gent*, *Westdorpe*, *Zuiddorpe*, *Azel*, *Overslag*, *Koewacht*, *St. Janssteen*, *Clinge*, *Hulst* en *Grauw* en *Langendam*;

in de provincie *Noordbrabant*:

de gemeenten *Ossendrecht*, *Putten*, *Huybergen*, *Ginneken*, *Chaam*, *Baarle Nassau*, *Reusel*, *Borkel* en *Soerendonk*;

c. voor zilveren munten van het Koninkrijk *België*:

in de provincie *Noordbrabant*:

de gemeenten *Rosendaal*, *Hilvarenbeek*, *Luyksgestel* en *Budel*;

d. voor zilveren munten zoowel van het *Duitsche Rijk* als van het Koninkrijk *België*:
alle gemeenten in de provincie *Limburg*;

e. voor nikkelen en koperen munten van het *Duitsche Rijk*:

alle gemeenten in de provincie *Limburg*, met uitzondering van de gemeenten *Maastricht*, *St. Pieter*, *Oud-Vroenhoven*, *Eysden*, *Rijckholt*, *Gronsveld*, *Heer*, *Amby*, *Meerssen*, *Borgharen*, *Iteren*, *Bunde*, *Geulle*, *Elsloo*, *Beek*, *Ulestraten*, *Berg* en *Terblijt*, *Bemelen*, *Cadier* en *Keer*, *Margraten*, *St. Geertruid* en *Mesch*.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 29sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 7 Juli 1911.)

30 Juni 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 7 Februari 1911, n°. 605/500, 4de afdeling, waarbij gegrond is verklaard het beroep, ingesteld door G. B. KLEIN GEBBINK te *Haaksbergen*, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente van 28 November 1910 tot intrekking van het hem verleende verlof voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank. S. 199.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Mei 1911, n°. 2391, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 7 Februari 1911, n°. 605/500, 4de afdeling, waarbij gegrond is verklaard het beroep, ingesteld door G. B. KLEIN GEBBINK, te *Haaksbergen*, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente van 28 November 1910, tot intrekking van het hem verleende verlof voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank;

Overwegende, dat voormeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* berust op de

navolgende gronden: dat appellant bij onherroepelijk vonnis respectievelijk op 12 December 1906 en op 1 Mei 1907 werd veroordeeld wegens overtreding van artikel 50, 1ste alinea, n°. 3 en artikel 50, 1ste alinea, n°. 7 der Drankwet; dat op 15 Mei 1907, den datum, op welken het laatste vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, termen bestonden tot intrekking van het aan appellant verleende verlof, krachtens artikel 39, 1° der Drankwet; dat, toen de omstandigheid zich daartoe voordeed, Burgemeester en Wethouders niet tot intrekking van bedoeld verlof zijn overgegaan en die intrekking eerst heeft plaats gehad den 28sten November 1910, derhalve ongeveer 2½ jaar na het tijdstip, waarop zij had kunnen geschieden; dat hoewel art. 39, 1ste lid der Drankwet niet eene facultatieve bevoegdheid, maar eene bepaalde opdracht aan het gemeentebestuur geeft, de uitoefening dezer opdracht, naar de bedoeling der wet, niet kan geacht worden aan geen enkelen termijn gebonden te zijn, wat tot groote onbillikheden aanleiding zou kunnen geven; dat integendeel, waar het recht van strafvordering na verloop van den bij de wet bepaalden termijn verjaart, zoo ook de uitoefening dezer opdracht, al geeft de wet te dezen niet eene uitdrukkelijke bepaling, binnen een ongeveer gelijken termijn moet geschieden, wat in dezen niet heeft plaats gevonden en dat het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Haaksbergen* van 28 November 1910 derhalve moet worden beschouwd als te zijn in strijd met de bedoeling der wet;

Overwegende, dat vaststaat, dat G. B. KLEIN GEBBINK, te *Haaksbergen*, aan wien verlof was verleend voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drankbinnen de laatste vijf jaren tweemaal onherroepelijk is veroordeeld wegens een der feiten, omschreven in artikel 50, eerste lid, n°. 3 en 7 der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235);

dat volgens het bepaalde bij artikel 39, 1° juncto artikel 36, 1ste lid, 2° diër wet, het verlof in zoodanig geval door Burgemeester en Wethouders wordt ingetrokken;

dat de Drankwet geen termijn noemt binnen welken die intrekking moet geschieden;

dat bij gebreke van elke aanwijzing daaromtrent dus ook niet mag worden aangenomen, dat de bedoeling zoude zijn, dat de intrekking moet plaats hebben binnen een termijn, ongeveer gelijk aan dien binnen welken het recht van strafvordering verjaart;

dat Burgemeester en Wethouders van *Haaksbergen* dus ook op 28 November 1910 nog verplicht waren het verlof voor den verkoop van

alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank, staande ten name van G. B. KLEIN GEBBINK, in te trekken en het tegen die intrekking ingestelde beroep ongegrond had moeten worden verklaard;

Gelet op de artikelen 166 en 168 der Provinciale Wet;

Den Raad van State gehoord, advies van 18 Juni 1911, n°. 27;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Juni 1911, n°. 4875, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan: bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 7 Februari 1911, n°. 605/500, 4de afd., te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 30sten Juni 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 11 Juli 1911.)

1 Juli 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Lonneker.

De Minister van Binnenlandsche Zaken; Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, te bepalen dat in de kiesdistricten voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Lonneker, de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 1 Juli 1911.

(get.) HEEMSKERK.

1 Juli 1911. MISSIVE van den Minister van Waterstaat aan de Gedeputeerde Staten der provinciën betreffende het doen van aanbeveling tot benoeming van personen in waterschapsbesturen.

In weerwil van de daaromtrent bestaande circulaire, waaraan laatstelijk werd herinnerd bij het dezerzijdsch schrijven van 9 Septem-

ber 1907, n°. 229, afdeling Waterstaat, komt het herhaaldelijk voor, dat op de aanbevelingslijsten tot benoeming van leden in de waterschapsbesturen personen worden geplaatst, die den leeftijd van 70 jaren overschreden hebben.

Dit geeft mij aanleiding nader te dezer zake den volgende leiddraad te geven.

Als algemeene regel zullen geene personen, die den leeftijd van 70 jaren hebben overschreden, door U worden aanbevolen.

Met een leeftijd dier kandidaten van 70 jaren zal genoeg kunnen worden genomen, indien door Uw College op *deugdelijke gronden* de benoeming van deze personen uitdrukkelijk wordt aanbevolen.

Candidaten van 71 jaren zullen slechts *dan* aan Hare Majesteit ter benoeming kunnen worden voorgedragen, in het hier voren bedoelde geval en wanneer tevens met voldoende zekerheid kan worden aangenomen, dat geen andere geschikte candidaat beschikbaar is.

Voorstellen tot benoeming in waterschapsbesturen van personen van 72 jaren en daarboven zullen in de toekomst in *geen geval* kunnen worden gevolgd.

Ik heb de eer Uw College te verzoeken het bovenstaande onder de aandacht van de waterschapsbesturen te brengen en bij het doorzenden van meer bedoelde aanbevelingslijsten daarmede wel rekening te willen houden.

3 Juli 1911. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten in zake de militie.

Ik heb de eer U.H.E.G. mede te deelen, dat door eene wijziging van de omschrijving van artikel 105 van Hoofdstuk V der Staatsbegroting het mogelijk is gemaakt om indien belanghebbenden die niet zelve betalen, ten laste van mijn Departement te brengen de kosten der terugreis van de manschappen, bedoeld onder 3a, der circulaire van mijn ambtsvoorganger d.d. 1 Maart 1906, n°. 285^a M., afdeling Militie en Schutterijen, die onder geleide voor Gedeputeerde Staten zijn gebracht. Voorts is daardoor de gelegenheid geopend om de bedoelde manschappen ook zonder geleide voor Rijksrekening voor Gedeputeerde Staten te doen verschijnen, in welk geval hun vrij vervoer naar de hoofdplaats der provincie, en zoo noodig terug, alsmede een tegemoetkoming in de kosten van voeding en c. q. van huisvesting kan worden toegelend.

In verband met het bovenstaande behoort

het vermelde onder 3a van de dezerzijdsche circulaire van 1 Maart 1906, n°. 285^a M., afdeling Militie en Schutterijen, te worden gelezen als volgt:

„a. de kosten van de reis, al of niet onder geleide geschiedende, naar de hoofdplaats der provincie, en zoo noodig, de terugreis, alsmede voeding en huisvesting van de manschappen, bedoeld in de artikelen 147, 153, 158 en 161 der aangehaalde wet, om het even welke uitspraak door Gedeputeerde Staten omtrent hen wordt gedaan;”

Of er termen bestaan om een militieplichtige als vorenbedoeld zonder geleide naar de hoofdplaats van de provincie te laten reizen, hangt hoofdzakelijk af van de vraag of er voldoende waarborg bestaat, dat hij, alleen reizende, op den bepaalden tijd voor Gedeputeerde Staten zal verschijnen, hetgeen in elk zich voordoend geval afzonderlijk zal zijn te beoordeelen.

De Minister van Oorlog heeft in overleg met mij, goedgevonden, dat eenvoudigheds halve de alleenreizende militieplichtigen zullen gebruik maken van vervoerbewijzen als vanwege dat Departement thans zullen worden verstrekt ten behoeve van dienstplichtigen van de nationale militie en van de landweer.

Door den Burgemeester der gemeente, waar de reis aanvangt wordt de militieplichtige voorzien van de noodige vervoerbewijzen en c. q. passagebiljetten, zooveel mogelijk overeenkomstig de modellen en met inachtneming van de regelen, dienaangaande vastgesteld bij het „Voorschrift betreffende dienstreise” van dienstplichtigen der nationale militien enz. (Beschikking van den Minister van Oorlog, d.d. 28 April 1909, afdeling Militie en Landweer, M. N°. 166).

Het bepaalde in § 15 vervalt. Kosten van andere middelen van vervoer dan spoor- en tramwegen of stoombooten, zullen dezerzijds worden vergoed, indien de uitgaaf bij het in rekening brengen behoorlijk wordt toegelicht. Uitgaven van boven f 3.— moeten met een quitantie worden bestaafd.

De modellen n°. 1 en 2 behoeven eenige wijziging; waar in die modellen sprake is van „dienstplichtigen der nationale militie” of van „verlofgangers der landweer” moet worden gebezigd de algemeene uitdrukking „militieplichtigen” en in model n°. 2 zou bovendien bij de invulling ter plaatse met (16) aangeduid, kunnen worden vermeld: „door Gedeputeerde Staten te worden onderworpen aan de toepassing van . . . (in te vullen het of de wetsartikel(en))”, of wel in een vervoerbewijs voor de terugreis: „als onderworpen

zijnde door Gedeputeerde Staten aan de toepassing van . . . . . (in te vullen „het of de wetsartikel(en) naar zijn woon- of verblijfplaats terug te keeren.”

Is de militieplichtige bepaaldelijk niet bij machte om de voeding gedurende de reis en c. q. het tijdelijk verblijf in de hoofdplaats der provincie te bekostigen, dan kan hem door den burgemeester, indien de uitgaaf meer dan f 3.— bedraagt, (tegen bewijs van ontvangst) tevens eene tegemoetkoming daarin worden verstrekt tot ten hoogste f 1.— per dag (gedeelten van dagen voor geheele te rekenen.)

Leidt de uitspraak van Gedeputeerde Staten niet tot de onmiddellijke of latere inlijving van den militieplichtige en wenscht hij ten dage van de uitspraak of, zoo dit niet wel mogelijk is, uiterlijk daags daarna naar zijn woon- of verblijfplaats terug te keeren, dan kunnen hem door den burgemeester van de hoofdplaats der provincie eveneens de noodige vervoerbewijzen en c. q. passagebiljetten worden verstrekt, alsmede (indien de uitgaaf meer dan f 3.— bedraagt tegen bewijs van ontvangst) eene tegemoetkoming in de kosten van zijn onderhoud gedurende de terugreis tot ten hoogste een gulden (f 1.—) per dag (gedeelten van dagen voor geheele te rekenen) indien de militieplichtige bepaaldelijk niet bij machte is in dat onderhoud te voorzien.

De eventueel door de Burgemeesters aan de manschappen te verstrekken gelden voor voeding en huisvesting zullen dooreerstgenoemden op de gewone wijze aan mijn Departement in rekening worden gebracht.

4 Juli 1911. **BESLUIT**, tot nadere aanvulling en wijziging van het Koninklijk Besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), houdende voorschriften betreffende de uitvoering van de Militiewet 1901 (*Staatsblad* 1901, n°. 212), zooals dat Besluit laatstelijk is aangevuld en gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 9 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10). S. 200.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken van 25 Maart 1911, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 217; van 31 Maart 1911, Bureau B, n°. 83; en van 5 April 1911, n°. 8006, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Gezien Ons Besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), houdende voorschriften betreffende de uitvoering der Militiewet 1901 (*Staatsblad* 1901, n°. 212), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 5 December 1908 (*Staatsblad* n°. 317), welk Besluit laatstelijk werd aangevuld en gewijzigd bij Ons Besluit van 9 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10);

Overwegende, dat eerstvermeld Besluit en de daarbij behorende modellen, zooals zij thans luiden, nadere aanvulling en wijziging behoeven;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Mei 1911, n°. 28);

Gezien het nader gemeenschappelijk rapport van Onze genoemde Ministers van 31 Mei 1911, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 282; van 10 Juni 1911, Bureau B, n°. 45, en van 30 Juni 1911, n°. 8357, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan;

Ons bovenaangehaald Besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230) en de daarbij behorende modellen, zooals dat Besluit en die modellen laatstelijk zijn aangevuld en gewijzigd bij Ons Besluit van 9 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10), nader aan te vullen en te wijzigen als volgt:

Art. 83. Het bepaalde onder II wordt gelezen:

„als zendelingleraren:

Zij, die bij een binnen het Rijk gevestigd kerkgenootschap, of, overeenkomstig de statuten of reglementen van eene binnen het Rijk gevestigde, als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, bij die vereeniging de hoedanigheid van zendelingleraar hebben verkregen en deze bediening voortdurend en met uitsluiting van iedere andere niet godsdienstige betrekking uitoefenen;”

Het bepaalde onder VI wordt gelezen:

„als zendelingkweekelingen:

Zij, die als zendelingkweekeling zijn toegelaten in eene inrichting van onderwijs, daartoe bestemd door een binnen het Rijk gevestigd kerkgenootschap of eene binnen het Rijk gevestigde, als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, en aan die inrichting voortdurend onderricht ontvangen, met het stellig gebleken voornemen om tot zendelingleraar te worden opgeleid;”

Art. 84. Het bepaalde onder II wordt gelezen:

„voor zendelingleraren:

het bestuur van het kerkgenootschap of van de als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, waarbij zij hunne bediening uitoefenen;”

Het bepaalde onder VI wordt gelezen :

„voor zendelingkweekelingen :

het bestuur van het kerkgenootschap of van de als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, in wier inrichting van onderwijs zij tot zendelingleeraar worden opgeleid;”

Model n°. 18, lit. T., wordt gelezen overeenkomstig het bij dit Besluit gevoegde nieuwe model.

Model n°. 18, lit. U., wordt gelezen overeenkomstig het bij dit Besluit gevoegde nieuwe model.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 4den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Marine,

(get.) J. WENTHOLT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 2 Aug. 1911.)

MODEL n°. 18, lit. T.

Art. 113 der Militiewet 1901.

NATIONALE MILITIE.

(Eerste geval).

..... van .....
(Naam van het kerkbestuur)

..... verklaart,
(Naam van het kerkgenootschap)

dat. ....

(Geslachts- en voornamen voluit geschreven)

bij dat kerkgenootschap de hoedanigheid van zendelingleeraar heeft verkregen en deze bediening voortdurend en met uitsluiting van iedere andere niet godsdienstige betrekking uitoefent.

(Tweede geval).

Het Bestuur van de bij Koninklijk Besluit van ..... N^o ....., als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging

.....
(Naam der vereeniging en gemeente, waar deze gevestigd is)

verklaart, dat. ....

(Geslachts- en voornamen voluit geschreven)

overeenkomstig de statuten of reglementen van genoemde vereeniging, bij die vereeniging 1911.

de hoedanigheid van zendelingleeraar heeft verkregen en deze bediening voortdurend en met uitsluiting van iedere andere niet godsdienstige betrekking uitoefent.

....., den ..... 19 ..

Het Bestuur voornoemd,

N. N.

Voorzitter.

N. N.

Secretaris.

Gezien voor legalisatie der handteekeningen van .....

....., den ..... 19 ..

De Burgemeester,

N. N.

MODEL n°. 18, lit. U.

Art. 113 der Militiewet 1901.

NATIONALE MILITIE.

(Eerste geval).

..... van .....
(Naam van het kerkbestuur)

..... verklaart,
(Naam van het kerkgenootschap)

dat. ....

(Geslachts- en voornamen voluit geschreven) als zendelingkweekeling aan de daartoe door genoemd kerkgenootschap bestemde inrichting van onderwijs. ....

.....
(Naam der inrichting en gemeente, waar deze gevestigd is)

voortdurend onderricht ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot zendelingleeraar bij voormeld kerkgenootschap te worden opgeleid.

(Tweede geval).

Het Bestuur van de bij Koninklijk Besluit van ..... N^o ....., als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging

.....
(Naam der vereeniging en gemeente, waar deze gevestigd is)

verklaart, dat. ....

(Geslachts- en voornamen voluit geschreven)

als zendelingkweekeling aan de daartoe door genoemde vereeniging bestemde inrichting van onderwijs. ....

.....
(Naam der inrichting en gemeente, waar deze gevestigd is)

voortdurend onderricht ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot zendeling-

leeraar bij voormelde vereeniging te worden opgeleid.

....., den ..... 19 ..
Het Bestuur voornoemd,
 N. N.
Voorzitter.
 N. N.
Secretaris.

Gezien voor legalisatie der handteekening van .....

....., den ..... 19 ..
De Burgemeester,
 N. N.

7 Juli 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging van het reglement voor de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen. S. 201.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Mei 1911, n°. 6956, afdeling Volksgezondheid en Armwezen; Den Raad van State gehoord (advies van 20 Juni 1911, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 1 Juli 1911, n°. 4913, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

I. in het Reglement voor de Rijks Kweekscholen voor vroedvrouwen, vastgesteld bij Ons besluit van 21 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 157), en gewijzigd bij Onze Besluiten van 16 Maart 1904 (*Staatsblad* n°. 61), 3 October 1906 (*Staatsblad* n°. 255), en 21 December 1909 (*Staatsblad* n°. 410), worden de hiernevens gevoegde wijzigingen gebracht;

II. de tekst van het reglement, zooals hij na deze wijzigingen luidt, wordt in het *Staatsblad* geplaatst;

III. de hiernevens gevoegde wijzigingen van het reglement treden in werking op 1 Januari 1912.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 7den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 28 Juli 1911.)

Wijzigingen van het Reglement voor de Rijks Kweekscholen voor vroedvrouwen.

Art. I. In artikel 1, eerste lid wordt achter „Amsterdam” ingelascht: „en te Rotterdam”.

Het vierde en vijfde lid van genoemd artikel vervallen.

Art. II. Artikel 2 wordt gelezen als volgt: „Waar in dit reglement gesproken wordt van de directie, wordt daarmee bedoeld de commissie van Toezicht en Beheer”.

Art. III. Artikel 3, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

„De leerlingen ontvangen tevens voortgezet lager onderwijs en natuurkundig onderwijs.

Het onderwijs wordt gegeven aan de school te Rotterdam door een geneesheer-directeur, aan de school te Amsterdam door een leeraar, en voorts aan beide scholen door een of meer adsistenten, meesteressen-vroedvrouwen, onderwijzers of onderwijzeressen.

De geneesheer-directeur wordt door de Koningin benoemd, geschorst en ontslagen.

De adsistenten, meesteressen-vroedvrouwen, onderwijzers of onderwijzeressen worden door den Minister van Binnenlandsche Zaken en op de door dezen bepaalde jaarwedden, na aanbeveling van de directie, benoemd.

Ten behoeve van het practisch onderwijs is aan elke kweekschool eene kraaminrichting verbonden.

Voor den dienst daarin worden bij het huishoudelijk reglement, bedoeld in artikel 13, voorschriften gegeven”.

Art. IV. Art. 13 wordt gelezen als volgt:

„Het dagelijksch beheer van de kweekschool te Amsterdam en van de daaraan verbonden kraaminrichting is onder de directie opgedragen aan beambten.

Het dagelijksch beheer van de kweekschool te Rotterdam en van de daaraan verbonden kraaminrichting is onder de directie opgedragen aan een geneesheer-directeur; het financieel beheer is evenwel onder de directie opgedragen aan een beambte.

De beambten van elke kweekschool en van de daaraan verbonden kraaminrichting worden benoemd en ontslagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken, de directie gehoord. De werkzaamheden en verplichtingen van deze beambten worden geregeld in een huishoudelijk reglement door de directie, onder goedkeuring van genoemden Minister, vast te stellen.

Het noodige dienstponeel wordt aangesteld door de directie, daartoe door genoemden Minister gemachtigd.”

Art. V. Artikel 14 wordt gelezen als volgt:

„Het in artikel 13 bedoelde huishoudelijk reglement bevat ook de noodige bepalingen omtrent de regeling der werkzaamheden van de commissie van toezicht en beheer en voor

zoveel de kweekschool te Rotterdam betreft, de noodige bepalingen omtrent de vervanging van den geneesheer-directeur bij diens ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis.

Eene instructie voor den geneesheer-directeur wordt door den Minister van Binnenlandse Zaken vastgesteld".

Behoort bij Koninklijk besluit van 7 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 201).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandse Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

7 Juli 1911. BESLUIT, houdende aanvulling van het laatstelijk bij Koninklijk besluit van 23 September 1909 (*Staatsblad* n°. 320) gewijzigde Koninklijk besluit van 19 December 1901 (*Staatsblad* l.^o. 271), regelende de voorwaarden, waaronder voor rekening van anderen dan het Rijk aan 's Rijks Munt kan worden gemunt, medailles kunnen worden geslagen en stempels kunnen worden vervaardigd. S. 202.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 7den Juni 1911, n°. 114, Afdeling Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord, (advies van den 20sten Juni 1911, n°. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 1sten Juli 1911, n°. 48, Afdeling Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen als volgt:

Art. 1. Aan artikel 5 van Ons Besluit van 19 December 1901 (*Staatsblad* n°. 271), zooals dat is gewijzigd laatstelijk bij Ons Besluit van 23 September 1909 (*Staatsblad* n°. 320), wordt als tweede lid, het volgende toegevoegd:

„Tenzij de leveraar bij de inzending der baren verklaard heeft, dat hij gehalte-bepaling van elke baar afzonderlijk wenscht, kan de Muntmeester, zoo hij dit wenschelijk acht, het gemiddeld gehalte van de gezamenlijke baren, op de daaruit genomen kapsels, doen bepalen.

„In dit geval is de leveraar een essaaloon van f 1 per baar verschuldigd.”

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst wordt.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant*

zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 7den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 18 Juli 1911.)

7 Juli 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat, waar vaststaat dat de betrokken gemeente behoefte heeft aan een perceel voor den bouw van een nieuw gemeentehuis, de vraag, of aan een besluit van den Raad tot aankoop van zoodanig perceel, goedkeuring kan worden verleend, uitsluitend beoordeeld moet worden in verband met den financieelen toestand der gemeente.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door den Raad der gemeente *Kerkrade*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg*, dd. 10 Maart 1911, 1° afd. Litt. 1483/F, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd. 24 Februari 1911, n°. 49, tot aankoop van een terrein voor den bouw van een nieuw gemeentehuis;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 15 Juni 1911, n°. 122;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandse Zaken van 1 Juli 1911, n°. 2834, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat bij besluit dd. 7 Juli 1910, n°. 20, de Raad der gemeente *Kerkrade* besloot tot aankoop — van Mejuffrouw MARIA JOSEPHA ACKENS te *Kerkrade* — van de perceelen kadastraal bekend sectie E, nos. 95, 96 en 97 gedeeltelijk, te zamen groot 7.82 Aren tegen een koopprijs van f 9000.—;

dat tegen den aankoop bij Gedeputeerde Staten bezwaren zijn ingediend, in hoofdzaak hierop neerkomende, dat bij het nemen van bedoeld besluit geen rekening zou gehouden zijn met de financieele belangen der gemeente, nademaal de weduwe S. DAELÉN bereid zou zijn, een gedeelte van haar perceel sectie E, n°. 57, voor den bouw van een raadhuis tegen een bedrag van f 4000.— aan de gemeente af te staan en laatstbedoeld terrein, wat geschiktheid betreft, nog te verkiezen zou zijn boven dat van mejuffrouw ACKENS; dat, nadat Burgemeester en Wethouders ter ondersteuning van het raadsbesluit er op hadden gewezen:

1^e. dat het terrein der weduwe DAELN te bekrompen en niet diep genoeg zou zijn;

2^e. dat wegens de drukte op den Rijksweg en op de daar naast liggende speelplaats der openbare lagere school het laatstbedoeld terrein minder geschikt is;

3^e. dat meerdere gebouwen in den omtrek van dit terrein, tengevolge der onderaardsche mijnwerken gescheurd zijn en dat dit scheuren op de Markt nog niet voorgekomen is;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 30 December 1910, 1e afd., N°. 8112/1, aan het raadsbesluit dd. 7 Juli 1910, n°. 20, de goedkeuring hebben onthouden, daarbij overwegende,

ad I um, dat waar bij onderzoek gebleken is, dat het aan alle zijden open terrein der weduwe DAELN een diepte heeft van 35 à 40 M. en over de langste zijde grenst aan gemeentegrond, hetzelfde kan geacht worden te voldoen aan de eischen, welke te dien aanzien aan een gemeentehuis zijn te stellen;

ad II um, dat, wanneer de drukte op den Rijksweg een beletsel zou vormen voor den bouw van het gemeentehuis aldaar, dit bezwaar zich eveneens doet gevoelen bij een bouw op de Markt;

ad III um, dat naar het deskundig oordeel der Directie van de Domaniale steenkolenmijnen de terreinen op de Markt en aan den Rijksweg, voor wat de mogelijkheid tot scheuren tengevolge van mijnontginning betreft, als volkomen gelijkwaardig zijn te beschouwen; dat al ware dit laatste niet het geval, de bouwconstructie zoodanig samengesteld kan worden, dat met mogelijke zakking van het terrein rekening kan gehouden worden en bij eventueele schade, tengevolge van de mijnontginning ontstaan, de mijndirectie ongetwijfeld in rechten zal kunnen aangesproken worden;

dat, waar alzoo de door Burgemeester en Wethouders aangehaalde argumenten tegen den bouw van het gemeentehuis aan den Rijksweg niet afdoende zijn en de bouw van een gemeentehuis aan den Rijksweg met evenveel grond kan verdedigd worden als een plaatsing op de Markt, hunne Vergadering alleen de vraag heeft te beantwoorden, of met den voorgenomen aankoop van een perceel op de Markt de belangen der gemeente voldoende behartigd zijn;

dat deze vraag beslist in ontkennenden zin moet beantwoord worden, nademaal het terrein, gelegen aan den Rijksweg tegen een bedrag van f 4000.— aan de gemeente wordt afgestaan, terwijl de aankoop van het terrein

van mejuffrouw ACKENS eventueel zou plaats hebben voor een bedrag van f 9000.—;

dat bij besluit dd. 4 Februari 1911, n°. 49, de Gemeenteraad besloot tot aankoop der percelen kadastraal bekend sectie E, n°. 95, 96 en 97 gedeeltelijk tegen eene koopsom van f 8500.— aan welk raadsbesluit bij besluit van Gedeputeerde Staten dd. 10 Maart 1911, 1^e afd. Litt. 1483/F, de goedkeuring is onthouden, uit overweging, dat dezelfde gronden, welke destijds gegolden hebben om aan het raadsbesluit van 7 Juli 1910 de goedkeuring te weigeren, ook thans ten aanzien van het onderwerpelijk besluit kunnen aangevoerd worden, vermits ook bij eene vermindering van den bedongen koopprijs van f 9000.— op f 8500.— in verband met het recht van beschikking over een voor den bouw even gunstig terrein voor een bedrag van f 4000.— de belangen der gemeente niet geacht kunnen worden voldoende behartigd te zijn;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat voor een terrein, waarop tevens staat een schuur en huisje, gelegen aan de Markt een bedrag van f 8500.— niet te hoog te noemen is; dat verder de afbraak van die schuur en dat huis op ruim f 700.— kan geschat worden, waardoor dus de koopprijs feitelijk zou verminderen tot een bedrag van f 7800.—;

dat wat verder de bewering van Gedeputeerde Staten aangaat als zoude een even gunstig terrein voor den prijs van f 4000.— te verkrijgen zijn, volgens adressantes meening niet juist genoemd kan worden; dat toch het terrein, door Gedeputeerde Staten bedoeld, gelegen is op een plaats waar telkens scheuren in de nabij gelegen huizen ontstaan door het onderaardsch werken van mijnen; dat wat verder den prijs van f 4000.— betreft, hier niet uit het oog moet worden verloren, dat dit terrein slechts een grootte heeft van 5 Are en 40 c.a. en dat de ligging van dit terrein, op verre na zoo gunstig niet is als het eerstgenoemde;

O., dat terwijl vaststaat, dat de gemeente *Kerkd* behoefte heeft aan een perceel voor den bouw van een nieuw gemeentehuis, behoort te worden onderzocht of Gedeputeerde Staten terecht, uitsluitend om redenen van financieelen aard, aan het raadsbesluit dd. 24 Februari 1911 n°. 49, waarbij een perceel voor dit doel is aangekocht, hunne goedkeuring hebben onthouden; dat in verband met den financieelen toestand der gemeente deze vraag in

ontkennenden zin moet worden beantwoord ;
Gezien de Gemeentewet ;

Hebben goedgevonden en verstaan :
met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* dd. 10 Maart 1911, 1^e afd. Litt. 1483/F, Onze goedkeuring te verleenen aan het besluit van den Raad der gemeente *Kerkrade*, dd. 24 Februari 1911, n°. 49, tot aankoop der perceelen kadastraal bekend sectie E, n°. 95, 96 en 97 gedeeltelijk, tegen eene koopsom van f 8500.—

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

11 Juli 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 28 November 1904 (*Staatsblad* n°. 243), tot nadere vaststelling der voorwaarden voor de opneming en verpleging van krankzinnigen in 's Rijks gestichten te *Medemblik* en te *Grave*. S. 208.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Mei 1911, n°. 2008, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, en van Onzen Minister van Justitie van 9 Mei 1911, 3de afdeeling A, n°. 587 ;

Gelet op artikel 10 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157) ;

Den Raad van State gehoord (advies van 20 Juni 1911 n°. 22) ;

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 3 Juli 1911, n°. 5023, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, en van 6 Juli 1911, 3de afdeeling A, n°. 614 ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

te bepalen :

Art. 1. Met ingang van 1 Januari 1912 wordt artikel 4 der voorwaarden voor de opneming en verpleging van krankzinnigen in 's Rijks gestichten te *Medemblik* en te *Grave*, vastgesteld bij Ons besluit van 23 November 1904 (*Staatsblad* n°. 243) en gewijzigd bij dat van 6 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 5), als volgt gelezen :

„Geschiedt de verpleging in het gesticht zelve, zoo bedraagt het verpleeggeld f 1 per dag. Geschiedt de verpleging in eene woning, bedoeld in artikel 36a der wet, zoo bedraagt het verpleeggeld f 0,75 per dag.”

„Het verpleeggeld voor de verpleging in het gesticht zelve wordt met f 2 of f 1 per dag verhoogd, al naar gelang de verpleegde al dan niet in de bijzondere afdeeling van het

gesticht te *Medemblik* is opgenomen, voor die patienten, op wier overplaatsing door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken bij het bestuur, dat voor de voldoening van het verpleeggeld aansprakelijk is, tevergeefs is aangedrongen. De verhooging gaat in met den dag door Onzen voornoemden Minister in elk geval afzonderlijk te bepalen.”

2. Met ingang van 1 Januari 1912 wordt Ons besluit van 6 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 5) ingetrokken.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 11den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 29 Juli 1911.)

11 Juli 1911. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, tot wijziging van het besluit van 21 Januari 1909, tot vaststelling van de Militie-Beschikking 1909, met daarbij behoorende Militie-Instructie 1909.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat in artikel 22, II, der Militie-Instructie 1909, behoorende bij de Beschikking van 21 Januari 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 110, welke Instructie laatstelijk is gewijzigd en aangevuld bij de Beschikking van 17 Maart 1911, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 242, voor „(jaar van inlijving)” wordt gelezen : „(jaar van inlijving, of zoo hij oorspronkelijk bestemd was om krachtens den eersten volzin van de tweede zinsnede van art. 99 der wet te worden ingelijfd, het jaar te voren)”.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BRUIJN.

12 Juli 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat, om in aanmerking te komen voor de Rijksbijdrage als bedoeld in art. 48, 1°. b, laatste zinsnede der wet op het L. O. zooals die is gewijzigd bij de wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), het noodig is, dat de school voldoet aan de in dat art. gestelde eischen en geen beroep

kan worden gedaan op het bepaalde in art. II dier laatste wet om bij niet voldoening aan die eischen in het genot te worden gesteld van die verhoogde bijdrage.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Inspecteur van het Lager onderwijs in de 3^e Inspectie, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland*, dd. 23 Maart 1911, n°. 63, (2^e afd. F) genomen op de aanvraag van het Bestuur der bijzondere lagere school aan het Oud-Kerkhof te *Sneek* van de vereniging voor Christelijk Schoolonderwijs aldaar, om de Rijksbijdragen, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over het jaar 1910;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur gehoord, advies van 23 Juni 1911, n°. 130;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 Juli 1911, n°. 5361, afdeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten de Rijksbijdragen voor deze school over 1910 hebben bepaald op f 7,233.36, waaronder zijn begrepen de met de minimum-jaarwedden gelijkstaande Rijksbijdragen voor 4 niet verplichte onderwijzers van bijstand; dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de Inspecteur bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat Gedeputeerde Staten blijkbaar de meening waren toegedaan, dat hier artike' 48, 1^e lid, 1^e b, laatste alinea der wet op het lager onderwijs toepasselijk was, waartoe zij waarschijnlijk geleid zijn door de verklaring van het schoolbestuur, dat de school voldeed aan de voorlaatste alinea van genoemd artikel, welke verklaring wordt bevestigd in de door den schoolopziener in het district *Heerenveen* ingediende tabel O¹ kolommen 6—9;

dat evenwel uit de overgelegde roosters van lesuren blijkt, dat het onderwijs aan genoemde school van 1 Januari—12 November 1910 niet heeft voldaan aan het bepaalde in artikel 48, 1^e lid, 1^e b, voorlaatste alinea, waaruit volgens artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) volgt, dat het bestuur der school niet in de termen valt om aanspraak te maken op de Rijksbijdrage voor vier boven het minimum aanwezige onderwijzers, maar zich tevreden moet stellen met de bijdrage voor drie dergelijke onderwijzers;

O., dat vaststaat, dat de onderhavige

school van 1 Januari—12 November 1910 niet heeft voldaan aan de eischen bij artikel 48, 1^e b, voorlaatste zinsnede der wet tot regeling van het lager onderwijs tot het bekomen van de verhoogde bijdrage als meer uitgebreid lager onderwijs school gesteld en eerst sinds laatstgenoemd tijdstip aan die eischen heeft voldaan;

dat wel is waar volgens Gedeputeerde Staten voormelde omstandigheid de aanspraak op de Rijksbijdragen bedoeld in artikel 48, 1^e b, laatste zinsnede, ook over eerstgenoemd tijdvak voor de school niet doet verloren gaan, daar toch volgens artikel II, al. 3 der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) de eisch, dat in de drie hoogste klassen feitelijk onderwijs wordt gegeven, niet wordt gesteld voor de eerste twee jaren na het in werking treden dier wet, mits wordte aangetoond, dat voor 1 Januari 1910 tot reorganisatie der betrokken school was besloten;

dat dit betoog evenwel niet opgaat;

dat toch artikel II voornoemd in de wet is opgenomen, omdat de wetgever met het oog op eene te verwachten reorganisatie van dit gedeelte van het onderwijs niet heeft gewild, dat het meer uitgebreid lager onderwijs zich dadelijk na de invoering der wet zou gaan inrichten naar de eischen gesteld bij de voorlaatste zinsnede van artikel 48, 1^e b, dier wet, zooals die is gewijzigd bij de wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202);

dat in verband hiermede artikel II, al. 1 bepaalt, dat alleen die scholen de verhoogde Rijksbijdragen zouden ontvangen, die op 15 Januari 1910 voldeden aan de eischen, die voor het onderwijs in de vakken *l*, *m*, *n* en *p* van artikel 2 gesteld zijn;

O., dat deze strenge eisch van voldoening op 15 Januari 1910 is verzacht voor de in al. 2 en 3 bedoelde scholen, waardoor ook deze scholen, die op grond van al. 2 zouden zijn uitgesloten, zoodra zij voldoen aan de gestelde eischen, de verhoogde Rijksbijdragen kunnen erlangen;

O., dat echter ook voor die scholen de voldoening aan de gestelde eischen — gedurende de overgangsjaren aan artikel 48, 1^e b, voorlaatste zinsnede, der wet in verband met artikel II, al. 1 der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) en na dien tijd alleen aan artikel 48, 1^e lid b, voorlaatste zinsnede — de voorwaarde voor het verkrijgen van de verhoogde Rijksbijdrage blijft;

O., dat uit het bovenstaande volgt, dat de bijdragen voor de niet verplichte onderwijzers

bij deze school, over het tijdvak van 1 Januari—12 November 1910 alleen kunnen worden toegerekend naar den maatstaf van de zevende zinsnede van artikel 48, 1°. b, en dus voor drie onderwijzers op de minima-jaarwedden aanspraak kan worden gemaakt;

dat over het tijdvak van 12 November—31 December 1910 naar den maatstaf van de laatste zinsnede van artikel 48, 1°. b, voor vijf onderwijzers op de minima-jaarwedden aanspraak zou kunnen worden gemaakt, doch toen slechts drie boventallige onderwijzers aanwezig waren;

dat mitsdien over het geheele jaar slechts aanspraak bestaat op Rijksbijdragen voor 3 onderwijzers, boven het minimum van onderwijzers bij artikel 24 der wet gesteld;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland* de Rijksbijdragen voor deze school over 1910 vast te stellen op f 7,004.20.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

14 Juli 1911. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Marken*, d.d. 23 Juni 1911, waarbij aan J. ZONDERVAN CZN., aldaar, ontheffing is verleend van eene der bepalingen van de bouw- en woningverordening voor die gemeente. S. 204.

Geschorst tot 1 October 1911.

17 Juli 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 12 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 266), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 27 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 242). S. 205.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 1 Juni 1911, n°. 1274, Afdeling Arbeid;

Overwegende, dat Ons besluit van 12 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 266), zooals dat luidt na de daarin bij Ons besluit van 27 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 242) aangebrachte wijziging, nader behoort te worden gewijzigd;

Gezien de artikelen 5, tweede lid, en 11, tweede lid, der *Arbeidswet*;

Den Raad van State gehoord (advies van 27 Juni 1911, n°. 24);

Gezien het nader rapport van Onzen voor-

noemden Minister van 7 Juli 1911, n°. 1606, Afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In artikel 1 onder II van Ons besluit van 12 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 266), zooals dat luidt na de daarin bij Ons besluit van 27 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 242) aangebrachte wijziging, wordt in plaats van „1 Augustus 1911”, gelezen „1 Januari 1912”.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien van de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 28 Juli 1911.)

17 Juli 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig om zekerheid te erlangen, dat een deel der *Loolaan* en een aansluitend deel van den *Achterweg* te *Voorburg* voor doeleinden van algemeen belang beschikbaar blijven of komen. S. 206.

17 Juli 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het verbreden van de *Rechter-Rottekade* en van *Katshoek* te *Rotterdam*. S. 207.

17 Juli 1911. WET, tot nadere wijziging en aanvulling der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 184), houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten. S. 208.
Bijl. Hand. 2° Kamer 1910/11, n°. 161, 1—8.
Hand. id. 1910/11, *blad.* 2044—2054.
Hand. 1° Kamer 1910/11, *blad.* 600, 601, 605, 637.

WIJ WILHELMINA, ENZ., doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de bepalingen omtrent de inenting der koepokken voorkomende in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 184), houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten, zooals die is gewijzigd bij de wet van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), van 8 April 1893

(*Staatsblad* n°. 64), van 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166) en van 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157), te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. Artikel 17 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 184) wordt vervangen door vijf nieuwe artikelen, luidende:

„Artikel 17. Onderwijzers, onderwijzeressen en leerlingen worden in de scholen slechts toegelaten, indien wordt overgelegd eene verklaring van een geneeskundige, dat zij met goed gevolg of meer dan eens de inenting tegen de pokken hebben ondergaan of aan de natuurlijke kinderpokken (variola) hebben geleden.

Onderwijzers, onderwijzeressen en leerlingen evenwel, die eene onderteekende en gedagteekende verklaring overleggen van een geneeskundige, dat zij zonder goed gevolg éénmaal de inenting tegen de pokken hebben ondergaan, worden gedurende één jaar te rekenen van den dag, waarop de inenting geschied is, in de scholen toegelaten.

Artikel 17a. Onder inenting tegen de pokken, geschied na een bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen tijdstip, wordt verstaan de inenting, welke is verricht met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent bij dien algemeenen maatregel van bestuur gegeven.

Artikel 17b. Met afwijking van het bepaalde in artikel 17, wordt een onderwijzer, eene onderwijzeres of een leerling in eene school mede toegelaten, indien wordt overgelegd eene onderteekende, gedagteekende en met redenen omkleede verklaring van twee geneeskundigen, dat van de inenting tegen de pokken voor de gezondheid van den persoon, te wiens behoeve de verklaring wordt overgelegd, bijzonder gevaar te duchten is.

Zoodanige verklaring blijft gedurende drie jaren na de afgifte van kracht.

Artikel 17c. Een persoon, voor wien eene verklaring, als bedoeld in het vorige artikel, is overgelegd, wordt evenwel in eene school niet toegelaten na den dag, waarop de burgemeester van de gemeente, waarin de school is gelegen, of van de gemeente, waarin die persoon met der woon is gevestigd, ingevolge artikel 21 bij openbare aankondiging heeft bekend gemaakt, dat de pokken in de gemeente epidemisch voorkomen.

Artikel 17d. De vorm, de plaats en de wijze van inlevering, van bewaring en van teruggave der verklaringen, bedoeld in de artikelen 17 en 17b, worden bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

Deze verklaringen zijn vrij van zegelrecht en van de formaliteit van registratie.”

Art. II. In het eerste en in het tweede lid van artikel 18 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 184) worden onderscheidenlijk achter de woorden: „herinenting” en „kunstbewerking” ingevoegd de woorden: „met inachtneming van de voorschriften, omtrent de inenting tegen de pokken door Ons ingevolge artikel 17a gegeven”.

Art. III. In artikel 30 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 184) wordt 2°. gelezen als volgt:

„2°. overtreding van de artikelen 11, 1ste en 2de lid, 14, 15, 16, 17, behoudens het bepaalde in artikel 17b, 1ste lid, en van artikel 17c.

Wegens het in de school zenden van kinderen in strijd met het bepaalde in de artikelen 14, 17, — behoudens het bepaalde in artikel 17b, 1ste lid, — en in artikel 17c, zijn de ouders of voogden dier kinderen strafbaar.

Wegens overtreding van artikel 17, behoudens het bepaalde in artikel 17b, 1ste lid, en van artikel 17c, zijn verder strafbaar de hoofden of de bestuurders der scholen, die de onderwijzers of onderwijzeressen hebben toegelaten, en de onderwijzers en onderwijzeressen zelve, die onderwijs op de school hebben gegeven.”

Art. IV. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 26 Juli 1911.)

17 Juli 1911. WET, houdende bepalingen betreffende het merken van kaas, afkomstig van aangeslotenen bij een kaascontrolestation, hetwelk zich onder Rijkstoezicht heeft gesteld. S. 209.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1909/10, n°. 315, 1—3; 1910/11, n°. 78, 1—4.

Hand. id. 1910/11, *blad.* 1711.

Hand. 1° Kamer 1910/11, *blad.* 487—489, 571, 572, 610—617.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doente weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken, maatregelen te nemen in het belang van de hier te lande gevestigde kaascontrolestations, welke zich onder Rijkstoezicht hebben gesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

-1. Door Onzen Minister van Landbouw, Nij-

verheid en Handel worden merken vastgesteld, welke uitsluitend bestemd zijn, om door of vanwege aangeslotenen bij een onder Rijkstoezicht staand kaascontrôlestation te worden aangebracht op de door of vanwege die aangeslotenen bereide kaas.

2. Deze merken worden in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend gemaakt, benevens de door Onzen voornoemden Minister nader te geven voorschriften, betreffende het aanbrengen van die merken op de waar.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De *Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel*,
(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg. 4 Aug. 1911.*)

17 Juli 1911. WET, tot verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 210.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd en twee artikelen ingevoegd.

Ten gevolge van deze verhooging wordt het totaal der IIde afdeling van gezegd hoofdstuk met f 30,000 en het eindcijfer van hoofdstuk X der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1911 met gelijk bedrag verhoogd.

17 Juli 1911. WET, houdende aanvulling en wijziging van de artikelen 16, 18 en 26 der „Jagtwet”. S. 211.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1910/11, n°. 137, 1—8.

Hand. id. 1910/11, bladz. 2487, 2488.

Hand. 1° Kamer 1910/11, bladz. 632, 637.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de artikelen 16, 18 en 26 der Wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) („Jagtwet”) aan te vullen en te wijzigen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. In het 1ste lid van artikel 16 der „Jagtwet” worden achter de woorden „het houden van klopjagten op grof wild en schadelijk gedierte, ook op spoorsneeuw” ingelascht de woorden: „het houden van drijfjagten op spoorsneeuw”.

Art. II. In het 1ste lid, onder littera c van art. 18 der „Jagtwet” wordt, in plaats van het woord „klopjagten”, gelezen: „klop- en drijfjagten”.

Art. III. In het 2de lid van artikel 26 der „Jagtwet” worden achter de woorden „in ge-

sloten of open jagttijd” ingelascht de woorden: „ook op spoorsneeuw”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De *Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel*,

(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg. 4 Aug. 1911.*)

17 Juli 1911. WET, houdende bepalingen tot wering en bestrijding van ziekten van cultuurgewassen en van voor cultuurgewassen schadelijke dieren. S. 212.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1910/11, n°. 136, 1—9.

Hand. id. 1910/11, bladz. 2056, 2057.

Hand. 1° Kamer 1910/11, bladz. 597—599, 606, 607, 628—631.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wettelijke voorschriften tot wering van voor den land-, tuin- of boschbouw schadelijke dieren en van plantenziekten te wijzigen en aan te vullen met voorschriften tot bestrijding van voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren en van plantenziekten ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot wering van voor den land-, tuin- of boschbouw schadelijke dieren en van plantenziekten kunnen bij algemeenen maatregel van bestuur de in- en doorvoer hetzij rechtstreeks, hetzij middellijk, worden verboden of niet dan voorwaardelijk worden toegestaan van :

a. in dien maatregel aan te duiden voortbrengselen van land-, tuin- of boschbouw of afval daarvan, afkomstig uit in dien maatregel aan te duiden landen ;

b. kisten, tonnen, manden en andere stoffen of voorwerpen, welke met voorwerpen, als bedoeld onder a, in aanraking zijn geweest of vermoed worden te zijn geweest.

2. Indien voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren of plantenziekten zich in die mate vertoonen, dat zij een ernstig gevaar voor de cultuur van land- of tuinbouwgewassen opleveren, kunnen bij algemeenen maatregel van bestuur hetzij voor het geheele Rijk, hetzij voor bepaalde gedeelten daarvan, voorschriften tot bestrijding worden gegeven.

3. Tegelijk met de afkondiging van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in een der vorige artikelen, wordt een voorstel van wet, houdende regeling van het in den algemeenen maatregel van bestuur geregelde onderwerp, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden.

Indien het voorstel tot wet wordt verheven, houdt te gelijk met de inwerkingtreding de algemeene maatregel van bestuur op van kracht te zijn.

Indien het voorstel wordt ingetrokken of indien een van de beide Kamers der Staten-Generaal tot niet-aaneming van het voorstel besluit, wordt de algemeene maatregel van bestuur dadelijk ingetrokken.

4. Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen bepalingen worden vastgesteld omtrent het gebruik van bepaalde voor het leven of de gezondheid van menschen of dieren schadelijke stoffen, welke voor de bestrijding van voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren of van plantenziekten worden gebezigd.

5. Door Ons wordt met het oog op de uitvoering van de krachtens of naar aanleiding van deze wet vast te stellen wettelijke voorschriften een Phytopathologische Dienst ingesteld en geregeld.

6. Met het opsporen van de in deze wet strafbaar gestelde overtredingen zijn belast, behalve de bij artikel 8, 1°. tot en met 6°., van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren :

a. de bij den Phytopathologischen Dienst werkzame, door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aangewezen personen ;

b. de marechaussee ;

c. alle andere ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie ;

d. de ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen.

7. De in het vorige artikel onder a bedoelde personen zijn bevoegd, tusschen zonsopgang en zonsondergang, terreinen en inrichtingen, bestemd tot het kweken of bewaren van land- of tuinbouwgewassen binnen te treden.

Indien hun de toegang wordt geweigerd, verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

In plaatsen, in het eerste lid bedoeld, die alleen door eene woning toegankelijk zijn, treden zij tegen den wil van den bewoner niet binnen dan op vertoon van een schriftelijken, bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Van dit binnentreden wordt door hen een proces-verbaal opgemaakt, dat binnen tweemaal vier en twintig uren aan dengene, in wiens woning is binnengetreden, in afschrift wordt medegedeeld.

8. Onder de uitvoering van de krachtens of naar aanleiding van deze wet vast te stellen wettelijke voorschriften behoort de bevoegdheid tot het op kosten van de overtreders doen

wegnemen, beletten of verrichten van hetgeen in strijd met die wettelijke voorschriften is of wordt ondernomen of nagelaten.

9. Overtreding van een der krachtens of naar aanleiding van deze wet vast te stellen wettelijke voorschriften wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste vijf honderd gulden.

10. Roerende voorwerpen, waarin of waarmede de overtreding is gepleegd, met uitzondering van openbare middelen van vervoer, worden zoo spoedig mogelijk in beslag genomen.

11. Indien in beslag genomen voorwerpen uit hoofde van gevaar voor besmetting niet ter bewaring geschikt zijn, worden zij, na te zijn gewaardeerd, op bevel van den ambtenaar, die de voorwerpen heeft in beslag genomen, zoo spoedig mogelijk vernietigd of onschadelijk gemaakt.

12. De in het vorige artikel bedoelde waardeering geschiedt door een door den burgemeester benoemden deskundige.

Indien de burgemeester of de eigenaar of diens gemachtigde of beiden, geen genoegen nemen met de waardeering, benoemt de kantonrechter terstond bij eenvoudige beschikking, op verzoek van den burgemeester, twee deskundigen, die met den eersten deskundige de waardeering verrichten.

13. Bij veroordeeling kunnen de in beslag genomen voorwerpen worden verbeurd verklaard.

14. Indien de wering van besmetting dit eischt, beveelt de rechter de vernietiging of onschadelijkmaking van in beslag genomen voorwerpen, onder bepaling of, en zoo ja, tot welk bedrag de eigenaar zal worden schadeloos gesteld.

15. Indien in beslag genomen voorwerpen overeenkomstig artikel 11 zijn vernietigd of onschadelijk gemaakt, bepaalt de rechter bij het vonnis of, en zoo ja, tot welk bedrag de eigenaar zal worden schadeloos gesteld.

16. Indien de zaak niet wordt voortgezet, worden de in beslag genomen voorwerpen op bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie aan den belanghebbende terug gegeven.

Indien in het geval, bedoeld in het eerste lid, de in beslag genomen voorwerpen zijn vernietigd of onschadelijk gemaakt, wordt de eigenaar op bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie, dat hem bij exploit wordt beteevend, tot een door dien ambtenaar te bepalen bedrag schadeloos gesteld.

17. De in de vorige drie artikelen bedoelde schadeloosstelling wordt door een door Onzen

Minister van Financiën aan te wijzen ambte naar aan den rechthebbende uitgekeerd.

18. De rechthebbende kan zich gedurende vijf jaren, nadat het vonnis onherroepelijk is geworden, de opgelegde geldboete is betaald of het in het tweede lid van artikel 16 bedoelde bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie is betekend, tot den door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaar wenden, om de schadeloosstelling te ontvangen.

Na verloop van deze vijf jaren is de vordering vervallen.

19. De in deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

20. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Plantenziektenwet”.

21. Met het in werking treden dezer wet vervallen de wet van 5 Junij 1875 (*Staatsblad* n°. 113), betrekkelijk het nemen van maatregelen tegen overbrenging van den Colorado-kever, gewijzigd bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en de wet van 2 April 1898 (*Staatsblad* n°. 79), houdende bepalingen tot wering van voor den land-, tuin- of boschbouw schadelijke dieren en van plantenziekten.

22. Voor de toepassing van deze wet worden met naar aanleiding van deze wet vast te stellen wettelijke voorschriften gelijk gesteld de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 127), houdende bepalingen tot wering van de San José-schildluis (*Aspidiotus perniciosus*), en de wet van 23 Mei 1910 (*Staatsblad* n°. 145), houdende bepalingen tot wering van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg. 15 Aug. 1911.*)

17 Juli 1911. WRT, tot wijziging van de wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 96), betrekkelijk de afgifte van zeebrieven en vergunningen tot het voeren van de Nederlandsche vlag. S. 213.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1910/11, n°. 232, 1—7.

Hand. id. 1910/11, blad. 2487.

Hand. 1^e Kamer 1910/11, blad. 632, 637.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wet van 28 Mei 1869

(*Staatsblad* n°. 96), betrekkelijk de afgifte van zeebrieven en vergunningen tot het voeren van de Nederlandsche vlag, te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het eerste lid van artikel 12 van de wet van den 28sten Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 96) wordt gelezen als volgt:

Voor schepen, alléén voor de rivier- of kustvaart buiten *Nederland* gebruikt wordende door Nederlanders buiten *Nederland* gevestigd of door personen, vennootschappen of vereenigingen, vallende in de termen van artikel 2, kunnen de door Ons aangewezen consuls of andere autoriteiten tijdelijk vergunning verleen tot het voeren der Nederlandsche vlag voor een in de vergunning aangegeven gebied.

Lasten en bevelen enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg. 12 Aug. 1911.*)

17 Juli 1911. WRT, tot wijziging van de wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten. S. 214.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1910/11, n°. 110, 1—9.

Hand. id. 1910/11, blad. 2054, 2055.

Hand. 1^e Kamer 1910/11, blad. 586, 610.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de klassen der kantongerechten nieuw geregeld moeten worden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In artikel 4 der wet van 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten, worden de woorden: „D. *Utrecht*” tot en met „ambtenaren van het openbaar ministerie, ieder . . . f 1500” gelezen :

D. Utrecht, Haarlem, Groningen.

ten hoogste 2 kantonrechters, ieder f 3000
 1 griffier 2500
 ten hoogste 1 substituut-griffier . . . 1500
 ten hoogste 8 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

E. 's-Hertogenbosch, Tilburg, Maastricht, Arnhem, Nijmegen, Enschedé, Leiden, Schiedam, Hilversum, Leeuwarden.

1 kantonrechter . . . . . f 3000
 1 griffier 2000
 ten hoogste 6 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

II. TWEDE KLASSE.

Eindhoven, Breda, Bergen op Zoom, Heerlen, Roermond, Venlo, Helmond, Wageningen, Terborg, Zutphen, Apeldoorn, Deventer, Zwolle, Almelo, Delft, Gouda, Dordrecht, Middelburg, Goes, Alkmaar, Hoorn, Zaandam, Amersfoort, Winschoten, Zuidbroek, Assen, Emmen.

1 kantonrechter . . . . . f 2500
 1 griffier 1500
 ten hoogste 6 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

III. DERDE KLASSE.

De overige kantongerechten.

1 kantonrechter . . . . . f 2200
 1 griffier 1200
 ten hoogste 6 kantonrechters-plaatsvervangers, zonder bezoldiging.

Bij de kantongerechten van alle klassen: ambtenaren van het openbaar ministerie, ieder . . . . . f 1500

Overgangsbepaling.

De rechters en de griffiers, op den dag van de inwerkingtreding van deze (wijzigings)wet bij kantongerechten werkzaam, ontvangen, zoolang zij in dezelfde betrekking werkzaam blijven, de wedde (verhoogingen inbegrepen), op welke zij ingevolge de bepalingen van de wet van 5 Juli 1910 (Staatsblad n°. 181) aanspraak hebben, indien deze wedde hooger is dan de wedde (verhoogingen inbegrepen), welke zij ingevolge de bepalingen dier wet, zooals die bij deze wet gewijzigd worden, zouden ontvangen.

Slotbepaling.

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 20 Juli 1911.)

17 Juli 1911. WET, houdende voorziening in de bestaande onzekerheid ten aanzien van den vorm, waarin eeden, beloften en bevestigingen moeten worden afgelegd. S. 215. Bijl. Hand. 2^e Kamer 1910/11, n°. 138, 1—12. Hand. id. 1910/11, bladz. 2182—2207, 2210—2220, 2228—2241.

Hand. 1^e Kamer 1910/11, bladz. 596, 597, 610.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat onzekerheid bestaat ten aanzien van den vorm, waarin eeden, beloften en bevestigingen moeten worden afgelegd en dat mitsdien voorziening te dier zake noodig is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Hij, die ter uitvoering van een wettelijk voorschrift mondeling een eed, belofte of bevestiging moet afleggen, zal :

a. indien hij een eed aflegt, onder het opsteken van de twee voorste vingers van zijn rechterhand, uitspreken de woorden: „Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig”,

b. indien hij een belofte aflegt, uitspreken de woorden: „Dat beloof ik”, indien hij een bevestiging aflegt, uitspreken de woorden: „Dat verklaar ik”,

tenzij hij aan zijn godsdienstige gezindheid den plicht ontleent den eed, de belofte of de bevestiging op andere wijze te doen.

2. Indien bij het wettelijk voorschrift andere uit te spreken woorden zijn vastgesteld als de in het vorig artikel voorgeschrevene, treden de bij het bijzonder wettelijk voorschrift vastgestelde voor deze in de plaats.

3. Hij, die tengevolge van een lichaams- of spraakgebrek den eed, de belofte of de bevestiging niet kan afleggen op de bij de artikelen 1 en 2 bepaalde wijze, zal den eed, de belofte of de bevestiging afleggen op een wijze, zooveel mogelijk overeenstemmende met het bij die artikelen voorgeschrevene, te bepalen door dengene in wiens handen de eed, de belofte of de bevestiging wordt afgelegd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 25 Juli 1911.)

17 Juli 1911. WET, houdende verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1910. S. 216.

Bij deze wet worden drie artikelen verhoogd. Ten gevolge van deze verhooging worden de

totalen van de IIde, VIIIste en IXde afdeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1910 verhoogd respectievelijk met f 2000; f 110,000 en f 6000 en wordt het eindcijfer van dat hoofdstuk verhoogd met f 118,000.

17 Juli 1911. WET, tot wijziging van de wet, houdende regeling der samenstelling en bevoegdheid van den Raad van State. S. 217.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1909/10, n°. 255, 1—4; 1910/11, n°. 38, 1—2.

Hand. id. 1910/11, *blad.* 2054.

Hand. 1^e Kamer 1910/11, *blad.* 586, 605, 610.

WIJ WILHELMINA, KONZ. . . doent te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging van artikel 8 en, in verband daarmee van artikel 18, tweede lid, van de wet, betreffende de samenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. In de wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 December 1906 (*Staatsblad* n°. 296), worden de navolgende wijzigingen gebracht :

In artikel 8 wordt achter „advocaat” gelezen: „procureur”, en wordt, in plaats van „elke openbare bediening”, gelezen: „elke openbare bediening, aan welke een vaste belooning of toelage is verbonden, zoodmede het lidmaatschap van lichamen, waarvoor de keuze geschiedt bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen”.

Het tweede lid van artikel 18 wordt gelezen als volgt:

„Zij bekleeden geen andere openbare bediening zonder Onze goedkeuring.”

Art. II. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 17den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEERMSKERK.

(*Uitgeg.* 26 Juli 1911.)

17 Juli 1911. WETTEN, houdende naturalisatie van

August Carl Josef Liebelt, geboren te Ullersdorf bij Naumburg (Pruisen) den 19 Maart 1873, onderopzichter in dienst bij de

Atjehtram, wonende te Bireuën, Atjeh en Onderhoorigheden (Ned.-O.-Indië). S. 218.
Jacob Wilhelm Baron, geboren te Lobberich (Pruisen) den 19 April 1875, fabrieksarbeider, wonende te Lobberich (Pruisen). S. 219.

Gerhard Joseph Beermann, geboren te Mettingen (Pruisen) den 22 Augustus 1861, winkelier, wonende te Kampen (provincie Overijssel). S. 220.

Carl Wilhelm Steinmann, geboren te Dortmund (Pruisen) den 5 November 1852, fabrikant, wonende te Gennep (provincie Limburg). S. 221.

Amandus Livinus Joannes Lefebure, geboren te Gent (België) den 11 November 1862, muziekleeraar, wonende te Meerssen (provincie Limburg). S. 222.

Johann Heinrich Stevelmans, geboren te Widdeshoven (Pruisen) den 10 Februari 1873, arbeider, wonende te Noithausen bij Grevenbroich (Pruisen). S. 223.

Hubert Fridrich Wilhelm Schütz, geboren te Hauset (Pruisen) den 12 Januari 1864, steenhouwer, wonende te Venlo (provincie Limburg). S. 224.

Philipp Maria Schneider, geboren te Heinrichshaus (Pruisen) den 16 Januari 1869, graancontroleur, wonende te Rotterdam (provincie Zuidholland). S. 225.

Adrianus Emil Locher, geboren te Isselburg (Pruisen) den 25 Maart 1877, assuradeur, wonende te 's Gravenhage (provincie Zuidholland). S. 226.

Franz Joseph Offergeld, geboren te Aken (Pruisen) den 1 Januari 1858, wever, wonende te Aken (Pruisen). S. 227.

Gustavus Desiderius Jacobus Depla, geboren te Houthem (België) den 6 Februari 1861, handelaar, wonende te Rotterdam (provincie Zuidholland). S. 228.

Ferdinand Eduard De Bruyne, geboren te Meirelbeke (België) den 27 October 1860, koopman, wonende te Middelburg (provincie Zeeland). S. 229.

Isidore Stijssel, geboren te Parijs (Frankrijk) den 11 April 1873, diamantbewerker, wonende te Antwerpen (België). S. 230.

Emmanuel Batavier, geboren te Parijs (Frankrijk) den 14 September 1876, diamantmakelaar, wonende te Antwerpen (België). S. 231.

Salomon Jacob de Klerk, geboren te Parijs (Frankrijk) den 24 November 1874, diamantmakelaar, wonende te Antwerpen (België). S. 232.

18 Juli 1911. WET, houdende machtiging tot het sluiten van eene overeenkomst met het waterschap Noord-Oostelijk Noord-Brabant, waarbij de som, die dat waterschap ingevolge de met den Staat onder dagteekening van 30 Augustus 1883 gesloten overeenkomst mag inhouden van zijn bijdrage ad 2 millicoen gulden, in de kosten der verlegging van den Maasmond, wordt bepaald op hoogstens f 450,000. S. 233.

18 Juli 1911. WET, tot wijziging van de wet van 14 Juni 1909 (Staatsblad n°. 185). S. 234.

18 Juli 1911. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een spoorweg van *Metslawier* naar *Anjum*. S. 235.

18 Juli 1911. WET, tot wijziging en aanvulling van het derde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1910. S. 236.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd, één art. door een ander vervangen, één nieuw ingevoegd en één verminderd.

Ten gevolge van deze verhoogingen, aanvulling en vermindering wordt het totaal der IIde afdeeling van gezegd hoofdstuk nader vastgesteld op f 1,029,308.34 en dat der IIIde afdeeling op f 64,475.

18 Juli 1911. WET, houdende goedkeuring der op 26 Februari 1909 te *Londen* onderteekende verklaring van zeeoorlogsrecht. S. 237.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 26 Februari 1909 te *Londen* onderteekende verklaring betreffende zeeoorlogsrecht wettelijke rechten betreft ;

Gelet op het bepaalde bij artikel 59 der Grondwet ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Wordt goedgekeurd de nevens deze wet in afdruk gevoegde te *Londen* op 26 Februari 1909 onderteekende verklaring betreffende zeeoorlogsrecht.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(Uitgeg. 6 Aug. 1911.)

DÉCLARATION relative au droit de la Guerre Maritime.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse ; le Président des États-Unis d'Amérique ; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, &c., et Roi Apostolique de Hongrie ; Sa Majesté le Roi d'Espagne ; le Président de la République Française ; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des mers, Empereur des Indes ; Sa Majesté le Roi d'Italie ; Sa Majesté l'Empereur du Japon ; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas ; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies ;

Considérant l'invitation par laquelle le Gouvernement Britannique a proposé à diverses Puissances de se réunir en Conférence afin de déterminer en commun ce que comportent les règles généralement reconnues du droit international au sens de l'article 7 de la Convention du 18 octobre 1907, relative à l'établissement d'une Cour internationale des prises ;

Reconnaissant tous les avantages que, dans le cas malheureux d'une guerre maritime, la détermination desdites règles présente, soit pour le commerce pacifique, soit pour les belligérants et pour leurs relations politiques avec les Gouvernements neutres ;

Considérant que les principes généraux du droit international sont souvent, dans leur application pratique, l'objet de méthodes divergentes ;

Animés du désir d'assurer dorénavant une plus grande uniformité à cet égard.

Espérant qu'une œuvre d'un intérêt commun aussi important rencontrera l'approbation générale ;

Ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse :

M. KRIEGER, Conseiller Actuel Intime de Légation et Jurisconsulte au Département des Affaires Étrangères, Membre de la Cour Permanente d'Arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique :

M. CHARLES H. STOCKTON, Contre-Amiral en retraite,

M. GEORGE GRAFTON WILSON, Professeur à l'Université de Brown et Conférencier en Droit International à l'École Navale de Guerre et à l'Université de Harvard.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, &c., et Roi Apostolique de Hongrie :

Son Excellence M. CONSTANTIN THÉODORE DUMBA, Conseiller Intime de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire.

Sa Majesté le Roi d'Espagne :

M. GABRIEL MAURA Y GAMAZO, Comte de la Mortera, Député au Parlement.

Le Président de la République Française :

M. LOUIS RENAULT, Professeur à la Faculté de Droit de Paris, Ministre Plénipotentiaire Honoraire, Jurisconsulte du Ministère des Affaires Étrangères, Membre de l'Institut de France, Membre de la Cour Permanente d'Arbitrage.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des territoires Britanniques au delà des mers, Empereur des Indes :

M. le Comte DE DESART, K.C.B., Procureur-Général du Roi.

Sa Majesté le Roi d'Italie :

M. GUIDO FUSINATO, Conseiller d'État, Député au Parlement, ancien Ministre de l'Instruction Publique, Membre de la Cour Permanente d'Arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur du Japon :

M. le Baron TOSHIATSU SAKAMOTO, Vice-Amiral, Chef du Département de l'Éducation Navale,

M. ENJIRO YAMAZA, Conseiller de l'Ambassade Impériale à Londres.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas :

Son Excellence M. le Jonkheer J. A. ROËLL, Aide-de-Camp de Sa Majesté la Reine en Service Extraordinaire, Vice-Amiral en retraite, ancien Ministre de la Marine,

M. de Jonkheer L. H. RUYSSENAERS, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire, ancien Secrétaire-Général de la Cour Permanente d'Arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies :

M. le Baron TAUBE, Docteur en Droit, Conseiller au Ministère Impérial des Affaires Étrangères, Professeur de Droit International à l'Université de Saint-Pétersbourg.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de faire la présente Déclaration :

Disposition Préliminaire.

Les Puissances Signataires sont d'accord pour constater que les règles contenues dans les Chapitres suivants répondent, en substance, aux principes généralement reconnus du droit international.

CHAPITRE PREMIER.

Du blocus en temps de guerre.

Art. 1. Le blocus doit être limité aux ports et au côtes de l'ennemi ou occupés par lui.

2. Conformément à la Déclaration de Paris de 1856, le blocus, pour être obligatoire, doit être effectif, c'est-à-dire maintenu par une force suffisante pour interdire réellement l'accès du littoral ennemi.

3. La question de savoir si le blocus est effectif est une question de fait.

4. Le blocus n'est pas considéré comme levé si, par suite du mauvais temps, les forces bloquantes se sont momentanément éloignées.

5. Le blocus doit être impartialement appliqué aux divers pavillons.

6. Le commandant de la force bloquante peut accorder à des navires de guerre la permission d'entrer dans le port bloqué et d'en sortir ultérieurement.

7. Un navire neutre, en cas de détresse constatée par une autorité des forces bloquantes, peut pénétrer dans la localité bloquée et en sortir ultérieurement à la condition de n'y avoir laissé ni pris aucun chargement.

8. Le blocus, pour être obligatoire, doit être déclaré conformément à l'article 9 et notifié conformément aux articles 11 et 16.

9. La déclaration de blocus est faite, soit par la Puissance bloquante, soit par les autorités navales agissant en son nom.

Elle précise :

1°. La date du commencement du blocus;

2°. Les limites géographiques du littoral bloqué;

3°. Le délai de sortie à accorder aux navires neutres.

10. Si la Puissance bloquante ou les autorités navales agissant en son nom ne se conforment pas aux mentions, qu'en exécution de l'article 9, 1° et 2°, elles ont dû inscrire dans la déclaration de blocus, cette déclaration est nulle, et une nouvelle déclaration est nécessaire pour que le blocus produise ses effets.

11. La déclaration de blocus est notifiée :

1°. Aux Puissances neutres, par la Puissance bloquante, au moyen d'une communication adressée aux Gouvernements eux-mêmes ou à leurs représentants accrédités auprès d'elle;

2°. Aux autorités locales, par le commandant de la force bloquante. Ces autorités, de leur côté, en informeront, aussitôt que possible, les consuls étrangers qui exercent leurs fonctions dans le port ou sur le littoral bloqués.

12. Les règles relatives à la déclaration et

à la notification de blocus sont applicables dans le cas où le blocus serait étendu ou viendrait à être repris après avoir été levé.

13. La levée volontaire du blocus, ainsi que toute restriction qui y serait apportée, doit être notifiée dans la forme prescrite par l'article 11.

14. La saisissabilité d'un navire neutre pour violation de blocus est subordonnée à la connaissance réelle ou présumée du blocus.

15. La connaissance du blocus est, sauf preuve contraire, présumée, lorsque le navire a quitté un port neutre postérieurement à la notification, en temps utile, du blocus à la Puissance dont relève ce port.

16. Si le navire qui approche du port bloqué n'a pas connu ou ne peut être présumé avoir connu l'existence du blocus, la notification doit être faite au navire même par un officier de l'un des bâtiments de la force bloquante. Cette notification doit être portée sur le livre de bord avec indication de la date et de l'heure, ainsi que de la position géographique du navire à ce moment.

Le navire neutre qui sort du port bloqué, alors que, par la négligence du commandant de la force bloquante, aucune déclaration de blocus n'a été notifiée aux autorités locales ou qu'un délai n'a pas été indiqué dans la déclaration notifiée, doit être laissé libre de passer.

17. La saisie des navires neutres pour violation de blocus ne peut être effectuée que dans le rayon d'action des bâtiments de guerre chargés d'assurer l'effectivité du blocus.

18. Les forces bloquantes ne doivent pas barrer l'accès aux ports et aux côtes neutres.

19. La violation du blocus est insuffisamment caractérisée pour autoriser la saisie du navire, lorsque celui-ci est actuellement dirigé vers un port non bloqué, quelle que soit la destination ultérieure du navire ou de son chargement.

20. Le navire qui, en violation du blocus, est sorti du port bloqué ou a tenté d'y entrer, reste saisissable tant qu'il est poursuivi par un bâtiment de la force bloquante. Si la chasse en est abandonnée ou si le blocus est levé, la saisie n'en peut plus être pratiquée.

21. Le navire reconnu coupable de violation de blocus est confisqué. Le chargement est également confisqué, à moins qu'il soit prouvé qu'au moment où la marchandise a été embarquée, le chargeur n'a ni connu ni pu connaître l'intention de violer le blocus.

CHAPITRE II.

De la Contrebande de Guerre.

22. Sont de plein droit considérés comme contrebande de guerre les objets et matériaux suivants, compris sous le nom de contrebande absolue, savoir :

1°. Les armes de toute nature, y compris les armes de chasse, et les pièces détachées caractérisées.

2°. Les projectiles, gargousses et cartouches de toute nature, et les pièces détachées caractérisées.

3°. Les poudres et les explosifs spécialement affectés à la guerre.

4°. Les affûts, caissons, avant-trains, fourgons, forges de campagne, et les pièces détachées caractérisées.

5°. Les effets d'habillement et d'équipement militaires caractérisés.

6°. Les harnachements militaires caractérisés de toute nature.

7°. Les animaux de selle, de trait et de bât, utilisables pour la guerre.

8°. Le matériel de campement et les pièces détachées caractérisées.

9°. Les plaques de blindage.

10°. Les bâtiments et embarcations de guerre et les pièces détachées spécialement caractérisées comme ne pouvant être utilisées que sur un navire de guerre.

11°. Les instruments et appareils exclusivement faits pour la fabrication des munitions de guerre, pour la fabrication et la réparation des armes et du matériel militaire, terrestre ou naval.

23. Les objets et matériaux qui sont exclusivement employés à la guerre peuvent être ajoutés à la liste de contrebande absolue au moyen d'une déclaration notifiée.

La notification est adressée aux Gouvernements des autres Puissances ou à leurs représentants accrédités auprès de la Puissance qui fait la déclaration. La notification faite après l'ouverture des hostilités n'est adressée qu'aux Puissances neutres.

24. Sont de plein droit considérés comme contrebande de guerre les objets et matériaux susceptibles de servir aux usages de la guerre comme à des usages pacifiques, et compris sous le nom de contrebande conditionnelle, savoir :

1°. Les vivres.

2°. Les fourrages et les graines propres à la nourriture des animaux.

3°. Les vêtements et les tissus d'habillement.

ment, les chaussures, propres à des usages militaires.

4°. L'or et l'argent monnayés et en lingots, les papiers représentatifs de la monnaie.

5°. Les véhicules de toute nature pouvant servir à la guerre, ainsi que les pièces détachées.

6°. Les navires, bateaux et embarcations de tout genre, les docks flottants, parties de bassins, ainsi que les pièces détachées.

7°. Le matériel fixe ou roulant des chemins de fer, le matériel des télégraphes, radiotélégraphes et téléphones.

8°. Les aérostats et les appareils d'aviation, les pièces détachées caractérisées ainsi que les accessoires, objets et matériaux caractérisés comme devant servir à l'aérostation ou à l'aviation.

9°. Les combustibles; les matières lubrifiantes.

10°. Les poudres et les explosifs qui ne sont pas spécialement affectés à la guerre.

11°. Les fils de fer barbelés, ainsi que les instruments servant à les fixer ou à les couper.

12°. Les fers à cheval et le matériel de maréchalerie.

13°. Les objets de harnachement et de sellerie.

14°. Les jumelles, les télescopes, les chronomètres et les divers instruments nautiques.

25. Les objets et matériaux susceptibles de servir aux usages de la guerre comme à des usages pacifiques, et autres que ceux visés aux articles 23 et 24, peuvent être ajoutés à la liste de contrebande conditionnelle au moyen d'une déclaration qui sera notifiée de la manière prévue à l'article 23, deuxième alinéa.

26. Si une Puissance renonce, en ce qui la concerne, à considérer comme contrebande de guerre des objets et matériaux qui rentrent dans une des catégories énumérées aux articles 22 et 24, elle fera connaître son intention par une déclaration notifiée de la manière prévue à l'article 23, deuxième alinéa.

27. Les objets et matériaux, qui ne sont pas susceptibles de servir aux usages de la guerre, ne peuvent pas être déclarés contrebande de guerre.

28. Ne peuvent pas être déclarés contrebande de guerre les articles suivants, savoir :

1°. Le coton brut, les laines, soies, jutes, lins, chanvres bruts, et les autres matières premières des industries textiles, ainsi que leurs filés.

2°. Les noix et graines oléagineuses; le coprah.

3°. Les caoutchoucs, résines, gommes et laques; le houblon.

1911.

4°. Les peaux brutes, les cornes, os et ivoires.

5°. Les engrais naturels et artificiels, y compris les nitrates et phosphates pouvant servir à l'agriculture.

6°. Les minerais.

7°. Les terres, les argiles, la chaux la craie, les pierres y compris les marbres, les briques, ardoises et tuiles.

8°. Les porcelaines et verreries.

9°. Le papier et les matières préparées pour sa fabrication.

10°. Les savons, couleurs, y compris les matières exclusivement destinées à les produire, et les vernis.

11°. L'hypochlorite de chaux, les cendres de soude, la soude caustique, le sulfate de soude en pains, l'ammoniaque, le sulfate d'ammoniaque et le sulfate de cuivre.

12°. Les machines servant à l'agriculture, aux mines, aux industries textiles et à l'imprimerie.

13°. Les pierres précieuses, les pierres fines, les perles, la nacre et les coraux.

14°. Les horloges, pendules, et montres autres que les chronomètres.

15°. Les articles de mode et les objets de fantaisie.

16°. Les plumes de tout genre, les crins et soies.

17°. Les objets d'ameublement ou d'ornement; les meubles et accessoires de bureau.

29. Ne peuvent non plus être considérés comme contrebande de guerre :

1°. Les objets et matériaux servant exclusivement à soigner les malades et les blessés. Toutefois, ils peuvent, en cas de nécessité militaire importante, être réquisitionnés, moyennant une indemnité, lorsqu'ils ont la destination prévue à l'article 30.

2°. Les objets et matériaux destinés à l'usage du navire ou ils sont trouvés, ainsi qu'à l'usage de l'équipage et des passagers de ce navire pendant la traversée.

30. Les articles de contrebande absolue sont saisissables, s'il est établi qu'ils sont destinés au territoire de l'ennemi ou à un territoire occupé par lui ou à ses forces armées. Peu importe que le transport de ces objets se fasse directement ou exige, soit un transbordement, soit un trajet par terre.

31. La destination prévue à l'article 30 est définitivement prouvée dans les cas suivants :

1°. Lorsque la marchandise est documentée pour être débarquée dans un port de l'ennemi ou pour être livrée à ses forces armées.

2°. Lorsque le navire ne doit aborder qu'à des ports ennemis, ou lorsqu'il doit toucher

à un port de l'ennemi ou rejoindre ses forces armées, avant d'arriver au port neutre pour lequel la marchandise est documentée.

32. Les papiers de bord font preuve complète de l'itinéraire du navire transportant de la contrebande absolue, à moins que le navire soit rencontré ayant manifestement dévié de la route qu'il devrait suivre d'après ses papiers de bord et sans pouvoir justifier d'une cause suffisante de cette déviation.

33. Les articles de contrebande conditionnelle sont saisissables, s'il est établi qu'ils sont destinés à l'usage des forces armées ou des administrations de l'Etat ennemi, à moins, dans ce dernier cas, que les circonstances établissent qu'en fait ces articles ne peuvent être utilisés pour la guerre en cours; cette dernière réserve ne s'applique pas aux envois visés par l'article 24, 4°.

34. Il y a présomption de la destination prévue à l'article 33, si l'envoi est adressé aux autorités ennemies, ou à un commerçant établi en pays ennemi et lorsqu'il est notoire que ce commerçant fournit à l'ennemi des objets et matériaux de cette nature. Il en est de même si l'envoi est à destination d'une place fortifiée ennemie, ou d'une autre place servant de base aux forces armées ennemies; toutefois, cette présomption ne s'applique pas au navire de commerce lui-même faisant route vers une de ces places et dont on entend établir le caractère de contrebande.

A défaut des présomptions ci-dessus, la destination est présumée innocente.

Les présomptions établies dans le présent article admettent la preuve contraire.

35. Les articles de contrebande conditionnelle ne sont saisissables que sur le navire qui fait route vers le territoire de l'ennemi ou vers un territoire occupé par lui ou vers ses forces armées et qui ne doit pas les décharger dans un port intermédiaire neutre.

Les papiers de bord font preuve complète de l'itinéraire du navire ainsi que du lieu de déchargement des marchandises, à moins que ce navire soit rencontré ayant manifestement dévié de la route qu'il devrait suivre d'après ses papiers de bord et sans pouvoir justifier d'une cause suffisante de cette déviation.

36. Par dérogation à l'article 35, si le territoire de l'ennemi n'a pas de frontière maritime, les articles de contrebande conditionnelle sont saisissables, lorsqu'il est établi qu'ils ont la destination prévue à l'article 33.

37. Le navire transportant des articles, qui sont saisissables comme contrebande absolue ou conditionnelle, peut être saisi, en haute

mer ou dans les eaux des belligérants, pendant tout le cours de son voyage, même s'il a l'intention de toucher à un port d'escale avant d'atteindre la destination ennemie.

38. Une saisie ne peut être pratiquée en raison d'un transport de contrebande antérieurement effectué et actuellement achevé.

39. Les articles de contrebande sont sujets à confiscation.

40. La confiscation du navire transportant de la contrebande est permise, si cette contrebande forme, soit par sa valeur, soit par son poids, soit par son volume, soit par son fret, plus de la moitié de la cargaison.

41. Si le navire transportant de la contrebande est relâché, les frais occasionnés au capteur par la procédure devant la juridiction nationale des prises ainsi que par la conservation du navire et de sa cargaison pendant l'instruction sont à la charge du navire.

42. Les marchandises qui appartiennent au propriétaire de la contrebande et qui se trouvent à bord du même navire sont sujettes à confiscation.

43. Si un navire est rencontré en mer naviguant dans l'ignorance des hostilités ou de la déclaration de contrebande applicable à son chargement, les articles de contrebande ne peuvent être confisqués que moyennant indemnité; le navire et le surplus de la cargaison sont exempts de la confiscation et des frais prévus par l'article 41. Il en est de même si le capitaine, après avoir eu connaissance de l'ouverture des hostilités ou de la déclaration de contrebande, n'a pu encore décharger les articles de contrebande.

Le navire est réputé connaître l'état de guerre ou la déclaration de contrebande, lorsqu'il a quitté un port neutre, après que la notification de l'ouverture des hostilités ou de la déclaration de contrebande a été faite en temps utile à la Puissance dont relève ce port. L'état de guerre est, en outre, réputé connu par le navire lorsqu'il a quitté un port ennemi après l'ouverture des hostilités.

44. Le navire arrêté pour cause de contrebande et non susceptible de confiscation à raison de la proportion de la contrebande peut être autorisé, suivant les circonstances, à continuer sa route, si le capitaine est prêt à livrer la contrebande au bâtiment belligérant.

La remise de la contrebande est mentionnée par le capteur sur le livre de bord du navire arrêté, et le capitaine de ce navire doit remettre au capteur copie certifiée conforme de tous papiers utiles.

Le capteur a la faculté de détruire la contrebande qui lui est ainsi livrée.

CHAPITRE III.

De l'assistance hostile.

45. Un navire neutre est confisqué et, d'une manière générale, passible du traitement que subirait un navire neutre sujet à confiscation pour contrebande de guerre :

1°. Lorsqu'il voyage spécialement en vue de transport de passagers individuels incorporés dans la force armée de l'ennemi, ou en vue de la transmission de nouvelles dans l'intérêt de l'ennemi.

2°. Lorsqu'à la connaissance soit du propriétaire, soit de celui qui a affrété le navire en totalité, soit du capitaine, il transporte un détachement militaire de l'ennemi ou une ou plusieurs personnes qui, pendant le voyage, prêtent une assistance directe aux opérations de l'ennemi.

Dans les cas visés aux numéros précédents, les marchandises appartenant au propriétaire du navire sont également sujettes à confiscation.

Les dispositions du présent article ne s'appliquent pas si, lorsque le navire est rencontré en mer, il ignore les hostilités ou si le capitaine, après avoir appris l'ouverture des hostilités, n'a pu encore débarquer les personnes transportées. Le navire est réputé connaître l'état de guerre, lorsqu'il a quitté un port ennemi après l'ouverture des hostilités ou un port neutre postérieurement à la notification en temps utile de l'ouverture des hostilités à la Puissance dont relève ce port.

46. Un navire neutre est confisqué et, d'une manière générale, passible du traitement qu'il subirait s'il était un navire de commerce ennemi :

1°. Lorsqu'il prend une part directe aux hostilités.

2°. Lorsqu'il se trouve sous les ordres ou sous le contrôle d'un agent placé à bord par le Gouvernement ennemi.

3°. Lorsqu'il est affrété en totalité par le Gouvernement ennemi.

4°. Lorsqu'il est actuellement et exclusivement affecté, soit au transport de troupes ennemies, soit à la transmission de nouvelles dans l'intérêt de l'ennemi.

Dans les cas visés par le présent article, les marchandises appartenant au propriétaire du navire sont également sujettes à confiscation.

47. Tout individu incorporé dans la force

armée de l'ennemi, et qui sera trouvé à bord d'un navire de commerce neutre, pourra être fait prisonnier de guerre, quand même il n'y aurait pas lieu de saisir ce navire.

CHAPITRE IV.

De la destruction des prises neutres.

48. Un navire neutre saisi ne peut être détruit par le capteur, mais il doit être conduit dans tel port qu'il appartiendra pour y être statué ce que de droit sur la validité de la capture.

49. Par exception, un navire neutre, saisi par un bâtiment belligérant et qui serait sujet à confiscation, peut être détruit, si l'observation de l'article 48 peut compromettre la sécurité du bâtiment de guerre ou le succès des opérations dans lesquelles celui-ci est actuellement engagé.

50. Avant la destruction, les personnes qui se trouvent à bord devront être mises en sûreté, et tous les papiers de bord et autres pièces, que les intéressés estimeront utiles pour le jugement sur la validité de la capture, devront être transbordés sur le bâtiment de guerre.

51. Le capteur qui a détruit un navire neutre doit, préalablement à tout jugement sur la validité de la capture, justifier en fait n'avoir agi qu'en présence d'une nécessité exceptionnelle, comme elle est prévue à l'article 49. Faute par lui de ce faire, il est tenu à indemnité vis-à-vis des intéressés, sans qu'il y ait à rechercher si la capture était valable ou non.

52. Si la capture d'un navire neutre, dont la destruction a été justifiée, est ensuite déclarée nulle, le capteur doit indemniser les intéressés en remplacement de la restitution à laquelle ils auraient droit.

53. Si des marchandises neutres qui n'étaient pas susceptibles de confiscation ont été détruites avec le navire, le propriétaire de ces marchandises a droit à une indemnité.

54. Le capteur a la faculté d'exiger la remise ou de procéder à la destruction des marchandises confisquées trouvées à bord d'un navire qui lui-même n'est pas sujet à confiscation, lorsque les circonstances sont telles que, d'après l'article 49, elles justifieraient la destruction d'un navire passible de confiscation. Il mentionne les objets livrés ou détruits sur le livre de bord du navire arrêté et se fait remettre par le capitaine copie certifiée conforme de tous papiers utiles. Lorsque la remise ou la destruction a été effectuée et que les

formalités ont été remplies, le capitaine doit être autorisé à continuer sa route.

Les dispositions des articles 51 en 52 concernant la responsabilité du capteur qui a détruit un navire neutre sont applicables.

CHAPITRE V.

Du transfert de pavillon.

55. Le transfert sous pavillon neutre d'un navire ennemi, effectué avant l'ouverture des hostilités, est valable à moins qu'il soit établi que ce transfert a été effectué en vue d'éluder les conséquences qu'entraîne le caractère de navire ennemi. Il y a néanmoins présomption de nullité si l'acte de transfert ne se trouve pas à bord, alors que le navire a perdu la nationalité belligérante moins de soixante jours avant l'ouverture des hostilités; la preuve contraire est admise.

Il y a présomption absolue de validité d'un transfert effectué plus de trente jours avant l'ouverture des hostilités. s'il est absolu, complet, conforme à la législation des pays intéressés, et s'il a cet effet que le contrôle du navire et le bénéfice de son emploi ne restent pas entre les mêmes mains qu'avant le transfert. Toutefois, si le navire a perdu la nationalité belligérante moins de soixante jours avant l'ouverture des hostilités et si l'acte de transfert ne se trouve pas à bord, la saisie du navire ne pourra donner lieu à des dommages et intérêts.

56. Le transfert sous pavillon neutre d'un navire ennemi, effectué après l'ouverture des hostilités, est nul, à moins qu'il soit établi que ce transfert n'a pas été effectué en vue d'éluder les conséquences qu'entraîne le caractère de navire ennemi.

Toutefois, il y a présomption absolue de nullité :

1°. Si le transfert a été effectué pendant que le navire est en voyage ou dans un port bloqué.

2°. S'il y a faculté de réméré ou de retour.

3°. Si les conditions, auxquelles est soumis le droit de pavillon d'après la législation du pavillon arboré, n'ont pas été observées.

CHAPITRE VI.

Du caractère ennemi.

57. Sous réserve des dispositions relatives au transfert de pavillon, le caractère neutre ou ennemi du navire est déterminé par le pavillon qu'il a le droit de porter.

Le cas où le navire neutre se livre à une

navigation réservée en temps de paix reste hors de cause et n'est nullement visé par cette règle.

58. Le caractère neutre ou ennemi des marchandises trouvées à bord d'un navire ennemi est déterminé par le caractère neutre ou ennemi de leur propriétaire.

59. Si le caractère neutre de la marchandise trouvée à bord d'un navire ennemi n'est pas établi, la marchandise est présumée ennemie.

60. Le caractère ennemi de la marchandise chargée à bord d'un navire ennemi subsiste jusqu'à l'arrivée à destination, nonobstant un transfert intervenu pendant le cours de l'expédition, après l'ouverture des hostilités.

Toutefois, si, antérieurement à la capture, un précédent propriétaire neutre exerce, en cas de faillite du propriétaire ennemi actuel, un droit de revendication légale sur la marchandise, celle-ci reprend le caractère neutre.

CHAPITRE VII.

Du convoi.

61. Les navires neutres sous convoi de leur pavillon sont exempts de visite. Le commandant du convoi donne par écrit, à la demande du commandant d'un bâtiment de guerre belligérant, sur le caractère des navires et sur leur chargement, toutes informations que la visite servirait à obtenir.

62. Si le commandant du bâtiment de guerre belligérant a lieu de soupçonner que la religion du commandant du convoi a été surprise, il lui communique ses soupçons. C'est au commandant du convoi seul qu'il appartient en ce cas de procéder à une vérification. Il doit constater le résultat de cette vérification par un procès-verbal dont une copie est remise à l'officier du bâtiment de guerre. Si des faits ainsi constatés justifient, dans l'opinion du commandant du convoi, la saisie d'un ou de plusieurs navires, la protection du convoi doit leur être retirée.

CHAPITRE VIII.

De la résistance à la visite.

63. La résistance opposée par la force à l'exercice légitime du droit d'arrêt, de visite et de saisie, entraîne, dans tous les cas, la confiscation du navire. Le chargement est passible du même traitement que subirait le chargement d'un navire ennemi; les marchandises appartenant au capitaine ou au

propriétaire du navire sont considérées comme marchandises ennemies.

CHAPITRE IX.

Des dommages et intérêts.

64. Si la saisie du navire ou des marchandises n'est pas validée par la juridiction des prises ou si, sans qu'il y ait eu de mise en jugement, la saisie n'est pas maintenue, les intéressés ont droit à des dommages et intérêts, à moins qu'il y ait eu des motifs suffisants de saisir le navire ou les marchandises.

Dispositions finales.

65. Les dispositions de la présente Déclaration forment un ensemble indivisible.

66. Les Puissances Signataires s'engagent à s'assurer, dans le cas d'une guerre ou les belligérants seraient tous parties à la présente Déclaration, l'observation réciproque des règles contenues dans cette Déclaration. Elles donneront, en conséquence, à leurs autorités et à leurs forces armées les instructions nécessaires et prendront les mesures qu'il conviendra pour en garantir l'application par leurs tribunaux, spécialement par leurs tribunaux de prises.

67. La présente Déclaration sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à Londres.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les Représentants des Puissances qui y prennent part, et par le Principal Secrétaire d'État de Sa Majesté Britannique au Département des Affaires Étrangères.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite adressée au Gouvernement Britannique et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification qui les accompagnent, sera immédiatement, par les soins du Gouvernement Britannique et par la voie diplomatique, remise aux Puissances Signataires. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

68. La présente Déclaration produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours

après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement, soixante jours après que la notification de leur ratification aura été reçue par le Gouvernement Britannique.

69. S'il arrivait qu'une des Puissances Signataires voulût dénoncer la présente Déclaration, elle ne pourra le faire que pour la fin d'une période de douze ans commençant à courir soixante jours après le premier dépôt de ratifications et, ensuite, pour la fin de périodes successives de six ans, dont la première commencera à l'expiration de la période de douze ans.

La dénonciation devra être, au moins un an à l'avance, notifiée par écrit au Gouvernement Britannique, qui en donnera connaissance à toutes les autres Puissances. Elle ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée.

70. Les Puissances représentées à la Conférence Navale de Londres, attachant un prix particulier à la reconnaissance générale des règles adoptées par elles, expriment l'espoir que les Puissances qui n'y étaient pas représentées adhéreront à la présente Déclaration. Elles prient le Gouvernement Britannique de vouloir bien les inviter à le faire.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement Britannique, en lui transmettant l'acte d'adhésion, qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification, ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification. L'adhésion produira effet soixante jours après cette date.

La situation des Puissances adhérentes sera, en tout ce qui concerne cette Déclaration, assimilée à la situation des Puissances Signataires.

71. La présente Déclaration, qui portera la date du 26 février 1909, pourra être signée à Londres jusqu'au 30 juin 1909, par les Plénipotentiaires des Puissances représentées à la Conférence Navale.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Déclaration de leurs signatures et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Londres, le vingt-six février mil neuf cent neuf, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Gouvernement Britannique et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique

aux Puissances représentées à la Conférence Navale.

Pour l'Allemagne	(get.)	KRIEGE.
Pour les États-Unis d'Amérique	}	„ C. H. STOCKTON.
		„ GEORGE GRAFTON WILSON.
Pour l'Autriche-Hongrie	„	C. DUMBA.
Pour l'Espagne	„	GABRIEL MAURA.
Pour la France	„	L. RENAULT.
Pour la Grande Bretagne	„	DESART.
Pour l'Italie	„	G. FUSINATO.
Pour le Japon	„	E. YAMAZA.
Pour les Pays-Bas	}	„ J. A. ROËLL,
		„ L. H. RUYSSENAERS.
Pour la Russie	„	TAUBE.

18 Juli 1911. WET, tot aanvulling en verhoging van het derde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1911. S. 238. Bij deze wet wordt een artikel aan de begroting toegevoegd.

Ten gevolge van deze aanvulling en verhoging wordt het totaal van de IIIde afdeling van het IIIde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1911 met f 18,000 en het eindcijfer van het geheele hoofdstuk met gelijk bedrag verhoogd.

18 Juli 1911. WET, houdende goedkeuring van het op 7 Mei 1910 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Zwitserland gesloten verdrag nopens overneming van onderdanen en oud-onderdanen. S. 239.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 7 Mei 1910 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Zwitserland gesloten verdrag nopens overneming van onderdanen en oud-onderdanen wettelijke rechten betreft en aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het in afdruk nevens deze wet gevoegd, op 7 Mei 1910 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Zwitserland gesloten verdrag nopens overneming van onderdanen en oud-onderdanen wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 30 Aug. 1911.)

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse, désirant régler d'un commun accord le rapatriement des citoyens ou sujets de chacun des Etats contractants expulsés du territoire de l'autre Partie, ont nommé à cet effet pour Leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

Son Excellence le Jonkheer DE MAREES VAN SWINDEREN, Son Ministre des Affaires Etrangères;

Le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse:

Monsieur CARLIN, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la Confédération Suisse près Sa Majesté la Reine des Pays-Bas, lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Chacune des Parties contractantes s'oblige de reprendre sur son territoire à la demande de l'autre Partie, ses ressortissants expulsés par cette Partie, soit en vertu d'une sentence judiciaire, soit pour des motifs tirés de la sécurité intérieure ou extérieure de l'Etat, soit encore pour des motifs se rapportant à la police des moeurs où à la santé publique, soit enfin qu'il s'agisse de personnes qui ne possèdent pas de moyens d'existence suffisants et ne pont pas en mesure de s'en procurer par leur travail.

Ce qui précède s'applique également aux anciens ressortissants de chacune des Parties, tant qu'ils ne sont pas devenus ressortissants de l'autre Partie ou d'un Etat tiers.

L'épouse et les enfants mineurs de l'expulsé, lesquels vivent sous son toit familial, seront repris avec lui, même s'ils ne possèdent pas, ni n'ont jamais possédé la nationalité de la Partie requise, pourvu qu'ils ne soient pas devenus ressortissants de l'Etat requérant ou d'un Etat tiers.

Le présent traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à La Haye aussitôt que faire se pourra.

Il entrera en vigueur le jour de l'échange des ratifications.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signé le présent traité en double expédition et y ont apposé leurs cachets.

Fait à La Haye, le 7 mai 1910.

(L.S.) (signé) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(L.S.) „ CARLIN.

18 Juli 1911. WET, tot toekenning van vergoeding, wegens gemis van pensioen, aan de gewezen onderofficieren der landmacht J. HARMSSEN, A. H. WILLEMSE en W. C. B. DE BLÉCOURT. S. 240.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, aan drie gewezen onderofficieren der landmacht, wegens gemis van militair pensioen, vergoeding te verleenen, doch dan ook tevens met toepassing van art. 32 der Burgerlijke Pensioenwet te bepalen, dat, indien belanghebbenden krachtens die wet recht op pensioen verkrijgen, bij de regeling van hun pensioen hunne militaire dienstjaren niet als diensttijd in aanmerking zullen komen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Te rekenen van 1 Januari 1910 wordt ten laste van het hoofdstuk der Staatsbegrooting, betreffende de uitgaven van het Departement van Oorlog, eene jaarlijksche vergoeding wegens gemis van militair pensioen verleend aan de nagenoemde gewezen onderofficieren der landmacht, tot het bedrag, voor ieder hunner achter zijnen naam vermeld :

J. HARMSSEN. . . . . f 332 ;

A. H. WILLEMSE. . . . . 448 ;

W. C. B. DE BLÉCOURT . . . . . 474.

Voor de toepassing van art. 25 der Burgerlijke Pensioenwet worden die vergoedingen aangemerkt als militair pensioen.

2. Boven en behalve de in het voorgaande artikel bedoelde vergoedingen wordt, ten laste van hetzelfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910, wegens gemis van militair pensioen over vroegere jaren, eene vergoeding voor eens nitgekeerd aan J. HARMSSEN, tot een bedrag van f 1044,88, aan A. H. WILLEMSE, tot een bedrag van f 1548,11, en aan W. C. B. DE BLÉCOURT, tot een bedrag van f 1145,25.

3. Verkrijgen de in art. 1 genoemde personen krachtens de Burgerlijke Pensioenwet recht op pensioen, dan komen bij de regeling van hun pensioen hunne militaire dienstjaren niet als diensttijd in aanmerking.

4. Voor de uitbetaling van de in art. 1 be-

doelde vergoedingen geldt de regeling, vastgesteld ingevolge het laatste lid van art. 44 der Pensioenwet voor de landmacht 1902. De artt. 45, 46, 47, 48 litt. a en b, 49, 50, 51, eerste, tweede, derde en vierde lid en art. 52, eerste, tweede en derde lid, dier wet zijn ten opzichte van de vergoedingen van toepassing.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 12 Aug. 1911.)

18 Juli 1911. WET, houdende goedkeuring van het op 29 September 1910 te 's-Gravenhage tusschen Nederland en de Argentijnsche Republiek gesloten verdrag nopens geneeskundige hulp aan onvermogenen. S. 241.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 29 September 1910 te 's-Gravenhage tusschen Nederland en de Argentijnsche Republiek gesloten verdrag nopens geneeskundige hulp aan onvermogenen wettelijke rechten betreft ;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het in afdruk nevens deze wet gevoegd op 29 September 1910 te 's-Gravenhage tusschen Nederland en de Argentijnsche Republiek gesloten verdrag nopens geneeskundige hulp aan onvermogenen wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HERMSKERK.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(Uitgeg. 30 Aug. 1911.)

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et le Président de la République Argentine, animés du désir de régler d'une manière réciproque l'assistance médicale à donner aux ressortissants des Pays-Bas et de la République Ar-

gentine résidant sur le territoire de l'autre des Pays Contractants, ont résolu de conclure une convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

Son Excellence le Jonkheer R. DE MAREES VAN SWINDEREN, Son Ministre des Affaires Etrangères;

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence Monsieur DON ALEJANDRO GUESALAGA, son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté la Reine des Pays-Bas,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. I. Chacune des Parties Contractantes fera donner sur son territoire l'assistance médicale aux ressortissants indigents de l'autre Partie, résidants ou de passage, d'après les dispositions en vigueur, au lieu où ils se trouvent, pour ses propres ressortissants.

Les frais de l'assistance médicale, du traitement ou de l'enterrement des personnes susvisées ne pourront être réclamés de la Partie dont l'indigent est le ressortissant.

Art. II. Afin d'obtenir que l'assistance médicale visée à l'article précédent soit accordée gratuitement, l'intéressé devra produire un certificat signé par le fonctionnaire consulaire de son Pays, constatant sa nationalité et l'impossibilité dans laquelle il se trouve de payer les frais de l'assistance lui accordée.

Art. III. Les dispositions des articles I et II s'appliquent également aux anciens ressortissants des Parties Contractantes tant qu'ils n'ont pas acquis la nationalité de l'autre Partie ou d'un tiers Etat.

Art. IV. Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à La Haye le plus tôt que faire se pourra.

Il entrera en vigueur trois mois après l'échange des ratifications.

Chacune des Parties Contractantes pourra en tout temps dénoncer le présent Traité.

La dénonciation devra être annoncée au moins six mois d'avance.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé leurs cachets.

Fait en double expédition à La Haye, le 29 septembre 1910.

(L. S.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(L. S.) ALEJANDRO GUESALAGA.

18 Juli 1911. WET, tot aanvulling en verhooging van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 242.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge van deze aanvulling en verhooging wordt het totaal van de XXste afdeling van vorengemeld hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 en het eindcijfer van dat hoofdstuk verhoogd met ƒ 4987.24.

18 Juli 1911. WET, tot verhooging van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1910. S. 243.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken van eene verhooging van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, voor het dienstjaar 1910, vastgesteld bij de wet van 9 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 50);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 4 der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, voor het dienstjaar 1910, luidende:

„Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betreffende koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van Amsterdam*:

1°. onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling;

2°. maken van aardwerken, zandophoogingen, metsel- en betonwerk, enz., voor verschillende werken in de stelling;

3°. maken van bomvrije gebouwen met toebehooren in verschillende werken in de stelling;

4°. maken van pantseringen voor verschillende werken in de stelling;

5°. ophoogen en maken van wegen en inundatiekaden en maken van bruggen en steigers;

6°. inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen;

7°. maken van loodsen, munitie- en buskruitmagazijnen;

8°. aanleg van beplantingen;

9°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de geheele stelling;

10°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van de drinkwatervoorziening;

11°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van het inrichten van groepdepts en sectorparken.

----- f 902,400",
wordt verhoogd met een bedrag van twee en zestig duizend gulden (f 62,000), en alzoo gebracht op negenhonderd vier en zestig duizend vierhonderd gulden (f 964,400).

2. Het totaal van voormelde begrooting voor het dienstjaar 1910 wordt mitsdien verhoogd met twee en zestig duizend gulden (f 62,000) en gebracht op een millioen eenhonderd een duizend tweehonderd gulden (f 1,101,200).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

(Uitgeg. 2 Aug. 1911.)

18 Juli 1911. WET, tot verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 244.

Bij deze wet worden de volgende artikelen verhoogd t. w.:

Art. 68 met f 20,000.— Art. 116 met f 2750.—

Art. 123 met f 400.— Art. 146 met f 3072.97.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen wordt verhoogd het totaal der IIIde afdeeling met f 20,000 en dat der Vde afdeeling met f 6222,97 en het totaal van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1911 met f 26,222.97.

18 Juli 1911. WET, tot wijziging en verhooging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 245.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd en drie nieuwe ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der Vde afdeeling en het eindcijfer van het hoofdstuk verhoogd met f 294,683.

18 Juli 1911. WET, houdende nadere bepalingen met betrekking tot de belasting bij invoer verschuldigd van gedistilleerd en vruchten. S. 246.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben,

dat het wenschelijk is, nadere bepalingen vast te stellen met betrekking tot de belasting bij invoer verschuldigd van gedistilleerd en vruchten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In de tabel, vastgesteld bij art. 1 der wet van 15 Augustus 1862 (*Staatsblad* n°. 170) en bij latere wetten gewijzigd, worden de posten „Gedistilleerd” en „Vruchten” gelezen als volgt:

ARTIKEL EN.	Maatstaf.	Regten.
Gedistilleerd, waaronder worden begrepen: „de onvermengde door overhaling verkregen alcoholhoudende vloeistoffen; „de likeuren, bitters en andere dergelijke gedistilleerde dranken; „de reukwaters, vernissen en alle andere met alcohol bereide vloeistoffen, geen dranken zijnde, voor zoover die vloeistoffen eene hoogere sterkte hebben dan in verhouding van vijf kan alcohol op het vat, bij de temperatuur van 15° C., en niet behooren tot de stoffen, bedoeld in art. 1, 2de lid, der wet van 6 April 1877 (<i>Staatsblad</i> n°. 71)	het vat (ad 50 pct. alcohol bij 15° C.)	f 3,50
<i>Bijzondere bepaling.</i>		
De hoeveelheid van het gedistilleerd wordt berekend na herleiding tot de sterkte van vijftig percent alcohol, volgens de accijnswet. Onverminderd het invoerrecht is de accijns verschuldigd.		
Vruchten, alle versche of gedroogde boomvruchten, niet afzonderlijk belast	waarde	5 pct.
„Gezouten of ingemaakt in azijn of pekel.	waarde	10 pct.
„Ingemaakt in stroop of suiker	100 pond	f 18.—

2. Aan art. 2, § 1 lit. a, der wet van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 47) wordt het volgende toegevoegd:

Bij invoer van vruchten op brandewijn of op ander gedistilleerd wordt dit gedistilleerd

met zoete likeur gelijk gesteld. De hoeveelheid wordt geacht gelijk te zijn aan het volume van de vloeistof met de daarin vervatte vruchten.

3. Bij het in werking treden dezer wet vervalt art. 9b der wet van 1 Mei 1868 (*Staatsblad* n°. 47) en de bijzondere bepaling sub (1) betreffende dat artikel.

4. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 1 Aug. 1911.)

18 Juli 1911. WET, houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer, den uitslag en den inslag van gedistilleerd. S. 247.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, nadere bepalingen vast te stellen omtrent het vervoer, den uitslag en den inslag van gedistilleerd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In het eerste lid van artikel 166 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 251) wordt, in plaats van de woorden: „twee kannen gedistilleerd” gelezen: „een kan gedistilleerd”.

Aan dat artikel worden een tweede, derde en vierde lid toegevoegd van den volgenden inhoud:

Op de door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur daarvoor aan te wijzen gedeelten van het terrein van toezicht langs de grenzen, omschreven bij art. 162 dezer wet, mag geen gedistilleerd, of wel geen gedistilleerd boven eene bij dien maatregel vast te stellen hoeveelheid, worden vervoerd zonder geleibiljet of ander geldig document.

Op dezelfde door Ons aangewezen gedeelten van het terrein van toezicht mogen personen beneden den ouderdom van zestien jaren geen gedistilleerd vervoeren, zonder voorzien te zijn van een geleibiljet of ander geldig document.

Het gedistilleerd, dat vervoerd wordt in strijd met het verbod van de vorige alinea, kan met de flesschen of andere voorwerpen, waarin het zich bevindt, aangehaald en voor zoover het volumen minder dan vijf kan bedraagt, zonder rechtsvervolging vernietigd worden.

2. In artikel 187, 2° der voornoemde Algemeene wet vervallen de woorden: „Gedistilleerd . . . . twee kannen”.

3. Van artikel 111 der wet van 20 Juni (1) 1862 (*Staatsblad* n°. 62), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 18 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 190) wordt § 5 gelezen als volgt:

Gedistilleerd, in strijd met de vorige paragrafen van dit artikel in- of uitgeslagen, wordt, voor wat de toepassing van artikel 133, §§ 22, 23 en 25 aangaat, geacht te zijn binnenlandsch gedistilleerd.

4. Van artikel 6 der wet van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 47), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 April 1877 (*Staatsblad* n°. 71), vervalt § 4.

In het eerste lid van artikel 7 der wet van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 80), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 18 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 190), wordt in plaats van: „artikel 111, §§ 3 en 5” gelezen: „artikel 111, § 3”.

Artikel 9 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), gewijzigd bij de wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250), vervalt.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 2 Sept. 1911.)

18 Juli 1911. WET, betreffende invordering van provinciale en gemeentelijke opcenten op 's Rijks directe belastingen. S. 248.
Bijl. Hand. 2^e Kamer 1910/11, n°. 243, 1—8.
Hand. id. 1910/11, *blad.* 2486.
Hand. 1^e Kamer 1910/11, *blad.* 635, 644.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is gebleken, in artikel 24 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), eene verduidelijking aan te brengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Aan artikel 24 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), wordt een tweede lid toegevoegd van den volgenden inhoud:

„Onder opcenten worden verstaan niet alleen die, welke ten behoeve van het Rijk zelf, doch

(1) In het *Staatsblad* staat ten onrechte Juli.

ook die, welke ten behoeve der provinciën en der gemeenten worden geheven."

2. In hetzelfde wetsartikel, reeds gewijzigd bij artikel 58, § 1, der wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149), wordt in plaats van: „kosten, aanslag", gelezen: „kosten van aanslag".

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 23 Juli 1911.)

18 Juli 1911. WET, houdende wijziging van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. S. 249.

18 Juli 1911. WET, houdende verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911, ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Bandjar* naar *Parigi*. S. 250.

18 Juli 1911. WET, houdende verhooging van het eerste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911, ten behoeve van den bouw van een nieuw koloniaal etablissement te *Amsterdam*. S. 251.

18 Juli 1911. WET, houdende verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911 ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Tjikampek* naar *Lemahabang* en van een stoomtramweg van *Rambipoedji* naar *Poeger* met een zijtak van *Baloeng* naar *Amboeloe*. S. 252.

18 Juli 1911. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente 's-Gravenhage, benodigd voor den aanleg van eene haven aan de noordoostzijde van den *Trekvliet*, ten behoeve van met licht ontvlambare stoffen geladen vaartuigen en van aangrenzende terreinen voor den opslag dier stoffen met daarbij behorende inrichtingen, wegen en werken, alsmede voor den aanleg van toegangswegen naar de gasfabriek aan genoemd vaarwater. S. 253.

18 Juli 1911. WET, tot verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 254.

Bij deze wet worden vier artikelen verhoogd. Ten gevolge hiervan wordt verhoogd: het totaal der IIde afdeling met *f* 54,800, dat der IIIde afdeling met *f* 7000 en dat der Vde afdeling met *f* 2700, terwijl het eindcijfer van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 wordt verhoogd met *f* 64,500.

18 Juli 1911. WET, tot aanvulling en verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. (Kosten van voorbereiding voor de invoering der Octrooiwet 1910, *Staatsblad* n°. 313.) S. 255.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd. Ten gevolge van deze aanvulling wordt het totaal der IVde afdeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, verhoogd met *f* 45,000.

18 Juli 1911. WET, tot verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 256.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt verhoogd het totaal der IIde afdeling met *f* 11,800; dat der IIIde afdeling met *f* 430,050; dat der IVde afdeling met *f* 5000; dat der Vde afdeling met *f* 23,100; dat der VIde afdeling met *f* 3450 en dat der VIIde afdeling met *f* 5000; terwijl het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 wordt verhoogd met *f* 477,900.

18 Juli 1911. BESLUIT, tot verdeling van het Rijk in districten, ten behoeve van den dienst der Arbeidsinspectie. S. 257.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 12 Juli 1911, n°. 1634, afdeling Arbeid;

Gezien artikel 12, tweede lid, der Arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, laatstelijk gewijzigd door de wet van 1 Juli 1909, *Staatsblad* n°. 244);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Ten behoeve van den dienst der arbeidsinspectie wordt het Rijk verdeeld in negen districten, waarvan omvatten:

het Iste de provincie *Limburg* en het gedeelte der provincie *Noord-Brabant*, dat behoort tot het rechtsgebied van de kanton-gerechten *Oss*, *Veghel*, *Boxmeer*, *Eindhoven*, *Oirschot*, *Weert* en *Helmond*;

het 2de het gedeelte der provincie *Noord-Brabant*, dat niet behoort tot het 1ste district, benevens de provincie *Zeeland*;

het 3de het gedeelte der provincie *Zuid-Holland* dat gelegen is bezuiden den rechteroever van de *Lek*, de *Nieuwe Maas*, het *Scheur* en den *Nieuwen Waterweg* — met uitzondering van het rechtsgebied der kantongerechten *Vianen* en *Gorinchem* voor zoover dit laatste zich binnen de provincie *Zuid-Holland* uitstrekt — voorts het gedeelte der provincie, dat behoort tot het rechtsgebied van het kantongerecht *Schiedam*, alsmede de gemeenten *Botterdam*, *Bergschenhoek*, *Capelle aan den IJssel*, *Hillegersberg*, *Schiebroek*, *Delft*, *Hof van Delft*, *De Lier*, *Monster*, *Naaldwijk*, *Schipluiden*, *Vrijenban* en *Wateringen*;

het 4de het gedeelte der provincie *Zuid-Holland*, dat niet behoort tot het 3de district, benevens de provincie *Utrecht*;

het 5de het gedeelte der provincie *Noord-Holland*, dat behoort tot het rechtsgebied van het kantongerecht *Amsterdam*, benevens het niet tot eenige provincie behoorende watergebied des Rijks;

het 6de het gedeelte der provincie *Noord-Holland*, dat niet behoort tot het 5de district;

het 7de de provincie *Gelderland*;

het 8ste de provincie *Overijssel*;

het 9de de provinciën *Groningen*, *Friesland* en *Drenthe*.

2. Ons besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 238) wordt ingetrokken.

3. Dit besluit treedt in werking op 1 September 1911.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 18den Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 19 Aug. 1911.)

20 Juli 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van letterteekens, die door zee- en kustvisschersvaartuigen moeten worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911

(*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, en op zijne beschikking van 15 Juni 1911, n°. 3185, afdeling Nijverheid;

Heeft goedgevonden:

Het letterteeken, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behorende in de nagenoemde gemeenten, moet worden gevoerd, vast te stellen als volgt:

Callantsoog	C.G.
's Gravendeel	G.D.
Raamsdonk	R.A.
Sliedrecht	S.L.I.
Termunten	T.M.
Zwartsuis	Z.S.

's Gravenhage, 20 Juli 1911.

De Minister voornoemd, (get.) A. S. TALMA.

20 Juli 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau in het eerste kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Kerkrade.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Limburg, te bepalen, dat in het eerste kiesdistrict, voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Kerkrade, de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 20 Juli 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

21 Juli 1911. BESLUIT, houdende vaststelling van:

1°. een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over het *Stadskanaal* bij *Bareveld*, over de *Ommelandervijk* bij *Veendam*, over het *Meedemerdiep* bij *Muntendam* en over het *Winschoterdiep* bij *Zuidbroek* in den *Noordoosterlocaalspoorweg* en over het *Overijsselsche kanaal* bij *Lemelerveld* in den *Overijsselschen Locaalspoorweg Deventer—Ommen*;

2°. een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het *Eemskanaal* bij *Delfzijl* in den *Noordoosterlocaalspoorweg*. S. 258.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 28 Maart 1911, n°. 213, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62) en op artikel 1 der wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

De Raad van State gehoord (advies van 9 Mei 1911, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 Juli 1911, n°. 255, afdeling Spoorwegen:

Hebben goedgevonden en verstaan:
vast te stellen:

A. het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over:

- 1°. het *Stadskanaal bij Bareveld*;
- 2°. de *Ommelandersdijk bij Veendam*;
- 3°. het *Meedemerdiep bij Muntendam*;
- 4°. het *Winschoterdiep bij Zuidbroek* in den *Noordoosterlocaalspoorweg*;
- 5°. het *Overijsselsche kanaal bij Lemelerveld* in den *Overijsselschen locaalspoorweg Deventer—Ommen*;

B. het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het *Eemskanaal bij Delfzijl* in den *Noordoosterlocaalspoorweg*;

zooals die reglementen hiernevens zijn gevoegd.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 21sten Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(get.) L. H. W. REGOUT.
(Uitgeg. 12 Aug. 1911.)

REGLEMENT voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over:

- 1°. het *Stadskanaal bij Bareveld*;
- 2°. de *Ommelandersdijk bij Veendam*;
- 3°. het *Meedemerdiep bij Muntendam*, en
- 4°. het *Winschoterdiep bij Zuidbroek* in den *Noordoosterlocaalspoorweg*; en
- 5°. het *Overijsselsche kanaal bij Lemelerveld* in den *Overijsselschen Locaalspoorweg Deventer—Ommen*.

Art. 1. Alleen de brugwachters zijn bevoegd de bruggen te openen of te sluiten of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1). De beweegbare bruggen worden ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2). Is er tijdelijk geene scheepvaart te verwachten, dan kunnen de bruggen gesloten blijven.

(3). Met het sluiten van de bruggen wordt aangevangen vijftien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken.

(4). Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor tijdig gesloten zijn noodig is.

(5). Voor werktreinen worden de bruggen gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de bruggen.

(6). Alvorens over te gaan tot het sluiten van eene brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart gestremd is. Na gesloten stand van de brug wordt het sein dat de doorvaart is toegelaten eerst gegeven, wanneer de brug geheel is geopend.

(7). Bij elke brug is een seinpaal geplaatst, waarlangs een bol, met een minimum-middellijn van 0.90 M. en waarvan het oppervlak is verdeeld in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde, gelijk en gelijkvormige driehoeken tot eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van ten minste 3.50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(8). Is de doorvaart toegelaten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden wit-zwartten bol;

bij nacht: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(9). Is de doorvaart gestremd, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den neergelaten wit-zwartten bol;

bij nacht: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(10). Nachtsseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(11). Bij mist, dichte sneeuwjacht, of andere duisternis veroorzakende omstandigheden wordt bovendien bij dag tevens het nachtssein gegeven.

3. Bij het naderen en doorvaren van de bruggen gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

4. (1). Bij het naderen van eene brug moeten de schippers bij de aan weerszijden geplaatste afstandspalen, waarop het woord „Langzaam”, voor zooveel noodig de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trekdieren zeer langzaam laten stappen en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij den stoppaal, waarop het woord „Halt”, kan worden stilgehouden, ingeval de brugwachter daartoe last geeft.

(2). Bij harden wind, sterken stroom en bij snelle vaart van het schip zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3). In geen geval zullen de schippers gedurende den tijd dat de seinen worden vertoond, aangevende dat de doorvaart gestremd is, met hunne schepen zonder vergunning van van den brugwachter, eene brug dichter naderen dan tot de bovenbedoelde stoppalen.

(4). De schippers moeten door krachtige geluidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(5). Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven, en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoo langzaam voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingwerken door stooten of schuren van het schip kan worden beschadigd.

(6). Indien door mist of andere oorzaken de bol of het licht der lantaarn aan de seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen buiten de stoppalen van de brug gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

5. (1). Bij het doorvaren van eene brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen; door trekdieren niet dan stapvoets; schepen met mechanische beweegkracht varende, met geen grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2). Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

(3). Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen.

(4). Van de schepen mogen de ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij met de brug of de remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

(5). Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen, het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de remmingwerken, schuifhouten, haalpenen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(6). De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan de schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden:

a. schepen in de opening van eene brug te doen stilsthouden;

b. schepen aan eenig deel van eene brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1). Een schip mag binnen de in artikel 4 bedoelde stoppalen niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2). Binnen de brugopeningen varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(3). Binnen de in artikel 4 bedoelde stoppalen varen de schippers elkander in de richting naar de brugopening niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(4). Buiten de stoppalen wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

(5). Rijkschepen, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat en schepen dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde vóór alle andere schepen doorgelaten. Zij worden bij beperkten tijd van opening van eene brug, met uitsluiting van alle andere, alleen doorgelaten en daarvoor door den brugwachter aangewezen.

(6). In zoodanig geval verplaatsen de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich binnen de stoppalen, echter niet in de richting naar de brug.

(7). Is eene ontmoeting te vreezen tusschen een zeilend of met mechanische beweegkracht varend schip en een schip, dat getrokken wordt, dan moet dit laatste buiten den stoppaal stoppen, totdat het zeilend of met mechanische beweegkracht varend schip gepasseerd is.

(8). Met inachtneming van deze regelen is voor alle gelijk aankomende schepen de voorrang van doorvaren toegekend aan de van bovenwinds of met stroom komende, zoodat schepen die van benedenwinds of tegen stroom komen, buiten den stoppaal moeten wachten.

(9). Bij verschil tusschen de schippers over

de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

8. Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor eene gesloten brug aankomt, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aankomende.

9. Na het weder geopend zijn van eene brug varen de schepen door met vergunning van den brugwachter, volgens artikel 4; van dezelfde zijde naar volgorde van aankomst, en van verschillende zijden, met inachtneming van den voorrang als in artikel 7 is omschreven.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen de in artikel 4 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verballen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Het doorvaren onder eene gesloten beweegbare brug mag niet dan met toestemming van den brugwachter geschieden.

12. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten van eene brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of den eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

13. (1). Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

(2). Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3). Onder *brugwachter* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

14. (1). Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2). De brugwachter, de ambtenaren in artikel 8, sub 1^e tot en met 6^e, van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren aan wie door den Staat en de beëdigde ambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de bruggen is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

15. Aan de beamten en bedienden van den spoorweg, met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag door de hoofden van het bestuur der gemeenten, waarin de bruggen gelegen zijn, en door

alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 21 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 258).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

REGLEMENT voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het Eemskanaal bij Delfzijl in den Noordoosterlocaalspoorweg.

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1). De beweegbare brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2). Is er tijdelijk geene scheepvaart te wachten, dan kan de brug gesloten blijven.

(3). Met het sluiten van de brug wordt aangevangen vijftien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken.

(4). Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor het tijdig gesloten zijn noodig is.

(5). Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug.

(6). Alvorens over te gaan tot het sluiten van de brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart gestremd is. Na gesloten stand van de brug wordt het sein dat de doorvaart is toegelaten eerst gegeven, wanneer de brug geheel is geopend.

(7). Bij de brug is een seinpaal geplaatst, waarlangs een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M. en waarvan het oppervlak is verdeeld in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken, tot eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van ten minste 3.50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(8). Is de doorvaart toegelaten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden wit-zwartten bol;

bij nacht: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(9). Is de doorvaart gestremd, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den neergelaten wit-zwarten bol;
bij nacht: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(10). Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(11). Bij mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden, wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

3. Bij het naderen en doorvaren van de brug, gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

4. (1). Bij het naderen van de brug moeten de schippers bij de aan weerszijden geplaatste afstandspalen, waarop het woord „Langzaam”, voor zooveel noodig de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trek-dieren zeer langzaam laten stappen en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij den stoppaal, waarop het woord „Halt”, kan worden stil gehouden ingeval de brugwachter daartoe last geeft.

(2). Bij harden wind, sterken stroom, of bij snelle vaart van het schip, zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3). In geen geval zullen de schippers gedurende den tijd dat de seinen worden vertoond, aangevende dat de doorvaart gestremd is, met hunne schepen zonder vergunning van den brugwachter, de brug dichtter naderen dan tot de bovenbedoelde stoppalen.

(4). De schippers moeten door krachtige geluidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(5). Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven, en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoo langzaam voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingwerken door stooten of schuren van het schip kan worden beschadigd.

(6). Indien door mist of andere oorzaken de bol of het licht der lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen buiten de stoppalen van de brug gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

5. (1). Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen, door trek-dieren niet dan stapvoets;

schepen met mechanische beweegkracht

zarende, met geene grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2). Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

(3). Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen. De treklijnen mogen niet over de leuningën schuren.

(4). Van de schepen mogen de ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig dat zij met de brug of de remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

(5). Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hont-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de remmingwerken, schuifhouten, haalpenen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(6). Het verminderen der vaart of het vastmaken der schepen geschiedt alleen door het uitbrengen van kettingen of touwen aan de meerpalen; het uitbrengen van een anker mag slechts in onvermijdelijke gevallen geschieden.

(7). De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan de schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden:

a. schepen in de openingen van de brug te doen stilsthouden;

b. schepen aan eenig deel van de brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1). Een schip mag binnen de in artikel 4 bedoelde stoppalen niet langer vertoeven dan noodzakelijk is, in verband met den waterafvoer door de provinciale zeesluis te Farnsum en de daardoor veroorzaakte strooming op het kanaal en overigens niet langer dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2). Binnen de brugopeningen varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(3). Binnen de in artikel 4 bedoelde stoppalen, varen de schippers elkander in de richting naar de brugopeningen niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(4). Buiten de stoppalen wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaaren.

(5). Rijksschepen, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat, en schepen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde vóór

alle andere schepen doorgelaten. Zij worden bij beperkten tijd van opening van de brug, met uitsluiting van alle andere alleen doorgelaten en daarvoor door den brugwachter aangewezen.

(6). In zoodanig geval verplaatst de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich binnen de stoppalen, echter niet in de richting naar de brug.

(7). Is eene ontmoeting te vreezen tusschen een zeilend of met mechanische beweegkracht varend schip en een schip, dat getrokken wordt, dan moet dit laatste buiten den stoppaal stoppen, totdat het zeilend of met mechanische beweegkracht varend schip gepasseerd is.

(8). Met in achtneming van deze regelen is voor alle gelijk aankomende schepen de voorrang van doorvaren toegekend aan de van bovenwinds of met stroom komende, zoodat schepen, die van benedenwinds of tegen stroom komen, buiten den stoppaal moeten wachten.

(9). Bij verschil tusschen de schippers over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

8. Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor de gesloten brug aankomt, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aankomende.

9. Na het weder geopend zijn van de brug varen de schepen door met vergunning van den brugwachter, volgens artikel 4: van dezelfde zijde naar volgorde van aankomst, en van verschillende zijden met inachtneming, van den voorrang als in artikel 7 is omschreven.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen de in artikel 4 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Het doorvaren onder de gesloten beweegbare brug mag niet dan met toestemming van den brugwachter geschieden.

12. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten van de brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of den eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

13. (1). Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

1911.

(2). Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3). Onder *brugwachter* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

14. (1). Aan de brugwachters is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2). De brugwachters, de ambtenaren in artikel 8, sub 1^e tot en met 6^e, van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren aan wie door den Staat en de beëdigde beambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de brug is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

15. Aan de beambten en bedienden van den spoorweg, met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 21 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 258).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,
(get.) L. H. W. REGOUT.

24 Juli 1911. BESLUIT, tot bepaling van den dag der inwerkingtreding van de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 214). S. 259.
Bepaald op 1 Augustus 1911.

24 Juli 1911. CIRCULAIRE van den Minister van Financiën aan de Gedep. Staten, in verband met aangiften volgens art. 38 der wet betreffende de grondbelasting.

Het is mij gebleken, dat Gedep. Staten van een der provinciën op aangiften naar art. 38 der wet betreffende de grondbelasting wegens ontginning van reeds vroeger ontgonnen, doch sedert weer woest geworden gronden, wel den vrijdom van grondbelasting, maar niet dien van evenredige rechten van zegel, registratie en overschrijving hebben verleend, omdat de gronden na dien tijd nog niet gedurende den bij art. 2 letter c der wet van 6 Juni 1840 (*Staatsblad* n°. 17) gestelden termijn van 15 jaren hebben woest gelegen.

Voor die opvatting zou inderdaad iets te zeggen zijn, ware het niet, dat in art. 66 der wet van 26 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 82) sprake

is van vrijdom van bovengenoemde rechten voor de gronden, vermeld in art. 34 dier wet, derhalve voor de gronden, welke in den zin van laatstaangehaalde wet als woest zijn aan te merken. Hieruit zou moeten worden afgeleid, dat, wat dit laatste betreft, voor beide vrijdommen dezelfde regelen zijn gesteld.

Naar mijn gevoelen moet dan ook als vaststaande worden aangenomen, dat de beperkende bepaling, vervat in art. 2 der voormelde wet van 1840, niet meer van toepassing is, en dit moet, naar ik meen, te eerder worden aangenomen, nu dat artikel niet in art. 66 der tegenwoordige wet op de grondbelasting is vermeld.

Ik heb de eer U te verzoeken bij de behandeling van aangiften naar art. 38 der wet, met het vorenstaande rekening te houden, indien U daarmede zich kunt vereenigen.

(Gem. Stem.)

25 Juli 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104), waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van vee voor besmettelijk worden gehouden en welke der, in de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181) genoemde, maatregelen bij het heerschen of bij het dreigen van elke dier ziekten moeten toegepast worden, gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 22 April 1898 (*Staatsblad* n°. 109) en 4 Februari 1907 (*Staatsblad* n°. 27). S. 260.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat wijziging van het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 22 April 1898 (*Staatsblad* n°. 109) en 4 Februari 1907 (*Staatsblad* n°. 27), noodzakelijk is;

Gezien de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181), tot regeling van het veeartsenijkundig Staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie, aangevuld bij de wet van 1 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 123) en gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 68) en 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157);

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 12 Juni 1911, Directie van den Landbouw, n°. 6449, 3de Afdeling, Bureau A;

Den Raad van State gehoord (advies van 4 Juli 1911, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen voor-

noemden Minister van 22 Juli 1911, Directie van den Landbouw, n°. 7817, 3de Afdeling, Bureau A;

Hebben goedgevonden en verstaan: te bepalen:

Art. I. § 5 van het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 22 April 1898 (*Staatsblad* n°. 109) en 4 Februari 1907 (*Staatsblad* n°. 27), wordt gelezen als volgt:

„§ 5. *Maatregelen tegen het mond- en klauwzeer (besmettelijke blaaruitslag van den mond en de klauwen) bij de herkauwende dieren en de varkens.*

Art. 34. De zieke en de verdachte dieren moeten van de overige afgezonderd worden gehouden.

Wanneer, naar het oordeel van den districtsveearts, het afgezonderd houden van enkele zieke dieren geen nut meer kan opleveren ter voorkoming van de besmetting van den geheelen koppel of wanneer er geene gelegenheid bestaat tot afzondering van een geheelen verdachten koppel, geeft de burgemeester, op advies van den districtsveearts, vergunning de zieke dieren in den verdachten koppel te laten verblijven of verdachte dieren niet af te zonderen.

De termijn, bedoeld bij artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181), wordt gesteld op 15 dagen.

Art. 35. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districtsveearts, kan afdanking van zieke of verdachte dieren worden bevolen. Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van Onzen Minister, met de uitvoering van dit besluit belast.

De huiden en hoornen der afgemaakte zieke of verdachte dieren moeten worden ontsmet. De borst- en buikingewanden, de hoeven en klauwen en, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geacht, ook de koppen der afgemaakte zieke of van ziekte verdachte dieren moeten worden verbrand of begraven.

Waar het ter bestrijding der ziekte door den districtsveearts noodig wordt geacht, moeten de afgemaakte zieke of verdachte dieren in hun geheel worden verbrand of begraven.

Art. 36. Eigenaars van zieke of verdachte dieren, die niet worden afgemaakt ingevolge de bepaling van het 1ste lid van artikel 35 van dit besluit, zijn bevoegd deze, met inachtneming van de, door den districtsveearts voor te schrijven, maatregelen van voorzorg, te

slachten, na aangifte bij den burgemeester en onder toezicht der politie.

In dit geval zijn de voorschriften van het 2de lid van artikel 35 van toepassing.

Art. 37. De stal of het gebouw en, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geacht, ook het terrein, waar zich zieke of verdachte dieren bevonden hebben, moet na afloop van het laatste ziektegeval worden ontsmet.

Wanneer de districtsveearts dit in het belang van de beteugeling der ziekte noodig acht, moet ook ontsmetting plaats vinden vóór den afloop van het laatste ziektegeval.

Art. 38. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene herkauwende dieren en varkens gebracht worden gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door herstel of dood is geëindigd, en, wat de stallen en gebouwen betreft, in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstel begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring, die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

In bijzondere gevallen kan de districtsveearts bepalen, dat terstond na afloop der ontsmetting van de stallen en gebouwen wederom herkauwende dieren en varkens daarin gebracht mogen worden.

Art. 39. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 6°., van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van herkauwende dieren en varkens en uitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden, hoornen, hoeven en klauwen van herkauwende dieren, van wol, van mest en allen anderen afval, van hooi, stroo en ander veevoeder, touw, koedekken en stalgereedschap alsmede, behoudens vergunning van den burgemeester op advies van den districtsveearts, van melk van herkauwende dieren en van vleesch van herkauwende dieren en varkens.

Art. 40. Het is verboden uit, naar of binnen de kringen, door Onzen Minister, met de uitvoering van dit besluit belast, aangewezen, te vervoeren of te doen vervoeren herkauwende dieren en varkens en uit of binnen die kringen de, door voormelden Minister nader aan te wijzen, in artikel 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181) bedoelde, voorwerpen.

In bijzondere gevallen, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geoordeeld, kan binnen de, in het eerste lid van dit artikel bedoelde, kringen ook verplaatsing van herkauwende dieren en varkens door den burgemeester verboden worden.

Art. 40bis. In spoedeisende gevallen, wanneer de districtsveearts dit noodig acht, kan de burgemeester een of meer kringen in zijne gemeente aanwijzen, waaruit, waarnaar of waarbinnen het vervoeren of doen vervoeren of waarbinnen het verplaatsen van herkauwende dieren en varkens verboden is.

Wanneer bijzondere redenen afwijking van het uitgevaardigde verbod noodzakelijk maken, kan de burgemeester zoodanige afwijking toestaan onder de, door den districtsveearts aan te geven, voorwaarden.

De, in het eerste lid van dit artikel bedoelde aanwijzingen zijn niet langer dan eene week van kracht.

De aanwijzingen alsmede hare intrekking of wijziging worden door den burgemeester ter algemeene kennis gebracht.

Art. 41. Wanneer dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht, moeten de veehouders hun vee, dat zich in weiden of andere open plaatsen bevindt, op last van den burgemeester opstallen of ophokken.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van Onzen Minister, met de uitvoering van dit besluit belast.

Art. 42. Het houden van markten, openbare verkooping, tentoonstellingen en andere vereenigingen van herkauwende dieren en varkens is verboden in gemeenten of gedeelten van gemeenten, door Onzen Minister, met de uitvoering van dit besluit belast, aangewezen.

Openbare verkooping van herkauwende dieren en varkens van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene blijft geoorloofd met schriftelijk verlof van den burgemeester en binnen een, door dezen daarbij te bepalen, termijn, nadat de districtsveearts verklaard heeft, dat daartegen geen bezwaar bestaat.

Art. 43. In de, door Onzen Minister met de uitvoering van dit besluit belast, aangewezen, gemeenten of gedeelten van gemeenten, gelegen langs of in de nabijheid van de grenzen van eenen kring, waaruit door voormelden Minister, krachtens artikel 40 van dit besluit, vervoer van herkauwende dieren en varkens is verboden, is het vervoer van de, eveneens door voormelden Minister aan te wijzen, soorten van vee verboden, tenzij de vervoerder

in het bezit zij of van eene schriftelijke vergunning, waarbij hem, met inachtneming van de voorschriften, gegeven krachtens artikel 44, tweede lid, van dit besluit, afwijking van het verbod van vervoer uit den afgesloten kring ten behoeve van het vee, dat hij vervoert, is toegestaan, of van een vervoerbiljet, afgegeven door den burgemeester van de plaats van herkomst van het vee en bevattende eene nauwkeurige beschrijving van het vee door opgave van geslacht, leeftijd, kleur en blijvende bijzondere kenteekenen, eene opgave van de plaats van herkomst en de plaats van bestemming en van den tijd, gedurende welken het biljet geldig is, alsmede de verklaring van den burgemeester dat het vee zich na het inwerkingtreden van de, krachtens dit artikel gedane, aanwijzing niet in den afgesloten kring heeft bevonden.

Art. 44. De, in de artikelen 40, 42 en 43 bedoelde, aanwijzingen worden door plaatsing in de *Staatscourant* en, zoo mogelijk, in een of meer plaatselijke nieuwsbladen ter algemeene kennis gebracht.

Daarbij worden tevens voorschriften gegeven omtrent uitzonderingen, die op het uitgevaardigde verbod zullen worden toegelaten.

De intrekking of wijziging van de, in de artikelen 40, 42 en 43 bedoelde, aanwijzingen wordt op dezelfde wijze ter algemeene kennis gebracht.

Art. 44bis. De schade, veroorzaakt door de toepassing van de maatregelen tegen het mond- en klauwzeer, kan in bijzondere gevallen door Onzen Minister, met de uitvoering van dit besluit belast, uit 's Rijks kas geheel of ten deele worden vergoed."

Art. II. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst,

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 25sten Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 10 Aug. 1911.)

29 Juli 1911. BESLUIT, regelende het verleen van korting op de inkomsten van koloniale of gewezen koloniale landsdienaren tot voldoening van hun door den rechter opgelegde uitkeeringen tot onderhoud van hunne echtgenooten of gescheiden echtgenooten en kinderen. S. 261.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 25 April 1911, Afdeling E¹, n°. 1;

Den Raad van State gehoord (advies van 20 Juni 1911, n°. 20);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 Juli 1911, Afdeling E¹, n°. 1;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Indien een koloniaal landsdienaar of gewezen koloniaal landsdienaar nalatig is in de geregelde voldoening van de hem door den rechter opgelegde uitkeering tot onderhoud aan zijne echtgenoot of gescheiden echtgenoot of tot onderhoud en opvoeding zijner kinderen, kan op de inkomsten, die hij van landswege geniet, korting worden verleend.

2. De korting wordt niet verleend alvorens de landsdienaar of gewezen landsdienaar, op wiens inkomsten de korting wordt gevraagd, in de gelegenheid is gesteld binnen een behoorlijken termijn schriftelijk zijn bezwaren tegen de aanvraag in te brengen. Verleend zijnde kan zij te allen tijde worden gewijzigd of ingetrokken.

3. De korting zal de helft van de in artikel 1 bedoelde inkomsten niet overschrijden.

4. De kortingen worden verleend, gewijzigd en ingetrokken in Nederland door Onzen Minister van Koloniën, in *Nederlandsch-Indië* door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* en in *Suriname* en *Curaçao* door de Gouverneurs der koloniën.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 29sten Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(Uitgeg. 19 Aug. 1911.)

29 Juli 1911. BESLUIT, houdende uitvoering van art. 47, 1ste lid van de Drankwet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 Juli 1911, n°. 5608, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op artikel 47, 1ste lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235);

Hebben goedgevonden en verstaan:

de gemeente Sittard met ingang van 1 September 1911 aan te wijzen als eene gemeente, waar het, ingevolge art. 47, 1ste lid, van de Drankwet, verboden zal zijn, zonder toestemming van den burgemeester, in eene localiteit, waarvoor door burgemeester en wethouders eene vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein of een verlot voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank, voor gebruik ter plaatse van verkoop is verleend, vrouwelijke personen (met uitzondering van de inwonende echtgenooten en de inwonende dochters van den houder der vergunning of van het verlot) gedurende de uitoefening van het bedrijf dienst te laten doen of vanwege den houder van de vergunning of van het verlot aanwezig te doen zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, 29 Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

31 Juli 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Leeuwarderadeel* van 18/23 Februari 1911, houdende eene afwijzende beschikking op het verzoek van A. DAM AZN., te *Huizum*, om ontheffing van de hem bij besluit van voornoemd College van 7 Januari 1911 opgelegde nadere voorwaarde. S. 262.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 Juni 1911, Afdeling Arbeid, n°. 416 H. tot vernietiging van een besluit van Burgemeester en Wethouders van *Leeuwarderadeel* van 18/23 Februari 1911 houdende eene afwijzende beschikking op het verzoek van A. DAM AZN., te *Huizum* om ontheffing van de hem bij besluit van voornoemd College van 7 Januari 1911 opgelegde nadere voorwaarde;

Overwegende dat elke beslissing, ingevolge art. 12, 2de lid der Hinderwet genomen, ook wanneer die beslissing eene weigering bevat, behoort te worden afgekondigd zooals blijkt uit artikel 15 der wet krachtens welk artikel binnen 14 dagen na de afkondiging beroep bij Ons open staat niet alleen voor belanghebbenden, wanneer een verzoek om ontslagen te worden van de naleving van een gestelde voorwaarde wordt toegestaan, maar ook voor den verzoeker, wanneer op zijn verzoek afwijzend wordt beschikt;

dat derhalve het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Leeuwarderadeel* van 18/23 Februari 1911 had behooren te worden afgekondigd;

dat deze afkondiging niet is geschied;

Overwegende, dat tegen een besluit genomen ingevolge artikel 12, 2de lid der Hinderwet, krachtens artikel 15 der wet beroep moet kunnen worden ingesteld;

dat indien zoodanig besluit niet is afgekondigd, het in strijd met de wet voor beroep onvatbaar is geworden en alzoo op grond van strijd met de wet behoort te worden vernietigd;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Juli 1911, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 22 Juli 1911, Afdeling Arbeid, n°. 500 H.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Leeuwarderadeel* van 18/23 Februari 1911, houdende eene afwijzende beschikking op het verzoek van A. DAM AZN., te *Huizum* om ontheffing van de hem bij besluit van voornoemd College van 7 Januari 1911 opgelegde nadere voorwaarde, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 31sten Juli 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 19 Aug. 1911.)

1 Augustus 1911. BESLUIT, tot wijziging van de classificatie der vesting *Geertruidenberg* met de lunet aan *de Donge*. S. 263.

WIJ WILHELMINA, KONZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 8 Juni 1911, Kabinet, Litt. E⁴⁴; Gelet op de artikelen 3, 4 en 5 der wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Gelet op het Koninklijk Besluit van 20 Maart 1884 (*Staatsblad* n°. 39) en op het Koninklijk Besluit van 3 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 102);

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Juli 1911, n°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 27 Juli 1911, Kabinet, Litt. V⁶⁸;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met intrekking van het Koninklijk Besluit van 20 Maart 1884 (*Staatsblad* n°. 39) zal onder de vesting *Geertruidenberg* met de lunet aan de *Donge* voortaan worden verstaan de *Werken bij Geertruidenberg* met de lunet aan de *Donge*.

2. De *Werken bij Geertruidenberg* met de lunet aan de *Donge* behooren tot de vestingwerken van de derde- of van geene klasse, als in de bij dit Besluit behoorende lijst is vermeld.

3. Op de in de laatste kolom van de bij dit Besluit behoorende lijst aangeduide perceelen, ofschoon zij binnen een verboden kring liggen, is de wet van 31 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) niet van toepassing.

4. De dag van het in werking treden van dit Besluit wordt vastgesteld als het tijdstip, waarop de verbodsbepalingen der wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 126) beginnen of ophouden toepasselijk te zijn op de perceelen, welke binnen of buiten de verboden kringen komen te liggen ten gevolge van het bepaalde bij art. 1 van dit Besluit.

5. Dit Besluit, met de daarbij behoorende lijst, komt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* waarin het Besluit is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 1sten Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(get.) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 2 Sept. 1911.)

L I J S T.

Gemeente of gemeenten waarvan het vestingwerk en de verboden kringen liggen.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot:			Perceelen of perceelsgedeelten, binnen een verboden kring liggende, ten aanzien van welke de Wet niet van toepassing is.	De perceelen en perceelsgedeelten, gelegen binnen en benoorden de stad <i>Geertruidenberg</i> volgens de grens lijn gevormd door de aaneenschakeling van: a. de grens tusschen de gemeenten <i>Made en Drimmelen</i> en <i>Raamsdonk</i> ; b. de grens tusschen de gemeenten <i>Geertruidenberg</i> en <i>Raamsdonk</i> ; c. het verlengde in Noord-Oostelijke richting van den Zuid-Oostelijken boord van de buitenhaven te <i>Geertruidenberg</i> en dien boord zalf; d. de lijn, getrokken in Zuid-Oostelijke richting uit het Westelijk uiteinde van- en rechthoekig op den onder c bedoelden boord;
	de eerste klasse.	de tweede klasse.	de derde klasse.		
<i>Geertruidenberg, Made en Drimmelen</i> en <i>Raamsdonk</i> .	De werken bij <i>Geertruidenberg</i> met de lunet aan de <i>Donge</i> , met uitzondering van het Bastion 3 der voormalige vesting <i>Geertruidenberg</i> .	Het Bastion 3 der voormalige vesting <i>Geertruidenberg</i> .	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot Geene klasse.	Beschrijving van de in artikel negen der wet bedoelde lijnen.	

- e. de Noordoostelijke en Zuidoostelijke grenzen van het perceel, kadastraal gemeente *Geertruidenberg*, Sectie B, n°. 1363, en het verlengde in Zuidwestelijke richting van laatstgenoemde grens;
- f. de lijn getrokken in de richting Noord-Zuid, door het snijpunt van laatstbedoelde lijn met het verlengde van de zuidelijke rooilijn van den *Havendijk*;
- g. de lijn getrokken in de richting West-Oost, door het snijpunt van de onder f bedoelde lijn met de Noordoostelijke rooilijn van het verlengde van de *Branderstraat*;
- h. de grens tusschen den militairen Landsgrond en het spoorweg-emplacement te *Geertruidenberg* met inbegrip van:
het verlengde in Noordelijke richting van het gedeelte dier grens, achter het Bastion 5 der voormalige vesting, tot aan het ontmoetingspunt met de onder g bedoelde lijn; de verbindingslijnen getrokken tusschen de tegenover elkander gelegen Westelijke hoekpunten van die grens, nabij den Oostelijken spoorwegdoorgang en nabij den doorgang naar de spoorweghaven, en de verbindingslijn tusschen de tegenover elkander gelegen Oostelijke hoekpunten van die grens, nabij den Westelijken spoorwegdoorgang;
- i. de lijn getrokken over het Zuidelijk hoekpunt van het perceel, kadastraal gemeente *Geertruidenberg*, sectie B, n°. 1168, rechthoekig op het gedeelte van de onder h bedoelde grens, gelegen onmiddellijk ten Zuiden van den omgelegden *Stadsweg*;
- j. de Oostelijke grens van den militairen Landsgrond van het Bastion 8 der voormalige vesting, met de naast dat bastion gelegen courtines;
- k. de Zuidelijke grens in Westelijke richting van het perceel, kadastraal gemeente *Geertruidenberg*, sectie B, n°. 1317;
- l. de lijn, lang 55.— M., getrokken uit het Westelijk hoekpunt van de onder k genoemde grens in de richting Zuid-Noord;
- m. de lijn, getrokken uit het Noordelijk uiteinde van de onder l bedoelde lijn, door het Oostelijk uiteinde der vuurlijn van de rechterface van Bastion 1 der voormalige Vesting, tot aan den Zuid-Westelijken teen van den *Standhazenschendijk*; en
- n. den Zuidwestelijken teen van den *Standhazenschendijk*.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 1 Augustus 1911 (*Staatsblad* n°. 263).

Mij bekend,
De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

1 Augustus 1911. BESLUIT, betreffende middel-
lijke deelneming aan leveringen ten be-
hoeve der gemeente, bedoeld in art. 24
Gemeentewet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door
J. L. SOOMERS, lid van den Raad der ge-
meente Kerkrade, tegen het besluit van Gedep.
Staten van Limburg dd. 26 April 1911, 1° Afd.,
Litt. 2607/A, waarbij hij vervallen werd ver-
klaard van het lidmaatschap van dien Raad;

Den Raad van State, afdeling voor de ge-
schillen van Bestuur, gehoord, advies van
5 Juli 1911, n°. 149;

Op de voordracht van Onzen Minister van
Binnenlandsche Zaken van 24 Juli 1911, n°. 3264,
afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat in de vergadering van
den Raad der gemeente Kerkrade van 24 Fe-
bruari 1911 een der raadsleden heeft voorge-
steld, het raadslid LEMMENS te Kerkrade in-
gevolge art. 26 der Gemeentewet als zoodanig
te schorsen op grond dat hij gehandeld had
in strijd met art. 24 dier wet door het leveren
van hout voor den bouw der openbare lagere
school te Spekholzerheide-Kerkrade;

dat dit voorstel is aangenomen, nadat een
amendement van den voorzitter, om ook het
raadslid J. L. SOOMERS te schorsen, wegens
het leveren van steenen voor den bouw van
genoemde school, met algemeene stemmen was
verworpen;

dat de burgemeester van Kerkrade van die
verwerping heeft kennis gegeven aan Ged.
Staten van Limburg, die, na schriftelijk in-
lichtingen te hebben ingewonnen bij den burge-
meester en na het raadslid SOOMERS te hebben
gehoord, op 26 April 1911 hebben besloten
„den heer JAN LEONARD SOOMERS vervallen
te verklaren van zijn lidmaatschap van den
gemeenteraad”;

dat Ged. Staten daarbij hebben overwogen,
dat het ingesteld onderzoek heeft aangetoond,
dat pl. m. 65,000 steenen, afkomstig van de
steenbakkerij, gevestigd op perceel kadastraal
bekend gemeente Kerkrade, sectie D n°. 3025,
zijn geleverd aan den aannemer van den nieu-
wen schoolbouw te Spekholzerheide, den heer
F. W. CHERMIEN, en dat het raadslid SOOMERS,
op wiens gronden die inrichting is opgericht,
en die ingevolge art. 8 der Hinderwet de ver-
gunning heeft tot het exploiteeren dier steen-
bakkerij, zich bewust was van de bestemming
der geleverde steenen; dat uit de mondelinge
verdediging van voornoemd raadslid, daartoe
in de gelegenheid gesteld ingevolge art. 26,

3° lid, der gemeentewet, gebleken is, dat het
feit dier steenenlevering, evenmin als het doel,
waartoe zij bestemd was, door hem niet ont-
kend is, doch dat hij zijne onschuld daaraan
heeft trachten te betoogen met een beroep op
een niet-geregistreerd contract, gedagteekend
8 Maart 1909, waarbij het raadslid SOOMERS
in huur afstaat en wel voor de jaren 1909,
1910 en 1911, aan zijne zoons FRANS, LEO en
JOSEPH het perceel sectie D, n°. 3025; dat uit
het voorlaatste bericht van den burgemeester
echter gebleken is, dat de oudste dezer drie
zoons geboren is den 6 Februari 1890 en bij-
gevolg bij het opmaken van vorenbedoeld
huurcontract geen der drie contractanten ter
eenre den meerderjarigen leeftijd bereikt had;
dat, waar voormeld contract niet geregistreerd
is, daarenboven eene der beide partijen tot het
treffen eener overeenkomst niet bevoegd was,
aan dat stuk geen bewijs kan ontleend worden,
dat de steenen, waarvan de rede, niet door
den heer SOOMERS, raadslid, doch door diens
zoons geleverd zijn; dat het met het oog op
dit complex van feiten vaststaat, eensdeels
dat enkel en alleen het raadslid SOOMERS als
exploitant en leverancier van gemelde steenen
moet aangemerkt worden, anderdeels dat deze
ook met de bestemming van het geleverde
bekend was; dat genoemd raadslid, hoe dan
ook, middellijk of onmiddellijk, heeft deelge-
nomen aan leveringen ten behoeve der ge-
meente en hij mitsdien gehandeld heeft in
strijd met art. 24 der Gemeentewet;

dat J. L. SOOMERS van het besluit van
Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen,
daarbij aanvoerende, dat de overwegingen,
waarop het rust, geen steun vinden in de wet,
omdat de geldigheid tusschen partijen van
het door adressant aan Ged. Staten overgelegd
huurcontract niet afhankelijk is van de al of
niet registratie van gemeld stuk, terwijl de
bewering van Ged. Staten, dat aan gemeld
contract geen bewijs kan worden ontleend,
omdat een der partijen uithoofde van hare
minderjarigheid tot het treffen dezer overeen-
komst niet bevoegd is en mitsdien gemeld
contract nietig zoude zijn, al evenmin op de
wet is gegrond; dat immers de nietigheid
welke bij de wet is bepaald, ten aanzien van
handelingen, waarin minderjarigen belang
hebben, en welke niet door hun wettelijken
vertegenwoordiger of zonder de vereischte
rechterlijke machtiging zijn voltrokken, is eene
slechts *betrekkelijke* nietigheid, die alleen in
't belang der minderjarigen is voorgeschreven,
en mitsdien niet door een derde kan worden
tegengeworpen; dat bovendien FRANS SOO-

MERS, die geboren is op 6 Februari 1890, op 6 Februari 1911 meerderjarig is geworden en na zijne meerderjarigwording voormelde huur-overeenkomst niet alleen stilzwijgend heeft bekrachtigd, door daaraan uitvoering te geven, doch tevens blijkens de door hem op gemeld huurcontract gestelde en ondertekende verklaring, die huurovereenkomst uitdrukkelijk heeft bekrachtigd; dat voor het overige bedoelde leveringen niet zijn gedaan aan de gemeente Kerkrade, maar aan den aannemer F. W. OERMIEN, die toevallig den bouw van bedoelde openbare school van de gemeente Kerkrade heeft aangenomen, en mitsdien op eigen naam de steenen voor dien bouw aan de zoons van appellant heeft besteld, zoodat in casu art. 24 der gemeentewet niet van toepassing is; dat appellant geenszins heeft erkend, met de bestemming van het geleverde bekend te zijn, daar hij integendeel uitdrukkelijk heeft verklaard, dat de zaak zijne drie zoons aangaat, en hij zich derhalve daarmede hoegenaamd niet heeft ingelaten of bemoeid, en hij mitsdien noch bekend was met de gedane leveringen van steenen door zijne zoons aan genoemden aannemer, noch met de bestemming van die steenen; dat hij zijne meening niet kan onderdrukken, in welke meening bovendien door de overgrote meerderheid van den Raad en van de ingezetenen van Kerkrade wordt gedeeld, dat genoemd besluit van Ged. Staten een politieken ondergrond heeft; weshalve appellant Ons verzoekt het besluit van Ged. Staten te vernietigen;

Overwegende, dat als vaststaande moet worden aangenomen: dat in de maand Juli 1909 pl. m. 65,000 steenen zijn geleverd ten behoeve van den gemeentelijken schoolbouw te Spekholzerheide, gemeente Kerkrade, afkomstig van de steenbakkerij, aanwezig op het perceel kadastraal bekend in die gemeente als n°. 3025 van sectie D een en ander in eigendom toebehoorende aan den appellant;

dat aan den appellant de vergunning tot het exploiteeren van die steenbakkerij krachtens art. 8 der Hinderwet is verleend bij besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente Kerkrade van 15 Juni 1908; dat de appellant sedert in de bedrijfsbelasting is aangeslagen;

Overwegende, dat onder die omstandigheden, zoolang niet van het tegendeel is gebleken, de appellant geacht moet worden zelf het bedrijf van steenbakker op gemeld perceel uit te oefenen en deze dan ook heeft erkend dit te hebben gedaan totdat hij het perceel voor het bakken van veldovensteenen voor het tijdvak

van 15 Maart 1909—15 Maart 1912 aan zijne zoons FRANS, LEO en JOSEPH SOOMERS zou hebben verhuurd;

dat de appellant zich om het bewijs van die huurovereenkomst te leveren beroept op een onderhandsch door hem overgelegd huurcontract gedateerd 3 Maart 1909; dat, waar dit stuk niet van eene zekere dagteekening is voorzien en ook anders niet blijkt van zijn bestaan reeds ten tijde van de gedane leverantie in Juli 1909, daardoor, welke waarde daaraan ook overigens zij toe te kennen, allerminst wordt bewezen dat de gesustineerde huurovereenkomst reeds bestond toen de levering der steenen plaats had; dat dus moet worden aangenomen, dat alstoen de appellant het bedrijf zelf uitoefende en dat, waar zijne zoons de steenen aan den aannemer van het schoolgebouw leverden, deze handelden voor en namens den appellant; dat uit de antwoorden, door den appellant gegeven bij zijn verhoor door Gedeputeerden, in hun onderling verband beschouwd, moet worden afgeleid, dat de appellant met die levering en hare strekking bekend was; dat de appellant dus moet worden geacht te hebben gehandeld in strijd met het verbod om middellijk deel te nemen aan leveringen ten behoeve der gemeente, gesteld voor de leden van den Raad bij artikel 24 der Gemeentewet;

Overwegende, dat alzoo het besluit van Ged. Staten van Limburg, waartegen het beroep is gericht, behoort te worden gehandhaafd;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan: het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

8 Augustus 1911. **BESLUIT**, tot wijziging van de programma's der examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid B voor schoolonderwijs in de landbouwkundé, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 14 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 163). S. 264.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Juni 1911, N°. 8245/2, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gezien artikel 73 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) en de Koninklijke besluiten van 2 Februari 1864 (*Staatsblad* n°. 8), 25 November 1867 (*Staatsblad* n°. 115) en 14 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 163);

Den Raad van State gehoord (advies van 18 Juli 1911 n°. 49);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 28 Juli 1911, n°. 5753, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Met wijziging in zooverre van de programma's *R*, *S* en *T*, vastgesteld bij laatstvermeld besluit, vast te stellen de navolgende programma's der examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid B voor schoolonderwijs in de landbouwkunde, vermeld in artikel 73 der wet.

R.

Examen ter verkrijging eener akte van bekwaamheid B voor schoolonderwijs in den Landbouw.

De vereischten zijn:

a. wetenschappelijke en praktische kennis van den eigenlijken landbouw, zoowel den akker- als den weidebouw; van de vorming, de samenstelling, de scheikundige en natuurkundige eigenschappen van den grond; van de grondbewerking; van de grondverbetering; van de bemesting; van de algemeene en bijzondere plantenteelt; van de voornaamste ziekten en beschadigingen der cultuurgewassen en hare bestrijding;

b. wetenschappelijke en praktische kennis van de algemeene en bijzondere veeteelt, met inbegrip van raskennis en kennis van het exterieur; van de veevoeding; kennis van de gezondheidsleer van het vee en van hare toepassing; eenige kennis van de voornaamste veeziekten;

c. wetenschappelijke en praktische kennis van de zuivelbereiding; eenige kennis van het gebruik der landbouwproducten in de nijverheid en van de verkrijging van afvalproducten der nijverheid, die in den landbouw worden aangewend;

d. wetenschappelijke en praktische kennis van de landhuishoudkunde, met inbegrip van de bedrijfsleer en het landbouwboekhouden;

e. wetenschappelijke en praktische kennis van de werktuigen bij landbouw, veeteelt en zuivelbereiding in gebruik, en van de grondslagen, waarop de samenstelling en het gebruik ervan berusten;

kennis van de inrichting der gebouwen, bij landbouw, veeteelt en zuivelbereiding in gebruik.

S.

Examen ter verkrijging eener akte van bekwaamheid B voor schoolonderwijs in den Tuinbouw.

De vereischten zijn:

a. wetenschappelijke en praktische kennis van de groententeelt, boomteelt, bloemeteelt,

fruitteelt, bloembollenteelt en zaadteelt in haren vollen omvang en van de grondslagen der gebruikte cultuurmethoden; van de vorming, de samenstelling, de scheikundige en natuurkundige eigenschappen van den grond; van de grondbewerking en de grondverbetering; van de bemesting; van de voornaamste ziekten en beschadigingen der tuinbouwgewassen en hare bestrijding; van de verschillende methoden van vermenigvuldiging en veredeling, die in den tuinbouw worden toegepast; van de methoden van bewaren, conserveeren en verwerken van tuinbouwproducten;

b. wetenschappelijke en praktische kennis van de economische grondslagen van den tuinbouw; kennis van den handel in tuinbouwproducten, in het bijzonder met het oog op Nederlandsche toestanden;

c. kennis van de gebouwen, kassen, bakken, verwarmingsmiddelen en andere cultuurinrichtingen, bij den tuinbouw in gebruik, en van de wetenschappelijke grondslagen van het gebruik;

d. kennis van de tuinarchitectuur en het in teekening brengen van tuinen.

T.

Examen ter verkrijging eener akte van bekwaamheid B voor schoolonderwijs in den Boscbouw.

De vereischten zijn:

a. wetenschappelijke en praktische kennis van de algemeene en bijzondere houtteelt, met inbegrip van de vermenigvuldiging der houtgewassen en de behandeling gedurende hunnen groei; van de vorming, de samenstelling, de scheikundige en natuurkundige eigenschappen van den grond; van de grondbewerking en grondverbetering; van de bemesting; van de bij de houtteelt, in het bijzonder in Nederland, gebruikelijke gewassen; van de voornaamste ziekten en beschadigingen der houtgewassen en hare bestrijding; van de natuurlijke eigenschappen der verschillende houtsoorten en van het gebruik, dat ervan wordt gemaakt; van de waardeering van houtgewas en van de houtmeetkunde; van de bewerking, die de boschoortbrengselen ondergaan, alvorens te worden aangeboden;

b. wetenschappelijke en praktische kennis van de boschbedrijfsregeling, met inbegrip van het opmeten en in kaart brengen van bosschen; de boschrenterekening en de boekhouding met het oog op den boschbouw;

c. kennis van de werktuigen en gereedschappen bij de houtteelt in gebruik.

2°. te bepalen, dat dit besluit voor het eerst

zal worden toegepast op de in 1912 te houden examens.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg. 2 Sept. 1911.*)

3 Augustus 1911. **BESLUIT**, tot regeling van de aansluiting aan een lokaal telefoonnet van buiten het concessiegebied van dit net gelegen perceelen. S. 265.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

In aanmerking nemende, dat het wensche-lijk is eene uniforme regeling vast te stellen betreffende de aansluiting aan een lokaal telefoonnet van buiten het concessiegebied van dit net gelegen perceelen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 7 Juni 1911, n°. 12, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 4den Juli 1911, n°. 21);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 27 Juli 1911, n°. 16, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

onder intrekking van de Koninklijke besluiten van 8 Mei 1908 (*Staatsblad* n°. 181), 8 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 283) en 16 November 1908 (*Staatsblad* n°. 341), tot regeling van de aansluiting aan de lokale telefoonnetten respectievelijk te 's-Gravenhage, Enschedé en Arnhem van buiten die netten gelegen perceelen, te bepalen:

Art. 1. Ter beoordeeling van Onzen Minister van Waterstaat kunnen perceelen, gelegen buiten het concessiegebied van een lokaal telefoonnet, met medewerking van den concessionaris, aan zulk een net worden aangesloten.

Indien het aan te sluiten perceel is gelegen binnen het gebied van eene gemeente waar het centraalbureau is gevestigd van een ander geconcessionieerd lokaal telefoonnet dan waarop de aansluiting wordt gewenscht, geschiedt de aansluiting niet dan nadat met den concessionaris van dat andere net overleg is gepleegd.

2. De voor deze aansluitingen benodigde

geleidingen en toestellen worden aan den belanghebbende door of namens den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegrafie in gebruik gegeven.

3. Door den belanghebbende is voor hetgeen in gebruik wordt gegeven, aan het Rijk verschuldigd een door Onzen Minister van Waterstaat goed te keuren jaarlijksch bedrag, al of niet met eene betaling van een bedrag in ééns en voor ééns.

Buitengewone kosten van aanleg en uitkeeringen aan derden, alsmede eventueele kosten van wijziging en uitbreiding van de aansluiting, worden tot het werkelijk bedrag aan den belanghebbende in rekening gebracht.

Voor gebruik van neventoestellen, extra-schellen, enz. zijn verschuldigd de bedragen, berekend volgens de daarvoor geldende tarieven van het locale net.

4. De gebruiker van de aansluiting verbindt zich om jegens den concessionaris van het net al de verplichtingen na te komen, waartoe de geabonneerden van dat net wettig zijn gehouden, met uitzondering echter van de verplichting tot betaling van eenig geldelijk bedrag.

De gebruiker is voorts onderworpen:

1°. aan de wettelijke voorschriften betreffende den interlocalen en internationalen telefoon-dienst;

2°. aan de bepalingen, welke door den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegrafie in het belang van den dienst worden noodig geacht.

5. Alleen in het geval dat storing, welke naar het oordeel van den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegrafie niet aan de schuld van den gebruiker te wijten is, langer dan ééne maand mocht voortduren, zal evenredige terugbetaling van het verschuldigde, genoemd in de eerste alinea van artikel 3, plaats hebben; 15 dagen worden daarbij niet, 16 of meer dagen als eene geheele maand berekend.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

Soestdijk, den 3den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg. 2 Sept. 1911.*)

3 Augustus 1911. **BESLUIT**, betreffende aanvraag om pensioen van de eervol ontslagen commies-titulair der posterijen en telegrafie L. M. DE ZORTE, geboren ELZE, te Hilversum. S. 266.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van de eervol ontslagen commies-titulair der posterijen en telegrafie L. M. DE ZOETE, geboren ELZE, te *Hilversum*;

Gezien het daarvoor door den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 3 December 1910, n°. 16;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 April 1911, n°. 54 B;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 24 Juli 1911, n°. 41, afdeling Pensioenen;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovengemeld advies Ons in overweging heeft gegeven, aan de belanghebbende, met ingang van 1 December 1910, een jaarlijksch pensioen toe te leggen ten bedrage van f 337, op grond, dat zij na 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij Ministerieele beschikking van 25 October 1910, n°. 3956, afdeling Posterijen en Telegrafie, met ingang van 1 December 1910, eervol is ontslagen; dat haar burgerlijke diensttijd van 16 jaren, 6 maanden en 15 dagen, vereenigd met den overigen, volgens art. 4 der bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) in aanmerking komenden tijdelijken dienst van 3 maanden en 15 dagen, een tijdvak uitmaakt van 16 jaren en 10 maanden; dat zij, geboren 22 Februari 1875, den ouderdom van 35 jaren heeft vervuld en uit hoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van haar ambt ongeschikt is, welke ongeschiktheid is bewezen door de verklaring van twee door Onzen Minister van Waterstaat benoemde geneeskundigen; dat haar pensioensgrondslag heeft bedragen: van 1 December 1905 tot 16 Mei 1908 f 1100; van 16 Mei 1908 tot 1 September 1909 f 1200 en van 1 September 1909 tot 1 December 1910 f 1400, zoodat 1/60 deel van de middelsom ad f 1200,83¹/₃ bedoeld bij art. 6, 1° lid, der wet bedraagt f 20.017¹/₁₈; zoodat de belanghebbende volgens de artt. 3c en 9a der Burgerlijke Pensioenwet en art. 4 van voornoemde wet van 1898 recht heeft op een pensioen van f 336,90;

Overwegende, dat nadat dit advies aan de belanghebbende in afschrift was toegezonden met een begeleidend schrijven van Onzen Minister van Financiën, waarin deze had uiteengezet waarom hij zich met het advies niet kon vereenigen, belanghebbende het verlangen

heeft te kennen gegeven, dat over het advies het gevoelen worde ingewonnen van den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur;

Overwegende, dat krachtens het vijfde lid van art. 9 der Burgerlijke Pensioenwet tijd met verlof doorgebracht bij de regeling van een burgerlijk pensioen niet als diensttijd in aanmerking komt, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens heeft geduurd;

dat reclamante van 17 November 1909 tot en met 30 November 1910, dus langer dan een jaar onafgebroken wegens ziekte niet in dienst is geweest;

dat, ofschoon haar geen formeel verlof is verleend, zij dien tijd toch met verlof, immers met goedvinden van de betrokken autoriteit, buiten dienst heeft doorgebracht;

dat toch het verlof niet, op grond van de aangehaalde wetsbepaling, behoeft te steunen op eene formeele beschikking;

dat aan reclamante derhalve geen pensioen toekomt over bovengenoemd tijdvak en haar alzoo over een diensttijd van 15 jaren, 9 maanden en 16 dagen, naar de in het advies van den Pensioenraad genoemde middelsom van belooning een pensioen is toe te kennen van f 317 's jaars;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan de eervol ontslagen commies-titulair der posterijen en telegrafie L. M. DE ZOETE, geboren ELZE, te *Hilversum*, op grond van de artt. 3c en 9a der Burgerlijke Pensioenwet en art. 4 der bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152), met ingang van 1 December 1910 een jaarlijksch pensioen te verlenen van f 317.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (afdeling voor de geschillen van bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren en aan den directeur van het Weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

Soestdijk, den 3den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

(get.)

(Uitgez. 26 Aug. 1911.)

3 Augustus 1911. BESLUIT, betreffende aanvraag om pensioen van J. VERSLUYS te Baarn, laatstelijk leeraar bij de Normalschool voor teekenonderwijzers, tevens leeraar bij de school voor Kunstnijverheid te Amsterdam. S. 267.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van J. VERSLUYS, oud-leeraar bij de Normalschool voor teekenonderwijzers en bij de school voor Kunstnijverheid, te Amsterdam;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 4 December 1909, n°. 12:

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Mei 1911, n°. 60 A;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 24 Juli 1911, n°. 42, afdeling Pensioenen;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende met ingang van 1 Februari 1910 een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 2000, op grond dat hij, vóór 1 Januari 1891 in dienst getreden bij Ons besluit van 16 October 1909, n°. 67, met ingang van 1 Februari 1910, uit beide bovengenoemde betrekkingen eervol is ontslagen; dat zijne in eerstgenoemde betrekking bewezen en de daarbij volgens artikel 9a der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komende diensten als leeraar bij de burgeravondschool te Haarlem en als leeraar bij de Rijks-hoogere Burgerschool te Groningen (van 16 September 1866 tot en met 30 April 1878) een tijdvak uitmaken van meer dan 40 jaren, terwijl zijne in laatstgenoemde betrekking bewezen en de daarbij in berekening komende diensten als leeraar aan de Rijks-hoogere burgerschool te Groningen van 1 tot en met 15 September 1866 een tijdvak uitmaken van 28 jaren 5 maanden en 15 dagen; dat hij, geboren 1 Februari 1845 bij zijn ontslag den ouderdom van 65 jaren zal hebben vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen: als leeraar bij de Normalschool voor teekenonderwijzers, van 1 Februari 1905 tot 1 Februari 1910 f 1800, en als leeraar bij de school voor Kunstnijverheid gedurende datzelfde tijdvak f 1200, zoodat voor eerstgemelde betrekking de middelom f 1800 bedraagt, terwijl voor laatstgemelde betrekking een zestigste deel van de middelom ad f 1200 bedoeld bij artikel 6, eerste lid, der wet, bedraagt f 20; dat de aan-

vraag om pensioen is ingediend binnen één jaar na het ontslag; dat de belanghebbende dus volgens de artikelen 3a, 6 en 9a der wet recht heeft op twee pensioenen tot een gezamenlijk bedrag van f 1770, zijnde f 1200 als leeraar bij de Normalschool voor teekenonderwijzers en f 569,16²/₃ als leeraar bij de school voor Kunstnijverheid; dat hij echter volgens de bepalingen der voor de invoering der wet geldende wetten aanspraak zou gehad hebben op één pensioen, berekend naar het gezamenlijk bedrag der hierboven genoemde middelsommen ad f 1800 en f 1200 over zijn diensttijd in de langstbekerde betrekking doorgebracht, alzoo ten bedrage van f 2000, weshalve het hem toe te komen pensioen, volgens artikel 38 der wet, tot laatstgemeld bedrag behoort te worden verhoogd;

Overwegende, dat nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld met een begeleidend schrijven van Onzen Minister van Financiën, waarin deze de redenen had uiteengezet waarom naar zijne meening de laatste zin van laatst genoemde wetsbepaling hier niet van toepassing is, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat over het advies het gevoelen van den Raad van State, afdeling voor de geschillen van betuur worde ingewonnen;

Overwegende, dat krachtens art. 13, 2e lid der Burgerlijke Pensioenwet bij elke verandering van de belooning van een burgerlijk ambtenaar zijn pensioensgrondslag opnieuw moet worden geregeld of bevestigd;

dat dit opnieuw regelen moet geschieden met toepassing van het laatste lid van dat artikel;

dat belanghebbende met ingang van 1 Januari 1903, als leeraar aan de Normalschool voor teekenonderwijzers eene traktementsverhooging heeft ontvangen van f 300 en als leeraar aan de school voor Kunstnijverheid eene van f 200;

dat derhalve, wanneer ten opzichte van den enkelen grondslag dien hij onder de werking van de pensioenwet van 1846 in die beide betrekkingen had, de tweede zin van art. 38 der tegenwoordige pensioenwet niet ware toegepast, toch krachtens het tweede, juncto het laatste lid van art. 13, met 1 Januari 1903 zijn pensioensgrondslag gesplitst en voor hem in de eene betrekking een grondslag van f 1800, in de andere een van f 1200 vastgesteld zou zijn geworden;

dat het feit, dat hij thans minder aan pensioen ontvangt dan hem naar de wet van 1846 bij een ongesplitsten pensioensgrondslag zou zijn toegekend, dus niet geacht kan worden

het gevolg te zijn van de toepassing van den eersten zin van genoemd art. 38 en van de in dat artikel bedoelde pensioensverhooging dan ook geen sprake kan zijn;

Overwegende voorts, dat krachtens art. 9 der Burgerlijke Pensioenwet bij de regeling van een burgerlijk pensioen als diensttijd in aanmerking komt de tijd in werkelijken dienst doorgebracht in de in dat artikel genoemde betrekkingen;

dat, naar uit de Memorie van Toelichting tot het ontwerp dier wet en uit de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer omtrent dat wetsontwerp blijkt, onder „tijd in werkelijken dienst doorgebracht” moet worden verstaan tijd gedurende welken werkelijk is dienst gedaan;

dat belanghebbende met ingang van 1 September 1866 is benoemd tot leeraar aan de Rijks- hogere burgerschool te *Groningen*, terwijl hem in de vergadering van den gemeenteraad van *Haarlem* van 26 September 1866 ontslag is verleend als leeraar aan de burgeravondschool aldaar, welk ontslag geacht werd te zijn ingegaan met den 16den dier maand;

dat aangezien hij van 1 tot 16 September 1866 in laatstgenoemde leeraarsbetrekking is werkzaam geweest, hij niet gedurende dat tijdvak ook als leeraar aan genoemde hogere burgerschool kan hebben gefungeerd en het leeraarschap aan deze school niet vóór 16 September 1866 door hem kan zijn aanvaard;

dat genoemd tijdvak derhalve niet gevoegd kan worden bij zijne dienstjaren als leeraar aan de school voor Kunstnijverheid;

Overwegende, dat aan belanghebbende slzoo twee pensioenen zijn te verleen en over een diensttijd van meer dan 40 jaren en naar een pensioensgrondslag van *f* 1800 tot een bedrag van *f* 1200 en een over een diensttijd van 28 jaren en 5 maanden en naar een pensioensgrondslag van *f* 1200 tot een bedrag *f* 569;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan J. VERSLUYS, te *Baarn*, krachtens de artt. 3a, 6 en 9a der Burgerlijke Pensioenwet met ingang van 1 Februari 1910 toe te kennen:

1. als oud-leeraar aan de Normalschool voor teekenonderwijzers te *Amsterdam*, een pensioen van *f* 1200 's jaars;

2. als oud-leeraar aan de school voor kunstnijverheid aldaar, een pensioen van *f* 569 's jaars.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden ge-

zonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, aan den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren, aan den directeur van het Weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 3den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 26 Aug. 1911.)

3 Augustus 1911. BESLUIT, houdende beschikking op de aanvraag om pensioen van den eervol ontslagen postbode A. DE BLOIS te *Schipluiden*. S. 268.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van den eervol ontslagen postbode A. DE BLOIS te *Schipluiden*;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 3 December 1910 n°. 20;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 April 1911, n°. 54 A;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 21 Juli 1911, n°. 91, afdeling Pensioenen:

Overwegende, dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovengemeld advies Ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende, met ingang van 1 December 1910, een jaarlijksch pensioen toe te leggen ten bedrage van *f* 508 op grond, dat belanghebbende, vóór 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij Ministerieele beschikking van 12 November 1910, n°. 4211. met ingang van 1 December 1910 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9a der Burgerlijke Pensioenwet, een tijdvak uitmaakt van 38 jaren en 15 dagen en hij den Staat meer dan 10 jaren als postbode heeft gediend; dat hij, geboren 23 November 1851, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen: van 1 December 1905 tot 16 Maart 1909 *f* 790 en van 16 Maart 1909 tot 1 December 1910 *f* 820, zoodat 1/60 deel van de middelsom, ad *f* 800,25, bedoeld bij art. 6, 1^e lid, der wet bedraagt *f* 13,33³/₄; zoodat de belanghebbende volgende de artt. 4d en 9a der wet recht heeft op een pensioen van *f* 507,38;

dat nadat dit advies den belanghebbende in afschrift was toegezonden met een begeleidend schrijven van Onzen Minister van Fi-

nanciën, waarin deze had uiteengezet waarom hij zich met het advies niet kon vereenigen, belanghebbende het verlangen heeft te kennen gegeven, dat over het advies het gevoelen worde ingewonnen van den Raad van State, afdeeling voor de Geschillen van bestuur;

Overwegende, dat krachtens het vijfde lid van art. 9 der Burgerlijke Pensioenwet tijd met verlof doorgebracht bij de regeling van een burgerlijk pensioen, niet als diensttijd in aanmerking komt, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens heeft geduurd;

dat reclamant van 4 October 1909 tot en met 30 November 1910, dus langer dan een jaar onafgebroken wegens ziekte niet in dienst is geweest;

dat, ofschoon hem geen formeel verlof is verleend, hij dien tijd toch met verlof, immers met goedvinden van de betrokken autoriteit, buiten dienst heeft doorgebracht;

dat toch het verlof niet, op grond van de aangehaalde wetsbepaling, behoeft te steunen op eene formeele beschikking;

dat aan reclamant derhalve geen pensioen toekomt over bovengenoemd tijdvak en hem alzoo over een diensttijd van 36 jaren, 10 maanden en 18 dagen, naar de in het advies van den Pensioenraad genoemde middelsom van belooing een pensioen is toe te kennen van f 492 's jaars;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan den eervol ontslagen postbode A. DE BLOIS, te *Schipluiden*, op grond van de artt. 4d en 9a der Burgerlijke Pensioenwet, met ingang van 1 December 1910 een jaarlijksch pensioen te verleenen van f 492.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (afdeeling voor de Geschillen van Bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren en aan den directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren.

Soestdijk, den 3den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA,
De Minister van Financiën,
(get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 3 Sept. 1911.)

3 Augustus 1911. BESLUIT, houdende beschikking op de aanvraag om pensioen van B. M. VEROUDEN, weduwe N. MOEREL te *Delft*. S. 269.

WIJ WILHELMINA, KONINGIN.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van B. M. VEROUDEN, weduwe N. MOEREL, te *Delft*;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren uitgebracht advies van 3 Januari 1910, n°. 2 W.W.;

Den Raad van State, afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 15 Juni 1910, n°. 60;

Gezien de Weduwenwet voor de onderwijzers 1905;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 29 Juli 1911, n°. 56, afdeeling Pensioenen;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende met ingang van 1 Januari 1910 een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 216, op grond dat belanghebbende, thans weduwe op 5 Mei 1875 in het huwelijk is getreden met NATHAN MOEREL, geboren 2 Juni 1835, sedert 1 April 1906 gepensionneerd onderwijzer aan eene bijzondere lagere school te *Delft*, overleden 27 November 1909; dat de som die laatstelijk tot grondslag voor de pensioensberekening van haren echtgenoot heeft gestrekt, bedraagt f 750; dat de aanvraag om pensioen is ingediend binnen één jaar na het overlijden van haren echtgenoot en zij mitsdien volgens art. 6a der Weduwenwet voor de onderwijzers 1905 recht heeft op een weduwenpensioen van f 215,62½, volgens art. 15 in te gaan daags nadat het pensioen van den overledene is opgehouden;

Overwegende, dat, nadat dit advies aan belanghebbende in afschrift was toegezonden onder mededeeling, dat Onze Minister van Financiën er zich mede vereenigde, zij het verlangen heeft te kennen gegeven, dat over het advies het gevoelen zou worden ingewonnen van de afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur;

Overwegende, dat art. 6a der Weduwenwet voor de onderwijzers 1905 het pensioen van eene onderwijzersweduwe bepaalt op drie en twintig tachtigste van den laatsten pensioensgrondslag van den overleden echtgenoot;

dat de eerste, tevens laatste pensioensgrondslag van den overleden echtgenoot van reclamante heeft bedragen f 750;

dat haar pensioen alzoo overeenkomstig het advies van den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren behoort te worden gesteld op f 216;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan B. M. VERouden, weduwe van den gepensionneerden onderwijzer aan eene bijzondere lagere school te *Delft* N. MORREL, krachtens de artt. 6a en 15 der Weduwenwet voor de onderwijzers 1905 met ingang van 1 Januari 1910 pensioen ten laste van het Weduwen- en Weezenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren te verleenen tot een bedrag van f 216 's jaars.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* 'en' te gelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (afdeeling voor de Geschillen van Bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren en aan den directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren.

Soestdijk, den 3den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 3 Sept. 1911.)

3 Augustus 1911. BESLUIT, waarbij op de pensioensaanvraag van mejuffrouw C. A. BAUSCH, laatstelijk onderwijzeres aan eene bijzondere lagere school te *Zwammerdam*, afwijzend wordt beschikt. S. 270.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van mejuffrouw C. A. BAUSCH, laatstelijk onderwijzeres aan de bijzondere lagere school van de Vereeniging tot bevordering van Christelijke belangen te *Zwammerdam*.

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 30 Juli 1910, n°. 16 B. L. O.;

den Raad van State, afdeeling voor de Geschillen van Bestuur gehoord, advies van 9 November 1910, n°. 251;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 29 Juli 1911, afdeeling Pensioenen, n°. 55;

Overwegende dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op de aanvraag afwijzend te beschikken op grond dat belanghebbende met ingang van 1 November 1910, is ontslagen; dat zij, geboren 11 September 1877, den ouderdom van 65 jaren nog niet heeft bereikt; dat door de overgelegde verklaring der geneeskundigen C. DEKKER en F. SCHREUDER, benoemd door den burgemeester der ge-

meente *Zwammerdam* bij beschikking van 3 Juni 1910, niet is bewezen dat zij wegens ziels- of lichaamsgebreken ongeschikt is voor de verdere waarneming van hare betrekking; weshalve de Pensioenraad van oordeel is, dat belanghebbende aan geen enkele bepaling der wet tot regeling van het lager onderwijs aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Overwegende dat nadat dit advies aan belanghebbende in afschrift was toegezonden onder mededeeling dat Onze Minister van Financiën er zich mede vereenigde, zij het verlangen heeft te kennen gegeven dat over het advies het gevoelen zou worden ingewonnen van de afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur;

Overwegende dat de verklaring van de doctoren die belanghebbende geneeskundig hebben onderzocht luidt als volgt: „Op grond van het aanwezig zijn van doofheid in hoogen graad voornamelijk op het linkeroor, achten ondergeteekenden belanghebbende wel tijdelijk ongeschikt maar tevens achten zij zich onbevoegd te verklaren of de geschiktheid tot het geven van onderwijs in afzienbare tijd is te verwachten. Specialistisch onderzoek is daarom hoogst noodig.”

Overwegende dat deze verklaring in werkelijkheid hierop neerkomt dat de betrokken geneeskundigen zich zelven de bevoegdheid ontzeggen tot het uitspreken van een deskundig oordeel;

dat zij in elk geval ook slechts spreekt van „tijdelijke ongeschiktheid”;

dat de wet tot regeling van het lager onderwijs geen recht op pensioen verbindt aan door lichaams- of zielsgebreken veroorzaakte voorbijgaande ongeschiktheid voor het vervullen van het onderwijzersambt;

dat alzoo de bedoelde verklaring geen grond oplevert tot toekenning van pensioen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te verklaren dat het verzoek van C. A. BAUSCH, eervol ontslagen onderwijzeres aan de bijzondere lagere school van de Vereeniging tot bevordering van Christelijke belangen te *Zwammerdam* om toekenning van pensioen niet vatbaar is voor inwilliging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (afdeeling voor de Geschillen van Bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren en aan den directeur van het

Weduwen- en Weezenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren.

Soestdijk, den 3den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 3 Sept. 1911.)

3 Augustus 1911. BESLUIT, houdende wijziging van het besluit van 25 Juni 1902 tot uitvoering van art. 23 van de Gezondheidswet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Juli 1911, n°. 5229, afdeling Volksgezondheid en Armwezen; Gelet op Ons besluit van 25 Juni 1902 n°. 55, gewijzigd bij Ons besluit van 21 Januari 1910 n°. 5;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met nadere wijziging van den bij Ons besluit van 25 Juni 1902 n°. 55 behoorenden staat te bepalen: eene gezondheidscommissie wordt ingesteld:

1°. voor de gemeenten Bussum, Naarden, Huizen, Blaricum, Laren, 's Graveland, Ankeveen en Kortenhoef, waarvan de zetel is gevestigd te Bussum;

2°. voor de gemeenten Weesp, Weesperkarspel, Muiden, Diemen, Watergraafsmeer en Nederhorst den Berg, waarvan de zetel is gevestigd te Weesp;

3°. voor de gemeenten Aalsmeer, Sloten, Uithoorn, Nieuwer Amstel en Onder Amstel, waarvan de zetel is gevestigd te Aalsmeer.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, 3 Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

3 Augustus 1911. BESLUIT, houdende beslisning dat art. 9bis der Burgerlijke Pensioenwet evenmin als art. 9a, waarnaar het verwijst, eenigen grond geeft om aan te nemen dat in eerstgemeld artikel onder het woord „jaren” alleen kalenderjaren zou zijn te verstaan;

dat art. 9bis alleen van toepassing is op tijdelijke diensten krachtens aanstelling in betrekkingen, als bedoeld in art. 9a, bewezen, waaronder de door belanghebbende bedoelde niet vallen.

1911.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag van Dr. L. van ELFRINKHOF te *Nijkerk*, om pensioen als gewezen leeraar aan het gymnasium te *Gorinchem*;

Gezien het omtrent bovengenoemde aanvraag uitgebracht advies van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren dd. 28 Januari 1911, n°. 22;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 5 Juli 1911, n°. 109 D;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 27 Juli 1911, n°. 81, Afd. P.;

Overwegende: dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, aan den belanghebbende, met ingang van 1 September 1910, een jaarlijksch pensioen toe te kennen ten bedrage van f 713.—, op grond dat de belanghebbende, na 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij besluit van den Raad der gemeente *Gorinchem* dd. 29 Augustus 1910 met ingang van 1 September 1910 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 4 jaren en 8 maanden, vereenigd met den overigen, volgens art. 9a der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komende dienst bij het hooger en middelbaar onderwijs van 12 jaren, 9 maanden en 4 dagen, en den door belanghebbende bewezen tijdelijken dienst een tijdvak uitmaakt van 19 jaren, 5 maanden en 2 dagen; dat hij, geboren 16 Mei 1859, den ouderdom van 51 jaren heeft bereikt en uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is welke ongeschiktheid is bewezen door de verklaring van twee geneeskundigen, benoemd door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken bij beschikking van 15 Juni 1910, n°. 4271 I, Afd. H.M.O.; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen: van 1 Januari 1906 tot 1 September 1910 f 2200.—, zoodat 1/60ste deel van de middelsom ad f 2200.— bedoeld bij art. 6, 2de lid, der wet bedraagt f 36.66²/₃; dat, wat de vraag aangaat, of de door den belanghebbende van 3 September 1895 tot 31 Augustus 1897 bewezen tijdelijke diensten als leeraar aan de Rijks Hoogere Burgerschool te *Assen* al dan niet geacht moeten worden overeenkomstig het bepaalde bij art. 9bis, 1ste lid, der Burgerlijke Pensioenwet gedurende 2 achtereenvolgende jaren te zijn bewezen, het herhaaldelijk voorkomt, dat aan scholen van Hooger en Middelbaar Onderwijs de cursussen op 31 Augustus of eenigen anderen datum worden gesloten en eerst eenige dagen later weder worden geopend, en dat dus in den regel, en tenzij het tegendeel

blijkt, moet worden aangenomen, dat gedurende die dagen geen onderwijs kan worden gegeven; dat het echter tegenover het tijdelijk aangesteld onderwijzend personeel bij het Hooger en Middelbaar onderwijs uiterst onbillijk zou zijn, en door den wetgever ook niet kan bedoeld zijn, de weinige dagen, die den eenen cursus van den anderen scheiden, aan te merken als eene onderbreking of verkorting van den over volle cursusjaren loopenden diensttijd; dat de cursus aan de Rijks Hoogere Burgerschool te Assen in het jaar 1895 aanving op den 3 September (van welke maand de eerste dag op een Zondag viel) en dat dus de belanghebbende, al ware hij met ingang van den 1 September aangesteld, onmogelijk op dien dag zijne functiën zou hebben kunnen aanvaarden; dat het echter vaststaat, dat hij gedurende 2 volle achtereenvolgende cursusjaren aan de Rijks Hoogere Burgerschool te Assen onderwijs heeft gegeven; dat mitsdien de door dezen leeraar van 1895 tot 1897 te Assen bewezen tijdelijke diensten voor vergelding met pensioen in aanmerking behooren te komen; dat de belanghebbende mitsdien volgens de artt. 8c, 9a en d en 9bis der wet aanspraak kan maken op een pensioen van f 712.15;

dat Onze Minister van Financiën zich met dat advies niet heeft vereenigd, daar zijns inziens de tijd door den belanghebbende als tijdelijk leeraar aan de Rijks Hoogere Burgerschool te Assen doorgebracht niet krachtens art. 9bis der Burgerlijke Pensioenwet als diensttijd in aanmerking mag komen, omdat hij minder dan 2 achtereenvolgende jaren — waaronder de wet alleen kalenderjaren verstaat — heeft geduurd en niet onmiddellijk door een vaste aanstelling tot burgerlijk ambtenaar is gevolgd;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was toegezonden en hem het afwijkend gevoelen van Onzen Minister van Financiën was medegedeeld, deze het verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur;

dat de belanghebbende in eene bij de Afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur ingediende memorie nog heeft aangevoerd, dat ook zijne tijdelijke dienst te Tiel en te Gorinchem in aanmerking moet worden genomen bij de berekening van het aan hem toe te kennen pensioen;

Overwegende: dat te beslissen is, of de van 3 September 1895 tot 31 Augustus 1897 bewezen tijdelijke diensten als leeraar aan de

Rijks Hoogere Burgerschool te Assen geacht moeten worden gedurende 2 achtereenvolgende jaren te zijn bewezen;

dat bij Koninklijk besluit van 18 November 1895, n°. 12, is goedgekeurd, dat het onderwijs in wiskunde en boekhouden aan voormelde school over het tijdvak van 3 September tot en met 30 November 1895 wordt opgedragen aan Dr. L. VAN ELFRINKHOF en hem deswege eene belooning is toegekend van f 450.—;

dat hij bij hetzelfde besluit voor het tijdvak van 1 December 1895 tot en met 31 Augustus 1896 is benoemd tot leeraar aan die school op eene jaarwedde van f 1800.—;

dat de Koninklijke besluiten van 21 Januari 1897, n°. 22, en 13 Juli 1897, n°. 29, in aansluiting aan bovengemeld Koninklijk besluit goedkeuren de opdracht van het onderwijs aan belanghebbende resp. over de tijdvakken van 1 September tot en met 31 December 1896 en van 1 Januari 1897 tot en met 31 Augustus 1897;

dat dus kennelijk aan belanghebbende achtereenvolgens het onderwijs is opgedragen gedurende 2 volle schooljaren en deze opdracht bij zijne eerste benoeming uit den aard der zaak aanving met het schooljaar, d. i. den 3 September 1895 en niet kon ingaan den 1 September 1895, toen het schooljaar nog niet was aangevangen; dat dan ook zijne belooning ad f 450.— voor het tijdvak van 3 September tot en met 30 November 1895 blijkbaar over 3 volle maanden is berekend in evenredigheid van zijne bij hetzelfde besluit bepaalde jaarwedde van f 1800.—;

dat art. 9bis evenmin als art. 9a, waarnaar het verwijst, eenigen grond geeft om aan te nemen dat in eerstgemeld artikel onder het woord „jaren” alleen kalenderjaren zou zijn te verstaan;

Overwegende: wat betreft de bewering van belanghebbende, dat zijne tijdelijke diensten te Tiel en te Gorinchem bewezen, mede in aanmerking moeten komen, dat art. 9bis alleen van toepassing is op tijdelijke diensten krachtens aanstelling in betrekkingen, als bedoeld in art. 9a, bewezen, waaronder de door hem bedoelde niet vallen;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet:

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan Dr. L. VAN ELFRINKHOF te Nijkerk, als gewezen leeraar aan het gymnasium te Gorinchem, met ingang van 1 September 1910, een pensioen toe te kennen van f 713.— 's jaars.

Onze Minister van Financiën is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

5 Augustus 1911. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkestbiljetten en schatkestpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij de wet van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281), en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 186). S. 271.

5 Augustus 1911. BESLUIT, nopens het beroep van D. VAN BATTUM te Amsterdam, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, in zake personeele belasting. S. 272.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door D. VAN BATTUM te Amsterdam, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd. 31 Januari 1911, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting over 1910, wegens een perceel te *Velsen*, dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur gehoord, advies van 21 Juni 1911, n°. 113;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 31 Juli 1911, n°. 83, afdeling directe belastingen;

Overwegende dat, nadat D. VAN BATTUM het tot dusverre door hem bewoonde perceel, wijk F n°. 72 j, te *Velsen* op 30 Juni 1910 had ontruimd, hij is gaan inwonen bij mejuffrouw C. G. BEEKMAN in dezelfde gemeente en zijne meubelen heeft laten opbergen ten huize van J. ZWEEGMAN, Steynlaan 114, te 's Gravenhage;

dat de bij schrijven van 8 Augustus 1911 aangevraagde ontheffing van personeele belasting door den directeur bij beslissing van 31 Januari 1911 is geweigerd, uit overweging, dat geen termen aanwezig zijn tot het verleen van ontheffing;

dat van de beslissing des directeurs D. VAN BATTUM bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat hij wegens sterfgeval zijner vrouw zijne woning te *Velsen*, wijk F, n°. 72 j, den 30 Juni 1910 heeft ontruimd zonder eenige roerende goederen daarin achter te laten; dat hij geen ander perceel betrokken heeft en zijn mobilair heeft doen opbergen in een bergplaatsje aan de Steynlaan te 's Gravenhage, welker huurwaarde te laag is dan dat hij daarvoor aangeslagen zou kunnen worden in de personeele belasting; dat hij zich zelf in pension begeben heeft, eerst te *Velsen*, zonder gebruik van eigen kamer of meubelen, en later

te Amsterdam aan het adres voornoemd (Marixstraat 831ⁿ) en waarvoor hij meent ook niet in aanmerking te komen voor een aanslag in de personeele belasting; dat hij zich misdien gewend heeft tot den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam met verzoek om ontheffing van zijn aanslag in voornoemde belasting over het 2de halfjaar van het dienstjaar 1910; dat genoemde directeur echter afwijzend op dit verzoek heeft beschikt; dat adressant echter meent dat dit op een misverstand moet berusten en persisteert bij zijne meening, dat hij ten onrechte heeft betaald over een vol jaar;

Overwegende, dat volgens artikel 68, § 1, der wet tot regeling van de personeele belasting aan den gebruiker van een perceel, die dit verlaat zonder eenige roerende goederen daarin achter te laten, ontheffing wordt verleend van zijn aanslag naar de eerste drie grondslagen over de maanden van het jaar, die tijdens het verlaten van het perceel nog niet zijn ingetreden, onder voorwaarde, dat hij niet binnen zes weken daarna een ander of hetzelfde perceel in gebruik neemt;

dat appellant geacht moet worden aan deze voorwaarde te hebben voldaan;

dat toch de omstandigheid, dat de meubelen van adressant, na het verlaten van het perceel te *Velsen*, zijn geborgen op een zolderkamertje van eene bovenwoning aan de Steynlaan te 's Gravenhage, iedelijkerwijze niet kan worden aangemerkt als het in gebruik nemen van een perceel in den zin der wet; dat weliswaar eene kleine vergoeding daarvoor wordt betaald, doch dat niet gezegd kan worden dat daardoor de appellant de beschikking over dat zolderkamertje gekregen, en de bewoner van het bovenhuis de beschikking daarover verloren zou hebben;

dat bovendien niet is gebleken van het bestaan van eene huurovereenkomst of van eenige andere betrekking tusschen beide personen, waardoor appellant het beschikkingsrecht of de feitelijke beschikking heeft gekregen over het zolderkamertje, en waaruit dus zou kunnen worden besloten, dat hij de gebruiker is geworden, in den zin der wet, van een ander perceel;

dat de gevraagde ontheffing alsnog behoort te worden verleend;

Gezien de wet tot regeling der personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestrede uitspraak aan den appellant over de maanden Juli tot en met December 1910 ontheffing te verleen

van personeele belasting naar den eersten, den tweeden en den derden grondslag, tot een bedrag van f 7.17 in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 5den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 30 Aug. 1911.)

5 Augustus 1911. **BESLUIT**, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van den 23 November 1905 (*Staatsblad* n°. 308), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in het vierde lid van art. 13 der wet op het Notarisambt, alsmede van de bijlage van dat besluit. S. 273.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 18 Februari 1911, 1ste Afdeling C., n°. 591;

Overwegende, dat het wenschelijk is in Ons besluit van 23 November 1905 (*Staatsblad* n°. 308), gelijk dit is gewijzigd bij Ons besluit van 9 April 1908 (*Staatsblad* n°. 109), alsmede in de bijlage daarvan eenige wijzigingen aan te brengen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 4den April 1911, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 1sten Augustus 1911, 1ste afdeling C., n°. 542;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Ons besluit van 23 November 1905 (*Staatsblad* n°. 308), gelijk dit is gewijzigd bij Ons besluit van 9 April 1908 (*Staatsblad* n°. 109), en de bijlage daarvan te wijzigen als volgt:

Art. 1. In artikel 14 van Ons genoemd besluit worden de woorden: „in groep a en” gelezen: „in de groepen a en b, alsmede”.

2. In de als bijlage bij Ons genoemd besluit gevoegde omschrijving van de eischen voor de in artikel 10 genoemde vakken wordt de omschrijving van Latijn gelezen als volgt:

„Het mondeling en schriftelijk vertalen en verklaren van eenige stukken uit „Kan en Schröder. Bloemlezing uit Latijnsche Dichters met aantekeningen”, 1ste stuk en uit Quadraginta, Latijnsch Vertaalboek met

Woordenlijst door Dr. A. SMIT, of uit andere dergelijke verzamelingen, bij de oproeping tot het examen telkens bekend te maken.

Van de candidaten wordt verwacht, dat zij beide deeltjes geheel hebben doorgewerkt, de grammatica (zoowel etymologie als syntaxis) voldoende hebben bestudeerd, om taalvormen en zinsbouw nauwkeurig te kunnen verklaren en dat zij van de geschiedenis, de letterkunde, de staatsinstellingen en godsdienstige voorstellingen der Ouden zooveel weten, als tot een juist begrip van de in de bloemlezingen opgenomen stukken noodig is.”

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 5den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 19 Aug. 1911.)

7 Augustus 1911. **BESLUIT**, tot verlenging van den termijn, gesteld in art. 11, 1ste lid, der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 206). S. 274.

7 Augustus 1911. **BESCHIKKING** van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van letterteekens, die door zee- en kustvisschersvaartuigen moeten worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op artikel 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, en op zijne beschikking van 15 Juni 1911, n°. 3185, en 20 Juli 1911, n°. 4474, afdeling Nijverheid;

Heeft goedgevonden:

Het letterteeken, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behoorende in de nagenoemde gemeenten, moet worden gevoerd, vast te stellen als volgt:

Beerta	B.T.
Beets	B.T.S.
Dubbeldam	D.U.
Eenrum	E.E.
Numansdorp	N.U.
Oud-Beijerland	O.B.L.

Spijkenisse	S.P.K.
Stad aan 't Haringvliet	S.A.H.
Usquert	U.Q.

's Gravenhage 7 Augustus 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

8 Augustus 1911. **BESLUIT**, tot wijziging van het besluit van 8 Mei 1909 betreffende belooningen aan reserve-personeel, voor het geven van onderricht in den wapenhandel en in het schieten.

Bij dit besluit is bepaald, dat — te rekenen van 1 Januari 1911 — het woord „reserve-officieren”, vermeld in den aanhef van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1909 n°. 35, wordt vervangen door de woorden „reserve, landweer- en militie-officieren”.

12 Augustus 1911. **BESLUIT**, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van den 18den Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), tot herziening van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901, zooals dit besluit is gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 7den November 1910 (*Staatsblad* n°. 318). S. 275.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 Juni 1911, n°. 1241, Afdeling Arbeidersverzekering; Gezien artikel 31 der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Juli 1911, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 Augustus 1911, n°. 1644, Afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met ingang van 4 September 1911 te wijzigen Ons besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), gewijzigd bij Ons besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 318), en te bepalen als volgt :

Art. 1. In artikel 3 van Ons besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189) worden de nummers 19, 49, 125, 196, 217, 286, 330 en 454 gezeten als volgt :

„19. Kalkzandsteen (het bedrijf van vervaardigen van) 39

49. Huisschilders-, rijtuigschilders- of decoratieschildersbedrijf (het), het scheepsschildersbedrijf, niet vallende onder n°. 330, en het glazenmakersbedrijf :

in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam	15
„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam en 's Gravenhage	16
„ Gelderland	15
„ Friesland	13
„ Limburg	22
„ Amsterdam	23
„ Rotterdam	31
„ 's Gravenhage	28
„ de gemeente Utrecht	31
„ alle overige plaatsen	19

125. Houtzagers- en houtschaversbedrijf (het) en de houthandel met krachtwerktuig :

in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam	31
„ Zuidholland	43
„ Limburg	42
„ de gemeente Utrecht	43
„ alle overige plaatsen	36

196. Cachetsnijders- en graveerdersbedrijf (het) 2

217. Mijnbouw (het bedrijf van) 35

286. Gloeilampen (het bedrijf van vervaardigen van elektrische) met krachtwerktuig 11

330. Scheepsschildersbedrijf (het), voor zoover samenhangende met en daaronder begrepen het afbikken en schoonmaken van schepen 54

454. Laden of lossen van schepen (het bedrijf van), niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, en het bedrijf van laden of lossen van andere vaartuigen uit of in schepen, niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, een en ander uitgeoefend binnen de gemeente Rotterdam en op de rivier beneden deze gemeente, tot aan de uitmonding in zee, voor zoover het betreft :

1. Laden of lossen op andere wijze dan met drijvende kranen van ertsen af andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden 60
2. Laden of lossen met drijvende kranen van ertsen af andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden 46
3. Laden of lossen op andere wijze dan met drijvende pneumatische elevators van granen of zaden of andere goederen, die op overeen-

- komstige wijze geladen of gelost worden 58
4. Laden of lossen met drijvende pneumatische elevators van granen of zaden of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden 40
5. Laden of lossen van bewerkt hout of van andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden 78
6. Laden of lossen van onbewerkt hout of van andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden 77
7. Laden of lossen op andere wijze dan met drijvende kranen van steenkool of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden 67
8. Laden of lossen met drijvende kranen van steenkool of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden 56
9. Laden of lossen van ruw ijzer of gewalst ijzer of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden 77
10. Laden of lossen van stukgoederen en andere artikelen, niet genoemd of bedoeld onder 1 tot 9 . . . . 60".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 12den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 23 Aug. 1911.)

12 Augustus 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 319), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4, der Ongevallenwet 1901. S. 276.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 Juni 1911, n°. 1241, Afdeling Arbeidersverzekering; Gezien artikel 52, tweede lid, der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Juli 1911, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 9 Augustus 1911, n°. 1644, Afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 4 September 1911 te wijzigen Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 319), en te bepalen als volgt:

Art. 1. In de tabel, welke bij het Koninklijk besluit van den 18den Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 191) is gesteld in de plaats van de tabel, gevoegd bij het Koninklijk besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), worden de nummers 19, 49, 125, 196, 217, 286, 330 en 454 gelezen als volgt:

„19. Kalkzandsteen (het bedrijf van vervaardigen van)	0,33	1,79
49. Huisschilders- rijkuitgilders- of decoratieschildersbedrijf (het), het scheepschildersbedrijf, niet vallende onder n°. 330, en het glazenmakersbedrijf: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam	0,88	0,56
„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam en 's Gravenhage.	0,88	0,56
„ Gelderland	0,88	0,56
„ Friesland	0,88	0,49
„ Limburg	0,88	0,82
„ Amsterdam	0,88	0,86
„ Rotterdam	0,88	1,20
„ 's Gravenhage	0,88	1,05
„ de gemeente Utrecht	0,88	1,20
„ alle overige plaatsen	0,88	0,71
125. Houtzagers- en houtschaversbedrijf (het) en de houthandel met krachtwerktuig: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam	0,33	1,20
„ Zuidholland	0,33	2,21
„ Limburg	0,33	2,09
„ de gemeente Utrecht	0,33	2,21
„ alle overige plaatsen	0,33	1,57
196. Cachetsnijders en graveersbedrijf (het)	0,29	0 07
217. Mijnbouw (het bedrijf van).	0,35	1,50
286. Gloeilampen (het bedrijf van vervaardigen van elektrische) met krachtwerktuig.	0,27	0,41
330. Scheepsschildersbedrijf (het), voorzover samen-		

hangende met en daaronder begrepen het afbikken en schoonmaken van schepen	0,35	3,78
454. Laden of lossen van schepen (het bedrijf van), niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, en het bedrijf van laden of lossen van andere vaartuigen uit of in schepen, niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, een en ander uitgeoefend binnen de gemeente Rotterdam en op de rivier beneden deze gemeente, tot aan de uitmonding in zee, voor zoover het betreft:		
1. Laden of lossen op andere wijze dan met drijvende kranen van ertsen of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	5,05
2. Laden of lossen met drijvende kranen van ertsen of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	2,54
3. Laden of lossen op andere wijze dan met drijvende pneumatische elevators van granen of zaden of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	4,60
4. Laden of lossen met drijvende pneumatische elevators van granen of zaden of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	1,87
5. Laden of lossen van bewerkt hout of van andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	9,57
6. Laden of lossen van onbewerkt hout of van andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	11,63
7. Laden of lossen op andere wijze dan met drijvende kranen van steenkool of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	7,10
8. Laden of lossen met drijvende kranen van steenkool of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	4,16
9. Laden of lossen van ruw ijzer of gewalst ijzer of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	11,63
10. Laden of lossen van stukgoederen en andere artikelen, niet genoemd of bedoeld onder 1 tot 9.	0,38	5,05"

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 12den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 23 Aug. 1911.)

14 Augustus 1911. BESLUIT, houdende vaststelling van de Instructie voor de commandanten van onderdeelen en van forten in de liniën en stellingen voor tijden van oorlog of van oorlogsgevaar. S. 277.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Marine van 4 Augustus 1911, Kabinet, Litt^a. O⁶¹ en van 10 Augustus 1911, Bureau S., n°. 41;

Gezien de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128), houdende bepalingen tot uitvoering van artikel 187 der Grondwet;

Overwegende, dat het, in aansluiting aan het Koninklijk Besluit van 8 September 1909 (*Staatsblad* n°. 305) noodzakelijk is, de bevoegdheden en verplichtingen van de Commandanten van Onderdeelen en van Forten in de Liniën en Stellingen, voor tijden van oorlog of oorlogsgevaar, zooals deze thans zijn vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van 31 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 115), te herzien en opnieuw vast te stellen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. in te trekken het Koninklijk Besluit van 31 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 115), met de bij dat Besluit gevoegde Instructiën;

2°. goed te keuren en vast te stellen de bij dit Besluit gevoegde „Instructie voor de Commandanten van onderdeelen en van forten in de liniën en stellingen voor tijden van oorlog of van oorlogsgevaar.”

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan evenals van de daarbij behoorende Instructie, afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid

en Handel en dat met die Instructie in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 14den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Marine, (get.) J. WENTHOLT.

(Uitg. 8 Sept. 1911.)

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1911 (*Staatsblad* n°. 277).

INSTRUCTIE voor de commandanten van onderdeelen en van forten in de liniën en stellingen voor tijden van oorlog of van oorlogsgevaar.

(Deze Instructie kan worden aangehaald als: „Oorlogsinstructie onder-commandanten van stellingen”).

Art. 1. In deze instructie gelden voor de benamingen „stellingen”, „onderdeelen” en „forten” de bepalingen van de Oorlogsinstructie Stellingcommandanten.

Deze instructie is niet van toepassing voor den Commandant van het onderdeel „Amsterdam” der Stelling van Amsterdam.

2. Het militair gezag, bedoeld in artikel 7 der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128), hetwelk in de onderdeelen der Stellingen of in de forten, door de over deze onderdeelen of forten bevelvoerende officieren, wordt uitgeoefend krachtens overdracht van den stellingcommandant, blijft in handen van die bevelvoerende officieren, ook wanneer die onderdeelen worden gesteld onder het bevel van een brigade- of divisie-commandant, op de wijze, in artikel 13 dezer instructie aangegeven.

De bevelvoerende officieren, hierboven genoemd, hebben zich in dat geval, ook ten opzichte van het uitoefenen van het militair gezag, te gedragen naar de bevelen of de aanwijzingen van den brigade- of divisie-commandant.

3. De gezagsverhouding tusschen den stellingcommandant en de commandanten van onderdeelen in eene stelling en tusschen deze commandanten onderling, wordt aangegeven door de volgende rangschikking:

stellingcommandant;
sectorcommandant;
groepscommandant;
vakcommandant.

De betrokken stellingcommandant bepaalt, in hoeverre de commandanten van forten in de onder zijn bevel staande Stelling, in tijden van oorlog of van oorlogsgevaar zullen staan onder zijne rechtstreeksche bevelen, dan wel

onder die van den betrokken vak- (groeps)-commandant.

Indien de commandant van een onderdeel of van een fort, jonger of lager in rang mocht zijn, dan officieren, ingedeeld bij de voorloopige bezetting van dat onderdeel of van dat fort, zal de betrokken stellingcommandant de bestemming der betrokken officieren zoo noodig wijzigen. In afwachting van eene beslissing volgen die officieren hunne oorspronkelijke bestemming.

4. De aangewezen commandanten van onderdeelen en van forten, aanvaarden het bevel over hun onderdeel of hun fort, zoodra zij op hunne oorlogsstandplaatsen zijn aangekomen. Van de aanvaarding van het bevel wordt onverwijld op de snelste wijze bericht gezonden aan den onmiddellijk hooger commandant in de stelling.

5. De sector-, groeps- en fortcommandanten oefenen, met inachtneming van het gezag van de, in de stelling, boven hen geplaatste, commandanten, een volkomen gezag uit over de, onder hunne bevelen gestelde sectoren, groepen en forten, met het daarbij voor de verdediging aangewezen of wel onder hunne orders gestelde personeel der landmacht en personeel en drijvend materieel der zeemacht.

Zij hebben de beschikking en het beheer over het tot hun onderdeel of fort behoorend of tot hunne beschikking gestelde materieel der landmacht, behoudens de, ten deze bestaande bevoegdheden of verplichtingen van de boven hen gestelde commandanten en voor zooverre dit materieel niet onder de bijzondere verantwoordelijkheid van andere autoriteiten is of wordt gesteld.

6. De vakcommandanten voeren — met inachtneming van het gezag van de boven hen geplaatste commandanten in de stelling — het bevel over het personeel en hebben de beschikking over het materieel van land- en zeemacht, dat voor de verdediging van het vak is aangewezen of wel te hunne beschikking is gesteld.

7. De fortcommandanten zijn verantwoordelijk voor de veiligheid en het behoud van het fort.

Hunne verantwoordelijkheid strekt zich ten deze in den regel niet verder uit, dan tot den buitengrachtsboord van het fort, tenzij in de memoriën van verdediging anders is vermeld.

8. De commandanten van onderdeelen en forten treden, nadat hun daartoe door den onmiddellijk hooger commandant in de stelling, de last zal zijn verstrekt in overleg met burgerlijke besturen, autoriteiten en bijzondere personen omtrent al hetgeen aan het in staat

van verdediging brengen der onderdeelen en der forten, alsmede aan de vereenvoudiging en bespoediging van een overgang tot den staat van oorlog of den staat van beleg kan ten goede komen.

Wanneer de last wordt ontvangen de onderdeelen en de forten in staat van verdediging te brengen, wordt zoo noodig gehandeld overeenkomstig de 1ste alinea van artikel 73 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125).

9. De commandanten van onderdeelen en van forten hebben geene rechtstreeksche bemoeiing met het voorbereiden en stellen der inundatiën in de stelling. Zij verleen echter aan het personeel, belast met het voorbereiden of stellen der inundatiën wanneer de veiligheid van het betrokken onderdeel of fort het toelaat, op aanvraag van dit personeel, de verlangde gewapende of ongewapende hulp.

10. De commandanten van onderdeelen en van forten mogen zich — behoudens overmacht — niet buiten het gebied van hunne onderdeelen of forten begeven, dan op last of met machtiging van den, in de stelling onmiddellijk boven hen geplaatsten commandant.

11. De fortcommandanten mogen, zonder last of machtiging van de, boven hen gestelde, commandanten in de stelling, geene troepen in hunne forten opnemen.

Het trekken van troepen door hunne forten kunnen de fortcommandanten toestaan, indien zij daardoor de veiligheid van hun fort niet bedreigd achten.

De toestemming tot het trekken van troepen door de forten kan ook verleend worden door de, in de stelling boven de fortcommandanten geplaatste, commandanten.

12. De sector-, groeps- en fortcommandanten zijn bevoegd *binnen* het gebied van hunnen sector, van hunne groep of van hun fort, de leverantiën te vorderen bedoeld in de wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), voor zooverre te dien aanzien door de boven hen gestelde commandanten in de stelling geene beperkende bepalingen worden gemaakt.

13. Indien een gedeelte eener stelling rechtstreeks wordt bedreigd of aangevallen en de bezetting van dat gedeelte dientengevolge wordt versterkt, zullen door den stellingcommandant omtrent de gezagsverhouding op het betrokken gedeelte der stelling bevelen worden gegeven.

Daarbij moet als algemeen beginsel op den voorgrond staan, dat het rechtstreeks bedreigde of aangevallen gedeelte der stelling, voor zooverre dit één aansluitend geheel uitmaakt, onder éénhoofdig bevel moet komen en

dat de sector- en groepscommandanten in hunne functie als zoodanig gehandhaafd blijven.

Wanneer twee of meer groepen of wel gedeelten van groepen, bij de bedreiging of bij den aanval betrokken zijn, moet, voor zoover mogelijk, het geheele bedreigde of aangevallen gedeelte gesteld worden onder bevel van een commandant, hooger of ouder in rang dan de betrokken sector- en groepscommandanten. Bedoelde commandant voert dan den naam van brigade- of divisiecommandant, met zoodanige nadere aanduiding der brigade of divisie als noodig zal zijn om verwarring ten opzichte van andere brigades of divisien te voorkomen.

Is slechts één groep bij de bedreiging of den aanval betrokken, en is de commandant van de, ter versterking aan de groep toegevoegde, troepenmacht, hooger of ouder in rang dan de groepscommandant, dan blijft deze laatste belast met de uitoefening van alle functien aan het groepscommando verbonden, met inachtneming van de bevelen en de aanwijzingen hem door den hooger en ouderen commandant te geven. Laatstgenoemde commandant voert alsdan den naam van brigadecommandant, met eene nadere aanduiding der brigade, als hierboven bedoeld.

Wordt een aangevallen gedeelte der stelling van de verbinding met den stellingcommandant afgesneden, vóór dat deze de gezagsverhouding heeft kunnen regelen, dan handelen de commandanten in het afgesneden gedeelte der stelling, desverre, naar bovenstaande beginselen.

Ons bekend,

De Minister van Oorlog,

(get.) H. COLIJN.

De Minister van Marine,

(get.) J. WENTHOLT.

15 Augustus 1911. BESLUIT, tot vaststelling van het tijdstip waarop de Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht, vastgesteld bij het besluit van den 8sten September 1910 (*Staatsblad* l^o. 278), in werking treedt. S. 278.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 12 Augustus 1911, Afdeling C, 2de Bureau, n°. 1;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat de bij ons besluit van 8 September 1910, n°. 39, vastgestelde Regeling

van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht (*Nederlandsch Staatsblad* 1910, n°. 278, *Indisch Staatsblad* 1910, n°. 592) in werking treedt op 1 October 1911.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk zal worden geplaatst in het *Staatsblad* en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog en aan den Raad van State.

Het Loo, den 16den Augustus 1911.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Koloniën,

(get.) D E W A A L M A L K E F J I T.

(*Uitgeg.* 5 Sept. 1911.)

16 Augustus 1911. BESLUIT, tot wijziging van de, bij Koninklijk besluit van 16 September 1859 (*Staatsblad* n°. 100), vastgestelde lijst van vestingwerken, voor zooveel betreft de Vesting *Brielle* en de kustbatterij aan den mond van de haven, alsmede tot wijziging van de, bij Koninklijk besluit van 28 Maart 1903 (*Staatsblad* n°. 93) vastgestelde lijst, betreffende de Vesting *Hellevoetsluis*. S. 279.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 18 Mei 1911, Kabinet, Litt. Z²⁸; Gelet op de artikelen 3, 4 en 5 der Wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Gelet op de Koninklijke besluiten van 16 September 1859 (*Staatsblad* n°. 100) en van 28 Maart 1903 (*Staatsblad* n°. 93);

Den Raad van State gehoord (advies van 20 Juni 1911, n°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen voor-

noemden Minister van 11 Augustus 1911, Kabinet, Litt. IJ^{6a};

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De lijst, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 16 September 1859 (*Staatsblad* n°. 100), voor zoover betreft de vesting *Brielle* en de kustbatterij aan den mond van de haven, en de lijst, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Maart 1903 (*Staatsblad* n°. 93), betreffende de vesting *Hellevoetsluis*, worden vervangen door de bij dit besluit behoorende lijst.

2. Op de in de laatste kolom van de bij dit besluit behoorende lijst aangeduide perceelen, ofschoon zij binnen een verboden kring liggen, is de Wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) niet van toepassing.

3. De dag van het in werking komen van dit besluit wordt mede vastgesteld als het tijdstip, waarop de verbodsbepalingen der Wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) beginnen of ophouden toepasselijk te zijn op de perceelen, welke binnen of buiten de verboden kringen komen te liggen, ten gevolge van de uitgevoerde veranderingen van de Vesting *Brielle*.

4. Dit besluit, met de daarbij behoorende lijst, komt in werking op den *tweeden* dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waarin het besluit is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 16den Augustus 1911.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 12 Sept. 1911.)

Gemeente of gemeenten, waarin het vestingwerk en de verboden kringen liggen.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behorende tot :			Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behorende tot geene klasse.	Beschrijving van de in artikel negen der wet bedoelde lijnen.	Perceelen of gedeelten van perceelen, binnen een verboden kring liggende, ten aanzien van welke de wet niet van toepassing is.
	de eerste klasse.	de tweede klasse.	de derde klasse.			
<i>Hellevoetsluis, Nieuw-Helvoet.</i>	De vesting <i>Hellevoetsluis</i> .					De perceelen of perceelsgedeelten gelegen ten Noord-oosten en ten Oosten van de Vesting, buiten de grenslijn, gevormd door de aaneenschakeling van : de lijn, getrokken op een afstand van 250 M. ten Oosten van en evenwijdig aan de as van den straatweg van <i>Hellevoetsluis</i> naar <i>Brielle</i> ; het verlengde in Noordelijke richting van de grenslijn tusschen den militairen Landgrond en de perceelen, kadastraal gemeente <i>Hellevoetsluis</i> , sectie B, nos. 427, 434 en 1, en die grenslijn zelve; de grenslijn tusschen den militairen Landgrond en de perceelen, kadastraal gemeente <i>Hellevoetsluis</i> , sectie B, nos. 548, 683 en 684, en het verlengde in Oostelijke richting van het Zuidelijk gedeelte dier grenslijn; den kleinen verboden kring; den Oostelijken boord van het kanaal van Voorne met de daarin gelegen schutsluis; den Oostelijken boord van de Koopvaardijhaven; het verlengde van dien boord; en den Noordelijken oever van het <i>Haringvliet</i> .
<i>Brielle, Vierpolders, Nieuwenhoorn, Oostvoorne, Rozenburg.</i>	De vesting <i>Brielle</i> en de kustbatterij aan den mond van de haven.					1°. de perceelen, gelegen op den rechteroever van de <i>Nieuwe Maas</i> ; 2°. de perceelen, gelegen ten Oosten en ten Zuiden van de Vesting, buiten de grenslijn, gevormd door de aaneenschakeling van : de grens tusschen de gemeenten <i>Brielle</i> en <i>Vierpolders</i> ; de Zuidelijke grenzen van den militairen Landgrond van de kustbatterij aan den mond van de haven en van den toegangsweg naar die batterij; de Oostelijke en Zuidelijke grenzen van de militaire Landsgronden van de Vesting <i>Brielle</i> ; en de Oostelijke grens van den straatweg van <i>Brielle</i> naar <i>Hellevoetsluis</i> , kadastraal gemeente <i>Brielle</i> , sectie A, n°. 249 en ongenummerd, gemeente <i>Oostvoorne</i> , sectie O, ongenummerd, en gemeente <i>Nieuwenhoorn</i> , sectie A, ongenummerd.

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 16 Augustus 1911 (*Staatsblad* n°. 279).

Mij bekend,
De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

16 Augustus 1911. BESLUIT, bevelende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 8 Mei 1911 tusschen *Nederland* en *China* gesloten consulaire overeenkomst. S. 280.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de te *Peking* op 8 Mei 1911 tusschen *Nederland* en *China* gesloten consulaire overeenkomst met betrekking tot de Nederlandsche bezittingen en koloniën, waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Gezien de mede te *Peking* op denzelfden datum tusschen de ondertekenaars van bedoelde overeenkomst gewisselde brieven, waarvan eveneens een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging van gezegde consulaire overeenkomst op 28 Juli 1911 te 's *Gravenhage* heeft plaats gehad;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 12den Augustus 1911, Directie van het Protocol, n°. 16229;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van bedoeld verdrag en brieven met de vertaling (1) daarvan te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 16den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg. 30 Aug. 1911.*)

VERTALING.

CONSULAIRE OVEREENKOMST tusschen *Nederland* en *China* met betrekking tot de *Nederlandsche* bezittingen en koloniën.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Keizer van China, het wenschelijk oordeelende dat, onafhankelijk van het verdrag van Handel en Scheepvaart tusschen *Nederland* en *China*, door eene afzonderlijke overeenkomst de rechten, verplichtingen, bevoegdheden, voorrechten, vrijstellingen en vrijdommen der Chinese consulaire ambtenaren in de Nederlandsche bezittingen of koloniën worden vastgesteld, hebben, ten einde de gezegde overeenkomst

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

te sluiten, tot Hoogstderzelver Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

Jonkheer FRANS BELLAERTS VAN BLOKLAND, ridder der orden van den Nederlandschen Leeuw en van Oranje-Nassau, ridder derde klasse van den eersten graad der orde van den Dubbelen Draak, Hoogstderzelver Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Keizer van China;

Zijne Majesteit de Keizer van China:

LOU TSENG TSIANG, ridder derde klasse van den tweeden graad der Orde van den Dubbelen Draak, Ridder Grootkruis der Orde van Oranje-Nassau en der Orde van Sint Stanislaus, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

die, na wederkeerige mededeeling hunner volmachten, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten van China worden toegelaten in alle havens van de overzeesche bezittingen of koloniën der Nederlanden, waar ambtenaren van denzelfden rang van andere vreemde mogendheden gevestigd zijn of zullen zijn.

2. De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten van China worden beschouwd als handelsagenten, ter bescherming van den handel hunner landgenooten in hun consulaire ressort.

Zij zullen verblijf houden in de havens van de overzeesche bezittingen of koloniën der Nederlanden, aangeduid in hunne commissie en zijn zoowel aan de burgerlijke als aan de strafwetten van die bezittingen of koloniën onderworpen behouders de uitzonderingen, welke deze overeenkomst te hunnen gunste vaststelt.

3. Alvorens tot de uitoefening hunner werkzaamheden te worden toegelaten en in het genot te worden gesteld van alle bevoegdheden, voorrechten, vrijstellingen en vrijdommen, welke daaraan verbonden zijn, moeten de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten aan de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden eene commissie overleggen, houdende aanwijzing van hun consulaire ressort en de plaats hunner vestiging.

Het Gouvernement van de bezitting of van de kolonie reikt hun zonder eenige kosten het behoorlijk medeondertekende exequatur uit voor de uitoefening van hun ambt ver-

eischt; en op vertoon van dat stuk, hebben de gezegde consulaire ambtenaren van allen rang, recht op de bescherming der Regeering en op den bijstand der plaatselijke overheden ter verzekering van de vrije uitoefening hunner werkzaamheden.

De Regeering der Koningin behoudt zich de bevoegdheid voor het exequatur weder in te trekken of door den Gouverneur van de bezitting of van de kolonie te doen intrekken, onder opgave der redenen van dien maatregel.

In geval van overlijden, verhindering of afwezigheid der Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten worden de Leerling-Consuls, Kanseliers of Secretarissen, nadat hun officieel karakter is ter kennis gebracht van en goedgekeurd door de bevoegde overheid, van rechtswege toegelaten om tijdelijk de zaken der onderscheiden posten waar te nemen; zij genieten gedurende den ganschen duur van deze tijdelijke waarneming, voor zoverre hunne hoedanigheid van niet-handeldrijvend vreemdeling het toelaat, overeenkomstig artikel 15 alle rechten, bevoegdheden, voorrechten, vrijstellingen en vrijdommen, welke aan de titularissen zijn toegestaan.

4. De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten zijn gerechtigd boven de buitendeur hunner woning een schild met het wapen hunner Regeering te plaatsen met het opschrift: Consulaat-Generaal, Consulaat, Vice-Consulaat of Consulair Agentschap van China.

Het staat vast, dat dit uitwendig teeken nimmer kan worden aangemerkt als gevende het jus aeyli, noch als kennende de woning en hare bewoners onttrekken aan de vervolging der plaatselijke justitie.

5. Het staat vast, dat de archieven en bescheiden betreffende de consulaire zaken tegen elk onderzoek beschermd zijn en dat geen overheid of ambtenaar de bevoegdheid heeft, die op eenigerhande wijze of onder eenig voorwendsel te onderzoeken, in beslag te nemen of daarvan inzage te hebben.

6. De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls, en Consulaire Agenten hebben geenerlei diplomatiek karakter.

Geene aanvraag kan tot de Nederlandsche Regeering gericht worden dan door tusschenkomst van den diplomatieken agent, geaccrediteerd te 's Gravenhage.

In spoedeisende gevallen kunnen de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls of Consulaire Agenten zich rechtstreeks wenden tot den Gouverneur van de kolonie of van de bezitting, met aantooning van het spoed-

eischende der zaak en met uiteenzetting der redenen, waarom de aanvraag niet aan de ondergeschikte overheden kan worden gedaan, of wel met aantooning dat de vroegere aanvragen, aan deze overheden gedaan, zonder gevolg zijn gebleven.

7. De Consuls-Generaal en de Consuls kunnen consulaire agenten benoemen in de havens vermeld in artikel 1.

Deze consulaire agenten kunnen zonder onderscheid zijn Chineesche of Nederlandsche onderdanen of onderdanen van elk ander land, die gevestigd zijn of volgens de bepalingen der plaatselijke wetten kunnen worden toegelaten tot het zich vestigen in de haven, waar de consular agent wordt aangesteld. Deze consulaire agenten, wier benoeming onderworpen is aan de goedkeuring van den Gouverneur der bezitting of kolonie, worden voorzien van eene aanstelling, afgegeven door den Consul, onder wiens bevelen zij werkzaam zullen zijn.

De Gouverneur der bezitting of kolonie kan, in elk geval, de hierbovenbedoelde goedkeuring aan de consulaire agenten ontnemen, onder mededeeling der redenen van zoodanigen maatregel aan den Consul-Generaal of Consul.

8. Het paspoort, door de consulaire ambtenaren afgegeven of voor gezien geteekend, ontslaat geenszins den drager van de verplichting om zich te voorzien van alle stukken, gevorderd door de plaatselijke wetten of reglementen tot het reizen of zich vestigen in de bezittingen of koloniën en verkort in geen deele de uitoefening van het recht, hetwelk het Gouvernement van de bezitting of kolonie bezit, om het verblijf aldaar te ontzeggen of de verwijdering van daar te bevelen van iederen persoon, voorzien van een paspoort.

9. Alle werkzaamheden betreffende de berging der Chineesche schepen, welke op de kusten van een der bezittingen of koloniën van Nederland hebben schipbreuk geleden, worden geleid door de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls of Consulaire Agenten van China.

De tusschenkomst der plaatselijke overheden geschiedt slechts om de orde te handhaven, om te waken voor de belangen der bergers, wanneer deze niet behooren tot de bemanning van de verongelukte schepen, en om de uitvoering te verzekeren der voorschriften, welke met betrekking tot den in- en uitvoer der geredde goederen moeten worden in acht genomen.

Bij afwezigheid en tot de komst de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls of Consulaire Agenten nemen de plaatselijke over-

heden overigens alle maatregelen, noodig voor de bescherming der personen en het behoud der goederen.

Daarenboven wordt overeengekomen, dat de geredde goederen aan geenerlei in- en uitgaande rechten onderworpen zijn, tenzij zij tot het binnenlandsch verbruik worden toegelaten.

10. De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten kunnen de hulp der plaatselijke overheid inroepen tot het aanhouden, gevangen nemen en in verze-kerde bewaring houden van de deserteurs der Chineesche koopvaardij- of oorlogsschepen.

Te dien einde richten zij de opvraag dier deserteurs schriftelijk tot de bevoegde overheid, en indien het bewijs geleverd wordt door de scheepsregisters, de monsterrollen of door elk ander authentiek stuk, dat de opge-eischte personen deel uitmaakten van de be-manning, kan de uitlevering der deserteurs hun niet geweigerd worden, tenzij de betrok-ken persoon Nederlandsch onderdaan is.

De plaatselijke overheid is gehouden alle middelen in haar macht aan te wenden voor de aanhouding der deserteurs. Na hunne aan-houding worden deze ter beschikking gesteld van de gezegde consulaire ambtenaren en kun-nen ten verzoeken en op kosten van degenen, die hen opeischen, vastgehouden worden, om vervolgens teruggezonden te worden aan boord van de schepen, waartoe zij behooren, of aan boord van een ander schip van dezelfde natie. Indien deze deserteurs echter binnen vier maanden, te rekenen van den dag hunner aanhouding niet teruggezonden zijn, worden zij in vrijheid gesteld en kunnen zij om de-zelfde reden niet meer aangehouden worden.

Het staat echter vast dat de uitlevering van den deserteur, die eenig strafbaar feit mocht hebben gepleegd, wordt uitgesteld tot-dat de betrokken rechtbank van de bezittin-gen, van de koloniën of van het moederland vonnis heeft geveld en dit ten uitvoer ge-legd zij.

11. Tenzij tusschen de reeders, inladers en assuradeuren het tegendeel bedongen is, wor-den alle averijen aan de Chineesche schepen op zee overkomen, onverschillig of het schip vrijwillig of uit nood de haven binnenloopt, door de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Con-suls of Consulaire Agenten van China gere-geld.

Indien echter de consulaire ambtenaar eenig belang heeft bij het schip of de lading, of indien hij er agent van is of indien onder-danen van Nederland of onderdanen of bur-

gers eener derde natie bij gezegde averijen mochten betrokken zijn en partijen het niet in der minne eens kunnen worden, is er van rechtswege beroep op de bevoegde plaatselijke overheid.

12. Wanneer een Chineesch onderdaan in de bezittingen of in de koloniën der Neder-landen komt te overlijden zonder bekende erfgenamen of uiterste wiluitvoerders, geven de Nederlandsche overheden, die krachtens de wetten of verordeningen van de bezitting of van de kolonie met het beheer van den boedel zijn belast, daarvan onmiddellijk kennis aan de consulaire ambtenaren van China, ten einde de noodige mededeelingen aan de be-langhebbenden te doen geworden; deze moet-en van hun kant dezelfde mededeelingen doen aan gezegde overheden, wanneer zij het eerst onderricht zijn.

De bevoegde plaatselijke overheid vult het gezegde bericht aan door in behoorlijken vorm en kosteloos eene expeditie van e akte van overlijden af te geven.

13. De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten van China hebben het recht in hunne kanselarijen, in hunne particuliere woning, in die van de be-langhebbende onderdanen van hun land of aan boord van de schepen van hun land, de ver-klaringen te ontvangen der schippers en der bemanning van de schepen van hun land, der zich aan boord bevindende passagiers en van ieder ander onderdaan van hun land.

14. De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls of Consulaire Agenten van China zijn uitsluitend belast met de handhaving der inwendige tucht aan boord der koopvaardij-schepen hunner natie.

Zij alleen zijn bevoegd kennis te nemen van alle geschillen welke zich op zee hebben voorgedaan of in de havens voordoen tusschen den schipper, de officieren en de leden der bemanning, met inbegrip van die, welke be-trekking hebben op de regeling der gage en de uitvoering der wederzijds aangegane ver-bintenissen.

De rechtbanken of andere overheden der bezitting of kolonie mogen zich uit geenerlei hoofde in die geschillen mengen, tenzij deze van dien aard mochten zijn, dat de rust en openbare orde aan den wal of in de haven daardoor mocht worden verstoord, of dat per-sonen, niet tot de bemanning behoorende, daarin mochten betrokken zijn, of wel dat de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten den bijstand van gezegde overheden mochten inroepen om hunne uit-

spraken ten uitvoer te leggen of het gezag daarvan te handhaven.

15. Voor zoover in China dezelfde gunsten wederkeerig aan de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten van Nederland worden toegestaan, zijn de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten van China, die geen handel uitoefenen noch eene betrekking of beroep hebben behalve hun consulaire betrekking, vrijgesteld van alle militaire diensten, militaire requisitiën of inkwartiering, of van heffingen, in de plaats tredend van den militairen dienst of van de personeele belasting, alsmede van alle algemeene en gemeentelijke belastingen van personeelen aard, tenzij zij Nederlandsche onderdanen zijn. Deze vrijdom kan zich nimmer uitstrekken tot de in- en uitgaande rechten of andere indirecte of reële belastingen.

De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten, die geen Nederlandsche onderdanen zijn, worden, zelfs indien het eerste lid van dit artikel niet op hen toepasselijk is, vrijgesteld van alle militaire diensten, militaire requisitiën en van alle heffingen, welke in de plaats treden van den militairen dienst, voor zooverre in China hetzelfde voorrecht wordt toegekend aan de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten der Nederlanden.

De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten, onderdanen der Nederlanden, die vergunning bekomen hebben tot het uitoefenen eener consulaire betrekking, hun door de Chineesche Regeering opgedragen, zijn gehouden alle rechten en belastingen van welken aard ook te voldoen.

16. De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten, alsmede de Leerling-Consuls, de Kanseliers en de Secretarissen van China genieten in de bezittingen en koloniën der Nederlanden alle andere bevoegdheden, voorrechten, vrijstellingen en vrijdommen, welke worden of in het vervolg zullen worden toegestaan aan de agenten van gelijken rang van de meest begunstigde natie.

17. Deze overeenkomst wordt gesloten voor den tijd van vijf jaar en treedt in werking te rekenen van af de vierde maand na de uitwisseling der akten van bekrachtiging, welke te 's Gravenhage zal plaats hebben binnen vier maanden na het onderteekenen der overeenkomst of zoo mogelijk vroeger.

Tenzij eene der beide contracteerende Hooge Partijen, ten minste één jaar vóór dezen termijn, aan de andere haar voornemen heeft te kennen gegeven om de werking er van te

doen ophouden, zal de overeenkomst gedurende één jaar van kracht blijven, te rekenen van hare opzegging door eene der contracteerende Hooge Partijen.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden deze overeenkomst hebben ondertekend en met hunne wapens bezegeld.

Gedaan te Peking den achtsten dag van de maand Mei negentienhonderd en elf, overeenkomende met den tienden dag van de vierde maand van het derde jaar Chouen-Tong.

(get.) BEELAERTS VAN BLOKLAND.
" LOU TSENG TSIANG.

VERTALING.

Peking, 8 Mei 1911.

Mijnheer de Minister,

De Consulaire conventie, die wij heden geteekend hebben, spreekt op verschillende plaatsen van „Chineesche onderdanen" en van „Nederlandsche onderdanen".

Ten gevolge der verschillende wetgeving onzer beide landen in zake nationaliteit zouden deze uitdrukkingen aanleiding kunnen geven tot twijfel dien het beter schijnt terstond uit te sluiten. Te dien einde heb ik de eer Uwer Excellentie voor te stellen wederzijds vast te stellen dat, voor de toepassing dezer conventie, die geen ander doel heeft dan de vaststelling der rechten, verplichtingen enz. van de chineesche consulaire ambtenaren in de Nederlandsche bezittingen of koloniën, twijfel waartoe deze beide uitdrukkingen aanleiding mochten geven, in de Nederlandsche bezittingen en koloniën beslist zal worden overeenkomstig de wetgeving in die bezittingen of koloniën van kracht.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik, Mijnheer de Minister, om U de verzekering mijner hoogachting ter hernieuwen.

(get.) BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Zijner Excellentie

den Heer LOU TSENG TSIANG, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van Zijne Majesteit den Keizer van China bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, tijdelijk te Peking.

VERTALING.

WAI WU PU.

PEKING.

Peking, 8 Mei 1911.

Mijnheer de Minister,

In antwoord op Uwer Excellentie's nota van heden heb ik de eer Haar mede te deelen dat ik gemachtigd ben met Haar vast te stellen dat, wanneer het de toepassing geldt der consulaire conventie die wij heden ge

teekend hebben en die geen ander doel heeft dan het vaststellen der rechten, verplichtingen, enz. van de Chinese consulaire ambtenaren in de Nederlandsche bezittingen of koloniën, twijfel waartoe de uitdrukkingen „Chineesche onderdanen” en „Nederlandsche onderdanen” aanleiding mochten geven, in de Nederlandsche bezittingen en koloniën beslist zal worden overeenkomstig de wetgeving in die bezittingen of koloniën van kracht.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik, Mijnheer de Minister, om U de verzekering mijner hoogachting te hernieuwen.

(get.) LOU TSENG TSIANG.

Zijner Excellentie

den Heer Jhr. BEELAERTS VAN BLOKLAND,
Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd
Minister van Hare Majesteit de Koningin
der Nederlanden.

17 Augustus 1911. BESLUIT, nopens het beroep van N. J. SMIT te *Scheveningen*, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Rotterdam* in zake personeele belasting. S. 281.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door N. J. SMIT te *Scheveningen*, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Rotterdam* van 3 April 1911, op zijne aangifte tot het bekomen van ontheffing van personeele belasting over 1910, wegens het perceel Gevers Deijnootplein ongenummerd te *Scheveningen*, dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Juli 1911, n°. 155;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 11 Augustus 1911, n°. 5, afdeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat, nadat de ontheffing op 24 October 1910 was aangevraagd, de Directeur bij uitspraak van 3 April 1911 de gevraagde ontheffing heeft geweigerd uit overweging, dat binnen 6 weken na de ontruiming van het perceel Gevers Deijnootplein te *Scheveningen* een ander perceel, zijnde eene achterkamer van het pand Boekhorststraat n°. 6, te 's *Gravenhage*, is in gebruik genomen, zoodat artikel 63, § 1, der wet niet van toepassing is;

dat van de uitspraak des Directeurs N. J. SMIT bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij bij zijnen zwager, wonende Boekhorststraat n°. 6, wel eenige tuinstoelen heeft mogen bergen, maar nimmer van hem eene kamer in onderhuur heeft gehad;

Overwegende, dat volgens artikel 63, § 1, der wet tot regeling van de personeele belasting aan den gebruiker van een perceel, die dit verlaat, zonder eenige roerende goederen daarin achter te laten, ontheffing kan worden verleend van zijn aanslag naar de eerste drie grondslagen over de maanden van het jaar, die tijdens het verlaten van het perceel nog niet zijn ingetreden, onder voorwaarde, dat hij niet binnen 6 weken daarna een ander of hetzelfde perceel in gebruik neemt;

dat appellant geacht moet worden aan deze voorwaarde te hebben voldaan;

dat toch de omstandigheid, dat een gedeelte van het mobilair, na het verlaten van het perceel te *Scheveningen* op 30 September 1910, is geborgen in eene achterkamer der woning van appellants zwager in de Boekhorststraat te 's *Gravenhage*, redelijkerwijze niet kan worden aangemerkt als het in gebruik nemen van een perceel in den zin der wet;

dat wel is waar een geringe vergoeding daarvoor wordt betaald doch dat niet kan gezegd worden, dat daardoor de appellant de beschikking over die kamer gekregen, en zijn zwager de beschikking daarover verloren zou hebben; dat bovendien niet is gebleken van het bestaan van eene huurovereenkomst of van eenige andere betrekking tusschen beide personen, waardoor appellant het beschikkingsrecht of de feitelijke beschikking heeft gekregen over meergenoemde achterkamer, en waaruit dus zou kunnen worden besloten, dat hij de gebruiker is geworden, in den zin der wet, van een ander perceel;

dat de gevraagde ontheffing alsnog behoort te worden verleend;

Gezien de wet tot regeling der personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met vernietiging van de bestreden uitspraak aan den appellant over de maanden October, November en December 1910 ontheffing te verlenen van personeele belasting naar den eersten, den tweeden en den derden grondslag, tot een bedrag van f 54,63 in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 17den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitg. 6 Sept. 1911.)

17 Augustus 1911. BESLUIT, tot aanvulling en wijziging van het Koninklijk besluit van den 3den Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 1), houdende voorschriften ter uitvoering van de artikelen 748 en 755 van het Wetboek van Koophandel, zooals deze luiden ingevolge de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 140). S. 282.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 1sten Juli 1911, 1ste Afdeling C, n°. 566;

Overwegende, dat aanvulling en wijziging wenschelijk is van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van den 3den Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 1);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Augustus 1911, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van den 14den Augustus 1911, 1ste Afdeling C, n°. 534;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. In artikel 1 A van het Koninklijk besluit van den 3den Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 1) vervallen telkens de woorden: „achter-eenvolgende werkdagen” en wordt aan het slot een nieuw lid toegevoegd, luidende als volgt:

„De laad-, los- of ligdag vangt aan te zes uur des voormiddags en eindigt te tien uur des namiddags. Indien het laden of lossen van een schip of vaartuig geschiedt in het tijdvak tusschen tien uur des namiddags en zes uur des voormiddags, dan wordt dat tijdvak als een afzonderlijke laad-, los- of ligdag aangemerkt. De laad- of losdagen moeten vallen binnen een gelijk aantal achtereenvolgende werkdagen. Elke aangevangen laad-, los- of ligdag wordt voor een geheel en dag berekend”.

In Artikel 1 B, 2de lid, vervallen de woorden: „en wordt elke aangevangen dag voor een geheel en dag”.

Art. II. Artikel 2 van het Koninklijk besluit van den 3den Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 1) wordt gelezen als volgt:

„Voor de berekening van het aantal laad- en losdagen en het bedrag van het overlig-geld in het vorige artikel bedoeld, wordt de inhoud der schepen en vaartuigen bepaald volgens het Koninklijk besluit van 20 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 164), zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 4 April 1910 (*Staatsblad* n°. 94), met dien verstande, dat het aantal der M³ inhoud wordt ondersteld 1911.

gelijk te zijn aan het aantal der tonnen laad- vermogen van 1000 K.G.”

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Justitie, (get.) E. R. H. REGOUT.
(*Uitgeg.* 29 Aug. 1911.)

18 Augustus 1911. BESLUIT, ter vervanging, voor zooveel de consulaire ressorten in China betreft, van de bij Koninklijk besluit van 19 September 1872 (*Staatsblad* n°. 92) vastgestelde tarieven van gerechtskosten door nieuwe. S. 283.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie, van den 4den April 1911, Eerste Afdeling n°. 6693, en van den 11den April 1911, Eerste afdeling C n°. 527;

Overwegende, dat het noodig is, ter nadere uitvoering van artikel 28 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), de bij Koninklijk besluit van den 19den September 1872 (*Staatsblad* n°. 92) vastgestelde tarieven van de gerechtskosten, zoo in burgerlijke als in strafzaken, voor zooveel betreft de consulaire ressorten in China, te vervangen door nieuwe tarieven;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6den Juni 1911, n°. 32);

Gelet op het nader gemeenschappelijk rapport van Onze voormelde Ministers, van den 4den Augustus 1911, Eerste afdeling n°. 12510, en van den 15den Augustus 1911, Eerste afdeling C, n°. 519;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Met intrekking van het bovengenoemd besluit, voor zooverre betreft de consulaire ressorten in China, voor die ressorten vast te stellen de navolgende tarieven van de gerechtskosten, zoo in burgerlijke als in strafzaken.

HOOFDSTUK I.

TARIEF VAN GERECHTSKOSTEN IN BURGERLIJKE ZAKEN.

TITEL I.

Van de consulaire ambtenaren en van de griffiers.

Art. 1. De consulaire ambtenaren kunnen

ten laste der belanghebbenden in rekening brengen voor alle vacatiën tot het verrichten der buitengerechtelijke handelingen, hun opgedragen bij artikel 35 der bovengenoemde wet, f 7.00.

Indien onderscheidene der in het voormelde artikel aangeduide werkzaamheden betrekking hebben tot denzelfden persoon, boedel of zaak, en vatbaar zijn om op denzelfden dag te worden verricht, wordt daarvan slechts ééne acte opgemaakt, en indien die werkzaamheden binnen den tijd van drie uren na den aanvang der vacatie zijn verricht, is daarvoor niet meer dan ééne vacatie verschuldigd.

Ingeval die onderscheiden werkzaamheden meer tijd dan drie uren vereischen, is voor ieder volgend uur of gedeelte daarvan verschuldigd f 2.00, zonder dat echter in eenig geval de som van f 12.00 te boven gegaan kan worden.

Voor alle vacatiën tot het verrichten der aan de consulaire ambtenaren bij de wet opgedragen werkzaamheden bij verzegelingen, ontzeglelingen, boedelbeschrijvingen en boedelscheidingen, kunnen zij in rekening brengen f 10.00.

Indien de vacatie langer duurt dan drie uren, is hun voor ieder volgend uur of gedeelte daarvan bovendien verschuldigd f 3.00, zonder dat echter meer dan f 20.00 op één dag mag worden berekend.

2. Wanneer er door den consulaire ambtenaar vacatieloon berekend wordt, is hij verplicht, op straffe van verbeurte van het hem toekomende loon, den duur van den besteden tijd of het bedrag van het berekende loon in de acte zelve uit te drukken.

3. Aan de griffiers is verschuldigd:

a. Voor het opmaken van het proces-verbaal, bedoeld in art. 48, laatste lid, der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), f 8.00.

Dit recht wordt voldaan door de partij die de verklaring aflegt.

b. Voor de aanteekening op het audientieblad van het in eene zaak op iedere terechtzitting verhandelde, f 1.00.

Dit recht wordt voldaan door iedere partij. Personen, welke een gelijk belang bij eene zaak hebben, worden slechts als ééne partij aange-merkt.

Buiten het geval van art. 54, 2e lid, der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), betaalt iedere partij aan den griffier voor de van hare conclusiën te houden aanteekening, f 2.50.

c. Wegens recht van redactie:

1°. Van een interlocutoir of praeparatoir vonnis, van voorloopige beschikkingen op verzoeken aan de consulaire ambtenaren of de consulaire rechtbanken, f 3.00.

Onder praeparatoire vonnissen worden niet begrepen eenvoudige uitstellen ter terechtzitting of het enkel verlenen van verstek.

2°. Van een eindvonnis of beschikking op request, f 5.75.

3°. Van een proces-verbaal van getuigenverhoor:

van één getuige, f 3.00;

voor elken getuige daarboven, f 1.25.

4°. Van een proces-verbaal wegens het hooren op vraagpunten, f 5.75.

5°. van alle processen-verbaal, welke door hen volgens de wet moeten worden opgemaakt, f 3.75; met bepaling dat, indien zij meer dan 1200 lettergrepen bevatten, voor elke 300 lettergrepen daar te boven is verschuldigd f 1.00.

Dit recht wordt voldaan door de partij, welke de zaak vervolgt, of te wier verzoeke de ver-richting heeft plaats gehad.

De rechten, vermeld onder a, b en c van dit artikel, zijn niet verschuldigd in rechtszaken, waarin de vordering slechts f 25.00 of minder bedraagt.

d. van eedsafleggingen en andere verrichtingen, die geen gevolg zijn van eenig rechts-geding en waarvan geene afzonderlijke acte of proces-verbaal wordt opgemaakt, wordt door den belanghebbende voor de aanteekening op het audientieblad voldaan f 2.00; indien daarvan eene afzonderlijke acte of proces-verbaal wordt opgemaakt, heeft er geene aanteekening op het audientieblad plaats.

e. Voor het aanteekenen van eene ter kanselarij van het consulaat overgebrachte acte of exploit. in de gevallen waarin de wet dit vordert, mitsgaders van de afgifte van zoodanige acte of exploit en van de processtukken, f 1.00.

f. In de gevallen waarin aan de consulaire ambtenaren het berekenen van een vacatieloon is toegestaan en waarbij de tegenwoordigheid van den griffier vereischt wordt, berekent deze voor de minuut der acte of van het proces-verbaal drie vijfden van het vacatieloon van den consulaire ambtenaar.

Voor de minuut van elke andere akte of proces-verbaal, ter kanselarij van het consulaat verleden, en voor de inschrijving of overschrijving eener acte aldaar, berekent de griffier f 3.00, met bepaling dat, indien zij meer dan 1200 lettergrepen bevat, voor elke drie honderd lettergrepen daar te boven is verschuldigd f 1.00.

g. Voor oproepingen bij circulaire-brieven, per brief *f* 1.

h. Voor het geven van inzage aan de belanghebbenden van ter griffie neergelegde stukken of van in de openbare registers ingeschreven acten, *f* 1.25 voor ieder uur, de gedeelten voor een vol uur gerekend.

i. Voor het nazoeken in het archief van stukken, waarvan geene grossen of afschriften worden aangevraagd, *f* 2.00 voor het aangegeven jaar.

Indien geen of meer dan één jaar is aangegeven, *f* 2.00 voor het eerste en *f* 1.00 voor ieder ander jaar, waarvan de nazoeking plaatst heeft.

Voor het nazoeken van stukken gedurende het loopende jaar mag geene belooning gevorderd worden.

k. Voor het in ontvang nemen, bewaren en weder afgeven van ter griffie overgebrachte gelden of geldswaarde hebbend papier, van sommen beneden de *f* 500 een half ten honderd, van het meerdere tot *f* 1000 een vierde ten honderd en van het bedrag boven de *f* 1000 een achtste ten honderd in het jaar, met dien verstande dat, zoo de gelden of het papier zes maanden of korter bewaard worden, de helft der belooning verschuldigd is.

l. Voor de legalisatie van een of meer handteekeningen op dezelfde acte, *f* 1.00.

m. Voor protesten van non-acceptatie of non-betaling van wissels, orderbiljetten en dergelijke (copie en overschrijving op het register daaronder begrepen), *f* 8.75 en voor acten van interventie aan den voet der protesten, *f* 2.50.

Voor iederen getuige bij een protest, *f* 1.25.

4. Als schrijffoon van alle stukken, door de griffiers uitgegeven, wordt door hen in rekening gebracht voor elke bladzijde gewoon papier, houdende 20 regels, elk van acht of tien lettergrepen of gedeelten daarvan, *f* 1.00.

De gronden en motieven van de door partijen genomen conclusiën worden in de grosse en afschriften der vonnissen niet overgenomen.

5. De griffiers zijn, op straffe van verbéurte van de hun toekomende rechten of belooningen, verplicht om in dorso van alle door hen afgegeven stukken het bedrag daarvan afzonderlijk aan te teekenen.

TITEL II.

Van de deurwaarders.

6. Aan de deurwaarders is verschuldigd voor het doen van ieder exploit van welken aard ook, wanneer zij niet elders afzonderlijk zijn vermeld, *f* 8.00.

Eene gelijke som is hun verschuldigd voor het opmaken van ieder exploit, indien zij daarmede belast zijn geweest.

Voor schrijffoon, zoowel van het origineel als van elk afschrift, genieten zij voor elke drie honderd lettergrepen *f* 0.75.

7. Indien eenige acte, exploit of eenig ander stuk wordt aangeplakt, afgekondigd of in een dagblad aangekondigd, rekenen de deurwaarders boven het salaris, hun bij het vorig artikel toegestaan, voor ieder dezer bemoeienissen *f* 1.25 voor ieder stuk, waaromtrent een der hierboven vermelde werkzaamheden heeft plaats gehad.

8. Aan de deurwaarders is verschuldigd:

a. Voor protesten van non-acceptatie of non-betaling van wissels, orderbiljetten en dergelijke, mitsgaders voor akten van interventie aan den voet der protesten, het recht den griffiers toegekend bij art. 8, lit. m.

Voor iederen getuige bij een protest, *f* 1.25.

b. Voor het proces-verbaal van gijzeling en de acte van ingevangenisstelling van eenen schuldenaar, daaronder begrepen de schadeloosstelling der twee den deurwaarder vergezellende getuigen, mitsgaders de afschriften, *f* 81.25.

c. Voor afschriften van alle stukken, welke bij de exploiten worden overgegeven, voor zooverre die door de deurwaarders zijn vervaardigd en geteekend geworden, voor elke 300 lettergrepen of gedeelten daarvan *f* 1.00.

9. Voor elke aan de deurwaarders wettiglijk opgedragen werkzaamheid, voor zooverre daaromtrent elders niet is voorzien, is hun verschuldigd, *f* 5.75.

Ingeval zoodanige werkzaamheid langer duurt dan drie uren, is voor ieder volgend uur of gedeelte daarvan verschuldigd, *f* 2.00.

Voor ieder der getuigen, die bij zoodanige werkzaamheid vereischt wordt, is verschuldigd, *f* 1.25.

10. De deurwaarder berekent voor de oproeping van iedere zaak ter rolle, met uitzondering echter van die zaken, waarin de vordering slechts *f* 25.00 of minder bedraagt, *f* 1.25.

De deurwaarders mogen bij comparitiën voor den consulair ambtenaar of de consulaire rechtbank gelijk emolument als voor de oproeping eener zaak ter rolle vorderen van de partij, te wier verzoeken de comparitie wordt gehouden.

Indien de comparitie amts halve plaats heeft, wordt deze belooning door de belanghebbenden ieder voor een gelijk aandeel volaan.

TITEL III.

Van de bewaarders, deskundigen, getuigen, enz.

11. Aan den gestelden bewaarder over in beslag genomen of verzegelde goederen wordt, wanneer hij geen medebewoner is van het huis of de plaats waar de inbeslagneming of verzegeling heeft plaats gehad, noch zelf bij de bewaring daarvan belang heeft, noch daarmede in eene andere betrekking is belast, voor iederen dag, kost en onderhoud daaronder begrepen, toegelegd per dag *f* 5.75.

Indien een medebewoner van het huis of de plaats waar de inbeslagneming of verzegeling heeft plaats gehad, die zelf bij de bewaring daarvan geen belang heeft en daarmede in geene andere betrekking is belast, tot bewaarder over de in beslag genomen of verzegelde goederen wordt gesteld, wordt aan dezen daarvoor toegekend per dag, *f* 2.50.

12. Aan deskundigen en aan de personen, bedoeld in de artikelen 58 en 59 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), de beide laatstgenoemden voor zoverre zij geen lid zijn van de consulaire rechtbank, wordt toegelegd een vacatiegeld, geëvenredigd aan hunnen maatschappelijken stand, beroep en het belang der verrichting, ter beoordeeling van den consulaire ambtenaar of de consulaire rechtbank, welke het onderzoek of de verrichting heeft bevolen, doch niet hooger dan *f* 25 00 voor iedere vacatie van een uur, tot de aan hen opgedragen werkzaamheden besteed.

Het gedeelte van een uur wordt voor een geheel gerekend.

13. Voor de eedsaflegging door de personen, bedoeld in het vorig artikel, mitsgaders voor de overbrenging van het proces verbaal van het onderzoek van deskundigen ter kanselarij van het consulaat wordt eene vacatie geleden.

14. Aan getuigen, voor den rechter verschenen tot het afleggen van getuigenis of tot het geven van inlichtingen, wordt alsmede, naar mate van hunnen maatschappelijken stand en beroep, in verband met hunne dagelijkse verdiensten, voor zoover die in aanmerking behooren te komen, eene schadeloosstelling toegelegd voor elken dag, dat hunne tegenwoordigheid wordt vereischt.

Het minimum is van *f* 2.00 en het maximum van *f* 12.50 per dag, gedeelten van dagen voor geheele dagen gerekend.

15. In de gevallen, waarin de partijen, ten gevolge van eene rechterlijke uitspraak, tot het doen eener reis verplicht zijn, worden de

kosten, daardoor veroorzaakt, gebracht ten laste van de in de kosten veroordeelde partij, overeenkomstig de daarvan door den rechter te doene begrooting.

Slotbepaling.

16. In alle burgerlijke zaken, waarin bij dit besluit aan de consulaire ambtenaren, griffiers of deurwaarders eenige rechten of belooningen worden toegekend of waarin door hen uitschotten moeten worden geleden, zijn zij bevoegd van de belanghebbenden, hetzij bij den aanvang, hetzij gedurende den loop der werkzaamheden te vorderen het storten van een voldoende voorschot ter bestrijding dier aan hen toe te komen rechten en belooningen of door hen te doene uitschotten.

HOOFDSTUK II.

TARIEF VAN GERECHTSKOSTEN IN STRAFZAKEN.

TITEL I.

Van de griffiers.

17. Voor extracten, grossen en afschriften kunnen de griffiers de volgende belooningen in rekening brengen:

a. voor ieder extract uit vonnissen, registers of andere stukken, een vast recht van *f* 1.00;
b. als schrijffoon voor grossen of afschriften voor elke bladzijde houdende 20 regels, elk van acht tot tien lettergrepen, *f* 0.75.

18. Aan den voet der stukken, die per bladzijde worden berekend, wordt door de griffiers, op straffe van verbeurte van de hun toekomende rechten of belooningen, het bedrag daarvan afzonderlijk aangeteekend.

19. De grossen, afschriften en extracten worden door de consulaire ambtenaren voor gezien geteekend en, met uitzondering van de stukken die de partijen te hunnen koste hebben verzocht, aangeteekend in een te houden register, waarin tevens wordt vermeld het getal bladzijden van het stuk, indien de belooning per bladzijde moet worden berekend. De in te dienen declaratiën worden met dat register vergeleken.

20. Geene kosten worden in rekening gebracht voor de door de griffiers op te maken en bij de processtukken te voegen inventaris, evenmin als voor het geven van inzage van ter griffie nedergelegde stukken of van de in de openbare registers ingeschreven acten, noch voor het doen van nazoeken of het geven van inlichtingen, het opmaken van staten, het vervaardigen van minuten en andere verichtingen van dergelijken aard.

TITEL II.

Van de deurwaarders.

21. Wegens het doen van exploiten is aan de deurwaarders verschuldigd:

a. voor het origineel van ieder gedaan exploit, f 2.00.

b. voor ieder afgegeven afschrift, f 1.00.

Het schrijfloon is hieronder begrepen.

Slechts één origineel wordt toegestaan, indien dezelfde acte door denzelfden deurwaarder wordt beteekend aan meer personen.

22. Voor de uitvoering van rechterlijke bevelen van medebrenging en gevangenneming van beklagden of veroordeelden, mitsgaders van medebrenging van getuigen is aan de deurwaarders verschuldigd, f 9.50.

Het exploit van beteekening en het afschrift van het bevel, vonnis of arrest is onder dit salaris begrepen.

23. Voor afschriften van stukken, welke bij de exploiten worden overgegeven, voor zooverre die door de deurwaarders zijn vervaardigd en geteekend, is voor elke 300 lettergrepen of gedeelten daarvan verschuldigd, f 0.75.

24. Aan de deurwaarders is verschuldigd voor de uitvoering van den lijfswang, daaronder begrepen het proces-verbaal van gijzeling en de acte van ingevangenisstelling, het schrijfloon daarvan en het salaris der getuigen, f 18.75.

25. Voor elke aan de deurwaarders wettig opgedragen werkzaamheid, voor zooverre daaromtrent elders niet is voorzien, is hun verschuldigd, f 4.50.

Ingeval zoodanige werkzaamheid langer duurt dan drie uren, is voor ieder volgend uur of gedeelte daarvan verschuldigd, f 1.25.

Voor ieder der getuigen, die bij zoodanige werkzaamheid vereischt wordt, is verschuldigd, f 1.25.

26. Door de consulaire ambtenaren wordt een register gehouden van de exploiten en de verdere gerechtelijke verrichtingen, die door hen aan de deurwaarders zijn opgedragen, in welk register onder anderen wordt vermeld de dagteekening der verrichtingen, het feit ter zake waarvan is vervolgd, de aard van het stuk, het getal origineelen en afschriften en het getal bladzijden der overgegeven stukken.

De in te dienen declaratiën worden met dat register vergeleken.

TITEL III.

Van de bewaarders, deskundigen, getuigen, enz.

27. Op den gestelden bewaarder over in be-

slag genomen vee of over verzegelde of in beslag genomen goederen is van toepassing artikel 11.

28. In beslag genomen aan bederf onderhevige goederen en levend vee, indien een of ander niet aan den eigenaar kan worden teruggegeven, kunnen op machtiging van den consulaire ambtenaar, binnen wiens ressort van de zaak moet worden kennis genomen, worden verkocht vóór dat de zaak bij eindvonnis is beslist.

De verkoop geschiedt in het openbaar volgens plaatselijke gebruiken, ten ware de consulaire ambtenaar, wegens de geringe waarde der voorwerpen, machtiging verleene tot onderhandschen verkoop.

De opbrengst wordt gestort ter griffie van het consulaat.

29. Aan den tolk, bedoeld bij art. 88 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 208), en aan den arts of heelmeeester, bedoeld bij art. 91 dier wet, en in het algemeen aan alle overige deskundigen wordt toegelegd een vacatiegeld, geëvenredigd aan hunnen maatschappelijken stand, beroep en het belang der verrichting, ter beoordeeling van den consulaire ambtenaar of de consulaire rechtbank, welke het onderzoek of de verrichting heeft bevolen, doch niet lager dan f 2.00 en niet hooger dan f 25.00 voor iedere vacatie van één uur tot de aan hen opgedragen werkzaamheden besteed.

De artikelen 12, 2de lid, en 13 zijn ten deze van toepassing.

30. Kosten voor benodigdheden, tot het onderzoek vereischt, worden in rekening geleden hetzij aan de deskundigen, hetzij aan de leveranciers, of aan hem die de kosten heeft voorgeschoten.

Daaronder zijn niet begrepen de kosten, die voortspruiten uit het aankopen, het gebruik, de beschadiging of het onbruikbaar worden van werktuigen en gereedschappen.

31. Ingeval voor het begraven van een lijk, dat op rechterlijk gezag is geschouwd, noch door naastbestaanden, erfgenamen of executeurs-testamentair, noch door armbesturen wordt gezorgd, wordt daarin door den consulaire ambtenaar ten koste van het Rijk voor zien.

32. Voor schriftelijke vertalingen is verschuldigd voor iedere bladzijde van twintig regels, elk van acht tot tien lettergrepen of gedeelten daarvan, f 2.50.

33. Aan getuigen, voor den rechter verschenen tot het afleggen van getuigenis of

tot het geven van inlichtingen, wordt wegens schadeloosstelling voor tijdverzuim toegeschat eene vergoeding overeenkomstig het bepaalde bij artikel 14, met dien verstande, dat die vergoeding in geen geval meer dan f 6.25 per dag bedraagt.

34. De kosten van gekozen of ambtshalve toegevoegde raadslieden of verdedigers komen in geen geval ten koste van den Staat.

TITEL IV.

Van de verveffening der kosten.

35. De kosten van vervoer en verpleging van beklagden en veroordeelden, mitsgaders de kosten van overbrenging van overtuigingstukken binnen de consulaire ressorten worden door den consulair ambtenaar voorgeschoten.

36. De kosten, door den consulair ambtenaar naar aanleiding van dit tarief voorgeschoten, worden door hem, bij gewone declaratie aan het Departement van Justitie, door tusschenkomst van het Departement van Buitenlandsche Zaken, in rekening gebracht. Die declaratiën vereischen tot staving harer deugdelijkheid geen ander bewijs dan de goedkeuring van Onzen Minister van Justitie en zijn overigens aan geene verdere formaliteiten onderworpen.

De consulaire ambtenaar zendt die declaratie eerst in na verloop van zes maanden, wanneer de beklagde bij vonnis van den consulair ambtenaar of de consulaire rechtbank is veroordeeld, tenzij in het laatste geval tegen de uitspraak hooger beroep is aangeteekend.

In alle andere gevallen kan hij zijne declaratie onmiddellijk inzenden.

In de gevallen, voorzien bij de artikelen 126, 146 en 152 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), wordt door den griffier van den consulair ambtenaar of van de consulaire rechtbank, ten einde met de processtukken te worden verzonden, een staat opgemaakt van de kosten bij den consulair ambtenaar of de consulaire rechtbank gevallen.

Die staat wordt onderworpen aan de beoordeeling en de goedkeuring van den consulair ambtenaar, die, na zich te hebben overtuigd, dat daarin al de gemaakte kosten zijn opgenomen, dezen voor „gezien” teekent.

37. Door den schipper, die door den consulair ambtenaar belast is met het vervoer van beklagden of veroordeelden of met de overbrenging van stukken van overtuiging naar *Nederlandsch-Indië*, worden de kosten van ver-

voer of overbrenging bij gewone declaratie vergezeld van eenen schriftelijken last, in rekening gebracht aan den Staat.

De declaratie ter zake van overbrenging van beklagden of veroordeelden wordt door den ambtenaar van het openbaar ministerie, door den hulpofficier van justitie of door den eerstaanwezenden ambtenaar van de gevangenis, waarin de gevangene wordt opgenomen, van eene verklaring voorzien, dat deze aldaar met scheepsgelegenheid is aangekomen.

De declaratie ter zake van de kosten van overbrenging van stukken van overtuiging, wordt door den ambtenaar van het openbaar ministerie, met de ontvangst belast, voorzien van eene opgave der overgezonden stukken.

Ingeval de opzending is geschied op grond van artikel 24, 1ste lid, der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), is de aldaar genoemde ambtenaar van het openbaar ministerie belast met de invordering dier kosten van vervoer van den veroordeelde.

In alle andere gevallen wordt eene opgave dier kosten gezonden aan den griffier bij het rechterlijk college, waarvoor de gevangene terecht staat, ten einde verhaald te worden op de wijze, voorgeschreven ter plaatse waar de terechtstelling geschiedt.

HOOFDSTUK III.

VAN DE REIS- EN VERBLIJFKOSTEN IN BURGERLIJKE EN IN STRAFZAKEN.

38. Wanneer de consulaire ambtenaren, de leden der consulaire rechtbanken of de overige personen, bedoeld bij de artikelen 58 en 59 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), zich buiten hunne woonplaats moeten begeven tot het doen van bij de wet of krachtens rechterlijk bevel hun opgedragen verrichtingen, worden door hen in rekening gebracht de uitgegeven vrachtpenningen van het gebezigd openbaar vervoermiddel en, zoo er meer klassen zijn, naar de eerste klasse van het tarief van dat vervoermiddel.

Indien de gelegenheid ontbreekt om van een openbaar vervoermiddel gebruik te maken, of dit uit anderen hoofde niet mogelijk of in het belang der zaak niet wenschelijk is, wordt de uitgegeven huurprijs van een afzonderlijk vervoermiddel in rekening gebracht.

Veer-, brug-, tol- en andere dergelijke gelden worden insgelijks in rekening gebracht.

Daarenboven wordt wegens verblijfkosten voor iederen dag genoten, f 15.00.

39. Door de bijzitters der consulaire rechtbank worden in rekening gebracht de door hen tot bijwoning van de zittingen der rechtbank uitgegeven vrachtpenningen.

40. In het geval, voorzien bij artikel 38, worden door de griffiers, deurwaarders, deskundigen en getuigen in rekening gebracht de uitgegeven vrachtpenningen van het gebezigd openbaar vervoermiddel en, zoo er meer klassen zijn, naar de tweede klasse van het tarief van dat vervoermiddel.

Het 2de en 3de lid van artikel 38 zijn op de in dit artikel bedoelde personen van toepassing.

Wegens verblijfkosten wordt voor iederen dag genoten door de griffiers en deurwaarder f 7.50, en door de deskundigen en getuigen eene som van ten minste f 3.25 en ten hoogste f 18.75, ter beoordeeling van den consulaire ambtenaar.

41. Die op denzelfden dag heen- of terugreist en dus niet buiten zijne woonplaats overnacht, geniet slechts de helft der verblijfkosten.

Die een of meer nachten buiten zijne woonplaats vertoeft, erlangt insgelijks voor den dag der terugkomst slechts de helft der verblijfkosten.

42. Aan deskundigen en getuigen, die niet in staat zijn om in de kosten der reis te voorzien, worden op bevel van den consulaire ambtenaar de reis- en verblijfkosten voorgeschoten, in burgerlijke zaken door de partij, te wier verzoeken de verrichting geschiedt of te wier verzoeken de getuigen zijn gedagvaard, in strafzaken door den consulaire ambtenaar of door den beklagde, wanneer te zijnen verzoeken de verrichting geschiedt of de getuigen zijn gedagvaard.

43. Tot vergoeding van het door de reis veroorzaakte tijdverzuim, wordt bovendien aan de personen, bedoeld in de artikelen 58 en 59 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203), voor zooverre zij geen lid zijn van de consulaire rechtbank, aan de deskundigen en getuigen eene som toegelegd van ten minste f 1 en van ten hoogste f 18.75, ter beoordeeling van den consulaire ambtenaar.

Algemeene bepaling.

44. De betaling van de in dit besluit bepaalde rechten, belooningen en uitschotten geschiedt in zoodanige specie, als ten tijde der voldoening gangbaar is in het consulaire ressort, berekend naar de waarde dier specie op dat tijdstip.

Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie zijn, elk voor zooveel hem

betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 18den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 Sept. 1911.)

18 Augustus 1911. BESLUIT, houdende vaststelling van nadere bepalingen aangaande het tarief, voor zooveel de consulaire ressorten in *China* betreft, voor de verrichtingen, bedoeld in art. 17 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203). S. 284.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie, van den 4 April 1911, Eerste Afdeling n°. 6693 en van den 11 April 1911, Eerste Afdeling C n°. 527;

Overwegende, dat het noodig is nadere bepalingen vast te stellen aangaande het tarief, voor zooveel de consulaire ressorten in *China* betreft, voor de verrichtingen, bedoeld in art. 17 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203);

Den Raad van State gehoord (advies van den 6den Juni 1911, n°. 32);

Gelet op het nader gemeenschappelijk rapport van Onze voormelde Ministers, van den 4den Augustus 1911, Eerste Afdeling n°. 12510 en van den 16den Augustus 1911, Eerste Afdeling C n°. 519;

Hebben goedgevonden en verstaan gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, voor de consulaire ressorten in *China* het navolgende te bepalen:

Art. 1. Voor alle acten, waarvan den consulaire ambtenaren, werkzaam als notarissen, de uitgifte in original bij de wet is toegestaan, onverschillig of daarvan al dan niet eene minuut wordt opgemaakt, met uitzondering van die in art. 2 vermeld, wordt door hen een vast honorarium berekend.

Het honorarium bedraagt voor het voorbereiden, het opmaken en minuteeren, het verlijden van zoodanige acten en de verdere werkzaamheden daaraan verbonden, f 9.00.

Wanneer deze acten van eenen buitengewonen omvang zijn, kan het honorarium tot f 12.00 worden verhoogd.

Indien van deze acten twee of meer gelijkluidenden op hetzelfde oogenblik worden verleden en ondertekend, wordt voor de eerste het volle en voor iedere volgende het halve honorarium berekend.

Wanneer van deze acten eene minuut is opgemaakt, zonder dat daarbij uitdrukkelijk van het verlangen der verschijnende personen tot het maken van zoodanige minuut blijkt, kunnen geene kosten voor de eerste afschriften of uittreksels berekend worden.

2. Aan de consulaire ambtenaren, werkzaam als notarissen, is verschuldigd:

a. voor protesten van niet-acceptatie of niet-betaling van wissels, orderbiljetten en dergelijke (copie en overschrijving op het register daaronder begrepen) f 8.75, en voor acten van interventie aan den voet der protesten, f 2.50.

b. voor acten, inhoudende aanbod van betaling of consignatie van aangeboden, doch niet aangenomen gelden, de afschriften daaronder begrepen, f 6.50.

c. voor iederen getuige bij de in dit artikel vermelde acten, f 1.25.

3. Voor alle acten, waarvan volgens de wet minuut moet worden opgemaakt, berekenen de consulaire ambtenaren, werkzaam als notarissen, hun honorarium bij vacatiën. Het bedrag daarvan wordt bepaald op f 4.00 voor elk uur of gedeelte van dien, vereischt tot het voorbereiden, het opmaken, het minuteren, het verlijden der acten en de verdere werkzaamheden daaraan verbonden.

4. Onverminderd het honorarium bij het vorig artikel vermeld, wordt aan de consulaire ambtenaren, werkzaam als notarissen, toegekend:

a. Bij openbaren verkoop van zaken, in de artikelen 562, 563, 564 en 567 van het Burgerlijk Wetboek omschreven, en van schepen en vaartuigen, grooter dan tien lasten, of achtien en negen tiende (18,9) registertonnen, alles op den prijs waarvoor de goederen zijn toegewezen:

wanneer de prijs de som van f 3000 of minder bedraagt, één ten honderd;

van sommen boven de f 3000 tot f 10,000, een half ten honderd van het hoogere;

van sommen boven de f 10,000 tot f 25,000, een vierde ten honderd van het hoogere;

van sommen boven de f 25,000, onbepaald tot welk eene som, een achtste ten honderd van het hoogere.

Bij gelijktijdigen verkoop van verschillende

perceelen, ten verzoeke van dezelfde belanghebbenden, bepalen de prijzen, te zamen genomen, de evenredigheid der afdaling in de percentsgewijze belooning.

b. Bij openbare verhuur of verpachting, een half ten honderd van den huur- of pachtprijs.

In geval van verhuring of verpachting voor meer dan twee jaren, wordt dit evenredig loon over het bedrag van den huur- of pachtprijs der twee eerste jaren ten volle, en over dat der volgende jaren voor de helft berekend.

5. Aan de consulaire ambtenaren, werkzaam als notarissen, is verschuldigd:

a. Voor uitgifte der grossen, afschriften of uittreksels van acten, te hunnen overstaan verleden, mitsgaders voor afschriften of uittreksels van acten en stukken, welke onder hunne minuten berusten of aan hen worden vertoond, f 2.00 voor elke geheel beschreven bladzijde, houdende 27 regels, elk van twaalf lettergrepen, de bladzijden en lettergrepen door elkander en de gedeeltelijk beschrevene voor vol gerekend.

Voor ongeteekende afschriften van ontworpen acten wordt, wanneer deze worden gevorderd, naar den voormelden maatstaf de helft van het zoo even genoemde berekend.

b. Voor het schrijven van eenen brief ter zake hunner werkzaamheden als zoodanig, of voor het lezen van eenen, mede als zoodanig ontvangen brief, f 1.50. Indien de brief buitengewoon groot of van veel gewicht is, naar mate van den tijd, welke daartoe noodig mocht zijn geweest, berekend op den voet bij art. 3 vermeld.

6. Behalve de briefportien, wordt aan de consulaire ambtenaren, werkzaam als notarissen, als verschot in rekening geleden, voor belooning aan getuigen te betalen, voor iedere vacatie bij het verlijden van acten niet in art. 2 genoemd, of bij andere werkzaamheden, voor elk uur of gedeelte daarvan, f 1.25 voor iederen getuige.

Deze belooning mag nimmer meer dan f 9.00 voor iederen getuige op ééne dag bij eene en dezelfde acte of verrichting bedragen.

7. De consulaire ambtenaar, werkzaam als notaris, die zich tot het doen van eenige werkzaamheid, hetzij op de vordering van belanghebbenden, hetzij krachtens de afschriften der wet, buiten zijne woonplaats geeft, berekent boven het aan hem voor die werkzaamheid toegekend honorarium de uitgegeven vrachtpenningen van het gebezigd openbaar vervoermiddel en, zoo er meer klassen zijn, naar de eerste klassen van het tarief van dat vervoermiddel.

Indien de gelegenheid ontbreekt om van een openbaar vervoermiddel gebruik te maken, of dit uit anderen hoofde niet mogelijk of in het belang der zaak niet wenschelijk is, wordt de uitgegeven huurprijs van een afzonderlijk vervoermiddel in rekening gebracht.

Veer-, brug-, tol- en andere dergelijke gelden worden insgelijks in rekening gebracht.

Daarenboven wordt wegens verblijfkosten voor iederen dag genoten f 12.00, en tot vergoeding van het door de reis veroorzaakte tijdverzuim eene som van f 4.00 toegelegd voor elk uur of gedeelte van dien, het totaal der te berekenen vergoeding per dag een bedrag van f 20.00 niet te boven gaande.

8. In het geval, voorzien bij het vorige artikel, worden door de getuigen in rekening gebracht de uitgegeven vrachtpenningen van het gebezigd openbaar vervoermiddel en, zoo er meer klassen zijn, naarmate van hunnen maatschappelijken stand en beroep, ter beoordeeling van den consulaire ambtenaar, naar de eerste of tweede klasse van het tarief van dat vervoermiddel.

Het tweede en derde lid van artikel 7 zijn op de getuigen van toepassing.

Wegens verblijfkosten wordt door de getuigen voor iederen dag genoten eene som van ten minste f 3.00 en ten hoogste f 12.00, ter beoordeeling van den consulaire ambtenaar.

Tot vergoeding van het door de reis veroorzaakte tijdverzuim wordt bovendien aan de getuigen eene som toegelegd van ten minste f 2.50 en van ten hoogste f 15.00 ter beoordeeling van den consulaire ambtenaar.

9. Die op denzelfden dag heen en terug reist en dus niet buiten zijne woonplaats overnacht, geniet slechts de helft der verblijfkosten.

Die een of meer nachten buiten zijne woonplaats vertoeft, erlangt insgelijks voor den dag der terugkomst slechts de helft der verblijfkosten.

10. De consulaire ambtenaren, werkzaam als notarissen, zijn verplicht aan belanghebbenden, des gevorderd, te geven gespecificeerde rekeningen, met opgave van den dag, waarop de werkzaamheden zijn verrichten van den besteden tijd, voor zooverre de hoegrootheid van het honorarium daarvan afhankelijk is.

Deze rekeningen mogen geene andere posten, hetzij voor honorarium, hetzij voor verschotten inhouden, dan de zoodanige, welke betrekking hebben tot werkzaamheden, welke door den consulaire ambtenaar, werkzaam als notaris, als zoodnig zijn verricht.

11. De consulaire ambtenaren, werkzaam

als notarissen, zijn bevoegd van de belanghebbenden, hetzij bij den aanvang, hetzij gedurende den loop hunner werkzaamheden, te vorderen voldoende voorschot ter bestrijding der aan hen krachtens dit besluit toekomende belooningen en de uitschotten door hen te doen.

12. De betaling van de in dit besluit bepaalde belooningen en uitschotten geschiedt in zoodanige specie, als ten tijde der voldoening gangbaar is in het consulaire ressort, berekend naar de waarde dier specie op dat tijdstip.

De berekening van de sommen, bedoeld in art. 4, geschiedt naar denzelfden maatstaf.

Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie, elk voor zooveel hem betreft, zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst zal worden, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Lou, den 18den Augustus 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 15 Sept. 1911.)

18 Augustus 1911. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Sneek.

De Minister van Binnenlandsche Zaken

Gelet op artikel 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Friesland, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Sneek, de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, 1ste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 18 Augustus 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

19 Augustus 1911. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent het vervoer van gedistilleerd op het terrein, bedoeld in artikel 162 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38). S. 285.

WIJ WILHELMINA, KONZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 Juli 1911, n°. 112, Accijnzen;

Gezien artikel 166 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), zooals dat is gewijzigd bij de wet van 18 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 247);

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Augustus 1911, n°. 49);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 16 Augustus 1911, n°. 99, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Op het gedeelte van het terrein van toezicht aan de landzijde, aangewezen krachtens artikel 177 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), dat gelegen is in de provincie *Groningen*, alsmede op het gedeelte van het terrein van toezicht, aangewezen krachtens artikel 162 dier wet, dat gelegen is in de gemeente *Jabeke*, mag geen gedistilleerd in grootere hoeveelheid dan van een halven liter, berekend na herleiding tot de sterkte van vijftig percent, worden vervoerd zonder gedekt te zijn door een geleibijet of ander geldig document.

2. Vervoer van gedistilleerd, ongedekt door geleibijet of ander geldig document is verboden op de navolgende gedeelten van het terrein van toezicht, aangewezen krachtens artikel 162 van voornoemde Algemeene Wet:

1. In de gemeente *Lonneker* het terrein, waarvan de grens loopt van den Rijksgrenspaal n°. 72a in eene rechte lijn naar den oostelijken hoek van het gebouwde perceel, kad. sectie F, n°. 203; van dezen hoek in eene rechte lijn naar den zuidoostelijken hoek van het gebouwde perceel, kad. sectie F, n°. 1074; vandaar in eene rechte lijn naar den oostelijken hoek van het gebouwde perceel, kad. sectie F, n°. 217, en van dezen hoek zich om den noordoostelijken kant van dat perceel heenbuigende, langs den oostkant van een zandweg, waaraan laatstgenoemd perceel ligt, naar den zuidelijken hoek van het gebouwde perceel, kad. sectie F, n°. 1660; van dezen hoek langs den zuidoostelijken kant van dit perceel, en verder in eene rechte lijn naar het punt, waar de *Glanerbeek* wordt gesneden door den zuidkant van de heerbaan van *Glanerbrugge* naar *Enschedé*; en van dit punt langs de Duitse grens tot het punt van uitgang;

2. In de gemeenten *Lonneker* en *Losser* het terrein, waarvan de grens loopt van den Rijksgrenspaal n°. 848 in eene rechte lijn naar den

noordoostelijken hoek van het gebouwde perceel *Lonneker*, kad. sectie E, n°. 2839; van dezen hoek in eene rechte lijn naar den noord-oostelijken hoek van het haltegebouw aan de spoorlijn *Enschedé-Gronau*; van daar langs den zuidkant van deze spoorlijn naar den weg van *Glanerbrugge* naar *Losser*, genaamd de *Lossersche* weg; vervolgens langs den oostkant van dezen weg tot het perceel *Lonneker*, kad. sectie E, n°. 268; van dit punt langs den zuid- en oostkant van laatstgemeld perceel en verder weer langs den oostkant van den *Losserschen* weg tot den *Heurmansweg*; van daar langs den noordoostkant van dezen weg naar den *Ouden Losserschen* weg; vervolgens langs den zuidoostkant van laatstgemelden weg tot het gebouwde perceel gemeente *Losser*, kad. sectie I, n°. 4143; van dit punt in eene rechte lijn tot den zuidelijken hoek van het gebouwde perceel gemeente *Losser*, kad. sectie I, n°. 4267; van dezen hoek in eene rechte lijn naar *Slotsvonder*, gelegen over de *Glanerbeek* ten noorden van het perceel gemeente *Losser*, kad. sectie I, n°. 3967; van dit vonder langs den rechteroever van de *Glanerbeek* tot de trambrug in den weg van *Losser* over *Glune* naar *Gronau*; van deze brug langs den westkant van de tramlijn tot de Duitse grens en van daar langs deze grens tot het punt van uitgang;

3. In de gemeente *Losser* het terrein, waarvan de grens loopt van den Rijksgrenspaal n°. 851 langs den linkeroever van de rivier *de Dinkel* naar den Rijksgrenspaal n°. 853, en van dezen paal langs de Duitse grens tot het punt van uitgang;

4. In de gemeente *Losser* het terrein, waarvan de grens loopt van den Rijksgrenspaal n°. 81a naar den zuidelijken hoek van het gebouwde perceel, kad. sectie K, n°. 1456; van dezen hoek in een rechte lijn naar den oostelijken hoek van het gebouwde perceel, kad. sectie K, n°. 1727; van daar in eene rechte lijn naar den Rijksgrenspaal n°. 858, en van dezen paal langs de Duitse grens tot het punt van uitgang;

5. In de gemeente *Losser* het terrein, waarvan de grens loopt van den Rijksgrenspaal n°. 859 in eene rechte lijn naar den oostelijken hoek van het gebouwde perceel, kad. sectie K, n°. 1606; van dezen hoek in eene rechte lijn naar den zuidelijken hoek van het gebouwde perceel, kad. sectie K, n°. 1635; van daar in eene rechte lijn naar den Rijksgrenspaal n°. 860, en van dezen paal langs de Duitse grens tot het punt van uitgang.

Onze Minister van Financiën is belast met

de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 19den Augustus 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(*Uitgq. 2 Sept. 1911.*)

21 Augustus 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van letterteekens, die door zee- en kustvisschersvaartuigen moeten worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen en op zijne beschikkingen van 15 Juni 1911, n°. 3185, 20 Juli 1911, n°. 4474 en 7 Augustus 1911, n°. 4801. afdeling Nijverheid;

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen thuisbehoorende te Goudswaard moet worden gevoerd het letterteeken G. W. D. 's Gravenhage, 21 Augustus 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

22 Augustus 1911. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van 2 Juni 1909, betreffende belooningen aan reserve-personeel, voor het geven van onderricht in den wapenhandel en in het schieten.

De Minister van Oorlog, brengt door deze, ter kennis van de landmacht, enz.

Heeft voorts goedgevonden — te rekenen van 1 Januari 1911 — het volgende te bepalen:

Het slot van de eerste alinea van punt I van de Beschikking van 2 Juni 1909, VIe Afd., n°. 181, wordt gelezen als volgt:

„gedeelten van uren tijdverlies komen daarbij niet in aanmerking”.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BRUIJN.

22 Augustus 1911. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende trekhonden.

Naar aanleiding van te mijner kennis ge-

komen verzoeken om inlichtingen, heb ik de eer U.H.E.G. uit te noodigen het volgende onder de aandacht te brengen van de burgemeesters in Uw gewest.

Waar in art. 2 van het Koninklijk besluit van 6 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 45) sprake is van een spoorstok, onder de hondenkar vastgemaakt tusschen de twee uiteinden van de boomen, wordt naar mijne opvatting bedoeld, dat de spoorstok op de aangegeven wijze bevestigd moet worden, indien er boomen zijn. In het voorschrift ligt niet opgesloten, dat alle karren, ook die, waaronder of waarnaast de hond loopt, van boomen zouden moeten worden voorzien.

Eenzoo is de bepaling, dat tot het tuig moet behooren een draagriem van minstens zes centimeter, m. i. aldus op te vatten, dat, wanneer een draagriem aanwezig is, zooals het geval is bij honden voor de kar gespannen, deze de gestelde breedte moet bezitten. Komt een eigenlijk gezegde draagriem niet te pas, doch zijn alleen een of meer rugriemen aangebracht om de borstriem op de vereischte hoogte te houden, zoo vindt de bepaling dat de draagriem minstens zes centimeter breed moet zijn, geene toepassing.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN

23 Augustus 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 9 Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 26 November 1904 (*Staatsblad* n°. 245) en van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 200), betreffende het Centraal Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 286.

WIJ WILHELMINA, ENZ

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Juli 1911, n°. 2286, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat het wenschelijk is nadere wijziging te brengen in Ons besluit van 9 Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat is gewijzigd bij Onze besluiten van 26 November 1904 (*Staatsblad* n°. 245) en van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 200), betreffende het Centraal Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek;

Den Raad van State gehoord (advies van 8 Augustus 1911, n°. 50);

Gezien het nader rapport van Onzen Mi-

nister van Binnenlandsche Zaken van 19 Augustus 1911, n°. 3821, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Ons besluit van 9 Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), gewijzigd bij Onze besluiten van 26 November 1904 (*Staatsblad* n°. 245) en van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 200), nader te wijzigen als volgt:

Art. I. Het derde lid van artikel 10 en het daarna bij Ons besluit van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 200) ingevoegde nieuwe lid worden gelezen als volgt:

„Ambtshalve zijn lid van de Commissie: de Directeur van het Centraal Bureau, benevens de Inspecteurs van de geneeskundige diensten der Zee- en Landmacht en de eerst-aanwezende Officier van Gezondheid der Koloniale Reserve te *Nijmegen*.”

Art. II. Aan het vierde lid van artikel 10 wordt toegevoegd:

„Hij heeft in de vergaderingen der Commissie en in die harer subcommissiën eene raadgevende stem.”

Art. III. Het eerste lid van artikel 11 wordt gelezen als volgt:

„De leden, uitgenomen die, welke ambtshalve zitting hebben, worden benoemd voor zes jaren.”

In het tweede lid van artikel 11 worden na de woorden: „De helft” ingevoegd de woorden: „der leden, die niet ambtshalve zitting hebben,”.

Art. IV. Het tweede lid van artikel 13 wordt gelezen als volgt:

„Zij houdt jaarlijks te *'s Gravenhage* twee gewone vergaderingen, ééne vóór 1 Juni en ééne ná 31 Augustus, uit te schrijven tegen eenen door den Voorzitter te bepalen dag.”

Art. V. In artikel 17 vervallen de woorden: „met inachtneming van de aanwijzingen, door Onze Minister voornoemd te geven, en” en worden in plaats van de woorden „welke verslagen in de *Nederlandsche Staatscourant* worden geplaatst, voor zooveel Onze Minister voornoemd zulks noodig oordeelt.” gelezen de woorden: „Die verslagen worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst, tenzij Onze Minister van Binnenlandsche Zaken tegen volledige publicatie bezwaar heeft en dat bezwaar na raadpleging van de Commissie niet voor opheffing vatbaar blijkt, in welk geval de verkorte inhoud van de verslagen in de *Nederlandsche Staatscourant* wordt opgenomen.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en

waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 23sten Augustus 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

(*Uitg.* 12 Sept. 1911.)

23 Augustus 1911. BESLUIT houdende beslissing

dat de bevoegdheid van waterschapsbesturen om krachtens art. 4^{der} Wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 139) ter uitvoering van art. 191 der Grondwet, politieverordeningen vast te stellen, niet in zich sluit de bevoegdheid om aan eigenaars van bepaaldelijk aangewezen gronden onderhoudskosten op te leggen;

dat het opleggen van lasten tot de inrichting der waterschappen behoort, die krachtens art. 190 der Grondwet aan de Staten der provinciën is voorbehouden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. RODENBURG en anderen te *Leimuiden*, ingelanden van den Zuiderlegmeerpolder, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noord-Holland* dd. 15 Februari 1911, n°. 90, tot goedkeuring van de politieverordening van dien polder;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 19 Juli 1911, n°. 147;

Op de voordracht van Onze Minister van Waterstaat van 19 Augustus 1911, n°. 238, Afdeling Waterstaat;

Overwegende: dat, nadat de gronden van voormelden polder in massa verkocht waren aan de Binnenlandsche Exploitatie Maatschappij van onroerende goederen te Haarlem, zij daarna door die Maatschappij weder aan verschillende personen in kleinere gedeelten verkocht zijn geworden;

dat bij deze verkoopen alle dijken verkocht zijn bij de aangrenzende stukken land, zoodat deze dijken daardoor in eigendom aan een aantal personen zijn overgegaan;

dat, nadat bij onderzoek gebleken was, dat de dijken niet meer voldeden aan afmetingen bij de voorschriften van de concessie, daarvoor bepaald bij Koninklijk besluit van 27 Januari 1878, n°. 6, het Polderbestuur in de verordening onder art. 4 de bepaling heeft opgenomen:

„de eigenaren van dijken en kaden zijn verplicht tot den onderhoud dier lichamen met hunne buitenwaterbeloopen en binnenbeloopen en bermen, zooals die in de bepalingen der

concessie tot droogmaking van den polder zijn voorgeschreven: te weten enz.;

dat reeds gedurende de ter-visie-ligging van het ontwerp der politieverordening enkele bezwaarschriften, hoofdzakelijk tegen voornoemd art. 4 gericht, bij het Polderbestuur inkwamen, doch dat dit de bestreden bepaling vaststelde, zooals zij was ontworpen, terwijl eveneens Gedeputeerde Staten bij besluit van 15 Februari 1911, n°. 90, hunne goedkeuring verleenden;

dat van dit besluit H. RODENBURG en anderen te *Leimuiden*, ingelanden van den Zuiderlegmeerpolder, bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat zij na inzage van het ontwerp zich met meerdere bepalingen daarvan niet konden vereenigen en dat zij daarom aan het Bestuur verzocht hebben, om eene algemeene vergadering van ingelanden te beleggen, aan welk verzoek echter geen gevolg is gegeven; dat zij vooral zeer groot bezwaar hebben tegen art. 4 der verordening, hetwelk de bepaling behelst, dat het onderhoud van dijken en kaden, waterkeeringen zijnde, ten laste van de eigenaren komt, in plaats dat zulks, zooals dat overal het geval is, ten laste van den polder komt; dat deze bepaling, waardoor enkele ingelanden op ongemotiveerde wijze ten voordeele der andere ingelanden worden belast, met alle rechtvaardigheid in strijd is; dat zij inder tijd hunne landerijen hebben gekocht, zonder dat deze drukkende last daarop rustte, daar immers reeds toen het onderhoud der waterkeerende dijken ten laste van de toenmalige Maatschappij bleef;

Overwegende: dat appellanten bij Ons in beroep zijn gekomen van het besluit van Gedeputeerde Staten, waarbij is goedgekeurd een politieverordening van het Bestuur van den Zuiderlegmeerpolder, welke in art. 4 de eigenaren van dijken en kaden verplicht tot den onderhoud dier lichamen met hunne buitenwaterbeloopen en binnenbeloopen en bermen, zooals die in de bepalingen der concessie tot droogmaking van den polder zijn voorgeschreven;

dat hier dient te worden onderzocht, of voormeld bestuur de bevoegdheid had genoemde verplichtingen aan deze eigenaren op te leggen;

Overwegende te dien aanzien, dat die bevoegdheid niet volgt uit het recht van het polderbestuur, om voor den polder eene politieverordening vast te stellen, welke bevoegdheid verkregen is krachtens artt. 59 en 62 van het Algemeen Reglement van bestuur voor de waterschappen in Noord-Holland, vastgesteld bij besluit der Staten van 17 November 1908, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van

14 December 1908, n°. 28, en voor het waterschap „de Zuiderlegmeerpolder” van kracht verklaard bij besluit van 20 November 1906, n°. XXIV;

dat toch deze bevoegdheid, welke haar grond vindt in art. 4 der wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 189) welke wet uitvoering geeft aan art. 191 der Grondwet, niet in zich sluit de bevoegdheid, om aan eigenaars van bepaaldelijk aangewezen gronden onderhoudslasten op te leggen;

dat het opleggen van lasten behoort tot de inrichting der waterschappen, die krachtens art. 190 der Grondwet aan de Staten der provincie is voorbehouden;

dat derhalve bovengestelde vraag ontkennend moet worden beantwoord;

Overwegende wijders, dat art. 4 der meer genoemde politieverordening ook niet regelt eenen onafhankelijk van dat voorschrift bestaanden onderhoudsplicht;

dat wel is waar is beweerd dat die onderhoudsplicht zou voortvloeien uit de algemeene voorwaarden van transport van gedeelten van den Zuiderlegmeerpolder, doch dat die algemeene voorwaarden geene enkele bepaling behelzen, waaruit zou zijn af te leiden, dat de last tot onderhoud der dijken en kaden bij uitsluiting aan de eigenaars der dijken en kaden of der aanpalende gronden zou zijn voorbehouden;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 189);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten, waarbij de politieverordening of keur van den Zuiderlegmeerpolder is goedgekeurd, aan deze op 28 December 1910 door het waterschapsbestuur vastgestelde keur goedkeuring te onthouden;

Onze Minister van Waterstaat is belast enz.
(W. v. d. B. A.)

26 Augustus 1911. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Ged. Staten der provincie betreffende gegevens aangaande de uitvoering der Pandhuiswet (*Staatsblad* 1910, n°. 321).

Ik zou het op prijs stellen, eenige gegevens aangaande de uitvoering der Pandhuiswet (*Staatsblad* 1910, n°. 321) te verkrijgen, en zoude daarom gaarne zien, dat door tusschenkomst van Uw College aan mijn Departement werd ingezonden: een exemplaar van elk der ingevolge genoemde wet vastgestelde of nog vast te stellen reglementen (ook van wijzigingen van reglementen) voor gemeentelijke banken

van leening en van verordeningen, vastgesteld of nog vast te stellen ingevolge artikel 37 dier wet (ook van wijzigingen van zoodanige verordeningen).

Voórts zoude ik van Uw College gaarne ontvangen, jaarlijks vóór 1 April — voor de eerste maal dus in 1912 — :

a. opgaaf van het aantal der in het afgelopen jaar door gemeentebesturen in Uwe provincie verleende toelatingen tot het houden van eene particuliere bank van leening;

b. mededeeling van de in het afgelopen jaar door gemeentebesturen in Uwe provincie genomen besluiten tot weigering van een verzoek om toelating met vermelding van de weigeringsgronden;

c. mededeeling van de in het afgelopen jaar door gemeentebesturen in Uwe provincie genomen besluiten tot intrekking van toelatingen, met vermelding van de gronden, die tot intrekking leidden;

d. een verslag omtrent de onderzoeken, door gemeentebesturen in Uwe provincie ingesteld ingevolge artikel 38 der wet. (W. v. d. B. A.)

29 Augustus 1911. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken an de Commissarissen der Koningin, betreffende vrijdom van zegelrecht voor nummerbewijzen, afgegeven ingevolge de Trekhondenwet 1910 (*Staatsblad* n°. 203).

Ik heb de eer U H. E. G. te verzoeken namens mij aan de burgemeesters in uw gewest mede te deelen, dat de Ministers van Financiën zich vereenigd heeft met mijne meening, dat waar bij artikel 5 der „Trekhondenwet 1910 (*Staatsblad* n°. 203)“ is bepaald, dat o. a. de afgifte van nummerbewijzen bij algemeenen maatregel van bestuur zal worden geregeld, bij dien maatregel ingevolge deze delegatie ook ontheffing van zegelrecht kan worden verleend en dat het voorschrift van artikel 10 van het Koninklijk besluit van 6 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 45) in zake de kosteloze afgifte dier nummerbewijzen geacht kan worden mede vrijdom van zegelrecht in te houden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

1 September 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet gevoerd worden.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 7 der Visserijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op artikel 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, en op zijne beschikkingen van 15 Juni 1911, n°. 3185, 20 Juli 1911, n°. 4474, 7 Augustus 1911, n°. 4801 en 21 Augustus 1911, n°. 4908, afdeling Nijverheid;

Heeft goedgevonden :

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behoorende te Doniawerstal moet worden gevoerd het letterteeken, D.O.W. 's Gravenhage, 1 September 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(get.) H. FIEVEZ VAN GINKEL, l^o.-S.-G.

4 September 1911. BESLUIT, waarbij ontheffing van den werkelijken dienst is verleend.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 22 Augustus 1911, n°. 8423, afdeling Binnenlandsch Bestuur, en van 30 Augustus 1911, afdeling Militie en Landweer (M.), n°. 43;

Overwegende :

dat HINDERK DIK, geboren te Embden (Duitschland) op 23 Mei 1888, als zijnde Nederlander, in 1907 te Velsen op aangifte zijner moeder, die aldaar op 1 Januari 1907 woonde, voor de lichting der nationale militie van 1908 werd ingeschreven;

dat hij bij onherroepelijke uitspraak van den militieraad tot den dienst werd aangewezen, doch dat het nummer, hetwelk hem bij loting voor de gemeente Velsen ten deel viel, buiten oproeping is gebleven;

dat hij door den burgemeester van Amsterdam bij schrijven van 17 Maart 1911 aan Onzen Commissaris in Noordholland is kenbaar gemaakt als nalatige ter inschrijving, onder opgave dat de vader overleden, de woonplaats van de moeder onbekend was en DIK, die op 1 Januari 1907 in het Duitse Rijk verblijft hield, door zijne moeder verlaten was;

dat Gedeputeerde Staten vervolgens op DIK art. 147 der Militiewet 1901 hebben toegepast en hij, na tot den dienst te zijn aangewezen, op 7 Juni 1911 bij de militie en wel bij het 10de regiment infanterie is ingelijfd;

dat hij, in dienst zijnde, vernam, dat zijne moeder, van wie hij in 15 jaren niets gehoord had, te Velsen woonachtig was;

dat zooals reeds bij Ons besluit van 30 Mei 1902 n°. 21 is aangenomen, de wetgever reeds vóór 1 Januari 1902 gewild heeft, dat de inschrijving voor de nationale militia zoude geschieden in de gemeente waar de vader (moeder of voogd) woont en heeft die geen woonplaats meer (binnen het Rijk), of is deze woonplaats niet te vinden, eerst dan in de gemeente waar de zoon, militieplichtige, verblijf houdt;

dat door de uitbreiding, welke de wet betrekkelijk de nationale militia heeft ondergaan bij de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 159) in werking getreden op 1 Januari 1902, in bovenbedoeld beginsel geen verandering is gebracht;

dat de inschrijving dus te Velsen te recht is geschied;

dat er onder deze omstandigheden termen bestaan om hem te ontheffen van het nog onvervuld gedeelte van den militiediensttijd, waartoe hij als nalatige ter inschrijving voor de gemeente Amsterdam gehouden is;

Gezien het derde lid van art. 113 der Militiewet 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan HINDERK DIK, milicien der lichte van 1908 voor de gemeente Amsterdam, behorende tot het 10de regiment infanterie, ontheffing van den werkelijken dienst bij de militia voor het nog onvervuld gedeelte van zijnen diensttijd te verleenen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, 4 September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLLN.

5 September 1911. **BESLUIT**, houdende bepalingen tot bestrijding van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw. S. 287.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 17 Juli 1911, Directie van den Landbouw, n°. 7856, Afdeling II, Bureau B;

Gelet op de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 212), houdende bepalingen tot wering en bestrijding van ziekten van cultuurgewassen en van voor cultuurgewassen schadelijke dieren;

Den Raad van State gehoord (advies van 15 Augustus 1911 n°. 40);

Gezien het nadere rapport van Onzen voornoemden Minister van 1 September 1911, Directie van den Landbouw, n°. 9456, Afdeling II, bureau B;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Indien struiken verschijnselen van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw vertoonen, geeft de gebruiker van het perceel, waar de struiken zich bevinden, daarvan terstond kennis aan den burgemeester van de gemeente, waarin het perceel gelegen is.

2. Indien een burgemeester verneemt, dat zich op een perceel in zijne gemeente struiken bevinden, welke verschijnselen van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw vertoonen, geeft hij daarvan terstond kennis aan het hoofd van den phytopathologischen dienst.

3. De burgemeester beveelt den gebruiker van een perceel, waar zich struiken bevinden, welke zijn aangetast door den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw, om die maatregelen tot bestrijding der ziekte te nemen, welke door het hoofd van den phytopathologischen dienst worden noodig geacht.

4. De in het vorige artikel bedoelde maatregelen kunnen bestaan in:

a. het plukken en onschadelijk maken der aangetaste vruchten;

b. het afsnijden en onschadelijk maken der aangetaste scheuten;

c. het rooien en onschadelijk maken der aangetaste struiken;

d. het ompsitten van den bodem;

e. het toepassen der bestrijdingsmiddelen, welke door wetenschap of praktijk verder als doeltreffend worden aangewezen.

5. Indien de burgemeester bezwaar heeft de in artikel 8 bedoelde maatregelen tot bestrijding van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw te bevelen, staat hem beroep open bij Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

6. De gebruiker van een perceel, waar zich struiken bevinden, welke zijn aangetast door den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw, is verplicht, om die maatregelen tot bestrijding der ziekte te nemen, welke hem door den burgemeester zijn bevolen.

7. Het is verboden struiken van kruisbessen of deelen dier struiken te vervoeren of te doen vervoeren van perceelen, welke door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel besmet zijn verklaard met den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw.

8. Van het in het vorige artikel bedoelde verbod wordt door den burgemeester van de

gemeente, waarin het perceel gelegen is, op verzoek van den belanghebbende ontheffing verleend, indien het hoofd van den phytopathologischen dienst tegen deze ontheffing geen bezwaar heeft.

9. Het is verboden struiken, deelen van struiken of vruchten, welke zijn aangetast door den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw, te koop aan te bieden, te verkoopen, af te leveren, te vervoeren of te doen vervoeren.

10. Het in het vorige artikel bedoelde verbod is, voor zoover het vervoeren en doen vervoeren betreft, niet van toepassing ten aanzien van zendingen aan het hoofd van den phytopathologischen dienst.

11. In bijzondere gevallen kan, voor zoover het vervoeren en doen vervoeren betreft, het hoofd van den phytopathologischen dienst, onder de door hem te stellen voorwaarden, ontheffing verleenen van het in artikel 9 bedoelde verbod.

12. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 5den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitg. 11 Sept. 1911.)

5 September 1911. BESLUIT, tot herziening van de bepalingen betreffende de toelating van jongelieden in *Nederlandsch-Indië* tot de Koninklijke Militaire Academie, en betreffende de toelating van onderofficieren van het leger in *Nederlandsch-Indië* tot den Hoofdcursus. S. 288.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog van 5 Mei 1911, afdeling C, 1e Bureau, n°. 15, en van 11 Mei 1911, IIde afd., n°. 144;

Gezien:

a. Ons besluit van 12 September 1910 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 281) tot nadere wijziging van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie,

b. Ons besluit van 7 Februari 1910 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 45) tot herziening van het Reglement voor den Hoofdcursus;

Overwegende, dat de wenschelijkheid is gebleken, om de bepalingen betreffende de toelating in *Nederlandsch-Indië* van jongelieden tot de Koninklijke Militaire Academie en van onderofficieren tot den hoofdcursus, opnieuw vast te stellen;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Juni 1911, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 22 Augustus 1911, Afdeling C, 1e Bureau, n°. 2; en van 29 Augustus 1911, IIde afd., n°. 170;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. in te trekken:

a. het Koninklijk besluit van 2 December 1895 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 186, *Indisch Staatsblad* 1896, n°. 11), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 18 Juli 1910 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 238, *Indisch Staatsblad* n°. 480), houdende bepalingen betreffende de toelating van jongelieden tot het in *Nederlandsch Indië* af te nemen admmissie-examen voor de Koninklijke Militaire Academie;

b. het Koninklijk besluit van 20 October 1893 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 154, *Indisch Staatsblad* n°. 306), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 26 Februari 1904 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 50, *Indisch Staatsblad* n°. 222), houdende bepalingen betreffende de toelating van onderofficieren van het Leger in *Nederlandsch-Indië* tot den Hoofdcursus.

II. Vast te stellen:

de als Bijlagen A en B aan dit besluit gehechte Bepalingen betreffende de toelating van jonge lieden in *Nederlandsch-Indië* tot de Koninklijke Militaire Academie, en betreffende de toelating van onderofficieren van het Leger in *Nederlandsch-Indië* tot den Hoofdcursus; zullende deze Bepalingen op 1 Januari 1912 in werking treden.

Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk, met de daarbij behoorende bijlagen, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 5den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

(Uitg. 26 Sept. 1911.)

BIJLAGE LT. A.

BEPALINGEN betreffende de toelating van jongelieden in Nederlandsch-Indië tot de Koninklijke Militaire Academie.

Art. 1. De vader, moeder of voogd van den jongeling, die in Indië voor toelating tot de Koninklijke Militaire Academie in aanmerking wenschte te worden gebracht, wendt zich daartoe tot den Minister van Oorlog, met aanbieding van de in artikel 62 van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie voorgeschreven bescheiden, gelegaliseerd overeenkomstig artikel 4 van het Gouvernementsbesluit van 25 Mei 1909, n°. 32 (*Indisch Staatsblad* n°. 291), met dien verstande, dat de sub 7a van genoemd artikel 62 bedoelde verklaring van inschrijving moet betreffen, de deelneming aan een examen, dat vóór begin Juni van het loopende jaar moet zijn afgelopen.

Die stukken alle in tweevoud in te dienen, moeten zijn ingericht naar de hier te lande geldende modellen en voorschriften, met uitzondering van het bij punt 4°. van genoemd artikel 62 voorgeschreven bewijs van goed gedrag, waarvoor in de plaats treedt eene verklaring, opgemaakt naar het bij deze bepalingen behorende model letter A.

2. Eene expeditie van de in artikel 1 vermelde bescheiden behoort bij den Minister van Oorlog te zijn ingekomen vóór den 16en April van het jaar, waarin de aspirant voor toelating in aanmerking wenschte te komen.

De duplicaten van die bescheiden behoreen aan genoemden Minister te worden gezonden met de mail volgende op die, waarmede de eerste verzending plaats had.

Desverlangd kan voor de toezending der in de twee voorgaande alinea's aangeduide stukken gebruik worden gemaakt van de tusschenkomst van den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië, bij wien deze bescheiden alsdan vóór of op den 16en Februari te voren in tweevoud moeten zijn ingekomen.

Deze autoriteit toetst de bescheiden aan de voorschriften en zendt eene expeditie van de stukken — zoo ze volledig en in orde worden bevonden — met de eerste mail en de duplicaten met de tweede mail in de maand Maart rechtstreeks naar het Departement van Koloniën.

Onvolledige of niet naar den eisch opgemaakte stukken worden door den genoemden Opperofficier ter aanvulling of verbetering aan de inzenders teruggezonden, met uitnodiging

1911.

de stukken, na redres, rechtstreeks en met twee elkander opvolgende mailgelegenheden aan den Minister van Oorlog te zenden.

3. De namen der aspiranten die in aanmerking komen voor mededinging naar eene plaats aan de Koninklijke Militaire Academie, worden door den Minister van Koloniën aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië geseind en door dezen onmiddellijk schriftelijk ter kennis gebracht van den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog.

Volgens regelen, door den Gouverneur-Generaal zoo veel mogelijk in overeenstemming met het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie vast te stellen, worden de aspiranten opgeroepen tot het ondergaan van een militair geneeskundig onderzoek, en om — zoo noodig te worden onderworpen aan het toelatingsexamen, bedoeld in artikel 26 der Wet, onder V, het aanvullingsexamen, bedoeld in artikel 26 der wet onder II en c. q. het rangschikkingsonderzoek, bedoeld in artikel 27 der wet.

Regelen voor de samenstelling van de commissie voor het toelatings-(aanvullings-) examen, alsmede van die voor het rangschikkingsonderzoek, worden door den Gouverneur-Generaal vastgesteld.

De benoeming van de commissie tot geneeskundig onderzoek en van den voorzitter, de leden en den secretaris der in de vorige alinea bedoelde commissiën, geschiedt jaarlijks, overeenkomstig die regelen, door den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië.

Voor zoover het afnemen van examens noodig is ter bepaling van de toelating tot de Koninklijke Militaire Academie, worden deze jaarlijks in de eerste dagen van de maand Juni te Batavia gehouden.

Het tijdstip waarop het toelatingsexamen aanvangt, wordt door den genoemden Opperofficier bepaald. Overigens worden nopens dit examen gevolgd de bepalingen, vervat in de artikelen 64, 66, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75 en 76, 1ste alinea van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie.

Het aanvullingsexamen wordt afgenomen te Batavia tijdens het toelatingsexamen en wordt beschouwd als een onderdeel van dit examen. Voor het aanvullingsexamen gelden de regelen, vervat in de artikelen 77, 78, 80, 81 en 82 van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie.

Indien na afloop van het geneeskundig onderzoek, de herkeuring, het toelatings- en het

aanvullingsexamen meer aspiranten zijn overgebleven, dan er plaatsen voor Indië zijn opengesteld, worden *alle* aspiranten aan een *rangschikkingsonderzoek onderworpen*. Zij ontvangen daartoe, onmiddellijk na bekendwording van den uitslag van het toelatings- (aanvullings-) examen, eene oproeping. Ten aanzien van het rangschikkingsonderzoek, geldt het bepaalde in de artikelen 84, 86, 87, 90, 91, 92, 93, 94 en 95 van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie.

Van alle aspiranten, die het rangschikkingsonderzoek hebben ondergaan, wordt eene ranglijst opgemaakt, aangevende de volgorde, waarin zij in aanmerking komen voor de plaatsing aan de Koninklijke Militaire Academie.

De plaatsing op de ranglijst wordt verkregen door voor iederen aspirant de hem toegekende beoordeelingsgetallen samen te tellen, en de aspiranten te rangschikken naar de aldus verkregen totalen.

Zijn die totalen voor twee of meer aspiranten gelijk, dan is hun plaats op de ranglijst opvolgenderwijze afhankelijk van :

a. het hoogst behaalde beoordeelingsgetal, en zoo dit gelijk is, het daaropvolgende hoogst behaalde, en zoo vervolgens ;

b. het lot.

Zoo spoedig doenlijk zendt de commissie eene *nominatieve opgave*, in tweevoud, van de aspiranten, die voor plaatsing in aanmerking komen (c. q. vergezeld van de hiervoren bedoelde *ranglijst*, in tweevoud) aan den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië, die daarvan onverwijld een exemplaar aan den Gouverneur-Generaal doet toekomen.

Na ontvangst daarvan zendt de Gouverneur-Generaal aan den Minister van Koloniën het telegram omschreven in de 6e alinea van artikel 1 van meergenoemd Reglement en te gelijker tijd de *nominatieve opgave* c. q. met ranglijst.

De commissie maakt verder op een *Staat*, aangevende de door de aspiranten behaalde beoordeelingsgetallen, en het door haar uit te brengen *verslag*, bedoeld bij artikel 8 der Wet, beide in tweevoud, waarna op overeenkomstige wijze wordt gehandeld als hierboven voor de *nominatieve opgave* en de ranglijst is aangegeven. De Gouverneur-Generaal zendt de door hem ontvangen exemplaren aan den Minister van Koloniën.

4. De Gouverneur-Generaal doet aan den Commandant van het Leger terstond mededeeling van het telegram, omschreven in het laatste lid van artikel 1 van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie.

De Commandant van het Leger geeft daarop aan de ouders of voogden kennis van de nopens hunne zonen of pupillen genomen beslissing, en doet die kennisgeving in geval van plaatsing vergezeld gaan van het model der ingevolge artikel 85 van het hooger bedoelde Reglement, vereischte akte van borgstelling ; tevens draagt hij dan den ouders of voogden de indiening op van eene notarieele akte, waarbij aan een in Nederland gevestigd persoon volmacht wordt gegeven om in de plaats van den vader, de moeder of den voogd, gedurende de aanwezigheid van den jongeling in Nederland al datgene te doen, wat de vader, moeder of voogd, zou moeten doen, indien deze zelf in Nederland ware gevestigd. De Commandant van het Leger geeft daarbij voorts op wanneer deze beide akten uiterlijk door hem moeten zijn ontvangen.

Na ontvangst van de bedoelde akten doet de Commandant van het Leger de ter plaatsing aangewezen jongelieden, zoodra doenlijk, de reis als gouvernementspassagiers overeenkomstig de ter zake geldende bepalingen naar Nederland aannemen, zoo mogelijk gezamenlijk, en onder geleide van een door hem aar te wijzen officier, die met verlof naar Europa vertrekt of om andere redenen als Gouvernementspassagier de reis naar Nederland moet aannemen, dan wel van een mede door hem aan te wijzen gepensioneerde of eervol ontslagen officier, die in het genot is van overtocht voor Gouvernementsrekening.

Kunnen de jongelieden niet gezamenlijk de reis aanvaarden, dan vertrekken de overblijvenden met eene volgende gelegenheid, onder geleide als hierboven is aangeduid.

De Commandant van het Leger is bevoegd om, indien ouders of voogden zich zelf met het geleide naar Breda van hunne tot plaatsing aan de Koninklijke Militaire Academie aangewezen zonen of pupillen wenschen te belasten, dit toe te staan.

Ten aanzien van de aspiranten, die overeenkomstig artikel 1, 5e alinea van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie, blijkens nader telegram van den Minister van Koloniën, alsnog in aanmerking komen voor de vervulling van in Nederland opengebleven plaatsen voor het wapen der infanterie in Nederlandsch-Indië, wordt gehandeld als hierboven is vermeld, met dien verstande, dat hun vertrek zoodanig wordt bespoedigd, dat zij zoodra mogelijk in Nederland kunnen aankomen.

5. De in artikel 4 bedoelde officieren ontvangen van den Commandant van het Leger

de in dat artikel aangeduide akten van borgstelling en van volmacht en worden van een schriftelijke instructie voorzien, waarin hun onder meer wordt opgedragen:

1°. de aan hunne zorg toe te vertrouwen jongelieden gedurende de reis zooveel mogelijk nuttig bezig te houden;

2°. bij aankomst te Genua of te Marseille met de jongelieden te debarkeeren, onverwijd per draad aan den Gouverneur der Koninklijke Militaire Academie de namen der aangekomen jongelieden op te geven; hen vervolgens met bekwamen spoed tot Breda te begeleiden en zich met hen aan te melden bij genoemden Gouverneur of bij dengene die hem vervangt, aan wien dan tevens de bovenvermelde akten van borgstelling en van volmacht worden overhandigd.

De akten van borgstelling en van volmacht betreffende de aspiranten die, ingevolge de 5e alinea van artikel 4, onder geleide van ouders of voogden reizen, worden naar Nederland overgebracht door den officier, belast met het geleide van het transport aspiranten, bedoeld in de 3de alinea van artikel 4, en door dezen officier mede overhandigd aan den hooger genoemden Gouverneur of aan dengene, die hem vervangt.

6. Aan elk der in artikel 4 bedoelde officieren die ook zooveel mogelijk de geslaagde jongelieden voor de Cadettenschool onder hun geleide medenemen, wordt, na volbrachte reis, door de zorg van het Departement van Koloniën, voor het gezamenlijk aantal der aan hun geleide toevertrouwde jongelieden uitbetaald:

Voor elken jongeling ten en met het getal van drie, *honderd gulden* (f 100);

voor elken jongeling boven het aantal van drie, *vijf en twintig gulden* (f 25).

Voorts worden aan die officieren mede door de zorg van genoemd Departement, na inzending van eene gespecificeerde en op zegel geschreven declaratie, voor zooveel mogelijk door justificatoire bescheiden gestaafd, uitbetaald de kosten van de reis van Genua of Marseille tot Breda, na aftrek van de sommen die, krachtens de door de Regeering met de Stoomvaartmaatschappijen „Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd” gesloten overeenkomsten, te Genua of te Marseille aan hen voor hen zelve en voor de jongelieden zijn ter hand gesteld door den gezagvoerder van het schip, dat hen derwaarts heeft overgevoerd.

Voor zooveel de reis buitenslands betreft, worden op die declaratie vrachtprijzen per spoorwegrijtuig 2e klasse in rekening geleden.

MODEL LETT. A.

De ondergeteekende . . . . . Resident,
(Gouverneur) Hoofd van het Gewestelijk Bestuur van . . . . . verklaart op den eed aan den lande gedaan, dat . . . .
. . . . . zoon van . . . . . en
van . . . . ., geboren te . . . . .
. . . . . den . . . . . 19 . . . . . zich
goed gedraagt en dat hem Resident (Gouverneur) niets te nadeele van dien jongeling is gebleken.

Afgegeven te . . . . . den
. . . . . 19 . . . . .

*Het Hoofd van Gewestelijk Bestuur
voornoemd.*

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 5 September 1911 (*Staatsblad* n°. 288).

Ons bekend,

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Oorlog,

(get.) H. COLLIJN.

BIJLAGE LT. B.

*BEPALINGEN betreffende de toelating van
onderofficieren van het leger in Nederlandsch-
Indië tot den Hoofdcursus.*

Art. 1. Het toelatingsexamen tot den Hoofdcursus wordt in Indië jaarlijks afgenomen in de maanden April en Mei, derwijze, dat de hieronder sub 5 vermelde lijsten den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië bereiken uiterlijk den 1en Juni. Het tijdstip waarop dat examen een aanvang neemt, wordt overigens door den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië, bepaald.

Aan voormeld examen wordt alleen deelgenomen door onderofficieren, die verlangen te worden opgeleid tot officier bij het wapen der infanterie of bij het dienstvak der militaire administratie, beiden van het leger in Nederlandsch-Indië.

Overigens gelden mutatis mutandis voor het toelatingsexamen de regelen, neergelegd in de artikelen 2, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 en 54 van het Reglement voor den Hoofdcursus, met dien verstande:

1e. dat hetgeen krachtens die artikelen in Nederland door den Minister van Oorlog geschiedt, in Nederlandsch-Indië door den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog wordt geregeld;

2e. dat in de examen-commissie zitting heb-

ben, in plaats van leeraren, verbonden aan den Hoofdcursus, leeraren verbonden aan de Militaire School te Meester-Cornelis;

3e. dat het bepaalde in artikel 41, sub i, betrekking heeft op dienst en exercitie-reglementen en dienstvoorschriften van het leger in Nederlandsch-Indië;

4e. dat ten aanzien van de toepassing van de artikelen 42 en 51, in de plaats van de woorden „een cursus" gelezen wordt, „de Militaire school te Meester-Cornelis";

5e. dat de lijsten en het verslag, bedoeld bij artikel 53 dadelijk na de vaststelling door de commissie, door haar worden aangeboden aan den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië, die een en ander doorzendt aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië en dat wel de lijsten binnen vier en twintig uren na de ontvangst, het verslag binnen acht dagen na de ontvangst, het laatstbedoelde voorzien van de opmerkingen en voorstellen, waartoe hij in het belang van het onderwijs op de Militaire School te Meester-Cornelis aanleiding mocht vinden;

6e. dat bij de vaststelling der ingevolge artikel 54 in het leven te roepen bepalingen zooveel mogelijk nagevolgd wordt hetgeen krachtens dat artikel door den Minister van Oorlog is of wordt bepaald.

2. Het toelatingsexamen wordt zoowel schriftelijk als mondeling te Meester-Cornelis afgenomen.

Onderofficieren, die het onderwijs op de Militaire School niet hebben gevolgd, worden niet tot dat examen toegelaten, dan nadat zij een voorbereidend schriftelijk examen is gebleken, dat zij genoegzame kennis bezitten om naar eene plaats op den Hoofdcursus mede te dingen.

Dit voorbereidend examen wordt in de door den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië aan te wijzen garnizoenen afgenomen naar door dien opperofficier te stellen regelen.

3. Na ontvangst van de in artikel 1 sub 5 vermelde lijsten telegrafeert de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië ten spoedigste aan den Minister van Koloniën de namen en stamboeknummers der onderofficieren, die — aan de eischen van het examen voldaan hebbende — ingevolge aanwijzing van den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog de beschikbaar gestelde plaatsen kunnen innemen, en zulks met gelijktijdige mededeeling of zij voor het wapen der infanterie of voor het dienstvak der administratie moeten worden opgeleid.

Het in artikel 1 sub 5 genoemde verslag o.a. wordt zoodra mogelijk aan den Minister van Koloniën doorgezonden, voorzien van of gevolgd door de opmerkingen, die de Gouverneur-Generaal daarbij nuttig of noodig acht.

4. De onderofficieren, die tot den Hoofdcursus worden toegelaten, vertrekken zoodra mogelijk, doch in elk geval voor 1 Juli als gouvernementspassagiers overeenkomstig de ter zake geldende bepalingen onder geleide van een of meer door den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië daartoe aan te wijzen officieren, die met verlof naar Europa vertrekken of om andere redenen als gouvernementspassagier de reis naar Nederland moeten aannemen.

5. De in artikel 4 bedoelde officieren worden, met inachtneming van de slotalinea van artikel 1 van het Reglement voor den Hoofdcursus, van eene schriftelijke instructie voorzien waarin hun onder meer wordt opgedragen:

1e. de aan hun zorg toe te vertrouwen onderofficieren gedurende de reis zooveel inogelijk nuttig bezig te houden;

2e. zich met die onderofficieren aan te melden bij den commissaris van afmonstering te Amsterdam of Rotterdam die hen verder dirigeert op den staf van het korps, waarbij zij worden ingedeeld:

6. Aan elk der in artikel 4 bedoelde officieren wordt na volbrachte reis, door de zorg van het Departement van Koloniën, voor de aan hun toezicht toevertrouwde onderofficieren uitbetaald.

voor elken onderofficier, tot en met het getal van drie, *honderd gulden* (f 100);

voor elken onderofficier boven het aantal van drie, *vijf en twintig gulden* (f 25).

7. Aan de in artikel 4 bedoelde onderofficieren kan, na hunne aankomst bij den staf van het korps in artikel 5 bedoeld, binnenlandsch verlof verleend worden met behoud van soldij, uiterlijk tot 8 Augustus.

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 5 September 1911 (*Staatsblad* n°. 288).

Ons bekend,

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Oorlog,

(get.) H. COLIJN.

6 September 1911. BESLUIT, ter bekendmaking van den tekst van het Reglement voor de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 21 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 157); en gewijzigd bij Koninklijke besluiten van

16 Maart 1904 (*Staatsblad* n°. 61), 3 October 1906 (*Staatsblad* n°. 255), 21 December 1909 (*Staatsblad* n°. 410) en 7 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 201). S. 289.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 September 1911, n°. 6701, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken;

Gelet op Onze besluiten van 21 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 157), 16 Maart 1904 (*Staatsblad* n°. 61), 3 October 1906 (*Staatsblad* n°. 255), 21 December 1909 (*Staatsblad* n°. 410) en 7 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 201);

Hebben goedgevonden en verstaan:

den tekst van het reglement voor de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen, vastgesteld bij Ons besluit van 21 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 157) en gewijzigd bij Onze besluiten van 16 Maart 1904 (*Staatsblad* n°. 61), 3 October 1906 (*Staatsblad* n°. 255), 21 December 1909 (*Staatsblad* n°. 410) en 7 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 201), algemeen bekend te maken, door bijvoeging van dien gewijzigden tekst, in zijn geheel, bij dit besluit.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 6den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 21 Sept. 1911.)

TEKST van het Reglement voor de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 21 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 157), en gewijzigd bij Koninklijke besluiten van 16 Maart 1904 (*Staatsblad* n°. 61), 3 October 1906 (*Staatsblad* n°. 255), 21 December 1909 (*Staatsblad* n°. 410) en 7 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 201).

Art. 1. Het toezicht en het beheer over 's Rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam en te Rotterdam, met inbegrip van de daaraan verbonden kraaminrichting, is opgedragen aan eene commissie, bestaande uit ten minste drie leden, die door de Koningin worden benoemd en ontslagen. De benoeming geschiedt voor niet langer dan zes jaren, met dien verstande, dat telkens om de twee jaren een lid aftreedt, dat echter herbenoembaar is.

De Commissie benoemt een harer leden tot voorzitter, en een ander harer leden tot secretaris.

2. Waar in dit reglement gesproken wordt van de directie, wordt daarmee bedoeld de Commissie van Toezicht en Beheer.

3. Het onderwijs aan de kweekscholen omvat de theoretische en praktische verloskunde, de verzorging van jonggeborenen en de verpleging van kraamvrouwen.

De leerlingen ontvangen tevens voortgezet lager onderwijs en natuurkundig onderwijs.

Het onderwijs wordt gegeven aan de school te Rotterdam door een geneesheer-directeur, aan de school te Amsterdam door een leeraar en voorts aan beide scholen door een of meer adassistenten, meesteressen-vroedvrouwen, onderwijzers en onderwijzeressen.

De geneesheer-directeur wordt door de Koningin benoemd, geschorst en ontslagen.

De adassistenten, meesteressen-vroedvrouwen, onderwijzers of onderwijzeressen worden door den Minister van Binnenlandsche Zaken en op de door dezen bepaalde jaarwedden na aanbeveling van de directie benoemd.

Ten behoeve van het practisch onderwijs is aan elke kweekschool eene kraaminrichting verbonden.

Voor den dienst daarin worden bij het huishoudelijk reglement, bedoeld in art. 13, voorschriften gegeven.

4. Het aantal inwonende leerlingen op elke kweekschool bedraagt ten hoogste 82.

Het aantal uitwonende leerlingen wordt elk jaar door den Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald, de directie gehoord.

5. Eenmaal 's jaars wordt aan haar, die als leerling op een der kweekscholen wenschen te worden toegelaten, op de plaats en den tijd, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen, gelegenheid gegeven tot het afleggen van een examen, volgens een door genoemden Minister vast te stellen programma.

Dit examen wordt kosteloos afgenomen door eene commissie, waarvan de voorzitter, de leden, de plaatsvervangende leden en de secretaris jaarlijks door den Minister van Binnenlandsche Zaken worden benoemd.

De voorzitter, de leden, de plaatsvervangende leden en de secretaris genieten reis- en verblijfkosten en een presentiegeld van zes gulden per dag.

Het examen wordt niet in het openbaar gehouden.

6. Tot het afleggen van het in art. 5 bedoelde examen wordt niemand toegelaten, tenzij blijk:

1°. door overlegging van een uittreksel uit de geboorteregisters dat zij niet jonger dan

21 jaar is en haar 26ste jaar nog niet heeft volbracht;

2°. dat zij niet lijdt aan een of ander voor de uitoefening van het beroep als vroedvrouw hinderlijk lichaamsgebrek en in het algemeen eene goede gezondheid geniet en daaromtrent aan de examencommissie overlegt de schriftelijke verklaring van een geneeskundige, uit welke verklaring zelve moet blijken, dat deze is afgegeven na opzettelijk ingesteld onderzoek;

3°. dat zij is van onbesproken zedelijk gedrag, ten blijk van waarvan een bewijs moet worden overgelegd, afgegeven door den burgemeester harer woonplaats binnen eene maand voor den dag der overlegging.

De plaats, de dag en het uur van het examen van de belanghebbende worden door den voorzitter van de commissie bepaald en haar door den secretaris schriftelijk medegedeeld.

In afwijking van het bepaalde onder 1°. van dit artikel kan Onze Minister van Binnenlandsche Zaken in bijzondere gevallen tot het afleggen van het examen toelaten personen, die niet jonger zijn dan 18 jaar en haar 35ste jaar nog niet hebben volbracht.

7. De voorzitter van de in art. 5 bedoelde examencommissie wordt, zoo noodig, vervangen door het eerstbenoemde lid, dat ter vergadering tegenwoordig is, tenzij bij meerderheid van stemmen der aanwezige leden een ander lid daarvoor wordt aangewezen.

De commissie beraadslaagt en beslist niet dan bij tegenwoordigheid van ten minste de grootste helft der leden.

Bij verhindering van een der leden wordt, zoo noodig, door den voorzitter een plaatsvervanger opgeroepen.

De beslissingen der commissie worden genomen bij meerderheid van stemmen der aanwezige leden. Staking van stemmen over den uitslag van een examen geldt voor afwijzing.

8. Na den afloop harer werkzaamheden brengt de examencommissie aan den Minister van Binnenlandsche Zaken een verslag van hare bevindingen uit, met opgave van de geëxamineerden, die zij in aanmerking meent te moeten brengen voor plaatsing als leerling aan eene der kweekscholen in de volgorde, waarin de voorgedragenen naar het oordeel der commissie aanspraak op plaatsing hebben.

De Commissie vermeldt daarbij van elke voorgedragene of zij uitsluitend of bij voorkeur als inwonend leerling, en of zij uitsluitend of bij voorkeur, hetzij aan de kweekschool te Amsterdam, hetzij aan die te Rotterdam, verlangt geplaatst te worden.

Aan de geëxamineerden, die zij niet voor plaatsing voordraagt, doet de Commissie mededeeling van den ongunstigen uitslag van het examen.

9. De Minister van Binnenlandsche Zaken beslist over de plaatsing als leerling aan eene der kweekscholen en doet daarvan aan de belanghebbenden mededeeling. Evenzoo geschiedt mededeeling aan de door de examencommissie voorgedragenen, die niet geplaatst worden.

Gehuwden, met of zonder kinderen, en weduwen met kinderen kunnen alleen als inwonend leerling worden geplaatst.

10. Toelating als inwonend leerling geschiedt — behoudens door den Minister van Binnenlandsche Zaken goed te keuren afwijking hiervan — niet dan nadat de belanghebbende zich door eene schriftelijke verklaring en onder het stellen van twee gegoede borgen, ten genoegen van den Minister van Binnenlandsche Zaken, voor de nakoming van het laatste lid van dit artikel, verboden heeft om zich gedurende den tijd van twee jaren, volgende op het tijdstip waarop zij de bevoegdheid van vroedvrouw verkregen zal hebben, beschikbaar te stellen om benoemd te worden tot gemeente-vroedvrouw in de gemeente of de gemeenten, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen, tegen eene vaste bezoldiging van ten minste zoodanig bedrag als naar het oordeel van genoemden Minister in die gemeente of gemeenten naar den aldaar geldenden levensstandaard noodig moet worden geacht.

De leerling, die na het verkrijgen van de bevoegdheid van vroedvrouw eene som van f 200 gestort heeft in 's Rijks schatkist als vergoeding voor het genoten onderricht, is van deze verbintenis ontslagen.

Ontslag van de verbintenis kan om bijzondere redenen verleend worden door den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Bij niet-nakomen van de verbintenis binnen een door den Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalden tijd is de nalatige eene som van f 200 als vergoeding voor het genoten onderricht aan den Staat verschuldigd.

11. De leerlingen, zoowel de uitwonende als de inwonende, zijn ter zake harer kleding onderworpen aan de voorschriften, daaromtrent door de directie te geven. De inwonende leerlingen moeten steeds voorzien zijn van eene voldoende hoeveelheid voor deugdelijke reiniging vatbare kledingstukken, ten genoegen van de directie.

12. De kosten van voeding, bewassing

en verpleging der inwonende leerlingen, en alle kosten van het onderwijs en de leermiddelen komen ten laste van 's Rijks schatkist.

13. Het dagelijksch beheer van de kweek-school te Amsterdam en van de daaraan verbonden kraaminrichting is onder de directie opgedragen aan beamtten.

Het dagelijksch beheer van de kweekschool te Rotterdam en van de daaraan verbonden kraaminrichting is onder de directie opgedragen aan een geneesheer-directeur; het financieel beheer is evenwel onder de directie opgedragen aan een beamtten.

De beamtten van elke kweekschool en van de daaraan verbonden kraaminrichting worden benoemd en ontslagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken, de directie gehoord.

De werkzaamheden en de verplichtingen van deze beamtten worden geregeld in een huishoudelijk reglement, door de directie, onder goedkeuring van genoemden Minister, vast te stellen. Het noodige dienstponeel wordt aangesteld door de directie, daartoe door genoemden Minister gemachtigd.

14. Het in art. 13 bedoelde huishoudelijk reglement bevat ook de noodige bepalingen omtrent de regeling van de werkzaamheden der commissie van toezicht en beheer, en, voor zooveel de kweekschool te Rotterdam betreft, de noodige bepalingen omtrent de vervanging van den geneesheer-directeur bij diens ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis.

Eene instructie voor den geneesheer-directeur wordt door den Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld.

15. Het onderwijs en de verpleging vangen elk jaar in het begin van September aan en eindigen in het begin van Juli.

De lessen worden gegeven naar een programma, door de directie, onder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, vastgesteld.

Op Zondagen, gedurende de Kerstweek en de daarop volgende week en van Donderdag vóór Paschen tot Maandag na Paschen wordt geen theoretisch onderwijs gegeven.

16. De leerlingen mogen zonder toestemming der directie geen gedeelte van het onderwijs verzuimen. Ter bijwoning van verlossingen en ter verpleging van kraamvrouwen blijft ook gedurende de vacantiën een telkens door de directie aan te wijzen gedeelte der leerlingen in de kweekschool werkzaam. Desverkiezende kunnen de inwonende leerlingen gedurende de Kerst- en de Paaschvacantie, en zij, die aan het examen van vroedvrouw zullen deelnemen na het einde van den cursus

tot den dag, waarop zij geëxamineerd worden, in de kweekschool blijven.

17. De directie is bevoegd eene leerling wegens grof plichtverzuim of wangedrag, of bij gebleken ongeschiktheid voor de betrekking van vroedvrouw, het verder verblijf en het bijwonen van het onderwijs aan de kweekschool te ontzeggen. Zij geeft daarvan terstond kennis aan den Minister van Binnenlandsche Zaken. Van de uitspraak der directie kan de leerling in beroep komen bij den Minister van Binnenlandsche Zaken.

18. De directie is bevoegd eene leerling, die na afloop van het eerste studiejaar blijk geeft van onvoldoende vorderingen, het onderwijs in dat studiejaar nog eenmaal te doen volgen.

De leerlingen zijn gehouden gedurende twee, of (wannneer het eerste lid van dit artikel wordt toegepast) drie achtereenvolgende jaren het onderwijs bij te wonen, voordat zij het examen als vroedvrouw afleggen, tenzij door de directie de vergunning daartoe vroeger gegeven wordt.

Door den Minister van Binnenlandsche Zaken kan in bijzondere gevallen, op voordracht van de directie, voor in- en uitwonende leerlingen het genot van het onderwijs, en voor inwonende leerlingen ook dat van de inwoning en verpleging worden verlengd voor den tijd van 1 jaar.

19. Bepalingen omtrent de schooltucht en de verplichtingen en leefwijze van de leerlingen, voor zoover daarin niet bij dit reglement is voorzien, worden opgenomen in het in art. 13 bedoeld huishoudelijk reglement.

20. Jaarlijks, vóór 1 Juni, draagt de directie van elke kweekschool aan den Minister van Binnenlandsche Zaken eene begrooting van uitgaven voor ten behoeve van de kweekschool voor het volgend dienstjaar.

Na het einde van elken cursus dient zij een uitvoerig verslag omtrent den toestand der kweekschool en van de daaraan verbonden kraaminrichting aan genoemden Minister in.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 6den September 1911 (*Staatsblad* n°. 289).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

7 September 1911. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (*Staatsblad* n°. 161), waarbij aan het bestuur der gemeente Leiden vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest”, gemeente Oegstgeest, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 290.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 September 1911, n°. 6562, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

In het derde lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (*Staatsblad* n°. 161), zooals dat wordt gelezen ingevolge de Koninklijke besluiten van 18 December 1897 (*Staatsblad* n°. 263), van 12 November 1904 (*Staatsblad* n°. 241), van 17 April 1907 (*Staatsblad* n°. 85), van 26 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 301) en van 10 September 1910 (*Staatsblad* n°. 280), wordt in plaats van „1911” gelezen „1912”.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 7den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 21 Sept. 1911.)

8 September 1911. BESLUIT, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en tot werfing harer uitbreiding en gevolgen. S. 291.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat, onverminderd Ons besluit van 10 October 1910 (*Staatsblad* n°. 800), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der pest en tot werfing harer uitbreiding en gevolgen:

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 12 Juli 1911 n°. 5395, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, van 13 Juli 1911 n°. 117, afdeling Invoerrechten, van 14 Juli 1911, la. H., afdeling Spoorwegen, en van 19 Juli 1911, n°. 4421, afdeling Nijverheid;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staats-*

blad n°. 64), en op de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370);

Den Raad van State gehoord (advies van 15 Augustus 1911, n°. 82);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 26 Augustus 1911, n°. 6469, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, van 30 Augustus 1911, n°. 70, afdeling Invoerrechten, van 2 September 1911, la. C., afdeling Spoorwegen, en van 5 September 1911, afdeling Nijverheid, n°. 5246;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De gemeentebesturen en de burgemeesters, ieder voor zooveel hen aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166), 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157) en 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 204).

Uittrekfels uit den tekst dier wet, voor zover de bepalingen op pest toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van dit besluit worden vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeente besturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

2. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijd te geven.

3. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan pest lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden, dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht daarvan onverwijd kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geemployeerden.

4. De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan pest lijden of, op grond van een ingewonnen advies van den ambtenaar

van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid of van een geneeskundige, doen vermoeden dat zij door die ziekte besmet zijn of de besmetting op anderen kunnen overbrengen, de door hem noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand overeenkomstig de verklaring van den behandelenden geneeskundige dit geodooft.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

5. De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting bijzonder vatbare voorwerpen van welken aard ook, uit het huis, erf, voer- of vaartuig, waar een geval of een verdacht geval van pest voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

6. In spoedeisende gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan deze onmiddellijk te doen toekomen of ten gebuik af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijders aan pest of daarvan verdachten, of voor ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — of voor vervoer van besmette goederen of voorwerpen.

Bij weigering of geschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement, waaronder de inrichting ressorteert.

7. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen, en doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op de aldaar nachtverblijfhoudende reizigers.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde reizigers belast is, zijn dezen verplicht dien

geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste vijf dagen niet in eene met pest besmette plaats vertoefd te hebben.

De burgemeester doet van hetgeen door hem ter bestrijding der pest of van verdachte gevallen dier ziekte wordt of is verricht, ten spoedigste mededeeling aan den ambtenaar van het Staatstoezicht.

HOOFDSTUK II.

§ 1. Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.

8. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: *a.* landloopers en zigeuners (bohémien), *b.* landverhuizers en personen, die bij troepen reizen of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzoek te zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in het eerste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen, dat personen, bedoeld sub *b.* van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatcourant* geplaatst tenminste één dag, vóórdat zij in werking treden.

9. Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandsche grenspost, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekening van een door deze te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

10. Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane-onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt geoordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnden der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg- of tramstation, tevens met den chef daarvan.

11. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden, niet aan pest te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven, volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij Nederland binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van pest deden vermoeden.

12. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan pest te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte, en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd.

Personen, wier lichamen of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting, waaronder het onschadelijk maken van ongedierte is begrepen.

§ 2. Van het grensverkeer.

13. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige, met pest besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzoek en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van be-

doelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. Van het goederenvervoer.

14. Onverminderd de bestaande bepalingen omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lompden, gebruikte kledingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk, en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, uit landen of plaatsen, mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toetgetreden zijn tot de op 3 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die overeenkomst.

15. Een ieder, die waarneemt, dat van goederen, waarvan in-, door- en vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabijzijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

16. Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnen-

komende, worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, waariz pestlijders of personen, die verdacht worden aan pest te lijden of waarin besmette of van besmetting verdachte goederen aangebracht zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze, door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet en zoo noodig van ongedierte worden gezuiverd.

18. Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek, bedoeld in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden desverlangd, aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

19. Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. *Verdere bepalingen.*

20. De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is bedoeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige:

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in de artikelen 8 en 13 van dit besluit bedoelde personen, lijdende aan of verdacht van pest;

b. voor een geschikte plaats voor de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — of het vervoer van personen of van goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, middelen tot het onschadelijk maken van besmet of van besmetting

verdacht ongedierte, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht ter voldoening aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

21. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de stationschef en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijd mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

Onverminderd het bepaalde in artikel 8, zijn conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram verplicht, den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

22. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zoover in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling, ten laste van anderen moeten worden gebracht.

23. De krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der pest.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de open-

bare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

§ 5. *Van het scheepvaartverkeer.*

24. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van pest, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

25. Schippers van vaartuigen, komende uit landen of plaatsen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wegens pest besmet verklaard of aan boord waarvan een geval dier ziekte tijdens de jongste zeereis is voorgekomen, mogen geen andere Nederlandsche Havens of reeden dan die van *Vlissingen, Hoek van Holland, IJmuiden, Helder, Harlingen, Delfzijl, Hellevoetsluis* of *Neuzen* of die nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zullen zijn aangewezen, aandoen, of elders in *Nederland* landen, dan na hun schip in eene der genoemde havens of op eene der genoemde reeden het gezondheidsonderzoek, voorgescreven bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), te hebben doen ondergaan.

De schipper van een vaartuig, na aankomst uit zee in *Nederland* elders liggende, dan in een van bovengenoemde havens of op een van bovengenoemde reeden, en waarop de pest wordt waargenomen, is verplicht op de eerste aanzegging van den burgemeester van de havenplaats, waar hij ligt, of van de gemeente, die het naast aan zijn ankerplaats ligt, naar eene der genoemde havens of reeden te vertrekken, tenzij hij verkiest weder zee te kiezen.

Onder „reede” wordt verstaan elke ankerplaats voor uit zee komende schepen binnen de zeegaten en op de rivieren en stroomen.

26. Aan elk der door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van een door

deze te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treedt.

Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden, is de burgemeester bij het verschijnen of dreigen der pest bevoegd, ten koste van de gemeente geneeskundig toezicht te doen houden op de opvarenden van de in de gemeente vertoevende vaartuigen. De personen, waarop dit toezicht wordt uitgeoefend, zijn verplicht zich daaraan te onderwerpen.

27. Onverminderd artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip, varende langs of aankomende aan eene der in artikel 26 van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheidsonderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheidsonderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbod van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al de te zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen hem door of namens den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

28. De geneeskundige verricht het gezondheidsonderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg met den burgemeester, het meest doeltreffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

29. De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid

te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) vastgesteld.

30. Het schip wordt dadelijk tot den verderen doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft, hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden, niet te lijden aan pest, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belaste geneeskundige, terstond ombelemmerd aan den wal worden toegelaten. Vooraf heeft ontsmetting der kleederen en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

31. Ten bewijze dat het schip tot den verderen doortocht is toegelaten, en het verbod van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belaste geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 28 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van een vroegere verklaring in de plaats kan treden.

32. De burgemeester van elke gemeente, waarin eene plaats ligt, als in artikel 26 van dit besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding

van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen.

33. Op de krachtens artikel 26 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der pest.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht, met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

SLOTBEPALINGEN.

34. Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of godane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

35. Waar in dit besluit sprake is van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

36. Dit besluit, dat, tenzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 8sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

De Min. van Waterstaat, (get.) L. W. H. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 27 Sept. 1911.)

11 September 1911. BESLUIT, nopens het be-
zwaarschrift van jhr. mr. R. E. W. VAN
WEEDE, betreffende de gemeente van aanslag
in zake personeele belasting. S. 292.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende op het bezwaar van jhr. mr.
R. E. W. VAN WEEDE, betreffende de ge-
meente van aanslag, voor zooveel aangaat
zijn aanslag in de personeele belasting over
1910 naar den 4den en den 5den grondslag in
de gemeente 's-Gravenhage;

Den Raad van State, Afdeeling voor de
Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van
29 Maart 1911, n°. 28;

Op de voordracht van Onzen Minister van
Financiën van 5 September 1911, n°. 33,
Afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat, nadat jhr. mr. R. E. W.
VAN WEEDE als gebruiker van een perceel
in de gemeente Soest aangifte had gedaan van
vier mannelijke en drie vrouwelijke bedienden,
alsmede van vier paarden, hij naar den vier-
den en vijfden grondslag voor de personeele
belasting over het belastingjaar 1910 ambts-
halve is aangeslagen in de gemeente 's-Gra-
venhage, in welke gemeente hij gebruiker is
van twee perceelen;

dat hij in een tot Ons gericht bezwaarschrift
te kennen geeft, dat hij zijn domicilie sedert
eenige jaren heeft overgebracht naar de ge-
meente Soest, alwaar hij sedert dien, als heb-
bende aldaar zijn hoofdverblijf, voor den 4den
en 5den grondslag der personeele belasting
werd aangeslagen;

dat hij, in afwijking van zijne aangifte, over
het loopende belastingjaar niet te Soest, doch
wel te 's-Gravenhage voor genoemde grond-
slagen werd aangeslagen;

Overwegende, dat de belanghebbende te
's-Gravenhage bewoont een huis met eene huur-
waarde van f 1800 en tevens gebruikt een
koetshuis met stal, waarin ruimte voor vier
paarden, met eene huurwaarde van f 500,
terwijl hij te Soest het gebruik heeft van een
woonhuis met eene huurwaarde van f 800;

dat de belanghebbende te 's-Gravenhage het
door hem daar bewoonde perceel met koets-
huis en stal heeft gehuurd, terwijl het perceel
te Soest hem in gebruik wordt gegeven met
het oog op de tijdelijke vervulling aldaar van
zijne betrekking in een gedeelte des jaars;

dat op grond van het bovenstaande moet
worden aangenomen, dat de belanghebbende
zijn gewoon verblijf en dus zijn domicilie had
in de gemeente 's-Gravenhage, en mitsdien krach-
tens art. 48, 2°, der wet van 16 April 1896

(Staatsblad n°. 72) tot regeling van de perso-
neele belasting, voor den vierden en vijfden
grondslag terecht in laatstgenoemde gemeente
is aangeslagen;

Gezien bovengemelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het ingebracht bezwaar ongegrond te ver-
klaren.

Onze Minister van Financiën is belast met
de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staats-
blad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staats-
courant* zal worden geplaatst en waarvan af-
schrift zal worden gezonden aan den Raad
van State, Afdeeling voor de Geschillen van
Bestuur.

Het Loo, den 11den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 5 Oct. 1911.)

11 September 1911. BESLUIT, waarbij gelast
wordt, dat de inrichting der vereeniging
Afdeeling *Arnhem* van het Nederlandsch
Werklieden-Verbond „Patrimonium” te
Arnhem zal worden geplaatst op de lijst,
bedoeld in artikel 4, § 2, der wet op de
personeele belasting. S. 293.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door
het bestuur der vereeniging Afdeeling *Ar-
nhem* van het Nederlandsch Werklieden-Ver-
bond „Patrimonium” te *Arnhem*, tegen de
beslissing van den directeur der directe
belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar
dd. 25 Augustus 1910, n°. 1801, op het ver-
zoek om plaatsing van de inrichting dier vere-
eeniging op de lijst, bedoeld in artikel 4, § 2,
der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72)
tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de
Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van
5 Januari 1911, n°. 298;

Op de voordracht van Onzen Minister van
Financiën van 5 September 1911, n°. 34, Afde-
eling Directe Belastingen;

Overwegende, dat, nadat plaatsing op de
lijst verzocht was op grond, dat voornoemde
inrichting valt onder die, bedoeld in artikel 4,
§ 1d, der wet, de directeur het verzoek heeft
afgewezen, uit overweging, dat, blijkens de
statuten, het huishoudelijk reglement en het
reglement van het ondersteuningsfonds bij
ziekten, het doel der vereeniging uitsluitend
gericht is op het belang of het genoegen der
leden;

dat, als inrichtingen, die tot algemeen nut werkzaam zijn, slechts worden beschouwd die, welke geheel of grootendeels ten bate van het algemeen werken, waarbij dus eigen belang niet op den voorgrond staat;

dat van deze beslissing het bestuur bij Ons n beroep is gekomen, aanvoerende, dat het gebouw gebezigd wordt voor het houden van vergaderingen der vereeniging en wijders verhuurd wordt voor doeleinden, overeenkomend met het doel der vereeniging, zulks mede om daardoor de kosten voor onderhoud te bestrijden en de rente der hypothecaire schuld, waarmede het gebouw is bezwaard, te voldoen;

dat door den directeur geheel onjuiste conclusiën zijn getrokken uit de statuten, het huishoudelijk reglement en het reglement van het ondersteuningsfonds bij ziekten, ten bewijze waarvan onder meer verwezen wordt naar de artikelen 2 en 3 van de statuten der vereeniging;

Overwegende, dat de beantwoording der vraag of de inrichting van opgemelde vereeniging behoort te worden geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting, slechts hiervan afhangt, of zij op zich zelve is eene inrichting tot algemeen nut, terwijl, indien die vraag bevestigend beantwoord mocht worden en mitsdien de inrichting op de lijst wordt geplaatst, telken jare door den inspecteur der directe belastingen en het college van zettters moet worden uitgemaakt of het gebouw, waarin de inrichting is gevestigd, uitsluitend daarvoor wordt gebezigd en dus onbelastbaar moet worden gelaten;

dat bijkens de artikelen 2 en 3 der statuten der vereeniging zich ten doel stelt, in de overtuiging, dat Gods Woord de vertrouwbare grondslag uitmaakt eener Christelijke samenleving, de kennis daarvan in het algemeen en onder de werklieden in het bijzonder te bevorderen en dit doel tracht te bereiken door:

a. verbreiding van de beginselen der vereeniging bij monde en geschrift;

b. het houden van populaire voordrachten en onderlinge besprekingen van godsdienstigen, zedelijken, staathuishoudkundigen en maatschappelijken aard;

c. bevordering van theoretisch en practisch ambachtsonderwijs, inzonderheid ten behoeve van kinderen der leden;

d. ondersteuning van weduwen en van zieke of verwoede werklieden;

e. bevordering en afschaffing van allen niet noodzakelijken arbeid op Zondag;

f. bevordering van bijzonder Christelijk onderwijs;

g. bevordering van uitbreiding van kiesbevoegdheid;

h. bevordering van pensionneering van oude en invalide werklieden en hunne weduwen;

i. en verder door elk wettig middel, dat in overeenstemming met den grondslag en het doel der vereeniging in haar belang kan worden aangewend;

dat de inrichting zoowel met het oog op haar doel, als ten aanzien van de middelen tot het bereiken daarvan aangewend, moet geacht worden ten algemeenen nutte te werken;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te gelasten, dat de inrichting der vereeniging Afdeling *Arnhem* van het Nederlandsch Werklieden-Verbond „Patrimonium” te *Arnhem* zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 5 Oct. 1911.)

11 September 1911. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten in zake de militie.

De circulaire van den Minister van Binnenslandsche Zaken van 3 Juli jl, n°. 8271, Afdeling B. B., betreffende het in margine vermelde onderwerp, bevat enkele mededeelingen, welke mogelijk tot misverstand aanleiding kunnen geven.

Ik heb hierbij het oog op het zesde en het zevende lid dier circulaire, waaruit zou kunnen worden afgeleid, dat het bepaalde in § 15 van het „Voorschrift betreffende dienstreizen” als zoodanig zou zijn vervallen en dat in de tot bedoeld Voorschrift behoorende medellen nos. 1 en 2 wijziging zou zijn gebracht.

Zoodanige opvatting — mocht ze bestaan — is evenwel onjuist. Meerbedoelde circulaire beoogt geenszins wijziging te brengen in het aangehaalde „Voorschrift” als zoodanig. Zij heeft o.a. de strekking te doen uitkomen, dat ook ten aanzien van de door haar aangeduide catego-

riën van militieplichtigen de bepalingen van het „Voorschrift betreffende dienstreizen” en de daarbij vastgestelde modellen zooveel mogelijk moeten worden gevolgd, doch dat daarbij § 15 buiten toepassing kan blijven, en dat van de modellen nos. 1 en 2 geen gebruik moet worden gemaakt, dan nadat daarin eenige wijziging is aangebracht.

Ik heb de eer, U Hoogedelgestreng, bij deze van het vorenstaande mededeeling te doen, met verzoek de Burgemeesters der Gemeenten in het Gewest onder Uw bestuur daarmede in kennis te stellen.

De Minister van Oorlog,

Voor den Minister,

De Secr.-Generaal, (get.) DE BRUIJN.

12 September 1911. **BESLUIT**, houdende aanvulling en wijziging van de bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout, gebezigd voor de zouting van groenten en noten, die naar het buitenland worden uitgevoerd. S. 294.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Augustus 1911, n°. 77, Accijnzen;

Gezien artikel 74, lit. c, en de artikelen 83 en 99 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen betreffende den accijns op het zout;

Herzien Ons besluit van 25 April 1906 (*Staatsblad* n°. 70);

Den Raad van State gehoord (advies van 29 Augustus 1911, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 7 September 1911, n°. 122, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan Ons besluit van 25 April 1906 (*Staatsblad* n°. 70), zooals dit werd gewijzigd bij Ons besluit van 12 December 1906 (*Staatsblad* n°. 327) wordt toegevoegd een artikel 12a, luidende als volgt:

De zouter is verplicht dagelijks bij te houden een register, ingericht volgens de voorschriften van Onzen Minister van Financiën, waarin, onder vermelding van het aantal fusten, wordt geboekt de hoeveelheid gezouten groenten en noten afzonderlijk volgens de onderscheidingen gemaakt in artikel 8:

- a. die ingemaakt is;
- b. die onder ambtelijk toezicht vernietigd is;
- c. die uitgevoerd is naar het buitenland;

d. die uitgeslagen is met binnenlandsche bestemming.

Dit register wordt voor het eerst aangelegd op een door Onzen Minister van Financiën vast te stellen tijdstip.

2. Artikel 13 van het voormelde besluit wordt gelezen als volgt:

Jaarlijks in de maand Juni levert de zouter eene opgave in bevattende:

1. de aanwezige hoeveelheid droog zout;
2. de aanwezige hoeveelheid gezouten groenten en noten afzonderlijk volgens de onderscheidingen gemaakt in artikel 8.

Deze opgave wordt door de ambtenaren geverifieerd.

Tevens wordt door den zouter ingeleverd het register bedoeld bij art. 12a.

De rekening van den zouter wordt behalve voor het zout, verbruikt op de uitgevoerde en de onder ambtelijk toezicht vernietigde groenten en noten, gecrediteerd:

- a. voor de hoeveelheid droog zout;
- b. voor de hoeveelheid zout, die geacht wordt verbruikt te zijn op de aanwezige groenten en noten;
- c. voor de hoeveelheid zout, die geacht wordt verbruikt te zijn op de met binnenlandsche bestemming uitgeslagen groenten en noten;
- d. voor de hoeveelheid zout, waarmede alsdan het credit nog overtroffen wordt door het debet.

Voor de toepassing van litt. b en c wordt op de groenten en noten geacht eene hoeveelheid zout verbruikt te zijn gelijkstaande aan de hoeveelheid, die bij uitvoer naar het buitenland op de rekening zou zijn afgeschreven.

Wanneer blijkt, dat het credit der rekening het debet overtreft, dan worden de creditposten betreffende 1. den uitvoer, 2. de vernietiging, 3. den uitslag met binnenlandsche bestemming en 4. den op de ingemaakte groenten en noten aanwezigen voorraad, evenredig verminderd in diër voege, dat het credit gelijk wordt aan het debet.

Voor de hoeveelheid zout, bedoeld bij litt. c en d wordt binnen acht dagen na de opening in de zouterij de accijns betaald van f 3.— per 100 kilogram.

De ontvanger sluit de rekening af en brengt de aanwezige hoeveelheid droog zout en de hoeveelheid zout, die op de aanwezige groenten en noten geacht wordt verbruikt te zijn als saldo over op de nieuwe rekening.

3. Artikel 15 van het voormelde besluit wordt gelezen als volgt:

De inspecteur, in wiens inspectie de zouterij

is gelegen, kan, onder de noodige voorzieningen, toestaan, dat gezouten groenten en noten naar eene andere zouterij worden overgebracht met overschrijving op de rekening van eene hoeveelheid zout, gelijk staande aan die, welke bij uitvoer zou zijn afgeschreven.

Ingeval van verhuizing of staking van het bedrijf kan hij, onder de noodige voorzieningen, overbrenging toestaan met overschrijving op de rekening van den aanwezigen voorraad zout.

4. Aan het gemelde besluit wordt toegevoegd een artikel 15a luidende:

Onder de door Onzen Minister van Financiën te stellen voorwaarden kan afschrijving op de rekening worden verleend voor het zout, dat gebezigd wordt voor de voorloopige zouting van geschilde en ongeschilde uien of van andere groenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 12den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 26 Sept. 1911.)

15 September 1911. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 295.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en andere der bedoelde ziekten op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 Augustus 1911, n°. 5407, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, en van Onzen Minister van Financiën van 5 Augustus 1911, n°. 60, afdeling Invoerrechten;

1911.

Gelet op Ons besluit van 10 October 1910 (*Staatsblad* n°. 300);

Den Raad van State gehoord (advies van 29 Augustus 1911, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 September 1911, n°. 6751, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, en van Onzen Minister van Financiën van 12 September 1911, n°. 73, afdeling Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kledingstukken en ongewassen lijf- en beddegoed zijn verboden uit landen of plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Onze voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen, of en in hoeverre de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen.

De beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

2. Heeft het verbod afwending van de Aziatische cholera of van pest ten doel, dan gedragen zich Onze genoemde Ministers bij aanwijzingen betreffende der in- en doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 8 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, naar de bepalingen van die overeenkomst.

3. Met het opsporen van de overtredingen van de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80) en van dit besluit zijn, behalve de ambtenaren en beambten daartoe in artikel 6 dier wet aangewezen, mede belast de geneeskundigen, die ingevolge het bepaalde in artikel 7, 1ste lid, der wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, door Ons voor het in artikel 7 bedoelde gezondheidsonderzoek zijn aangewezen.

4. Dit besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken

en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 15den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(*Uitgeg. 22 Oct. 1911.*)

16 September 1911. **BESLUIT**, betreffende de opening der gewone vergadering van de Staten-Generaal. S. 296.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 September 1911, N°. 195 Kabinet;

Gezien artikelen 100 en 108 der Grondwet;
Hebben besloten en besluiten:

de gewone zitting van de Staten-Generaal wordt op Dinsdag 19 September 1911, des namiddags te één uur, in eene vereenigde vergadering der beide Kamers geopend door eene Commissie van Onzentwege, waartoe worden benoemd Onze Ministers, hoofden van Ministerieele Departementen.

Onze voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State, aan de Departementen van algemeen bestuur en aan de Algemeene Rekenkamer en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 16den September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg. 17 Sept. 1911.*)

18 September 1911. **BESLUIT**, tot verlenging van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 12 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 44). S. 297.

19 September 1911. **MISSIVE** van den Minister van Waterstaat aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende misbruik van port-vrijdom.

De Minister van Waterstaat vestigt mijne aandacht op eene wijze van ongeoorloofd gebruik maken van port-vrijdom, hierin bestaande, dat aan port onderworpen dienstbrieven, ter uitreiking aan derden, worden toegezonden aan een tusschenpersoon, voor de dienst-

correspondentie met wien de afzender vrijstelling van briefport geniet.

Gevolg gevende aan het desbetreffend verzoek van den genoemden Minister, mij kenbaar gemaakt bij schrijven van 4de dezer, n°. 12, afd. Post, en Tel., heb ik de eer Uw College uit te noodigen de aandacht van de gemeentebesturen in Uwe provincie er op te vestigen, dat in het algemeen, waar de uitreiking van brieven geschiedt door bemiddeling van een tusschenpersoon, voor de verzending der brieven aan dien tusschenpersoon geen gebruik mag worden gemaakt van eventueele, voor dienstcorrespondentie tusschen afzender en tusschenpersoon bestaande vrijstelling van briefport.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secr.-Generaal, (get.) J. B. KAN.

20 September 1911. **BESCHIKKING** van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van letterteekens, die door Zee- en Kustvisschersvaartuigen moet gevoerd worden.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op artikel 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door kustvisschersvaartuigen, en op zijne beschikkingen van 15 Juni 1911, n°. 3185, 20 Juli 1911, n°. 4474, 7 Augustus 1911, n°. 4801, 21 Augustus 1911, n°. 4908, en 1 September 1911, n°. 5140, afdeling Nijverheid;

Heeft goedgevonden:

het letterteeken, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tuischer behorende in de nagenoemde gemeente, moet worden gevoerd, vast te stellen als volgt:

den Bommel . . . . . DB.
Heusden . . . . . HSD.
Zwijndrecht . . . . . ZWD.

's Gravenhage, 20 September 1911.

De Minister voornoemd,

(get.) A. S. TALMA.

23 September 1911. **WET**, houdende goedkeuring van het op 19 September 1910 te 's Gravenhage mede door Nederland ondertekend Additioneel Protocol bij het door de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 288) goedgekeurd Verdrag nopens de vestiging van een Internationaal Prijzenhof. S. 298.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 19 September 1910 te 's Gravenhage mede door Nederland onderteekeend Additioneel Protokol bij het door de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 238) goedgekeurd Verdrag nopens de vestiging van een Internationaal Prijzenhof, wettelijke rechten betreft;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Wordt goedgekeurd het in afdruk nevens deze wet gevoegd op 19 September 1910 te 's Gravenhage mede door Nederland onderteekeend Additioneel Protokol bij het door de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 238) goedgekeurd Verdrag nopens de vestiging van een Internationaal Prijzenhof.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 23sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Marine,

(get.) J. WENTHOLT.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg. 28 Oct. 1911.*)

PROTOCOLE ADDITIONNEL à la Convention relative à l'établissement d'une Cour Internationale des Prises.

L'Allemagne etc.

.....
Puissances signataires de la Convention de La Haye en date du 18 Octobre 1907, pour l'établissement d'une Cour Internationale des Prises;

Considérant que, pour certaines d'entre ces Puissances, des difficultés d'ordre constitutionnel s'opposent à l'acceptation, sous sa forme actuelle, de ladite Convention;

Ont jugé utile de s'entendre sur un proto-

cole additionnel tenant comte de ces difficultés tout en ne compromettant aucun intérêt légitime, et ont, à cette fin, nommé pour leurs plénipotentiaires, savoir:

.....
Lesquels, après avoir déposé leurs pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Art. 1er. Les Puissances signataires de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907, relative à l'établissement d'une Cour Internationale des Prises, ou y adhérant, pour lesquelles des difficultés d'ordre constitutionnel s'opposent à l'acceptation, sous sa forme actuelle, de ladite Convention, ont la faculté de déclarer dans l'acte de ratification ou d'adhésion que, dans les affaires de prises rentrant dans la compétence de leurs tribunaux nationaux, le recours devant la Cour Internationale des Prises ne pourra être exercé contre elles que sous la forme d'une action en indemnité du préjudice causé par la capture.

2. Dans le cas de recours exercé devant la Cour Internationale des Prises sous la forme d'une action en indemnité, l'article 8 de la Convention est sans application; la Cour n'a pas à prononcer la validité ou la nullité de la capture, non plus qu'à infirmer ou conformer la décision des tribunaux nationaux.

Si la capture est considérée comme illégale, la Cour fixe le montant des dommages-intérêts à allouer s'il y a lieu, aux réclamants.

3. Les conditions auxquelles est subordonné par la Convention l'exercice du recours devant la Cour Internationale des Prises sont applicables à l'exercice de l'action en indemnité.

4. Sous réserve des dispositions ci-après, les règles de procédure établies par la Convention pour le recours devant la Cour Internationale des Prises seront observées pour l'action en indemnité.

5. Par dérogation à l'article 28, alinéa 1, de la Convention, l'instance en indemnité ne peut être introduite devant la Cour Internationale des Prises qu'au moyen d'une déclaration écrite adressée au Bureau International de la Cour Permanente d'Arbitrage; le Bureau peut être saisi même par télégramme.

6. Par dérogation à l'article 29 de la Convention, le Bureau International notifie directement, et par télégramme s'il est possible, au Gouvernement du belligérant capteur la déclaration d'instance dont il est saisi.

Le Gouvernement du belligérant capteur, sans examiner si les délais prescrits ont été observés, fait, dans les sept jours de la réception de la notification, transmettre au Bureau

International le dossier de l'affaire en y joignant, le cas échéant, une copie certifiée conforme de la décision rendue par le tribunal national.

7. Par dérogation à l'article 45, alinéa 2, de la Convention, la Cour, après le prononcé et la notification de son arrêt aux parties en cause, fait parvenir directement au Gouvernement du belligérant capteur le dossier de l'affaire qui lui a été soumise en y joignant l'expédition des diverses décisions intervenues, ainsi que la copie des procès-verbaux de l'instruction.

8. Le présent protocole additionnel sera considéré comme faisant partie intégrale de la Convention et sera ratifié en même temps que celle-ci.

Si la déclaration prévue à l'article 1er ci-dessus est faite dans l'acte de ratification, une copie certifiée conforme en sera insérée dans le procès-verbal de dépôt des ratifications visé à l'article 52, alinéa 3, de la Convention.

9. L'adhésion à la Convention est subordonnée à l'adhésion au présent Protocole additionnel.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu le présent Protocole additionnel de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-neuf septembre mil neuf cent dix, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies certifiées conformes seront remises par la voie diplomatique aux Puissances, désignées à l'article 15 de la Convention relative à l'établissement d'une Cour Internationale des Prises du 18 octobre 1907, et dans son annexe.

23 September 1911. WET, tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 299.

Bijl. Hand. 2e Kamer 1910/11, n°. 186, 1—8. Hand. id. 1910/11, blad. 2485.

Hand. 1e Kamer 1910/11, blad. 650, 651, 654; 1911/12, blad. 10.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doent te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de artikelen 41, derde lid, 43, derde lid, 44, 63, eerste lid, 64, eerste lid, 66, derde lid, 69, 71 en 72 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), te wijzigen en aan teullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. Artikel 41, derde lid, laatste zinsnede,

van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt gelezen als volgt:

„met dien verstande, dat het wachtgeld voor „den onderwijzer, niet uitsluitend belast met „het onderwijs in een of meer der vakken, ge- „noemd in artikel 2 onder l, m, n, o en p niet „op minder dan f 500 's jaars zal worden be- „paald.”

Art. II. Artikel 43, derde lid, van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt gelezen als volgt:

„In geval van vermindering van wedde als onderwijzer aan eene openbare school, of, ingeval bij den overgang van eene bijzondere school, als bedoeld in artikel 60 naar eene openbare school, de wedde minder bedraagt dan de laatstelijk vastgestelde pensioensgrondslag, wordt de in het eerste lid van dit artikel bedoelde bijdrage geheven van de som, die laatstelijk tot grondslag der beffing heeft gediend, tenzij de belanghebbende het tegendeel verkiezen mocht en daarvan, binnen twee maanden nadat die vermindering hem kenbaar is gemaakt, schriftelijk aangifte doet aan het gemeentebestuur.”

Art. III. Artikel 44 van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt gelezen als volgt:

„De bepalingen van de artikelen 8, 9, tweede, derde en laatste lid, 12, derde lid, 18 tot en met 24 en 26 tot en met 31 der Burgerlijke Pensioenwet zijn op de pensioenen der onderwijzers van toepassing. Mede zijn van toepassing artikel 5 dier wet — met dien verstande, dat de geneeskundigen, in het tweede lid bedoeld, worden benoemd door den burgemeester der woonplaats van de belanghebbende — en artikel 25 ook in geval van herplaatsing van een gepensioneerde, als in dat artikel bedoeld, als onderwijzer, hetzij aan eene openbare lagere school, hetzij aan eene bijzondere school als bedoeld in artikel 60.”

Art. IV. Aan artikel 63, eerste lid, van de wet tot regeling van het lager onderwijs worden de volgende zinsneden toegevoegd:

„Waar die maatstaf ontbreekt, wordt daartoe genomen de middelsom over het kortere tijdvak, gedurende hetwelk de grondslag moet gelden. Nochtans wordt, indien de belanghebbende vroeger diensten heeft bewezen, welke voor pensioen in aanmerking komen, het pensioen berekend over de bedragen, welke gedurende de laatste vijf jaren voor de berekening van de pensioensbijdrage of de latere regeling van het pensioen overeenkomstig de artikelen 43, 67 of 72 dezer wet, of de desbetreffende bepalingen der Burgerlijke Pensioenwet, in aan-

merking zijn gekomen, behoudens het bepaalde in de volgende zinsnede. Voor den onderwijzer, die na overgang van eene openbare naar eene bijzondere school, als bedoeld in artikel 60, zonder middelerwijl een betrekking te hebben bekleed, welke aanspraak geeft op Rijks pensioen, recht op pensioen verkrijgt, voordat hij gedurende vier jaren als onderwijzer bij de bijzondere school een pensioensgrondslag heeft gehad, geldt als maatstaf voor het vijfjarig tijdvak, bedoeld in de eerste zinsnede, het gemiddelde van de grondslagen, welke gedurende het laatste tijdvak van zijnen dienst als onderwijzer bij het bijzonder onderwijs waren vastgesteld, en de som, welke gedurende de laatste twaalf maanden van zijnen dienst bij het openbaar onderwijs voor de berekening van de pensioensbijdrage, overeenkomstig artikel 43, heeft gegolden."

Art. V. Artikel 64, eerste lid, van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt gelezen als volgt:

„Als dienstdienst komen, onverminderd het bepaalde in artikel 72, in aanmerking de volle jaren, waarover de bijdrage, vermeld in artikel 69, eerste en tweede lid, betaald is of op het pensioen wordt ingehouden, alsmede de termijnen, over welke een bijdrage is betaald, ingevolge artikel 69, derde lid."

Art. VI. Aan artikel 66, derde lid, van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt de volgende zinsnede toegevoegd:

„Ingeval bij overgang van eene openbare school naar eene bijzondere school, als bedoeld in artikel 60, de grondslag krachtens het bepaalde in de artikelen 66, 67 en 68, lager zou moeten worden vastgesteld dan de som, welke laatstelijk, overeenkomstig art. 43, voor de berekening van de pensioensbijdrage heeft gegolden, wordt die grondslag op een daarmee gelijkstaand bedrag vastgesteld, tenzij door of namens den belanghebbende vóór 1 Februari tot Onzen met de uitvoering dezer wet belasten Minister het verzoek wordt gericht, om den grondslag op het krachtens de aangehaalde artikelen te bepalen bedrag vast stellen."

Art. VII. Aan artikel 69 van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt een nieuw, derde lid toegevoegd, luidende als volgt:

„Indien een onderwijzer in den loop van het jaar overgaat van het openbaar naar het bijzonder onderwijs, wordt de in het eerste lid bedoelde bijdrage over het deel van het jaar dat hij verbonden is aan eene school als bedoeld in artikel 60 berekend naar den grondslag, waarnaar laatstelijk ingevolge artikel 43 door hem voor pensioen is bijgedragen. De

betaling dier bijdrage in 's Rijks kas geschiedt in ééns, uiterlijk op 31 December van het jaar van den overgang. Ingeval aan deze bepaling niet tijdig is voldaan, komt dat tijdvak niet als dienstdienst in aanmerking."

Art. VIII. Artikel 71 van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt gelezen als volgt:

„De bepalingen van de artikelen 9, tweede, derde en laatste lid, 18 tot en met 24 en 26 tot en met 31 der Burgerlijke Pensioenwet zijn op de pensioenen der onderwijzers, bedoeld in artikel 60, van toepassing, met dien verstande, dat de onderwijzers geacht worden werkzaam te zijn onder het Departement van Binnenlandsche Zaken. Mede zijn van toepassing artikel 5 dier wet — met dien verstande, dat de geneeskundigen, in het tweede lid bedoeld, worden benoemd door den burgemeester der woonplaats van den belanghebbende — en artikel 25 ook ingeval van herplaatsing van een gepensioneerde, als in dat artikel bedoeld, als onderwijzer, hetzij aan eene openbare lagere school, hetzij aan eene bijzondere school, als bedoeld in artikel 60."

Art. IX. Aan artikel 72 van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt een nieuw, elfde lid toegevoegd, luidende als volgt:

„Van het bepaalde in het zesde en in het tiende lid van dit artikel, kan door Ons, wegens bijzondere omstandigheden ontheffing worden verleend, indien de onderwijzer een daartoe strekkend verzoek aan Ons indient vóór 31 December van het jaar volgende op dat waarin de bijdrage, of de jaarlijkse termijn, overeenkomstig het bepaalde in het vijfde of het negende lid had moeten zijn voldaan. De betaling van de achterstallige bijdrage geschiedt alsdan binnen een door ons te bepalen termijn."

Art. X. Het bepaalde bij de artikelen II en VI is ook van toepassing op de bij het in werking treden dezer wet in dienst zijnde onderwijzers, die vóór dien datum verkeerden in een der gevallen bij die artikelen voorzien, mits zij binnen zes maanden na den dag van in werking treden schriftelijk aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken hun verlangen te kennen geven, dat bedoelde bepalingen te kennen aanzien zullen worden toegepast, onder bereidverklaring tot aanzuivering van de pensioensbijdragen, overeenkomstig die bepalingen van het tijdstip van hunnen overgang of verschuldigd. Die aanzuivering behoort alsdan te geschieden door betaling in 's Rijks kas binnen de door dien Minister te bepalen tijdstippen.

Het bepaalde bij artikel IX is van toepassing op de bij het inwerking treden dezer wet in dienst zijnde onderwijzers, die een of meer termijnen niet binnen den daarvoor in artikel 72 der wet op het lager onderwijs gestelden tijd hebben voldaan, mits zij binnen zes maanden na het in werking treden dezer wet aan Ons een verzoek om ontheffing indienen als bedoeld in artikel IX.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 23sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 6 Oct. 1911.)

23 September 1911. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1907. S. 300.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1907, vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt f 920,428.41⁵.

De ontvangst bedraagt f 699,969.26.

Het nadeelig saldo der rekening bedraagt alzoo f 220,459.15⁵.

23 September 1911. WET, houdende overeenkomst met de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij voor het onderhouden van een geregelden stoomvaartdienst tusschen *Java* en *Australië*. S. 301.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het om redenen van nationaal en koloniaal belang wenschelijk is, dat een geregelde stoomvaart onder Nederlandsche vlag wordt onderhouden tusschen *Java* en *Australië* en dat daarvoor steun uit de schatkist noodig is ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* wordt gemachtigd om met de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij te *Amsterdam* eene overeenkomst te sluiten, voor het onderhouden van een stoomvaartdienst onder Nederlandsche vlag tusschen *Java* en *Australië*, en zulks onder de navolgende voorwaarden :

1. Jaarlijks worden met tusschenpoelen van ongeveer één maand 12 reizen gedaan, waarop zoowel op de heen- als op de terugreis worden aangedaan *Batavia*, *Semarang*, *Soerabaja*,

Thursday Island, *Brisbane*, *Sydney* en *Melbourne*, zullende evenwel de Gouverneur-Generaal bevoegd zijn om wijziging te brengen in dezen dienst, ook in den zin van vermindering van het aantal der reizen.

2. Als tegemoetkoming in het door de Maatschappij op dezen dienst eventueel te lijden verlies, zal zij van het Gouvernement van *Nederlandsch-Indië* als subsidie ontvangen de helft van hetgeen op dezen dienst volgens de goedgekeurde of, in geval van geschil, bij arbitrale uitspraak vastgestelde reisrekeningen te kort mocht komen, met dien verstande dat het uit te keeren subsidie, indien ten minste 12 reizen in een tijdsverloop van 12 maanden zijn afgelegd, het bedrag van f 150,000 niet zal mogen overtreffen, en dat dit bedrag, in geval minder dan 12 reizen zijn afgelegd, naar evenredigheid wordt verminderd ; zullende voor het niet ondernemen eener reis de toestemming van den Gouverneur-Generaal moeten zijn verkregen.

3. De winst die de dienst blijkens de reisrekeningen oplevert wordt jaarlijks, naar verhouding van het door ieder tot dat tijdstip gedragen totaal-verlies, tusschen het Gouvernement van *Nederlandsch-Indië* en de Maatschappij verdeeld totdat het Gouvernement van *Nederlandsch-Indië* zal hebben terugontvangen hetgeen het aan subsidie heeft betaald ; zullende hierbij ook in aanmerking worden genomen het verlies dat door de Maatschappij van Juli 1908 tot den aanvang van den sub 1 bedoelden dienst op de *Java-Australië* lijn is geleden.

4. De overeenkomst zal in werking treden in 1911 en wel met een door den Gouverneur-Generaal in overleg met de Maatschappij aan te wijzen reis. Zij zal, behoudens hetgeen hierna sub 5 wordt bepaald, een einde nemen met de laatste reis, welke in het jaar 1920 zal zijn volbracht of zooveel vroeger als partijen zulks bij wederzijdsch goedvinden wenschelijk achten.

5. Indien bij het einde der overeenkomst het Gouvernement van *Nederlandsch-Indië* nog niet ten volle mocht hebben terugontvangen hetgeen het aan subsidie heeft betaald, zal op de Maatschappij de verplichting blijven rusten om, zoolang zij een stoomvaartdienst tusschen *Nederlandsch-Indië* en één of meer der sub 1 genoemde Australische havens blijft bevaaren, aan het Gouvernement van *Nederlandsch-Indië* op den voet van het hiervóór sub 3 bepaalde een deel uit te keeren van de winst, die zij, blijkens de aan de goedkeuring van dat Gouvernement te onderwerpen en, in ge-

val van geschil, bij arbitrale uitspraak vast te stellen reisrekeningen van dien dienst heeft behaald, totdat het aan subsidie genotene ten volle zal zijn terugbetaald.

De overige voorwaarden worden door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* in overleg met de Maatschappij geregeld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 23sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitg. 6 Oct. 1911.*)

23 September 1911. WET, houdende verhooging van het eerste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. S. 302.

26 September 1911. WET, houdende bepalingen omtrent vrijdom van belasting voor azijn of houtzuur en voor daarmede bereide buitenlandsche vloeistoffen, bestemd ten gebruike voor de werkzaamheden in fabrieken of trafieken. S. 303.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 30 Augustus 1911, n°. 99, Accijnzen;

Gezien de wetten van 4 Mei 1832 (*Staatsblad* n°. 14) en 19 December 1833 (*Staatsblad* n°. 64) en artikel 7 der wet van 27 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 180), alsmede de Koninklijke besluiten van 12 Juni 1847 (*Staatsblad* n°. 31), 26 November 1876 (*Staatsblad* n°. 236); 28 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 72) en Ons besluit van 14 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 146);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 September 1911, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 21 September 1911, n°. 78, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Aanwijzing van den vrijdom.

Art. 1. Er wordt vrijdom van belasting genoten bij invoer van:

houtzuur ijzer;
houtzure aluinaarde;
azijnzure aluinaarde;
acetylchloride;
monochloorazijnzuur.

Gelijke vrijdom wordt genoten voor soortge-

lijke, door Onzen Minister van Financiën, met name, aan te wijzen vloeistoffen, met azijn of houtzuur bereid en uitsluitend bestemd voor de werkzaamheden in fabrieken of trafieken.

2. Waar in dit besluit verder wordt gesproken van azijn, is daaronder ook houtzuur begrepen.

3. Voor den azijn van eene sterkte van ten minste 30 gram watervrij azijnzuur per liter, benooidigd voor de werkzaamheden in de hierna vermelde fabrieken en trafieken wordt, indien de bepalingen, voorkomende in de volgende artikelen, worden in acht genomen, vrijdom van belasting genoten:

Fabrieken van amylacetaat;

„ „ chemische producten;

„ „ elektrische gloeilampen;

„ „ houtzuur ijzer en scortgelijke bijtmiddelen;

„ „ pharmaceutische praeparaten;

„ „ vanilline;

boterfabrieken;

glasfabrieken;

kaasfabrieken;

leerlooiërijen;

loodsuikerfabrieken;

loodwitmakerijen;

lucifersfabrieken;

ververijen van garens en geweven of gebreide stoffen;

wasscherijen van garens en geweven of gebreide stoffen.

Onze Minister van Financiën kan, in bijzondere gevallen, verdere voorwaarden en bepalingen aan den vrijdom verbinden.

4. De vrijdom wordt niet genoten voor fabrieken of trafieken, in gebruik bij hen, die tevens eene azijnmakerij of handel in azijn drijven, noch voor fabrieken of trafieken, die behooren tot, grenzen aan, of gemeenschap hebben met een azijnmakerij, met panden, waarin een handel in azijn wordt gedreven, of met panden, waarin gevestigd is eene fabriek of trafiek, ten behoeve waarvan vrijdom van belasting voor azijn wordt genoten.

Onze Minister van Financiën kan, in bijzondere gevallen, afwijking van deze bepaling toelaten.

5. Hij, die den vrijdom verlangt, levert bij den ontvanger der accijnzen over de gemeente, waar de fabriek of trafiek gelegen is, eene onderteekende aangifte is van de panden waarin het bedrijf, hetwelk aanspraak geeft op het genot van den vrijdom, wordt uitgeoefend, met opgaaf van kadastrale sectie en nummer.

De ontvanger geeft een bewijs van deze aangifte af na zich overtuigd te hebben, dat de

panden niet vallen onder het bepaalde bij art. 4, of dat ontheffing daarvan is verleend.

Weigert de ontvanger het bewijs af te geven, dan kan de belanghebbende bij Onzen Minister van Financiën in beroep komen.

Vrijdom van accijns.

6. De azijn, waarvoor vrijdom van accijns wordt verlangd, kan worden afgeleverd door een azijnmaker of door een handelaar, hebbende genot van krediet.

De inslag onder genot van vrijdom geschiedt bij hoeveelheden van ten minste 100 liter.

In bijzondere gevallen kan de inspecteur der accijnzen inslag van eene kleinere hoeveelheid toelaten.

7. De uitslag van den azijn uit de azijnmakerij of de bergplaats van den handelaar en de inslag in de fabriek of trafiek geschieden met vervoerbiljet, door den afleveraar, bij ondergeteekende aangifte, aan te vragen bij den ontvanger te wiens kantore zijne accijnsrekening gehouden wordt.

De aangifte vermeldt:

a. den naam en het beroep van den afleveraar;

b. het pand, waaruit de azijn zal worden afgeleverd;

c. de hoeveelheid azijn en de sterkte in grammen watervrij azijnzuur per liter;

d. het vervoermiddel en den naam van den vervoerder;

e. soort, getal en merken der fusten of andere emballage, waarin de azijn vervoerd zal worden;

f. den naam en het beroep van den ontbieder;

g. het pand waarin de inslag zal plaats hebben, met opgaaf van gemeente en kadastrale sectie en nommer.

De ontvanger kan in het vervoerbiljet voorschrijven, dat de hoeveelheid bij den uitslag zal worden opgenomen.

8. De inslag van den azijn in het pand van den vrijdomgenietende geschiedt onder toezicht van ambtenaren der accijnzen.

Nadat door dezen de hoeveelheid is bepaald, wordt de azijn onverwijd, door of vanwege den ontbieder, in het bijzijn van ambtenaren, met een of meer andere stoffen vermengt, overeenkomstig de voorschriften van Onzen Minister van Financiën.

De belanghebbende zorgt, dat hetgeen hiertoe, noodig is, ten genoegen der ambtenaren geschiedt.

De stoffen, benodigd voor die vermenging, worden door den ontbieder verstrekt, tenzij

door genoemden Minister is bepaald, dat zij op kosten van den ontbieder zullen worden geleverd door het bestuur der accijnzen.

Blijkt de ter vermenging aangeboden hoeveelheid azijn kleiner dan de in het vervoerbiljet vermelde, dan wordt het document slechts voor de bevonden hoeveelheid en sterkte afgeteekend.

Van de vermenging wordt door de ambtenaren melding gemaakt op het vervoerbiljet.

De afschrijving op de rekening van den afleveraar bedraagt evenveel als de afschrijving krachtens art. 1, laatste zinsnede, der wet van 4 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 44), bij uitvoer van azijn naar buitenslands. Zij heeft voorloopig plaats bij den uitslag, doch alleen en voor zoover op den dag van den uitslag een of meer termijnen van krediet loopen, en wel op die, welke het eerst vervallen.

9. Indien het vervoerbiljet niet binnen den daartoe in dat biljet bepaalden tijd, ten kantore van afgifte is teruggekomen, wordt geene afschrijving verleend en indien niet blijkt, dat de partij azijn in haar geheel in het bijzijn van ambtenaren ter behoorlijke plaatse is ingeslagen, wordt slechts afschrijving verleend voor het werkelijk ingeslagene.

10. Onze Minister van Financiën kan vergunnen, dat de vermenging plaats vinde vóórdat de azijn wordt vervoerd naar het pand waarvoor hij bestemd is.

Vrijdom van invoerrecht.

11. Met betrekking tot den vrijdom van invoerrecht voor buitenlandschen azijn en voor vloeistoffen, bereid met azijn, niet reeds valende onder artikel 1 van dit besluit, gelden de volgende bepalingen.

12. Bij den invoer of bij uitslag uit entrepot wordt van de bestemming tot inslag met vrijdom van invoerrecht melding gemaakt in de aangifte, voorgescreven bij art. 120 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), onder opgaaf tevens:

a. van den naam en het beroep van den ontbieder;

b. van het pand waarin de inslag zal plaats hebben, met opgaaf van gemeente en kadastrale sectie en nommer.

Geen aangifte kan worden gedaan voor eene geringere hoeveelheid dan 100 liter

Op die aangifte wordt, nadat zekerheid is gesteld voor het hoogste invoerrecht op azijn, een volgbrief afgegeven.

Het vervoer van de goederen naar het pand van inslag geschiedt onder verzegeling of bewaking.

13. De bepalingen omtrent inslag en vermenging, vervat in artikel 8 van dit besluit, zijn ook ten deze van toepassing.

De ambtenaren stellen op den volgbrief eene verklaring van de hoeveelheid en sterkte van de ingeslagen goederen en van de plaats gehad hebbende vermenging.

Wanneer de volgbrief niet binnen den daartoe bepaalden tijd volledig gezuiverd aan het kantoor van afgifte terugkomt, wordt het invoerrecht van het ontbrekende op de gestelde zekerheid verhaald.

Depots.

14. Er worden depots toegelaten van vermengden azijn.

Hij, die zoodanig depot wil houden, behoeft daartoe de vergunning van den directeur der accijnzen. Deze vergunning wordt verleend tot wederopzeggens en kan worden ingetrokken bij eene met redenen omkleede beslissing van den directeur.

De lokalen moeten schriftelijk bij den ontvanger der accijnzen aangegeven en door dezen toegelaten zijn. Zij mogen zonder diens schriftelijke toestemming niet gelijktijdig tot andere doeleinden gebruikt worden.

De belanghebbende kan van des directeurs en des ontvangers beslissing omtrent een of ander in beroep komen bij Onzen Minister van Financiën. Op of boven den hoofdingang der bedoelde lokalen moet met duidelijk leesbare letters in olieverf het opschrift „bergplaats van vermengden azijn” gesteld zijn.

15. Op den inslag van azijn en op de vermenging zijn van toepassing de artikelen 6 tot en met 13 van dit besluit.

16. Alvorens azijn te kunnen inslaan, stelt de dephouder, ten genoegen van den ontvanger der accijnzen, zekerheid voor de belasting, die hij volgens de bepalingen van dit besluit verschuldigd kan worden.

17. De dephouder mag den azijn alleen afleveren aan fabrikanten of trafikanten, die gerechtigd zijn tot inslag van azijn met vrijdom van belasting.

De dephouder zorgt een schriftelijk bewijs van den ontbieder van den vermengden azijn te bezitten, waaruit de bestelling daarvan blijkt. Uitslagen waarvoor bedoeld bewijs niet kan worden vertoond, worden bij de opneming van den voorraad in het depot als niet gedaan beschouwd.

18. In ieder depot wordt door den belanghebbende een register gehouden waarin door hem of door den persoon, daartoe door hem schriftelijk bij den ontvanger aangewezen,

worden geboekt de hoeveelheid en de sterkte van den ingeslagen azijn, vermeerderd met de hoeveelheid der stoffen, waarmede vermengd is, en de hoeveelheid en de sterkte van den vermengden azijn, overeenkomstig artikel 17 afgeleverd, met vermelding van:

a. den naam en het beroep van den ontbieder;

b. het pand waarin de inslag zal plaats hebben, met opgaaf van gemeente en kadastrale sectie en nommer.

Het register wordt ingericht en bijgehouden overeenkomstig de voorschriften van Onzen Minister van Financiën.

Wanneer de ambtenaren der accijnzen het depot bezoeken, moeten de schriftelijke bewijzen van bestelling der ontbieders en het register op hun aanvraag onverwijld worden vertoond.

Het register met de daarbij behoorende bewijzen moet in de maand Januari volgende op het jaar, waarvoor het werd angelegd, bij den ontvanger der accijnzen worden ingeleverd, nadat het saldo is overgebracht in een nieuw register.

19. De ambtenaren kunnen met schriftelijke machtiging van den ontvanger of van een hooger ambtenaar den voorraad vermengden azijn in het depot opnemen.

Blijkt daarbij, dat de voorraad kleiner is dan het register aanwijst, dan wordt voor de ontbrekende hoeveelheid de belasting van den dephouder ingevorderd. Deze belasting bedraagt evenveel als het recht krachtens art. 1 der wet van 4 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 45) bij invoer van azijn verschuldigd.

Een verschil van 5 ten honderd, berekend over den voorraad bij de vorige opneming, vermeerderd met de latere inslagen herleid tot grammen watervrij azijnzuur, blijft buiten aanmerking.

20. Bij intrekking van de vergunning, krachtens artikel 14, moeten de in het depot voorhanden goederen, binnen 6 maanden na de dagteekening der beslissing van den directeur, op den voet van dit besluit, worden afgeleverd, bij gebreke waarvan de belasting wordt ingevorderd overeenkomstig het bepaalde bij art. 19.

Algemeene bepalingen.

21. Tot alle inrichtingen waarvoor vrijdom is toegestaan, hebben de ambtenaren van het Laboratorium van het Departement van Financiën en de verdere door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen deskundigen, toegang op gelijken voet als de ambtenaren der accijnzen.

Alle bij het vorige lid bedoelde ambtenaren

en deskundigen zijn bevoegd bij de opneming van de hoeveelheid en de sterkte van den azijn of de andere met azijn bereide stoffen in dit besluit bedoeld, monsters te nemen, zoowel van de stoffen, waarmede vermengd zal worden als van de vermengde en onvermengde goederen.

Hetgeen na onderzoek van de monsters overblijft en de flesschen of andere voorwerpen worden desverlangd teruggegeven.

De monsters worden desverkiezende door den belanghebbende mede verzegeld of gewaarmerkt.

De invoerder, fabrikant, trafikant of depot-houder is gehouden om desverlangd werklieden, maten, een behoorlijk weegtoestel met gewichten en flesschen of bussen voor berging van monsters, kosteloos, te verstrekken.

Hij doet de voorgeschreven vermenging in alle opzichten overeenkomstig de aanwijzingen van de ambtenaren verrichten.

Indien hij aan een en ander niet voldoet, wordt het document waarmede de azijn is aangebracht, niet door de ambtenaren afgeteekend, terwijl in het ontbrekende zoo noodig op zijne kosten wordt voorzien.

22. Het is verboden:

a. middelen aan te wenden of te doen aanwenden om de stoffen, waarmede de azijn of de andere met vrijdom van belasting ingeslagen goederen bedoeld in artikel 11 vermengd zijn, weder geheel of gedeeltelijk daarvan af te scheiden of die stoffen onwerkzaam te maken;

b. den azijn of de andere met azijn bereide stoffen bedoeld in artikel 11, welke door een fabrikant of trafikant met vrijdom van belasting zijn ingeslagen, weder uit te slaan anders dan in den vorm der voltooide producten voor welke bereiding de vrijdom is toegestaan of ze aan te wenden voor eenig ander doel dan waarvoor de vrijdom is toegestaan;

c. azijn of met azijn bereide goederen, reeds vermengd met vreemde bestanddeelen, ter verkrijging van den vrijdom, opnieuw ter vermenging aan te bieden;

d. mengmiddelen te verstrekken die niet aan de gestelde eischen voldoen;

e. middelen aan te wenden waardoor eene deugdelijke vermenging kan worden belemmerd of belet, of waardoor de vermenging kan worden vrijdeld.

23. Wanneer eene veroordeeling wegens overtreding van het vorig artikel onherroepelijk is geworden of de opgelegde boete vrijwillig is betaald, kan Onze Minister van Financiën den veroordeelde het recht ontzeggen verder azijn met vrijdom van belasting in te slaan. Hem wien het recht ontzegd is, is het verbo-

den, azijn voorhanden te hebben, anders dan in zijne woning en in eene hoeveelheid die, in verband met de ligging der woning, voor de behoefte van den bewoner noodig kan worden geacht.

24. In geval van verplaatsing, overgang of staking van het bedrijf kan de inspecteur der accijnzen, onder de noodige voorzieningen, toestaan, dat de met vrijdom van belasting op den azijn ingeslagen stoffen naar eene andere fabriek of trafiek of naar een ander depot worden overgebracht of aan den nieuwen verkrijger worden overgedaan.

25. Indien blijkt, dat door een fabrikant of trafikant meer azijn met vrijdom van belasting wordt ingeslagen dan voor het bedrijf noodig geacht wordt, kan Onze Minister van Financiën den vrijdom beperken tot eene door hem te bepalen hoeveelheid per jaar.

De inslag in de fabriek of trafiek zal alsdan alleen kunnen geschieden met inachtneming van de bijzondere voorschriften door dien Minister te geven.

26. De ambtenaren der accijnzen zijn bevoegd de uitlevering te vorderen van al hetgeen redelijkerwijze vermoed kan worden gediend te hebben of bestemd te zijn geweest tot het plegen van eene overtreding van dit besluit of in beslag te nemen al wat dienen kan tot bewijs der overtreding.

27. In bijzondere gevallen kan door of van wege Onzen Minister van Financiën van de in dit besluit vervatte verbodsbepalingen, onder de noodige voorzieningen tegen misbruik, ont-heffing worden verleend.

28. Bij het in werking komen van dit besluit vervallen alle vroegere voorschriften omtrent vrijdom van belasting voor azijn of houtzuur en voor daarmede bereide buitenland-sche vloeistoffen bestemd voor de werkzaamheden in fabrieken of trafieken; met name de Koninklijke besluiten van:

12 Juni 1847	(Staatsblad n°. 31);
26 November 1876	(Staatsblad n°. 236);
8 September 1886	(Staatsblad n°. 161);
26 Januari 1888	(Staatsblad n°. 20);
8 April 1888	(Staatsblad n°. 71);
28 Mei 1889	(Staatsblad n°. 72);
19 September 1893	(Staatsblad n°. 138);
30 Maart 1898	(Staatsblad n°. 70);
en Onze besluiten van:	
7 October 1898	(Staatsblad n°. 218);
15 Mei 1901	(Staatsblad n°. 108);
14 Juni 1901	(Staatsblad n°. 146);
14 Juni 1901	(Staatsblad n°. 147);
5 Juli 1901	(Staatsblad n°. 193);
6 Augustus 1902	(Staatsblad n°. 164);

23 December 1904 (*Staatsblad* n°. 261);

3 Januari 1906 (*Staatsblad* n°. 1);

19 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 56).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 23 Oct. 1911.)

26 September 1911. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19). S. 304.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 1sten September 1911, n°. 118, Invoerrechten;

Gezien artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), alsmede artikel 1 der wet van 23 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250) en de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 212);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 September 1911, n°. 17);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Financiën van 21 September 1911, n°. 92, Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

Eenig artikel.

De eerste volzin van het tweede lid van artikel 76 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), zooals dat artikel luidt volgens Ons besluit van 18 September 1907 (*Staatsblad* n°. 253), wordt gelezen als volgt:

De vervoerder of degene onder wiens beheer zich de goederen, vervoermiddelen, bergplaatsen of lichters bevinden, is verplicht te zorgen, dat de sluiting of verzegeling, volgens dit besluit toegepast, ongeschonden blijft en de daardoor bewerkte afsluiting niet op eenige andere wijze wordt verijdeld.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 7 Oct. 1911.)

26 September 1911. BESLUIT, tot beslissing van het geschil over de woonplaats van den armlastige krankzinnige A. A. UR SINUS. S. 305.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil betreffende de woonplaats van den armlastigen krankzinnige A. A. UR SINUS;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, (advies van 5 Juli 1911, n°. 150);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 September 1911, n°. 5503, Afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat ADRIANUS ARIE UR SINUS, geboren te *Hardinxveld* den 30sten Mei 1880, sedert 1 Mei 1899 als lijdende aan krankzinnigheid voor rekening van genoemde gemeente wordt verpleegd in het krankzinnigengesticht „Endegeest” te *Oegstgeest*;

dat een curator over dezen patient niet is benoemd;

dat in verband met het Koninklijk besluit van 4 November 1910, n°. 31, Burgemeester en Wethouders van *Hardinxveld* van oordeel zijn, dat de verpleegkosten sedert 30 Mei 1901, op welken dag de patient meerderjarig is geworden, voor rekening van het Rijk behooren te komen, omdat op dat tijdstip de woonplaats van den patient te *Hardinxveld* een einde nam;

dat mitsdien Burgemeester en Wethouders van *Hardinxveld* Gedeputeerde Staten hebben verzocht, op grond van bovengemelde Koninklijke beslissing de noodige stappen te willen doen, opdat hunne gemeente van de verdere betaling dezer kosten zou worden ontheven, en deze voor rekening van het Rijk zouden worden gebracht;

dat derhalve over de verplichting tot betaling der verpleegkosten geschil is ontstaan en Gedeputeerde Staten er niet in zijn geslaagd, het geschil in der minne bij te leggen;

Overwegende, dat ADRIANUS ARIE UR SINUS in het krankzinnigen gesticht te *Oegstgeest* is opgenomen toen hij minderjarig was voor rekening der gemeente *Hardinxveld*, waar hij toen zijne wettelijke woonplaats had;

Overwegende, dat artikel 26 der wet tot regeling van het Armbestuur de kosten, voortvloeiende uit de verpleging van arme krankzinnigen, ten laste brengende der gemeente, waar zij woonplaats hebben, ook blijkens de geschiedenis, moet geacht worden daarmede bedoeld te hebben voor den geheelen duur der ziekte der gemeente, die ingevolge dat artikel eenmaal met die kosten is belast geworden;

dat toch bij het ontwerp van wet, strekkende tot wijziging der wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100), aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden bij Koninklijke boodschap van 21 September 1869, voorgesteld was, de kosten, voortvloeiende uit de verpleging van arme krankzinnigen te doen kwijten uit de fondsen der burgerlijke gemeenten, waar de verpleegden verbleven tijdens het vragen van 's rechtters machtiging om hen in een gesticht te plaatsen;

dat volgens deze bepaling de kosten van verpleging voor den geheelen duur der ziekte ten laste van die gemeenten moesten komen, die ingevolge die bepaling eenmaal met die kosten zouden zijn belast geworden;

dat wel is waar als gevolg van het overleg tusschen de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de Regeering, de redactie van de bepaling is gewijzigd, zooals die thans luidt, doch dat deze wijziging, blijkens de gewisselde stukken, uitsluitend ten doel had om de woonplaats en niet de plaats van verblijf met de kosten te belasten en dat geenszins beoogd werd af te wijken van de bedoeling, dat de kosten van verpleging voor den geheelen duur der ziekte zouden worden gedragen door de gemeenten, die daarmede eenmaal zouden zijn belast geworden;

Overwegende, dat derhalve het vervallen van de bestaande wettelijke woonplaats van A. A. URSINUS, nadat deze in een gesticht was opgenomen, zonder invloed blijft op de verplichting tot het betalen van de kosten van de verdere verpleging van dezen patient.

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van den armlastigen krankzinnige A. A. URSINUS voor de toepassing van artikel 26 der wet tot regeling van het Armbestuur, de gemeente *Hardinxveld* aan te wijzen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 26sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 11 Oct. 1911.)

26 September 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, dat door Zee- en Kustvischersvaartuigen moet gevoerd worden.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvischersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvischersvaartuigen en op zijne beschikkingen van 15 Juni 1911, n°. 3185, 20 Juli 1911, n°. 4474, 7 Augustus 1911, n°. 4801, 21 Augustus 1911, n°. 4908, 1 September 1911, n°. 5140 en 20 September 1911, n°. 5507, afdeling Nijverheid;

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvischersvaartuigen, tehuis behorende te Nieuwendam, moet worden gevoerd het letterteeken N. I.

's Gravenhage, 26 September 1911.

De Minister voornoemd,
(get.) A. S. TALMA.

29 September 1911. BESLUIT, bevelende de bekendmaking in het *Staatsblad* van de nederlegging der oorkonden van Zijne Majesteit den Keizer van *Oostenrijk-Hongarije*, houdende bekrachtiging voor *Hongarije* van de drie verdragen over internationaal privaatrecht van 12 Juni 1902 (zie *Staatsbladen* van 1904 n°. 121 en 128, van 1905, n°. 251 en van 1907 n°. 70). S. 306.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de processen-verbaal van 22 September 1911, blijkens welke op evengenoemden dag te 's Gravenhage heeft plaats gehad de nederlegging der oorkonden van Zijne Majesteit den Keizer van *Oostenrijk-Hongarije*, houdende de bekrachtiging voor *Hongarije* van de drie verdragen over internationaal privaatrecht, aldaar geteekend op 12 Juni 1902 en strekkende tot regeling van:

a. de wetsconflicten met betrekking tot het huwelijk;

b. de wets- en jurisdictie-conflicten met betrekking tot de echtscheiding en de scheiding van tafel en bed;

c. de voogdij van minderjarigen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 25 September 1911, n°. 18806, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan :
de bekendmaking van voorzegde nederlegging te bevelen door de plaatsing van dit Besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 29sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(Uitgeg. 17 Oct. 1911.)

29 September 1911. BESLUIT, tot bekendmaking van den tekst van Ons besluit van den 9den Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat is gewijzigd bij Onze besluiten van den 26sten November 1904 (*Staatsblad* n°. 345), van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 200) en van den 23sten Augustus 1911 (*Staatsblad* n°. 286) betreffende het Centrale Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 307.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 September 1911, n°. 4072, afdeling Binnenlandsch Bestuur ;

Overwegende, dat het wenschelijk is den tekst van Ons besluit van den 9den Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43) betreffende het Centrale Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek, zooals dat besluit is gewijzigd bij Onze besluiten van den 26sten November 1904 (*Staatsblad* n°. 245), van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 200) en van den 23sten Augustus 1911 (*Staatsblad* n°. 286), algemeen bekend te maken ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

den tekst van Ons besluit van den 9den Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat is gewijzigd bij Onze besluiten van den 26sten November 1904 (*Staatsblad* n°. 245), van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 200) en van den 23sten Augustus 1911 (*Staatsblad* n°. 286), betreffende het Centrale Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek, algemeen bekend te maken, door bijvoeging van dien gewijzigden tekst bij dit besluit.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 29sten September 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 21 Oct. 1911.)

TEKST van het Koninklijk besluit van den 9den Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat is gewijzigd bij Onze besluiten van den 26sten November 1904 (*Staatsblad* n°. 245), van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 200) en van den 23sten Augustus 1911 (*Staatsblad* n°. 286), betreffende het Centrale Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek.

Art. 1. Er zijn :

- a. een Centraal Bureau voor de Statistiek, en
- b. eene Centrale Commissie voor de Statistiek.

Beide zijn gevestigd te 's Gravenhage.

2. Het Centrale Bureau voor de Statistiek verzamelt, bewerkt en publiceert, voor zoover de beschikbare middelen het toelaten, de statistische opgaven, die door den Directeur voor practijk of wetenschap nuttig geacht worden.

Door het Bureau worden geen nieuwe statistische onderzoekingen of uitgaven ondernomen, noch onderzoekingen of uitgaven gestaakt, dan met machtiging van de Centrale Commissie voor de Statistiek.

De Centrale Commissie kan ook harerzijds, op eigen initiatief of op verzoek van het Hoofd van een Departement van Algemeen Bestuur, het verzamelen, bewerken en publiceren van statistische opgaven aan het Bureau opdragen, aan welke opdracht de Directeur van het Bureau verplicht is te voldoen, behoudens, in geval van bezwaar, beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

3. Aan het Hoofd van het Bureau staat een Directeur, die door Ons benoemd en ontslagen wordt, woonplaats heeft te 's Gravenhage en eene vaste jaarwedde benevens vergoeding voor reis- en verblijfkosten geniet.

Bij het openvallen van het ambt van Directeur zendt de Centrale Commissie ter vervulling van de plaats eene aanbeveling aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

4. Aan het Bureau worden onder den Directeur werkzaam gesteld de ambtenaren en bedienden, die voor de uitvoering van de taak van het Bureau noodig zijn.

Dezen worden, na aanbeveling van den Directeur, den Voorzitter van de Centrale Commissie gehoord, door Ons benoemd en ontslagen, voor zooveel betreft de ambtenaren van den rang van adjunct-commies of van hooger rang, en door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, voor zooveel betreft de overige ambtenaren en de bedienden.

5. De Directeur is verantwoordelijk voor

de uitvoering van de aan het Bureau te verrichten werkzaamheden.

Hij correspondeert ter zake van het geven of vragen van inlichtingen rechtstreeks met openbare besturen en Autoriteiten en bijzondere vereenigingen en personen.

6. Het Bureau verzamelt zooveel doenlijk alle stukken betreffende de statistiek van Nederland en zijne Koloniën en Overzeesche bezittingen.

Het ontvangt een exemplaar van alle statistische bescheiden, door openbare besturen en autoriteiten uitgegeven.

7. Voor zoover in de bepaling van de bevoegdheden en de verplichtingen van den Directeur niet in Ons tegenwoordig besluit wordt voorzien, wordt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, de Centrale Commissie gehoord, voor hem eene instructie vastgesteld.

8. De Centrale Commissie voor de Statistiek dient van bericht en raad op alle stukken betreffende de statistiek, die door de Hoofden van de Departementen van Algemeen Bestuur in hare handen worden gesteld.

Zij vestigt harerzijds de aandacht op hetgeen strekken kan tot bevordering van de nauwkeurigheid en volledigheid der van Regeeringswege gepubliceerde statistische opgaven, en doet aan de Hoofden van de Departementen van Algemeen Bestuur de voorstellen, welke zij in het belang der statistiek wenschelijk acht.

Zij overweegt steeds in het bijzonder de wijze, waarop het zekerst de meest betrouwbare gegevens voor de statistiek worden verkregen.

Spoedeisende gevallen uitgezonderd, wordt van Regeeringswege omtrent een nieuw onderwerp van statistiek geen onderzoek ingesteld, noch in een onderzoek, dat reeds pleegt te geschieden, verandering gebracht, dan nadat de Centrale Commissie is gehoord.

9. De Directeur van het Centrale Bureau, zich niet met een advies of voorstel der Centrale Commissie kunnende vereenigen, brengt ter zake een afzonderlijk advies uit.

10. De Commissie bestaat uit niet minder dan twaalf leden, die door Ons benoemd en ontslagen worden.

Door Ons worden een lid als voorzitter en een als ondervoorzitter aangewezen.

Ambtshalve zijn lid van de Commissie: de Directeur van het Centrale Bureau, benevens de Inspecteurs van de geneeskundige diensten der Zee- en Landmacht en de eerstaanwezend Officier van Gezondheid der Koloniale Reserve te Nijmegen.

Secretaris van de Commissie is een daartoe

door Ons aangewezen ambtenaar van het Centrale Bureau. Hij heeft in de vergaderingen der Centrale Commissie en in die harer subcommissiën eene raadgevende stem.

Bij het openvallen van het ambt van secretaris zendt de Commissie ter vervulling van de plaats eene aanbeveling aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Als bode bij de Commissie zal dienst doen een daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen bediende van het Centrale Bureau.

11. De leden, uitgenomen die, welke ambtshalve zitting hebben, worden benoemd voor zes jaren.

De helft der leden, die niet ambtshalve zitting hebben, treedt, volgens een door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken goedgekeurde rooster, om de drie jaren af.

De aftredenden zijn dadelijk weder benoembaar.

De eerste aftreding heeft plaats op 1 Januari 1902.

Die ter vervulling eener plaats, buiten den bij den rooster bepaalden tijd opengevallen, tot lid benoemd is, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij is benoemd, moest aftreden.

Bij aftreding, ontslag of overlijden van een der leden, zendt de Commissie op uitnoodiging van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken ter vervulling van de opengevallen plaats eene aanbeveling aan dien Minister.

De leden en de secretaris genieten vergoeding van reis- en verblijfkosten.

12. De Commissie correspondeert ter zake van het geven of vragen van adviezen of inlichtingen rechtstreeksch met openbare besturen en autoriteiten en bijzondere vereenigingen en personen.

13. Onder de goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken stelt de Commissie een reglement van orde voor hare werkzaamheden vast.

Zij houdt jaarlijks te 's Gravenhage twee gewone vergaderingen, ééne voor 1 Juni en ééne na 31 Augustus, uit te schrijven tegen eenen door den Voorzitter te bepalen dag. Buitengewone vergaderingen kunnen worden gehouden op uitnoodiging of met goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

14. De Voorzitter, of bij diens ontstentenis de Onder-voorzitter, is belast met de uitvoering van de besluiten der Commissie en wordt daarin bijgestaan door den Secretaris.

Stukken van of namens de Commissie uit-

gaande, worden door den Voorzitter en den Secretaris onderteeekend.

In elke vergadering der Commissie doet de Voorzitter mededeeling van hetgeen door hem sinds de laatste vergadering is verricht.

15. De Voorzitter der Commissie of anders deze zelve, kan de voorbereiding van hetgeen, waarover zij heeft te adviseeren of te beslissen, aan sub-commissiën of aan het Centrale Bureau opdragen.

De vergaderingen der sub-commissiën kunnen, op hare uitnoodiging, door den Directeur van het Centrale Bureau of andere deskundigen worden bijgewoond.

Wanneer de sub-commissiën bij de uitvoering harer werkzaamheden inlichtingen of gegevens behoeven, worden deze door het Centrale Bureau aan haar zooveel mogelijk verstrekt.

De in het tweede lid van dit artikel genoemde deskundigen genieten voor het bijwonen van de vergaderingen der sub-commissiën vergoeding van reis- en verblijfkosten.

16. De Commissie zendt jaarlijks vóór 1 Juni aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken de begroting harer uitgaven, benevens, met bijvoeging van haar advies, de door den Directeur van het Centrale Bureau bij haar ingediende begroting, behelzende de jaarwedden of belooningen der aan het Centrale Bureau werkzaam zijnde ambtenaren en bedienden, de reis- en verblijfkosten, de kosten van bureauren lokaalbehoefden en drukwerk, schrijffloonen, de kosten der bibliotheek en verdere uitgaven voor het volgend kalenderjaar.

17. Jaarlijks vóór 1 Juni doet de Commissie aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken verslag van hare werkzaamheden in het afgevoerde kalenderjaar met bijvoeging van een verslag van den Directeur van het Centrale Bureau over de werkzaamheden van het Bureau. Die verslagen worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst, tenzij Onze Minister van Binnenlandsche Zaken tegen volledige publicatie bezwaar heeft en dat bezwaar na raadpleging van de Commissie niet voor opheffing vatbaar blijkt, in welk geval de verkorte inhoud van de verslagen in de *Nederlandsche Staatscourant* wordt opgenomen.

18. Het Koninklijk besluit van den 6den October 1892 (*Staatsblad* n°. 232), tot instelling van de Centrale Commissie voor de Statistiek, wordt ingetrokken.

De op het tijdstip van het in werking treden van Ons tegenwoordig besluit in functie zijnde leden en de secretaris van de thans bestaande Centrale Commissie voor de Statistiek zijn, te

rekenen van dat tijdstip, eervol van hunne functien ontheven.

Het archief en de bibliotheek van de thans bestaande Centrale Commissie voor de Statistiek gaan bij het in werking treden van Ons tegenwoordig besluit in beheer over naar het Centrale Bureau voor de Statistiek.

Behoort bij Koninklijk besluit van 29 September 1911 (*Staatsblad* n°. 307).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

30 September 1911. LIJST van de letterteekens voor de gemeenten, waar zee- en kustvisschersvaartuigen tehuis behooren, vastgesteld ingevolge art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144).

(In de lijst zijn cursief de namen der gemeenten waar vaartuigen tehuis behooren, die, hetzij in den regel, hetzij somtijds, voor de uitoefening der visscherij in de Noordzee buiten de territoriale wateren worden gebruikt.)

Ameland	A.L.
Amsterdam	A.M.
Andijk	A.K.
Anna Paulowna	A.P.
Arnhem	A.R.M.
Avenhorn	A.V.
Barradeel	B.A.R.
Beerta	B.T.
Beets	B.T.S.
Bergen op Zoom	B.Z.
Berkhout	B.K.H.
Blaukenham	B.L.
Blokzijl	B.L.O.
Bovenkarspel	B.C.
Breskens	B.R.
Brielle	B.I.
Broek in Waterland	B.I.W.
Broek op Langendijk	B.O.L.
Brouwershaven	B.H.
Bruinisse	B.R.U.
Bunschoten	B.U.
Cadzand	C.Z.
Callantsoog	C.G.
Clinge	C.L.N.
den Bommel	D.B.
de Werken	D.W.
Doniawerstaal	D.O.W.
Doornspijk	D.S.
Dubbeldam	D.U.
Dussen	D.U.
Eenrum	E.E.
Egmond aan Zee	E.G.

Elburg	E.B.	Nieuw-Vossemeer	N.V.
Ellewoutsdijk	E.W.D.	<i>Noordwijk</i>	N.W.
<i>Enkhuizen</i>	E.H.	Numansdorp	N.U.
Ezinge	E.Z.	Oostdongeradeel	O.L.
Finsterwolde	F.L.	Oosthuizen	O.H.
Franeker	F.R.	Oostzaan	O.Z.
Franekeradeel	F.A.	Oud-Beijerland	O.B.L.
Gaasterland	G.A.	<i>Ouddorp</i>	O.D.
Geertruidenberg	G.G.	<i>Pernis</i>	P.R.
Genemuiden	G.M.	Philippine	P.I.
<i>Goedereede</i>	G.O.	Purmerend	P.M.
Goudswaard	G.W.D.	Putten	P.U.
Grafhorst	G.T.	Raamsdonk	R.A.
's Gravendeel	G.D.	Ransdorp	R.D.
Grauw	G.R.A.	Retranchement	R.T.
Haamstede	H.S.	<i>Rotterdam</i>	R.O.
Harderwijk	H.K.	Rozenburg	R.Z.
Hardinxveld	H.D.	Schellinkhout	S.H.
<i>Harlingen</i>	H.A.	Schermerhorn	S.R.N.
Heenvliet	H.T.	Scherpenisse	S.I.
<i>Helder (den)</i>	H.D.	<i>Scheveningen ('s Gravenhage)</i>	S.C.H.
Hellevoetsluis	H.V.	<i>Schiedam</i>	S.D.M.
Hemelumer Oldephaert en Noord- wolde	H.L.	Schoterland	S.T.L.
Herkingen	H.R.	Sint-Philipsland	P.S.
Het Bildt	H.B.	Sliedrecht	S.L.I.
Heusden	H.S.D.	Sloten (Friesland)	S.L.O.
Hindeloopen	H.I.	Sneek	S.N.E.
Hoedekenskerke	H.O.E.	Spijkenisse	S.P.K.
Hontenisse	H.O.N.	Stad aan 't Haringvliet	S.A.H.
Hoofdplaat	H.P.	Stavenisse	S.V.
Hoogeveen	H.O.	Stavoren	S.T.
Hoogvliet	H.V.L.	<i>Stellendam</i>	S.L.
Hoogwoud	H.W.	Strijen	S.T.R.
Hoorn	H.N.	Termunten	T.M.
<i>Huizen</i>	H.Z.	<i>Terschelling</i>	T.S.
<i>IJmuiden (Velsen)</i>	I.J.M.	<i>Texel</i>	T.X.
IJsselmuiden	I.J.S.	Tholen	T.H.
Kampen	K.P.	Tietjerksteradeel	T.D.
<i>Katwijk</i>	K.W.	<i>Urk</i>	U.K.
Klundert	K.L.	Usquert	U.Q.
Kolhorn (Barsingerhorn)	K.H.	Utingeradeel	U.D.
Krabbedijke	K.B.	<i>Veere</i>	V.E.
Kruiningen	K.N.	<i>Vlaardingen</i>	V.L.
Kuinre	K.U.	<i>Vlieland</i>	V.L.L.
Lemsterland	L.E.	<i>Vlissingen</i>	V.L.I.
<i>Maasland</i>	M.L.	<i>Volendam (Edam)</i>	V.D.
<i>Maassluis</i>	M.A.	Vollenhove	V.N.
Marken	M.K.	Wanneperveen	W.A.N.
Medemblik	M.E.	Warder	W.A.R.
Meppel	M.P.	Wemeldinge	W.M.D.
<i>Middelharnis</i>	M.D.	Werkendam	W.K.D.
Monnikendam	M.O.	Wervershoof	W.F.
Muiden	M.U.	<i>Westdongeradeel</i>	W.L.
Neuzen (ter)	N.Z.	<i>Wieringen</i>	W.R.
Nieuw-Beijerland	N.B.	Wieringerwaard	W.R.W.
Nieuwendam	N.I.	Wildervank	W.V.
		Willemstad	W.M.

Wilsum	W.U.
Winkel	W.L.N.
Wonseradeel	W.O.N.
Worlum	W.K.
Woudrichem	W.O.U.
Wijdenes	W.D.N.
Wijmbritseradeel	W.B.
Yerseke	Y.E.
Zaandam	Z.A.
Zandvoort	Z.V.
Zierikzee	Z.Z.
Zoutkamp (Ulrum).	Z.K.
Zuid-Beijerland	Z.B.
Zuid-Scharwoude	Z.U.
Zwaluwe	Z.L.
Zwartevaai	Z.W.
Zwartsluis	Z.S.
Zwolle	Z.E.
Zwijndrecht	Z.W.D.
Zijpe	Z.IJ.

's Gravenhage, 30 September 1911

2 October 1911. **BESLUIT**, houdende bepalingen betreffende de voorloopige invoering van brieftelegrammen in het verkeer tusschen *Amsterdam* en 's *Gravenhage* eenerzijds en *Groningen* anderzijds. S. 308.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

Mede gelet op het Koninklijk besluit van 23 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 199), houdende vaststelling van een nieuw reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf;

In aanmerking nemende de wenschelijkheid, om, bij wijze van proef, op enkele kantoren, op bepaalde uren van den dag en onder beperkende voorwaarden gelegenheid te geven tot het wisselen van telegrammen tegen verlaagd tarief;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 21 Juli 1911, n°. 1, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 September 1911, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 28 September 1911, n°. 11, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Tusschen de Rijkstelegraafkantoren te *Amsterdam* en te 's *Gravenhage* eenerzijds en het Rijkstelegraafkantoor te *Groningen* anderzijds, kunnen op werkdagen van des avonds 7 uur af, tegen verminderd tarief, telegrammen — hierna verder genoemd „Brieftelegrammen” —

1911.

worden gewisseld, bestemd om na de telegrammen bedoeld in artikel 7, eerste zinsnede van het bij Koninklijk besluit van 23 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 199) vastgestelde reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, te worden overgeseind en om ten kantore van bestemming in de postbestelling c. q. postverzending te worden opgenomen.

De bezorging per post geschiedt zonder kosten voor den afzender of den geadresseerde.

2. De aanbieding van brieftelegrammen kan geschieden tusschen 7 uur en 12 uur des avonds.

3. De seinkosten voor brieftelegrammen bedragen 25 cent voor de eerste 10 woorden of minder; 30 cent boven 10 woorden tot en met 15 woorden; 2 cent voor elke volgende 5 woorden of minder, van 16 tot en met 50 woorden en 2 cent voor elke volgende 10 woorden of minder, van 51 tot en met 100 woorden.

Brieftelegrammen mogen niet meer dan 100 woorden bevatten.

4. Brieftelegrammen moeten boven het adres de aanwijzing „Brieftelegram” dragen. Deze aanwijzing wordt begrepen in de woordentelling.

5. De bijzondere aanwijzingen genoemd in artikel 12 van het Rijkstelegraafreglement, zijn niet toegelaten voor brieftelegrammen.

6. Het adres van een brieftelegram moet als laatste woord bevatten den naam van het telegraafkantoor van bestemming, voorafgegaan door den naam van de woonplaats van den geadresseerde, indien deze plaats niet is die, waar het eindtelegraafkantoor is gevestigd.

7. De afzender van een brieftelegram is aansprakelijk voor de juiste aanwijzing van het telegraafkantoor van bestemming.

8. Terugbetaling van seinkosten kan alleen geschieden, indien een brieftelegram ten gevolge van een fout van den telegraafdienst niet ter bestemming is gekomen.

9. Op verzoek van den geadresseerde kunnen voor hem aankomende brieftelegrammen per telefoon of per bijzondere draadverbinding aan hem worden afgeleverd, mits door hem een voldoende som is gestort, waarop voor elk zoodanig afgeleverd brieftelegram wordt gekort het verschil tusschen het gewone telegramtarief en het geheven brieftelegramtarief.

10. De bepalingen van het Rijkstelegraafreglement zijn op brieftelegrammen van toepassing, voor zoover in de voorafgaande artikelen daarvan niet is afgeweken.

11. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal wor- geplaatst en waarvan afschrift zal worden ge- zonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 2den October 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(get.) L. H. W. REGOUT.
(Uitgeg. 19 Oct. 1911.)

2 October 1911. **BESLUIT**, tot aanvulling en wijziging van het Koninklijk besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 289) tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld in het vierde lid van artikel 12 der Arbeidswet. S. 309.

WIJ WILHELMINA, KON. ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 Juli 1911, n°. 1346, Afdeling Arbeid;

Overwegende, dat het noodig is Ons besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 289) aan te vullen en te wijzigen;

Gezien het vierde lid van artikel 12 der Arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909, *Staatsblad* n°. 244);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 September 1911, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen voornomden Minister van 28 September 1911, n°. 2090, Afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan: te bepalen:

Eenig artikel.

Ons besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 289) wordt aangevuld en gewijzigd als volgt:

I. Artikel 1, onder c, wordt gelezen als volgt: „c. medisch-adviseur of geneeskundige bij de arbeidsinspectie;”.

II. Artikel 2 wordt gelezen als volgt: „De amtskring van de in artikel 1, onder a, c en d, bedoelde ambtenaren omvat het geheele Rijk.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel wijst den overigen ambtenaren der arbeidsinspectie een of meer der in het tweede lid van artikel 12 der Arbeidswet bedoelde districten aan, waarin zij werkzaam zullen zijn, en kan hen toevoegen aan den directeur-generaal van den arbeid.

Onze Minister wijst aan ieder van de amb-

tenaren der arbeidsinspectie een standplaats aan.

Van de krachtens dit artikel gedane aanwijzingen doet Onze Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.”.

III. Artikel 9, onder a en b, wordt gelezen als volgt:

„a. een of meer der in artikel 1, onder b, bedoelde ambtenaren, van wie echter niet meer dan één een rang zal bekleeden boven dien van inspecteur der 2de klasse;

b. den medisch-adviseur en den geneeskundige bij de arbeidsinspectie voor de behandeling van zaken, welke de gezondheid van bij den arbeid betrokken personen betreffen;”.

IV. Het opschrift van § 4 wordt gelezen als volgt:

„Van den medisch-adviseur, den geneeskundige en den electrotechnisch-ingenieur bij de arbeidsinspectie.”.

V. Aan artikel 16 wordt toegevoegd een tweede lid, luidende als volgt:

„De medisch-adviseur wordt bij de vervulling zijner taak bijgestaan door den geneeskundige bij de arbeidsinspectie.”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 2den October 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.
(Uitgeg. 10 Oct. 1911.)

3 October 1911. **BESCHIKKING** van den Minister van Oorlog tot wijziging van het „Voor- schrift betreffende dienstreizen van dienst- plichtigen der nationale militie enz.”, vastgesteld bij beschikking van 28 April 1909.

De Minister van Oorlog,

Brengt ter kennis van de Landmacht, dat aan punt 5°. van de Regeling, vastgesteld onder C. van de, laatstelijk bij dezerzijdsche Beschikking d.d. 10 December 1910, Afd. Militie en Landweer (M.) n°. 110, gewijzigde, Beschikking van 28 April 1909, Afd. Militie en Landweer (M.) n°. 166 een nieuwe slotalinea wordt toegevoegd, luidende:

„Bij het vaststellen van de reisroutes, door „de verlofgangers te volgen, moet er op worden gerekend, dat gebruik moet worden gemaakt van de middelen van vervoer, waar „door de verlofgangers het *spoedigst* op de

„plaats van opkomst aanwezig kunnen zijn.
„Bij gelijke geschiktheid van de vervoermid-
„delen, zoomede indien, door niet met het
„goedkoopste vervoermiddel te reizen, een tijd
„winst van minder dan een uur zou worden
„verkregen, moet echter de goedkoopste reis-
„gelegenheid worden gevolgd.”

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BRUIJN.

4 October 1911. **BESLUIT**, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (*Staatsblad* n°. 161), waarbij aan het bestuur der gemeente *Leiden* vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest”, gemeente *Oegstgeest*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 310.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 September 1911, n°. 7266, afdeling Volksgezondheid en Arme-
wezen ;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157) ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met intrekking van de Koninklijke besluiten van 18 December 1897 (*Staatsblad* n°. 263), van 12 November 1904 (*Staatsblad* n°. 241), van 17 April 1907 (*Staatsblad* n°. 85), van 26 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 301), van 10 September 1910 (*Staatsblad* n°. 280) en van 7 September 1911 (*Staatsblad* n°. 290), te bepalen, dat in het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (*Staatsblad* n°. 161) nader de volgende wijzigingen worden gebracht :

Artikel 2 wordt gelezen als volgt :

„In het gesticht, bestaande uit vijf paviljoenen voor mannen, vijf paviljoenen voor vrouwen en de noodige dienstgebouwen en ziekenpaviljoenen, mogen niet meer dan 503 krankzinnigen, 242 mannen en 261 vrouwen, verpleegd worden”.

„Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, na de voltooiing van elk paviljoen, het tijdstip, waarop dit in gebruik mag worden genomen en het maximum van het getal verpleegden, dat daarin mag worden opgenomen.”

„Bovendien mogen gedurende het tijdvak, eindigende 31 December 1912 in een houten hulppaviljoen 12 mannen en in een ander houten hulppaviljoen 12 vrouwen worden verpleegd. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, na de voltooiing van elk dezer pavil-

joenen, het tijdstip, waarop dit in gebruik mag worden genomen.”

Artikel 5 wordt gelezen als volgt :

„De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste drie geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in eene woning op het terrein van het krankzinnigengesticht en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk mogen uitoefenen.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 4den October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 17 Oct. 1911.)

5 October 1911. **WET**, tot bekrachtiging van eene overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, betreffende de exploitatie van den spoorweg van *Gouda* naar *Schoonhoven*. S. 311

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de met Onze machtiging door Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën onder dagteekening van 28 Januari 1911 met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen gesloten overeenkomst betreffende de exploitatie van den spoorweg van *Gouda* naar *Schoonhoven*, bij de wet behoort te worden bekrachtigd.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Wordt bekrachtigd de in afschrift bij deze wet gevoegde overeenkomst betreffende de exploitatie van den spoorweg van *Gouda* naar *Schoonhoven*, door Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën, als daartoe door Ons gemachtigd, onder dagteekening van 28 Januari 1911 met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen gesloten.

2. De overeenkomst, in art. 1 dezer wet aangehaald, is slechts onderworpen aan het zegelrecht naar de oppervlakte van het papier en met alle uit haar voortvloeiende akten vrij van het recht van registratie.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 5den October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
L. H. W. REGOUT.

(get.)

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 1 Nov. 1911.)

AFSCHRIJF.

OVEREENKOMST *betreffende de exploitatie van den spoorweg van Gouda naar Schoonhoven.*

Tusschen :

den Staat der Nederlanden, in deze overeenkomst aangeduid als „de Staat”, vertegenwoordigd door de Ministers van Waterstaat en van Financiën, daartoe gemachtigd door hare Majesteit de Koningin, ter eenre,

en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, gevestigd te Utrecht, in deze overeenkomst aangeduid als „de Maatschappij” vertegenwoordigd door haren Directeur-Generaal, handelende krachtens besluit van de algemeene vergadering van aandeelhouders dier Maatschappij, gehouden te Amsterdam, den 26 November 1910, ter andere zijde,

is, behoudens bekrachtiging bij de wet, het volgende overeengekomen :

Art. 1. De Staat zal voor zijne rekening voltooien den spoorweg van Gouda naar Schoonhoven, nadat deze ingevolge de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 219) zal zijn genaast — welke spoorweg in deze overeenkomst verder wordt aangeduid als „de spoorweg” — daaronder begrepen eene verbinding tusschen het eindpunt van den spoorweg op het voorplein van het Staatsspoorwegstation Gouda en de sporen op dat station.

2. De spoorweg zal worden aangelegd en onteigend voor enkel spoor met normale spoorwijdte en overigens met inachtneming van art. 7 der tusschen den Staat en de Maatschappij gesloten overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 184), zullende echter de bij den aanleg benoedigde beveiligingsinrichtingen en electriche geleidingen mede voor rekening van den Staat worden aangeschaft en gemaakt.

3. De spoorweg zal aan de Maatschappij in exploitatie worden gegeven en door haar in exploitatie worden genomen, met dien verstande, dat op den spoorweg geen vervoer zal plaats hebben dan met eene snelheid van ten hoogste 35 K.M. per uur.

De artikelen 23 en 24 der overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 184), betreffende het in gebruik geven en nemen van door den Staat aangelegde spoorwegen, zijn op den spoorweg van toepassing, met dien verstande, dat de overgave en overname, bedoeld in het tweede lid van evenaangehaald art. 23, ook zal omvatten de beveiligingsinrichtingen enz. bedoeld bij art. 2 der tegenwoordige overeenkomst

4. Voor zoover bij deze overeenkomst niet anders is bepaald, wordt de spoorweg door de Maatschappij geëxploiteerd op den voet van de bepalingen van meergenoemde overeenkomst van 21 Januari 1890.

Voor al hetgeen door de Maatschappij ingevolge art. 11 van die overeenkomst wordt aangeschaft, zal gelden al hetgeen in die overeenkomst is bepaald omtrent dergelijke voorwerpen, welke door de Maatschappij voor de exploitatie der overige Staatsspoorwegen gebruikt worden, met uitzondering van de korting, bedoeld in art. 41.

5. De bepaling van de uren van vertrek en aankomst der dagelijksche treinen vereischt de goedkeuring van den Minister van Waterstaat.

De Maatschappij verbindt zich dagelijks ten minste vijf treinen voor reizigers in elke richting over den spoorweg te doen rijden. De vermeerdering of vermindering van het aantal verplichte treinen, in den vorigen volzin bedoeld, wordt in gemeen overleg tusschen den Minister van Waterstaat en de Maatschappij geregeld.

6. Van de bruto-opbrengsten — waaronder te verstaan zijn alle ontvangsten, die de exploitatie afwerpt, en alle verdere baten — en van de exploitatiekosten, in den zin van het volgende lid, zullen afzonderlijke rekeningen worden bijgehouden.

De exploitatiekosten van den spoorweg zullen — zoolang de dienstregeling niet meer dagelijksche treinen bevat dan 9 in iedere richting en 1 wekelijkschen markt-trein eveneens in iedere richting — worden berekend tegen f 0,46 per treinkilometer voor de in de dienstregeling aangekondigde treinen. Worden meer treinen in de dienstregeling aangekondigd, dan zal voor die treinen berekend worden f 0,10 per treinkilometer.

De lengte van den spoorweg wordt, voor de berekening in dit artikel bedoeld, gesteld op 17,5 KM.

De in dit artikel vermelde bedragen per treinkilometer zullen ten behoeve der Maatschappij worden herzien, indien ter uitvoering van eene door den Minister van Waterstaat goedgekeurde dienstregeling, meer dan twee treinstellen noodig mochten zijn.

7. Er zal worden aangehouden eene rekening, welke na elk der eerste tien jaren der exploitatie van den spoorweg :

a. zal worden belast met het bedrag, waarmede de exploitatiekosten in het betrokken jaar $1\frac{1}{4} \times$ de bruto-opbrengsten mochten hebben overtroffen ;

b. zal worden goedgeschreven voor het bedrag waarmede $1\frac{1}{4} \times$ de bruto-opbrengsten in het betrokken jaar de exploitatiekosten mochten hebben overtroffen, doch nimmer tot een hooger bedrag, dan waarmede de rekening per saldo is belast.

Na afloop van de eerste tien jaren der exploitatie zal de bedoelde rekening telken jare worden goedgeschreven voor $\frac{1}{10}$ gedeelte van het bedrag, waarmede de rekening bij het einde van die 10 jaren per saldo is belast, of zooveel meer als het verschil tusschen $1\frac{1}{4} \times$ de bruto-opbrengsten en de exploitatiekosten bedraagt, een en ander totdat het bedrag, waarmede de rekening bij het einde van evenbedoelde 10 jaren per saldo was belast, is bereikt, in welk geval de rekening komt te vervallen.

Bij het eindigen dezer overeenkomst tijdens het bestaan der in dit artikel bedoelde rekening vormt het saldo dier rekening op den laatst voorafgaanden 31sten December eene opeisbare vordering op den Staat.

8. Wanneer de opening van den spoorweg niet samenvalt met den 1sten Januari, zal het eerste jaar der exploitatie voor de toepassing dezer overeenkomst omvatten het tijdvak sedert den dag der opening tot ultimo December van het jaar, volgende op dat, waarin de spoorweg in exploitatie is gebracht. Overigens is in deze overeenkomst onder jaar te verstaan het kalenderjaar.

9. Wanneer in eenig jaar de bruto-opbrengsten van den spoorweg meer bedragen dan de exploitatiekosten, vermeerderd met het saldo van de in art. 7 bedoelde rekening op 31 December van dat jaar, dan verbindt zich de Maatschappij aan den Staat te betalen 75 ten honderd van dit meerdere tot een maximum van 2 ten honderd over het door den Staat voor den spoorweg besteede kapitaal.

Van hetgeen in eenig jaar, nadat aan den Staat 2 ten honderd van evenbedoeld kapitaal is uitgekeerd, van de bruto-opbrengsten overblijft, ontvangt de Staat 50 ten honderd.

10. De Maatschappij is verplicht een vernieuwingsfonds voor den bovenbouw en de kunstwerken van den spoorweg te vormen.

Jaarlijks — voor het eerst op ultimo December van het eerste jaar der exploitatie — wordt in het vernieuwingsfonds gestort een bedrag van f 250 per kilometer, of zooveel minder als door den Minister van Waterstaat op verzoek der Maatschappij zal worden bepaald. Dit bedrag is begrepen onder de exploitatiekosten, bedoeld bij art. 7, tweede lid. Uit het vernieuwingsfonds mogen geen andere uitgaven worden bestreden, dan die tot vernieuwing

van den bovenbouw van den weg en van de spoorstaven met houten brugliggers en bijbehorende bevestigingsdeelen van de kunstwerken.

De Maatschappij zendt vóór 1 Mei elk jaar aan den Minister van Waterstaat eene rekening over het afgelopen jaar van het vernieuwingsfonds.

Deze rekening behoeft de goedkeuring van den Minister.

Bij het einde van elk jaar wordt op deze rekening eene rente van drie en een half ten honderd over het saldo der rekening van dat jaar bijgeschreven.

Bij het eindigen dezer overeenkomst wordt het dan aanwezige saldo van het vernieuwingsfonds aan den Staat uitbetaald, met dien verstande nochtans, dat, wanneer deze overeenkomst eindigt na het verstrijken der eerste tien jaren der exploitatie, van bedoeld saldo na te noemen gedeelte ten bate van de Maatschappij komt.

Bedoeld gedeelte zal bedragen 5 ten honderd van het saldo voor ieder jaar, verlopen sedert het verstrijken van de eerste tien jaren der exploitatie, tot een maximum van 50 ten honderd. Een gedeelte van een jaar zal naar evenredigheid worden berekend.

11. Deze overeenkomst eindigt te gelijk met de in art. 2 genoemde overeenkomst van 21 Januari 1890.

Aldus in tweevoud overeengekomen te 's Gravenhage/Utrecht, 28 Januari 1911.

De Minister van Waterstaat,
(get.) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Financiën,
(get.) KOLKMAN.

De Maatschappij tot Exploitatie
van Staatsspoorwegen,

De Directeur-Generaal,
(get.) VAN KRETSCHMAR.

De Secretaris,
(get.) BEIJEN.

Voor eensluidend afschrift,

*De Secretaris-Generaal van het Departement
van Waterstaat,*

(get.) SALVERDA DE GRAVE.

6 October 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een maat voor gerookte aal of paling, met afwijking van het bepaalde in de Visscherijreglementen en het Zuiderzee-visscherijbesluit. S. 312.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 Sep-

tember 1911, n°. 5161, Afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (Wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), het Waddenzee-visscherijreglement, het Zuiderzee-visscherijbesluit, het Zuidhollandsche stroomen-, het Zeeuwsche stroomen- en het Binnenvisscherijreglement (Onze besluiten van respectievelijk 26 Juni 1911, *Staatsblad* nos. 161, 162, 163 en 164, en 15 April 1911, *Staatsblad* n°. 119);

Den Raad van State gehoord, (advies van 26 September 1911 n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 October 1911 n°. 5772, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met afwijking van het bepaalde in het Waddenzee-visscherijreglement, het Zuiderzee-visscherijbesluit, het Zuidhollandsche stroomen-, het Zeeuwsche stroomen- en het Binnenvisscherij-reglement, wordt de maat voor geroekte aal of paling gesteld op 22½ c.M.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 11 Oct. 1911.)

6 October 1911. BESLUIT, betrekkelijk de lichte-
ting der nationale militia van het jaar
1912. S. 313.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 28 September 1911, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 11, van Onzen

Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 September 1911, n°. 8890, afdeling Binnenlandsch Bestuur, en van Onzen Minister van Marine van 3 October 1911, Bureau B n°. 2;

Gelet op de Militiewet 1901 (*Staatsblad* 1901, n°. 212);

Hebben goedgevonden en verstaan,
te bepalen:

Art. 1. De lichte-ting der militia van het jaar 1912 bedraagt 17,500 man, waarvan 12,300 man ter volledige oefening en 5200 man tot korte-oefening zullen worden ingelijfd.

Van de ter volledige oefening in te lijven manschappen worden 400 man bestemd voor den dienst ter zee, met dien verstande, dat, indien overeenkomstig art. 99, 2°. van bovengenoemde wet, op 31 Januari 1913 aan het aandeel van eenige gemeente een of meer van deze 400 man ontbreken, de ter vervulling van de plaatsen dier ontbrekenden op te roepen houders van de aan de beurt liggende hoogere nummers niet voor den dienst ter zee zullen worden aangewezen.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke Provincie in die lichte-ting te dragen, wordt aangewezen in de vierde kolom van den Staat, welke bij dit Besluit behoort.

Voor elke Provincie wordt het aantal van de ter volledige oefening en dat van de tot korte-oefening in te lijven manschappen aangeduid in de zesde en de achtste kolom van dien staat.

Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 6den October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(get.) De Minister van Marine,
J. WENTHOLT.

(Uitgeg. 27 Oct. 1911.)

STAAT, aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichte der nationale militie van 1912 ten bedrage van 17,500 man, met aanduiding van het aantal van de voor elke provincie ter volledige oefening en van dat tot korte-oefening in te lijen manschappen.

PROVIN- CIËN.	AANTAL ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der pro- vincie volgens artikel 2 ler wet is be- rekend.	UITSLAG der globale berekening.	OPGELEGD AANDEEL.	Bestemming van de ingevolge de voorgaande kolom te leveren manschappen ter inlijving bij de militie				Opmerkingen.
				ter volledige oefening.		tot korte-oefening.		
				UITSLAG der globale be- rekening.	AANTAL in te lijen manschappen.	UITSLAG der globale be- rekening.	AANTAL in te lijen manschappen.	
1	2	3	4	5	6	7	8	
Noordbrabant .	5154	1680 $\frac{4240^*}{51662}$	1681	1181 $\frac{8800}{17500}$	1181	499 $\frac{8700^*}{17500}$	500	* Deze breu- ken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend, tot het vinden van de bij de glo- bale bereke- ning te kort komende man- schappen.
Gelderland . . .	5726	1867 $\frac{18046}{53662}$	1867	1312 $\frac{4100}{17500}$	1312	554 $\frac{13400^*}{17500}$	555	
Zuidholland . .	12769	4164 $\frac{8932}{53662}$	4164	2926 $\frac{12000^*}{17500}$	2927	1237 $\frac{6300}{17500}$	1237	
Noordholland .	11121	3626 $\frac{39088^*}{53662}$	3627	2549 $\frac{4000}{17500}$	2549	1077 $\frac{12900^*}{17500}$	1078	
Zeeland	2128	693 $\frac{52234^*}{53662}$	694	487 $\frac{12700^*}{17500}$	488	206 $\frac{3800}{17500}$	206	
Utrecht	2679	873 $\frac{35574^*}{53662}$	874	614 $\frac{5200}{17500}$	614	259 $\frac{12300^*}{17500}$	260	
Friesland . . .	3199	1043 $\frac{13034}{53662}$	1043	733 $\frac{1400}{17500}$	733	309 $\frac{16100^*}{17500}$	310	
Overijssel . . .	3554	1159 $\frac{742}{53662}$	1159	814 $\frac{10700^*}{17500}$	815	344 $\frac{6800}{17500}$	344	
Groningen . . .	3018	984 $\frac{11592}{53662}$	984	691 $\frac{10700^*}{17500}$	692	292 $\frac{6800}{17500}$	292	
Drenthe	1549	505 $\frac{8190}{53662}$	505	354 $\frac{16500^*}{17500}$	355	150 $\frac{1000}{17500}$	150	
Limbürg	2765	901 $\frac{38038^*}{53662}$	902	633 $\frac{17100^*}{17500}$	634	268 $\frac{400}{17500}$	268	
	53662	17495 $\frac{268310}{53662}$	17500	12294 $\frac{0\ 000}{17500}$	12300	5195 $\frac{875000}{17500}$	5200	

Ons bekend,
De Minister van Oorlog, (get.) W. COOL.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, ,, H. HEMSKERK.
De Minister van Marine, ,, J. WENTHOLT.

7 October 1911. WET, tot wijziging der Arbeidswet. S. 314.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1909/1910, n°. 257, 1—8; 1910/11, n°. 39, 1—23.

Hand. id. 1910/11, *bladz.* 1765—1775, 1781—1789, 1791—1820, 1822—1905, 1907—1921, 1924—1949, 1955, 1956.

Hand. 1° Kamer 1910/11, *bladz.* 563—569, 587—596; 1911/12, *bladz.* 15—33, 36—50.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, laatstelijk gewijzigd door de wet van 1 Juli 1909, *Staatsblad* n°. 244) behoort te worden gewijzigd ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. Artikel 1 der Arbeidswet wordt gelezen :

„1. Onder arbeid verstaat deze wet alle werkzaamheden in of voor eenige onderneming, behalve :

a. werkzaamheden in of voor eene landbouw-, tuinbouw- of boschbouw-onderneming of eene veehouderij ;

b. werkzaamheden buiten fabrieken en werkplaatsen in of voor de onderneming van hem, bij wien degene die ze verricht inwoont, voor zoover zoodanige werkzaamheden ook buiten eenige onderneming in eene huishouding of stalling plegen voor te komen.

2. Eikschillen, teenschillen, hoepelmaken en werkzaamheden in lokalen, waar vlas gebraakt of gezwingeld wordt, zijn arbeid in den zin dezer wet.”

Art. II. In artikel 2 der Arbeidswet wordt in plaats van de driemaal voorkomende woorden „eenig bedrijf” telkens gelezen : „eenige onderneming”.

Art. III. Na artikel 2 der Arbeidswet wordt ingevoegd :

„Artikel 2bis. Deze wet verstaat onder :

a. *jeugdige personen* : personen beneden zeventien jaar ;

b. *vrouwen* : vrouwelijke personen van zeventien jaar of ouder.”

Art. IV. Artikel 3 der Arbeidswet wordt gelezen :

„Een kind beneden dertien jaar, of nog leerplichtig, mag geen arbeid verrichten.”

Art. V. Artikel 4 der Arbeidswet wordt gelezen :

„1. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt voorgeschreven, dat bepaalde soorten van arbeid of arbeid onder bepaalde omstandigheden door personen beneden achttien jaar en, in fabrieken en werkplaatsen, door vrou-

welijke personen van achttien jaar of ouder, op grond van gevaar voor de gezondheid, de zedelijkheid of het leven, niet mogen worden verricht of slechts mogen worden verricht onder de bij dien algemeenen maatregel gestelde voorwaarden.

2. Een voorschrift, als bedoeld in het eerste lid, kan tot personen beneden achttien jaar, tot vrouwelijke personen van achttien jaar of ouder of tot een gedeelte dier groepen van personen worden beperkt.”

Art. VI. Artikel 5 der Arbeidswet wordt gelezen :

„1. Een jeugdig persoon en eene vrouw mogen in fabrieken en werkplaatsen :

a. niet langer arbeid verrichten dan tien uur per dag en acht en vijftig uur per week ;

b. geen arbeid verrichten tusschen 7 uur des namiddags en 6 uur des voormiddags.

2. Eene vrouwelijke persoon, die gehuwd is, of die, ongehuwd zijnde, eene huishouding te verzorgen heeft en van dit laatste aan het hoofd of den bestuurder der onderneming heeft kennis gegeven, mag des Zaterdag in fabrieken en werkplaatsen geen arbeid verrichten na 1 uur des namiddags, behoudens in de gevallen, bij algemeenen maatregel van bestuur genoemd.

3. Bij algemeenen maatregel van bestuur kan voor alle of voor sommige bedrijven worden bepaald, dat een jeugdig persoon en eene vrouw des Zaterdag in fabrieken en werkplaatsen geen arbeid mogen verrichten na des namiddags 1 uur.

4. Rusttijden van minder dan een half uur worden geacht tijden te zijn, gedurende welke arbeid wordt verricht, behoudens wanneer in gevolge het tweede of het vierde lid van artikel 6 dan wel bij eene krachtens deze wet opgelegde voorwaarde het geven van een rusttijd van minder dan een half uur is voorgeschreven.

5. Een jeugdig persoon en eene vrouw, die arbeid plegen te verrichten in eene fabriek of werkplaats, mogen geen arbeid verrichten buiten die fabriek of werkplaats op andere uren dan waarop zij ingevolge het eerste lid van dit artikel arbeid in fabrieken en werkplaatsen zouden mogen verrichten.

6. Door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan, in het belang eener betere regeling van den arbeidstijd, voor eene bepaalde onderneming en voor een door hem bepaalden tijd, echter niet langer dan tot 1915, voorwaardelijk worden vergund, dat in of voor die onderneming een jeugdig persoon en eene vrouw ten hoogste tien en een half uur per dag,

doch niet meer dan acht en vijftig uur per week, arbeid verrichten.

7. Bij algemeenen maatregel van bestuur kan, voor alle of voor sommige gemeenten onder de in dien maatregel gestelde voorwaarden worden toegestaan :

a. dat in fabrieken en werkplaatsen jeugdige personen van veertien jaar of ouder en, onverminderd het bepaalde bij het tweede lid, vrouwen tusschen 7 uur des namiddags en 6 uur des voormiddags arbeid in of voor bepaalde bedrijven, bepaalde soorten van arbeid of arbeid onder bepaalde omstandigheden verrichten, mits zij niet langer arbeid verrichten dan acht en vijftig uur per week en niet langer dan tien uur per dag of, krachtens vergunning van Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, niet langer dan tien en een half uur per dag ;

b. dat vrouwen haring speten gedurende het tijdvak :

van 1 October tot 15 Maart tot uiterlijk 12 uur des nachts, en

van 15 Maart tot 1 Juni tot uiterlijk 2 uur des nachts,

met dien verstande, dat het aantal uren, gedurende welke die arbeid wordt verricht, niet meer dan acht per dag bedrage. De arbeid tusschen middernacht en 2 uur des nachts wordt geacht op den voorafgaanden dag te zijn verricht.

8. Indien in eene onderneming een bedrijf wordt uitgeoefend, waarin op bepaalde tijden van het jaar eene opeenhooping van werk pleegt voor te komen, of indien in eene onderneming zich bijzondere omstandigheden voordoen, kan door het districtshoofd der arbeidsinspectie schriftelijk en voorwaardelijk of onvoorwaardelijk worden vergund, dat alle in of voor zoodanige onderneming werkzame jeugdige personen en vrouwen of een gedeelte van hen arbeid verrichten in afwijking van het bepaalde bij het eerste en het tweede of krachtens het derde en het zesde lid. Bij het verleenen der vergunning wordt door het districtshoofd in acht genomen, dat niet langer arbeid mag worden verricht dan twaalf uur per dag en zes en zestig uur in zeven achtereenvolgende dagen.

9. Het districtshoofd behoeft eene voor ieder geval aan te vragen machtiging van Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, voor het verleenen van eene vergunning, als in het voorgaande lid bedoeld, voor langer dan zes dagen of alvorens sedert het eindigen van eene voorgaande, voor dezelfde personen geldende, vergunning ten minste acht dagen zijn verlopen.

10. Voor eene onderneming, waarin spoedeisende gevallen plegen voor te komen, die het tijdig aanvragen en verkrijgen eener vergunning, als in het achtste lid bedoeld, onmogelijk maken, kan door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk worden toegestaan, dat in zoodanige gevallen zonder eene bijzondere vergunning van het districtshoofd der arbeidsinspectie alle in of voor de onderneming werkzame jeugdige personen en vrouwen of een gedeelte van hen arbeid verrichten in afwijking van het bepaalde bij het eerste en het tweede of krachtens het derde en het zesde lid. Bij het verleenen eener zoodanige machtiging, die voor den tijd van één jaar na hare dagteekening wordt gegeven en waarvan binnen dien termijn slechts mag worden gebruik gemaakt op vier en twintig dagen of zooveel minder al de machtiging bepaalt, wordt in acht genomen :

a. dat niet langer arbeid mag worden verricht dan elf uur per dag en zes en zestig uur in zeven achtereenvolgende dagen ;

b. dat de arbeid niet meer dan één uur vroeger mag aanvangen of niet meer dan één uur later mag eindigen, dan ingevolge het bepaalde bij het eerste lid of krachtens het zesde lid of het zevende lid onder a van dit artikel is geoorloofd.

11. Van eene machtiging, als bedoeld in het voorgaande lid, mag op niet meer dan twee dagen achtereen worden gebruik gemaakt. Voordat van de vergunning wordt gebruik gemaakt, moet daarvan door het hoofd of den bestuurder van de onderneming eene schriftelijke, gedagteekende en door hem ondertekende mededeeling worden gedaan aan den burgemeester en aan het districtshoofd der arbeidsinspectie, in den vorm, vastgesteld door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast.

12. Eene machtiging, als bedoeld in het tiende lid, kan door Onzen voornoemden Minister tusschentijds worden ingetrokken, wanneer het hoofd of de bestuurder dan wel één der hoofden of bestuurders van de onderneming, waarvoor de vergunning geldt, of een lid van het opzichthoudend personeel onherroepelijk is veroordeeld wegens overtreding van eene bepaling dezer wet. Met eene onherroepelijke veroordeeling wordt gelijkgesteld eene veroordeeling tot geldboete, wanneer die boete vrijwillig is betaald.

13. Van eene vergunning, als bedoeld in het achtste, en van eene machtiging, als bedoeld in het tiende lid van dit artikel, mag slechts

worden gebruik gemaakt zoolang de acte dier vergunning of een in den door Onzen Minister bepaalde vorm vervat bewijs van die machtiging wordt opgehangen gehouden naast de arbeidslijst.

14. Indien, ingevolge het zevende lid onder a, het achtste lid of het tiende lid van dit artikel, afwijkingen worden toegestaan van het bepaalde in het eerste of het tweede dan wel krachtens het derde of het zesde lid, wordt in acht genomen, dat de arbeid in fabrieken en werkplaatsen van een jeugdig persoon of eene vrouw op twee achtereenvolgende dagen moet worden afgewisseld door eene nachtrust van ten minste elf uur achtereen, waarin de tijd tusschen 10 uur des namiddags en 5 uur des voormiddags is begrepen."

Art. VII. Artikel 6 der Arbeidswet wordt gelezen :

„1. De arbeidstijd van een jeugdig persoon en van eene vrouw moet op elken dag, waarop zij meer dan zes uur arbeid verrichten in fabrieken en werkplaatsen, worden afgewisseld door een rusttijd :

a. van ten minste één uur voor hen, wier arbeidstijd eindigt te 6 uur des namiddags of vroeger ;

b. van ten minste anderhalf uur voor hen, wier arbeidstijd later dan te 6 uur des namiddags eindigt.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid, moet in eene onderneming, ten aanzien van in of voor die onderneming in fabrieken en werkplaatsen werkzame jeugdige personen en vrouwen, worden nageleefd hetgeen door het districtshoofd der arbeidsinspectie voor die onderneming is voorgeschreven omtrent :

a. het verleen van een rusttijd van ten hoogste een half uur, buiten dien, bedoeld in het eerste lid ;

b. de uren van den dag, waartusschen de in het eerste lid of de in het tweede lid onder a bedoelde rusttijd moet worden gegeven.

3. Tegen een voorschrift, ingevolge het voorgaande lid door het districtshoofd gegeven, kan het hoofd of de bestuurder der onderneming binnen acht dagen na de dagteekening in beroep komen bij Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast. Diens beslissing wordt met redenen omkleed.

4. Wordt in beroep het voorschrift gewijzigd, dan treedt het in beroep gegeven voorschrift in de plaats van dat, waartegen beroep is ingesteld.

5. Voor het hoofd of den bestuurder vloeit geene verplichting voort uit een voorschrift, zoolang daartegen beroep kan worden ingesteld

en zoolang omtrent een ingesteld beroep niet is beslist.

6. Jeugdige personen en vrouwen mogen gedurende de in dit artikel bedoelde rusttijden niet verblijven op eene besloten plaats, waar alsdan de bedrijfsarbeid wordt verricht.

7. Door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan voor eene bepaalde onderneming, doch niet dan voor een bepaalden tijd, vergunning worden verleend om af te wijken van het eerste en het zesde lid van dit artikel, onder zoodanige voorwaarden als noodig blijken en met dien verstande, dat het aantal uren, gedurende welke arbeid wordt verricht, niet grooter worde dan ingevolge artikel 5 is goorloofd."

Art. VIII. Artikel 7 der Arbeidswet wordt gelezen :

„1. Een jeugdig persoon en eene vrouw mogen in fabrieken en werkplaatsen op Zondag geen arbeid verrichten. Dit verbod is niet van toepassing op den bij algemeenen maatregel van bestuur met name genoemden arbeid van vrouwen in boter- en kaasfabrieken, voor zoover daarbij de voorwaarden worden in acht genomen, voor alle of voor sommige gemeenten bij den algemeenen maatregel van bestuur gesteld.

2. Voor personen, behoorende tot een kerkgenootschap, dat den wekelijkschen rustdag niet op Zondag viert, treedt in de plaats van dit verbod dat, om in fabrieken en werkplaatsen arbeid te verrichten in het etmaal, door hun kerkgenootschap als wekelijksche rustdag aangenomen, indien zij aan het hoofd of den bestuurder van de onderneming daartoe verlangen hebben te kennen gegeven, waarvan achter hun naam in het arbeidsregister melding moet worden gemaakt.

3. Waar in eene fabriek of werkplaats de arbeid van een jeugdig persoon van het mannelijk geslacht onontbeerlijk mocht zijn tot herstel of reiniging van een aldaar in gebruik zijnden stoomketel, kan het districtshoofd der arbeidsinspectie daartoe schriftelijk en al of niet onder voorwaarden vergunning verleen voor een bepaalden Zondag.

4. Een jeugdig persoon en eene vrouw, die arbeid plegen te verrichten in eene fabriek of werkplaats, mogen in of voor dezelfde onderneming, op Zondag of in het etmaal, dat ingevolge het tweede lid van dit artikel daarvoor in de plaats treedt, geen arbeid verrichten buiten die fabriek of werkplaats."

Art. IX. Artikel 8 der Arbeidswet wordt gelezen :

„Eene vrouwelijke persoon mag in fabrieken

en werkplaatsen geen arbeid verrichten binnen vier weken na hare bevalling en, indien zij gehuwd is, voordat ingevolge artikel 10 de datum harer bevalling op de arbeidskaart is aange teekend."

Art. X. Artikel 9 der Arbeidswet wordt gelezen :

„Wanneer een jeugdig persoon of eene vrouw aangetroffen wordt op eene besloten plaats, waar arbeid wordt verricht of pleegt te worden verricht en die niet tevens een woonvertrek is, en wanneer een jeugdig persoon aangetroffen wordt aan boord van een vaartuig, dat niet bestemd is tot het vervoer van reizigers en aan boord waarvan die persoon niet woont, wordt die geacht, aldaar zelf arbeid te verrichten, tenzij het tegendeel blijkt."

Art. XI. Na artikel 9 der Arbeidswet wordt ingevoegd :

„Artikel 9bis. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming is verplicht de jeugdige personen, die in of voor zijne onderneming in fabrieken of werkplaatsen arbeid verrichten, in de gelegenheid te stellen, des namiddags na 5 uur de lessen te volgen in inrichtingen voor godsdienst-, voortgezet-, herhalings- of vakonderwijs. Door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan voor eene bepaalde onderneming en voor een door hem bepaalde tijd voorwaardelijk of onvoorwaardelijk geheele of gedeeltelijke ontheffing van deze verplichting worden verleend."

Art. XII. Artikel 10 der Arbeidswet wordt gelezen :

„I. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming is verplicht te zorgen, dat in of voor zijne onderneming in fabrieken en werkplaatsen :

a. door een jeugdig persoon of door eene gehuwde vrouw geen arbeid wordt verricht,

b. door een persoon van zeventien jaar, niet zijnde eene gehuwde vrouw, geen arbeid wordt verricht, die ingevolge artikel 4 slechts onder voorwaarden, bij algemeenen maatregel van bestuur gesteld, voor dien persoon is toegestaan,

een en ander tenzij hij in het bezit is van eene dien persoon of die vrouw betreffende arbeidskaart, welke voldoet aan de in dit artikel gegeven voorschriften. Hij is verplicht te zorgen, dat de arbeidskaarten op aanvraag onverwijld ter inzage worden verstrekt aan de bij artikel 18 bedoelde ambtenaren, en dat op de kaarten, zoolang zij in zijn bezit zijn, geene aantekeningen of merktekens worden geplaatst.

2. Onverminderd het bepaalde in het voor-

gaande lid, kan het districtshoofd der arbeidsinspectie voor bepaalde ondernemingen voorschrijven, dat een jeugdig persoon, een persoon van zeventien jaar of eene gehuwde vrouw bij den arbeid in fabrieken en werkplaatsen in of voor die ondernemingen een duplicaat bij zich draagt van de in het voorgaande lid bedoelde arbeidskaart. Dat duplicaat moet op aanvraag onverwijld ter inzage worden verstrekt aan de bij artikel 18 bedoelde ambtenaren.

3. De arbeidskaart vermeldt den naam, de voornamen, den dag en de plaats van geboorte van den persoon, wien zij betreft. Is deze een jeugdig persoon of een persoon van zeventien jaar, dan vermeldt de arbeidskaart mede den naam en de woonplaats van het hoofd van het gezin, bij wien, of van het hoofd van het gesticht, waarin die persoon inwoont. Betreft de arbeidskaart eene gehuwde vrouwelijke persoon, dan vermeldt de kaart in plaats van de in de voorgaande zinsede bedoelde opgaven, hare woonplaats, den dag en de plaats van haar huwelijk en den naam van haren echtgenoot, alsmede de data harer bevallingen.

4. Het model der arbeidskaart wordt vastgesteld door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast. Ten behoeve van verschillende groepen van personen, voor wie eene arbeidskaart is voorgeschreven, kunnen verschillende modellen worden vastgesteld.

5. De arbeidskaart wordt ondertekend en afgegeven door of vanwege den burgemeester der gemeente, binnen welke de persoon woont, op wien de arbeidskaart betrekking heeft. Indien deze persoon binnen eene andere gemeente arbeid verricht, wordt de kaart mede-ondertekend door of vanwege den burgemeester van die gemeente. De datum van bevalling eener gehuwde vrouwelijke persoon wordt op haar kaart aangeteekend en gewaarmerkt door of vanwege den burgemeester der gemeente, waar de bevalling plaats had.

6. De burgemeester houdt op eene door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, te bepalen wijze, aantekening van de arbeidskaarten, welke door of vanwege hem zijn afgegeven, alsmede van die, welke door of vanwege hem zijn mede-ondertekend.

7. Voor kinderen beneden twaalf jaar of nog leerplichtig worden geene arbeidskaarten afgegeven.

8. Voor een tweede of verder exemplaar van eene arbeidskaart of van een duplicaat, als bedoeld in het tweede lid, wordt ten bate van de gemeentekas een bedrag van vijf cents betaald.

9. De arbeidskaarten, de daarvoor noodige

inlichtingen en uittreksels uit de registers van den burgerlijken stand en van het bevolkingsregister, alsmede de stukken of inlichtingen, waaruit kan blijken, of een persoon nog leerplichtig is, worden kosteloos verstrekt.

10. Bij het eindigen van de arbeidsbetrekking tusschen het hoofd of den bestuurder van eene onderneming en den persoon, ten aanzien van wien hij eene arbeidskaart in zijn bezit heeft, zorgt hij, dat de arbeidskaart onverwijld aan dezen wordt afgegeven."

Art. XIII. Artikel 11 der Arbeidswet wordt gelezen :

„1. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming, waarin of waarvoor in fabrieken of werkplaatsen arbeid wordt verricht door één of meer jeugdige personen, door één of meer vrouwen of wel door meer dan 9 mannelijke personen van 17 jaar of ouder, is verplicht te zorgen :

a. dat in zijne fabriek of werkplaats, op eene plaats, waar niet uitsluitend door hem zelve arbeid pleegt te worden verricht, eene gedagteekende en door hem onderteekende arbeidslijst, welke voldoet aan de in dit artikel gegeven voorschriften, wordt opgehangen en opgehangen blijft, zoodanig dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen ;

b. dat in zijne fabriek of werkplaats een arbeidsregister aanwezig is, dat voldoet aan de in dit artikel gegeven voorschriften.

2. De arbeidslijst vermeldt omtrent alle in of voor de onderneming in de fabriek of werkplaats werkzame personen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werkdag, alsmede van iederen daartusschen gelegen rusttijd, en voorts het etmaal, voor wekelijkschen rustdag bestemd. De lijst vermeldt mede de standplaats van het districtshoofd der arbeidsinspectie.

3. Indien de dagelijksche werktijd of de daartusschen gelegen rusttijden niet voor alle personen, niet voor alle werkdagen of niet voor elke week gelijkelijk zijn geregeld, moeten die verschillende regelingen op de arbeidslijst afzonderlijk worden vermeld.

4. De arbeidslijst mag geene regeling bevatten, anders dan inderdaad pleegt te worden gevolgd.

5. Een jeugdig persoon en eene vrouw mogen in eene fabriek of werkplaats in of voor eene onderneming, waar eene hem of haar betreffende arbeidslijst geldt, geen arbeid verrichten tusschen het voor hem of haar op de lijst vermelde uur van einde en dat van aanvang van den dagelijkschen werkdag, en evenmin gedurende de rusttijden, voor hem of haar op de

lijst vermeld ; een en ander voorzover niet uit een geschrift, dat op grond van een bij of krachtens deze wet gegeven voorschrift naast de arbeidslijst is opgehangen, blijkt, dat tusschen die uren of gedurende die rusttijden door hem of haar arbeid mag worden verricht.

6. Door anderen dan jeugdige personen en vrouwen mag arbeid worden verricht in afwijking van de regeling, voor hen op de arbeidslijst vermeld. Het hoofd of de bestuurder van de onderneming is verplicht te zorgen, dat van deze afwijkingen wordt boek gehouden en daarvan aan het districtshoofd der arbeidsinspectie wordt mededeeling gedaan, en wel telkenmale na drie maanden of na zoodanigen korteren termijn, als het districtshoofd heeft voorgeschreven.

7. De arbeidslijst treedt in werking op den daarop bepaalden dag of, is zoodanige dag op de lijst niet bepaald, op den dag waarop zij is gedateerd. Zij geldt onveranderd tot zij door eene andere lijst is vervangen. Door het in werking treden van eene arbeidslijst wordt eene vroegere arbeidslijst geacht te zijn gevallen.

8. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming zendt vóór of op den dag, waarop de arbeidslijst in werking treedt, een afschrift van de lijst aan het districtshoofd der arbeidsinspectie. Het districtshoofd zendt maandelijks een overzicht van de bij hem ingekomen arbeidslijsten uit eene gemeente aan den burgemeester van die gemeente.

9. Bij algemeenen maatregel van bestuur kan, onder de bij dien maatregel gestelde voorwaarden, voor bepaalde bedrijven geheel of ten deele vrijstelling worden verleend van het bepaalde bij het tweede en het derde lid van dit artikel.

10. Door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan aan het hoofd of den bestuurder van eenige onderneming, waarin een bedrijf wordt uitgeoefend, waarop het voorgaande lid niet van toepassing is, voor een bepaalden tijd en voorwaardelijk of onvoorwaardelijk geheel of ten deele vrijstelling worden verleend van het bepaalde bij het tweede en het derde lid van dit artikel.

11. Het arbeidsregister vermeldt de namen en de voornamen van alle personen, in eene fabriek of werkplaats werkzaam, benevens voor ieder hunner de regeling, op de arbeidslijst te zijnen of te haren aanzien vermeld. Het register bevat de in het tweede lid van artikel 7 bedoelde aanteekening betreffende de personen, door wie aan het hoofd of den bestuurder der onderneming het verlangen is te kennen

gegeven, dat voor hen niet de Zondag als wekelijkse rustdag zal gelden.

12. Het hoofd of de bestuurder, in het eerste lid bedoeld, is verplicht te zorgen :

a. dat in elke door het districtshoofd der arbeidsinspectie aangewezen ruimte, waar in of voor zijne onderneming arbeid wordt verricht in fabrieken of werkplaatsen, een afschrift van of een uittreksel uit de arbeidslijst wordt opgehangen en opgehangen blijft zoodanig, dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen ;

b. dat het arbeidsregister op aanvraag onverwijld ter inzage wordt verstrekt aan de bij artikel 18 bedoelde ambtenaren ;

c. dat aan de bij artikel 12 bedoelde ambtenaren gelegenheid wordt gegeven om op de arbeidslijst en de afschriften van en de uittreksels uit die lijst en in het arbeidsregister de door hen wenschelijk geachte aantekeningen te stellen, betrekking hebbende op de naleving van eenige wet, waarvan het toezicht op de naleving aan de arbeidsinspectie is opgedragen ;

d. dat de onder c bedoelde aantekeningen niet onleesbaar worden gemaakt, daaraan niets wordt toegevoegd en daarin geene veranderingen worden aangebracht door anderen dan de onder c bedoelde ambtenaren.

13. Door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan, voor alle of voor sommige ondernemingen, worden vastgesteld, in welken vorm aan de bepalingen van dit artikel moet zijn of worden voldaan.

14. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming is verplicht te zorgen, dat wordt voldaan aan een voorschrift van het districtshoofd der arbeidsinspectie om naast de arbeidslijst op te hangen en opgehangen te houden de door of namens dat districtshoofd schriftelijk, gedagteekend en onderteekend verstrekte mededeelingen, betrekking hebbende op de naleving van eenige wet, waarvan het toezicht op de naleving aan de arbeidsinspectie is opgedragen. Hij is verplicht te zorgen, dat wordt voldaan aan een voorschrift van het districtshoofd om zoodanige mededeelingen tevens op te hangen en opgehangen te houden naast alle of sommige afschriften van of uittreksels uit de arbeidslijst, in het twaalfde lid onder a bedoeld."

Art. XIV. Na artikel 11 der Arbeidswet worden ingevoegd :

„Artikel 11bis. 1. Het is verboden arbeid, strijdig met het bij of krachtens deze wet bepaalde, te doen verrichten, alsmede om — voorzoveel dit niet door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, is ver-

gund — gedurende de in artikel 6 bedoelde rusttijden jeugdige personen en vrouwen te doen verblijven op eene besloten plaats, waar alsdan de bedrijfsarbeid wordt verricht.

2. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming is verplicht te zorgen, dat in eene open of besloten ruimte, die bij hem in gebruik is of waarover hij de beschikking heeft, geen arbeid wordt verricht in strijd met het bij of krachtens deze wet bepaalde, alsmede dat in eene besloten ruimte, die bij hem in gebruik is of waarover hij de beschikking heeft, het bepaalde in het zesde lid van artikel 6 wordt nageleefd, voorzoveel niet van die bepaling door of namens Onzen Minister afwijking is vergund.

3. De in het voorgaande lid bedoelde verplichting van het hoofd of den bestuurder geldt niet ten aanzien van personen, die geen deel nemen aan den bedrijfsarbeid, indien die personen hetzij zelf hoofd of bestuurder zijn van eene andere onderneming hetzij in dienst zijn van zoodanig hoofd of zoodanigen bestuurder."

„Artikel 11ter. Gelijke verplichting als door artikel 5, 11de lid, 2den volzin; artikel 9bis; artikel 10, 1ste lid; artikel 11, 1ste lid, 6de lid, 2den volzin, 8ste lid, 1sten volzin, 12de en 14de lid; artikel 11bis, 2de lid, en artikel 13, 2de lid, op het hoofd of den bestuurder is gelegd, rust op het opzichthoudend personeel, voorzover het door hem met de zorg voor de naleving van die bepalingen is belast."

„Artikel 11quater. Aan de verplichting van het hoofd of den bestuurder en van het opzichthoudend personeel wordt geacht te zijn voldaan, wanneer zij aantoonen, dat door hen de noodige bevelen zijn gegeven, de noodige middelen zijn verschaft en het redelijkerwijze te vorderen toezicht is gehouden, om de naleving te verzekeren van de bepalingen, voor welke naleving zij verplicht waren te zorgen."

Art. XV. Artikel 13 der Arbeidswet wordt gelezen :

„1. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming en de daarin werkzame personen zijn verplicht, aan de bevoegde ambtenaren de verlangde inlichtingen te geven omtrent zaken en feiten, de naleving van deze wet betreffende.

2. Het hoofd of de bestuurder is verplicht op aanvraag van het districtshoofd der arbeidsinspectie hem in het belang van de vervulling van de bij artikel 12 omschreven taak in de gelegenheid te stellen en hulp te verleen en om monsters te nemen van stoffen of voorwerpen, welke in de onderneming ontstaan, worden

verwerkt, vervaardigd, bereid of ten behoeve van de onderneming worden gebruikt.

3. Op verzoek van het hoofd of den bestuurder stelt het districtshoofd hem gelijktijdig een gelijk monster ter hand, dat door dat districtshoofd in tegenwoordigheid van het hoofd of den bestuurder behoorlijk is ingepakt en verzegeld."

Art. XVI. Artikel 14 der Arbeidswet wordt gelezen :

„Het is aan de in artikel 12 bedoelde ambtenaren verboden, middellijk of onmiddellijk deel te nemen aan ondernemingen, waarvoor bepalingen gelden, welke bandhaving aan hen is opgedragen of tot welke uitvoering zij moeten medewerken."

Art. XVII. Na artikel 14 der Arbeidswet wordt ingevoegd :

Artikel 15. I. Ieder geneeskundige is verplicht aan Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, of aan een door dien Minister aangewezen ambtenaar, schriftelijk aangifte te doen van de aan zijne behandeling onderworpen gevallen van bepaalde, bij algemeen maatregel van bestuur aangewezen, ziekten. De algemeene maatregel kan, ten aanzien van alle of sommige dier ziekten, de verplichting tot aangifte beperken tot die gevallen, waarin de patient in bepaalde, bij den algemeen maatregel genoemde, bedrijven werkzaam is of binnen zekeren termijn vóór den aanvang der geneeskundige behandeling werkzaam is geweest.

2. De algemeene maatregel van bestuur regelt nader de wijze, waarop aan de verplichting van het voorgaande lid moet worden voldaan en kan voor het doen van aangifte eene geldelijke vergoeding vaststellen."

Art. XVIII. Artikel 17 der Arbeidswet wordt gelezen :

„1. Overtreding van het bepaalde in een der artikelen 5, 11de lid, 2den volzin; 9bis; 10, 1ste en 10de lid; 11, 1ste lid, 6de lid, 2den volzin, 8ste lid, 1sten volzin, 12de en 14de lid; 11bis; 11ter; en 13, 1ste en 2de lid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden.

2. Indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaren zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens eene overtreding, in het vorige lid bedoeld, onherroepelijk is geworden of de hem wegens zulk eene overtreding opgelegde boete is betaald, kan hechtenis van ten hoogste acht en twintig dagen of geldboete van ten hoogste honderd en vijftig gulden worden opgelegd.

3. Eene afzonderlijke straf wordt opgelegd ten opzichte van elken persoon, met of ten aanzien van wien overtreding is gepleegd, en voor iederen dag, in den loop waarvan die overtreding is gepleegd.

4. Niet strafbaar is hij, die arbeid doet verrichten of die niet zorgt dat geen arbeid wordt verricht door een niet-leerplichtig kind van twaalf jaar, indien hij aantoonde, dat geen voor het kind geschikte gelegenheid tot het ontvangen van onderwijs vóór des namiddags 5 uur bestaat. Hij wordt geacht dit te hebben aangetoond, wanneer blijkt, dat door het hoofd eener school, die het kind na het vervullen van de leerverplichting verliet, of door den burgemeester der gemeente, waar die school is gelegen, eene verklaring is afgegeven, inhoudende dat voor het kind op die school geen gelegenheid meer was verder onderwijs te ontvangen.

5. Overtreding van het bepaalde in artikel 15 wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden. Geldboete van ten hoogste honderd gulden kan worden opgelegd, indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaren zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden of de hem wegens zulk eene overtreding opgelegde boete is betaald."

Art. XIX. Het eerste lid van artikel 18 der Arbeidswet wordt gelezen als volgt:

„1. Met het opsporen van de bij artikel 17 strafbaar gestelde feiten zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de marechausee, alle ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, alsmede de in artikel 12 bedoelde ambtenaren."

Art. XX. In het eerste lid van artikel 19 der Arbeidswet wordt in plaats van „plaatsen waar arbeid verricht wordt of pleegt verricht te worden", gelezen : „plaatsen, waar arbeid verricht wordt of pleegt verricht te worden of ten aanzien waarvan redelijkerwijze vermoed kan worden, dat aldaar arbeid verricht wordt".

Aan het tweede lid van genoemd artikel wordt toegevoegd :

„Aan de in den voorgaanden volzin bedoelde beambten der marechausee en ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie kan, voorzover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een algemeene schriftelijke last worden verstrekt, die, behoudens intrekking tusschentijds, van kracht is voor den tijd van drie maanden. Deze last wordt verstrekt aan beambten der marechausee en aan ambtenaren van Rijkspolitie door den kantonrechter onder goedkeuring van den procureur-generaal, fun-

geerend directeur van politie, aan die van gemeente-politie door den burgemeester onder goedkeuring van den Commissaris der Koningin”.

In het laatste lid van genoemd artikel wordt in plaats van „plaatsen waar arbeid wordt verricht of pleegt verricht te worden”, gelezen: „plaatsen, waar arbeid verricht wordt of pleegt verricht te worden of ten aanzien waarvan redelijkerwijze vermoed kan worden, dat aldaar arbeid verricht wordt”.

Art. XXI. In het eerste lid van artikel 20 der Arbeidswet worden de woorden: „voorzover het niet in strijd is” vervangen door: „voorzover deze niet in strijd is”.

Aan het eerste lid van bedoeld artikel wordt toegevoegd een tweede volzin:

„Zij zijn, behoudens tegenover hen, aan wier bevelen zij uit kracht van hun ambt zijn onderworpen, verplicht tot geheimhouding van de namen der personen, door wie aangifte is gedaan van eene overtreding van het bij of krachtens deze wet bepaalde, behoudens wanneer deze personen hun uitdrukkelijk hebben verklaard, tegen de mededeeling hunner namen geen bezwaar te hebben.”

Het laatste lid van bedoeld artikel wordt gelezen:

„Geene vervolging heeft plaats dan op klachte:

a. van het hoofd of den bestuurder van de onderneming, ter zake van overtreding van het bepaalde bij den eersten volzin van het eerste lid;

b. van hem, wiens naam is medegedeeld, ter zake van overtreding van het bepaalde bij den tweeden volzin van het eerste lid.”

Art. XXII. Artikel 22 der Arbeidswet wordt ingetrokken.

Art. XXIII. In het eerste lid van artikel 23 der Arbeidswet wordt tusschen „9” en „10” ingevoegd: „,9bis”.

In het tweede lid van artikel 23 der Arbeidswet wordt, in plaats van: „in of voor een bedrijf, in de eigen woning”, gelezen: „in eene fabriek of werkplaats in de eigen woning”; en wordt in plaats van: „die het aldaar”, gelezen: „die zijn bedrijf”.

Art. XXIV. Artikel 24 der Arbeidswet wordt gelezen:

„Deze wet is niet van toepassing op werkzaamheden:

- a. in ambachtsscholen en vakscholen;
- b. in mijnen en de bij de exploitatie van eene mijn behorende werken en inrichtingen, zowel onder als boven den grond;
- c. in Rijksopvoedingsgestichten, in gestich-

ten, waarin kinderen worden opgevoed, die ter beschikking der Regeering zijn gesteld, in Rijkswerkinrichtingen, in tuchtcholen en in gevangenissen;

d. verricht door militairen in dienst;

e. in of voor eene onderneming door het hoofd of den bestuurder van die onderneming verricht.”

Art. XXV. De artikelen 25bis en 26 der Arbeidswet worden ingetrokken en ingevoegd wordt een nieuw Artikel 26, luidende:

„Bij een algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld ingevolge deze wet, kan worden bepaald, dat de maatregel, geheel of ten deele, na den twintigsten dag na de afkondiging zal in werking treden.”

Overgangs- en slotbepalingen.

Art. XXVI. 1. Het bepaalde bij artikel 3 der Arbeidswet, zooals dit bij deze wet is gewijzigd, geldt niet voor kinderen, die bij het in werking treden van deze wet twaalf jaar oud zijn en niet leerplichtig.

2. Hetgeen omtrent jeugdige personen is bepaald bij de Arbeidswet, zooals die bij deze wet is gewijzigd, geldt niet voor personen, die bij het in werking treden van deze wet zestien jaar oud zijn. Deze personen, voor zoover zij van het vrouwelijk geslacht zijn, worden beschouwd als vrouwen in den zin der gewijzigde Arbeidswet.

3. Bij den algemeenen maatregel van bestuur, waarbij wordt toegestaan, dat vrouwen des nachts haring speten, kan worden bepaald, dat speetarbeid met afwijking van het bepaalde in het eerste lid van artikel 5 der Arbeidswet, zooals dit bij deze wet is gewijzigd, mede onder de bij dien algemeenen maatregel gestelde voorwaarden zal zijn toegelaten voor vrouwelijke personen, die bij het in werking treden van deze wet zestien jaar oud zijn.

Art. XXVII. 1. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip, doch niet later dan 14 Januari 1912.

2. Echter blijft tot één jaar na het tijdstip van inwerkingtreden dezer wet het tweede lid van artikel 5 der Arbeidswet, zooals dat bij deze wet is gewijzigd, buiten werking en wordt tot dien datum in bedoeld artikel gelezen:

in het eerste lid onder a: in plaats van: „tien uur per dag en acht en vijftig uur per week”: „elf uur per dag”;

in het zevende lid onder a: in plaats van: „acht en vijftig uur per week en niet langer dan tien uur per dag, of, krachtens vergunning van Onzen Minister, met de uitvoering van

deze wet belast, niet langer dan tien en een half uur per dag": „elf uur per dag";

in het achtste lid : in plaats van „zes en zestig uur" : „twee en zeventig uur";

in het tiende lid : in plaats van : „elf uur" : „twaalf uur", en in plaats van : „zes en zestig uur" : „zeventig uur".

Art. XXVIII. De gewijzigde Arbeidswet zal kunnen worden aangehaald onder den titel van „Arbeidswet 1911".

Art. XXIX. De tekst der Arbeidswet, zooals deze is gewijzigd krachtens de artikelen I tot en met XXV, wordt met de overgangs- en slotbepalingen, vervat in de artikelen XXVI, XXVII en XXVIII, zoo spoedig mogelijk na de totstandkoming dezer wet op Onzen last in het *Staatsblad* geplaatst in eene doorlopend genummerde reeks van artikelen, met wijziging dienovereenkomstig van de aanhaling daarin van artikelen of gedeelten van artikelen en met doorlopende nummering van de leden van ieder artikel.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7den October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 17 Oct. 1911.)

7 October 1911. WET, houdende bepalingen in verband met de bijzondere gevaren voor veiligheid en gezondheid, verbonden aan steenhoudersarbeid. S. 315.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1909/10, n°. 263, 1—4; 1910/11, n°. 40, 1—18.

Hand. id. 1910/11, *bladz.* 2057, 2058, 2060—2095, 2104—2116, 2118—2166, 2168—2182, 2320, 2321.

Hand. 1^e Kamer 1910/11, *bladz.* 646—650, 654—659; 1911/12, *bladz.* 50—56.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doente weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is bepalingen vast te stellen in verband met de bijzondere gevaren voor veiligheid en gezondheid, verbonden aan steenhoudersarbeid;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In deze wet wordt verstaan onder:

a. „stenhoudersarbeid": arbeid, als door een steenhouwer wordt verricht aan natuur- of kunststeen met al of niet machinaal bewogen gereedschap, met uitzondering van het nat slijpen, het nat zagen en het polijsten;

b. „Onze Minister": Onze Minister, met de uitvoering van deze wet belast;

c. „werkgever": het hoofd of de bestuurder van de onderneming, waarin steenhoudersarbeid wordt verricht.

2. De werkgever zorgt, dat in zijne onderneming geen steenhoudersarbeid wordt verricht door arbeiders beneden den leeftijd van 21 jaar, tenzij dezen in het bezit zijn van eene geldige steenhouderskaart.

3. 1. Eene steenhouderskaart wordt aan den arbeider uitgereikt, indien bij onderzoek niet blijkt, dat het verrichten van steenhoudersarbeid voor zijne gezondheid bijzonder gevaar oplevert.

2. Het onderzoek geschiedt op verzoek van den arbeider door een door Onzen Minister aangewezen geneeskundige en kosteloos. Het verzoek wordt gericht tot een districtshoofd der arbeidsinspectie.

3. De geneeskundige deelt aan den arbeider den uitslag van het onderzoek schriftelijk mede.

4. Indien bij het onderzoek niet blijkt, dat het verrichten van steenhoudersarbeid voor de gezondheid van den arbeider bijzonder gevaar oplevert, geeft de geneeskundige daarvan ten spoedigste schriftelijk kennis aan den burgemeester van de gemeente, waar de arbeider zijne woon- of verblijfplaats heeft, met vermelding van den dag, waarop het onderzoek heeft plaats gehad. Na ontvangst van deze kennisgeving geeft de burgemeester den arbeider, indien deze den leeftijd van 14 jaar heeft bereikt, eene steenhouderskaart af en houdt daarvan aantekening in een register; bij de afgifte verstrekt hij hem kosteloos een exemplaar der in artikel 10 bedoelde voorlichting.

5. Is de geneeskundige van oordeel, dat het verrichten van steenhoudersarbeid voor de gezondheid van den arbeider wel bijzonder gevaar oplevert, dan kan deze binnen acht dagen na de dagtekening van de mededeeling van den uitslag van het onderzoek aan Onzen Minister herkeuring verzoeken. Deze wijst daartoe een of meer geneeskundigen aan. Het derde en het vierde lid zijn van toepassing.

6. Een arbeider wordt niet opnieuw onderzocht binnen een jaar na het onderzoek of de herkeuring, op grond waarvan hem eene steenhouderskaart niet is uitgereikt.

7. De steenhouderskaart vermeldt den naam, de voornamen, den dag en de plaats van geboorte van den arbeider, den dag van het geneeskundig onderzoek, op grond waarvan de kaart is uitgereikt, alsmede den naam en de woonplaats van den geneeskundige of van de geneeskundigen, die dit onderzoek verrichtten.

8. Aan een arbeider wordt op verzoek zonder hernieuwd geneeskundig onderzoek een nieuw

exemplaar van zijne kaart uitgereikt tegen betaling van 5 cents ten bate van de gemeentekas.

9. Eene steenhouwerskaart, afgegeven aan een persoon, die op den dag van het geneeskundig onderzoek, op grond waarvan de kaart is uitgereikt, den leeftijd van 17 jaar en 6 maanden nog niet heeft bereikt, is ongeldig na verloop van een jaar na dien dag. Indien ingevolge het bepaalde in het vorige lid een nieuw exemplaar van zulk eene kaart is uitgereikt, houdt dit op geldig te zijn op denzelfden dag, waarop de oorspronkelijke kaart ongeldig zou zijn geworden.

10. De vorm van de kaart, van de mededeeling van den uitslag van het onderzoek aan den arbeider, van de geneeskundige verklaring en van het register wordt door Onzen Minister vastgesteld.

4. 1. De werkgever bewaart de kaart van den arbeider, die in zijne onderneming steenhouwersarbeid verricht en geeft de kaart op aanvraag terstond ter inzage aan de in artikel 23 bedoelde ambtenaren.

2. Hij zorgt, dat op de kaart, zoolang zij bij hem berust, geen aantekening of merkteken wordt geplaatst en geeft haar aan hem, die ophoudt in zijne onderneming steenhouwersarbeid te verrichten, terstond tegen bewijs van ontvangst terug.

5. 1. De arbeider, die steenhouwersarbeid pleegt te verrichten, is bevoegd zich éénmaal per jaar geneeskundig te doen onderzoeken, ten einde tot de wetenschap te komen, of het verrichten van steenhouwersarbeid voor zijne gezondheid bijzonder gevaar oplevert.

2. Het bepaalde in het tweede en het derde lid van artikel 3 is op dit onderzoek van toepassing.

6. 1. De werkgever zorgt met inachtneming van de nadere schriftelijke voorschriften, welke hem door het districtshoofd der arbeidsinspectie zijn gegeven :

I. dat de lokalen, waar in zijne onderneming steenhouwersarbeid wordt verricht, voldoen aan de voorchriften, die bij algemeenen maatregel van bestuur zijn gegeven ten aanzien van :

- a. de hoogte ;
- b. de vrije luchtruimte ;
- c. de oppervlakte in verband met het aantal der in het lokaal werkzame personen ;
- d. de dakbeschiëting en de samenstelling van vloeren, wanden en zoldering ;
- e. de luchtversching ;
- f. de verlichting ;

II. dat voldaan is aan de voorschriften, die bij algemeenen maatregel van bestuur zijn gegeven ten aanzien van :

a. het inrichten en beschikbaar stellen van schaftlokalen en privaten voor hen, die steenhouwersarbeid verrichten ;

b. het beschikbaar stellen van open terrein voor het verrichten van steenhouwersarbeid bij werkplaatsen, in besloten ruimten gevestigd ;

c. de afwatering van werkplaatsen, waarin steenhouwersarbeid wordt verricht ;

III. dat worden nageleefd de voorchriften, welke bij algemeenen maatregel van bestuur zijn gegeven :

a. ten einde te bevorderen, dat steenhouwersarbeid in de open lucht wordt verricht, voor zoover de omstandigheden zulks toelaten ;

b. tot beschutting van personen, die in de open lucht steenhouwersarbeid verrichten, tegen weersinvloeden ;

c. tot het bevorderen van de zindelijkheid ;

d. tot het tegengaan van het ontstaan of de verspreiding van stof of tot het verwijderen van stof of ter voorkoming van hinder of nadeel, die personen, verblijvende ter plaatse, waar steenhouwersarbeid wordt verricht, van het ontwikkelde stof zouden kunnen ondervinden ;

e. tot het voorkomen van ongevallen door werktuigen, werktuigdeelen, gereedschappen, vallende voorwerpen of door weggeslingerde schilfers of splinters ;

f. tot het kosteloos verstrekken van goed drinkwater ;

g. tot bevordering van eene voor de gezondheid zoo min mogelijk schadelijke wijze van werken.

2. De voorschriften in het eerste lid bedoeld kunnen verschillen in verband met den aard van de steen, die bewerkt wordt.

3. Indien steenhouwersarbeid wordt verricht uitsluitend aan steen, die reeds in het bouwwerk te bestemder plaatse is aangebracht, dan zijn de voorschriften, in het eerste lid onder I, IIB en c en IIIa bedoeld, niet van toepassing en kan door of namens Onzen Minister van de overige in het eerste lid bedoelde voorschriften voorwaardelijk of onvoorwaardelijk vrijstelling worden gegeven.

4. Mede kan Onze Minister voorwaardelijk of onvoorwaardelijk vrijstelling verlenen van voorschriften van een algemeenen maatregel van bestuur, als in het eerste lid bedoeld, voor steenhouwersarbeid, verricht in eene beeldhouwerswerkplaats.

5. De nadere voorschriften worden door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven krachtens den algemeenen maatregel van bestuur, uitgevaardigd ingevolge dit artikel, en

betreffen de wijze van uitvoering van het daarin bepaalde.

7. Een nader voorschrift, als bedoeld in artikel 6, bepaalt den termijn, binnen welken er aan voldaan behoort te zijn. Het wordt door het districtshoofd der arbeidsinspectie gedagteekend.

8. 1. Heeft de werkgever bezwaar tegen een door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven voorschrift, dan kan hij daarvan binnen acht dagen te rekenen van de dagtekening van het voorschrift in beroep komen bij Onzen Minister. Zijn beslissing wordt met redenen omkleed.

2. Wordt in beroep het voorschrift geheel of gedeeltelijk gewijzigd, dan treedt het in beroep gegeven voorschrift in de plaats van dat, waartegen beroep is ingesteld.

3. Van de beslissing wordt afschrift gezonden aan den werkgever.

4. Voor den werkgever vloeit geenerlei verplichting voort uit een voorschrift, zoolang daartegen beroep kan worden ingesteld en zoolang omtrent een ingesteld beroep niet is beslist.

9. 1. De werkgever zorgt, dat in zijne onderneming :

I. een arbeider niet langer dan drie uren onafgebroken steenhoudersarbeid verricht ;

II. een arbeider, die den leeftijd van 17 jaar heeft bereikt, dien arbeid niet langer verricht dan gedurende :

a. tien uren per etmaal, binnen twee jaren na den dag, bedoeld in het eerste lid van artikel 33 ;

b. negen uren per etmaal na verloop van den onder a bedoelden tijd ;

III. een arbeider, die den leeftijd van 17 jaar nog niet heeft bereikt, dien arbeid niet langer verricht dan gedurende :

a. $8\frac{1}{2}$ uur per etmaal, binnen twee jaren na den dag, bedoeld in het eerste lid van artikel 33 ;

b. $7\frac{1}{2}$ uur per etmaal na verloop van den onder a bedoelden tijd ;

IV. een arbeider dien arbeid niet verricht :

a. vóór één kwartier vóór zonsopgang en na één kwartier na zonsondergang ;

b. vóór des voormiddags 6 uur en na des namiddags 7 uur.

2. Steenhoudersarbeid, welke niet door een rusttijd van ten minste een half uur is onderbroken, wordt geacht onafgebroken te zijn verricht.

3. In bijzondere omstandigheden kan door of namens Onzen Minister aan een werkgever voor ten hoogste dertig dagen in een kalender-

jaar voorwaardelijk vrijstelling worden verleend van het bepaalde in het eerste lid onder IV.

4. Mede kan Onze Minister aan een werkgever vrijstelling verleenen van het bepaalde in het eerste en het tweede lid voor steenhoudersarbeid, verricht in eene beeldhouwerswerkplaats. De werkgever zorgt dan, dat worden nageleefd de voorschriften, die bij algemeenen maatregel van bestuur zijn gegeven ten opzichte van het uur van aanvang en einde en den duur van den dagelijkschen arbeid zoodanig ten opzichte van de rusttijden van arbeiders in beeldhouwerswerkplaatsen.

10. 1. De werkgever zorgt, dat in de inrichting of op het terrein, waar in zijne onderneming steenhoudersarbeid wordt verricht, wordt opgehangen en opgehangen blijft, zoodanig dat van den inhoud gemakkelijk kennis kan worden genomen :

a. eene lijst van de ter plaatse geldende, krachtens artikel 6 gegeven nadere voorschriften, opgemaakt door het districtshoofd der arbeidsinspectie en door dezen en den werkgever ondertekend ;

b. eene door hem gedagteekende en ondertekende arbeidslijst, welke voldoet aan de bij of krachtens het volgend artikel gegeven voorschriften ;

c. het geschrift, waarbij eene vrijstelling, als bedoeld in het derde of het vierde lid van artikel 9, is verleend, zoolang die vrijstelling duurt ;

d. een exemplaar van een door Onzen Minister vast te stellen voorlichting omtrent den aard der gevaren, waaraan zij, die steenhoudersarbeid verrichten, in het bijzonder blootstaan en omtrent hetgeen behoort te worden in acht genomen ter vermindering van die gevaren.

2. Indien door het districtshoofd der arbeidsinspectie plaatsen worden aangewezen, waar een afschrift van of een uittreksel uit de onder a of b bedoelde lijst of het onder c bedoelde geschrift of een exemplaar der onder d bedoelde voorlichting behoort te zijn opgehangen, is de werkgever verplicht te zorgen, dat zulk een afschrift, uittreksel of exemplaar op de aangewezen plaatsen wordt en blijft opgehangen.

11. 1. De arbeidslijst, bedoeld in het vorig artikel, vermeldt :

a. het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede van iederen daartusschen gelegen rusttijd ;

b. de namen van de arbeiders beneden den leeftijd van 17 jaar, die voor de onderneming steenhoudersarbeid verrichten ;

c. de standplaats van het districtshoofd der arbeidsinspectie.

2. Indien de dagelijksche werktijd of de daartusschen gelegen rusttijden niet voor alle arbeiders, niet voor alle dagen der week of niet voor elke week op gelijke wijze zijn geregeld, moeten die verschillende regelingen, zoomede de namen der arbeiders, voor wie zij onderscheidenlijk gelden, op de arbeidslijst zijn vermeld.

3. De arbeidslijst mag geene regeling van werktijden en rusttijden bevatten, welke in strijd is met het bepaalde bij het eerste en tweede lid van artikel 9 of — indien eene vrijstelling krachtens het vierde lid van dat artikel is verleend — met hetgeen bij den daar bedoelden algemeenen maatregel van bestuur is bepaald.

4. De arbeidslijst treedt in werking op den daarop bepaalden dag of, is zoodanige dag op de lijst niet bepaald, op den dag, waarop zij is gedateerd. Zij geldt onveranderd tot zij door eene andere lijst is vervangen. Door het in werking treden van eene arbeidslijst wordt eene vroegere arbeidslijst geacht te zijn vervallen.

5. Door Onzen Minister kunnen voorschriften worden gegeven met betrekking tot den vorm, waarin de arbeidslijst moet worden opgemaakt.

12. 1. De werkgever zendt vóór of op den dag, waarop eene arbeidslijst in werking treedt, een afschrift van de lijst aan het districtshoofd der arbeidsinspectie.

2. Het districtshoofd zendt maandelijks een overzicht van de bij hem ingekomen arbeidslijsten, in eene gemeente geldende, aan den burgemeester van die gemeente.

13. 1. De werkgever zorgt, dat een arbeider in zijne onderneming geen steenhoudersarbeid verricht tusschen het voor hem op de arbeidslijst vermelde uur van einde en dat van aanvang van den dagelijkschen werktijd en evenmin gedurende de rusttijden, voor hem op de lijst vermeld, een en ander voor zooveel niet uit een geschrift, dat eene vrijstelling, verleend krachtens het derde lid van artikel 9, aanwijst, blijkt, dat tusschen die uren of gedurende die rusttijden door den arbeider steenhoudersarbeid mag worden verricht.

2. Behoudens het bepaalde in het derde lid zorgt de werkgever mede, dat een arbeider op tijden, waarin hij ingevolge deze wet geen steenhoudersarbeid mag verrichten, niet verblijft op eene plaats, waar in zijne onderneming, zij het niet voortdurend, werkzaamheden worden verricht.

3. Indien overeenkomstig het bepaalde bij het derde lid van artikel 6 of bij artikel 17 de werkgever is vrijgesteld van de verplichting tot het inrichten en beschikbaar stellen van schaftlokalen, kan door het districtshoofd der arbeidsinspectie voor een bepaalden tijd, doch voor niet langer dan de vorenbedoelde vrijstelling geldt, de werkgever worden ontheven van de in het tweede lid opgelegde verplichting ten aanzien van alle of sommige arbeiders en ten aanzien van een of meer rusttijden, in het eerste lid bedoeld. De werkgever zorgt in dat geval, dat een arbeider gedurende zijn rusttijd of zijne rusttijden, waarvoor de ontheffing is verleend, niet verblijft op eene plaats, waar alsdan in de onderneming steenhoudersarbeid wordt verricht.

14. Het is verboden aan personen beneden den leeftijd van 18 jaar, die steenhoudersarbeid verrichten, daarvoor als vergoeding eenig loon in geld te geven, dat anders dan naar tijdsruimte is berekend.

15. De ambtenaren, bedoeld in artikel 12 der Arbeidswet, zijn belast met de handhaving van deze wet en met de medewerking aan de uitvoering ervan.

16. De werkgever en de personen, die in zijne onderneming arbeid verrichten, zijn verplicht aan den bevoegden ambtenaar de verlangde inlichtingen te geven omtrent zaken en feiten, de naleving van de bij of krachtens deze wet gegeven voorschriften betreffende.

17. Door Onzen Minister kan aan een werkgever voorwaardelijk of onvoorwaardelijk vrijstelling worden verleend van voorschriften van een krachtens artikel 6 uitgevaardigden algemeenen maatregel van bestuur, ten aanzien van eene werkplaats, welke door den werkgever vóór of binnen 6 maanden na de afkondiging van den algemeenen maatregel van bestuur in gebruik is genomen.

18. 1. Krachtens deze wet worden door of namens Onzen Minister geen vrijstellingen verleend dan voor een bepaalden termijn. Eene vrijstelling, krachtens artikel 17 verleend, kan slechts éénmaal worden vernieuwd.

2. Eene vrijstelling kan worden ingetrokken, indien de reden, waarom zij in verleend, is vervallen, of indien een of meer der voorwaarden, waaronder zij is verleend, niet worden nageleefd.

3. Is de vrijstelling voorwaardelijk verleend, dan zorgt de werkgever, dat de gestelde voorwaarden worden nageleefd.

19. 1. Gelijke verplichtingen, als bij de artikelen 2, 4, 6, 9, 10, 12, 13 en 18 aan den werkgever zijn opgelegd, rusten op zijn opzichthoudend personeel, voor zoover dit door hem

met de zorg voor de nakoming dier verplichtingen is belast.

2. Aan eene verplichting, als in het vorige lid bedoeld, wordt geacht door den werkgever en zijn opzichthoudend personeel te zijn voldaan, wanneer zij aantoonen, dat door hen de noodige bevelen zijn gegeven, de noodige middelen zijn verschafte en het toezicht is gehouden, dat redelijkerwijs van hen kan worden gevoerd, om de nakoming te verzekeren van het voorschrift, voor welks naleving zij hadden zorg te dragen.

20. 1. Met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden wordt gestraft overtreding van een der artikelen 2, 4, 6, eerste lid, 9, 10, 12, eerste lid, 13, 14, 16, 18, laatste lid, 19, eerste lid, en 30, eerste lid.

2. Indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaar zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens eene overtreding, in het vorige lid bedoeld, onherroepelijk is geworden of de hem wegens zulk eene overtreding opgelegde boete is betaald, kan hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden worden opgelegd.

3. Bij veroordeeling ter zake van het niet naleven door den werkgever van eene verplichting, opgelegd bij een der artikelen 2, 4, 9 en 13, of ter zake van het niet naleven van eene zelfde verplichting door opzichthoudend personeel, voor zoover daarop krachtens artikel 19 zulk eene verplichting rust, wordt eene afzonderlijke straf opgelegd ten opzichte van elken persoon, ten aanzien van wien een der artikelen 2, 4, 9 en 13 niet is in acht genomen en mede voor elk etmaal, in den loop waarvan een der artikelen 9 en 13 niet is in acht genomen. Mede wordt eene afzonderlijke straf opgelegd ten opzichte van elken persoon, ten aanzien van wien eene overtreding van artikel 14 is gepleegd.

21. Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden wordt gestraft hij, die eene steenhouwerskaart valscheijk opmaakt of vervalscht, ten einde een ander in de gelegenheid te stellen die kaart als ware ze echt en onvervalscht te gebruiken.

22. Met gevangenisstraf van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden wordt gestraft:

a. hij, die opzettelijk van eene valscheijk opgemaakte of vervalschte steenhouwerskaart gebruik maakt, als ware die kaart echt en onvervalscht;

b. hij, die opzettelijk gebruik maakt van

eene klaarblijkelijk niet voor hem bestemde steenhouwerskaart, als ware zij te zijnen behoeve afgegeven.

23. Met het opsporen van de bij de artikelen 20, 21 en 22 strafbaar gestelde feiten zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de marechaussee. alle ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie alsmede de ambtenaren, bedoeld in artikel 12 der Arbeidswet.

24. 1. De in het vorige artikel bedoelde ambtenaren hebben toegang tot alle plaatsen, waar steenhouwersarbeid verricht wordt of pleegt verricht te worden of ten aanzien waarvan redelijkerwijze vermoed kan worden, dat aldaar steenhouwersarbeid verricht wordt.

2. De veld- en boschwachters, de beambten der marechaussee, niet zijnde hulpofficier van justitie, en de ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie beneden den rang van inspecteur der Rijksveldwacht en van commissaris van politie behoeven daartoe, voor zoover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een schriftelijken, bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Aan de in de voorgaande zinsnede bedoelde beambten der marechaussee en ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie kan, voor zoover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een algemeene, schriftelijke last worden verstrekt, die, behoudens intrekking tusschentijds, van kracht is voor den tijd van drie maanden. Deze last wordt verstrekt aan beambten der marechaussee en aan ambtenaren van Rijks- politie door den kantonrechter onder goedkeuring van den procureur-generaal, fungerend directeur van politie, aan die van gemeentepolitie door den burgemeester onder goedkeuring van den Commissaris der Koningin.

3. Wordt aan de in het vorige artikel bedoelde ambtenaren de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

4. In plaatsen, als bedoeld in het eerste lid, die tevens woningen of alleen door eene woning toegankelijk zijn, treden zij tegen den wil van den bewoner niet binnen dan op vertoon van een schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Van het binnentreden wordt door den ambtenaar proces-verbaal opgemaakt en binnen tweemaal vier en twintig uren aan dengene, in wiens woning is binnen getreden, in afschrift medegedeeld.

25. 1. De bij artikel 23 bedoelde ambtenaren zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun in plaatsen, waar zij op grond van deze

wet binnentreden, omtrent het daar uitgeoefend wordend bedrijf is bekend geworden, voor zoover deze niet in strijd is met de bepalingen van deze of eene andere wet.

2. Zij zijn behoudens tegenover hen, aan wier bevelen zij uit kracht van hun ambt zijn onderworpen, verplicht tot geheimhouding van de namen der personen, door wie aangifte is gedaan van eene overtreding van het bij of krachtens deze wet bepaalde, behalve wanneer deze personen hun uitdrukkelijk hebben verklaard, tegen de mededeeling hunner namen geen bezwaar te hebben.

3. Hij, die opzettelijk de bij het eerste of het tweede lid opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden, met of zonder ontzetting van het recht om ambten of bepaalde ambten te bekleeden.

4. Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met gevangenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

5. Geen vervolging heeft plaats dan op klachte:

a. van het hoofd of den bestuurder der onderneming, ter zake van overtreding van het bepaalde bij het eerste lid;

b. van hem, wiens naam is medegedeeld, ter zake van overtreding van het bepaalde bij het tweede lid.

26. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen, behalve de feiten strafbaar gesteld bij de artikelen 21, 22 en 25, die als misdrijven worden beschouwd.

27. Alle stukken, verzoekschriften en beschikkingen, ten gevolge van deze wet opgemaakt, zijn vrij van het recht van zegel en van de formaliteit van registratie en worden, behoudens het bepaalde in het achtste lid van artikel 3, kosteloos uitgereikt.

28. Bij een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 6 of het vierde lid van artikel 9, kan worden bepaald, dat de maatregel op een tijdstip na den twintigsten dag na de afkondiging zal in werking treden.

29. Ten aanzien van werkplaatsen, die onder de bepalingen dezer wet vallen, is, voor zooveel betreft punten bij of krachtens deze wet geregeld, de Veiligheidswet niet van toepassing.

30. 1. Indien leden eener coöperatieve vereeniging ter bereiking van haar doel steenhoudersarbeid verrichten, deelen de bestuurders der vereeniging aan den burgemeester der gemeente, waar de werkzaamheden worden verricht, zoomede aan het ter plaatse bevoegde

districtshoofd der arbeidsinspectie den naam en de woonplaats mede van één der leden, dien zij wenschen te zien aangemerkt als werkgever.

2. Bij niet-voldoening aan deze verplichting wordt door den burgemeester één der leden als werkgever aangewezen.

31. Indien een persoon in dienst van een publiekrechtelijk lichaam voor dat lichaam steenhoudersarbeid verricht, wordt als werkgever aangemerkt het hoofd of de bestuurder van de inrichting, waar die werkzaamheden worden verricht, of — indien zij buiten eenige inrichting plaats hebben — het hoofd van den tak van dienst, waarvoor zij worden verricht.

32. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Steenhouderswet”.

33. 1. Met uitzondering van de artikelen 2 en 4 treedt deze wet in werking op een door Ons te bepalen dag.

2. De artikelen 2 en 4 treden daarna in werking, eveneens op een door Ons te bepalen dag.

3. In afwijking van het bepaalde bij artikel 3 wordt binnen een jaar na den dag, bedoeld in het eerste lid, eene steenhouderskaart uitgereikt aan ieder, die den leeftijd van 18 jaar heeft bereikt en die den burgemeester der gemeente van zijne woon- of verblijfplaats eene verklaring overlegt van een districtshoofd der arbeidsinspectie, dat hij vóór dien dag gedurende ten minste een jaar steenhoudersarbeid heeft verricht.

4. Weigert het districtshoofd der arbeidsinspectie de verklaring af te geven, zoo geeft hij daarvan ten spoedigste, met opgave van redenen, kennis aan den aanvrager, die van die weigering binnen acht dagen na de dagteekening der kennisgeving in beroep kan komen bij Onzen Minister.

5. Diens beslissing is met redenen omkleed. Zij wordt in afschrift aan het districtshoofd der arbeidsinspectie en den aanvrager medegedeeld. Is beslist, dat de afgifte ten onrechte is geweigerd, dan wordt de verklaring alsnog ten spoedigste door het districtshoofd afgegeven.

6. Eene steenhouderskaart, ingevolge dit artikel uitgereikt, vermeldt den naam, de voornamen, den dag en de plaats van geboorte van den arbeider.

7. Door Onzen Minister wordt het model der in het derde lid bedoelde verklaring vastgesteld. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7den October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

(get.)

(Uitgeg. 17 Oct. 1911.)

10 October 1911. **BESLUIT**, tot schorsing van het besluit van den gemeenteraad van *Kampen* van 26 September 1911, betreffende het moveeren van alles, wat achter de keuken van het z. g. Gothische huis te *Kampen* is gelegen. S. 816.

Geschorst tot 26 Maart 1912.

11 October 1911. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitvoering van de *Trekhondenwet 1910* (*Staatsblad* n°. 203).

Mijne aandacht werd gevestigd op de navolgende aangelegenheid.

Ter richtige uitvoering van art. 2 der „*Trekhondenwet 1910*” is het voor de gemeentebesturen noodzakelijk, te weten of de houders van de hondenkaren tweemaal binnen één jaar onherroepelijk zijn veroordeeld wegens een der in art. 2, 3de lid, genoemde overtredingen.

Eene verplichting voor de ambtenaren van het Openbaar Ministerie om aan de gemeentebesturen inlichtingen te verstrekken aangaande vroegere veroordeelingen van houders van hondenkaren bestond echter tot nu toe niet. De Minister van Justitie, de bovenbedoelde noodzakelijkheid erkennende, heeft mij bij schrijven van 2 October 1911, 2de afd. A. n°. 580, doen weten, dat hij voornemens is tot de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie eene aanschrijving te richten, dat zij, telkenmale wanneer een houder van eene hondencar eene veroordeeling, als in art. 2 boven aangehaald genoemd, te zijnen laste krijgt, daarvan mededeeling zullen moeten doen aan Burgemeester en Wethouders der gemeente, alwaar de houder woonplaats heeft.

Mijnerzijds zal dan moeten worden bevorderd, dat bij verandering van woonplaats de verstrekte mededeelingen ter kennis van Burgemeester en Wethouders der nieuwe woonplaats zullen worden gebracht.

Ten einde aan dien laatsten wenk gevolg te geven, noodig ik U.H.E.G. nit, de gemeentebesturen in Uw gewest te verzoeken voor die kennisgevingen zorg te dragen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal. (get.) J. B. KAN.

11 October 1911. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende korting op pensioen ingevolge art. 25 Burgerlijke Pensioenwet.

Ten gevolge van de wijziging door de wet 23 September 1911 (*Staatsblad* n°. 299) gebracht in het derde lid van art. 43 der wet tot regeling van het lager onderwijs, is thans uitdrukkelijk bij de wet bepaald, dat art. 25 van de burgerlijke pensioenwet o. a. ook op de pensioenen van personen, die als openbaar lager onderwijzer met uitzicht op pensioen in functie zijn, van toepassing is.

Ik heb derhalve de eer Uw College de dezerzijdsche circulaire van 10 Juli 1906, n°. 10357, afd. Ond., betreffende dat onderwerp in herinnering te brengen met dringend verzoek te willen bevorderen dat aan de uitvoering daarvan voortdurend en nauwkeurig de hand worde gehouden.

Daar de zienswijze der Regeering, dat de toepasselijkheid van genoemd wetsartikel op de aan in functie zijnde onderwijzers verleende pensioenen krachtens de bedoeling der wet ook reeds vóór de thans plaats gehad hebbende wijziging bestond, niet door den rechter werd gedeeld zijn sedert Juni 1909 de desbetreffende opgaven in de mutatiestatuten, model A, niet geregeld verwerkt.

Daarom zal ik gaarne door tusschenkomst van Uw College vóór 1 December a.s. een gelijksoortige opgaaf ontvangen als krachtens het slot van bovengenoemde circulaire voor het tijdstip van 31 Juli 1906 werd verstrekt, doch thans betrekking hebbende op den toestand van 31 October 1911.

Ten slotte heb ik de eer Uw College te verzoeken, de aandacht van de gemeentebesturen in Uw gewest er op te vestigen, dat voor het vervolg, te rekenen van 26 October 1911, in geval van overgang van een onderwijzer van het bijzonder- naar het openbaar lager onderwijs, bevestiging van den eventueel bij het bijzonder lager onderwijs gegolden hebbenden hooger pensioensgrondslag behoort plaats te hebben, tenzij de belanghebbende dit niet wenscht en daarvan op de bij de wet bepaalde wijze mededeeling doet.

Gewezen onderwijzers bij het bijzonder lager onderwijs, die vóór het in werking treden van genoemde wet naar het openbaar lager onderwijs zijn overgegaan en in laatstgenoemde hoedanigheid een lageren grondslag verkregen dan voor hen als bijzonder lager onderwijzer had gegolden, kunnen bevestiging van dien hooger grondslag verzoeken. Daartoe behooren zij zich binnen zes maanden na het in werking treden van de wet van 23 September 1911 (*Staatsblad* n°. 299), dus vóór 26 April 1912, schriftelijk te wenden tot den Minister van Binnenlandsche Zaken, met bereidverkla-

ring tot aanzuivering van de deswege verschuldigde pensioensbijdragen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

12 October 1911. **BESLUIT**, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Katwijk* van 5 September 1911, strekkende tot benoeming van M. VAN EGMOND tot wethouder dier gemeente. S. 317.

Geschorst tot 1 Mei 1912.

17 October 1911. **BESLUIT** tot aanvulling van het Binnenvisscherij-reglement. S. 318.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 27 September 1911, n°. 5652, Afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en het Binnenvisscherijreglement (Ons besluit van 15 April 1911, *Staatsblad* n°. 119);

Den Raad van State gehoord (advies van 10 October 1911 n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 October 1911, n°. 6004, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In artikel 12. tweede lid, letter b, van het Binnenvisscherij-reglement worden na „raampalingfuik” ingevoegd de woorden: „den aalzak, het stalnet.”.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 21 Oct. 1911.)

17 October 1911. **BESCHIKKING** van den Minister van Oorlog, betreffende inwerkingtreding van het besluit van 7 Februari 1911, tot wijziging van het besluit van 29 Mei 1908, betreffende regeling van de Landweer.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, zulks ten vervolge op de Beschikking van 28 Februari 1911, IIde Afd., n°. 209, dat de in die Beschikking bedoelde standplaatswijziging voor het 7de en het 18de Landweerdistrict zal ingaan op 1 November 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) ABEL, L. S. G.

20 October 1911. **BESLUIT**, houdende bekendmaking van den tekst der Arbeidswet 1911. S. 319.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 17 October 1911 n°. 2238, Afdeling Arbeid;

Gelet op artikel XXIX der wet van 7 October 1911 (*Staatsblad* n°. 314);

Hebben goedgevonden en verstaan:

den tekst der Arbeidswet 1911 overeenkomstig het bepaalde in artikel XXIX der wet van 7 October 1911 (*Staatsblad* n°. 314) met de overgangs- en slotbepalingen, vervat in de artikelen XXVI, XXVII en XXVIII dier wet algemeen bekend te maken door bijvoeging van dien tekst in zijn geheel bij dit besluit.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 20sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 25 Oct. 1911.)

TEKST DER ARBEIDSWET 1911.

§ 1. *Inleidende bepalingen.*

Art. 1. 1. Onder arbeid verstaat deze wet alle werkzaamheden in of voor eenige onderneming, behalve:

a. werkzaamheden in of voor een landbouw-, tuinbouw- of boschbouw-onderneming of een veehouderij;

b. werkzaamheden buiten fabrieken en werkplaatsen in of voor de onderneming van hem, bij wien degene die ze verricht inwoont, voor zoover zoodanige werkzaamheden ook buiten eenige onderneming in een huishouding of stalling plegen voor te komen.

2. Eikschillen, teenschillen, hoepelmaken en werkzaamheden in lokalen, waar vlas gebraakt of gezwingeld wordt, zijn arbeid in den zin dezer wet.

2. 1. Onder fabrieken en werkplaatsen ver-

staat deze wet alle zoowel open als besloten ruimten, waar in of voor eenige onderneming pleegt gewerkt te worden aan het vervaardigen, veranderen, herstellen, versieren, afwerken of op andere wijze tot verkoop of gebruik geschikt maken van voorwerpen of stoffen, of waar in of voor eenige onderneming voorwerpen of stoffen eene daartoe strekkende bewerking plegen te ondergaan.

2. Keukens en soortgelijke inrichtingen, waar spijzen en dranken voor onmiddellijk verbruik bereid worden, benevens apotheken, zijn hieronder niet begrepen.

3. Onder fabrieken en werkplaatsen verstaat deze wet mede electriche centraalstations en electriche onderstations, voor zoover aldaar in of voor eenige onderneming electriche energie wordt opgewekt, getransformeerd of bewaard.

3. Deze wet verstaat onder :

a. *jeugdige personen* : personen beneden zeventien jaar ;

b. *vrouwen* : vrouwelijke personen van zeventien jaar of ouder.

§ 2. *Van den arbeid van jeugdige personen en van vrouwen.*

4. Een kind beneden dertien jaar, of nog leerplichtig, mag geen arbeid verrichten.

5. 1. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt voorgeschreven, dat bepaalde soorten van arbeid of arbeid onder bepaalde omstandigheden door personen beneden achttien jaar en, in fabrieken en werkplaatsen, door vrouwelijke personen van achttien jaar of ouder, op grond van gevaar voor de gezondheid, de zedelijkheid of het leven, niet mogen worden verricht of slechts mogen worden verricht onder de bij dien algemeenen maatregel gestelde voorwaarden.

2. Een voorschrift, als bedoeld in het eerste lid, kan tot personen beneden achttien jaar, tot vrouwelijke personen van achttien jaar of ouder of tot een gedeelte dier groepen van personen worden beperkt.

6. 1. Een jeugdig persoon en eene vrouw mogen in fabrieken en werkplaatsen :

a. niet langer arbeid verrichten dan tien uur per dag en acht en vijftig uur per week ;

b. geen arbeid verrichten tusschen 7 uur des namiddags en 6 uur des voormiddags.

2. Eene vrouwelijke persoon, die gehuwd is, of die, ongehuwd zijnde, eene huishouding te verzorgen heeft en van dit laatste aan het hoofd of den bestuurder der onderneming heeft kennis gegeven, mag des Zaterdags in fabrieken en werkplaatsen geen arbeid verrichten na

1 uur des namiddags, behoudens in de gevallen, bij algemeenen maatregel van bestuur genoemd.

3. Bij algemeenen maatregel van bestuur kan voor alle of voor sommige bedrijven worden bepaald, dat een jeugdig persoon en eene vrouw des Zaterdags in fabrieken en werkplaatsen geen arbeid mogen verrichten na des namiddags 1 uur.

4. Rusttijden van minder dan een half uur worden geacht tijden te zijn, gedurende welke arbeid wordt verricht, behoudens wanneer ingevolge het tweede of het vierde lid van artikel 7 dan wel bij eene krachtens deze wet opgelegde voorwaarde het geven van een rusttijd van minder dan een half uur is voorgeschreven.

5. Een jeugdig persoon en eene vrouw, die arbeid plegen te verrichten in eene fabriek of werkplaats, mogen geen arbeid verrichten buiten die fabriek of werkplaats op andere uren dan waarop zij ingevolge het eerste lid van dit artikel arbeid in fabrieken en werkplaatsen zouden mogen verrichten.

6. Door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan, in het belang eener betere regeling van den arbeidstijd, voor eene bepaalde onderneming en voor een door hem bepaalde tijd, echter niet langer dan tot 1915, voorwaardelijk worden vergund, dat in of voor die onderneming een jeugdig persoon en eene vrouw ten hoogste tien en een half uur per dag, doch niet meer dan acht en vijftig uur per week, arbeid verrichten.

7. Bij algemeenen maatregel van bestuur kan, voor alle of voor sommige gemeenten, onder de in dien maatregel gestelde voorwaarden worden toegestaan :

a. dat in fabrieken en werkplaatsen jeugdige personen van veertien jaar of ouder en, onverminderd het bepaalde bij het tweede lid, vrouwen tusschen 7 uur des namiddags en 6 uur des voormiddags arbeid in of voor bepaalde bedrijven, bepaalde soorten van arbeid of arbeid onder bepaalde omstandigheden verrichten, mits zij niet langer arbeid verrichten dan acht en vijftig uur per week en niet langer dan tien uur per dag of, krachtens vergunning van Onzen Minister, met de uitvoering van dezewet belast, niet langer dan tien en een half uur per dag ;

b. dat vrouwen haring speten gedurende het tijdvak :

van 1 October tot 15 Maart tot uiterlijk 12 uur des nachts en

van 15 Maart tot 1 Juni tot uiterlijk 2 uur des nachts,

met dien verstande, dat het aantal uren, gedurende welke die arbeid wordt verricht, niet

meer dan acht per dag bedrage. De arbeid tusschen middernacht en 2 uur des nachts wordt geacht op den voorafgaanden dag te zijn verricht.

8. Indien in eene onderneming een bedrijf wordt uitgeoefend, waarin op bepaalde tijden van het jaar eene opeenhooping van werk pleegt voor te komen, of indien in eene onderneming zich bijzondere omstandigheden voordoen, kan door het districtshoofd der arbeidsinspectie schriftelijk en voorwaardelijk of onvoorwaardelijk worden vergund, dat alle in of voor zoodanige onderneming werkzame jeugdige personen en vrouwen of een gedeelte van hen arbeid verrichten in afwijking van het bepaalde bij het eerste en het tweede of krachtens het derde en het zesde lid. Bij het verleenen der vergunning wordt door het districtshoofd in acht genomen, dat niet langer arbeid mag worden verricht dan twaalf uur per dag en zes en zestig uur in zeven achtereenvolgende dagen.

9. Het districtshoofd behoeft eene voor ieder geval aan te vragen machtiging van Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, voor het verleenen van eene vergunning, als in het voorgaande lid bedoeld, voor langer dan zes dagen of alvorens sedert het eindigen van eene voorgaande, voor dezelfde personen geldende, vergunning ten minste acht dagen zijn verlopen.

10. Voor eene onderneming, waarin spoedeisende gevallen plegen voor te komen, die het tijdig aanvragen en verkrijgen eener vergunning, als in het achtste lid bedoeld, onmogelijk maken, kan door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk worden toegestaan, dat in zoodanige gevallen zonder eene bijzondere vergunning van het districtshoofd der arbeidsinspectie alle in of voor de onderneming werkzame jeugdige personen en vrouwen of een gedeelte van hen arbeid verrichten in afwijking van het bepaalde bij het eerste en het tweede of krachtens het derde en het zesde lid. Bij het verleenen eener zoodanige machtiging, die voor den tijd van één jaar na hare dagteekening wordt gegeven en waarvan binnen dien termijn slechts mag worden gebruik gemaakt op vier en twintig dagen of zooveel minder als de machtiging bepaalt, wordt in acht genomen :

a. dat niet langer arbeid mag worden verricht dan elf uur per dag en zes en zestig uur in zeven achtereenvolgende dagen ;

b. dat de arbeid niet meer dan één uur vroeger mag aanvangen of niet meer dan één uur

later mag eindigen, dan ingevolge het bepaalde bij het eerste lid of krachtens het zesde lid of het zevende lid onder a van dit artikel is geoorloofd.

11. Van eene machtiging, als bedoeld in het voorgaande lid, mag op niet meer dan twee dagen achtereen worden gebruik gemaakt. Voordat van de vergunning wordt gebruik gemaakt, moet daarvan door het hoofd of den bestuurder van de onderneming eene schriftelijke, gedagteekende en door hem ondertekende mededeeling worden gedaan aan den burgemeester en aan het districtshoofd der arbeidsinspectie, in den vorm, vastgesteld door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast.

12. Eene machtiging, als bedoeld in het tiende lid, kan door Onzen voornoemden Minister tusschentijds worden ingetrokken, wanneer het hoofd of de bestuurder dan wel één der hoofden of bestuurders van de onderneming, waarvoor de vergunning geldt, of een lid van het opzichthoudend personeel onherroepelijk is veroordeeld wegens overtreding van eene bepaling dezer wet. Met eene onherroepelijke veroordeeling wordt gelijk gesteld eene veroordeeling tot geldboete, wanneer die boete vrijwillig is betaald.

13. Van eene vergunning, als bedoeld in het achtste, en van eene machtiging, als bedoeld in het tiende lid van dit artikel, mag slechts worden gebruik gemaakt zoolang de acte dier vergunning of een in den door Onzen Minister bepaalde vorm vervat bewijs van die machtiging wordt opgehangen gehouden naast de arbeidslijst.

14. Indien, ingevolge het zevende lid onder a, het achtste lid of het tiende lid van dit artikel, afwijkingen worden toegestaan van het bepaalde in het eerste of het tweede dan wel krachtens het derde of het zesde lid, wordt in acht genomen, dat de arbeid in fabrieken en werkplaatsen van een jeugdig persoon of eene vrouw op twee achtereenvolgende dagen moet worden afgewisseld door eene nachtrust van ten minste elf uur achtereen, waarin de tijd tusschen 10 uur des namiddags en 5 uur des voormiddags is begrepen.

7. 1. De arbeidstijd van een jeugdig persoon en van eene vrouw moet op elken dag, waarop zij meer dan zes uur arbeid verrichten in fabrieken en werkplaatsen, worden afgewisseld door een rusttijd :

a. van ten minste één uur voor hen, wier arbeidstijd eindigt te 6 uur des namiddags of vroeger ;

b. van ten minste anderhalf uur voor hen,

wier arbeidstijd later dan te 6 uur des namiddags eindigt.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid, moet in eene onderneming, ten aanzien van in of voor die onderneming in fabrieken en werkplaatsen werkzame jeugdige personen en vrouwen, worden nageleefd hetgeen door het districtshoofd der arbeidsinspectie voor die onderneming is voorgeschreven omtrent :

a. het verleenen van een rusttijd van ten hoogste een half uur, buiten dien, bedoeld in het eerste lid ;

b. de uren van den dag, waartusschen de in het eerste lid of de in het tweede lid onder a bedoelde rusttijd moet worden gegeven.

3. Tegen een voorschrift, ingevolge het voorgaande lid door het districtshoofd gegeven, kan het hoofd of de bestuurder der onderneming binnen acht dagen na de dagteekening in beroep komen bij Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast. Diens beslissing wordt met redenen omkleed.

4. Wordt in beroep het voorschrift gewijzigd, dan treedt het in beroep gegeven voorschrift in de plaats van dat, waartegen beroep is ingesteld.

5. Voor het hoofd of den bestuurder vloeit geene verplichting voort uit een voorschrift, zoolang daartegen beroep kan worden ingesteld en zoolang omtrent een ingesteld beroep niet is beslist.

6. Jeugdige personen en vrouwen mogen gedurende de in dit artikel bedoelde rusttijden niet verblijven op eene besloten plaats, waar alsdan de bedrijfsarbeid wordt verricht.

7. Door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan voor eene bepaalde onderneming, doch niet dan voor een bepaalden tijd, vergunning worden verleend om af te wijken van het eerste en het zesde lid van dit artikel, onder zoodanige voorwaarden als noodig blijken en met dien verstande, dat het aantal uren, gedurende welke arbeid wordt verricht, niet grooter worde dan ingevolge artikel 6 is geoorloofd.

8. 1. Een jeugdig persoon en eene vrouw mogen in fabrieken en werkplaatsen op Zondag geen arbeid verrichten. Dit verbod is niet van toepassing op den bij algemeenen maatregel van bestuur met name genoemden arbeid van vrouwen in boter- en kaasfabrieken, voor zoover daarbij de voorwaarden worden in acht genomen, voor alle of voor sommige gemeenten bij den algemeenen maatregel van bestuur gesteld.

2. Voor personen, behoorende tot een kerkgenootschap, dat den wekelijkschen rustdag niet op Zondag viert, treedt in de plaats van dit verbod dat, om in fabrieken en werkplaatsen

arbeid te verrichten in het etmaal, door hun kerkgenootschap als wekelijksche rustdag aangenomen, indien zij aan het hoofd of den bestuurder van de onderneming daartoe hun verlangen hebben te kennen gegeven, waarvan achter hun naam in het arbeidsregister melding moet worden gemaakt.

3. Waar in eene fabriek of werkplaats de arbeid van een jeugdig persoon van het mannelijk geslacht onontbeerlijk mocht zijn tot herstel of reiniging van een aldaar in gebruik zijnden stoomketel, kan het districtshoofd der arbeidsinspectie daartoe schriftelijk en al of niet onder voorwaarden vergunning verleenen voor een bepaalden Zondag.

4. Een jeugdig persoon en eene vrouw, die arbeid plegen te verrichten in eene fabriek of werkplaats, mogen in of voor dezelfde onderneming op Zondag of in het etmaal, dat ingevolge het tweede lid van dit artikel daarvoor in de plaats treedt, geen arbeid verrichten buiten die fabriek of werkplaats.

9. Eene vrouwelijke persoon mag in fabrieken en werkplaatsen geen arbeid verrichten binnen vier weken na hare bevalling en, indien zij gehuwd is, voordat ingevolge artikel 12 de datum harer bevalling op de arbeidskaart is aangeeteekend.

10. Wanneer een jeugdig persoon of eene vrouw aangetroffen wordt op eene besloten plaats, waar arbeid wordt verricht of pleegt te worden verricht en die niet tevens een woonvertrek is, en wanneer een jeugdig persoon aangetroffen wordt aan boord van een vaartuig, dat niet bestemd is tot het vervoer van reizigers en aan boord waarvan die persoon niet woont, wordt die geacht, aldaar zelf arbeid te verrichten, tenzij het tegendeel blijkt.

11. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming is verplicht de jeugdige personen, die in of voor zijne onderneming in fabrieken of werkplaatsen arbeid verrichten, in de gelegenheid te stellen, des namiddags na 5 uur de lessen te volgen in inrichtingen voor godsdiens-, voortgezet-, herhalings- of vakonderwijs. Door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan voor eene bepaalde onderneming en voor een door hem bepaalden tijd voorwaardelijk of onvoorwaardelijk geheele of gedeeltelijke ontheffing van deze verplichting worden verleend.

12. 1. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming is verplicht te zorgen, dat in of voor zijne onderneming in fabrieken en werkplaatsen :

a. door een jeugdig persoon of door eene gehuwde vrouw geen arbeid wordt verricht,

b. door een persoon van zeventien jaar, niet zijnde eene gehuwde vrouw, geen arbeid wordt verricht, die ingevolge artikel 5 slechts onder voorwaarden, bij algemeenen maatregel van bestuur gesteld, voor dien persoon is toegestaan,

een en ander tenzij hij in het bezit is van eene dien persoon of die vrouw betreffende arbeidskaart, welke voldoet aan de in dit artikel gegeven voorschriften. Hij is verplicht te zorgen, dat de arbeidskaarten op aanvraag onverwijld ter inzage worden verstrekt aan de bij artikel 23 bedoelde ambtenaren, en dat op de kaarten, zoolang zij in zijn bezit zijn, geene aantekeningen of merkteekens worden geplaatst.

2. Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid, kan het districtshoofd der arbeidsinspectie voor bepaalde ondernemingen voorschrijven, dat een jeugdig persoon, een persoon van zeventien jaar of eene gehuwde vrouw bij den arbeid in fabrieken en werkplaatsen in of voor die ondernemingen een duplicaat bij zich draagt van de in het voorgaande lid bedoelde arbeidskaart. Dat duplicaat moet op aanvraag onverwijld ter inzage worden verstrekt aan de bij artikel 23 bedoelde ambtenaren.

3. De arbeidskaart vermeldt den naam, de voornamen, den dag en de plaats van geboorte van den persoon, wien zij betreft. Is deze een jeugdig persoon of een persoon van zeventien jaar, dan vermeldt de arbeidskaart mede den naam en de woonplaats van het hoofd van het gezin, bij wien, of van het hoofd van het gesticht, waarin die persoon inwoont. Betreft de arbeidskaart eene gehuwde vrouwelijke persoon, dan vermeldt de kaart in plaats van de in de voorgaande zinsnede bedoelde opgaven, hare woonplaats, den dag en de plaats van haar huwelijk en den naam van haren echtgenoot, alsmede de data harer bevallingen.

4. Het model der arbeidskaart wordt vastgesteld door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast. Ten behoeve van verschillende groepen van personen, voor wie eene arbeidskaart is voorgeschreven, kunnen verschillende modellen worden vastgesteld.

5. De arbeidskaart wordt ondertekend en afgegeven door of vanwege den burgemeester der gemeente, binnen welke de persoon woont, op wien de arbeidskaart betrekking heeft. Indien deze persoon binnen eene andere gemeente arbeid verricht, wordt de kaart mede-ondertekend door of vanwege den burgemeester van die gemeente. De datum van bevalling eener gehuwde vrouwelijke persoon wordt op haar kaart aangeteekend en gewaar-

merkt door of vanwege den burgemeester der gemeente, waar de bevalling plaats had.

6. De burgemeester houdt op eene door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, te bepalen wijze, aantekening van de arbeidskaarten, welke door of vanwege hem zijn afgegeven, alsmede van die, welke door of vanwege hem zijn mede-ondertekend.

7. Voor kinderen beneden twaalf jaar of nog leerplichtig worden geene arbeidskaarten afgegeven.

8. Voor een tweede of verder exemplaar van eene arbeidskaart of van een duplicaat, als bedoeld in het tweede lid, wordt ten bate van de gemeentekas een bedrag van vijf cent betaald.

9. De arbeidskaarten, de daarvoor noodige inlichtingen en uittreksels uit de registers van den burgerlijken stand en van het bevolkingsregister, alsmede de stukken of inlichtingen, waaruit kan blijken, of een persoon nog leerplichtig is, worden kosteloos verstrekt.

10. Bij het eindigen van de arbeidsbetrekking tusschen het hoofd of den bestuurder van eene onderneming en den persoon, ten aanzien van wien hij eene arbeidskaart in zijn bezit heeft, zorgt hij, dat de arbeidskaart onverwijld aan dezen wordt afgegeven.

13. 1. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming, waarin of waarvoor in fabrieken of werkplaatsen arbeid wordt verricht door één of meer jeugdige personen, door één of meer vrouwen of wel door meer dan 9 mannelijke personen van 17 jaar of ouder, is verplicht te zorgen :

a. dat in zijne fabriek of werkplaats, op eene plaats, waar niet uitsluitend door hem zelve arbeid pleegt te worden verricht, eene gedagteekende en door hem ondertekende arbeidslijst, welke voldoet aan de in dit artikel gegeven voorschriften, wordt opgehangen en opgehangen blijft, zoodanig dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen ;

b. dat in zijne fabriek of werkplaats een arbeidsregister aanwezig is, dat voldoet aan de in dit artikel gegeven voorschriften.

2. De arbeidslijst vermeldt omtrent alle in of voor de onderneming in de fabriek of werkplaats werkzame personen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd, alsmede van iederen daartusschen gelegen rusttijd, en voorts het etmaal, voor wekelijkschen rustdag bestemd. De lijst vermeldt mede de standplaats van het districtshoofd der arbeidsinspectie.

3. Indien de dagelijksche werktijd of de daartusschen gelegen rusttijden niet voor alle

personen, niet voor alle werkdagen of niet voor elke week gelijkelijk zijn geregeld, moeten die verschillende regelingen op de arbeidslijst afzonderlijk worden vermeld.

4. De arbeidslijst mag geene regeling bevatten, anders dan inderdaad pleegt te worden gevolgd.

5. Een jeugdig persoon en eene vrouw mogen in eene fabriek of werkplaats in of voor eene onderneming, waar eene hem of haar betreffende arbeidslijst geldt, geen arbeid verrichten tusschen het voor hem of haar op de lijst vermelde uur van einde en dat van aanvang van den dagelijkschen werktijd, en evenmin gedurende de rusttijden, voor hem of haar op de lijst vermeld; een en ander voorzover niet uit een geschrift, dat op grond van een bij of krachtens deze wet gegeven voorschrift naast de arbeidslijst is opgehangen, blijkt, dat tusschen die uren of gedurende die rusttijden door hem of haar arbeid mag worden verricht.

6. Door anderen dan jeugdige personen en vrouwen mag arbeid worden verricht in afwijking van de regeling, voor hen op de arbeidslijst vermeld. Het hoofd of de bestuurder van de onderneming is verplicht te zorgen, dat van deze afwijkingen wordt boek gehouden en daarvan aan het districtshoofd der arbeidsinspectie wordt mededeeling gedaan, en wel telkenmale na drie maanden of na zoodanigen korteren termijn, als het districtshoofd heeft voorgeschreven.

7. De arbeidslijst treedt in werking op den daarop bepaalden dag of, is zoodanige dag op de lijst niet bepaald, op den dag waarop zij is gedateerd. Zij geldt onveranderd tot zij door eene andere lijst is vervangen. Door het in werking treden van eene arbeidslijst wordt eene vroegere arbeidslijst geacht te zijn vervallen.

8. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming zendt vóór of op den dag, waarop de arbeidslijst in werking treedt, een afschrift van de lijst aan het districtshoofd der arbeidsinspectie. Het districtshoofd zendt maandelijks een overzicht van de bij hem ingekomen arbeidslijsten uit eene gemeente aan den burgemeester van die gemeente.

9. Bij algemeenen maatregel van bestuur kan, onder de bij dien maatregel gestelde voorwaarden, voor bepaalde bedrijven geheel of ten deele vrijstelling worden verleend van het bepaalde bij het tweede en het derde lid van dit artikel.

10. Door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan aan het hoofd of den bestuurder van eenige onderneming, waarin een bedrijf wordt uitgeoefend,

waarop het voorgaande lid niet van toepassing is, voor een bepaalden tijd en voorwaardelijk of onvoorwaardelijk geheel of ten deele vrijstelling worden verleend van het bepaalde bij het tweede en het derde lid van dit artikel.

11. Het arbeidsregister vermeldt de namen en de voornamen van alle personen, in eene fabriek of werkplaats werkzaam, benevens voor ieder hunner de regeling, op de arbeidslijst te zijnen of te haren aanzien vermeld. Het register bevat de in het tweede lid van artikel 8 bedoelde aanteekening betreffende de personen, door wie aan het hoofd of den bestuurder der onderneming het verlangen is te kennen gegeven, dat voor hen niet de Zondag als wekelijksche rustdag zal gelden.

12. Het hoofd of de bestuurder, in het eerste lid bedoeld, is verplicht te zorgen:

a. dat in elke door het districtshoofd der arbeidsinspectie aangewezen ruimte, waar in of voor zijne onderneming arbeid wordt verricht in fabrieken of werkplaatsen, een afschrift van of een uittreksel uit de arbeidslijst wordt opgehangen en opgehangen blijft zoodanig, dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen;

b. dat het arbeidsregister op aanvraag onverwijld ter inzage wordt verstrekt aan de bij artikel 23 bedoelde ambtenaren;

c. dat aan de bij artikel 17 bedoelde ambtenaren gelegenheid wordt gegeven om op de arbeidslijst en de afschriften van en de uittreksels uit die lijst en in het arbeidsregister de door hen wenschelijk geachte aanteekeningen te stellen, betrekking hebbende op de naleving van eenige wet, waarvan het toezicht op de naleving aan de arbeidsinspectie is opgedragen;

d. dat de onder c bedoelde aanteekeningen niet onleesbaar worden gemaakt, daaraan niets wordt toegevoegd en daarin geene veranderingen worden aangebracht door anderen dan de onder c bedoelde ambtenaren.

13. Door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, kan, voor alle of voor sommige ondernemingen, worden vastgesteld, in welken vorm aan de bepalingen van dit artikel moet zijn of worden voldaan.

14. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming is verplicht te zorgen, dat wordt voldaan aan een voorschrift van het districtshoofd der arbeidsinspectie om naast de arbeidslijst op te hangen en opgehangen te houden de door of namens dat districtshoofd schriftelijk, gedagteekend en onderteekend verstrekte mededeelingen, betrekking hebbende op de naleving van eenige wet, waarvan het toezicht op de naleving aan de arbeidsinspectie is op-

gedragen. Hij is verplicht te zorgen, dat wordt voldaan aan een voorschrift van het districtshoofd om zoodanige mededeelingen tevens op te hangen en opgehangen te houden naast alle of sommige afschriften van of uittreksels uit de arbeidslijst, in het twaalfde lid onder *a* bedoeld.

14. 1. Het is verboden arbeid, strijdig met het bij of krachtens deze wet bepaalde, te doen verrichten, alsmede om — voor zooveel dit niet door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, is vergund — gedurende de in artikel 7 bedoelde rusttijden jeugdige personen en vrouwen te doen verblijven op eene besloten plaats, waar alsdan de bedrijfsarbeid wordt verricht.

2. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming is verplicht te zorgen, dat in eene open of besloten ruimte, die bij hem in gebruik is of waarover hij de beschikking heeft, geen arbeid wordt verricht in strijd met het bij of krachtens deze wet bepaalde, alsmede dat in eene besloten ruimte, die bij hem in gebruik is of waarover hij de beschikking heeft, het bepaalde in het zesde lid van artikel 7 wordt nageleefd, voorzoo veel niet van die bepaling door of namens Onzen Minister afwijking is vergund.

3. De in het voorgaande lid bedoelde verplichting van het hoofd of den bestuurder geldt niet ten aanzien van personen, die geen deel nemen aan den bedrijfsarbeid, indien die personen hetzij zelf hoofd of bestuurder zijn van eene andere onderneming hetzij in dienst zijn van zoodanig hoofd of zoodanigen bestuurder.

15. Gelijke verplichting als door artikel 6, 11de lid, 2den volzin; artikel 11; artikel 12, 1ste lid; artikel 13, 1ste lid, 8de lid, 2den volzin, 8ste lid, 1sten volzin, 12de en 14de lid; artikel 14, 2de lid, en artikel 19, 2de lid, op het hoofd of den bestuurder is gelegd, rust op het opzichthoudend personeel, voorzoo ver het door hem met de zorg voor de naleving van die bepalingen is belast.

16. Aan de verplichting van het hoofd of den bestuurder en van het opzichthoudend personeel wordt geacht te zijn voldaan, wanneer zij aantoonen, dat door hen de noodige bevelen zijn gegeven, de noodige middelen zijn verschaft en het redelijkerwijze te vorderen toezicht is gehouden, om de naleving te verzekeren van de bepalingen, voor welker naleving zij verplicht waren te zorgen.

§ 3. Toezicht.

17. 1. Er is eene arbeidsinspectie.

2. Ten behoeve van den dienst der arbeids-

inspectie wordt het Rijk door Ons verdeeld in districten.

3. De ambtenaren der arbeidsinspectie zijn behalve met de taak, hun bij andere wetten opgedragen, belast met de handhaving van deze wet en met de medewerking aan de uitvoering ervan. Zij zijn werkzaam onder de bevelen van Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, en worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

4. Hun werkkring en bevoegdheden worden geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur. Daarbij wordt bepaald, dat en op welke wijze voor de arbeidsinspectie en voor elk district een ambtenaar als hoofd van dienst wordt aangewezen.

5. De instructiën voor de ambtenaren der arbeidsinspectie worden door Ons vastgesteld.

6. Jaarlijks wordt een verslag van de werkzaamheden der arbeidsinspectie aan de Staten-Generaal overgelegd.

18. 1. Aan de ambtenaren, bedoeld in het vorige artikel, worden toegevoegd de ambtenaren en bedienden, die zij voor de uitoefening van hunne taak behoeven. Deze worden door Ons of krachtens Onze machtiging door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, benoemd, geschorst en ontslagen.

2. Hunne instructiën worden vastgesteld door Onzen voornoemden Minister.

19. 1. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming en de daarin werkzame personen zijn verplicht, aan de bevoegde ambtenaren de verlangde inlichtingen te geven omtrent zaken en feiten, de naleving van deze wet betreffende.

2. Het hoofd of de bestuurder is verplicht op aanvraag van het districtshoofd der arbeidsinspectie hem in het belang van de vervulling van de bij artikel 17 omschreven taak in de gelegenheid te stellen en hulp te verlenen om monsters te nemen van stoffen of voorwerpen, welke in de onderneming ontstaan, worden verwerkt, vervaardigd, bersid of ten behoeve van de onderneming worden gebruikt.

3. Op verzoek van het hoofd of den bestuurder stelt het districtshoofd hem gelijktijdig een gelijk monster ter hand, dat door dat districtshoofd in tegenwoordigheid van het hoofd of den bestuurder behoorlijk is ingepakt en verzegeld.

20. Het is aan de in artikel 17 bedoelde ambtenaren verboden, middellijk of onmiddellijk deel te nemen aan ondernemingen, waarvoor bepalingen gelden, welker handhaving aan hen is opgedragen of tot welker uitvoering zij moeten medewerken.

21. 1. Ieder geneeskundige is verplicht aan

Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, of aan een door dien Minister aangewezen ambtenaar, schriftelijk aangifte te doen van de aan zijne behandeling onderworpen gevallen van bepaalde, bij algemeen maatregel van bestuur aangewezen, ziekten. De algemeene maatregel kan, ten aanzien van alle of sommige dier ziekten, de verplichting tot aangifte beperken tot die gevallen, waarin de aangifte in bepaalde, bij den algemeenen maatregel genoemde, bedrijven werkzaam is of binnen zekeren termijn vóór den aanvang der geneeskundige behandeling werkzaam is geweest.

2. De algemeene maatregel van bestuur regelt nader de wijze, waarop aan de verplichting van het voorgaande lid moet worden voldaan en kan voor het doen van aangifte eene geldelijke vergoeding vaststellen.

§ 4. *Strafbepalingen.*

22. 1. Overtreding van het bepaalde in een der artikelen 6, 11de lid, 2den volzin; 11; 12, 1ste en 10de lid; 13, 1ste lid, 6de lid, 2den volzin, 8ste lid, 1sten volzin, 12de en 14de lid; 14; 15; en 19, 1ste en 2de lid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden.

2. Indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaren zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens eene overtreding, in het vorige lid bedoeld, onherroepelijk is geworden of de hem wegens zulk eene overtreding opgelegde boete is betaald, kan hechtenis van ten hoogste acht en twintig dagen of geldboete van ten hoogste honderd en vijftig gulden worden opgelegd.

3. Eene afzonderlijke straf wordt opgelegd ten opzichte van elken persoon, met of ten aanzien van wien overtreding is gepleegd, en voor iederen dag, in den loop waarvan die overtreding is gepleegd.

4. Niet strafbaar is hij, die arbeid doet verrichten of die niet zorgt dat geen arbeid wordt verricht door een niet-leerplichtig kind van twaalf jaar, indien hij aantoonde, dat geen voor het kind geschikte gelegenheid tot het ontvangen van onderwijs vóór des namiddags 5 uur bestaat. Hij wordt geacht dit te hebben aangetoond, wanneer blijkt, dat door het hoofd eener school, die het kind na het vervullen van de leerverplichting verliet, of door den burgemeester der gemeente, waar die school is gelegen, eene verklaring is afgegeven, inhoudende dat voor het kind op die school geen gelegenheid meer was verder onderwijs te ontvangen.

5. Overtreding van het bepaalde in artikel 21

wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden. Geldboete van ten hoogste honderd gulden kan worden opgelegd, indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaren zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden of de hem wegens zulk eene overtreding opgelegde boete is betaald.

23. 1. Met het opsporen van de bij artikel 22 strafbaar gestelde feiten zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de marechaussee, alle ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, alsmede de in artikel 17 bedoelde ambtenaren.

2. Ten aanzien van de inrichtingen, bedoeld bij art. 24 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), zijn uitsluitend met deze taak belast de districtshoofden der arbeidsinspectie en de door Onzen Minister van Oorlog op grond van het tweede lid van genoemd artikel 24 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) aangewezen ambtenaren en officieren.

3. Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op de Rijks-werkplaatsen en -fabrieken. Aldaar wordt voor de toepassing der wet het toezicht geregeld door de hoofden der betrokken Departementen van Algemeen Bestuur.

24. 1. De in het eerste lid van art. 23 bedoelde ambtenaren hebben toegang tot alle plaatsen, waar arbeid verricht wordt of pleegt verricht te worden of ten aanzien waarvan redelijkerwijze vermoed kan worden, dat aldaar arbeid verricht wordt, met uitzondering van de Rijks-werkplaatsen en -fabrieken en de inrichtingen bedoeld bij art. 24 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), waartoe, behoudens uit anderen hoofde aan anderen toe-komende bevoegdheid, alleen toegang hebben de districtshoofden der arbeidsinspectie.

2. De veld- en boswachters, de beambten der marechaussee, niet zijnde hulpofficier van justitie, en de ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie beneden den rang van inspecteur der Rijksveldwacht en van commissaris van politie behoeven daartoe, voor zoover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Aan de in den voorgaanden volzin bedoelde beambten der marechaussee en ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie kan, voorzover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een algemeene schriftelijke last worden verstrekt, die, behoudens intrekking tusschentijds, van kracht

is voor den tijd van drie maanden. Deze last wordt verstrekt aan beambten der marechaussee en aan ambtenaren van Rijkspolitie door den kantonrechter onder goedkeuring van den procureur-generaal, fungeerend directeur van politie, aan die van gemeente-politie door den burgemeester onder goedkeuring van den Commissaris der Koningin.

3. Wordt aan de bij art. 23 bedoelde ambtenaren de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

4. In plaatsen, waar arbeid verricht wordt of pleegt verricht te worden of ten aanzien waarvan redelijkerwijze vermoed kan worden, dat aldaar arbeid verricht wordt, die tevens woningen of alleen door eene woning toegankeijk zijn, treden zij tegen den wil van den bewoner niet binnen dan op vertoon van eenen schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Van dit binnentreden wordt door hen proces-verbaal opgemaakt en binnen tweemaal vier en twintig uren aan dengenen, in wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

25. 1. De bij art. 23 bedoelde ambtenaren zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun in plaatsen waar arbeid wordt verricht of pleegt verricht te worden omtrent het daar uitgeoefend wordend bedrijf is bekend geworden, voorzover deze niet in strijd is met de bepalingen dezer of eener andere wet. Zij zijn, behoudens tegenover hen, aan wier bevelen zij uit kracht van hun ambt zijn onderworpen, verplicht tot geheimhouding van de namen der personen, door wie aangifte is gedaan van eene overtreding van het bij of krachtens deze wet bepaalde, behoudens wanneer deze personen hun uitdrukkelijk hebben verklaard, tegen de mededeeling hunner namen geen bezwaar te hebben.

2. Hij die opzettelijk de bij het vorige lid opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden, met of zonder ontzetting van het recht om ambten te bekleeden.

3. Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

4. Geene vervolging heeft plaats dan op klachte:

a. van het hoofd of den bestuurder van de onderneming, ter zake van overtreding van het bepaalde bij den eersten volzin van het eerste lid;

b. van hem, wiens naam is medegedeeld, ter zake van overtreding van het bepaalde bij den tweeden volzin van het eerste lid.

26. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen, behalve de feiten, strafbaar gesteld bij het tweede en derde lid van art. 25, die als misdrijven worden beschouwd.

§ 5. *Overgangs- en slotbepalingen.*

27. 1. Op arbeid in of voor het schippers- of visschersbedrijf, aan boord van vaartuigen verricht, zijn niet toepasselijk de artt. 6, 7, 8, 10, 11, 12 en 13 en evenmin, voor zooveel betreft aan boord wonende kinderen of pupillen van den schipper, art. 4.

2. Op arbeid, verricht in eene fabriek of werkplaats in de eigen woning van het hoofd of den bestuurder daarvan, die zijn bedrijf zonder hulp van anderen dan zijn echtgenoot, bloed- of aanverwanten, tot den vierden graad ingesloten, en pupillen uitoefent, zijn de artt. 12 en 13 niet toepasselijk.

28. Deze wet is niet van toepassing op werkzaamheden:

a. in ambachtsscholen en vakscholen;

b. in mijnen en de bij de exploitatie van eene mijn behorende werken en inrichtingen, zoowel onder als boven den grond;

c. in Rijksopvoedingsgestichten, in gestichten, waarin kinderen worden opgevoed, die ter beschikking der Regeering zijn gesteld, in Rijkswerkinrichtingen, in tuchtscholen en in gevangnissen;

d. verricht door militairen in dienst;

e. in of voor eene onderneming door het hoofd of den bestuurder van die onderneming verricht.

29. 1. Alle stukken, verzoekschriften en beschikkingen, ten gevolge van § 2 van deze wet opgemaakt, zijn vrij van het recht van zegel en van de formaliteit van registratie en worden kosteloos uitgereikt.

2. De bij art. 12 vermelde kaarten worden van 's Rijks wege kosteloos aan de gemeentebesturen verstrekt.

§ 30. Bijeen algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld ingevolge deze wet, kan worden bepaald, dat de maatregel, geheel of ten deele, na den twintigsten dag na de afkondiging zal in werking treden.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN (ARTIKELEN XXVI, XXVII EN XXVIII) DER WET VAN DEN 7DEN OCTOBER 1911
(*Staatsblad* n°. 314).

31. 1. Het bepaalde bij artikel 3 der Ar-

beidswet, zooals dit bij deze wet is gewijzigd (1), geldt niet voor kinderen, die bij het in werking treden van deze wet twaalf jaar oud zijn en niet leerplichtig.

2. Hetgeen omtrent jeugdige personen is bepaald bij de Arbeidswet, zooals die bij deze wet is gewijzigd, geldt niet voor personen, die bij het in werking treden van deze wet zestien jaar oud zijn. Deze personen, voor zoover zij van het vrouwelijk geslacht zijn, worden beschouwd als vrouwen in den zin der gewijzigde Arbeidswet.

3. Bij den algemeenen maatregel van bestuur, waarbij wordt toegestaan, dat vrouwen des nachts haring speten, kan worden bepaald, dat speetarbeid met afwijking van het bepaalde in het eerste lid van artikel 5 der Arbeidswet, zooals dit bij deze wet is gewijzigd (2), mede onder de bij dien algemeenen maatregel gestelde voorwaarden zal zijn toegelaten voor vrouwelijke personen, die bij het in werking treden van deze wet zestien jaar oud zijn.

32. 1. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip, doch niet later dan 14 Januari 1912.

2. Echter blijft tot één jaar na het tijdstip van inwerkingtreden dezer wet het tweede lid van artikel 5 der Arbeidswet, zooals dat bij deze wet is gewijzigd (2), buiten werking en wordt tot dien datum in bedoeld artikel gelezen:

in het eerste lid onder a: in plaats van: „tien uur per dag en acht en vijftig uur per week”: „elf uur per dag”;

in het zevende lid onder a: in plaats van: „acht en vijftig uur per week en niet langer dan tien uur per dag, of, krachtens vergunning van Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, niet langer dan tien en een half uur per dag”: „elf uur per dag”;

in het achtste lid: in plaats van „zes en zestig uur”: „twee en zeventig uur”;

in het tiende lid: in plaats van: „elf uur”: „twaalf uur”, en in plaats van: „zes en zestig uur”: „zeventig uur”.

33. De gewijzigde Arbeidswet zal kunnen worden aangehaald onder den titel van „Arbeidswet 1911”.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 20sten October 1911 (*Staatsblad* n°. 319).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

20 October 1911. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 19 October 1896 (*Staatsblad* n°. 163) tot uitvoering der Stoomwet, zooals dit in verband met het Koninklijk besluit van 25 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 135) moet worden gelezen. S. 320.

WJL WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 Augustus 1911 n°. 2456 S, Afdeling Arbeid;

Overwegende, dat het Koninklijk besluit van 19 October 1896 (*Staatsblad* n°. 163) tot uitvoering der Stoomwet, zooals dat in verband met Ons besluit van 25 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 135) moet worden gelezen, in afwachting van eene algemeene herziening, enkele wijzigingen van dringenden aard behoeft;

Den Raad van State gehoord (advies van 18 September 1911, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 16 October 1911, n°. 3015, S, Afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. Het Koninklijk besluit van 19 October 1896 (*Staatsblad* n°. 163) tot uitvoering der Stoomwet, zooals dat in verband met Ons besluit van 25 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 135) moet worden gelezen, ondergaat de volgende wijzigingen:

1°. Artikel 49 wordt gelezen:

Om benoembaar te zijn tot ingenieur of tot aspirant-ingenieur moet men het na te noemen examen hebben afgelegd. Voor de toelating tot dit examen moet men in het bezit zijn van een diploma C als bedoeld in het, thans vervallen, artikel 64 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), of wel van een diploma als werktuigkundig ingenieur der Technische Hooogeschool, een leetijd hebben bereikt van 20 jaar en lichamelijk geschikt zijn bevonden.

2°. Artikel 50 wordt gelezen:

Het in het voorgaand artikel bedoeld examen, af te nemen door eene door Ons te benoemen Commissie, omvat:

a. kennis van stoom- en andere werktuigen, meer in het bijzonder theoretische en praktische kennis van stoomketels, stoomtoestellen andere dan ketels, zoomede de sterkteberekening van ketels en andere stoomtoestellen

b. theoretische en praktische kennis van de materialen, waaruit stoomketels en stoomtoestellen worden vervaardigd;

c. het werktuigkundig teekenen, meer in het bijzonder het teekenen van stoomketels;

(1) Artikel 4 van den gewijzigden tekst.

(2) Artikel 6 van den gewijzigden tekst.

d. kennis der Stoomwet en van de wettelijke bepalingen tot uitvoering van die wet.

3°. Artikel 52 wordt gelezen :

Om benoembaar te zijn tot opzichter moet men niet ouder zijn dan dertig jaar, lichamelijk geschikt zijn bevonden, en ten overstaan van eene door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel te benoemen Commissie blijken hebben gegeven van :

a. voldoende kennis van de materialen, waaruit stoomtoestellen worden vervaardigd ;

b. algemeene kennis van de verschillende soorten van stoomketels, zoomede van de meest voorkomende gebreken, welke daarbij worden aangetroffen ;

c. algemeene kennis van het toebehooren der stoomketels ;

d. eenige kennis van stoomtoestellen, andere dan ketels ;

e. vaardigheid in het schetsen en in het maken van eenvoudige teekeningen, op stoomketels en hun toebehooren betrekking hebbende ;

f. kennis der Nederlandsche taal ;

g. voldoende kennis van de Stoomwet en van de wettelijke bepalingen tot uitvoering van die wet.

4°. In het eerste lid van artikel 61 wordt onder c na „stoomvaten” ingevoegd : „(met uitzondering van verdamper op stoomschepen)” en wordt aan het eind de punt vervangen door een komma-punt. Aan dat lid wordt voorts toegevoegd :

d. verdamper op stoomschepen.

Aan bedoeld artikel 61 wordt toegevoegd een derde lid, luidende :

Bij de onder d bedoelde toestellen is het gebruik van gegoten ijzeren deksels verboden, wanneer deze dubbelwandig zijn en daarin stoom wordt toegelaten.

5°. In het tweede lid van artikel 62 worden onder b de woorden „sub c art. 61” vervangen door : „sub c en d van artikel 61”.

6°. In artikel 64 wordt aan het eind de punt vervangen door een komma-punt ; aan dat artikel wordt toegevoegd :

d. de verdamper van :

1°. twee veiligheidskleppen ;

De kleinste waarde voor de middellijn der kleppen wordt berekend volgens de formule :

$$m = 52 \sqrt{\frac{w}{d + 0.62}} \quad \text{In deze formule is :}$$

m = de middellijn in millimeters ;

w = het verwarmd oppervlak in vierkante meters ;

d = de werkelijke stoomdrukking in kilogrammen op den vierkanten centimeter ;

1911.

de middellijn mag echter nooit kleiner dan 50 millimeter zijn ;

2°. een manometer ;

3°. een waterpeilglas ;

4°. een spuikraan.

7°. Artikel 69 onder k wordt gelezen : de afmetingen, de wanddikte en den vorm van het toestel, zoomede :

1°. ten aanzien van een toestel, als bedoeld sub c van artikel 61, bovendien den inhoud eveneens in kubieke decimeters ;

2°. ten aanzien van een toestel, als bedoeld sub d van artikel 61, het verwarmd oppervlak in vierkante meters.

Art. II. De wijzigingen door artikel I gebracht in de artikelen 61, 62, 64 en 69 zijn niet van toepassing op verdamper, voor welker gebruik reeds vóór het in werking treden van dit besluit vergunning werd verleend. Zij worden op zoodanige verdamper echter van toepassing, wanneer de akte van vergunning na dat tijdstip door eene andere wordt vervangen of op naam van een anderen gebruiker wordt overgeschreven.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 20sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 1 Nov. 1911.)

20 October 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, door zee- en kustvischersvaartuigen te voeren.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ;

Gelet op artikel 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvischersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvischersvaartuigen ;

Heeft goedgevonden :

te bepalen, dat door de zee- en kustvischersvaartuigen, tehuis behoorende te Dordrecht, moet worden gevoerd het letterteeken D. D.

's Gravenhage, 20 October 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEGG.

21 October 1911. BESLUIT, tot aanvulling van het Zuiderzee-visscherijbesluit S. 321.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 26 Augustus 1911 n°. 5060, Afdeling Nijverheid; Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en het Zuiderzee-visscherijbesluit (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162);

Den Raad van State gehoord (advies van 3 October 1911 n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 19 October 1911, n°. 6036, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het Zuiderzee-visscherijbesluit wordt aangevuld als volgt:

I. Na artikel 4 wordt ingevoegd het volgende nieuwe artikel:

Art. 4bis. 1. Het is verboden te visschen van 1 Augustus tot 31 October met kuilnetten, op welke wijze ook aangespannen:

a. in het *Hoornsche Hop*;

b. op het *Pampus*;

binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen.

2. Onze Minister is bevoegd het in het vorige lid bepaalde tijdvak ten hoogste een maand vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

3. De daaromtrent genomen beschikking en die, waarbij de grenzen worden vastgesteld, worden ten minste een week vóór zij in werking treden in de *Staatscourant* geplaatst.

II. In artikel 8, letter a, en artikel 11, tweede lid, wordt na „4, eerste lid”, ingevoegd: „4bis, eerste lid”.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagtekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 21sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 26 Oct. 1911.)

21 October 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat eene dienstbetrekking, ook indien door den benoemde aan de hem opgelegde voorwaarde niet wordt voldaan, voor de toepassing van art. 9, al. 1, sub d der Burgerlijke Pensioenwet alleen een einde kan nemen, indien hem uitdrukkelijk ontslag uit zijne betrekking wordt verleend.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van J. G. VAN SANTEN, te Rotterdam, laatstelijk leeraar aan de 1^e Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus aldaar;

Gezien het daarvoor door den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren uitgebracht advies dd. 25 Febr. 1911, n°. 18;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 19 Juli 1911, n°. 159;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 16 Oct. 1911, n°. 63, Afd. P.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende, met ingang van 1 Jan. 1911, een jaarlijksch pensioen toe te leggen ten bedrage van f 1526, op grond dat de belanghebbende na 1 Jan. 1891 in dienst getreden, bij besluit van den Raad der gemeente Rotterdam van 10 Nov. 1910, met ingang van 1 Jan. 1911 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 5 jaren, vereenigd met den overigen, volgens art. 9 b der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komend dien bij het openbaar en bijzonder lager onderwijs van 4 jaren, 3 maanden en 14 dagen, en den volgens art. 9 d der wet geldigen dienst bij het middelbaar onderwijs van 20 jaren, 7 maanden en 16 dagen, een tijdvak uitmaakt van 29 jaren en 11 maanden; dat hij, geboren 1 Aug. 1853, den ouderdom van 57 jaren heeft vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschik is, welke ongeschiktheid is bewezen door de verklaring van twee geneeskundigen, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken benoemd; dat de pensioensgrondslag heeft bedragen: van 1 Jan. 1906 tot 1 Jan. 1910 f 3000, van 1 Jan. 1910 tot 1 Jan. 1911 f 3300, zoodat een zestigste deel van de middelsom ad f 3060, bedoeld bij art. 6, 1^e lid, der wet bedraagt f 51, weshalve de Pensioenraad van oordeel is, dat de belanghebbende volgens de artt. 3 c en 9 a, b en d der wet recht heeft op een pensioen van f 1525,75; dat, nadat dit advies aan den belanghebbende was medegedeeld, deze het ver-

langen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afd. van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur, daarbij aanvoerende, dat de Pensioenraad de diensten door hem aan de Hoogere Burgerschool te Zierikzee bewezen niet in aanmerking heeft genomen, welke diensten geen tijdelijk karakter hebben;

Overwegende dat behoort te worden uitgemaakt of de diensten, bewezen door belanghebbende te Zierikzee zijn te beschouwen als diensten, bewezen als onderwijzer bij eene openbare inrichting van middelbaar onderwijs, krachtens eene vaste aanstelling van een gemeentebestuur, een en ander als bedoeld bij art. 9, al. 1, sub *d* der Burgerlijke Pensioenwet;

Overwegende dat belanghebbende bij besluit dd. 14 Juni 1882, n°. 20, door den Raad der gemeente Zierikzee is benoemd tot leeraar in de Engelsche taal en letterkunde en tevens voorloopig is belast met het onderwijs in het Fransch, aan de Hoogere Burgerschool, op eene jaarwedde van f 1800, onder voorwaarde 1°. dat de benoemde nog in 1882 de akte A voor het Fransch zou verwerven en 2°. uiterlijk in 1884 de volledige bevoegdheid (akte B) met bepaling dat, indien de benoemde aan eene dier voorwaarden niet mocht voldoen, de Raad op de benoeming zoude kunnen terugkomen, terwijl de voorwaardelijke benoeming zou veranderen in eene definitieve, zoodra aan beide voorwaarden zoude zijn voldaan;

dat deze bepalingen aan de aanstelling het karakter eener vaste aanstelling, als bedoeld bij art. 9, al. 1, sub *d* der Burgerlijke Pensioenwet niet ontnemen;

dat toch de dienstbetrekking, ook indien door den benoemde aan de hem opgelegde voorwaarde niet was voldaan, alleen een einde kon nemen indien hem uitdrukkelijk ontslag uit zijne betrekking werd verleend, weshalve de hierboven gestelde vraag in bevestigenden zin moet worden beantwoord en bovenbedoelde diensten bij de regeling van het pensioen van belanghebbende als diensttijd in aanmerking moeten komen;

Gezien de bovenbedoelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan J. G. VAN SANTEN te Rotterdam, laatstelijk leeraar aan de 1° Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus aldaar, met ingang van 1 Januari 1911 een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 1662.

Onze Minister van Financiën is belast enz.;

(W. v. D. B. A.)

24 October 1911. BESLUIT, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 322.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat, onverminderd Ons besluit van 10 October 1910 (*Staatsblad* n°. 300), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 26 Augustus 1911, n°. 6074, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, van 30 Augustus 1911, n°. 69, afdeeling Invoerrechten, van 7 September 1911, n°. 277, afdeeling Spoorwegen, en van 9 September 1911, n°. 5321, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en op de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370);

Den Raad van State gehoord (advies van 26 September 1911, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 10 October 1911, n°. 7478, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, van 12 October 1911, n°. 81, afdeeling Invoerrechten, van 19 October 1911, n°. 256, afdeeling Spoorwegen, en van 20 October 1911, n°. 6155, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De gemeentebesturen en de burgemeesters, ieder voor zooveel hen aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166) en 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157).

Uittreksels uit den tekst dier wet, voor zoover de bepalingen op Aziatische cholera toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan

aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van dit besluit worden vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

2. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

3. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan Aziatische cholera lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

4. De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan Aziatische cholera lijden of, op grond van een ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, doen vermoeden dat zij door die ziekte besmet zijn of de besmetting op anderen kunnen overbrengen, de door hem, gehoord voornoemden ambtenaar of geneeskundige, noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand overeenkomstig de verklaring van den behandelenden geneeskundige dit gedoogt.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

5. De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting bijzonder vatbare voorwerpen, van welken aard ook, uit het huis, erf, voer- of vaarttuig, waar een geval of een verdacht geval van Aziatische cholera voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

6. In spoedeisende gevallen zijn de bestuurders van Rijks-inrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, ver-

plicht, op verzoek van een burgemeester aan deze onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruke af te staan tot hunne inrichting behorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijders aan Aziatische cholera of daarvan verdachten, of voor ontsmetting of vervoer van besmette goederen.

Bij weigering of verschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement waaronder de inrichting ressorteert.

7. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen, en doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op de aldaar nachtverblijfhoudende reizigers.

Indien van wege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde reizigers belast is, zijn dezen verplicht dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste vijf dagen niet in eene met Aziatische cholera besmette plaats vertoefd te hebben.

De burgemeester doet van hetgeen door hem ter bestrijding der Aziatische cholera of van verdachte gevallen dier ziekte wordt of is verricht ten spoedigste mededeeling aan den ambtenaar van het Staatstoezicht.

HOOFDSTUK I.

§ 1. *Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.*

8. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: *a.* landloopers en zigeuners (bohémien), *b.* landverhuizers en personen, die bij troepen reizend of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzoek te zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in de eerste alinea worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen,

dat personen, bedoeld sub b. van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden.

9. Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandschen grenspost, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekening van een door deze te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

10. Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane-onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt geoordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnden der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg of tramstation, tevens met den chef daarvan.

11. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden, niet aan Aziatische cholera te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven, volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij Nederland binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van Aziatische cholera deden vermoeden.

12. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan Aziatische cholera te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lidders aan besmettelijke ziekte, en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien

de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd.

Personen, wier lichamen of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting.

§ 2. Van het grensverkeer.

13. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige, met Aziatische cholera besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzocht en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. Van het goederenvervoer.

14. Onverminderd de bestaande bepalingen omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lommen, gebruikte kledingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk, en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, uit landen of plaatsen, mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die overeenkomst.

15. Een ieder, die waarneemt, dat van goederen, waarvan in-, door- en vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabijzijnden ambtenaar van Rijk- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geemployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

16. Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnenkomende, worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, die bevuild zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze, door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet.

18. Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek, bedoeld in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden desverlangd, aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

19. Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. *Verdere bepalingen.*

20. De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is bedoeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige :

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in artikelen 8

en 13 van dit besluit bedoelde personen, lijdende aan of verdacht van Aziatische cholera ;

b. voor een geschikte plaats voor de ontsmetting van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen ;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting of het vervoer van personen en goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit ;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht, ter volvoering aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

21. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting, behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

Onverminderd het bepaalde in artikel 3, zijn conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram verplicht, den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

22. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zooveel in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling ten laste van anderen moeten worden gebracht.

23. De krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van de invoerrechten en accijnzen, de stationchefs en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

§ 5. Van het scheepvaartverkeer.

24. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van Aziatische cholera, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

25. Schippers van vaartuigen, komende uit landen of plaatsen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wegens Aziatische cholera besmet verklaard of aan boord, waarvan een geval dier ziekte tijdens de jongste zeereis is voorgekomen, mogen geen andere Nederlandsche havens of reeden dan die van *Vlissingen, Hoek van Holland, IJmuiden, Helder, Harlingen, Delfzijl, Hellevoetsluis* of *Neuzen* of die nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zullen zijn aangewezen, aandoen, of elders in *Nederland* landen, dan na hun schip in eene der genoemde havens of op eene der genoemde reeden het gezondheidsonderzoek, voorgescreven bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), te hebben doen ondergaan.

De schipper van een vaartuig, na uitkomst uit zee in *Nederland* elders liggende, dan in een van bovengenoemde havens of op een van bovengenoemde reeden, en waarop de Aziatische cholera wordt waargenomen, is verplicht op de eerste aanzegging van den burgemeester van de havenplaats, waar hij ligt, of van de gemeente, die het naast aan zijn ankerplaats ligt, naar eene der genoemde havens of reeden te vertrekken, tenzij hij verkiest weder zee te kiezen.

Onder „reede” wordt verstaan elke ankerplaats voor uit zee komende schepen binnen de zeegeaten en op de rivieren en stroomen.

26. Aan elk der door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treedt.

Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden, is de burgemeester bij het verschijnen of dreigen der Aziatische cholera bevoegd, ten koste van de gemeente geneeskundig toezicht te doen houden op de opvarenden van de in de gemeente vertoevende vaartuigen. De personen, waarop dit toezicht wordt uitgeoefend, zijn verplicht zich daaraan te onderwerpen.

27. Onverminderd artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip, varende langs of aankomende aan eene der in artikel 26 van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheidsonderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheidsonderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbot van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al te zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen hem door of namens den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

28. De geneeskundige verricht het gezondheidsonderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg met den burgemeester, het meest doeltreffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek

overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

29. De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ontsmetting geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) vastgesteld.

30. Het schip wordt dadelijk tot den verderen doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft, hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden, niet te lijden aan Aziatische cholera, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belasten geneeskundige, terstond onbekommerd aan den wal worden toegelaten. Vooraf heeft ontsmetting der kleeders en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

31. Ten bewijze dat het schip tot den verderen doortocht is toegelaten, en het verbod van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 28 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van eene vroegere verklaring in de plaats kan treden.

32. De burgemeester van elke gemeente, waarin eene plaats ligt als in artikel 26 van dit

besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen, en voorts voor de voortdurende aanwezigheid van zuiver drinkwater en water voor huishoudelijke doeleinden, opdat dit aan de schippers, indien de geneeskundige het noodig oordeelt, kunne worden verstrekt.

Onverminderd het in het voorgaande lid bepaalde, zorgt de burgemeester van elke gemeente, waarin een plaats ligt, daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, zoo spoedig mogelijk op 's Rijks kosten voor de verstreking van zuiver drinkwater en water voor huishoudelijke doeleinden aan de schippers der langs de plaats varende schepen.

33. Op de krachtens artikel 26 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht, met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

SLOTBEPALINGEN.

34. Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

35. Waar in dit besluit sprake is van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

36. Dit besluit, dat, tenzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 13 Nov. 1911.)

24 October 1911. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende waardebepaling van door mond- en klauwzeer aangetast vee. Meermalen komt het voor, dat de waarde, waarop door mond- en klauwzeer aangetast vee wordt geschat, in een zoodanig bedrag wordt uitgedrukt, dat de naar den maatstaf van 90 pCt. van de volle waarde uit te keeren schadeloosstelling door een rond bedrag wordt aangegeven.

De waarde die het aangetaste dier in gezonden toestand zou hebben, zou dan in een gebroken getal zijn uit te drukken. Een rond b.v.b. waarvoor naar den maatstaf van 90 pCt. van de volle waarde f 285.— schadeloosstelling wordt uitgekeerd, zou dus in gezonden toestand een waarde hebben gehad van f 261.11, een bedrag waarop wel nimmer in de praktijk een rond zal worden getaxeerd.

Deze handelwijze is niet overeenkomstig het bepaalde in art. 24 der Wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) juncto art. 105 van het Koninklijk Besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104).

Immers langs dezen weg wordt de gelegenheid geopend, om ook voor aangetaste dieren de volle waarde te vergoeden.

De schatter moet uitsluitend vaststellen de waarde, die het zieke dier in gezonden toestand zou hebben gehad, en die waarde moet ook in de bij de declaratiën behorende bewijs-

stukken zijn uitgedrukt, opdat kan worden beoordeeld of het bedrag, hetwelk in rekening kan worden gebracht, juist is berekend.

Ik heb mitsdien de eer U H.E.G. beleefdelijk uit te noodigen het bovenstaande ter kennis te willen brengen van de Burgemeesters in Uw gewest en mij twee exemplaren van het desbetreffende Provinciaal Blad te willen doen toekomen.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

27 October 1911. BESLUIT, waarbij met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland d.d. 15 Mei 1911, B n°. 2545 (3de afd.) G. S. n°. 13/1, het bedrag der Rijksbijdrage overeenkomstig artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs voor de bijzondere lagere school te *Maassluis*, Noordvliet, Noordzijde, van de Vereeniging voor Christelijk onderwijs aldaar, over het jaar 1910 wordt vastgesteld op f 5483.33. S. 323.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der Vereeniging voor Christelijk Onderwijs te *Maassluis*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, dd. 15 Mei 1911, B n°. 2545 (3de afd.) G. S. n°. 13/1, genomen op de aanvraag van het bestuur der bijzondere lagere school dier vereeniging, *Noordvliet*, Noordzijde, aldaar, om de Rijksbijdrage, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over het jaar 1910:

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 11 September 1911, n°. 194;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 October 1911, n°. 7607, afdeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten van Zuidholland de Rijksbijdrage voor deze school over 1910 hebben bepaald op f 5316,67, daarbij overwegende, dat blijkens de aanvraag het bestuur der school van meening is, dat deze gedurende het geheele jaar 1910 zou hebben voldaan aan de eischen, gesteld bij artikel 48, 1ste lid, 1°, sub I en II, der wet op het lager onderwijs, en dat voor elk van de boven het wettelijk minimum aanwezige onderwijzers aanspraak zou bestaan op eene Rijksbijdrage, gelijk aan de minimum-wedde volgens artikel 26, 1ste lid, sub 2°, dier wet; dat echter volgens den door den schoolopziener in het district *'s Gravenhage* aan hun College ingezonden staat

model O/I, de school niet aan de in de vorige alinea genoemde eischen zou hebben voldaan, aangezien er in 1910 nog niet een negende leerjaar aan de school verbonden was en dat ook aan slechts zeven leerlingen in de drie hoogste klassen tezamen onderwijs in drie der vakken *l*, *m*, *n* en *p* werd gegeven; dat ook uit den aan hun College door den districts-schoolopziener ter inzage verstreken rooster (door den betrokken arrondissements-schoolopziener geveerd op 22 Maart 1909) evenmin blijkt, dat in 1910 reeds een negende leerjaar bestond; dat volgens een nader van het schoolbestuur ingekomen bericht, door dat bestuur op 25 Juli 1910, bij de reorganisatie der school nog een rooster van lesuren in duplo zou zijn gezonden aan den arrondissements-schoolopziener, die van dezen, in dato 25 Juli 1910 geveerd, door het bestuur zou zijn terug ontvangen; dat hun College deze rooster wel is waar niet bekend is, doch dat — mocht al zijn voldaan aan de eischen van leerjaren, vakken en uren — in elk geval aan den eisch van 18 leerlingen, gesteld bij artikel 48, 1ste lid, 1°, sub *b*, II, 1ste alinea, der wet, niet wordt voldaan, zoodat ten onrechte voor elk van de vier boven het wettelijk minimum aanwezige onderwijzers de met de minimum-wedde gelijkstaande Rijksbijdrage wordt gevraagd; dat evenwel onomstootelijk vaststaat, dat aan de school gedurende het geheele jaar 1910 gedurende meer dan 10 uur per week in ten minste twee der vakken *l*, *m* en *n* en in vak *p* onderwijs gegeven is, zoodat wel de Rijksbijdrage ingevolge artikel 48, 1ste lid, 1°, sub *b*, 5de alinea, der wet kan worden genoten en dus voor elke van ten hoogste drie surnumeraire leerkrachten aanspraak op de met de minimum-wedde volgens artikel 26, 1ste lid, sub 2, der wet gelijkstaande Rijksbijdrage aanspraak bestaat; dat op grond van het vorenstaande het aangevraagd bedrag alzoo f 208.33 te hoog is gesteld en verminderd moet worden tot f 5316.67;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten het schoolbestuur bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat nà 25 Juli 1910, op welken datum reorganisatie der school heeft plaats gehad, aan alle eischen, gesteld bij artikel 48, 1ste lid, 1°, *b*, I en II en voorlaatste zinsnede, zou zijn voldaan, dus ook aan dien, gesteld ten aanzien van het aantal leerlingen, aan welke in de drie hoogste klassen onderwijs wordt gegeven in drie der vakken *l*, *m*, *n* en *p*;

Overwegende, dat blijkens het leerplan en den rooster van lesuren voor het op 1 September 1910 nieuw aangevangen schooljaar — beide stukken op 26 Juli 1910 door den arron-

dissements-schoolopziener voor „gezien” geteekend — de onderwerpelijke school bij den aanvang van dat schooljaar negen jaarklassen bevatte en dat in elk van de hoogste drie klassen gedurende meer dan 8 uren per week onderwijs werd gegeven in ten minste drie der vakken onder *l*, *m*, *n* en *p* genoemd in artikel 2 der wet;

dat mede is gebleken, dat bij den aanvang van het nieuwe schooljaar het in artikel 48, eerste lid, 1°, *b*, voorlaatste zinsnede, der wet gevorderd aantal van 18 leerlingen in de hoogste drie klassen aanwezig was;

dat dus deze school op het tijdstip van hare reorganisatie, waartoe vóór 1 Januari 1910 was besloten, heeft voldaan aan alle eischen om in aanmerking te komen voor Rijksbijdrage, berekend naar den maatstaf sub 1°, *b*, laatste alinea, van artikel 48 der Lager onderwijswet gesteld;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten voornoemd het bedrag der Rijksbijdrage voor de onderwerpelijke school over het jaar 1910 vast te stellen op f 5483.33.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van bestuur.

Het Loo, den 27sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 11 Nov. 1911.)

28 October 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatsspoorweg 's Hertogenbosch—Lage Zwaalwe over de rivier de Donge nabij Geertruidenberg. S. 324.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 18 Mei 1911, n°. 247, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 Juni 1911, n°. 28);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 October 1911, n°. 221, afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 Januari 1912 vast te stellen het Reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatsspoorweg 's-Hertogenbosch—Lage Zwaluwe, over de rivier de Donge nabij Geertruidenberg, zooals dat hierneven is gevoegd.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 28sten October 1911.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Waterstaat,
L. H. W. REGOUT.

(Uitgeg. 11 Nov. 1911.)

REGLEMENT voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatsspoorweg 's-Hertogenbosch—Lage Zwaluwe over de rivier de Donge nabij Geertruidenberg.

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1) De brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2) Is de scheepvaart door ijs of door andere oorzaken gestremd, dan kan de brug gesloten blijven.

(3) Met het sluiten van de brug zal worden aangevangen tien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken. Indien evenwel door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor een tijdig gesloten zijn noodig is.

(4) Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug.

(5) Alvorens over te gaan tot het sluiten van de brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart gestremd is.

(6) Op of bij de brug is een seinpaal geplaatst, waarlangs een bol met een minimum-middellijn van 0,90 M. en waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde, gelijk en gelijkvormige driehoeken tot eene hoogte van ten minste 5,50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter

hoogte van ten minste 3,50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(7) Is de brug geopend, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden wit-zwarten bol;

bij nacht: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(8) Is de doorvaart gestremd, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den neergelaten wit-zwarten bol;

bij nacht: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(9) Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(10) Bij mist, dichte sneeuwacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

3. Bij het naderen en doorvaren van de brug gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

4. (1) Bij het naderen van de brug moeten de schippers van schepen, die van het Zuiden komen, bij den afstandspaal, waarop het woord „Langzaam” is geplaatst, voor zooveel noodig, de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald, of in de gei brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij den stoppaal, waarop het woord „Halt”, kan worden stilgehouden.

(2) Bij harden wind, sterken stroom of bij snelle vaart van het schip zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3) In geen geval zullen de schippers van schepen, die van het Zuiden komen, met hunne schepen, zonder vergunning van den brugwachter, dichterbij dan tot bovenbedoelden stoppaal de brug naderen, zoolang de doorvaart niet is toegelaten of de brugwachter van de ten Noorden van de brug gelegen rolbrug geen verlof tot doorvaren van deze brug gegeven heeft.

(4) Indien door mist of andere oorzaken de bol en het licht der lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen buiten den stoppaal gehouden en moeten de schippers de aanwezigheid van hun schip door krachtige geluidseinen aan den brugwachter kenbaar maken, waarna zij eerst

mogen doorvaren na verkregen vergunning van den brugwachter.

5. (1) Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen; schepen met mechanische beweegkracht varende, met geene grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2) Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

(3) Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen.

(4) Van de schepen mogen zonder vergunning van den brugwachter de ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen, andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij niet met de brug of de remmingwerken in aanraking kunnen komen.

(5) Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken. De remmingwerken, schuifhouten, haalpenen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(6) De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden :

a. schepen in de opening van de brug te doen stilhouden ;

b. schepen aan eenig deel van de brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1) De schippers mogen met hunne schepen tusschen den in artikel 4 bedoelden stoppaal en de brug niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2) Binnen de brugopening varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(3) Tusschen den in artikel 4 bedoelden stoppaal en de brug varen de schippers elkander, in de richting naar de brugopening, niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(4) Buiten den stoppaal wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

(5) Rijksschepen, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat, en schepen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde vóór alle andere schepen doorgelaten. Zij worden bij beperkten tijd van opening der brug met uitsluiting van alle andere alleen doorgelaten en daarvoor door den brugwachter aangewezen.

(6) In zoodanig geval verplaatsen de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich volgens diens aanwijzing.

(7) Met inachtneming van deze regelen is voor alle tegelijk aankomende schepen de voorrang van doorvaren toegekend aan de met stroom komende, zoodat die tegen stroom komen buiten den stoppaal moeten wachten.

(8) Bij verschil tusschen de schippers over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

8. In geval meer dan één van het Zuiden komend schip voor de brug aankomt, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter het eerder aangekomene.

9. Nadat de doorvaart weder is toegelaten, varen de schepen door naar aanwijzing van den brugwachter met inachtneming van den voorrang, als in artikel 7 is omschreven.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen den in artikel 4 bedoelden stoppaal en de brug naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd, op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Schepen, waarvan niet te vreezen is, dat zij in de brugopening zullen beklemd raken, kunnen met vergunning van den brugwachter onder de beweegbare brug, tijdens deze gesloten is, worden doorgelaten.

12. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten van de brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente Raamsdonk en op kosten van den schipper of van den eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

13. (1) Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

(2) Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3) Onder *brugwachters* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

14. (1) Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2) De brugwachter, de ambtenaren in artikel 8, sub 1°.—6°., van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëdigde beambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonder-

neming het toezicht op de brug is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

15. Aan den brugwachter wordt op zijne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente *Raamsdonk* en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 October 1911 (*Staatsblad* n°. 324).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,
(get.) L. H. W. REGOUT.

28 October 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor de rolbrug over de rivier de *Donge*, nabij *Geertruidenberg*. S. 325.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 18 Mei 1911 n°. 253, Afdeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 18 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 262);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 Juni 1911, n°. 29);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 25 October 1911, n°. 251, Afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. met ingang van 1 Januari 1912 vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT VAN POLITIE voor de rolbrug over de rivier de *Donge* nabij *Geertruidenberg*.

Art. 1. De rolbrug wordt ten behoeve van het verkeer over den weg zooveel mogelijk gesloten gehouden en alleen geopend, wanneer er vaartuigen of vloten moeten doorvaren.

Behoudens het bepaalde in artikel 2 is of wordt de rolbrug niet geopend:

1. Zoolang het sein wordt vertoond, dat de doorvaart door de naastgelegen spoorwegbrug is gestremd.

2. Van vijf minuten voor- tot vijftien minuten na het tijdstip van vertrek van een stoomtram van het station *Geertruidenberg* en van tien minuten vóór- tot tien minuten na het tijdstip van aankomst van een stoomtram aan

dat station, met dien verstande, dat met inachtneming van het bepaalde in artikel 2 de rolbrug binnen de genoemde tijdgrenzen mag geopend worden, zoodra de stoomtram die brug is overgetrokken.

Het in het vorig lid bedoelde tijdstip moet blijken uit de dienstregeling, of moet tijdig en schriftelijk door den arrondissements-Ingenieur van den Waterstaat te *Breda* aan den brugwachter zijn medegedeeld.

3. Gedurende tien minuten voor het door de dienstregeling aangegeven tijdstip van vertrek van een trein, uitgaande van *Geertruidenberg* in de richting naar *Zwaaluwe*.

2. Onmiddellijk nadat een stoomtram naar *Geertruidenberg* de rolbrug is overgetrokken, mag deze, mits de spoorwegbrug open is, eenmaal voor het doorlaten van schepen geopend worden, ook al valt de tijd dezer opening binnen den tijd in artikel 1 bepaald voor het gesloten zijn der brug ten behoeve van een stoomtram uit *Geertruidenberg*.

3. Voor het doorlaten van schepen, welke de rolbrug van de noordzijde naderen, handelt de brugwachter in overleg met den brugwachter van de naastgelegen spoorwegbrug.

4. Met aanvulling van het bepaalde bij het derde lid van artikel 15 van het Algemeen Reglement wordt, wanneer de rolbrug niet voor het doorlaten van schepen geopend kan worden, dit aangeduid *bij dag* door twee roode borden boven elkaar en *bij nacht* door twee roode lichten boven elkaar in het midden der doorvaartopening.

5. Het is verboden door de brug te varen met eenig vaartuig of vlot, waarvan de grootste breedte, of waarvan de grootste breedte van den opperlast meer bedraagt dan 11 M.

6. Vaartuigen of vloten, waarvan niet te vreezen is, dat zij in de brugopening of in die van de naastgelegen spoorwegbrug bekneld geraken, kunnen met voorafgaande vergunning van den brugwachter onder de rolbrug doorvaren tijdens zij gesloten is.

Zonder die vergunning is bedoeld doorvaren verboden.

7. Het is verboden zich met een rij- of voertuig op de brug te begeven, zoodra een stoomtram in het gezicht, of door een geluidssignaal aangekondigd is.

8. Het is verboden met rij- of voertuigen langer op de brug te verwijlen dan voor het zoo snel als geoorloofd rijden over die brug volstrekt noodig is.

9. Overtreding der artikelen 5, 6, 2de lid, 7 en 8 van dit bijzonder reglement wordt, voorzover daartegen niet bij de Wet of het

Algemeen Reglement is voorzien, gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

II. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub I bedoelde reglement is vervallen het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 125).

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 28sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 Nov. 1911.)

28 October 1911. BESLUIT, waarbij gelaat wordt, dat het Missiehuis voor vreemde missiën te *Steyl* (gemeente *Tegelen*) zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting. S. 326.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur van het Missiehuis voor vreemde Missiën te *Steyl* (gemeente *Tegelen*) tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Maas-tricht* d.d. 19 Juli 1909, n°. 342, op zijn verzoek om plaatsing van het Missiehuis op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschiedenissen van Bestuur, gehoord, advies van 17 November 1909, n°. 354;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 23 October 1911, n°. 51, Afdeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat de directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Maastricht* bij beslissing van 19 Juli 1909, n°. 342 het verzoek tot plaatsing van bovenbedoelde inrichting op de lijst heeft afgewezen;

dat hij daarbij heeft overwogen, dat blijkens 2° der statuten het doel der vereeniging is jongelieden in de litterarische philosophische en theologische wetenschappen te onderwijzen tot wetenschappelijke bezigheden te bekwamen, tijdschriften en andere werken uit te geven en vooral missionarissen voor vreemde landen te vormen, dat de vereeniging zich bovendien onledig houdt met de uitzending van missionarissen en het organiseren en houden van retraites voor Rooms-Katholieke mannen en vrouwen; dat voorzover de vertrekken van

het Missiehuis dienen tot onderwijs en opleiding van missionarissen, plaatsing op de lijst niet te pas komt, aangezien wegens het gebruik van percelen en gedeelten van percelen uitsluitend als inrichting van onderwijs of tot opleiding voor een ambt, beroep of bedrijf of als koetschool krachtens letter c van art. 4, § 1, der wet op de personeele belasting, in geen geval belasting naar den eersten, tweeden en derden grondslag is verschuldigd; dat wat betreft de vertrekken, in gebruik voor het uitgeven van tijdschriften en andere werken ingevolge letter c (lees e) van genoemd artikel, aanspraak op vrijstelling bestaat voor het gedeelte van het perceel dienende tot werkplaats en bergplaats en dat overigens als zoodanig geen plaatsing op de lijst kan geschieden, vermits de uitgave van tijdschriften en andere werken behoort tot de gewone uitoefening van het beroep van uitgever, zonder dat daarbij van algemeen nut sprake kan zijn; dat wat het gedeelte van het Missiehuis, dienende tot de uitzending van missionarissen en tot het houden van retraites betreft, er bezwaar bestaat tegen het plaatsen der vereeniging op de lijst, aangezien bedoelde inrichtingen buiten het bij de statuten omschreven doel plaats vinden; dat toch, waar de statuten bestaan, het doel der inrichting naar hare statuten dient te worden beoordeeld en het niet aangaat plaatsing op de lijst te bewerkstelligen voor ander gebruik, hoezeer het ook tot algemeen nut zou kunnen worden gerekend; dat niet blijkt, dat de inrichting zich bezig houdt met de uitoefening van weldadigheid;

dat van de beslissing van den directeur het Bestuur van het Missiehuis bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat onder het vormen van missionarissen ook te verstaan is hunne uitzending en verpleging en alles wat met de vorming en uitzending verbonden is; dat de vorming en uitzending van missionarissen een werk is van weldadigheid en ook van algemeen nut; dat hetzelfde geldt van het houden van retraites, die een krachtdadig middel zijn tegen revolutie en sociaal-democratie, omdat de menschen daar onderwezen worden in hun plicht jegens God en Kerk, jegens Vaderland en Vorst, jegens Staat en Familie; dat de inrichting nooh met het een, nooh met het ander winst behaalt; dat de wet niet vordert, dat iets in de statuten vermeld wordt om als werk van weldadigheid of van algemeen nut beschouwd te kunnen worden;

Overwegende, dat de gronden, waarop de bestreden beslissing steunt, juist zijn voor zooveel betreft die percelen of gedeelten van percelen, welke gebezigd worden voor

onderwijs en voor opleiding van missionarissen en voor het uitgeven van tijdschriften en andere werken ;

dat het houden van retraites, waartoe door uiterst lagen prijs aan nagenoeg ieder Rooms-Katholiek, van een der beide seksen, gelegenheid wordt verschaft, is te beschouwen als eene zaak van algemeen nut ;

dat de inrichting geacht kan worden te zijn van algemeen nut, voor zooveel zij — buiten de eigenlijke opleiding tot missionaris — strekt om de belangen der missiën te bevorderen en die der missionarissen te behartigen ;

dat, aangezien er voldoende zekerheid bestaat, dat gedeelten van het Missiehuis dienen voor de uitzending van missionarissen en voor het houden van retraites er geen reden is aan appellant tegen te werpen, dat een en ander valt buiten de omschrijving van het doel der vereeniging, zooals die in hare statuten wordt aangetroffen ;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met vernietiging van de bestreden beslissing te bepalen, dat het Missiehuis voor vreemde Missiën te *Steyl* (gemeente *Tegelen*), zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting, onder bijvoeging van de woorden : „voor zoover het dient tot bevordering van de belangen der missiën en ten behoeve der missionarissen, alsmede tot het houden van retraites”.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 28sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(get.) KOLKMAN.
(Uitgeg. 15 Nov. 1911.)

28 October 1911. BESLUIT, waarbij gelast wordt, dat het Bonifatiushuis te 's Heerenberg, voor zoover het is eene inrichting tot het houden van retraites, zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting. S. 327.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door M. NEUSESTER, directeur van het Bonifatiushuis te 's Heerenberg, tegen de beslissing van

den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Arnhem*, dd. 3 Juni 1911, n°. 1120 Directe Belastingen, genomen op zijn verzoek om plaatsing der inrichting voor zooveel het retraitenhuis betreft, op de lijst, bedoeld in artikel 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting ;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 23 September 1911, n°. 228 ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 23 October 1911, n°. 50, afdeling Directe Belastingen ;

Overwegende, dat, nadat de plaatsing op de lijst was aangevraagd, de directeur bij beslissing van 3 Juni 1911, n°. 1120 Directe Belastingen, afwijzend heeft beschikt, daarbij overwegende, dat het doel der inrichting o.m. bestaat in het organiseeren van de in de Roomsche Katholieke Kerk onder den naam van „retraite” bekende geestelijke oefeningen tot bevordering van godsdienstzin en zedelijkheid onder alle standen (priesters, onderwijzers, studenten, beschaafde leeken, arbeiders enz.), ter bereiking van welk doel godsdienstige redevoeeringen, geestelijke lezingen, gebeden en godsdienst-oefeningen in systematische volgorde worden gehouden ;

dat de inrichting voor zoover er gelegenheid wordt geboden aan meerdere categorieën van personen om zich gedurende eenige dagen binnen hare muren van de wereld af te zonderen, ten einde zich over te geven aan geestelijke overpeinzingen en wat daarmede verband houdt, geacht moet worden de persoonlijke, zij het dan ook in de eerste plaats geestelijke belangen te dienen van degenen, die aan die afzondering met vorenomschreven doel behoefte gevoelen, en aan de uitdrukking „algemeen nut” eene niet door de wet bedoelde beteekenis zou worden gegeven, indien op grond van het vorenstaande de inrichting werd aangenomen als zoodanig werkzaam te zijn ;

dat van de beslissing des directeurs M. NEUSESTER in zijne hoedanigheid van directeur van het Bonifatiushuis te 's Heerenberg bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat een gedeelte van dat huis, afzonderlijk gebouw, dient tot retraitenhuis, dat is een huis tot het houden van geestelijke oefeningen tot bevordering van godsdienstzin, ingetogenheid en zedelijkheid voor alle standen, zoowel priesters als onderwijzers, studenten, beschaafde leeken, arbeiders enz. ;

dat dit gebouw dus is een gebouw dat dient ten algemeenen nutte; dat de bewoordingen

ten algemeenen nutte in de wet zijn opgenomen in tegenstelling met het bijzonder belang voor particulieren, waarvan hier geen sprake kan zijn, nademaal van de deelnemers aan die oefeningen geen vergoeding gevorderd wordt;

Overwegende dat het houden van retraites is te beschouwen als eene zaak van algemeen nut, indien daartoe, zonder vordering van eenige vergoeding aan ieder Roomsch Katholiek gelegenheid wordt verschaffd;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden beslissing te bepalen dat het Bonifatiushuis te 's Heerenberg zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting, onder bijvoeging van de woorden: „voor zoover het is eene inrichting tot het houden van retraites”.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 28sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 16 Nov. 1911.)

28 October 1911. **BESLUIT**, tot nadere wijziging van artikel 184, 3de lid, van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 209), regelende o. a. de samenstelling van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies voor het Rijkstucht- en opvoedingswezen. S. 328.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 19den September 1911, 3de Afdeling B, n°. 556;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10den October 1911, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 October 1911, 3de Afdeling B, n°. 594;

Hebben goedgevonden en verstaan:

In artikel 184, 3de lid, van den algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 3 en 21 der wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64), vastgesteld bij Koninklijk

besluit van 15 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 209) en gewijzigd bij Koninklijke besluiten van 29 October 1906 (*Staatsblad* n°. 274), 10 Mei 1907 (*Staatsblad* n°. 99), 25 October 1909 (*Staatsblad* n°. 344) en 23 September 1910 (*Staatsblad* n°. 291), worden de woorden: „Het hoofd der afdeling van het Departement van Justitie waaraan de behandeling van de zaken betreffende het Gevangeniswezen en het Rijkstucht- en opvoedingswezen is opgedragen” vervangen door de woorden: „Een door Onzen Minister van Justitie aan te wijzen hoofdbambtenaar van het Departement van Justitie”.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad*, waarin het is opgenomen en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 28sten October 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(Uitgeg. 7 Nov. 1911.)

28 October 1911. **BESCHIKKING** van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 4bis van het besluit van 26 Juni 1911, S. 162 (Zuiderzeevisscherijbesluit).

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 4bis van het Zuiderzeevisscherijbesluit (Koninklijk besluit van 26 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 162), zooals dat besluit is aangevuld bij Koninklijk besluit van 21 October 1911 (*Staatsblad* n°. 521), luidende:

1. het is verboden te visschen van 1 Augustus tot 31 October met kuilnetten, op welke wijze ook aangespannen:

a. in het Hoornsche Hop;

b. op het Pampus;

binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen.

2. Onze Minister is bevoegd het in het vorige lid bepaalde tijdvak ten hoogste eene maand vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

3. De daaromtrent genomen beschikking en die, waarbij de grenzen worden vastgesteld, worden ten minste ééne week vóór zij in werking treden in de *Staatscourant* geplaatst.

Heeft goedgevonden :

1°. de hierbovenbedoelde grenzen vast te stellen als volgt :

voor het Hoornsche Hop : de lijn, gaande van de Zuidpunt van den hoek van de Nek bij Wijdenes naar den toren van Etersheim ; voor het Pampus : de lijn, gaande van den toren van Muiderberg over de zwarte ton van het Muiderzand naar den schoorsteen van het stoomgemaal bij de Rijpersluis bij Uitdam ;

2°. te bepalen, dat het, met afwijking in zoover van het voorgeschrevene in bovenstaand artikel 4bis, lid 1, tot 15 November 1911 verboden zal zijn te visschen met kuilnetten, op welke wijze ook aangespannen, in de onder 1°. genoemde wateren.

's Gravenhage, 28 October 1911.

De Minister voornoemd, (get.) A. S. TALMA.

30 October 1911. ARREST van den Hoogen Raad:

Art. 30bis van de Algemeene Politieverordening van Venlo, waarbij aan B. en W. alleen wordt overgelaten om bij openbare kennisgeving aan te wijzen, welke straten in het belang van de vrijheid en de veiligheid van het verkeer in de door den Raad zelf gestelde verbodsbepaling zijn begrepen, houdt niet in eene ongeoorloofde delegatie van wetgevende macht.

De gestelde bepaling blijft van toepassing, ook al zou daarvan eene beperking van den eigendom het gevolg zijn, welke beperking volgens art. 625 B. W. is toegelaten.

De Hooge Raad enz. ;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende :

1°. Schending althans verkeerde toepassing der artt. 134, 135, 179a en 179h der Gemeentewet, artt. 211, 221 Strafv., art. 1 Strafr. en art. 144 Grondwet, doordien het toegepast art. 30bis der Alg. Pol. Verord. van Venlo eene verboden delegatie van wetgevende macht daarstelt ;

2°. Schending, althans verkeerde toepassing van art. 625 B. W. j°. art. 135 Gemeentewet, doordien het eigendomsrecht der ingezetenen op ongeoorloofde wijze wordt aangetast ;

Overwegende, dat bij de inleidende dagvaarding aan den requirant is ten laste gelegd, dat hij den 23 Mei 1911 circa 3 ure des namiddags te Venlo binnen de kom, de openbare St. Nicolaasstraat met een, met een paard bespannen, niet uitsluitend voor personenvervoer bestemde kar ingereden is, zulks terwijl bij besluit van B. en W. van Venlo van 11 Febr. 1911 in het belang der vrijheid en veiligheid van het

verkeer ter openbare kennis was gebracht, dat het verboden is de St. Nicolaasstraat van welke zijde dan ook in te rijden of te berijden met voer- of rijtuigen, niet uitsluitend voor personenvervoer bestemd ;

dat dit feit, met requirants schuld daaraan, bij het bestredene vonnis wettig en overtuigend is bewezen verklaard, met qualificatie en strafoplegging, zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld ;

O. wat het eerste middel van cassatie betreft ; dat tot ondersteuning hiervan bij de memorie is aangevoerd, dat in art. 30bis der Alg. Pol. Verord. van Venlo aan B. en W. eene onbegrensde bevoegdheid gegeven wordt om alle straten naar eigen goedvinden als voor het verkeer met rij- en voertuigen gesloten aan te wijzen, hetgeen alle perken overschrijdt en derhalve eene verboden delegatie van wetgevende macht daarstelt ; dat bedoelde aanwijzing van straten geen daad van uitvoering is doch van wetgeving, uitsluitend behorende tot de competentie van den Gemeenteraad, zoodat gemelde Pol. Verord. alle rechtskracht mist ;

O. hieromtrent :

dat art. 30bis der Alg. Pol. Verord. van Venlo, zooals die gewijzigd is bij art. 1 der Verord. van 9 Nov. 1910 luidt :

1°. Het is verboden de straten, binnen de kom, welke door B. en W. in het belang van de vrijheid en veiligheid van het verkeer bij openbare kennisgeving zijn aangewezen : a. met rij- en voertuigen in te rijden of te berijden ; b. met rij- en voertuigen in te rijden of te berijden in de richting, door B. en W. in de bovenbedoelde openbare kennisgeving vermeld ;

2°. enz. ;

terwijl bij art. 136 der voornoemde gewijzigde verordening op overtreding van dat verbod eene straf is gesteld van eene geldboete van ten hoogste tien gulden ;

dat voornoemd art. 30bis niet inhoudt eenige delegatie der macht, die krachtens de artt. 134 en 135 der Gemeentewet uitsluitend aan den Raad toekomt ;

dat toch het verbod om met rij- en voertuigen sommige straten binnen de kom der gemeente in te rijden of te berijden, of die in te rijden of te berijden in eene andere dan zekere bepaalde richting, door den Raad zelf bij voornoemd artikel is gegeven, terwijl aan B. en W. alleen wordt overgelaten om bij openbare kennisgeving aan te wijzen welke straten in het belang van de vrijheid en de veiligheid van het verkeer in die verbodsbepaling zouden zijn begrepen, zoodat de aan B. en W. toege-

kende bevoegdheid niet onbegrensd is, zooals bij de memorie beweerd wordt, maar begrensd door het belang van de vrijheid en de veiligheid van het verkeer;

dat B. en W. door bij openbare kennisgeving van 11 Febr. 1911 „Gelet op de Alg. Pol. Verord., zooals die gewijzigd is bij Raadsbesluit van 9 Nov. 1910, o. a. te bepalen „dat het verboden is de St. Nicolaas of Klaasstraat van welke zijde dan ook, in te rijden of te berijden met voer- en rijtuigen niet uitsluitend voor personenvervoer bestemd, als vrachtwagens, karren enz.” niet anders hebben gedaan dan uitvoering geven aan een voorschrift dier verordening, noodig om aan het *daarin* vermelde verbod de vereischte werking te verzekeren en alzoo hebben gehandeld overeenkomstig de hun bij art. 179a der Gemeentewet opgedragen taak.

dat alzoo het eerste middel van cassatie is ongegrond;

O. wat het tweede middel van cassatie betreft:

dat tot ondersteuning daarvan bij de memorie is aangevoerd, dat feitelijk vaststaat dat de requirant de St. Nicolaasstraat te Venlo heeft bereiden met een kar, beladen met handelsgoederen, bestemd voor den koopman BARTELS, die zijne magazijnen heeft aan bedoelde straat, tot welke magazijnen geen andere toegangsweg bestaat dan door gemelde St. Nicolaasstraat; dat onder deze omstandigheden art. 30bis der genoemde Pol. Verord. in conflict komt met art. 625 B. W.;

O. hieromtrent:

dat uit het proces-verbaal van de terechtzitting van het Kantongerecht wel blijkt dat de requirant heeft beweerd dat hij de overtreding gepleegd heeft op last van zijn patroon om handelsgoederen te brengen bij den koopman BARTELS, die zijn magazijn in de St. Nicolaasstraat heeft, doch omtrent dit punt in het aangevallen vonnis geene beslissing te vinden is, zoodat aan dit middel de feitelijke grondslag ontbreekt;

dat al stond het bij de memorie gestelde vast en al mocht de bepaling van art. 30bis werkelijk tot gevolg hebben eene beperking in het gebruik van het magazijn van den koopman BARTELS, welk magazijn niet dan door de St. Nicolaasstraat bereikbaar is, die beperking als wettig erkend bij art. 625 B. W. den eigendom van dit magazijn geheel onaangetast laat, zoodat het middel dan ook niet tot cassatie zou kunnen leiden;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 't R.)

31 October 1911. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904 houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 26 October 1911, n°. 41, Afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

In Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, na artikel 118 een nieuw artikel in te voegen, luidende:

Artikel 118a. De Minister kan een ambtenaar die ten behoeve van het Rijk zekerheid heeft gesteld, ontheffen van de verplichting tot aanzuivering van een tekort dat door een zijner ondergeschikten is veroorzaakt, doch alleen voorzoo veel blijkt dat de ambtenaar het beheer nauwgezet heeft gevoerd en dat hij op de handelingen van het personeel deugdelijk toezicht heeft gehouden.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 31sten October 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.)

KOLKMAN.

1 November 1911. BESLUIT, tot bekrachtiging van eene wijziging van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn met inbegrip van de Waal en de Lek, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 7 April 1905 (*Staatsblad* n°. 126) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 8 October 1910 (*Staatsblad* n°. 299). S. 329.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat van 8 September 1911, n°. 254, afdeling Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 September 1911, n°. 5324, afdeling Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken van 13 September 1911, n°. 18183, afdeling II;

Gezien de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare buitengewone zitting van 18 Mei 1911 vastgestelde wijziging van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn met inbegrip van de Waal en de Lek, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 7 April 1905, (*Staatsblad*

n°. 126) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 8 October 1910 (*Staatsblad* n°. 299);

Gezien de artikelen 1, 32 en 46 der Herzene Akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Den Raad van State gehoord (advies van 10 October 1911, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 24 October 1911, n°. 217, afdeling Waterstaat, van 27 October 1911, n°. 6242, afdeling Nijverheid, en van 28 October 1911, 2de afdeling, n°. 21260;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 October 1911 te bekrachtigen de vervanging van § 31 tot en met § 41a van het bij Koninklijk besluit van 7 April 1905 (*Staatsblad* n°. 126) bekrachtigd en laatstelijk bij Koninklijk besluit van 8 October 1910 (*Staatsblad* n°. 299) gewijzigd reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn*, met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*, door de navolgende bepalingen:

VOORSCHRIFTEN OMTRENT BOUW, BEMANNING,
UITRUSTING EN ONDERZOEK VAN DE
VLOTTEN.

1. *Aanduiding, breedte en lengte van de vlotten.*

§ 31. 1°. Elk vlot moet ter hoogte van ten minste 3 M. boven de oppervlakte twee evenwijdig aan de lengteas boven elkander vast aangebrachte witte borden voeren, waarvan op het *bovenste* in rood de eerste letters der voornamen, de geslachtsnaam en de woonplaats van den eigenaar van het vlot, en op het *onderste* in zwart dezelfde opgaven betrekkelijk den vlotvoerder in Latijnsche letters van ten minste 30 c.M. hoogte en 5 c.M. breedte, moeten zijn vermeld en wel op de beide vlakken der borden.

2°. De breedte van de vlotten die den *Rijn* bevaren mag niet te boven gaan op het riviervak:

van <i>Bazel</i> tot <i>Kehl</i>	6 M.;
„ <i>Kehl</i> tot <i>Steinmauern</i> (mond van den <i>Murg</i>)	17 „
„ <i>Steinmauern</i> tot <i>Germersheim</i>	27 „
„ <i>Germersheim</i> tot <i>Mannheim</i>	36 „
„ <i>Mannheim</i> tot <i>Millingen</i>	63 „
beneden <i>Millingen</i>	47 „

Bovendien is de lengte der vlotten beperkt voor het riviervak:

van <i>Bazel</i> tot <i>Kehl</i>	tot 27 M.;
„ <i>Kehl</i> tot <i>Steinmauern</i>	90 „
beneden <i>Steinmauern</i>	220 „

waarbij de roeren niet medegerekend worden.

3°. Aan de zijkanten van de vlotten mogen geen deelen van het vlot of andere voor de schepen, bruggen, enz. hinderlijke voorwerpen uitsteken.

4°. Bij waterstanden van 1 tot 0.20 M. aan de peilschaal te *Mainz* is voor het vak *Rüdesheim-Camp* de breedte der vlotten tot 56 M. en bij eenen waterstand beneden 0.20 M. aan de peilschaal te *Mainz* voor hetzelfde vak tot 47 M. beperkt.

2. *Bemanning, uitrusting en gewicht van de vlotten in het algemeen.*

§ 32. 1°. Elk vlot van zacht hout moet voor elke 500 M² zijner oppervlakte, elk vlot van hard hout voor elke 250 M² oppervlakte bemand zijn:

a. wanneer het uit één laag bestaat, met 1 man,

b. wanneer het uit twee lagen bestaat, met 2 man,

c. wanneer het uit drie lagen bestaat, met 3 man.

Gedeelten van 0.5 man en daarboven worden bij de berekening van het aantal der bemanning naar boven afgerond; gedeelten onder 0.5 worden verwaarloosd. De waarschuwers worden niet medegemeld.

Als *hard* hout geldt hierbij eiken-, beuken-, olmen-, esschen-, kersen-, peren- en appelhout, als *zacht* daarentegen populieren-, elzen-, vuren-, dennen-, pijnboomen-, lorkehout, alsmede andere harsachtige houtsoorten.

2°. Geen vlot mag met minder dan 3 man, den vlotvoerder inbegrepen, bemand zijn. Bij verkeer over kleine afstanden — minder dan 50 K.M. — kan voor kleinere vlotten van ten hoogste 1000 M² oppervlakte, wanneer zij uit zacht hout bestaan, volstaan worden met twee man, de vlotvoerder inbegrepen.

3°. Vlotten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 4 man bedraagt, moeten uitgerust zijn met het materieel vermeld in de bijlage.

4°. Ter bepaling van het in de vlotverklaring (art. 25 van de herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868) op te geven gewicht van de vlotten, wordt de kubieke meter hard hout (vergelijk 1°.) tegen 16 centenaars (0.80 ton) en de kubieke meter zacht hout (vergelijk 1°.) tegen 12 centenaars (0.60 ton) berekend.

5°. Bij eene bemanning naar cijfer 1a mag een vlot niet meer bovenlast voeren dan 15 % van het gezamenlijk aantal stammen van het vlot bij raamhout en 30 % bij kleinhout, binten en palen. Voert een vlot gelijktijdig raam- en kleinhout enz. als bovenlast, dan

mag die bovenlast slechts 25 % van het gezamenlijk aantal stammen bedragen. Meerdere bovenlast vereischt eene vermeerdering der bemanning volgens 1°. b en c.

3. *Uitzonderingsbepalingen betreffende de bemanning en de uitrusting van de vlotten boven Mannheim.*

§ 33. De bepalingen in § 32 zijn niet van toepassing op de uitoefening van de vlootvaart op het riviervak *boven Mannheim*. Zij treden voor vlotten, welke van dit riviervak komende *Mannheim* voorbijvaren, zoodanig in werking, dat *Mannheim* als punt van afvaart voor deze vlotten wordt beschouwd.

Daarentegen wordt voorgeschreven :

1°. Op het riviervak van *Kehl* tot *Steinmauern* moeten op vlotten met eene bemanning tot 12 man één kabel, op grootere vlotten twee kabels, elk van ten minste 40 M. lengte, op het riviervak van *Steinmauern* tot *Mannheim* op elk vlot een groote kabel van 160 tot 180 M. lengte en een hulpkabel van 15 tot 20 M. lengte aanwezig zijn.

2°. Op het riviervak tusschen *Kehl* en *Steinmauern* moet elk vlot ten minste met één man per 15 kubiek meter inhoud van de aangekoppelde houtmassa bemand zijn.

3°. Op het riviervak van *Steinmauern* tot *Germersheim* moet de bemanning van de vlotten ten minste bestaan :

a. bij vlotten van onbezaagd hout :

van lichtere houtsoorten uit 1 man voor elke 15 kubiek meter inhoud ;

van zware houtsoorten uit 1 man voor elke 20 kubiek meter inhoud ;

b. bij vlotten van bezaagd hout :

tot 180 kubiek meter inhoud, uit 1 man voor elke 20 kubiek meter inhoud ;

van 180 tot 300 kubiek meter inhoud, uit 1 man voor elke 25 kubiek meter inhoud ;

van meer dan 300 kubiek meter inhoud, uit 1 man voor elke 30 kubiek meter inhoud.

4°. Op het riviervak van *Germersheim* tot *Mannheim* mag deze bemanning overal met een vierde verminderd worden.

5°. Op het riviervak *boven Mannheim* moeten de kleine vlotten, die tot 30 M. lang, 4.5 M. breed en stevig gebouwd zijn, met ten minste drie man, de vlootvoerder daaronder begrepen, bemand zijn.

4. *Voorschriften voor gesleepte vlotten.*

§ 34. Voor vlotten, die door stoombooten of door andere schepen met eigen beweegkracht gesleept worden, is op het riviervak tusschen *Mannheim* en *Bingen* de helft, van

Bingen tot *St. Goar* drie vierden en van *St. Goar* tot *Wezel* twee derden, beneden *Wezel* een derde der verplichte bemanning volgens § 32, 1°, voldoende, mits de sleepboot de volgende kracht der machine bezitte :

a. bij vlotten, van welke de verplichte bemanning niet meer dan 30 man bedraagt, ten minste 25 effectieve paardekrachten ;

b. bij vlotten, van welke de verplichte bemanning meer dan 30 man bedraagt, ten minste 35 effectieve paardekrachten.

Voor vlotten, welke aan beide einden, hetzij door eene stoomboot of door een ander vaartuig met eigen beweegkracht geboegseerd worden, zijn bij eene vlotheedte tot 50 M. 8 man, bij meer dan 50 M. 10 man als verplichte bemanning voldoende. Voor het sturen van het achter- (boven) einde van het vlot kan met eene stoomboot van ten minste 15 effectieve paardekrachten worden volstaan.

5. *Waarschuwings van de vlotten.*

§ 35. 1°. De vlootvoerders zijn verplicht, om hun vlot te doen voorafgaan door een schuitje met een waarschuwer. Het schuitje moet ten minste $\frac{3}{4}$ uur en ten hoogste $1\frac{1}{2}$ uur voor het vlot uitvaren. Het mag niet aan een stroomafwaartsvarend schip of vlot bevestigd worden.

2°. Wordt het vlot door eene stoomboot of door een schip met eigen beweegkracht gesleept, dan moet het waarschuwingsschuitje eene vlag voeren bestaande uit zestien ruiten, afwisselend rood en wit, in de overige gevallen afwisselend rood en zwart.

3°. De vlootvoerder moet in de vlootverklaring den naam van den schipper van het schuitje aanteekenen of dien aan de politie van de eerste haven, waar het vlot aankomt, ter vermelding in de vlootverklaring opgeven.

4°. Indien het vlot door eenige onvoorziene omstandigheid niet kan doorvaren, moet de vlootvoerder terstond een tweeden waarschuwer zenden, die de belanghebbenden verwittigt, dat het vlot niet zal komen.

5°. De verplichting om een waarschuwer vooruit te zenden, vervalt :

a. op het riviervak *boven Mannheim* voor vlotten, welke tot 30 M. lang, 4.5 M. breed en stevig gebouwd zijn ;

b. op de riviervakken beneden *Mannheim* voor vlotten, waarvan de verplichte bemanning niet meer dan 5 man en voor gesleepte vlotten, waarvan de verplichte bemanning niet meer dan 8 man bedraagt.

De voerders van zoodanige vlotten zijn

echter gehouden, om de voorgeschreven vlag op het vlot zelf te voeren.

6. *Vervanging van den waarschuwer door electrische aankondiging op het rivier-vak van Kehl tot Steinmauern.*

§ 36. 1°. Op het gedeelte van den *Rijn* tusschen *Kehl* en *Steinmauern* zijn de vlotvoeders ontheven van de verplichting, om een waarschuwingsschuitje vooruit te zenden, wanneer zij tot waarschuwing der vlotten van de aldaar langs den *Rijn* aangebrachte electrische seininrichting gebruik maken.

Zoodra de aanstaande komst van een vlot aan een van de schipbruggen bij *Freistett-Offendorf*, *Greffern-Drusenheim* of *Plittersdorf-Selz* door de telegraaf is aangekondigd, wordt op de schipbrug nabij den rechter oever de in § 35 voorgeschreven waarschuwingvlag geheschen en eerst wanneer het vlot door de brug gevaren is weder ingehaald.

Onder gelijk voorbehoud kan bij mogelijke uitbreiding van de bovengenoemde seininrichting van *Plittersdorf* Rijnaafwaarts ook hier het waarschuwen van de vlotten door middel van de telegraaf geschieden.

2°. Wanneer de vlotvoeders geen gebruik van de seininrichting willen maken, of wel bij mogelijke storing in de geleiding daarvan, moet het waarschuwen op de in § 35 voorgeschreven wijze geschieden. Echter is het aan de vlotvoeders toegestaan, om zich, in plaats van eene schuit van een zoogenaamd vaarvlotje, uit boomstammen of planken bestaande, voor de waarschuwing te bedienen.

7. *Onderzoek van de vlotten.*

§ 37. 1°. Vlotten, waarvan de verplichte bemanning meer dan 4 man bedraagt, worden, voor hun vertrek en, wanneer zij op eene zijrivier gebouwd zijn, voor dat zij de reis op den *Rijn* voortzetten, aan een onderzoek onderworpen, hetwelk loopt over hunne samenstelling en de hechtheid hunner verbindingen, zoodaande over de aanwezigheid van de voorgeschreven bemanning en van het overeenkomstig den inhoud van de bijlage van § 32, 3°, gevorderde uitrustingsmaterieel.

Deze bepaling is niet van toepassing op vlotten, welke, uit de *Main* komende, gebracht worden in de havens van *Mainz*, *Schierstein*, *Frei-Weinheim*, *Rüdesheim* of *Bingen*.

2°. Het onderzoek geschiedt door de hiernede belaste ambtenaren of door deskundigen, die voor dit doel beëdigd zijn.

3°. De vlotvoerder moet voor het vertrek van het vlot het onderzoek daarvan aanvragen bij de bevoegde autoriteit. Laatstgenoemde moet er voor zorgen, dat het onderzoek zoo spoedig mogelijk, en in elk geval binnen de op de ontvangst der aanvraag volgende eerste 24 uren geschiedt.

4°. De plaatsen, waar het onderzoek kan geschieden, de personen, die daarmede zijn belast en de autoriteiten, bij wie het moet worden aangevraagd, worden openlijk bekend gemaakt.

5°. Vlotten, die op plaatsen gebouwd worden, waar het voorgeschreven onderzoek niet kan plaats hebben, moeten op de stroomafwaarts meest nabijgelegen plaats, die voor het onderzoek van vlotten is aangewezen, aan het onderzoek worden onderworpen.

6°. De bepalingen van 1°. tot 5°. zijn niet van toepassing op de vlotvaart op het rivier-vak boven *Mannheim*.

De brugwachters zijn bevoegd tot het uitoefenen van toezicht op de naleving van de in § 31, 2°, en 3°, en § 33 voor het riviervak boven *Mannheim* gegeven voorschriften.

7°. Voor vlotten, welke van boven komende *Mannheim* voorbijvaren, treden de bepalingen van 1°. tot 5°. zoodanig in werking, dat *Mannheim* als punt van afvaart wordt beschouwd.

8. *Aanteekening op de vlotverklaring.*

§ 38. Geeft het onderzoek geen aanleiding tot aanmerkingen, dan wordt de uitslag, door de met het onderzoek belaste personen aangegeekend in de „aangiften voor de vlotverklaring (Angaben für die Flossabfertigung)”, welke op bladzijde 3 en 4 der overeenkomstig artikel 25 van de Rijnvaartakte te voeren vlotverklaring opgenomen moeten worden. De vorm dezer aanteekening blijkt uit de bijlage. Aan vlotvoeders, op wier vlotverklaring zoodanige aanteekening ontbreekt, wordt de afvaart niet toegestaan.

9. *Veranderingen in den toestand van het vlot.*

§ 39. De bepalingen van de §§ 37 en 38 zijn mede van toepassing voor het geval, dat een vlot gedurende de reis:

a. eene vergrooting ondergaat, die overeenkomstig den inhoud van de bijlage van § 32, 3°, vermeerdering van het voorhanden zijnde uitrustingsmaterieel vereischt; of

b. verkleind wordt en de vlotvoerder dien-tengevolge eene vermindering in het voorhanden zijnde uitrustingsmaterieel wil brengen.

Geschieden deze veranderingen van het vlot op eene plaats, waar het onderzoek niet kan plaats hebben, dan moet dit door den vlotvoerder dadelijk bij zijne aankomst op de naaste voor het onderzoek van vloten aangewezen plaats aan de bevoegde autoriteiten worden aangevraagd.

10. *Bevoegdheid van de autoriteiten en ambtenaren.*

§ 40. De autoriteiten der scheepvaart- en havenpolitie, de brugwachters en alle ambtenaren belast met het politietoezicht over de rivier, zijn bevoegd om zich er van te overtuigen, dat de volgens de §§ 32 tot 34 gevorderde bemanning en het uitrustingsmaterieel op het vlot aanwezig zijn, en om, indien de bemanning of de uitrusting der vloten niet overeenkomstig de voorschriften aanwezig zijn, te bevelen dat het vlot op de naaste ligplaats zal bijleggen. De reis mag alsdan eerst na het aanvullen van de bemanning en zoo ook van uitrusting voortgezet worden.

11. *Vrijdom van rechten.*

§ 41. Voor het overeenkomstig de §§ 37, 39 en 40 te verrichten onderzoek is geen recht verschuldigd.

12. *Opgaande vloten.*

§ 41a. De bepalingen in §§ 31—41 hebben alleen betrekking op afvarende vloten; voor opvarende vloten zijn de bepalingen voor sleeptreinen, voor zoover doenlijk, van toepassing.

Onze Ministers van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 1sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(Uitgeg. 29 Nov. 1911.)

BIJLAGE van § 32, 3°, van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn.

Omschrijving van het vereischte uitrustingsmaterieel.

Voor vloten waarvan de verplichte bemanning volgens §32, 1 ^o , bedraagt:	Groote ankerschuiten.	Kleine ankerschuiten.	Groote kabels.	Kleine kabels.	Ankers.	Kettingen of draadkabels.
4 tot 8 man.	—	1	—	2	2	—
9 " 12 "	1	—	1	1	4	2
13 " 16 "	2	—	2	1	6	3
17 " 20 "	2	—	2	2	8	4
21 " 25 "	2	—	2	2	9	5
26 " 30 "	3	—	3	2	10	6
31 " 40 "	3	1	4	2	12	6
41 " 45 "	3	1	4	3	12	6
meer dan 45 man	4	2	4	3	12	6

Aanmerkingen:

1°. Onder *groote* ankerschuiten worden schuiten van een ladingsvermogen van 50 tot 60 centenaars (2.5 tot 3 ton), onder *kleine* ankerschuiten die van een ladingsvermogen van 30 tot 35 centenaars (1.50 tot 1.75 ton) verstaan.

2°. Vloten, waarvan de verplichte bemanning niet meer dan 6 man bedraagt, mogen in plaats van de kleine ankerschuit een schuitje hebben, zoogenaamde „driepanker” van 8 M. lengte en van 1 tot 1.4 M. breedte op het boord.

3°. De schuit van den waarschuer is niet in de in bovenstaande omschrijving aangegeven schuiten begrepen.

Behoort bij het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 7 April 1905 (*Staatsblad* n°. 126) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 November 1911 (*Staatsblad* n°. 329).

Ons bekend,

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

visscherijreglement en het Zuiderzee-visscherijbesluit (Onze besluiten van 26 Juni 1911, *Staatsbladen* nos. 161 en 162);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 October 1911, n°. 30);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 2 November 1911, n°. 6358, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Na artikel 14 van het Waddenzee-visscherijreglement wordt ingevoegd het volgende nieuwe artikel:

Art. 14bis. 1. In afwijking van het bepaalde in artikel 3, letter a, zal het visschen met den elger, indien de tusschenruimte der tanden nergens minder dan 12 m.M. bedraagt, geoorloofd zijn gedurende de tijdvakken:

15 November 1911 tot 15 Maart 1912,

1 December 1912 tot 28 Februari 1913,

16 December 1913 tot 14 Februari 1914 en 1 Januari 1915 tot 31 Januari 1915.

2. Gedurende die tijdvakken is het bepaalde in artikel 6, eerste lid, niet van toepassing op den elger, welke aan den in het vorige lid gestelden eisch voldoet.

2. Na artikel 8 van het Zuiderzee-visscherijbesluit wordt ingevoegd het volgende nieuwe artikel:

Art. 8bis. 1. In afwijking van het bepaalde in artikel 3, letter a, zal het visschen met den elger, indien de tusschenruimte der tanden nergens minder dan 12 m.M. bedraagt, geoorloofd zijn gedurende de tijdvakken:

15 November 1911 tot 15 Maart 1912,

1 December 1912 tot 28 Februari 1913,

16 December 1913 tot 14 Februari 1914 en 1 Januari 1915 tot 31 Januari 1915.

2. Gedurende die tijdvakken is het bepaalde in artikel 5, eerste lid, niet van toepassing op den elger, welke aan den in het vorige lid gestelden eisch voldoet.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitg. 10 Nov. 1911.)

8 November 1911. *MISSIVEN* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kennisgeving van onherroepelijke doorhaling eener inschrijving als houder eener hondenkar.

Mijne aandacht is gevestigd op de omstandigheid, dat, terwijl ingevolge art. 9 van de Trekhondenwet 1910, *Staatsblad* n°. 203, ook de Marechaussee belast is met het toezicht op de goede naleving dier wet, naar luidt art. 9 van het Koninklijk Besluit van 6 Februari 1911, *Staatsblad* n°. 45, alleen de burgemeesters van de omliggende gemeenten der woonplaats van den betrokken houder van eene hondenkar kennis bekomen van de doorhaling eener inschrijving. De Marechaussee blijft van die doorhaling mitsdien onkundig en mist daardoor de noodige gegevens om op eene behoorlijke naleving van genoemde wet toe te zien.

Hetzelfde geldt uit den aard der zaak voor de beambten der Rijksveldwacht.

Met den Minister van Justitie komt het mij noodzakelijk voor, dat zoowel de beambten der Koninklijke Marechaussee als die der Rijksveldwacht van bedoelde doorhalingen terstond kennis dragen, weshalve ik U.H.E.G. verzoek de burgemeesters in Uw gewest uit te noodigen van eene onherroepelijke doorhaling ook kennis te geven aan den districts-commandant van gemeld wapen en aan dien van de Rijksveldwacht, binnen wier ressort hunne gemeente gelegen is.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secret.-Generaal, (get.) J. B. KAN.

10 November 1911. *BESLUIT*, tot beschikking op de aanvraag om pensioen van den oud-onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te Heerenveen, H. RAADERSMA. S. 332.

WIJ WILHELMINA, KON.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van H. RAADERSMA, gepensionneerd hoofd der openbare lagere school te Heerenveen, als oud-onderwijzer bij de Rijksnormaallessen aldaar.

Gezien het advies van den Pensioenraad voor Burgerlijke ambtenaren van 27 Augustus 1910, n°. 33.

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 5 Juli 1911, n°. 146 A.

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet en de wet tot regeling van het lager onderwijs.

Op de voor dracht van Onzen Minister van

Financiën van 3 November 1911, afdeling Pensioenen, n°. 6.

Overwegende, dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovengemeld advies ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende met ingang van 1 Mei 1910 een jaarlijksch tweede pensioen toe te leggen ten bedrage van f 208 op grond dat de belanghebbende vóór 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij Ministerieele beschikking van 4 April 1910, n°. 2709/1, Afdeling L. O., met ingang van 1 Mei 1910, eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9a der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 27 jaren, 8 maanden en 16 dagen; dat hij, geboren 10 Januari 1847 den ouderdom van 63 jaren heeft vervuld en uit hoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, welke ongeschiktheid is bewezen door de verklaring der geneeskundigen F. VAN WERING en H. J. NOOSTEN, dd. 22 Juli 1910, geregistreerd, benoemd door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij beschikking van 2 Juli 1910, n°. 6035/1, Afdeling L. O.;

dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen: van 1 Mei 1905 tot 1 Mei 1910, f 450, zoodat 1/60ste deel van de middelsom, bedoeld bij art. 6, 1ste lid, der wet, bedraagt f 7.50; dat de aanvraag om een tweede pensioen is ingediend binnen één jaar na het ontslag; dat de belanghebbende volgens de artt. 3c en 9a der wet recht heeft op een tweede pensioen van f 207.88⁵;

dat aangezien naar het oordeel van Onzen Minister van Financiën aan belanghebbende een jaarlijks pensioen van f 221 moet worden verleend, op grond van art. 28 der Burgerlijke Pensioenwet omtrent het advies van den Pensioenraad het gevoelen is ingewonnen van den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur.

Overwegende, dat reclamant als eervol ontslagen hoofd der openbare lagere school te Heerenveen met ingang van 1 Januari 1908 is gepensionneerd over een diensttijd als onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs van meer dan veertig jaren;

dat hij van 10 November 1870 tot 1 Juli 1872, onderwijzer is geweest aan eene bijzondere lagere school als bedoeld in art. 60 der wet tot regeling van het lager onderwijs;

dat de door hem gedurende dat tijdvak als bijzonder onderwijzer bewezen diensten niet bij zijne pensionneering als oud-schoolhoofd — in welk onderwijzersambt hij een hooger pensioensgrondslag had, dan als onderwijzer

bij Rijksnormaallessen — met pensioen konden worden vergolden, omdat zij niet op den voet van art. 72 van laatstgenoemde wet voor pensioen werden ingekocht;

dat derhalve die diensten — aangezien bij de regeling van een burgerlijk pensioen vóór 1 Januari 1906 als onderwijzer aan bijzondere scholen als bedoeld in art. 60 der Lageronderwijswet bewezen diensten, krachtens art. 9b der Burgerlijke Pensioenwet steeds, onafhankelijk van art. 72 van eerstgenoemde wet met pensioen zijn te vergelden — thans bij de pensionneering van reclamant als oud-onderwijzer bij Rijksnormaallessen in rekening moeten worden gebracht;

dat hem alzoo een tweede pensioen is te verleen over een diensttijd van 29 jaren, 4 maanden en 7 dagen, tot een bedrag van f 221.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan den eervol ontslagen onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te Heerenveen, H. RAADERSMA, op grond van de artt. 3c, 9a en b en 26 der Burgerlijke Pensioenwet j^o. art. 44 der wet tot regeling van het lager onderwijs met ingang van 1 Mei 1910 een tweede pensioen ten laste van den Staat te verleen, ten bedrage van f 221 's jaars.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (afdeeling voor de Geschillen van Bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren en aan den Directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren.

Het Loo, den 10den November 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.)

KOLKMAN.

(Uitgeg. 30 Nov. 1911.)

10 November 1911. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten rekeningen en verantwoordingen wegens verkoop van in beslag genomen vee en voorwerpen.

Blijkens een van wege de Algemeene Rekenkamer bij mij ingekomen schrijven, komt het herhaaldelijk voor, dat bij rekeningen en verantwoordingen wegens den verkoop van in beslag genomen vee en voorwerpen, niet altijd

genoegzaam wordt acht geslagen op de voorschriften, behoorende bij de missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Januari 1891, n°. 589, afdeling A. Z. C., en daarin uitgaven worden gebracht, waarvoor op grond van deze voorschriften had behooren te worden gedeclareerd.

Ter opheffing van dit bezwaar en ter voorkoming van meerdere nog te begane onjuistheden, moge dienen, dat in het algemeen in de rekeningen en verantwoordingen alleen die kosten mogen voorkomen, die in *onmiddellijk* verband staan met den verkoop. Daarentegen moeten die, welke ook gedaan zouden zijn indien geen verkoop had plaats gehad, op declaratie aan het Rijk worden in rekening gebracht.

Onder deze laatste vallen o. a. ook de kosten wegens het *slachten*, omdat deze handeling in de eerste plaats strekt tot onschadelijkmaking van de dieren, welke gevaar voor besmetting opleveren, en de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat het vleesch na de slachting ongeacht blijkt voor de consumptie en in dat geval geen verkoop plaats heeft.

Verder worden ook dikwerf ten onrechte in de rekeningen en verantwoordingen gebracht de kosten wegens de aanhaling van het vee en de voorwerpen (premie), die van het vervoer naar het gemeentehuis, het opbergen en waardeeren van het in beslag genomene, zomede de kosten van het ontsmetten.

Al deze uitgaven behooren op de declaratiën te worden gebracht.

In de rekeningen en verantwoordingen behooren alzoo slechts te worden opgenomen de kosten direct betrekking hebbende op den verkoop. Als zoodanig zijn te noemen: de kosten wegens zegel en registratie van het proces-verbaal van den verkoop, advertentiekosten, kosten van het zout voor de geslachte dieren, uitveilloon, weegloon van het vleesch, eventuele huur van verkooplukalen, aankoop van vleeschhaken, accijns.

Wat betreft de kosten van het voeren der dieren zij verwezen naar de 4^e alinea van art. 37 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131). Is nl. het in beslag genomene vee levend verkocht, dan wordt de opbrengst van den verkoop van het vee aan den gemeente-ontvanger in bewaring gegeven. Uit die opbrengst worden de kosten van onderhoud van het vee sedert den dag der inbeslagneming tot aan den verkoop gekweten.

In dat geval moeten dus ook de voederkosten in de rekening en verantwoording worden gebracht.

In verband met het bovenstaande noodig ik U H.E.G. beleefdelijk uit, dit ter kennis te willen brengen aan de Burgemeesters in Uw gewest en mij *twee* nummers van het desbetreffend Provinciaal Blad te willen doen toekomen.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
Voor den Minister,
De Secr.-Generaal, (get.) VERSTEEG.

10 November 1911. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende taxatieloon ter zake van het waardeeren van vee.

Mijne aandacht werd gevestigd op het feit, dat het tarief, bedoeld in mijne missive van 8 October 1909, Directie van den Landbouw, n°. 8554, Afdeling Veeartsenijkundige Dienst, voor verschillende uitleggingen vatbaar is.

In verband hiermede heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken aan de burgemeesters in uw gewest mede te deelen, dat dit tarief behoort te worden toegepast op het *totaal* aantal geschatte dieren, waarbij twee stuks klein vee worden berekend voor één paard of rund. Een voorbeeld moge mijne bedoeling verduidelijken:

Indien een taxateur geschat heeft 4 runderen, 10 paarden, 16 varkens en 12 schapen, moet de hem toe te kennen belooning worden berekend als volgt:

10 paarden =	10	stuks groot vee ;
4 runderen =	4	„ „ „
16 varkens =	8	„ „ „
12 schapen =	6	„ „ „

Gezamenlijk 28 „ „ „

waarvan de schatting, volgens genoemd tarief, eene belooning medebrengt van f 10.—

Het zal door mij op prijs worden gesteld een tweetal exemplaren te ontvangen van de circulaire of van het nummer van het Provinciaal Blad, waarin bedoelde mededeeling zal worden opgenomen.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
Voor den Minister,
De Secr.-Generaal, (get.) VERSTEEG.

11 November 1911. BESLUIT, tot regeling van den herijk der maten en gewichten in 1912 en 1913. S. 333.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 October 1911, n°. 5977, Afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 15, letter a, der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), waarvan de

gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143);

Den Raad van State gehoord, (advies van 31 October 1911, n°. 47);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 November 1911, n°. 6488, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

1°. de maten en gewichten moeten in het jaar 1912 of 1913 worden onderworpen aan den herijk, bedoeld bij artikel 15, letter a, der bovengenoemde wet;

2°. de herijk heeft plaats binnen het tijdvak van 1 Januari 1912 tot en met 31 December 1913;

3°. aan Gedeputeerde Staten der provinciën wordt opgedragen het tijdstip te bepalen, waarop de herijk voor elke gemeente binnen het onder 2° genoemde tijdvak zal geschieden;

4°. het merk van goedkeuring, dat in 1910 en 1911 bij den ijk en herijk van maten en gewichten gebezigd is, is geldig tot 1 Januari 1914.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 11den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 18 Nov. 1911.)

13 November 1911. BESLUIT, tot aanvulling van de bepalingen van artikel 11, § 5, van het Koninklijk besluit van 14 December 1895 (*Staatsblad* n°. 222), laatstelijk gewijzigd bij dat van 6 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 142), tot uitvoering van onderscheidene bepalingen der wet tot regeling der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n°. 316). S. 334.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 28 Juli 1911, n°. 10, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Gelet op artikel 21 der wet tot regeling der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n°. 316);

Den Raad van State gehoord (advies vanden 5den September 1911, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 8 November 1911, n°. 10, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 5 van artikel 11 van het Koninklijk besluit van 14 December 1895 (*Staatsblad* n°. 222), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 2 November 1899 (*Staatsblad* n°. 226), 3 December 1901 (*Staatsblad* n°. 233), 23 April 1903 (*Staatsblad* n°. 138), 22 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 113), 15 September 1905 (*Staatsblad* n°. 269), 8 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 104), 4 Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 141), 28 September 1908 (*Staatsblad* n°. 302) en 6 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 142) tot uitvoering van onderscheidene bepalingen der wet tot regeling der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n°. 316) aan te vullen met het volgende lid:

„Met uitbreiding in zoverre van bedoelde voorschriften kan nochtans in het binnenlandsch verkeer op de adreszijde van briefkaarten eene strook van ten hoogste 1½ centimeter, gemeten van af den bovenrand, over de volle breedte bedrukt worden met vermeldingen betreffende den afzender en zijn ambt, beroep of bedrijf.”

Tot 1 Juli 1912 zullen briefkaarten, van welke eene bredere strook invoege als boven is bedrukt, als zoodanig in het binnenlandsch verkeer ter verzending worden aangenomen.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 13den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(Uitgeg. 28 Nov. 1911.)

13 November 1911. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*. S. 335.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën dd. 8 November 1911, Statistisch Bureau, n°. 39;

Gezien het bij artikel 1 van het Koninklijk besluit van 26 October 1893 (*Staatsblad* n°. 155) gearresteerde, laatstelijk bij Ons besluit van 19 October 1908 (*Staatsblad* n°. 323) gewijzigde Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*;

Den Raad van State gehoord (advies van 31 October 1911, n°. 39);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister dd. 8 November 1911, Statistisch Bureau, n°. 39;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met wijziging en aanvulling in zooverre van het bepaalde in het eerste lid van artikel 2 en sub b van artikel 3 van het voormelde reglement, te bepalen als volgt :

Art. 1. Het deelgenootschap aan het Wezuwen- en Weezenfonds der officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië* wordt verloren door de tijdelijk gepensioneerde officieren, die bij het verlaten van den militair dienst geen betrekkingen hebben, welke voor uitkeeringen uit dat fonds in aanmerking kunnen komen.

2. De overige tijdelijk gepensioneerde officieren kunnen hun deelgenootschap behouden, ook wanneer het pensioen vervalt, doch alleen voor de vrouw, met welke zij op het oogenblik van hun ontslag gehuwd waren en voor de kinderen uit dat huwelijk, alsmede voor hunne andere kinderen, in zoover deze bij dat ontslag eventueel reeds aanspraken op uitkeering uit het fonds hadden.

Het staat dezen deelgenooten vrij hun deelgenootschap op te zeggen, wanneer zij zulks verlangen.

3. De gewezen officieren, die bij de afkondiging van dit besluit in het genot zijn van tijdelijk pensioen, hebben de bevoegdheid hun deelgenootschap aan het fonds te behouden, maar wanneer het pensioen vervalt alleen voor de betrekkingen die zij op dat oogenblik hebben en bij hun overlijden aanspraak op uitkeering uit het fonds zouden kunnen doen gelden.

Ook voor deze deelgenooten geldt het bepaalde in het laatste lid van het voorgaande artikel.

4. Voor het overige zijn de bepalingen in het reglement voor het fonds op de in dit besluit bedoelde gewezen officieren mutatis mutandis van toepassing.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 13den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 25 Nov. 1911.)

13 November 1911. BESLUIT, betreffende de klerken ter griffie van het Hoog Militair Gerechtshof en ten parkette van den Advocaat-Fiscaal bij dat College. S. 386.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 9den November 1911, 4de afdeling, n°. 579 ;

Hebben goedgevonden en verstaan : met ingang van 1 Januari 1912 :

I. in te trekken alle vroegere Koninklijke besluiten betreffende regeling der bezoldigingen van de klerken ter griffie van het Hoog Militair Gerechtshof en ten parkette van den Advocaat-Fiscaal bij dat College ;

II. te bepalen :

a. op voornoemde klerken zijn toepasselijk :

1°. de artikelen 11, 12 en 13 der wet van den 5den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181) ;

2°. de artikelen 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, lid A en B van 1, 34, 35, 36, 1ste, 2de en 4de lid, 37 tot en met 48 van het reglement IV op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden, zooals dit luidt volgens den, krachtens ons besluit van den 14den Juni 1911, in het *Staatsblad* n°. 147 bekend gemaakten tekst ;

3°. artikelen 2 en 3 van Ons besluit van den 3den Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 3), met dien verstande, dat voor het jaartal 1911 in voormeld artikel 3 worde gelezen 1912.

b. de vóór den 1sten Maart 1912 benoemde Rijksklerken ter griffie en ten parkette van het Hoog Militair Gerechtshof worden geacht te zijn benoemd met ingang van 1 Januari 1912 en hunne bezoldigingen nemen met dezen datum een aanvang.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 13den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(get.) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 22 Nov. 1911.)

15 November 1911. BESLUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig art. 157 der Hooger-onderwijswet, van de afdeling gymnasium van het Bisschoppelijk College te Roermond der Vereeniging Bisschoppelijk College, gevestigd te Roermond. S. 337.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 October 1911, n°. 7136/3, afdeling hooger en Middelbaar Onderwijs ;

Gelet op artikel 157 der Hooger-onderwijs-wet;

Gezien Ons besluit van 10 November 1905 (*Staatsblad* n°. 298);

Den Raad van State gehoord, advies van 31 October 1911, n°. 28;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 November 1911, n°. 8787, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan :

de afdeling gymnasium van het Bisschoppelijk College te *Roermond* der Vereeniging Bisschoppelijk College, gevestigd te *Roermond*, met ingang van 16 November 1911 voor een tijdperk van zes jaren aan te wijzen als bevoegd om, met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan hare leerlingen, die het onderwijs tot het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der Hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 15den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 29 Nov. 1911.)

15 November 1911. BESLUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het gymnasium te *Rolduc*, verbonden aan de eerste afdeling van het seminarie van het bisdom van *Roermond*, gevestigd te *Rolduc*, gemeente *Kerkrade*. S. 338.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 October 1911, n°. 6386/3, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 157 der Hooger-onderwijswet;

Gezien Ons besluit van 10 November 1905 (*Staatsblad* n°. 300);

Den Raad van State gehoord (advies van 31 October 1911, n°. 29);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 November 1911, n°. 8788, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan :

het gymnasium te *Rolduc*, verbonden aan de eerste afdeling van het Seminarie van het bisdom van *Roermond*, gevestigd te *Rolduc*, gemeente *Kerkrade*, met ingang van 16 November 1911 voor een tijdperk van zes jaren aan te wijzen als bevoegd om, met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan zijne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der Hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 15den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 29 Nov. 1911.)

15 November 1911. BESLUIT, betreffende toepassing van art. 26 Armenwet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige MARRIGJE BROERE, echtgenoot van PIETER DEN BOER;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Oct. 1911 n°. 271;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Nov. 1911 n°. 8834, afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende dat MARRIGJE BROERE, echtgenoot van PIETER DEN BOER, in 1898 voor rekening der gemeente Krimpen a/d Lek, alwaar haar echtgenoot destijds woonplaats had, werd opgenomen in het krankzinnigengesticht „Endegeest” te Oegstgeest, en daaruit den 12 Febr. 1904 werd ontslagen; dat nadat intusschen PIETER DEN BOER zijne woonplaats naar *Krimpen a/d IJssel* had overgebracht, zijne echtgenoot in Febr. 1906 werd opgenomen in het krankzinnigengesticht „het St. Jorisgasthuis” te Delft, weder voor rekening der gemeente Krimpen a/d Lek, waaruit zij 15 Oct. d.a.v. werd ontslagen om daarin den 31 Oct. 1910 opnieuw als patiënte te worden opgenomen, nadat zij op 3 Maart 1910 met haar echtgenoot in de bevolkingeregisters van *Capelle a/d IJssel* was ingeschreven; dat over de verplichting tot betaling der ver-

pleegkosten geschil is ontstaan tusschen de gemeenten *Capelle a/d IJssel*, Krimpen a/d IJssel en Krimpen a/d Lek;

dat Burg. en Weth. van Capelle a/d IJssel bezwaar maken de verpleegkosten door hunne gemeente te doen dragen op grond, dat patiënte volgens verklaring van haren echtgenoot nà hare bevalling op 22 Juni 1891 krankzinnig is geworden en nadien nimmer meer hersteld; dat zij wel van uit Endegeest en uit het St. Jorisgasthuis naar huis is teruggekeerd, doch op proef; dat de geneesheer-directeur van het gesticht Endegeest uit de bestudeering der aantekeningen omtrent deze patiënte den indruk kreeg, dat patiënte bij haar vertrek niet hersteld was, dat zij naar de overtuiging van den behandelenden geneesheer in het St. Jorisgasthuis wel maatschappelijk, doch wetenschappelijk niet hersteld was, dat de huisarts van patiënte, W. H. Blom te Krimpen a/d IJssel, de overtuiging heeft, dat zij na hare verpleging nooit als hersteld teruggekomen is;

dat Burg. en Weth. van Krimpen a/d IJssel hunne ongehoudenheid gronden op de omstandigheid, dat toen indertijd het gezin van PIETER DEN BOER in hunne gemeente is komen wonen, het bleek, dat de vrouw niet hersteld was, zodat zij in Februari 1906 dan ook weder werd opgenomen in het krankzinnigengesticht te *Delft*; dat h. i. verantwoordelijk moet worden gesteld de gemeente Krimpen a/d Lek als zijnde de gemeente waar patiënte haar wettige woonplaats had toen zij voor het eerst krankzinnig werd, hetgeen ook in 1906 is aangenomen;

Dat Burg. en Weth. van Krimpen a/d Lek geen termen vinden om de verpleegkosten ten laste hunner gemeente te brengen, uit overweging, dat zij in 1906 als maatschappelijk hersteld is ontslagen en dat sedert dit ontslag ruim 4 jaar zijn verlopen alvorens wederopneming noodzakelijk bleek;

Overwegende: dat toen in 1898 noodig bleek MARRIGJE BROERE in het krankzinnigengesticht Endegeest te Oegstgeest te plaatsen, zij als gehuwde vrouw hare wettelijke woonplaats had in de gemeente Krimpen a/d Lek, waar haar echtgenoot gevestigd was;

dat zij uit voormeld gesticht op verzoek van haar echtgenoot en familieleden is ontslagen, doch blijkbaar van werkelijk herstel geen sprake was;

dat ook niet is gebleken, dat zij sindsdien volkomen hersteld is, doch veel eer het tegendeel is af te leiden uit de omstandigheid, dat zij nà haar ontslag tot tweemaal opnieuw moest worden opgenomen, terwijl zij ook blijkens de ingewonnen berichten gedurende den

tijd, dat zij buiten gestichten verbleef, als niet normaal was te beschouwen;

dat uit een en ander valt af te leiden, dat de ziekte die in 1898 en 1906 hare plaatsing in een gesticht noodzakelijk maakte, in 1910 tot wederplaatsing van de lijderees in een gesticht heeft doen besluiten;

dat art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur de kosten, voortvloeiende uit de verpleging van arme krankzinnigen, ten laste brengende der gemeente, waar zij woonplaats hebben, ook blijkens de geschiedenis moet geacht worden daarmede voor den geheelen duur der ziekte bedoeld te hebben de gemeente, waar de woonplaats gevestigd was, toen de voormelde bepaling voor het eerst gedurende die ziekte in toepassing is gebracht;

dat dus het na laatbedoeld tijdstip veranderen van een bestaande wettelijke woonplaats op de verplichting tot het betalen der verpleegkosten zonder invloed blijft en mitsdien de gemeente Krimpen a/d Lek nog steeds voor de verpleegkosten aansprakelijk is;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van de armlastige krankzinnige MARRIGJE BROERE, echtgenote van PIETER DEN BOER, voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur, aan te wijzen de gemeente *Krimpen a/d Lek*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

15 November 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 7 van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364).

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee;

Heeft goedgevonden:

A. in te trekken zijne beschikking van 24 Januari 1911, Directie van den Landbouw, n°. 662, 3de Afdeling, Bureau B;

B. te bepalen:

1°. dat de vergoeding, welke zal worden gegeven voor krachten het bovenaangehaald Koninklijk besluit door het Rijk ter slachting overgenomen tuberculeuse runderen, zal worden berekend naar het volgende tarief:

Klasse I.

Vee, in goeden voedingstoestand verkeerende en zonder zichtbare ziekteverschijnselen :

- a. dragend en melkgevend fokvee, niet ouder dan 6 jaar : f 0.42 K.G. levend gewicht ;
 b. dragend en melkgevend fokvee, ouder dan 6 jaar : f 0.39 per K.G. levend gewicht ;
 c. andere melkgevende koeien : f 0.34 per K.G. levend gewicht ;

een en ander vermeerderd met f 2 voor elken liter melk, welke het dier per dag geeft, mits de melkgift ten minste 6 liter per dag bedraagt.

Klasse II.

Vee, niet vallende onder klasse I of klasse III, met of zonder zichtbare ziekteverschijnselen : f 0.32 per K.G. levend gewicht.

Klasse III.

Vermagerd vee en vee met ernstige ziekteverschijnselen : f 0.20 per K.G. levend gewicht ;

2°. dat het wegen der runderen zal geschieden ter keuze van den belanghebbende, hetzij op zijne kosten door een beëdigden weger in of in de nabijheid van zijne woonplaats, hetzij op Rijkskosten zoo spoedig mogelijk na aankomst in het voor de afmaking bestemde slachthuis.

's Gravenhage, 15 November 1911.

De Minister voornoemd,

(gek.) A. S. TALMA.

16 November 1911. BESLUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het Christelijk gymnasium te *Utrecht*, der Vereniging voor Christelijk Voorbereidend Universitair Onderwijs, gevestigd te *Utrecht*. S. 339.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 September 1911, n°. 6385/3, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs ;

Gelet op artikel 157 der Hooger-onderwijswet ;

Gezien Ons besluit van 16 October 1905 (*Staatsblad* n°. 291) ;

Den Raad van State gehoord, advies van 31 October 1911, n°. 42 ;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 13 November 1911, n°. 8789, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

het Christelijk gymnasium te *Utrecht* der Vereniging voor Christelijk Voorbereidend Universitair Onderwijs, gevestigd te *Utrecht*, met ingang van 1 November 1911, voor een tijdperk van zes jaren aan te wijzen als bevoegd om,

met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan zijne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der Hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 16den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 30 Nov. 1911.)

16 November 1911. BESLUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het Gereformeerd gymnasium te *Amsterdam* der Vereniging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs, gevestigd te *Amsterdam*. S. 340.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 October 1911, n°. 7894/3, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs ;

Gelet op artikel 157 der Hooger-onderwijswet ;

Gezien Ons besluit van 16 October 1905 (*Staatsblad* n°. 290) ;

Den Raad van State gehoord, advies van 31 October 1911, n°. 27 ;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 13 November 1911, n°. 8786, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

het Gereformeerd gymnasium te *Amsterdam* der Vereniging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs, gevestigd te *Amsterdam*, met ingang van 1 November 1911, voor een tijdperk van zes jaren aan te wijzen als bevoegd om, met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan zijne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der Hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal

worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 16den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 30 Nov. 1911.)

16 November 1911. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 15 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 86). S. 341.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 5 October 1911, n°. 54, Accijnzen;

Gezien artikel 1b der wet van 18 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 190) en artikel 83 der Suikerwet;

Den Raad van State gehoord (advies van 31 October 1911, n°. 43);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 10 November 1911, n°. 129, afdeling Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan artikel 1 van Ons besluit van 15 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 86) wordt een vierde lid toegevoegd van den volgende inhoud:

Voor vloeistoffen, die wijn bevatten, wordt, per liter vloeistof, buiten aanmerking gelaten een aantal centiliters alcohol van 15° Celsius, en een aantal grammen suiker, dat gelijk is aan X in de volgende formule: $\frac{79}{Y} = \frac{21}{X}$; in deze formule geeft Y per liter vloeistof aan het aantal centiliters geen alcohol zijnde. Bij het toepassen van de uitkomst dezer formule worden onderdeelen van een centiliter en van een gram buiten aanmerking gelaten.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 16den November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 30 Nov. 1911.)

16 November 1911. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin betreffende voorloopig geneeskundig onderzoek onderwijzers openbare en bijzondere lagere scholen.

In mijne circulaire van 21 Februari 1911, n°. 916/887, afd. H. M. O./L.O., werd U.H.E.G. verzocht te willen bevorderen, dat de burgemeesters in hunne beschikkingen tot benoeming van de geneeskundigen, bedoeld in de artt. 44 en 71 der wet op het lager onderwijs, bepalen, dat de geneeskundigen hunne verklaring, nà registratie, rechtstreeks zenden aan den Minister van Financiën.

In overleg met den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft genoemde Minister mij verzocht door Uwe tusschenkomst de burgemeesters uit te noodigen voor het vervolg in die gevallen, waarin het geneeskundig onderzoek van invalide onderwijzers bij het openbaar en bijzonder lager onderwijs aan het ontslag vooraf gaat, in de beschikking tot benoeming der geneeskundigen te willen bepalen, dat zij hunne verklaring, nà registratie, rechtstreeks zenden aan den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren.

De uitslag van het onderzoek der geneeskundige verklaring wordt eventueel door mijne tusschenkomst aan den burgemeester dien het aangaat medegedeeld.

Voor zooveel noodig merk ik hierbij op, dat ingeval het geneeskundig onderzoek plaats heeft nà bekomen ontslag, het voorschrift van opgemelde circulaire van kracht blijft.

Ik heb de eer U.H.E.G. te verzoeken het vorenstaande ter kennis van de burgemeesters in Uw gewest te willen brengen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

20 November 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het Besluit van den Gemeenteraad van *Kampen* van 26 September 1911 betreffende het amoveeren van alles, wat achter de keuken van het zogenaamde Gothische Huis te *Kampen* is gelegen. S. 342.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 October 1911, n°. 2667, afdeling Kunsten en Wetenschappen, tot vernietiging van het besluit van den Gemeenteraad van *Kampen* van 26 September 1911, betreffende het amoveeren van alles, wat achter

de keuken van het zoogenaamde Gothische Huis te *Kampen* is gelegen;

Overwegende, dat op Hoofdstuk V der Staatsbegroting voor 1911 gelden zijn toegestaan als eerste termijn ten behoeve der restauratie van bovengenoemd huis, waarin ook het bedoelde gedeelte is begrepen, waarmede de Wetgevende Macht heeft erkend, dat het hier geldt een gebouw, merkwaardig uit bouwkundig en historisch oogpunt;

Overwegende, dat het in strijd met het algemeen belang is, wanneer gemeentebesturen zoodanige gebouwen of gedeelten van gebouwen vernietigen;

Overwegende, dat mitsdien het vermelde besluit als strijdig met het algemeen belang behoort te worden vernietigd;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 November 1911, n°. 33);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 November 1911, n°. 2892, afdeling Kunsten en Wetenschappen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het besluit van den Gemeenteraad van *Kampen* van 26 September 1911 betreffende het moveeren van alles, wat achter de keuken van het zoogenaamde Gothische Huis te *Kampen* is gelegen, wegens strijd met het algemeen belang te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 20sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 29 Nov. 1911.)

20 November 1911. BESLUIT, waarbij op de pensioensaanvraag van mejuffrouw M. D. FOKKER, eervol ontslagen onderwijzeres bij de Rijksnormaallessen te *Oostburg* en bij de daaraan verbonden voorbereidende klasse, afwijzend wordt beschikt. S. 343.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van mejuffrouw M. D. FOKKER, eervol ontslagen onderwijzeres bij de Rijksnormaallessen te *Oostburg* en bij de daaraan verbonden voorbereidende klasse;

Gezien de adviezen van den Pensioenraad 1911.

voor burgerlijke ambtenaren van 5 November 1910 nos. 18 en 19;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 24 Mei 1911 n°. 96A;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 14 November 1911, Afdeling Pensioenen, n°. 2;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren, in zijne bovenvermelde adviezen Ons in overweging heeft gegeven op de aanvraag afwijzend te beschikken, op grond dat belanghebbende, vóór 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij Ministerieele beschikking van 9 Juli 1910, n°. 5453/1, Afdeling L.O., te rekenen van 16 April 1910 eervol is ontslagen; dat zij geboren 29 Maart 1860, den ouderdom van 65 jaren nog niet heeft vervuld en blijkens verklaring van twee door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, bij beschikking van 11 Augustus 1910 benoemde geneeskundigen niet geheel ongeschikt is voor de verdere waarneming harer betrekking; weshalve zij geen aanspraak kan maken op pensioen;

dat, nadat de adviezen van den Pensioenraad aan de belanghebbende waren medegedeeld, zij het verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen zou worden ingewonnen van de Afdeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende, dat krachtens de artikelen 3e en 5 der Burgerlijke Pensioenwet aan een oudburgerlijk ambtenaar slechts dan invaliditeitspensioen mag worden toegekend, wanneer de voor het geneeskundig onderzoeken van den belanghebbende aangewezen doctoren hebben verklaard, dat hij uit hoofde van lichaams- of zielsgebreken ongeschikt is voor de verdere waarneming van zijne betrekking;

dat, door de geneeskundigen die reclamante, ingevolge opdracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken hebben onderzocht, is verklaard dat zij „voor de waarneming van haar ambt niet geheel ongeschikt wordt geacht”; dat derhalve de voor toekenning van invaliditeitspensioen bij de wet gestelde voorwaarde in dit geval niet is vervuld;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te verklaren, dat het verzoek van M. D. FOKKER, eervol ontslagen onderwijzeres bij de Rijksnormaallessen te *Oostburg*, en bij de daaraan verbonden voorbereidende klasse, om toekenning van pensioen niet vatbaar is voor inwilliging.

Onze Minister van Financiën is belast met

de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (Afdeling voor de geschillen van bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren en aan den Directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren.

Het Loo, den 20sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 8 Dec. 1911.)

20 November 1911. BESLUIT, houdende beslissing, dat verlof, bedoeld in art. 9, vijfde lid der Burgerlijke Pensioenwet, niet behoeft te steunen op eene formeele beschikking, maar moet geacht worden ook aanwezig te zijn bij het buiten dienst zijn met goedvinden der betrokken autoriteit.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van R. VAN GAALLEN, gewezen klerk der Postrijen en Telegrafie 1^e klasse te Rotterdam, wonende te *Eroijk*;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren uitgebracht advies van 13 Mei 1911, n°. 16;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 1 Nov. 1911, n°. 267 C;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 14 Nov. 1911, n°. 62, Afd. P.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor Burgerlijke Ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op de aanvraag afwijzend te beschikken, daarbij aanvoerende dat de belanghebbende na 1 Jan. 1891 in dienst getreden, bij Ministerieele beschikking van 28 Jan. 1911, n°. 392, Afd. P. en T. met ingang van 1 Maart 1911 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 26 Aug. 1889 tot 9 Aug. 1890 en van 1 Juli 1905 tot ultimo Febr. 1911 na aftrek van eene bij Ministerieele resolutie dd. 10 Juli 1890, n°. 175, Afd. P. en T. opgelegde schorsing van 14 dagen, bedraagt 6 jaar en 7 maanden; dat hij geboren 2 Oct. 1864, bij zijn ontslag den ouderdom van 46 jaren had bereikt en uit hoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, welke ongeschiktheid is bewezen door de verklaring

van twee geneeskundigen, door den Minister van Waterstaat bij beschikking van 31 Oct. 1910, n°. 4037, benoemd; dat de belanghebbende wel is waar gedurende het tijdvak van 2 Mei t/m 30 Juni 1889, aan het post- en telegraafkantoor te Wageningen tijdelijk in dienst is geweest tot het verlenen van hulp wegens afwezigheid van personeel aan dat kantoor, waarvoor hij eene belooning heeft genoten berekend naar f 500 per jaar, en hij voorts van 16 Maart 1901—30 Juni 1905 tijdelijke diensten als beambte bij den telegraafdienst heeft bewezen, maar dat de door belanghebbende te Wageningen bewezen tijdelijke diensten, zoowel als de later bewezen diensten als tijdelijk beambte bij den telegraafdienst ingevolge het voorschrift van art. 4, 2° lid, der bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 152) om bij de berekening van pensioen in aanmerking te komen, hadden moeten zijn geldig gemaakt voor 1 Juli 1906, aangezien belanghebbende daarvoor eene bijdrage van f 400 ware schuldig geweest; dat nu zulks niet is geschied, de evengenoemde tijdvakken van tijdelijken dienst niet als voor pensioen geldige diensttijd in berekening kunnen komen en hij mitsdien slechts een geldigen diensttijd van 6 jaren en 7 maanden kan aanwijzen; weshalve de Pensioenraad van oordeel is, dat de belanghebbende aan geene enkele bepaling der wet aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat dit advies aan de belanghebbende was medegedeeld, deze, op grond van vermeende meerdere aanspraken, het verlangen heeft te kennen gegeven, dat over het advies het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afd. van den Raad van State, voor de geschillen van Bestuur;

Overwegende dat krachtens het 5^e lid van art. 9 der Burgerlijke Pensioenwet tijd met verlof doorgebracht bij de regeling van een burgerlijk pensioen niet als diensttijd in aanmerking komt, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens heeft geduurd;

dat belanghebbende van 4 Mei 1908 tot 1 Mei 1911, dus langer dan een jaar onafgebroken wegens ziekte niet in dienst is geweest;

dat ofschoon hem geen formeel verlof is verleend, hij dien tijd toch met verlof, immers met goedvinden van de betrokken autoriteit, buiten dienst heeft doorgebracht;

dat toch het verlof niet, op grond van de aangehaalde wetsbepaling, behoeft te steunen op eene formeele beschikking;

dat aan reclamant derhalve geen pensioen toekomt over bovengenoemd tijdvak;

dat, waar dit het geval is, de vraag betreffende de medeberekening van de tijdelijke diensten door den belanghebbende bewezen, niet behoeft te worden beslist, aangezien, ook al worden deze tijdelijke diensten medegerekend, toch de diensttijd van den belanghebbende minder dan 10 jaren zou bedragen;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de aanvraag om pensioen van R. VAN GAALLEN, gewezen klerk der Posterijen en Telegrafie 1^e klasse te Rotterdam wonende te Ewijk, niet vatbaar is voor inwilliging.

Onze Minister van Financiën is belast enz.
(W. v. d. B. A.)

20 November 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

De bevoegdheid om met uitsluiting van anderen de geneeskunst uit te oefenen is niet beperkt tot de geneeskunst, welke steunt op de door de wet tot het bekomen dier bevoegdheid vereischte kennis en ervaring, doch strekt zich uit over het geheele gebied der geneeskunst, welke middelen daarbij ook worden gebezigd en welke methode daarbij ook wordt toegepast.

Onder geneeskundigen bijstand is te verstaan iedere bijstand verleend met de voorgewende of werkelijke strekking om eene genezende werking op den zieken mensch uit te oefenen.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

Schending immers verkeerde toepassing van art. 436 Strafr., in verband met art. 1 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60) en de artt. 211, 216 en 221 Strafr.;

Overwegende dat de requirant voor het Hof heeft terechtstaan ter zake: dat hij in de gemeente Haarlem op na te melden tijdstippen in 1909 zonder toegelaten te zijn tot de uitoefening van de geneeskunst buiten noodzaak het beroep van geneeskundige als bedrijf heeft uitgeoefend, door na te noemen personen, welke zich tot hem gewend hadden om genezing te bekomen van ziekten of kwalen, waaraan zij opgaven te lijden, tot dien einde te behandelen, welke behandeling telkens ten opzichte van iederen patiënt bestond in het, op korten afstand van den patiënt zich plaatsen en dezen aanhoudend aanziende dicht bij

en langs diens lichaam manipulatiën maken in een of meer richtingen gedurende eenigen tijd, om den patiënt dusgenaamden magnetischen invloed van hem, beklaagde, te doen ondergaan, totdat door hem, beklaagde eene slothandeling werd verricht, bestaande in het blazen in het gelaat of knijpen in den neus, zijnde aldus behandeld: 1°. H. v. Z., wonende te Haarlem in April 1909; 2°. J. H. G., wonende te Haarlem in September 1909, en 3°. J. v. d. B., wonende te Haarlem in October en November 1909;

O. dat die feiten alsmede des beklaagden schuld daaraan door het Hof wettig en overtuigend bewezen zijn verklaard met qualificatie en strafoplegging als aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

dat het Hof daarbij ten aanzien van de vraag of de behandeling door den requirant van de in de aanklacht genoemde personen is te beschouwen als uitoefening der geneeskunst in den zin van art. 1 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60) heeft overwogen dat die vraag bevestigend moet worden beantwoord, op grond dat die behandeling werd gevraagd en verleend als bijstand met de strekking om met het zoogenaamde magnetisme — zij het dan als daadwerkelijk bestaande en onmiddellijk suggestief werkende kracht — genezend op het zieke lichaam of lichaamsdeel der behandelenden in te werken;

O. dat het in het bijzonder tegen deze opvatting van het Hof gerichte middel van cassatie steunt op de stelling, dat niet iedere behandeling van den zieken mensch verricht om genezing aan te brengen is „uitoefening der geneeskunst in den zin van art. 1 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60), maar dat als zoodanig slechts is te beschouwen de behandeling, welke wordt verricht als vrucht der kennis en ervaring, die volgens de wet worden geëischt voor de toekenning der bevoegdheid om de geneeskunst uit te oefenen;

dat tot de uitoefening der geneeskunst aldus opgevat niet behooren pogingen om op de wijze als in dit geval bewezen werd verklaard door magnetisme genezing aan te brengen, zoodat de requirant had behooren te worden ontslagen van rechtsvervolgving;

O. ten aanzien van een en ander:

dat de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60) in haar art. 1 voorschrijvende dat de geneeskunst slechts mag worden uitgeoefend door hen aan wie daartoe volgens de wet de bevoegdheid is toegekend — beoogt te waarborgen, dat zij die zich als geneesheeren aanbieden ten minste beschikken over zoodanige

kennis en ervaring als noodig geacht moeten worden om te verzekeren, dat een ieder die geneezing zoekt niet door onkundigen, zij mogen zijn te goeder of kwader trouw, worde behandeld;

dat hieruit blijkt, dat de bevoegdheid om met uitsluiting van anderen de geneeskunst uit te oefenen, niet is beperkt tot die geneeskunst, welke steunt op de door de wet tot het bekomen dier bevoegdheid vereischte kennis en ervaring, maar zich uitstrekt over het geheele gebied der geneeskunst, welke middelen daarbij ook worden gebezigd en welke methode daarbij ook worde toegepast;

O. alnu ten aanzien der vraag, of, dit vooropgesteld, wat door den requirant blijkens 's Hof's boven weergegeven feitelijke beslissing werd verricht is te beschouwen als uitoefening der geneeskunst in den zin van het aangehaalde art. 1 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60);

dat daaronder volgens die wetsbepaling moet worden verstaan onder meer het verleenen van geneeskundigen bijstand als bedrijf;

dat niet is betwist en door het Hof op goede gronden werd beslist, dat de requirant bedrijfmatic handelde en dus alleen overblijft de vraag, of hij geneeskundigen bijstand verleende;

dat ook die vraag met het Hof bevestigend moet worden beantwoord, daar als zoodanig is te beschouwen iedere bijstand verleend met de voorgewende of werkelijke strekking om eene genezende werking op den zieken mensch uit te oefenen;

O. dat dus het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 't R.)

22 November 1911. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 5 December 1905 (*Staatsblad* n°. 314) tot het stellen van nadere regelen in zake de pensionneering van onderwijzer, verbonden aan bijzondere lagere scholen en aan bijzondere kweekscholen en van hunne weduwen en weezen. S. 344.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 October 1911, n°. 7580, afdeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat ten gevolge van de bepalingen der wet van 23 September 1911 (*Staatsblad* n°. 299) de bij Ons besluit van 5 December 1905 (*Staatsblad* n°. 314) gegeven regelen moeten worden aangevuld;

Den Raad van State gehoord, advies van 7 November 1911, n°. 34;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 November 1911, n°. 8251, afdeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Tusschen de artikelen 2 en 3 van Ons besluit van 5 December 1905 (*Staatsblad* n°. 314) wordt een nieuw artikel 2bis, ingevoegd, luidende als volgt:

Artikel 2bis. De onderwijzer die overgaat van eene openbare school naar eene bijzondere school als bedoeld in artikel 60 der wet tot regeling van het lager onderwijs, is verplicht aan het bestuur dier bijzondere school mede te deelen, naar welken grondslag ingevolge het bepaalde bij artikel 43 dier wet laatstelijk door hem voor pensioen is bijgedragen. Van dien grondslag wordt door dat bestuur achter den naam van dien onderwijzer melding gemaakt in de laatste kolom van de eerstvolgende opgaaft bedoeld in artikel 1 van dit besluit.

2. In artikel 7 van Ons besluit van 5 December 1905 (*Staatsblad* n°. 314) wordt achter het bepaalde onder letter *f* gelezen:

g. binnen één maand na de storting van bijdragen bedoeld in het derde lid van artikel 69 der wet tot regeling van het lager onderwijs.

3. In artikel 8 van Ons besluit van 5 December 1905 (*Staatsblad* n°. 314) wordt in plaats van „sub *a*, *b* en *c* van artikel 7” gelezen: „sub *a*, *b*, *c* en *g* van artikel 7”.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de afkondiging.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Ioo, den 22sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HREMSKERK.

(Uitg. 5 Dec. 1911.)

22 November 1911. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Beek en Donk*, van 27 Februari 1911, waarbij aan TH. VAN DEN BOOGAARD, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 345.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van

Binnenlandsche Zaken van 17 October 1911, n°. 7453, Afdeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Beek en Donk* van 27 Februari 1911, waarbij aan TH. VAN DEN BOOGAARD, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein;

Overwegende, dat deze vergunning verleend is op grond van het bepaalde bij artikel 55, 1ste lid, letter a der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235);

Overwegende, dat aldaar bepaald wordt, dat voor de localiteiten, waarin op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening sterke drank werd verkocht, de vergunning, behoudens in de daarbedoelde gevallen, aan hem die daarin op voormeld tijdstip het bedrijf uitoefende, niet kan worden geweigerd, zoolang aan die localiteiten de bestemming, om voor verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt, niet door eene daad van den eigenaar of gebruiker is ontnomen;

dat in de localiteiten, waarvoor bij het bovenvermelde besluit van Burgemeester en Wethouders van *Beek en Donk* vergunning is verleend, op 1 Mei 1881 het bedrijf werd uitgeoefend door TH. VAN DEN BOOGAARD, en er daarna sterke drank in het klein is verkocht achtereenvolgens door TH. VAN DEN BOOGAARD, H. DILLEN en P. JASPER;S;

dat deze laatste op 1 Mei 1894, nadat hij opzettelijk het verschuldigde vergunningsrecht niet had betaald, den verkoop van sterken drank in het klein in de bedoelde localiteiten heeft gestaakt en die localiteiten vervolgens uitsluitend heeft gebezigd voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank;

dat het niet voortzetten van den kleinhandel in sterken drank in verband met het bezigen van de localiteiten uitsluitend voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank, daden zijn van den gebruiker, waardoor aan de localiteiten de bestemming, om voor den verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt, is ontnomen;

dat dus art. 55, 1ste lid, van de Drankwet op de bedoelde localiteiten niet meer van toepassing was;

dat bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Beek en Donk* derhalve genomen is in strijd met bedoeld artikel 55;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 7 November 1911, n°. 35;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 November

1911, n°. 8540, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Beek en Donk* van 27 Februari 1911 te vernietigen, wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 22sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 5 Dec. 1911.)

22 November 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatsspoorweg van *Roosendaal* naar *Vlissingen* over het kanaal door *Zuid-Beveland*. S. 346.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 5 October 1911 n°. 244, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27, laatste lid der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 7 November 1911, n°. 26);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 November 1911 n°. 219, afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatsspoorweg van *Roosendaal* naar *Vlissingen* over het kanaal door *Zuid-Beveland*, zooals dat hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub 1°. bedoelde reglement is vervallen het bij Koninklijk besluit van 16 Juli 1897 (*Staatsblad* n°. 167) vastgestelde reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de spoorwegbrug in den Staatsspoorweg *Roosendaal-Vlissingen* over het kanaal door *Zuid-Beveland*.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het

Staatsblad geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 22sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

(Uitgeg. 9 Dec. 1911.)

REGLEMENT voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatsspoorweg van Roosendaal naar Vlissingen over het kanaal door Zuid-Beveland.

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1) De brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2) Is de scheepvaart door ijs of door andere oorzaken gestremd, dan kan de brug gesloten blijven.

(3) Met het sluiten van de brug wordt aangevangen twaalf minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken.

(4) Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor het tijlig gesloten zijn noodig is.

(5) Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug.

(6) Alvorens over te gaan tot het sluiten van de brug, geeft de brugwachter het sein, dat de vaart door de openingen der draaibrug niet is toegelaten.

(7) Bij de brug is een seinpaal geplaatst, waarlangs een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M. en waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde, gelijk en gelijkvormige driehoeken tot eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van ten minste 3.50 M. boven de spoorstaven kan worden verhoogd.

(8) Is de vaart door de draaibrug toegelaten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden wit-zwart bol;

bij nacht: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(9) Is de vaart door de draaibrug niet toegelaten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den neergelaten wit-zwart bol;

bij nacht: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(10) De doorvaartopeningen van de draaibrug zijn bij nacht aangeduid door groene lichten, geplaatst overeenkomstig voorschriften, door den Minister van Waterstaat te geven.

(11) Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(12) Bij mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden worden, nevens de dagseinen, ook nachtseinen gegeven.

3. Bij het naderen en doorvaren van de brug gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

4. (1) Bij het naderen van de brug moeten de schippers bij de aan weerszijden geplaatste afstandspalen, waarop het woord „Langzaam”, voor zooveel noodig, de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald, of in de geel brengen, de ankers binnen boord brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trekdiereen zeer langzaam laten stappen en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij den stoppaal, waarop het woord „Halt”, kan worden stilgehouden, ingeval de brugwachter daartoe last geeft.

(2) Bij harden wind, sterken stroom of bij snelle vaart van het schip zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3) In geen geval zullen de schippers gedurende den tijd, dat het sein wordt verhoogd, aangevende dat de vaart door de draaibrug niet is toegelaten, met hunne schepen, welke niet onder de vaste brug kunnen doorvaren, zonder vergunning van den brugwachter, de brug dichter naderen dan tot de bovenbedoelde stoppalen.

(4) De schippers moeten door krachtige geluidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(5) Indien door mist of andere oorzaken de bol of het licht der lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar is, worden de schepen, welke niet onder de vaste brug kunnen doorvaren, buiten de stoppalen gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

5. (1) Schepen, die van de zuidzijde komen, varen door de oostelijke, schepen, die van de noordzijde komen, door de westelijke opening der draaibrug.

(2) Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen, door trekdieren niet dan stapvoets; schepen, met mechanische bewegkracht varende, met geene grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(3) Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

(4) Van het tuig mogen geen touwen of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen.

(5) Van de schepen mogen de ankers of kettingen niet buiten boord bangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij met de brug of de remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

(6) Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de haalpen- en ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(7) Het verminderen van de vaart of het vastmaken van de schepen door het uitbrengen van een anker mag slechts in onvermijdelijke gevallen geschieden.

(8) De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan de schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden:

a. schepen in de openingen van de brug te doen stilhouden;

b. schepen aan eenig deel van de brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1) Een schip mag binnen de in artikel 4 bedoelde stoppalen niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2) Binnen de openingen der draaibrug varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(3) Binnen de in artikel 4 bedoelde stoppalen varen de schippers elkander in de richting naar dezelfde doorvaartopening der draaibrug niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(4) Buiten de stoppalen wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

(5) Rijksschepen, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat, en sche-

pen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde vóór alle andere schepen doorgelaten. Zij worden bij beperkten tijd van opening der brug met uitsluiting van alle andere alleen doorgelaten en daarvoor door den brugwachter aangewezen.

(6) In zoodanig geval verplaatsen de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich binnen de stoppalen, echter niet in de richting naar de spoorwegbrug.

(7) Bij verschil tusschen de schippers over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

8. Ingeval meer dan één van dezelfde zijde komend schip voor de draaibrug aankomt, terwijl de vaart daardoor niet is toegelaten, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter het eerder aangekomene.

9. Nadat de doorvaart weder is toegelaten, varen de schepen door met vergunning van den brugwachter; van dezelfde zijde naar volgorde van aankomst en met inachtneming van den voorrang, als in artikel 7 is omschreven.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen den in artikel 4 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd, op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. (1) Het doorvaren onder de gesloten draaibrug is verboden.

(2) Het doorvaren onder de vaste brug is toegelaten voor schepen, welker afmetingen en diepgang dit, naar het oordeel van den brugwachter, toelaten.

12. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten van de brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of den eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

13. (1) Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

(2) Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3) Onder *brugwachters* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

14. (1) Aan den brugwachter is de hand-

handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2) De brugwachter, de ambtenaren in artikel 8, sub 1° tot en met 6°, van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëdigde ambtenen en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de brug is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

15. Aan den brugwachter wordt op zijne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 22 November 1911 (*Staatsblad* n°. 346).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT.

22 November 1911. BESLUIT, strekkende om het pensioen-reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 74), met eenige verandering toepasselijk te verklaren op de militairen van de landmacht in *West-Indië*. S. 347.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het reglement op de pensioenen en gagementen van de Europeesche militairen behoorende tot de landmacht in de Nederlandsche Overzeesche bezittingen, en voor hunne weduwen en weezen, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 1 November 1848, n°. 84 (*Indisch Staatsblad* 1849, n°. 8), zooals dit reglement herhaaldelijk is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij Ons besluit van 19 Juli 1910, n°. 45;

Gezien het reglement op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger, vastgesteld bij Ons besluit van 17 Februari 1905, n°. 8 (*Staatsblad* n°. 74; *Indisch Staatsblad* n°. 299);

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 15 September 1911, Afdeling C, 2de Bureau, n°. 36;

Den Raad van State gehoord (advies van 31 October 1911, n°. 40);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 16 November 1911, Afdeling C, 2de Bureau, n°. 19;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Behoudens het bepaalde bij artikel 3 s op de militairen beneden den rang van offi-

cier van de landmacht in *West-Indië* (*Suriname* en *Curaçao*), vallende onder de bepalingen van het reglement op de pensioenen en gagementen voor de Europeesche militairen behoorende tot de landmacht in de Nederlandsche Overzeesche bezittingen, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 1 November 1848, n°. 84 (*Indisch Staatsblad* 1849, n°. 8) zooals dit reglement is gewijzigd, laatstelijk bij Ons besluit van 19 Juli 1910, n°. 45, van toepassing het pensioenreglement, vastgesteld bij Ons besluit van 17 Februari 1905 n°. 8 (*Staatsblad* n°. 74, *Indisch Staatsblad* n°. 299), met dien verstande dat alsdan in laatstbedoeld reglement worde gelezen, in:

1°. artikel 1, 1°., artikel 18 en artikel 19 § 1, voor dertig; veertig;

2°. artikel 18 voor één dertigste: één veertigste;

3°. het hoofd van den Staat letter B sub I voor 30-jarigen: 40-jarigen;

4°. artikel 1, 3°. en artikel 3, § 1, 1°. voor vijftien: twintig;

5°. artikel 3 § 1, 1°., 2°. en 4°. voor acht: tien;

6°. artikel 1, 2°. en 3°. en artikel 4 § 1, 1°. voor: zoowel in als buiten *Europa*: bij de koloniale troepen dan wel bij die troepen zoowel in als buiten *Europa*, naar gelang van den aard der door hem aangegane verbintenissen;

7°. artikel 1, 5°., artikel 2 § 3, artikel 3 § 1, 3°., artikel 4 § 1, 2°., artikel 5 § 2, artikel 6 § 1, e., artikel 8 § 2, b. en § 3, artikel 10 § 1, b, artikel 14 § 1, 1°., f, 3°., c, artikel 32 § 3 en artikel 33 § 3, voor Nederlandsch-Indië: West-Indië;

8°. artikel 1, 6°., voor Nederlandsch-Indische: West-Indische;

9°. artikel 2 § 3, artikel 5 § 2 en artikel 32 § 3 voor Gouverneur-Generaal: betrokken Gouverneur;

10°. artikel 8 § 2, b. en § 3 voor het Departement van Oorlog: den betrokken Gouverneur;

11°. artikel 9 § 1, artikel 10 § 1, b, artikel 14 § 1, 2°., b, artikel 16, § 2 en artikel 24 § 3 voor het Nederlandsch-Indische leger: de West-Indische landmacht;

12°. artikel 9 § 1 en artikel 30 § 2 en § 3 voor koloniale geldmiddelen: Staatsbegrooting of de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië;

13°. artikel 10 § 1, b, voor dat leger: die landmacht;

14°. artikel 11 § 4, artikel 14 § 1, 1°. f, en artikel 30 § 2 voor in Nederland door den Koning, in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal: door den Koning;

15°. artikel 11 § 5 voor: in Nederlandsch-

Indië aan den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog: in West-Indië aan den betrokken Gouverneur;

16°. artikel 12 sub *a* voor het aldaar gestelde: in militaire betrekkingen bij de landmacht in West-Indië;

17°. artikel 14 § 1, 1°. *f* voor het leger: de landmacht;

18°. artikel 14 § 1, 1°. *g* voor Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië: betrokken Gouverneur;

19°. artikel 14, § 1, 3°. sub *a*, voor het aldaar gestelde: de tijd in Nederland doorgebracht;

20°. artikel 25 § 1 voor het aldaar gestelde: Het pensioen wordt toegekend door den Koning op voordracht van den Minister van Koloniën;

21°. artikel 26 § 1 voor in Nederlandsch-Indië door den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog: in West-Indië door den betrokken Gouverneur onder nadere goedkeuring van den Koning;

22°. artikel 26 § 2 voor: in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal: in West-Indië door den betrokken Gouverneur onder nadere goedkeuring van den Koning;

23°. artikel 28 § 1, voor het gestelde na „kwartaal”: in West-Indië na afloop van elke maand met inachtneming van de bij de burgerlijke wetten in Nederland gestelde termijnen van verjaring;

24°. artikel 28 § 2, voor Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal: West-Indië door den betrokken Gouverneur;

25°. artikel 30 § 3, voor in Nederland of de Nederlandsche West-Indische koloniën: in Nederland of Nederlandsch-Indië of West-Indië;

26°. artikel 30 § 5, voor het gestelde in het eerste lid: Het pensioen vervallen krachtens § 1, sub *c*, van dit artikel kan door den Koning op verzoek van den belanghebbende opnieuw worden toegekend;

27°. artikel 30 § 5 tweede lid, voor in Nederlandsch-Indië bij het Departement van Oorlog: in West-Indië bij den betrokken Gouverneur;

28°. artikel 31 § 2 aanhef, voor het aldaar gestelde: Ten aanzien hem, die zijne straf ondergaat of zich door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, behoudt de Koning zich voor, daartoe termen vindende, om;;

29°. artikel 33 § 2, tweede lid, voor wordt ten laste van de Indische geldmiddelen verëvend: komt ten laste van de Staatsbegroting:

30°. artikel 33 § 3, voor geldmiddelen van

Nederlandsch-Indië: geldmiddelen van den Staat of van de betrokken Kolonie;

31°. artikel 34 voor Nederlandsch-Indië de Gouverneur-Generaal: West-Indië de betrokken Gouverneur;

32°. artikel 37 voor Wanneer door belanghebbenden tegen de toepassing in Nederlandsch-Indië: Wanneer door belanghebbenden tegen de toepassing.

2. Op de militairen van de landmacht in West-Indië, op wie overeenkomstig artikel 1 het daarin bedoelde pensioenreglement wordt toegepast, is mede mutatis mutandis van toepassing het bepaalde bij Ons besluit van 20 September 1905 n°. 60 (*Indisch Staatsblad* n°. 562), betreffende de toekenning van gratificatiën bij het verlaten van den dienst aan de Europeesche en met dezen gelijk gestelde militairen beneden den graad van onderluitenant, die op of na 1 Januari 1906 in dienst treden bij het Nederlandsch-Indische leger.

3. Het bepaalde bij artikel 1 is niet van toepassing op de militairen van de Landmacht in West-Indië voor wie, bij het verlaten van den dienst, toepassing van het reglement, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 1 November 1848 n°. 84 (*Indisch Staatsblad* 1849, n°. 8) voordeelijker is.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog en aan den Raad van State.

Het Loo, den 22sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJT.

(Uitgeg. 9 Dec. 1911.)

22 November 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat eene doorlopende machtiging aan B. en W. tot opneming van geld, wanneer de kas der gemeente ontoereikend mocht blijken, niet voor goedkeuring vatbaar is.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat de gemeenteraad van Maarsseveen in zijne openbare vergadering van 12 April 1911 onder meer heeft besloten, Burg. en Weths. te machtigen, om, wanneer de kas der gemeente ontoereikend mocht blijken om daaruit de noodige betalingen te doen, van de Crediet- en Depositokas te Utrecht

tijdelijk een kapitaal van ten hoogste f 5000.— op te nemen tegen eene rente van ten hoogste 5 ten honderd en eene provisie van ten hoogste $\frac{1}{2}$ per 1000, onder bepaling, dat de aflossing hiervan uit denzelfden dienst zal moeten worden gekweten als waarin het kapitaal is opgenomen, terwijl de rente en aflossing zullen worden gevonden uit de gewone middelen der gemeente;

dat, nadat dit besluit aan Ged. Staten van Utrecht ter goedkeuring was opgezonden, dit College het gemeentebestuur heeft uitgenoodigd, te bevorderen dat het raadsbesluit werde ingetrokken, en wel op grond hiervan, dat de machtiging tot opnemng van kasgelden doorlopend zou zijn, zoodat, als de goedkeuring eenmaal door Ged. Staten verleend was, het gemeentebestuur jaar in jaar uit gelden tot genoemd maximum zou kunnen opnemen, hetgeen Ged. Staten niet wenschelijk voorkwam en bovendien in strijd met de bedoeling der gemeentewet;

dat de gemeenteraad zich niet met de zienswijze van Ged. Staten heeft kunnen vereenigen en geen vrijheid heeft kunnen vinden om zijn besluit in te trekken;

dat Ged. Staten hierop hebben overwogen, dat volgens het voormeld raadsbesluit Burg. en Weths. o. m. gemachtigd zouden worden, doorlopend, alzoo jaar in jaar uit, kasgelden op te nemen tot een maximum-bedrag van f 5000.—; dat daardoor de beoordeeling over het al of niet noodig zijn dier opnemng buiten het onderzoek van hun College zoude vallen; dat eene machtiging als hiervoren bedoeld hun College niet wenschelijk, doch ook met de bedoeling der gemeentewet in strijd voorkomt; weshalve Ged. Staten bij besluit van 26 Juni 1911, 3de afd., n°. 2639/1779, hebben besloten „hunne goedkeuring aan het hiervoren bedoeld raadsbesluit te onthouden;

dat van het besluit van Ged. Staten, de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat de Raad niet kan toestemmen, dat, werd het raadsbesluit goedgekeurd, de beoordeeling van het al of niet noodig zijn der opnemng buiten het onderzoek van Ged. Staten zou vallen; dat immers de posten tot opnemng en terugbetaling jaarlijks op de gemeentebegroting moeten worden uitgetrokken, en deze begroting de goedkeuring van Ged. Staten behoeft; dat bovendien *steeds* in het jaar van opnemng wederom de aflossing moet geschieden en krachtens dit raadsbesluit *niet* geleend kan worden om uitgaven te bestrijden die buiten de begroting vallen, maar alleen tot het gaande houden van den

gewonen dienst, wanneer de gemeentekas tijdelijk ontoereikend is om de noodige betalingen te doen, zoodat het hier slechts een administratieven maatregel betreft, waardoor niet gehandeld wordt in strijd met de gemeentewet;

Overwegende dat het raadsbesluit, waaraan Ged. Staten hunne goedkeuring hebben onthouden, ook volgens het gemeentebestuur blijkens de inzending ter goedkeuring, is een besluit als bedoeld in art. 194 der gemeentewet; dat die goedkeuring terecht onthouden is, omdat tengevolge van de doorlopende machtiging tot het opnemen van gelden, bij het raadsbesluit aan Burg. en Weths. gegeven, aan Ged. Staten de gelegenheid wordt onthouden, om bij verandering in den financiëlen toestand der gemeente na te gaan, in hoever het opnemen van gelden en de daarbij gestelde voorwaarden zijn overeen te brengen met een redelijk geldelijk beheer;

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:
met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren. (Gem.-stem.)

27 November 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende de wijze van aantekening van arbeidskaarten, afgegeven of medeondertekend door of vanwege den burgemeester.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Heeft goedgevonden:

krachtens het zesde lid van art. 12 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) ten aanzien van de wijze, waarop de burgemeester aantekening houdt van de arbeidskaarten, welke door of vanwege hem zijn afgegeven, alsmede van die, welke door of vanwege hem zijn medeondertekend, de volgende regelen vast te stellen:

Art. 1. Van de afgifte of mede-ondertekening eener arbeidskaart, wordt aantekening gehouden in een kaartregister door invulling van een kaart, waarvan de vorm is als volgt:

I. voor een afgegeven arbeidskaart:

a. aan een mannelijk jeugdig persoon of aan een mannelijk persoon van 17 jaren, als bedoeld in artikel 12, eerste lid onder b van voornoemde wet.

N^o. . . . . van het register
der afgegeven arbeidskaarten.

Geboren :

Dag.	Maand.	Jaar.
------	--------	-------

Familienaam : .....

Voornamen : .....

Inwonende in het gezin van : .....

gesticht

Einde leerverplichting : .....

Datum afgifte arbeidskaart : .....

b. aan een ongehuwde jeugdige persoon of aan een ongehuwde vrouwelijke persoon van 17 jaar, als bedoeld in artikel 12, eerste lid onder b van voornoemde wet, dezelfde als onder a,

c. aan een gehuwde vrouwelijke persoon,

N^o. . . . . van het register
der afgegeven arb.kaarten.

Geboren :

Dag.	Maand.	Jaar.
------	--------	-------

Familienaam : .....

Voornamen : .....

Gehuwd met : .....

Datum afgifte arbeidskaart : .....

Datum der bevallingen : .....

met bepaling dat de registerkaarten voor afgegeven arbeidskaarten, als genoemd onder a zullen gedrukt zijn op wit papier, voor die, als genoemd onder b op geel papier en onder c op blauw papier ;

II. voor een mede-ondertekende arbeidskaart :

a. van een mannelijk jeugdig persoon of van een mannelijk persoon van 17 jaren, als bedoeld in artikel 12, eerste lid onder b van voornoemde wet,

N^o. . . . . van het register
van medeondert. arbeidskaarten.

Geboren :

Dag.	Maand.	Jaar.
------	--------	-------

Woonplaats : .....

Familienaam : .....

Voornamen : .....

Inwonende in het gezin van : .....

gesticht

Einde leerverplichting : .....

Datum afgifte arbeidskaart : .....

Datum medeondertekening arbeidskaart : .....

b. van een ongehuwde vrouwelijke jeugdige persoon of van een ongehuwde vrouwelijke persoon van 17 jaar, als bedoeld in artikel 12, eerste lid onder b van voornoemde wet, dezelfde als onder a.

c. van een gehuwde vrouwelijke persoon,

N^o. . . . .
van het register
van medeondert.
arbeidskaarten.

Geboren :

Dag.	Maand.	Jaar.
------	--------	-------

Woonplaats : .....

Familienaam : .....

Voornamen : .....

Gehuwd met : .....

Datum afgifte arbeidskaart : .....

Datum medeondertekening arbeidskaart : .....

met bepaling dat de registerkaarten voor mede-ondertekende arbeidskaarten, als genoemd onder a zullen gedrukt zijn op wit papier, voor die, als genoemd onder b op geel papier en onder c op blauw papier.

Op de registerkaarten betreffende afgegeven arbeidskaarten voor gehuwde vrouwelijke personen wordt aantekening gehouden van de bevallingen dier vrouwen, welke hebben plaats gehad, na de afgifte der arbeidskaart.

2. De ingevulde registerkaarten worden in doelmatige doozen, laden of kisten verticaal geplaatst en wel zoodanig, dat alle registerkaarten betreffende afgegeven arbeidskaarten welke dezelfde kleur hebben, gerangschikt in de volgorde der geboortedata der personen, waarop zij betrekking hebben, bij elkaar geplaatst worden en evenzoo de registerkaarten betreffende mede-ondertekende arbeidskaarten.

3. De registerkaarten worden uit het register van afgegeven arbeidskaarten verwijderd, wanneer de betrokken persoon overleden is of zijn woonplaats naar eene andere gemeente heeft overgebracht en bovendien :

de witte kaarten, wanneer de betrokken persoon den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, de gele kaarten, wanneer de betrokken per-

soon den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt of in het huwelijk is getreden,

de blauwe kaarten, wanneer het huwelijk van de betrokken persoon door den dood of door een andere oorzaak is ontbonden.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het verwijderen van de registerkaarten uit het register der mede-onderteevende arbeidskaarten, echter met dien verstande, dat de kaarten in geval van woonplaatsverandering eerst uit het register worden verwijderd, wanneer door of ten behoeve van hem of haar op wien de registerkaart betrekking had, een nieuwe arbeidskaart ter mede-onderteekening wordt aangeboden of wel een arbeidskaart ten behoeve van hem of haar wordt afgegeven door of vanwege den burgemeester, die de vroegere arbeidskaart had mede-onderteevend.

4. De uit het register verwijderde kaarten worden niet vernietigd vóór den eersten Februari van het jaar, volgende op dat, waarin zij verwijderd werden.

's Gravenhage, 27 November 1911.

(get.)

A. S. TALMA.

27 November 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 13, der tiende lid der Arbeidswet 1911, betreffende arbeidsregisters.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Heeft goedgevonden :

krachtens art. 13, 13de lid, van de Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* 319 van 1911) te bepalen, dat voor de ondernemingen, als bedoeld in den aanhef van dat artikel, in den volgenden vorm is te voldoen aan de bepalingen betreffende het arbeidsregister :

Art. 1. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming waarin of waarvoor in fabrieken of werkplaatsen arbeid wordt verricht door één of meer jeugdige personen of door één of meer vrouwen, is verplicht te zorgen, dat in zijne fabriek of werkplaats een arbeidsregister aanwezig is van den volgenden vorm :

Voor iederen jeugdigen persoon of vrouw bevat het register een blad, waarvan de *voorzijde* is als volgt :

N^o. ..... van het Register.

Naam : .....

Voornamen : .....

Geboortedatum : .....

Voorletters en naam van den echtgenoot eener gehuwde vrouw : .....

Datum indienstreding : .....

Werktijdsregeling volgens blad n^o. ..... der Arbeidslijst.

(1) Etmaal, bestemd voor wekelijkschen rustdag : .....

Datum dienstbeëindiging : .....

(1) Alleen in te vullen voor personen, behoorende tot een kerkgenootschap, dat den wekelijkschen rustdag niet op Zondag viert.

en de *achterzijde* als volgt :

Voor een man
van 17 jaar
of ouder af
te knippen.

AANTEEKENINGEN DOOR
AMBTENAREN DER ARBEIDS-
INSPECTIE.

De bladen van het register worden samen-gevat in een omslag, waarvan de vier pagina's onderscheidenlijk van den volgenden vorm zijn :

PAGINA I :

ARBEIDSREGISTER

voor de (1) .....

van (2) .....

te (3) .....

N.B. In dit Register *moeten* alle jeugdige personen en vrouwen worden inge-

(1) Aard der fabriek of werkplaats.
(2) Naam van den werkgever (firma).
(3) Gemeente, straat of gracht en huisnummer.

Voor een
van 17
of oude
te knip
per

schreven. Mannelijke personen van 17 jaar of ouder *mogen* tevens hierin worden ingeschreven. Geschiedt dit laatste niet, dan moeten zij worden ingeschreven in eenig ander register met vermelding voor ieder van de werktijdregeling volgens de arbeidslijst.

Bladen, betrekking hebbende op personen, met wien de arbeidsbetrekking is geëindigd, mogen uit het register verwijderd worden.

PAGINA 2 :

AANTEKENINGEN DOOR AMBTE- NAREN DER ARBEIDSINSPECTIE.

PAGINA 3 en 4 :

UITTREKSEL UIT DE ARBEIDS- WET 1911.

Art. 13. 1. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming, waarin of waarvoor in fabrieken of werkplaatsen arbeid wordt verricht door één of meer jeugdige personen, door één of meer vrouwen of wel door meer dan 9 mannelijke personen van 17 jaar of ouder, is verplicht te zorgen :

a. dat in zijne fabriek of werkplaats, op eene plaats, waar niet uitsluitend door hem zelven arbeid pleegt te worden verricht, eene gedagteekende en door hem onderteekende arbeidslijst, welke voldoet aan de in dit artikel gegeven voorschriften, wordt opgehangen en opgehangen blijft, zoodanig dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen ;

b. dat in zijne fabriek of werkplaats een arbeidsregister aanwezig is, dat voldoet aan de in dit artikel gegeven voorschriften.

11. Het arbeidsregister vermeldt de namen en de voornamen van alle personen, in eene fabriek of werkplaats werkzaam, benevens voor ieder hunner de regeling, op de arbeidslijst te zijn of te haren aanzien vermeld. Het register bevat de in het tweede lid van artikel 8 bedoelde aantekening betreffende de personen, door wie aan het hoofd of den bestuurder der onderneming het verlangen is te kennen gegeven, dat voor hen niet de Zondag als wekelijksche rustdag zal gelden.

12. Het hoofd of de bestuurder, in het eerste lid bedoeld, is verplicht te zorgen :

a. dat in elke door het districtshoofd der arbeidsinspectie aangewezen ruimte, waar in of voor zijne onderneming arbeid wordt verricht in fabrieken of werkplaatsen, een afschrift van of een uittreksel uit de arbeidslijst wordt

opgehangen en opgehangen blijft, zoodanig, dat daarvan gemakkelijk kan worden kennis genomen ;

b. dat het arbeidsregister op aanvraag onverwijld ter inzage wordt verstrekt aan de bij artikel 23 bedoelde ambtenaren ;

c. dat aan de bij artikel 17 bedoelde ambtenaren gelegenheid wordt gegeven om op de arbeidslijst en de afschriften van en de uittreksels uit die lijst en in het arbeidsregister de door hen wenschelijk geachte aantekeningen te stellen, betrekking hebbende op de naleving van eenige wet, waarvan het toezicht op de naleving aan de arbeidsinspectie is opgedragen ;

d. dat de onder *c* bedoelde aantekeningen niet onleesbaar worden gemaakt, daaraan niets wordt toegevoegd en daarin geene veranderingen worden aangebracht door anderen dan de onder *c* bedoelde ambtenaren.

Art. 4. Een kind beneden dertien jaar, of nog leerplichtig, mag geen arbeid verrichten. (1)

Art. 6. 1. Een jeugdig persoon en eene vrouw mogen in fabrieken en werkplaatsen :

a. niet langer arbeid verrichten dan tien uur per dag en acht en vijftig uur per week ; (2)

b. geen arbeid verrichten tusschen 7 uur des namiddags en 6 uur des voormiddags.

Art. 7. 1. De arbeidstijd van een jeugdig persoon en van eene vrouw moet op elken dag, waarop zij meer dan zes uren arbeid verrichten in fabrieken en werkplaatsen, worden afgewisseld door een rusttijd :

a. van ten minste één uur voor hen, wier arbeidstijd eindigt te 6 uur des namiddags of vroeger ;

b. van ten minste anderhalf uur voor hen, wier arbeidstijd later dan te 6 uur des namiddags eindigt.

Art. 2. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming, waarin of waarvoor in fabrieken of werkplaatsen arbeid wordt verricht door :

1°. een jeugdig persoon of door een vrouw

(1) Deze bepaling geldt niet voor kinderen, die bij het in werking treden der wet 12 jaar oud zijn en niet leerplichtig.

(2) In het eerste jaar na de invoering der wet elf uur per dag. Na dat jaar treedt tevens in werking het 2de lid van dit artikel, luidende: Eene vrouwelijke persoon, die gehuwd is, of die, ongehuwd zijnde, eene huishouding te verzorgen heeft en van dit laatste aan het hoofd of den bestuurder der onderneming heeft kennis gegeven, mag des Zaterdag in fabrieken of werkplaatsen geen arbeid verrichten na 1 uur des namiddags, behoudens in de gevallen, bij algemeenen maatregel van bestuur genoemd.

en tevens door een of meer mannelijke personen van 17 jaar of ouder, of door:

2°. meer dan 9 mannelijke personen van 17 jaar of ouder;

is verplicht zorg te dragen ten aanzien van de mannelijke personen van 17 jaar of ouder in zijne fabriek of werkplaats een arbeidsregister aanwezig is, waarvan de vorm door hem zelf wordt vastgesteld.

Hij is bevoegd ten aanzien van de mannelijke personen van 17 jaar of ouder gebruik te maken van het register, hetwelk ingevolge artikel 1 voor jeugdige personen of vrouwen moet aanwezig zijn. In dit geval wordt van ieder, voor een mannelijk persoon van 17 jaar of ouder gebezigd, blad van het register, een boek afgeknipt, overeenkomstig de desbetreffende aanwijzing op de bladen voorkomende.

's Gravenhage, 27 November 1911.

De Minister voornoemd, (get.) A. S. TALMA.

27 November 1911. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende afgifte van bewijzen van onvermogen.

Naar aanleiding van eene opmerking in het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal betreffende Hoofdstuk IV der Staatsbegroting voor 1912, omtrent afgifte van bewijzen van onvermogen door de burgemeesters, heeft de Minister van Justitie mijne tuschenkomst ingeroepen, teneinde de plaatselijke besturen de missive van mijn toenmaligen ambtsvoorganger van 19 November 1844, nr. 79, 1e afd., (Bijvoegsel Staatsblad 1844, nr. 340), in herinnering te brengen.

Gevolg gevende aan het verlangen van mijn genoemden ambtgenoot, heb ik de eer U.H.E.G. te verzoeken op die circulaire de aandacht der burgemeesters in Uw gewest te vestigen en hun mede te deelen, dat ook naar mijn gevoelen de burgemeester verplicht is te letten op de aannemelijke bekendheid met de omstandigheden en op de moraliteit der personen, wier getuigenis wordt aangeboden, terwijl, indien de personen niet aan den burgemeester bekend zijn, of hij gegronde redenen mocht hebben om hunne geloofwaardigheid te betwijfelen, hij, naar aanleiding der bepaling van art. 858 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, welke spreekt van *ten minste* twee getuigen, bevoegd is, het getuigenis van meer dan twee manspersonen te vorderen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

29 November 1911. *BESLUIT*, tot aanwijzing, overeenkomstig art. 157 der hooger-onderwijswet van:

1°. de afdeling gymnasium van het Collegie St. Willebrord te *Katwijk aan den Rijn*;

2°. de afdeling gymnasium van het Canisiuscollegie te *Nijmegen*;

3°. de afdeling gymnasium van het St. Ignatiuscollegie te *Amsterdam*. S. 348.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 October 1911, n°. 8298/3, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 157 der hooger-onderwijswet;

Gezien Ons besluit van 10 November 1905 (*Staatsblad* n°. 299);

Den Raad van State gehoord, advies van 14 November 1911, n°. 17;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 November 1911, n°. 9236, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

na te noemen gymnasia der St. Willebrordusstichting, gevestigd te *Amsterdam*, met ingang van 16 November 1911, voor een tijdperk van zes jaren aan te wijzen als bevoegd om, met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan hunne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld:

1°. de afdeling gymnasium van het Collegie St. Willebrord te *Katwijk aan den Rijn*, met vergunning deze school te zijner tijd over te plaatsen naar 's *Gravenhage*;

2°. de afdeling gymnasium van het Canisiuscollegie te *Nijmegen*;

3°. de afdeling gymnasium van het St. Ignatiuscollegie te *Amsterdam*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 29sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HREMSKERK.

(*Uitg.* 12 Dec. 1911.)

29 November 1911. BES LUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig art. 157, der hooger-onderwijswet, van het Marnix-gymnasium te Rotterdam der Vereeniging voor Middelbaar Onderwijs, Handels-Onderwijs en Voorbereidend Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, gevestigd te Rotterdam. S. 349.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 October 1911, n°. 6288/3, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 157 der hooger-onderwijswet; Gezien Ons besluit van 22 December 1905 (*Staatsblad* n°. 356);

Den Raad van State gehoord (advies van 14 November 1911, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 November 1911, n°. 9237, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het Marnix-gymnasium te Rotterdam der Vereeniging voor Middelbaar Onderwijs, Handels-Onderwijs en Voorbereidend Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, gevestigd te Rotterdam, met ingang van 1 Januari 1912 voor een tijdvak van zes jaren aan te wijzen als bevoegd, om met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften aan zijne leerlingen, die het onderwijs tot het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift in art. 11 der hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 29sten November 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 12 Dec. 1911.)

30 November 1911. BESCHIKKING van den Hoogen Raad.

De dienaren der gemeentepolitie en de gemeenteveldwachters leggen hun ambts-eed niet af in handen van den kantonrechter, maar in handen van dengene, daartoe aangewezen in de ambtsinstructie,

vastgesteld ingevolge het 3^e en het 5^e lid van art. 191 der Gemeentewet.

De artt. 16 en 17 van het Kon. Besl. van 17 Dec. 1851 (*Staatsblad* n°. 166) zijn niet op de gemeentepolitie van toepassing. De Hooge Raad enz.;

Gezien het verzoekschrift van W. F. J. VERSNEL te Amsterdam, strekkende tot cassatie van eene beschikking van den Kantonrechter te Amsterdam van 26 Oct. 1911, waarbij deze zich onbevoegd heeft verklaard om den verzoeker, door den Burgemeester van Amsterdam tot agent van politie, en door den Commissaris der Koningin in Noord-Holland tot buitengewoon veldwachter der gemeente Amsterdam benoemd, als zoodanig af te nemen de eeden in art. 16 van het K. B. van 17 Dec. 1851 (*Staatsblad* n°. 166), vermeld en omschreven, zijnde de verzoeker in cassatie vertegenwoordigd door Mr. W. A. TELDERS, advocaat bij den Hoogen Raad;

Gezien het tegen voormelde beschikking aangevoerd middel van cassatie, luidende:

Schending en verkeerde toepassing der artt. 16 en 17 van het K. B. van 17 Dec. 1851 (*Staatsblad* n°. 166), en van de artt. 190 en 191 der Gemeentewet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Gezien de bijlagen van het verzoekschrift met de daarop gestelde conclusie van den Proc.-Gen. tot enz.;

O. dat het K. B. van 17 Dec. 1851 (*Staatsblad* n°. 166), blijkens zijn opschrift niet beoogde eene nadere regeling der gemeentepolitie, doch blijkens de overweging van dit K. B., mede moest strekken om „het beheer der algemeene of Rijkspolitie in overeenstemming te brengen met de beginselen van de gemeentepolitie vastgesteld bij de Gemeentewet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85)“;

O. dat inderdaad die beginselen waren neergelegd in de artt. 190 en 191 der kort vóór de afkondiging van dit K. B. in werking getreden Gemeentewet; dat in laatstgemeld artikel o. m. wordt bepaald, dat de Burgemeester voor de dienaren van politie, de Commissaris der Koningin in de provincie voor de veldwachters de instructie vaststelt, waarbij derhalve zal moeten worden omschreven de eed die deze politieambtenaren bij den aanvang hunner bediening zullen hebben af te leggen, en bepaald, in zijne handen de eedsaflegging zal moeten geschieden;

dat zulks dan ook strookt met de bedoeling des wetgevers, gelijk blijkt uit het antwoord der Regeering op de opmerking in het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer bij art. 191

der Wet gemaakt: dat in tegenstelling met andere gemeentebtenaren, in de wet niet was geregeld door wie de dienaars van politie zouden worden beëdigd, waarbij de Regeering te kennen gaf, dat: „in de beëdiging der dienaren van politie de „plaatselijke verordeningen” (waarmede blijkbaar de door den Burgemeester gegeven ambtsinstructiën bedoeld werden) „op dat onderwerp behooren te voorzien”:

O. dat ter ondersteuning van het middel een beroep is gedaan op de bepaling van art. 190 der Gemeentewet, waarbij de gemeentepolitie aan de algemeene of Rijkspolitie is dienstbaar gesteld, doch ten onrechte, vermits dit „dienstbaar zijn” niet ten gevolge heeft, dat de gemeentepolitie zich in de algemeene of Rijkspolitie oplost, en daarvan deel uitmaakt, terwijl het na het boven overwegene overbodig voorkomt te onderzoeken, of de dienaren der gemeentepolitie zouden kunnen geacht worden te behooren onder „de inspecteuren en verdere beambten” van art. 16 en de „overige beambten” van art. 17 van meergemeld K. B., dewijl, ook al ware dit het geval, aan dit Besluit in zoover, als met art. 191 der Gemeentewet in strijd, bindende kracht zou moeten worden ontzegd;

O. dat mitsdien de Kantonrechter, door zich onbevoegd te verklaren den verzoeker als agent van politie en als buitengewoon veldwachter der gemeente Amsterdam te beëdigden, geen der in het middel aangehaalde artikelen heeft geschonden, en art. 191 der Gemeentewet juist heeft toegepast, zoodat het tegen die beslissing aangevoerde cassatiemiddel is onaan- nemelijk;

Verwerpt het beroep. (W. v. 't R.)

1 December 1911. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de burgemeesters, betreffende uitvoering van de Arbeidswet 1911.

De wijzigingen, welke bij de wet van 7 October 1911 (*Staatsblad* n°. 314) in de Arbeidswet zijn aangebracht (de gewijzigde tekst dier wet is opgenomen in *Staatsblad* n°. 319 van 1911), hebben de bestaande bepalingen ten opzichte van de arbeidskaarten niet onbelangrijk veranderd.

Werd tot nog toe slechts eene arbeidskaart gevorderd voor personen beneden 16 jaar, die in fabrieken en werkplaatsen werkzaam zijn, volgens den gewijzigden tekst zal het hoofd of de bestuurder van eene onderneming hebben te zorgen, dat hij in het bezit is van

arbeidskaarten voor de volgende in fabrieken en werkplaatsen werkzame personen:

a. personen beneden 17 jaar, voor zoover zij niet bij het in werking treden der wijzigingswet reeds 16 jaar oud waren;

b. gehuwde vrouwelijke personen van elken leeftijd;

c. mannelijke personen van 17 jaar en on- gehuwde vrouwelijke personen van dien leef- tijd, die arbeid verrichten, welke ingevolge art. 5 van den gewijzigden tekst der wet (*Staatsblad* n°. 319) slechts onder de voor- waarden, bij algemeenen maatregel van bestuur gesteld, voor zulke personen is toegestaan. (Artikel 12, 1° lid, en artikel 31, 2° lid, van den gewijzigden tekst.)

Eene arbeidskaart wordt voor gehuwde vrouwen geëischt, ten einde de contrôle op de naleving van artikel 9 (gewijzigden tekst) mogelijk te maken. Vandaar ook dat dit laatste artikel behalve een verbod van arbeid voor vrouwelijke personen binnen vier weken na hare bevalling de bepaling bevat, dat eene gehuwde vrouwelijke persoon in fabrieken en werkplaatsen geen arbeid mag verrichten, voordat de datum van hare bevalling op hare arbeidskaart is aangeteekend.

Volgens de tegenwoordige wet moet eene nieuwe arbeidskaart worden verkregen, telkens wanneer de jeugdige persoon van betrekking verandert. De gewijzigde wet neemt een ander stelsel aan, n.l. dit, dat de arbeidskaart geldig blijft ook na verandering van dienstbetrek- king en slechts eene nieuwe kaart behoeft te worden uitgereikt, indien de jeugdige of vrouwelijke arbeider zich metterwoon in eene andere gemeente vestigt. Bovendien zal ten- gevolge van de uitvoering, welke blijkens het volgende aan het 4° lid van artikel 12 wordt gegeven, voor jeugdige vrouwelijke personen bij huwelijk eene nieuwe kaart noodig zijn. Met deze verandering van stelsel houdt de laatste bepaling van artikel 12 verband.

In het bijzonder verdient nog de aandacht het 7° lid van artikel 12, dat de afgifte van arbeidskaarten voor kinderen beneden 12 jaar of nog leerplichtig verbiedt. Deze bepaling houdt verband met de artikelen 4, 22, 4° lid en 31, 1° lid, van den gewijzigden tekst. Wel zou artikel 4 aanleiding kunnen geven tot de onderstelling, dat afgifte van arbeids- kaarten voor kinderen beneden 13 jaar of nog leerplichtig zou zijn verboden, volgens het 4° lid van artikel 22 echter kan onder bepaalde omstandigheden arbeid door 12-jarige, niet leerplichtige kinderen worden verricht, zonder

dat het bedrijfshoofd of degene, die den arbeid doet verrichten, strafbaar is, terwijl art. 31 1° lid, bij wijze van overgangsmaatregel arbeid toelaat van kinderen, die bij het in werking treden der wijzigingswet 12 jaar oud zijn en niet leerplichtig. Onder die omstandigheden moest de afgifte van arbeidskaarten voor 12-jarige, niet leerplichtige kinderen worden toegelaten. Uit de aangehaalde wetsbepalingen vloeit onmiddellijk voort, dat bedrijfsarbeid van alle kinderen, voor wie eene arbeidskaart wordt afgegeven, nog niet zal zijn geoorloofd. Mochten zich gevallen voordoen, waarin eene arbeidskaart niet kan worden geweigerd en blijkt, dat het kind, waarvoor zij wordt aangevraagd, volgens de wet geen arbeid mag verrichten, dan ware het gewenscht, dat belanghebbenden daarop bij de afgifte der kaart werden gewezen. Daarbij ware de waarschuwing te voegen, dat de arbeidskaart niet is aan te merken, als een vergunning tot het verrichten van door de wet verboden arbeid.

Te allen overvloede worde de aandacht er op gevestigd, dat volgens het vijfde lid van art. 12 de arbeidskaart wordt ondertekend en afgegeven niet meer, zooals tot nog toe, door of vanwege den burgemeester der gemeente, binnen welke de beschermde persoon arbeid verricht, maar door of vanwege den burgemeester der gemeente, waar de beschermde persoon woont. Indien deze persoon binnen eene andere gemeente dan waar zijn woonplaats is, arbeid verricht, moet de kaart worden mede-ondertekend door of vanwege den burgemeester van de gemeente, waar arbeid wordt verricht. Voorts moet de datum van bevaling eener gehuwde vrouwelijke persoon op haar kaart worden aangeteekend en gewaarmerkt door of vanwege den burgemeester der gemeente, waar de bevalling plaats had. Dit laatste is in dien zin op te vatten, dat alleen aantekening wordt gehouden van de bevallingen, welke plaats hadden na afgifte der kaart.

Ingevolge art. 32 1° lid, van den gewijzigden tekst, zal de gewijzigde Arbeidswet niet later dan 14 Januari 1912 in werking treden. Hoewel de juiste datum van inwerkingtreding nog niet kan worden vastgesteld, heb ik gemeend reeds thans krachtens artikel 12, 4° en 6° lid, het model der arbeidskaarten en de wijze, waarop de burgemeester aantekening houdt van arbeidskaarten, welke door of vanwege hem zijn afgegeven of mede-ondertekend, te moeten vaststellen.

Het is toch van het meeste belang, dat de noodige maatregelen worden genomen, opdat de nieuwe arbeidskaarten tijdig worden uitgereikt en de registers, welke ingevolge het 6° lid van artikel 12 zullen zijn aan te houden, tijdig worden ingericht. Ik moge daartoe de medewerking van Heeren Burgemeesters inroepen.

Bij mijn beschikking van 27 November 1911 n°. 2419, afd. Arbeid, zijn de modellen van de arbeidskaarten vastgesteld en wel verschillend voor mannelijke jeugdige personen (witte kaart), voor vrouwelijke jeugdige personen, die ongehuwd zijn (gele kaart), en voor gehuwde vrouwelijke personen (blauwe kaart).

Een hoeveelheid arbeidskaarten wordt U door tusschenkomst van den Heer Commissaris der Koningin toegezonden. Indien behoefte aan nieuwen voorraad ontstaat, gelieve U een aanvraag door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin in te zenden, gelijk zulks tot heden gebruik was.

Voorts gelieve U hierbij aan te treffen een afdruk van mijne beschikking, waarbij de noodige regelen worden gesteld, volgens welke ingevolge het 6° lid van artikel 12 de registers betreffende afgegeven en mede-ondertekende arbeidskaarten zullen zijn bij te houden.

Voor de eerste inrichting van de in die beschikking bedoelde registers ontvangt U, mede door tusschenkomst van den Heer Commissaris der Koningin, een voldoende hoeveelheid registerkaarten. Verdere verstrekking zal van Rijkswege niet geschieden.

De nog voorhanden „Waarschuwingen”, welke vroeger in verband met de Leerplichtwet bij de arbeidskaarten werden verstrekt, zouden bij het in werking treden der gewijzigde Arbeidswet kunnen worden vernietigd, aangezien deze dan niet meer noodig zullen zijn.

Ik mag er nog Uwe bijzondere aandacht op vestigen, dat de gewijzigde Arbeidswet spreekt van *arbeidskaarten*, *duplicaat-arbeidskaarten* en *tweede of verdere exemplaren van arbeidskaarten* en van *duplicaat-arbeidskaarten*.

Duplicaat-arbeidskaarten zullen slechts behoeven te worden uitgereikt, indien een districtshoofd der arbeidsinspectie, ingevolge het 2° lid van artikel 12 voor een of meer bepaalde ondernemingen, voorgeschreven heeft, dat de beschermde personen bij den arbeid in fabrieken en werkplaatsen in of voor die onderneming of ondernemingen, zulk een duplicaat bij zich zullen dragen. Zulk een duplicaat, dat kosteloos moet worden uitgereikt, is wel

te onderscheiden van het tweede of verder exemplaar van een arbeidskaart of van een duplicaat-arbeidskaart, hetwelk tegen betaling van 5 cents ten bate der gemeentekas is uit te reiken, indien het om een of andere reden, b.v. omdat het eerste exemplaar daarvan in het ongereede is geraakt, wordt aangevraagd.

Het districtshoofd der arbeidsinspectie zal bij het geven van een voorschrift, als evenbedoeld, aan den burgemeester der gemeente, waarin de personen, op wie het voorschrift betrekking heeft, wonen, de noodige formulieren voor de „duplicaten” toezenden, ter invulling en uitreiking aan die personen. Indien tweede of verdere exemplaren van duplicaten worden aangevraagd, zullen ook de daarvoor noodige formulieren op verzoek door het districtshoofd worden verstrekt.

Waar het belang eener goede naleving der Arbeidswet eischte, dat aan Heeren Burgemeesters eenige nieuwe bemoeiingen werden opgelegd, is het mij aangenaam er op te kunnen wijzen, dat anderzijds hunne taak bij de uitvoering der wet aanzienlijk is verlicht, aangezien na het in werking treden der wijzigingswet:

1°. bij verandering van arbeidsbetrekking niet meer, zooals tot heden, een nieuwe arbeidskaart zal behoeven te worden uitgereikt;

2°. de arbeidslijst door den burgemeester niet meer zal behoeven te worden gewaarmerkt;

3°. over aanvragen om vergunning tot het verrichten van overwerk niet meer door Heeren Burgemeesters, maar door de districtshoofden der arbeidsinspectie zal worden beslist.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

2 December 1911. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 26 October 1906 (*Staatsblad* n°. 273), houdende bepalingen omtrent de commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart en omtrent de Rijn-schippers- en Scheepspatenten. S. 350.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Buitenlandsche Zaken van 20 September 1911, n°. 4776, Afdeeling Nijverheid, en van 26 September 1911, n°. 18811, Tweede Afdeeling;

Gezien de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare zitting van 18 Mei 1911 vastgestelde aanvulling van de bepalingen, betreffende het scheepsonderzoek;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 November 1911, n°. 31);

Gelet op de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers van 24 November 1911, n°. 6787, afdeeling Nijverheid en van 29 November 1911, n°. 23318, Tweede Afdeeling;

Gezien de artikelen 22 en 23 der herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868, alsmede het bepaalde onder 5 en 6 van het bij die akte behorende slotprotokol, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Hebben goedgevonden en verstaan: met ingang van 1 Januari 1912 te bepalen, dat het Koninklijk besluit van den 26sten October 1906 (*Staatsblad* n°. 273) zal worden aangevuld en gewijzigd als volgt:

Art. I. In de eerste alinea van artikel 1 van het Koninklijk besluit van den 26sten October 1906 (*Staatsblad* n°. 273) achter het woord: „leden” worden gevoegd de woorden: „en de plaatsvervangende leden”.

Art. II. De laatste zin van cijfer 2 in artikel 2 van genoemd besluit vervalt, terwijl in verband daarmee cijfer 3, laatste alinea, wordt gelezen: „Bij tijdelijke ontstentenis van den voorzitter wordt deze vervangen door het oudste lid in jaren”.

Artikel 2, cijfer 2, wordt gelezen als volgt: „een scheepsbouwkundige bekend met den bouw, zoowel van houten en van ijzeren schepen als met het scheepstoomwerktuig, of een scheepsbouwkundige, bekend met den bouw van houten en ijzeren schepen en een tweeden deskundige, bekend met het scheepstoomwerktuig, alsmede, zoo noodig een deskundige, bevoegd tot het onderzoek van motoren in motorschepen”.

Art. III. In artikel 12 van genoemd besluit wordt in plaats van:

„Artikel 6, tweede lid,” gelezen: „Artikel 6, derde lid”.

Art. IV. In artikel 16 van genoemd besluit, onder *stoomschepen*, letter c, laatste gedeelte wordt voor: „sluitbaar ingericht”, gelezen: „sluitbaar zijn ingericht”.

Voorts wordt in genoemd artikel onder *Tankschepen*, letter a, voor: „de scheepswand” gelezen: „het scheepsboord” en letter k, voor: „de scheepsboord” „het scheepsboord”.

Eindelijk wordt aan meergenoemd artikel 16 als slot toegevoegd:

Bij *motorschepen*, te weten zulke schepen, wier motoren met vloeibare brandstoffen (Ruwolie, petroleum, benzine, nafta, spiritus en dergelijke), zuiggas of electriciteit gedreven worden en welke een ladingsvermogen van

15 tonnen (800 centenaars) of meer hebben, moet onderzocht worden, of zij aan de eischen van het 1ste en 2de lid, zoomede aan die van het derde lid, letters *b* tot en met *d*, van dit artikel voldoen; en buitendien of:

a. de motor en het voortstuwingsapparaat (propeller) zóódanig ingericht en opgesteld zijn, dat voldoende bedrijfszekerheid kan worden verwacht, zoomede of de motorkamer met generator gemakkelijk toegankelijk is, goed gelucht kan worden en voldoende ruimte biedt, zoodat de bediening van het werktuig geen hinder ondervindt;

b. de noodige voorzorgsmaatregelen tegen brandgevaar zijn getroffen, in het bijzonder of de brandstofbergplaatsen en pijpleidingen uit deugdelijk materiaal vervaardigd en voldoende sterk zijn en de naden hecht gesoldeerd zijn, voorts of de toevoer der drijfstof naar den motor ook van buiten de motorkamer afsluitbaar is; bij zuiggasinrichtingen bovendien of voorzieningen getroffen zijn om bij misontsteking of andere stoornissen de terugstrooming van ontploffingsgassen uit de gasmachine, als ook ontploffingen in de uitlaatpijpleiding onschadelijk te maken, of een pijpleiding met brandstofpomp aanwezig is om den werktank uit de buiten de motorkamer goed beschermde en licht toegankelijk geplaatste reservoirs met de drijfstof te vullen en voorts of de bodem der motorkamer met een tot het opvangen van lekolie geschikte loodbekleding voorzien dan wel de motor zelf met een voldoende aantal lekbakken uitgerust is;

c. het voortstuwingsapparaat zóódanig ingericht is, dat vlug gestopt en van vooruit op achteruit gezet kan worden;

d. op motorschepen, die door ruwolie, petroleum, benzine, nafta, spiritus en dergelijke vloeibare brandstoffen gedreven worden, in de onmiddellijke nabijheid der motorkamer voldoende bluschmateriaal (zand enz.) voorhanden is om een uitgebroken brand krachtig te kunnen bestrijden;

e. op motorschepen, die tot bedrijfsmatig personenvervoer dienen, de noodige veiligheidsinrichtingen aanwezig zijn en een voldoende aantal reddingsmiddelen beschikbaar gehouden worden;

f. in het machineruim eene mededeeling is aangebracht inhoudende, dat aan den den motor bedienenden schipper, stuurman of machinist het rooken wordt verboden.

Art. V. In artikel 17, van genoemd besluit aan het einde, wordt voor: „den scheepsboord” gelezen: „het scheepsboord”.

Art. VI. Achter artikel 22 van genoemd besluit wordt gevoegd een artikel 22bis, luidende:

Op motorschepen zijn voor wat betreft de aanduiding van den grootst geoorloofden diepgang en het aanbrengen van diepgangskrammen, de vaststelling van het ladingsvermogen en de uitrusting, alsmede de bepaling van het grootst geoorloofde aantal passagiers de bepalingen der artikelen 17, 18, 19, 20 en 22 van genoemd besluit van toepassing.

Art. VII. In den tweeden volzin van artikel 23 van genoemd besluit wordt voor „hoogstens”, gelezen „grootsten”; voor „aanduiden”, „moet aanduiden”, voor: „schatten”, „moet schatten” en voor: „uitreiken moeten”, „moet uitreiken”.

Art. VIII. Aan artikel 35 van genoemd besluit, onder 2, wordt toegevoegd:

voor motorschepen tot en met 20 P.K. f 24.00

voor motorschepen boven 20 P.K. f 30.00

Art. IX. In de voorlaatste alinea van de Bijlage, behoorende tot genoemd besluit, wordt voor: „wantwerk”, gelezen: „touwwerk”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 2den December 1911.

(get.) WILHELMINA.

*De Minister van Landbouw,
Nijverheid en Handel,*

(get.) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES van SWINDEREN.

(Uitg. 23 Dec. 1911.)

4 December 1911. BESLUIT, houdende beslissing dat:

de omstandigheid, dat iemand ten onrechte tot de stemming is toegelaten, aan de geldigheid eener verkiezing niet in den weg staat, wanneer de door hem uitgebrachte stem op den uitslag niet van invloed kan geweest zijn;

de uitslag eener stemming evenmin gevitieerd wordt door het feit, dat aan sommige kiezers geen oproepingskaart is toegezonden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende dat de Raad der gemeente Echt op 12 Aug. 1911 besloot tot niet-toelating van J. H. H. Collée, P. G. Graus en J. Tur-

lings, op grond, dat op de bij de gehouden stemming en herstemming gebruikte gedrukte kiezerslijst de naam van J. van de Venne met de pen is ingevuld, hetgeen naar 's Raads oordeel niet had mogen geschieden; dat bij stemming op 6 Juli 1911 de candidaat P. G. Graus van de 656 uitgebrachte geldige stemmen er slechts 329 op zich vereenigde en, bijaldien de kiezer J. van de Venne niet aan de stemming had deelgenomen, de uitslag een andere had kunnen geweest zijn;

dat, nadat tegen de beslissing van den gemeenteraad door de niet-toegelatenen bezwaren waren ingediend bij Ged. Staten, deze ten aanzien van de beweegredenen van den gemeenteraad tot niet-toelating der voormelde gekozenen hebben overwogen, dat bij stemming op 6 Juli 1911, van de 656 uitgebrachte geldige stemmen de candidaat P. G. Graus 329 stemmen heeft erlangd en dat, bijaldien ook J. van de Venne niet aan de stemming had deelgenomen, bij een aantal geldige stemmen van 655, P. G. Graus in allen gevallen 328 en bij gevolg de volstreckte meerderheid van stemmen op zich vereenigd zou hebben; dat mitsdien de beslissing van den gemeenteraad tot niet-toelating van J. H. H. Collée, P. G. Graus en J. Turlings op den door hem aangevoerden grond is onjuist;

dat naar aanleiding van bij hun college ingediende bezwaarschriften van J. Indemans te Echt, Ged. Staten evenwel besloten hebben de niet-toelating van J. H. H. Collée, P. G. Graus, en J. Turlings te handhaven, uit overweging dat vier kiezers, met name H. H. Coumans, R. M. H. van den Hoef, J. H. van Leuven en P. J. van Steijn geen oproepingskaart voor de gehouden stemming op den 6 Juli j.l. hebben ontvangen, van welke personen minstens twee niet aan die stemming hebben deelgenomen; dat, waar de burgemeester van Echt verzuimd heeft volledige uitvoering te geven aan het bepaalde bij art. 55, 2e lid, dier kieswet, het niet onmogelijk te achten is, dat de twee personen, van welke het vaststaat dat zij niet aan de eerste stemming — wellicht uit onbekendheid met het tijdstip — hebben deelgenomen, daartoe wel zouden zijn overgegaan, wanneer hun de gebruikelijke oproepingskaart ware toegezonden geworden; dat het aantal uitgebrachte geldige stemmen mitsdien had kunnen stijgen tot 658, zoodat de candidaat P. G. Graus bij een aantal stemmen van slechts 329, niet de volstreckte meerderheid van stemmen op zich vereenigd zou hebben en diens naam had moeten gebracht worden op de lijst van candidaten, over welke eene herstemming

zou hebben moeten plaats hebben; dat mitsdien in dit geval de heer P. G. Graus ten onrechte bij de stemming op 6 Juli j.l. als gekozen is verklaard, en door den gemeenteraad terecht tot zijne niet-toelating is besloten; dat de herstemming op 18 Juli j.l. zich derhalve had moeten uitstrekken over de candidaten J. H. H. Collée, P. G. Graus, J. L. Indemans, J. Th. L. Reuten, M. H. Smeets en J. Turlings, in plaats van over J. H. H. Collée, J. L. Indemans, M. H. Smeets en J. Turlings, zoodat ook de verkiezing van J. H. H. Collée en J. Turlings bij evengenoemde herstemming onzeker moet geacht worden en mitsdien de Raad, ofschoon op anderen grond, eveneens terecht tot hunne niet-toelating besloten heeft;

dat van het besluit van Ged. Staten J. H. H. Collée bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat Ged. Staten bij hunne beslissing uit het oog hebben verloren, dat ook P. G. Graus de stemmen van de personen, die nu niet aan de stemming hebben deelgenomen, had kunnen verkrijgen; dat ook de kiezers die geen oproepingskaart hebben ontvangen, toch aan de stemming hadden kunnen deelnemen; dat de wetgever blijkens het derde lid van art. 55 der kieswet, het geval, dat een kiezer geen kaart heeft ontvangen, bepaaldelijk heeft voorzien en met het oog daarop ook de openbare bekendmaking der stemming voorschrijft en, waar dus de toezending van de oproepingskaart niet het eenige middel is om den kiezers met de te houden stemming in kennis te stellen en het verzuim van de toezending op de bij de wet voorgeschreven wijze kan hersteld worden, het verzuim de verkiezing niet ongeldig kan maken;

dat eveneens P. G. Graus van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen onder aanvoering van dezelfde gronden als J. H. H. Collée;

O. in de eerste plaats, dat Gedep. Staten terecht hebben beslist, dat het besluit van den gemeenteraad, om op door hem aangevoerden grond J. H. H. Collée, P. G. Graus en J. Turlings niet toe te laten, onjuist is;

O. wijders ten aanzien van het in beroep aangevoerde dat ingevolge art. 55 al. 2 der kieswet, elk kiezer, die bevoegd is aan de stemming deel te nemen, ten minste drie dagen voor den tot stemming bepaalden tijd van den burgemeester der gemeente, op welke kiezerslijst hij voorkomt, eene kaart ontvangt, bevattende eene oproeping voor de stemming;

dat ten dezen vaststaat, dat vier kiezers geen oproepingskaart voor de gehouden stemming op 6 Juli 1911 hebben ontvangen;

dat waar mede vaststaat, dat twee van de vier personen aan de stemming geen deel hebben genomen, de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat deze overtreding van art. 55, al. 2, op den uitslag der stemming invloed kan hebben uitgeoefend;

dat mitsdien de vraag ter beantwoording staat of ingevolge deze overtreding van art. 55, al. 2, der kieswet de verkiezing moet worden vernietigd;

O. dat al mogen in het algemeen informateiten, welke op den uitslag der stemming van invloed hebben kunnen zijn tot vernietiging van eene verkiezing aanleiding kunnen geven, niettemin deze vraag ontkennend moet worden beantwoord;

dat immers, zooals terecht door appellant is aangevoerd, het toezenden der oproepingskaarten niet het eerste en eenigste middel is, waarop aan de kiezers kennis gegeven wordt van de te houden stemming;

dat toch, naar luid van art. 55 al. 5, ten minste drie dagen vóór den tot stemming bepaalden tijd, in elke gemeente openbare kennisgeving geschiedt van het lichaam waarin een of meer plaatsen moeten worden vervuld, het aantal te vervullen plaatsen, den tijd der stemming, de namen en voorletters der candidaten in alphabetische volgorde en den inhoud van art. 128 van het Wetboek van Strafrecht;

dat blijkens de geschiedenis van de totstandkoming van art. 55 onjuist is de onderstelling, dat de kaart in de eerste plaats de strekking zou hebben de kiezers in kennis te stellen met de ophanden zijnde verkiezing, maar daarvoor de algemeene bekendmaking dient;

dat dus in de eerste plaats de openbare kennisgeving bestemd is om de kiezers met de te houden stemming in kennis te stellen;

dat met deze prioriteit der openbare kennisgeving ook in overeenstemming is het bepaalde in art. 55, al. 4, dat aan den tot deelneming aan de stemming bevoegden kiezer, die zijne kaart heeft verloren, of *wien geen kaart is toegezonden* op zijn aanvraag door of vanwege den burgemeester eene kaart wordt uitgereikt;

dat uit een en ander volgt, dat volgens de bedoeling van den wetgever, vernietiging van eene verkiezing wegens niet-inachtneming van het in art. 55, al. 2, der kieswet vervatte voorschrift is uitgesloten;

dat Ged. Staten van Limburg op 26 Aug. 1911 uitspraak doende omtrent het bezwaar van de niet-toegelatenen tegen de beslissing van den gemeenteraad van Echt dd. 12 Aug. 1911, derhalve met vernietiging van dat raadsbesluit

toelating van J. H. H. Collée, P. G. Graus en J. Turlings hadden moeten bevelen;

dat zulks alsnog behoort te geschieden ten aanzien van J. H. H. Collée en P. G. Graus, die bij Ons in beroep zijn gekomen;

Gezien de gemeentewet en de kieswet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak van Ged. Staten van Limburg en van de daarbij gehandhaafde beslissing van den Raad der gemeente Echt dd. 12 Aug. 1911, voor zooveel betreft de niet-toelating van J. H. H. Collée en P. G. Graus, te bevelen, dat J. H. H. Collée en P. G. Graus zullen worden toegelaten als leden van den Raad der gemeente Echt.

(Gem.Stem.)

4 December 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 13, dertiende lid der Arbeidswet 1911, betreffende arbeidslijsten.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Heeft goedgevonden:

Krachtens art. 13, dertiende lid, van de Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) vast te stellen, dat voor de ondernemingen, als bedoeld in den aanhef van dat artikel, in den volgenden vorm is te voldoen aan de bepalingen betreffende de arbeidslijst.

Art. 1. Het model van de arbeidslijst, alsmede van het afschrift dier lijst en van een ontvangstbewijs, waaruit de aanbidding ten postkantore van het afschrift ter verzending als briefkaart kan blijken, vast te stellen overeenkomstig de bij deze beschikking behorende bijlage. (1)

Zijn de werk- en rusttijden niet voor alle personen, die in of voor eene onderneming in eene fabriek of werkplaats werkzaam zijn, gelijkelijk geregeld, dan wordt zoo noodig voor die personen of groepen van personen, wier werk- en rusttijden verschillend zijn

(1) Deze lijsten zijn aan alle kantoren der posterijen verkrijgbaar.

Aan iedere lijst is gehecht een briefkaart, bestemd voor het afschrift der lijst, dat aan het districtshoofd der arbeidsinspectie moet worden gezonden.

De prijs van een lijst met briefkaart bedraagt 6 cent, wanneer de briefkaart met 1½ cent gefrankeerd is en 7 cent voor de overige, dat zijn die welke van buiten de standplaatsen der districtshoofden (Venlo, Breda, Rotterdam, Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Deventer en Groningen) aan dezen worden toegezonden.

geregeld, een afzonderlijk blad volgens bijgaand model ingevuld en van elk blad een afschrift aan het districtshoofd der arbeidsinspectie toegezonden. In dat geval vormen die bladen te zamen de arbeidslijst, welke de wet eischt.

2. De verschillende bladen waaruit een arbeidslijst bestaat, worden doorlopend van 1 af genummerd en onmiddellijk naast elkaar of wel boven elkaar opgehangen.

's Gravenhage, 4 December 1911.

De Minister voornoemd,
(get.) A. S. TALMA.

6 December 1911. BESLUIT, houdende bepaling van het tijdstip, waarop in werking zal treden de wet van 7 October 1911 (*Staatsblad* n°. 314) tot wijziging der Arbeidswet. S. 351.

Bepaald op 1 Januari 1912.

6 December 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeene maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 352.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 22 September 1911, n°. 1790, afdeling Arbeid;

Gezien artikel 5 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 November 1911, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 2 December 1911, n°. 2528, afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 290), gewijzigd bij dat van 6 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 47), vast te stellen de navolgende bepalingen:

HOOFDSTUK I.

VAN VERBOD VAN ARBEID VAN JEUGDIGE PERSONEN, GELDEND ZOOWEL IN ALS BUITEN FABRIEKEN EN WERKPLAATSEN.

Art. 1. Een jeugdig persoon mag geen arbeid verrichten:

A. bestaande in het tillen, trekken, duwen, dragen of op andere wijze verplaatsen van een last, indien deze arbeid kennelijk zijne krachten te boven gaat;

B. bestaande in gevaarlijke kunstverrichtingen en in het deelnemen aan kunstverrichtingen, voor zoover dit gevaar oplevert;

C. bestaande in het herstellen, vernieuwen, uitbreiden, reinigen of onderhouden van elektrische geleidingen, werktuigen of toestellen, behorende tot geheel of gedeeltelijk in werking zijnde elektrische installaties:

1. voor verlichting of krachtoverbrenging, of
2. waarbij spanningen van 50 Volt of meer kunnen voorkomen;

D. bestaande in het op den publieken weg of in voor het publiek toegankelijke gebouwen verkoopen of te koop aanbieden van voorwerpen, tusschen 9 uur des namiddags en 5 uur des voormiddags;

E. bestaande in werkzaamheden binnen besloten ruimten ten behoeve van het vervaardigen van steenkoolbriketten.

Het onder C gestelde verbod om elektrische geleidingen, werktuigen of toestellen te reinigen geldt niet, indien het districtshoofd der arbeidsinspectie als zijn oordeel heeft te kennen gegeven, dat die werkzaamheden niet gevaarlijk zijn.

2. Een persoon beneden 18 jaren mag geen arbeid verrichten, bestaande in het vervaardigen of verwerken van ontplofbare stoffen.

3. Een persoon beneden 16 jaren mag geen arbeid verrichten:

A. bij het uitzoeken, sorteeren of merken van vuil, droog waschgoed;

B. bij het sorteeren, tornen, snijden, hakken of scheuren van lommen.

4. Een persoon beneden 15 jaren mag geen arbeid verrichten:

A. bij het maken van zink-, wel- of regenputten;

B. bij het bedienen van lieren of kranen;

C. in het veenderijbedrijf, bestaande in het verplaatsen van beladen kruiwagens, zoomede in het in den mengbak fijn trappen en mengen van veenspecie voor de bereiding van harde turf;

D. waarbij zijn loon anders dan naar tijdruimte is bepaald, indien naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie onder die omstandigheden de arbeid gevaar voor zijne gezondheid oplevert.

5. Een persoon beneden 14 jaren mag geen arbeid verrichten:

1. A. in of op in aanbouw, in slooping of in herstelling zijnde schepen, bouw- of andere constructies,

B. op daken, dakgoten en dergelijke,

C. op ladders,

voor zoover hij bij een en ander het gevaar loopt, meer dan 4 Meter naar beneden te vallen;

2. bestaande in het uit de hand met behulp van gereedschap bewerken of afwerken van

natuurlijke steen of kunststeen, met uitzondering van het nat zagen, het nat slijpen en het polijsten in een lokaal, waar geen andere bewerking of afwerking van natuurlijke of kunststeen geschiedt;

3. bestaande in loopwerk tusschen 9 uur des namiddags en 7 uur des voormiddags.

6. Een jeugdig persoon mag geen arbeid verrichten:

A. op steigers, stellingen, gaanderijen en dergelijke, indien hij daarbij het gevaar loopt, meer dan 2.5 Meter naar beneden te vallen, tenzij aldaar door voetplanken van ten minste 12 c.M. hoogte en gordingen op 90 c.M. hoogte, of door twee gordingen, waarvan de bovenste op 90 c.M. en de onderste op ten hoogste 30 c.M. hoogte, dan wel op eene andere door het districtshoofd der arbeidsinspectie schriftelijk goedgekeurde wijze, eene beveiliging tegen het gevaar van eraf te vallen is aangebracht;

B. in de nabijheid van blanke, onder spanning staande deelen van electriche geleidingen, werktuigen of toestellen, als bedoeld in art. 1, onder C, tenzij deze deelen zoodanig zijn opgesteld of afgedekt, dat onwillekeurige aanraking uitgesloten is;

C. bij krachtwerktuigen en bij stoomketels als machinist of als stoker, tenzij hij 15 jaar of ouder is en die arbeid geschiedt bij aanwezigheid en onder behoorlijk toezicht van een persoon, die zijn twintigste jaar heeft volbracht;

D. in een windmolen, tenzij bij aanwezigheid en onder behoorlijk toezicht van een persoon, die zijn twintigste jaar heeft volbracht;

E. in kleine besloten ruimten, zooals tanks, dubbele bodems, wingpassages en ketels, indien daarin gebruik wordt gemaakt van walmende verlichtingsmiddelen of daarin schadelijke dampen aanwezig zijn.

HOOFDSTUK II.

VAN VERBOD VAN ARBEID IN FABRIEKEN EN WERKPLAATSEN.

§ 1. *Fabrieken en werkplaatsen in het algemeen.*

7. Eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten, bestaande in het tillen, trekken, duwen, dragen of op andere wijze verplaatsen van een last, indien deze arbeid kennelijk hare krachten te boven gaat, of om eenige andere reden een gevaar voor hare gezondheid oplevert.

8. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten:

A. aan drijfwerk, dat in beweging is, met uitzondering van het afnemen of opleggen van drijfriemen, die minder dan 4 c.M. breed zijn en tevens met geringer snelheid loopen dan 2 M. per seconde, voor zoover dit afnemen of opleggen geschiedt, zonder dat de daaraan werkzame persoon den vloer verlaat;

B. aan in beweging zijnde werktuigen, indien:

1°. die jeugdige persoon of vrouw loshangend haar, wijde of loshangende mouwen of kleedingstukken met loshangende slippen of andere loshangende deelen draagt, of

2°. de arbeid bestaat in:

a. smeren, onderzoeken of herstellen;

b. werkzaamheden, die door het districtshoofd der arbeidsinspectie als gevaarlijk zijn aangewezen of waarvan het gevaar duidelijk blijkt of door de ervaring voldoende is gebleken;

C. bestaande in het reinigen van in beweging zijnde werktuigen of van den vloer daaronder, met uitzondering van door Onzen Minister aangewezen werkzaamheden, indien deze geschieden op door hem aangegeven wijze;

D. aan of onder in rust zijnde werktuigen, waarvan het drijfwerk nog in gang is, voor zoover de arbeid bestaat in:

a. smeren, onderzoeken of herstellen;

b. werkzaamheden, die door het districtshoofd der arbeidsinspectie als gevaarlijk zijn aangewezen of waarvan het gevaar duidelijk blijkt of door de ervaring voldoende is gebleken;

c. reinigen, met uitzondering van door Onzen Minister aangewezen werkzaamheden, indien deze geschieden op door hem aangegeven wijze;

E. welke in verband met den samenhang in het bedrijf, bij voorbeeld in verband met andere werkzaamheden of den gang van een werktuig of een toestel, met zoodanige haast moet geschieden, dat deze naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie schade voor de gezondheid of gevaar oplevert.

Het verbod, vervat in het eerste lid onder D geldt niet, indien de werktuigen met inachtneming van door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven voorschriften zijn afgekoppeld of vastgezet, en — zoo geen voorschriften zijn gegeven — indien de werktuigen zoodanig zijn afgekoppeld of vastgezet, dat zij niet anders dan opzettelijk in beweging kunnen worden gebracht.

9. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten:

A. ter plaatse waar drijfwerk of een werktuig aanwezig is, dat:

1. buiten het werklokaal, waarin het zich bevindt, of

2. naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie, op grooten afstand

in beweging kan worden gesteld, tenzij telkens, vóór het in beweging brengen van het drijfwerk of het werktuig, een sein wordt gegeven, dat duidelijk is te hooren ter plaatse, waar het drijfwerk of het werktuig zich bevindt;

B. waar minder dan 1.80 Meter van den werkvloer verwijderde en gevaar veroorzakende deelen aanwezig zijn van :

1. krachtwerktuigen, als vliegwielen, krukken, drijfstanden, assen, spieën, riemen, kettingen, schijven, tandraden, uitstekende zuigerstangen, reguleurballen, waterraderen en molenwieken,

2. drijfwerken, als krukken, assen, kettingen, snaren, riemen, schijven, spieën, bouten, koppelingen en stelschroeven,

3. door een krachtwerktuig gedreven werktuigen, als vliegwielen, raderen, krukken, assen, spieën, stelschroeven, bouten, koppelingen, snaren, riemen, kettingen en schijven,

4. niet door een krachtwerktuig gedreven werktuigen, als vliegwielen van drukpersen, ponsmachines, metaalscharen, spantenbuigers en andere werktuigen, waarbij zij een soortgelijk gevaar opleveren, raderen bijv. van boormachines, draaibanken, centrifuges, lieren en hijschranen, en slingers van ponsmachines, metaal-knipmachines, schroefpersen en andere werktuigen, waarbij die slingers een soortgelijk gevaar opleveren,

indien die deelen niet of op onvoldoende wijze zijn beschut;

C. waar 1.80 M. of meer van den werkvloer verwijderd drijfwerk aanwezig is, bestaande uit drijfriemen, die meer dan 15 c.M. breed zijn of met grooter snelheid loopen dan 14 M. per seconde, of wel bestaande uit zware kettingen, kabels of touwen, die bij afvallen gevaar kunnen veroorzaken, indien die drijfriemen, kettingen, kabels of touwen niet of op onvoldoende wijze zijn beschut;

D. bij werktuigen, waarvan de snelloopende, snijdende of plettende deelen gevaar kunnen veroorzaken, bij voorbeeld bij cirkel- of lintzagen, frees-, steek-, schaaaf- of snijmachines bij het bewerken van hout in gebruik, stroosnijders, lompensnijders, papiersnijwerktuigen, hechtmachines, hakmeswerktuigen, metaalscharen, stempelwerktuigen, degelpersen, meng- en kneedmachines, duivels (wolven) der spinnerijen, kalanders of walsen, wringmachines en gehaktmachines, indien die gevaarlijke deelen niet of op onvoldoende wijze zijn beschut;

E. bij weefgetouwen, waarvan de spoel meer dan 80 slagen per minuut maakt of waarvan, zoo de rietbreedte meer dan 1,50 M. bedraagt, de spoel meer dan 60 slagen per minuut maakt, indien geene of eene onvoldoende beschutting tegen het gevaar van het uitvliegen van de spoel aanwezig is;

F. 1. op gaanderijen, bordessen en dergelijke, tenzij aldaar door voetplanken van ten minste 12 c.M. hoogte en gordingen op 90 c.M. hoogte, of door twee gordingen, waarvan de bovenste op 90 c.M. en de onderste op ten hoogste 30 c.M. hoogte, dan wel op eene andere, door het districtshoofd der arbeidsinspectie schriftelijk goedgekeurde, wijze eene beveiliging tegen het gevaar van eraf te vallen is aangebracht;

2. bij vloer- en wandopeningen, tenzij deze op afdoende wijze tegen het gevaar van erdoor of eruit te vallen zijn beschut;

3. ter plaatse waar een lift aankomt, neerkomt of voorbijgaat of waar tengevolge van het somwijlen vallen of neerlaten van voorwerpen gevaar bestaat, tenzij doelmatige afsluitmiddelen of andere beschuttingsmiddelen gebruikt worden;

4. waarbij gebruikt gemaakt wordt van eene niet doelmatige geconstrueerde of niet doelmatig tegen uitglijden, omvallen of te sterk doorbuigen beveiligde ladder;

G. bij vaste kuipen of bakken, waarin zich kokende, heete of bijtende vloeistoffen, gloeiende of gesmolten metalen bevinden, bij ongedekte grondkuipen, reservoirs en putten, voor zoover die gevaar kunnen opleveren, indien deze niet door op 90 c.M. hoogte aangebrachte gordingen of op andere doelmatige wijze zijn beschut;

H. die onder omstandigheden wordt verricht, welke veel kans bieden op oogverwondingen, indien geen doelmatig beschuttingsmiddel uitsluitend voor zijn of haar gebruik beschikbaar is;

J. welke dien persoon of die vrouw aan groote stralende warmte, fel licht, wegvliegende schiffers of spatten van eene vloeistof, die daardoor gevaar oplevert, blootstelt, indien geen doelmatig beschuttingsmiddel is aangebracht of ten gebruike van dien persoon of die vrouw beschikbaar is;

K. welke naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie, den medischadviseur gehoord, dien persoon of die vrouw blootstelt aan ernstige oogziekten of achteruitgang van het gezichtsvermogen, tenzij omtrent dien persoon of die vrouw door een, door het districtshoofd der arbeidsinspectie in

overleg met den medisch-adviseur aangewezen oogheekundige, eene verklaring is verstrekt, welke inhoudt, dat de bedoelde arbeid, met een bepaald, ten gebruike van dien persoon of die vrouw beschikbaar gesteld, beschuttings- of hulpmiddel verricht, voor het gezichtsvermogen van dien persoon of die vrouw geen bijzonder gevaar oplevert.

Het onder G gestelde verbod geldt niet voor ongedekte grondkuipen in leerlooierijen, indien het districtshoofd der arbeidsinspectie als zijn oordeel heeft te kennen gegeven, dat de arbeid door de beschutting ernstig belemmerd zou worden en het gevaar, dat de kuipen opleveren, slechts gering is.

Het onder J gestelde verbod betreffende het verrichten van arbeid, welke aan groote stralende warmte of aan fel licht blootstelt, geldt niet, indien ingevolge den aard van het bedrijf niet alleen die blootstelling telkens gedurende slechts zeer korten tijd plaats heeft, maar ook het gebruik van doelmatige beschuttingsmiddelen bijzonder bezwaar oplevert, tenzij het districtshoofd der arbeidsinspectie aan het hoofd of den bestuurder van de fabriek of werkplaats heeft medegedeeld, dat hij arbeid onder de genoemde omstandigheden voor jeugdige personen of vrouwen schadelijk oordeelt.

De onder K bedoelde verklaring moet zijn gesteld in een vorm, aan te wijzen door Onzen Minister.

Ten aanzien van de in dit artikel bedoelde beschuttingen, afsluit- en beveiligingsmiddelen en de wijze, waarop het onder A bedoelde sein moet worden gegeven, kunnen door het districtshoofd der arbeidsinspectie voorschriften worden gegeven. Worden die voorschriften niet of niet voldoende nageleefd, dan worden de daarbij bedoelde beschuttingen, afsluit- of beveiligingsmiddelen geacht niet aanwezig of niet beschikbaar te zijn of het evenbedoelde sein geacht niet duidelijk hoorbaar te zijn, ter plaatse waar het drijfwerk of het werktuig zich bevindt.

10. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten :

A. in een werklokaal, waar niet gezorgd is voor doelmatigen en voldoende toevoer van versche lucht en afvoer van bedorven lucht ;

B. in een werklokaal, waar hinderlijke tocht niet voldoende is tegengegaan ;

C. waar het ontstaan of de verspreiding van schadelijke of hinderlijke gassen of dampen, of van stof, niet zooveel mogelijk wordt belet of tegengegaan ;

D. in een werklokaal, waar naar het oordeel

van het districtshoofd der arbeidsinspectie voor de gezondheid schadelijke invloed van grondwater, van een riool, een privaat, een urinoir, een mest- of een vuilnishoop, een stal of van eene dergelijke inrichting of van in het lokaal aanwezig aan bederf onderhevig afval wordt ondervonden of in welks aanhoorigheden naar het oordeel van het districtshoofd voor de gezondheid schadelijke invloed van grondwater is waar te nemen.

Indien door het districtshoofd der arbeidsinspectie ten aanzien van eene fabriek of werkplaats aangewezen is, op welke wijze luchtversching, als onder A bedoeld, of het tegengaan van tocht, als onder B bedoeld, of het beletten of tegengaan van de onder C bedoelde verspreiding van gassen, dampen of stof, behoort te geschieden en een of ander niet plaats heeft overeenkomstig zijne aanwijzingen, wordt aangenomen, dat in de fabriek of werkplaats de onder A, B of C genoemde omstandigheden aanwezig zijn.

In geval geen aanwijzing, als bedoeld in het voorgaande lid, is gegeven, wordt ten aanzien van het onder A bedoelde de toevoer van versche en de afvoer van bedorven lucht in een werklokaal, waar niet door mechanische hulpmiddelen eene voldoende luchtversching is gewaarborgd, niet als voldoende beschouwd, indien het gezamenlijk oppervlak van de openingen, die rechtstreeksche gemeenschap met de buitenlucht kunnen geven, niet ten minste 3 d.M². per arbeider en ten minste 40 d.M². bedraagt, waarbij de deuren niet worden meegerekend.

11. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten, waarbij die persoon of die vrouw is blootgesteld :

a. aan eene temperatuur van meer dan 32° Celsius, indien de temperatuur buiten in de schaduw lager is dan 29° Celsius,

b. aan eene temperatuur van meer dan 3° Celsius boven die buiten in de schaduw, indien deze temperatuur 29° Celsius of hooger is.

Dit verbod geldt niet, indien ingevolge den aard van het bedrijf die persoon of die vrouw telkens gedurende slechts zeer korten tijd is blootgesteld aan eene temperatuur van meer dan 32° Celsius, tenzij het districtshoofd der arbeidsinspectie aan het hoofd of den bestuurder van de fabriek of werkplaats schriftelijk heeft medegedeeld, dat hij arbeid onder deze omstandigheden voor hem of haar schadelijk oordeelt.

12. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag

in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten :

A. in een werklokaal, dat bij koude weersgesteldheid niet tot ten minste 10° Celsius of tot zooveel hooger temperatuur als door het districtshoofd der arbeidsinspectie voor eene behoorlijke en voldoende verwarming noodig wordt geoordeeld, is verwarmd, indien de arbeid van den jeugdigen persoon of van de vrouw weinig lichaamsbeweging vordert ;

B. waar het dak, dat het werklokaal begrenst, niet behoorlijk beschoten is, indien het met pannen of metaal gedekt is, tenzij :

a. de aard van het bedrijf zich tegen beschieting van het dak verzet, of

b. het dak eene gemiddelde hoogte van meer dan 4 meter boven den vloer heeft en er zich in het werklokaal door de uitoefening van het bedrijf geen groote hoeveelheid waterdamp verspreidt, of

c. dat werklokaal een open loods of luchtig getimmerte is ;

G. waar het dak, dat het werklokaal begrenst, geheel of gedeeltelijk uit glas bestaat, en niet voldaan is aan de door het districtshoofd der arbeidsinspectie voorgeschreven maatregelen ter bevordering van eene dragelijke temperatuur ;

D. op eene plaats waar geen houten vloer of houten rooster aanwezig is, indien ten gevolge hiervan naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie een jeugdige persoon of eene vrouw van het verrichten van arbeid op die plaats nadeeligen invloed zou kunnen ondervinden ;

E. op eene plaats, waar een aldaar werkend persoon voortdurend aan temperaturen van 25° Celsius tot 32° Celsius is blootgesteld, tenzij de door het districtshoofd der arbeidsinspectie voorgeschreven middelen om de temperatuur te verlagen zijn aangewend ;

F. elders dan in een aan alle zijden behoorlijk tegen weersinvloeden afgesloten lokaal, indien het districtshoofd der arbeidsinspectie van oordeel is, dat de gezondheid van den jeugdigen persoon of de vrouw benadeeld kan worden door het verrichten van den door hem aangewezen arbeid in de buitenlucht of in een lokaal, dat niet behoorlijk is afgesloten.

Het onder A gestelde verbod geldt niet, indien de aard van het bedrijf, waarvoor de arbeid wordt verricht, zich tegen de bedoelde verwarming verzet en geen jeugdige persoon of vrouw langer achtereen dan door het districtshoofd der arbeidsinspectie is toegestaan in het werklokaal verblijft.

13. Een jeugdige persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid ver-

richten, indien niet gezorgd is dat, ingeval zulks door het districtshoofd der arbeidsinspectie is voorgeschreven, voor dien jeugdigen persoon of die vrouw goed drinkwater of andere geschikte alcoholvrije drank kosteloos en in voldoende mate beschikbaar is.

14. Een jeugdige persoon of eene vrouw mag geen arbeid verrichten in eene fabriek of werkplaats, waar geen doelmatig privaat beschikbaar is.

15. Een jeugdige persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten :

A. in een werklokaal, in hetwelk voor den arbeid veel water wordt gebruikt, tenzij naar behooren voor afvoer daarvan is gezorgd ;

B. in een werklokaal, waar doelmatige spuwbakken ontbreken, indien deze door het districtshoofd der arbeidsinspectie worden noodig geacht ;

C. in een werklokaal, dat niet zindelijk en zooveel mogelijk vrij van stof en vocht is gehouden.

Ten aanzien van het bepaalde onder A en C kunnen door het districtshoofd der arbeidsinspectie voorschriften worden gegeven. Worden die voorschriften niet of niet voldoende nageleefd, dan wordt geacht, dat niet naar behooren gezorgd is voor den afvoer van water of dat het werklokaal niet zindelijk en zooveel mogelijk vrij van stof en vocht is gehouden.

16. Een jeugdige persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten :

A. in een werklokaal, dat niet gedurende den werktijd voldoende is verlicht ;

B. op eene plaats, waar het directe zonlicht niet kan worden afgesloten, indien het districtshoofd der arbeidsinspectie van oordeel is, dat deze omstandigheid voor den jeugdigen persoon of de vrouw nadeelig zou zijn ;

C. ter plaatse, waar gedurende den tijd tusschen 9 uur des voormiddags en 3 uur des namiddags kunstlicht moet worden gebezigd, om eene voldoende verlichting te verkrijgen, tenzij de bijzondere weersgesteldheid het gebruik van kunstlicht noodzakelijk maakt.

Het bepaalde in het eerste lid, onder A en C, is niet van toepassing op arbeid van een jeugdige persoon of van eene vrouw in een werklokaal, waar de aard van het daarin uitgeoefende bedrijf zich verzet tegen het toelaten van daglicht of van eene voldoende dagverlichting, als bedoeld onder A, indien :

a. door dien persoon of die vrouw in zoodanig lokaal op geen andere uren arbeid wordt verricht dan door het hoofd of den bestuurder zijn

bepaald in eene schriftelijke regeling der werkuren;

b. die werkuren zoodanig zijn bepaald, dat die persoon of die vrouw gelegenheid behoudt op iederen dag gedurende een, voor de gezondheid noodzakelijk te achten, aantal uren in het daglicht te vertoeven; en

c. de onder a bedoelde regeling der werkuren, na aan het districtshoofd der arbeidsinspectie te zijn toegezonden en van diens schriftelijke goedkeuring te zijn voorzien, op eene duidelijk zichtbare wijze in het werklokaal is opgehangen.

Weigert het districtshoofd de in het vorige lid bedoelde goedkeuring te verlenen, dan kan het hoofd of de bestuurder der fabriek of werkplaats zich tot Onzen Minister wenden.

Deze stelt een onderzoek in.

Behoort de regeling der werkuren te worden goedgekeurd, dan geeft hij hiervan kennis aan het districtshoofd en aan het hoofd of den bestuurder der fabriek of werkplaats. Het districtshoofd voorziet alsdan de schriftelijke regeling van zijne goedkeuring.

Behoort de regeling der werkuren niet te worden goedgekeurd, dan deelt Onze Minister het districtshoofd en het hoofd of den bestuurder der fabriek of werkplaats mede hoe de regeling behoort te zijn om te kunnen worden goedgekeurd.

Bij de toepassing van het tweede lid onder c gedraagt het districtshoofd zich alsdan naar de inzichten van Onzen Minister.

Ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid onder A wordt geen lokaal als voldoende verlicht beschouwd, indien het oppervlak van de lichtopeningen minder dan een tiende van het vloeroppervlak bedraagt, tenzij wegens bijzondere omstandigheden het districtshoofd der arbeidsinspectie de verlichting voldoende acht.

Eene schriftelijke goedkeuring, als bedoeld in het tweede lid onder c, kan te allen tijde door het districtshoofd worden ingetrokken, indien hem gebleken is, dat de goedgekeurde regeling onjuist is.

De goedkeuring, ingevolge het vijfde lid of na toepassing van het zesde lid verleend, wordt niet ingetrokken dan na bekomen machtiging van Onzen Minister.

17. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten in een werklokaal, waar geen voldoende vrije luchtruimte aanwezig is.

De aanwezige vrije luchtruimte wordt geacht voldoende te zijn indien:

a. het werklokaal een open loods of luchtig getimmerte is;

bij eene gemiddelde hoogte van het werklokaal, als in de eerste kolom van onderstaande tabel is aangegeven, voor iederen persoon, die aldaar aanwezig is, ten minste eene vrije luchtruimte aanwezig is, als daarnevens in de tweede kolom der tabel is vermeld.

Gemiddelde hoogte van het werklokaal.		Vrije luchtruimte voor elken persoon.
1.		2.
3.—		6.— M ³ .
2.90	doch minder dan 3.— M.	6.4 "
2.80	" " " 2.90 "	6.8 "
2.70	" " " 2.80 "	7.2 "
2.60	" " " 2.70 "	7.8 "
2.50	Meter " " 2.60 "	8.6 "
2.40	" " " 2.50 "	9.6 "
2.30	" " " 2.40 "	11.— "
2.25	" " " 2.30 "	12.— "
2.20	" " " 2.25 "	13.2 "
2.15	" " " 2.20 "	14.8 "
2.10	" " " 2.15 "	17.— "
2.05	" " " 2.10 "	20.— "
2.—	" " " 2.05 "	24.— "

Bij de berekening van de vrije luchtruimte en van de gemiddelde hoogte van het werklokaal mogen slechts in rekening worden gebracht die gedeelten van het lokaal, waar de hoogte 2 M. of meer bedraagt, voor zoover die gedeelten niet gelegen zijn boven eene hoogte van 5 M.

De totale vrije luchtruimte van het werklokaal wordt geacht te bedragen de gezamenlijke vrije luchtruimte van de in het vorige lid bedoelde gedeelten. De gemiddelde hoogte wordt gevonden door het aantal M³, dat de gezamenlijke inhoud van die gedeelten aangeeft, te deelen door het aantal M³, dat de gezamenlijke vloeroppervlakte van die gedeelten aangeeft.

Het grootste aantal personen, dat in een werklokaal aanwezig mag zijn, wordt gevonden door het aantal M³, dat de totale vrije luchtruimte, in het vorige lid bedoeld, bedraagt, te deelen door het aantal M³ aan vrije luchtruimte, dat in het lokaal voor iederen arbeider aanwezig moet zijn. Het gevonden quotient wordt zoo noodig naar beneden afgerond tot een geheel getal.

Werklokalen, waarvan de hoogte nergens ten minste 2 Meter bedraagt, worden voor de toepassing van het eerste lid geacht geen voldoende vrije luchtruimte te bevatten.

Voor de toepassing van deze voorschriften worden de lokalen, die met een werklokaal in zoodanige open verbinding staan, dat de gemeenschap niet kan worden afgesloten, geacht

met dat werklokaal één geheel uit te maken; indien de opening, welke de gemeenschap vormt, niet kleiner is dan 1.80 M².

Onverminderd het bepaalde in het vorige lid mogen in een werklokaal, dat met een of meer andere lokalen wordt geacht één geheel uit te maken, niet meer personen werkzaam zijn dan 1½ maal het aantal personen, dat aldaar zoude mogen werkzaam zijn, indien de gemeenschap niet bestond.

18. De bepalingen van deze paragraaf zijn ook van toepassing op fabrieken en werkplaatsen, bedoeld in de paragrafen 2 tot en met 4, voor zoover in die paragrafen niet daarvan wordt afgeweken.

§ 2. *Fabrieken en werkplaatsen, waarin bepaalde werkzaamheden worden verricht of bepaalde stoffen voorkomen.*

19. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten :

A. bestaande in :

1. borduren,
2. damast, zijde of bontkatoen weven,
3. diamanten of andere edelgesteenten bewerken,
4. glas slijpen,
5. graveeren of houtsnijden,
6. instrument maken,
7. kant maken,
8. kralen rijgen,
9. letterzetten,
10. machinaal breien,
11. maken van goud- of zilverwerk,
12. maken van haarwerken,
13. naaien,
14. stikken, met uitzondering van lederstikken,
15. teekenen,
16. uurwerken maken of herstellen,

tenzij ter plaatse, waar die arbeid wordt verricht, de verlichting overeenkomt met eene sterkte van ten minste 30 Hefner-eenheden op 1 M. afstand ;

B. bestaande in eene niet onder A genoemde soort arbeid, die goed licht vereischt, tenzij ter plaatse, waar die arbeid wordt verricht, de verlichting overeenkomt met eene sterkte van ten minste 20 Hefner-eenheden op 1 M. afstand.

20. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten :

A. in een werklokaal, waar aether, naphtha, benzine of andere vluchtige vloeistoffen, welker dampen met lucht ontplofbare mengsels kunnen vormen, aanwezig zijn, tenzij deze vloeistoffen

geborgen zijn in goed gesloten metalen vaten en in geen grooter hoeveelheid in het werklokaal aanwezig zijn, dan voor den goeden gang van het werk wordt vereischt en deze hoeveelheid in elk geval niet meer bedraagt dan voor het gebruik op één dag noodig is ; of wel de berging en het vervoer in gesloten leidingen en toestellen plaats vindt, op eene wijze, welke naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie voldoende waarborgen voor de veiligheid oplevert ;

B. wanneer daar vloeistoffen, als bedoeld onder A, aanwezig zijn, en :

a. die vloeistoffen, voor zoover zij buiten het werklokaal in de fabriek of werkplaats aanwezig zijn, niet met inachtneming van door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven voorschriften tot veilige wijze worden bewaard,

b. in of nabij het werklokaal geen doelmatige en in goeden staat van onderhoud verkeerende brandblusmiddelen beschikbaar zijn,

c. geen doelmatige gelegenheid voor ontvluchting bij brand aanwezig is ;

C. in een werklokaal, waar ontplofbare stoffen worden bereid of bewerkt, tenzij :

a. in dat werklokaal ten minste één deur zij, die naar buiten openslaat, steeds van binnen gemakkelijk te openen is en bij brand eene doelmatige gelegenheid voor ontvluchting biedt,

b. de ramen slechts verspreid zonlicht dooralaten,

c. gereedschappen van ijzer of staal slechts worden gebezigd voor zoover het gebruik daarvan voor de uitoefening van het bedrijf onvermijdelijk is,

d. in het werklokaal niet meer ontplofbare stoffen aanwezig zijn, dan voor den goeden gang van het werk wordt vereischt, en

e. in of nabij het werklokaal doelmatige en in goeden staat van onderhoud verkeerende brandblusmiddelen beschikbaar zijn ;

D. in een werklokaal, waar wegens de uitoefening van het bedrijf gevaar voor ontploffing bestaat, en in de ruimten, die met dat werklokaal in directe verbinding staan of gebracht kunnen worden, tenzij :

a. in dat werklokaal en in die ruimten geen vuur en geen ander dan voldoende geïsoleerd kunstlicht aanwezig zij, en daarbuiten vuur en onvoldoend geïsoleerd kunstlicht slechts op zoodanigen afstand aanwezig zijn, dat geen gevaar voor ontploffing bestaat,

b. in of nabij het werklokaal doelmatige en in goeden staat van onderhoud verkeerende brandblusmiddelen beschikbaar zijn, en

c. eene doelmatige gelegenheid voor ontvluchting bij brand aanwezig is ;

E. in een werklokaal, in de nabijheid waarvan op het terrein der onderneming ontplofbare stoffen aanwezig zijn, tenzij die stoffen, met inachtneming van door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven voorschriften, op veilige wijze zijn geborgen.

21. Ten aanzien van de volgende in deze paragraaf voorkomende bepalingen, wordt de arbeid naar zijn aard of naar de omstandigheden, waaronder deze wordt verricht, onderscheiden in de categorieën A, B, C, D, E, F, G, H, J en K.

Categorie A omvat arbeid in werklokalen, waar of waar in den regel :

1. loodwit wordt bereid,
2. loodsuiker, loodoxyde (massicot, loodglit) of loodmenie wordt bereid,
3. loodasch wordt gebrand (gereduceerd),
4. chromaatstoffen worden bereid,
5. kwikhoudende verstoffen worden bereid,
6. giftige cyanverbindingen worden bereid,
7. spaansch groen wordt bereid,
8. witte phosphor wordt bereid of verwerkt,
9. sublimaat wordt bereid of verwerkt,
10. kwik of kwikverfoeliesel wordt bereid of verwerkt,
11. arsenicum of arsenicumverbindingen worden bereid of verwerkt,
12. zinkwit wordt bereid,
13. accumulatoren voor electriciteit worden vervaardigd of hersteld,
14. de onder 1 tot en met 13 genoemde stoffen of voorwerpen eene verdere behandeling ondergaan om ze tot aflevering of gebruik gereed te maken,
15. zink uit de ertsen wordt bereid,
16. emails ter fabricage van geëmailleerde voorwerpen worden bereid of verwerkt, indien die emails meer dan $\frac{1}{2}$ pCt. van het gewicht in drogen toestand aan lood bevatten,

17. de lucht wordt verontreinigd door stof, dat ontstaat of zich verspreidt bij het malen, mengen of zeeften van cement, kalk, krijt, sintels, steen, glas, schelpen of tras of bij het slijpen langs den drogen weg van metalen of glas,

18. chloorkalk wordt bereid, vermalen of verpakt.

Categorie B omvat arbeid in werklokalen :
1. waar de lucht verontreinigd kan worden door giftig stof, dat zich verspreidt bij het bronzen in eene drukkerij, eene lijstenmakerij of in een ander bedrijf,

2. waar in den regel vergiftige verf wordt aangemengd, bewerkt of gebruikt,

3. waar of waar in den regel giftige cyanverbindingen worden verwerkt of ontstaan,

4. waar glas gepolijst wordt met loodhoudende stof,

een en ander voor zoover naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie ernstig gevaar bestaat, dat die giftige stoffen ter plaatse, waar die arbeid verricht wordt, een schadelijken invloed op de gezondheid hebben.

Categorie C omvat arbeid in werklokalen, waar zich in den regel in die mate, dat zulks naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie schadelijk moet worden geacht, stoffen verspreiden, die op grond van hare eigenschappen vergiftigend kunnen werken, zooals acroleïne, aether, ammoniak, amylocetaat, aniline, arseenwaterstof, azijnzuur, benzine, benzol, carbol, chloor, creosoot, fluorwaterstof, formaline, houtgeest, kooloxyde, koolzuur, kwik, naphthaline, litreuse verbindingen, nitrobenzol, phosgeen, phosphorwaterstof, picrinezuur, zinkoxyde, zoutzuur, zwaveligzuur, zwavelkoolstof, zwavelwaterstof.

Categorie D omvat arbeid :

1. bestaande in het behandelen van ruwe huiden,
2. bestaande in het sorteeren of behandelen van ruwe wol of van andere ongereinigde dierharen,
3. in werklokalen, waar de lucht kan verontreinigd worden door stof van borstelmakerijen of kwastenmakerijen,
4. in lompen sorteerderijen of in werklokalen, waar de lucht kan verontreinigd worden door stof van lompen of oud papier,
5. bestaande in het sorteeren of behandelen van beenderen,
6. bestaande in het wasschen, schrapen, sorteeren of slijmen van darmen.

Categorie E omvat arbeid in werklokalen, waar in den regel wordt gewerkt met lood, loodlegeeringen of loodverbindingen, in :

1. ajusteerderijen van gewichten,
2. capsulefabrieken,
3. drukkerijen,
4. glas-in-loodzetterijen,
5. hagelgieterijen,
6. lettergieterijen,
7. letterzetterijen, ook die, waarin een zet-machine wordt gebruikt,
8. looden-buizenfabrieken,
9. loodpletterijen,
10. loodsmelterijen,
11. metaalwarenfabrieken,
12. muziekinstrumentmakerijen,
13. orgelpijpmakerijen,
14. stereotypie-inrichtingen,
15. vijlenkapperijen,

tenzij het districtshoofd der arbeidsinspectie eene schriftelijke verklaring heeft afgegeven, dat naar zijn oordeel in het werklokaal de arbeid geen gevaar voor vergiftiging door lood oplevert.

Categorie F omvat arbeid in diamantslijperijen en -zagerijen, waar in den regel wordt gewerkt met lood of loodlegeringen.

Categorie G omvat arbeid in werklokalen, waar de lucht kan verontreinigd worden door stof, ontstaande of verspreid wordend bij:

1. het steenhouwen en -zagen,
2. het slijpen langs den drogen weg van andere stoffen dan metalen of glas,
3. het met behulp van den zandstraal bewerken van voorwerpen of stoffen,
4. het van gietzand of leem ontdoen van gietstukken,
5. den niet in *Categorie A*, onder 17, genoemden arbeid in kalkblusscherijen,
6. het houtzagen,
7. het zagen of draaien van hoorn, been of steenoot,
8. de turfstrooiefabricage,
9. de brikettenfabricage,
10. het schorsmalen,
11. het malen of zeeften van specerijen,
12. het bronzen in eene letter- of steendrukkerij of in een ander bedrijf, waar geen giftig brons wordt gebruikt,
13. de wattenfabricage,
14. het zuiveren van kapok of veeren,
15. het weven of vlechten van cocos,
16. het maken of slijpen van vilt,
17. het zeven of zuiveren van graan of zaad,
18. de stroohulzenfabricage,
19. het bezembinden,

tenzij het districtshoofd der arbeidsinspectie eene schriftelijke verklaring heeft afgegeven, dat naar zijn oordeel in het werklokaal de arbeid geen gevaar voor benadeeling der gezondheid door stof oplevert.

Categorie H omvat arbeid in werklokalen, waar sigaren of sigaretten worden gemaakt of tabak in drogen toestand wordt bewerkt.

Categorie J omvat arbeid in werklokalen, waar vlas of hennep wordt gebraakt, gebeukt, gezwingeld of gehekeld, zonder behulp van een krachtwerktuig.

Categorie K omvat arbeid in werklokalen waar:

1. machinaal wordt geweven,
2. machinaal wordt gesponnen,
3. katoen of jute eene voor het spinnen voorbereidende bewerking ondergaan,
4. de niet onder 3 genoemde vezelstoffen worden gekaard of gewolfd,

5. geweven of gebreide goederen in drogen toestand worden geruwd,

6. vlas of hennep wordt geheukt, gebraakt of gezwingeld of gehekeld, met behulp van een krachtwerktuig.

22. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in *Categorie A* van artikel 21.

23. Een mannelijk persoon van 17 jaren mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in *Categorie A*, onder 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16 en 18 van artikel 21.

24. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in *Categorie B* van artikel 21, tenzij de volgende voorschriften worden in acht genomen.

1. In het werklokaal, waarin die jeugdige personen of die vrouw arbeid verricht, moet, tenzij het eene open loods of een lichtig getimmerte is, voldoende vrije luchtruimte aanwezig zijn.

De aanwezige vrije luchtruimte wordt geacht voldoende te zijn, indien bij eene gemiddelde hoogte van het werklokaal, als in de eerste kolom van onderstaande tabel is aangegeven, voor iederen persoon, die aldaar aanwezig is, ten minste eene vrije luchtruimte aanwezig is, als daarnevens in de tweede kolom der tabel is vermeld.

Gemiddelde hoogte van het werklokaal.		Vrije luchtruimte voor elken persoon.
1.		2.
3.—	M.	7.— M ³ .
2.90	} M. of meer	7.5 "
2.80		8.— "
2.70		8.5 "
2.60		9.— "
2.50		10.— "
	doch minder dan 3.— M.	

Het bepaalde in het derde tot en met het achtste lid van artikel 17 is van toepassing, met dien verstande, dat in het derde en het zesde lid van dat artikel in plaats van „2 M.” wordt gelezen: „2.50 M.”

2. Voor dien persoon of die vrouw behoort in de fabriek of werkplaats aanwezig te zijn eene verklaring, welke na onderzoek is afgegeven door een geneeskundige, aangewezen door het districtshoofd der arbeidsinspectie, in overleg met den medisch-adviseur bij de arbeidsinspectie en waaruit blijkt, dat de arbeid voor

hem of haar geen bijzonder gevaar voor leven of gezondheid oplevert.

Op schriftelijke vordering van het districtshoofd behoort op een daarin aangegeven tijdstip voor dien persoon of die vrouw in de fabriek of werkplaats aanwezig te zijn eene verklaring, als in het vorige lid bedoeld, welke afgegeven is na de dagteekening van het schrijven van het districtshoofd.

Deze verklaringen moeten zijn afgegeven in een door Onzen Minister vastgestelden vorm en op aanvraag van een der in het eerste lid van artikel 23 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) genoemde ambtenaren onmiddellijk worden vertoond.

3. Tegen het gevaar voor vergiftiging in het werklokaal moeten, met inachtneming van door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven voorschriften, doeltreffende maatregelen zijn genomen.

4. Die jeugdige persoon of die vrouw moet op den eersten werkdag van elke week de beschikking hebben over een gemerkt, op afdoende wijze uitgespoeld en gedroogd en uitsluitend door hem of haar te gebruiken overkleed en dat in die week bij den arbeid dragen.

Indien het districtshoofd der arbeidsinspectie heeft voorgeschreven :

a. dat ook op andere dagen dan den eersten werkdag der week het overkleed door een schoon overkleed zal worden verwisseld,

b. het model en de wijze van merken der overkleeders,

moeten ook deze voorschriften worden in acht genomen.

5. Voor de, door dien jeugdigen persoon of die vrouw vóór den aanvang van den arbeid af te leggen kleeders moet eene doelmatige bergplaats beschikbaar zijn, welke met inachtneming van de, door het districtshoofd der arbeidsinspectie verstrekte, aanwijzingen moet zijn ingericht.

6. In het werklokaal mag door dien jeugdigen persoon of die vrouw geen voedsel worden bewaard of genuttigd en geen schafttijd worden doorgebracht, tenzij het districtshoofd der arbeidsinspectie als zijn oordeel heeft te kennen gegeven, dat een en ander geen bijzonder gevaar voor leven of gezondheid oplevert.

Indien het districtshoofd der arbeidsinspectie zulks heeft voorgeschreven, moet vóór dien jeugdigen persoon of voor die vrouw eene voldoende schaftgelegenheid aanwezig zijn.

7. In de fabriek of werkplaats moeten naar seksen gescheiden binnenshuis gelegen en doelmatig ingerichte waschgelegenheden beschikbaar zijn.

Het aantal waschgelegenheden moet zooveel bedragen, dat ten hoogste 5 personen, die gelijktijdige rust- of schafttijden hebben, van dezelfde waschgelegenheid gebruik behoeven te maken.

In elke waschgelegenheid moeten zeep en een voldoende aantal handdoeken beschikbaar zijn, moet gebruikt water kunnen wegvloeien en moet schoon water in voldoende hoeveelheid kunnen toevloeden.

Indien het districtshoofd der arbeidsinspectie zulks heeft voorgeschreven, moet :

a. bij elke waschgelegenheid het door hem bepaalde aantal nagelborstels beschikbaar zijn ;

b. een zóódanig aantal handdoeken worden verstrekt op zóódanige wijze en op zóódanige tijden, als door hem is bepaald ;

c. in de waschgelegenheid verwarmd water in voldoende hoeveelheid kunnen toevloeden.

De waschgelegenheden moeten overigens met inachtneming van daaromtrent door het districtshoofd gegeven aanwijzingen zijn ingericht.

Bij het einde van elken werktijd moet aan de bedoelde personen voldoende tijd worden gegeven om van eene waschgelegenheid gebruik te maken.

8. De vloer van het werklokaal moet doelmatig zijn vervaardigd en zoodanig zijn ingericht, dat hij kan worden rein gehouden.

9. De vloer van het werklokaal moet ten minste éénmaal per week worden geschrobd of gedweild, tenzij de vloer op, naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie, voldoende wijze wordt behandeld met stofbindende olie en in den vloer geen spleten zijn.

10. De wanden en de zoldering van het werklokaal moeten tenminste éénmaal in de 15 maanden naar den aard en behoorlijk worden gewit, afgewasschen of op andere wijze gereinigd.

25. Een persoon beneden 18 jaren of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie C van artikel 21, tenzij de voorschriften van artikel 24, onder 1, 2, met uitzondering van het eerste lid, 3 en 6, tweede lid, worden in acht genomen en in het werklokaal door zulk een persoon of eene vrouw geen schafttijd worde doorgebracht.

26. Onverminderd het bepaalde in artikel 3, onder B, mag een jeugdig persoon of eene vrouw in een fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie D van artikel 21, tenzij :

A. de voorschriften van artikel 24, onder 6 en 7, met uitzondering van het vierde lid,

onder c, benevens de volgende voorschriften worden in acht genomen :

1. tegen het gevaar voor infectie of vergiftiging moeten, met inachtneming van door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven voorschriften, doeltreffende maatregelen zijn genomen ;

2. de vloer van het werklokaal, waarin de arbeid wordt verricht, moet doelmatig zijn vervaardigd en zoodanig zijn ingericht, dat hij kan worden rein gehouden en ontsmet :

B. bovendien wordt in acht genomen :

1. het bepaalde in artikel 24, onder 2, met uitzondering van het eerste lid, indien het geldt arbeid, als genoemd in Categorie D, onder 1 ;

2. het bepaalde in artikel 24, onder 1, 2, met uitzondering van het eerste lid, en 5, indien het geldt arbeid, als genoemd in Categorie D, onder 2, 3, 5 en 6 ;

3. het bepaalde in artikel 24, onder 1, 2, met uitzondering van het eerste lid, 4 en 5, indien het geldt arbeid, als genoemd in Categorie D, onder 4.

27. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie E, onder 3, 6, 7 en 14, van artikel 21, tenzij de voorschriften van artikel 24, onder 1, 2, 4, 6, 7, met uitzondering van het vierde lid, onder c, 9 en 10, worden in acht genomen.

Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie E, onder 1, 2, 4, 5, onder 8 tot en met 13 en onder 15, van artikel 21, tenzij de voorschriften van artikel 24, onder 1, 2, met uitzondering van het eerste lid, 4, 6, 7, met uitzondering van het vierde lid, onder c, 9 en 10 worden in acht genomen.

28. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie F van artikel 21, tenzij :

a. looden verzwarengsgewichten voldoende zijn bekleed ;

b. de voorschriften van artikel 24 onder 1 worden in acht genomen, ingeval het lokaal, waarin de arbeid wordt verricht, niet behoort tot die, bedoeld onder c ;

c. ingeval het lokaal, waarin de arbeid wordt verricht, gelegen is in eene fabriek of werkplaats of in een gedeelte daarvan, in werking gebracht na 1 September 1909, het werklokaal voor elk aanwezigen persoon eene vrije luchtruimte heeft van ten minste 10 M³, bij de berekening waarvan slechts die gedeelten van het lokaal in aanmerking

komen, waarvan de hoogte 3 M. of meer bedraagt, voor zoover die gedeelten niet gelegen zijn boven een hoogte van 5 M. ;

d. de voorschriften van artikel 24 onder 2, met uitzondering van het eerste lid, 6, 7, met uitzondering van het vierde lid, onder c, 9 en 10 worden in acht genomen.

29. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie G van artikel 21, tenzij de voorschriften van artikel 24, onder 1 en 2, met uitzondering van het eerste lid, worden in acht genomen.

30. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie H van artikel 21, tenzij de voorschriften van artikel 24, onder 1, 2, met uitzondering van het eerste lid, 6, 8, 9 en 10, worden in acht genomen.

31. Eene vrouwelijke jeugdige persoon mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie J van artikel 21.

Een mannelijk jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie J van artikel 21, tenzij de voorschriften van artikel 24, onder 1, alsmede het volgende voorschrift worden in acht genomen.

Voor dien persoon of die vrouw behoort in de fabriek of werkplaats aanwezig te zijn eene verklaring, welke na onderzoek is afgegeven door een geneeskundige, aangewezen door Onzen Minister en waaruit blijkt dat hij of zij dien arbeid kan verrichten, zonder dat dit bijzonder gevaar voor leven of gezondheid oplevert.

Deze verklaring moet zijn afgegeven in een door Onzen Minister vastgestelden vorm, mag niet ouder zijn dan één jaar en kan te allen tijde door den geneeskundige, die haar afgaf, worden ingetrokken.

Deze verklaring moet op aanvraag van een der in het eerste lid van artikel 23 der Arbeids-wet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) genoemde ambtenaren onmiddellijk worden vertoond.

32. Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie K van artikel 21, tenzij de voorschriften van artikel 24, onder 2, met uitzondering van het eerste lid, worden in acht genomen.

Een jeugdig persoon of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie K, onder 1 en 2 van artikel 21, indien de lucht in het werklokaal op kunstmatige wijze wordt bevochtigd,

tenzij de volgende voorschriften worden in acht genomen :

1. zoowel in het midden als aan of nabij een der zijwanden van het werklokaal, op plaatsen, die door het districtshoofd der arbeidsinspectie nader kunnen worden aangewezen, moet een goed werkende thermometer met vochtig reservoir, zooals zich in een psychrometer bevindt, zijn opgehangen.

Op dezen thermometer moeten de halve graden Celsius uitdrukkelijk zijn aangegeven en de vierde graden duidelijk waarneembaar zijn.

2. De temperatuur, aangewezen door dezen thermometer, mag niet hooger dan 25° Celsius zijn, tenzij de buitentemperatuur in de schaduw 32° Celsius overschrijdt, in welk geval de temperatuur aangewezen door dezen thermometer zooveel graden hooger dan 25° Celsius mag aanwijzen, als de buitentemperatuur in de schaduw hooger dan 32° Celsius is.

3. Indien de lucht in het werklokaal wordt vochtig gehouden door het inblazen van met waterdamp verzadigde lucht, moet het voor die verzadiging dienende water zuiver zijn of met inachtneming van door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven voorschriften voldoende zijn gereinigd en moeten de geleidingsbuizen voor het invoeren van die lucht rein gehouden worden.

4. Indien de lucht in het werklokaal wordt vochtig gehouden door het invoeren van stoom, moeten de hiertoe dienende stoompijpen, indien het districtshoofd der arbeidsinspectie zulks voorschrijft, met warmte-isoleerend materiaal zijn bekleed.

§ 3. *Vormerijen van steenen uit klei of leem, steen-, dakpan-, vloertegel- (estrik-), muur- tegel- en aarden-buizenbakkerijen.*

33. De bepalingen van deze paragraaf hebben betrekking op arbeid in :

1. vormerijen van steenen uit klei of leem en steenbakkerijen, bestaande in :

a. het kleitreden, aardmaken of moddermaken en het brengen van klei op de vormtafel,
b. het vullen van vormen uit de hand,
c. het neerslaan van steenen uit vormen, welke meer dan één steen bevatten, of uit vormen, welke één steen bevatten en een grooteren inhoud hebben dan 2,2 d.M³,

d. het verplaatsen van beladen kruiwagens,
e. het vullen van de ovens,

f. het nemen van nog niet geheel afgekoelde gebakken steenen uit de ovens ;

2. dakpanbakkerijen, vloertegel- (estrik-) 1911.

bakkerijen en aarden-buizenbakkerijen, bestaande in :

a. het kleitreden,

b. het met de hand kneden van klei,

c. het vullen van vormen uit de hand,

d. het verplaatsen van beladen kruiwagens,

e. het vullen van de ovens,

f. het nemen van nog niet geheel afgekoelde gebakken pannen, vloertegels of aarden buizen uit de ovens ;

3. muurtegelbakkerijen, bestaande in het nemen van nog niet geheel afgekoelde tegels uit de ovens.

34. Een persoon beneden 16 jaren of eene vrouwelijke persoon boven 16 jaren mag geen arbeid verrichten als genoemd in artikel 33.

Het verbod bedoeld in het eerste lid geldt niet :

a. ten aanzien van eene ongehuwde vrouwelijke persoon boven 16 jaren voor den arbeid, vermeld in artikel 33, onder 1d,

b. ten aanzien van eene vrouwelijke persoon boven 16 jaren voor het in de ovens naast en op elkander leggen van de steenen ter plaatse, waar zij gebakken zullen worden,

een en ander indien het hoofd of de bestuurder van de steenbakkerij :

I. in het bezit is van eene haar betreffende verklaring, welke na onderzoek is afgegeven door een geneeskundige, aangewezen door Onzen Minister, en waaruit blijkt, dat de bedoelde arbeid, ook met het oog op haren leeftijd, voor haar geen gevaar oplevert,

II. een lokaal beschikbaar stelt, dat naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie na overleg met den aangewezen geneeskundige, geschikt is tot het verrichten van het onder I bedoelde onderzoek, en

III. de onder I bedoelde verklaring onmiddellijk op aanvraag van een der in het eerste lid van artikel 23 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) genoemde ambtenaren aan hem ter inzage geeft.

De onder I bedoelde verklaring moet zijn afgegeven in een door Onzen Minister vastgestelden vorm. Zij geldt slechts voor den tijd, welke daarin is bepaald, en kan te allen tijde worden ingetrokken.

Wordt eene verklaring ingetrokken, dan geeft de geneeskundige daarvan ten spoedigste kennis aan het hoofd of den bestuurder van de steenbakkerij, in wiens bezit de ingetrokken verklaring zich bevindt.

§ 4. *Fabrieken en werkplaatsen, waarin keramische bedrijven worden uitgeoefend.*

35. De bepalingen van deze paragraaf hebben

betrekking op arbeid, verricht in fabrieken en werkplaatsen, waar keramische bedrijven worden uitgeoefend, voor zoover bij dien arbeid loodverbindingen worden bereid, toegepast of verwerkt, welke meer dan $\frac{1}{2}$ percent van het gewicht in drogen toestand aan lood bevatten in anderen vorm dan zwavellood (loodglans, looderts) of voor zoover daarbij voorwerpen worden behandeld, waarop zulke loodverbindingen zijn aangebracht.

Deze arbeid wordt onderscheiden in de categorieën I, II, III, IV, V, VI, VII en VIII.

Categorie I omvat den arbeid in de lokalen, waar of waar in den regel de bereiding van het vernis plaats heeft, daaronder begrepen het malen, ziften, mengen en verglazen.

Categorie II het vernisgeven (het in de verniskuij pompelen of het op andere wijze aanbrengen van vernis, bijvoorbeeld door spuiten).

Categorie III anderen arbeid dan dien, behorende tot de vorige categorie, welke voorkomt bij het aanbrengen van vernis op voorwerpen, met name:

1. bijzetten (het geregeld aanreiken van voorwerpen aan den vernisgever),
2. opzetten (het aannemen van geverniste voorwerpen),
3. bijwerken van de vernislaag of verwijderen van overtollig vernis, voor zoover dit niet bij het incasseeren geschiedt,
4. afdragen (brengen van geverniste voorwerpen naar de plaats, waar geincasseerd wordt),
5. planken wasschen, kuipen schoonmaken,
6. het brengen van cassetten met geverniste of geglazuurde voorwerpen bij den oven.

Categorie IV den arbeid, welke voorkomt bij het incasseeren (plaatsen van geverniste voorwerpen in cassetten) of, wanneer geen cassetten worden gebruikt, den arbeid, bestaande in het plaatsen der geverniste voorwerpen in de ovens.

Categorie V den arbeid, bestaande in het bereiden, malen en mengen van keramische verven.

Categorie VI den arbeid, bestaande in:

1. het decoreeren van geverniste voorwerpen,
2. het brengen van keramische verven door verstuiven of poederen op voorwerpen, wanneer een of ander geschiedt op eene wijze, welke door het districtshoofd der arbeidsinspectie in overleg met een geneeskundig ambtenaar der arbeidsinspectie gevaarlijk wordt geoordeeld.

Categorie VII den arbeid, bestaande in:

1. het opbrengen van keramische verven op

biscuit of geglazuurde waar door overdrukken of penseelen,

2. het decoreeren van geverniste voorwerpen of het brengen van keramische verven op voorwerpen door verstuiven of poederen,

wanneer een of ander geschiedt op eene wijze, welke door het districtshoofd der arbeidsinspectie in overleg met een geneeskundig ambtenaar der arbeidsinspectie weinig gevaarlijk wordt geoordeeld.

Categorie VIII hiervoren niet genoemden arbeid, welke verricht wordt in lokalen, waar tot een of meer der voorafgaande categorieën behorende arbeid plaats heeft, en onder omstandigheden, waardoor naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie in overleg met een geneeskundig ambtenaar der arbeidsinspectie gevaar voor vergiftiging bestaat.

In deze paragraaf wordt verstaan:

onder *biscuit* de gebakken, niet met vernis of glazuur bedekte waar;

onder *vernis* de massa, dienende om op aardewerk door verhitting eene glaslaag te verkrijgen;

onder *geglazuurde waar* het aardewerk, waarop het vernis door verhitting in een glaslaag is omgezet.

36. Een persoon beneden 16 jaren of eene vrouwelijke persoon boven 16 jaren mag geen arbeid verrichten, behorende tot een der categorieën I, II, V of VI van artikel 35.

37. Een persoon beneden 16 jaren of eene gehuwde vrouwelijke persoon boven 16 jaar mag geen arbeid verrichten, behorende tot categorie III van artikel 35.

Eene ongehuwde vrouwelijke persoon boven 16 jaren mag dien arbeid niet verrichten, tenzij te haren aanzien het bepaalde in artikel 24, onder 4, 5 en 7, en in artikel 28' onder c, alsmede de volgende voorschriften worden in acht genomen:

1. Het aan te wenden vernis mag geen loodverbindingen bevatten, die niet door samensmelting zijn verglaasd.

2. Het aan te wenden vernis mag bij eene behandeling met eene oplossing van zoutzuur in water, die 0.25 percent zoutzuur bevat, volgens eene methode, als in het laatste lid is aangeduid, aan die oplossing niet meer dan $2\frac{1}{2}$ percent aan loodmonoxyde in oplossing afstaan.

3. Voor die vrouwelijke persoon moet in de fabriek of werkplaats, waar zij arbeid verricht, eene gedagteekende verklaring aanwezig zijn, waaruit blijkt, dat hare lichamelijke gesteldheid niet van dien aard is, dat

die arbeid voor haar bijzonder gevaar zou kunnen opleveren.

Deze verklaring moet hetzij door een door Onzen Minister aangewezen geneeskundigen ambtenaar der arbeidsinspectie, hetzij door een anderen door Onzen Minister aangewezen geneeskundige na onderzoek zijn gedaan en ingeschreven in een register, waarvan de vorm door Onzen Minister wordt vastgesteld en dat op eene mede door Onzen Minister te bepalen wijze moet worden bijgehouden.

De verklaring mag niet ouder zijn dan drie maanden; zij kan te allen tijde door den ingevolge het vorige lid aangewezen geneeskundige worden ingetrokken.

Het register moet onmiddellijk op aanvraag van een der in het eerste lid van artikel 23 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) genoemde ambtenaren ter inzage worden verstrekt.

Ten behoeve van het geneeskundig onderzoek moet een lokaal beschikbaar zijn, dat naar het oordeel van het districtshoofd der arbeidsinspectie, na overleg met den aangewezen geneeskundigen ambtenaar der arbeidsinspectie, daarvoor geschikt is.

4. In de fabriek of werkplaats mag door de vrouwelijke persoon geen voedsel worden genuttigd en geen schafttijd worden doorgebracht dan in een schaftlokaal, dat met inachtneming van door het districtshoofd der arbeidsinspectie gegeven voorschriften is ingericht.

De in het tweede lid onder 2 bedoelde methode is als volgt. Een gewichtsdeel (zoo mogelijk 1 gram) van de bij 100° Celsius tot constant gewicht gedroogde stof wordt gedurende één uur geschud met 1000 gewichtsdeelen van eene oplossing van zoutzuur in water, welke 0.25 percent zoutzuur bevat. Aan het mengsel wordt daarna gedurende één uur gelegenheid gegeven tot bezinken, waarna de zooveel mogelijk bezonken vloeistof afgeheveld en door filtereen volkomen geklaard wordt. In een bekend gedeelte van het heldere filtraat, hetwelk echter niet minder dan drie vierden van de aanvankelijke hoeveelheid vloeistof inhoudt, wordt het lood met zwavelwaterstof of loodsulphide neergeslagen. Het loodsulphide wordt daarna door verwarmen met verdund salpeterzuur (S. G. 1,2) in oplossing gebracht. Na verwijdering van de overmaat aan salpeterzuur door uitdampen op het waterbad, wordt het lood met overmaat verdund zwavelzuur, onder toevoeging van het dubbele volumen alcohol,

als loodsulfaat neergeslagen. Indien naast het loodsulfaat nog andere, door alcohol precipiteerbare zouten in de oplossing voorkomen, wordt geen alcohol toegevoegd. Na ten minste twaalf uren filtreert men het loodsulfaat af, wascht het bij precipitatie met alcohol met deze vloeistof uit, en, indien geen alcohol voor de precipitatie wordt toegevoegd, aanvankelijk met verdund zwavelzuur en later met alcohol. Vervolgens bepaalt men het gewicht van den neerslag, na zwak gloeien en afkoelen in den exsiccator. Ten slotte wordt uit het gevonden gewicht aan loodsulfaat het gewicht aan loodmonoxyde berekend.

38. Een persoon beneden 16 jaren mag geen arbeid verrichten behorende tot Categorie IV van artikel 35.

Eene vrouwelijke persoon boven 16 jaren mag dien arbeid niet verrichten, tenzij te haren aanzien de voorschriften van artikel 24 onder 4, 5 en 7, van artikel 28 onder c, en van artikel 37 onder 1, 2, 3 en 4 worden in acht genomen.

39. Een persoon beneden 16 jaar of eene vrouwelijke persoon boven 16 jaren mag geen arbeid verrichten, behorende tot categorie VII van art. 35, tenzij te zijnen of te haren aanzien de voorschriften van artikel 24, onder 7 worden in acht genomen.

40. Een persoon beneden 16 jaar of eene vrouwelijke persoon boven 16 jaren mag geen arbeid verrichten, behorende tot categorie VIII van artikel 35, tenzij te zijnen of te haren aanzien de voorschriften van artikel 24, onder 4, 5 en 7 en van artikel 37 onder 3 en 4 worden in acht genomen, voor zooveel naleving van die voorschriften naar het oordeel van het bevoegde districtshoofd noodig is.

HOOFDSTUK III.

VAN HET BEROEP.

41. De aanwijzing, het voorschrift of het oordeel, als in dit besluit bedoeld, wordt door het districtshoofd der arbeidsinspectie schriftelijk verstrekt.

Het schriftelijk stuk wordt door hem gedagteekend.

Heeft het hoofd of de bestuurder bezwaar tegen een aanwijzing, voorschrift of oordeel van het districtshoofd of tegen eene weigering op een verzoek, ingevolge eenige bepaling van dit besluit tot het districtshoofd gericht, dan kan hij daarvan binnen acht dagen in beroep komen bij Onzen Minister.

Deze beslist na onderzoek.

Van de met redenen omkleede beslissing

wordt afschrift gezonden aan het hoofd of den bestuurder van de onderneming.

Wordt bij de beslissing de aanwijzing of het voorschrift geheel of ten deele vernietigd of wel het oordeel of de weigering geheel of ten deele onjuist verklaard, dan treedt de beslissing, in beroep gegeven, in de plaats van de aanwijzing, de weigering, het voorschrift of het oordeel, waartegen beroep werd ingesteld.

Voor het hoofd of den bestuurder vloeit geenerlei verplichting voort uit eene aanwijzing, een voorschrift of een oordeel, zoolang daartegen beroep kan worden ingesteld en zoolang omtrent een ingesteld beroep niet is beslist.

42. Wanneer bepaalde arbeid ingevolge dit besluit alleen is toegestaan, indien en voor zoover het districtshoofd der arbeidsinspectie in verband daarmede eenige beslissing heeft gegeven, kan het hoofd of de bestuurder deze schriftelijk aanvragen.

Heeft hij na acht dagen nog geen beslissing hierop ontvangen, dan kan hij binnen eene maand na het verstrijken van dien termijn zich tot Onzen Minister wenden.

Deze beslist na onderzoek.

Van de met redenen omkleede beslissing wordt afschrift gezonden aan het hoofd of den bestuurder van de onderneming.

Wordt bij de beslissing vergunning tot enigen arbeid gegeven of eene voorwaarde opgelegd, zoo treden deze in de plaats van de vergunning of de voorwaarde, tot het geven of opleggen waarvan het districtshoofd bevoegd was.

Zoolang op eene aanvraag niet is beslist wordt de bedoelde arbeid geacht te zijn verboden.

43. Is een geneeskundige, die ingevolge dit besluit voor een onderzoek is aangewezen, van oordeel, dat het verrichten van bepaalden arbeid voor leven of gezondheid van een jeugdige persoon, een persoon van 17 jaar of eene vrouw wel bijzonder gevaar oplevert, zoo deelt hij dit den onderzochten persoon schriftelijk mede. Deze of zijn wettelijke vertegenwoordiger kan dan binnen acht dagen na de dagteekening van die mededeeling aan Onzen Minister herkeuring verzoeken. Deze wijst daartoe een of meer geneeskundigen aan.

De verklaring van deze geneeskundigen heeft voor de toepassing van dit besluit dezelfde rechtsgevolgen als die van den geneeskundige, met de eerste keuring belast.

HOOFDSTUK IV.

SLOTBEPALINGEN.

44. Door of namens Onzen Minister kan voorwaardelijk of onvoorwaardelijk vrijstelling worden verleend gedurende een bepaalden termijn van de voorschriften, vervat in de artikelen 3, 4 onder A en C, 5 onder 2, 6 onder D, 10, derde lid, 11, 14, 16 onder A, 17, 22, 31, eerste lid, 34, eerste lid, voor zoover dat betrekking heeft op arbeid, als genoemd in artikel 33 onder 2, b, e, f, en 3; 37, eerste lid en 38, eerste lid; voorts van de voorwaarden, omschreven in de artikelen 24 onder 1 en 8; 26 onder A 2; 32 onder 2 tot en met 4 en 37, tweede lid, onder 2, ten aanzien van eenig arbeidsverbod, hetwelk afhankelijk is van het naleven van een of meer dier voorwaarden met dien verstande, voor zooveel de vrijstelling van laatstgenoemde bepaling betreft, dat het vernis bij eene behandeling, als aangegeven in artikel 37, niet meer dan 5 percent van het gewicht aan loodmonoxyde in oplossing mag afstaan.

Vrijstelling van de voorschriften, vervat in de artikelen 3 onder A, 4 onder A, 5 onder 2, 6 onder D en 38, eerste lid, en van dat vervat in artikel 37, eerste lid, voor zooveel personen beneden 16 jaren betreft, kan slechts worden verleend ten aanzien van hen, die op 12 Augustus 1909 den in die voorschriften genoemden arbeid reeds verrichtten.

Vrijstelling van de voorschriften, vervat in de artikelen 3 onder B en 4 onder C, kan slechts worden verleend ten aanzien van hen, die op het tijdstip van afkondiging van dit besluit den in die voorschriften genoemden arbeid reeds verrichtten of te voren in den loop van het jaar 1911 reeds hadden verricht.

Vrijstelling van het bepaalde in de artikelen 14, 16 onder A en 17 kan niet langer duren dan tot 12 Augustus 1913; vrijstelling van het bepaalde in de artikelen 11, 22, 24 onder 1 en 8, 26 onder A 2, 31 eerste lid, 37 eerste lid en 38 eerste lid, niet langer dan tot 12 Augustus 1914; en vrijstelling van het bepaalde in de artikelen 10, derde lid, 32 onder 2 tot en met 4, en 34 eerste lid niet langer dan tot 1 Januari 1915.

Vrijstellingen, tot eenigen datum na het tijdstip van in werking treden van dit besluit verleend van voorschriften van Ons besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 290), zooals dat is gewijzigd bij Ons besluit van 6 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 47),

blijven van kracht tot den datum, waartoe zij zijn verleend en gelden dan als eene vrijstelling van het bepaalde in het overeenkomstige voorschrift van dit besluit. Voor zoover zij betrekking hebben op personen beneden 16 jaren en zij verleend zijn tot den dag, waarop deze den leeftijd van 16 jaren hebben bereikt, worden zij geacht te zijn verleend tot die personen den leeftijd van 17 jaren hebben bereikt.

Verklaringen, die ingevolge de bepalingen van Ons voornoemd besluit door geneeskundigen ten aanzien van bepaalde personen zijn afgelegd en die bij het in werking treden van dit besluit geldig zijn, behouden voor de toepassing daarvan hare kracht voor den tijd, gedurende welken zij volgens de bepalingen, op grond waarvan zij zijn afgegeven, zouden gelden.

45. Voor de toepassing van dit besluit ten aanzien van de Rijkswerkplaatsen en -fabrieken wordt hetgeen daarbij is opgedragen of overgelaten aan het districtshoofd der arbeidsinspectie, geacht te zijn opgedragen of overgelaten aan den ambtenaar, ingevolge het laatste lid van artikel 23 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) door het hoofd van het betrokken Departement van Algemeen Bestuur aangewezen.

46. In dit besluit wordt verstaan onder: „jeugdige personen”: personen beneden 17 jaren, met uitzondering van hen, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit zestien jaar oud waren;

„vrouwen”: vrouwelijke personen van 17 jaren of ouder, alsmede vrouwelijke personen van 16 jaren, die dien leeftijd op het tijdstip van in werking treden van dit besluit hadden bereikt;

„Onze Minister”: Onze Minister met de uitvoering van dit besluit belast.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 12 Dec. 1911.)

6 December 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 6, 7de lid, onder a, der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 353.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 October 1911, n°. 2129, afdeling Arbeid;

Gezien het zevende lid, onder a, en het veertiende lid van artikel 6 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 November 1911, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 2 December 1911, n°. 2528, afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 12 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 266), laatstelijk gewijzigd bij dat van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 205), vast te stellen de navolgende bepalingen:

Art. 1. Voor de hieronder genoemde bedrijven worden, behoudens het bepaalde in artikel 3, de bij ieder vermelde afwijkingen toegestaan van het bepaalde in het eerste lid, onder b, van artikel 6 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) onder de voor ieder gestelde voorwaarden, met dien verstande dat:

a. het aantal uren, gedurende welke door jeugdige personen en vrouwen arbeid wordt verricht, tot één jaar na het tijdstip van in werking treden van dit besluit niet meer bedraagt dan elf uur per dag en na dien datum niet meer dan tien uur per dag en acht en vijftig uur per week, een en ander voor zoover niet op grond van eenige bepaling der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) een langere arbeidsduur is toegestaan;

b. de arbeid van jeugdige personen en vrouwen in elk geval wordt afgewisseld door de rusttijden, welke bij of krachtens de bepalingen van artikel 7 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) zijn voorgeschreven, voor zooveel niet door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van die wet belast, afwijking van dat artikel is vergund.

I. Ansjoviszouterijen.

(Bedrijf uitgeoefend in)

1. Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen in het tijdvak van 1 April tot 1 Augustus des namiddags tusschen 7 en 10 uur arbeid verrichten, bestaande in het zouten van ansjovis of in werkzaamheden tot voorbereiding van dat zouten, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste vijf uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

II. *Banketbakkers en koks.*

(Bedrijven uitgeoefend in werkplaatsen van)

Een mannelijk jeugdig persoon van veertien jaar of ouder mag arbeid verrichten des namiddags tusschen 7 en 8 uur, onder voorwaarde, dat zijn arbeid niet vroeger aanvangt dan te 8 uur des voormiddags.

Deze bepaling is niet van toepassing voor bedrijven, uitgeoefend in werkplaatsen van banketbakkers en koks, die tevens broodbakker zijn.

III. *Botvisscherij.*

Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen in het tijdvak van 1 Juli tot 1 December des namiddags tusschen 7 en 10 uur arbeid verrichten, bestaande in het schoonmaken, het spleeten of het azen van hoekwant, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste vijf uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

IV. *Eikschillen en teenschillen.*

Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen arbeid verrichten des voormiddags tusschen 5 en 6 uur, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste vier en een half uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

V. *Garnalenpellerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen in het tijdvak van 1 Mei tot 1 December arbeid verrichten, hetzij des voormiddags tusschen 5 en 6 uur, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeid niet later eindige dan te 5 uur des namiddags; hetzij des namiddags tusschen 7 en 9 uur, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeid niet vroeger aanvangt dan te 9 uur des voormiddags en voorts onder de voor beide gevallen geldende voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste vijf uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

VI. *Glasblazerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Een jeugdig mannelijk persoon van veertien jaar of ouder mag arbeid verrichten bij smelten en koelovens hetzij des voormiddags tusschen

5 en 6 uur, hetzij des namiddags tusschen 7 en 10 uur, onder voorwaarde:

a. dat hij niet langer arbeid verrichte dan 9 uur per dag en

b. dat zijn arbeidstijd na verloop van ten hoogste vijf uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

VII. *Klompemakerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Eene vrouw mag in het tijdvak van 1 October tot 1 April arbeid verrichten des namiddags tusschen 7 en 8 uur, onder voorwaarde, dat haar arbeid niet vroeger aanvangt dan te 8 uur des voormiddags.

VIII. *Naaisters, borduursters, modemaaksters of vervaardigsters van vrouwelijke handwerken.*

(Bedrijven uitgeoefend in werkplaatsen van)

Een vrouwelijk persoon van zestien jaar of ouder mag gedurende den tijd van twee weken vóór en acht weken na den eersten Paaschdag en van 1 October tot 7 December arbeid verrichten des namiddags tusschen 7 en 8 uur, onder voorwaarde, dat haar arbeid niet vroeger aanvangt dan te 8 uur des voormiddags.

IX. *Steenbakkerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder mag in het tijdvak van 1 April tot 1 October arbeid verrichten des voormiddags tusschen 5 en 6 uur en eene vrouw mag gedurende dat tijdvak tusschen die uren arbeid verrichten, bestaande in het op den kant zetten en het van de steenplaatsen naar de stapels brengen van ongebakken steenen, een en ander onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeid telkens na verloop van ten hoogste drie en een half uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

X. *Veenderijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen arbeid verrichten des voormiddags tusschen 5 en 6 uur, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd, telkens na verloop van ten hoogste vier en een half uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

XI. *Verduurzaamde levensmiddelen of vruchtensappen.*

(Bedrijven uitgeoefend in fabrieken van)

Eene vrouw mag in het tijdvak van 1 Mei tot 1 November arbeid verrichten des namiddags tusschen 7 en 9 uur, onder voorwaarde:

a. dat haar arbeid niet vroeger aanvangt dan te 8 uur des voormiddags, en

b. dat haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste vier en een half uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

XII. *Vischrookerijen, -drogerijen en -zouterijen en inrichtingen tot eerste bewerking van verse visch, met uitzondering van ansjoviszouterijen.*

(Bedrijven, uitgeoefend in)

Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen des namiddags tusschen 7 en 10 uren arbeid verrichten, bestaande in werkzaamheden om het bederven van visch te voorkomen en in onmiddellijk daarmede in verband staande werkzaamheden, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste vijf uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

XIII. *Wind- of Waterkracht.*

(Bedrijven, uitgeoefend in inrichtingen, uitsluitend gedreven door)

1. Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen arbeid verrichten des namiddags tusschen 7 en 10 uur, indien het gemis aan voldoende wind- of waterkracht hem of haar heeft verhinderd in het te 7 uur des namiddags geëindigde etmaal gedurende 10 uur arbeid te verrichten, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste vijf uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.

2. Eene vrouw van 23 jaar of ouder mag in eene onderneming, waarin een bedrijf wordt uitgeoefend, dat het reinigen van werktuigen, toestellen of gereedschappen of van werklokalen gedurende de gewone bedrijfszaken bezwaarlijk maakt, des namiddags tusschen 7 en 10 uur arbeid verrichten ten behoeve van zoodanige reiniging onder voorwaarde, dat zij geen andere werkzaamheden in de onderneming verrichte.

3. Eene bij artikel 1 of 2 toegestane afwijking geldt niet indien de arbeid van een

jeugdig persoon of eene vrouw niet zoodanig blijft geregeld, dat zijn of haar arbeid op twee achtereenvolgende dagen wordt afgewisseld door eene nachtrust van ten minste elf uren achtereen.

4. Dit besluit verstaat onder:

„jeugdige personen”: personen beneden zeventien jaar, met uitzondering van hen, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit zestien jaar oud waren;

„vrouwen”: vrouwelijke personen van zeventien jaar of ouder, alsmede vrouwelijke personen, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit zestien jaar oud waren.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) A. S. TALMA.

(*Uitg.* 12 Dec. 1911.)

6 December 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 6, 7de lid, onder b, der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 354.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 12 October 1911, n°. 2179, afdeling Arbeid; Gezien het zevende lid, onder b, van artikel 6 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319); Den Raad van State gehoord (advies van 21 November 1911, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 2 December 1911, N°. 2528, afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 14 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 64) vast te stellen de navolgende bepalingen:

Art. 1. Met inachtneming van hetgeen is bepaald in de artikelen 2 tot en met 17 mogen vrouwen haring speten na 10 uur des namiddags.

2. In den navolgenden staat zijn aangegeven:

in kolom I, de gemeenten, waarin vrouwen ingevolge artikel 1 na 10 uur des namiddags haring mogen speten;

in kolom II, het tijdvak of de tijdvakken,

waarin in elke gemeente vrouwen dien arbeid na 10 uur des namiddags mogen verrichten ;
in kolom III, de uren, tot welke in het aangeduide tijdvak in elke gemeente vrouwen dien arbeid mogen verrichten ;

in kolom IV, het aantal malen, dat in het aangeduide tijdvak in eene gemeente dezelfde vrouw dien arbeid na 10 uur des namiddags mag verrichten.

Kolom I.	Kolom II.	Kolom III.	Kolom IV.
Huizen	van 15 Maart tot 1 Juni.	2 uur des nachts	15
Monnikendam	" 1 October tot 15 Mrt.	" "	20
Bunschoten	" 15 Maart tot 1 Juni.	" "	15
't Bildt	" 15 Maart tot 1 Juni.	" "	15
Harlingen	" 15 Maart tot 1 Mei.	" "	5
Barradeel	" 15 Maart tot 1 Mei.	" "	10
Kampen	" 15 Maart tot 1 Juni.	" "	10
Stad-Vollenhove.	" 15 Maart tot 1 Juni.	" "	15
	" 15 Maart tot 1 Juni.	" "	15

3. Onze Minister is bevoegd om in afwijking van artikel 2 te bepalen, dat in de gemeenten Huizen en Kampen van 15 Maart tot 1 Juni eene vrouw meer dan 15, doch ten hoogste 25 malen haring mag speten tot 2 uur des nachts.

4. Het aantal uren, gedurende welke eene vrouw haring speet, mag op een dag, waarop zij dien arbeid na 10 uur des namiddags verricht, niet meer dan acht bedragen.

Voor de toepassing van dit artikel wordt de arbeid tusschen middernacht en 2 uur des nachts geacht op den voorafgaanden dag te zijn verricht.

5. Aan eene vrouw, die na 10 uur des namiddags haring speet, moet na iederen werkdag van ten hoogste vier uren in de onderneming of in eene soortgelijke onderneming, een rusttijd worden toegekend.

Als werktijd wordt medegerekend, die vóór 10 uur des namiddags, welke niet is gevolgd door een rusttijd.

Rusttijden van korteren duur dan een half uur worden als werktijd aangemerkt.

6. Nadat eene vrouw na 10 uur des namiddags haring heeft gespeet, moet haar een rusttijd van ten minste zeven uren achtereen worden toegekend.

7. Gedurende den tijd, waarin eene vrouw in of voor eene onderneming na 10 uur des namiddags haring speet, moet het hoofd of de bestuurder der onderneming of een der hoofden of bestuurders aanwezig zijn ter plaatse, waar die arbeid wordt verricht.

Door het districtshoofd der arbeidsinspectie en in spoedeisende gevallen door den burgemeester kan aan een hoofd of bestuurder schriftelijk worden vergund zich gedurende een bepaalden tijd te doen vervangen door een bij die vergunning met name aangewezen persoon, indien hij om redenen ter beoordeeling van dengene, die tot het verlenen der vergunning bevoegd is, niet in persoon aanwezig kan zijn.

Door den burgemeester wordt deze vergunning voor niet langer dan voor zes achtereenvolgende etmalen verleend en niet dan nadat acht dagen zijn verlopen sedert het einde van eene vorige door hem ten behoeve van dezelfde onderneming verleende vergunning.

De bij de vergunning aangewezen persoon mag gedurende den tijd, waarin bij een hoofd of bestuurder vervangt, niet speten.

8. Eene vrouw, die in vergevorderden staat van zwangerschap verkeert, mag aan het speten van haring na 10 uur des namiddags niet deelnemen.

9. Gedurende den tijd, dat eene vrouw na tien uren des namiddags haring speet, moet zij bij zich dragen eene geneeskundige verklaring, waaruit blijkt, dat die vrouw zonder schade voor hare gezondheid des nachts kan speten.

Aan deze verklaring zijn coupons bevestigd.

Telkens voordat de vrouw na 10 uren des namiddags haring speet, wordt door het hoofd of den bestuurder van de onderneming op een der coupons, in de volgorde der daarop gedrukte nummers, de datum, waarop de arbeid na 10 uren des namiddags door haar wordt aangevangen, ingevuld en zijne handteekening gesteld. De ingevulde en onder teekende coupon blijft aan de verklaring bevestigd, zoolang die arbeid voortduurt.

Is aan het hoofd of den bestuurder vergunning verleend, als bedoeld in het tweede

lid van artikel 7, dan geschiedt het invullen en onderteekenen van de coupons door diens plaatsvervanger.

De verklaring, bedoeld in het eerste lid, moet na persoonlijk onderzoek worden opgemaakt, onderteekend en afgegeven door een geneeskundige, aangewezen door Onzen Minister, en mag niet ouder zijn dan één jaar.

De vorm der verklaring en van de coupons wordt vastgesteld door Onzen Minister.

Het hoofd of de bestuurder of diens plaatsvervanger dragen zorg, dat de verklaring met de coupons op aanvraag van een der in artikel 23 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) genoemde ambtenaren onmiddellijk worden ter inzage verstrekt.

Het hoofd of de bestuurder of diens plaatsvervanger zendt telkens binnen 16 uren, nadat in of voor de onderneming eene vrouw na 10 uur des namiddags haring heeft gespeet, doch uiterlijk te 2 uur des namiddags de ingevulde en onderteekende coupon aan den burgemeester van de gemeente, waar de onderneming is gevestigd.

Verklaringen, die ingevolge artikel 9 van Ons besluit van 14 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 64) zijn afgegeven en die bij het in werking treden van dit besluit geldig zijn, behouden voor de toepassing daarvan hare kracht voor den tijd, gedurende welken zij krachtens voornoemd artikel zouden gegolden hebben.

10. Is een geneeskundige, bedoeld in het vijfde lid van het vorige artikel, na onderzoek van oordeel, dat eene vrouw niet zonder schade voor hare gezondheid des nachts kan speten, zoo deelt hij haar dit schriftelijk mede. Zij of haar wettelijke vertegenwoordiger kan binnen acht dagen na de dagtekening van die mededeeling aan Onzen Minister herkeuring verzoeken. Deze wijst daartoe een of meer geneeskundigen aan.

Eene verklaring van deze geneeskundigen heeft voor de toepassing van dit besluit dezelfde rechtsgevolgen als die van den geneeskundige, met het eerste onderzoek belast. De bepalingen van het vorige artikel zijn op die verklaring van toepassing.

11. De vloer van een lokaal, waarin na 10 uur des namiddags door eene vrouw haring wordt gespeet, moet van steen, cement, asphalt of dergelijke stoffen zijn vervaardigd, voldoende hellend zijn gelegd en in goeden staat van onderhoud verkeerden, zoodat nergens water op den vloer blijft staan.

12. De plaats waar, of het lokaal waarin, na 10 uur des namiddags door eene vrouw

haring wordt gespeet, mag niet zijn een open loods of luchtig getimmerde.

13. De afstand tusschen den vloer of — indien zich daarop houten roosters of planken bevinden — tusschen den bovenkant dier roosters of planken en den bovenrand der kuipen of bakken, waarin zich de haring, welke gespeet moet worden, bevindt, mag niet kleiner zijn dan 0.80 M. en de kuipen of bakken mogen niet dieper zijn dan 0.60 M.

14. In of nabij een lokaal, als bedoeld in artikel 11, moet bij koude weersgesteldheid eene gelegenheid zijn om zich te kunnen verwarmen, die gedurende den tijd, waarin eene vrouw na 10 uur des namiddags in het lokaal haring speet, steeds voor vrouwen toegankelijk moet zijn.

Deze gelegenheid moet zoodanig zijn ingericht, dat de verbrandingsproducten rechtstreeks in de buitenlucht worden afgevoerd.

15. Aan eene vrouw moet gedurende den tijd, waarin zij na 10 uur des namiddags haring speet, bij koude weersgesteldheid warme koffie of andere warme drank, mits geen sterke drank, en steeds goed drinkbaar water of andere geschikte drank, mits geen sterke drank, in voldoende hoeveelheid kosteloos verstrekt worden.

16. Het loon van eene vrouw voor het speten van haring tusschen 10 uur des namiddags en 2 uur des nachts moet ten minste $\frac{1}{10}$ per uur meer bedragen dan zij voor dat speten zou ontvangen volgens het tarief, dat geldt voor het speten tusschen 6 uur des voormiddags en 10 uur des namiddags, met dien verstande, dat voor de berekening van den toeslag gedeelten van uren als geheele uren worden aangemerkt. Dit tarief moet op duidelijk zichtbare wijze ten genoegen van het districtshoofd der arbeidsinspectie in elk lokaal, waarin gespeet wordt, zijn aangeplakt.

Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming, waarin na 10 uur des namiddags gespeet wordt, houdt ten genoegen van het districtshoofd boek van het loon der vrouwen, die in zijn dienst haring speten. Op aanvraag van een der in artikel 23 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) genoemde ambtenaren verleent hij onmiddellijk inzage van deze boekhouding.

17. Indien het hoofd of de bestuurder of een der hoofden of bestuurders van eene onderneming wegens overtreding van een der bepalingen van dit besluit onherroepelijk is veroordeeld of de hem wegens zulke overtreding opgelegde boete is betaald, mag bin-

nen twaalf maanden, nadat de veroordeeling onherroepelijk is geworden of de opgelegde boete betaald is, in of voor die onderneming eene vrouw na 10 uur des namiddags geen haring speten.

18. Het districtshoofd der arbeidsinspectie zendt zoo spoedig mogelijk een afschrift van eene door hem krachtens artikel 7 verleende vergunning aan den burgemeester.

De burgemeester zendt zoo spoedig mogelijk een afschrift van eene door hem krachtens artikel 7 verleende vergunning alsmede de door hem ontvangen coupons, na aantekening te hebben gehouden van de daarop vermelde gegevens, aan voornoemd districtshoofd.

19. In dit besluit wordt verstaan onder: „vrouwen”: vrouwelijke personen van zeventien jaren of ouder alsmede vrouwelijke personen, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit zestien jaar oud waren;

„Onze Minister”: Onze Minister met de uitvoering van dit besluit belast.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(Uitgeg. 12 Dec. 1911.)

6 December 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 8, 1ste lid, der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319).
S. 355.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 30 September 1911, n°. 2136, afdeling Arbeid; Gezien artikel 8 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 November 1911, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 2 December 1911, n°. 2528, afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan: met intrekking van het Koninklijk besluit van 27 Maart 1897 (*Staatsblad* n°. 78), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 3 Februari

1902 (*Staatsblad* n°. 15) vast te stellen de navolgende bepalingen:

Art. 1. Als arbeid eener vrouw, waarop het verbod van het eerste lid van artikel 8 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) niet van toepassing is, wordt aangewezen in eene boterfabriek:

1°. het karnen;

2°. het wasschen der boter;

3°. het zouten der boter;

4°. het kneden der boter;

5°. het reinigen van voorwerpen, die bij den in dit artikel genoemden arbeid op den dag, waarop deze werd verricht, zijn gebruikt.

De voorwaarden, waaronder eene vrouw met afwijking van voormeld verbod den in dit artikel genoemden arbeid mag verrichten, zijn:

a. dat de arbeid behoort tot de bezigheden, welke zij geregeld, zij het ook niet dagelijks, in of voor de onderneming verricht, behoudens dat zij wegens ziekte kan vervangen worden door eene andere vrouw;

b. dat zij in het tijdvak van 1 Maart tot 1 November dien arbeid niet anders verricht dan des voormiddags tusschen 6 en 8 uur en des namiddags tusschen 4 en 6½ uur en in het tijdvak van 1 November tot 1 Maart niet anders dan des voormiddags tusschen 6 en 8 uur;

c. dat zij op denzelfden dag geen arbeid verricht, als in het volgende artikel genoemd.

2. Als arbeid eener vrouw, waarop het verbod van het eerste lid van artikel 8 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) niet van toepassing is, wordt aangewezen in eene kaasfabriek:

1°. het doorroeren en doorhalen der melk in den kaasbak;

2°. het in den kop zetten en daarin keeren der kaas;

3°. het doeken en ronden der kaas;

4°. het uitspoelen der doeken;

5°. het reinigen der voorwerpen, welke bij den in dit artikel genoemden arbeid op den dag, waarop deze werd verricht, zijn gebruikt.

De voorwaarden, waaronder eene vrouw met afwijking van voormeld verbod den in dit artikel genoemden arbeid mag verrichten, zijn:

a. dat de arbeid behoort tot de bezigheden, die zij geregeld, zij het ook niet dagelijks, in of voor de onderneming verricht, behoudens dat zij wegens ziekte kan vervangen worden door eene andere vrouw;

b. dat zij dien arbeid niet anders dan des voormiddags tusschen 6 en 11½ uur en des namiddags tusschen 1 en 2½ uur verricht;

c. dat zij op denzelfden dag geen arbeid verricht, als in het voorgaande artikel genoemd.

3. In dit besluit wordt verstaan onder „vrouw”: eene vrouwelijke persoon van zeventien jaren of ouder, alsmede eene vrouwelijke persoon, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit zestien jaren oud was.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den December 1911.

(*gel.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*gel.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg. 12 Dec. 1911.*)

6 December 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 13, 9de lid, der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 356.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 26 October 1911, n°. 2239, afdeling Arbeid;

Gezien het negende lid van artikel 13 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 November 1911, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 2 December 1911, n°. 2528, afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen de navolgende bepalingen:

Art. 1. Voor de hieronder genoemde bedrijven worden de bij ieder vermelde vrijstellingen verleend van het bepaalde in het tweede lid van artikel 13 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) onder de voor ieder gestelde voorwaarden.

I. *Aardenbuizen-, pannen- en tegelbakkerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om ten aanzien van mannen, die belast zijn met het stoken van de ovens, het uur van aanvang en dat van einde van den

dagelijkschen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne werkuren per week worde vermeld.

II. *Ansjoiviszouterijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om:

a. ten aanzien van mannen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne werkuren per week worde vermeld;

b. ten aanzien van jeugdige personen en vrouwen de uren van aanvang en einde van hunne of hare rusttijden, die gelegen zijn tusschen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd, op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop de gezamenlijke duur van die rusttijden worde vermeld.

III. *Banket-, beskuit-, brood- en koekbakkerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om ten aanzien van mannen het uur van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede de uren van aanvang en einde van de rusttijden, die gelegen zijn tusschen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd, op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne werkuren per week worde vermeld.

IV. *Beenzwartfabrieken, branderijen, distilleerderijen, gelatinefabrieken, herstelplaatsen van automobielen, rijwielen en vliegtuigen, kunstmestfabrieken, lijmfabrieken, likeurstokerijen, machinale textieldrukkerijen, textielappreëderijen, textielbleekerijen, textielververijen, sterkerijen, stijfsel-fabrieken, vermicellifabrieken (bedrijven uitgeoefend in) en teenschillen.*

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om ten aanzien van mannen de uren van aanvang en einde van hunne rusttijden, die gelegen zijn tusschen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop de gezamenlijke duur van die rusttijden worde vermeld.

V. *Beetwortelsuiker-, boter- en conservenfabrieken, fabrieken van gecondenseerde melk, gasfabrieken, graanschoonderijen, herstelplaatsen van schepen en werktuigen, inrichtingen tot eerste bewerking van verse visch, visch-rookerijen, -drogerijen en -zouterijen, met uitzondering van ansjoviszouterijen, kaasfabrieken, kunstboterfabrieken, melkinrichtingen, mineraalwaterfabrieken, mouterijen, slachthuizen, slagerijen, vleeschwarenfabrieken, ijsfabrieken, zalmvisscherijen en zoutziederijen.*

(Bedrijven uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om ten aanzien van mannen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne werkuren per week worde vermeld.

VI. *Bierbrouwerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om ten aanzien van mannen, werkzaam bij het eigenlijke brouwen en bij de aflevering van bier, het uur van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede de uren van aanvang en einde van de rusttijden, die gelegen zijn tusschen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd, op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne werkuren per week worde vermeld.

VII. *Botvisscherij.*

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om ten aanzien van mannen, jeugdige personen en vrouwen, wier arbeid bestaat in het schoonmaken, spleeten en azen van hoekwant, het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne of hare werkuren per week worde vermeld.

VIII. *Eikschillen.*

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om :

a. ten aanzien van mannen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijk-

schen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden ;

b. ten aanzien van jeugdige personen en vrouwen de uren van aanvang en einde van hunne of hare rusttijden, die gelegen zijn tusschen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd, op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop de gezamenlijke duur van die rusttijden worde vermeld.

IX. *Inrichtingen uitsluitend gedreven door wind of waterkracht.*

(Bedrijven uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om :

a. ten aanzien van mannen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne werkuren per week worde vermeld ;

b. ten aanzien van jeugdige personen en vrouwen de uren van aanvang en einde van hunne of hare rusttijden, die gelegen zijn tusschen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd, op de arbeidslijst te vermelden.

X. *Steenbakkerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om :

a. ten aanzien van mannen, die belast zijn met het stoken van de ovens of wier arbeid bestaat in werkzaamheden, welke in de open lucht worden verricht, het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne werkuren per week worde vermeld ;

b. ten aanzien van jeugdige personen en vrouwen, wier arbeid, blijkens eene in het arbeidsregister bij hunne of hare namen gestelde aantekening bestaat in het op den kant zetten en het van de steenplaatsen naar de stapels brengen van de ongebakken steenen, de uren van aanvang en van einde van hunne of hare rusttijden, die gelegen zijn tusschen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd, op de arbeidslijst te vermelden.

XI. *Veenderijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om ten aanzien van mannen, jeugdige personen en vrouwen het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne of hare werkuren per week worde vermeld.

XII. *IJzergieterijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting ten aanzien van mannen het uur van einde van den dagelijkschen werktijd op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne werkuren per week worde vermeld.

Art. 2. Dit besluit verstaat onder:

mannen: mannelijke personen van zeventien jaar of ouder, alsmede mannelijke personen, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit zestien jaar oud waren;

vrouwen: vrouwelijke personen van zeventien jaar of ouder alsmede vrouwelijke personen, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit zestien jaar oud waren;

jeugdige personen: personen beneden zeventien jaar, met uitzondering van hen, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit zestien jaar oud waren.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden

geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 12 Dec. 1911.)

6 December 1911. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 21 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 357.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 October 1911, n°. 2178, afdeling Arbeid;

Gezien artikel 21 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 November 1911, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 2 December 1911, n°. 2528, afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen de navolgende bepalingen:

Art. 1. De verplichting van een geneeskundige tot het doen van aangifte, opgelegd bij artikel 21 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319), omvat de gevallen van de in den navolgenden staat in kolom I genoemde ziekten, met dien verstande, dat aangifte van de gevallen der aldaar onder B genoemde ziekten slechts dan behoeft te geschieden, wanneer de patiënt in een bedrijf, in kolom II van dien staat bij iedere ziekte genoemd, werkzaam is of daarin werkzaam is geweest binnen den in kolom III van dien staat eveneens achter iedere ziekte genoemden termijn vóór den aanvang der geneeskundige behandeling.

KOLOM I.	KOLOM II.	KOLOM III.
anilievergiftiging, ankylostomiasis (mijnwormziekte), anthrax (miltvuur), arsenikwaterstofver- giftiging, benzine- of benzol- vergiftiging, caissonziekte, chroomvergiftiging, cyanvergiftiging, kooloxydvergifti- ging, loodvergiftiging, malleus (kwade droes), nitro- en dinitroben- zolvergiftiging, vergiftiging door ni- treuse dampen, zwavelkoolstofver- giftiging, zwavelwaterstofver- giftiging.	A	
arsenikvergiftiging ; (met uitsluiting van arsenikwaterstof- vergiftiging)	B	60 dagen.
	1 ^o . chemische fabrieken en la- boratoria ; 2 ^o . fabrieken van behangsel- en bont papier ; 3 ^o . fabrieken van wasdoek ; 4 ^o . glasfabrieken ; 5 ^o . hagelgieterijen ; 6 ^o . textielververjen, drukke- rijen en weverijen ; 7 ^o . leerlooierijen ; 8 ^o . bedrijven tot het vervaar- digen of het rangschikken van kunstbloemen ; 9 ^o . bedrijven tot het vervaar- digen of het herstellen van dameshoeden ; 10 ^o . stukadoorsbedrijven ; 11 ^o . bedrijven tot het opzet- ten van dieren ; 12 ^o . schapenwasscherijen ;	

KOLOM I.	KOLOM II.	KOLOM III.
	7 ^o . bedrijven, waarin glas be- werkt wordt met behulp van den zandstraal ; 8 ^o . kalkblusscherijen ; 9 ^o . houtzagerijen, hoorn-, been- en steennootzage- rijen en draaiertijen ; 10 ^o . turfetrooiselfabrieken ; 11 ^o . briketfabrieken ; 12 ^o . graanschoonderijen en -dorscherijen ; 13 ^o . spinnerijen ; 14 ^o . malerijen ; 15 ^o . bedrijven tot het bewer- ken van vlas ; 16 ^o . aardewerkfabrieken ; 17 ^o . bedrijven, waarin slak- kenmeel behandeld wordt ;	
nystagmus ;	mijnbedrijf ;	14 dagen.
etterige slijmbeurs- ontsteking van de knie ;	1 ^o . mijnbedrijf ; 2 ^o . metselaarsbedrijf ;	14 dagen.
etterige slijmbeurs- ontsteking van den elleboog ;	mijnbedrijf ;	14 dagen.
ontsteking van het polsgewricht ;	1 ^o . mijnbedrijf ; 2 ^o . vervenersbedrijf ; 3 ^o . steenbakkerijen ; 4 ^o . haringspeterijen ; 5 ^o . bedrijven tot het bewer- ken van vlas ; 6 ^o . gloeilampenfabrieken ; 7 ^o . ketelmakerijen ; 8 ^o . bedrijven tot het bouwen van ijzeren schepen ;	14 dagen.
ontsteking van huid- en onderhuids- weefsel, van pees- scheeden van de hand en van spierschee- den en spier-weefsel	1 ^o . mijnbedrijf ; 2 ^o . vervenersbedrijf ; 3 ^o . steenbakkerijen ; 4 ^o . haringspeterijen ; 5 ^o . smederijen ; 6 ^o . graaversbedrijf ;	14 dagen.

kanker op de huid
en kankerzweren ;

- 1°. textielververjen ;
- 2°. mijnbedrijf ;
- 3°. metselaarsbedrijven ;
- 4°. bedrijven tot het raffineeren, het distilleeren of het behandelen van petroleum of van uit ruwe petroleum of koolteer vervaardigde stoffen ;
- 5°. bedrijven tot het verwerken of het behandelen van asphalt of asphaltproducten ;

kwikvergiftiging ;

- 1°. chemische fabrieken en laboratoria ;
- 2°. fabriek van ontplofbare stoffen ;
- 3°. fabrieken van genees- en verbandmiddelen ;
- 4°. textieldrukkerijen ;
- 5°. bedrijven tot het vervaardigen en herstellen van instrumenten ;
- 6°. gloeilampenfabrieken ;
- 7°. haar- en bontbewerkingsbedrijven ;
- 8°. bedrijven, waar in het vuur verguld of verzilverd wordt ;
- 9°. fabrieken tot het bereiden van huid verf voor schepen ;
- 10°. fotografiebedrijven ;
- 11°. kyaniseerfabrieken ;
- 12°. spiegelabrieken ;

longlyden ;

- 1°. chemische fabrieken ;
- 2°. glasblazerijen ;
- 3°. steenhouwersbedrijf ;
- 4°. slijperijen van metalen, glas of andere harde stoffen ;
- 5°. zeepoederfabrieken ;
- 6°. gieterijen ;

5 jaren.

3 jaren.

ontstekingen en zweren van de huid en zweren van de slijmvliezen van neus en mond ;

ontsteking van het
schoudergewricht ;

ontsteking van het
kniegewricht ;

- 1°. scheepbouw ;
- 2°. fotografiebedrijf ;
- 3°. suikerfabrieken en raffinerijen ;
- 4°. suikerwerkfabrieken ;
- 5°. metselaarsbedrijf ;
- 6°. stukadoorsbedrijf ;
- 7°. betonwerkersbedrijf ;
- 8°. aardewerkfabrieken ;
- 9°. textielververjen en -drukkerijen ;
- 10°. leerlooierijen ;
- 11°. bedrijven tot het bewerken van vlas ;
- 12°. kalkblusscherijen ;
- 13°. kalkzeefterijen ;
- 14°. bedrijven tot het raffineeren, het distilleeren of het behandelen van petroleum of van uit ruwe petroleum of koolteer vervaardigde stoffen ;
- 15°. bedrijven tot het verwerken of behandelen van asphalt of asphaltproducten ;
- 16°. slakkenmeelfabrieken ;
- 17°. chininefabrieken ;
- 18°. borstelfabrieken ;
- 19°. metaalslijperijen ;
- 20°. zoutketen ;
- 21°. wasbleekerijen ;
- 22°. emailleerfabrieken ;
- 23°. metaalwarenfabrieken ;
- 24°. bedrijven, waarin cement behandeld wordt ;

bedrijven tot het bewerken
van vlas ;

- 1°. bedrijven tot het bewerken van vlas ;
- 2°. drukkerijen ;
- 3°. scheepshouwwerven ;

14 dagen.

14 dagen.

KOLOM I.	KOLOM II.	KOLOM III.
phosphorvergiftiging;	chemische fabrieken en laboratoris;	5 jaren.
staar;	1 ^o . glasfabrieken; 2 ^o . smederijen;	10 jaren.
tetanus;	1 ^o . landbouwbedrijf; 2 ^o . timmerbouwbedrijf; 3 ^o . grondwerkersbedrijf; 4 ^o . papierfabrieken; 5 ^o . beenzwartzfabrieken; 6 ^o . lompenbewerkersbedrijf;	4 weken.
zweren van het hoornvlies en van het bindvlies van het oog.	1 ^o . textielververijen; 2 ^o . mijnbedrijf; 3 ^o . metselaarsbedrijf; 4 ^o . bedrijven tot het raffinee-	6 dagen.

KOLOM III.

KOLOM II.

KOLOM I.

ren, het distilleeren of het behandelen van petroleum of van uit ruwe petroleum of koolteer vervaardigde stoffen;

5°. bedrijven tot het verwerken of behandelen van asphalt of asphaltproducten;

6°. lichtdrukbedrijven;

7°. emailleerfabrieken;

8°. bedrijven, waar autoogeen gebruikt wordt;

9°. gloeilampenfabrieken;

10°. bedrijven, waarin gasgloeikousjes behandeld of vervaardigd worden.

2. In de gevallen, waarin artikel 50 van Ons besluit van 26 Januari 1907 (*Staatsblad* n°. 20) van toepassing is, wordt een geneeskundige door toezending van de in dat artikel bedoelde aanteekeningen geacht te hebben voldaan aan de verplichting tot aangifte, als bedoeld in artikel 1.

3. De aangifte van eenig ziektegeval geschiedt binnen acht dagen na het tijdstip, waarop de geneeskundige het heeft geconstateerd en door inzending van eene kennisgeving, waarvan de vorm wordt vastgesteld door Onzen Minister, met de uitvoering van dit besluit belast.

4. Behalve in de gevallen, waarin artikel 50 van Ons besluit van 26 Januari 1907 (*Staatsblad* n°. 20) van toepassing is, wordt aan den geneeskundige, die ingevolge artikel 1 aangifte doet van een ziektegeval, uit 's Rijks kas eene vergoeding van f 0,55 toegekend.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den December 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.)

A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 12 Dec. 1911.)

8 December 1911. **BESLUIT**, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Katwijk* van 5 September 1911, strekkende tot benoeming van M. VAN EGMOND tot wethouder dier gemeente. S. 358.

WIJ WILHELMINA, KON.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 October 1911, n°. 4956, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Katwijk* van 5 September 1911, strekkende tot benoeming van M. VAN EGMOND tot wethouder dier gemeente;

Overwegende, dat de benoeming heeft plaats gehad bij loting, na eene herstemming tusschen M. V. EGMOND en R. OUWEHAND, waarbij de kandidaten ieder 7 stemmen erlangden, terwijl zij beide aan de herstemming hebben deelgenomen, zoodat de deelneming van die raadeleden op den uitslag der stemming van invloed heeft kunnen zijn;

Overwegende, dat artikel 46 der Gemeentewet den raadsleden verbiedt mede te stemmen over zaken, die hen persoonlijk aangaan en bepaalt, dat eene benoeming geacht wordt

iemand persoonlijk aan te gaan o. m. wanneer hij behoort tot die personen, tot welke de keuze bij eene herstemming is beperkt;

Overwegende, dat de keuze bij de herstemming in casu tot de genoemde raadsleden was beperkt en zij zich alzoo van medestemming bij de herstemming hadden behooren te onthouden;

Overwegende, dat het bovenaangehaalde, met hunne medewerking genomen besluit, Mitsdien strijdt met artikel 46 der Gemeentewet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 21 November 1911, n°. 22;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 5 December 1911, n°. 5675, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

genoemd besluit van den Raad der gemeente *Katwijk* van 5 September 1911 wegens strijd met de wet te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 8sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitg. 20 Dec. 1911.)

8 December 1911. **BESLUIT** van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Watergraafsmeer.

De Minister van Binnenlandsche Zaken; Gehoord Gedeputeerde Staten van Noord-holland;

Gelet op artt. 98 en 128 der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

a. enz.

b. te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Watergraafsmeer de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 8 December 1911.

(get.) HEEMSKERK.

11 December 1911. **ARREST** van den Hoogen Raad.

De ambtenaar van den burgerlijken stand is niet bevoegd na den bij het eerste lid 1911.

van art. 29 B. W. gestelden termijn eene acte van geboorte op te maken.

Het doen opnemen van eene onware opgave in zulk eene onbevoegdelyk opgemaakte akte is niet strafbaar.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens de requirante voorgesteld bij pleidooi;

I. Schending althans verkeerde toepassing van art. 227 Strafv., van de artt. 16, 17, 24, 29, 31, 70, 1905 en 1906 B. W., alsmede van de artt. 1907, 1908, 157, 316, 335 en 336 B. W., zoowel elk op zich zelf als in onderling verband, en wel:

a. doordat Rechtbank en Hof hebben aangenomen, dat de onderhavige geboorteakte is een authentieke akte, natuurlijk een volkomen rechtsgeldige in orde zijnde authentieke akte;

b. doordat Rechtbank en Hof aan geboorteakten en wel speciaal aan deze geboorteakte van een natuurlijk kind te groote bewijskracht hebben toegekend;

II. Schending van art. 221 j^o. 211 Strafv., omdat de Rechtbank in haar tweede vonnis zich niet heeft uitgelaten over de mogelijkheid van nadeel;

Overwegende dat requirante heeft terechtgestaan ter zake: dat zij te Rotterdam op 21 Sept. 1910 in eene akte van geboorte opgemaakt door den Ambt. v. d. Burgel. Stand der gemeente Rotterdam, opzettelijk, valscheijlik en in strijd met de waarheid hare verklaring heeft doen opnemen, dat op 21 Aug. 1910 was geboren te Rotterdam een kind van het mannelijk geslacht uit haar, requirante, van de waarheid van welk feit die akte moest doen blijken, met het oogmerk om die akte te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, als ware hare opgave in overeenstemming met de waarheid, uit welk gebruik eenig nadeel kon ontstaan;

Ten aanzien van het tweede middel, dat, als den vorm betreffende, vóór het eerste middel behoort te worden onderzocht;

O. dat bij het bevestigde vonnis, met uitzondering van de opgelegde straf, werd bekrachtigd het tegen de requirante bij verstek uitgesproken vonnis van 2 Febr. 1911; dat bij dat bekrachtigende vonnis o. m. wordt overwogen: dat, behoudens eene hier niet ter zake doende wijziging in de bewijsconstructie „het hernieuwd onderzoek ter terechtzitting bij de behandeling van het verzet de Rechtbank ten aanzien van het bewijs van het te laste gelegde feit, de schuld daaraan van opposante en de qualificatie aan het bewezen feit gegeven tot gene andere overwegingen

heeft geleid dan in het vonnis waartegen verzet staan opgenomen en welke moeten worden beschouwd als hier te zijn herhaald;”

O. dat door deze overweging de mede in het verstekvonnis voorkomende overweging over de mogelijkheid van nadeel, deel uitmakend van het vonnis na verzet zoodat dit middel zijn feitelijk grondslag mist;

Ten aanzien van het eerste onderdeel van het eerste middel:

O. dat bij het na verzet gewezen vonnis — met welks gronden het Hof zich vereenigt — op een verweer van gelijke strekking als dit gedeelte van het middel, door de Rechtbank wordt overwogen:

„dat art. 29 al. 1 B. W. wel behelst een bevel dat de aangifte der geboorte van een kind binnen drie dagen na de bevalling zal worden gedaan aan den Ambt. v. d. Burgerl. Stand, en alinea 2 van dat artikel dien ambtenaar wel gebiedt om van die aangifte dadelijk eene akte op te maken, doch dat in dat artikel geen verbod is te vinden aan den Ambt. v. d. Burgerl. Stand gedaan om ook van eene aangifte, na den wettelijken termijn geschied, een akte in te schrijven;”

„dat zoodanig verbod evenmin gevonden wordt in de artt. 70 en 71 B. W., bepalende dat wanneer akten aan de registers ontbreken, zulks grond zal opleveren tot aanvulling dier registers, waartoe het verzoek alleen zal kunnen worden ingeleverd aan de Arrond.-Rechtbank binnen welker rechtsgebied de registers zijn gehouden, vermits een akte niet kan gezegd worden te ontbreken, indien zoodanige akte werkelijk is opgemaakt, hoewel dan ook van eene aangifte, na verloop van den wettelijken termijn gedaan, tenzij de wet mocht verbieden van zoodanige te laat gedane aangifte eene akte op te maken;”

O. dat tegen deze beschouwing het eerste gedeelte van het eerste middel is gericht, en dit is gegrond;

O. toch in de eerste plaats dat het zeker waar is dat art. 29 B. W. geen uitdrukkelijk verbod inhoudt om ook van een aangifte, na den wettelijken termijn geschied, eene akte in te schrijven, doch voor de authenticiteit eener akte noodig is dat de wet den ambtenaar tot het opmaken daarvan bevoegd maakt;

dat nu ten aanzien der onderwerpelijke akte zoodanige bevoegdheid niet wordt toegekend;

dat bij het 1e lid van art. 29 de verplichting wordt opgelegd om binnen drie dagen na de bevalling aangifte van de geboorte te doen, en het 2e lid den ambtenaar gebiedt van die aangifte dadelijk een akte op te maken, ter-

wijl nergens in de wet sprake is van een andere, latere aangifte dan deze bepaalde;

dat uit den samenhang van het artikel volgt dat hem ten aanzien van andere, latere aangiften geen bevoegdheid gegeven wordt, en dit ook is in overeenstemming met den bijzonderen aard der geboorteakten, die, hoewel opgemaakt op de onbeëdigde verklaring van slechts één persoon, niettemin volledig bewijs oplevert van de daarin vermelde feiten;

O. dat de Rechtbank bij het tweede gedeelte van hare beschouwing voorbijziet, dat blijkens art. 29 de akten van geboorte binnen drie dagen moeten worden opgemaakt, zoodat, indien die termijn is verlopen, zonder dat de door de wet gevorderde akte in de registers is ingeschreven, aangenomen moet worden, dat die akte ontbreekt;

dat voor zoodanig geval de artt. 70 en volgende den weg aanwijzen om tot aanvulling te geraken en daarbij een zelfstandig optreden van den Ambt. v. d. Burgerl. Stand is uitgesloten;

dat tegenover deze opvatting door de Rechtbank nu wel wordt betoogd, dat de artt. 70 en 71 niet toepasselijk kunnen worden geacht, indien — zij het ook tardief — een akte van geboorte is ingeschreven, omdat in dat geval een akte niet kan gezegd worden te ontbreken;

dat evenwel aan dit betoog geen zelfstandige kracht is toe te kennen, daar toch de vraag, of in den zin der wet eene akte aan de registers ontbreekt, hiervan afhankelijk is, of al dan niet in de registers een akte te vinden is, die door den ambtenaar bevoegdlijk is opgemaakt — zoodat indien, gelijk de Hooge Raad aanneemt, uit art. 29 B. W. volgt, dat de ambtenaar tot een later opmaken niet bevoegd was, zoodanige later opgemaakte akte dan ook niet als geboorteakte kan gelden en de geboorteakte derhalve ontbreekt;

O. dat uit het vorenstaande volgt, dat, waar requirante de valsche opgave heeft doen opnemen in een stuk dat niet als authentieke akte kan gelden, op het haar te laste gelegde feit ten onrechte art. 227 Strafr. is toegepast, en requirante, waar dit feit evenmin onder eenige andere strafbepaling valt, van alle rechtsvervolging had moeten zijn ontslagen;

O. dat nu dit onderdeel van het eerste middel gegrond is, een onderzoek naar de gegrondheid van het tweede onderdeel overbodig is;

Vernietigt het arrest van het Gerechtshof te 's-Gravenhage van 22 Juni 1911, alsmede de vonnissen der Arrond.-Rechtbank te Rotterdam van 11 Mei 1911 en 2 Febr. 1911, voor zooveel betreft de qualificatie der aan de re-

13 December 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 6, elfde en dertiende lid der Arbeidswet (1911). De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Heeft goedgevonden:

Krachts art. 6 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319):

I. omtrent den vorm waarin de, in het elfde lid van dat artikel bedoelde mededeeling zal zijn te doen, het navolgende vast te stellen.

1. Het hoofd of de bestuurder van eene onderneming, voor welke overeenkomstig het tiende lid van dat artikel eene machtiging verleend is, doet de bedoelde mededeeling op formulieren, welke hem in voldoende aantal door het districtshoofd der Arbeidsinspectie verstrekt worden.

2. Die formulieren zijn samengevat in een couponboek met omslag.

3. De vorm van den omslag is als volgt:

BLADZIJDE 1.

MEDEDEELINGEN VAN OVERWERK

geldig ..... 191 tot 191

voor: .....

Het hoofd van het District der Arbeidsinspectie,

ZIE DE BINNENZIJDE VAN DEZEN OMSLAG.

BLADZIJDE 2.

UITTREKSEL UIT DE ARBEIDS-
WET 1911.

Art. 6, 8° lid. Indien in eene onderneming een bedrijf wordt uitgeoefend, waarin op bepaalde tijden van het jaar eene opeenhooping van werk pleegt voor te komen, of indien in eene onderneming zich bijzondere omstandigheden voordoen, kan door het districtshoofd der arbeidsinspectie schriftelijk en voorwaardelijk of onvoorwaardelijk worden vergund, dat alle in of voor zoodanige onderneming werkzame jeugdige personen en vrouwen of een gedeelte van hen arbeid verrichten in afwijking van het bepaalde bij het eerste en het tweede of krachtens het derde en het zesde lid. Bij het verleenen der vergunning wordt door het districtshoofd in acht genomen, dat niet langer arbeid mag worden verricht dan twaalf uur per dag en zes en zestig (1) uur in zeven achtereenvolgende dagen.

(1) Tot 1 Januari 1913 twee en zeventig uur.

Art. 6, 9° lid. Het districtshoofd behoeft eene voor ieder geval aan te vragen machtiging van Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, voor het verleenen van eene vergunning, als in het voorgaande lid bedoeld, voor langer dan zes dagen of alvorens sedert het eindigen van eene voorgaande, voor dezelfde personen geldende, vergunning ten minste acht dagen zijn verlopen.

Art. 6, 10° lid. Voor eene onderneming, waarin spoedeisende gevallen plegen voor te komen, die het tijdig aanvragen en verkrijgen eener vergunning, als in het achtste lid bedoeld, onmogelijk maken, kan door of namens Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk worden toegestaan, dat in zoodanige gevallen zonder eene bijzondere vergunning van het districtshoofd der arbeidsinspectie alle in of voor de onderneming werkzame jeugdige personen en vrouwen of een gedeelte van hen arbeid verrichten in afwijking van het bepaalde bij het eerste en het tweede of krachtens het derde en het zesde lid. Bij het verleenen eener zoodanige machtiging, die voor den tijd van één jaar na hare dagteekening wordt gegeven en waarvan binnen dien termijn slechts mag worden gebruik gemaakt op vier en twintig dagen of zooveel minder als de machtiging bepaalt, wordt in acht genomen:

a. dat niet langer arbeid mag worden verricht dan elf (1) uur per dag en zes en zestig (2) uur in zeven achtereenvolgende dagen;

b. dat de arbeid niet meer dan één uur vroeger mag aanvangen of niet meer dan één uur later mag eindigen, dan ingevolge het bepaalde bij het eerste lid of krachtens het zesde lid of het zevende lid onder a van dit artikel is geoorloofd.

Art. 6, 11° lid. Van eene machtiging, als bedoeld in het voorgaande lid, mag op niet meer dan twee dagen achtereen worden gebruik gemaakt. Voordat van de vergunning wordt gebruik gemaakt, moet daarvan door het hoofd of den bestuurder van de onderneming eene schriftelijke, gedagteekende en door hem ondertekende mededeeling worden gedaan aan den burgemeester en aan het districtshoofd der arbeidsinspectie, in den vorm, vastgesteld door Onzen Minister, met de uitvoering van deze wet belast.

Art. 6, 12° lid. Eene machtiging, als be-

(1) Tot 1 Januari 1913 twaalf uur.

(2) Tot 1 Januari 1913 zeventig uur.

doeld in het tiende lid, kan door Onzen voornoemden Minister tusschentijds worden ingetrokken, wanneer het hoofd of de bestuurder dan wel één der hoofden of bestuurders van de onderneming, waarvoor de vergunning geldt, of een lid van het opzichthoudend personeel onherroepelijk is veroordeeld wegens overtreding van eene bepaling dezer wet. Met eene onherroepelijke veroordeeling wordt gelijk gesteld eene veroordeeling tot geldboete, wanneer die boete vrijwillig is betaald.

Art. 6, 13^e lid. Van eene vergunning, als bedoeld in het achtste, en van eene machtiging, als bedoeld in het tiende lid van dit artikel, mag slechts worden gebruik gemaakt zoolang de acte dier vergunning of een in den door

Onzen Minister bepaalden vorm vervat bewijs van die machtiging wordt opgehangen gehouden naast de arbeidslijst.

Art. 6, 14^e lid. Indien, ingevolge het zevende lid onder a, het achtste lid of het tiende lid van dit artikel, afwijkingen worden toegestaan van het bepaalde in het eerste of het tweede dan wel krachtens het derde of het zesde lid, wordt in acht genomen, dat de arbeid in fabrieken en werkplaatsen van een jeugdig persoon of eene vrouw op twee achtereenvolgende dagen moet worden afgewisseld door eene nachtrust van ten minste elf uur achtereen, waarin de tijd tusschen 10 uur des namiddags en 5 uur des voormiddags is begrepen.

4. De vorm van een blad van het couponboek, bevattende een formulier voor de mededeeling aan het districtshoofd der Arbeidsinspectie en een voor die aan den burgemeester, alsmede de souches, welke in het couponboek achterblijven, is als volgt :

N^o. .... JAAR 191

Van de machtiging als bedoeld in art. 6 der Arbeids-wet 1911 zal gebruik worden gemaakt :
op .....
ten aanzien van ..... vrouwen en ..... jeugdige personen.

De hierbij behorende mededeelingen zijn verzonden op den .....
191 te ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$

Handteekening :

(VOORZIJDJE.)

N^o. .... JAAR 191

MEDEDEELING VAN OVERWERK.

Er zal worden overgewerkt op 191
van ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$ tot ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$
en van ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$ tot ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$
door ..... vrouwen en ..... jeugdige personen.
Firmaanaam : .....
Bedrijf : .....
Adres van fabriek of werkplaats : .....
Dag en uur van afzending : .....

Handteekening :

N^o. .... JAAR 191

MEDEDEELING VAN OVERWERK.

Er zal worden overgewerkt op 191
van ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$ tot ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$
en van ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$ tot ..... uur $\frac{v. m.}{n. m.}$
door ..... vrouwen en ..... jeugdige personen.
Firmaanaam : .....
Bedrijf : .....
Adres van fabriek of werkplaats : .....
Dag en uur van afzending : .....

Handteekening :

(ACHTERZIJDE.)

Frankeren
als briefkaart.

Aan
het Hoofd van het District der Arbeidsinspectie
te

Frankeren
als briefkaart.

Aan
den Heer Burgemeester
te

N.B. Desverkiezende mogen de mededeelingen in gesloten omslag en gefrankeerd als brief verzonden worden.

II. der vorm van het, in het dertiende lid van artikel 6 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) bedoelde bewijs der machtiging vast te stellen, als volgt:

OP TE HANGEN NAAST DE ARBEIDSLIJST.
(Het niet opgehangen zijn gedurende
het overwerk maakt deze machtiging
ongeldig.)

MAGTIGING TOT OVERWERK.

.....
Toegestaan wordt dat gedurende één jaar, aanvangende ..... in spoedeisende gevallen, die het tijdig aanvragen en verkrijgen van eene vergunning tot overwerk onmogelijk maken, in of voor de onderneming van ..... in afwijking van de op de arbeidslijst vermelde werktijdregeling:

zonder bijzondere vergunning arbeid verrichten gedurende ..... uren per dag tusschen ..... uur des v.m. en ..... uur des n.m., onder voorwaarde dat onverminderd het in de wet bepaalde:

- 1°. op de daartoe hieronder bestemde plaats telkens vóór den aanvang van het overwerk de datum, waarop deze wordt verricht, met inkt wordt ingevuld,
- 2°. vóór de verzending der door de wet geëischte mededeelingen, ingevuld wordt,

de in het couponboek achtergebleven souche, welke aan de voor die mededeelingen gebezigde formulieren verbonden was — en voorts het couponboek, op aanvraag, onverwijld ter inzage wordt verstrekt aan de bij artikel 23 der wet bedoelde ambtenaren,

Van deze machtiging mag niet langer dan 2 dagen achtereen worden gebruik gemaakt en niet meer dan ..... dagen in het jaar, aanvangende den .....

In ieder geval moet de arbeid van een jeugdig persoon of eene vrouw op twee achtereenvolgende dagen worden afgewisseld door een nachtrust van ten minste elf uur achtereen, waarin de tijd tusschen 10 uur des namiddags en 5 uur des voormiddags is begrepen.

....., den ..... 19 ..

Van deze machtiging wordt gebruik gemaakt voor de

1 ^e maal op	13 ^e maal op .....
2 ^e " "	14 ^e " " .....
3 ^e " "	15 ^e " " .....
4 ^e " "	16 ^e " " .....
5 ^e " "	17 ^e " " .....
6 ^e " "	18 ^e " " .....
7 ^e " "	19 ^e " " .....
8 ^e " "	20 ^e " " .....
9 ^e " "	21 ^e " " .....
10 ^e " "	22 ^e " " .....
11 ^e " "	23 ^e " " .....
12 ^e " "	24 ^e " " .....

's Gravenhage, 13 December 1911.

De Minister voornoemd,
A. S. TALMA.

15 December 1911. CIRCULAIRE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende onderteekening en afgifte van arbeidskaart: voor personen, welke buiten de grenzen wonen,

Het vijfde lid van art. 12 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) bepaalt, dat de arbeidskaart onderteekend en afgegeven wordt door of vanwege den burgemeester der gemeente, binnen welke de persoon woont, op wien de arbeidskaart betrekking heeft.

Nu komt het voor, dat personen ten aanzien van wie de wet eene arbeidskaart vordert, wel in eene Nederlandsche gemeente arbeid verrichten, doch buiten de grenzen van ons land wonen. De vraag rijst, wie in dat geval de arbeidskaart moet onderteekenen en afgeven.

Mij wil het voorkomen, dat dan het meest

overeenkomstig de bedoeling der wet zal worden gehandeld, zoo ten aanzien van de bedoelde personen het ondertekenen en afgeven der arbeidskaart geschiedt door of van wege den burgemeester der gemeente, waar die personen arbeid verrichten.

15 December 1911. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende inzending van aanvragen om décharge van Burgemeesters in zake veeziekten.

Ten einde nauwkeurig aanteekening te kunnen houden van alle uitgaven, gedaan ter bestrijding van veeziekten, heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken Uwe medewerking te willen verlenen, opdat, te beginnen met de uitgaven gedaan ten laste van den dienst 1912, alle aanvragen om décharge wegens aan Burgemeesters ter zake bovengenoemd verstrekte gelden, ter goede rekening aan de Algemeene Rekenkamer worden gezonden door tusschenkomst van dit Departement. (1)

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

16 December 1911. BESLUIT, tot nadere aanvulling van het Binnenvisscherijreglement. S. 360.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 13 November 1911, n°. 6530, Afdeling Nijverheid;

Gelet op de Vischerijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 811) en het Binnenvisscherijreglement (Ons besluit van 15 April 1911, *Staatsblad* n°. 119), aangevuld bij Ons besluit van 17 October 1911 (*Staatsblad* n°. 318);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 December 1911, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 14 December 1911, n°. 7156, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Eenig artikel.

Aan artikel 12 van het Binnenvisscherijreglement wordt toegevoegd een derde lid, luidende:

„3. Onze Minister kan, wanneer dit in verband met de uitoefening der scheepvaart en

(1) Blijkens missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 29 December is het de bedoeling dat de in bovengenoemd schrijven bedoelde toezending rechtstreeks aan het Departement zal geschieden.

andere bijzondere omstandigheden wenschelijk blijkt, voor eenig water vrijstelling verlenen van het in het eerste lid verbodene, voor zoo veel betreft het visschen met aalfuiken gedurende den nacht”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 16 December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) A. S. TALMA.

(*Uitg.* 23 Dec. 1911.)

16 December 1911. BESLUIT, tot bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 26 September 1906 te Bern gesloten internationaal verdrag nopens het verbod van het gebruik van witten (gelen) phosphorus bij het vervaardigen van lucifers. S. 361.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 26 September 1906 te Bern namens DUITSCHLAND, DENEMARKE, FRANKRIJK, ITALIË, LUXEMBURG, NEDERLAND en ZWITSERLAND geteekend internationaal verdrag nopens het verbod van het gebruik van witten (gelen) phosphorus bij het vervaardigen van lucifers, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van 11 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 224) en waarvan een afdruck met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende dat de akten van bekrachtiging van de bovenvermelde Staten, met uitzondering van ITALIË, bij den Zwitserschen Bondsraad zijn nedergelegd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 12 December 1911, n°. 15483, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan :

de bekendmaking in het *Staatsblad* te bevelen van voorzeggd verdrag, met de vertaling daarvan (1), alsmede van eene opgave van de Staten, koloniën, bezittingen en protectoraten, namens welke tot het verdrag is toegetreden.

Onze Ministers, hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen van voormeld verdrag belast.

's Gravenhage, den 16den December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitg.* 30 Dec. 1911.)

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

VERTALING.

INTERNATIONAAL VERDRAG *nopens het verbod van het gebruik van witten (gelen) phosphorus bij het vervaardigen van lucifers.*

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen; Zijne Majesteit de Koning van Denemarken; de President der Fransche Republiek; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg, Hertog van Nassau; Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; de Zwitsersche Bondsraad,

de ontwikkeling der bescherming van den arbeid wenschende ter vergemakkelijken door de aanneming van gemeenschappelijke voorschriften,

hebben besloten te dien einde een verdrag nopens het gebruik van witten (gelen) phosphorus bij het vervaardigen van lucifers te sluiten, en hebben tot hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen:

Zijne Excellentie den heer ALFRED VON BÜLOW, Hoogstdezelfs Kamerheer en Werkelijken Geheimen Raad, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Bern;

den heer CASPAR, Directeur aan het Staatssecretariaat van Binnenlandsche Zaken van het Rijk;

den heer FRICK, Opper-Geheimen Regeeringsraad en Voordragenden Raad aan het Pruisisch Ministerie van Handel en Nijverheid;

den heer ECKARDT, Werkelijken Raad van Legatie en Voordragenden Raad aan het Staatssecretariaat van Buitenlandsche Zaken van het Rijk;

Zijne Majesteit de Koning van Denemarken: den heer HENRIK VEDËL, Afdeelingsschef aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken;

de President der Fransche Republiek:

Zijne Excellentie den heer PAUL RÉVOIL, Ambassadeur te Bern;

den heer ARTHUR FONTAINE, Directeur van den Arbeid aan het Ministerie van Handel, Nijverheid en Arbeid;

Zijne Majesteit de Koning van Italië:

Zijne Excellentie graaf ROBERTO MAGLIANO DI VILLAR SAN MARCO, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Bern;

den heer professor GIOVANNI MONTEMARTINI, Directeur der Afdeeling Arbeid aan het Koninklijk Ministerie van Landbouw en Handel;

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg, Hertog van Nassau: den heer HENRI NEUMAN, Staatsraad; Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

Graaf van RECHTEREN LIMPURG ALMELO, Hoogstderzelver Kamerheer, Minister-Resident te Bern;

den heer mr. L. H. W. REGOUT, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal;

de Zwitsersche Bondsraad:

den heer EMILE FREY, oud-Bondsraad;

den heer dr. FRANZ KAUFMANN, Hoofd der

Afdeeling Nijverheid aan het Bondsdepartement van Handel, Nijverheid en Landbouw; den heer ADRIEN LACHENAL, oud-Bondsraad, Stendenraad;

den heer JOSEPH SCHOBINGER, Nationalen Raad;

den heer HENRI SCHERREB, Nationalen Raad;

den heer JOHN SYZ, Voorzitter der Zwitsersche Vereeniging van spinners, wevers en twijners,

die, na elkaar hunne in goeden en behoorlijken vorm bevondene volmachten te hebben medegedeeld, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

Art. 1. De Hooge verdragsluitende Partijen verbinden zich op hun grondgebied te verbieden de vervaardiging, den invoer en den verkoop van lucifers, welke witten (gelen) phosphorus bevatten.

2. Ieder der verdragsluitende Staten draagt zorg de noodige administratieve maatregelen te treffen om op zijn grondgebied de nauwgezette uitvoering der bepalingen van dit verdrag te verzekeren.

De Regeeringen deelen elkander langs diplomatieken weg de wetten en reglementen mede, die op het gebied van dit verdrag in hunne landen van kracht zijn of zullen zijn, alsmede de verslagen nopens de toepassing dier wetten en reglementen.

3. De bepalingen van dit verdrag zijn op eene kolonie, bezitting of protectoraat slechts van toepassing wanneer eene daartoe strekkende mededeeling in naam daarvan aan den Zwitserschen Bondsraad zal zijn gedaan door de Regeering van het moederland.

4. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen uiterlijk 31 December 1908 bij den Zwitserschen Bondsraad worden nedergelegd.

Van deze nederlegging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk langs diplomatieken

weg aan ieder der verdragsluitende Staten zal worden toegezonden.

Dit verdrag zal in werking treden drie jaren na de sluiting van het proces-verbaal van nederlegging.

5. Staten, die dit verdrag niet geteekend hebben, kunnen toetreden bij akte, gericht aan den Zwitserschen Bondsraad, die daarvan aan ieder der overige verdragsluitende Staten mededeeling doet.

De termijn in artikel 4 gesteld voor de inwerkingtreding van dit verdrag wordt op vijf jaren gebracht voor de niet onderteekende Staten, alsmede voor de koloniën, bezittingen of protectoraten, te rekenen van de kennisgeving hunner toetreding af.

6. Dit verdrag kan door de onderteekende Staten of door de Staten, koloniën, bezittingen of protectoraten, die later mochten toetreden, niet worden opgezegd vóór afloop van een termijn van vijf jaren, te rekenen van de sluiting van het proces-verbaal van nederlegging der akten van bekrachtiging.

Daarna kan het van jaar tot jaar worden opgezegd.

De opzegging heeft eerst gevolg een jaar nadat zij aan den Zwitserschen Bondsraad schriftelijk is toegezonden door de belanghebbende Regeering, of, wanneer het eene kolonie, bezitting of protectoraat betreft, door de Regeering van het moederland; de Zwitsersche Bondsraad deelt haar onmiddellijk mede aan elke der overige verdragsluitende Staten. De opzegging heeft slechts gevolg ten aanzien van den Staat, de kolonie, de bezitting of het protectoraat, in naam waarvan zij is toegezonden.

Ten blijke waarvan de gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend.

Gedaan te Bern, den 26sten September 1906, in enkelvoudig exemplaar, dat bewaard zal blijven in de archieven van den Zwitserschen Bond en waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk langs diplomatieken weg aan ieder der verdragsluitende Staten zal worden toegezonden.

(geteekend):

Voor Duitschland : VON BÜLOW.
CASPAR.
FRICK.
ECKARDT.
Voor Denemarken : H. VEDEL.
Voor Frankrijk : RÉVOL.
ARTHUR FONTAINE.
Voor Italië : R. MAGLIANO.
G. MONTEMARTINI.
Voor Luxemburg : NEUMAN.

Voor Nederland : RECHTEREN.
L. H. W. REGOUT.
Voor Zwitserland : EMILE FREY.
F. KAUFMANN.
A. LACHENAL.
SCHOBINGER.
H. SCHERRER.
JOHN SYZ.

Tot het op 26 September 1906 te Bern gesloten verdrag nopens het verbod van het gebruik van witten (gelen) phosphorus bij het vervaardigen van lucifers zijn de volgende Staten toegetreden. De daarbij vermelde data zijn die van de kennisgeving der toetreding:

GROOT-BRITANNIË en IERLAND. 28 December 1908;

SPANJE, 29 October 1909;

ITALIË. 6 Juli 1910;

DENEMARKE, voor de *Deensche Antillen*, 21 Januari 1908;

FRANKRIJK, voor *Fransch Somaliland, Réunion, Madagascar en onderhoorigheden, Fransch West-Afrika*, de *Fransche nederzettingen in Oceanië, Nieuw-Caledonië*, 26 November 1909; voor *Tunis*, 15 Januari 1910;

NEDERLAND, voor *Nederlandsch-Indië*, 7 Maart 1910;

GROOT-BRITANNIË voor:

de Unie van *Zuid-Afrika*, 3 Mei 1909; *Gibraltar, Malta, Cyprus*, de protectoraten van *Britsch Oost-Afrika, Mauritius, de Seychellen, Zuid-Nigerië en Uganda*, 4 Januari 1910; *Noord-Nigerië*, 24 Februari 1910; de *Eilanden onder den wind*, 26 Maart 1910; de *Fidji-eilanden*, 20 Juni 1910; *Gambië, de Goudkust en Sierra Leone*, 22 October 1910; de *Bermuda-eilanden*, 19 December 1910, en voor *Zuid-Rodesië*, 20 Februari 1911.

16 December 1911. BESLUIT, tot bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 26 September 1906 te Bern gesloten internationaal verdrag nopens het verbod van nacht- arbeid van vrouwen die in de Nijverheid werkzaam zijn. S. 362.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 26 September 1906 te Bern namens DUITSCHLAND, OOSTENRIJK-HONGARIJE, BELGIË, DENEMARKE, SPANJE, FRANKRIJK, GROOT-BRITANNIË en IERLAND, ITALIË, LUXEMBURG, NEDERLAND, PORTUGAL, ZWEDEN en ZWITSERLAND geteekend internationaal verdrag nopens het verbod van nacht- arbeid van vrouwen, die in de nijverheid werkzaam zijn, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van 11 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 225) en waarvan een

afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende dat de akten van bekrachtiging van de bovenvermelde Staten, met uitzondering van DENEMARKE, SPANJE, ITALIË en ZWEDEN bij den Zwitserschen Bondsraad zijn nedergelegd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 12 December 1911, n°. 9696, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking in het *Staatsblad* te bevelen van voorsz. verdrag, met de vertaling daarvan (1), alsmede van eene opgave van de Statenkoloniën, bezittingen en protectoraten, namens welke tot het verdrag is toegetreden, in welke opgave tevens is vermeld de datum, waarop het verdrag in werking zal treden.

Onze Ministers, hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen van meergemeld verdrag belast.

's Gravenhage, den 16den December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) R. DE MAREES van SWINDEREN.

(Uitg. 30 Dec. 1911.)

VERTALING.

INTERNATIONAAL VERDRAG *nopens het verbod van nachtarbeid van vrouwen, die in de nijverheid werkzaam zijn.*

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz., en Apostolisch Koning van Hongarije; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Koning van Denemarken; Zijne Majesteit de Koning van Spanje; de President der Fransche Republiek; Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland en van de Britsche overzeesche bezittingen, Keizer van Indië; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Koninklijke Hoogheid de Groot-hertog van Luxemburg, Hertog van Nassau; Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven, enz.; Zijne Majesteit de Koning van Zweden; de Zwitsersche Bondsraad,

de ontwikkeling der bescherming van den arbeid wenschende te vergemakkelijken door de aanneming van gemeenschappelijke voorschriften;

Hebben besloten te dien einde een verdrag te sluiten nopens den nachtarbeid van vrouwen, die in de nijverheid werkzaam zijn, en

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

hebben tot hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen:

Zijne Excellentie den heer ALFRED VON BÜLOW, Hoogstdezelfs Kamerheer en Werkelijken Geheimen Raad, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Bern;

den heer CASPAR, Directeur aan het Staatssecretariaat van Binnenlandsche Zaken van het Rijk;

den heer FRICK, Opper-Geheimen Regeeringsraad en Voordragenden Raad aan het Pruisisch Ministerie van Handel en Nijverheid;

den heer ECKARDT, Werkelijken Raad van Legatie en Voordragenden Raad aan het Staatssecretariaat van Buitenlandsche Zaken aan het Rijk;

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz., en Apostolisch Koning van Hongarije, voor Oostenrijk en voor Hongarije:

Zijne Excellentie den heer Baron HEIDLER VON EGEREGG UND SYGENSTEIN, Hoogstdezelfs Werkelijken Geheimen-Raad, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Bern, voor Oostenrijk:

den heer dr. FRANS MÜLLER, Ministerieelen Raad aan het Keizerlijk-Koninklijk Ministerie van Handel;

voor Hongarije:

den heer NICOLAAS GERSTER, Koninklijk Hongaarsch Hoofdinspecteur van Nijverheid;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

Zijne Excellentie den heer MAURICE MICHOTTE DE WELLE, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Bern,

den heer JEAN DUBOIS, Directeur-Generaal der Afdeling Arbeid aan het Ministerie van Nijverheid en Arbeid;

Zijne Majesteit de Koning van Denemarken: den heer HENRIK VEDEL, Afdelingshoofd aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken;

Zijne Majesteit de Koning van Spanje:

den heer BERNARDO ALMÉIDA Y HERREROS, Zaakgelastigde te Bern;

den President der Fransche Republiek:

Zijne Excellentie den heer PAUL RÉVOIL, Ambassadeur te Bern;

den heer ARTHUR FONTAINE, Directeur van den Arbeid aan het Ministerie van Handel, Nijverheid en Arbeid;

Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland en der Britsche overzeesche bezittingen, Keizer van Indië:

den heer HERBERT SAMUEL, Lid van het

Parlement, parlementaire onder-Staatssecretaris aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken ;

den heer MALCOLM DELEVINGNE, van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken ;

Zijne Majesteit de Koning van Italië :

Zijne Excellentie Graaf ROBERTO MAGLIANO DI VILLAR SAN MARCO, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Bern ;

den heer professor GIOVANNI MONTEMARTINI, Directeur der Afdeling Arbeid aan het Koninklijk Ministerie van Landbouw en Handel ;

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg, Hertog van Nassau :

den heer HENRI NEUMAN, Staatsraad ;

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden :

Graaf VAN RECHTEREN LIMPURG ALMELO, Hoogst.Derzelve Kamerheer, Minister-Resident te Bern ;

den heer mr. L. H. W. REGOUT, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal ;

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven, enz. :

Zijne Excellentie den ALBERTO D'OLIVEIRA, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Bern ;

Zijne Majesteit de Koning van Zweden :

den heer ALFRED LAGERHEIM, oud-Minister van Buitenlandsche Zaken, Directeur-Generaal en Hoofd van het Koninklijk College van Handel ;

de Zwitsersche Bondsraad :

den heer EMILE FREY, oud-Bondsraad ;

den heer dr. FRANZ KAUFMANN, Hoofd der Afdeling Nijverheid aan het Bondsdepartement van Handel, Nijverheid en Landbouw ;

den heer ADRIEN LACHENAL, oud-Bondsraad, Stendenraad ;

den heer JOSEPH SCHOBINGER, Nationalen Raad ;

den heer HENRI SCHERRER, Nationalen Raad ;

den heer JOHN SYZ, Voorzitter der Zwitsersche Vereeniging van Spinners, Wevers en Twijners,

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, omtrent de volgende bepalingen hebben beraadslaagd en zijn overeengekomen :

Art. 1. De nachtarbeid in de nijverheid is aan alle vrouwen zonder onderscheid van leeftijd verboden, onder voorbehoud der hierna voorziene uitzonderingen.

Dit verdrag is toepasselijk op alle bedrijven, waarin meer dan 10 arbeiders of arbeiders werkzaam zijn ; het zal in geen geval toepasse-

lijk zijn op ondernemingen, waarin slechts de leden van het gezin werkzaam zijn.

Ieder der verdragsluitende Staten draagt zorg te omschrijven wat onder bedrijven moet worden verstaan. Daaronder zullen in allen gevallen begrepen zijn de mijnen en steengroeven en de ondernemingen tot het bewerken en het verwerken van stoffen ; de landswetgeving stelt op dit laatste punt de grens vast tusschen de nijverheid ter eene, den landbouw en den handel ter andere zijde.

2. De in het voorgaand artikel bedoelde nachtrust heeft eenen minimum duur van elf opeenvolgende uren ; in deze elf uren moet, welke ook de wetgeving van iederen Staat zij, begrepen zijn de tijdsruimte van tien uren namiddags tot vijf uren voormiddags.

Echter mag in de Staten waar de nachtarbeid van in de nijverheid werkzame volwassen vrouwen nog niet geregeld is, de onafgebroken rusttijd bij wijze van overgang en voor een tijdvak van niet langer dan drie jaren, tot tien uren beperkt zijn.

3. Het verbod van nachtarbeid kan worden opgeheven :

1°. in geval van overmacht, wanneer in eene onderneming eene onmogelijk te voorzien en niet op gezette tijden voorkomende onderbreking van het bedrijf plaats heeft ;

2°. ingeval de arbeid verricht wordt hetzij aan grondstoffen, hetzij aan in bereiding zijnde stoffen die aan spoedig bederf onderhevig zijn, wanneer het noodig is ten einde deze stoffen voor een onvermijdelijk verlies te bewaren.

4. In de van den invloed van jaargetijden afhangelde bedrijven en onder buitengewone omstandigheden voor elk bedrijf kan, zestig dagen per jaar, de duur der onafgebroken nachtrust verminderd worden tot tien uren.

5. Ieder der verdragsluitende Staten draagt zorg de noodige administratieve maatregelen te treffen om op zijn grondgebied de nauwgezette uitvoering der bepalingen van dit verdrag te verzekeren.

De Regeeringen deelen elkander langs diplomatieken weg de wetten en reglementen mede, die op het gebied van dit verdrag in hunne landen van kracht zijn of zullen zijn, alsmede de op gezette tijden verschijnende verslagen nopens de toepassing dier wetten en reglementen.

6. De bepalingen van dit verdrag zijn op eene kolonie, bezitting of protectoraat slechts van toepassing wanneer eene daartoe strekkende mededeeling in naam daarvan aan den Zwitserschen Bondsraad is gedaan door de Regeering van het moederland.

Deze kan bij de mededeeling van het toetreden eener kolonie, bezitting of protectoraat verklaren, dat het verdrag niet van toepassing is op zoodanige inlandsche bedrijfstakken, waarover het onmogelijk zoude zijn toezicht uit te oefenen.

7. In de Staten buiten Europa alsmede in de koloniën, bezittingen of protectoraten, kan, wanneer het klimaat of de levenswijze der inlandsche bevolkingen zulks eischen, de duur der onafgebroken nachtrust korter zijn dan de minima door dit verdrag vastgesteld, onder voorwaarde, dat tegen die verkorting opwegen de rusttijden overdag worden gegeven.

8. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen uiterlijk 31 December 1908 bij den Zwitserschen Bondsraad worden nedergelegd.

Van deze nederlegging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk langs diplomatieken weg aan ieder der verdragsluitende Staten zal worden toegezonden.

Dit verdrag zal in werking treden 2 jaren na de sluiting van het proces-verbaal van nederlegging.

De termijn van inwerkingtreding wordt van 2 op 10 jaren gebracht :

1°. voor de fabrieken van ruwe beetwortel-suiker ;

2°. voor de wolkammerij en wolspinnerij ;

3°. voor de bovengrondsche werken van mijnontginningen, wanneer deze werken jaarlijks gedurende minstens 4 maanden onder invloed der weersgesteldheid gestaakt worden.

9. Staten, die dit verdrag niet geteekend hebben, kunnen toetreden bij akte gericht aan den Zwitserschen Bondsraad, die daarvan aan ieder der overige verdragsluitende Staten mededeeling doet.

10. De termijnen in art. 8 gesteld voor de inwerkingtreding van dit verdrag beginnen voor de niet onderteekenende Staten, alsmede voor de koloniën, bezittingen of protectoraten, te loopen van het tijdstip hunner toetreding af.

11. Dit verdrag kan door de onderteekenende Staten, of door de Staten, koloniën, bezittingen of protectoraten, die later mochten toetreden, niet worden opgezegd voor aftoop van een termijn van twaalf jaren, te rekenen van de sluiting van het proces-verbaal van nederlegging der akten van bekrachtiging.

Daarna kan het van jaar tot jaar worden opgezegd.

De opzegging heeft eerst gevolg een jaar nadat zij aan den Zwitserschen Bondsraad schriftelijk is toegezonden door de belang-

hebbende Regeering, of, wanneer het eene kolonie, bezitting of protectoraat betreft, door de Regeering van het moederland ; de Zwitsersche Bondsraad deelt haar onmiddellijk mede aan de Regeering van elke der overige verdragsluitende Staten.

De opzegging heeft slechts gevolg ten aanzien van den Staat, de kolonie, de bezitting of het protectoraat in naam waarvan zij is toegezonden.

Ten blijk daarvan de gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend.

Gedaan te Bern, 26 September 1906, in enkelvoudig exemplaar, dat bewaard zal blijven in de archieven van den Zwitserschen Bond en waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk langs diplomatieken weg aan ieder der verdragsluitende Staten zal worden toegezonden.

(geteekend) :

Voor *Duitschland* : VON BÜLOW.

CASPAR.

FRICK.

ECKARDT.

Voor *Oostenrijk* en voor *Hongarije* :

Baron HEIDLER-EGEREGB,

gezant van Oostenrijk
Hongarije te Bern.

Voor *Oostenrijk* : MÜLLER.

Voor *Hongarije* : NICOLAAS GERSTER.

Voor *België* : M. MICHOTTE DE WELLE.
J. DUBOIS.

Voor *Denemarken* : H. VEDEL.

Onder voorbehoud der verklaring, in de voltallige vergadering der Conferentie van 26 September 1906 afgelegd met betrekking tot artikel 8.

Voor *Spanje* : BERNARDO ALMEIDA Y
HERREROS.

Voor *Frankrijk* : RÉVOIL.
ARTHUR FONTAINE.

Voor *Groot-Britannië* :
HERBERT SAMUEL.
MALCOLM DELEVINGNE.

Voor *Italië* :
R. MAGLIANO.
G. MONTEMARTINI.

Voor *Luxemburg* : H. NEUMAN.

Voor *Nederland* : RECHTEREN.
L. H. W. REGOUT.

Voor *Portugal* : ALBERTO D'OLIVEIRA.

Voor *Zweden* : ALFR. LAGERHEIM.

Voor *Zwitserland* : EMILE FREY.
F. KAUFMANN.

A. LACHENAL.

SCHOBINGER.

H. SCHERRER.

JOHN SYZ.

Tot het op 26 September 1906 te Bern gesloten verdrag nopens het verbod van nacht- arbeid van vrouwen, die in de nijverheid werkzaam zijn, zijn de volgende Staten toegetreden. De daarbij vermelde data zijn die van de kennisgeving der toetreding.

GRROOT-BRITANNIË, voor *Gibraltar*, de *Goudkust*, *Noord-Nigerië*, *Uganda*, *Ceylon*, *Nieuw-Zeeland*, de *Fidji-eilanden*, de *Eilanden onder den Wind* en *Trinidad*, 21 Februari 1908 ;

FRANKRIJK, voor *Algiers*, 28 Maart 1909 ;
voor *Tunis*, 15 Januari 1910 ;

ITALIË, 29 December 1909 ;

ZWEDEN, 14 Januari 1910.

Bij gemeen overleg is tusschen de betrokken Mogendheden overeengekomen, dat het in artikel 8, lid 3, bedoeld proces-verbaal van nederlegging eerst op den 14den Januari 1910 als gesloten zoude worden beschouwd en dat dienovereenkomstig de termijnen, voorzien bij artikel 8, lid 3 en 4, en bij artikel 11, lid 1, van dien dag af zouden worden berekend.

Tevens is overeengekomen dat ten aanzien van de Staten, koloniën, bezittingen en protectoraten, die vóór of op den 14den Januari 1910 tot het verdrag zijn toegetreden, de in artikel 10 bedoelde termijnen eveneens van af dien datum zouden worden berekend.

Het verdrag treedt mitsdien in werking op 14 Januari 1912 voor de Staten, die hetzelfde hebben bekrachtigd, voor *Italië*, *Zweden*, en voor de bovenvermelde koloniën, bezittingen en protectoraten, met uitzondering van *Tunis*, voor welke laatste kolonie het op 15 Januari 1912 in werking treedt.

18 December 1911. BESLUIT, houdende bepaling van het tijdstip, waarop de wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 204), tot aanvulling van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, in werking treedt. S. 363.

Bepaald op 1 April 1912.

20 December 1911. BESLUIT, tot uitvoering van de artikelen 5b en 5c der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), tot voorziening tegen besmettelijke ziekten. S. 364.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 October 1911, n°. 5948, afdeling Volksgezondheid en Armwezen ;

Gelet op de artikelen 5 b en 5 c der wet van

4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, welke artikelen zijn ingelascht bij de wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 204) ;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 November 1911, n°. 25) ;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 December 1911, n°. 8727, afdeling Volksgezondheid en Armwezen ;

Hebben goedgevonden en verstaan :
het navolgende vast te stellen :

Art. 1. De verzoeken om eene der bijdragen, bedoeld in art. 5 b der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), worden door het bestuur der gemeente gericht tot Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Deze beslist en stelt het bedrag der bijdrage vast, na den inspecteur, belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, te hebben gehoord.

2. Bij eene aanvraag om toekenning van eene Rijksbijdrage in de kosten van oprichting of van uitbreiding van een gemeentelijken ontsmettingsdienst, als bedoeld in art. 5 b, sub 1°, der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), worden overgelegd :

a. een uitgewerkt plan der voor den dienst te bestemmen terreinen en op te richten of te bezigen gebouwen, met nauwkeurige en volledige begrooting ;

b. eene uitgewerkte opgave met duidelijke omschrijving van de aan te schaffen toestellen en verdere hulpmiddelen, met nauwkeurige en volledige begrooting ;

c. eene volledige opgave van het aan te stellen personeel en van de hieraan toe te kennen salarissen ;

d. eene raming van de bedrijfskosten voor het eerstvolgend dienstjaar ; en

e. verder alle bescheiden, die voor eene juiste beoordeeling van het plan wenschelijk zijn.

Zoodra Onzen voornoemde Minister zal zijn gebleken, dat de ontworpen dienst, zonder te kostbaar te zijn, voldoet aan den eisch, dat daarmede eene deugdelijke en betrouwbare vernietiging van smetstoffen verkregen zal kunnen worden, deelt deze aan het gemeentebestuur mede, dat aanspraak gemaakt kan worden op toekenning van eene Rijksbijdrage.

Het gemeentebestuur doet daarop Onzen Minister zoo spoedig mogelijk weten, of het plan ten uitvoer zal worden gelegd.

Zoodra het plan is uitgevoerd en het juiste bedrag der daarop gevallen kosten bekend is, zendt het gemeentebestuur Onzen Minister op-

gave van die kosten, onder overlegging van alle stukken, welke ter richtige beoordeeling van de juistheid van de opgave noodig zijn.

Indien de aanvraag betrekking heeft op eene uitbreiding van den ontsmettingsdienst, voegt het gemeentebestuur bij zijne aanvraag tevens een overzicht van den bestaanden ontsmettingsdienst en van de daardoor in het laatstverloopen dienstjaar verrichte werkzaamheden, benevens eene uiteenzetting van de wenschelijkheid of noodzakelijkheid van de voorgenoemen uitbreiding.

3. De aanvraag om toekenning van eene Rijksbijdrage in de uitgaven voor de reiniging en de ontsmetting, als bedoeld in art. 5 b, sub 2°, der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), wordt vóór den 1sten Maart van het jaar volgende op dat, waarop de aanvraag betrekking heeft, ingediend.

Bij die aanvraag worden overgelegd :

a. eene volledige en uitgewerkte opgave van alle voor den ontsmettingsdienst in het laatstverloopen dienstjaar gedane uitgaven, met uitzondering evenwel van die voor een der doeleinden, genoemd in art. 5 b, sub 1°, 3° en 4°, der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134);

b. eene volledige en uitgewerkte opgave van alle in het laatst verloopen dienstjaar ter zake van den ontsmettingsdienst genoten baten, daaronder begrepen de bijdragen, bedoeld in art. 5a der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), de vergoedingen van andere gemeentebesturen wegens verrichte reinigingen en ontsmettingen, benevens de ontvangsten voor buiten dienst gestelde goederen, behorende tot den ontsmettingsdienst;

c. een door den leider van den ontsmettingsdienst voor „gezien” geteekende verzamelstaat, waarin voor elke ziekte afzonderlijk, ook voor die welke niet in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) zijn genoemd, wordt opgegeven het totaal aantal reinigingen en ontsmettingen door den dienst in het laatstverloopen dienstjaar verricht met bijvoeging van den aard en de bijzonderheden van die reinigingen en ontsmettingen (woning-reiniging of ontsmetting, goederen-oven-ontsmetting, kosteloos of tegen betaling enz.), benevens een verslag van den staat van den ontsmettingsdienst en van de daartoe behorende gebouwen en goederen; en

d. eene opgave van het gemeentebestuur van dat deel der gemaakte kosten voor den geheelen dienst, hetwelk, naar zijn oordeel, voor reinigingen en ontsmettingen bij in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) genoemde

ziekten is uitgegeven en dus voor subsidiëering van Rijkswege in aanmerking komt.

Indien het gemeentebestuur de reinigingen en ontsmettingen doet verrichten hetzij door den ontsmettingsdienst van eene andere gemeente, hetzij door eene vereeniging, die zich de uitvoering van die bewerkingen ten doel stelt, behoeft slechts opgave te worden verstrekt van de ter zake van de reinigingen en ontsmettingen gedane uitgaven en genoten baten.

De Rijksbijdrage, in dit artikel bedoeld, wordt niet toegekend, indien de inrichting van den ontsmettingsdienst niet door Onzen Minister is goedgekeurd.

4. Aan de toekenning van de Rijksbijdragen, bedoeld in de artt. 2 en 3 van dit besluit, zijn de volgende voorwaarden verbonden.

1. Aan de door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen ambtenaren van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid wordt ten allen tijde vrije toegang verleend tot de terreinen en gebouwen van den ontsmettingsdienst.

2. De deskundige leider is gehouden Onzen Minister, benevens den door deze aan te wijzen ambtenaren van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, desgevraagd alle verlangde inlichtingen, den dienst betreffende — desgewenscht ook schriftelijk — te verschaffen.

3. Het gemeentebestuur is gehouden de gebouwen en goederen tot den ontsmettingsdienst behorende, behoorlijk te onderhouden en zorg te dragen, dat de dienst naar behooren blijft werken.

4. Het gemeentebestuur is gehouden, op door Onzen Minister goed te keuren voorwaarden, de reinigingen en ontsmettingen, bij ziekten genoemd in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), ook in de door den Minister, het gemeentebestuur gehoord, aan te wijzen, naburige gemeenten te doen verrichten, indien en voor zooverre de besturen dier gemeenten dat verlangen.

5. Bij eene aanvraag om toekenning van eene Rijksbijdrage in de uitgaven voor de opleiding tot ontsmetter, als bedoeld in art. 5b, sub 3°, der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), worden opgegeven het aantal personen, dat tot ontsmetter zal worden opgeleid en de wijze en duur van de opleiding.

Zoodra Onzen Minister zal zijn gebleken, dat het aantal tot ontsmetter op te leiden personen voor den dienst, waarbij deze personen werkzaam zullen zijn, niet te groot is, en dat de opleiding als voldoende kan worden beschouwd, deelt deze aan het gemeentebestuur mede, dat

aanspraak kan worden gemaakt op de toekenning van eene Rijksbijdrage voor de opleiding van het door den Minister te noemen aantal ontsmetters.

De opleiding tot ontsmetter moet voltooid zijn uiterlijk binnen 3 maanden na de dagtekening van de beslissing van den Minister. Bij de opleiding wordt het maken van alle onnoodige kosten vermeden.

Zoodra de opleiding voltooid is en het juiste bedrag der daarvoor gevallen kosten bekend is, zendt het gemeentebestuur Onzen Minister opgave van die kosten onder overlegging van alle stukken, welke ter richtige beoordeeling van de juistheid van de opgave noodig zijn.

De in dit artikel bedoelde Rijksbijdrage wordt niet uitgekeerd, indien de inrichting van den ontsmettingsdienst niet door den Minister is goedgekeurd.

6. De aanvraag om toekenning van eene Rijksbijdrage in de uitgaven voor deskundige leiding van den ontsmettingsdienst, als bedoeld in art. 5b, sub 4°, der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), wordt vóór den 1sten Maart van het jaar volgende op dat, waarop de aanvraag betrekking heeft, ingediend.

Bij de aanvraag, waarin opgave wordt gedaan van het juiste bedrag der uitgaven voor de deskundige leiding in het laatstverloopen dienstjaar, worden alle stukken gevoegd, welke voor de richtige beoordeeling van de juistheid van die opgave noodig zijn.

De in dit artikel bedoelde Rijksbijdrage over eenig dienstjaar wordt niet uitgekeerd, indien de inrichting van den ontsmettingsdienst niet door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken is goedgekeurd.

7. Het staat den gemeentebesturen vrij de ontsmettingsdiensten, waarvoor de Rijksbijdragen, bedoeld in de artt. 2, 3, 5 en 6 van dit besluit zijn of worden genoten, ook reinigingen en ontsmettingen bij niet in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) genoemde ziekten te doen verrichten.

8. Het bestuur van de vereeniging, die voor toekenning van eene Rijksbijdrage voor een der doeleinden, genoemd in art. 5c der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), in aanmerking wenschte te komen, zendt zijne aanvraag daartoe aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Op die aanvraag zijn van toepassing de artt. 1, 2, 5 en 6 van dit besluit, behoudens dat de verplichtingen, die bij een dezer artikelen aan het gemeentebestuur worden opgelegd, rusten op het bestuur der vereeniging.

Het staat het bestuur der vereeniging vrij

ook reinigingen en ontsmettingen bij niet in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) genoemde ziekten te doen verrichten.

Aan de toekenning van de Rijksbijdragen, bedoelde in het 1ste lid, zijn de voorwaarden verbonden, genoemd in art. 4, 2de lid, sub 1, 2 en 3, van dit besluit, behoudens dat de verplichtingen, die daarbij aan het gemeentebestuur worden opgelegd, rusten op het bestuur der vereeniging.

Daarenboven is de vereeniging gehouden alle reinigingen en ontsmettingen bij ziekten, genoemd in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), te doen verrichten in alle binnen den arbeidskring der vereeniging gelegen, door Onzen Minister aan te wijzen gemeenten, indien en voorzoverre de besturen dier gemeenten dat verlangen, met uitzondering evenwel van de gemeenten, die zelve over een ontsmettingsdienst beschikken; eene overeenkomst met het bestuur van eene andere vereeniging hebben gesloten ter uitvoering van de noodige reinigingen en ontsmettingen, of deze door eene andere gemeente doen verrichten.

Voorts is het bestuur der vereeniging gehouden jaarlijks vóór den 1sten Maart aan Onzen Minister een verslag van den staat van den ontsmettingsdienst en van de daartoe behorende gebouwen en goederen, benevens van de gedurende het afgelopen dienstjaar door den dienst verrichte werkzaamheden te zenden.

9. De Rijksbijdragen, bedoeld in art. 8 van dit besluit, kunnen slechts aan vereenigingen, die rechtspersoonlijkheid bezitten, verleend worden.

10. Het door eene vereeniging vastgestelde tarief voor vergoeding wegens bewezen diensten ter zake van reinigingen en ontsmettingen bij ziekten, genoemd in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), behoeft de goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 20sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

Uitg. 31 Dec. 1911.)

20 December 1911. BESLUIT, tot intrekking van het bijzonder recht voor uit *Denemarken* herkomstige suiker. S. 365.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 18 December 1911, n°. 68, Accijnzen;

Gelet op artikel 4 der overeenkomst betreffende de suikerbelasting, goedgekeurd bij de wet van 12 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 18);

Gezien de nadere mededeeling van de Belgische Regeering volgens welke *Denemarken* geene premien op de productie of den uitvoer van suiker meer verleent;

Gezien artikel XVI der wet van 24 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 248);

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Art. 1. Ons besluit van 16 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 11) wordt ingetrokken voor zooveel daarbij werd vastgesteld het bijzonder invoerrecht bij invoer hier te lande van uit *Denemarken* herkomstige suiker te heffen en in dat besluit vervallen derhalve de woorden:

„*Denemarken* :

ruwe suiker . . . . . f 0,84
geraffineerde suiker . . . . . „ 1,68”.

2. Dit besluit treedt terstond in werking.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 20sten December 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.)

KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 23 Dec. 1911.)

20 December 1911. BESLUIT, tot toekenning van pensioen aan M. of A. M. LEJEUNE, eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschool te *Tilburg*. S. 366.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van M. of A. M. LEJEUNE, eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschool te *Tilburg*;
Gezien het advies van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren van 17 December 1910, n°. 25;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Juni 1911, n°. 109 B;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet en art. 32 der wet tot regeling van het middelbaar onderwijs, ook zooals dat artikel luidde vóór de inwerkingtreding van de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 154).

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 15 December 1911, Afdeling Pensioenen, n°. 34;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op de aanvraag afwijzend te beschikken op grond dat de belanghebbende na 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij besluit van den gemeenteraad van *Tilburg*, dd. 27 December 1909, O n°. 1/7, met ingang van 31 December 1909 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 2 jaren en 3 maanden, verenigd met den overigen, volgens art. 9bis der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden tijdelijken dienst van 1 October 1899 tot en met 30 September 1903, een tijdvak uitmaakt van 6 jaren en 8 maanden;

dat hij, geboren 28 November 1876, op het tijdstip van zijn ontslag den ouderdom van slechts 33 jaren had bereikt;

dat zijn ontslag een gevolg is van de opheffing zijner betrekking en hem geen wachtgeld wordt toegelegd;

dat de aanvraag om pensioen is ingediend binnen één jaar na het ontslag;

dat de belanghebbende, behalve de reeds hierboven vermelde tijdelijke diensten, als tijdelijk leeraar aan de burgeravondschool te *Tilburg*, van 1 October 1898 tot 31 Maart 1899 en van 1 October 1904 tot en met 30 September 1905 en voorts gedurende de „schooljaren” 1903/1904, 1905/06 en 1906/07 diensten heeft bewezen en dat hij als zoodanig telkenmale voor den duur van een schooljaar, is aangesteld;

dat artikel 4 van het Reglement voor de bovengenoemde onderwijsinrichting, vastgesteld bij besluit van den Raad der gemeente *Tilburg* van 8 Mei 1889, dat destijds van kracht was, den duur van den cursus (van het schooljaar) vaststelde op het tijdvak van den eersten Maandag in October tot den 1sten April d.a.v.; dat derhalve de evenbedoelde tijdelijke diensten noch gedurende twee achtereenvolgende jaren zijn bewezen, noch onmiddellijk door eene vaste aanstelling zijn gevolgd;

dat nu wel is waar het gemeentebestuur van *Tilburg*, door in de verordening op de burgeravondschool aldaar, vastgesteld bij gemeenteraadsbesluit d.d. 21 Januari 1910, den duur van den cursus op drie jaren te bepalen, de voor de tijdelijk aangestelde leeraren aan het Reglement van 1889 verbonden, voor hunne pensioensaanpraken nadeelige en vermoedelijk niet gewilde gevolgen heeft opgeheven, maar dat zulks niet kan leiden tot de gevolgtrek-

king, dat het de uitdrukkelijke bedoeling zou zijn geweest het tijdelijk dienstverband van 1 October 1898 tot 1 October 1907 te continueren, omdat ieder positief gegeven te dien aanzien ontbreekt;

dat integendeel de aan de tijdelijke betrekking verbonden wedde slechts is uitbetaald gedurende de maanden, waarin de cursus was geopend en niet over het volle jaar;

dat de belanghebbende geen diensttijd van tien jaren kan aanwijzen en dus aan het bepaalde bij artikel 8, *d*, der Burgerlijke Pensioenwet, geen aanspraak op pensioen kan ontlenen;

Overwegende, dat, nadat dit advies aan belanghebbende in afschrift was toegezonden, hij het verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen zou worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende, dat reclamant onder de werking van het Reglement voor de burgeravondschool te *Tilburg* van 8 Mei 1889 als tijdelijk leeraar aan die school werkzaam is geweest; dat volgens dat reglement de cursus aan die school liep van den eersten Maandag in October tot den 1sten April d.a.v.;

dat uit de door reclamant bij den Raad van State ingediende memorie met bijlagen blijkt, dat zij die onder de werking van dat reglement, met ingang van 1 October, voor een „schooljaar”, tot leeraar aan die school werden aangesteld, ook na afloop van den cursus als leeraar werkzaam waren en o.a. geregeld in de maanden April, Mei, Augustus en September en bij uitzondering ook in de tusschenliggende maanden, te zamen met de vaste leeraren, met den directeur vergaderden tot het houden van besprekingen over de resultaten van het onderwijs in den afgelopen cursus en over het opmaken van het programma van onderwijs, voor den met October te openen nieuwen cursus;

dat die met ingang van 1 October voor een schooljaar aangestelde leeraren alsoo geacht moeten worden van 1 October tot en met 30 September als leeraren in dienstbetrekking te hebben gestaan tot de gemeente;

dat eene gevolgtrekking in tegengestelden zin niet is te maken uit de omstandigheid, dat aan deze tijdelijke leeraren het salaris enkel in de cursusmaanden werd uitbetaald, aangezien ook voor de vaste leeraren de tractementsbetaling op denzelfden voet plaats had;

dat reclamant bijgevolg geacht moet worden gedurende 8 achtereenvolgende jaren — van 1 October 1899 tot 1 October 1907 — als tijdelijk leeraar te hebben gediend;

1911.

dat hij, bij raadsbesluit van 6 November 1898, tot leeraar werd benoemd „voor het tijdvak van 1 October 1898 tot 31 Maart 1899”, alzo alleen voor den duur van den cursus 1898/1899 en dat hij dus 1 April 1899 ophield tijdelijk leeraar te zijn;

dat dit tijdvak van 6 maanden, aangezien het niet onmiddellijk aansluit aan zijn volgende tijdelijken diensttijd, als van te korten duur, niet, krachtens artikel 9*bis* der Burgerlijke Pensioenwet, bij de regeling van zijn pensioen als diensttijd in aanmerking kan komen;

dat hem derhalve pensioen is te verleen over een diensttijd van 10 jaren en drie maanden, tot een bedrag van *f* 108, welk pensioen, aangezien zijne wedde, blijkens verklaring van Burgemeester en Wethouders van *Tilburg*, tot en met 31 December 1909 is uitbetaald, op grond van artikel 20 der Burgerlijke Pensioenwet moet ingaan met 1 Januari 1910;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan M. of A. M. LEJEUNE, eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschool te *Tilburg*, op grond van artikel 32 der wet tot regeling van het Middelbaar Onderwijs, ook zooals dit artikel luidde vóór de inwerkingtreding van de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 154) en van de artikelen 8*d*, 6, 9*a*, 9*bis* en 20 der Burgerlijke Pensioenwet, met ingang van 1 Januari 1910 een jaarlijksch pensioen te verleen van *f* 103.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren en aan den Directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

's Gravenhage, den 20sten December 1912.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 18 Jan. 1912.)

20 December 1911. BESLUIT, nopens het beroep, ingesteld door Jhr. L. W. VAN DER GONS te *Utrecht*, Directeur van „de Twee Vereenigden”, onderlinge Maatschappij tot Verzekering van paarden en stieren, in zake personeele belasting. S. 367.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door

Jhr. L. W. VAN DER GOES te *Utrecht*, Directeur van „de Twee Vereenigden”, onderlinge Maatschappij tot verzekering van paarden en stieren, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Groningen* dd. 19 Augustus 1911, n°. 1325, op zijne aangifte tot het bekomen van ontheffing van personeele belasting over 1911, wegens het verlaten van een perceel te *Leeuwarden* door voormelde Maatschappij;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 1 November 1911, n°. 284;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 15 December 1911, n°. 28, afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende dat, nadat de ontheffing was aangevraagd op grond dat het kantoor van bovengemelde Maatschappij den 5den Mei 1911 van de Baljeestraat W 15 te *Leeuwarden* werd verplaatst naar *Utrecht*, Stationsplein n°. 11, de Directeur de gevraagde vergunning heeft geweigerd, uit overweging, dat de aangeslagene binnen 6 weken na de ontruiming van het perceel te *Leeuwarden* een ander perceel te *Utrecht* heeft in gebruik genomen;

dat van de uitspraak des Directeurs Jhr. L. W. VAN DER GOES bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat hij meent alle recht te hebben op ontheffing, aangezien het kantoor uit een ongemeubileerd gehuurd huis naar gemeubileerde kamers is verplaatst;

Overwegende, dat het perceel te *Leeuwarden*, waarvoor de bovengemelde Maatschappij in de personeele belasting over het jaar 1911 is aangeslagen, door haar in Mei van dat jaar is verlaten, zonder dat daarin eenige roerende goederen zijn achtergelaten;

dat de Maatschappij binnen 6 weken daarna te *Utrecht* een gedeelte van een gebouw met inbegrip van daarin aanwezige meubelen heeft gehuurd en dit in gebruik heeft genomen als kantoor;

dat de verhuurder van bedoelde kantoorlokalen niet kan worden beschouwd als hoofdbewoner van het gebouw, waarvan die lokalen deel uitmaken, daar het woord *hoofdbewoner* een tweeden *bewoner* onderstelt en de Maatschappij niet als zoodanig valt aan te merken;

dat mitsdien in het onderhavige geval artikel 33, § 1, der wet tot regeling van de personeele belasting niet toepasselijk is, maar dat voormelde lokalen, welke in den zin der wet een afzonderlijk perceel vormen, geacht moeten worden in gebruik te zijn bij de Maatschappij;

dat derhalve de Maatschappij geen aanspraak heeft op ontheffing naar artikel 63, § 1, der wet;

Gezien de wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met handhaving van de bestreden uitspraak het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 20sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitg. 6 Jan. 1912.)

20 December 1911. BESLUIT, betreffende de aanwijzing der kringen van de commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten en van hare standplaatsen. S. 368.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 15 November 1911, n°. 110 (Directe Belastingen);

Gelet op artikel 19, par. 2, der wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149);

Herzien het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 22 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 133);

Den Raad van State gehoord (Advies van 28 November 1911, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 16 December 1911, n°. 36 (Directe Belastingen);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De staat, behoorende bij het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij ons besluit van 22 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 133), wordt nader gewijzigd in diër voege, dat tot de commissie te *Nijmegen* behooren de gemeenten:

Millingen, Ubbergen, Groesbeek, Heumen, Wijchen, Balgoij, Bergharen, Batenburg en *Overasselt*;

en tot die te *Drunten* de gemeenten:

Drunten, Horssen, Beuningen, Ewijk, Wamel, Dreumel, Heerewaarden en *Appeltern*.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van

het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 20sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 5 Jan. 1912.)

21 December 1911. BESLUIT, houdende vaststelling van het recht, te heffen van suiker, herkomstig uit *Spanje*. 369.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 December 1911, n°. 73, Accijnzen;

Gelet op artikel 4 der overeenkomst betreffende de suikerbelasting, goedgekeurd bij de wet van 12 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 18);

Gezien de nadere mededeeling van de Belgische Regeering nopens het bedrag van het bijzonder recht, dat volgens de schatting der Permanente Commissie, ingesteld bij artikel 7 der voormelde overeenkomst, van suikers afkomstig uit *Spanje* moet worden geheven;

Gezien art. XVI der wet van 24 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 248);

Herzien Ons besluit van 16 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 11);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De uit *Spanje* herkomstige suiker, is per 100 kilogram, aan het volgende bijzonder invoerrecht onderworpen:

ruwe suiker . . . . . f 9.48.

geraffineerde suiker . . . . . „ 9.36.

2. Dit besluit treedt terstond in werking. Alsdan wordt ingetrokken Ons voornemd besluit van 16 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 11) voor zooveel daarbij werd vastgesteld het bijzonder invoerrecht bij invoer hier te lande van uit *Spanje* herkomstige suiker te heffen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 21sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 23 Dec. 1911.)

21 December 1911. BESLUIT, houdende wijziging van het bij Koninklijk besluit van 2 April 1908 (*Staatsblad* n°. 106) vastgestelde „Reglement op het geneeskundig onderzoek voor den kolonialen militairen dienst.” S. 370.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog, van 30 Augustus 1911, afdeling C, 1ste Bureau, n°. 51, en van 7 September 1911, IIIde afdeling, n°. 156;

Gezien Ons besluit van 2 April 1908 (*Staatsblad* n°. 106) en het bij dat besluit vastgestelde „Reglement op het geneeskundig onderzoek voor den kolonialen militairen dienst” met daarbij behoorenden staat, welk besluit en reglement zijn gewijzigd bij Ons besluit van 1 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 40);

Den Raad van State gehoord (advies van 17 October 1911, n°. 17);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog, dd. 9 December 1911, afdeling C, 1ste Bureau, n°. 45, en van 18 December 1911, IIIde afdeling, n°. 172;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De Staat, behorende bij het bij Ons voornemd besluit van 2 April 1908 (*Staatsblad* n°. 106) vastgestelde en sedert bij Ons besluit van 1 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 40) gewijzigde „Reglement op het geneeskundig onderzoek voor den kolonialen militairen dienst”, wordt gewijzigd als volgt:

A. Kolom I:

1. In n°. 14, sub c, vervallen de woorden: „personeel van den topografischen dienst”.

2. In datzelfde n^o. wordt na het gestelde sub d opgenomen:

„e. voor het personeel van den topografischen dienst een gezichtsscherpte van het eene oog = 1 en van het andere = ½”.

3. In het gestelde onder N.B. van dat n^o. worden in den aanhef de woorden: „In de gevallen sub b en c”, gelezen: „In de gevallen sub b, c en e”.

4. In n°. 18 worden aan het gestelde onder N.B. toegevoegd de woorden: „en het personeel van den topografischen dienst”.

5. In n°. 19 worden in het gestelde sub 2°. de woorden: „onder b en c”, vervangen door de woorden: „onder b, c en e”.

6. In n°. 20 worden in het gestelde sub 2°. de woorden: „onder b en c”, vervangen door de woorden: „onder b, c en e”.

7. In n°. 21 worden in het gestelde onder

N.B. de woorden: „onder *b* en *c*”, vervangen door de woorden: „onder *b*, *c* en *e*”.

B. Kolom II:

1. In n°. 150, sub 3°., vervallen de woorden: „personeel van den topografischen dienst”.

2. Na het gestelde sub 3°. van dat n^o. wordt opgenomen:

„4°. voor het personeel van den topografischen dienst, indien de gezichtsscherpte:

a. van een der oogen minder is dan $\frac{1}{2}$, indien het andere oog een gezichtsscherpte heeft van $\frac{3}{4}$;

b. van een der oogen minder is dan $\frac{1}{3}$, ook als het andere oog een gezichtsscherpte bezit = 1.”

3. In het gestelde onder N.B. van datzelfde n^o. wordt na „en sub 3°., *a*, *b* en *c*”, ingevoegd: „zoomede sub 4°., *a* en *b*”.

4. In n°. 179 worden in het gestelde onder N.B. tusschen het cijfer „3°.” en het woord „met” ingelascht de woorden: „en 4°.”.

5. In n°. 185 wordt in den aanhef van het gestelde onder 2°. in plaats van „en 3°.” gelezen: „3°. en 4°.”, terwijl in het gestelde onder *b* eveneens in stede van „en 3°.” gelezen wordt: „3°. en 4°.”.

6. In n°. 186 wordt in het gestelde onder 2°. zoowel in den aanhef als aan het eind in plaats van „en 3°.” gelezen: „3°. en 4°.”.

7. In n°. 188 wordt het gestelde onder 2°. gelezen als volgt:

„Voor militairen in kolom II, n°. 150, sub 1°., *a*, genoemd, indien met aanwending van sferische, en voor de militairen sub 3°. en 4°. van dat n^o. genoemd, indien met aanwending van sferische en cilindrische glazen, — van zoodanige breking, dat hun gebruik zonder nadeelige gevolgen op den duur kan worden toegestaan —, de gezichtsscherpte eene van de grenswaarden heeft bereikt, die in n°. 150 dezer kolom respectievelijk sub 3°. en 4°. zijn vastgesteld. Voor zoover de sferische glazen betreft zal bovendien het bepaalde aangaande den graad van bijziendheid, in n°. 185 dezer kolom vermeld, in acht genomen moeten worden.”

Onze Ministers van Koloniën en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 21sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALEFIJZ.

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

(Uitgeg. 17 Jan. 1912.)

22 December 1911. BESLUIT, tot:

1°. Vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Hollandschen IJzeren Spoorweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam* over de *Delfshavensche Schie*;

2°. Wijziging van het opschrift van het bij Koninklijk besluit van 11 September 1885 (*Staatsblad* n°. 181), vastgestelde en laatstelijk bij Koninklijk besluit van 11 September 1908 (*Staatsblad* n°. 297) gewijzigde reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van beweegbare bruggen in den Hollandschen IJzeren Spoorweg, den Nederlandschen Rijnspoorweg, den Noordhollandschen Staatsspoorweg en den Oosterspoorweg. S. 371.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 13 November 1911, n°. 287, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 December 1911, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 December 1911, n°. 211, afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Vast te stellen het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Hollandschen IJzeren Spoorweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam* over de *Delfshavensche Schie*, zooals dat hierevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub 1°. bedoelde reglement, uit het opschrift van het bij Koninklijk besluit van 11 September 1885 (*Staatsblad* n°. 181), vastgestelde en laatstelijk bij Koninklijk besluit van 11 September 1908 (*Staatsblad* n°. 297) gewijzigde reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van beweegbare bruggen in den Hollandschen IJzeren Spoorweg, den Nederlandschen Rijnspoorweg, den Noordhollandschen Staatsspoorweg en den Oosterspoorweg, onder letter A, zullen vervallen de woorden:

„3 de draaibrug over de *Delfshavensche Schie*”.

Onze Minister van Waterstaat is belast met

de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 22sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(get.) L. H. W. REGOUT

(*Uitgeg.* 12 Jan. 1912.)

REGLEMENT voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Hollandschen IJzeren Spoorweg van Amsterdam naar Rotterdam over de Delfshavensche Schie.

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1) De brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2) Is de scheepvaart door ijs of door andere oorzaken gestremd, dan kan de brug gesloten blijven.

(3) Met het sluiten van de brug wordt aangevangen tien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken. Indien evenwel door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten van de brug vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor een tijdig gesloten zijn noodig is.

(4) Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug.

(5) Alvorens over te gaan tot het sluiten van de brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart niet is toegelaten.

(6) Ter weerszijden van de brug is een seinpaal geplaatst, waarlangs een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M. en waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde, gelijk en gelijkvormige driehoeken, tot eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan groen en rood licht ter hoogte van ten minste 3.50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(7) Is voor schepen, die niet onder de gesloten brug kunnen doorvaren, de doorvaart toegelaten, dan wordt dit, aan de zijde, vanwaar de doorvaart is toegelaten, aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden wit-zwartten bol;

bij nacht: door het groene licht.

(8) Is voor schepen, die niet onder de ge-

loten brug kunnen doorvaren, de doorvaart niet toegelaten, dan wordt dit, aan de zijde, vanwaar de doorvaart niet is toegelaten, aangeduid:

bij dag: door den neergelaten wit-zwartten bol;

bij nacht: door het roode licht.

(9) Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(10) Bij mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

(11) Schepen, die nergens hooger zijn dan 3.76 M. boven N.A.P., mogen onder de gesloten beweegbare brug, schepen, die nergens hooger zijn dan 3.74 M. boven N.A.P., mogen onder de vaste brug aan de westzijde van het vaarwater doorvaren. Behoudens door den brugwachter goed te keuren afwijking, in het bijzonder voor schepen, die getrokken worden, varen schepen, die onder de brug kunnen doorvaren, uit de richting van *Overschie* komende, onder de vaste brug en uit de richting van *Delfshaven* komende, onder de beweegbare brug door.

3. Bij het naderen en doorvaren van de brug gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

4. (1) Bij het naderen van de brug moeten de schippers bij de aan weerszijden, op een afstand van 260 M. uit de brug, geplaatste afstandspalen, waarop het woord „Langzaam”, de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald, of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trekdieren zeer langzaam laten stappen, en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij de op een afstand van 45 M. uit de brug geplaatste stoppalen, waarop het woord „Halt”, kan worden stilgehouden.

(2) Bij harden wind, sterken stroom of bij snelle vaart van het schip zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3) In geen geval zullen de schippers gedurende den tijd, dat de doorvaart niet is toegelaten voor schepen, die niet onder de gesloten brug kunnen doorvaren, met zoodanige schepen zonder vergunning van den brugwachter de brug dichter naderen dan tot de bovenbedoelde stoppalen.

(4) De schippers moeten door krachtige ge-

luidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(5) Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoodanig voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingwerken door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

(6) Indien door mist of andere oorzaken de bol en het licht aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen buiten de stoppalen gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

5. (1) Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen; schepen, met mechanische beweegkracht varende, met geene grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2) Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

(3) Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen.

(4) Van de schepen mogen de ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij niet met de brug of de remmingwerken in aanraking kunnen komen.

(5) Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de remmingwerken, schuifhouten, haalpennen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(6) Het verminderen van de vaart of het vastmaken van de schepen geschiedt door het uitbrengen van kettingen of touwen aan de meerpalen; het uitbrengen van een anker mag slechts in onvermijdelijke gevallen geschieden.

(7) De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden:

a. schepen in de opening van de brug te doen stilhouden;

b. schepen aan eenig deel van de brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1) De schippers mogen met hunne schepen tusschen de in artikel 4 bedoelde stoppalen niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2) Binnen die stoppalen varen de schippers elkander in de richting naar de brugopening niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(3) Rijksschepen, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat of van de provincie *Zuid-Holland* en schepen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde, vóór alle andere schepen doorgelaten. Zij worden bij beperkten tijd van opening der brug met uitsluiting van alle andere alleen doorgelaten en daarvoor door den brugwachter aangewezen.

(4) In zoodanig geval verplaatsen de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich binnen de stoppalen, echter niet in de richting naar de brug.

(5) Indien de brug geopend is, hebben schepen, die niet onder de gesloten brug kunnen doorvaren, den voorrang tot het passeeren van de brugopening boven schepen, die wel onder de gesloten brug kunnen doorvaren.

(6) Is eene ontmoeting te vreezen tusschen een zeilend of een met mechanische beweegkracht varend schip en een schip, dat getrokken wordt, dan moet dit laatste buiten den stoppaal stoppen, totdat het zeilend of met mechanische beweegkracht varend schip gepasseerd is.

(7) Bij verschil tusschen de schippers over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

8. Ingeval meer dan één schip, dat niet onder de gesloten brug kan doorvaren, aan dezelfde zijde voor de gesloten brug aankomt, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aangekomene.

9. Na het weder geopend zijn van de brug varen de schippers door met vergunning van den brugwachter volgens artikel 4 en met inachtneming van den voorrang, als in het derde lid van artikel 7 omschreven; van dezelfde zijde naar volgorde van aankomst, en van verschillende zijden, al naar dat het sein, dat de doorvaart is toegestaan, aan de ééne of aan de andere zijde vertoond wordt.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen de in artikel 4 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten van de brug verbindert, zijn de bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd

onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

12. (1) Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

(2) Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3) Onder *brugwachter* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

13. (1) Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2) De brugwachter, de ambtenaren in artikel 8, sub 1° tot en met 6°, van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëdigde beambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de brug is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

14. Aan den brugwachter wordt op zijne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 22 December 1911 (*Staatsblad* n°. 371).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,
(get.) L. H. W. REGOUT.

22 December 1911. RESOLUTIE van den Minister van Financiën tot wijziging van de Resolutie van 31 Januari 1908, n°. 26, houdende onder intrekking van het besluit van 28 Maart 1906, n°. 69, uitvoering van art. 6, lit. c der wet van 15 Augustus 1862 (*Staatsblad* n°. 170) en van art. 5 van het Koninklijk besluit van 6 October 1862, n°. 42 (*Staatsblad* n°. 182), voor zooveel betreft motorrijtuigen, die door ingezetenen des Rijks als reisrijtuigen worden gebezigd.

a. Aan de resolutie van 31 Januari 1908, n°. 26, wordt als § 12 het volgende toegevoegd:

„Indien bij binnenkomst van een motorrijtuig een bewijs wordt vertoond, waarvan blijkt, dat het zijne geldigheid heeft verloren, door dien het daarop omschreven vervoermiddel in eigendom is overgegaan aan een niet-ingezetene des Rijks, wordt dat document door de ambtenaren der invoerrechten ingetrokken

en toegezonden aan den ontvanger die het heeft afgegeven.

„Laatstgenoemde ambtenaar teekent in kolom O van het in § 8 bedoelde register aan, dat het bewijs niet meer geldig is en bewaart het bij het register”.

b. Op het materieel In-, Uit- en Doorvoer n°. 69, waarvan het model bij de sub a vermelde resolutie is vastgesteld, wordt te beginnen met de eerstvolgende oplaag de volgende clausule afgedrukt:

„Dit bewijs verliest zijne geldigheid wanneer

) $\frac{\text{de}}{\text{het}}$ daarop omschreven) $\frac{\text{automobiel}}{\text{motorrijtuig}}$

„in eigendom is overgegaan aan een niet-ingezetene des Rijks”.

Voor gelijkluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE JONGE.

22 December 1911. CIRCULAIRE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Burgemeesters, betreffende opgaven van bedrijfsarbeid, verricht door jeugdige personen en gehuwde vrouwen.

Voor een juiste vervulling van de taak, welke aan de arbeidsinspectie is toevertrouwd, zou het van zeer groot gewicht zijn, zoo zij jaarlijks een overzicht kon verkrijgen van de mate, waarin in de onderscheidene gemeenten bedrijfsarbeid wordt verricht door jeugdige personen en gehuwde vrouwen. De gegevens daarvoor zijn aanwezig in de kaartregisters, waarvan het bijhouden wordt voorgeschreven bij mijn beschikking van 27 November 1911, n°. 2419, afd. A, waarvan een afdruk is gevoegd bij mijne circulaire van 1 December j.l., n°. 2419, afd. A, welke stukken U nevens andere bescheiden door de welwillende tussenkomst van den Heer Commissaris der Koningin reeds zullen hebben bereikt.

Ik zoude het op hoogen prijs stellen, zoo U jaarlijks te beginnen met 1913 in de maand Januari aan het districtshoofd der arbeidsinspectie een opgave wilde verstrekken van het aantal op ultimo December van het vorige jaar geldige arbeidskaarten, welke door U zijn afgegeven of mede-ondertekend, volgens de onderscheiding aangegeven in de bij dit schrijven behorende tabel. De bedoeling is, dat de gegevens voor deze tabel eerst zullen worden opgemaakt, nadat op 31 December uit de registers zullen verwijderd zijn de kaarten, welke daarin volgens artikel 3 van mijne bovengenoemde beschikking niet meer behooren aanwezig te zijn.

Het is niet te ontkennen, dat invulling van een tabel, als hierboven bedoeld, arbeid zal

TABEL van het aantal op 31 December 1911 geldige *) arbeidskaarten, afgegeven of mede-
onderteekeend door of vanwege den Burgemeester van . . . . .

A. Afgegeven arbeidskaarten.

	12 jaar.	13 jaar.	14 jaar.	15 jaar.	16 jaar.	TOTAAL.
Jongens.						
Meisjes						
Totaal						
Gehuwde vrouwen						

B. Mede-onderteekeende arbeidskaarten.

WOONPLAATS.	JONGENS.					MEISJES.					GEHUWDE VROUWEN.	TOTAAL.
	12 jaar.	13 jaar.	14 jaar.	15 jaar.	16 jaar.	12 jaar.	13 jaar.	14 jaar.	15 jaar.	16 jaar.		
TOTAAL												

. . . . ., den . . . . . Januari 1911 . . . . .

Voor den burgemeester,
De (Handteekening.)

*) Onverschillig in welk jaar uitgegeven.

N.B. De gegevens voor deze tabel moeten eerst worden opgemaakt nadat op 31 December uit de kaartregisters zijn verwijderd de kaarten, welke daarin, volgens artikel 8 van de beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 27 November 1911, n°. 2419, afd. Arbeid, niet meer behooren aanwezig te zijn.

In de tabel zijn te vermelden de personen, die op 31 December den leeftijd hebben, in het hoofd daarvan genoemd.

eischen, zij het, dat in verband met de voorschriften voor het bijhouden van het kaartregister verstrekt, deze zeer is beperkt. Daartegenover staat, dat de taak van H.H. Burgemeesters ten behoeve van de uitvoering der Arbeidswet bij het in werking treden op 1 Januari e.k. van de wet van 7 October 1911 (Staatsblad n°. 314) in ander opzicht zeer be-

langrijk zal worden verlicht, op welke omstandigheid ik ook in het laatste lid van mijn bovenbedoelde circulaire wees. Eenige formulieren voor het jaarlijks inzenden van een tabel als bovenbedoeld, gelieve U hierbij aan te treffen.
De Min. v. Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TAALM.
(gel.)

22 December 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

De ambtenaar van den burgerlijken stand, die de bij artikel 107 B. W. gevorderde huwelijksafkondigingen niet persoonlijk doet, handelt in strijd met dit artikel en is dus strafbaar volgens art. 466 Swb.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie :

Schending althans verkeerde toepassing van art. 466 Strafrecht in verband met art. 107 B. W.;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend bewezen is verklaard, met requirants schuld daaraan, dat hij op Zondag, 23 Juli 1911 en Zondag, 30 Juli 1911 te Waardenburg als ambtenaar van den burgerlijken stand dier gemeente niet persoonlijk heeft gedaan de afkondiging van een voorgenomen huwelijk tusschen F. M. SCHMIDT en G. W. KOOLHAAR voor de deur van het huis dier gemeente, doch die afkondiging heeft doen plaats hebben door J. H. VAN DEN BERGH, die geen ambtenaar van den B. S. was ;

dat de Rechtbank dit feit heeft gequalificeerd en den requirant deswege heeft veroordeeld, gelijk blijkt uit het hoofd van dit arrest ;

dat de Rechtbank daarbij heeft aangenomen, dat de requirant, door niet persoonlijk de beide afkondigingen te doen, heeft gehandeld in strijd met het voorschrift van art. 107 B. W., hetwelk bepaalt, dat de daarbij bedoelde afkondigingen zullen worden gedaan door den ambtenaar van den B. S., terwijl uit geene enkele wetsbepaling is af te leiden, dat deze dit geldig door een ander, geen ambtenaar van den B. S. zijnde, kan laten doen :

O. dat hiertegen door den requirant ter ondersteuning van het middel is aangevoerd, dat, hoewel dat artikel, naar de letter opgevat, tot die conclusie kan leiden, toch, wanneer het wordt beschouwd in verband met andere door hem aangehaalde artikelen van het B. W., waarin eveneens aan den ambtenaar van den B. S. de verplichting tot het verrichten van zekere handelingen wordt opgelegd, blijkt, dat het nimmer de bedoeling van den wetgever kan geweest zijn, dat *al* die verrichtingen door dien ambtenaar persoonlijk zouden moeten geschieden ;

dat dienovereenkomstig de requirant de ambtsverrichtingen onderscheidt in belangrijke, waarbij hij de verplichting van den ambtenaar om zelf handelend op te treden erkent en in werkzaamheden van zeer ondergeschikt belang, omtrent welke hij stelt, dat de ambtenaar die

onder zijne verantwoordelijkheid door een ondergeschikte kan laten verrichten ;

O. dat de wet eene zoodanige algemeene onderscheiding niet maakt en de kenmerken daarvan dan ook niet opgeeft, zoodat zij voor de beantwoording der door het middel gestelde vraag niet als grondslag kan dienen ;

dat, wanneer men uit de verschillende wetsbepalingen zou willen afleiden, dat de wet aan de eene verrichting meer gewicht toekent dan aan de andere, dit dan toch bij de wetstoepassing geene waarde heeft, omdat het altijd de vraag blijft, *wat* de wet met betrekking tot deze of gene handeling voorschrijft ;

dat men anders komt tot zuivere willekeur, zooals ten deze blijkt, naar requirant erkent, dat huwelijksvoltrekkingen wèl tot de belangrijke verrichtingen behooren, doch meent dat dit met huwelijksafkondigingen niet het geval is, en zulks, hoewel zoowel van de eene als van de andere handeling eene akte moet worden opgemaakt (art. 42 en 44 B. W.) ;

dat overigens ook de wet de afkondigingen geenszins als iets onbelangrijks beschouwt, maar integendeel, in verband met de wettelijke bepalingen omtrent het sluiten des huwelijks, als een voorname waarborg tegen het voltrekken van huwelijken met miskenning van de bepalingen der eerste afdeling van den vijfden titel, zoodat allermint op grond der door requirant gemaakte onderscheiding kan worden aangenomen dat de ambtenaar de hem als zoodanig bij de artt. 107 en 41 B. W. opgedragen handeling niet persoonlijk zoude hebben te verrichten ;

dat dit anders is bij de aanplakking, welke bij art. 110 B. W. is voorgeschreven maar alleen, omdat dat artikel *niet heeft bepaald*, dat zij door den ambtenaar geschiedt ;

O. dat de requirant nog heeft gewezen op verschillende bepalingen, waarbij het opmaken of inschrijven eener akte aan den ambtenaar wordt opgedragen, om daaruit af te leiden, dat de wetgever niet bedoeld kan hebben, dat dit schriftwerk alleen met de hand van den ambtenaar zelve rechtsgeldig kan geschieden ;

O. dat de wet dit ook niet vordert, omdat die werkzaamheden niet zijn voltooid zonder de onderteekening van den ambtenaar, die daarmede het stuk maakt tot eene van hem afkomstige akte (art. 21, 2e lid B. W.) ;

O. dat uit art. 149 der Gemeentewet, waarop de requirant een beroep doet niets ten zijnen voordeele kan worden afgeleid ;

dat, integendeel, de wet van den 1en Febr. 1904 (*Staatsblad* n°. 25), waarbij o. a. art. 149 der Gemeentewet is gewijzigd, door op te heffen

de beperking tot de leden van den Gemeenteraad, van de benoembaarheid tot ambtenaar van den B. S., door het toekennen van bezoldiging, door den ambtenaar een hem ondergeschikt, onder zijne leiding arbeidend, en van hem zijne instructie ontvangend, personeel te geven en door aan den Raad voor te schrijven het bepalen van vaste, openbaar bekend te maken, uren, waarop elk bureau van den B. S. dagelijks voor het publiek geopend zal zijn, blijkens de schriftelijke zoowel als blijkens de mondelinge behandeling van het later wet geworden wetsontwerp, beoogde een einde te maken aan onwettige en ongewenschte toestanden, waarbij de ambtenaar alleen zijn naam leende, toestanden, tegen welke reeds bij de behandeling van het ontwerp van 11 Nov. 1822 van den titel van de akten van den B. S. werd opgekomen;

O. dat de requirant nog heeft beweerd, dat ook de letter der wet in deze het persoonlijk optreden van den ambtenaar niet vordert, maar deze gezegd kan worden de afkondiging te doen door middel van een ondergeschikte;

O. hieromtrent, dat indien zelfs, wat blijkens het bestreden vonnis niet het geval was, het „aflezen van het voorgenomen huwelijk”, zooals de requirant het voorgevallene noemt, geschied ware door een ondergeschikte van den ambtenaar, deze handeling niet zou kunnen worden aangemerkt als eene afkondiging in den zin der wet;

dat toch die handeling hare rechtskracht ontleent aan de hoedanigheid van den ambtenaar van den burgerlijken stand en deze aan den persoon, die daartoe is benoemd, is gebonden;

dat dan ook de requirant zich op een volkomen juist standpunt plaatste toen hij blijkens het bestreden vonnis ter terechtzitting opgaf, dat de inhoud der akte, waarin vermeld stond, dat de afkondiging door hem als ambtenaar van den B. S. was gedaan, was in strijd met de waarheid;

O. ten slotte, dat een beroep op de wijze, waarop volgens requirant, veelal uitvoering zoude worden gegeven aan art. 179c in verband met art. 172 der Gemeentewet, ten aanzien van de ten deze te beslissen vraag van geenerlei betekenis kan worden geacht, reeds alleen omdat het een daarvan verschillend onderwerp betreft;

O. dat mitsdien het middel is ongegrond;
Verwerpt het beroep. (W. v. 't R.)

27 December 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een Instructie voor de Commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart, omtrent de vaststelling van de soort en het aantal der bemanning van schepen van een ladingsvermogen van 15 ton (300 centenaars) of meer, welke den Rijn boven Duisburg bevaren.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 21 van het Koninklijk besluit van 26 October 1906 (*Staatsblad* n°. 273), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 2 December 1911 (*Staatsblad* n°. 350), houdende bepalingen omtrent de commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart en omtrent de Rijn-schippers- en scheepspatenten;

Heeft goedgevonden:

met intrekking der „Instructie”, vastgesteld bij beschikking van den toenmaligen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 15 November 1906, n°. 183, afdeling Nijverheid, met ingang van 1 Januari 1912, vast te stellen de navolgende

INSTRUCTIE voor de Commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart, omtrent de vaststelling van de soort en het aantal der bemanning van schepen van een ladingsvermogen van 15 ton (300 centenaars) of meer, welke den Rijn boven Duisburg bevaren.

Bij de in het scheepspatent op te teekenen vaststelling der verplichte minste bemanning van het vaartuig moet het volgende in acht worden genomen:

I. *Voor schepen zonder eigen mechanische beweegkracht.*

Art. 1. 1. De scheepsbemanning bestaat, behalve uit den schipper, die van een patent als schipper voorzien moet zijn, uit matrozen en scheepsjongens.

2. Bij de vaststelling der bemanning wordt onder „matroos” een scheepsgezel verstaan, die 17 jaar of ouder is en gedurende ten minste 2 jaren als scheepsjongen het schippersbedrijf op den Rijn, op de zijrivieren van den Rijn of op niet tot den conventioneelen Rijn behoorende Nederlandsche rivieren heeft geleerd. Scheepsjongens mogen onder de voorgeschreven scheepsbemanning niet mede gerekend worden, wanneer zij niet reeds ten minste 1 jaar op schepen gediend hebben, tenzij op hetzelfde vaartuig nog 2 matrozen dienen.

3. Andere benamingen, als bootsman, scheepsknecht, volmatroos en lichtmatroos, mogen in het scheepspatent niet gebezigd worden.

2. 1. Als regel moet voor schepen zonder eigen mechanische beweegkracht — behalve den schipper — de hieronder genoemde bemanning vastgesteld worden:

A. voor schepen van 15 tot en met 500 ton ladingsvermogen. . . . . 1 matroos;

voor schepen van minder dan 50 ton ladingsvermogen voor het Rijnvak boven Worms. . . . . 1 matroos en 1 scheepsjongen;

B. voor schepen boven 500 ton ladingsvermogen tot en met 750 ton ladingsvermogen 1 matroos en 1 scheepsjongen;

boven 750 ton ladingsvermogen tot en met 1000 ton ladingsvermogen . . . . . 2 matrozen;

boven 1000 ton ladingsvermogen tot en met 1500 ton ladingsvermogen . . . . . 2 matrozen en 1 scheepsjongen;

boven 1500 ton ladingsvermogen tot en met 2500 ton ladingsvermogen . . . . . 3 matrozen;

boven 2500 ton ladingsvermogen tot en met 3000 ton ladingsvermogen . . . . . 3 matrozen en 1 scheepsjongen;

boven 3000 ton ladingsvermogen . . . . . 4 matrozen.

2. Van dezen regel mag alleen onder bij-

zondere, hieronder nader aangegeven omstandigheden, worden afgeweken.

3. Eene *versterking* der bemanning door vermeerdering van het aantal (manschappen), of door het stellen van den eisch, dat een matroos de plaats van den scheepsjongen moet innemen, kan vastgesteld worden:

A. voor schepen van plompen of ondoelmatigen vorm of inrichting;

B. voor schepen, waarop grootzeil gebezigd wordt.

4. Eene *vermindering* der bemanning, of de vervanging van een matroos door een scheepsjongen kan, uitgezonderd ten aanzien van de in artikel 2, sub A, vermelde schepen van minder dan 50 ton ladingsvermogen, vastgesteld worden:

A. voor schepen, welke met buitengewone mechanische hulpmiddelen voor de behandeling van zware ankers en sleeptrossen en voor het verhalen enz. zijn uitgerust;

B. voor schepen, welke volgens het patent alleen voor bepaalde korte afstanden zijn toegelaten, als hoedanig in het algemeen afstanden van minder dan 50 K.M. beschouwd worden.

II. Voor Stoombooten.

5. 1. De scheepsbemanning bestaat, behalve uit den schipper, die van een patent als schipper voorzien moet zijn, uit matrozen, scheepsjongens, machinisten en stokers.

2. Bij de vaststelling der bemanning geldt voor matrozen en scheepsjongens het in artikel 1 bepaalde.

6. 1. Als regel moet — behalve den schipper — de hieronder genoemde bemanning vastgesteld worden.

A. Voor schroef- en raderstoombooten:

tot 60 M ² . verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels.		van 60—120 M ² . verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels.		van 120—200 M ² . verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels.	
1 matroos	1 machinist	1 matroos	1 machinist 1 stoker	3 matrozen	1 machinist 2 stokers
1 man	1 man	1 man	2 man	3 man	3 man
te zamen: 2 man		te zamen: 3 man		te zamen: 6 man	

B. Voor schroefstoombooten:

van 200—300 M ² . verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels.		van 320 M ² . verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels.	
3 matrozen	2 machinisten	4 matrozen	2 machinisten
1 jongen	2 stokers	1 jongen	4 stokers
4 man	4 man	5 man	6 man
te zamen: 8 man		te zamen: 11 man	

C. Voor raderstoombooten:

van 200—260 M ² . verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels.		van 260—320 M ² . verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels.		boven 320 M ² . verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels.	
4 matrozen	2 machinisten	5 matrozen	2 machinisten	6 matrozen	2 machinisten
1 jongen	2 stokers	1 jongen	4 stokers	1 jongen	6 stokers
5 man	4 man	6 man	6 man	7 man	8 man
te zamen: 9 man		te zamen: 12 man		te zamen: 15 man	

2. De vorenstaande bepalingen zijn ook van toepassing op goederen- en personenstoombooten.

7. 1. Eene *versterking* van het machinepersoneel (machinisten en stokers) kan vastgesteld worden voor stoombooten, welke door vermeerdering der stoomtoestellen meer toezicht en bediening vereischen.

2. Eene *vermindering* van het machinepersoneel (machinisten en stokers) kan vastgesteld worden voor stoombooten, welke blijkens het patent alleen voor korte localvaarten bestemd zijn en waarop voor den machinietijd overblijft om mede werkzaam te zijn bij het bedienen van den ketel of de ketels en voorts, evenwel met inachtneming van eene behoorlijke dienstaflossing, voor stoombooten, waarvan de bijzondere bouw of inrichting en wel bepaaldelijk wat betreft de stoomketels, het stoomwerktuig of de stookinrichtingen, vermindering der bemanning mogelijk maakt. Bij raderstoombooten met meer dan 320 M². verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels mag echter in geen geval het aantal stokers tot een geringer aantal dan 5 verminderd worden.

3. Eene *versterking* van het dekpersoneel (matrozen en scheepsjongens) kan vastgesteld worden voor stoombooten van plompen of ondoelmatigen vorm of inrichting; voorts wanneer in verband met grootte, bouw en bestemming van de stoomboot aan te nemen is, dat het voorgeschreven dekpersoneel voor

eene behoorlijke bediening van de stoomboot niet in alle gevallen toereikend is.

4. Eene *vermindering* van het dekpersoneel (matrozen en scheepsjongens) of de vervanging van een matroos door een scheepsjongen kan vastgesteld worden voor stoombooten, welke met buitengewone mechanische hulpmiddelen voor de behandeling van ankers en sleep-trossen enz. uitgerust zijn. Bij raderstoombooten met meer dan 320 M². verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels mag echter in geen geval het dekpersoneel tot een geringer aantal dan 5 matrozen verminderd worden.

5. Op den Rijn boven Mannheim mag voor schroef- en raderstoombooten van 120—200 M². verwarmingsoppervlak van den ketel of de ketels een het roer bedienende gepatenteerde stuurman (loods) tot de bemanning medege-rekend worden.

6. Voor goederen- en personenstoombooten is eene *vermindering* der bemanning, zoowel van het machinepersoneel als van het dekpersoneel, niet geoorloofd.

8. Wordt in het scheepspatent eene sterkere of geringere bemanning voorgeschreven, dan met de regelen van de artikelen 2 en 6 overeen zou komen, dan moeten de redenen voor de afwijking in de verklaring, betreffende het scheepsonderzoek, worden opgegeven. Over eventuele klachten wordt door de met het toezicht belaste overheid beslist.

III. Voor motorschepen.

9. 1. Voor motorschepen vinden de voor schepen van 15 ton (300 centenaars) of meer ladingsvermogen geldende voorschriften toepassing, met dien verstande, dat voor motorschepen, waarvan de motor met een vloeibare brandstof (ruw-olie, petroleum, benzine, nafta, spiritus en dergelijke) gedreven wordt, geen bijzondere machinist voor de bediening van den motor in dienst genomen behoeft te worden, indien de toestanden op het te bevaren riviergedeelte zulks schijnen te veroorlooven en de inrichtingen tot het bedienen van den motor en van het roer van de standplaats des bestuurders uit zóó eenvoudig te behandelen zijn, dat de opmerksaamheid van den bestuurder daardoor niet afgeleid wordt van hetgeen vooruit geschiedt. In alle andere gevallen en in het bijzonder voor motorschepen met zuiggasinrichting moet voor de bediening van den motor een machinist in dienst worden genomen.

2. Ingeval de aanstelling van een bijzonderen machinist niet verplichtend is gesteld en de gewone bediening van den motor den bestuurder is opgedragen, moet deze met den bouw, de werking en de bediening van den motor grondig bekend en overigens betrouwbaar zijn. Buitendien moet een matroos met de behandeling van den motor in zooverre vertrouwd zijn, dat hij dezen desnoods aanzetten en stoppen kan.

's Gravenhage, 27 December 1911.

De Minister voornoemd,

(gef.) A. S. TALMA.

27 December 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

Uit het samenstel der bepalingen van de artt. 7 en 10 lid 2 der Algemeene Politieverordening van Amsterdam blijkt dat de gemeentewetgever van Amsterdam inderdaad heeft strafbaar gesteld eene bepaalde wijze van uitlokking tot een strafbaar feit.

Door deze strafbaarstelling heeft de gemeentelijke wetgever op grond van art. 47, 2° en art. 91 Swb. de grenzen zijner strafwetgevende bevoegdheid overschreden.

De Hooge Raad enz. ;

Gelet op het middel van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie :

Schending immers niet toepassing van art. 7, 10 al. ult. en 22 der Alg. Pol. Verord. van Amsterdam en verkeerde toepassing van art. 47 j^o. 91 Strafr. ;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis

overeenkomstig de aanklacht ten laste van den gerequireerde met diens schuld er aan wettig en overtuigend bewezen is verklaard, dat hij te Amsterdam op 21 Nov. 1910 in pand n°. 3 aan het Koningsplein aan F. W. F. last heeft gegeven tot het graven in den openbaren weg aan de Heerengracht voor pand n°. 430 ; hebbende F. W. F. op voormelden datum aan den last gevolg gegeven ;

O. dat de Rechtbank heeft geoordeeld, dat dit bewezen verklaarde feit oplevert de overtreding van de artt. 7 en 10 al. 2 j^o. art. 22 der Alg. Pol. Verord. van Amsterdam, maar desniettemin niet strafbaar is, omdat het Gemeentebestuur van Amsterdam door in zijne verordening de vooraangehaalde artt. 7 en 10 al. 2 op te nemen de grenzen aan zijne wetgevende bevoegdheid gesteld heeft overschreden door bij die artikelen als „uitlokker” een ander persoon dan de in art. 47 Strafr. genoemde daders strafrechtelijk aansprakelijk te stellen ;

dat op dezen grond de Rechtbank, van oordeel dat het bewezen verklaarde feit ook krachtens geene andere wets- of wetskracht-hebbende bepaling strafbaar was, den gerequireerde heeft ontslagen van rechtsvervolging ;

O. dat het middel van cassatie tegen deze beslissing opkomt op grond dat door de bovenaangehaalde bepalingen der Amsterdamsche Verordening de lastgeving tot het verrichten eener verboden handeling wordt geïsoleerd van het verrichten dier handeling zelve en dus wordt gemaakt tot een zelfstandig feit, waarin geen verandering zou worden gebracht doordat voor de strafbaarheid der lastgeving wordt vereischt, dat de last zij uitgevoerd, daar dit voorschrift niet zou inhouden een element van het strafbaar gestelde feit, maar slechts zou zijn eene voorwaarde voor de ontvankelijkheid der strafvervolging ter zake van het geven van den verboden last ;

O. ter zake van dit een en ander :

dat art. 7 der Alg. Bep. der Alg. Pol. Verord. van Amsterdam luidt :

„Het is verboden last te geven tot het verrichten der in deze verordening verboden handelingen” ;

en art. 10, 2de lid dier Alg. Bepalingen :

„Overtreding van het verbod van art. 7 dezer Alg. Bep. wordt, indien aan den in genoemd artikel bedoelden last is gevolg gegeven, gestraft met hechtenis van ten hoogste zes dagen of geldboete van ten hoogste f 25”, terwijl de in de aanklacht omschreven „handeling” wordt verboden bij art. 22 sub a der verordening ;

O. dat uit het samenstel der bepalingen dier artt. 7 en 10 al. 2 blijkt, dat de gemeente-

wetgever van Amsterdam inderdaad strafbaar stelt een bepaalde wijze van uitlokking tot een strafbaar feit;

dat toch in de *strafrechtswetenschap* het begrip „uitlokken” omvat ieder opzettelijk bewegen van een ander strafrechtelijk aansprakelijk persoon tot het begaan van een strafbaar feit, terwijl, behoudens thans niet ter zake doende uitzonderingen, die strafbaarheid van den uitlokker als dader of mededader aldan afhankelijk wordt gesteld van het werkelijk verricht zijn van de handeling die werd uitgelokt;

dat dus ook naar deze algemeen geldende leer de wilsbepaling van den materieelen dader door den uitlokker de eenige handeling des uitlokkers is en het werkelijk verricht zijn der uitgelokte daad niet anders is dan een vereischte voor de strafbaarheid des uitlokkers;

O. verder, dat ons Wetboek van Strafrecht in zijn art. 47 2°. onder de strafbaar gestelde wijze van uitlokken niet vermeldt „het geven van last tot een strafbaar feit” en dus de Amsterdamsche verordening door ook die wijze van uitlokking strafbaar te stellen aan het begrip „strafbare uitlokking” een ruimer omvang geeft dan het Wetboek van Strafrecht er aan toekent;

O. ten aanzien van de vraag of de gemeentelijke wetgever daartoe bevoegd was;

dat, voor wat betreft de stof behandeld in de acht eerste titels van het 1ste Boek Wetb. v. Strafrecht, de bevoegdheid des gemeentelijken wetgevers niet wordt beheerscht door de algemeene regeling der Gemeentewet, maar door het bijzonder voorschrift van art. 91 Strafr., met het gevolg, dat de bepalingen van gemelde titels van het 1ste Boek van dat Wetboek toepasselijk zijn op de feiten, waarop bij eene gemeenteverordening straf wordt gesteld, zonder dat het gemeentebestuur bevoegd is ten aanzien der straf in die bepalingen behandeld, eenige regeling te treffen;

dat derhalve het gemeentebestuur van Amsterdam door in zijne verordening bijzondere bepalingen betreffende de strafbaarheid van den uitlokker op te nemen, de grenzen bij de wet aan zijne wetgevende bevoegdheid gesteld heeft overschreden;

O. dat hiertegen niet met vrucht kan worden aangevoerd, dat blijkens art. 47, 2°. Strafr., de wetgever het begrip „uitlokking” zou hebben beperkt tot het opzettelijk bewegen van een ander strafrechtelijk aansprakelijk persoon tot het plegen van een strafbaar feit „door een der in dat artikel omschreven middelen”, zoodat naar ons positief recht uitlokking door een ander middel zou vallen buiten dat begrip en

dus ook de Amsterdamsche gemeentelijke wetgever in zijn vooraangehaalde bepalingen geene regeling omtrent eene in de acht eerste titels van het 1ste Boek Strafr. behandelde stof zou hebben getroffen;

dat toch uit de geschiedenis der wet blijkt, dat voor onzen wetgever „uitlokking” dezelfde ruime beteekenis had, die de strafrechtswetenschap er aan toekent, maar hij in het belang der rechtszekerheid de strafbaarheid er van wilde beperken tot de gevallen in art. 47, 2°. Strafr. opgesomd;

O. dat dus het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 't R.)

28 December 1911. BESLUIT, tot nadere wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229), gewijzigd en aangevuld bij Koninklijk besluit van 14 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 65), waarbij worden aangewezen de buitenlandsche instellingen en de buitenlandsche getuigschriften, bedoeld in artikel 134 der Hooger-onderwijswet. S. 372.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 30 October 1911, n°. 4498/3, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 134 der Hooger-onderwijswet;

Gezien Ons besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229), gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 14 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 65);

Mede gezien de adviezen van ieder der senaten der Rijks-universiteiten;

Den Raad van State gehoord (advies van 12 December 1911, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 December 1911, n°. 10152, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan: te bepalen:

Art. 1. In artikel 1 van Ons besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229) wordt de zinsnede onder A, 8°, gelezen als volgt: „het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen, waarbij door eene der universiteiten in Groot-Britannië en Ierland of door eene der navolgende universiteiten in de Britsche koloniën een der graden „Bachelor”, „Master”, of „Doctor of arts” is verleend: *Adelarde, Allahabad, Bombay, Calcutta, Cape of Good Hope, Madras, Melbourne, Montreal, Punjab, Quebec, Sydney, Toronto Victoria, university Toronto, New Zealand*”.

2. In artikel 1, onder B, van Ons besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229), gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 14 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 65), vervalt de zinsnede onder 3°. en wordt „4°” in „3°” en „5°” in „4°” veranderd.

3. In artikel 1, onder C, van Ons besluit van 22 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 229), gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 14 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 65), wordt achter 3°. de punt vervangen door eene puntkomma en vervolgens ingevoegd eene nieuwe zinsnede, luidende als volgt :

„4°. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen, waarbij door een der onder A, 8°., bedoelde universiteiten een der graden „Bachelor”, „Master”, of „Doctor of Science” is verleend, mits door den bezitter worde aangetoond, dat bij dit of een daaraan voorafgaand examen door hem blijk is gegeven van voldoende kennis van het Latijn of het Grieksch”.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 Jan. 1912.)

28 December 1911. **BESLUIT**, tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderswijswet, van het Gereformeerd gymnasium te *Arnhem* der vereeniging voor gymnasiaal onderwijs op Gereformeerden grondslag te *Arnhem*. S. 378.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 November 1911, n°. 8980/3, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 157 der Hooger-onderswijswet;

Gezien Ons besluit van 16 November 1905 (*Staatsblad* n°. 306);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 December 1911, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 23 December 1911, n°. 10150, afdeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan :

het Gereformeerd gymnasium te *Arnhem* der vereeniging voor gymnasiaal onderwijs op Gereformeerden grondslag te *Arnhem*, met

ingang van 1 December 1911, voor een tijdperk van zes jaren, aan te wijzen als bevoegd om, met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften aan zijne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der Hooger-onderswijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 Jan. 1912.)

28 December 1911. **WET**, tot wijziging van de Beroepswet en van de Wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 268.) S. 374.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1910/11, n°. 233, 1—4; 1911/12, n°. 46, 1.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 996, 997.

Hand. 1° Kamer 1911/12' *bladz.* 78, 95.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging van de Beroepswet en van de Wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 268) wenschelijk is:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. In artikel 42 van voormelde wet worden de woorden: „ten minste” gelezen: ten hoogste

Art. II. In het eerste lid van artikel 49 van voormelde wet worden de woorden: „met vijf leden” gelezen:

in kamers van drie leden

Art. III. In het eenig artikel der wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 268) tot wijziging der wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 161), houdende wijziging van artikel 22 der Beroepswet, worden de cijfers: „1908” en „1909” telkens gelezen:

„1911” en „1912”.

Art. IV. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Justitie, (get.) E. R. H. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, (get.) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 30 Dec. 1911.)

28 December 1911. WET, tot wijziging en aanvulling van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 376.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd en wordt een nieuw art. ingevoegd.

Ten gevolge hiervan worden de totalen van de Iste, IIde, IVde, Vde, VIde, VIIde, VIIIste, IXde en XIde afdeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910 nader vastgesteld respectievelijk op een bedrag van *f* 228,648.50; *f* 1,903,346 *f* 210,687.50; *f* 494,000; *f* 1,734,823; *f* 2,450,403; *f* 1,672,332.50; *f* 910,679; *f* 51,400, en wordt het eindcijfer van dat hoofdstuk nader vastgesteld op een bedrag van *f* 10,371,242.50.

28 December 1911. WET, tot wijziging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 376.

Bij deze wet wordt één art. verhoogd en één art. verminderd met hetzelfde bedrag.

28 December 1911. KONINKLIJK BESLUIT.

De bevoegdheid van een polderbestuur om krachtens art. 4 der Wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 139) keuren of politieverordeningen vast te stellen, sluit niet in zich de bevoegdheid om aan eigenaars van bepaaldelijk aangewezen gronden onderhoudslasten op te leggen.

Deze laatste bevoegdheid behoort tot de inrichting der waterschappen, die krachtens art. 190 der Grondwet aan de Staten der provincie is voorbehouden.

WIJ WILHELMINA ENZ.;

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. KLAPWIJK AZN. te Berkel tegen het besluit van Gedep. Staten van Zuidholland, dd. 21 Maart 1911, n°. 24, tot goedkeuring van eene wijziging der keur of politieverordening op het maken en onderhouden der scheidingskaden, dijken, vaarten, molentochten, slooten, bruggen, hoofdeneinden, duikers en andere kunstwerken (enz.) in den polder Berkel;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 29 Nov. 1911, n°. 299;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 23 Dec. 1911, n°. 215, afd. Waterstaat;

Overwegende: dat op 1 Maart 1911 het bestuur van den polder Berkel besloten heeft bovengenoemde keur onder meer in dier voege te wijzigen, dat art. 11 zou luiden als volgt:

De Ringvaart of Boezem, vermeld onder letter *a* van art. 10 alsmede de Vaart vanaf

het Verlaat bij het Meerhek tot de brug n°. 21 aan de Watering en vanaf die brug de Watering tot de Windaassloot, de Windaassloot en de sloot tusschen de perceelen Gemeente Berkel Sectie C nos. 16, 34 en 6, als ook de sloot, volgende de Pynackersche Kade tot de Noordeindsche Vaart, vermeld onder letter *d* van art. 10 benevens de molentochten in den Noord-, den Zuid- en den Westpolder, in den Rodenrijsschen Polder, in de Nieuwe Droogmaking, in den Polder Oude Leede en den Bergboezem, zullen, voorzoveel het diepwerk betreft, voor rekening van den Polder worden gemaakt en onderhouden, terwijl de aangelanden van al deze wateren de kanten hunner landen behoorlijk moeten slooten of inhakken en van het insttaande grond- en kroosvuil zuiveren tot op de halve breedte dier wateren; de sloot tusschen Sectie B nos. 139 en 141, welke dient tot doorlating van het water uit den Bovenpolder in den Rodenrijsschen naar den Bergboezem moet geheel door den Polder worden gemaakt en onderhouden; de sloot, liggende in Sectie B n°. 642 moet door den Polder op de wijfde van 2.50 M. op het peil worden gehouden, terwijl de eigenaar deze uit de schouwen moet houden; de Windaassloot vanaf de Watering, de sloot tusschen de perceelen Sectie C nos. 1634 en 6, alsmede de sloot, volgende de Pynackersche Kade tot de Noordeindsche Vaart, vermeld onder letter *d* van art. 10, zullen door den Polder met de zomerschouw worden gekroosd, terwijl de aangelanden of huurders evenwel moeten gedoo-gen, dat die op de bepaalde breedte en diepte worden gebracht en daarop blijven; als ook dat de bagger en andere uit de wateren komende speciën op de kaden hunner landen worden gelegd en wel op zoodanige tijden als het Bestuur zal dienstig achten.

Mocht het Bestuur niet verlangen die bagger of specie ten dienste van den Polder te gebruiken, dan zal daarvan worden kennis gegeven aan de aangelanden of huurders, die zulks alsdan binnen een door het Bestuur te bepalen termijn zullen moeten wegwerken en opruimen;

dat Gedep. Staten van Zuidholland bij besluit van 21 Maart 1911, no. 24, de wijziging hebben goedgekeurd;

dat van het besluit van Gedep. Staten A. KLAPWIJK AZN., warmoezier, wonende te Berkel, bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende dat bij het gewijzigd art. 11 aan de aangelanden van de daar genoemde wateren een onderhoudslast wordt opgelegd, waartoe de wet geen vrijheid geeft en Gedep. Staten

mitsdien aan de wijziging hunne goedkeuring hadden behooren te onthouden; dat hij eigenaar is van het perceel kadaster gemeente Berkel en Rodenrijs Sectie B no. 2048, en als zoodanig aangeland aan de in genoemd art. genoemde wateren en belanghebbende bij de vastgestelde wijziging; weshalve hij verzoekt, dat het bestreden besluit van Gedep. Staten worden vernietigd;

Overwegende: dat appellants bezwaar gericht is tegen den onderhoudslast hem door genoemd art. 11 der gewijzigde keur opgelegd; als hoedanig de verplichting om het water van de Ringvaart of Boezem van het insttaande grond- en kroosvuil tot op de halve breedte te zuiveren is te beschouwen;

dat hier dient te worden onderzocht, of het bestuur, van den polder Berkel de bevoegdheid had, eene zoodanige verplichting aan de aangelanden op te leggen;

Overwegende te dien aanzien, dat die bevoegdheid niet volgt uit het recht van het polderbestuur om voor den polder eene keur of politieverordening vast te stellen;

dat toch deze laatste bevoegdheid, welke haar grond vindt in art. 4 der wet van 20 Juli 1896 (*Stbl.* n°. 139) welke wet uitvoering geeft aan art. 191 der Grondwet, niet in zich sluit de bevoegdheid om aan eigenaars van bepaaldelijk aangewezen gronden onderhoudslasten op te leggen;

dat het opleggen van lasten behoort tot de inrichting der waterschappen, die krachtens art. 190 der Grondwet aan de Staten der provincie is voorbehouden;

dat derhalve de bovengemelde vraag ontkenkend moet worden beantwoord;

Gezien de wet van 20 Juli 1896 (*Stbl.* n°. 139);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedep. Staten van Zuidholland, waarbij de wijziging der keur of politieverordening op het maken en onderhouden der scheidingskaden, dijken, vaarten, molentochten, slooten, bruggen, hoofdeneinden, duikers en andere kunstwerken (enz.) in den polder *Berkel* is goedgekeurd, aan deze op 1 Maart 1911 door het polderbestuur vastgestelde wijziging dier keur goedkeuring te onthouden.

Onze Minister van Waterstaat is belast enz.
(W. v. D. B. A.)

29 December 1911. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven van *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1907. S. 377.

1911.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1907 vastgesteld als volgt:

De ontvangsten hebben bedragen:

f 185,803,862.08⁵.

De uitgaven hebben bedragen:

f 173,576,040.04⁵.

Het voordeelig slot der rekening bedraagt:

f 12,227,822.04.

29 December 1911. WET, houdende kwijtschelding aan PHOA TJIN THAE en PHOA TJIN TJIANG van eene den Lande aankomende vordering. S. 378.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge artikel 22 der Indische Compabiliteitswet (*Staatsblad* 1896, n°. 145) van eene den Lande aankomende vordering, wanneer zij meer bedraagt dan f 10,000, geene kwijtschelding verleend wordt dan bij de wet en er termen gevonden zijn om de hier na te noemen kwijtschelding te verleenen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Aan PHOA TJIN THAE en PHOA TJIN TJIANG wordt kwijtgescholden eene som van f 57,473.42 (zeven en vijftig duizend vierhonderd drie en zeventig gulden, twee en veertig cent), zijnde het restant van hetgeen zij ter zake van de opiumpacht in de residentie *Banjoemas* over de jaren 1875, 1876 en 1877 aan het einde van den pachttermijn nog verschuldigd waren.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten December 1911.

(get.)

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.)

DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 17 Jan. 1912.)

29 December 1911. WET, houdende gedeeltelijke kwijtschelding aan C. J. M. WELTER van eene hem opgelegde vergoeding. S. 379.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge artikel 22 der Indische Compabiliteitswet (*Staatsblad* 1896, n°. 145) van eene den Lande aankomende vordering, wanneer zij meer bedraagt dan f 10,000, geene kwijtschelding verleend wordt dan bij de wet en er termen gevonden zijn om de hier na te noemen kwijtschelding te verleenen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Aan den gepensioneerden Oost-Indischen ambtenaar C. J. M. WELTER, laatstelijk algemeen pakhuismeester te *Batavia*, wordt van de hem bij besluit van de Algemeene Rekenkamer in *Nederlandsch-Indië* van 15 November 1909 n°. 14059a/2 opgelegde vergoeding ad f 17,814.24^s (zeventien duizend achthonderd veertien gulden vier en twintig en een halve cent) kwijtescholden eene som van f 17,582.99^s (zeventien duizend vijfhonderd twee en dertig gulden negen en negentig en een halve cent).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(get.) DE WAAL MALEFIJT.
(Uitgeg. 17 Jan. 1912.)

29 December 1911. WET, houdende aanvulling van het tarief van uitvoerrechten in *Nederlandsch-Indië*. S. 380.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is in *Nederlandsch-Indië* een uitvoerrecht van petroleum-benzine en -gazoline te heffen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.,

Eenig artikel.

In het tarief van uitvoerrechten, vastgesteld bij artikel 4 der Indische tariefwet (*Nederlandsch Staatsblad* 1909, n°. 341; *Indisch Staatsblad* 1910, n°. 79), wordt na den post „huiden” ingelascht: petroleum-benzine en -gazoline (hectoliter) f 0.03.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(get.) DE WAAL MALEFIJT.
(Uitgeg. 16 Jan. 1912.)

29 December 1911. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Friedrich Johann Locher, kantoorbiedende, geboren te *Isselburg* (*Pruissen*) den 11 Januari 1876, wonende te *Haarlem* (provincie *Noordholland*). S. 381.

Marcu Cohn, wijnhandelaar, geboren te *Borzesti* (*Roemenië*) den 13 Februari 1882, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 382.

Johann Heinrich Kaak, borstelmaker, geboren te *Allendorf* (*Pruisen*) den 27 November 1875, wonende te *Schwelm* (*Pruisen*). S. 383.

Gretchen Stern, weduwe van Siegmund Leesser, koopvrouw, geboren te *Bielefeld* (*Pruisen*) den 30 Mei 1863, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 384.

Philippus Theodorus Schultz, winkelier, geboren te *Nordhorn* (*Pruisen*) den 21 Juli 1855, wonende te *Lochem* (provincie *Gelderland*). S. 385.

Simon Markus, geboren te *Stadthagen* (*Pruisen*) den 30 Juni 1871, wonende *Essen-Ruhr* (*Pruisen*). S. 386.

Johann Eduard Erdelmann, muziekdirecteur, geboren te *Barmen* (*Pruisen*) den 1 Maart 1865, wonende te *Dordrecht* (provincie *Zuidholland*). S. 387.

Abraham Stolz, meester geweermaker, geboren te *Ober-Buch-Buch am Irchel* (*Zwitserland*) den 13 December 1840, gegageerd adjudant-onderofficier, wonende te *Bandoeng* (*Ned. O.-Indië*). S. 388.

Nils Persson, gezagvoerder op eene zeesleepboot, geboren te *Reslöv* (*Zweden*) den 23 December 1867, wonende te *Maassluis* (provincie *Zuidholland*). S. 389.

29 December 1911. BESLUIT, regelende de voorwaarden waaronder voor rekening van 's Rijks Koloniën en Bezittingen stempels — geen muntstempels of medaillestempels zijnde — en hulpmiddelen — geen stempels zijnde — aan 's Rijks Munt kunnen vervaardigd worden. S. 390.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien artikel 3, 3de lid, der bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 253), gewijzigde wet van 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 180), houdende bepalingen omtrent het toezicht en de zorg over de zaken der Munt;

Gelet op artikel 23, 1ste lid, van Ons, laatstelijk bij Ons besluit van 7 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 202), gewijzigd besluit van 19 December 1901 (*Staatsblad* n°. 271), regelende de voorwaarden, waaronder voor rekening van anderen dan het Rijk aan 's Rijks Munt kan worden gemunt, medailles kunnen worden geslagen en stempels kunnen worden vervaardigd;

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën van 16 November 1911, n°. 51, Generale Thesaurie, en van Koloniën, van 16 November 1911, afdeling F., n°. 34;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 December 1911, n°. 24);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 16 December 1911, n°. 50, Generale Thesaurie en van 23 December 1911, afdeling F., n°. 40;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Te bepalen als volgt :

Art. 1. Alle hier te lande voor rekening van 's Rijks Koloniën en Bezittingen te vervaardigen stempels voor het zegel en voor den ijk der maten en gewichten alsmede de hiertoe noodige modellen worden aan 's Rijks Munt vervaardigd.

2. Aanvragen tot het doen vervaardigen van stempels als bedoeld in artikel 1 moeten door of namens Onzen Minister van Koloniën gericht worden tot den Muntmeester.

Hetzelfde geldt ten aanzien van andere stempels — geen munt- of medaillestempels zijnde — en van hulpmiddelen — geen stempels zijnde — welker vervaardiging voor rekening van 's Rijks Koloniën en Bezittingen aan 's Rijks Munt verlangd wordt.

De vergoedingen die voor de vervaardiging van de in dit artikel bedoelde stempels of hulpmiddelen in rekening zullen worden gebracht worden, voor zoover zij niet in dit besluit zijn vastgesteld, in elk bijzonder geval berekend en desgewenscht vóór de vervaardiging aan den aanvrager medegedeeld.

3. Voor het vervaardigen van de in dit artikel genoemde stempels wordt eene vergoeding in rekening gebracht berekend naar de onderstaande tarieven :

I. *Stempels voor het zegel.*

Per stempel (oud model) . . . . . f 25

Per stempel (nieuw model) . . . . . „ 30

II. *Stempels voor den ijk der maten en gewichten.*

In zooverre de stempels voor den ijk der maten en gewichten ten dienste van de Koloniën en Bezittingen, overeenstemmen met die ten dienste van het Rijk in Europa, worden aan de Koloniën en Bezittingen de vergoedingen in rekening gebracht, die door Ons voor het Rijk zijn vastgesteld.

Voor de vijfhoekige stempels ten dienste van Nederlandsch-Indië worden, naar gelang van de grootte der 4 soorten, prijzen in rekening gebracht van f 4.50, f 4, f 3 en f 2.

4. Indien de Muntmeester van oordeel is, dat in eenig bijzonder geval de in artikel 3 vastgestelde tarieven te laag of te hoog zijn, kan de vergoeding op zijn voorstel door Onzen Minister van Financiën worden gewijzigd.

Aan Onzen Minister van Koloniën wordt hiervan kennis gegeven.

5. De kosten verbonden aan de vervaardiging van modellen, matrijzen en poinçonnen, benodigd voor den aanmaak van de in artikel 3 bedoelde stempels, worden afzonderlijk in rekening gebracht.

6. Verrekening van bestellingen welke vóór het in werking treden van dit besluit gedaan, nog niet zijn betaald, zal geschieden volgens de bepalingen van dit besluit.

7. Ons besluit van 31 Januari 1906 (*Staatsblad* n°. 11) wordt ingetrokken.

Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 29sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

De Minister van Koloniën,

(get.) DE WAAL MALREFIJT.

(*Uitgeg.* 18 Jan. 1912.)

29 December 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wijziging van de beschikking van 27 November 1911, betreffende de wijze van aanteekening van arbeidskaarten, afgegeven of medeondertekend door of van wege den burgemeester.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

Heeft goedgevonden :

het bij zijne beschikking van 27 November 1911, n°. 2419, Afdeling Arbeid vastgestelde model der registerkaarten, waarop door den burgemeester aanteekening wordt gehouden van de medeondertekening van arbeidskaarten, afgegeven aan personen, als bedoeld in artikel 1 sub II a en b dier beschikking, in zooverre te wijzigen, dat daaruit vervalt : „Einde leer- verplichting : . . . . .”.

's Gravenhage, 29 December 1911.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

29 December 1911. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de burgemeesters, ten gevolge op de missive van 1 December 1911, betreffende uitvoering van de Arbeids- wet 1911.

Het is mij gebleken, dat de, krachtens het 6de lid van artikel 12 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319), bij mijne beschikking van 27 November j.l., n°. 2419, Afdeling Arbeid, gegeven voorschriften op een enkel punt wijziging behoeven. In verband daarmee is bij mijne beschikking van heden, waarvan een afdruk hierbij is gevoegd, in die voorschriften eene wijziging aangebracht.

Ik heb de eer U te verzoeken, de U uit-

gereikte registerkaarten, waarop aanteekening wordt gehouden van de *medeonderteekening* van arbeidskaarten, afgegeven aan personen, als bedoeld in artikel 1, sub II a en b van mijne bovenbedoelde beschikking van 27 November j.l., in overeenstemming met mijne beschikking van heden, te doen wijzigen, n.l. door daarop te doen schrappen: „Einde leerverplichting: . . . . .”.

Met betrekking tot de registerkaarten voor afgegeven arbeidskaarten, als bedoeld in artikel 1, sub I a en b van mijne beschikking van 27 November j.l., moge ik hierbij aanteekenen, dat daarop voor jeugdige personen, ten aanzien van wie in verband met hun leeftijd als vaststaande kan worden aangenomen, dat zij niet meer leerplichtig zijn, het einde der leerverplichting kan worden aangeduid door invulling van het jaar, waarin die verplichting moet geëindigd zijn. Alleen dus ten aanzien van hen, die nog niet zoo oud zijn dat uit hun leeftijd blijkt, dat zij niet meer onder de leerverplichting vallen (dus de 12- en 13-jarigen) zal zijn te onderzoeken, of aan de leerverplichting is voldaan en — zoo ja —, wanneer deze verplichting is geëindigd. Voor hen zal op de registerkaart (voor de afgegeven

arbeidskaart) de juiste datum van het einde der leerverplichting zijn te vermelden. Hierbij moge nog worden herinnerd aan het 7de lid van artikel 12 der Arbeidswet 1911, dat het uitreiken van arbeidskaarten voor kinderen beneden 12 jaar of nog leerplichtig verbiedt.

Voorts is de vraag gerezen, op welke wijze de nummering der registerkaarten moet geschieden, in verband met het voorschrift, dat die kaarten in de volgorde der geboortedata moeten worden geborgen. Ten deze zij aangeteekend, dat invulling van een nummer in den linker bovenhoek der kaart kan geschieden op de wijze, welke het best wordt geoordeeld en dat die invulling desgewenscht ook achterwege kan worden gelaten. De kaarten zijn ingericht om te worden genummerd, omdat het voorkomt dat men bij het bijhouden van een kaartregister prijs stelt op doorloopende nummering der kaarten, niettegenstaande deze in eene andere volgorde dan de nummering aangeeft, opgeborgen worden.

De Min. v. Landbouw, Nijverheid en Handel,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

30 December 1911. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland.*) S. 391. (verkort.)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afdeling: Regeering en Hooge Colleges.	f	22,000
2 ^e „ Departement van Justitie	„	381,800
3 ^e „ Departement van Financiën	„	15,816,789
4 ^e „ Departement van Binnenlandsch Bestuur	„	972,600
5 ^e „ Departement van Onderwijs en Eeredienst	„	653,025
6 ^e „ Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel.	„	282,698
7 ^e „ Departement der Burgerlijke Openbare Werken	„	1,585,000
8 ^e „ Departement van Gouvernementsbedrijven	„	9,309,188
9 ^e „ Departement van Oorlog	„	6,285,040
10 ^e „ Departement van Marine	„	6,306,252

f 41,464,392

30 December 1911. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912. (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië.*) S. 392. (verkort.)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het tweede hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912, betreffende de uitgaven in *Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^o Afdeling:	Regeering en Hooge Colleges	f	1,309,640
2 ^o „	Departement van Justitie	„	7,682,807
3 ^o „	Departement van Financiën	„	29,903,013
4 ^o „	Departement van Binnenlandsch Bestuur	„	28,305,999
5 ^o „	Departement van Onderwijs en Eeredienst.	„	16,429,393
6 ^o „	Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel	„	8,644,705
7 ^o „	Departement der Burgerlijke Openbare Werken	„	30,263,536
8 ^o „	Departement van Gouvernementsbedrijven	„	54,164,087
9 ^o „	Departement van Oorlog	„	29,936,028
10 ^o „	Departement van Marine	„	11,304,950
11 ^o „	Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur	„	5,454,873
		f	223,397,881

30 December 1911. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912. (Hoofdstuk I. *Middelen in Nederland*.) S. 393. (verkort.)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, enz.

2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in artikel 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voorzien uit de opbrengst van de geldleening, aangegaan krachtens de wet van 18 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 97) en voorts zoo noodig door eene geldleening, krachtens eene nader vast te stellen wet aan te gaan.

3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1912.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1912.

1.	Verkoop van koffie	f	715,146
2.	Verkoop van kinabast.	„	396,000
3.	Verkoop van Banka-tin	„	24,446,404
4.	Verkoop van caoutchouc	„	417,500
5.	Verkoop van coca	„	74,250
6.	Aandeel in de winst van de Billiton-maatschappij over het boekjaar 1911—1912	„	927,000
7.	Aandeel in de winst van den door de Nederlandsch-Indische Spoorweg-maatschappij geëxploiteerden spoorweg Semarang-Vorstenlanden	„	261,000
8.	Uitkeering aan de geldmiddelen van <i>Nederlandsch-Indië</i> uit de opbrengst der Nederlandsche bedrijfsbelasting	„	825,000
9.	Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaken uit de door de Deutsch-Niederländische Telegraphengesellschaft geëxploiteerde lijnen	„	75,000
10.	Ontvangsten van civielen of algemeenen aard	„	188,200
11.	Ontvangsten in betrekking tot het departement van oorlog in <i>Nederlandsch-Indië</i>	„	33,500
12.	Ontvangsten in betrekking tot het departement van marine in <i>Nederlandsch-Indië</i>	„	327,500
		f	28,686,500

30 December 1911. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912. (Hoofdstuk II. *Middelen in Nederlandsch-Indië*.) S. 394. (verkort.)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangende middelen, te weten :

1. Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom, enz.

2. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1912.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1912.

Departement van Justitie.

1. Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom	f	5,700
2. Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën	„	374,000
3. Terugbetaling van gerechteskosten in strafzaken	„	32,000
4. Leges en salarissen van de griffiers der Europeesche rechtscolleges en van die der landraden en emolumenten van de gewestelijke secretarissen	„	157,000
5. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengst der wees- en boedelkamers.	„	159,000
6. Betaling voor het afleggen van de examens ter verkrijging van de bevoegdheid tot uitoefening van het notarisambt	„	1,000
7. Opbrengst van den arbeid der gevangenen	„	2,076,700
8. Voor het verstrekken van voeding aan gegijzelden	„	24,000
9. Registratie van werkcontracten, gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw-, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	„	108,000
10. Heffing ter zake van de op Java en Madoera met inlanders te sluiten werkovereenkomsten voor het verrichten van arbeid in de buitenbezittingen of buiten <i>Nederlandsch-Indië</i> (uitgezonderd de kolonie Suriname)	„	62,000

Departement van Financiën.

11. Verpachte middelen	„	4,646,670
12. Opiumregie	„	26,908,400
13. Opbrengst der exploitatie van pandhuizen in eigen beheer	„	5,871,000
14. In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband	„	31,793,000
15. Personeele belasting	„	1,279,000
16. Inkomstenbelasting	„	5,806,000
17. Verponding, belasting op de door niet-inlanders zonder ingeschreven wettigen titel geoccupeerde op het land Bloeboer gelegen erven, en belasting van onroerende goederen, bezeten krachtens een titel van het voormalig Britsche gouvernement	„	2,047,000
18. Openbare verkoopingën	„	738,900
19. Zegelrecht	„	1,961,000
20. Recht van overschrijving van vaste goederen	„	814,000
21. Rechten van successie en van overgang bij overlijden	„	152,000
22. Licentiën voor den aankoop van opium	„	3,000
23. Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbel tafels	„	86,200
24. Belasting op het slachten van runderen, buffels, paarden en veulens	„	2,277,000

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belasting enz. zijn onder het bedrag der inkomsten begrepen.

25. Belasting op het slachten van varkens	f	323,000
26. Belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten	„	6,032,000
27. Bijzondere belastingen in de buitenbezittingen	„	3,436,180
28. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	„	516,000
29. Bijdragen van Europeesche onderwijzers bij het bijzonder onderwijs ten behoeve van hunne pensioenen		<i>Memorie.</i>
30. Aandeel in de winst van de Javasche bank over het boekjaar 1911—1912	„	198,000
31. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan Europeesche burgerlijke landsdienaren en aan andere Europeanen verstrekt	„	842,500
32. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan inlandsche burgerlijke landsdienaren verstrekt.	„	400,000

Departement van Binnenlandsch Bestuur.

33. Bijdragen aan de landsmiddelen uit niet onder rechtstreeksch bestuur gebrachte landschappen	„	937,000
34. Hoofdgeld van heerendienstplichtigen	„	3,822,000
35. Afkoop van heerendiensten	„	1,108,000
36. Kadaster	„	89,000
37. Landelijke inkomsten en andere grondlasten	„	20,282,000
38. Afstand van grond	„	2,092,000
39. Landbouwconcessies op de buitenbezittingen	„	2,000
39a. Vergunningen tot landexploratie in de buitenbezittingen		<i>Memorie.</i>
40. Verhuur van de vischvijvers te Tello en te Sambong-Djawa (gouvernement Celebes en Onderhoorigheden)	„	2,450
41. Aflossing en rente ter zake van voor de oprichting van tuinbouwhoeven verleend landbouwkrediet	„	900
42. Aflossing en rente voor kapitaalverstrekking en terugbetaling van uitgaven voor de aanstelling van personeel ten behoeve van particuliere kredietbanken en desa-kredietinstellingen	„	7,000
43. Centrale kas voor het volkscredietwezen	„	64,000
44. Terugbetaling van aan de inlandsche bevolking van Java en Madoera verstrekte voorschotten voor den aankoop van ambtsvelden voor de desa-besturen	„	5,000
45. Inkomsten uit bestuurs-telefoonnetten		<i>Memorie.</i>
46. Terugbetaling van het aan radja en mantri's van Bolaëng Mongondou (residentie Menado) verleend renteloos voorschot	„	3,000
47. Terugbetaling van het aan de landschapskas van Karangasem (residentie Bali en Lombok) verleend renteloos voorschot	„	1,000
48. Terugbetaling van het aan den waarnemenden Panembahan van het landschap Landak, Pangerang Mangkoe Boemi Goesti Boedjang, verleend renteloos voorschot	„	1,920

Departement van Onderwijs en Eeredienst.

49. Onderwijs	„	1,127,250
50. Entréegelden voor de bezichtiging van Hindoe-monumenten		<i>Memorie.</i>
51. Vergoeding voor de verpleging en begrafenis van lijdens in de krankzinnigengestichten en burgerlijke ziekeninrichtingen	„	86,000
52. Vergoeding voor het geneeskundig onderzoek van passagiers van pelgrimschepen	„	21,500
53. Landskoopkinrichting te Batavia en vaccinatie-bureau's te Semarang en Soerabaja	„	2,500
54. Geneeskundig laboratorium	„	900
55. Belasting op het houden van loterijen	„	43,000
56. Ontvangsten uit den verkoop van kininetabletten		<i>Memorie.</i>

Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel.

57. Inkomsten van de reproductie-ateliers	„	1,700
58. Schoolgelden van de landbouwschool		<i>Memorie.</i>

59. Schoolgelden van de cultuurschool	<i>Memorie.</i>	
60. Verkoop van producten uit den cultuurtuin	f	1,025
61. Verkoop van producten van de proef- en demonstratievelden en van den selectietuin voor rijst en tweede gewassen	„	3,700
62. Koffie	„	472,080
63. Kina	„	10,000
64. Opbrengst van de gouvernementsguttapercha-onderneming	„	186,800
65. Opbrengst van de gouvernementseachoutchouc-onderneming	<i>Memorie.</i>	
66. Boschwezen	„	6,641,000
67. Verkoop van zout ten behoeve van vischzouterijen	„	10,600
68. Inkomsten uit de parelvisserij	„	36,980
69. Inkomsten voortvloeiende uit de heffing van dekgelden	„	5,700
70. Inkomsten van den cursus voor hoefbeslag te Bandoeng	<i>Memorie.</i>	
71. Inkomsten van de inlandsche veeartsenschool en van den cursus tot opleiding van mantri's voor den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst en van keurmeesters van slachtvee en vleesch te Buitenzorg	„	1,100
72. Inkomsten voortvloeiende uit het keuren van slachtvee en vleesch	<i>Memorie.</i>	
73. Belasting op honden	„	21,400
74. Verhuur van vogelnest- en meststofgroten	„	49,300
75. Vergunning tot inzameling van schildpadeieren ter westkust van het district Djampangkoelon der afdeling Soekaboemi (Preangerregentschappen), tusschen de monding der rivieren Tjiboekan en Tjibantengpaeh	„	1,418
76. Abonnementgelden voor de publicaties van de afdeling Nijverheid en Handel	„	1,000
77. Inkomsten van het handelslaboratorium	„	3,400
78. IJk van maten en gewichten	„	7,500

Departement der Burgerlijke Openbare Werken.

79. Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	„	72,700
80. Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaarten	„	22,200
81. Schut- of doorvaartgelden bij enkele landssluisen in de residentien Batavia, Semarang en Soerabaja	„	64,000
82. Vergoeding voor het gebruik van loskranen	„	14,700
83. Retributiën van ondernemingen van landbouw en nijverheid ter vergoeding van de uitgaven voor het toezicht op de waterverdeeling tusschen de daarbij belanghebbenden	„	97,000
84. Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen en van vernieuwde akten van vergunning tot gebruik dier toestellen	„	36,000
85. Canon van het in erfpacht gegeven gedeelte van het tot de haven van Tandjoeng Priok behoorende terrein	„	3,020
86. Vergoeding door den erfpachter van een gedeelte van het tot de haven van Tandjoeng Priok behoorende terrein voor het gebruik van het 4000-tons dok	„	49,000
87. Retributiën voor het gebruik van gouvernementgrond en andere gouvernementseigendommen te Tandjoeng Priok en in de benedenstad Batavia, te Emmahaven en te Makassar	„	16,500
88. Terugbetaling door de gemeente Soerabaja van de kosten van den aanleg der drinkwaterleiding aldaar en van verschuldigde rente	„	94,500
89. Terugbetaling door de locale raden van de uitgaven voor ter beschikking van die raden gesteld personeel	„	12,690

Departement van Gouvernementsbedrijven.

90. Opiumbereiding	„	6,404,740
91. Landsdrukkerij	„	425,000
92. Mijnwezen	„	1,467,600
93. Tin	„	1,049,300
94. Steenkolen	„	4,144,000
95. Zout	„	14,309,500
96. Brieven- en pakketpost	„	2,725,000

97. Binnenlandsche paardenpost	f	1,000
98. Telegrafie	„	1,838,000
99. Telefonie.	„	1,172,500
100. Bijdrage van het departement van financiën in de kosten van het personeel van den post- en telegraafdienst	„	48,775
101. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengst van de particuliere telefonen. „	„	30,900
102. Restitutie van de uitgaven ten behoeve van de postspaarbank.	„	81,505
103. Spoor- en tramwegen	„	26,210,000
104. Transportdiensten	„	30,000

Departement van Oorlog.

105. Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorp. „	„	1,800
106. Boeten en andere ontvangsten, voortspuitende uit de contracten van aanneming en uit leverantiën.	„	9,000
107. Terugbetaling van verplegings- en begrafenis-kosten in de hospitalen door patiënten, voor eigen rekening opgenomen	„	102,000
108. Artillerie-constructiewinkel	„	750
109. Topographisch bureau en lithographisch etablissement	„	15,000
110. Verkoop en verhuur van voor 's lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen	„	356,000
111. Verkoop van hier aan de militaire cantines.	„	212,000
112. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige vaste en andere goederen „	„	32,000
113. Stoomtramwegen in Atjeh	„	562,000
114. IJsfabriek te Koeta Radja	„	18,500
115. Militair telefoonnet in Atjeh.	„	39,000
116. Verstrekking van water tegen betaling uit de gouvernement's waterleidingen. „	„	10,000
117. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militairen en tot het departement van oorlog behoorende burgerlijke landsdienaren verstrekt. „	„	330,000
118. Andere ontvangsten	„	60,000

Departement van Marine.

119. Haven- en ankeragegelden.	„	597,500
120. Loodsgehden	„	937,000
121. Vergoeding voor het keuren van stoomschepen.	„	30,600
122. Scheepsmeting	„	10,700
123. Scheepsverklaringen	„	15,900
124. Verrekening met het departement van onderwijs en eeredienst ter zake van de keuring van passagiers van pelgrimsschepen	„	10,750
125. Vergoeding door vreemde oorlogsschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands los- en laadhoofden, met uitzondering van die te Tandjoeng Priok en die behoorende tot het marine-etablissement, zoomede kaaigelden Tandjoeng Priok en steigergelden Emmahaven.	„	171,700
126. Vergoeding voor het gebruik van 's lands los- en laadinrichtingen en huur van kolenloodsen en opslagterreinen te Tandjoeng Priok	„	128,000
127. Verkoop van zeekaarten en boekwerken uit het depot en de onderdepots van kaarten en gidsen	„	7,000
128. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen niet afkomstig uit den voorraad der marine-magazijnen te Soerabaja	„	32,100
129. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander voor zoover niet afkomstig van het marine-etablissement en de daartoe behoorende inrichtingen en van de diensten ressorteerende onder scheepvaart. „	„	7,050
130. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander afkomstig van de diensten ressorteerende onder scheepvaart.	„	7,150
131. Ontvangsten en verrekeningen met betrekking tot het marine-etablissement en de daartoe behoorende inrichtingen.	„	3,232,615

132. Door het departement van gouvernementbedrijven te restitueeren kosten voor het gebruik van het gouvernement-kabelschip <i>Telegraaf</i> ten behoeve van den post- en telegraafdienst.	f	125,147
133. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt	„	13,000
134. Andere ontvangsten.	„	6,000

Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur.

135. Rente en terugbetaling van geldleeningen door plaatselijke en gewestelijke zelfbesturen	„	1,680
--	---	-------

Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.

136. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement	„	160,000
137. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen uit als voren. „	„	115,000
138. Alle andere ontvangsten.	„	916,000

Totaal . . . . f 205,276,845

30 December 1911. WET, houdende verhooging van de begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911 ten behoeve van den aanleg van een spoorweg in *Zuid-Sumatra*. S. 395.

30 December 1911. WET, houdende verhooging van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 396.
Bij deze wet wordt één art. verhoogd.

30 December 1911. WET, houdende wijziging van het *eerste* hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1910. S. 397.

30 December 1911. WET, houdende wijziging en verhooging van het *tweede* hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1910. S. 398.

30 December 1911. WET, houdende voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1912. S. 399.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wijze behoort geregeld te worden, waarop in afwijking van artikel 26, laatste alinea, der Indische Comptabiliteitswet voor het jaar 1912 zal moeten worden te gemoet gekomen in het kas-tekort van den Indischen dienst hier te lande;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Minister van Financiën wordt bevoegd verklaard om, bij het openen van kredieten aan Onzen Minister van Koloniën gedurende het jaar 1912, het bedrag der volgens

art. 33 der Indische Comptabiliteitswet in 's Rijks schatkist gestorte gelden te boven te gaan met eene som van acht en dertig miljoen gulden.

Onze Minister van Financiën zal in dat voorschot aan de Indische kas mogen voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen.

2. Deze wet treedt in werking op den 1sten Januari 1912.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(get.) KOLKMAN.
De Minister van Koloniën,
(get.) DE WAAL MALEFIJT.
(Uitgeg. 10 Jan. 1912.)

30 December 1911. WET, tot wijziging van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1910. S. 400.

30 December 1911. WET, tot vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1912. S. 401.

Bij art. 1 wordt de begrooting der uitgaven van de algemeene Landsdrukkerij voor het jaar 1912 vastgesteld op f 687,695,88.

Bij de artt. 2, 3, 4 en 5 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven en het saldo geregeld.

30 December 1911. WET, tot wijziging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1910. S. 402.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd en wordt een nieuw artikel ingevoegd.

Ten gevolge van deze verhoogingen, bijvoeging van een nieuw artikel en verminderingen, worden de totalen der navolgende afdelingen van vorengenoemd hoofdstuk gewijzigd als volgt:

Verhoogd: afdeling I met f 4050, afdeling II met f 48.500, afdeling III met f 8750 en afdeling VII met f 269.759,02⁵.

Verminderd: afdeling IV met f 54,000 en afdeling V met f 287.059,02⁵.

30 December 1911. WET, tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente *Vlissingen*. S. 403.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, in het belang der gemeente *Vlissingen* raadzaam is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Ten behoeve der gemeente *Vlissingen* kan, behoudens Onze goedkeuring, gedurende het jaar 1912, belasting op het gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste zeventien gulden vijftig cents per hectoliter, ad 50 percent sterkte, worden geheven.

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 17 Jan. 1912.)

30 December 1911. WET, tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente *Vlieland*. S. 404.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat afwijking van den regel, gesteld bij art. 241 der Gemeentewet, in het belang der gemeente *Vlieland* raadzaam is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Ten behoeve der gemeente *Vlieland* kan, behoudens Onze goedkeuring, gedurende het jaar 1912, belasting op het gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste twaalf gulden vijftig cents per hectoliter, ad 50 percent sterkte, worden geheven.

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 17 Jan. 1912.)

30 December 1911. WET, tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente *Helder*. S. 405.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, in het belang der gemeente *Helder* raadzaam is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Ten behoeve der gemeente *Helder* kan, behoudens Onze goedkeuring, gedurende het jaar 1912, belasting op het gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste vijftien gulden per hectoliter, ad 50 percent sterkte, worden geheven.

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 17 Jan. 1912.)

30 December 1911. WET, tot wijziging en verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1911. S. 406.

Tengevolge van deze wet wordt artikel 52 gelezen: Onderstand aan gemeenten die buiten staat zijn in alle of sommige kosten harer huishouding behoorlijk te voorzien f 2165; en worden volgende artikelen verhoogd: Artikel 163. Reis- en verblijfkosten en va-

catiegelden der leden van commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hogere burgerscholen, benevens verdere kosten van die examens, met f15,000 en daardoor gebracht op f 95,000.

Artikel 187. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen, die wenschen te ontvangen eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 77, onder a en b, of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, voor de vrije- en orde-oefeningen der gymnastiek of voor het handtekenen, vermeld in art. 87 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens, met f6000 en daardoor gebracht op f158,000.

Ten gevolge van voorschreven wijziging en verhoogingen wordt verhoogd het totaal van de IIde afdeling met f 2165,

dat der Vde afdeling met f 15,000,

dat der VIde afdeling met f 6000,

en het totaal van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 met f 23,165.

30 December 1911. WET, tot goedkeuring eener overeenkomst met de provincie en de gemeente Groningen over aanleg van verkeerswegen langs aan den Staat behorende gebouwen en terreinen aldaar. S. 407.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, in het belang van aan den Staat toebehoorende terreinen en gebouwen te Groningen, met de provincie en de gemeente Groningen een overeenkomst aan te gaan betreffende den aanleg van verkeerswegen langs die terreinen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De overeenkomst, geconstateerd bij de aan deze wet gehechte akte van den 12den October 1911 wordt goedgekeurd.

2. De in artikel 1 bedoelde akte wordt geregistreerd en overgeschreven in de openbare registers zonder heffing van registratie- en overschrijvingsrechten.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,

(get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 23 Jan. 1912.)

AKTE VAN OVEREENKOMST.

Tusschen den Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door Curatoren der Rijksuniversiteit te Groningen, hiertoe gemachtigd door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij missive van 9 October 1911, n°. 2579, afdeling K. W., en door den Minister van Financiën, bij missive van 5 October 1911, n°. 65, Domeinen;

de provincie Groningen, vertegenwoordigd door Gedeputeerde Staten der provincie, handelende ter uitvoering van het besluit der Staten van Groningen d.d. 29 November 1910, n°. 18, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 2 Februari 1911, n°. 54;

en de gemeente Groningen, vertegenwoordigd door Burgemeester en Wethouders dier gemeente, handelende ter uitvoering van het besluit van den Raad der gemeente Groningen d.d. 26 November 1910, n°. 3;

is overeengekomen omtrent hetgeen volgt:

Art. 1. De gemeente Groningen verbindt zich tot:

a. verbreding en verbetering van den Oostersingel, tusschen de Walstraat en de Bloemstraat door den aanleg van een 5 Meter breedten met scoriaebricks bestraten rijweg, een 3.5 Meter breed beklinderd trottoir langs de laboratoria der Rijksuniversiteit en een klinkertrottoir langs het terrein der suikerraffinaderij en het Hof, een en ander met inbegrip van riolering, geleidingen voor licht en water, brandkranen en beplanting;

b. het aanleggen en onderhouden van een hoofdverkeersweg van af den sub a bedoelden Oostersingel bij de Bloemstraat tot de in het verlengde der Boteringesingel gelegen dwarsstraat der Nieuwe Ebbingestraat, bestaande uit twee gedeelten;

I. het eene gedeelte loopende van de Bloemstraat af tot de bocht bij de voormalige Israëlietische begraafplaats, zullende dit gedeelte bestaan uit een 8 Meter breedten rijweg, waarvan 5 Meter breedte met behakte keien en 2 maal 1.50 Meter breedte met klinkers zal worden bestraat; twee verhoogde, begrinte en beplante wandelpaden, elk 6 Meter breed, ter weerszijden van den rijweg, een en ander met inbegrip van riolering, geleidingen voor licht en water en van brandkranen;

II. het tweede gedeelte van de bocht bij de voormalige Israëlietische begraafplaats af tot de dwarsstraat der Nieuwe Ebbingestraat, welk gedeelte zal bestaan uit eenen 8 Meter breedten rijweg, waarvan 5 Meter breed met behakte keien en 2 maal 1.50 Meter breedte

met klinkers zal worden bestraat, twee verhoogde, begrinte en beplante wandelpaden, elk 4 Meter breed, ter weerszijden van den rijweg, een en ander met inbegrip van rioleering, geleidingen voor licht en water en van brandkranen;

c. het aanleggen en onderhouden van een 10 Meter breeden weg van den sub *b* bedoelden weg, bezuiden langs de voormalige Israëlietische begraafplaats tot en in aansluiting met de Jodenkampsteeg, zullende deze weg bestaan uit eenen 6 Meter breeden rijweg van veldkeien met twee klinkervoetpaden ter weerszijden, elk ter breedte van 2 Meter, een en ander met inbegrip van rioleering, geleidingen voor licht en water, brandkranen en beplanting;

d. de verbreding en verbetering van den weg bewesten het Boterdiep van den hoofdverkeersweg sub *b* II bedoeld tot de Korrebrug, door aanleg van een minstens 5.50 Meter breeden met behakte keien bestraten rijweg met een klinkertrottoir langs de westzijde en een begrint wandelpad langs het Boterdiep, ter breedte van ten minste 3 M.;

e. het aanleggen en onderhouden van de noodige toegangen van den sub *b* genoemden hoofdweg naar den na te noemen door de provincie aan te leggen loswal langs het verbindingskanaal Boter-Damsterdiep en het ter beschikking stellen van de provincie van de veldkeien noodig voor ongeveer 3000 M². bestrating op bedoelden loswal;

f. het dempen van de binnenhaven van het Boterdiep en het aanleggen en onderhouden van een hoofdverkeersweg van het Schuitediep langs het gedempte Boterdiep tot den sub *b* genoemden hoofdverkeersweg, bestaande voor het zuidelijk gedeelte tot de Jodenkampsteeg en het Brouwerstraatje uit twee 7 meter breede bekeide rijwegen met een verhoogd 7 meter breed wandelpad daartusschen en klinkervoetpaden wederzijds langs de huizen en voor het noordelijk gedeelte uit een minstens 10 meter breeden bekeiden rijweg met klinkervoetpaden ter weerszijden, een en ander met inbegrip van rioleering, geleidingen voor licht en water, brandkranen en beplanting; met dien verstande, dat omtrent de wijze van uitvoering der onder deze littera genoemde werken nader met Gedeputeerde Staten zal kunnen worden overeengekomen;

g. het aanleggen en onderhouden van een 25 meter breeden hoofdverkeersweg van den sub *b* bedoelden hoofdweg af naar de in het plan van uitbreiding der gemeente geprojecteerde brug over het verbindingskanaal naar

den Singelweg buiten het verbindingskanaal met bijzwaaiingen naar de Bloemstraat en naar een in dat plan ontworpen straat door 't Hof naar de Maagdebrug;

h. het leggen van de sub *g* bedoelde brug;

i. het opruimen van de bestaande werken tot lossen en laden aan het verbindingskanaal ten behoeve van de gasfabriek, zoodra de door de provincie aan te leggen werken gereed en in gebruik zullen zijn genomen.

2. De provincie Groningen verbindt zich tot:

het verbreden van het verbindingskanaal Damster-Boterdiep van het Boterdiep af tot de sluis in het verbindingskanaal en vandaar tot 120 meter bezuiden het zuidelijk front der sluis, het beschoeien van het aldus verbrede kanaal en het aanleggen van een 8 meter breeden met de door de gemeente ter beschikking te stellen veldkeien te bestraten loswal, zoomede het onderhouden dier werken.

3. De provincie staat aan de gemeente af hare rechten op de binnenhaven van het Boterdiep en stelt te harer beschikking de provinciale kunstwerken, zich in en langs de binnenhaven bevindende, zoomede den grond, voortkomende uit de verbreding van het in artikel 2 bedoelde kanaal ten gebruike bij de demping van de binnenhaven.

4. De werken in artikel 1 en artikel 2 omschreven zullen moeten zijn uitgevoerd binnen 15 maanden na de inwerking treding der wet waarbij deze overeenkomst zal zijn goedgekeurd behalve dat voor de uitvoering der in artikel 1 sub *f* genoemde werken die termijn onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten zal kunnen worden gewijzigd.

De aanleg van de brug bedoeld in artikel 1 sub *h* zal moeten geschieden binnen drie jaren na de voltooiing van den in artikel 1 sub *g* bedoelden hoofdverkeersweg, zullende deze termijn met goedkeuring van Gedeputeerde Staten verlengd kunnen worden.

De aanleg van het klinkertrottoir langs het terrein van de suikerraffinaderij en het Hof zal kunnen wachten tot het gemeentebestuur daarvoor den tijd gekomen zal achten.

5. De uitvoering der werken zal geschieden naar de aan deze overeenkomst gehechte door partijen gewaarmerkte kaart.

6. De gemeente Groningen zal aan de provincie Groningen uitkeeren eene bijdrage van 1/8 der kosten van den aanleg der in artikel 2 omschreven werken, welke bijdrage echter de som van f 10,000 niet zal te boven gaan.

7. Tegenover de verplichtingen die de provincie en de gemeente bij dezen op zich nemen

draagt de Staat der Nederlanden in vollen en vrijen eigendom over :

aan de provincie Groningen het perceel n°. 2125 van sectie F der gemeente Groningen, groot 0.53.20 Hectare en aan de gemeente Groningen :

het perceel n°. 2126 van sectie F der gemeente Groningen groot 1.80.90 Hectare en de perceelen n°. 4484, 4486 en 4475 van sectie G, groot respectievelijk 0.07.05, 0.01.35 en 0.29.70 Hectare, welke overdracht door de provincie Groningen en de gemeente Groningen ieder voor zoover haar betreft wordt aangenomen.

8. De kosten op deze overeenkomst vallende komen ten laste van de provincie en de gemeente Groningen, ieder voor de helft.

Deze overeenkomst verbindt den Staat niet alvorens de wet, die haar voor zoover noodig zal hebben te bekrachtigen, uitgevaardigd zij.

Aldus in viervoud opgemaakt en geteekend.
Groningen, 12 October 1911.

Curatoren der Rijksuniversiteit te Groningen.
(get.) GEERTSEMA,

Voorzitter.

(get.) B. TEN BRUGGEN CATE,

Secretaris.

Groningen, 12 October 1911.

De Gedeputeerde Staten der provincie Groningen,

(get.) GEERTSEMA,

Voorzitter.

(get.) SYBENGA,

Griffier.

Groningen, 12 October 1911.

Burgemeester en Wethouders van Groningen,

(get.) E. T. J. VAN STARKENBORGH.

De Secretaris,

(get.) A. PEKELHARING.

30 December 1911. WET, houdende nadere wijziging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 408.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Ten gevolge van deze verhoogingen en verminderingen wordt het totaal van de Iste onderafdeeling der Iste afdeling verminderd met f 5000; dat van de IIde onderafdeeling van die afdeling verhoogd met f 193,000; dat van de IIIde onderafdeeling van die afdeling verminderd met f 84,150; dat van de IVde onderafdeeling van die afdeling verminderd met f 4000 en dat van de Vde onderafdeeling van die afdeling verhoogd met f 28,750, terwijl het totaal van de Iste afdeling wordt verhoogd met f 128,600.

Het totaal van de Iste onderafdeeling van

de 2de afdeling en het totaal van de 2de afdeling worden verminderd met f 128,600.

30 December 1911. WET, tot nadere wijziging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 409.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Ten gevolge van deze verhoogingen en verminderingen worden de artikelen 60 en 131 van meergemelde begrooting respectievelijk gebracht op f 49,055 en f 60,200 en ondergaan de totalen van de hierna genoemde afdelingen dier begrooting de wijzigingen, daarbij aangewezen :

de IIde afdeling wordt *verminderd* met f 2,950; de IIIde afdeling wordt *verminderd* met f 10,500; de IVde afdeling wordt *verhoogd* met f 3,500; de Vde afdeling wordt *verhoogd* met f 97,000; de VIde afdeling wordt *verminderd* met f 55,300; de VIIde afdeling wordt *verhoogd* met f 48,300; de VIIIste afdeling wordt *verhoogd* met f 48,500; de IXde afdeling wordt *verminderd* met f 13,500; de Xde afdeling wordt *verhoogd* met f 3,650; de XIde afdeling wordt *verminderd* met f 53,500; de XIIde afdeling wordt *verminderd* met f 35,000; de XIIIde afdeling wordt *verhoogd* met f 3,800; de XVde afdeling wordt *verminderd* met f 48,000; de XVIIIde afdeling wordt *verhoogd* met f 41,000; de XXste afdeling wordt *verminderd* met f 27,000.

30 December 1911. WET, houdende aanvulling en verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 S. 410.

Bij deze wet worden eenige artikelen ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIde afdeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk verhoogd met f 51,720.

30 December 1911. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 411.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd, verlaagd en ingelascht en wordt tevens de tekst van een artikel gewijzigd.

30 December 1911. WET, tot verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 412.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIde afdeling en het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 verhoogd met f 500,000.

30 December 1911. WET, tot verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. Reis- en verblijfkosten enz. veeartsenijkundigen dienst in verband met het heerschen van mond- en klauwzeer. S. 413.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIde Afdeling en het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 verhoogd met f 65,000.

30 December 1911. WET, tot verhooging van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 414.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal van de Iste afdeling en dat van het geheele hoofdstuk met gelijk bedrag verhoogd en alzoo gebracht respectievelijk op f 31,651,256.30 en f 36,634,256.30.

30 December 1911. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het jaar 1912 S. 415.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting vastgesteld als volgt:

Art. I. Traktementen, voor zoover zij niet uit het volgende artikel moeten bestreden worden, van den directeur en van de verdere ambtenaren, van den kamerbewaarder-conciërge, van de boden en van den vaste-knecht, toelage aan den kamerbewaarder-conciërge als abonnement voor het schoonhouden der lokalen, belooning van een vaste-knecht voor het stoken en onderhouden van den heetwater verwarmingsketel, benevens belooningen voor schrijfen, rekenwerk van tijdelijk bij het fonds werkzaam gestelde personen . . . . . f 37,823.50

Art. Ibis. Periodieke traktementsverhoogingen in vorige jaren toegekend en in den loop van het begrotingsjaar nog toe te kennen aan de in artikel I bedoelde ambtenaren beneden den rang van adjunct-commies en aan de bedienden 3,825.—

Art. II. Bureel- en lokaal-behoefden, drukwerk en aankoop van boeken . . . . . 8,000.—

Art. III. Toelagen en presentiegelden voor commissarissen. . . . . f 2,400.—

Art. IV. Reis- en verblijfkosten van commissarissen, van den directeur en van de ambtenaren en bedienden . . . . . 500.—

Art. V. Aandeel van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in de toelagen en presentiegelden van de leden van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren . . . . . 950.—

Art. VI. Onderhoud, assurantiepremie en bewakingskosten door de gemeentebandweer van het gebouw waarin de bureelen zijn gevestigd en onderhoud van den tuin achter dat gebouw, benevens toelage van een bouwkundige, belast met het toezicht over het gebouw . . . . . 2,000.—

Art. VII. Pensioenen van weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren over 1912 en afgesloten dienstjaren . . . . . 1,570,000.—

Art. VIII. Pensioenen van weduwen en weezen van onderwijzers over 1912 en afgesloten dienstjaren. . . . . 200,000.—

Art. IX. Aankoop van inschrijvingen op de Grootboeken van de Nationale Schuld, van effecten en van andere geldswaardige papieren, beleggingen in schuldvorderingen door hypotheek gewaarborgd, alsmede alle met dien aankoop en die beleggingen in verband staande uitgaven 3,654,851.50

Art. X. Restitutie van ingehouden bijdragen, bedoeld bij het 5de lid van artikel 17 der Weduwenwet voor de ambtenaren 1890 en bij het 8ste lid van artikel 21 der Weduwenwet voor de onderwijzers 1905 2,000.—

Art. XI. Aankoop van perceelen, welke het gebouw van het fonds belenden en verbouwing van een of meer dier perceelen tot uitbreiding van de bureau's, alsmede alle met den aankoop en de verbouwing in verband staande uitgaven . . . . . 50,000.—

Art. XII. Onvoorziene uitgaven. . . . . f 2,000.—

en alzoo tot een bedrag van vijf miljoen vijfhonderd drie en dertig duizend achthonderd vijftig gulden . . . . . f 5,538,850.—

Bij de artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

30 December 1911. WET, tot wijziging en verhooging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910. S. 416.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der VIIIste afdeling en het eindcijfer van het hoofdstuk verhoogd met f 173,000.

30 December 1911. WET, tot verhooging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 417.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge hiervan worden het totaal van de IVde afdeling en het eindcijfer van het hoofdstuk verhoogd met f 11,000.

30 December 1911. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensioneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1912. S. 418.

30 December 1911. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensioneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1912. S. 419.

30 December 1911. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222), voor het dienstjaar 1912. S. 420.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222) voor den dienst van 1912 vastgesteld op f 10,538,230.—

Bij art. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

30 December 1911. WET, tot vaststelling van het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 421.

Bij deze wet wordt het Iste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Huis der Koningin*, vastgesteld als volgt:

Art. 1. Inkomen van de Koningin	f 600,000
Art. 2. Inkomen van de Koningin-Weduwe.	150,000
Art. 3. Onderhoud der Koninklijke paleizen.	50,000
Art. 4. Verbouw en bijbouw in en aan het Koninklijk zomerverblijf <i>het Loo</i> en verplaatsing en vervanging van bijgebouwen, met de voorbereiding van de hiertoe betrekkelijke plannen en werkzaamheden en de uitvoering er van.	145,000
	f 945,000

30 December 1911. WET, tot vaststelling van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 422.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk A der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende de *Nationale Schuld*, vastgesteld als volgt:

1 ^e Afd.: Intersten enz.	f 32,437,363.80
2 ^e Afd.: Amortisatie en aflossing van rentegevende Nationale Schuld.	„ 5,381,000.—
3 ^e Afd.: Onvoorziene uitgaven	„ 25,000.—
	f 37,843,363.80

30 December 1911. WET, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 423.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1912, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten :

A. de directe belastingen :

1. de grondbelasting,
2. de personeele belasting,

3. de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten,

3a. $\frac{1}{8}$ gedeelte van de krachtens de wet van 31 December 1910 (*Staatsblad* n°. 426) geheven wordende tien opcenten op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten, over het belastingjaar 1911—1912,

4. de vermogensbelasting,

4a. $\frac{1}{8}$ gedeelte van de krachtens de wet van 31 December 1910 (*Staatsblad* n°. 426) geheven wordende tien opcenten op de vermogensbelasting, over het belastingjaar 1911—1912;

B. de accijnzen :

5. de accijns op de suiker,

6. de accijns op den wijn,

7. de accijns op binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste vijf en twintig millioen twee honderd duizend gulden,

8. de accijns op het zout,

9. de accijns op bieren en azijnen,

10. de accijns op het geslacht;

C. de indirecte belastingen :

11. de rechten en boeten van zegel,

11a. vijftig opcenten op de rechten en boeten van zegel, met uitzondering van die genoemd bij de letters a, b en c van artikel 13 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) en bij de wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155),

12. de rechten en boeten van registratie,

13. de rechten en boeten van hypotheek,

14. de rechten en boeten van successie en van overgang bij overlijden;

D. de rechten op den invoer :

15. de rechten op den invoer,

16. de rechten op het formaatzegel, in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

16a. vijftig opcenten op het formaatzegel voornoemd;

E. de waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken :

17. de belasting op de gouden en zilveren werken,

18. het essaaloon in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geen betaling van belasting ten gevolge hebben;

F. de inkomsten der domeinen, wegen en vaarten :

19. de inkomsten van de gewone domeinen, enz.,

20. de inkomsten van het domein van Oorlog,

21. de inkomsten van de groote wegen,

22. de inkomsten van vaarten, veren en havens;

G. 23. de opbrengst der posterijen;

H. 24. de opbrengst der Rijkstelegrafen en -telephonen;

1911.

I. 25. de opbrengst der Staatsloterij;

J. 26. de opbrengst der uitgifte van akten voor de jacht en visscherij en van concen ten voor de kustvisscherij;

K. 27. de opbrengst der loodsgelden;

L. het recht op de mijnen;

28. het vaste en proportioneele recht op de mijnen,

28a. vijftien opcenten van het recht op de mijnen voor kwade posten en collecteloon;

M. 29. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatspoorwegen;

N. 30. het aandeel van den Staat in de winsten van de Nederlandsche Bank, ingevolge de wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* n°. 335);

O. 31. de in art. 2 bedoelde bijdrage uit het Fonds, voortspruitende uit kooprijzen van domeinen;

P. 32. de leges geheven ingevolge de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), gewijzigd bij die van 29 December 1893 (*Staatsblad* n°. 246);

Q. aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de uitgaven wegens de Nationale Schuld;

33. de renten van kasvoorschotten aan Nederlandsch-Indië,

34. het aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de uitgaven voor renten, kosten en aflossing van drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld;

R. 35. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken;

S. de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Buitenlandsche Zaken betreffende :

36. de consulaatrechten,

37. de door de Chineesche Regeering verschuldigde schadevergoeding ter zake van de onlusten in 1900,

38. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Buitenlandsche Zaken ressorteerende,

39. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

40. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

T. de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Justitie betreffende :

41. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende $2\frac{1}{2}$ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

42. de inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangnissen en de Rijkswerkinrichtingen,

43. de baten het beheer van den gewonen dienst der gevangnissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende,

44. de inkomsten voortvloeiende uit den dienst van het Rijkstucht- en -opvoedingswezen,

45. de inkomsten ingevolge de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken,

46. de Griffierechten,

47. de gerechtelijke boeten,

48. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Justitie ressorteerende,

49. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

50. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende ;

U. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Binnenlandsche Zaken betreffende :*

51. de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

52. de baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten,

53. de baten voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden*,

54. de baten voortvloeiende uit het beheer van de klinieken der Rijksuniversiteit te *Utrecht*,

55. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten,

56. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 138 der wet tot regeling van het hooger onderwijs,

57. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool,

58. de betalingen voor het afleggen der examens aan de Technische Hoogeschool,

59. de bijdragen van leerlingen op de Rijks-hoogere burgerscholen,

60. de bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks- hoogere burgerscholen,

61. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

62. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs,

63. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij de lagere scholen,

64. de teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar, volgens art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1910 te veel is genoten,

65. de bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten,

66. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers,

67. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijkschool voor kunstnijverheid,

68. het batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij,

69. de vergoeding door gemeenten in de kosten van wachtgelden van onderwijzers,

70. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Binnenlandsche Zaken ressorteerende,

71. de opbrengst der verkochte Rijks-goederen en -eigendommen,

72. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende ;

V. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Marine betreffende :*

73. de bijdrage voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de marine,

74. de bijdragen voor de opleiding van aspirant-administrateurs,

75. de bijdragen voor de opleiding van aspirant-machinisten,

76. de uitkeering van *België* wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde*,

77. de vergoeding door *België*, ingevolge artikel 11 van de overeenkomst van 27 October 1904, goedgekeurd bij de wet van 12 December 1905 (*Staatsblad* n°. 316), betreffende de verbetering der verlichting van de *Wester-Schelde*,

78. de teruggave door *België* van de traktementen van de opzichters en lichtwachters bij de verlichting van de *Wester-Schelde*,

79. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Marine ressorteerende,

80. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

81. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende ;

W. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Financiën betreffende :*

82. de verjaarde renten,

83. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld,

84. de baten van 's Rijks Munt,

85. de vergoeding door provinciën en gemeenten, in 1912 verschuldigd, voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1911, op de personeele belasting over het dienstjaar 1910 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1910/1911,

86. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting

en op de personeele belasting over het dienstjaar 1909 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1908/1909,

87. het aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer en de accijnzen vallende,

88. de kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen,

89. de leges aan de schatkist vervallen,

90. de ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd, en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

91. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaaster,

92. de opbrengst van het door de landmeters en de boekhouders van het kadaaster voor particulieren verrichte werk,

93. de annuïteiten van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet,

94. de renten van voorschotten aan het Tiendfonds,

95. de geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1912 vervalt,

96. de opbrengst van het verkort verslag van de vergaderingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal,

97. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren tot de Hooge Staatslichamen behoorende,

98. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Financiën ressorteerende,

99. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

100. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende ;

X. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Oorlog betreffende :*

101. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie,

102. de bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadettenschool,

103. de teruggaven van voorschotten aan officieren verstrekt, tot aanschaffing van paarden,

104. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Oorlog ressorteerende,

105. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

106. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende ;

Y. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Waterstaat betreffende :*

107. de baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijksvischhal en -visschershaven te IJmuiden,

108. de teruggave door België van de kosten van exploitatie en onderhoud van de Rijks electriciteitswerken te Terneuzen,

109. de baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatsspoorwegen,

110. de rente door de gemeente Venlo verschuldigd van het haar verleende voorschot voor het inrichten der spoorwegbrug over de Maas voor gewoon verkeer,

111. de teruggaven van voorschotten voor den aanleg van spoorwegen met beperkte snelheid,

112. de uitkeering van België voor werken voor de uitloozing der *Vlaamsche wateren*, volgens art. 10 van de overeenkomst van 31 October 1879, goedgekeurd bij de wet van 22 April 1880 (*Staatsblad* n°. 63), aangevuld bij de overeenkomsten van 29 Juni 1895 en 8 Maart 1902, goedgekeurd bij de wetten van 29 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 62) en 14 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 196),

113. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

114. de rente à 3 ten honderd over het voorschot aan de Noordoosterlocaalspoorwegmaatschappij verstrekt ingevolge artikel 11 der overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 185), en dividend over de aandelen dier Maatschappij in het bezit van het Rijk,

115. de baten en opkomsten voortvloeiende uit den dienst der posterijen,

116. de baten en opkomsten voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen en -telephonen,

117. de teruggave van de uit de Staatsbeegroting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank,

118. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Waterstaat ressorteerende,

119. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

120. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende ;

Z. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende :*

121. de baten voortvloeiende uit het beheer der Rijkslandbouwinrichtingen te Wageningen,

122. de bijdrage uit de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de kosten van de Rijks-hoogere land-, tuin- en boschbouwschool,

123. de bijdragen van leerlingen der Rijks-

zuivelschool te *Bolsward* en de bijdrage der provincie *Friesland* in de kosten dier school,

124. de bijdragen van leerlingen op de winterscholen,

125. de inkomsten van het hengstveulen-depot te *Bergen op Zoom*,

126. de ontvangsten wegens Rijkskeuring van hengsten,

127. de baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool,

128. de baten voortvloeiende uit het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), houdende bepalingen ter bestrijding van tuberculose onder het rundvee,

129. de baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch,

130. de baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks seruminrichting,

131. de opbrengst der Rijkslandbouwproefstations,

132. de justeerloonen van gewichten,

133. de baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, na aftrek van de vrachten en verdere onkosten op den verkoop van de producten vallende,

134. de ontvangsten voortvloeiende uit de uitvoering van de *Octrooiwet* 1910 (*Staatsblad* n°. 313),

135. de terugbetaling door de Rijksverzekeringsbank van premiën door den Staat aan de Bank als oninbaar vergoed, doch later nog ingekomen,

136. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel ressorteerende,

137. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

138. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende:

AA. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Koloniën betreffende:*

139. de renten van kasvoorschotten aan de koloniën *Suriname* en *Curaçao*,

140. de rente door de kolonie *Suriname* verschuldigd van het voorschot voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lava-gebied*,

141. het aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de Deutsch-Nieder-

ländische-Telegraphen-Gesellschaft geëxploiteerde lijnen in Nederlandsch-Indië,

142. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Koloniën ressorteerende,

143. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

144. de teruggave door Nederlandsch-Indië van de kosten van het personeel van het statistisch bureau en van het technisch bureau bij het Departement, alsmede van de traktementen van de leden van de commissie van keuring en van het pakhuispersoneel bij het koloniaal etablissement te *Amsterdam*,

145. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende.

2. Van het voordeelig slot der rekening van het Fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, over het jaar 1910 en de in 1911 te ontvangen koopprijzen van domeinen en afkooprijzen van tiendrecht, jacht- en vischrecht en grondrenten, eeuwigdurende erfpachten en dergelijke praestatiën, wordt een bedrag van *vijf honderd duizend gulden* toegevoegd aan de middelen tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegroting voor het dienstjaar 1912.

3. Naar aanleiding van art. 35 der wet van 21 April 1810 (*Bulletin des Lois*, n°. 285) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1912 bepaald op *twee en een half ten honderd* der zuivere opbrengst.

4. In de som welke aan de middelen en inkomsten bij artikel 1 dezer wet aangewezen, tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen of door beleening van schatkistbiljetten tot een bedrag van ten hoogste *tweintig miljoen gulden*.

5. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1912.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

(Uitgeg. 4 Jan. 1912.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1912.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1912.

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.	Beloop per middel of inkomst.
<i>A. Directe belastingen.</i>	
1. Grondbelasting	f 15,120,000
Af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	„ 50,000
	f 15,070,000
2. Personeele belasting	f 12,850,000
Af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	„ 715,000
	12,135,000
3. Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten	f 10,830,000
3a. 10 procenten op die belasting ($\frac{1}{3}$ gedeelte)	„ 356,000
	f 11,186,000
Af: a ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen, terug- gaven en oninbare posten	f 283,000
b uitkeering aan de geldmiddelen van <i>Nederlandsch- Indië</i> volgens de wet van den 9den April 1897 (<i>Staats- blad</i> n ^o 84)	„ 825,000
	„ 1,108,000
	10,078,000
4. Vermogensbelasting	f 9,860,000
4a. 10 procenten op die belasting ($\frac{1}{3}$ gedeelte)	„ 323,000
	f 10,183,000
Af: ontheffingen, kwijtscheldingen, verminderingen, afschrij- vingen en oninbare posten, welke in 1912 worden betaald. „	33,000
	10,150,000
<i>B. Accijnzen.</i>	
5. Suiker	f 24,300,000
6. Wijn	„ 1,650,000
7. Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	„ 25,200,000
8. Zout	„ 1,750,000
9. Bieren en azijnen	„ 1,380,000
10. Geslacht	„ 5,350,000
	59,630,000
<i>C. Indirecte belastingen.</i>	
11. Zegelrechten	f 5,150,000
50 procenten op zegelrechten.	„ 590,000
	f 5,740,000
12. Registratierechten	„ 7,250,000
13. Hypotheekrechten	„ 750,000
14. Rechten van successie en van overgang bij overlijden	„ 15,760,000
	29,500,000
<i>D. Rechten op den invoer.</i>	
15. Rechten op den invoer	f 18,800,000
16. Formaatzegel	f 16,500
50 procenten op het formaatzegel	„ 8,250
	„ 24,750
	18,824,750

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
<i>E. Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.</i>		
17. Belasting	f 470,000	
18. Essaailoon in geval van verbreking der werken en voor ge- halteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben.	500	f 470,500
<i>F. Domeinen, enz.</i>		
19. Inkomsten van de gewone domeinen	f 1,418,000	
20. Inkomsten van het domein van Oorlog	80,000	
21. Inkomsten van de groote wegen	43,000	
22. Inkomsten van vaarten, veren en havens	111,000	1,652,000
G. 23. <i>Opbrengst der posterijen.</i>		16,688,000
H. 24. <i>Opbrengst der Rijkstelegrafen en telefonen.</i>		4,573,000
I. 25. <i>Opbrengst der Staatsloterij.</i>		654,500
J. 26. <i>Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij.</i>		142,000
K. 27. <i>Loodsgelden.</i>		3,300,000
<i>L. Recht op de mijnen.</i>		
28. Vast recht en proportioneel recht	f 7,400	
15 opcenten voor kwade posten en collecteloon.	1,100	8,500
Totaal van de middelen A—L		f 177,876,250
M. 29. <i>Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staats- spoorwegen.</i>		4,188,140
N. 30. <i>Aandeel van den Staat, ingevolge de wet van den 31sten December 1903 (Staatsblad n°. 335), in de winsten der Nederlandsche Bank, zijnde één vierde gedeelte der over het boekjaar 1911/1912 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1912/1913 den Staat toekomende winsten.</i>		2,392,000
O. 31. <i>De in artikel 2 der Middelenwet bedoelde bijdrage uit het Fonds voortspruitende uit kooprijzen van domeinen.</i>		500,000
P. 32. <i>Leges, geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (Staatsblad n°. 80), gewijzigd bij die van den 29sten December 1893 (Staatsblad n°. 246)</i>		170,000
Q. <i>Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de uitgaven wegens de Nationale Schuld.</i>		
33. <i>Renten van kasvoorschotten aan Nederlandsch-Indië.</i>	f 700,000	
34. <i>Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de uitgaven voor rente, kosten en aflossing van drie ten honderd rentegevende schuld.</i>	3,863,000	4,563,000
R. 35. <i>Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken.</i>		21,000
<i>S. Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Buitenlandsche Zaken betreffende.</i>		
36. <i>Consulaatrechten.</i>	f 56,800	
37. <i>Schadevergoeding door de Chineesche Regeering verschul- digd, ter zake van de onlusten in 1900.</i>	62,000	
38. <i>Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van Buitenlandsche Zaken ressorteerende.</i>	13,000	
39. <i>Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.</i>	800	
40. <i>Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende.</i>	500	133,100
<i>T. Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Justitie betreffende.</i>		
41. <i>Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van</i>		

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.	Beloop per middel of inkomst.
de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen.	f 25,000
42. Inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangnissen en de Rijkswerkinrichtingen	853,000
43. Baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangnissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende	106,700
44. Inkomsten voortvloeiende uit den dienst van het Rijks-tucht- en opvoedingswezen	20,200
45. Inkomsten ingevolge de wet van den 30sten September 1893 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken	23,000
46. Griffierechten.	240,000
47. Gerechtelijke boeten	380,000
48. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Justitie</i> ressorteerende.	120,000
49. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	1,300
50. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende	17,000
	f 1,786,200
<i>U. Verschillende ontvangsten en toevallige baten, het Departement van Binnenlandsche Zaken betreffende.</i>	
51. Bijdrage van de gemeente <i>Rotterdam</i> in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen f	5,000
52. Baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten	33,500
53. Baten voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te <i>Leiden</i>	20,000
54. Baten voortvloeiende uit het beheer van de klinieken der Rijksuniversiteit te <i>Utrecht</i>	41,000
55. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijks-universiteiten	310,000
56. Betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 138 der wet tot regeling van het hooger onderwijs.	35,000
57. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool	148,000
58. Betalingen voor het afleggen der examens aan de Technische Hoogeschool	25,000
59. Bijdragen van leerlingen op de Rijks-hoogere burgerscholen	114,000
60. Bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks-hoogere burgerscholen.	23,300
61. Schoolgelden van leerlingen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers.	14,000
62. Betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs.	48,000
63. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij de lagere scholen	550,000
64. Teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar, volgens art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1910 te veel is genoten	105,000
65. Bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten	6,000
66. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers	2,500

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
67. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijkschool voor kunstnijverheid	f	1,550
68. Batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij	<i>Memorie.</i>	
69. Vergoeding door gemeenten in de kosten van wachtgelden van onderwijzers	"	16,000
70. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Binnenlandsche Zaken</i> ressorteerende	"	260,000
71. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	"	1,000
72. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	"	19,000
		f 1,777,850
V. <i>Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Marine betreffende.</i>		
73. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine	f	36,550
74. Bijdragen voor de opleiding van aspirant-administrateurs	"	2,200
75. Bijdragen voor de opleiding van aspirant-machinisten	"	8,250
76. Uitkeering van <i>België</i> wegens de vuurgelden op de <i>Wester-Schelde</i>	"	10,000
77. Vergoeding door <i>België</i> ingevolge art. II van de overeenkomst van den 27sten October 1904, goedgekeurd bij de wet van den 12den December 1905 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 316), betreffende de verbetering der verlichting van de <i>Wester-Schelde</i>	"	33,600
78. Teruggave door <i>België</i> van de traktementen van de opzichters en lichtwachters bij de verlichting van de <i>Wester-Schelde</i>	"	9,225
79. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van <i>Marine</i> ressorteerende	"	19,000
80. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	"	120,000
81. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	"	25,000
		263,825
W. <i>Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Financiën betreffende.</i>		
82. Verjaarde renten	f	25,000
83. Inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld	"	17,000
84. Baten van 's Rijks Munt	"	301,500
85. Vergoeding door provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1911, op de personeele belasting over het dienstjaar 1910 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1910/1911	"	417,700
86. Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1909 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1908—1909	"	244,500
87. Aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer en de accijnzen vallende	"	60,000
88. Kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen	"	136,000
89. Leges aan de schatkist vervallen	"	250,000
90. Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen, gebezigd tot vermenging van zout	"	88,100

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
91. Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster	f	78,000
92. Opbrengst van het door de landmeters en boekhouders van het kadaster voor particulieren verrichte werk	„	87,100
93. Annuïteiten van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet:		
a. rente	„	160,000
b. aflossing	„	45,000
94. Rente van voorschotten aan het Tiendfonds	„	105,000
95. Geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1912 vervalt	„	2,200
96. Opbrengst van het verkort verslag van de vergaderingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal	„	4,800
97. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, tot de <i>Hooge Staatslichamen</i> behorende	„	6,000
98. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Financiën</i> ressorteerende	„	175,000
99. Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen „	„	6,000
100. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende	„	80,000
	f	2,288,900
<i>X. Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Oorlog betreffende.</i>		
101. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie	f	71,900
102. Bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadetten-school	„	12,500
103. Teruggaven van voorschotten aan officieren verstrekt tot aanschaffing van paarden	„	3,000
104. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Oorlog</i> ressorteerende	„	15,000
105. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen „	„	300,000
106. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende	„	25,000
		427,400
<i>IJ. Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Waterstaat betreffende.</i>		
107. Baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijksvischhal en vissershavens te <i>IJmuiden</i>	f	163,500
108. Teruggave door <i>België</i> van de kosten van exploitatie en onderhoud van de Rijkselectriciteitswerken te <i>Terneuzen</i>	„	22,000
109. Baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatsspoorwegen „	„	30,000
110. Rente door de gemeente <i>Venlo</i> verschuldigd van het haar verleende voorschot voor het inrichten der spoorwegbrug over de <i>Maas</i> voor gewoon verkeer	„	900
111. Teruggaven van voorschotten voor den aanleg van spoorwegen met beperkte snelheid	„	5,600
112. Uitkeering van <i>België</i> voor werken voor de uitloozing der <i>Vlaamsche Wateren</i>	„	94,500
113. Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken	„	765,000
114. Rente à 8 ten honderd over het voorschot aan de N.-O. Locaalspoorwegmaatschappij verstrekt, ingevolge art. 11 der overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1898 (<i>Staatsblad</i> n°. 185) en dividend over de aandeelen dier maatschappij in het bezit van het Rijk	„	215,000

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.	Beloop per middel of inkomst.
115. Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der posterijen . . . . . f	65,000
116. Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen en telefonen . . . . . „	58,800
117. Teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank. . . . . „	880,250
118. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Waterstaat</i> ressorteerende . . . . . „	260,000
119. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen „	20,000
120. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende . . . . . „	8,000
	f 2,588,550
<i>Z. Verschillende ontvangsten en toevallige baten, het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende.</i>	
121. Baten voortvloeiende uit het beheer der Rijkslandbouw-inrichtingen te <i>Wageningen</i> . . . . . f	23,000
122. Bijdrage uit de geldmiddelen van <i>Nederlandsch-Indië</i> in de kosten van de Rijks-hoogere land-, tuin- en boschbouwschool „	20,000
123. Bijdragen van leerlingen der Rijkszuivelschool te <i>Bolsward</i> en de bijdrage der provincie <i>Friesland</i> in de kosten dier school „	3,600
124. Bijdragen van leerlingen op de winterscholen . . . . . „	3,600
125. Inkomsten van het hengstveulendepôt te <i>Bergen op Zoom</i> „	12,200
126. Ontvangsten wegens Rijkskeuring van hengsten . . . . . „	1,000
127. Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool . . . . . „	30,000
128. Baten voortvloeiende uit het Koninklijke besluit van 1 December 1910 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 364), houdende bepalingen ter bestrijding van tuberculose onder het rundvee. . . . . „	50,000
129. Baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch . . . . . „	175,000
130. Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijksseruminrichting . . . . . „	5,000
131. Opbrengst der Rijkslandbouwproefstations . . . . . „	35,000
132. Justeerloonen van gewichten . . . . . „	20,700
133. Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, na aftrek van de vrachten en verdere onkosten op den verkoop van de producten vallende . . . . . „	2,153,000
134. Ontvangsten, voortvloeiende uit de uitvoering van de Octrooiwet 1910	<i>Memorie.</i>
135. Terugbetaling door de Rijksverzekeringsbank van premieën door den Staat aan de Bank als oninbaar vergoed, doch later nog ingekomen	<i>Memorie.</i>
136. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Landbouw, Nijverheid en Handel</i> ressorteerende „	99,000
137. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen „	7,000
138. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende . . . . . „	20,000
	2,658,100
<i>AA. Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Koloniën betreffende.</i>	
139. Renten van kasvoorschotten aan de koloniën <i>Suriname</i> en <i>Curaçao</i>	<i>Memorie.</i>
140. Rente, door de kolonie <i>Suriname</i> verschuldigd van het voorschot voor den aanleg van een spoorweg naar het <i>Lava</i> -gebied „	255,000
141. Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.	Beloop per middel of inkomst.
door de „Deutsch-Niederländische-Telegraphen-Gesellschaft" ge- exploiteerde lijnen in <i>Nederlandsch-Indië</i> . . . . . f	75,000
142. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Koloniën</i> ressorteerende . . . . . „	8,000
143. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen „	400
144. Teruggave door <i>Nederlandsch-Indië</i> van de kosten van het personeel van het statistisch bureau en van het technisch bureau bij het Departement, alsmede van de traktementen van de leden van de commissie van keuring en van het pakhuisper- soneel bij het koloniaal etablissement te <i>Amsterdam</i> . . . . . „	90,500
145. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende. . . . . „	5,000
	f 433,900
Totaal	f 202,068,215

30 December 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 9 van het koninklijk besluit van 6 December 1911, S. 354.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Heeft goedgevonden:
den navolgenden vorm vast te stellen voor

de in artikel 9 van het Koninklijk besluit van 6 December 1911 (*Staatsblad* n°. 354) bedoelde geneeskundige verklaring met daaraan bevestigde coupons, welke vrouwen bij zich moeten dragen, die na 10 uur des namiddags haring speten:

I. De bedoelde verklaring met coupons heeft den vorm van een boekje, op den omslag waarvan het volgende is vermeld:

Bladzijde 1:

SPEETBOEKJE N°. . . . .

Bladzijde 2:

Het aantal uren, gedurende welke een vrouw haring speet, mag in het etmaal, waarin zij na 10 uur des avonds dien arbeid verricht, niet meer dan *acht* bedragen. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de arbeid tusschen middernacht en 2 uur des nachts geacht op den voorafgaanden dag te zijn verricht.

De invulling der coupons moet duidelijk en met inkt geschieden. De dag, waarop de speetarbeid na 10 uur des avonds aanvangt, moet op de strook, die in het boekje blijft, worden aangegeven door doorhaling van den naam der maand en het dagcijfer.

Het hoofd of de bestuurder of diens plaatsvervanger dragen zorg, dat de verklaring met de coupons *op aanvraag van een der in artikel 23 der Arbeidswet 1911 genoemde ambtenaren onmiddellijk worden ter inzage verstrekt.*

Het hoofd of de bestuurder of diens plaatsvervanger zendt *telkens binnen 16 uren*, nadat in of voor de onderneming door een vrouw na 10 uur des namiddags haring is gespeet, doch uiterlijk te 2 uur 's namiddags de ingevulde en onderteekeende coupons aan den Burgemeester van de gemeente, waar de onderneming is gevestigd.

Bladzijde 3 en 4 blijven blanco.

II. De eerste twee bladzijden van het boekje zijn bedrukt als volgt:

Bladzijde 1:

<p>Seizoen . . . . .</p> <p>(Hier wordt vermeld het seizoen genoemd in art. 2, kolom II van het Koninklijk besluit van 6 December 1911 (Staatsblad n°. 354).</p>	<p>In dit tijdvak mag in de gemeente . . . . .</p> <p>mael na 10 . . . . .</p> <p>uur des avonds, doch niet later dan . . . . .</p> <p>tot . . . . . uur des nachts haring speten (voor Huizen en Kampen volgt hierop: „De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel kan dit aantal malen tot ten hoogste 25 vermeerderen“).</p>	<p>Geldig van . . . . .</p> <p>(Hier wordt nevensvermeld seizoen ingevuld).</p> <p style="text-align: center;">—♦—</p> <p style="text-align: center;">SPEETBESLUIT</p> <p style="text-align: center;"><i>Koninklijk besluit van 6 December 1911</i> (Staatsblad n°. 354.)</p> <p style="text-align: center;">=====</p> <p>Boekje N^o. . . . . afgegeven aan . . . . .</p> <p>echtgenoot } van . . . . .</p> <p>weduwe } . . . . .</p> <p>dochter } . . . . .</p>
--	--	---

Bladzijde 2:

De ondergeteekende verklaart, dat blijkens een op heden door hem ingesteld geneeskundig onderzoek . . . . .

geboren te . . . . ., den . . . . . 1 . . . . .

zonder schade voor hare gezondheid des nachts kan speten.

Gedaan te . . . . ., den . . . . . 19 . . . . .

(Handteekening.)

Deze verklaring is niet langer geldig dan één jaar na afgifte.

III. Overigens bevat het boekje zooveel coupons, met souche, van onderstaand model als het aantal malen bedraagt, dat in eene gemeente eene vrouw na 10 uur des avonds haring mag speten.

BOEKJE N^o. . . . .

BOEKJE N^o. . . . .   COUPON N^o. . . . .

COUPON N^o. . . . .

SPEETBESLUIT.

(Koninklijk besluit 6 Decr. 1911, Stbl. n°. 354.)

GESPEET

van . . . . . uur . . . . . min.

af op heden

Maart

April

- 1, 2, 3, 4, 5, 6,
- 7, 8, 9, 10, 11, 12,
- 13, 14, 15, 16, 17, 18,
- 19, 20, 21, 22, 23, 24,
- 25, 26, 27, 28, 29, 30,
- 31.

Heden den . . . . . 19 . . . . .

is de vrouw, wier boekje het nummer draagt, dat op deze coupon in den linkerhoek is vermeld, te . . . . . uur . . . . . minuten ¹⁾ aangevangen met haringspeten. ²⁾

¹⁾ In te vullen het uur, waarop de speetarbeid na 10 uur des avonds is aangevangen.

²⁾ Handteekening van het hoofd of den bestuurder of van diens plaatsvervanger.

Deze coupon blijft, ingevuld en ondertekend, in het boekje bevestigd zoolang de arbeid, waarop zij betrekking heeft, voortduurt. Gedurende dien tijd moet de vrouw het boekje bij zich dragen.

N.B. Voor de gemeente Monnikendam (winterseizoen) komen op de souche in plaats van Maart, April, Mei, te staan de maanden October, November, December, Januari, Februari, Maart.
Voor de gemeenten 't Bildt, Harlingen en Barradeel komen op de souches slechts te staan de maanden Maart en April.

IV. In de boekjes voor de gemeenten Huizen en Kampen bevindt zich tusschen de 15de en de 16de coupon een blaadje, waarop het volgende is vermeld:

Van de volgende coupons mag slechts worden gebruik gemaakt, voor zoover de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel heeft vergund een vrouw meer dan 15 maal tusschen 10 uur des avonds en 2 uur des nachts haring te doen speten.

V. De coupons in ieder boekje zijn van af 1 doorlopend genummerd. De souche heeft hetzelfde nummer als de coupon.

Ieder speetboekje krijgt een volgnummer, hetwelk wordt vermeld op bladzijde 1 van den omslag, op de eerste bladzijde van het boekje en op iedere coupon en de souche daarvan. 's Gravenhage, 30 December 1911.

De Minister voornoemd,
A. S. TALMA.

30 December 1911. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 6 December 1911, S. 352.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Heeft goedgevonden:

I. den navolgenden vorm vast te stellen voor de verklaring, bedoeld in het vierde lid van art. 9 van het Koninklijk besluit van 6 December 1911 (*Staatsblad* n°. 352) tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij art. 5 der *Arbeidswet* 1911 (*Staatsblad* n°. 319):

Artikel 9 van het Koninklijk besluit van 6 December 1911 (Staatsblad n°. 352) tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (Staatsblad n°. 319).

Ondergeteekende verklaart, dat blijkens een op heden door hem ingesteld onderzoek het verrichten van arbeid, als bedoeld in artikel 9, sub K, van het in den hoofde dezer genoemde besluit, voor het gezichtsvermogen van . . .
. . . . . geboren te . . . . .
. . . . . den . . . . .
geen bijzonder gevaar oplevert, indien daarbij door hem wordt gebruik gemaakt van . . .
haar . . . . .
Gedaan te . . . . ., den . . . . .

(Handteekening.)

II. den navolgenden vorm vast te stellen voor de verklaringen, bedoeld in art. 24, sub 2, van bovengenoemd Koninklijk besluit:

Artikelen 24 tot en met 30 en 32 van het Koninklijk besluit van 6 December 1911 (Staatsblad n°. 352) tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (Staatsblad n°. 319).

Ondergeteekende verklaart, dat blijkens een op heden door hem ingesteld onderzoek de arbeid, bestaande in . . . . .
in . . . . .
voor . . . . . geboren te . . . . .
den . . . . . geen bijzonder gevaar voor leven of gezondheid oplevert.
Gedaan te . . . . ., den . . . . .

(Handteekening.)

III. den navolgenden vorm vast te stellen voor de verklaring, bedoeld in artikel 31 van bovengenoemd Koninklijk besluit:

Artikel 31 van het Koninklijk besluit van 6 December 1911 (Staatsblad n°. 352) tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (Staatsblad n°. 319).

Ondergeteekende verklaart, dat blijkens een op heden door hem ingesteld onderzoek . . . . .
. . . . . geboren te . . . . . den . . . . .
den arbeid in . . . . . kan ver-

richten, zonder dat dit bijzonder gevaar voor leven of gezondheid oplevert.

Gedaan te . . . . . den . . . . .
(Handteekening.)

Deze verklaring is niet langer geldig dan één jaar. Zij kan te allen tijde worden ingetrokken.

IV. den navolgenden vorm vast te stellen voor de verklaring, bedoeld in artikel 84, tweede lid, sub I, van bovengenoemd besluit:

Artikel 34 van het Koninklijk besluit van 6 December 1911 (Staatsblad n°. 352) tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (Staatsblad n°. 319).

Ondergeteekende verklaart, dat blijkens een

V. te bepalen:

a. dat de vorm van het register, bedoeld in artikel 37 sub 3, tweede lid, van bovengenoemd besluit, zal zijn als volgt:

Nummer der keuring.	Naam, voornamen en werken, saamheden, vroeger uitgeoefend.	Geboren.		Gehuwd, weduwe of ongehuwd.	Woonplaats.	Werkzaamheden, welke verricht zullen worden.	Keuring.		Handteekening van den geneeskundige.	Geldigheidsduur der verklaring.	Aanmerkingen.
		Datum.	Plaats.				Datum.	Resultaat.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

b. dat de kolommen 1 tot en met 7 door het hoofd of den bestuurder der onderneming en de overige kolommen door den in artikel 37 sub 3, tweede lid, bedoelden geneeskundige zullen worden ingevuld.

's Gravenhage, 30 December 1911.

De Minister voornoemd, (get.) A. S. TALMA.

30 December 1911. *MISSIVE* van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, aangaande inrichting van declaratiën in zake veeziekten.

In verband met de voortdurende stijging der uitgaven ten behoeve van de wering van veeziekte, acht ik het van belang in 't vervolg een zoolanig overzicht van die uitgaven te

op heden door hem ingesteld onderzoek het verplaatsen van beladen kruiwagens het in de ovens naast en op elkaar leggen van de steenen ter plaatse waar zij gebakken zullen worden in de steenbakkerij . . . . . voor . . . . . geboren te . . . . . den . . . . . ook met het oog op haren leeftijd, voor haar geen gevaar oplevert.

Deze verklaring is niet langer geldig dan . . . . .
Gedaan te . . . . . den . . . . .

(Handteekening.)

N.B. *Deze verklaring kan te allen tijde worden ingetrokken.*

krigen, dat door mij steeds nauwkeurig kan worden nagegaan, waaraan die stijging is toe te schrijven.

Dit overzicht is alleen te verkrijgen uit de ter zake door de burgemeesters in te dienen aanvragen om décharge en declaratiën wegens gedane voorschotten.

Aangezien echter de declaratiën door de verschillende burgemeesters voor 't meerendeel

ook verschillend worden opgemaakt, is 't bij deze werkwijze niet doenlijk een juist overzicht te verkrijgen.

Het wil mij evenwel voorkomen, dat bij eene gewijzigde inrichting der declaratiën hieraan is tegemoet te komen, tevens zonder de werkzaamheden op de Secretariën der gemeenten noemenswaard te verzwaren.

In verband daarmee zou ik er prijs op stellen, dat, in afwijking van het voorgestelde in het schrijven van den toenmaligen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 21 Maart 1902, n°. 255, afd. Compt., te beginnen met de uitgaven ten laste van den dienst 1912, alle uitgaven per ziektegeval worden gespecificeerd op eenen bij elken declaratie behoorenden staat, gelijk is aangegeven op het bij dit schrijven gevoegde model.

Op deze wijze worden de soorten der uitgaven gesplitst in uitgaven betreffende ontsmetting, verbranding en begraving, kenteekenen, vergoeding voor de huid en diversen (telegrammen; schrijf- en taxatieloon bij onteigening; enz.).

Op de declaratiën zijn dan alleen te vermelden: de totalen der verschillende onderdeelen,

benevens wanneer eventueel onteigening van vee en voorwerpen plaats heeft, de posten wegens deze schadeloosstellingen. Deze laatste posten kunnen niet voorkomen op den staat, omdat daarvan afzonderlijk reeds vastgestelde quitantiën (formulier H) moeten worden overgelegd. Een en ander is op de mede hierbij gevoegde model-declaratie aangegeven.

Het gevolg van deze inrichting der declaratiën is, dat in 't vervolg geen afzonderlijke quitantiën meer zullen worden overgelegd en dat alle gemeenten des Rijks op dezelfde wijze hunne declaratiën opstellen, wat zeer zeker in 't belang eener ordelijke administratie is en 't verifieeren zal ten goede komen.

Deze voorgestelde inrichting der declaratiën brengt natuurlijk geen verandering in het overleggen van de verschillende formulieren C t/m I bij eventueele onteigening van vee en voorwerpen.

U H.E.G. gelieve hierbij een aantal, ter verduidelijking, gedeeltelijk ingevulde, model-declaratiën en model-staten aan te treffen, ter uitreiking aan de verschillende burgemeesters in Uw gewest.

MODEL-DECLARATIE.

Vrij van zegel- en registratierecht, ingevolge art. 43 der Wet van den 20sten Juli 1870 (Stbl. n°. 181).

DECLARATIE van . . . . .

Burgemeester der Gemeente . . . . . ten laste van het Rijk, wegens gedane voorschotten uit de gemeentekas, uit kracht van de Wet van den 20sten Juli 1870 (Staatsblad n°. 181), laatstelijk gewijzigd bij die van den 15den April 1896 (Staatsblad n°. 68).

1912	Betaald: (Zie voor specificatie de bij deze declaratie behoorende omschrijving der uitgaven).	1912	Transport . . . . .
	Aan:		f 77.40
	ontsmettingsmiddelen		Aan:
	arbeidsloon bij ontsmetting		schrijffoon . . . . .
	toezicht		taxatieloon . . . . .
	leveringen enz. bij verbranding of begraving		schadeloosstelling aan . . . . .
	arbeidsloon bij verbranding of begraving		eigend of in beslag genomen vee . . . . .
	toezicht bij verbranding of begraving		schadeloosstelling aan . . . . .
	geleverde kenteekenen		eigende voorwerpen . . . . .
	arbeidsloon wegens plaatsen en weghalen der kenteekenen		
	toezicht op de kenteekenen		Totaal . . . . .
	vergoeding voor de huid		—
	voorgeschoten telegramkosten		—
	Transporteeren		f 77.40

Aldus opgemaakt door mij Burgemeester der Gemeente . . . . . tot een bedrag van verklarende de ondergeteekende deze declaratie te zijn deugdelijk en onvergolden.
den 1911 De Burgemeester voornoemd,

Vorenstaande declaratie gezien en na onderzoek goedgekeurd tot een bedrag van door mij Commissaris der Koningin in de Provincie . . . . .
den 1911

MODELSTAAT.

- (a) Naam der veeziekte.
 (b) Naam van den eigenaar.
 (c) Woonplaats van den eigenaar.

Omschrijving der uitgaven wegens leverantiën en werkzaamheden
 in zaken (a) . . . . . bij het vee van (b) . . . . .
 . . . . . te (c) . . . . .

Ontsmetting.

NAMEN DER BELANGHEBBENDEN.	Datum van levering.	Ontsmettingsmiddelen, brandstoffen enz. en eenheidsprijs.	Be- drag.	Arbeidslooën.		Toezicht.		Handteekening voor quitantie.
				Aantal uren en prijs per uur.	Be- drag.	Aantal uren en prijs per uur.	Be- drag.	
P. Bender.	1912. 5 Jan.	2 L. carbol . . . 30 c. 2 KG. chloorkalk 10 „ 1000 turven . . f 7.— 100 bossen hout . 5 c. 20 liter petr. . . 8 „	f—,60 —,20 7.— 5.— 1,60					P. Bender.
K. Daalder.	5 Jan.	10 emmers kokend water . . . . . 2 c. 20 L. koolteer . . 8 „ 10 KG. zeep . . . 8 „ 10 „ soda . . . 2 „ 2 st. dweilen . . 10 „	f—,20 1,60 —,80 —,20 —,20					K. Daalder.
P. Fransen.	5 Jan.	. . . . .	—,—	10 à 25 c.	f 2,50			C. Fransen.
C. Carelsen.	„	. . . . .	—,—	5 à 25 „	1,25			C. Carelsen.
K. Vonk.	5 Jan.	. . . . .	—,—	. . . . .	—,—	20 à 20 c.	f 4,—	K. Vonk.
A. Hand.	„	. . . . .	—,—	. . . . .	—,—	10 à 20 „	2,—	A. Hand.
		Totaal . . .	f17,40		f 3,75		f 6,—	

Verbranding en Begraving.

NAMEN DER BELANGHEBBENDEN.	Datum van levering.	Kosten van omheining, brandstoffen, vergoeding gebruik grond, enz. en eenheidsprijs.	Be- drag.	Arbeidsloon.		Toezicht.		Handteekening voor quitantie.
				Aantal uren en prijs per uur.	Be- drag.	Aantal uren en prijs per uur.	Be- drag.	
P. Daalder.	1912 Jan.	1000 turven . . . f 7.— 100 bossen hout. 5 c. 10 liter petr. . . 8 „ 20 „ koolteer. 8 „	f 7.— 5.— —80 1.60					P. Daalder.
Nic. Boliijn.	Jan.	10 planken . . à f 1.— spijkers . . . . . 6 palen . . . . à f 0.60	f 10.— 1.— 8.—					Nic. Boliijn.
L. Bloem.	Jan.	Vergoeding gebruik grond	f 2.—					L. Bloem.
A. van der Veer.	Jan.			(verbranding) 10 à 25 c.	f 2.50			A. van der Veer.
P. van Dalen.	Jan.			(begraving) 5 à 25 c.	1.25			P. van Dalen.
K. Gracht.	Jan.					(verbranding) 10 à 25 c.	f 2.50	K. Gracht.
L. Stad.	Jan.					(begraving) 5 à 25 c.	1.25	L. Stad.
Totaal . . .			f 30.40		f 8.75		f 3.75	

Kenteekenen.

NAMEN DER BELANGHEBBENDEN.	Datum van levering.	Geleverde kenteekenen en eenheidsprijs.	Be- drag.	Arbeidsloozen bij het plaatsen en weghalen.		Toezicht.		Handteekening voor quitantie.
				Aantal uren en prijs per uur.	Be- drag.	Aantal uren en prijs per uur.	Be- drag.	
J. van Dalen.	1912. Jan.	2 kenteekenen à f 1.10	f 2.20					J. van Dalen.
A. Hendriks.	Jan.			plaatsen 2 uur à 15 c.	f —.80			A. Hendriks.
	"			weghalen 2 uur à 15 c.	— .80			
P. van Puffelen.	Jan.					6 uren à 20 c.	f 1.20	P. van Puffelen.
		Totaal . . .	f 2.20		f —.60		f 1.20	

Vergoeding voor de huid.

NAAM VAN DEN EIGENAAR.	OMSCHRIJVING.	BEDRAG.	HANDTEEKENING VOOR QUITANTIE.
J. Jansen.	Voor $\frac{1}{8}$ deel der waarde van de huid geschat op f 12.—	f 8.—	J. Jansen.

Diversen. (Telegrammen, schrijf- en taxatieloon bij onteigening, enz.)

NAMEN DER BELANGHEBBENDEN.	DATUM.	OMSCHRIJVING.	BEDRAG.	HANDTEEKENING VOOR QUITANTIE.
. . . . .	1912 Jan.	1 telegram.	f —.—	
. . . . .	"	Voor schrijfloon (wanneer onteigening heeft plaats gehad).	—.—	
. . . . .	"	Voor taxatieloon (wanneer onteigening heeft plaats gehad).	—.—	
		Totaal	f —.—	

A A N V U L L I N G E N .

28 Januari 1911. BESLUIT, houdende wijziging in de samenstelling van het Wapen der Koninklijke Marechaussee.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 14 Januari 1911, Kabinet, Litt. B³; Gezien het Rapport van Onzen Minister van Justitie van 25 Januari 1911, 2e Afd. C n°. 562;

Gezien het Koninklijk besluit van 30 Maart 1894, n°. 9, zooals dit herhaaldelijk gewijzigd is, o. a. bij Koninklijk besluit van 12 Maart 1909, n°. 44, en laatstelijk bij Koninklijk besluit van 21 September 1910, n°. 49;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

De Tabel, houdende samenstelling van het Wapen der Koninklijke Marechaussee, zooals deze tabel is vastgesteld bij Koninklijk besluit van 12 Maart 1909, n°. 44, en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 September 1910, n°. 49, wordt vervangen door de Tabel, behoorende bij dit besluit.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage den 28sten Januari 1911.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(get.) H. COLIJN.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 28 Januari 1911, n°. 56.

S A M E N S T E L L I N G *van het wapen der Koninklijke marechaussee.*

S T E R K T E E N S A M E N S T E L L I N G .	Troepen.		Paarden.		B I J Z O N D E R E B E P A L I N G E N .
	Officieren.	Onderofficieren en marechaussees.	Officieren.	Onderofficieren en marechaussees.	
	te paard.	te voet.			
1 ^o . <i>De staf van het wapen.</i>					
Kolonel of Luitenant-Kolonel, Inspecteur van het Wapen	1	—	—	2	—
Kapitein, toegevoegd aan den Inspecteur.	1	—	—	2	—
Marechaussees der { 1 ^o klasse	—	2	1	—	—
2 ^o klasse	—	—	1	—	—
Schrijver	—	—	1	—	—
Totaal	2	2	2	4	—

- a. Van de vier Divisie-commandanten kunnen twee den rang van Luitenant-Kolonel hebben.
- b. De Opperwachtmeesters hebben den rang van Adjudant Onderofficier.
- c. De Wachtmeesters hebben den rang van sergeant-Majoor.
- d. Het totale aantal bij elke Divisie

STERKTE EN SAMENSTELLING.		Troepen.		Paarden.		BIJZONDERE BEPALINGEN.	
		Officieren.	Onderofficieren en marchaussees.		Officieren.		Onderofficieren en marchaussees.
			te paard.	te voet.			
Staf der Divisie.	2 ^o . De 1 ^o Divisie.						
	Luitenant-Kolonel of Majoor Divisiecommandant	1	—	—	2	—	aanwezige Wachtmeesters bedraagt hoogstens het één derde gedeelte van de totale organieke sterkte aan Wachtmeesters en Brigadiers bij de Divisie, waarbij dit getal Wachtmeesters, zoo noodig in het meerdere kan worden afgerond. e. Aan de Brigadiers, die gedurende een tiental jaren hunnen rang effectief hebben bekleed, zich door goed gedrag, ijver voor den dienst en nauwgezette plichtsbetrachting onderscheiden en bij gebleken geschiktheid voor den rang van Wachtmeester uit gebrek aan vacatures niet tot den rang bevorderd kunnen worden, kan de titulaire rang van Wachtmeester worden verleend. f. De Brigadiers hebben den rang van sergeant 1ste klasse, de Brigadiers-titulair den rang van sergeant. g. De Brigadier der 2de klasse, die, na 3 jaren dienst als zoodanig geschikt wordt geoordeeld voor den rang van Wachtmeester, gaat over in de categorie der Brigadiers der 1ste klasse. h. De Marechaussees der 1ste en 2de klasse kunnen, bij gebleken geschiktheid voor den Brigadiersrang en bij ontstentenis van vacatures in dien rang, tot Brigadier-titulair der 2de klasse worden bevorderd. Het totaal aantal bij elke Divisie aanwezige Brigadiers-titulair te paard en te voet mag het één vijfde gedeelte van de organieke sterkte aan marchaussees bij die Divisie bedragen en bij te kort aan Brigadiers, zooveel meer als het aantal ontbrekende Brigadiers bedraagt. i. De Brigadier titulair der 2de klasse, die na 3 jaren dienst als zoodanig, geschikt wordt geoordeeld om het bevel over eene brigade te voeren, gaat over in de categorie der Brigadiers-titulair der 1ste klasse. k. De Marechaussees der 1ste en der 2de klasse, alsmede de hoefsmeden hebben den rang van korporaal. Aan hoefsmeden met 15 jaren dienst, die van uitne-
	Opperwachtmeester, dd. kwartiermeester	—	—	1	—	—	
	Wachtmeester, Brigadier of Marechaussee	—	—	Memorie.		—	
	Marechaussee der	—	1	—	—	1	
	Schrijver	—	—	1	—	—	
	Kapiteins of Luitenants Districtscommandanten	4	—	—	8	—	
	Wachtmeesters	—	—	—	—	—	
	Brigadiers der	—	27	45	—	27	
	Marechaussees der	—	83	188	—	83	
Hoefsmeden	—	—	—	2	—		
Totaal		5	111	187	10	111	
Staf der Divisie.	3 ^o . De 2 ^o Divisie.						
	Luitenant-Kolonel of Majoor Divisiecommandant	1	—	—	2	—	
	Opperwachtmeester, dd. kwartiermeester	—	—	1	—	—	
	Wachtmeester, Brigadier of Marechaussee	—	—	Memorie.		—	
	Marechaussee der	—	1	—	—	1	
	Schrijver	—	—	1	—	—	
	Kapiteins of Luitenants Districtscommandanten	3	—	—	6	—	
	Wachtmeesters	—	—	—	—	—	
	Brigadiers der	—	31	20	—	31	
	Marechaussees der	—	95	60	—	95	
Hoefsmeden	—	—	—	2	—		
Totaal		4	127	84	8	127	
Staf der Divisie.	4 ^o . De 3 ^o Divisie.						
	Luitenant-Kolonel of Majoor Divisiecommandant	1	—	—	2	—	
	Opperwachtmeester, dd. kwartiermeester	—	—	1	—	—	
	Wachtmeester, Brigadier of Marechaussee	—	—	Memorie.		—	
	Marechaussee der	—	1	—	—	1	
	Schrijver	—	—	1	—	—	
	Kapiteins of Luitenants, Districtscommandanten	3	—	—	6	—	
	Wachtmeesters	—	—	—	—	—	
	Brigadiers der	—	88	—	—	88	

STERKTE EN SAMENSTELLING.		Troepen.		Paarden.		BIJZONDERE BEPALINGEN.	
		Officieren. te paard. te voet.	Onderofficieren en marechausees.	Officieren.	Onderofficieren en marechausees.		
Marechausees der . . .	{ 1 ^e klasse 2 ^e klasse 3 ^e klasse					—	115
Hoefsmeden		—	—	2	—	—	
Totaal		4	154	4	8	154	
5 ^e . De 4 ^e Divisie.							
Staf der Divisie.	Luitenant-Kolonel of Majoor, Divisiecommandant	1	—	—	2	—	
	Opperwachtmeester, dd. kwartiermeester	—	—	1	—	—	
	Wachtmeester, Brigadier of Marechausees	—	—	—	—	—	
	Marechausee der { 1 ^e klasse 2 ^e klasse	—	1	—	—	1	
	Schrijver	—	—	1	—	—	
	Kapiteins of Luitenants, Districtscommandanten	3	—	—	6	—	
	Wachtmeesters	—	—	—	—	—	
	Brigadiers der	{ 1 ^e klasse 2 ^e klasse	—	48	17	—	48
	Marechausees der	{ 1 ^e klasse 2 ^e klasse 3 ^e klasse	—	131	53	—	131
	Hoefsmeden		—	—	3	—	—
Totaal		4	175	75	8	175	
6 ^e . Het Depot.							
Staf v. /n. Depot.	Kapitein, Commandant	1	—	—	2	—	
	Opperwachtmeester, dd. kwartiermeester	—	—	1	—	—	
	Wachtmeester, Brigadier of Marechausees	—	—	—	—	—	
	Marechausees	{ 1 ^e klasse 2 ^e klasse	—	1	—	—	
	Schrijver	—	—	1	—	—	
	Opperwachtmeester-instructeur	—	1	—	—	1	
	Wachtmeesters	—	1	2	—	1	
	Brigadiers	—	—	—	—	—	
	Marechausees der	{ 1 ^e klasse 2 ^e klasse 3 ^e klasse	—	25	15	—	25
	Hoefsmid		—	—	1	—	—
Totaal		1	28	20	2	27	
7 ^e . Het Wapen der Koninklijke Marechausee.							
De Staf van het wapen		2	2	2	4	—	
De 1 ^e Divisie		5	111	187	10	111	
De 2 ^e Divisie		4	127	84	8	127	
De 3 ^e Divisie		4	154	4	8	154	
De 4 ^e Divisie		4	175	75	8	175	
Het Depot		1	28	20	2	27	
Totaal		20	597	372	40	594	

Mij bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) H. COLIJN.

7 April 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

Onder de schaden, rechtstreeks door onteigening geleden, kunnen ook behooren noodwendig te maken kosten verbonden aan de verplaatsing van een bedrijf alsook bedrijfsschade zelve, doch kunnen in elk geval alleen die schaden in aanmerking komen welke werkelijk bestaan wordt aangenomen en niet de zoodanige welke ontstaan alleen op onderstelde mogelijkheden rust.

Derhalve moet door den H. R. worden onderzocht in hoeverre de toelating der bestreden posten met de wet in overeenstemming is.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende, dat tegen gemeld vonnis tusschen partijen gewezen als middelen van casusatie zijn aangevoerd:

I. Schending of verkeerde toepassing der artt. 37, 40, 41 der wet van 28 Aug. 1851 (*Staatsblad* n°. 125) omdat de Rechtbank zich vereenigende met en overnemende de gronden en conclusiën van het advies der deskundigen, — nadat bij de bepaling der schadeloosstelling voor de percelen reeds rekening is gehouden met de hooge waarde welke zij hebben voor het bedrijf van den onteigende, en daarenboven f 10,000 zijn toegelegd aan den onteigende voor zooveel begrijpelijk voor de bijzondere geschiktheid van het nieuwe terrein, — nog een post van f 4000 uittrekt voor hetgeen de onteigende meer zal moeten betalen voor een nieuw terrein geschikt voor de aannemerszaak dan de hem toegeschatte waarde van den te onteigenen grond, — hoewel zulk een post is buiten de wet, zeer zeker nu met de hooge waarde van het onteigende voor de onteigende partij is rekening gehouden;

II. Schending of verkeerde toepassing der artt. 37, 40, 41, 42 der wet van 28 Aug. 1851 (*Staatsblad* n°. 125) omdat de Rechtbank a. een post toekent van f 2000 voor kosten van verplaatsing der zaak en eventuele schadevergoeding aan alle huurders der verschillende woningen, hoewel het onzeker is hoeveel materieel op het tijdstip der verplaatsing aanwezig zal zijn; en hoewel niet wordt beslist dat er huren zijn, en, zoo ja, welke, die in de termen van schadeloosstelling door de onteigenende partij vallen;

b. een post toekent van f 10,000 voor de mindere geschiktheid welke het nieuwe aan te koopnen terrein vermoedelijk hebben zal, kunnende het zijn, dat de schadeloosstelling blijkt wat ruim berekend te zijn, doch kun-

nende ook het tegenovergestelde niet onmogelijk zijn; — en derhalve schadeloosstelling wordt toegekend zonder dat blijkt, dat de schade zeker en noodzakelijk gevolg van de onteigening is;

III. Overschrijding van rechtsmacht, doordien de Rechtbank met schending en verkeerde toepassing van art. 59 der wet van 28 Aug. 1851 (*Staatsblad* n°. 125) jis de artt. 1239, 1240, 1241 B. W. en art. 99 n°. 3 R. O., aan den bewaarder der hypotheeken den last heeft gegeven de hypothecaire inschrijvingen door te halen, welke op het onteigend goed rusten, tot welken last bij geene wet of wettelijke verordening de bevoegdheid is verleend;

O. dat blijkens het bestreden vonnis de eischer in zijne vermelde hoedanigheid heeft gevorderd de onteigening ten behoeve van den Staat der Nederlanden, van de in het vonnis vermelde onroerende goederen;

dat bij dat vonnis de gevorderde onteigening uitgesproken is en de eischer is veroordeeld tot betaling der som van f 35,005 zijnde het totaalcijfer waartoe de deskundigen in hun advies zijn gekomen, terwijl de motivering dier uitspraak alleen bestaat in de eenige daaraan gewijde rechtsoverweging, luidende: „dat de Rechtbank van oordeel is dat het advies der deskundigen de noodige inlichtingen geeft; dat zij zich vereenigt met de gronden daarin vermeld en de daaruit getrokken conclusiën overneemt”;

O. dat dientengevolge de inhoud van het rapport der deskundigen moet geacht worden deel uit te maken van het vonnis zelf;

O. alsnu met betrekking tot de twee eerste middelen:

dat daarbij wordt opgekomen tegen de posten m, n en o bij welke deels zoude worden getreden buiten hetgeen de Onteigeningswet voor vergoeding toelaat; deels vergoeding zoude zijn toegekend voor schaden welke bestaan onzeker is, en deels onder verschillende vormen meer dan éénmaal dezelfde schaden zouden zijn in rekening gebracht;

O. dat onder de schaden rechtstreeks door onteigening geleden en welke mitsdien moeten worden vergoed, wel kunnen behooren noodwendig te maken kosten verbonden aan de verplaatsing van een bedrijf alsook bedrijfschade zelve, doch in elk geval alleen die schaden in aanmerking kunnen komen welke werkelijk bestaan wordt aangenomen, en niet de zoodanige welke ontstaan alleen op onderstelde mogelijkheden rust;

dat derhalve moet worden onderzocht in hoeverre de toelating der bestreden posten met de in de middelen als geschonden aangevonden wetsartikelen in overeenstemming is;

O. dienaangaande :

dat de omschrijving der bestreden posten in het tot vonnis geworden rapport luidt als volgt :

m. meerdere kosten voor aankoop voor een nieuw terrein, geschikt voor een dergelijke aannemerszaak f 4000 ;

n. kosten van verplaatsing der zaak en eventuele schadevergoeding aan alle huurders der verschillende woningen f 2000 ;

o. schadeloosstelling in verband met de bijzondere geschiktheid van het te onteigenen terrein voor een dergelijke aannemerszaak gezien de niet te vermoeden mogelijkheid een dergelijk gunstig terrein weder te kunnen krijgen f 10,000 ;

O. met betrekking tot den post van f 2000 :

dat daarbij in een afgerond cijfer zijn samengevoegd schaden die naar hare natuur niet bij elkander behooren, namelijk verplaatsingskosten der zaak en vergoedingen aan huurders ;

dat omtrent die verplaatsingskosten het vonnis niet aanneemt dat het ongenoemde bedrag als zeker wordt beschouwd, maar integendeel op de onzekerheid daarvan wordt gewezen ;

dat omtrent vergoeding aan huurders iedere toelichting ontbreekt, zoodat onbekend blijft hoeveel huurders er zijn en hoelang de huren hier ongenoemde nog duren, terwijl in het midden wordt gelaten of deswege ooit iets verschuldigd zal zijn, daar de post wordt omschreven als „eventuele schadevergoeding aan alle huurders” ;

dat het ongeoorloofde van deze samenvoeging en globale begroting van ongelijksoortige hypothetisch gebleven schaden te meer klemt, waar huurschade, blijkens het in het middel aangehaalde art. 42 der Onteigeningswet, niet vatbaar is voor begroting, maar de omvang daarvan door de wet zelve wordt bepaald in verband met den prijs en den nog onvervulden tijd der huur, zoodat ten aanzien van iederen huurder het aan hem verschuldigde bedrag kan en moet worden vastgesteld ;

O. met betrekking tot de posten f 4000 en f 10,000 ;

dat het vonnis overweegt (door overneming van het rapport) dat terwijl bij de waardebeoordeling van de onteigende perceelen reeds is rekening gehouden met de bestemming daarvan voor de aannemerszaak, de verweerder

toch bij aankoop van nieuw terrein voor die zaak, meer dan het toegeschatte zal moeten betalen, wanneer dit althans zal zijn „weder een geschikt terrein dicht bij de sluizen en derhalve ook in de nabijheid der los- en laadplaatsen” welk terrein hij zou moeten „uit handen breken”, waarvoor eene som van f 4000 billijk wordt geacht ;

dat echter bij de overwegingen, aan den post f 10,000 gewijd, het verkrijgen van dat bovenomschrevene gunstige terrein, voor hetwelk de f 4000 werden toegekend, onmogelijk wordt geacht en die toekomstige afstand van de los- en laadplaatsen van het te verkrijgen terrein zóó groot wordt ontersteld, dat een steeds wederkerende toeneming van bedrijfskosten wordt aangenomen, welke — maar weder ontbloeit van daartoe leidende gronden — op f 10,000 wordt begroot en vergoed ;

dat die beide toekenningen dus rusten op met elkaar niet overeen te brengen overwegingen ;

O. dat dus de Rechtbank door over te nemen en tot deel van haar vonnis te maken een rapport van deskundigen hetwelk niet bevat de gegevens tot bepaling van dat wat door de wet wordt vereischt, eendeels heeft nagelaten te onderzoeken en vast te stellen wat naar de wet op bepaalde wijze vastgesteld had moeten zijn, en anderdeels den eischer heeft veroordeeld tot het betalen van vergoeding voor schaden welke bestaan zij zelve onzeker acht, terwijl de overwegingen die tot de toekenning hebben geleid niet met elkander overeenstemmen ;

dat mitsdien de wetsartikelen in de twee eerste middelen aangehaald miskend en die middelen gegrond zijn, zoodat het vonnis behoort te worden vernietigd ;

O. dat dientengevolge een onderzoek van het derde middel is overbodig ;

Vernietigt het vonnis waartegen beroep ;

Wijst de zaak terug naar de Arrond.-Rechtbank te Middelburg ten einde met inachtneming van 's Raads arrest verder te worden berecht en afgedaan ;

Veroordeelt den verweerder in de kosten.

(W. v. 't R.)

8 April 1911. INSTRUCTIE voor de schadevergoedingscommissie.

Art. 1. De leden — en, bij ontstentenis van een of meer hunner, de betrokken plaatsvervangende leden — worden door den leider der oefening tot het vervullen van hunne taak opgeroepen.

De Inspecteur der Koninklijke Marechaussee wijst aan of doet aanwijzen de officieren en het verdere personeel der Koninklijke Marechaussee, die aan het militaire lid zullen zijn toegevoegd.

2. De commissie maakt deel uit van den staf van den leider der oefeningen.

Door dien staf wordt desverlangd gezorgd voor logies voor de leden der commissie.

De leden dragen tijdens de oefeningen van de troepen op het terrein een *groenen* band om den linker bovenarm.

3. De besluiten van de commissie worden bij meerderheid van stemmen genomen.

Ieder lid is gehouden, zijn gevoelens naar zijne eerlijke overtuiging uit te spreken en er toe mede te werken, dat, met behoorlijke behartiging van de geldelijke belangen van het Rijk — welke zich uit den aard der zaak verzetten tegen het toestaan van *overdreven* vorderingen van schadevergoeding — aan den eigenaar of pachter, aan wiens terreinen van *militaire* zijde schade is toegebracht, te dier zake eene *billijke* en *voldoende* schadevergoeding wordt toegekend.

4. De taak der commissie omvat :

1°. de zorg dat, in verband met het doel, waarmede de oefeningen worden gehouden, geene *onnoodige* schade wordt aangericht ;

2°. het zooveel doenlijk vaststellen, door *wie* schade is aangebracht ;

3°. het opnemen van de schade, welke is veroorzaakt en het bepalen van de bedragen der deswege uit te keeren vergoedingen, volgens de regelen, hierna in art. 8 omschreven.

De commissie treedt ter uitvoering van het sub 1°. vermelde, op oordeelkundige wijze zooveel mogelijk *preventief* op : zij waarschuwt waar schade dreigt te worden aangericht, welke vermeden kan worden, zonder den goeden gang der oefening te benadeelen.

In het bijzonder vestigt zij ook hare aandacht op de burgerpersonen, die als toeschouwers de oefening bijwonen en die, als bewoners van de landstreek, waar de lasten der manoeuvres zoo bereidwillig worden gedragen, niet van het terrein mogen worden geweerd, doch door wier onbelemmerde beweging veel schade kan worden veroorzaakt.

Ter voorkoming van die schade wordt getracht de toeschouwers zooveel mogelijk te doen verzamelen op, en zoo daartoe gelegenheid bestaat, verder te doen geleiden naar zoodanige punten, waar geen schade kan worden veroorzaakt, doch van waaruit niet-

temin de troepenbewegingen kunnen worden gadedeslagen.

5. Met de sub 1°. en 2°. van art. 4 vermelde taak is — onverminderd hetgeen de burgerleden tot de vervulling daarvan kunnen bijdragen — meer in het bijzonder belast het *militaire lid* der commissie. Hij wordt daarin bijgestaan door twee officieren en door eenig minder personeel van het wapen der Koninklijke Marechaussee.

De sterkte van dit personeel wordt vastgesteld door den leider in overleg met den Inspecteur der Koninklijke Marechaussee.

De officieren, alsmede het verdere personeel der Koninklijke Marechaussee, dragen tijdens de oefeningen van de troepen op het terrein een *groenen* band om den linker bovenarm, als bedoeld bij art. 2.

Voor de troepen is ten opzichte van het betreden van terreinen enz. en het aanbrengen van vergravingen o. m. het navolgende in het Manoeuvresvoorschrift bepaald, t. w. :

„Geen terrein mag worden betreden of „gebruikt zonder vergunning van hem, die „bevoegd is daartoe vergunning te geven. (Zie „ook de artikelen 460 en 461 van het Wetboek „van Strafrecht).”

„Zij, die den toegang tot hun grond hebben „verboden, worden — zoo zij zulks niet door „middel van borden met *verboden toegang* „aangegeven hebben — namens den leider „uitgenoodigd, die terreingedeelten te doen „aanduiden door het plaatsn, bij de toegangen „en langs de grenzen daarvan, van staken „of palen met stroowisschen (z.g. *strooppoppen*).” „Moestuinen, afgesloten of omraasterde erven „en boomgaarden, voorts gebouwen, huizen, „schuren, enz. mogen *alleen dan* worden betre- „den, wanneer daartoe van de eigenaars of „pachters, resp. van de bewoners *in het bij- „zonder* de vergunning — door den troepencom- „mandant ter plaatse te vragen — is ver- „kregen.

„In wegen en waterkeeringen mag in geen „geval worden gegraven.”

„Eischt het oefeningsbelang zulks, dan „moeten — wanneer de vereischte vergunning „is verkregen — terreinen, gebouwen, enz. ook „door de troepen worden betreden.”

„Nimmer mag de vrees, schade te veroorzaken, „den natuurlijken gang der oefening belemmeren ; „intusschen moeten de militaire autoriteiten „en in het algemeen alle officieren, die eenig „commando voeren, er naar streven, dat die „schade tot het, in verband met de oefenings- „belangen, onvermijdelijke blijft beperkt, en

„er voor waken, dat van de verkregen vergunning een oordeelkundig gebruik wordt gemaakt.”

„Zijn door de troepen op eenig terrein vergravingen aangebracht, dan worden deze in den regel bij het verlaten daarvan dicht gemaakt.”

„Is tengevolge van den loop der manoeuvre het dichtmaken door de troepen niet mogelijk, dan wordt daarvan mededeeling gedaan aan den leider, die voor het slechten de noodige maatregelen treft, dan wel zoodra doenlijk de schadevergoedings-commissie met de aanwezigheid dier vergravingen in kennis stelt.”

Ten einde vast te stellen, of de op eenig terreindeel c. q. aangebrachte schade door de troepen is verricht, doet het militaire lid tijdens de manoeuvres door de te zijner beschikking gestelde officieren op aan die officieren te verstrekken terreinkaarten de strooken aantekenen, waarin de troepen respectievelijk zijn opgesteld en gedurende hun opmarsch zich bewegen; voorts de batterijstellingen, welke worden ingenomen, de plaatsen, waar het samentreffen der partijen plaats vindt, enz.

Hij ontvangt vóór den aanvang van elke manoeuvre ten behoeve van de gezamenlijke leden der commissie van of namens den leider, mededeelingen ten opzichte van den vermoedelijken gang der manoeuvres.

De ter zijner beschikking gestelde officieren en marechauseepatrouilles ontvangen van hem, in verband met de hem door of namens den leider verstrekte inlichtingen, bevelen betrekkelijk hunne verdeling over en hunne werkzaamheden op het manoeuvreterrein.

De zorg voor het zoo mogelijk verzamelen en over het terrein geleiden van burgerpersonen — toeschouwers — wordt zooveel noodig aan afzonderlijke marechauseepatrouilles opgedragen.

6. De leden der commissie doen na afloop van elke manoeuvre, in den regel vóór den aanvang van de op het terrein te houden bespreking aan den leider verslag van hetgeen zij, in verband met het bepaalde in art. 5, bij die manoeuvre hebben waargenomen, c. q. met aanwijzing van de troepen en afzonderlijke militairen, die onnoodig schade hebben aangericht.

7. De sub 3°. van art. 4 bedoelde werkzaamheden geschieden na afloop van het tijdperk der manoeuvres en alsdan zoodra mogelijk, nadat de commissie door den betrokken burgemeester in het bezit is gesteld van de door de eigenaars of pachters bij laatstge-

noemde autoriteit ingediende aangiften, dat schade aan hunne terreinen is aangericht en deswege vergoeding verlangd wordt.

Acht de commissie het wenschelijk, zich nader van den omvang der schade te overtuigen, door op een later tijdstip na te gaan in hoever de beschadigde veldvruchten of andere beschadigingen nog zijn terecht gekomen of komen klachten in omtrent te laag geachte schatting, dan is zij bevoegd, een nadere opneming der schade te doen; in welk geval het bedrag der vergoeding eerst na de laatste opneming wordt bepaald, dan wel, zoo noodig, wordt gewijzigd.

8. Bij het opnemen van de schade en het vaststellen van de deswege uit te keeren vergoedingen worden de volgende regelen in acht genomen:

a. Het opnemen van schade heeft alleen dan plaats, wanneer aan den burgemeester der betrokken gemeente aangifte is gedaan van geleden schade. Deze aangifte moet geschieden uiterlijk binnen vier dagen, nadat de schade is toegebracht.

Alsdan gaat de commissie, rekening houdende met de verklaringen en aanwijzingen van het militaire lid, na, of de schade is aangebracht door troepen of afzonderlijke militairen, dan wel door de burgerij;

b. Blijkt het der commissie overtuigend, dat de schade niet is veroorzaakt door militairen of van militaire zijde en zich evenmin de gevallen voordoen, bedoeld in punt *d* hieronder, dan wordt de schade niet verder opgenomen, aangezien alsdan geen vergoeding van Rijksweg wordt verstrekt;

c. Blijkt het der commissie, dat de schade werkelijk is aangebracht door troepen of door afzonderlijke militairen, dan wordt die schade door haar opgenomen en het bedrag der deswege uit te keeren vergoeding door haar vastgesteld.

Indien naar het oordeel der commissie onnoodig schade is toegebracht, dan worden in de elfde kolom van den staat, bedoeld art. 9, de namen en qualiteiten vermeld van degenen, door wier toedoen dit is geschied;

d. In twijfelachtige gevallen, waarin niet stellig geconstateerd kan worden, dat de schade is aangericht door personen, die niet tot het leger behooren of indien kan worden aangenomen, dat zij onopzettelijk is aangebracht door burgertoeschouwers, dan wordt, mits de beschadigde perceelen gelegen zijn binnen de terreinstrooken waarop de oefening heeft plaats gehad, de schade wel opgenomen en heeft vergoeding van Rijksweg plaats;

e. Bij het vaststellen van het bedrag der schadevergoeding tracht de commissie langs den weg van minnelijke schikking omtrent het bedrag der uit te keeren vergoeding overeenstemming te verkrijgen met den eigenaar of den pachter van het terrein ;

f. Komt de vordering billijk en gematigd voor, dan wordt deze onmiddellijk toegestaan. Bij aangifte van geleden schade, waarbij geen bepaalde som voor vergoeding wordt gevraagd, en voorts in het geval, dat bij de poging tot minnelijke schikking geen overeenstemming wordt verkregen, bepaalt de commissie het bedrag der uit te keeren vergoeding, volgens den door haar aan te nemen maatstaf voor vergoeding naar de werkelijke waarde van het beschadigde. Komt het der commissie billijk en mogelijk voor, hierbij ook rekening te houden met eventueel geleden indirecte schade, zoo kan daarmede bij het bepalen van het bedrag door haar rekening worden gehouden ;

g. Zijn ten behoeve der oefeningen op terreinen vergravingen (tirailleurloopgraven, geschutzdekkingen, e. d.) aangebracht, welke

door de troepen niet zijn geslecht, dan wordt den eigenaren of pachters dier terreinen mede eene schadeloosstelling toegekend voor het door hunne zorg weder in den oorspronkelijken toestand brengen van de terreinen.

9. De uitalag der werkzaamheden met betrekking tot het opnemen van schade en de deswege uit te keeren vergoedingen worden voor elke manoeuvre afzonderlijk vermeld op een staat, volgens het hierbij gevoegd model. Deze staat wordt opgemaakt door het militaire lid, onderteevend door alle leden der commissie en daarna toegezonden aan den leider, die zoo spoedig mogelijk orde stelt op de uitbetaling der vergoedingen.

10. De leden en de plaatsvervangende leden der commissie genieten over de dagen, gedurende welke zij ingevolge deze instructie werkzaam zijn, reis- en verblijfkosten overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 8 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 119).

Model van den staat, bedoeld in art. 9 van de instructie voor de schadevergoedingscommissie.

STAAT van uit te keeren vergoedingen wegens aangerichte schade bij de manoeuvre op den . . . . . 191 .

1. Doorlopend nummer.	2. Gemeente.	3. Naam en beroep van den eigenaar.	4. Aard van het beschadigde terrein.	5. Oppervlakte van het beschadigde terrein.	6. Bedrag der schadevergoeding		7. De vergoeding vastgesteld		10. Handteekening van den burgemeester, ten bewijze dat met het vastgestelde bedrag voor schadevergoeding wordt ingestemd.	11. OPMERKINGEN.
					door den eigenaar of pachter verlangd.	aan den eigenaar of pachter toegekend.	bij minnelijke schikking.	door schatting.		

De voorzitter } der commissie: Opgemaakt te . . . . den . . . . 19 . . .
 Het landbouwkundig lid } Het militaire lid der commissie:

10 April 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

Een persoon kan slechts dan als „vervanger” in den zin der Drankwet worden aangemerkt, als de verhouding tusschen hem en den vergunninghouder van dien aard was, dat het bedrijf van den verkoop van sterken drank, al werd het door dien persoon daadwerkelijk uitgeoefend, toch bleef het bedrijf van den vergunninghouder.

De Hooge Raad enz. ;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi, luidende :

I. Schending van art. 149 Grondwet, omdat in het vonnis niet vermeld wordt dat is recht gedaan in Naam der Koningin ;

II. Schending der artt. 28, 2°. en 6°. en 56 Drankwet, door verkeerde uitlegging van het woord „vervanger” ;

III. Schending van art. 221 a^l. 2 j^o. 223 Strafv., doordat de artt. 28, 2°. en 6°. en 56 Drankwet niet in het vonnis zijn vermeld ;

IV. Schending door verkeerde toepassing van art. 50, 1, 1°. Drankwet ;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis, overeenkomstig de dagvaarding, met requirants schuld daaraan is bewezen verklaard : dat hij op 31 Mei 1910 in het door hem bewoone perceel 2 aan den Laarderweg te Hilversum aan H. D. een borrelglaasje met jenever tegen betaling van vijf cents heeft verkocht, terwijl hij de wettelijk vereischte vergunning tot dien verkoop van sterken drank in het klein niet bezat, — en hij deswege is schuldig verklaard en veroordeeld als in het hoofd van dit arrest is vermeld ;

O. dat van de vier tegen deze beslissing gerichte cassatiemiddelen het 1° en 3° als beide den vorm betreffende het eerst moeten worden onderzocht ;

O. wat het eerste middel betreft, dat art. 149 Grondwet uitspreekt het beginsel dat de door de wet aangewezen rechter recht spreekt als vertegenwoordiger van het Koninklijk Gezag, doch niet voorschrijft dat zulks in de vonnissen moet worden uitgedrukt en niet inhoudt de vaststelling eener in alle vonnissen op te nemen formule, terwijl ten aanzien van vonnissen in strafzaken, in geen wetsbepaling is voorgeschreven het bezigen eener formule waaruit zou moeten blijken dat „in naam der Koningin” is recht gesproken, zoodat, nu in het bestreden vonnis hiervan geene melding is gemaakt, noch art. 149 der Grondwet noch eenig ander wetsartikel kan zijn geschonden ;

- O. ten aanzien van het 3° middel, dat bij

de toelichting is aangevoerd dat de Rechtbank op grond van het in de artt. 28 en 56 Drankwet bepaalde, requirants aan die artikelen ontleend fait d'excuse heeft verworpen, zoodat deze artikelen den onmiddellijken grondslag zijner veroordeeling bevatten, doch deze redeneering is onjuist, daar deze grondslag alleen gelegen is in de artikelen die de qualificatie van — en de strafbedreiging tegen — het strafbare feit bevatten, waartoe niet behorende bepalingen die in zekere gevallen de strafbaarheid opheffen en waarop ten behoeve van een fait d'excuse beroep is gedaan ;

O. omtrent het 2° middel, dat dit blijkens de toelichting hierover klaagt dat de Rechtbank niet heeft aangenomen dat de requirant „de vervanger” was van den vergunninghouder, terwijl hij toch blijkens de overgelegde akte het bedrijf van dezen als zetkastelein uitoefende ;

O. hieromtrent :

dat de Rechtbank na den ten laste gelegden verkoop van sterken drank in het klein zonder de vereischte vergunning bewezen verklaard te hebben, requirants verweer dat hij als „vervanger” van den vergunninghouder zou hebben gehandeld en krachtens de dezen verleende vergunning had verkocht, heeft verworpen ;

dat de Rechtbank daarbij met juistheid heeft geoordeeld dat de requirant slechts dan als „vervanger” in den zin der Drankwet kan worden aangemerkt, als de verhouding tusschen hem en den vergunninghouder van die aard was, dat het bedrijf van den verkoop van sterken drank al werd het door requirant daadwerkelijk uitgeoefend, toch bleef het bedrijf van den vergunninghouder, waarna zij op feitelijke gronden, waarvan de beoordeeling aan den rechter in cassatie is onttrokken, heeft aangenomen dat zoodanige verhouding hier niet aanwezig was ;

dat dus het middel niet tot cassatie kan leiden ;

O. met betrekking tot het 4° middel, dat bij de toelichting daarvan wordt gesteld dat in het vonnis art. 50, 1, 1°. Drankwet ten onrechte is toegepast op hen wien ten laste is gelegd in een lokaal waarvoor vergunning is verleend, sterken drank in het klein verkoopen, zonder vergunninghouder te zijn ;

O. dat de bovenaangehaalde telastelegging niet aldus luidt, maar inhoudt, dat requirant het borrelglaasje jenever heeft verkocht zonder te bezitten de „wettelijk vereischte vergunning”, waaronder valt te verstaan

eene zoodanige „vergunning”, die hem, in verband met de bepalingen der Drankwet tot dien verkoop bevoegd maakte, terwijl de Rechtbank op grond van wettige bewijsmiddelen waarvan de inhoud in het vonnis is opgenomen, in verband met de verwerping van requirants verweer dat hij als „vervanger” van den vergunninghouder voor dezen had verkocht, terecht heeft beslist dat hij eene zoodanige vergunning als de Drankwet voor den door hem gedanen verkoop vereischt niet bezat, zoodat het middel zijn feitelijken grondslag mist;

O. dat alzoo geen der voorgestelde middelen tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep. (W. v. 't R.)

10 April 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

De bij art. 3 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 61), in de tweede plaats aan den apotheker opgelegde verplichting bestaat daarin, dat de apotheek overdag steeds voor het publiek moet openstaan en in het huis, waarin die apotheek zich bevindt, en bij dag en bij nacht steeds de apotheker of een hulpapotheker aanwezig moet zijn teneinde aan het publiek de aangeduide geneesmiddelen te kunnen leveren.

Genoemde bepaling der wet van 1865 derogeert aan het voorschrift van art. 2 der Zondagswet.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending van de artt. 3 en 31 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 61), laatst gewijzigd bij de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 157), 10—19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 1 en 91 Strafr., 1, 216 en 257 Strafv., doordien de Rechtbank de in de dagvaarding te laste gelegde feiten strafbaar oordeelt;

II. Schending van art. 3 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 61), laatst gewijzigd bij de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 157), doordien de Rechtbank het onbewoond zijn van het huis, waarin een apotheek is gevestigd, identiek acht met de afwezigheid van een apotheker of een hulpapotheker;

III. Schending van art. 2 der wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21) j^o. art. 5 der wet van 15 Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 28), doordien de Rechtbank beslist, dat het den apotheker geoorloofd is, des Zondags zijn apotheek steeds toegankelijk te stellen;

IV. Schending van de artt. 211, 216, 221 en 257 Strafv.;

a. doordien de Rechtbank niet heeft beaardslaagd naar aanleiding van de dagvaarding;

b. doordien de qualificatiën der overtredingen niet worden gemotiveerd door de vooraangaande overwegingen;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis, met requirants schuld daaraan, wettig en overtuigend bewezen is verklaard, gelijk hem, o. m. bij inleidende dagvaarding was ten laste gelegd: „dat op 5 Juni 1910 des namiddags omstreeks 3½ uur is bevonden, dat de deur van het huis plaatselijk gemerkt 118 aan de Langestraat te Amersfoort, waarin een apotheek gevestigd was en waarin door beklagde het beroep van apotheker wordt uitgeoefend, en welke deur toegang geeft tot gemelde apotheek, gesloten was en dat deze deur (eerst nadat door den inspecteur van de volksgezondheid Coebergh driemaal gebeld was) geopend is geworden, terwijl bovendien noch de beklagde (apotheker) noch een hulpapotheker alstoen in dat huis aanwezig is geweest”; dat dit feit is gequalificeerd en requirant deswege is veroordeeld zooals aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

dat het eerste en tweede middel tegelijk kunnen worden behandeld, daar zij beiden uitgaan van de stelling dat het ten laste gelegde niet strafbaar is op grond dat de wetgever met art. 3 der wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 61) slechts beoogde het verkoopen in een apotheek van andere zelfstandigheden dan geneesmiddelen onmogelijk te maken en bij dat artikel slechts heeft willen strafbaar stellen het uitvoeren van het bedrijf van apotheker buiten de apotheek of in eene, voor de controle door het publiek niet toegankelijke apotheek, doch de wetgever daarbij geenszins — gelijk de Rechtbank bij haar vonnis aannam — heeft bedoeld te zorgen, dat het publiek daár steeds iemand zou aanwezig vinden bevoegd en gereed om de verlangde geneesmiddelen klaar te maken en af te leveren, veel minder op den apotheker heeft willen leggen de verplichting te zorgen, dat in het huis, waarin de apotheek is gevestigd bij voortduring aanwezig is óf hij zelf óf een hulpapotheker;

O. daaromtrent: dat voormeld art. 3 luidt als volgt:

„De apotheker mag niet meer dan ééne apotheek hebben. Hij oefent zijn beroep niet anders uit dan in een uitsluitend daartoe bestemd, bij dag steeds toegankelijk, gedeelte

van een huis, dat ook des nachts door hem of door eenen hulpapotheker bewoond is”;

dat alzoo dit artikel niet alleen spreekt over de localiteit waarin de apotheker zijn beroep moet uitoefenen, doch daarbij bovendien op den apotheker wordt gelegd de verplichting te zorgen, dat het tot apotheek ingerichte huis-gedeelte bij dag steeds toegankelijk zij en het huis, waarin de apotheek is gevestigd, óók des nachts door hem of een hulpapotheker wordt bewoond;

dat dan ook uit de geschiedenis der onderwerpelijke wet blijkt, dat dit artikel niet heeft de beperkte strekking, die requirant daaraan wil toekennen;

dat toch — gelijk reeds in het bestreden vonnis is aangevoerd — naar aanleiding van de in art. 34 al. 3 der onderwerpelijke wet aan den inspecteur toegekende bevoegdheid tot het verlenen van dispensatie, door het Kamerlid Godefroi de vraag is gedaan: of niet in art. 3 al. 2 tweeërlei verplichtingen op de apothekers werd gelegd, *vooreerst* dat zij hun beroep niet anders zullen uitoefenen dan in een uitsluitend daartoe ingericht gedeelte van een huis en in *de tweede plaats*, dat zij hun beroep niet anders zullen uitoefenen dan in een gedeelte van een huis dat bij dag steeds toegankelijk en bij nacht door den apotheker zelve of door een hulpapotheker bewoond is, en of niet de bij art. 34 al. 3 bedoelde dispensatie slechts mocht worden verleend van *de eerste* in art. 3 al. 2 genoemde verplichting;

dat op die vraag, door den Minister een antwoord is gegeven, waarop geen tegenspraak is gevolgd en waaruit duidelijk volgt, dat bedoeld is in art. 3 al. 2 de twee onderscheidenlijk door den heer Godefroi omschrevene verplichtingen op den apotheker te leggen en dat van die *in de tweede plaats*, gemelde verplichting geen dispensatie kon worden verleend;

O. nu omtrent de strekking dier *in de tweede plaats* aan den apotheker opgelegde verplichting;

dat de wetgever — die bij de onderwerpelijke wet, met uitsluiting van alle anderen, voortaan slechts de apotheker, hulpapotheker of leerling-apotheker gerechtigd verklaarde tot het bereiden en tot geneeskundig doel afleveren van geneesmiddelen, — ook te zorgen had, dat het publiek tot het verkrijgen dier geneesmiddelen steeds toegang had tot de plaats, waar die alleen te verkrijgen waren en dáár ook steeds zoude vinden dengene, die krachtens deze wet alleen bevoegd was tot het bereiden dier geneesmiddelen;

dat met dit doel voor oogen kennelijk de in art. 3 al. 2, in de tweede plaats op den apotheker gelegde verplichting is neergeschreven en in het licht daarvan die verplichting geen andere is dan deze: dat de apotheek over dag steeds voor het publiek moet openstaan en in het huis waarin die apotheek zich bevindt, en bij dag en bij nacht steeds de apotheker of een hulpapotheker aanwezig moet zijn ten einde aan het publiek de aangeduide geneesmiddelen te kunnen afleveren;

dat de woorden van het artikel daarmede ook geenszins in strijd zijn, daar uit de woorden, ook des nachts moet het huis bewoond zijn, volgt de verplichting dit huis óók over dag te bewonen, welke verplichting trouwens als van zelf sprekend reeds lag opgesloten in het over dag steeds moeten openhouden der apotheek, daar, in verband met het hierboven aangevoerde, laatstbedoelde verplichting alle zin en beteekenis zoude missen zoo niet tevens het aanwezig zijn van den apotheker of hulpapotheker verplichtend ware gesteld;

dat hiertegen niet afdoet — gelijk requirant aanvoerde in dit artikel niet met zoovele woorden de voortdurende *aanwezigheid* van den apotheker of hulpapotheker wordt verplichtend gesteld, en ook ten onrechte door requirant in dit artikel wordt gezien de bedoeling van den wetgever om den apotheker slechts te laten werken *onder-contrôle van het publiek*, zijnde van zoodanige bedoeling niet het minste gebleken, doch de contrôle over de apotheek bij de artt. 24 en 25 dezer wet aan den hoofdinspecteur en inspecteur der volksgezondheid opgedragen;

dat evenzeer te vergeefs door requirant een beroep wordt gedaan op de artt. 18, 19 en 21 der wet uit welke artikelen volgens requirant zoude volgen, dat de wetgever de afwezigheid van den apotheker erkent en aanneemt en dus het voortdurend aanwezig zijn van dezen niet vordert;

dat toch de omstandigheid, dat de wetgever, de mogelijkheid, dat een apotheker afwezig is, voorziende, voor dat geval regelend optreedt, evenmin van eenigen invloed is op de den apotheker opgelegde verplichting dat hij of een hulpapotheker steeds aanwezig moet zijn, als de omstandigheid, dat het voortdurend aanwezig zijn van den geneesheer-apotheker, als onvereinigbaar met de uitoefening van zijn beroep als geneesheer, niet bij de wet is gevorderd;

dat alzoo — nadat vaststond, dat op het bij dagvaarding gemeld tijdstip, de deur, toegang

gevende tot requirants apotheek was gesloten, en eerst na herhaald bellen werd geopend, terwijl alstoen noch requirant noch een hulp-apotheker, in het huis, waarin die apotheek was gevestigd, aanwezig was — terecht door de Rechtbank is aangenomen, dat in den zin der wet alstoen die apotheek niet toegankelijk was en het huis waarin die apotheek was gevestigd noch door requirant noch door een hulpapotheker was bewoond;

dat alzoo het eerste en tweede middel zijn ongegrond;

O. dat ter ondersteuning van het derde middel door requirant is aangevoerd, dat een apotheker is een winkelier en het bij art. 2 der Zondagswet aan winkeliers is verboden op Zondagen hunne waren met opene deuren te verkoopen, terwijl bij de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 61) die bepaling der Zondagswet niet is afgeschaft;

dat echter door de in art. 3 al. 2 op den apotheker gelegde verplichting om zijn apotheek bij dag steeds toegankelijk te doen zijn, voor hem werd gederogerd aan de bepaling van art. 2 der wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21) daar onverenigbaarheid van een nieuwe wetsbepaling met de vroegere wet van zelf krachteloosheid der vroegere wetsbepaling medebrengt;

dat dus ook het derde middel is ongegrond;

O. omtrent het vierde middel, dat dit in zijn beide onderdeelen berust op de bewering, dat de qualificatie door de Rechtbank aan de ten laste gelegde en bewezen verklaarde feiten gegeven niet juist is;

dat evenwel uit het onjuist zijn der qualificatie, zonder meer, nog niet volgt, dat niet beraadslaagd zou zijn naar aanleiding der dagvaarding, noch, dat het vonnis niet behoorlijk zou zijn gemotiveerd en te dezen dit niet beraadslagen en niet gemotiveerd zijn door den requirant niet is aangetoond, noch den Hoogen Raad is gebleken;

dat overigens de wet ten aanzien der qualificatie niets anders eischt dan dat de in het vonnis aan de ten laste gelegde en bewezen verklaarde feiten gegeven qualificatie op de wet is gegrond;

dat zulks te dezen het geval is, nu in de onderwerpelijke qualificatie, alle bestanddeelen der bij art. 3 al. 2 omschreven overtreding worden uitgedrukt;

dat alzoo ook het vierde middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 't R.)

10 April 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

Het treffen van bepalingen omtrent het bij nacht gesloten houden ook van de huizen, waarin het tappersbedrijf wordt uitgeoefend met derzelver aanhoorigheden, valt binnen de in art. 135 der Gemeentewet aan den gemeentelijken wetgever gestelde grenzen.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie, te weten:

Schending en verkeerde toepassing der artt. 21, 26 en 28c der Alg. Plaats. Pol. Verord. voor de gemeente Bortel en art. 216 Strafv.;

Gelet op de bestrijding dezer middelen namens den gerequireerde, bij pleidooi gedaan;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis met gerequireerdes schuld daaraan overeenkomstig de dagvaarding is bewezen verklaard: dat hij in den nacht van 17 op 18 Juli 1910 circa 11³/₄ uur te Bortel zich heeft bevonden in eene kamer van het huis, gemerkt B 79 in welk huis door C. J. S. het beroep van bierhuishouder werd uitgeoefend, terwijl hij niet behoorde tot de inwonende leden van het gezin van voormelden S. en zijn(e) tegenwoordigheid in gezegd huis niet in zijn(e) betrekking, beroep of bedrijf noodzakelijk was — doch gerequireerde te dier zake van alle rechtsvervolging is ontslagen;

O. dat tegen dit ontzag van rechtsvervolging het cassatiemiddel is gericht en tot toelichting daarvan is aangevoerd dat de Rechtbank ten onrechte heeft beslist dat de artt. 21 en 26 van de desbetreffende politieverordening der gemeente Bortel zich bewegen buiten de normale grenzen den plaatselijken wetgever in art. 135 der Gemeentewet gesteld en zij dus als met dit artikel in strijd zijnde verbindende kracht zouden missen, terwijl requirant stelt dat bepalingen voorschrijvende dat de huizen, waarin tapperijen worden gedreven bij nacht gesloten moeten worden gehouden wel degelijk de openbare orde betreffen, ook voor wat aangaat de daarin niet voor het publiek toegankelijke localiteiten, omdat anders de controle op de naleving der voorschriften ten aanzien der in datzelfde huis aanwezig voor het publiek toegankelijke localiteiten, illusoir zou zijn en die voorschriften gemakkelijk zouden kunnen worden ontdoken;

O. dat in de bedoelde artikelen voorkomende in afd. I van hoofdstuk II der Alg. Plaats. Pol. Verord. voor de gemeente Bortel zooals deze laatstelijk den 13 Juni 1907 ge-

wijzigd en den 26 Juni 1907 is afgekondigd, is bepaald :

Art. 21 : „Onder tapperijen worden voor de toepassing dezer verordening verstaan alle huizen waarin het beroep van tapper, koffie- of bierhuishouder en dergelijke wordt uitgeoefend, benevens de daarbij behorende tuinen, erven, bijgebouwen en andere aanhoorigheden” ;

Art. 26, voor zoover hier van belang : „Gedurende den *sluitingstijd eener tapperij* is het aan ieder die niet tot de inwonende leden van het gezin des tappers behoort, verboden zich in de tapperij te bevinden, met uitzondering van hen wier tegenwoordigheid in hunne betrekking, beroep of bedrijf noodzakelijk is”, enz. ;

O. dat bij het bestreden vonnis is overwogen en beslist, dat, waar art. 135 der Gemeentewet de bevoegdheid van den plaatselijken wetgever beperkt tot het maken van verordeningen, die in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid worden vereischt en van andere betreffende de huishouding der gemeente, deze bevoegdheid in de aangehaalde artt. 21 en 26 is overschreden ;

dat toch het in deze artt. bepaalde, voor zoover het de voor het publiek toegankelijke localiteiten betreft, zeker ter handhaving der openbare orde, door dien wetgever kan worden voorgeschreven, doch nu daaronder tevens worden begrepen andere localiteiten in hetzelfde huis aanwezig als eerstbedoelde, doch niet voor het publiek toegankelijk, het verbod of de beperking van het gebruik dezer localiteiten gedurende den sluitingstijd der tapperij niet kan geacht worden de openbare orde en evenmin de zedelijkheid of gezondheid, noch de huishouding der gemeente te betreffen zoodat zulks niet bij plaatselijke verordening mocht worden voorgeschreven, terwijl het zeker niet de bedoeling van den plaatselijken wetgever kan zijn geweest het den houder eener tapperij onmogelijk te maken eene kamer in zijne woning te verhuren ;

O. dat blijkens art. 21 bovenaangehaald voor de toepassing der onderhavige verordening onder „*tapperijen*” worden verstaan alle *huizen*, waarin het beroep van tapper wordt uitgeoefend benevens de daarbij behorende aanhoorigheden ;

dat nu in art. 25 der Verordening luidende voor zoover ten deze toepasselijk : „De houder eener tapperij is verplicht zorg te dragen, dat de voor het publiek toegankelijke localiteiten en open aanhoorigheden dier tapperij

gesloten worden en gesloten worden gehouden van des avonds elf tot des morgens vijf uur”, wordt voorgeschreven dat de tapper de voor het publiek toegankelijke gedeelten der tapperij op het aangegeven uur moet afsluiten en gedurende die uren afgesloten houden, terwijl in verband met dit voorschrift art. 26 aan een ieder, die niet tot de inwonende leden van het gezin des tappers behoort en met uitzondering van hen wier tegenwoordigheid in hunne betrekking, beroep of bedrijf noodzakelijk is, verbiedt zich gedurende den in art. 25 aangegeven tijd te bevinden in de tapperij, dat is volgens art. 21 in het huis waarin de tapper zijn bedrijf uitoefent met deszelfs aanhoorigheid ;

O. dat de Gemeenteraad ingevolge art. 135 der Gemeentewet alleszins bevoegd was te bepalen dat openbare inrichtingen als tapperijen onderworpen zullen zijn aan voorschriften die hij in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid noodig acht, waartoe zeer zeker bepalingen behooren omtrent het bij nacht gesloten houden van tapperijen, waaronder, gelijk in deze verordening, ook mogen worden begrepen de huizen waarin het tappersbedrijf wordt uitgeoefend met derzelver aanhoorigheden ;

O. dat de Rechtbank bij het bestreden vonnis dus ten onrechte aan de artt. 21 en 26 der Alg. Plaats. Pol. Verord. voor de gemeente Bortel vastgesteld den 13 Juni 1907 en afgekondigd 26 Juni 1907 verbindende kracht heeft ontzegd en op dien grond de met gerequireerde schuld daaraan bewezen verklaarde feiten, niet strafbaar heeft geoordeeld en het middel van cassatie dus is gegrond ;

Vernietigt het vonnis voor zoover de daarbij bewezen verklaarde feiten niet strafbaar zijn verklaard en de beklagde van alle rechtsvolging is ontslagen ;

En krachtens art. 105 R. O., rechtdoende ten principale :

Verklaart dat de bewezen verklaarde feiten opleveren de overtreding van : „Het zich te Bortel gedurende den sluitingstijd in eene tapperij bevinden, terwijl hij niet tot de inwonende leden van het gezin des tappers behoort en zijne tegenwoordigheid, in zijne betrekking, beroep of bedrijf daar niet noodzakelijk is” — strafbaar gesteld bij de artt. 26 en 28c der Alg. Plaats. Pol. Verord. voor de gemeente Bortel, vastgesteld 13 Juni 1907 en afgekondigd 26 Juni 1907 ;

Gezien deze artikelen en de artt. 23 en 91 Strafr. ;

Verklaart den beklagde schuldig aan die overtreding ;

Veroordeelt hem tot betaling eener geldboete van f 15 met bepaling dat de boete bij gebreke van betaling binnen 2 maanden na den dag, waarop deze uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd, zal worden vervangen door hechtenis van 5 dagen.

(W. v. 't R.)

18 April 1911. ARREST van den Hoogen Raad.

De bepaling in de Keur van de Wilhelminasluis te Zaandam, volgens welke een ieder gehouden is het bevel van den sluismeester tot handhaving van openbare orde en veiligheid na te komen, mist, als bevattende eene ongeoorloofde delegatie van wetgevende macht, verbindende kracht.

De Hooge Raad enz. ;

Gelet op het middel van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie :

Verkeerde toepassing van art. 216 Strafv. en daardoor schending van de Keur voor de Wilhelminasluis te Zaandam, vastgesteld 11 Mei 1904 en afgekondigd 14 Aug. 1905 door niet-toepassing der artt. 16 en 20 van gemelde keur ;

Overwegende dat bij inleidende dagvaarding aan den gerequireerde is ten laste gelegd :

dat hij in de gemeente Zaandam op 26 Maart 1910 des namiddags omstreeks 4 uur als schipper van de sleepboot „Primus”, sleepende de vaartuigen „Eva”, „Willem Frans”, „Henriette” en de dekschuit N°. 538, terwijl hem het bevel van den sluismeester van de Wilhelminasluis tot handhaving van de openbare orde en veiligheid was gegeven, dat de zich achter deze sleepboot bevindende vaartuigen niet twee naast elkaar uit de Wilhelminasluis mochten gesleept worden, dit bevel niet is nagekomen door die vaartuigen twee naast elkaar uit de Wilhelminasluis te slepen ;

dat hij het bestreden vonnis die feiten met gerequireerdes schuld daaraan wettig en overtuigend bewezen zijn verklaard, doch niet strafbaar, zoodat gerequireerde is ontslagen van alle rechtsvervolging, zulks op dezen grond, dat art. 16 2^e lid der Keur voor de Wilhelminasluis te Zaandam, luidende : „Een ieder is gehouden het bevel van den sluismeester tot handhaving van openbare orde en veiligheid na te komen”, verbindende kracht mist, daar het in het algemeen gehoorzaamheid opleggend aan bevelen door den sluismeester gegeven in het belang van wat naar zijn opvatting de openbare orde en veiligheid

eischen, bevat een niet geoorloofde delegatie van wetgevende macht ;

O. dat het middel zich richt tegen deze beslissing en tot ondersteuning daarvan wordt aangevoerd : dat het gewraakte artikel niet den sluismeester het recht verleent algemeene voorschriften uit te vaardigen : doch slechts om bij en ten opzichte van de sluis bevelen te geven naar den eisch van het oogenblik en naar gelang van de omstandigheid tot handhaving van orde en veiligheid ;

O. hieromtrent :

dat art. 1 in verband met art. 5 der wet van 20 Juli 1895 (Staatsblad n°. 139) de bevoegdheid om voorschriften te geven in het huishoudelijk belang van waterschappen en om de overtreding van die voorschriften met straf te bedreigen, uitdrukkelijk opdraagt aan de Waterschapsbesturen, welke niet gerechtigd zijn die bevoegdheid over te dragen aan een ambtenaar of beampte van het Waterschap ;

dat dit laatste echter is geschied in art. 16, 2^e lid in verband met art. 20 van de Keur voor de Wilhelminasluis te Zaandam, waarin immers daadwerkelijk aan den sluismeester de onbegrensde bevoegdheid is gegeven om geheel los van de in de Keur opgenomen algemeene regelen, te allen tijde vast te stellen wat de belangen van openbare orde en veiligheid in die sluis vorderen, en waarin op niet-nakoming van de uit dezen hoofde door den sluismeester gegeven bevelen straf is gesteld ;

dat derhalve de Rechtbank terecht heeft beslist, dat art. 16 al. 2 van de bedoelde keur een verboden delegatie van wetgevende macht inhoudt en dus verbindende kracht mist, zoodat het middel is ongegrond ;

Verwerpt het beroep. (W. v. 't R.)

8 September 1911. BESCHIKKING van den Minister van Marine, waarbij gewijzigd is het besluit van den Minister van Marine van 29 September 1909, tot vaststelling van een „Regeling betreffende de samenstelling der zeemilitie”

§ 7. In het 1ste lid worden de woorden : „voor zoover zij niet behooren tot de lotelingen, die ingevolge art. 101 der Wet moeten worden ingelijfd, of tot hen, die als in „dienst zijnde bij de Koninklijke Marine-Reserve, zonder onderzoek, volgens § 13 bestemd worden voor „nominale inlijving” bij „de zeemilitie”, vervangen door : „voorzoover zij niet behooren tot de hierna in deze § „bedoelde lotelingen”, terwijl achter het woord

„oproepingsbrief” wordt ingevoegd: „overeenkomstig het als Bijlage II D bij deze Regeling gevoegde model”, (zie model II D, hieronder afgedrukt.)

Aan het slot van de § worden als nieuwe leden toegevoegd:

„Lotelingen, die als in dienst zijnde bij de Koninklijke Marine-Reserve, volgens § 13 bestemd worden voor „nominale inlijving” bij de Zeemilitie worden niet voor onderzoek opgeroepen.

„Eveneens blijven buiten oproeping, bij de zeemacht gediend hebbende personen, die uit den zeedienst zijn ontslagen met een ontslagbrief 2de of 3de soort of met een ontslagbrief 1ste soort B, wegens anti-militaire karaktereigenschappen, en die deswege van aanwijzing voor de zeemilitie zijn uitgesloten”.

§ 8. Het 2de lid vervalt.

§ 8a. Vervalt.

§ 13. Het laatste lid vervalt.

§ 18. Aan § 18 wordt toegevoegd als tweede lid:

„Zijn geen lotelingen achtergebleven, dan wordt ook daarvan aan den Minister bericht gezonden”.

§ 19. Aan het slot van het tweede lid wordt toegevoegd:

„Hiervan wordt aan den Minister van Marine kennis gegeven”.

§ 20. Aan § 20 worden als nieuwe leden toegevoegd:

„Zijn geen miliciens achtergebleven dan wordt ook daarvan aan den Minister bericht gezonden.

„Evenzoo geschiedt kennisgeving aan den Minister, van eventueel latere opkomst van „achtergebleven zeemiliciens”.

MODEL D.

OPROEPINGSBRIEF.

Bij deze wordt gij opgeroepen, om den ..... Januari 19...., des voormiddags ten 9u.30 te verschijnen in het ..... te ..... ten einde te worden onderzocht of gij geschikt zijt voor den dienst bij de zeemilitie.

Op vertoon van bijgaande vervoerbewijzen kunt gij met de daarin aangegeven middelen van vervoer naar de plaats van onderzoek vertrekken, waar U, behalve één gulden als vergoeding voor verblijfkosten, de noodige vervoerbewijzen voor de terugreis naar uwe woonplaats zullen worden ter hand gesteld. (1)

Indien gij 's morgens uit uwe woonplaats vertrekkende, de plaats van onderzoek niet vóór 9u.30 v.m. kunt bereiken, behoort gij U aldaar aan te melden onmiddellijk na aankomst van de eerste reisgelegenheid.

Willemsoord, ... December 19....

De Kapitein ter Zee, belast met de werkzaamheden ten dienste der zeemilitie.

OPMERKINGEN.

- 1°. Wanneer gij in het bezit zijt van diploma's of getuigschriften, kan het in uw belang zijn die op den dag van het onderzoek bij U te hebben, om desgevraagd te worden getoond.
- 2°. Wanneer gij bij het onderzoek geneeskundig geschikt wordt bevonden, volgt daaruit nog niet, dat gij voor de zeemilitie zult worden aangewezen.
- 3°. Bij geschiktbevinding kan U ter plaatse van onderzoek geen zekerheid worden gegeven, of gij, ingeval van aanwijzing voor de zeemilitie, zult worden bestemd voor opkomst in Maart, dan wel voor opkomst in Augustus.
- 4°. Wordt gij voor de zeemilitie aangewezen, dan ontvangt gij daarvan in de maand Februari bericht van den Heer Commissaris der Koningin in de Provincie, door tusschenkomst van den Heer Burgemeester, uit welk bericht U tevens zal blijken, wanneer gij voor eerste oefening zult moeten opkomen. Wordt gij bestemd voor indeeling in Mei of September, dan kunt gij in geen geval bij de zeemilitie worden geplaatst.

Aan den militieplichtige .....

(1) Militieplichtigen hebben alleen recht op vergoeding van verblijfkosten, indien zij niet woonachtig zijn in de gemeente waar het onderzoek plaats heeft.

ALPHABETISCH REGISTER VOOR 1911.

De jaargang is chronologisch, behalve:

Koninklijk besluit van	28 Januari,	bladz. 547;
Arrest van den Hoogen Raad van	7 April,	„ 550;
Besluit van	8 April,	„ 551;
Arrest van den Hoogen Raad van	10 April,	„ 555;
„ „ „ „ „ „	10 April,	„ 556;
„ „ „ „ „ „	10 April,	„ 558;
„ „ „ „ „ „	18 April,	„ 560;
Beschikking van den Minister van Marine van	8 September,	„ 560;

welke stukken voorkomen op de hierboven genoemde bladzijden.

Academie (Kon. Mil.). Besluit tot wijziging van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie. S. 99. 29 Maart.

— Besluit tot herziening van de bepalingen betreffende de toelating van jongelieden in Nederlandsch-Indië tot de Koninklijke Militaire Academie, en betreffende de toelating van onderofficieren van het leger in Nederl.-Indië tot den Hoofdcursus.

S. 288. 5 Sept.

Arbeid van jeugdige personen en van vrouwen.

Besluit tot wijziging van het K. B. van 10 Augustus 1909, S. 290, houdende den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij artikel 4 der Arbeidswet. S. 47. 6 Febr.

— Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 12 Juli 1909, S. 266, gewijzigd bij K. B. van 27 Juli 1910 (Staatsblad n°. 242).

S. 205. 17 Juli.

— Besluit tot verdeeling van het Rijk in districten, ten behoeve van den dienst der Arbeidsinspectie. S. 257. 18 Juli.

— Besluit tot aanvulling en wijziging van het K. B. van 10 Aug. 1909, S. 289, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in het vierde lid van artikel 12 der Arbeidswet. S. 309. 2 Oct.

— Wet tot wijziging der Arbeidswet.

S. 314. 7 Oct.

In werking treding. S. 351. 6 Dec.

— Besluit houdende bekendmaking van den tekst der Arbeidswet 1911. S. 319. 20 Oct.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende de wijze van aanteekening van arbeidskaarten, afgegeven of medeondertekend door of vanwege den burgemeester. 27 Nov.

Wijziging van die beschikking. 29 Dec.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 13, dertiende lid der Arbeidswet 1911, betreffende arbeidsregisters. 27 Nov.

— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de burgemeesters, betreffende uitvoering van de Arbeidswet 1911. 1 Dec.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 13, dertiende lid der Arbeidswet 1911, betreffende arbeidlijsten. 4 Dec.

— Besluit tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (Stbl. n°. 319). S. 352.

6 Dec.

- Besluit tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 6, 7de lid, onder *a*, der Arbeidswet 1911 (Stbl. n°. 319). S. 353. 6 Dec.
- Besluit tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 6, 7de lid, onder *b*, der Arbeidswet 1911 (Stbl. n°. 319). S. 354. 6 Dec.
- Besluit tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 8, 1ste lid, der Arbeidswet 1911 (Stbl. n°. 319). S. 355. 6 Dec.
- Besluit tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 13, 9de lid, der Arbeidswet 1911 (Stbl. n°. 319). S. 356. 6 Dec.
- Besluit tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 21 der Arbeidswet 1911 (Stbl. n°. 319). S. 357. 6 Dec.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 6, elfde en dertiende lid der Arbeidswet (1911). 13 Dec.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van den vorm van de kennisgeving tot aangifte van een ziektegeval, als bedoeld in art. 21 der Arbeidswet 1911. 13 Dec.
- Circulaire van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende onder-teekening en afgifte van arbeidskaarten voor personen, welke buiten de grenzen wonen. 15 Dec.
- Circulaire van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Burgemeesters, betreffende opgaven van bedrijfsarbeid, verricht door jeugdige personen en gehuwde vrouwen. 22 Dec.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de burgemeesters, ten vervolge op de missive van 1 December 1911, betreffende uitvoering van de Arbeidswet 1911. 29 Dec.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 6 December 1911, Stbl. 352. 30 Dec.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 9 van het koninklijk besluit van 6 December 1911, Stbl. 354. 30 Dec.
- Zie ook Tractaten.
- Armwezen.** Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betref-

fende regeling vergoeding onderstand met Duitschland. 21 Jan.

— Besluit houdende beslissing omtrent de woonplaats van een armlastigen krankzinnige. 7 April.

— Besluit tot beslissing van het geschilder van de woonplaats van den armlastige krankzinnige A. A. URSIGNUS. S. 305. 26 Sept.

— Besluit betreffende toepassing van art. 26 Armenwet. 15 Nov.

— Zie ook : *Onvermogen.*

Attestatiën de vita. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende attestatiën de vita voor West-Indische gepensionneerden. 9 Febr.

Azijnen. Wet houdende bepalingen omtrent vrijdom van belasting voor azijn of houtzuur en voor daarmede bereide buitenlandsche vloeistoffen, bestemd ten gebruike voor de werkzaamheden in fabrieken of trafieken. S. 303. 26 Sept.

— Zie ook : *Bieren en Azijnen.*

Banken van leening. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Ged. Staten der provincie betreffende gegevens aangaande de uitvoering der Pandhuiswet (Staatsblad 1910, n°. 321). 26 Aug.

Bedrijfsbelasting. Besluit betreffende de aanwijzing der kringen van de commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten en van hare standplaatsen. S. 133. 22 Mei. S. 368. 22 Dec.

Begraafplaatsen. Besluit houdende beslissing, dat, waar pieteits- en hygienische gronden aanleiding hebben gegeven tot het vragen van het verlof, en, indien de overbrenging der lijken met inachtneming van eenige voorzorgsmaatregelen geschiedt, daaruit geen gevaar voor de volksgezondheid kan ontstaan, het verlof voorwaardelijk behoort te worden verleend. 29 Mei.

Begrootingen en Rekeningen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1911 :

II.	S. 43.	6 Febr.
III.	48.	7 Febr.
IV.	50.	8 Febr.
V.	53.	9 Febr.
VI.	58.	11 Febr.
VII.B.	59.	11 Febr.
VIII.	64.	11 Febr.
IX.	65.	13 Febr.
X.	71.	13 Febr.

— XI.	S. 76.	14 Febr.	Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het jaar 1912. S. 415. 30 Dec.
XII.	61.	11 Febr.	Vaststelling van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (Stbl. n ^o . 222), voor het dienstjaar 1912. S. 420. 30 Dec.
— Als voren voor 1912 :			Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensioneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1912. S. 418. 30 Dec.
I.	421.	30 Dec.	Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensioneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1912. S. 419. 30 Dec.
VIIA.	422.	30 Dec.	— Wetten houdende :
— Wetten tot verhooging en wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1910 :			Wijziging van het eerste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910. S. 397. 30 Dec.
III.	S. 236.	18 Juli.	Wijziging en verhooging van het tweede hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910. S. 398. 30 Dec.
IV.	51.	8 Febr.	Wijziging van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. S. 249. 18 Juli.
	52.	8 Febr.	Als voren voor het dienstjaar 1911, ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Bandjar naar Parigi. S. 250. 18 Juli.
	216.	17 Juli.	Als voren voor het dienstjaar 1911, ten behoeve van den bouw van een nieuw koloniaal etablissement te Amsterdam. S. 251. 18 Juli.
	375.	28 Dec.	Als voren voor het dienstjaar 1911 ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van Tjikampek naar Lemahabang en van een stoomtramweg van Rambipoedji naar Poeger met een zijtak van Baloeng naar Amboeloe. S. 252. 18 Juli.
V.	23.	7 Jan.	Verhooging van het eerste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. S. 302. 23 Sept.
	402.	30 Dec.	Verhooging van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911 ten behoeve van den aanleg van een spoorweg in Zuid-Sumatra. S. 395. 30 Dec.
VI.	408.	30 Dec.	Vaststelling van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1912. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 391. 30 Dec.
VIIA.	414.	30 Dec.	
VIIIB.	245.	18 Juli.	
	416.	30 Dec.	
VIII.	242.	18 Juli.	
	409.	30 Dec.	
IX.	411.	30 Dec.	
X.	67.	13 Febr.	
	256.	18 Juli.	
XI.	396.	30 Dec.	
— Als voren voor 1911 :			
III.	238.	18 Juli.	
IV.	376.	28 Dec.	
V.	244.	18 Juli.	
	406.	30 Dec.	
VIIIB.	417.	30 Dec.	
IX.	410.	30 Dec.	
X.	72.	13 Febr.	
	210.	17 Juli.	
	254.	18 Juli.	
	255.	18 Juli.	
	412.	30 Dec.	
	413.	30 Dec.	
XI.	194.	26 Juni.	
— Wetten tot :			
Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 423. 30 Dec.			
Vaststelling van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1911. S. 63. 11 Febr.			
Verhooging van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1910. S. 243. 18 Juli.			
Wijziging van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1910. S. 400. 30 Dec.			
Vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1912. S. 401. 30 Dec.			

- Vaststelling van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1912. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.) S. 392. 30 Dec.
- Aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1912. (Hoofdstuk I. Middelen in Nederland.) S. 393. 30 Dec.
- Aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1912. (Hoofdstuk II. Middelen in Nederlandsch-Indië.) S. 394. 30 Dec.
- Voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1912. S. 399. 30 Dec.
- Vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven van Nederlandsch-Indië over het dienstjaar 1907. S. 377. 29 Dec.
- Definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1911. S. 75. 14 Febr.
- Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Curaçao over het dienstjaar 1907. S. 300. 23 Sept.
- Nadere verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1909. S. 195. 26 Juni.
- Definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1911. S. 74. 14 Febr.
- Belastingen (Plaatselijke).** Arrest van den Hoogen Raad. De wet van 22 Mei 1845, S. 22 — ook na de herhaalde wijzigingen die zij in 1869 en latere jaren heeft ondergaan — betreft de invordering van 's Rijks directe belastingen en kan slechts op de invordering van provinciale of gemeentelijke belastingen worden toegepast voor zoover aanwezig is een wettelijke toepasselijkwording. Nu deze ontbreekt ten aanzien van het recht van voorrang, verleend bij de artt. 12 en 14 dier Wet, strekt deze voorrang zich niet uit tot directe provinciale of gemeentebelastingen, vermits art. 12 alleen aan 's Rijks schatkist dat recht toekent en art. 24 eene uitbreiding daarvan voorbij de rijksbelasting zelve tot hare opcenten en inningskosten bevat. Sinds naar luid van art. 240 Gemeentewet en art. 126bis Provinciale wet de Gemeentebesturen en de Provinciale Staten zelf als belastingen tot dekking hunner locale uitgaven o. a. heffen opcenten op de personeele belasting, dragen deze niet meer het rechtskarakter van rijksbelasting; dit wordt niet gewijzigd door het feit, dat ingevolge de bepalingen der artt. 126 novies der Provinciale Wet en 263 Gemeentewet het Rijk door zijne ambtenaren die locale opcenten invordert tegen een wettelijk bepaalde vergoeding. 17 Febr.
- Wet betreffende invordering van provin-
- hunner locale uitgaven o. a. heffen opcenten op de personeele belasting, dragen deze niet meer het rechtskarakter van rijksbelasting; dit wordt niet gewijzigd door het feit, dat ingevolge de bepalingen der artt. 126 novies der Provinciale Wet en 263 Gemeentewet het Rijk door zijne ambtenaren die locale opcenten invordert tegen een wettelijk bepaalde vergoeding. 17 Febr.
- Wet betreffende invordering van provinciale en gemeentelijke opcenten op 's Rijks directe belastingen. S. 248. 18 Juli.
- Wet tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente Vlissingen. S. 403. 30 Dec.
- Wet tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente Vlieland. S. 404. 30 Dec.
- Wet tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente Helder. S. 405. 30 Dec.
- Zie ook: *Belastingen (Rijks directe).*
- Belastingen. (Provinciale)** Arrest van den Hoogen Raad. De wet van 22 Mei 1845, S. 22 — ook na de herhaalde wijzigingen die zij in 1869 en latere jaren heeft ondergaan — betreft de invordering van 's Rijks directe belastingen en kan slechts op de invordering van provinciale of gemeentelijke belastingen worden toegepast voor zoover aanwezig is een wettelijke toepasselijkwording. Nu deze ontbreekt ten aanzien van het recht van voorrang, verleend bij de artt. 12 en 14 dier Wet, strekt deze voorrang zich niet uit tot directe provinciale of gemeentebelastingen, vermits art. 12 alleen aan 's Rijks schatkist dat recht toekent en art. 24 eene uitbreiding daarvan voorbij de rijksbelasting zelve tot hare opcenten en inningskosten bevat. Sinds naar luid van art. 240 Gemeentewet en art. 126bis Provinciale wet de Gemeentebesturen en de Provinciale Staten zelf als belastingen tot dekking hunner locale uitgaven o. a. heffen opcenten op de personeele belasting, dragen deze niet meer het rechtskarakter van rijksbelasting; dit wordt niet gewijzigd door het feit, dat ingevolge de bepalingen der artt. 126 novies der Provinciale Wet en 263 Gemeentewet het Rijk door zijne ambtenaren die locale opcenten invordert tegen een wettelijk bepaalde vergoeding. 17 Febr.
- Wet betreffende invordering van provin-

ciale en gemeentelijke opcenten op 's Rijks directe belastingen. S. 248. 18 Juli.

— Zie ook: *Belastingen (Rijks directe)*.

Belastingen (Rijks directe). Arrest van den Hoogen Raad. De wet van 22 Mei 1845, S. 22 — ook na de herhaalde wijzigingen die zij in 1869 en latere jaren heeft ondergaan — betreft de invordering van 's Rijks directe belastingen en kan slechts op de invordering van provinciale of gemeentelijke belastingen worden toegepast voor zoover aanwezig is een wettelijke toepasselijkwording. Nu deze ontbreekt ten aanzien van het recht van voorrang, verleend bij de artt. 12 en 14 dier Wet, strekt deze voorrang zich niet uit tot directe provinciale of gemeentebelastingen, vermits art. 12 alleen aan 's Rijks schatkist dat recht toekent en art. 24 eene uitbreiding daarvan voorbij de rijksbelasting zelve tot hare opcenten en inningskosten bevat. Sinds naar luid van art. 240 Gemeentewet en art. 126bis Provinciale wet de Gemeentebesturen en de Provinciale Staten zelf als belastingen tot dekking hunner locale uitgaven o. a. heffen opcenten op de personeele belasting, dragen deze niet meer het rechtskarakter van rijksbelasting; dit wordt niet gewijzigd door het feit, dat ingevolge de bepalingen der artt. 126novies der Provinciale Wet en 263 Gemeentewet het Rijk door zijne ambtenaren die locale opcenten invordert tegen een wettelijk bepaalde vergoeding. 17 Febr.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. 31 Maart.

31 Oct.

— Wet betreffende invordering van provinciale en gemeentelijke opcenten op 's Rijks directe belastingen. S. 248. 18 Juli.

— Zie ook: *Bedrijfsbelasting.*

„ „ *Grondbelasting.*

„ „ *Personeele belasting.*

„ „ *Successie.*

Beloften. Zie: *Eed.*

Beroepswet. Zie: *Ongevallenverzekering.*

Bevestigingen. Zie: *Eed.*

Bewijsstukken. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende afgifte van bewijsstukken aan Nederlandsche arbeiders in Duitschland. 12 April.

Bleren en Azijnen. Besluit houdende bepalingen omtrent het gebruik van „Maltofluidum” in bierbrouwerijen. S. 93. 15 Maart.

Bruggen. Besluit houdende vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de Westerbrugslot bij Uitwellingerga, over den Oudeweg bij Joure, over de St. Nicolaasgavaart bij St. Nicolaasga, over de Follegaslot bij Follega en over de Zijlroede bij Lemmer in den spoorweg Sneek-Joure-Lemmer. S. 2. 3 Jan.

— Besluit tot aanvulling van het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het Wantij in den spoorweg van Dordrecht naar Elst, vastgesteld bij K. B. van 8 Juni 1888 (Stbl. n°. 88). S. 145. 13 Juni.

— Besluit houdende vaststelling van: 1°. een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over het Stadskanaal bij Bareveld, over de Ommelanderwijk bij Veendam, over het Meedemerdiep bij Muntendam en over het Winschoterdiep bij Zuidbroek in den Noordoosterlocaalspoorweg en over het Overijsselsche kanaal bij Lemelerveld in den Overijsselschen Locaalspoorweg Deventer—Ommen; 2°. een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het Eemskanaal bij Delfzijl in den Noordoosterlocaalspoorweg. S. 258. 21 Juli.

— Besluit tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatspoorweg 's Hertogenbosch—Lage Zwaluwe over de rivier de Donge nabij Geertruidenberg. S. 324. 28 Oct.

— Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor de rolbrug over de rivier de Donge, nabij Geertruidenberg. S. 325. 28 Oct.

— Besluit tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Staatspoorweg van Roosendaal naar Vlissingen over het kanaal door Zuid-Beveland. S. 346. 22 Nov.

— Besluit tot:

1°. Vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug in den Holland-schen IJzeren Spoorweg van Amsterdam naar Rotterdam over de Delfshavensche Schie;

2°. Wijziging van het opschrift van het bij Koninklijk besluit van 11 September 1885 (Stbl. n°. 181), vastgestelde en laatstelijk

bij Koninklijk besluit van 11 September 1908 (Stbl. n°. 297) gewijzigde reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van beweegbare bruggen in den Hollandschen IJzeren Spoorweg, den Nederlandschen Rijnspoorweg, den Noordhollandschen Staatsspoorweg en den Oosterspoorweg. S. 371. 22 Dec.

Burgerlijke stand. Arrest van den Hoogen Raad. De ambtenaar van den burgerlijken stand is niet bevoegd na den bij het eerste lid van art. 29 B. W. gestelden termijn eene acte van geboorte op te maken. Het doen opnemen van eene onware opgave in zulk eene onbevoegdelyk opgemaakte akte is niet strafbaar. 11 Dec.

— Arrest van den Hoogen Raad. De ambtenaar van den burgerlijken stand, die de bij artikel 107 B. W. gevorderde huwelijksafkondigingen niet persoonlijk doet, handelt in strijd met dit artikel en is dus strafbaar volgens art. 466 Swb. 22 Dec.

Burgerlijk Wetboek. Besluit houdende wijziging van den Algemeenen Maatregel van bestuur, vastgesteld bij K. B. van 21 Maart 1908 (Stbl. n°. 88). S. 92. 15 Maart.

— Besluit tot wijziging van de algemeene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 385b, laatste lid, en 385c, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek en onderscheidenlyk vastgesteld bij K. B. van 15 Juni 1905, S. 207, laatstelyk gewijzigd bij K. B. van 28 Juli 1910, S. 244, en bij K. B. van 5 November 1909 (Stbl. n°. 356). S. 94. 18 Maart.

— Zie ook : *Tractaten*.

Comptabiliteit. Besluit houdende herziening van het K. B. van 31 December 1847 n°. 106, zooals dat is gewijzigd bij K. B. van 13 Juni 1910, n°. 62. S. 103. 3 April.

— Zie ook : *Curaçao en Suriname*.

Consulaten. Besluit houdende het Consulaire Reglement. S. 83. 1 Maart.

— Besluit ter vervanging van zooveel de consulaire ressorten in China betreft, van de bij K. B. van 19 September 1872, S. 92, vastgestelde tarieven van gerechtskosten door nieuwe. S. 283. 18 Aug.

— Besluit houdende vaststelling van nadere bepalingen aangaande het tarief, voor zooveel de consulaire ressorten in China betreft, voor de verrichtingen, bedoeld in art. 17 der wet van 25 Juli 1871, S. 91, laatstelyk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (Stbl. n°. 203). S. 284. 18 Aug.

— Zie ook : *Tractaten*.

Curaçao. Besluit tot vaststelling der eischen,

waaraan de bescheiden moeten beantwoorden, welke door de schuldeischers van de koloniën Suriname en Curaçao tot staving hunner vorderingen moeten worden overgelegd en tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de indiening van vorderingen ten laste van die koloniën. S. 31.

13 Jan.

— Besluit houdende regeling der vervolging van en het verhaal op landsdienaren, die aan de kolonie Suriname of Curaçao schade hebben toegebracht. S. 32. 13 Jan.

— Besluit houdende vaststelling van bepalingen ter uitvoering van de Surinaamsche en Curaçaosche Comptabiliteitswetten van 7 November 1910, S. 315 en 316, voorzooveel de ontvangsten en uitgaven betreft, overeenkomstig die wetten in Nederland te doen. S. 41. 2 Febr.

— Besluit houdende nadere regeling van het port der pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande, rechtstreeks over zee tusschen Nederland en de koloniën Suriname en Curaçao of tusschen die beide koloniën onderling verzonden wordende. S. 46. 6 Febr.

— Zie ook : *Begrotingen en Rekeningen*.

Domijnen. Wet tot goedkeuring van den onderhandschen verkoop aan de gemeente Maastricht van het perceel Staatsgrond nabij het slachthuis te Maastricht, kadastraal bekend sectie D n°. 849, gedeelytelijk, groot 18.87 Ares. S. 60. 11 Febr.

— Wet tot goedkeuring van de overeenkomst met de gemeente 's-Hertogenbosch, betreffende overdracht in eigendom van twee perceelen grond en gracht van het voormalige fort Sint-Anthonie langs den straatweg naar Vught en kadastraal bekend als 's-Hertogenbosch, Sectie E, nos. 193 ged. en 194 ged. S. 109. 7 April.

— Wet tot goedkeuring van eene met den Grooten IJpolder gesloten overeenkomst tot ruiling van gronden. S. 112. 7 April.

— Wet tot goedkeuring eener overeenkomst met de provincie en de gemeente Groningen over aanleg van verkeerswegen langs aan den Staat behoorende gebouwen en terreinen aldaar. S. 407. 30 Dec.

Drankwet. Zie : *Sterke drank*.

Dijksbesturen. Zie : *Waterschappen*.

Eed. Wet houdende voorziening in de bestaande onzekerheid ten aanzien van den vorm, waarin eeden, beloften en bevestigingen moeten worden afgelegd. S. 215.

17 Juli.

Electriciteit. Voorschriften betreffende elektrische lijnen en geleidingen in, op of boven wegen, wateren en gronden onder beheer van het Departement van Waterstaat.
20 Febr.

Fabrieken enz. Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Sneek, houdende eene afwijzende beschikking op het verzoek van de firma A. M. KUYT, te Sneek, om wijziging van twee voorwaarden, haar opgelegd bij besluit van voornoemd College, waarbij voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene bewaarplaats voor lompen en beenderen op perceel kadastraal bekend gemeente Sneek, sectie B, n°. 3484 aan het Kleinzand.
S. 69. 13 Febr.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Twisk, waarbij aan W. LEEUW te Twisk vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene stoomgraanmalerij in perceel Kom n°. 127 te Twisk.
S. 70. 13 Febr.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Leiden, waarbij is gewijzigd de sub 4 gestelde voorwaarde van het besluit van voornoemd college, strekkende tot het verleenen van eene voorwaardelijke vergunning aan A. VAN DEN OUWEELEN, aldaar, tot het oprichten van eene koper- en hlikslagerij in het perceel Hooigracht n°. 103.
S. 81. 24 Febr.

— Besluit houdende beslissing dat de in casu gestelde voorwaarde, dat van uit de boven de bakkerij aanwezige slaapgelegenheid een brandvrije ladder worde gemaakt die rechtstreeks naar buiten leidt, niet beantwoordt aan art. 12 der Hinderwet aangezien zij niet strekt ter tegemoetkoming aan het bezwaar van gevaar, schade of hinder van belanghebbende bureu of van eigenaars en gebruikers van naburige percelen.
1 Maart.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Leeuwarderadeel, houdende eene afwijzende beschikking op het verzoek van A. DAM AZN., te Huizum, om ontheffing van de hem bij besluit van voornoemd College van 7 Januari 1911 opgelegde nadere voorwaarde.
S. 262.
31 Juli.

Gedistilleerd. Wet houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer, den uitslag en den inslag van gedistilleerd.
S. 247. 18 Juli.

— Zie ook : *Rechten van in-, uit- en doorvoer.*
— Zie ook : *Tractaten.*

Gemeentebestuur. Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van den vorm van de overeenkomsten van borgtocht, bedoeld in de artt. 12 en 25 der gemeente-borgtochtenwet.
4 Jan.

— Besluit tot regeling van de wijze van bewaring der effecten, bedoeld in artikel 11, eerste lid, en artikel 21, eerste lid, der Gemeenteborgtochtenwet.
S. 37. 27 Jan.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Nieuwkoop, van 17 Januari 1911, waarbij besloten werd, dat binnen drie weken eene raadsvergadering moet bijeenkomen, waarin behandeld zal moeten worden eene door Burgemeester en Wethouders in te dienen aanbeveling voor de op 1 Mei e. k. te vacceeren betrekkingen van secretaris, ontvanger en ambtenaar van den burgerlijken stand.
S. 39.
1 Febr.

— Besluit houdende beslissing dat het niet in strijd is met eene redelijke behartiging van het gemeentebelang, een post van f 100 voor kosten van aanbidding van een feestdiner ter gelegenheid der installatie van den nieuwen burgemeester, en van f 30 voor kosten van versiering van raadzaal en raadhuus bij die gelegenheid, te brengen ten laste der gemeentebegroting.
6 Maart.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Herwijnen, strekkende tot wijziging van de Instructie van den secretaris dier gemeente.
S. 88. 11 Maart.

— Besluit betreffende beoordeeling van het bedrag, krachtens art. 28 der gezondheidswet aan eene gemeente opgelegd als toelage aan de gezondheidscommissie.
21 Maart.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Swalmen, strekkende tot benoeming van een gemeente-ontvanger.
S. 115. 13 April.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Heesch, strekkende tot wijziging van de instructie van den secretaris dier gemeente.
S. 116. 13 April.

— Besluit houdende beslissing dat noch aan art. 200 der Gemeentewet noch aan eenige andere wetsbepaling een gemeentebestuur het recht ontleent om van de Kroon eene beslissing te vragen ten aanzien van een besluit van Ged. Staten, waarbij wel is waar bedenkingen zijn geopperd tegen zeker raadsbesluit, maar een goedkeuring daaraan nog niet is onthouden.
12 Mei.

— Besluit houdende beslissing dat : art. 204 der Gemeentewet wel voorschrijft, dat de

- begrooting der inkomsten alle ontvangsten der gemeente, van welken aard ook, vermeldt, doch dat deze bepaling niet mede brengt, dat op de begrooting ook inkomsten die niet te verwachten zijn, of ontvangsten waarop niet te rekenen valt, kunnen worden aangebracht; dat waar derhalve Ged. Staten op goede gronden hebben aangenomen, dat in het onderhavige geval zich geen bijzondere omstandigheden voordoen, die eene bijdrage van het Rijk in de gemeentehuishouding zouden kunnen doen verwachten, en mitsdien tusschen de plaatselijke inkomsten en uitgaven geen evenwicht zou bestaan, Ged. Staten terecht hunne goedkeuring aan de gemeentebegrooting onthouden hebben. 13 Mei.
- Besluit houdende beslissing dat, waar vaststaat dat de betrokken gemeente behoefte heeft aan een perceel voor den bouw van een nieuw gemeentehuis, de vraag, of aan een besluit van den Raad tot aankoop van zoodanig perceel, goedkeuring kan worden verleend, uitsluitend beoordeeld moet worden in verband met den financieelen toestand der gemeente. 7 Juli.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Marken, waarbij aan J. ZONDERVAN OZN., aldaar, ontheffing is verleend van eene der bepalingen van de bouw- en woningverordening voor die gemeente. S. 204. 14 Juli.
- Besluit betreffende middelrijke deelneming aan leveringen ten behoeve der gemeente, bedoeld in art. 24 Gemeentewet. 1 Aug.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den gemeenteraad van Kampen, betreffende het amoveeren van alles, wat achter de keuken van het z. g. Gothische huis te Kampen is gelegen. S. 316. 10 Oct.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Katwijk, strekkende tot benoeming van M. VAN EGMOND tot wethouder dier gemeente. S. 317. 12 Oct.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Heer, strekkende tot vaststelling van het bedrag van de door den gemeente-ontvanger te stellen zekerheid. S. 330. 4 Nov.
- Besluit tot vernietiging van het Besluit van den Gemeenteraad van Kampen van 26 September 1911 betreffende het amoveeren van alles, wat achter de keuken van het zoogenaamde Gothische Huis te Kampen is gelegen. S. 342. 20 Nov.
- Besluit houdende beslissing dat eene door-

loopende machtiging aan B. en W. tot opneming van geld, wanneer de kas der gemeente ontoereikend mocht blijken, niet voor goedkeuring vatbaar is. 22 Nov.

- Besluit tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Katwijk, strekkende tot benoeming van M. VAN EGMOND tot wethouder dier gemeente. S. 358. 8 Dec.

— Zie ook: *Posterij*.

Gemeentegrenzen. Wet tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten Ouder-Amstel en Weesperkarspel. S. 24. 7 Jan.

- Wet tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten Groningen en Hoogkerk.

S. 156. 24 Juni.

Gemeenteverordeningen. Arrest van den Hoogen Raad. Bij de bepaling van art. 49 van de Algemeene Politieverordening van de gemeente Hedel, volgens welke, indien het in het belang der openbare orde noodig is, de Burgemeester een of meer tapperijen gedurende den dag of een gedeelte daarvan kan doen sluiten en het tappen of den verkoop van sterken drank kan verbieden, heeft de Raad slechts aan den Burgemeester opgedragen om in een bepaald geval bevelen overeenkomstig 's Raads voorschriften aan de tappers te geven en den Burgemeester dus slechts overeenkomstig art. 188 der Gemeentewet, dat het politietoezicht over de tapperijen aan den Burgemeester opdraagt, met de uitvoering van 's Raads verordening belast. Het genoemde art. 49 legt geenerlei verplichting op aan den persoon die den tapper vervangt. 23 Jan.

- Arrest van den Hoogen Raad. Het treffen van bepalingen omtrent het bij nacht gesloten houden ook van de huizen, waarin het tappersbedrijf wordt uitgeoefend met derzelve aanhoorigheden, valt binnen de in art. 135 der Gemeentewet aan den gemeentelijken wetgever gestelde grenzen.

(bladz. 558.) 10 April.

- Arrest van den Hoogen Raad. Art. 31bis van de Algemeene Politieverordening van de gemeente Middelburg bevat niet eene ongeoorloofde overdracht van wetgevende bevoegdheid, daar de Gemeenteraad bij dit artikel aan de politie slechts overlaat wat krachtens het in art. 190 lid 2 der Gemeentewet eigenaardig tot haar werkkring behoort. 1 Mei.

- Arrest van den Hoogen Raad. Blijkens de omschrijving van art. 2 der Verordening tegen de openbare ontucht in de gemeente Maastricht valt onder de verbodsbepalingen

- van art. 1 het beschikbaarstellen tot het plegen van ontucht van elk huis, erf of andere plaats, ook al wordt daarbij de openbaarheid vermeden en het publiek er niet toegelaten. Een dergelijk verbod reikt verder dan de bevoegdheid aan den gemeentelijken wetgever toegekend. 8 Mei.
- Besluit tot vernietiging van artikel 17 van de Algemeene Politieverordening der gemeente Breskens, zooals dat artikel bij besluit van den Raad dier gemeente, dd. 20 Januari 1911, is vastgesteld. S. 148. 16 Juni.
- Arrest van den Hoogen Raad: Art. 30bis van de Algemeene Politieverordening van Venlo, waarbij aan B. en W. alleen wordt overgelaten om bij openbare kennisgeving aan te wijzen, welke straten in het belang van de vrijheid en de veiligheid van het verkeer in de door den Raad zelf gestelde verbodsbepaling zijn begrepen, houdt niet in eene ongeoorloofde delegatie van wetgevende macht. De gestelde bepaling blijft van toepassing, ook al zou daarvan eene beperking van den eigendom het gevolg zijn, welke beperking volgens art. 625 B. W. is toegelaten. 30 Oct.
- Arrest van den Hoogen Raad. Uit het samenstel der bepalingen van de artt. 7 en 10 lid 2 der Algemeene Politieverordening van Amsterdam blijkt dat de gemeentewetgever van Amsterdam inderdaad heeft strafbaar gesteld eene bepaalde wijze van uitlokking tot een strafbaar feit. Door deze strafbaarstelling heeft de gemeentelijke wetgever op grond van art. 47, 2°. en art. 91 Swb. de grenzen zijner strafwetgevende bevoegdheid overschreden. 27 Dec.
- Geneeskundig Staatstoezicht.** Arrest van den Hoogen Raad. De bij art. 3 der wet van 1 Juni 1865 (Stbl. n°. 61), in de tweede plaats aan den apotheker opgelegde verplichting bestaat daarin, dat de apotheker overdag steeds voor het publiek moet openstaan en in het huis, waarin die apothekers zich bevindt, en bij dag en bij nacht steeds de apotheker of een hulpapotheker aanwezig moet zijn teneinde aan het publiek de aangeduide geneesmiddelen te kunnen leveren. Genoemde bepaling der wet van 1865 deroeert aan het voorschrijf van art. 2 der Zondagswet. (Bladz. 556.) 10 April.
- Besluit tot nadere wijziging van het reglement voor de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen. S. 201. 7 Juli.
- Besluit ter bekendmaking van den tekst van het Reglement voor de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen, vastgesteld bij K. B. van 21 Juli 1902, S. 157, en gewijzigd bij K. B. van 16 Maart 1904, S. 61, 3 October 1906, S. 255, 21 December 1909, S. 410 en 7 Juli 1911 (Staatsblad n°. 201). S. 289. 6 Sept.
- Arrest van den Hoogen Raad. De bevoegdheid om met uitsluiting van anderen de geneeskunst uit te oefenen is niet beperkt tot de geneeskunst, welke steunt op de door de wet tot het bekomen dier bevoegdheid vereischte kennis en ervaring, doch strekt zich uit over het geheele gebied der geneeskunst, welke middelen daarbij ook worden gebezigd en welke methode daarbij ook wordt toegepast. Onder geneeskundigen bijstand is te verstaan iedere bijstand verleend met de voorgewende of werkelijke strekking om eene genezende werking op den zieken mensch uit te oefenen. 20 Nov.
- Zie ook: *Ziekten (Besmettelijke)*.
- Gevangnissen.** Wet houdende wijziging van de wet van 3 Januari 1884, S. 3, tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan en van aanverwante gestichten, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 12 Februari 1901 (Stbl. n°. 64). S. 107. 7 April.
- Granscheiding.** Zie: *Gemeentegrenzen*.
- Grondbelasting.** Circulaire van den Minister van Financiën aan de Gedeep. Staten, in verband met aangiften volgens art. 38 der wet betreffende de grondbelasting. 24 Juli.
- Handels- en fabrieksmerken.** Wet houdende verzekering van de naleving der Conventie voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken in de legers te velde, den 6 Juli 1906 te Genève gesloten. S. 5. 7 Jan.
- Havens.** Besluit tot wijziging van het Reglement van politie voor de Visschershaven te IJmuiden, vastgesteld bij K. B. van 25 Maart 1899, S. 85, en gewijzigd bij K. B. van 23 April 1900 (Stbl. n°. 71). S. 131. 20 Mei.
- Hinderwet.** Zie: *Fabrieken*.
- Idioten.** Zie: *Krankzinnigen*.
- Indië (Nederl.).** Besluit tot herziening van de bepalingen betreffende de toelating van jongelieden in Nederlandsch-Indië tot de Koninklijke Militaire Academie, en betreffende de toelating van onderofficieren van het leger in Nederlandsch-Indië tot den Hoofdcursus. S. 288. 5 Sept.
- Wet houdende kwijtschelding aan PHOA TJIN THAE en PHOA TJIN TJANG van eene

- den Lande aankomende vordering. S. 378.
29 Dec.
- Wet houdende gedeeltelijke kwijtschelding aan C. J. M. WELTER van eene hem opgelegde vergoeding. S. 379. 29 Dec.
- Wet houdende aanvulling van het tarief van uitvoerrechten in Nederlandsch-Indië. S. 380. 29 Dec.
- Zie ook : *Begrootingen*.
- Zie ook : *Militaire Zaken*.
- „ „ *Weduwen- en weezenfonds*.
- Inkwartieringen.** Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende kosten ter zake van de nationale militie. 9 Juni.
- Besluit betreffende nadere wijziging van het K. B. van 10 November 1892, S. 253, laatstelijk gewijzigd bij het K. B. van 9 September 1910 (Stbl. n°. 279). S. 196. 26 Juni.
- Jachtwet.** Wet houdende aanvulling en wijziging van de artikelen 16, 18 en 26 der „Jagtwet”. S. 211. 17 Juli.
- Kaas.** Wet houdende bepalingen betreffende het merken van kaas, afkomstig van aangslotenen bij een kaascontrolestation, hetwelk zich onder Rijkstoezicht heeft gesteld. S. 209. 17 Juli.
- Kanalen.** Besluit tot wijziging en aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor de Keulsche Vaart, vastgesteld bij K. B. van 13 Mei 1892, S. 100, en gewijzigd bij K. B. van 12 October 1901 (Stbl. n°. 216). S. 141. 3 Juni.
- Kiesrecht.** Besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Heerlen. 11 April.
- Mook en Middelaar. 13 April.
- Hoedekenskerke. 19 April.
- Warnsveld. 21 April.
- Wormer. 13 Mei.
- Tilburg. 18 Mei.
- Lonneker. 1 Juli.
- Kerkrade. 20 Juli.
- Sneek. 18 Aug.
- Watergraafsmeer. 8 Dec.
- Lienden. 13 Dec.
- Besluit houdende bepaling dat: de omstandigheid, dat iemand ten onrechte tot de stemming is toegelaten, aan de geldigheid eener verkiezing niet in den weg staat, wanneer de door hem uitgebrachte stem op den uitslag niet van invloed kan geweest zijn; de uitslag eener stemming evenmin gevitteerd wordt door het feit, dat aan sommige kiezers geen oproepingskaart is toegezonden. 4 Dec.
- Kinderarbeid.** Zie: *Arbeid van jeugdige personen en van vrouwen*.
- Koophandel.** Besluit tot aanvulling en wijziging van het K. B. van 3 Januari 1898, S. 1, houdende voorschriften ter uitvoering van de artikelen 748 en 755 van het Wetboek van Koophandel, zooals deze luiden ingevolge de wet van 2 Mei 1897 (Stbl. n°. 140). S. 282. 17 Aug.
- Kortingen.** Besluit regelende het verleen van korting op de inkomsten van koloniale of gewezen koloniale landsdienaren tot voldoening van hun door den rechter opgelegde uitkeeringen tot onderhoud van hunne echtgenooten of gescheiden echtgenooten en kinderen. S. 261. 29 Juli.
- Krankzinnigen.** Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 28 Augustus 1888, S. 144, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der deskundigen in het provinciaal krankzinnigengesticht „Meerenberg”, te Bloemendaal. S. 121. 18 April.
- Besluit houdende nadere wijziging: 1°. van het K. B. van 5 Aug. 1888, S. 113, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Reinier van Arkel”, te 's Hertogenbosch; 2°. van het K. B. van 5 Aug. 1888, S. 114, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg” te Vught. S. 150. 19 Juni.
- Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 23 November 1904, S. 243, tot nadere vaststelling der voorwaarden voor de opneming en verpleging van krankzinnigen in 's Rijks gestichten te Medemblik en te Grave. S. 203. 11 Juli.
- Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 16 September 1895, S. 161, waarbij aan het bestuur der gemeente Leiden vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest”, gemeente Oegstgeest, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 290. 7 Sept.
- Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 16 September 1895, S. 161, waarbij aan het bestuur der gemeente Leiden vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest”, gemeente Oegstgeest, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 310. 4 Oct.

- Besluit tot wijziging van het Koninklijk besluit van 23 November 1906, S. 289, waarbij aan de Vereeniging „Centraal Iraëlietisch krankzinnigengesticht in Nederland” gevestigd te Amsterdam, vergunning is verleend, op een terrein in de gemeente Apeldoorn een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 359. 12 Dec.
- Zie ook: *Armwezen*.
- Krijgsschool.** Besluit tot wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 98. 29 Maart.
- Landbouw enz.** Besluit tot regeling van den dienst der Rijkslandbouwproefstations. S. 124. 10 Mei.
- Wet houdende bepalingen tot wering en bestrijding van ziekten van cultuurgewassen en van voor cultuurgewassen schadelijke dieren. S. 212. 17 Juli.
- Besluit houdende bepalingen tot bestrijding van den Amerikaanschen kruisbessen-meeldauw. S. 287. 5 Sept.
- Landweer.** Besluit tot wijziging van het besluit van 29 Mei 1903, betreffende regeling van de Landweer. 7 Febr.
In werking treding. 23 Febr.
11 April.
8 Juni.
17 Oct.
- Besluit houdende aanvulling en wijziging van eenige bepalingen van het K. B. van 5 September 1904, S. 220, en van de daarbij behoorende Lijst van categorieën van dienstplichtigen, als bedoeld in artikel 15, tweede lid, der Landweernet. S. 97. 22 Maart.
- Beschikking van den Minister van Oorlog, betreffende wijziging van den Staat, bedoeld bij § 4 der Landweerinstructie II. 28 April.
1 Nov.
- Besluit van den Minister van Oorlog tot wijziging van de Landweerinstructie II. 8 Mei.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende wijziging van de beschikking van 6 April 1910 van den Minister van Oorlog, nopens de inlevering van wapenen, van kleeding en uitrusting en van ledergoed zoomede van reglementen of dienstvoorschriften bij ontslag van eene lichte landweer. 12 Juni.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin, betreffende verzorgers bij den Rijkspostduivendienst. 17 Juni.
- Loterij.** Besluit tot schorsing van het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente Idaarderadeel, waarbij aan het Bestuur van de Afdeeling „het Groene Kruis” te Grouw toestemming is verleend tot het houden eener loterij van banket op 21 Februari 1911 ten huize van de bakkers H. BOOMSTRA, W. KLAREN, E. KERKHOF en A. ANDRINGA, allen te Grouw. S. 78. 18 Febr.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente Middelburg, waarbij aan H. W. VERNIEL te Middelburg toestemming is verleend tot het aanleggen en houden eener loterij van kunstvoorwerpen. S. 89. 13 Maart.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders der gemeente Idaarderadeel, waarbij aan het bestuur der Afdeeling „het Groene Kruis” te Grouw toestemming is verleend tot het aanleggen en houden eener loterij van banket op 21 Februari 1911, ten huize van de bakkers H. BOONSTRA, W. KLAREN, E. KERKHOF en A. ANDRINGA, allen te Grouw. S. 129. 18 Mei.
- Luchtvaart.** Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende luchtvaart. 18 Mei.
- Marechaussee.** Besluit houdende wijziging in de samenstelling van het Wapen der Koninklijke Marechaussee. (Bladz. 547.) 28 Jan.
- Maten en gewichten.** Wet houdende vaststelling van bepalingen, betreffende het gebruik van de benaming „Metriek karaat”. S. 113. 7 April.
- Besluit tot aanvulling van het Reglement betreffende den vorm, de samenstelling en afmetingen der maten en gewichten, vastgesteld bij K. B. van 16 October 1869, S. 159 en laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 9 Juni 1897 (Stbl. n°. 164). S. 123. 4 Mei.
- Besluit tot regeling van den herijk der maten en gewichten in 1912 en 1913. S. 333. 11 Nov.
- Militaire zaken.** Wet houdende verzekering van de naleving der Conventie voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken in de legers te velde, den 6 Juli 1906 te Genève gesloten. S. 5. 7 Jan.
- Besluit houdende wijziging van het bij K. B. van 2 April 1908, S. 106, vastgestelde „Reglement op het geneeskundig onderzoek voor den kolonialen militairen dienst”. S. 40. 1 Febr.

- Instructie voor de schadevergoedings-commissie. (Bladz. 551.) 8 April.
- Besluit houdende regeling der bezoldiging van de bedienden bij het Hoog Militair Gerechtshof. S. 114. 12 April.
- Besluit tot wijziging van het besluit van 8 Mei 1906, betreffende het reserve-personeel van de landmacht beneden den rang van officier. 21 April.
- Beschikking van den Minister van Oorlog, IIIde Afd. n°. 54, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 6 Juni 1906, IIIde Afd., n°. 396, houdende voorschriften ter uitvoering van het K. B. van 8 Mei 1906, n°. 95. 5 Mei.
- Besluit tot wijziging van het besluit van 8 Mei 1909 betreffende belooningen aan reserve-personeel, voor het geven van onderricht in den wapenhandel en in het schieten. 8 Aug.
- Besluit houdende vaststelling van de Instructie voor de commandanten van onderdeelen en van forten in de liniën en stellingen voor tijden van oorlog of van oorlogsgevaar. S. 277. 14 Aug.
- Besluit tot vaststelling van het tijdstip waarop de regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht, vastgesteld bij het besluit van 8 September 1910, S. 278, in werking treedt. S. 278. 15 Aug.
- Beschikking van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van 2 Juni 1909, betreffende belooningen aan reserve-personeel, voor het geven van onderricht in den wapenhandel en in het schieten. 22 Aug.
- Besluit betreffende de klerken ter griffie van het Hoog Militair Gerechtshof en ten parkette van den Advocaat-Fiscaal bij dat College. S. 336. 13 Nov.
- Besluit houdende wijziging van het bij Koninklijk besluit van 2 April 1908, S. 106, vastgestelde „Reglement op het geneeskundig onderzoek voor den kolonialen militairen dienst”. S. 370. 21 Dec.
- Zie ook : *Begrootingen*.
- „ „ *Pensioenen*.
- „ „ *Weduwen- en weezenfonds*.
- Militair Onderwijs.** Besluit tot wijziging van het Reglement voor de Cadettenschool. S. 100. 29 Maart.
- Besluit tot wijziging van het Reglement voor den Hoofdcursus. S. 101. 29 Maart.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 21 April 1908, S. 118, tot aanwijzing van de Korpsen van het Wapen der Infanterie, waarbij een cursus wordt ingesteld. S. 155. 24 Juni.
- Besluit tot herziening van de bepalingen betreffende de toelating van jongelieden in Nederlandsch-Indië tot de Koninklijke Militaire Academie, en betreffende de toelating van onderofficieren van het leger in Nederlandsch-Indië tot den Hoofdcursus. S. 288. 5 Sept.
- Zie ook : *Academie (Kon. Militaire)*.
- „ „ *Krijgsschool*.
- Militie. (Nationale)** Besluit betreffende de hoegroothed van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1911 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen van de lichte van 1911 en van het daarin door elke Provincie te dragen aandeel. S. 26. 7 Jan.
- Beschikking van den Minister van Oorlog tot wijziging van het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie enz.”, vastgesteld bij beschikking van 28 April 1909. 4 Maart.
- 3 Oct.
- Besluit betreffende vrijstelling van de opkomst voor herhalingsoefeningen. 15 Maart.
- Besluit van den Minister van Oorlog, afdeling Militie en Landweer (M) n°. 242 tot wijziging van het besluit van 21 Januari 1909, tot vaststelling van de Militie-Beschikking 1909, met daarbij behoorende Militie-Instructie 1909. 17 Maart.
- 24 Mei.
- 11 Juli.
- Besluit betreffende ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie. 12 April.
- 4 Sept.
- Besluit houdende beslissing dat waar de mogelijkheid bestaat, dat appellant, die n°. 73 is van het lotingsregister, zal worden opgeroepen tengevolge van de vrijstelling, verleend aan n°. 72 van dat register, appellart ingevolge art. 81 sub 2°. Militiewet ontvankelijk moet worden geacht in zijn beroep tegen de uitspraak van den Militieraad. 26 April.
- Besluit houdende beslissing dat art. 47, vierde zinsnede Militiewet 1901 geen uitzondering behelst voor het geval, dat de broeder, die het laagste nummer heeft getrokken, wegens lichaamsgebreken van den dienst moet worden vrijgesteld. 5 Mei.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der

- Koningin, betreffende het onderzoek van verlofgangers der militie te land. 6 Mei.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende kosten ter zake van de nationale militie. 9 Juni.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin, betreffende verzorgers bij den Rijkspostduivendienst. 17 Juni.
- Missive van den Minister van Marine aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de z.g. aanvullings-inlijving bij de Zeemilitie. 19 Juni.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten in zake de militie. 3 Juli.
- Besluit tot nadere aanvulling en wijziging van het K. B. van 2 December 1901, S. 230, houdende voorschriften betreffende de uitvoering van de Militiewet 1901 (Stbl. 1901, n°. 212) zooals dat Besluit laatstelijk is aangevuld en gewijzigd bij K. B. van 9 Januari 1909 (Staatsblad n°. 10). S. 200. 4 Juli.
- Beschikking van den Minister van Marine, waarbij gewijzigd is het besluit van den Minister van Marine van 29 September 1909, tot vaststelling van een „Regeling betreffende de samenstelling der zeemilitie.” (Bladz. 560.) 8 Sept.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten in zake de militie. 11 Sept.
- Besluit betrekkelijk de lichte der nationale militie van het jaar 1912. S. 313. 6 Oct.
- Zie ook: *Militaire Zaken.*
- Motorrijtuigen enz.** Arrest van den Hoogen Raad. De bij art. 23 van het Motor- en Rijwielreglement gestelde afwijkingen ten aanzien van voertuigen op vaste assen vormen eene uitzondering op den algemeenen regel, op welke uitzondering van de zijde van de klaagde te zijner bevrijding een beroep kan worden gedaan, doch welker niet-aanwezigheid niet bij dagvaarding behoeft te worden gesteld. De beperking van dit artikel tot voertuigen, welke niet achter andere rijen voertuigen zijn gekoppeld, maakt alleen eene uitzondering voor voertuigen, welke onmiddellijk aan een voorafgaand voertuig zijn vastgebonden. Zoodanige koppeling is uitgesloten ten aanzien van een voertuig waarvan in de dagvaarding werd gezegd, dat het was „bespannen”. 2 Jan.
- Resolutie van den Minister van Financiën tot wijziging van de Resolutie van 31 Januari 1908, n°. 26, houdende onder intrekking van het besluit van 23 Maart 1906, n°. 69, uitvoering van art. 6, lit. c der wet van 15 Augustus 1862, S. 170, en van art. 5 van het Koninklijk besluit van 6 October 1862, n°. 42, S. 182, voor zooveel betreft motorrijtuigen, die door ingezetenen des Rijks als reisrijtuigen worden gehezigd. 22 Dec.
- Muntwezen.** Besluit waarbij, met intrekking van het laatstelijk bij K. B. van 8 Augustus 1910, S. 251, gewijzigde K. B. van 24 December 1901, S. 274, de gemeenten zijn aange-wezen, waar de bepaling van art. 19 1ste lid der Muntwet 1901 niet geldt. S. 198. 29 Juni.
- Besluit houdende aanvulling van het laatstelijk bij K. B. van 23 September 1909, S. 320, gewijzigde K. B. van 19 December 1901, S. 271, regelende de voorwaarden, waaronder voor rekening van anderen dan het Rijk aan 's Rijks Munt kan worden gemunt, medailles kunnen worden geslagen en stempels kunnen worden vervaardigd. S. 202. 7 Juli.
- Besluit regelende de voorwaarden waaronder voor rekening van 's Rijks Koloniën en Bezittingen stempels — geen muntstempels of medaillestempels zijnde — en hulpmiddelen — geen stempels zijnde — aan 's Rijks Munt kunnen vervaardigd worden. S. 390. 29 Dec.
- Mijnen.** Wet tot uitbreiding van het Staatsmijnveld. S. 68. 13 Febr.
- Naturalisatie.** Wetten houdende naturalisatie van:
Bauchhenss. J.	S. 15.	7 Jan.
Baron. J. W.	219.	17 Juli.
Batavier. E.	231.	17 Juli.
Beermann. G. J.	220.	17 Juli.
Benedic. H. H.	190.	26 Juni.
Beijer. J. P.	181.	26 Juni.
Böer. C. A. W.	19.	7 Jan.
Bruyne. F. E. de	229.	17 Juli.
Caldemeijer. F. E.	16.	7 Jan.
Cohn. M.	382.	29 Dec.
Cramer. A.	189.	26 Juni.
Daele. P. v.	187.	26 Juni.
Dahl. C. wed. E. Hartog.	20.	7 Jan.
Dentz. K. H. F. C. O.	192.	26 Juni.
Depla. G. D. J.	228.	17 Juli.
Diddens. A. B.	180.	26 Juni.

Dittrich. F. L. G.	S. 170.	26 Juni.
Erdelmann. J. E.	387.	29 Dec.
Evers. F.	169.	26 Juni.
Gabriel. Th. H. wed. E. A. Hamann.		
	S. 14.	7 Jan.
Goldstein. E.	185.	26 Juni.
Hethey. A.	183.	26 Juni.
Hirschfeld. E. A. W.	167.	26 Juni.
Hüer. B. J.	7.	7 Jan.
Hustinx. L. H. M.	179.	26 Juni.
Jongen. J.	186.	26 Juni.
Josephi. G. H.	11.	7 Jan.
Kaak. J. H.	383.	29 Dec.
Klerk. S. J. de	232.	17 Juli.
Klever. O. H.	176.	26 Juni.
Klever. P. H.	177.	26 Juni.
Küsterson. P. J.	21.	7 Jan.
Lachapelle. J. B.	17.	7 Jan.
Lefebure. A. L. J.	222.	17 Juli.
Liebelt. A. C. J.	218.	17 Juli.
Locher. A. E.	226.	17 Juli.
Locher. F. J.	381.	29 Dec.
Loeb. E.	191.	26 Juni.
Löhr. C. M.	178.	26 Juni.
Longerich. M. G. A.	182.	26 Juni.
Ljnden tot Oldenaller. B. A. C. Baron van		
	S. 188.	26 Juni.
Maenhout. C. B.	9.	7 Jan.
Markus. S.	386.	29 Dec.
Offergeld. F. J.	227.	17 Juli.
Persson. N.	389.	29 Dec.
Peters. M.	175.	26 Juni.
Prinz. J. P. A.	166.	26 Juni.
Rotnschild. R.	13.	7 Jan.
Schmidt. Ph.	174.	26 Juni.
Schmitz. W.	12.	7 Jan.
Schneider. P. M.	225.	17 Juli.
Schulte-Fischedick. J.	168.	26 Juni.
Schultz. P. Th.	385.	29 Dec.
Schussler. H. J.	18.	7 Jan.
Schütz. H. F. W.	224.	17 Juli.
Spanjaard. J. P.	171.	26 Juni.
Steinmann. C. W.	221.	17 Juli.
Stern. G. wed. S. Leeser.	384.	29 Dec.
Stevelmans. J. H.	223.	17 Juli.
Stolz. A.	388.	29 Dec.
Strefeld. J. E.	6.	7 Jan.
Stroetzel. C. L. F.	8.	7 Jan.
Stijssel. I.	230.	17 Juli.
Tattersall. S.	173.	26 Juni.
Vollmers. L.	193.	26 Juni.
Wetzlar. M.	172.	26 Juni.
Zadow. J.	184.	26 Juni.
Zemrowski. F. C.	10.	7 Jan.

Nederlandschap en Onderdaanschap. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken

aan de Commissarissen der Koningin, betreffende afgifte van bewijsstukken aan Nederlandsche arbeiders in Duitschland. 12 April.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kennisgeving Nederlandschap. 28 Juni.

Notariaat. Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 23 November 1905, S. 308, tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, bedoeld in het vierde lid van art. 13 der wet op het Notarisambt, alsmede van de bijlage van dat besluit. S. 273. 5 Aug.

— Zie ook : *Tractaten.*

Onderdaanschap. Zie: *Nederlandschap en —*

Onderwijs. (Hooger) Wet tot wijziging van de wet van 22 Mei 1905 (Stbl. n°. 141). S. 54. 9 Febr.

— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig art. 157 der Hooger-onderwijswet, van de afdeling gymnasium van het Biscoppeijlijk College te Roermond der Vereeniging Biscoppeijlijk College, gevestigd te Roermond. S. 337. 15 Nov.

— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het gymnasium te Rolduc, verbonden aan de eerste afdeling van het seminarie van het bisdom van Roermond, gevestigd te Rolduc, gemeente Kerkrade. S. 338. 15 Nov.

— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het Christelijk gymnasium te Utrecht, der Vereeniging voor Christelijk Voorbereidend Universitair Onderwijs, gevestigd te Utrecht. S. 339. 16 Nov.

— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het Gereformeerd gymnasium te Amsterdam der Vereeniging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs, gevestigd te Amsterdam. S. 340. 16 Nov.

— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig art. 157 der Hooger-onderwijswet van : 1°. de afdeling gymnasium van het Collegie St. Willebrord te Katwijk aan den Rijn ; 2°. de afdeling gymnasium van het Canisiuscollege te Nijmegen ; 3°. de afdeling gymnasium van het St. Ignatiuscollege te Amsterdam. S. 348. 29 Nov.

— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig art. 157, der Hooger-onderwijswet, van het Marnix-gymnasium te Rotterdam der Vereeniging voor Middelbaar Onderwijs, Han-

- dels-Onderwijs en Voorbereidend Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, gevestigd te Rotterdam. S. 349. 29 Nov.
- Besluit tot nadere wijziging en aanvulling van het K. B. van 22 Augustus 1906, S. 229, gewijzigd en aangevuld bij K. B. van 14 Februari 1910, S. 65, waarbij worden aangegeven de buitenlandsche instellingen en de buitenlandsche getuigenschappen, bedoeld in artikel 134 der Hooger-onderwijswet. S. 372. 28 Dec.
- Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 157 der Hooger-onderwijswet, van het Gereformeerd gymnasium te Arnhem der vereeniging voor gymnasiaal onderwijs op Gereformeerden grondslag te Arnhem. S. 373. 28 Dec.
- Onderwijs. (Lager)** Besluit houdende beslissing dat het gemeentebestuur met aan den onderwijzer te gelasten om in het dorp te wonen, waar de school staat, hem eene verplichting opgelegd heeft, welke vervulling voor hem eene zoo goed als ondoenlijke zaak was; dat derhalve die onderwijzer, hoewel zijne instructie overtreden hebbende, die overtreding onder zoodanige omstandigheden gepleegd heeft, dat op grond daarvan het geven van ongevraagd ontslag uit den dienst niet gerechtvaardigd kan worden geacht. 12 Jan.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Sliedrecht van 30 Januari 1911, strekkende tot benoeming van Mej. J. VAN OUWERKERK tot onderwijzeres aan de openbare lagere school n°. IV aldaar. S. 73. 14 Febr.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Ged. Staten in de provinciën betreffende de Rijksbijdrage aan tijdelijke onderwijzers. 17 Febr.
- Besluit tot vaststelling van voorschriften voor het verleen van eene Rijksbijdrage aan gemeentelijke en bijzondere kweekscholen, bedoeld in artikel 12, derde lid, sub 1°, der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij K. B. van 26 Juni 1905 (Stbl. n°. 219). S. 90. 14 Maart.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten van Friesland betreffende rijksbijdrage voor tijdelijke onderwijzers. 3 April.
- Besluit tot wijziging van artikel 2 van het K. B. van 17 Dec. 1890, S. 182, gewijzigd bij K. B. van 27 Juni 1892, S. 165, waarbij is vastgesteld een programma voor het examen, bedoeld in art. 87 der wet tot regeling van het lager onderwijs, ter verkrijging eener acte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in het vak, vermeld onder *f* in art. 2 dier wet, en waarbij geregeld is de wijze van afneming en hetgeen verder tot dit examen betrekking heeft. S. 149. 17 Juni.
- Besluit houdende beslissing dat, om in aanmerking te komen voor de Rijksbijdrage als bedoeld in art. 48, 1°. *b*, laatste zinsnede der wet op het L. O. zooals die is gewijzigd bij de wet van 14 Juli 1910, S. 202, het noodig is, dat de school voldoet aan de in dat art. gestelde eischen en geen beroep kan worden gedaan op het bepaalde in art. II dier laatste wet om bij niet voldoening aan die eischen in het genot te worden gesteld van die verhoogde bijdrage. 12 Juli.
- Wet tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 299. 23 Sept.
- Besluit waarbij met wijziging van het besluit van Ged. Staten van Zuidholland het bedrag der Rijksbijdrage overeenkomstig artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs voor de bijzondere lagere school te Maassluis, Noordvliet, Noordzijde, van de Vereeniging voor Christelijk onderwijs aldaar, over het jaar 1910 wordt vastgesteld op *f* 5483.33. S. 323. 27 Oct.
- Zie ook: *Pensioenen*.
- Onderwijs. (Middelbaar)** Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de naleving van subsidie-voorwaarden van teekenscholen. 4 Maart.
- Besluit tot wijziging van de programma's der examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid B voor schoolonderwijs in de landbouwkunde, vastgesteld bij K. B. van 14 Juli 1876 (Stbl. n°. 163). S. 264. 3 Aug.
- Onderwijs. (Militair)** Zie: *Academie (Kon. Militaire)*, *Krijgsschool* en *Militair Onderwijs*.
- Ongevallenverzekering.** Lijst van fondsen, vastgesteld ingevolge art. 92 der Ongevallenwet 1901, door den Raad van Toezicht op de Rijksverzekeringsbank en goedgekeurd door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën. 7/9 Febr.
- Wet houdende aanvulling van artikel 21 der „Weduwenwet voor de ambtenaren 1890” en van artikel 92 der „Ongevallenwet 1901”. S. 62. 11 Febr.
- Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 31 Januari 1903, S. 41, houdende bepalingen omtrent de jaarwedden van de leden

- van den Centralen Raad van Beroep, de voorzitters van de Raden van Beroep en de ambtenaren bij die colleges aangesteld. S. 79. 18 Febr.
- Besluit tot wijziging van het besluit van 27 December 1902, houdende uitvoering van art. 64, eerste lid der wet van 2 Januari 1901, S. 1. (Ongevallenwet 1901.) 21 Juni.
- Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 18 Juni 1909, S. 189, tot herziening van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901, zooals dit besluit is gewijzigd bij K. B. van 7 November 1910 (Stbl. n°. 318). S. 275. 12 Aug.
- Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 5 December 1902, S. 206, laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 7 November 1910, S. 319, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4, der Ongevallenwet 1901. S. 276. 12 Aug.
- Wet tot wijziging van de Beroepswet en van de Wet van 24 Juli 1908 (Stbl. n°. 268). S. 374. 28 Dec.
- Onteigening.** Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van stoepen, noodig voor het aanleggen van een verhoogd trottoir in de Vischerstraat te Groningen. S. 25. 7 Jan.
- Arrest van den Hoogen Raad. De rechter is niet bevoegd om aan een onteigende, behalve het verlies van zijn eigendom, nog verplichtingen op te leggen; dit laatste is alleen toelaatbaar ter voorkoming van schade, mits partijen daarin toestemmen. 13 Jan.
- Besluit tot verlenging van den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, der wet van 31 December 1909 (Stbl. n°. 454). S. 34. 20 Jan.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het verbreden van de Nachtegaalstraat te Utrecht. S. 55. 9 Febr.
- Als voren, noodig voor het verplaatsen van markten naar het Paardenveld en naar het Vreeburg te Utrecht. S. 56. 9 Febr.
- Arrest van den Hoogen Raad: Onder de werkelijke waarde, waarvan art. 40 Onteig.wet gewaagt, kan niet gebracht worden de waardevermeerdering teweeggebracht door niets anders dan hetgeen de onteigenaar zelf aanlegt. Geen wetsbepaling 1911.
- dwingt den rechter zich te richten naar de prijzen die in de omgeving voor soortgelijke terreinen worden besteed en niettegenstaande het aanbod door de onteigenende partij gedaan blijft de rechter vrij in de bepaling der waarde van het te onteigenen goed. 10 Febr.
- Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van verbetering in de ligging van den spoorweg van Rijnsburg naar Noordwijk. S. 66. 13 Febr.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het verbreden van de Apeldoornsche straat te Arnhem. S. 108. 7 April.
- Als voren in de gemeente Groenloo, noodig voor normaliseering van de Boven-Slinge. S. 111. 7 April.
- Arrest van den Hoogen Raad. Onder de schaden, rechtstreeks door onteigening geleden, kunnen ook behooren noodwendig te maken kosten verbonden aan de verplaatsing van een bedrijf alsook bedrijfschade zelve, doch kunnen in elk geval alleen die schaden in aanmerking komen welke werkelijk bestaan wordt aangenomen en niet de zoodanige welke ontstaan alleen op onderstelde mogelijkheden rust. Derhalve moet door den H. R. worden onderzocht in hoeverre de toelating der bestreden posten met de wet in overeenstemming is. (Bladz. 550.) 7 April.
- Arrest van den Hoogen Raad. Art. 42 Onteig.wet verbiedt uitdrukkelijk eene schatting der huurwaarde na de verbouwing van het perceel door den huurder uitgevoerd en bekostigd, ten einde te geraken tot een anderen huurprijs dan den overeengekomene. 5 Mei.
- Arrest van den Hoogen Raad. Recht tot schadeloosstelling wegens onteigening wordt bij de wet allen toegekend aan den eigenaar van het te onteigenen goed, en alzoo uitsluitend ter zake van door den eigenaar tengevolge van de onteigening geleden schade. Nu eischeres bij eersten aanleg hare begrooting der schade deed rusten, niet op haar belang bij het door haar als beheerend vennoot van zekere commanditaire vennootschap voor deze uitgeoefend bedrijf, maar op het nadeel door haar tengevolge der onteigening in haar bedrijf te ondergaan, liet de Rechtbank die begrooting buiten aanmerking geenszins wegens ontstentenis van bedoeld belang, maar omdat aan de

- zijde van eischeres geen sprake is van
bedrijfsschade. 5 Mei.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut
der onteigening van eigendommen, noodig
voor het verbreeden van de Tempelierstraat
te Haarlem. S. 157. 24 Juni.
- Als voren ten behoeve van uitbreiding van
het stationsempacement Heerde. S. 158.
24 Juni.
- Als voren van eigendommen noodig voor
de vergrooting van het post- en telegraaf-
gebouw te Haarlem. S. 159. 24 Juni.
- Als voren ten behoeve van eene ongestoorde
exploitatie van den Betuwschen stoom-
tramweg in de gemeente Elst. S. 160.
24 Juni.
- Als voren van eigendommen, noodig om
zekerheid te erlangen, dat een deel der Loo-
laan en een aansluitend deel van den Achter-
weg te Voorburg voor doeleinden van alge-
meen belang beschikbaar blijven of komen.
S. 206. 17 Juli.
- Als voren voor het verbreeden van de
Rechter-Rottekade en van Katshoek te
Rotterdam. S. 207. 17 Juli.
- Wet tot wijziging van de wet van 14 Juni
1909 (Stbl. n°. 185). S. 234. 18 Juli.
- Wet houdende verklaring van het algemeen
nut der onteigening ten behoeve van een
spoorweg van Metslawier naar Anjum. S. 235.
18 Juli.
- Als voren van eigendommen in de gemeente
's-Gravenhage, benoodigd voor den aanleg
van eene haven aan de noordoostzijde van
den Trekvliet, ten behoeve van met licht
ontvlambare stoffen geladen vaartuigen en
van aangrenzende terreinen voor den opslag
dier stoffen met daarbij behorende inrich-
tingen, wegen en werken, alsmede voor den
aanleg van toegangswegen naar de gas-
fabriek aan genoemd vaarwater. S. 253.
18 Juli.
- Besluit tot verlenging van den termijn,
gesteld in art. 11, 1ste lid, der wet van
14 Juli 1910 (Staatsblad n°. 206). S. 274.
7 Aug.
- Besluit tot verlenging van den termijn,
genoemd in artikel 2 der wet van 12 Februari
1909 (Stbl. n°. 44). S. 297. 18 Sept.
- Onvermogen.** Missive van den Minister van
Binnenlandsche Zaken aan de Commissa-
rissen der Koningin, betreffende afgifte van
bewijzen van onvermogen. 27 Nov.
- Zie ook: *Armwezen.*
- Pensioenen.** Besluit houdende beslissing dat
de wet niet verbiedt dat een pensioen,
dat aanvankelijk is geweigerd, later alsnog
wordt verleend. 21 Jan.
- Wet houdende aanvulling van artikel 21
der „Weduwenwet voor de ambtenaren 1890”
en van artikel 92 der „Ongevallenwet 1901”.
S. 62. 11 Febr.
- Besluit houdende ongegrondverklaring van
de bezwaren van den gepensioneerden
Sergeant-Majoor-Schrijver J. P. M. SCHMIDZ,
te 's-Gravenhage, tegen de beslissing op zijn
verzoek om verhooging van militair pensioen.
S. 80. 21 Febr.
- Missive van den Minister van Binnenland-
sche Zaken aan de Commissarissen der Koningin,
betreffende voorschriften in acht
te nemen ten opzichte van de behande-
ling van pensioensaanvragen. 21 Febr.
- Besluit houdende beslissing dat, vermits
de leeraren aan onverplichte gemeentegymnasia
vóór 1 Januari 1906 niet waren burgerlijke
ambtenaren, de tijd door den
belanghebbende vóór dien datum als leeraar
aan zoodanig gymnasium doorgebracht,
niet tot zijn burgerlijken dienst in den zin
van art. 6, eerste lid der Burgerlijke Pen-
sioenwet behoort. 2 Maart.
- Wet tot toekenning van vergoeding, wegens
gemis van pensioen, aan de gewezen onder-
officieren der landmacht J. HARMSER,
A. H. WILLEMSE en W. C. B. DE BLECOURT.
S. 240. 18 Juli.
- Besluit betreffende aanvraag om pensioen
van de eervol ontelegraficommies-titulaire
der posterijen en telegrafie L. M. DE ZOETE,
geboren ELZE, te Hilversum. S. 266. 3 Aug.
- Besluit betreffende aanvraag om pensioen
van J. VERSLUYS te Baarn, laatstelijk leeraar
bij de Normaalschool voor teekenonderwij-
zers, tevens leeraar bij de school voor Kunst-
nijverheid te Amsterdam. S. 267. 3 Aug.
- Besluit houdende beschikking op de aan-
vraag om pensioen van den eervol ontslagen
postbode A. DE BLOIS te Schipluiden. S. 268.
3 Aug.
- Besluit houdende beschikking op de aan-
vraag om pensioen van B. M. VERouden,
weduwe N. MOERREL te Delft. S. 269.
3 Aug.
- Besluit waarbij op de pensioensaanvraag
van mejuffrouw C. A. BAUSCH, laatstelijk
onderwijzeres aan eene bijzondere lagere
school te Zwammerdam, afwijzend wordt
beschikt. S. 270. 3 Aug.
- Besluit houdende beslissing dat art. 9bis
der Burgerlijke Pensioenwet evenmin als
art. 9a, waarnaar het verwijst, eenigen grond

- geeft om aan te nemen dat in eerstgemeld artikel onder het woord „jaren” alleen kalenderjaren zou zijn te verstaan; dat art. 9*bis* alleen van toepassing is op tijdelijke diensten krachtens aanstelling in betrekkingen, als bedoeld in art. 9*a*, bewezen, waaronder de door belanghebbende bedoelde niet vallen. 3 Aug.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende korting op pensioen ingevolge art. 25 Burgerlijke Pensioenwet. 11 Oct.
- Besluit houdende beslissing dat eene dienstbetrekking, ook indien door den benoemde aan de hem opgelegde voorwaarde niet wordt voldaan, voor de toepassing van art. 9, al. 1, sub *d* der Burgerlijke Pensioenwet alleen een einde kan nemen, indien hem uitdrukkelijk ontslag uit zijne betrekking wordt verleend. 21 Oct.
- Besluit tot beschikking op de aanvraag om pensioen van den oud-onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te Heerenveen, H. Raadersma. S. 332. 10 Nov.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin betreffende voorloopig geneeskundig onderzoek onderwijzers openbare en bijzondere lagere scholen. 16 Nov.
- Besluit waarbij op de pensioensaanvraag van mejuffrouw M. D. FOKKER, eervol ontslagen onderwijzeres bij de Rijksnormaallessen te Oostburg en bij de daaraan verbonden voorbereidende klasse, afwijzend wordt beschikt. S. 343. 20 Nov.
- Besluit houdende beslissing, dat verlof, bedoeld in art. 9, vijfde lid der Burgerlijke Pensioenwet, niet behoeft te steunen op eene formeele beschikking, maar moet geacht worden ook aanwezig te zijn bij het buiten dienst zijn met goedvinden der betrokken autoriteit. 20 Nov.
- Besluit tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 5 December 1905, S. 314, tot het stellen van nadere regelen in zake de pensionneering van onderwijzer, verbonden aan bijzondere lagere scholen en aan bijzondere kweekscholen en van hunne weduwen en weezen. S. 344. 22 Nov.
- Besluit strekkende om het pensioen-reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 Februari 1905, S. 74, met eenige verandering toepasselijk te verklaren op de militairen van de landmacht in West-Indië. S. 347. 22 Nov.
- Besluit tot toekenning van pensioen aan M. of A. M. LEJEUNE, eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschoot te *Tilburg*. S. 366. 20 Dec.
- Zie ook: *Weduwen- en weezenfonds*.
- Polders.** Zie: *Waterschappen*.
- Personeele belasting.** Besluit houdende wijziging van het K. B. van 31 December 1896, S. 266, tot instelling van raden van beroep voor de uitspraak op bezwaarschriften, betrekkelijk de personeele belasting en aanwijzing van hunne standplaatsen. S. 134. 22 Mei.
- Besluit nopens het beroep van D. VAN BATTUM te Amsterdam, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, in zake personeele belasting. S. 272. 5 Aug.
- Besluit nopens het beroep van N. J. SMIT te Scheveningen, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam in zake personeele belasting. S. 281. 17 Aug.
- Besluit nopens het bezwaarschrift van Jhr. Mr. R. E. W. VAN WERDE, betreffende de gemeente van aanslag in zake personeele belasting. S. 292. 11 Sept.
- Besluit waarbij gelast wordt, dat de inrichting der vereeniging Afdeling Arnhem van het Nederlandsch Werklieden-Verbond „Patrimonium” te Arnhem zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 4, § 2, der wet op de personeele belasting. S. 293. 11 Sept.
- Besluit waarbij gelast wordt, dat het Missehuis voor vreemde missiën te Steyl (gemeente Tegelen) zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting. S. 326. 28 Oct.
- Besluit waarbij gelast wordt, dat het Bonifatiushuis te 's Heerenberg, voor zoover het is eene inrichting tot het houden van retraites, zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting. S. 327. 28 Oct.
- Besluit nopens het beroep, ingesteld door Jhr. L. W. VAN DER GOES te Utrecht, Directeur van „de Twee Vereenigden”, onderlinge Maatschappij tot Verzekering van paarden en stieren, in zake personeele belasting. S. 367. 20 Dec.
- Phosphorlucifers.** Zie: *Tractaten*.
- Politie.** Beschikking van den Hoogen Raad. De dienaren der gemeentepolitie en de gemeenteveldwachters leggen hun ambtseed

- niet af in handen van den kantonrechter, maar in handen van dengene, daartoe aangewezen in de ambtsinstructie, vastgesteld ingevolge het 3^e en het 5^e lid van art. 191 der Gemeentewet. De artt. 16 en 17 van het Kon. Besl. van 17 Dec. 1851, S. 166, zijn niet op de gemeentepolitie van toepassing. 30 Nov.
- Posterijen.** Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën betreffende vrijdom van briefport. 1 Febr. 6 Mei.
- Besluit houdende nadere regeling van het port der pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande, rechtstreeks over zee tusschen Nederland en de koloniën Suriname en Curaçao of tusschen die beide koloniën onderling verzonden wordende. S. 46. 6 Febr.
- Besluit tot aanvulling en wijziging van art. 11, van het K. B. van 14 December 1895, S. 222, tot uitvoering van onderscheidene bepalingen der Wet tot regeling der brievenposterij (Stbl. 1908, n°. 316), zooals dat art. luidt na de daarin laatstelijk bij het K. B. van 28 September 1908, S. 302, aangebrachte aanvulling. S. 142. 6 Juni.
- Missive van den Minister van Waterstaat, aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende misbruik van port-vrijdom. 19 Sept.
- Besluit tot aanvulling van de bepalingen van artikel 11, § 5, van het K. B. van 14 December 1895, S. 222, laatstelijk gewijzigd bij dat van 6 Juni 1911, S. 142, tot uitvoering van onderscheidene bepalingen der wet tot regeling der brievenposterij (Stbl. 1908, n°. 316). S. 334. 13 Nov.
- Zie ook: *Telegrafen en telefonen.*
- Raad van State.** Wet tot wijziging van de wet, houdende regeling der samenstelling en bevoegdheid van den Raad van State. S. 217. 17 Juli.
- Rechten van in-, uit- en doorvoer.** Besluit houdende aanwijzing van een heerbaan en uitbreiding van de attributen van het kantoor Coevorden. S. 1. 2 Jan.
- Wet houdende vrijstelling van belasting bij invoer van geschenken ten behoeve van den bouw of de inrichting van het gebouw voor het Hof van Arbitrage te 's Gravenhage. S. 4. 7 Jan.
- Besluit tot aanvulling van het K. B. van 7 November 1876, S. 193, houdende nadere bepalingen tot vereenvoudiging der formaliteiten, in acht te nemen bij het in-, uit- en doorvoeren van goederen over entrepot. S. 28. 9 Jan.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 18 Februari 1905, S. 78, houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer en de nederlagen van accijnsgoederen in het terrein van toezicht langs de grenzen, zooals dit gewijzigd is bij het K. B. van 8 December 1908 (Stbl. n°. 376). S. 29. 9 Jan.
- Besluit betreffende vrijdom van het invoerrecht voor houtgeest, voor uit houtgeest bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en voor vaste stoffen die houtgeest bevatten. S. 35. 24 Jan.
- Wijziging van dit besluit. S. 138. 30 Mei.
- Besluit houdende wijziging van de attributen der kantoren Heurne en Aalten. S. 77. 18 Febr.
- Besluit houdende opheffing van een heerbaan. S. 96. 22 Maart.
- Besluit houdende vrijdom van het invoerrecht voor houtgeest, benoemd bij de vervaardiging van cocaïne en van methylesters. S. 137. 30 Mei.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 24 Januari 1911, S. 35, houdende vrijdom van het invoerrecht voor houtgeest, voor uit houtgeest bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en voor vaste stoffen die houtgeest bevatten. S. 138. 30 Mei.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 4 Aug. 1874, S. 116, houdende bepalingen tot vereenvoudiging van de formaliteiten in acht te nemen bij het vervoer van goederen. S. 151. 20 Juni.
- Wet houdende nadere bepalingen met betrekking tot de belasting bij invoer verschuldigd van gedistilleerd en vruchten. S. 246. 18 Juli.
- Besluit houdende bepalingen omtrent het vervoer van gedistilleerd op het terrein, bedoeld in artikel 162 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (Stbl. n°. 38). S. 285. 19 Aug.
- Besluit tot aanvulling van het K. B. van 26 Maart 1872 (Staatsblad n°. 19). S. 304. 26 Sept.
- Besluit tot aanvulling van het K. B. van 15 Maart 1910 (Staatsblad n°. 86). S. 341. 16 Nov.
- Rechtswezen.** Besluit betreffende de beëdiging van de ingezetenen van het kanton, bedoeld in artikel 33 der wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, en de schrijvers ter griffie en ten parkette,

- bedoeld in artikel 11 der wet van 5 Juli 1910 (Stbl. n°. 181). S. 3. 3 Jan.
- Wet houdende ontbinding van het kantongerecht Berlikum. S. 106. 7 April.
- Besluit houdende regeling der bezoldiging van de bedienden bij het Hoog Militair Gerechtshof. S. 114. 12 April.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 18 December 1874, S. 212, zooals dit besluit het laatst gewijzigd is bij K. B. van 13 Augustus 1903, S. 256, houdende voorschriften omtrent de onderwerpen, aangewezen bij artikel 78 der wet van 18 April 1874, S. 66, tot vaststelling van een tarief van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt. S. 126. 12 Mei.
- Besluit tot wijziging en aanvulling van het bij K. B. van 14 September 1838, S. 36, vastgestelde Reglement n^o. I, gelijk dit Reglement laatstelijk is gewijzigd bij het K. B. van 1 Nov. 1910 (Stbl. n°. 308). S. 127. 12 Mei.
- Besluit houdende bekendmaking van den tekst van de wet van 18 April 1827, S. 20, op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 Juli 1910 (Stbl. n°. 180). S. 146. 14 Juni.
- Besluit houdende bekendmaking van den tekst van de ingevolge art. 19 der wet op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, bij K. B. van 14 September 1838, S. 36, vastgestelde reglementen van openbaar bestuur n°. 1, 2, 3 en 4, laatstelijk gewijzigd onderscheidenlijk bij de K. B. van 12 Mei 1911, S. 127, 1 Nov. 1910, S. 309, 1 Juli 1910, S. 178 en 1 Nov. 1910 (Stbl. n°. 310). S. 147. 14 Juni.
- Wet tot wijziging van de wet van 5 Juli 1910, S. 181, tot regeling van de samenstelling van den hoogen raad, de gerechtshoven, de arrondissements-rechtbanken en de kantongerechten en van de jaarwedden der rechterlijke ambtenaren, alsmede van de klassen der rechtbanken en kantongerechten. S. 214. 17 Juli.
- In werking treden. S. 259. 24 Juli.
- Besluit ter vervanging voor zooveel de consulaire ressorten in China betreft, van de bij K. B. van 19 September 1872, S. 92, vastgestelde tarieven van gerechtskosten door nieuwe. S. 283. 18 Aug.
- Besluit betreffende de klerken ter griffie van het Hoog Militair Gerechtshof en ten parkette van den Advocaat-Fiscaal bij dat College. S. 336. 13 Nov.

Reis- en verblijfkosten. Besluit houdende aanvulling van artikel 24 van het K. B. van 5 Januari 1884, S. 4, tot regeling van de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, zooals dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij het K. B. van 8 Mei 1909 (Stbl. n°. 119). S. 91. 14 Maart.

Rekeningen. Zie: *Begrootingen en* —

Rivieren. Zie: *Scheepvaart.*

Rijksgestichten en Rijkswerkeninrichtingen. Besluit tot nadere wijziging van artikel 184, 3de lid, van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij K. B. van 15 Juni 1905, S. 209, regelende o. a. de samenstelling van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies voor het Rijkstuchten opvoedingswezen. S. 328. 28 Oct.

Rijnvaart. Zie: *Scheepvaart.*

Rijwielen. Zie: *Motorrijtuigen en* —

Scheepvaart. Besluit tot vaststelling van een reglement, houdende bijzondere bepalingen ter voorkoming van aanvaring op de rivier de Nieuwe Maas onder de gemeente Rotterdam. S. 85. 6 Maart.

— Besluit houdende bepalingen betreffende een doorlopend van Rijkswegen uit te oefenen, vrijwillig aanvaard toezicht op het logies voor de schepelingen en op de bestaande ziekenverblijven aan boord van Nederlandsche schepen. S. 86. 7 Maart.

— Besluit tot uitvoering van artikel 67, eerste lid, onder a, der Schepenwet. S. 87. 7 Maart.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van zijn beschikking van 23 September 1909, ter uitvoering van art. 6, 3^e en 4^e lid der Schepenwet. 31 Maart.

— Besluit tot bekrachtiging van eene wijziging van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn met inbegrip van de Waal en de Lek, bekrachtigd bij K. B. van 7 April 1905, S. 126, en laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 8 October 1910 (Staatsblad n°. 299). S. 329. 1 Nov.

— Besluit tot wijziging van het K. B. van 26 October 1906, S. 273, houdende bepalingen omtrent de commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart en omtrent de Rijnschippers- en Scheepspatenten. S. 350. 2 Dec.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een Instructie voor de Commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart, omtrent de

- vaststelling van de soort en het aantal der bemanning van schepen van een ladingsvermogen van 15 ton (300 centenaars) of meer, welke den Rijn boven Duisburg bevaren. 27 Dec.
- Zie ook : *Bruggen, Havens, Kanalen, Stoomvaartdiensten.*
- Schuld. (Nationale)** Besluit houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870, S. 62, gewijzigd bij de wet van 31 December 1897, S. 281, en de wet van 5 December 1881 (Stbl. n°. 185). S. 38. 30 Jan. S. 102. 30 Maart. S. 271. 5 Aug.
- Besluit betreffende de verwisseling van drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekenenissen uitgegeven krachtens de wet van 31 December 1910, S. 412, tegen inschrijving op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 136. 29 Mei.
- Spoorwegen.** Wet tot wijziging der wet van 11 Juli 1904 (Stbl. n°. 142). S. 110. 7 April.
- Besluit tot regeling van het algemeen toezicht op de spoorwegdiensten. S. 125. 11 Mei.
- Besluit tot nadere wijziging van het algemeen Reglement Vervoer 1901 en van het Locaalspoorwegreglement 1902, Deel B. S. 154. 24 Juni.
- Wet tot bekrachtiging van eene overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, betreffende de exploitatie van den spoorweg van Gouda naar Schoonhoven. S. 311. 5 Oct.
- Staten-Generaal.** Besluit betreffende de opening der gewone vergadering van de Staten-Generaal. S. 296. 16 Sept.
- Statistiek.** Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 9 Januari 1899, S. 43, zooals dat is gewijzigd bij de K. B. van 26 November 1904, S. 245 en van 14 Juli 1910, S. 200, betreffende het Centraal Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 286. 23 Aug.
- Besluit tot bekendmaking van den tekst van Ons besluit van 9 Januari 1899, S. 43, zooals dat is gewijzigd bij Onze besluiten van 26 November 1904, S. 345, van 14 Juli 1910, S. 200 en van 23 Augustus 1911, S. 286, betreffende het Centrale Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 307. 29 Sept.
- Steenhouwersarbeid.** Wet houdende bepalingen in verband met de bijzondere gevaren voor veiligheid en gezondheid, verbonden aan steenhouwersarbeid. S. 315. 7 Oct.
- Sterke drank.** Wet tot wijziging van art. 8, 1ste lid, 16°, van de Drankwet (Stbl. 1904, n°. 235). S. 22. 7 Jan.
- Arrest van den Hoogen Raad. Een persoon kan slechts dan als „vervanger” in den zin der Drankwet worden aangemerkt, als de verhouding tusschen hem en den vergunninghouder van dien aard was, dat het bedrijf van den verkoop van sterken drank, al werd het door dien persoon daadwerkelijk uitgeoefend, toch bleef het bedrijf van den vergunninghouder. (Bladz. 555.) 10 April.
- Besluit tot vernietiging van de besluiten van Burgemeester en Wethouders van Zelhem, waarbij achtereenvolgens aan G. LOOMAN en G. J. BUUNK, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 122. 22 April.
- Besluit houdende beslissing dat : bij art. 28 Drankwet geen onderscheid wordt gemaakt, naar gelang de vergunning door Gedeputeerde Staten of door de Kroon is verleend ; derhalve Gedeputeerde Staten tot hun in dezen genomen besluit bevoegd waren. 5 Mei.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Zwartsluis, waarbij aan T. JONKMAN aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 128. 17 Mei.
- Besluit houdende beslissing dat noch de wet noch het taalgebruik grond geeft om hem, die niet ten behoeve van eene provincie of gemeente, maar uitsluitend ten eigen bate tolgelden int, niet als tolgaarder in den zin van art. 8, eerste lid sub 16 der Drankwet te beschouwen. 3 Juni.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van Ged. Staten van Overijssel, waarbij gegrond is verklaard het beroep, ingesteld door G. B. KLEIN GEBBINK te Haaksbergen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente van 28 November 1910 tot intrekking van het hem verleende verlof voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank. S. 199. 30 Juni.
- Besluit houdende uitvoering van art. 47, 1ste lid van de Drankwet. 29 Juli.
- Besluit tot vernietiging van het besluit

- van Burgemeester en Wethouders van Beek en Donk, waarbij aan TH. VAN DEN BOOGAARD, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 345. 22 Nov.
- Stoomvaartdiensten.** Wet houdende overeenkomst met de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij voor het onderhouden van een geregelden stoomvaartdienst tusschen Java en Australië. S. 301. 23 Sept.
- Stoomwezen.** Besluit houdende wijziging van het K. B. van 19 October 1896, S. 163, tot uitvoering der Stoomwet, zooals dit in verband met het K. B. van 25 Juni 1906, S. 135, moet worden gelezen. S. 320. 20 Oct.
- Strafrecht en strafvoering.** Wet houdende verzekering van de naleving der Conventie voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken in de legers te velde, den 6 Juli 1906 te Genève gesloten. S. 5. 7 Jan.
- Besluit tot regeling van de tenuitvoerlegging in Nederland van in de kolonie Suriname opgelegden dwangarbeid. S. 30. 9 Jan.
- Wet tot bestrijding van zedeloosheid. S. 130. 20 Mei.
- In werking treden. S. 135. 27 Mei.
- Zie ook : *Gevangeniszen.*
- Successie.** Wet tot nadere regeling van de rechten van successie en van overgang bij overlijden. S. 132. 22 Mei.
- Suiker.** Besluit houdende vrijdom van den accijns voor melasse en andere suikersappen, welke worden ingevoerd om daarvan hier te lande gedistilleerd te vervaardigen. S. 27. 9 Jan.
- Besluit houdende nadere bepalingen omtrent het verleen van teruggaaf van accijns voor suiker, gebezigd voor de bereiding van eetwaren en dranken, die naar het buitenland worden uitgevoerd. S. 57. 10 Febr.
- Besluit tot intrekking van het bijzonder recht voor uit Denemarken herkomstige suiker. S. 365. 20 Dec.
- Besluit houdende vaststelling van het recht, te heffen van suiker, herkomstig uit Spanje. S. 369. 21 Dec.
- Suriname.** Besluit tot regeling van de tenuitvoerlegging in Nederland van in de kolonie Suriname opgelegden dwangarbeid. S. 30. 9 Jan.
- Besluit tot vaststelling der eischen, waaraan de bescheiden moeten beantwoorden, welke door de schuldeischers van de koloniën Suriname en Curaçao tot staving hunner vorderingen moeten worden overgelegd en tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de indiening van vorderingen ten laste van die koloniën. S. 31. 13 Jan.
- Besluit houdende regeling der vervolging van en het verhaal op landsdienaren, die aan de kolonie Suriname of Curaçao schade hebben toegebracht. S. 32. 13 Jan.
- Besluit houdende vaststelling van bepalingen ter uitvoering van de Surinaamsche en Curaçaosche Comptabiliteitswetten van 7 November 1910, S. 315 en 316, voornoemd de ontvangsten en uitgaven betreft, overeenkomstig die wetten in Nederland te doen. S. 41. 2 Febr.
- Besluit houdende nadere regeling van het port der pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande, rechtstreeks over zee tusschen Nederland en de koloniën Suriname en Curaçao of tusschen die beide koloniën onderling verzonden wordende. S. 46. 6 Febr.
- Zie ook : *Begrootingen.*
- Telegrafen en Telefonen.** Besluit tot regeling van de aansluiting aan een lokaal telefoonnet van buiten het concessiegebied van dit net gelegen perceelen. S. 265. 3 Aug.
- Besluit houdende bepalingen betreffende de voorloopige invoering van brieftelegrammen in het verkeer tusschen Amsterdam en 's Gravenhage eenerzijds en Groningen anderzijds. S. 308. 2 Oct.
- Tienden.** Beschikking van den Minister van Financiën tot wijziging van de beschikking van den Minister van Financiën van den 1sten Maart 1909, betreffende afkoop van Tiendrente. 10 April.
- Zie ook : *Begrootingen.*
- Tractaten.** Wet houdende verzekering van de naleving der Conventie voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken in de legers te velde, den 6 Juli 1906 te Genève gesloten. S. 5. 7 Jan.
- Wet houdende goedkeuring van het verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de Duitsch-Nederlandsche grens. S. 49. 7 Febr.
- Besluit tot bekendmaking van het op 6 Juni 1910 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Duitschland gesloten verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken. S. 95. 20 Maart.
- Besluit tot bekendmaking van de op 7 Maart 1911 te Christiania tusschen Nederland en Noorwegen gesloten overeenkomst betreffende den aan schipbreukelingen te verleen onderstand. S. 139. 31 Mei.

- Wet nopens het voorbehoud der bevoegdheid tot toetreding voor Nederland en zijne koloniën tot de op 13 November 1908 te Berlijn gesloten herziene Berner Conventie ter bescherming van letterkundige- en kunstwerken; en voorbehoud der bevoegdheid tot het sluiten van soortgelijke verdragen. S. 197. 26 Juni.
- Wet houdende goedkeuring der op 26 Februari 1909 te Londen onderteekende verklaring van zeeoorlogrecht. S. 237. 18 Juli.
- Wet houdende goedkeuring van het op 7 Mei 1910 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Zwitserland gesloten verdrag nopens overneming van onderdanen en oud-onderdanen. S. 239. 18 Juli.
- Wet houdende goedkeuring van het op 29 September 1910 te 's Gravenhage tusschen Nederland en de Argentijnsche Republiek gesloten verdrag nopens geneeskundige hulp aan onvermogensden. S. 241. 18 Juli.
- Besluit bevelende de plaatsing in het Staatsblad van de op 8 Mei 1911 tusschen Nederland en China gesloten consulaire overeenkomst. S. 280. 16 Aug.
- Wet houdende goedkeuring van het op 19 September 1910 te 's Gravenhage mede door Nederland onderteekend Additioneel Protokol bij het door de wet van 1 Juli 1909, S. 238, goedgekeurd Verdrag nopens de vestiging van een Internationaal Prijzenhof. S. 298. 23 Sept.
- Besluit bevelende de bekendmaking in het Staatsblad van de nederlegging der oorkonden van Zijne Majesteit den Keizer van Oostenrijk-Hongarije, houdende bekrachtiging voor Hongarije van de drie verdragen over internationaal privaatrecht van 12 Juni 1902 (zie Staatsbladen van 1904 nos. 121 en 128, van 1905, n°. 251 en van 1907 n°. 70). S. 306. 29 Sept.
- Besluit tot bekendmaking in het Staatsblad van het op 26 September 1906 te Bern gesloten internationaal verdrag nopens het verbod van het gebruik van witten (gelen) phosphorus bij het vervaardigen van lucifers. S. 361. 16 Dec.
- Besluit tot bekendmaking in het Staatsblad van het op 26 September 1906 te Bern gesloten internationaal verdrag nopens het verbod van nachtarbeid van vrouwen die in de Nijverheid werkzaam zijn. S. 362. 16 Dec.
- Trekhonden.** Besluit bepalende het tijdstip van in werking treden van de „Trekhondenwet” 1910, S. 203, houdende bepalingen ter bescherming van trekhonden. S. 44. 6 Febr.
- Besluit tot uitvoering van de artikelen 1, 4 en 5 der „Trekhondenwet” 1910 (Stbl. n°. 203). S. 45. 6 Febr.
- Wijziging van dit besluit. S. 143. 12 Juni.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende trekhonden. 22 Aug.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende vrijdom van zegelrecht voor nummerbewijzen, afgegeven ingevolge de Trekhondenwet 1910 (Stbl. n°. 203). 29 Aug.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitvoering van de Trekhondenwet 1910 (Stbl. n°. 203). 11 Oct.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kennisgeving van onherroepelijke doorhaling eener inschrijving als houder eener hondenkar. 8 Nov.
- Vee- en vleeschkeuring.** Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van het K. B. van 24 Juni 1908 n°. 50, houdende voorschriften ter uitvoering van art. 5 der wet op de uitvoerkeuring van vleesch 1907 (Stbl. n°. 217). 17 Jan.
- Veenschappen.** Zie: *Waterschappen*.
- Veeziekten.** Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot uitvoering van art. 7 van het K. B. van 1 December 1910 (Staatsblad n°. 364). 24 Jan.
- Ingetrokken en nader vastgesteld. 15 Nov.
- Besluit tot vaststelling van den dag van openstelling van de gelegenheid, bedoeld in artikel 1 van het K. B. van 1 December 1910 (Stbl. n°. 364). S. 36. 26 Jan.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende het constateeren van mond- en klauwzeer. 7 Febr.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende de verspreiding van het mond- en klauwzeer en betreffende de vergoeding voor afgemaakt vee. 22 Febr.

- Besluit tot wijziging van het K. B. van 10 Juli 1896, S. 104, waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van vee voor besmettelijk worden gehouden en welke der, in de wet van 20 Juli 1870, S. 131, genoemde maatregelen bij het heerschen of bij het dreigen van elke dier ziekten moeten toegepast worden, gewijzigd bij de K. B. van 22 April 1898, S. 109 en 4 Februari 1907 (Stbl. n°. 27). S. 260. 25 Juli.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende waardebeplating van door mond- en klauwzeer aangetast vee. 24 Oct.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten rekeningen en verantwoordingen wegens verkoop van in beslag genomen vee en voorwerpen. 10 Nov.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende taxatieloon ter zake van het waardeeren van vee. 10 Nov.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende inzending van aanvragen om décharge van Burgemeesters in zake veeziekten. 15 Dec.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, aangaande inrichting van declaratiën in zake veeziekten. 30 Dec.
- Vestingwerken.** Besluit tot wijziging van de bij K. B. van 13 Juli 1910, S. 199, vastgestelde lijst van vestingwerken, voor zooveel betreft de Stelling aan de Linge. S. 105. 4 April.
- Besluit tot wijziging van de klassificatie der vesting Geertruidenberg met de lunet aan de Donge. S. 263. 1 Aug.
- Besluit tot wijziging van de, bij K. B. van 16 September 1859, S. 100, vastgestelde lijst van vestingwerken, voor zooveel betreft de vesting Brielle en de kustbatterij aan den mond van de haven, alsmede tot wijziging van de, bij K. B. van 28 Maart 1903, S. 93, vastgestelde lijst, betreffende de Vesting Hellevoetsluis. S. 279. 16 Aug.
- Visscherij.** Besluit tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnenvisscherij en tusschen de wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend. S. 117. 15 April.
- Besluit houdende bepalingen betreffende de keuring van geakaakte haring. S. 118. 15 April.
- Besluit tot vaststelling van een Reglement voor de binnenvisscherij (Binnenvisscherijreglement). S. 119. 15 April.
- Wijziging van dit besluit. S. 318. 17 Oct. S. 360. 16 Dec.
- Besluit betreffende het College voor de Visscherijen. S. 120. 15 April.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, afd. Nijverheid n°. 2780, betreffende visch- en hengelakten. 6 Mei.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, afdeling Nijverheid, n°. 2346, houdende vaststelling van een lijst van de visschen, welke voor de visscherij van belang zijn. 6 Mei.
- Besluit betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen. S. 144. 12 Juni.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, houdende vaststelling van voorschriften betreffende het aanvragen en verleenen van consenten voor de kustvisscherij, met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwsche Stroomen. 13 Juni.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een formulier van aangifte voor de inschrijving van een zee- of kustvisschersvaartuig in het daartoe bestemde register en voor het brengen van wijziging in hetgeen omtrent een vaartuig in het register is aangeeteekend. 15 Juni.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van het letterteeken, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd. 15 Juni. 20 Juli. 7 Aug. 21 Aug. 1 Sept. 20 Sept. 26 Sept.
- Lijst van de letterteekens voor de gemeenten, waar zee- en kustvisschersvaartuigen tehuis behooren, vastgesteld ingevolge art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, S. 311) en art. 8 van het

- K. B. van 12 Juni 1911 (Stbl. n°. 144).
30 Sept.
20 Oct.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende uitvoering van de Visscherijwet. 17 Juni.
- Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de Visscherijwet in werking treedt. S. 152. 22 Juni.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende uitvoering van de Visscherijwet. 23 Juni.
- Besluit tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden der ambtenaren van de visscherij-inspectie. S. 153. 24 Juni.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, houdende voorschriften hoe gehandeld moet worden met in beslag genomen visch. 24 Juni.
- Besluit tot vaststelling van een Reglement voor de visscherij in de Waddenzee, de Lauwerzee, den Dollart, de daaraan gelegen open havens en de Noordelijke zeegaten (Waddenzee-visscherijreglement). S. 161. 26 Juni.
- Wijziging van dit besluit. S. 331. 6 Nov.
- Besluit tot vaststelling van eenige bepalingen voor de visscherij in de Zuiderzee en de daaraan gelegen open havens (Zuiderzee-visscherijbesluit). S. 162. 26 Juni.
- Wijziging van dit besluit. S. 321. 21 Oct.
S. 331. 6 Nov.
- Besluit tot vaststelling van een Reglement voor de visscherij in de Zuidhollandsche stroomen en de daaraan gelegen open havens en zeegaten. (Zuidhollandsche stroomen-visscherijreglement.) S. 163. 26 Juni.
- Besluit tot vaststelling van een Reglement voor de visscherij in de Zeeuwsche stroomen. (Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement.) S. 164. 26 Juni.
- Besluit houdende bepalingen omtrent de taak en samenstelling van het Bestuur der visscherijen op de Zeeuwsche stroomen. S. 165. 26 Juni.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling ener instructie voor de keurmeesters van de geaakte haring. 26 Juni.
- Besluit tot vaststelling van een maat voor gerookte aal of paling, met afwijking van het bepaalde in de Visscherijreglementen en het Zuiderzee-visscherijbesluit. S. 312. 6 Oct.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 4bis van het besluit van 26 Juni 1911, S. 162 (Zuiderzeevisscherijbesluit). 28 Oct.
- Vlag.** Wet tot wijziging van de wet van 28 Mei 1869, S. 96, betreffende de afgifte van zeebrieven en vergunningen tot het voeren van de Nederlandsche vlag. S. 213. 17 Juli.
- Volksgesondheid.** Besluit betreffende beoordeeling van het bedrag, krachtens art. 28 der gezondheidswet aan eene gemeente opgelegd als toelage aan de gezondheidscommissie. 21 Maart.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 27 Mei 1902, S. 77, tot uitvoering van artikel 30 der Gezondheidswet. S. 140. 1 Juni.
- Besluit houdende wijziging van het besluit van 25 Juni 1902 tot uitvoering van art. 23 van de Gezondheidswet. 3 Aug.
- Volkshuysvesting.** Besluit. Bouwverbod uit kracht van art. 27 Woningwet. De beslissing over de vraag, wat naar dit artikel onder „naaste toekomst” is te verstaan, behoort geheel aan den gemeenteraad. 10 Mei.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Marken, waarbij aan J. ZONDERVAN CZN., aldaar, ontheffing is verleend van eene der bepalingen van de bouw- en woningverordening voor die gemeente. S. 204. 14 Juli.
- Vreemdelingen.** Besluit tot bekendmaking van de op 19 Januari 1911 te Berlijn tusschen Hr. Ms. Gezant aldaar en den Duitschen Staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken gewisselde nota's, waarbij Heerlen en Aken worden aangewezen als nieuwe grensplaatsen, waar de overneming der krachten het vestigingsverdrag uit te leiden personen zal kunnen geschieden. S. 104. 3 April.
- Vrouwenarbeid.** Zie: *Arbeid van vrouwen en van jeugdige personen.*
- Waarborg der gouden en zilveren werken.** Besluit tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1907, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken. 10 Jan.
- Waterschappen.** Besluit houdende beschikking op de beroepen, door eenige polderbesturen op het eiland Goeree en Overflakkee ingesteld tegen het besluit van Ged. Staten van Zuidholland, tot goedkeuring van de door het bestuur van het waterschap de Dijkkring Flakkee vastgestelde keur op het dijkbeheer van dat waterschap. S. 42. 3 Febr.

- Arrest van den Hoogen Raad. De bepaling in de Keur van de Wilhelminasluis te Zaandam, volgens welke een ieder gehouden is het bevel van den sluismeester tot handhaving van openbare orde en veiligheid na te komen, mist, als bevattende eene ongeoorloofde delegatie van wetgevende macht, verbindende kracht. (Bladz. 560.) 18 April.
- Missive van den Minister van Waterstaat aan de Ged. Staten in de provinciën, betreffende het doen van aanbeveling tot benoeming van personen in waterschapsbesturen. 1 Juli.
- Wet houdende machtiging tot het sluiten van eene overeenkomst met het waterschap Noord-Oostelijk Noord-Brabant, waarbij de som, die dat waterschap ingevolge de met den Staat onder dagteekening van 30 Augustus 1883 gesloten overeenkomst mag inhouden van zijn bijdrage ad 2 miljoen gulden, in de kosten der verlegging van den Maasmond, wordt bepaald op hoogstens / 450,000. S. 233. 18 Juli.
- Besluit houdende beslissing dat de bevoegdheid van waterschapsbesturen om krachtens art. 4 der Wet van 20 Juli 1895, S. 139, ter uitvoering van art. 191 der Grondwet, politieverordeningen vast te stellen, niet in zich sluit de bevoegdheid om aan eigenaars van bepaaldelijk aangewezen gronden onderhoudslasten op te leggen; dat het opleggen van lasten tot de inrichting der waterschappen behoort, die krachtens art. 190 der Grondwet aan de Staten der provinciën is voorbehouden. 23 Aug.
- Besluit houdende beslissing dat de bevoegdheid van een polderbestuur om krachtens art. 4 der Wet van 20 Juli 1895, S. 139, keuren of politieverordeningen vast te stellen, sluit niet in zich de bevoegdheid om aan eigenaars van bepaaldelijk aangewezen gronden onderhoudslasten op te leggen. Deze laatste bevoegdheid behoort tot de inrichting der waterschappen, die krachtens art. 190 der Grondwet aan de Staten der provincie is voorbehouden. 28 Dec.
- Zie ook: *Waterstaat*.
- Waterstaat.** Besluit houdende beslissing dat van een besluit van Gedep Staten in waterstaatsaangelegenheden, genomen krachtens opdracht van Prov. Staten, ingevolge art. 19 der Wet van 10 November 1900, S. 176, geen beroep op de Kroon openstaat. 6 Jan.
- Weduwen- en Weezenfonds.** Besluit tot wijziging en aanvulling van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der offi-

cieren van de landmacht in Nederlandsch-Indië. S. 335. 13 Nov.

Woningwet. Zie: *Volkshuisvesting*.

Zeebrieven. Wet tot wijziging van de wet van 28 Mei 1869, S. 96, betreffende de afgifte van zeebrieven en vergunningen tot het voeren van de Nederlandsche vlag. S. 213. 17 Juli

Ziekten. (Besmettelijke) Besluit tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en de Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 33. 20 Jan.

— Besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot uitvoering van het K. B. van 20 Januari 1911 (Stbl. n°. 33). 16 Febr.

— Besluit tot nadere wijziging der bij K. B. van 21 Juni 1877, S. 152, vastgestelde instructie voor den geneskundige, belast met het gezondheidsonderzoek, bedoeld bij art. 7 der wet van 28 Maart 1877, S. 35, tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen. S. 82. 22 Febr.

— Besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot wijziging van het besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 Juli 1907, houdende vaststelling van de voorschriften bedoeld in art. 1 van het K. B. van 29 Juni 1907 (Stbl. n°. 155). 9 Mei.

— Wet tot nadere wijziging en aanvulling der wet van 4 December 1872, S. 134, houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten. S. 208. 17 Juli.

— Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 291. 8 Sept.

— Besluit tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, aangevuld door de wet van 20 Juli 1884, S. 164, en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886, S. 64, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 295. 15 Sept.

— Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 322. 24 Oct.

— Besluit houdende bepaling van het tijdstip, waarop de wet van 14 Juli 1910, S. 204, tot aanvulling van de wet van 4 Decemler 1872, S. 143, tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, in werking treedt. S. 363. 18 Dec.

— Besluit tot uitvoering van de artikelen 5b en 5c der wet van 4 December 1872, S. 134, tot voorziening tegen besmettelijke ziekten.

S. 364. 20 Dec.

Zondagswet. Arrest van den Hoogen Raad.

Art. 4 der Zondagswet bevat een voor ieder geldend verbod van het houden of geven van openbare vermakelijkheden op Zondagen en algemeene Christelijke feestdagen. De beklagde, van wien is aangenomen, dat hij eene publieke danspartij heeft

„gegeven”, is terecht volgens dit artikel veroordeeld.

20 Maart.

Zout. Besluit houdende nadere aanwijzing van losplaatsen van ruw zout of zouthoudend water.

S. 84. 3 Maart.

— Besluit houdende aanvulling en wijziging van de bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout, gebezigd voor de zouting van groenten en noten, die naar het buitenland worden uitgevoerd.

S. 294.

12 Sept.